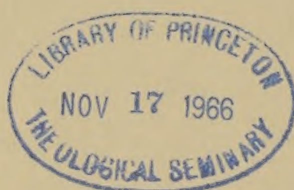

LIBRARY OF PRINCETON
NOV 17 1966
THEOLOGICAL SEMINARY

Bible. N.T. Greek. 1857. Tregelles.

The Greek New Testament

vol. 1

INTRODUCTORY NOTICE

TO

THE FIRST PART OF DR. TREGELLES'S GREEK NEW TESTAMENT

EDITED FROM ANCIENT AUTHORITIES, (WITH THE LATIN VERSION OF JEROME, FROM THE CODEX AMIATINUS).

IN issuing the first portion of the Greek New Testament, to the preparation of which many years of my life have been devoted, while engaged in the collation of MSS., and in studies connected with the subject, I wish only to intimate, very briefly, what is needful in the way of explanation. I must refer the reader who wishes for more details as to the principles which I hold, and the studies in which I have been engaged, to my "Account of the Printed Text of the Greek New Testament, with remarks on its revision upon critical principles" (Bagster & Sons, 1854), and to the description of MSS., versions, etc., given in my "Introduction to the Textual Criticism of the New Testament" (published by Longmans, 1856, as part of the Introduction to the *New* Test. of the Rev. T. H. Horne, B.D.). I shall only here state what I propose :—

I. To give the text of the New Testament on the authority of the ancient witnesses, MSS., and versions, with the aid of the earlier citations, so as to present, as far as possible, the text best attested in the earlier centuries.

II. To follow *certain proofs,* when obtainable, which carry us as near as possible to the Apostolic Age.

III. So to give the various readings, as to make it clear what is the evidence on both sides; and always to give the whole of the testimony of the ancient MSS. (and of some which are later in date, but old in text), of the versions as far as the seventh century, and the citations down to Eusebius inclusive.

To carry out this plan, re-collations of MSS. have been needful; re-examinations of ancient versions, and, in some cases, a collation of MS. copies; and an extensive study of Patristic writings. As to MSS. I have been aided materially by the labours of Tischendorf, who has published the texts of many, and whose collations (carried on independently of mine) have been compared with mine for our common advantage.

I ask the reader to remember, 1st, that the object of textual criticism is the ascertainment, on grounds of evidence, what the sacred authors actually wrote; and, 2nd, that the common Greek Text rests on very slender authority, and that of a comparatively recent kind; while now we are able to revert to that which is more ancient and better attested in every way.

In the case of any common writer, we should gladly recur to the better and more ancient evidence; and we should never think of adhering traditionally to that which we may well know to be precarious or worse than doubtful. Surely, then, those who reverence God's Holy Word must be responsible for using the same care, the same discrimination with regard to it, which they do in connection with other writings and works.

This is not the place to discuss the nature and origin of various readings: they do exist; for copyists were no more infallible than their modern successors the compositors; and we must deal with the facts as we find them.

It is not for Christian scholars to fear *true* criticism or its results: the object of true criticism is not to alter scripture dogmatically on the judgment of any individual, but it is to *use* the EVIDENCE which has been transmitted to us, as to what the holy men of God, inspired by the Holy Ghost actually wrote. In this, as in any other Christian service, the blessing and guidance of God may be sought, by those who know the privileges resulting to the believing soul from the redemption of His Son.

The following principles as to the application of critical facts and materials are such as I commend to the attentive consideration of the student:—

1. Where there is no variation in authorities, criticism has no place; and, as to all the text *thus* transmitted we may feel a well-assured confidence.

2. If the authorities are *all but* unanimous, the confidence is but little shaken; unless, indeed, the dissentient witnesses possess some peculiar weight.

3. If the reading of the ancient authorities in general is unanimous, there can be but little doubt that it should be followed, whatever may be the later testimonies; for it is most improbable that the independent testimony of early MSS. versions and Fathers should accord with regard to something entirely groundless.

4. A reading found in versions *alone* can claim but little authority, especially if it be one which might *naturally* be introduced by translators in general: it might then resemble in character the *Italic* supplements to modern versions.

5. A reading found in patristic citations alone rests on a yet weaker basis than one which only occurs in versions.

6. The readings respecting which a judgment must be formed are those where the *evidence* is really divided in such a way that it is needful to inquire on which side the balance preponderates. In such cases it is not enough to enumerate authorities: they must be examined point by point. OTHER THINGS BEING EQUAL, (*a.*) an early citation will sometimes be *decisive*, especially if it is given in express terms. (*b.*) Also, if one reading accords with a parallel passage, and the other does not; (*c.*) or if one introduces an amplification met with elsewhere; (*d.*) or if one seems to avoid a difficulty which the other does not; (*e.*) or if there is *one* well-attested reading, and *several* others which may probably have been taken from it; (*f.*) or if the one reading might be easily accounted for on principles connected with the known origin of variations: in such cases it is not difficult, on the whole, to form a judgment as to what was probably the original reading. It is quite true, that, at times, it may be very doubtful whether the quantity of direct evidence may not overbalance all modes of procedure derived from the application of a principle, and as to *which* of two seemingly conflicting considerations ought to have most weight.

7. When no *certainty* is attainable, it will be well for the case to be left as doubtful: the reading which has strong claims on the attention taking its place in the text, and that which seems almost equal on grounds of evidence standing in the margin. As to additions or non-insertions, *brackets* in the text or margin may be well employed. It may not seem *satisfactory* to leave such points as

doubtful; but this is far wiser than to pretend to *certainty* in cases in which it is unattainable. A critical text of the Greek New Testament, with no indications of doubt, or of the inequality of the evidence, is never satisfactory to a scholar. It gives no impression of the ability of the editor to discriminate accurately as to the value of evidence; and it seems to place on a level, as to authority, readings which are unquestionably certain, and those which have been accepted as *perhaps* the best attested.

8. It must be remembered, that sometimes we have direct early evidence of such a kind that we are *certain* of the reading of the second or third century; then we are not left to the ordinary application of the *balance of* EXISTING *authorities*, but we can take our stand as early as the express testimony carries us. At times, again, we have early evidence of the variations of MSS. *then* noticed. This enables us to use this information *in addition* to what we can gather from the sources still available.

9. At times a reading *seems* to be supported by a very small quantity of authority, *numerically;* and yet when all the evidence is examined, it is found to receive on various sides so much *partial* support, that it is actually better attested than any *one* of the readings which might be placed in competition with it.

I have now to indicate the materials used, and how they have been classified.

The MSS. are so arranged, that those shall be looked at together which are in some measure related as to their importance. This will be seen in the list to be given presently.

Comparative Criticism is a good test of the true character of MSS. and Versions. Readings which we know to be ancient are taken; and the inquiry is made, In what documents are they now contained? This brings the fact to light, that the known ancient readings are still found within the limits of the most ancient class of documents. We are thus able to argue in two ways: the readings of an ancient MS. are necessarily ancient, for they must be anterior to the MS. itself: but we are also able to shew that our ancient MSS. were not any mere exceptional documents; because they do contain the readings which we learn elsewhere to have been both ancient and also wide-spread. In fact, as to the ancient text, the older MSS., the versions and the early citations furnish us with a threefold cord of testimony as to the limits within which it should be sought.

The reader may regard the line below the text of each page of this Greek Testament, as answering to the *ground level;* while the text above is the visible edifice, and all that is below answers to the foundation and substructure. In general, and with most, the visible edifice alone comes into consideration; but when questions of the stability of the basis are raised, then it may be needful to inquire *on what* every part of the building is set. Thus the statement of the various readings answers inquiries as to the evidence which supports every sentence and word of the sacred text. Thus the subject is one which Christian scholars ought to regard as being peculiarly appropriated to them. Is it looked at in this country as it should be? It is true, that it is better understood amongst us than it was twenty years ago; but we still see proofs, of a striking kind, that the evidence as to what really is the text of Holy Scripture, is but little apprehended by many from whom different things might have been expected.

As the place is specified in the work itself where each document is defective, it has not been needful to state such particulars in the following list of the critical materials employed in the Gospels, together with the manner in which they are cited in the statement of the authorities:—

(i.) MSS.

(a.) The Uncial MSS. of the most ancient class; that is, those prior to the seventh century.

A. Codex Alexandrinus; now in the British Museum, probably of the fifth century: edited by Woide in 1786. Defective in the beginning of the N. Test. as far as Matt. xxv. 6; also from John vi. 50 to viii. 52.

B. Codex Vaticanus; in the Vatican Library at Rome: of the fourth century apparently. This MS., which is of the greatest importance, is cited from the collations of others, in consequence of permission having been refused to use the MS. itself. These collations are, 1st, that made for *Bentley*, now in the Library of Trinity College, Cambridge (edited by Ford, but not very correctly, so that the *collation itself* has been used for this edition); 2nd, that made by *Birch*, and published by him; and, 3rd, that executed by *Bartolocci*, now in the French Imperial Library: this latter is very partial and defective. When these collations contradict one another, they are separately stated—thus, B.*Btly.*, B.*Bch.*, B.*Blc.*, refer respectively to the collations of Bentley, Birch, and Bartolocci. Other examiners of this MS. are referred to in particular places: thus, B.*Rl.* signifies those places which *Rulotta* re-examined for Bentley, in order to point out the corrections which the MS. had received. This paper of Rulotta is not used till the latter part of St. Mark, as it was supposed to have been lost: it is in the Library of Trinity College, Cambridge (in the vol. B. 17. 20). The other results of Rulotta's examination, with other notes on this MS., must be given as *addenda*.

C. Codex Ephraemi. A palimpsest MS. in the Imperial Library at Paris; of the fifth century. Defective in many parts: edited by Tischendorf in 1841: examined by Tregelles.

D. Codex Bezæ or Cantabrigiensis. In the University Library at Cambridge: it contains the Gospels and Acts in Greek and Latin, on opposite pages: probably of the sixth century. This MS. is of great value, in spite of its peculiarities and interpolations. Edited by Kipling in 1793. Some places in which the ancient writing is defective, are supplied by a more recent hand; these are denoted in the citations [D].

II. Fragmenta Palimpsesta Tischendorfiana. Certain portions of the New Test. in Greek, under Georgian writing. The parts appear to vary from the fifth to the seventh century. Examined by Tregelles, and since edited by Tischendorf in his Monumenta Sacra, 1855. (Tischendorf styles this MS. I; but as I or J was used previously to denote that portion of the Codex Purpureus which belongs to the Cotton Library in the British Museum, II has here been adopted, in order to avoid all ambiguity.)

N. Codex Purpureus. These fragments (of the sixth century) are found in three places: four leaves are in the British Museum (denoted J or I by Wetstein and others); two are at Vienna (to which the notation N was formerly restricted); and six in the Vatican (called by Scholz Γ). Edited by Tischendorf in his "Monumenta Sacra," 1846.

P. Codex Guelpherbytanus A. Palimpsest Fragments of some portions of the Gospels, in the Library of Wolfenbüttel: of the sixth century: edited in 1762 by Knittel.

Q. Codex Guelpherbytanus B. Fragments of St. Luke and St. John, in the same library, and also edited by Knittel in 1762. Of the sixth (or possibly of the fifth) century.

R. Codex Nitriensis. A palimpsest discovered by the Rev. W. Cureton amongst the treasures brought to the British Museum from the Nitrian valleys. The later writing is Syriac: the Greek appears to be of the sixth century. The fragments of Homer edited by Mr. Cureton in 1851, were found in the same Syriac book. This MS. was read and copied by Tregelles: edited by Tischendorf in 1857.

T. Codex Borgianus. Fragments of St. John's Gospel in Greek and Thebaic: in the Library of the Propaganda at Rome: of the fifth century: edited by Giorgi in 1789. The MS. contains also a portion of St. Luke, as yet uncollated and inedited.

T^{w}. Fragmentum Woideanum. Greek and Thebaic fragments of St. Luke, edited by Woide, closely resembling the Codex Borgianus.

Z. Codex Dublinensis. A palimpsest in the Library of Trinity College, Dublin, containing large portions of St. Matthew's Gospel. Read and edited by Barrett in 1801. Chemically restored and collated by Tregelles in 1853. This MS. is of peculiar value.

(b.) Later Uncial MSS. of special importance.

L. Codex Regius: 62. In the Imperial Library at Paris: probably of the ninth century. Edited by Tischendorf in 1846.

X. Codex Monacensis. Now at Munich: probably of the tenth century: it contains the greater part of the Gospels, with an interspersed commentary. Collated throughout by Tischendorf and Tregelles.

Δ. Codex Sangallensis. In the Library at St. Gallen, in Switzerland: of the ninth century: edited by Rettig in 1836, in lithographed facsimile. The text of St. Mark's Gospel is that which especially gives this MS. a claim to be distinguished from the mass of the later Uncial copies.

Θ. Fragmenta Tischendorfiana. Four leaves in the University Library at Leipsic. Brought to Europe and edited by Tischendorf, who ascribes this document to the seventh century.

(c.) Certain important MSS. in Cursive Letters.

1. A MS. in the Library at Basle, containing all the N. Test. except the Apocalypse; but only of importance in its text in the Gospels. Of the tenth century: examined by many, and collated independently by Tregelles and by Roth: when these collations disagree, 1^{R}. or 1^{T}. indicates the respective collators.

33. Codex Colbertinus 2844. In the Imperial Library at Paris. The most important in its text of the Cursive copies of the N. Test., all of which, except the Revelation, it contained; but now it is defective in several places, and

throughout it is much injured. Of the eleventh century. Examined by many, and collated throughout by Tregelles.

69. Codex Leicestrensis. A MS. of the N. Test. belonging to the Town Council of Leicester. Of the fourteenth century. Collated throughout by Tregelles.

(*d.*) *The Later Uncials containing the Gospels.*

E. Codex Basileensis. At Basle: of the eighth century: collated throughout by Tischendorf and Tregelles.

F. Codex Boreelii. At Utrecht: of the tenth century: collated by Heringa.

G. Codex Seidelii I. In the British Museum (Cod. Harl. 5684): one fragment of this MS. is in the Library of Trinity College, Cambridge (amongst Bentley's papers in B. 17. 20). Probably of the tenth century. Collated by Tischendorf and Tregelles.

H. Codex Seidelii II. At Hamburg. Probably of the ninth century. Collated by Tregelles; and since by Tischendorf, whose collation, however, has not as yet been available for comparison. A fragment of this MS. is in Trinity College Library, Cambridge, with that of G.

K. Codex Cyprius. In the Imperial Library at Paris. Of the ninth century. Collated both by Tischendorf and Tregelles.

M. Codex Campianus. In the same Library. Of about the tenth century. Collated by Tregelles, and copied by Tischendorf.

S. Codex Vaticanus 354. A MS. of the tenth century in the Vatican Library. Collated only by Birch.

U. Codex Nanianus. In the Library of St. Mark, at Venice. Of the tenth century. Collated by both Tischendorf and Tregelles.

V. Codex Mosquensis. In the Library of the Holy Synod at Moscow. Of the ninth century. Collated by Matthæi for his larger Greek Testament.

W. Fragments appended to the MS. 314 in the Imperial Library at Paris. Edited by Tischendorf, who ascribes them to the eighth century, which is perhaps too early.

Y. Fragments in the Barberini Library at Rome. Edited by Tischendorf, who attributes them to the eighth century.

F^a. A few fragments edited by Tischendorf.

Γ, Λ } Two MSS. obtained by Tischendorf; now in the Bodleian.

Fragmentum Neapolitanum rescriptum: (cited Frag. Neap.). A MS. of which Tischendorf copied one leaf. Of the eighth century.

Fragmentum Sinaiticum. Two small portions read and copied by Tischendorf. Apparently of the ninth century.

Fragmentum Mosquense. Eight leaves, containing part of St. John's Gospel. Edited by Matthaei. Apparently of the ninth century.

Fragmentum Bandurianum. A few verses of St. Luke's Gospel. Edited by Montfaucon.

The other MSS. used for this edition do not contain the Gospels.

(ii.) Ancient Versions.

Latin.

Vulg. The version of Jerome is given from the Codex Amiatinus at Florence, of the sixth century. The variations of the common or Clementine text (except those which relate to mere orthography) are noted at the foot of each page, as well as the errata of the Codex Amiatinus itself. Vulg. *Cl.* denotes the Clementine Vulgate; *Am.* the Codex Amiatinus; *Fuld.* the Codex Fuldensis; *Harl.* the Codex Harleianus; *For.* the Codex Forojuliensis; *Tol.* the Codex Toletanus.

The old Latin.

a. Codex Vercellensis, edited by Irici and also by Blanchini.

b. Codex Veronensis, edited by Blanchini.

c. Codex Colbertinus, edited by Sabatier.

d. The Latin text of Codex Bezæ; rarely cited: only of importance when the Greek readings of that MS. differ from the Latin, or where the Greek is defective.

e. Codex Palatinus, edited by Tischendorf: a Latin text taken from some Greek MS., often resembling the Codex Bezæ.

f. Codex Brixianus, edited by Blanchini: a *revised* Latin text.

ff^1. ff^2. Codices Corbeienses; cited by Blanchini and Sabatier: mixed in text.

g^1. g^2. Codices San-germanenses; cited by Sabatier: mixed in text.

h. Codex Claromontanus; now in the Vatican Library: edited by Mai: a mixed text.

i. Codex Vindobonensis; parts of Mark and Luke: a good text. Edited in certain German periodicals, which have not been available for this work. Readings taken from Blanchini and Griesbach.

k. Codex Bobbiensis. Copied and partially edited by Tischendorf.

l. Codex Rhedigerianus. Described and cited by Schulz.

m. Latin readings in a MS. "Speculum." Described by Cardinal Wiseman, and edited by Cardinal Mai in his "Patrum Nova Collectio" (i. pt. 2).

Of these Latin texts, *a. b. c.* are the primary authorities; and as such they are specified at each opening of the work: the others must be regarded as mere auxiliaries. *f.* is specially the *Italian* recension of the old (or African) Latin; *k.* is often Alexandrian in its tone; the rest (with the exception of *i.* and *m.*) contain a very *mixed* text.

Syriac.

Syr.Crt. The Syriac version discovered amongst the Nitrian MSS. in the British Museum, by the Rev. W. Cureton, by whom an edition of its text has been prepared. This ancient and most valuable document contains, in the present state of the MS., Matt. i. to viii. 22; from x. 31 to xxiii. 25. Of St. Mark there are only the last four verses of the last chapter. St. John i. 1 to 42; from iii. 6 to vii. 37; xiv. 11—29. Luke ii. 48 to iii. 16; from vii. 33 to xv. 21; from xvii. 24 to xxiv. 44. The MS is No. 14,451* in the British Museum.

Syr.Pst. The Peshito Syriac: a version often printed: it was frequently modernized from time to time: readings of MSS. are sometimes cited from Adler and others, or from my own collations.

Syr.Hcl. The Harclean Syriac; or the recension by Thomas of Harkel, in the beginning of the seventh century, of the version made by Philoxenus or by Polycarp a century earlier. Syr.Hcl.* points out a reading introduced into this version by Thomas. Syr.Hcl.† denotes a reading obelized by him.

Syr.Hier. The Jerusalem Syriac: a Lectionary in the Vatican, described and cited by Adler: it has not been collated throughout: I have sometimes cited it from my own observation.

Memph. The Memphitic version; probably of the third century; from the edition of Schwartze. (Memph.W. refers to the edition of Wilkins.)

Theb. The Thebaic Version; probably older than the Memphitic: large fragments of this important text have been edited by Woide, Mingarelli, Giorgi, and Münter: the latter of whom has *cited readings* from portions which have not been printed.

Goth. The Gothic Version executed by Ulphilas in the fourth century. The edition of Gabelentz and Loebe, and also in part that by Massmann, have been used.

Arm. The Armenian Version by Miesrob in the fourth century: the edition of Zohrab, taken from MSS., *and devoid of alteration from the Latin* (Venice, 1805), has been used through the kind and efficient assistance of Dr. Charles Rieu. (Arm.Usc. refers to the edition of Uscan; Arm.Zoh. to that of Zohrab; Arm.m. to codices *multi.*)

Æth. The Æthiopic Version. The edition from MSS. by Thomas Pell Platt, has been compared, for this work, with the text in Walton's Polyglott, by Mr. Prevost of the British Museum. The few notes also made by Mr. Platt, while engaged in his collations, have been placed in my hands. (Æth. followed by a letter or number, refers to MSS. cited by Mr. Platt.)

(iii). Early Citations.

The earlier writers, such as *Clemens Romanus*, *Barnabas*, *Justin Martyr*, are cited by their abbreviated names, with reference to their works and sections.

Irenæus; by Massuet's pages.

Clemens Alexandrinus; by Potter's pages (Eclogæ and extracts from Theodotus, marked as such).

Hippolytus; by the pages of Fabricius, given *after* the works and sections.

Philosophumena; book and section, *also* Miller's pages.

Origenes; by the volumes and pages of De la Rue.

Clementine Homilies (*Hom. Cl.*); by their numbers and sections.

Gregorius Thaumaturgus; by the pages of the Paris edition, 1622.

Dionysius Alexandrinus; by reference to the pages of the Roman edition, or to Routh in the portions edited by him.

Petrus Alexandrinus; and some other fragmentary writers by Routh's volumes and pages.

Eusebius; Hist. Eccl. book and section; also Reading's pages (in parenthesis).

Ev. Præp., Dem. Evan., contra Marcell. } by Viger's pages.
in Esaiam, in Psalmos } by Montfaucon's pages.
Eclogæ Propheticæ; by Gaisford's pages.
Portions edited by Mai, cited by the *works*, and by reference to his pages. (Nova Bibliotheca Patrum).

Tertullianus; by treatises and sections.

Cyprianus; by Baluze's pages.

Hilarius; by the Benedictine pages.

Lucifer Calaritanus; by the pages of the Venice edition.

MARKS AND ABBREVIATIONS.

I. In the Text.

* indicates an *addition* to the common text.

† indicates the *omission* of something in the common text.

‡ indicates a reading adopted varying from the common text.

″ marks the *close* of a reading commenced by * or ‡.

Words within brackets in the text are such as are of doubtful authority.

Citations from the Old Test. are denoted by a different Greek type being employed.

The numbered sections in the Greek text are those of the Vatican MS., being probably the most ancient notation of the kind.

§ indicates where some MS. or version begins after a defect: a similar reference in the margin shews *what* document it may be.

¶ shews where a MS. or version is defective.

II. In the Left Hand Margin.

At each opening of the book is given a conspectus of all the authorities employed in that particular portion: the notation of the MS. according to the arrangement in the list previously given, appearing on the first page, and the versions on the other.

When a document breaks off in any part of the opening it is enclosed in parentheses; thus (C) or (Theb.); when it is defective at the beginning of the two pages, but commences in some part of the opening, it is enclosed in brackets; thus [L] [Goth.]

‡ after the notation of a MS. implies that it is much mutilated in that part.

§ with the notation of a MS. or version, as §Z, or §Theb. indicates that the document in question begins after a hiatus at the place in the text where the same mark occurs.

¶ with the notation of a MS. or version, as ¶D, or ¶*b*, indicates that such a document breaks off where such a mark is placed in the text.

Of the old Latin copies, *a b c* are alone specified in the margin in detail; the rest being only cited as auxiliaries.

A reading given in the margin without any mark is an *alternative reading;* that is, one as to which the authori-

ties are divided between what stands in the text and what is thus placed in the margin. These alternative readings may, in some cases, require a more detailed consideration; some additional ones may need to be specified, and more definite conclusions may at times be given.

Words in brackets in the margin imply that they are somewhat doubtful.

A reading bracketed in the text and marked "*om.*" in the margin is very doubtful.

A possible or not improbable addition is given in brackets in the margin.

The Ammonian sections, Eusebian canons, and ancient sections, not being any peculiarities of this edition, do not here require any special explanation.

III. In the Notes.

The reading discussed is first stated: the authorities which support any reading *follow* it, when the balance of evidence is given in detail.

*, †, ‡ are used as denoting the same readings to which they would apply in the text.

ϛ indicates the common Greek text.

Elz. the Elzevir edition of 1624.

St. or *St.* 3, the edition of Robert Stephens, of 1550: these editions are specified when they differ.

"Contra" is used as introducing the statement of evidence opposed to some variation which had been stated.

"vv," the versions in general, or *all* that have not been cited for some special reading.

Latt. The Latin copies in general.

A reference inclosed in parentheses implies that it *nearly* accords with the reading to which it is appended; the variation, when needful, being specified.

(Latt.) indicates that nearly all the Latin copies, all in fact not cited for some other reading, so read.

"rel." (reliqui), is used *exhaustively;* that is, as including all the MSS. and versions not cited for something different.

s after the notation of a MS. (as B*s*) implies that the fact of such a reading does not rest on express testimony, but that it is gathered *e silentio collatorum.*

"ut vid." (i.e. ut videtur, or sometimes only "vid.") is used as implying that such is apparently the reading of the MS., though for some reason absolute certainty cannot be obtained.

Authorities inclosed within brackets imply that for some reason they are not quoted on either side. So, too, "n. l." (non liquet).

An authority, if defective (where it might be expected to be found), is marked "h." or "hiat."

Occasionally the abbreviation of the name of some collator is given as showing that the citation rests on his authority.

So, too, abbreviations after versions indicate particular editors, or else refer to MSS. which have been collated.

After the notation of a MS. * denotes *à primâ manu* (thus B*) and then a numeral shews what the reading is of the same MS. when corrected; thus B^1 would imply that the correction was made by the *original* writer; B^2 by a corrector; B^3 by a third hand, or second corrector.

The balance of evidence is given so far as appeared to be necessary: at times *all* the documents are cited *in detail;* at times, the whole *on one side* are given with a sufficient indication *what* may be placed in the opposite scale. In doing this, such versions are cited on each side, respectively, as may be at all regarded as being *in pari materiâ.* At times some subordinate authorities are specified without being included in a general "rel." for special reasons, such as their having been incorrectly quoted for something different.

In all cases of variation, *all* the Patristic authorities within the specified limits have been given, so far as they are known to me, so that these only appear at times as *against* a variation. A few things of this kind will require to be mentioned separately.

This explanation of the marks and references will, I believe, suffice, so far as communicating information for the present is concerned. Those who are acquainted with the subject of textual criticism, will be themselves able to supply a great deal more; while to those who are not, materials are furnished which they may use in the examination of the book itself. I only add, that the knowledge of the *names,* etc., of MSS. will do as little towards making a critic, as an acquaintance with the names of colours will do in constituting an artist, or an inventory of tools will do in causing the possessor to be a skilled artisan. Information for *use* is furnished, but nothing more: if *rightly applied,* it will cause the *facts* and the *principles* of criticism to take hold on the mind. I cannot, however, cease to state, that it is only a Christian scholar who can use these things rightly in the fullest sense; for he alone knows the full value of Holy Scripture as the record of the Holy Ghost, given to make wise unto salvation, through faith which is in Christ Jesus;—and he only can rightly apprehend what that spirit of prayer is, in which all Biblical studies should be carried on.

I now consign this first portion of my Greek New Testament to the hands of the *few* who take sufficient interest in the matter to desire thus to receive it. I trust that its appearance may be an earnest that the other portions may follow at no distant period—hoping that I may be enabled, after

B C [D] [P] [Z]. L Δ. 1. 33. E K M S U V.

φὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωράμ· Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησεν
τὸν ‡Ὀζείαν· 9 Ὀζείας″ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωάθαμ·
Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ″Ἄχαζ· ″Ἄχαζ δὲ ἐγέννησεν
τὸν Ἐζεκίαν· 10 Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Μα-
νασσῆ· Μανασσῆς δὲ ἐγέννησεν τὸν ‡Ἀμώς· Ἀμὼς″
δὲ ἐγέννησεν τὸν ‡Ἰωσείαν· 11 Ἰωσείας″ δὲ ἐγέννησεν
§P τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ§ τῆς μετοι-
§b κεσίας§ Βαβυλῶνος.

nuit Ioram; Ioram autem genuit Oziam; 9 Ozias autem genuit Ioatham; Ioatham autem genuit Achaz; Achaz autem genuit Ezechiam; 10 Ezechias autem genuit Manassem; Manasses autem genuit Amon; Amon autem genuit Iosiam; 11 Iosias autem genuit Iechoniam et fratres eius in transmigratione Babylonis.

3 12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας
ἐγέννησεν τὸν Σαλαθιήλ· Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ζοροβάβελ· 13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ·
Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιακείμ· Ἐλιακεὶμ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ· 14 Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σα-
δώκ· Σαδὼκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχείμ· Ἀχεὶμ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἐλιούδ· 15 Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἐλεάζαρ· Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν ‡Μαθθάν·
Μαθθὰν″ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ· 16 Ἰακὼβ δὲ ἐγέν-
νησεν τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη
Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.

12 Et post transmigrationem Babylonis Iechonias genuit Salathiel; Salathiel autem genuit Zorobabel; 13 Zorobabel autem genuit Abiud; Abiud autem genuit Eliachim; Eliachim autem genuit Azor; 14 Azor autem genuit Sadoc; Sadoc autem genuit Achim; Achim autem genuit Eliud; 15 Eliud autem genuit Eleazar; Eleazar autem genuit Matthan; Matthan autem genuit Iacob; 16 Iacob autem genuit Ioseph virum Mariae; de qua natus est Iesus qui vocatur Christus.

§Z β ι 4 17 Πᾶσαι§ οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως ‡Δαυεὶδ″
γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ ‡Δαυεὶδ″ ἕως τῆς με-
τοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ
τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ χριστοῦ γενεαὶ
δεκατέσσαρες.

17 (2, 10.) Omnes ergo generationes ab Abraham usque ad David generationes quattuordecim, et a David usque transmigrationem Babylonis generationes quattuordecim, et a transmigratione Babylonis usque ad Christum generationes quattuordecim.

8, 9. Οζειαν· Οζειας BΔ. (vid. D in Luc. iii.) Theb. | ‡Οζιαν· Οζιας ς. C. rel.
9. Ιωαθαμ 2°.] Ιωθαμ 33.
— *Αχαζ bis*] Αχας C.
9, 10. Εζεκιαν· Εζεκιας C. rel. | Εζεκειαν· Εζεκειας B. ap. *Ln. Tf.* (vid. D in Luc. iii).
10. Μανασση· Μανασσης] Μανᵛασσην· Μαννασσης Δ.
— *Αμως bis* BC (D in Luc. iii.) Δ. 1. 33. M. *c.ff*¹.*g*.¹·²· Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡*Αμων bis* ς. L. rel. Vulg. *a.f.* Syrr.Crt. Pst. & Hcl.
10, 11. Ιωσειαν· Ιωσειας BΔ. (vid. D in Luc. iii.) Theb. | ‡Ιωσιαν· Ιωσιας ς. C. rel.
11. I. *δε εγεννησεν*] add. *τον Ιωακειμ, Ιωακειμ δε εγεννησεν* (1.) 33. MU. Syr. Hcl.* in codd. quibusdam. Syr. Hier. (vid. D in Luc. iii.) (*τ. Ιακειμ, Ιωακειμ δε εγεν.* 1.) "Joseph enim Joacim et Jechoniae filius ostenditur, quemadmodum et Matthaeus generationem ejus exponit." *Iren.* 218. | *Contra*, MSS. et Verss. rel. "tredecim generationes." *Hil.* 611. sic etiam Porphyrius apud Hieron.

11, 12. *μετοικεσιας* .... *μετοικεσιαν* BsCP (Δ). 33. MSs. | *μετοικησ. bis* L. 1. (E) KUV. (*μετοικισ.* E. 1°.) | sic etiam ver. 17, exc. 1. (et E ibi habet 1°. *μετοικισ.*)
12. *εγεννησεν bis*] *γεννα* B. sic etiam ver. 13. (1°. *Btly. ter Bch.*) | *Contra*, CPLΔ. (1.) 33. rel.
— *Σελαθιηλ bis* B. *k.*
12, 13. Ζορομβαβελ *bis* (Δ.)
13. *εγεννησεν* 1°.] *εγεννη* 1. (vid. B. supra.)
— *Ελιακιμ bis* MV.
13, 14. *Αζορ bis* 1.
14. *Αχειμ bis* BsCP. rel. | *Αχιμ* L. 33. MSV. | *Αχειν* Δ. | *Αχιν* 1. Syrr.Crt. & Pst. (2°. Hcl. txt.) Memph. Arm.
15. *Μαθθαν* B* (D in Luc. iii.) | ‡*Ματθαν bis* ς. CPL. rel. Memph. Theb. (2°. *Ματθας* 33. *b.*)
16. *τον ανδρα*] om. *τον* Δ.
— *τον ανδρα Μαριας εξ ἧς εγεννηθη Ιησους.*] *sic*, MSS. Vulg. *f.ff*¹· Syrr. Pst. & Hcl. (Theb.) Æth. | cui desponsata est Maria virgo quae genuit Jesum. Syr. Crt. | cui desponsata virgo Maria genuit Jesum. *a.g*¹· Arm. *Sic*, sed, peperit Christum Jesum. *d.* | cui desponsata erat virgo Maria; virgo autem Maria genuit Jesum. *b.* (it. *c*) | om. *Ιησους* 1. | *εξ ἧς εγεν.* I.] haec quae peperit Jesum. Memph.
16. *ὁ λεγομενος*] om. *b*, (*d.* ut sup.) Syr. Crt.
17. *αἱ* & *της* 1°.] om. Δ.
— sub finem] add. omnes itaque generationes ab Abraam usque in adventum Jesu Christi generationes sunt XLII. *b.c.* Æth. | (*Contra*, *a.d.f.ff*¹.)
18. *χριστου* (D *Lat.* Gr. hiat) Vulg. *a.b. c.d.f.ff*¹. Syr. Crt. *Iren.* 204, 5. 191. "Ceterum potuerat dicere Matthaeus: *Jesu vero generatio sic erat*; sed praevidens Spiritus Sanctus depravatores, et praemuniens contra fraudulentiam eorum, per Matthaeum ait; *Christi autem generatio sic erat.*" *Iren.* 204, 5. | *χριστου Ιησου* B. *Bch. Orig. Int.* iii. 965ᵈ. | †*Ιησου″ Χριστου* ς. CPZL. rel. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm.

11. transmigrationem *Am.* | 14. Saddoc (*bis*) *Am.* | 17. omnes itaque *Cl.*

Vulg. *a.* [*b.*] *c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

γ/ε 5 [18] Τοῦ δὲ †χριστοῦ ἡ ‡γένεσις″ οὕτως ἦν· μνη-
στευθείσης† τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ,
πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ
ζ/ι πνεύματος ἁγίου. [19] Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος
ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν ‡δειγματίσαι,″ ἐβουλήθη λάθρα
ἀπολῦσαι αὐτήν. [20] ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ
ἄγγελος κυρίου κατ᾽ ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων, Ἰωσὴφ
§D υἱὸς ‡Δαυείδ,″ μὴ φοβηθῇς§ παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν
γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματός
¶P ἐστιν ἁγίου. [21] τέξεται δὲ υἱόν,¶ καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ
τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. [22] τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ† κυρίου διὰ τοῦ προφήτου
b Es. 7:14. λέγοντος, [23] b Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξε-
ται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ,
ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, Μεθ᾽ ἡμῶν ὁ θεός.

[18] Christi autem generatio sic erat: (3,5.) Cum esset desponsata mater eius Maria Ioseph, ante quam convenirent inventa est in utero habens de spiritu sancto. [19] (4, 10.) Ioseph autem vir eius, cum esset iustus et nollet eam traducere, voluit occulte dimittere eam. [20] Haec autem eo cogitante, ecce angelus domini in somnis paruit ei dicens, Ioseph fili David, noli timere accipere Mariam coniugem tuam: quod enim in ea natum est, de spiritu sancto est. [21] Pariet autem filium, et vocabis nomen eius Iesum: ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum. [22] Hoc autem totum factum est ut adimpleretur id quod dictum est a domino per prophetam dicentem, [23] Ecce virgo in utero habebit et pariet filium, et vocabunt nomen eius Emmanuhel, quod est interpretatum Nobiscum deus.

6 [24] ‡Ἐγερθεὶς″ δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν
ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου· καὶ παρέλαβεν
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. [25] καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ
c Lu. 2:7, 21. c ἔτεκεν† υἱόν,† καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

[24] Exsurgens autem Ioseph a somno fecit sicut praecepit ei angelus domini, et accepit coniugem suam. [25] Et non cognoscebat eam donec peperit filium suum primogenitum, et vocavit nomen eius Iesum.

II. Α′ 7 [1] Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς
Ἰουδαίας ἐν ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι
ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα [2] λέγον-

[1] Cum ergo natus esset Iesus in Bethleem Iudeae in diebus Herodis regis, ecce magi ab oriente venerunt Hierosolymam

Æth. *Orig.* (e schedis Grabii et Combefisii) iii. 965. ad imam paginam. *Eus.* D.E. 320ᵇ.
18. *γενεσις* BCPZ. Δ. 1. S. Syr.Hcl. *Eus.* D.E. 320ᵇ. | ‡*γεννησις* ς. L. 33. rel.
— *μνηστευθεισης*] †add. *γαρ* ς. C²PL. 33. rel. *d.* *Eus.* D.E. 320ᵇ. | om. BC*Z. 1. Vulg. *a.b.c.f.ff*¹. Syrr.Crt.Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. *Iren.* 204. (*n.l.* Æth.)
— *της μητρος αυτου*] om. *d.* (hiat D.)
— *εὑρεθη*] *ηὑρεθη* 1.
19. *ὁ ανηρ αυτης δικαιος ων και*] quia vir justus erat. Syr.Crt. (Æth.)
— *δειγματισαι* BZ. 1. *Eus.* ad Steph. i. 221 *diserte.* | ‡*παραδειγματισαι* ς. CPL. 33. rel. Syr.Hcl.mg.*Gr.* *Eus.* D.E. 320ᵇ. ‖ add. Mariam. Syr.Crt.
20. *ιδου*] om. *a.* Syrr.Crt. & Hcl.
— *αυτῳ*] ipso Josepho. Syr.Crt. (Theb.)
— *Μαριαμ* CDPZ. rel. *Orig.* i. 381ᵇ. *Eus.* D.E. 320ᵇ. | *Μαριαν* BL. 1. *Eus.* in Es. 382ᵃ.
— *εν αυτῃ γεννηθεν*] in ea nascetur. *a.* | ex ea nascetur. *b.f.g*¹. (Memph.) Æth. | ex ea nascitur. *c.* | natum ex ea. Syr.Crt.
20. *εστιν ἁγιου* BsCPZ. rel. *Eus.* D.E. 320ᵇ. in Es. 382ᵃ. ad Steph. i. 222. | *ἁγιου εστιν* DL. *Iren.* 204. 259. *Orig.* i. 381ᵇ. ‖ add. genitum. Syr.Crt.
21. *τεξεται*] add. tibi. Syr.Crt.
— *καλεσεις*] *καλεσει* L* *g*¹.
— *τον λαον αυτου*] mundum. Syr.Crt.
22. *ὁλον*] om. Syr.Crt. *Iren.* 204. 216.
— *Κυριου* BCDZ. Δ. 1. 33. | †praem. *του* ς. L. rel. *Eus.* D.E. 320ᵇ.
— *δια*] add. *Ἡσαιου* D. *a.b.c.f.g*¹. Syrr. Crt. & Hcl. Syr.Hier. Arm. *Iren.* 216. | *Contra,* BsCZL. 1. 33. rel. Vulg. *ff*¹. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Iren.* 204. 259. *Eus.* D.E. 320ᵇ.
— *λεγοντος*] om. *f.* Syr.Pst. Arm. *Iren.* 204. 216. (*contra,* 216.)
23. *καλεσουσιν* *Eus.* D.E. 98ᵃ. | *καλεσεις* D. *d***. *Eus.* D.E. 320ᵇ. (vocabit *d.f*¹.) | vocabitur. Syr.Crt. *Orig. Int.* iii. 109ᵇ.
— *ὁ θεος* CDL. 1. 33. rel. *Eus.* D.E. 98ᵃ. 320ᵇ. | om. *ὁ* B. *Bch.* (*n.l.* Z.)
24. *εγερθεις* BC*Z. 1. | ‡*διεγερθεις* ς. DC³ L. 33. rel.
— *ὁ Ιωσηφ* BsCD. rel. | om. *ὁ* ZΔK.
24. *την γυναικα αυτου*] Mariam Syr.Crt. (add. Mariam Æth.)
— *αυτου*] *ἑαυτου* Z.
25. (In Syr.Crt. *sic:* et caste cum ea vivebat donec, &c.)
— *εγινωσκεν* BCZL. rel. Vulg. Syr.Hcl. | *εγνω* D. *b.c.d.f.ff*¹.*g*¹·². (*a* hiat.) Syr.Pst. *Hil.* 612.
— *οὑ* CDZ. | om. B. *Bch.*
— *υἱον* BZ. 1. 33. (*a* vid.) *b.c.g*¹.*k.* Syr.Crt. | *τον υἱον* Memph. | *τ. υἱ. αυτης* Theb. | †*τον*″ *υἱον* †*αυτης τον πρωτοτοκον*″ ς. CD*. rel. Vulg. (*d.*) *f.ff*¹. Syrr.Pst. & Hcl. Arm. Æth. (om. *αυτης* D².L. *d.*) filium suum unigenitum *g*². (vid. Luc.)
1. *δε*] om. M*.
— *της Ιουδαιας* *Am.* *d.f.* Syr.Hcl. | Juda Vulg. *Cl.* Syrr.Crt. & Pst. | Judae *ff*¹.*g*². | civitatem (s.-ᵗᵉ) Judaeae *a.b.c.g*¹.
— *Ἱεροσολυμα* BsC³DZ. 1. 33. MSs. *Eus.* D.E. 374ᵈ. | *Ἱερουσαλημ* C*LΔEKUV. *Eus.* D.E. 342ᵈ. 418ᵃ.

20. apparuit in somn. *Cl.* | filii *Am.* | 22. *om* id. *Cl.*
1. Juda *Cl.*

BCD(Z). LΔ. 1. 33. EKMSUV.

τες, Ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;
εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ
ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. 3 ἀκούσας δὲ ‡ὁ βασι-
λεὺς Ἡρώδης″ ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ᾽
αὐτοῦ· 4 καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ
ε ζ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ᾽ αὐτῶν, ποῦ ὁ
χριστὸς γεννᾶται. 5 οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Ἐν Βηθλεὲμ
τῆς Ἰουδαίας. οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προ-
[d] Mic. 5:2. Joh. 7:42. φήτου, 6 [d] Καὶ σύ, Βηθλεὲμ γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς
ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ
ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου
☞ Z τὸν Ἰσραήλ.¶
ϛ ι 8 7 Τότε Ἡρώδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους ἠκρί-
βωσεν παρ᾽ αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέ-
ρος, 8 καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπεν, Πορευ-
θέντες ‡ἐξετάσατε ἀκριβῶς″ περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν
δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσ-
κυνήσω αὐτῷ. 9 οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπο-
ρεύθησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ,
προῆγεν αὐτοὺς ἕως ἐλθὼν ‡ἐστάθη″ ἐπάνω οὗ ἦν τὸ
παιδίον. 10 ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν
μεγάλην σφόδρα· 11 καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν ‡εἶδον″
τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόν-
τες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυ-
ροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ
λίβανον καὶ σμύρναν. 12 καὶ χρηματισθέντες κατ᾽ ὄναρ

2 dicentes, Ubi est qui natus est rex Iudaeorum? Vidimus enim stellam eius in oriente, et venimus adorare eum. 3 Audiens autem Herodes rex turbatus est, et omnis Hierosolyma cum illo. 4 Et congregans omnes principes sacerdotum et scribas populi, sciscitabatur ab eis ubi Christus nasceretur. 5 (5, 7.) At illi dixerunt ei, In Bethleem Iudeae. Sic enim scriptum est per prophetam, 6 Et tu Bethleem terra Iuda, nequaquam minima es in principibus Iuda: ex te enim exiet dux qui reget populum meum Israhel.

7 (6, 10.) Tunc Herodes, clam vocatis magis, diligenter didicit ab eis tempus stellae quae apparuit eis; 8 et mittens illos in Bethleem dixit, Ite et interrogate diligenter de puero; et cum inveneritis, renuntiate mihi, ut et ego veniens adorem eum. 9 Qui cum audissent regem, abierunt. Et ecce stella, quam viderant in oriente, antecedebat eos, usque dum veniens staret supra ubi erat puer. 10 Videntes autem stellam gavisi sunt gaudio magno valde; 11 et intrantes domum invenerunt puerum cum Maria matre eius, et procidentes adoraverunt eum; et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera, aurum tus et murram. 12 Et responso accepto in somnis,

2. *ειδομεν*] *-ωμεν* LM.
— *αυτῳ*] *αυτον* Δ.
3. *ὁ βασιλευς Ἡρωδης* BDZ. 1. *b.c.k.* Memph. *Eus.* D.E. 342[d]. | ‡*Ἡρ. ὁ βασ.* ϛ. CL. 33*s*. rel. Vulg. *a.f.ff*[1]. Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Theb. Arm.
— *πασα*] om. D. ‖ add. *ἡ* Z. *Eus.* D.E. 342[d].
4. *αρχιερεις*] *ἱερεις* Δ.
— *επυν. παρ᾽ αυτων*] dixit eis Syr.Crt. ‖ om. *παρ᾽ αυτων* D. (ad fin. paginae.) | *Contra*, *Eus.* D.E. 342[d].
5. *ειπον* CDZ. rel. | *ειπαν* B.
— *της Ιουδαιας* *Am.* *a.c.d.f.* Syr.Hcl. | Judae Vulg. *Cl.* *ff*[1]. Syrr.Crt. & Pst. Syr.Hier. | civitatem Judaea *b.*
— *γαρ*] om. L.
6. *γη Ιουδα sic.* Vulg. Syr.Hcl. | *της Ιουδαιας* D. *a.c f.g*[1]. | Judae *Hil.* 452. | (Judaea *b.*) terra Judeorum *ff*[1]. ‖ om. *γη* Syrr.Crt.&Pst. (*οικος του Εφραθα* *Eus.* D.E. 342[d]. e Mic.).
6. *ουδαμως* *Eus.* D.E. 342[d]. | *μη* D. | non *a b.c.d.f.g*[1]. Syrr.Crt. & Pst. *Hil.* 452. | numquid *ff*[1]. (*ουδαμ. ελαχ. ειη* (sic) *εν τ. ἡγεμ. Ιουδα* E. in mg.**)
— *εν τοις ἡγεμοσιν*] à regno Syr.Crt.
— *εκ σου* B[2] ZL. rel. *Eus.* D.E. 342[d]. | *εξ ου* C. | *εκ ου* D. | *εξ σου* B*.
— *γαρ*] add. *μοι* CK. Arm. | *Contra* B*s* DZ. rel. *Just.* Tr. 78. *Eus.* D.E. 342[d].
— *ποιμανει*] *ποιμενει* D.
7. *ηκριβωσεν*] *ηκρειβασεν* D. (et ver. 16).
8. *ειπεν*] add. *αυτοις* D. Syrr.Crt.&Pst. | *Contra*, *Eus.* D.E. 343[a].
— *εξετασατε ακριβως* BC*D. 1. 33. Vulg. *a.b.c.f.ff*[1].*g*[1.2.] Memph. Theb. *Eus.* D.E. 343[a]. | ‡*ακριβως εξετασατε* ϛ. C[3]. L. rel. *Orig.* iii. 661[d]. 783[d].
— *επαν*] *ὁταν* D.
— *απαγγ.*] *επαγγ.* D*.
9. *ακουσαντες*] *ακουσαν* D*.
— *ὁ αστηρ*] om. *ὁ* L.
9. *εσταθη* BCD. 1. 33. *Orig.* iii. 661[d]. *Eus.* D.E. 418[a]. | ‡*εστη* ϛ. L. rel. *Eus.* D.E. 343[a].
— *οὑ ην το παιδιον sic* Vulg. *a.f.ff*[1]. rel. *Orig.* iii. 661[d]. *Eus.* D.E. 343[a]. 418[a]. | *του παιδιου* D. *b.c.g*[1].
10. *αστερα*] *αστεραν* C.
— *σφοδρα*] om. Syr.Crt.
11. *ειδον* BCDLΔ. 1. 33. EKMSUV. *a.f.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (*Iren.* 205, "quem magi videntes.") *Orig.* iii. 661[d]. *Eus.* D.E. 343[a]. 418[b]. | ‡*εὑρον* ϛ. Vulg. *b.c.ff*[1].*g*[1].
— *το παιδιον*] *τον παιδα* D. | *Contra*, *Orig.* iii. 661[d]. *Eus.* D.E. 343[a]. 418[b].
— *λιβανον και σμυρναν*] *σμυρ. και λιβ.* Syrr.Crt. & Pst. Æth. (*ζμυρναν* D.)
12. *χωραν αυτων*] *ἑαυτων χωραν* 1.
13. *αναχωρ. δε αυτων*] *αυτων δε αναχωρ.* D. (et post eos Syr.Crt.)

5. Judae *Cl.* | 6. regat. *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρῴδην, δι᾽ ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώ-
ρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.
9 [13] Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου
‡κατ᾽ ὄναρ φαίνεται″ τῷ Ἰωσὴφ λέγων, Ἐγερθεὶς
§ Z παράλαβε τὸ παιδίον§ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ
φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοί·
μέλλει γὰρ Ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι
αὐτό. [14] ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν
μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον,
[15] καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρῴδου· ἵνα πληρωθῇ
τὸ ῥηθὲν ὑπὸ †κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος,
[e] Hos. 11:1. [e] Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.
B′ 10 [16] Τότε Ἡρῴδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν
μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλεν πάντας
τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ὁρίοις
αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν
ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων. [17] τότε ἐπληρώθη τὸ
[f] Jer. 31:15. [38:15.] ῥηθὲν ‡διὰ″ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος, [18] [f] Φωνὴ
ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη, †κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς, Ῥαχὴλ
18. ἠθέλησεν κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακλη-
θῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν.
11 [19] Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρῴδου, ἰδοὺ ἄγγελος
κυρίου ‡φαίνεται κατ᾽ ὄναρ″ τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ,
¶ Z [20] λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν¶
[g] (Ex. 4:19.) μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ· [g] τεθνή-
κασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. [21] ὁ

ne redirent ad Herodem, per aliam viam reversi sunt in regionem suam.

[13] Qui cum recessissent, ecce angelus domini apparuit in somnis Ioseph dicens, Surge et accipe puerum et matrem eius et fuge in Aegyptum, et esto ibi usque dum dicam tibi: futurum est enim ut Herodes quaerat puerum ad perdendum eum. [14] Qui consurgens accepit puerum et matrem eius nocte, et recessit in Aegyptum, [15] et erat ibi usque ad obitum Herodis; ut adimpleretur quod dictum est a domino per prophetam dicentem, Ex Aegypto vocavi filium meum.

[16] Tunc Herodes videns quoniam inlusus esset a magis, iratus est valde; et mittens occidit omnes pueros qui erant in Bethleem et in omnibus finibus eius, a bimatu et infra, secundum tempus quod exquisierat a magis. [17] Tunc adimpletum est quod dictum est per Hieremiam prophetam dicentem, [18] Vox in Rama audita est, ploratus et ululatus multus: Rachel plorans filios suos, et noluit consolari, quia non sunt.

[19] Defuncto autem Herode, ecce apparuit angelus domini in somnis Ioseph in Aegypto [20] dicens, Surge et accipe puerum et matrem eius et vade in terram Israhel: defuncti sunt enim qui quaerebant animam

13. *αυτων* BC*L. rel. | *τον μαγον* (*sic*) C³. D *man. rec.* ‖add. *εις την χωραν αυτων* B. | *Contra*, CDL. rel.
— *κατ᾽ οναρ φαινεται* C 33. K. | *κατ᾽ οναρ εφανη* B. (vid. cap. i. 20). Vulg. Theb. MS. (Memph. anceps.) Arm. "apparuit Joseph in somnis" *Iren.* 184. | ‡*φαινεται κατ᾽ οναρ* ϛ. DL. 1. rel. (vid. ver. 19).
— λεγων] add. ei, Syrr.Crt. & Pst.
— *το παιδιον*] *τον παιδα* D. | *Contra*, *Orig.* i. 381ᵇ. iii. 662ᵃ. *Eus.* D.E. 296ᵈ.
— *ειπω σοι*] *σοι ειπω* D. | *Contra*, *Orig.* i. 381ᵇ *Eus.* D.E. 296ᵈ.
— Ἡρωδης] praem. ὁ L. | *Contra*, *Orig.* i. 381ᵇ.
— *το παιδιον . . . αυτο*] *τον παιδα . . . αυτον* D. | *Contra*, *Orig.* i. 381ᵇ.
14. ὁ δε] Joseph autem Syrr.Crt. & Pst. | (*a.b.c.g*¹. habent Joseph: *Contra*, Vulg *d.f.ff*¹.)
14. *εγερθεις* BsCZ. rel. | *διεγερθεις* D. 33.
— *το παιδιον*] *τον παιδα* D.
15. Ἡρωδου] Herodis regis Syr.Crt.
— *κυριου*] †praem. *του* ϛ. L. rel. | *Contra*, BCDZΔ. 1. 33.
— *του προφητου*] om. *του* Δ.
16. *διετους*] *διετειας* D*.
— *κατωτερω*] *κατω* D. (*Contra*, *Petr. Alex.* 43.)
— *χρονον ὀν*] *χρονον* Z.
17. *ῥηθεν*] add. *ὑπο κυριου* D.
— *δια* Ἱερεμ. BCDZ. 33. Vulg. *a.b.c.f.ff*¹. Syrr.Pst. & Hcl.(txt.) Arm. Æth. *Just.* Tr. 77. | ‡ *ὑπο* Ἱερεμ. ϛ. L. 1. rel. | *ὑπο του* Ἱερεμ. Syr.Hcl. mg. Gr. | (verbum quod locutus est Jeremias. Syr.Crt. | [Memph. Theb]
18. *κλαυθμος*] †praem. *θρηνος και* ϛ. CDL. 33. K. rel. Syrr.Crt.&Hcl. Arm. (LXX. *Jer.* *φωνὴ . . . θρήνου καὶ κλαυθμοῦ*: MSS. *θρῆνος καὶ κλαυθμός*.) | *Contra*, BZ. 1. Vulg. *a.b.c.f.ff*¹. Syr. Pst. Syr. Hier. Memph. Theb. Æth. *Just.* Tr. 77.
18. *οδυρμος*] *βρυγμος* Z (*sic*).
— Ραχηλ] vox Rachelis Syr.Crt.
— *ηθελεν* BsCL. 1. 33. rel. Syr.Hcl. *Just.* Tr. 77. *Hipp.* Ph. v. 8 (114). | *ηθελησεν* DZ. Vulg. *a.*(hiat *b.*)*c.f.ff*¹. *Hil.* 613. | [Syrr.Crt. & Pst.]
19. Ἡρωδου] Herodis regis Syrr.Crt.&Pst.
— *φαινεται κατ᾽ οναρ* BDZ. 1. hoc ord. Vulg. (non *Am.*) *a.c.f.ff*¹. Theb. | (apparuit *ante* angelus *Am.* *b.* Syr.Pst.) | ‡*κατ᾽ οναρ φαινεται* ϛ. CL. 33. rel. Syr. Hcl. | [Syr.Crt. Memph.]
20. λεγων] add. ei Syrr.Crt. & Pst.
— *το παιδιον*] *τον παιδα* D. | *Contra*, *Orig.* iii. 662ᵃ.
— *παιδιον*] add. *ad perdendum* Syr.Crt.

13. somnio *Am.** | 14. secessit *Cl.* | 19. angelus Domini apparuit *Cl.*

B C D [P]. L Δ. 1. 33. E K M S U V.

δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐ-
τοῦ καὶ ‡εἰσῆλθεν″ εἰς γῆν Ἰσραήλ. [22] ἀκούσας δὲ ὅτι
Ἀρχέλαος βασιλεύει [ἐπὶ] τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ ‡τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ Ἡρώδου″ ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρη-
ματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς
Γαλιλαίας, [23] καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγο-
μένην ‡Ναζαρέθ,″ ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν
προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

pueri. [21] Qui surgens accepit puerum et matrem eius et venit in terram Israhel. [22] Audiens autem quia Archelaus regnaret in Iudaea pro Herode patre suo, timuit illuc ire, et admonitus in somnis secessit in partes Galilaeae. [23] Et veniens habitavit in civitate quae vocatur Nazareth; ut adimpleretur quod dictum est per prophetas quoniam Nazareus vocabitur.

III. ζ/γ 12 [1] [h] Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰω-
[h] ||Lu. 3:3—17. ||Mar. 1:2—8. άννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς
Ἰουδαίας [2] [καὶ] λέγων, Μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ
η/α βασιλεία τῶν οὐρανῶν. [3] οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς
[i] Es. 40:3. ‡διὰ″ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος, [i] Φωνὴ βοῶντος
ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας
ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.
θ/ϛ 13 [4] Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχεν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ
ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν
ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ ‡ἦν αὐτοῦ″ ἀκρίδες καὶ μέλι
ἄγριον.
14 [5] Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ
πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου,
[6] καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ *ποταμῷ″ ὑπ' αὐτοῦ,
ι/ε ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. [7] ἰδὼν δὲ πολ-

[1] (7, 3.) In diebus autem illis venit Iohannes baptista praedicans in deserto Iudaeae [2] et dicens, Paenitentiam agite: adpropinquavit enim regnum caelorum. [3] (8, 1.) Hic est enim qui dictus est per Esaiam prophetam dicentem, Vox clamantis in deserto Parate viam domini, rectas facite semitas eius. [4] (9, 6.) Ipse autem Iohannes habebat vestimentum de pilis camelorum et zonam pelliciam circa lumbos suos; esca autem eius erat lucustae et mel silvestre.

[5] Tunc exiebat ad eum Hierosolyma et omnis Iudaea et omnis regio circum Iordanen, [6] et baptizabantur in Iordane ab eo confitentes peccata sua. [7] (10, 5.) Videns autem multos Pharisae-

---

21. εγερθεις BsC. rel. | διεγερθεις D. 33.
— το παιδιον] τον παιδα D.
— εισηλθεν BC. Memph. | ‡ηλθεν DL. rel.
— γην Ισρ.] την Ισρ. D. (*Contra, d. man. rec.*)
22. ακουσας δε] add. Joseph Syr.Crt.
— επι της Ιουδ.] om. επι B. 1. 33. Arm. *Eus.* D.E. 365c. | *Contra*, CDL. rel.
— του πατρος αυτου Ἡρωδου B.(*Bch.*)C. (του ante Ἡρ. B. *Btly*) | ‡Ἡρ. του π. αυτ. ϛ. DL. 1. 33. rel. Vulg. *Eus.* D.E. 365c.
23. ελθων] add. ibi Syr.Crt.
— Ναζαρεθ B. *Btly*. C. EKMUV. Latt. Memph. Theb. | Ναζαραθ Δ. 1. | ‡Ναζαρετ ϛ. DL. 33. Ss.
— δια] ὑπο C.
— των προφητων] prophetas Vulg. $g^{1.2.}$ (*d.* man. rec.) Syr.Hcl. | prophetam *a. b.c.f.ff*1. Syrr. Crt. & Pst. & Hcl. MS. Æth. | (ut impleretur verbum prophetae Arm. Zoh. Codd. multi habent "prophetarum.")

1. δε BC. 1. 33s. U. Vulg. *a.c.*[*d.*]$f.g^2$. Syrr.Pst. & Hcl. Memph. Theb. | om. DLΔ. EKMSV. *Tol.* $b.ff.g^1$. Syr.Crt. (ut saepè) Arm. *Hil.* 614.
2. και λεγων] om. και B. g^2. Memph. Theb. Æth. *Hil.* 614. | *Contra*, CDL. rel. Vulg. *a.b.c.*[*d.*]*f.ff*1. Syr.Hcl. Arm. | [Syrr.Crt. & Pst.]
3. γαρ] om. 1.
— δια BCD. 1. 33. Latt. Syr.Pst. Arm. Æth. | (Syrr.Crt. & Hcl. n. l.) | ‡ὑπο ϛ. L Δ. rel. ("a Domino per" *Iren.* 184).
— λεγοντος] om. *b**. Syr.Pst. Syr.Hier. Arm. codd. *Iren.* 184. | *Contra*, Vulg. *a.c.*[*d.*]*f.ff*1. Syrr.Crt. & Hcl., &c.
— αυτου] Dei nostri *b*. Syr.Crt.
— ad fin. add. omnis vallis implebitur et omnis mons et collis humiliabitur; et erunt omnia prava (erunt tortuosa *Iren.*) in directa, et aspera in vias planas, et videbit omnis caro salutarem (-tare *c. Iren.*) Dei. *a.*(*c.*) *Iren.* 184. (e Luc.) (*c.* om. "omnia"; et habet "viam planam"). sic *b*.*

4. ὁ Ιωαννης] om. ὁ D.
— ην αυτου BCD. 1. | ‡αυτου ην ϛ. L. rel.
5. Ἱεροσολυμα] praem. πασα ἡ 1. *a.l.* Æth. | filii Hierusalem Syr.Crt. | omnes Hierosolymitae Arm.
— ἡ Ιουδαια] om. ἡ LΔ. M.
— Ιορδανου] add. fluvii Syr.Crt. Arm. Zoh. (om. m.)
6. εβαπτιζοντο] add. παντες C2. 33. *Hil.* 497. (*vid.* Mar. i. 5).
— Ιορ. ποταμῳ BC*. Δ. 1. 33. M. Syrr. Crt. & Pst. & Hcl. Syr. Hier. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iv. 126d. 129e. | *om. ποταμῳ ϛ. C3DL. rel. Latt. (*Orig.* iv. 127a.) *Hil.* 497.
— εξομολογουμενοι] add. singuli Syr.Crt.
7. πολλους των] publicanos et Syr.Crt. | om. των Δ.
— αυτου] om. B. Theb. *Orig.* iv. 124a. 126d. 131e. | *Cont.*, CDL. rel. Memph. rel.

21. consurgens *Cl.* | 22. quod *Cl.* | illo *Cl.*
4. lumbos eius *Am.* | 5. circa Iordanem *Cl.* |
6. ab eo in Iordane *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.
D*

λοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ
τὸ βάπτισμα [αὐτοῦ], εἶπεν αὐτοῖς, Γεννήματα ἐχιδ-
νῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν¶ ἀπὸ τῆς μελλούσης
ὀργῆς; 8 ποιήσατε οὖν ‡καρπὸν ἄξιον″ τῆς μετανοίας·
9 καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν
Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν
λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 10 ἤδη δὲ
k c. 7:19. †ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· kπᾶν
οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ
ια α εἰς πῦρ βάλλεται. 11 ἐγὼ μὲν ‡ὑμᾶς βαπτίζω″ ἐν ὕδατι
εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός
μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι·
ιβ ε αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. 12 οὗ
τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα
αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην
*αὐτοῦ″ τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.
ιγ ι § P‡ ‖Mar. 1:9—11. ‖Lu. 3:21, 22. 15 13 ‖Τότε §παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλι-
λαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ βαπ-
τισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. 14 ὁ δὲ [Ἰωάννης] διεκώλυεν αὐτὸν
λέγων, Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ
15. εἶπεν αὐτῷ σὺ ἔρχῃ πρός με; 15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
πρὸς αὐτόν, Ἄφες ἄρτι· οὕτως γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν
πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν αὐτόν.
ιδ α 16 ‡βαπτισθεὶς δὲ″ ὁ Ἰησοῦς ‡εὐθὺς ἀνέβη″ ἀπὸ τοῦ

orum et Sadducaeorum venientes ad baptismum suum dixit eis, Progenies viperarum, quis demonstravit vobis fugere a futura ira? 8 Facite ergo fructum dignum paenitentiae; 9 et ne velitis dicere intra vos, Patrem habemus Abraham: dico enim vobis quoniam potest deus de lapidibus istis suscitare filios Abraham. 10 Iam enim securis ad radicem arborum posita est; omnis ergo arbor quae non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. 11 (11, 1.) Ego quidem vos baptizo in aqua in paenitentiam; qui autem post me venturus est, fortior me est, cuius non sum dignus calciamenta portare: ipse vos baptizabit in spiritu sancto et igni. 12 (12, 5.) Cuius ventilabrum in manu sua, et permundabit arcam suam, et congregabit triticum suum in horreum, paleas autem comburet igni inextinguibili.

13 (13, 10.) Tunc venit Iesus a Galilaea in Iordanen ad Iohannem ut baptizaretur ab eo. 14 Iohannes autem prohibebat eum dicens, Ego a te debeo baptizari, et tu venis ad me? 15 Respondens autem Iesus dixit ei, Sine modo: sic enim decet nos implere omnem iustitiam. Tunc dimisit eum. 16 (14, 1.) Baptizatus autem confestim ascendit de

7. γεννηματα] γενηματα Δ.
8. καρπον αξιον BC[D]. Δ. 1. EKMSV. Vulg. *b.c.d.f.ff*¹. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 184. *Orig.* iv. 128ᵇ. *disertè. Hil.* 615.(sing. *Tert.* a. Herm. 12). | ‡καρπους αξιους ς. L. 33. U. *a.g*².*m.* Syrr.Crt.&Pst.(αξιους καρπους *Orig.* iv. 124ᵃ. *Lcf.* 163. plur. *Tert.* de pud. 10).
— της] om. [D]
9. ἑαυτοις] αυτοις LΔ. | add. ὁτι 1.
— εχομεν] εχωμεν L.
10. ηδη δε] †add. και ς. L. 33s. U. rel. Syr.Hcl. | *Contra*, BC[D]. Δ. 1. M. Vulg. *b.c.d.f.ff*¹.*g*¹.*m.* (*a* hiat.) Syrr.Crt. &Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* Gr. 314. *Orig.* iv. 124ᶜ. *Lcf.* 265.
— ἡ αξινη] om. ἡ Δ.
11. ὑμας βαπτιζω B. 1. 33. *Am. ff*¹ *g*².*m. Just.* Tr. 49. *Cypr.* 279. | ‡βαπτιζω ὑμας ς. C[D]L. rel. Vulg. *Cl. a b.c. d.f. Hil.* 258. vid. Luc. iii. 16. (ὑμας ὑδ. βαπτ. *Clem.* Ecl. 995. ὑμ. εν ὑδ. βαπτ. *Orig.* iv. 131ᵉ. 132ᵇ).
— και πυρι] om. ESV. *m.* Syr.Hier. | *Contra*, Codd. et verss. rel. *Just.* Tr. 49. *Iren.* 231 (vel Luc. iii. 16). *Clem.* Ecl. 995. *Orig.* iii. 686ᵇ. iv. 131ᵉ. (132ᶜ). *Eus.* in Es. 371ᵃ·ᵇ· *Cypr.* 279. *Hil.* 258. 616.
12. σιτον αυτον BsC[D]. rel. Vulg. *c.d.f.m.* Memph. Theb. *Hil.* 616. | om. αυτου L. EU(*sic*). *a.b ff*¹.*g*¹. Syrr.Crt.&Pst. &Hcl. Arm. *Just.* Tr. 49. *Iren.* 273. *Clem.* Ecl. 995. (vid. Luc. iii. 17).
— αποθηκην αυτου BL. EU. *b.ff*¹.*g*¹.*m.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Arm. Æth. | *om. αυτου ς. C[D]. 1. 33. rel. Vulg. *a.c.f.* Memph. Theb. *Just.* Tr. 49. *Iren.* 273. *Clem.* Ecl. 995. *Hil.* 616.
14. Ιωαννης] om. B. Theb. *Eus.* in Ps. 409ᵇ. | *Contra*, C[D]P (e spat.), 1. 33. rel. *f.ff*¹. (post αυτον *a.b.c.d.g*¹.).
— χρειαν εχω] εχω χριαν P. | *Contra*, BsC. rel. *Hipp.* Theoph. iv. (262, 3). *Orig.* iv. 150ᵈ. *Eus.* in Ps. 409ᵇ.
— ερχη] om. Δ.
15. προς αυτον C[D]PLΔ. 1. 33. rel. *Orig.* iv. 150ᵈ. (vid.) | αυτῳ B. Vulg. *a.b c.d.f.ff*¹.*h.l.* Memph. *Eus.* in Ps. 409ᵇ. | om. *g*². Theb.
15. ad finem] add. ut baptizaretur; et baptizabat Jesum Syr.Crt. | add. et cum baptizaretur lumen ingens circumfulsit de aqua ita ut timerent omnes qui advenerant. *a.* | add. et cum baptizaretur Jesus lumen magnum fulgebat de aqua, ita ut timerent omnes qui congregati erant *g*¹. | καὶ εὐθὺς περιέλαμψε τὸν τόπον φῶς μέγα Ev. Ebion. ap. Epiph. 30. 13. (καὶ πῦρ ἀνήφθη ἐν τῷ Ἰορδάνῃ. *Just.* Tr. 88).
16. βαπτισθεις δε BC*(P vid.). Vulg. *ff*¹.*l.* Syr.Pst. Memph. Theb. | ‡και βαπτισθεις ς. C³[D]L. 1. 33. *a.b.c.d.f. g*¹.*h.* Syrr.Crt.& Hcl. *Hipp.* Theoph. v. (263). | om. Δ.
— ὁ Ιησους] om. *Am. For. l.* Syr.Crt. (? P)
— ευθυς ανεβη B[D]. 1. Vulg. *a.b.c.f.*

7. ventura *Cl.* | 9. potens est deus *Cl.* | filios Abrahae *Cl.* | 11. baptizo vos *Cl.* | baptizavit *Am.* | 12. permundavit *Am.* | 13. Jordanem *Cl.* | 16. Bapt. aut. Iesus *Cl.*

B C D P [Z]. L Δ. 1. 33. E K M S U V.
[m] Joh. 1:33.
§ D*

ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, [m] καὶ
εἶδεν τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ§ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν
[καὶ] ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. 17 καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν
οὐρανῶν λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός,
ἐν ᾧ εὐδόκησα.

aqua, et ecce aperti sunt ei caeli, et vidit spiritum dei descendentem sicut columbam venientem super se. 17 Et ecce vox de caelis dicens, Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui.

IV. ιε β
[n] ||Mar. 1:12, 13. ||Lu. 4:1—13.
ις ε
§ Z
[o] Deut. 8:3.

16 1 [n] Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ
τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. 2 καὶ
νηστεύσας ἡμέρας ‡τεσσεράκοντα″ καὶ νύκτας ‡τεσσερά-
κοντα″, ὕστερον ἐπείνασεν. 3 καὶ προσελθὼν † ὁ πειρά-
ζων εἶπεν * αὐτῷ″. Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ
λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. 4 § ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν,
Γέγραπται, [o] Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται * ὁ″ ἄνθρωπος,
ἀλλ' ‡ ἐν″ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος
θεοῦ.

1 (15, 2.) Tunc Jesus ductus est in desertum ab spiritu ut temtaretur a diabolo. 2 (16, 5.) Et cum ieiunasset quadraginta diebus et quadraginta noctibus, postea esuriit. 3 Et accedens temtator dixit ei, Si filius dei es, dic ut lapides isti panes fiant. 4 Qui respondens dixit, Scriptum est, Non in pane solo vivit homo, sed in omni verbo quod procedit de ore dei.

[p] Ps. 91:11, 12.

17 5 Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν
ἁγίαν πόλιν, καὶ ‡ ἔστησεν″ αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ
ἱεροῦ, 6 καὶ λέγει αὐτῷ, Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε
σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι [p] τοῖς ἀγγέλοις
αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε,

5 Tunc assumsit eum diabolus in sanctam civitatem, et statuit eum supra pinnaculum templi, 6 et dixit ei, Si filius dei es, mitte te deorsum: scriptum est enim quia angelis suis mandavit de te, et in manibus tollent te, ne

---

$ff^{1}.g^{1}.l.$ Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Æth. *Hipp.* Theoph. v. (263). *Hil.* 507. | ‡ανεβη ευθυς CPL. rel. *d.h.m.* Syr.Hcl. Arm. | (om. ευθυς 33).

16. ανεωχθησαν C[D]PL. rel. | ηνεωχθησαν B. *Btly. Blc. Hipp.* Theoph.

— αυτῳ C[D]PL. rel. Syrr.Pst. & Hcl. Memph. rel. *Hipp.* Theoph. *Eus.* D.E. 432^{d}. | om. B. *Tol.* Syr.Crt. Theb. *Iren.* 184 (in codd. MSS.) *Hil.* 507.

— το πνευμα του θεου C[D]P vid. L. rel. *Hipp.* Theoph. *Eus.* D.E. 432^{d}. in Ps. 409^{b}. | πνευμα θεου B. (om. το Memph.)

— καταβαινον] καταβαινοντα D. || add. εκ του ουρανου D. *Gat. Mm. a.b.c.* $g^{1.2}$*.h.l.* *Hil.* 507. | non hab. $f.ff^{1}$. *Eus.* D.E. 432^{d}. in Ps. 409^{b}.

— ὡσει] ὡς D. *Eus.* in Ps. 409^{b}. | *Contra, Eus.* D.E. 432^{d}.

— και ερχομενον] om. Theb. || om. και B. *Bch. Blc. Am. For. Tol. Harl.** *a.b.c.*g^{2}*.h.* Memph. *Hil.* 507. | *Contra,* CDPL. rel. Vulg. *Cl.* $f.ff^{1}.m.$ rel. *Eus.* in Ps. 409^{c}.

— επ' BsC³D**L. 1s. rel. *Iren.* 184. | προς C*. E*. | εις D*. *Eus.* in Ps. 409^{c}. (hiant P. 33).

17. φωνη] add. audita est Syr.Crt.

— οὑτος εστιν BsCPL. rel. Vulg. $c.f.ff^{1}$. Syrr.Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 184. *Orig.* i. 441^{c}. 452^{b}. *Eus.* D.E. 432^{d}. c. Mcl. 49^{a}. 67^{d}. Ec. Pr. 191. in Ps. 409^{c}. 376^{d}. *Hil.* 507. 893. | προς αυτον, Συ ει D. *a.* Syr.Crt. (Ev. Ebion. ap. Epiph. 30. 13). | ad eum, hic est *b.* ad eum dicens g^{1}. dicens ad eum *h.*

17. ὁ αγαπητος] et dilectus meus Syr.Crt. | meus dilectus Memph. Theb.

— ευδοκησα BsD. rel. *Eus.* c. Mcl. 49^{b}. 67^{d}. Ec. Pr. 191. | ηυδοκησα CL. *Orig.* i. 441^{c}, iii. 452^{b}. *Eus.* D.E. 432^{d}. in Ps. 409^{a}. 376^{d}. (h. P).

1. τοτε ὁ Ιησους ανηχθη (B)C²DP. 1. rel. (*Eus.* D.E. 434^{d}). (om. ὁ B. *Btly.* Δ. U. ?P). | ανηχθη δε ὁ Ιησους C* vid. L. (hiat 33).

— εις την ερ. ὑπο του πν.] ὑπο του πν. εις την ερ. K.

— πνευματος] a spiritu sancto Syrr.Crt. & Pst.

2. τεσσερακοντα *bis* CPLΔ | ‡ τεσσαρακοντα ς. D 2° rel. (?B. μ̄ D 1°).

— και νυκτας τεσσ.] και τεσσ. νυκτας D. (hoc ord. Latt.) | om. 1. Syr.Crt.

3. προσελθων Vulg. $f.ff^{1}.g^{2}$. | προσηλθεν D. *a.b.c.*g^{1}*.h.* || † add. αυτῳ ς. CDPL. rel. *a.b.c.f.*$g^{1.2}$*.h.* Syrr.Crt.&Hcl. Theb. | om. B. 1. 33. Vulg. $ff^{1}.l.$ Syr. Pst. Memph. Arm. Æth.

3. πειραζων] add. και D. *a.b.c.*g^{1}. | non habent Vulg. $f.ff^{1}.g^{2}.h.l.$

— ειπεν αυτῳ BD. 1. 33. Vulg. $a.b.c.ff^{1}$. $g^{1.2}$*.h.l.* Syrr.Crt. & Pst. Memph. Arm. Æth. | * om. αυτῳ ς. CPL rel. *f.* Syr.Hcl. Theb.

— γενωνται] γενονται U.

4. ὁ δε αποκριθεις Vulg. $a.ff^{1}$. | αποκριθεις δε ὁ Ιησους D. ("Jesus" habent *b.c.d f.*g^{1}*.l.* Syr.Crt.)

— ειπεν] add. illi *c.* Syr.Crt.

— ὁ ανθρωπος B. *Btly.* CDPZLΔ. 1*. 33. EUV. | * om. ὁ ς. KMsSs. *Eus.* in Ps. 367^{d}.

— αλλ'] αλλα C.

— εν CD. "in" Vulg. $a.c.d.f.ff^{1}$. (*b* hiat.) (*Clem.* 277). | ‡ επι BsPL. rel. (hiat Z). *Eus.* in Ps. 367^{d}. (vid. Luc).

— εκπορευομενῳ δια στοματος] om. D. *b.*$g^{1.2}$. Syr.Hier. *Hil.* 619. (ut vid.) vid. Luc. | *Contra,* Vulg. (*c.*)$f.ff^{1}.h.$ *Eus.* in Ps. 367^{d}. (hiat *a*).

— θεου] Domini Syr.Crt.

5. εις την ἁγιαν πολιν] om. 33.

---

16. et venientem *Cl.*
4. in solo pane *Cl.* | 5. super *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. (Theb.) Arm. Æth.

ᵠ Deut. 6:16. 10:20. μή ποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σοῦ. 7 ἔφη
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πάλιν γέγραπται, ᵠΟὐκ ἐκπειράσεις
κύριον τὸν θεόν σου.
18 8 Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς
ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς
βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, 9 καὶ
‡εἶπεν″ αὐτῷ, Ταῦτά ‡σοι πάντα″ δώσω, ἐὰν πεσὼν
προσκυνήσῃς μοι. 10 τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,
ʳ Deut. 6:13. ″Ὕπαγε, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ, ʳΚύριον τὸν θεόν
ιζ ϛ σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. 11 τότε
ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλ-
¶ Theb. θον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.¶
ιη δ 19 12 ˢἈκούσας δὲ ‡ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώ-
ˢ Mar. 1:14, 15. Lu. 4:14, 15. ιθ ζ ρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· 13 καὶ καταλιπὼν τὴν ‡Να-
¶ Z ζαρὰ″ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς ‡Καφαρναοὺμ″ ¶τὴν παρα-
θαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ, 14 ἵνα
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγον-
ᵗ Es. 9:1, 2. τος, 15 ᵗΓῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θα-
λάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν,
16 ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν ‡σκοτίᾳ″ ‡φῶς εἶδεν″ μέγα, καὶ

tuum. 7 Ait illi Iesus, Rursum scriptum est, Non temtabis dominum deum tuum.

8 Iterum assumit cum diabolus in montem excelsum valde, et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum, 9 et dixit illi, Haec tibi omnia dabo, si cadens adoraveris me. 10 Tunc dicit ei Iesus, Vade satanas: scriptum est [enim], Dominum deum tuum adorabis, et illi soli servies. 11 (17, 6.) Tunc reliquit eum diabolus, et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei.

12 (18, 4.) Cum autem audisset quod Iohannes traditus esset, secessit in Galilaeam; 13 (19, 7.) et relicta civitate Nazareth, venit et habitavit in Capharnaum maritimam, in finibus Zabulon et Nepthalim; 14 ut impleretur quod dictum est per Esaiam prophetam, 15 Terra Zabulon et [terra] Nepthalim, via maris trans Iordanen, Galilaeae gentium, 16 populus qui sedebat in tenebris lumen vidit magnum,

---

5. εστησεν BCDZ. 1. 33. ("statuit" Latt.) Theb. *Eus.* D.E. 437ᵇ. | ‡ἱστησιν ϛ. PL. rel. (Memph. anceps).
6. και λεγει (B?)CDPL. rel. *a.d.* Memph. Theb. | και ειπεν B.*Blc.*(?ver.9)Z. Vulg. *b.c.f.ff*¹*.h.* *Eus.* D.E. 437ᵇ.
— του θεου] om. του D*.
— κατω] εντευθεν κατω C* (corr.²). Syr. Hcl.mg. Memph. Theb. Arm. *Eus.* D.E. 437ᵇ. (e Luc.) | *Contra*, MSS. et vv. rel. *Eus.* in Ps. 603ᵃ. *Iren.* 318. *Hil.* 619ᵇ.
— περι σου] add. in omni via tua Æth.
— αρουσιν] αιρουσιν D.
7. παλιν] om. Theb. | antecedentibus jungunt 33. E. *b.f.g*¹*.h.* | ante εφη Syr. Crt. ante ὁ Ιησους *a.c.* Arm.
— ουκ εκπειρασεις] ου πειρασεις D. | *Contra*, *Eus.* in Ps. 603ᶜ. (-σῃς LS).
— κυριον τον θεον σου] Dominum tuum et Deum tuum Syr.Crt.
8. παραλαμβανει] λαμβανη K.
— δεικνυσιν] εδειξεν D.
9. και ειπεν BCDZ. 33. Latt. *Orig.* i. 784ᵇ. (vid). | ‡και λεγει ϛ. PL. 1. rel.
— σοι παντα B.*Bch.*C*Z. 1. 33. *Am. For. l.* *Orig.* i. 294ᶜ. 784ᵇ. iii. 583ᵃ. (παντα σοι ταυτα *Orig.* iii. 540ᵈ.) | ‡παντα σοι ϛ. C³DPL. rel. Vulg.*Cl.* *a.b.c.f.ff*¹*.g*¹*.h.* *Iren.* 320. (et Lucae ascribit 319).
9. προσκυνησῃς] -σις C. | -σεις LΔE.
10. ὑπαγε] add. οπισω μου C²DZL. 33. EMU. *b.ff*¹*.h.l.* Syr.Crt. Syr.Hcl.* Arm. Æth. *Just.* Tr. 103. *Hil.* in MS. 620ᵃ. (vid. cap. xvi.) | retro *a.c.g*¹·²· *Orig. Int.* ii. 132ᵇ. | *non habent* BsC*PΔ. 1. KSsV. Vulg. *f.* Syrr.Pst. & Hcl. Memph. Theb. *Orig.* iii. 540ᵈ. *diserte. Pet. Al.* (ap. Routh iv. 24). *Iren.* 319. *Tert.* Scorp. 15. *Hil.* 620ᵃ.
— κυριον τον θεον σου] Dominum tuum et Deum tuum Syr.Crt.
— προσκυνησεις] -σῃς PL. | -σις C. et mox λατρευσις: L (sed non P) habet λατρευσῃς.
11. διαβολος] add. usque tempus Syr.Crt.
— αυτον] αυτω L.
— αυτῳ] ipsi Jesu Syr.Crt.
12. ακουσας δε] †add. ὁ Ιησους ϛ. C²PL. 1. rel. Vulg.*Cl.* *a.b.c.f.ff*¹*.g*¹*.h.* Syrr.Crt. Pst. & Hcl. Arm. *Hil.* 620ᵃ. | om. BC* (vid.)DZ. 33. *Am. For. k.* Memph. Æth. *Orig.* iii. 502ᶜ. iv. 161ᶜ. 398ᶜ. *Eus.* H.E. iii. 24. (117). D.E. 438ᶜ.
13. καταλιπων BsCP. rel. *Orig.* iv. 161ᶜ. 163ᵃ. 398ᶜ. | καταλειπων DZLΔ. 33. EM.
— Ναζαρα B* *Bch.* Z. 33. *Orig.* iv. 179ᵇ. | Ναζαραθ CPΔ. | Ναζαρεθ D. 1. EKMUV. Latt. Memph. *Orig.* iv. 161ᶜ. 163ᵃ. 398ᶜ. *Eus.* D.E. 438ᶜ. | ‡Ναζαρετ ϛ. B***Bch.*LSs. *Orig.* iv. 170ᵇ.
13. κατῳκησεν] κατοικησεν D.
— εις] om. Δ.
— Καφαρναουμ BDZ. 33. Latt. Memph. *Orig.* iv. 161ᶜ. 163ᵃ. 170ᵇ. 179ᵇ. 398ᶜ. | ‡Καπερναουμ ϛ. CPL. 1. rel. *Eus.* D.E. 438ᶜ.
— την παραθαλασσιον D. | την παρα θαλασσαν P.
14. λεγοντος] praem. του D.
15. γη Νεφθαλειμ] om. γη D. *Am.* | *Contra*, *Orig.* iv. 161ᶜ. *Eus.* D.E. 438ᶜ. | (Νεφθαλειν D. *hic*).
— Ιορδανου] add. fluvium Syr.Crt.
— Γαλιλαια] Γαλιλαιας DL. *Am. a.b.c.* *f**.*ff*¹*.g*¹·²·*h.l.* | *Contra*, *Hipp.* Frag. (ii. 25). *Eus.* D.E. 438ᶜ.
16. σκοτιᾳ B(D). *Orig.* i. 683ᵃ. (σκοτειᾳ B.*Bch.* D. praem. τῃ D.) | ‡σκοτει ϛ. (C)L. rel. *Hipp.* Frag. (ii. 25, 28). *Orig.* iii. 712ᶜ. *Eus.* D.E. 438ᶜ. (σκοτι CΔ. hiat P.) σκοτῳ *Orig.* iv. 91ᵉ.
— φως ειδεν BC. 1. 33. *Am. f.ff*¹*.h.* (hoc ord. *a.b.c.g*¹*.h.*) *Orig.* iv. 91ᵉ. *Eus.* D.E.

---

8. assumpsit *Cl.* | 9. dixit ei *Cl.* | omnia tibi *Cl.* | 10. satana *Cl.* | *om.* enim *Am.* | 12. audisset Iesus *Cl.* | 13. maritima *Cl.* | 14. adimpleretur *Cl.* | 15. *om.* terra 2°. *Am.* | Galilaea *Cl.* | 16. vidit lucem magnam *Cl.*

BCD(P). (L) Δ. 1. 33. EKMSUV.

τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέ-
τειλεν αὐτοῖς. 17 ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσ-
σειν καὶ λέγειν, ᵘΜετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν.

ᵘ ch. 3:2. 10:7. ᵛ ‖ Mar. 1:16, 20.

20 18 ᵛΠεριπατῶν δὲ †παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς
Γαλιλαίας εἶδεν δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον
Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας
¶ P ἀμφίβληστρον εἰς¶ τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς.
19 καὶ λέγει αὐτοῖς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω
ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. 20 οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ
δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. 21 καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν
ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου
καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ
Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας τὰ δίκτυα
¶ L αὐτῶν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς.¶ 22 οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες
τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.

21 23 Καὶ περιῆγεν *[ὁ Ἰησοῦς]″ ‡ἐν ὅλῃ τῇ Γαλι-
λαίᾳ″ †διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κη-
ρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων
πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.

24. ἐξῆλθεν

22 24 καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν·
καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχον-
τας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους,
24. [καὶ] δαιμ. δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ παραλυ-

et sedentibus in regione et umbra mortis, lux orta est eis. 17 (20, 6.) Exinde coepit Iesus praedicare et dicere, Paenitentiam agite: adpropinquavit enim regnum caelorum.

18 Ambulans autem iuxta mare Galilaeae vidit duos fratres, Simonem qui vocatur Petrus et Andream fratrem eius, mittentes rete in mare; erant enim piscatores. 19 (21, 2.) Et ait illis, Venite post me, et faciam vos fieri piscatores hominum. 20 At illi continuo relictis retibus secuti sunt eum. 21 (22, 6.) Et procedens inde vidit alios duos fratres, Iacobum Zebedaei et Iohannem fratrem eius, in navi cum Zebedaeo patre eorum, reficientes retia sua, et vocavit eos. 22 Illi autem statim relictis retibus et patre secuti sunt eum.

23 (23, 1.) Et circumibat Iesus totam Galilaeam, docens in synagogis eorum, et praedicans evangelium regni, et sanans omnem languorem et omnem infirmitatem in populo.

24 Et abiit opinio eius in totam Syriam, et obtulerunt ei omnes male habentes, variis languoribus et tormentis comprehensos, et qui daemonia habebant, et lunaticos et paralyticos, et cura-

---

438ᶜ. | ‡ειδεν φως ς. PL. rel. (hoc ord. D.) *Hipp.* Frag. *Orig.* i. 683ᵃ. iii. 712ᶜ. ‖ ειδεν] ειδον D. *a.b.c.g*¹*.h.* (μεγαν D).
16. και τοις] om. και D. *b.c.g*¹*.h.* | *Contra*, Vulg. *a.f.ff*¹. *Orig.* i. 683ᵃ.
— τοις καθημενοις] οἱ καθημενοι D *a.b. c.f.g*¹*.h.* | *Contra*, Vulg. *ff*¹. *Orig.* i. 683ᵃ. (τοις κατοικουσιν *Eus.* D.E. 438ᶜ).
— χωρᾳ και] *sic Am. f.ff*¹*.g*². *Orig.* i. 683ᵃ. *Eus.* D.E. 438ᶜ. | om. *a.c.* Syr.Crt. | χωρα D* Vulg. *Cl. b.d.g*¹*.h.*
— φως 2°.] lux magna Syr.Crt.
17. τοτε] add. γαρ D. (add. γουν *Eus.* D.E. 438ᶜ).
— ὁ Ιησους] om. ὁ D.
— μετανοειτε et mox γαρ] om. Syr.Crt. *Eus.* D.E. 438ᵈ. MS. (Schol. Gr.)
18. περιπατων δε BCP. rel. Vulg. *ff*¹. | παραγων δε D. *a.b.c.f.g*¹*.h.m. Eus.* D.E. 438ᵈ. | (om. δε E*.) | και περιπατων L. ‖ †add. ὁ Ιησους ς. LΔE. Vulg. *Cl. a.c. h.m.* Arm. | om. BCDP (vid.) 1. 33. KM SUV. *Am. For. Tol. Harl. b.f.ff*¹*.g*¹*.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. *Eus.* D.E. 438ᵈ. | add. Dominus noster Syr.Crt.
18. παρα] περα K.
— λεγομενον] επικαλουμενον E.
— βαλλοντας] βαλοντες L.
— αμφιβληστρον] -στρος D*.
— ἁλεεις (et ver. 19) C.
19. αυτοις] add. ὁ Ιησους C². *a.c.h.m.* Syrr.Crt.&Pst. Æth. | *Contra*, cdd. rel. Vulg. *b.f.ff*¹. Syr.Hcl. Memph. Arm. *Eus.* D.E. 438ᵈ.
— ὑμας] add. γενεσθαι D. 33. Vulg. *a.b.c.f. ff*¹*.l.* Syr.Pst. (& Hcl. mg. MSS.) Æth. | *Contra*, BCLK. rel. *h.m.* Syrr.Crt.&Hcl. txt. rel. *Orig.* i. 377ᶜ. iii. 227ᵃ. 540ᶜ·ᵈ. 682ᶜ. 683ᵃ. iv. 167ᶜ. *Eus.* D.E. 438ᵈ. in Ps. 364ᵃ.
20. δικτυα] add. αυτων K. *a.b.c.g*¹*.h.m.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Æth. | *Contra*, rel. Vulg. *f.ff*¹. Syr.Hcl. Arm. *Eus.* D.E. 438ᵈ. | (K habet ευθεως αφεν.)
21—22. om. 33.
21. εκειθεν] add. ολιγον Δ.
— Ζεβεδαιους C.
— sub finem] add. Jesus Syrr.Crt. & Pst.
22. ευθεως αφεντες] αφεντες ευθεως K. (om. ευθεως *a.b.g*¹·²*.h.k.*)
22. το πλοιον *a.d.f. Iren.* Gr. 233. *Eus.* D.E. 438ᵈ. | retia (Vulg.) *b.c.ff*¹*.g*¹*.h.l.* Syr.Crt.
— και τον πατερα αυτων] om. Syr.Crt.
23. περιηγεν] add. ὁ Ιησους C*D. 1. 33. Vulg. *a.b.c.f.ff*¹*.g*¹·²*.h.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Eus.* D.E. 438ᵈ. | om. BsΔ. rel. *k.* Syr.Crt.
— εν ὁλῃ τῃ Γαλιλαιᾳ B. *Blc.* (*Btly.*) C. Syrr.Crt.Pst & Hcl. Memph. Æth. (εν B. *Blc.* non habet *Btly.*) | ‡ὁλην την Γαλιλαιαν ς. D. rel. Latt. *Eus.* D.E. 438ᵈ. (terram Galilaeorum Arm.) ‖ †add. ὁ Ιησους ς. C³ΔEKMSsUVs. | om. B. *Btly. Blc.* C*D. 1. 33. Latt. Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Arm. Æth. *Eus.* D.E. 438ᵈ. (vid. post περιηγεν).
— πασαν νοσον και] om. Δ. spat. vac. post μαλακιαν.
24. απηλθεν BsD. rel. *Eus.* D.E. 439ᵃ. | εξηλθεν C. 1. 33. Syr.Hcl.mg. Memph. *Orig.* ii. 788ᵃ.
— ἡ ακοη αυτου] αυτου ἡ ακοη D. |

---

16. regione umbrae *Cl.* | 18. autem Iesus *Cl.* | *om.* in mare *Am.** | 23. circuibat *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

τικούς· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. 25 καὶ ἠκολούθησαν
αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπό-
λεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ
Ἰορδάνου.

vit eos. 25 Et secutae sunt eum turbae multae de Galilaea et Decapoli et [de] Hierosolymis et de Iudaea et de trans Iordanen.

V. Ε′ κδ/ι 23 1 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ
κε/ε καθίσαντος αὐτοῦ, ‡προσῆλθαν″ αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ· 2 ʷκαὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν
ʷ ‖ Lu. 6:20—23. αὐτοὺς λέγων, 3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι,
κϛ/ι ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 4[5]‡ μακάριοι
ˣ Ps. 37[36]: 11. ˣοἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν. 5[4] μα-
κζ/ε κάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.″
κη/ε 6 μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην,
κθ/ι ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. 7 μακάριοι οἱ ἐλεήμονες,
ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

1 (24, 10.) Videns autem turbas ascendit in montem; et cum sedisset, accesserunt ad eum discipuli eius. 2 (25, 5.) Et aperiens os suum docebat eos dicens, 3 Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum. 4 (26, 10.) Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram. 5 (27, 5.) Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. 6 (28, 5.) Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur. 7 (29, 10.) Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.

24 8 μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν
θεὸν ὄψονται. 9 μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι [αὐτοὶ]
υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. 10 μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι
ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν
λ/ε οὐρανῶν. 11 μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς
καὶ διώξωσιν, καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν †καθ᾽ ὑμῶν
11. [ψευδόμενοι] ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ. 12 χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε,
ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτως γὰρ
λα/β ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. 13 Ὑμεῖς ἐστε

8 Beati mundo corde, quoniam ipsi deum videbunt. 9 Beati pacifici, quoniam ipsi filii dei vocabuntur. 10 Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum caelorum. 11 (30, 5.) Beati estis cum maledixerint vobis, et persecuti vos fuerint, et dixerint omne malum adversum vos mentientes, propter me: 12 gaudete et exultate, quoniam merces vestra copiosa est in caelis; sic enim persecuti sunt prophetas qui fuerunt ante vos. 13 (31, 2.)

Contra, Orig. ii. 788ª. *Eus.* D.E. 439ª. (om. *αυτου* Δ).
24. *εις*] *εν* Δ (*sic*).
— *και βασανοις*] om. E*.
— *συνεχομενους*] -*οις* ΔU *Tf.*
— *δαιμονιζομενους*] om. ΔM. ‖ praem.† *και* ϛ. C³D. rel. Latt. rel. | *Contra*, BC*. Memph. *Eus.* D.E. 439ª
— *και εθεραπευσεν αυτους*] *και παντας εθεραπευσεν* D. *a.b.c.g¹.h.* | *Contra*, Vulg. *f.ff¹.* | et in singulos eorum manum suam posuit et omnes sanavit Syr.Crt.
25. sub fin.] add. et sanavit eos Arm.
1. *προσηλθαν* B*. *Bch.* | ‡*προσηλθον* ϛ. B**. *Bch.* CD. rel.
— *αυτω* CD. rel. et *Verss. Orig.* i. 227ᵇ. iii. 451ᵈ. 480ᵈ. *Eus.* D.E. 442ᵈ. | om. B. *Orig.* iii. 496ᶠ.
3. *τω πνευματι*] om. *τω* D*.
4, 5. *μακαρ. οἱ πραεις....την γην ante μακαρ. οἱ πενθουντες ὁτι αυτ. παρακληθησονται* D. 33. Vulg. *a.c.ff¹.g¹.h.k.l.* Syr.Crt. *Clem.* 579, 80. (vid.) *Orig.* iii. 740ᶜ. (diserte). *Eus.* in canone. *Tert.* de pat. 11. *Hil.* 621ᵈ. 622ª. | ‡ordine mutato habent ϛ. BsC. 1. rel. *b.f.* Syrr.Pst. & Hcl. Memph. Arm. Æth.
4, [5]. *πενθουντες*] add. *νυν* 33. Memph. Æth.
7. *αυτοι*] om. K*.
9. *οἱ*] om. K *Tf.*
— *αυτοι* Bs. 1. 33. rel. *Am. Gat. f.k.* Syrr. Crt. & Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iv. 684ᵇ. (*Clem.* 581. ut vid. ubi hanc repromissionem cum *μακ. οἱ δεδ. ἑν. δικαι.* conjungit.) *Cypr.* 203. 304. | om. CD. Vulg. *Cl. a.b.c.ff¹.h.l.* Syr. Pst. *Hil.* 622ᵈ.
10. *ἑνεκεν* CD. rel. *Clem.* 575. 581. *Orig.* ii. 815ᵈ. | *ἑνεκα* B. *Bch.*
— *δικαιοσ.*] praem. *της* C.
— *εστιν*] *εστε* (i.e. *εσται*) D. erit *d.* | *Contra, Orig.* ii. 815ᵈ. *Cypr.* 272. 310. *Hil.* 1281ᵉ. *Lcf.* 249.
11. *ονειδισωσιν ὑμας και διωξωσιν* BsC. 1. rel. Vulg. *a.b.c.f.ff¹.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Orig.* iii. 133ᵈ. 272ᵉ. | *διωξουσιν ὑμας και ονιδισουσιν* D. (33. -*ωσιν bis*). *h.* et hoc ord. Syr.Crt. Memph. Æth.‖ add. filii hominum Syrr.Crt.&Hier.
11. *διωξωσιν*] -*ξουσιν* D (supra). Δ.
— *παν πονηρον*] †add. *ῥημα* ϛ. C. rel. *Orig.* iii. 272ᵉ. | om. BD. Vulg. *b.c.f.ff¹.g¹.h.l.m.* (hiat *a*). Syr.Hier. Memph. Æth. *Hil.* 1237ᶜ. 1281ᵉ. *Lcf.* 239.
— *καθ᾽ ὑμων*] ante *παν πον.* D. *h.k.m.* Syrr.Crt.Pst. & Hcl. *Lcf.* 239. | *Contra*, rel. *Orig.* iii. 272ᵉ.
— *ψευδομενοι* BsC. 1. 33. rel. Vulg. *f.ff¹.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | om. D. *b.c.g¹.h.k.m.* (hiat *a*). *Orig.* iii. 272ᵉ. *Hil.* 362ᶜ. 1237ᶜ. 1281ᵉ. *Lcf.* 239.
— *ἑνεκεν εμου* Vulg. *f.ff¹.h. Orig.* iii. 272ᵉ. | *ἑνεκεν δικαιοσυνης* D. *a.b.c.g¹.* *Hil.* 362ᶜ. 1237ᶜ. 1281ᵉ.
12. *αγαλλιασθε*] add. in die illo Syr.Crt.
— *τοις ουρανοις* Vulg. *c.f.ff¹.g¹·².m. Orig. Int.* ii. 487ᶜ. | *τω ουρανω* D. *a.b.h.* *Hil.* 362ᶜ. 1237ᶜ. 1281ᵉ. *Lcf.* 239.
— *τους προ ὑμων*] om. *τους* K. ‖ add. *ὑπαρχοντων* D*. | add. *ὑπαρχοντας* D². ‖ add. *οἱ πατερες αυτων* U. *b.c.* |

---

25. Decapolim *Am.* | *om.* de (*ante* Hier.) *Am.*
1. autem Iesus *Cl.* | 9. *om.* ipsi *Cl.*

B (C) D.
[L] Δ.
1. 33.
E [G] K M S U V.
[y] Mar. 9:50. Lu. 14:34, 34.
§ Theb.
§ L
[z] Mar. 4:21. Lu. 8.16. 11:33.
☛ C
§ Goth.

τὸ ἅλας τῆς γῆς· [y] ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι
ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι, εἰ μὴ ‡βληθὲν″
ἔξω †καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.
λβ/β 25 [14] § Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου· οὐ δύναται
πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη· [15] § [z] οὐδὲ καίουσιν
λύχνον¶ καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον,§ ἀλλʼ
ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.
[16] οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀν-
θρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξά-
σωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
λγ/ι 26 [17] Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον
ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πλη-
λδ/ε ρῶσαι. [18] [a] ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ
[a] Lu. 16:17. οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ
λε/ι ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται. [19] ὃς ἐὰν οὖν
λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ
διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται
ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δʼ ἂν ποιήσῃ καὶ
διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
οὐρανῶν. [20] λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ
δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρι-
σαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐ-
¶ Theb. ρανῶν.¶
[b] Ex. 20:13. 27 [21] Ἠκούσατε ὅτι ‡ἐῤῥήθη″ τοῖς ἀρχαίοις, [b] Οὐ
φονεύσεις· ὃς δʼ ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει·
[22] ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ

Vos estis sal terrae: quod si sal evanuerit, in quo sallietur? ad nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras et conculcetur ab hominibus.
[14] (32, 2.) Vos estis lux mundi. Non potest civitas abscondi supra montem posita; [15] neque accendunt lucernam et ponunt eam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus qui in domo sunt. [16] Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant vestra bona opera et glorificent patrem vestrum qui in caelis est.

[17] (33, 10.) Nolite putare quoniam veni solvere legem aut prophetas: non veni solvere sed adimplere. [18] (34, 5.) Amen quippe dico vobis, donec transeat caelum et terra, iota unum aut unus apex non praeteribit a lege, donec omnia fiant. [19] (35, 10.) Qui ergo solverit unum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines, minimus vocabitur in regno caelorum; qui autem fecerit et docuerit, hic magnus vocabitur in regno caelorum. [20] Dico enim vobis quia nisi abundaverit iustitia vestra plus quam scribarum et Pharisaeorum, non intrabitis in regnum caelorum.

[21] Audistis quia dictum est antiquis, Non occides: qui autem occiderit, reus erit iudicio. [22] Ego autem dico vobis quia omnis qui irascitur fratri suo,

---

add. patres vestri Syr.Crt. ‖ add. nolite gaudere cum benedixerint vos omnes homines, sic enim faciebant pseudoprophetis patres eorum *g*¹. (vid. Luc).
13. *ἀλας* 1°.] *ἀλα* D* (corr. rec.)
— *μωρανθη*] add. et stultus fuerit Syr.Crt.
— *ἀλισθησεται*] *-σονται* V.
— *ετι* B. rel. Vulg. *c.f.ff*¹*.g*². Syr.Hcl. rel. *Orig.* i. 794d. (*sic*). | om. D. *a.b.g*¹*.h.* Syrr.Crt. & Pst. *Cypr.* 326.
— *βληθεν εξω* BC. 1. 33. Syr.Hcl.MS. *Orig.* i. 794d. | ‡*βληθηναι*″ *εξω* †*και*″ ς. D. rel. *Verss.* ut vid.
14. *ὑμεις*] add. *δε* Δ.
15. *αλλʼ*] *αλλα* D.
— *την* et *τοις*] om. Δ.
17. *καταλυσαι* (2°.) et *πληρωσαι*] add. illos *bis* Syr.Crt. Memph. Theb. Æth.
18. *ιωτα*] add. signum Syr.Crt.
— *του νομου sic Orig.* ii. 527d. | om. *Iren.* Gr. 14. | a lege et a prophetis Syr.Hier. Arm. *Iren.* 275.

18. *παντα γενηται*] *γεν. παντα* D. | *Contra*, *Orig.* ii. 527d.
19. *εαν Orig.* iii. 590a. | om. D*. | *αν* D². 33.
— *ουν*] om. L. Arm. *Cypr.* 109. *Lcf.* 121.
— *λυσῃ*] *-σει* DL.
— *των ελαχ*] om. *των* Δ.
— *οὑτως Orig.* iii. 590a. | om. D.
— *των ουρανων bis*] *του θεου* M.
— *ὁσ δʼ αν ποιησῃ....των ουρανων*] om. D. *d.g*². | habent rel. *Clem.* 480. *Orig.* iii. 590a. *Hil.* 625c.
20. vers.] om. D. *d.* | habent rel. *Iren.* 242. *Clem.* 526. 825. *Orig.* ii. 701c. *Hil.* 625d.
— *περισσευσῃ*] *-σει* L. | *-σαι* Δ.
— *ἡ δικαιοσυνη ὑμων* Bs. 1. 33. SsU. *Clem.* 526. *Orig.* ii. 701c. | *ὑμ. ἡ δικ.* LΔ. EKMV. *Clem.* 825.
— *πληονα* (sic) L.
— *εισελθητε*] *εισελθη* U.
21. *ερρηθη* B *Btly. Blc.* DE(K)V. | ‡*ερρεθη* ς. LΔ. 1. MsSsU. (hiat 33). *Eus.* D.E. 444b.
21. *φονευσει* L.
22. *εικη* DLΔ*. 1. 33. rel. *a.b.c.f.ff*¹*.g*¹·² *h. l.m.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. *Iren.* 242. 247. (165). *Orig. Int.* iii. 39b. *Eus.* D.E. 444b. *Cypr.* 306. *Hil.* (128c. 625e). *Lcf.* 121. *bis.* | om. B. Δ². Vulg. Æth. *Orig.* i. 112. 181. (hiat Theb.) "In quibusdam codicibus additur, *sine caussa*; caeterum in veris definita sententia est, et ira penitus tollitur....Radendum est ergo, *sine caussa* ...." *Hier.* in loc. (vii. 26).
— *ῥαχα* D (Latt.) *Cypr.* 81.
— *εσται* 2°.] *εστι* M.
— *ειπῃ μωρε*] *ειπῃ τῳ αδελφῳ αυτου μωρε* L. 1. *ff*¹. Syr.Crt. Memph. Arm. *Cypr.* 309. | *Contra*, MSS. et vv. rel.

16. opera vestra bona *Cl.* | 18. fiunt *Am.*
22. raca Vulg. *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. [Theb.] [Goth.] Arm. Æth. 22. om. *εἰκῇ*

αὐτοῦ [εἰκῇ] ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ·
ὃς δ' ἂν εἴπῃ, μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ
πυρός. 23 ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ
23. *καὶ ἐκεῖ* θυσιαστήριον, κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει
τὶ κατὰ σοῦ, 24 ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν
τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ
ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου.
§ Theb. λ5/ε 25 § c ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕως ὅτου εἶ
c Lu. 12:58, 59. ‡μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ," μή ποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος
τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτὴς [σε παραδῷ] τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ
εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. 26 ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ
ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράν-
¶ Theb. την.¶

λζ/ι 28 27 Ἠκούσατε ὅτι ‡ἐρρήθη,"† d Οὐ μοιχεύσεις·
d Ex. 20:14. 28 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς
τὸ ἐπιθυμῆσαι ‡αὐτὴν" ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ
e ch. 18:9. Mar. 9:47. καρδίᾳ αὐτοῦ. 29 e εἰ δὲ ὁ § ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς
§ G σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμ-
φέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ
f ch. 18:8. Mar. 9:43. μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. 30 f καὶ εἰ ἡ
δεξιά σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ
βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν
τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου ‡εἰς γέενναν
ἀπέλθῃ."
g Deut. 24:1. 29 31 ‡Ἐρρήθη" δέ, † g ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐ-

reus erit iudicio: qui autem dixerit fratri suo, racha, reus erit concilio: qui autem dixerit, fatue, reus erit gehennae ignis. 23 Si ergo offeres munus tuum ad altare, et ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid adversum te, 24 relinque ibi munus tuum ad altare, et vade prius reconciliare fratri tuo, et tunc veniens offer munus tuum. 25 (36, 5.) Esto consentiens adversario tuo cito dum es in via cum eo, ne forte tradat te adversarius iudici, et iudex tradat te ministro, et in carcerem mittaris. 26 Amen dico tibi, non exies inde donec reddas novissimum quadrantem.

27 (37, 10.) Audistis quia dictum est antiquis, Non moechaberis. 28 Ego autem dico vobis, quoniam omnis qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, iam moechatus est eam in corde suo. 29 Quod si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum et proice abs te: expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum, quam totum corpus tuum mittatur in gehennam. 30 Et si dextera manus tua scandalizat te, abscide eam et proice abs te: expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum, quam totum corpus tuum eat in gehennam.

31 Dictum est autem, Quicumque dimiserit uxorem suam, det

23. *προσφερῃς*] -*ρεις* L
— *κακει* Bs L. 33s. Ss. *Orig.* i. 198b. | *και εκει* D.Δ. 1. EKMUV.
24. *διαλλαγηθι*] *καταλλαγηθι* D.
— *προσφερε*] -*ρεις* D*.
25. *ἑως*] om. D*.
— *ει*] *η* M.
— *μετ' αυτου εν τῃ ὁδῳ* BDL. 1. 33. (om. *εν* B. *Btly.*) *a.b.c.g*1.2.*h.* Syrr.Crt.& Pst. Memph. Arm. Æth. | ‡*εν τῃ ὁδῳ μετ' αυτου* ς. ΔE. rel. Vulg. *f.ff*1. Syr.Hcl. Theb. Goth. *Clem.* 605.
— *μηπ. σε παραδω*] *μηπ. σε παραδωσει* D*.
— *σε παραδω* (post *κριτης*) LΔ. 33. rel. | om. B. *Btly. Blc.* 1. *k.* Arm. Æth. (PP. Latt.) | *σε παραδωσει* D.
— *βληθησῃ*] *βληθῃς* D*. | *βληθησει* D. e corr. ?*. | *βληθεις* L.
26. *αν*] om. 33. | *οὐ* L.
— *αποδως*] -*δωσις* L.
— *κοδραντην*] *χοδρ.* D.
27. *ερρηθη* B. *Btly.* DEV. | ‡*ερρεθη* ς. LΔ. 1. 33. KMSs U. *Orig.* iv. 330a. *Eus.* D.E. 15b. 27b. 126a. in Ps. 397b. || †add. *τοις αρχαιοις* ς. LΔ. 33. M. Vulg. *c.ff*1.*g*1.*h.* Syr. Crt. Syr. Hcl.* *Iren.* 242. *Eus.* D.E. 15b. 27b. 126a. in Ps. 397b. | om. BD. 1. EKSUV. *a.b.f.m.* Syrr.Pst.(& Hcl.) Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. 330a.
28. *βλεπων*] *εμβλεψας* K. (*Just.* Apol. 1. 15). *Clem.* 461. 615 (*ctra.* 554. *Orig.* rel.)
— *επιθ. αυτην* BDLΔ. 33. EKSUV. *Clem.* 554. *Orig.* iv. 336d. *Eus.* D.E. 126a. | ‡*επιθ. αυτης* ς. 1s. M. *Orig.* iii. 416d. *Eus.* in Ps. ap. Mai 70.
— *ηδη*] om. Syr.Crt.
— *αυτην*] om. Δ.
— *αυτου*] *ἑαυτου* B. *Btly.* | *Contra*, rel. *Orig.* i. 112. iv. 330a. 336d.
29. *σου ὁ δεξιος*] *ὁ δεξιος σου* D.
— *σκανδαλιζει*] -*ζη* L.
— *και βαλε*] om. L.
— *βληθῃ* BsΔ. 1. 33. rel. Vulg. *f.ff*1. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. *Lcf.* 15. | *απελθῃ* D. *a.b.c.g*1.*h.* Syr.Crt. Memph. | *βληθησει* L.
29. *γεενναν*] praem. *την* L.
30. vers.] om. D. *d.* | *Contra, Orig. Int.* ii. 414e.
— *ει*] om. L.
— *σκανδαλιζει*] -*ζη* LG.
— *εκκοψον*] *κοψον* Δ.
— *εις γεενναν απελθῃ* B. 1. 33. Vulg. *a.b.c.ff*1.*g*1.*h.l.* Syr.Crt. Memph. Æth. | ‡*βληθῃ εις γεεναν* ς. E. rel. *f.* Syrr. Pst. & Hcl. Goth. Arm. | *βληθησει εις την γεεναν* L. (om. ver. D. *d*).
31. *ερρηθη* B. *Btly.* D. 1 (*sic*). EGKV. | ‡*ερρεθη* ς. LΔ. 33. MsSsU.
— *δε*] om. K. || †add. *ὁτι* ς. E. rel. | om. B. *Bch.* DL. 1. 33. Latt.
— *απολυσῃ*] -*σει* L.

23. offers *Cl.* | 24. ante altare *Cl.* | reconciliare *Cl.* | offers *Am.*; offeres *Cl.*; offer *Fld. For.* | 27. moechaveris *Am.* | 28. quia omnis *Cl.*

B D [Z].
L Δ.
1. 33.
E [G] K M S U (V) [F^a].
¶ G
[h] ch. 19:9.
Mar. 10:11, 12.
Lu. 16:18.
32. ὁ ἀπολ. γαμήσας
[i] Lev. 19:12.
[j] Jac. 5:12.

τοῦ,¶ δότω αὐτῇ ἀποστάσιον· 32 [h] ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν
ὅτι ‡πᾶς ὁ ἀπολύων″ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς
λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν ‡μοιχευθῆναι·″ καὶ ὃς ἐὰν
ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται.
30 33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ‡ἐρρήθη″ τοῖς ἀρχαίοις,
[i] Οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους
σου· 34 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν [j] μὴ ὀμόσαι ὅλως, μήτε ἐν
τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ, 35 μήτε ἐν τῇ
γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ, μήτε εἰς
Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέως·
36 μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι
μίαν τρίχα λευκὴν ‡ποιῆσαι ἢ μέλαιναν.″ 37 ἔστω δὲ
ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ ναί, οὒ οὔ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων
ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν.

[k] Ex. 21:24.
[l] Lu. 6:29, 30.
§ G
39. ῥαπίσει ἐπὶ

31 38 Ἠκούσατε ὅτι ‡ἐρρήθη,″ [k] Ὀφθαλμὸν ἀντὶ
λη/ε ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος· 39 ἐγὼ δὲ λέγω
ὑμῖν [l] μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' §ὅστις σε
‡ῥαπίζει εἰς″ τὴν δεξιὰν ‡σιαγόνα σου,″ στρέψον αὐτῷ
καὶ τὴν ἄλλην· 40 καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ
τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον·
λθ/ι 41 καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ'

illi libellum repudii. 32 Ego autem dico vobis, quia omnis qui dimiserit uxorem suam, excepta fornicationis causa, facit eam moechari, et qui dimissam duxerit adulterat.

33 Iterum audistis quia dictum est antiquis, Non peierabis, reddes autem domino iuramenta tua. 34 Ego autem dico vobis non iurare omnino, neque per caelum, quia thronus dei est, 35 neque per terram, quia scabellum est pedum eius, neque per Hierosolymam, quia civitas est magni regis; 36 neque per caput tuum iuraveris, quia non potes unum capillum album facere aut nigrum. 37 Sit autem sermo vester, est est, non non: quod autem his abundantius est, a malo est.

38 Audistis quia dictum est, Oculum pro oculo, et dentem pro dente. 39 Ego autem dico vobis non resistere malo: (38, 5.) sed si quis te percusserit in dextera maxilla tua, praebe illi et alteram. 40 Et illi qui vult tecum iudicio contendere et tunicam tuam tollere, remitte et pallium. 41 (39, 10.) Et quicumque te angariaverit mille passus, vade cum illo alia duo. 42 Qui petit a te,

31. *αυτῃ*] *αυτην* K.
32. *ὁτι* Vulg. *c.f.ff*[1]*.g*[2]. | om. D. *a.b.g*[1]*.h.*
— *πας ὁ απολυων* BLΔ. 1. 33. KM. Vulg. *c.f.ff*[1]*.g*[2]*.l.m.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | ‡*ὁς αν απολυσῃ* ς. DE. rel. *a.b.g*[1]*.h.*(vid.) Syr.Crt. Memph. (vid. cap. xix. 9).
— *μοιχευθηναι* BD. 1. 33. *Orig.* iv. 647[c]. 648[a]. | ‡*μοιχασθαι* ς. L. rel.
— *και ὁς εαν απολελυμενην γαμησῃ μοιχαται* (L)Δ. 1. 33. rel. *h.* (*γαμησει* L.) | om. D. *a.b.* | *και ὁ απολ. γαμησας μοιχ.* B. vid. cap. xix. 9. (Verss. ancc.)
33. *ερρηθη* B. *Btly.* DEKMV. | ‡*ερρεθη* ς. LΔ. 1. 33. S*s* U. *Orig.* iv. 330[a].
— *τῳ κυριῳ*] om. *τῳ* LΔ. 1.
35. *μητε εις Ἱερ.....μεγ. βασ.*] om. 33.
36. *τριχα*] *τριχαν* LE.
— *ποιησαι η μελαιναν* B. 33. Vulg. *a.b.c.f.ff*[1]*.g*[1]*.m.* Memph. Arm. Æth. *Cypr.* 308. | *ποιησαι μελαιναν* L. | ‡*η μελ. ποι.* ς. E. rel. Syr.Hcl. Goth. [Syrr. Crt.&Pst.] (*ποιειν* [*ποιησαι* D[2].] *τριχα μειαν λευκην η μελαιναν* D. *Cypr.* 178. *ποιησαι μιαν τριχα λευκην η μελαιναν* 1. facere album aut nigrum *h.* *ποιησαι τριχα λευκην η μελαιναν* *Clem.* 262).
37. *εστω* DL. rel. Latt. Goth. *Clem.* 707. 872. *Iren.* 242. *Hom. Cl.* 3. 55. & 19. 2. *Tert.* de Praes. 26. *Cypr.* 87. 308. | *εσται* B. *Btly. Blc. Eus.* D.E. 23[d]. [Verss. ancc.]
37. *ναι ναι, ου ου* Vulg. *a.c.f.ff*[1]. Syr. Hcl. Memph. *Iren.* 242. *Orig. Int.* iv. 485[a]. *Eus.* D.E. 23[d]. | *ναι ναι και ου ου* L. *b.g*[1]*.h.* Syrr.Crt.&Pst. Arm. (*Hom. Cl.* 19. 2. *Contra*, 3. 55). | [Æth.]
— *τουτων*] *τουτου* 1.
38. *ερρηθη* B. *Btly.* DE[2]KV. *Orig.* ii. 390[b]. | ‡*ἐρρεθη* ς. LΔ. 1. 33. E*MS*s* U.
— *και οδοντα* Vulg. *f.ff*[1]*.h.* | om. *και* D. *a.b.c.g*[1.2.]*l.* *Orig. Int.* ii. 166[c.f.] *Hil.* 628[d].
39. *ῥαπιζει* B. *Btly.* 33. | ‡*ῥαπισει* ς. DL. rel.
— *εις* B. | ‡*επι* ς. DL. rel. (vid. Luc. vi. 29).
— *δεξιαν*] om. D. *Hil.* (629). vid. Luc. vi. 29.
— *σιαγονα σου* B(D). (*σιαγωνα* D.) | ‡*σου σιαγονα* ς. L. rel. | om. *σου* 1. 33. *a.f.h.* *Orig. Int.* ii. 166[c].
40. *τῳ θελοντι*] *ὁ θελων* D | *τον θελοντα* Δ.
— *αφες*] *αφησεις* D. | *Contra*, *Iren.* 243. *Orig.* ii. 760[b].
— *ἱματιον*] add. *σου* 33. Memph. Arm. Æth. | *Contra*, *Orig.* ii. 760[b].
41. *σε*] om. L. | *εαν* Δ.
41. *αγγαρευσει* B*s*L. 1. M*s*S*s*U*s*. | *αγγαρευει* D. | *αγγαρευσῃ* Δ. 33. EGKV.
— *δυο* B*s*L. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. | *ετι αλλα δυο* D. *a.b.c.g*[1]. | et alia duo Vulg. *Cl. h.* | alia duo *Am. For. ff*[1]*.l.* Syr.Crt. *Iren.* 243. | et duo Arm. |
42. *δος* BD. *Clem.* 536. | ‡*διδου* ς. L. rel. (vid. Luc. vi. 30).
— *τον θελοντα* B*s*L. rel. | *τῳ θελοντι* D.
— *απο σου*] om. D. *m.* *Clem.* 536. *Cypr.* 303. *Hil.* (629[b.c.])
43. *ερρηθη* B. *Btly.* DEGKMV. | ‡*ερρεθη* ς. LΔ. 1. 33*s*. S*s*U. *Orig.* iv. 324[b]. 329[b]. *Eus.* D.E. 16[a]. | add. *τοις αρχαιοις* Syr. Crt. *Eus.* D.E. 16[a].
44. *εχθρους ὑμων*] †add. *ευλογειτε τους καταρωμενους ὑμας* ς. (D)L. 33. E. rel. (*ὑμιν* D*) *c.d.f.h.*(*m.*) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. *Clem.* 605. (qu. e Luc.) *Eus.* P.E. 654[d]. (? Luc.) (vid. Luc. vi. 28). | om. B. 1. Vulg. *a.b.ff*[1]*.g*[1]*.l.* Syr.Crt. Memph. *Iren.* 210. *Orig.* i. 768[e]. iv. 324[b]. 329[b.e.] 351[a]. *Eus.* in Es. 589[d]. *Cypr.* 248. 260. 319. *Hil.* 303[e].

31. det ei *Cl.* | 33. periurabis *Cl.* | 39. dexteram maxillam tuam *Cl.* | 40. Et ei *Cl.* | dimitte *Cl.*; mitte *Am.** *add.* ei *Cl.* | 41. augariaberit *Am.* | et alia *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

αὐτοῦ δύο. 42 τῷ αἰτοῦντί σε ‡δός,″ καὶ τὸν θέλοντα
ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῇς.
μ ε 32 43 Ἠκούσατε ὅτι ‡ἐρρήθη,″ m Ἀγαπήσεις τὸν
πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου·¶ 44 ἐγὼ δὲ
λέγω ὑμῖν, n ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν,† ¶ καὶ προσ-
εύχεσθε ὑπὲρ τῶν †διωκόντων ὑμᾶς, 45 ὅπως γένησθε
υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν §οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον
αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθούς, καὶ βρέχει
μα ε ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. 46 ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς
ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ
τελῶναι ‡οὕτως″ ποιοῦσιν; 47 καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς
ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ
οἱ ‡ἐθνικοὶ″ ‡τὸ αὐτὸ″ ποιοῦσιν; §48 o ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς
τέλειοι, ‡ὡς″ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ‡οὐράνιος″ τέλειός
ἐστιν.¶

m Lev. 19:18. ¶ G n Lu. 6:27, 32—36. ¶ V § Z o Deut. 18:13. § Fa ¶ Fa

da ei, et volenti mutuari a te ne avertaris.

43 (40, 5.) Audistis quia dictum est, Diliges proximum tuum, et odio habebis inimicum tuum. 44 Ego autem dico vobis, Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, et orate pro persequentibus et calumniantibus vos; 45 ut sitis filii patris vestri qui in caelis est, qui solem suum oriri facit super bonos et malos, et pluit super iustos et iniustos. 46 (41, 5.) Si enim diligatis eos qui vos diligunt, quam mercedem habebitis? Nonne et publicani hoc faciunt? 47 Et si salutaveritis fratres vestros tantum, quid amplius facitis? Nonne [et] ethnici hoc faciunt? 48 Estote ergo vos perfecti, sicut et pater vester caelestis perfectus est.

VI. μβ ι

1. προσέχετε [δὲ]

33 1 Προσέχετε τὴν ‡δικαιοσύνην″ ὑμῶν μὴ ποιεῖν
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς·
εἰ δὲ μή γε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν
τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 2 ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην,
μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ

1 (42, 10.) Attendite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus, ut videamini ab eis: alioquin mercedem non habebitis apud patrem vestrum qui in caelis est. 2 Cum ergo facies elemosynam, noli tuba canere ante te, sicut hypocritae faciunt

---

44. *και προσευχεσθε*] praem. *καλως ποιειτε τοις μισουσιν ὑμας* DLΔ. 33. EKMSUV. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Luc. vi. 27). | †praem. eadem, sed *τους μισουντας ὑμ.* ς. *Eus.* in Es. 589d. ? Luc. | om. B. 1. Syr.Crt. Memph. *Iren.* 210. *Clem.* 605. *Orig.* i. 768e. iv. 324b. 329b.e. 351a. *Eus.* P.E. 654d. *Cypr.* 248. 260. 319. *Hil.* 303e.
— *ὑπερ των*] †add. *επηρεαζοντων ὑμας και* ς. (D)L. 33. rel. (Vulg.) *a.b.c.f.h.*(*ff*1.*g*1.2.) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. *Clem.* 605. (qu. e Luc.) (*Orig.* i. 768e. ? Luc.) *Eus.* P.E. 654d. (? Luc.) in Es. 589d. *Hil.* 303e. (trs. Vulg. *ff*1.*g*1.2.) vid. Luc. vi. 35. (om. *ὑμας* D. *Eus.*) | om. B. 1. *Emm. k.m.* Syr.Crt. Syr.Hier. Memph. Æth. *Iren.* 210. ("orate pro eis qui vos oderunt"). *Orig.* iv. 324b. 329b.e. 351a. *Cypr.* 248. 260. 319. (om. *προσευχ. ὑπερ των επηρ. ὑμας και* Syr.Hier.)
— *και διωκ. ὑμας*] om. Goth. *sic. Orig.* 768e. | om. *ὑμας* 33. Arm.
45. *υἱοι*] *ὁμοιοι* (X. comm.)
— *ουρανοις*] praem. *τοις* 33. KU(X. comm.) *Orig.* i. 768e. iv. 330a. 324b. (*Contra*, iv. 329b. *ter.* 351a. *Eus.* in Es. 589d).
— *επι πονηρους και αγαθους* *b.d.* Syr. Hcl. *Iren.* 280. 325. *Orig.* i. 232f. 521d. 768e. ii. 647b. iii. 140c. 763c. iv. 13d. 330b. *Eus.* P.E. 655a. in Ps. 426d. | *επι αγαθους και πονηρους* Vulg. *a.c.f.ff*1.*h.* Syrr. Crt. & Hcl. *Hom. Cl.* 3. 57. *Iren.* 147. *Tert.* adv. Marc. iv. 36. de res. car. 36. *Orig. Int.* ii. 667f. 686c. 696d. iii. 335e. iv. 503d.
45. *επι πον. και αγ., και βρεχει*] *bis* E*.
46. *μισθον*] add. *ουκ* Δ.
— *εχετε* *ff*1.*g*1. | *ἑξεται* [-*τε*] D. (Latt.)
— *ουχι και οἱ τελωναι οὑτως*] sic enim et Syr.Crt.
— *οὑτως* DZ. 33. *h.k.* (Syr.Crt.) Memph. Æth. *Cypr.* 248. *Lcf.* 122. | ‡*το αυτο* ς. BsL. rel. (vid. Luc. vi. 33). | *τουτο* 1. | hoc Vulg. *a.b.c.f.ff*1.*l.* | haec *g*1. Syrr. Pst. & Hcl. Goth. Arm.
47. *αδελφους* BsDZ. 1. Vulg. *a.b.c.ff*1.*l.* Syrr.Crt. & Pst. Memph. Æth. *Cypr.* 248. | *φιλους* LΔ. 33. EKMSU. *f.h.* Syr.Hcl. Goth. Arm. *Lcf.* 122.
— *εθνικοι* BDZ. 1. 33. Vulg. *a.b.c.f.ff*1.*g*1.2. Syrr.Crt.&Hcl. Syr.Hier. Memph. Æth. *Cypr.* 248. *Lcf.* 122. | ‡*τελωναι* ς. L. rel. *h.* Syrr.Pst.(&Hcl.MS.) Goth. Arm. | add. et peccatores Arm.
47. *το αυτο* B.*Btly.Blc.*DZ. 1. 33. MU. Vulg. *a.b.c.f.ff*1.*g*1.2. Syr.Pst. Goth. Arm. Æth. *Cypr.* 248. *Lcf.* 122. | ‡*οὑτως* ς. L. rel. *h.* Syrr.Crt.&Hcl. Memph.
48. *ὡς* B.*Btly.* ZL. 1. 33. Fa. *Clem.* 626. 792. 886. *Orig.* i. 522e. 681a. ii. 26c. *Eus.* D.E. 104d. | ‡*ὡσπερ* ς. D. rel.
— *ουρανιος* BD2ZL. 1. 33. E*UFa. Vulg. *a.f.ff*1.*g*2.*l.* Syr.Hcl. Arm. Æth. *Orig.* i. 522e. 681a. ii. 26c. *Cypr.* 248. | *εν ουρανοις* D*. | ‡*εν τοις ουρανοις* ς. ΔE2. rel. *b.c.d.g*1.*h.* Syrr.Crt.&Pst. *Clem.* 792. *Lcf.* 122. | [Memph.]
1. *προσεχετε*] add. *δε* ZL. 1. 33. *g*1. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Æth. | *Contra*, Bs D. rel. Vulg. *a.b.c.f.ff*1.*h.* Syr.Crt. Goth. Arm. *Hil.* 629f.
— *δικαιοσυνην* BD. 1. Vulg. *a.b.c.ff*1.*g*1.*h.l.* *Orig. Int.* iv. 512a. *Hil.* 629f. | ‡*ελεημοσυνην* ς. ZL. 33. rel. *f**.*k.* Syrr. Crt. & Hcl. Memph. (vid.) Goth. Arm. Æth. (Syr.Pst. anc. *id.* Syr.Hier. qu. vocum transpositio verr. 1 et 2 Syr.Crt.)
— *θεαθηναι*] praem. *μη* Δ.
— *τοις* BL. rel. | om. D. 1. 33. (hiat Z).
2. *ποιης*] *ποιεις* LU.

---

46. diligitis *Cl.* | 47. et ethnici *Cl.*; *om.* et *Am* 2. facis *Cl.*

B (D) (Z). L [X‡] Δ. 1. 33. E[G]KMSU[V][Γ].

ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως
δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 3 §σοῦ δὲ ποιοῦντος
§ X‡ ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ
δεξιά σου, 4 ὅπως ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ·
καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ †ἀποδώσει
σοι.†
§ Theb. 34 5 §Καὶ ὅταν ‡προσεύχησθε, οὐκ ἔσεσθε″ ‡ὡς″ οἱ
ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν
ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι,
ὅπως †φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
†ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 6 σὺ δέ, ὅταν προσ-
εύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν
§ G θύραν σου πρόσευξαι§ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ·
καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει
μγ/ε σοι.† 7 προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε, ὥσπερ
οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν
εἰσακουσθήσονται. 8 μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδεν
γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς
p Lu. 11:2—4. αἰτῆσαι αὐτόν. 9 οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· pΠά-
τερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·
10. ἐλθάτω 10 ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου,
ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ †γῆς· 11 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν

in synagogis et in vicis, ut honorificentur ab hominibus. Amen dico vobis, receperunt mercedem suam. 3 Te autem faciente elemosynam ne sciat sinistra tua quid faciat dextera tua, 4 ut sit elemosyna tua in abscondito: et pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi.

5 Et cum oratis, non eritis sicut hypocritae, qui amant in synagogis et in angulis platearum stantes orare, ut videantur ab hominibus. Amen dico vobis, receperunt mercedem suam. 6 Tu autem cum orabis, intra in cubiculum tuum, et clauso ostio tuo ora patrem tuum in abscondito: et pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi. 7 (43, 5.) Orantes autem nolite multum loqui sicut ethnici; putant enim quia in multiloquio suo exaudiantur. 8 Nolite ergo assimilari eis: scit enim pater vester quibus opus sit vobis ante quam petatis eum. 9 Sic ergo vos orabitis, Pater noster qui es in caelis, sanctificetur nomen tuum; 10 adveniat regnum tuum; fiat voluntas tua, sicut in caelo et in terra; 11 panem nostrum supersubstantialem da nobis

2. ταις ῥυμαις] om. ταις Δ.
— ὑμιν] ὁτι Z ?
3. ελεημοσυνην] praem. την L.
4. ᾖ σου ἡ ελεημ. BsZ (vid.) L. 1. rel. | ἡ ελεημ. σου ᾖ D. | ἡ σου ελεημ. ᾖ 33. (om. ἡ Δ).
— αποδωσει] †praem. αυτος ς. DX (vid.) rel. *h.* Syrr.Pst.&Hcl. | om. BZL. 1. 33. KU. Vulg. *a.b.c.f.ff*^{1}*.g*^{1}*.l.* Syr. Crt. Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. 256^c. *Cypr.* 317.
— σοι] συ K. ‖ †add. εν τῳ φανερῳ ς. LX (vid.) rel. *a.b.c.f.g*^{1}*.h.* Syrr.Pst.& Hcl. Goth. Arm. Æth. | om. BDZ. 1. 33. Vulg. *ff*^{1}*.k.* Syr.Crt. Memph. *Orig.* iv. 256^c. (MSS.) *Cypr.* 317.
5. προσευχησθε ουκ εσεσθε B.*Btly.Blc.* Z. 1. *sic.* (προσευχεσθε B.*Bch.*) Vulg. *a.b.c. f.ff*^{1}*.g*^{2}*.h.l.* (om. verr. 5, 6. *g*^{1}.) Syr.Hcl. mg. Memph. Theb. Goth. Arm.MSS. Æth. *Orig.* i. 227^e. | ‡ προσευχῃ ουκ εσῃ ς. DLX (ut vid. et in comm.) Δ (Gr. non Lat.) rel. Syrr.Crt.Pst.&Hcl.txt. (Arm.)
— ὡς BDZ. 33. | ‡ ὡσπερ ς. L. rel. *Orig.* i. 227^e.
— φιλουσιν εν ταις συναγωγαις και εν ταις γωνιαις των πλατειων ἑστωτες προσευχεσθαι BsZ. rel. Vulg. *f.ff*^{1}. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. *Orig.* i. 227^e. (amant stare.... ut orent Syrr.Crt. & Pst. Memph. Theb.) | φιλουσιν στηναι εν ταις συναγωγαις και εν τ. γων. τ. πλατειων ἑστωτες και προσευχομενοι D. *h.* (sic, fere, *a.b.c.g*^{2}).
5. ἑστωτες] om. K.
— ὁπως] †add. αν ς. Δ. rel. | om. B. *Btly.Blc.* DZL. 1. 33. K. *Orig.* i. 227^f.
— αμην] om. Syr.Crt.
— ὑμιν] †add. ὁτι ς. L. rel. *f.* *Orig.* i. 227^f. | om. BDZX (vid. e spatio). 1. 33. Vulg. *a. b.c.ff*^{1}*.g*^{2}*.h.* Arm. Æth. (*g*^{1}. om. verr. 5, 6).
6. εισελθε] εισελθων Δ.
— ταμιειον BsZX. 1. 33. rel. *Orig.* iii. 423^a. *Eus.* in Ps. 337^b. | ταμειον DLE. *Orig.* i. 227^f.
— τῳ post σου] om. D. 1. Latt.
— αποδ. σοι] †add. εν τῳ φανερῳ ς. LX. 33. rel. *a.b.c.f.h.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | om. BDZ. 1. Vulg. *ff*^{1}*.g*^{2}*.h.* Syr.Crt. Syr.Hier.* Memph. Theb. *Orig.* i. 228^a. iii. 423^a. *Eus.* in Ps. 337^b. 631^b. *Hom. Cl.* 3. 55. *Hil.* 184^b.
7. βαττολογησητε (Z) L. rel. *Orig.* i. 198^a. 228^a. | βατταλογησητε B. | βλαττολογησηται (*sic*) D*. (-ταλ-**) | βατολογ. EG. Syr.Hcl.mg. *Gr.* (hiant X. 33). (...τολ. Z).
— εθνικοι DZL. 1. rel. Syrr.Pst.&Hcl. vv. *Orig.* i. 228^a. | ὑποκριται B. Syr.Crt. (hiat 33).
8. γαρ] add. ὁ θεος B. Theb. | *Contra,* DZL. 1. 33. rel. Memph. vv. *Orig.* i. 204^b. 228^a.
— ὑμων] ἡμων 1. | add. [ὁ εν] ουρανοις X. caelestis Syr.Hcl. Æth.
— αιτησαι αυτον BsZLX. rel. vv. *Orig.* i. 204^b. 226^d. 228^a. | ανοιξε το στομα D. *h* (*d* hiat).
10. ελθετω BsZL. rel. *Orig.* i. 226^f. *Eus.* in Ps. 540^b. in Luc. 241. | ελθατω DΔ E^{2}G. (hiant X. 33).
— ὡς Vulg. *f.ff*^{1}*.g*^{1}*.h.* *Cypr.* 205. 311. *Hil.* 477^e. | om. D*. *a.b.c.*
— γης] †praem. της ς. DLX. rel. *Orig.* i. 226^f. *Eus.* in Luc. ap. Mai 201. | om. B.*Bch.*Z. Δ. 1. (hiat 33). *Clem.* 593. (vid.) *Orig.* i. 240$^{c.e.f.}$ (*ter.*) 241^a.

6. oraveris *Cl.* | om tuo *Cl.* | 7. quod in *Cl.* | 8. quid opus *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. [Theb.] Goth. Arm. Æth.
• X
§ V
μδ / ς
ᵍ ch. 18:35. Mar. 11:26.
¶ Z
¶ Theb.
§ Γ
με / ι
§ Theb.
ʳ Lu. 12:33, 34.
μς / ε
¶ D

ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον.¶ 12 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ
ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ‡ἀφήκαμεν″ τοῖς ὀφει-
λέταις ἡμῶν·§ 13 καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρα-
σμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.† 14 Ἐὰν
γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν,
ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· 15 ᵍ ἐὰν
δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς¶ ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα
αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα
ὑμῶν.¶
35 16 Ὅταν δὲ§ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ‡ὡς″ οἱ ὑπο-
κριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα
αὐτῶν, ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες·
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, †ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 17 σὺ
δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσ-
ωπόν σου νίψαι· 18 ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις
νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ ‡κρυφαίῳ·″
καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ ‡κρυφαίῳ″ ἀποδώσει
σοι.†
36 19 §ʳ Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς
γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται
διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν· 20 θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν
θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ¶ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις
ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ

hodie; 12 et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris; 13 et ne inducas nos in temtationem, sed libera nos a malo. 14 (44, 6.) Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittet et vobis pater vester caelestis delicta vestra; 15 si autem non dimiseritis hominibus, nec pater vester dimittet peccata vestra.

16 (45, 10.) Cum autem ieiunatis, nolite fieri sicut hypocritae tristes; exterminant enim facies suas ut pareant hominibus ieiunantes. Amen dico vobis quia receperunt mercedem suam. 17 Tu autem cum ieiunas, unge caput tuum et faciem tuam lava; 18 ne videaris hominibus ieiunans sed patri tuo qui est in abscondito: et pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi.

19 Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, ubi erugo et tinea demolitur, [et] ubi fures effodiunt et furantur; 20 (46, 5.) thesaurizate autem vobis thesauros in caelo, ubi neque erugo neque tinea demolitur, et ubi fures non effodiunt nec furan-

12. *αφηκαμεν* BZ. 1. *Fuld. For. Harl.** Syr.Pst. *Orig.* i. 227ª. 252ª. | *αφιομεν* D(L)ΔE. | ‡*αφιεμεν* ϛ. G. rel. (hiat 33.) Vulg.*Cl. Am. b.c.f.ff*¹.*g*¹·²·*h*. (hiat *a*). Syrr.Crt.&Hcl. Goth. Arm. Æth. (*Orig.* i. 255ᵇ). *Cypr.* 205. (vid. Luc. xi. 4). [Memph. Theb.]

13. *πονηρου*] †add. *ὁτι σου εστιν ἡ βασιλεια και ἡ δυναμις και ἡ δοξα εις τους αιωνας* ϛ. L. 33. rel. *f.g*¹. (ap. Sabatier.) Syrr.(Crt.)Pst.&Hcl. Syr.Hier. Goth. Arm. Æth. (Syr.Crt. om. *και ἡ δυναμις*). | add. quod tuum est robur et potentia in aevum aevi, Theb. | add. quoniam est tibi virtus in saecula saeculorum. *k.* | om. BDZ. 1. Vulg. *a.b.c.ff*¹.*h.l.* Memph. *Orig.* i. 227ª. *certissime* (vid. et 271, 272). *Tert.* de Orat. 8 (ubi vocat "sed devehe nos a malo" *clausulam*). *Cypr.* 205. ‖ †add. *αμην* ϛ. L. 33. rel. Vulg.*Cl. f.* Syrr.Crt.&Hcl. Syr. Hier. Theb. Goth. Arm. Æth. *Cypr.* 205. | om. BDZ. 1. *Am. Tol. Harl. Emm. a.b.c.ff*¹.*g*¹.*h.k.l.* Syr.Pst. Memph. *Orig.* i. 227ª.

14. *γαρ*] om. D*L.

14. *και ὑμιν*] *ὑμιν και* D.
— *ὑμων*] *ἡμων* E*.
— *ουρανιος*] add. *τα παραπτωματα ὑμων* L. Vulg. *c.ff*¹.*g*¹·²·*l.* Memph. Syr.Hier. Arm.Usc. Æth. *Eus.* in Ps. 35ᶠ. | *Contra*, BD. rel. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. *a.b.f.h.* Theb. Goth. Arm.Zoh.

15. *τα παραπτωματα αυτων* BsL. 33. rel. (*b*)*f.* Syrr.Crt.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. | om. D. 1. Vulg. *a.c.ff*¹.*g*¹.*h.k.l.* Syr.Pst.
— *ὑμων* 1°] add. *ὁ ουρανιος* M.
— *αφησει*] add. *ὑμιν* D. Vulg.*Cl. a.b.c.f. ff*¹.*h.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. | *Contra*, BsL. rel. *Am.* Goth. Æth.

16. *ὡς* BDΔ. 1. | ‡*ὡσπερ* ϛ. L. rel.
— *σκυθρωποι*] om. Syr.Crt.
— *προσωπα αυτων* DL. rel. | *προσωπα ἑαυτων* B.*Btly.*
— *ὁπως*] add. *αν* Δ.
— *ὑμιν*] †add *ὁτι* ϛ. L.rel.Vulg. *c.ff*¹.*g*¹. | om. BD. 1. *a.b.f.h.m.* Arm. Æth.

17. *αλειψαι*] -*ψον* D.
— *το προσ. σου νιψαι* [sequ. *και*] ante *αλειψαι* Syrr.Crt.&Pst.

18. *ὁπως*] *ἱνα* D.

18. *τοις ανθρωποις νηστευων* DL. 1. 33. rel. | *νηστευων τοις ανθρωποις* B. *k.*
— *εν τῳ* 1°] om. *τῳ* D*.
— *κρυφαιῳ* bis BD. 1. (*κρυφια* 1° D*.) | ‡*κρυπτῳ* ϛ. L. 33. rel.
— *εν τῳ* 2°] om. *τῳ* D.
— *πατηρ σου*] om. *σου* Δ.
— *και ὁ πατηρ σου ὁ βλεπων εν τῳ κρ.*] om. E*. *vid.*
— *αποδωσει σοι*] †add. *εν τῳ φανερῳ* ϛ. ΔE. *a.b.c.g*¹.*h.k.* Arm. in cdd. quib. Æth. | om. BDL. 1. 33. GKMSUVΓ. Vulg. *f.ff*¹.*l.m.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Syr. Hier. Memph. Goth. Arm.Zoh.

19. *θησαυριζετε*] -*σεται* D.
— *ὑμιν*] *εν ὑμιν* Δ.
— *αφανιζει* *Clem.* 537. 578. | *αφανιζουσιν* D*. *Orig.* iii. 239ᵇ.
— *κλεπται*] add. *και* D².

20. *δε*] om. Γ.
— *ουτε* 2°] *ου* U.
— *ουτε βρωσις*] om. Syr.Crt.
— *ουδε*] *και* 1.

13. nos inducas *Cl.* | ad fin. *add* Amen *Cl.* | 15. dimittet vobis *Cl.* | 16. appareant *Cl.* | 19. *om.* et (ante ubi) *Am.*

B [C]. L [X] Δ. 1. 33. EGKMSUV(Γ.)

κλέπτουσιν. 21 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός ‡σου,″ ἐκεῖ
ἔσται καὶ ἡ καρδία ‡σου.″
μζ/ε 37 22 s῾Ο λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλ-
μός· ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ
22. ἐστιν ὁ ὀφθαλμός [σου] σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· 23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός
s Lu. 11:34—36. σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται.
εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν, τὸ σκότος
πόσον;
μη/ε 38 24 tΟὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ
γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς
t Lu. 16:13. ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε
μθ/ε θεῷ δουλεύειν καὶ ‡μαμωνᾷ.″ 25 uδιὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν,
u Lu. 12:22—31. μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε ‡ἢ″ τί πίητε,
μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ
πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος;
26 ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεί-
ρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας,
¶ Theb. καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά·¶ οὐχ ὑμεῖς
μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; 27 τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν
δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα;
28 καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ
κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς ‡αὐξάνουσιν· οὐ κοπιοῦσιν οὐδὲ
νήθουσιν·″ 29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ
¶ Γ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων.¶ 30 εἰ δὲ τὸν
χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλί-
βανον βαλλόμενον, ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ
πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; 31 μὴ οὖν μερι-

tur. 21 Ubi enim est thesaurus tuus, ibi est et cor tuum.

22 (47, 5.) Lucerna corporis est oculus. Si fuerit oculus tuus simplex, totum corpus tuum lucidum erit; 23 si autem oculus tuus nequam fuerit, totum corpus tuum tenebrosum erit. Si ergo lumen quod in te est tenebrae sunt, tenebrae quantae erunt.

24 (48, 5.) Nemo potest duobus dominis servire: aut enim unum odio habebit et alterum diliget, aut unum sustinebit et alterum contemnet. Non potestis deo servire et mamonae. 25 (49, 5.) Ideo dico vobis, ne solliciti sitis animae vestrae quid manducetis, neque corpori vestro quid induamini. Nonne anima plus est quam esca, et corpus plus est quam vestimentum? 26 Respicite volatilia caeli, quoniam non serunt neque metunt neque congregant in horrea, et pater vester caelestis pascit illa: nonne vos magis pluris estis illis? 27 Quis autem vestrum cogitans potest adicere ad staturam suam cubitum unum? 28 Et de vestimento quid solliciti estis? Considerate lilia agri quomodo crescunt; non laborant neque nent: 29 dico autem vobis quoniam nec Salomon in omni gloria sua coopertus est sicut unum ex istis. 30 Si autem faenum agri, quod hodie est et cras in clibanum mittitur, deus sic vestit, quanto magis vos, minimae fidei? 31 Nolite ergo solliciti

21. *σου bis* B. 1. (Latt.) Syr.Hcl.MS.mg. Memph. Theb. Æth. *Tert.* ad mart. 2. *Cypr.* 239. 303. | ‡*ὑμων* ς. L. 33. rel. *f.* Syrr.Crt Pst.&Hcl. Goth. Arm. (vid. Luc. xii. 34). om. *Orig.* iii. 157^c. 459^d.
— *και*] om. B. *Btly.* | *Contra, Orig.* iii. 157^c. 459^d.
22. *οφθαλμος* 1°.] add. *σου* B. Vulg.*Cl.* *a.b.c.ff*^1.*g*^{1.2}.*h.l.* Æth. *Orig. Int.* ii. 109^e. 164^c. *Hil.* 631^c. (vid. Luc. xi. 34). | *Contra,* L. 1. 33. rel. *Am. f.* Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. *Clem.* 294. *Eus.* in Ps. 34^b.
— *ὁ οφθ. σου ἁπλ. ῃ* L. 1. 33. rel. | *ῃ ὁ οφθ. σου ἁπλ.* B.
— sub fin.] add. *ει ουν το φως το εν σοι* Δ*.
23. *πονηρος ῃ*] om. *ῃ* 33.
24. *ουδεις*] add. *οικετης* LΔ(Gr.) vid. Luc. xvi. 13.
— *μαμωνα* B. *Bch.* LΔ. 1. 33. EGKMS UVΓ. *Am. Fuld. a.b.* Memph. Arm. *Clem.* 577. 875. *Orig.* i. 784^b. iii. 168^d. 272^a. | ‡*μαμμωνα* ς. Vulg.*Cl.* *c.f.ff*^1.*g*^1.*h.* Theb. Goth. *Iren.* 183. *Orig.* i. 745^d.
25. *η τι πιητε* B. 33. *Gat. Luxov. c.f.g*^1.*h.m.* Memph. (Theb.) Arm. *Orig.* i. 711^d. (*μηδε τ. πι. Eus.* in Ps. 238^d.) | ‡*και τι πιητε* ς. L. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. ‖ om. 1. Vulg. *a.b.ff*^1.*k.l.* Syr.Crt. Æth. *Hil.* 631^e. (vid. Luc. xii. 22).
— *ουχι ἡ ψυχη*] anima enim Syr.Crt.
26. *ου*] *ουτε* E².
— *αποθηκας*] praem. *τας* L.
— *ὑμων*] *ἡμων* L.
— *αυτων*] *τουτων* E.
27. *εξ ὑμων*] om. *εξ* Δ.
— *μεριμνων*] om. *a.b.h.m.* Syr.Crt. *Hil.* 633^c. | *Contra,* Vulg. *c.f.ff*^1.*g*^{1.2}. Syrr. Pst.&Hcl.
28. *αυξανουσιν ου κοπιουσιν ουδε νηθουσιν* B. (1). 33. [*κοπιουσιν sic* cum B. 33 -*ωσιν* 1.] (33. *νηφουσιν*) | ‡*αυξανει ου κοπιᾳ ουδε νηθει* ς. L. rel. (vid. Luc. xii. 27).
29. *περιεβαλετο*] *περιβεβλητε* L.
— *ὡς ἐν τουτων*] sicut illi Syr.Crt.
30. *αμφυενουσιν* L.
— *ου πολλῳ*] *ουπω* L. | *ποσῳ* Δ. | quanto Vulg. *a.b.c.f.ff*^1.*g*^{1.2}.*h.*
— *ὑμας*] add. curabit Syr.Crt.
31. *περιβαλωμεθα*] -*βαλλωμεθα* G. | -*βαλλομεθα* S*. | -*βαλολωμεθα sic* U. sphalma: lectio anceps.
32. *παντα γαρ ταυτα*] *ταυτα γαρ παντα* Δ.
— *εθνη*] add. terrae Syrr.Crt.&Pst.
— *επιζητουσιν* B. *Btly.Blc.* 1. 33. | ‡*επιζητει* ς. L. rel.
— *ὑμων*] om. L.
— *ὁ ουρανιος*] om. Vulg. *a.b.c.ff*^1.*g*^1.*l.m.*

22. corporis tui est oculus tuus *Cl.* | oculus tuus fuerit *Cl.* | 23. fuerit nequam *Cl.* | sunt ipsae *Cl.* | 25. *om.* est 2°. *Cl.* | 26. plures *Am.* | 30. modicae fidei *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. (Theb.) (Goth.) Arm. Æth.

¶ Goth.

μνήσητε λέγοντες, Τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί
περιβαλώμεθα; 32 πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ‡ἐπιζη-
τοῦσιν·″ οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρή-
ζετε¶ τούτων ἁπάντων. 33 ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ
ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν· 34 μὴ οὖν μερι-
μνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει
†ἑαυτῆς. ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

esse dicentes, Quid manducabimus aut quid bibemus aut quo operiemur? 32 Haec enim omnia gentes inquirunt: scit enim pater vester quia his omnibus indigetis. 33 Quaerite autem primum regnum [dei] et iustitiam eius: et omnia haec adicientur vobis. 34 Nolite ergo esse solliciti in crastinum: crastinus enim dies sollicitus erit sibi ipse. Sufficit diei malitia sua.

§ x VII. ν/β

v Lu. 6:37—42. w Mar. 4:24.

39 §1 v Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε· 2 ἐν ᾧ γὰρ κρί-
ματι κρίνετε, κριθήσεσθε· καὶ w ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε,
‡μετρηθήσεται″ ὑμῖν. 3 τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ
να/ε ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ
ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; 4 ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ
ἀδελφῷ σου, Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ‡ἐκ″ τοῦ
ὀφθαλμοῦ σου· καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
σου; 5 ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον ‡ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ
§ c σου τὴν §δοκόν,″ καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ
κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

1 (50, 2.) Nolite iudicare, ut non iudicemini: 2 in quo enim iudicio iudicaveritis iudicabimini, et in qua mensura mensi fueritis metietur vobis. 3 (51, 5.) Quid autem vides festucam in oculo fratris tui, et trabem in oculo tuo non vides? 4 Aut quomodo dicis fratri tuo, Sine eiciam festucam de oculo tuo, et ecce trabes est in oculo tuo? 5 Hypocrita, eice primum trabem de oculo tuo, et tunc videbis eicere festucam de oculo fratris tui.

νβ/ι 40 6 Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσίν, μηδὲ βάλητε
τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μή
ποτε ‡καταπατήσουσιν″ αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν,
καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς.

6 (52, 10.) Nolite dare sanctum canibus, neque mittatis margaritas vestras ante porcos, ne forte conculcent eas pedibus suis, et conversi disrumpant vos.

νγ/ε 41 §7 x Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ
§ Theb. x Lu. 11:9—13. εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 8 πᾶς γὰρ
ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ
8. ἀνοιγήσεται κρούοντι ‡ἀνοίγεται.″ 9 ἢ τίς †ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν†

7 (53, 5.) Petite, et dabitur vobis: quaerite, et invenietis: pulsate, et aperietur vobis. 8 Omnis enim qui petit accipit, et qui quaerit invenit, et pulsanti aperietur. 9 Aut quis est ex

---

Syr.Crt. Memph. *Clem.* 579. *Cypr.* 210. 240. 307. (vid. Luc. xii. 30). | *Contra*, *f.h.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. *Hom. Cl.* 3. 55.

32. απαντων] om. Syr.Crt.

33. την βασιλειαν του θεου και την δικαιοσυνην αυτου L. 1. 33. rel. vv. *Cypr.* 210. 240. 307. *Hil.* 111ᵃ. | την δικαιοσυνην και την βασιλειαν αυτου B. | regnum et justitiam ejus *Am. g².m.* regnum ejus et justitiam ejus Memph. Æth. την βασιλειαν των ουρανων και την δικαιοσυνην *Clem.* 579. τὴν βασ. και την δικαιοσ. *Eus.* P.E. 590ᵃ.

34. αυριον μεριμνησει] μεριμνησει αυριον Δ*. ||†add. τα ς. Δ. rel. | om. BL. GSV. (τα περι Δ).

— ἑαυτης] αυτης LΔ.

— αρκετον τῃ ἡμερᾳ ἡ κακια αυτης] om. G*.

1. κριθητε] add. μη καταδικαζετε και ου μη καταδικασθητε L. (c Luc. vi. 37).

2. μετρηθησεται B. *Bch.* LXΔ. 1. 33. EGKMSUV. *Am. Fuld. For. Tol. a.b.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 239ᵃ. *Hil.* 636ᵉ. | ‡αντιμετρηθησεται ς. Vulg. *Cl. c.f.ff¹.g¹.h.l.* (vid. Luc. vi. 38).

4. εκ B. 1. 33. (*de* Latt. *Lcf.* 122). | ‡απο ς. L. rel.

— οφθ. σου] add. ὑποκριτα εκβαλε Δ*.

5. εκ του οφθ. σου την δοκον B(C). (—δοκον και τοτε inc. C. post hiatum) | ‡την δοκον εκ του οφθ. σου ς. LX. rel. *Iren.* 268. *Lcf.* 122. (vid. Luc. vi. 42).

— οφθαλμου] αδελφου E*.

— εκβαλειν] εκβαλλειν Δ.

6. δωτε] δοτε 1. MS.

— βαλητε] βαλλετε L. | βαλειτε E.

— ὑμων] om. Syr.Crt. | *Contra*, Syrr. Pst.&Hcl.

6. καταπατησουσιν B. *Btly.* CLX. 33. | ‡-σωσιν ς. E. rel. *Clem.* 348.

— εν] om. 1. 33.

— ρηξωσιν] -ουσιν 33.

8. ανοιγεται B. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. (Theb. et Æth. *fut.*; sed similiter vertunt λαμβανει et εὑρισκει per tempus futurum.) ‡ανοιγησεται ς. CLX. rel. Latt. *Clem.* 654. (vid. ver. 7).

9. ἢ] om. U.

— τις] †add. εστιν ς. CX. rel. Vulg. (*a*). *f.ff¹.g¹.* Arm. Æth. *Cypr.* 73. | om. B*. *Bch.* L. *Emm. b.c.h.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb. (εξιν sic 33. ? om. εστιν in archetypo?) || add. γαρ Syr.Crt.

— ὃν] ὃς M. ||†add. εαν ς. XK². rel. Vulg. *f.ff¹.g².h.* | add. αν LΔK*. | om.

---

33. Quaerite ergo *Cl.* | *om.* dei *Am.* | haec omnia *Cl.* | 34. esse sol *Cl.* | sibi ipsi *Cl.* 2. remetietur *Cl.* | 4. trabs *Cl.*

B C [Z]. L X Δ. 1. 33. E(G)KMSUV[Γ].

‡αἰτήσει″ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει
αὐτῷ; 10 *ἢ″ καὶ †ἰχθὺν ‡αἰτήσει,″ μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐ-
τῷ; 11 εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ
διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ
ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν
νδ/ε αὐτόν; 12 ʸπάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα §ποιῶσιν
ʸ Lu. 6:31. ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς·
§ Goth. οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.
νε/ε 42 13 ᶻ‡Εἰσέλθατε″ διὰ τῆς στενῆς πύλης, ὅτι πλα-
ᶻ Lu. 13:24. τεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς
τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι᾽
αὐτῆς· 14 ‡τί″ στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ
ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες
αὐτήν.
νϛ/ι 43 15 Προσέχετε [δὲ] ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν,
οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιν προβάτων,
ᵃ Lu. 16:43, 43. ἔσωθεν δέ εἰσιν λύκοι ἅρπαγες. 16 ᵃἀπὸ τῶν καρπῶν
νζ/ε αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς· μή τι συλλέγουσιν ἀπὸ
§ Z‡ §ἀκανθῶν ‡σταφυλάς,″ ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; 17 οὕ-
νη/ε τως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ· τὸ δὲ
σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. 18 οὐ δύνα-
ται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ
ᵇ cap. 3:10. δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. 19 ᵇπᾶν δέν-

vobis homo, quem si petierit filius suus panem, numquid lapidem porriget ei? 10 Aut si piscem petet, numquid serpentem porriget ei? 11 Si ergo vos, cum sitis mali, nostis bona dare filiis vestris, quanto magis pater vester qui in caelis est dabit bona petentibus se. 12 (54, 5.) Omnia ergo quaecumque vultis ut faciant vobis homines, et vos facite eis: haec est enim lex et prophetae.

13 (55, 5.) Intrate per angustam portam: quia lata porta et spatiosa via, quae ducit ad perditionem, et multi sunt qui intrant per eam. 14 Quam angusta porta et arta via, quae ducit ad vitam, et pauci sunt qui inveniunt eam.

15 (56, 10.) Attendite a falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces: 16 a fructibus eorum cognoscetis eos. (57, 5.) Numquid colligunt de spinis uvas, aut de tribolis ficus? 17 (58, 5.) Sic omnis arbor bona fructus bonos facit, mala autem arbor fructus malos facit. 18 Non potest arbor bona fructus malos facere, neque arbor mala fructus bonos facere. 19 Omnis arbor quae non facit

---

BC. 1 *Tf. a.b.c.g*¹. Memph. Theb. Arm. (Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Æth. vid.)
9. αιτησει (B. *Tf. vid.*) (C)LΔ. (αιτησεις C*) | ‡αιτησῃ ϛ. X. rel.
— επιδωσει] αντιδωσει 1*.
10. *η″ και BC. 1. 33. KMS. Arm. | η Vulg. *a.b.c.f.ff*¹*.g*¹*.h.* Syr.Crt. Memph. Theb. | και ϛ. LX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
— ιχθυν] †praem. εαν ϛ. XK². rel. (αν LK*). Latt. Syrr Crt.Pst.&Hcl. Æth. | om. BC. 1. 33. (Memph.) Theb. Arm. (η και εαν ιχθ.. αυτῳ om. K. txt. habet mg.)
— αιτησει B. *Bch.* CLΔ. 33. | ‡αιτησῃ ϛ. X. rel.
11. δοματα] δογματα E*. | om. L. *Am. Fuld. For. f.ff*¹*.g*²*.l.* | *Contra*, Vulg. *Cl. a.b f.g*¹*.h.* | post αγαθα 1.
— ὁ 2º.] om. Δ.
— εν τοις ουρανοις] ουρανιος M. *Cypr.* 73.
12. ουν] om. L. Syr.Pst. Arm. (*Contra*, Syrr.Crt.&Hcl.)
— αν] εαν C.
— θελητε] θελετε LX.
— ποιωσιν BsC²X. rel. | -ουσιν C*L.
— οὑτως] om. L. Vulg. *c.ff*¹*.l.* Syr.Crt. | (*Contra*, *a.b.f g*¹·² *h.* Syrr.Pst.&Hcl.
12. οὑτος] οὑτως LX. Syr.Hcl.txt.
13. εισελθατε B. *Bch. Blc.* CLΔ. | ‡-θετε ϛ. XE. rel. (hiat 33).
— ὁτι] quia Vulg. *c.f.ff*¹*.g*¹·² (Arm. 5 MSS.) | quam *a.b h.l.* Arm. Zoh. *Cypr.* 306. *Hil.* 638ᶜ. *Lcf.* 122. 265.
— ἡ πυλη MSS. Vulg. *f.ff*¹*.g*¹·² Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 853ᶠ. | om. *a. b.c.h k.m. For. Clem.* 578 (πλατεια και ευρυχωρος ὁδος απαγει εις την απωλ.) *Orig.* i. 228ᶠ. ii. 800ᵈ. iii. 270ᶠ. *Orig. Int.* ii. 387ᵃ. *Eus.* in Ps. 286ᵉ. *Cypr.* 306. *Hil.* 638ᶜ. *Lcf.* 122. 265.
— εισερχομενοι] ερχομενοι L. πορευομενοι 1.
14. τι B e corr. *Bch.* CLΔ. 1*. EGKMS UV. Vulg. (*a* hiat) *b.c.f.ff*¹ *g*¹·²*h.l.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Goth. Arm.Zoh. Æth. *Cypr.* 265. | ‡ὁτι ϛ. B*(? corr. ab ipsa prima manu) X. 1². *m.* Memph. Theb. (Mnt.) (Arm. 3 MSS.) *Orig.* iii. 527ᵇ. (hiat 33.) ‖add. δε B. *Btly.* Theb. (ap. Wd.)
— ἡ πυλη MSS. Vulg. *b.c.f.ff*¹*.g*¹·² Syrr. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iii. 527ᵇ. | om. *a* (vid.) *h.k.m. Clem.* 565. *Hipp.* Ph. v. 8 (116). *Orig.* i. 642ᵇ. ii. 713ᵇ. (800ᶜ.) iii. 144ᵇ. 220ᵃ. 615ᵈ. *Eus.* Ec. Proph. 105. in Ps. 14ᶜ. 378ᵃ. *Cypr.* 206. (vid. *Hom. Cl.* 18. 17).
— ἡ ὁδος ἡ] om. S.
15. δε CL. rel. *f.* Syr.Hcl. Memph. Goth. | om. B. *Bch.* Vulg. *a.b.c.ff*¹*.g*¹*.h.l.m.* Syrr. Crt.&Pst. Theb. Arm. Æth. *Just.* Tr. 35. *Hil.* 638ᵉ. 1245ᵃ. *Lcf.* 123.
16. σταφυλας B. 1. (-ληνας C*. *vid.* lectio anceps). Vulg. *a.b.c.f.ff*¹*.g*¹*.h.l.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Goth. (Memph. Theb. ancc.) *Tert.* de an. 21. *Hil.* 638ᵉ. | ‡σταφυλην ϛ. C *nunc* L. rel. Arm. Æth. *Lcf.* 123. (hiat 33. σταφυλ... Z).
17. οὑτως] om. Syr.Crt.
— καρπους καλους ποιει CZLX. rel. | καρπους ποιει καλους B. | καλους ποιει καρπους Δ.
18. ου δυνατει] praem. ει B. *Btly.*
— ποιειν 1º. CZLX. rel. | ενεγκειν B. *Orig.* iii. 267ᶠ. (iv. 221ᵉ).

---

10. petierit *Cl.* | 11. bona data *Cl.* | 12. facite illis *Cl.* | 13. via est *Cl.* | 14. via est *Cl.* | 17. malos fructus *Cl.* | 18. malos fructus *Cl.* | bonos fructus *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. [Goth.] Arm. Æth.

δρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ
βάλλεται. [20] ἄρα γε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπι-
γνώσεσθε αὐτούς.

νθ / γ
44 [21] [c] Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε κύριε, εἰσελεύ-
σεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ
θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν *τοῖς" οὐρανοῖς. [22] πολ-
λοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε κύριε, οὐ
τῷ σῷ ὀνόματι ‡ἐπροφητεύσαμεν," καὶ τῷ σῷ ὀνόματι
δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις
πολλὰς ἐποιήσαμεν; [23] καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς
[d] ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς· [e] ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ
ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

ξα / ε
45 [24] [f] Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους [τού-
τους] καὶ ποιεῖ αὐτούς, ‡ὁμοιωθήσεται" ἀνδρὶ φρο-
νίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησεν ‡αὐτοῦ τὴν οἰκίαν" ἐπὶ τὴν
πέτραν· [25] καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ‡ἦλθαν" οἱ ποτα-
μοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ¶ ἄνεμοι, καὶ ‡προσέπεσαν" τῇ
οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ
τὴν πέτραν.

46 [26] Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους §τούτους
καὶ μὴ ποιῶν αὐτούς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις
ᾠκοδόμησεν ‡αὐτοῦ τὴν οἰκίαν" ἐπὶ τὴν ἄμμον· [27] καὶ
κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν

Margin: ξ / ε; [c] Lu. 6:46, 47. [d] Lu. 13:27. [e] Ps. 6:8. [f] Lu. 6:47, 49. 24. ὁμοιώσω αὐτὸν. ¶ G. § Γ.

fructum bonum exciditur et in ignem mittitur. [20] Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos.

[21] (59, 3.) Non omnis qui dicit mihi, Domine domine, intrabit in regnum caelorum; sed qui facit voluntatem patris mei qui in caelis est, ipse intrabit in regnum caelorum. [22] (60, 5.) Multi dicent mihi in illa die, Domine domine, nonne in nomine tuo prophetavimus, et in nomine tuo daemonia eiecimus, et in nomine tuo virtutes multas fecimus? [23] Et tunc confitebor illis quia numquam novi vos: discedite a me, qui operamini iniquitatem.

[24] (60, 5.) Omnis ergo qui audit verba mea haec et facit ea, assimilabitur viro sapienti, qui aedificavit domum suam supra petram: [25] et descendit pluvia, et venerunt flumina, et flaverunt venti, et inruerunt in domum illam, et non cecidit; fundata enim erat supra petram.

[26] Et omnis qui audit verba mea haec et non facit ea, similis erit viro stulto, qui aedificavit domum suam supra harenam: [27] et descendit pluvia, et venerunt flumina, et flaverunt venti,

18. *ουδε*] add. *παλιν* L.
19. *παν*] add. *ουν* C²ZL. 33. *b.c.g¹.h.* Syr. Crt. Theb. (vid. cap. iii. 10). | om. *ουν* BsC*X. rel. *a.ff¹.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Hipp.* Ph. v. 8 (113). *Cypr.* 314. *Lcf.* 123. | add. enim *f. Iren.* 237. autem *g²*.
20. *απο* BsZ. rel. *f.k.* | *εκ* C. ex Vulg. *a.b.c.ff¹.g¹.h.*
21. *ου*] add. *ουν* Syr.Crt.
— *τοις ουρανοις*] *om. *τοις* ϛ. LX. rel. *Orig.* ii. 557ᵈ. | *Contra,* BCZ. 1. 33. *Hipp.* Ph. v. 8 (112). ‖ post *ουρανοις*] add. *οὑτος εισελευσεται εις την βασιλειαν των ουρανων* C². 33. Vulg. *a.b.c.ff¹.g¹·²·l.m.* Syr.Crt. *Cypr.* 311. *Hil.* 1244ᵃ. | *Contra,* MSS. rel. *f.h.* Syrr. Pst.&Hcl. vv. rel.
22. *πολλοι*] add. *γαρ* Syr.Crt. Memph. Theb.
— *μοι*] sive om. Z; sive olim, ut e spatio videtur, ante *ερουσιν* habebat (ubi codex ille nunc hiat) sicut legitur in *b.c.f.g¹·²·h. Cypr.* 199. 314. (*Hil.* 639ᵃ). | *Contra,* Vulg. *a.ff¹*.
— *τῃ*] om. Δ.
22. *κυριε* 2°.] add. *ου τῳ σῳ ονοματι εφαγομεν και επιομεν* Syr.Crt. *Just.* Ap. 1. 16. Tr. 76. *ου τῳ ονομ. σου εφαγ. κ. τῳ ονομ. σου επιομεν* *Orig.* i. 158. 423ᵉ. (iv. 421ᵈ. 425ᵇ). (vid. Luc. xiii. 26).
— *ου τῳ*] *ουτως* C.
— *επροφητευσαμεν* CZL. 33. | ‡*προεφ.* ϛ. Bs(?)X. rel.
— *και τῳ σῳ ονομ. δαιμ. εξεβαλ.*] E². in mg.
— *εξεβαλομεν*] *-ωμεν* L.
23. *ουδεποτε*] *ουδεπω* K. *Tf.*
— *ὑμας*] *αυτους* E*.
— *εμου*] add. *παντες* LU. *b.* Arm. *Hil.* 1027ᵃ. (e Psalmo).
24. *ουν*] om. XK. *a.*
— *ακουει μου*] *μου ακουει* L.
— *τουτους* CZL. rel. Vulg. *b.c.f.ff¹.h.* Memph. Theb. rel. *Orig.* i. 112. *Lcf.* 124. | om. B. *Btly.* *a.g¹.k.m.* Syr.Hier. Goth. *Cypr.* 194. 327. *Hil.* 639ᶜ.
— *ὁμοιωθησεται* BZ. 1. 33. Vulg. *a.b.c.ff¹.g¹.l.* Syr.Hcl.mg. Theb. Arm. Æth. *Orig.* i. 112. | ‡*ὁμοιωσω αυτον* ϛ. CL. rel. *f.h.m.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl.txt. Memph. Goth. *Cypr.* 194. 327. *Hil.* 639ᶜ. *Lcf.* 124. (mox *οικοδομησεν* C*. et ver. 26).
24. *αυτου την οικιαν* BCZ. 1. 33. *Orig.* i. 307ᵉ. | ‡*την οικιαν αυτου* ϛ. LX. rel. *Orig.* i. 112. | om. Theb. (*τ. ἑαυτ. οικ.* *Eus.* in Ps. 60ᶜ).
25. *ηλθαν* B. *Btly.*] | ‡*ηλθον* ϛ. CZL. rel.
— *προσεπεσαν* B. *Bch.* CZXΔ. 1. E. Syr. Hcl. *Gr.* in mg. | ‡*προσεπεσον* ϛ. L. rel. (*και προσεπεσ.* ver. 25.... *επνευσαν οἱ ανεμοι* ver. 27 inc. om. 33).
26. *τουτους*] om. *f.* Syr.Hier. Goth. *Cypr.* 327. *Lcf.* 124.
— *ὁμοιωθησεται*] adsimilabo eum Memph. (*Contra,* Theb.) | *ὁμοιος εστιν* *Orig.* (i. 112).
— *αυτου την οικιαν* BZ. 1. | ‡*την οικιαν αυτου* ϛ. CLX. rel. *Orig.* i. 112.

19. excidetur *Cl.* | mittetur *Cl.* | 25. super *Cl.* | 26. id.

B C (Z‡). L X Δ. 1. 33. E[G]KMSUVΓ.

οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσεν·
καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη.
ξβ β 47 [28] Καὶ ἐγένετο ὅτε ‡ἐτέλεσεν″ ὁ Ἰησοῦς τοὺς
λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ
αὐτοῦ· [29] ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων,
καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς *αὐτῶν.″

et inruerunt in domum illam, et cecidit; et fuit ruina eius magna.

[28] (62, 2.) Et factum est cum consummasset Iesus verba haec, ammirabantur turbae super doctrina eius: [29] erat enim docens eos sicut potestatem habens, [et] non sicut scribae eorum et Pharisaei.

VIII. ϛ′ ξγ β 48 [1] ‡Καταβάντος δὲ αὐτοῦ″ ἀπὸ τοῦ ὄρους ἠκολού-
g ‖ Mar. 1:40—44. ‖ Lu. 5:12—14. θησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· [2] g καὶ ἰδοὺ λεπρὸς ‡προσ-
ελθὼν″ προσεκύνει αὐτῷ λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς,
δύνασαί με καθαρίσαι. [3] Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα
ἥψατο αὐτοῦ† λέγων, Θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως
ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. [4] καὶ λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς, Ὅρα μηδενὶ εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν
δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ ‡προσένεγκον″ τὸ δῶρον ὃ προσ-
έταξεν ‡Μωυσῆς,″ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
ζ′ ξδ γ 49 [5] h ‡Εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ″ εἰς ‡Καφαρναουμ″ προσ-
h ‖ Lu. 7:1—10. ῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν [6] καὶ λέγων,
Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικὸς
¶ Z δεινῶς βασανιζόμενος.¶ [7] [καὶ] λέγει αὐτῷ [ὁ Ἰη-
8. καὶ ἀποκριθεὶς σοῦς,] Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. [8] ‡ἀποκριθεὶς
δὲ″ ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη, Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα

[1] (63, 2.) Cum autem descendisset de monte, secutae sunt eum turbae multae. [2] Et ecce leprosus veniens adorabat eum dicens, Domine, si vis, potes me mundare. [3] Et extendens manum tetigit eum Iesus dicens, Volo, mundare. Et confestim mundata est lepra eius. [4] Et ait illi Iesus, Vide nemini dixeris, sed vade ostende te sacerdoti, et offer munus quod praecepit Moses, in testimonium illis.

[5] (64, 3.) Cum autem introisset Capharnaum, accessit ad eum centurio rogans eum [6] et dicens, Domine, puer meus iacet in domo paralyticus et male torquetur. [7] Ait illi Iesus, Ego veniam et curabo eum. [8] Et respondens centurio ait, Domine, non sum dignus ut intres

---

27. προσεκοψαν BsZLX. 33. rel. | προσερρηξαν C. 1. M. (sic ver. 25. *Eus.* in Ps. 367[a]). (vid. Luc. vi. 48, 49).
— μεγαλη] add. σφοδρα 33. Syr.Hier. Arm.
28. ετελεσεν B.*Bch.*CZ(vid. e spat.) 1. 33. *Orig.* iii. 635[e]. | ‡συνετελεσεν ϛ. LX. rel.
— Ιησους] add. παντας M. Arm.
— εξεπλησσοντο] add. παντες Δ. 1. *Orig.* iii. 635[e]. *Eus.* D.E. 444[c].
29. γραμματεις αυτων] *om. αυτων ϛ. LXE. rel. *b.* Goth. | *Contra*, BC[2]Δ. 1. 33. K. Vulg. *a.c.f.g*[1.2.]*h.l.* Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. (cdd. mul.) Æth. *Eus.* D.E. 27[b]. 444[c]. (Z hiat.) ‖add. και οἱ φαρισαιοι C. 33. Vulg. *a.*(*b.*)*c.*(*ff*[1].)*g*[1.(2.)]*h.l.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Arm.Usc. *Eus.* D.E. 27[b]. *Hil.* (640[a]). (in nonnullis horum testium sic legitur *post* αυτων, in aliis *sine* illa voce: — vid. supra). | *Contra*, MSS. rel. *f.* Syr.Hier. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Eus.* D.E. 444[c].
1. καταβαντος δε αυτου BC. (1). 33 *sic* (καταβαινοντος 1.) Vulg. *f.ff*[1]. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm.; και καταβαντος [αυτου] Z. *a.b.c.g*[1]*.h.* Syr.Crt. Æth. *Hil.* 508[e]. 640[c]. | ‡καταβαντι δε αυτῳ ϛ. LX. rel. (om. αυτῳ ΔV* [corr.*] *k*).
1. οχλοι πολλοι] οχλος πολυς 33. Arm.cdd.
2. προσελθων BΔ.1.EM(Z hiat). Syr. Hcl. Theb. Goth. Arm. Æth. | ‡ελθων ϛ. CLX. 33. rel. Vulg. *a.b.c.f.ff*[1]*.g*[1]*.h.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. *Hil.* 508[e]. 640[c].
— αυτῳ] αυτον 33.
3. αυτου 1[o].] †add ὁ Ιησους ϛ. C[2]LX. rel. *b.h.* Syr.Hcl. Arm. *Hil.* 508[e]. | sic ante ἡψατο Vulg.*Cl.* *a.c.f.g*[1.2.] Syrr.Crt.& Pst. | om. BC*Z (*vid.*) 1. 33. *Am.* *ff*[1]*.k.* Memph. Theb. Goth. Æth.
— απ' αυτ. ἡ λεπ. S.
4. μηδενι μηδεν Γ.
— αλλα] Elz.BsCΔ. 1. rel. | αλλ' St.3.L. MUΓ.
— τῳ ἱερει] sacerdotibus Syrr.Crt.&Pst. Arm.cd. (*contra*, Syr.Hcl.mg. *disertè*).
— προσενεγκον BC. | ‡-κε ϛ. L. rel. (hiat Z).
— ὃ] sicut Syrr.Crt.&Pst.
— Μωυσης B.*Btly.* C[2]Z. 33. K. Memph. Theb. | ‡Μωσης ϛ. C*LX. 1. rel.
5. εισελθοντος δε αυτου BC*Z. 1. 33. (..ος δε αυτου Z). Vulg. (*a.b.f.*)*ff*[1]*.*(*g*[1]*.h.*)*g*[2]. Syrr. (Crt.) & Hcl. Memph. Theb. (Goth.) Arm. Æth. (post haec autem cum introisset *a.b.f.g*[1]*.h.* Syr.Crt. Goth.) | εισελθοντι δε αυτῳ Δ(E)F(*Wtst.*) KMSUΓ. (εισελθοντι δε αυτοῦ *sic* E). | εισελθοντι αυτῳ XV. | ‡εισελθοντι δε τῳ Ιησου ϛ. C[2]L. (c.) Syr.Pst.
5. Καφαρναουμ B.*Btly.* 33. (hiat Z). Latt. Memph. Theb. Goth. *Orig.* iv. 171[d]. | Καπερναουμ ϛ. CLX. rel.
6. Κυριε] om. Syr.Crt.
7. και] om. B.*Bch.* *Am.* *b.h.*(*sic*)*k.* Syrr. Crt.&Pst. Theb. Arm. | *Contra* MSS. Vulg.*Cl.* *a.c.f.ff*[1]. Syr.Hcl. Memph. Goth. Æth.
— ὁ Ιησους] om. B. (? C*). *k.* Memph. | *Contra* Latt. (exc. *k.*) Theb. rel.
8. αποκριθεις δε B. 33. Theb. | ‡και αποκριθεις ϛ. C(vid.)LX. rel. Latt. Syr. Hcl. Memph. Goth. Æth. | αποκριθεις

27. ruina illius *Cl.* | 28. doctrinam *Am.* | 29. *om.* et *Am.*
3. Iesus, *ante* manum. *Cl.* | 7. et ait. *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ
‡ λόγῳ,″ καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. 9 καὶ γὰρ ἐγὼ
ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρα-
τιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ
§ G ἄλλῳ, ″Ἔρχου, καὶ § ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίη-
σον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 10 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύ-
ἀκολ. [αὐτῷ]. μασεν, καὶ εἶπεν τοῖς ἀκολουθοῦσιν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
‡ παρ' οὐδενὶ″ τοσαύτην πίστιν ‡ ἐν τῷ Ἰσραὴλ″ εὗρον.
ξε/ε 11 ᶦ λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν
ᶦ Lu. 13:28, 29. ἥξουσιν, καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ
καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· 12 οἱ δὲ υἱοὶ
τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώ-
τερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
ξϛ/ε ὀδόντων. 13 καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ‡ ἑκατοντάρχῃ,″
″Ὕπαγε, [καὶ] ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι. καὶ ἰάθη
ὁ παῖς ‡ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

H' ξζ/β 50 14 ʲ Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου,
ʲ ‖ Mar. 1:29—34. ‖ Lu. 4:38—40. εἶδεν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσου-
σαν, 15 καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ
θ' πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει ‡ αὐτῷ.″ 16 Ὀψίας δὲ
γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολ-
λούς· καὶ ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς

sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanabitur puer meus. 9 Nam et ego homo sum sub potestate, habens sub me milites, et dico huic, Vade, et vadit, et alio, Veni, et venit, et servo meo, Fac hoc, et facit. 10 Audiens autem Iesus miratus est, et sequentibus se dixit, Amen dico vobis, non inveni tantam fidem in Israhel. 11 (65, 5.) Dico autem vobis, quod multi ab oriente et occidente venient et recumbent cum Abraham et Isaac et Iacob in regno caelorum; 12 filii autem regni eicientur in tenebras exteriores: ibi erit fletus et stridor dentium. 13 (66, 5.) Et dixit Iesus centurioni, Vade, et sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est puer in hora illa.

14 (67, 2.) Et cum venisset Iesus in domum Petri, vidit socrum eius iacentem et febricitantem: 15 et tetigit manum eius, et dimisit eam febris, et surrexit et ministrabat eis. 16 Vespere autem facto optulerunt ei multos daemonia habentes: et eiciebat spiritus verbo, et omnes male

tantum Syrr.Crt.&Pst. Arm. | add. αυτῳ U. *f.* (post ειπεν *a.b.g*¹*.h.*—non hab. Vulg. *c.ff*¹).
8. εφη] ειπεν C. 33.
— μου ὑπο] ὑπο μου U.
— λογῳ BCLXΔ. 1. 33. EF(ap. *Wtst.*) KMSUV. Vulg. (*a* hiat) *b.c.f.h.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. (vid.) Arm. *Orig.* iv. 278ᵈ. | ‡ λογον ϛ. Γ. *ff*¹*.g*¹. Æth.
— ὁ παις μου] om. 1. (*a.n.l.*) Theb.
9. ὑπο εξουσιαν] add. τασσομενος B. Vulg. *Cl. a.b.c.g*¹·²*.h.* (Memph. Theb. vid.) *Hil.* (641ᵇ.) (vid. Luc. vii. 8.) | *Contra*, CLX. rel. *Am. f.ff*¹. Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Arm. Æth. *Iren.* (vid.) 34. | add. et mihi est auctoritas, mihi etiam. Syr.Crt.
— αλλῳ] praem. το (i.e. τῳ) X.
— μου] add. dico *a.b.c.g*¹·²*.h.* Syr.Crt. | *Contra*, Vulg. *f.ff*¹. Syrr.Pst.&Hcl.
10. ακολουθουσιν] add. αυτῳ C. 33. Vulg. *a. b. c. f. ff*¹*. g*¹·²*. h. l.* Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Æth. | om. αυτῳ BsLX. rel. Goth. Arm.
— παρ' ουδενι B. 1. *Gat. a.g*¹*.k.* Syrr.Crt. &Hcl.mg. Memph. (Theb.) Æth. | ‡ ουδε ϛ. CLX. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Arm. (vid. Luc. vii. 9). *Orig.* iv. 314ᵇ? | non. Vulg. *b.c.ff*¹*.h.* Goth. *Hil.* 641ᵉ.
10. τοσαυτην πιστιν εν τῳ Ισραηλ B. Vulg. *a.b.c.ff*¹*.g*¹*.h.* Memph. Theb. Æth. *Hil.* 641ᵉ. | ‡ εν τῳ Ισραηλ τοσαυτην πιστιν ϛ.CLX. rel. *f.* Syrr.Crt. &Pst.&Hcl. Goth. Arm. (vid. Luc. vii. 9). *Orig.* iv. 314ᵇ.? | εν τῳ Ισρ. om. 1.
— εὑρον] ηυρον GV.
11. ὁτι] om. 1.
— απο] om. 1 ᵀʳᵒ
12. βασιλειας] add. αυτης Δ. hujus. *b.c. f.g*¹·²*.h.* (contra, *a*).
13. ἑκατονταρχῃ BCLX. EGKMSVΓ. | ‡-χῳ ϛ. Δ. 1. 33. U.
— και ὡς] om. και B. *a.b.g*¹·²*.h.k.* Syrr. Crt.&Pst. Memph. Theb. *Iren.* 282. | *Contra* CL. rel. Vulg. *c.f.ff*¹. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. 171ᵈ. 278ᵈ.
— παις] †add. αυτου ϛ. C. rel. Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Arm. Æth. | om. B. 1. 33. Vulg. *a.b.c.f.ff*¹*.g.*¹·²*.h.* Syr.Hier. Memph.
— εν τῃ ὡρᾳ εκεινῃ BsLX. 1. rel. Vulg. *f.ff*¹. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | απο της ὡρας εκεινης CΔ. 33. *a.b.c.g*¹·²*.h.l.* Theb. ‖ add. και ὑποστρεψας ὁ ἑκατονταρχος εις τον οικον αυτου εν αυτῃ τῃ ὡρᾳ· εὑρεν τον παιδα ὑγιαινοντα CX. 1. (33.) E (cum astt.) (M)U.*g*¹. Syr.Hcl. Syr.Hier. (Æth.) (εὑρεν αυτον ὑγιαιν. 33). (τον παιδα αυτου ὑγιαιν. M.) (om. εν αυτ. τ. ὡρ. Æth.) vid. Luc. vii. 10. | non habent rel.
14. αυτου] πετρου E*.
15. αφηκεν] praem. in illa hora Syr.Crt.
— αυτῳ BCX.EF(*Wtst.*)GKSUVΓ. Syr. Pst.MS.Syr.Hcl. Goth. Arm. *Orig.* iv. 278ᵈ. | ‡ αυτοις ϛ. LΔ. 1s. 33. M. Vulg. *a.b.c.f.ff*¹*.g*¹*.h.l.* Syrr.Crt.&Pst. impr. Memph. (Theb. hiat). Æth. (vid. Mar. i. 31. & Luc. iv. 39.)
16. πολλους] omnes Syr.Crt.
— πνευματα] add. ακαθαρτος *sic* Δ. (spiritus inmundos Δ Lat.) | add. immundos *a.b.c g*²*.h.* | *Contra*, Vulg. (*f* hiat) *ff*¹*.g*¹. *Orig.* iv. 278ᵉ.

9. potestate constitutus *Cl.* | alii *Cl.* | 13. illa hora *Cl.*

B C. L X Δ. 1. 33. E[F](G)KMSUV(Γ) κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν, 17 ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος, k Αὐτὸς τὰς
k Es. 53:4. ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.
18. ὁ Ἰησοῦς ὄχλον περὶ αὐτὸν 51 18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν
Ι′ ξη ε ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. 19 l καὶ προσελθὼν
l ‖ Lu. 9:57—61. εἷς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω
σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. 20 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ
ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ
τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. 21 Ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν† εἶπεν
αὐτῷ, Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ
θάψαι τὸν πατέρα μου. 22 ὁ δὲ Ἰησοῦς ‡λέγει″ αὐτῷ,
Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς
¶ Syr.Crt. ἑαυτῶν νεκρούς.¶
¶ G ΙΑ′ ξθ β 52 23 m Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς † πλοῖον,¶ ἠκολούθησαν
m ‖ Mar. 4:35—41. ‖ Lu. 8:22—25. αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 24 καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας
ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι
ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν· 25 καὶ προσ-
25. σῶσον [ἡμᾶς] ελθόντες† ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, σῶσον,†
ἀπολλύμεθα. 26 καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί δειλοί ἐστε, ὀλιγό-
πιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ
τῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. 27 οἱ δὲ
¶ Γ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγοντες,¶ Ποταπός ἐστιν οὗτος,

habentes curavit; 17 ut adim-
pleretur quod dictum est per
Esaiam prophetam dicentem,
Ipse infirmitates nostras acce-
pit et egrotationes portavit.
18 Videns autem Iesus turbas
multas circum se, iussit ire
trans fretum. 19 (68, 5.) Et acce-
dens unus scriba ait illi, Ma-
gister, sequar te quocumque
ieris. 20 Et dicit ei Iesus, Vul-
pes foveas habent, et volucres
caeli nidos: filius autem homi-
nis non habet ubi caput reclinet.
21 Alius autem de discipulis eius
ait illi, Domine, permitte me
primum ire et sepelire patrem
meum. 22 Iesus autem ait illi,
Sequere me, et dimitte mor-
tuos sepelire mortuos suos.

23 (69, 2.) Et ascendente eo in
naviculam secuti sunt eum dis-
cipuli eius. 24 Et ecce motus
magnus factus est in mari, ita
ut navicula operiretur fluctibus;
ipse vero dormiebat. 25 Et ac-
cesserunt et suscitaverunt eum
dicentes, Domine salva nos, pe-
rimus. 26 Et dicit eis, Quid
timidi estis, modicae fidei?
Tunc surgens increpavit ventis
et mari, et facta est tranquilli-
tas magna. 27 Porro homines
mirati sunt dicentes, Qualis est

17. ἡμων] ὑμων L**.
— ελαβεν] ανελαβεν K.
18. πολλους] om. B. 1. Memph. | *Contra* CL. 33. rel. Theb. Verss.
— οχλους] οχλον B. Theb. | *Contra*, CL. 1s. 33. rel. Memph. rel. (turbas multas. Vulg. *a.b.ff*^{1}*.h.l.* *Hil.* 642^d. turbam multam *c.g*^{1}. (*f* hiat). Arm.cdd.
— εκελευσεν] add. τους μαθητας αυτου *a.b.c.g*^{1}*.h.l.* Syr.Crt. Goth. (sed om. αυτου). *Hil.* 642^d. | *Contra*, Vulg. *ff*^{1}, Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— το περαν] την περαν 33.
20. κλινῃ] κλινει X. 33. GKM. *Clem.* 329. κλιναι Γ.
21. μαθητων] †add. αυτου ς. CL. 1. rel. Vulg. *ff*^{1}*.g*^{1}*.m.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | om. B. 33. *a.b.c.h.* Theb.
— sub finem] add. et abiit Syr.Crt.
22. Ιησους] om. 33 (vid.) *b.c.*
— λεγει BC. 1. 33. Vulg. *a.b.c.ff*^{1}. | ‡ειπεν ς. L. rel. *g*^{1}*.(h).m.* vid. Luc. ix. 60.
23. αυτῳ 1°.] τῳ Ιησου U. Syr.Pst.
— πλοιον] †praem. το ς. LX. rel. (τον Δ). Memph. Theb. | om. BC. 1. 33. Vmg. Goth. *Orig.* iv. 179^c.
24. εγενετο μεγας Γ.
— ὑπο] απο B***Bch.*
— κυματων] add. ην γαρ ὁ ανεμος εναντιος αυτοις (vid. cap. xiv. 24 et Mar. vi. 48). *Gat.* *g*^{2}. Syr.Hier.
25. προσελθοντες] add. αυτῳ C* *vid.* Vulg.*Cl.* Theb. | *Contra*, *Am.* *a.b.c.* (hiat *f*).*ff*^{1}*g*^{1}*.h.* Memph. vv. rel. ‖ †add. οἱ μαθηται αυτου ς. C* vid. X. 1. Vulg. *Cl.* *b.g*^{1}. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. | add. οἱ μαθηται C^{2}LΔ. EF(*ap. Wtst.*) KMSUVΓ. *h.* Arm. *Eus.* in Ps. 619^b. | om. B. 33 e spat. *Am.* *For.* *Harl.* *Emm.* *a.c.ff*^{1}*.k.l.* Memph. Theb.
— ηγειραν] ηπειραν E*.
— σωσον †add. ἡμας ς. LX. 33. rel. vv. *Eus.* in Ps. 619^b. | om. BC. 1. ‖ add. ὁτι Δ.
26. αυτοις] add. Jesus. Vulg.*Cl.* *b.c.ff*^{1}*.h.* (hiat *f*). Syr.Pst. Goth. Arm.cdd. | Contra, *Am.* *Fuld.* *a.g*^{1}. Syr.Hcl. rel.
— εγερθεις] om. Theb.
— τοις ανεμοις] τῳ ανεμῳ 1. *Am.* *a.b.g*^{1}*.h.* Syr.Pst. Theb. *Eus.* D.E. 93^a. (vid. Mar. iv. 39 et Luc. viii. 24). | Contra, Vulg.*Cl.* *c.*(hiat *f*). Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.
27. και 1°.] om. C. Vulg.*Cl.* *a.b.c.ff*^{1}*.g*^{1}*h.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Hil.* 644^f. | Contra, BsL. rel. *Am.* *For.* *d.f.* Syr.Hcl. Goth. Arm.
— αυτῳ ὑπακουουσιν B. 1. 33. *Eus.* D.E. 446^d. | ‡ὑπακουουσιν αυτῳ ς. CL. rel. vv. *Hil.* 644^f. (vid. Mar. iv. 41 et Luc. viii. 25).
28. ελθοντος αυτου BC. 1. 33. | ‡ελθοντι αυτῳ ς. L. rel.
— Γαδαρηνων BC(ΔGr.)M. (33. Syr.Crt. hiant). Syrr.Pst.&Hcl.txt. (Gerasenorum Δ*Lat.* vid. infra). *Orig.* ν ὀλίγοις iv. 141^a. (sed, forte ad Mar. vel Luc. spectat). *Eus.* ap. Griesbach. (? in Onomastico). Epiph. "εἰς τὰ μέρη τῶν Γεργεσηνῶν, ὡς ὁ Μάρκος λέγει . . . . ἢ Γαδαρηνῶν, ὡς ὁ Ματ., ἢ Γεργεσαίων, ὡς ἀντίγραφά τινα ἔχει." Lib. II. Tom. ii. Haer. 66. (i. p. 650). Γεργεσαίων ve-

17. aegrotationes nostras *Cl.* | 25. accesserunt ad eum discipuli eius *Cl.* | 26. eis Iesus *Cl.* | imperavit *Cl.* | vento *Am.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. (C). P. H.
Memph. Theb.
Goth. Arm. Æth.
IB′
[n] ‖ Mar. 5:1—20.
Lu. 8:26—39.

ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ‡ αὐτῷ ὑπακού-
ουσιν;″
53 28 [n] Καὶ ‡ ἐλθόντος αὐτοῦ″ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν
χώραν τῶν ‡ Γαδαρηνῶν,″ ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαι-
μονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ
λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ
ἐκείνης· 29 καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες, Τί ἡμῖν καὶ
σοί, † υἱὲ τοῦ θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι
ἡμᾶς; 30 ἦν δὲ μακρὰν ἀπ᾽ αὐτῶν ἀγέλη χοίρων
πολλῶν βοσκομένη· 31 οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν
αὐτὸν λέγοντες, Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ‡ ἀπόστειλον ἡμᾶς″
εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. 32 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑπά-
γετε. οἱ δὲ ἐξελθόντες ‡ ἀπῆλθαν″ ‡ εἰς τοὺς χοίρους,″
καὶ ἰδοὺ ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη † κατὰ τοῦ κρημνοῦ
εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. 33 οἱ
δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν
ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. 34 καὶ
ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς ‡ ὑπάντησιν″ τῷ Ἰησοῦ·
καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν
ὁρίων αὐτῶν.

hic, quia et venti et mare oboediunt ei?

28 Et cum venisset trans fretum in regionem Gerasenorum, occurrerunt ei duo habentes daemonia de monumentis exeuntes, saevi nimis, ita ut nemo posset transire per viam illam. 29 Et ecce clamaverunt dicentes, Quid nobis et tibi, fili dei? Venisti huc ante tempus torquere nos? 30 Erat autem non longe ab illis grex porcorum multorum pascens. 31 Daemones autem rogabant eum dicentes, Si eicis nos, mitte nos in gregem porcorum. 32 Et ait illis, Ite. At illi exeuntes abierunt in porcos, et ecce impetu abiit totus grex per praeceps in mare, et mortui sunt in aquis. 33 Pastores autem fugerunt, et venientes in civitatem nuntiaverunt omnia, et de his qui daemonia habuerant. 34 Et ecce tota civitas exiit obviam Iesu, et viso eo rogabant ut transiret a finibus eorum.

IX. ——— o / a
§ F IΓ′
[o] ‖ Mar. 2:3—12.
Lu. 5:18—26.

54 1 § Καὶ ἐμβὰς εἰς † πλοῖον διεπέρασεν καὶ ἦλθεν εἰς
τὴν ἰδίαν πόλιν. 2 [o] καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παρα-

1 (70, 1.) Et ascendens in naviculam transfretavit, et venit in civitatem suam. 2 Et ecce of-

ram esse lectionem docet Origenes, sed utrum in uno Evangelio an in tribus non video. | ‡ Γεργεσηνων ϛ. [C³ in mg.](LX). (1). EKSUV. Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. 179ᶜ. (? e conj. vid. 140-1) *vid.* etiam 172ᵇ. (Γεργεσιν. LX. 1.it. C³.mg.) | Γερασηνων D ut videtur qui nunc hiat, quia *d* habet Gerasenorum, Vulg. *b. c. d. f. ff¹. g¹. h. l.* (G...soenorum *a*). Syr.Hcl.mg. Theb. *Orig.* iv. 140ᵈ (sed qu. Mar. vel Luc.) *Hil.* 645ᵃ. Syr.Hcl.mg. habet it. Gergusenorum et Γεργεσιων. (Γαραδηνων Δ.)

29. σοι *Orig.* iii. 503ᵉ. | σε B.*Blc.* | συ U.

— υἱε (ῡῡ M.)] † praem. Ιησου ϛ. C³ [D ut vid.]X. rel. Vulg. *Cl. a.b.c.d.f.g¹.h.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Arm. Æth. (*Eus.* D.E. 133ᵇ. 861ᵈ. ? Luc. iv. 34) vid. Mar. v. 7 et Luc. viii. 28 (et. Mar. i. 24 et Luc. iv. 34). | om. BC*L. 1. 33. *Am. For. Tol. Harl.* *ff¹.k.l.m.* Memph. *Orig.* 503ᵉ. *Eus.* D.E. 163ᵈ. 272ᵈ. in Ps. 189ᵉ. 345ᵇ. in Es. 401ᶜ. *Cypr.* 296.

30. μακραν *d.* | non longe Vulg. *a.b.c.f. ff¹.g¹.h.l.*

— βοσκομενη BsCL. rel. Vulg. Theb. rel. | βοσκομενων [D ut vid.]X. *a.b.c.d.f. ff¹.g¹.h.* Memph.

31. αυτον] αυτῳ E*.

— εκβαλλεις] εκβαλης LX. | εκβαλεις (λ superscr.) E. | εκβαλεις *sic* K.

— αποστειλον ἡμας B[D ut vid.] 1. 33. Vulg. *a.b.c.d.ff¹.g¹.l.* Syr.Hcl.mg.MS. Syr.Hier. Memph. Theb. Æth. | ‡ επιτρεψον ἡμιν απελθειν ϛ. CLX. rel. *f.h.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth. Arm.

32. αυτοις] add. ὁ Ιησους C. *b.c.g¹·².h.* Syr.Pst. | Contra MSS. Vulg. *a.d.f.ff¹.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Æth.

— απηλθαν B.*Btly Blc.* | ‡ απηλθον ϛ. CL. rel.

— εις τους χοιρους BC*[D olim ut vid.] 1. 33. Vulg. *a.b.c.d.f.g¹·².l.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. | ‡ εις την αγελην των χοιρων ϛ. C³LX. rel. *ff¹.h.* Syr. Hcl. Goth. Arm.

— πασα ἡ αγελη] ἡ αγελη πασα C*. | † add. των χοιρων ϛ. C³LX. rel. | om. BC*[D olim ut vid.]Δ. 1. 33. M. Vulg. *a.b.c.d.f.ff¹.g¹.h.l.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

32. απεθανον] -νεν C.

33. τα των] ταυτων Δ *sic* (de his demoniacis Δ Lat.)

34. ὑπαντησιν B.*Bck.* 1. 33. | ‡ συναντησιν ϛ. CL. rel.

— τῳ Ιησου] του Ιησου C. 33.

— ὁπως μεταβη CL. rel. | ἱνα μεταβη B. | μεταβηναι 1.

1. εμβας] add. ὁ Ιησους F.

— πλοιον] † praem. το ϛ. C. rel. Memph. | om. B[C³ in mg.] LX. 1. 33. Vmg. Theb. Goth. *Orig.* iv. 179ᶜ. | add. ὁ Ιησους C.

— ιδιαν πολιν *d.* | πολιν ιδιαν Δ. | ιουδαιαν πολιν F. in civitatem Judeae *a.g¹.* in civ. suam Vulg. *c.f.ff¹.h.* in civitatem *b.* Æth. (sed non ap. Platt.)

2. προσεφερον BsL. rel. (D hiat) offerebant Vulg. *ff¹.* Syr.Hcl. Memph. | προσφερουσιν C. (obtulerunt *a.b.c.d.f.g¹.h.* Syr.Pst. (Theb.)

27. quia venti *Cl.* | 29. tibi Iesu *Cl.* | filii *Am.* | 30. multorum porcorum *Cl.* | 31. nos hinc *Cl.* | 33. de eis *Cl.*

B C [D]. L X Δ. 1. 33. E F [G] K M S U V. § D § G

λυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον· § καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς
τὴν πίστιν § αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ, Θάρσει,
τέκνον, ‡ ἀφίενταί″ ‡ σου αἱ ἁμαρτίαι.″ 3 καὶ ἰδοὺ τινὲς
τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτος βλασφημεῖ.
4 καὶ ‡ εἰδὼς″ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν,
῞Ινα τί† ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 5 τί
γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, ‡ Ἀφίενταί″ ‡ σου″ αἱ
ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ‡ ῎Εγειρε″ καὶ περιπάτει; 6 ἵνα
δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, (τότε λέγει τῷ
παραλυτικῷ,) ‡ ῎Εγειρε″ ἆρόν σου τὴν κλίνην. καὶ
ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. 7 καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 8 ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ‡ ἐφο-
βήθησαν,″ καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν
τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

ΙΔ′ οα β

P ‖ Mar. 2:13—17. Lu. 5:27—32.

55 9 P Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρω-
πον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, ‡ Μαθθαῖον″ λεγόμε-
νον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς

οβ β

ἠκολούθησεν αὐτῷ. 10 καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου
ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ

ferebant ei paralyticum jacentem in lecto: et videns Iesus fidem illorum dixit paralytico, Confide fili, remittuntur tibi peccata tua. 3 Et ecce quidam de scribis dixerunt intra se, Hic blasphemat. 4 Et cum vidisset Iesus cogitationes eorum, dixit, Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris? 5 Quid est facilius, dicere, Dimittuntur tibi peccata, aut dicere, Surge et ambula? 6 Ut sciatis autem quoniam filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, tunc ait paralytico, Surge, tolle lectum tuum et vade in domum tuam. 7 Et surrexit et abiit in domum suam. 8 Videntes autem turbae timuerunt, et glorificaverunt deum qui dedit potestatem talem hominibus.

9 (71, 2.) Et cum transiret inde Iesus, vidit hominem sedentem in teloneo, Mattheum nomine, et ait illi, Sequere me. Et surgens secutus est eum. 10 (72, 2.) Et factum est discumbente eo in domo, ecce multi publicani et peccatores venientes discum-

---

2. *αφιενται* B. Vulg. *d.f.ff*¹. Syrr. Pst. & Hcl. Goth. Æth. *Iren.* 313. *Orig.* iv. 451ᵉ. (*αφιοντε* i.e. *-ται* D.) | ‡ *αφεωνται* ς. C. rel. *a b.c.g*¹*.h.* (Memph. Theb. Arm. *vid.*) *Orig.* ii. 126ᵈ. (iii. 231ᶜ.) *Eus.* Ec. Pr. 229. *Hil.* 456ᵇ. 646ᵇ. (vid. Luc. v. 20).
— *σου αἱ ἁμαρτιαι* BCΔ*. 1. 33. (M.) Æth. *Orig.* ii. 126ᵈ. (*add. σου* M.) | *σοι αἱ ἁμαρτιαι* DGr. Δ². *For. k. Iren.* 313 (1°). *Orig.* iii. (231ᶜ.) iv. 452ᵃ. *Eus.* Ec. Pr. 229. *Hil.* 456ᵇ. | ‡ *σοι αἱ ἁμαρτιαι σου* ς. LX. rel. Vulg. *a. b. c. d. f. ff*¹*. g*¹ *h.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. *Iren.* 313 (2°). *Orig. Int.* ii. 363ᵉ. *Hil.* 646ᵇ. (vid. Luc. v. 20).
3. *ειπαν* B. | Contra, C. rel.
— *ἑαυτοις*] *αυτοις* L.
— sub fin.] add. quis potest remittere peccata nisi unus deus *a.* ita, sed "dimittere" *h.* (*l*).
4. *ειδως* B. *Bch. Blc.* 1. E²M. *Fuld.* Syrr. Pst. & Hcl. Theb. Goth. Arm. | ‡ *ιδων* ς. CDE*. rel. Vulg. *Cl. Am. a.b.c. f.ff*¹*.g*¹*.h.* Memph.
— *τας ενθυμησεις*] *τους διαλογισμους* 1.
— *ειπεν*] add. *αυτοις* D. *c.h.* Syr. Pst. Theb. Arm.
— *ἱνα τι*] † add. *ὑμεις* ς. LX. rel. Syr. Hcl. Arm. | om. BCD. 1. 33. Vulg. *a. b. c. f. ff*¹ *g*¹·²*. l.* Syr. Pst. (vid.) Æth. *Cypr.* 205. *Hil.* 527ᵈ. 1027ᵈ.
5. *γαρ*] om. KMU. Vulg. *a.b.c.ff*¹. Arm. Æth. | Contra, MSS. *f.g*¹·²*.h.* rel.
— *αφιενται* B. Vulg. *d f.ff*¹. Syrr. Pst. & Hcl. Goth. Æth. (*αφιονται* D). | ‡ *αφεωνται* ς. C. rel. *a.b.c.g*¹*.h.* (Memph. Theb. Arm. *vid.*)
— *σου αἱ αμαρτ.* BCDLXEFGKMV. | ‡ *σοι αἱ ἁμαρτ.* ς. Δ. 1*s.* 33*s.* SsU. *For. b.d.* Goth. | tibi peccata tua Vulg. *a.c.f.ff*¹*.g*¹·² *h.l.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *εγειρε* B (ap. *Ln. Tf.*) CDLX. 1. 33. EFGKMSV. | ‡ *εγειραι* ς. (Δ) U.
6. *ειδητε*] *ειδετε* 33. (*ιδητε* CDLXEF).
— *εξουσιαν εχει ὁ υἱος του ανθρωπου*] *ὁ υἱος του ανθρ. εξ. εχει* D. 33. Vulg. *a.b.c.f.ff*¹*.g*¹·²*.h. Hil.* 646ᵉ. | Contra, rel. *Iren.* 314. ‖ om. *ὁ* et *του* Δ.
— *τοτε*] om. M.
— *τῳ παραλ.*] om. *τῳ* Δ.
— *εγειρε* BD. Vulg. *a.b.c.f.ff*¹ *g*¹*.h.l.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Æth. *Hil.* 646ᵉ. | add. *και* D. *a.g*¹·²*.h.k.* Æth. *Hil.* 646ᵉ. (Contra, Vulg. *b.c.f.ff*¹. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb.) | ‡ *εγερθεις* ς. CLX. rel. Goth. Arm.
8. *εφοβηθησαν* BD. 1. 33. Vulg. *a.b.c. ff*¹*.g*¹*.h.l.* Syr. Pst. Memph. Theb. Æth. | ‡ *εθαυμασαν* ς. CL. rel. Syr. Hcl. Arm. (admirantes timuerunt *f.* Goth.) | om. (cum seq. *και*) X. txt. (habet ς. in com.) *Iren.* 313. (*εδοξαζαν* E).
9. *ὁ Ιησους εκειθεν*] *εκειθεν ὁ Ιησους* D. Vulg. *a.b.c f.ff*¹*.g*¹·²*.h.l.* Memph. *Eus.* D.E. 120ᵃ. Theoph. frag. 135. *Hil.* 647ᵉ. | Contra, MSS. Syrr. Pst. & Hcl. Theb. Goth. Arm. Æth. | *εκειθεν*] om. L.
— *καθημενον επι το τελωνιον*] *επι το τελωνιον καθημενον* C. | Contra, *Eus.* D.E. 120ᵃ Theoph. frag. *Hil.* 647ᵉ.
— *Μαθθαιον* B* *Bch.* D. Theb. Goth. | ‡ *Ματθαιον* ς. C. rel.
— *λεγομενον*] *ονοματι* S. nomine Vulg. *a.b.c.d.f.ff*¹*.g*¹·²*.h.l.* Arm. *Eus.* D.E. 120ᵃ. Theoph. frag.
— *ηκολουθησεν*] *-θει* D. 1. | Contra, *Eus.* D.E. 120ᵃ.
10. *αυτου ανακειμενου* BsD. rel. *d.* | *ανακειμ. αυτου* C. Vulg. *a.b.c.f.ff*¹*.g*¹*.h. Eus.* D.E. 120ᵃ.
— *οικιᾳ*] add. Simonis Memph.
— *και ιδου*] om. Syr. Pst. | om. *και* D. Vulg. *a.b.c f.ff*¹*.g*¹. Memph. Theb. Æth. | Contra, MSS. *h.* Syr. Hcl. Goth. Arm. *Eus.* D.E. 120ᵃ.

2. filii *Am.* | 5. tibi peccata tua *Cl.* | an dicere *Cl.* | 6. autem sciatis quia *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ. 11 καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι ‡ ἔλεγον″ τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ, Διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν
ογ/β ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; 12 ὁ δὲ [Ἰησοῦς] ἀκούσας
εἶπεν†, Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ‡ ἀλλὰ″
οἱ κακῶς ἔχοντες. 13 πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν,
q Hos. 6:6. q ‡ Ἔλεος″ θέλω, καὶ οὐ θυσίαν· οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι
δικαίους, ‡ ἀλλ'″ ἁμαρτωλούς†.

r ‖ Mar. 2:18—22. Lu. 5:33—38.

56 14 r Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου
λέγοντες, Διὰ τί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν
πολλά, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσιν; 15 καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος
πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος; ἐλεύ-
σονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος,
καὶ τότε νηστεύσουσιν. 16 οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπί-
βλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ
τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα
γίνεται. 17 οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς πα-
λαιούς· εἰ δὲ μή γε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος
ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ‡ ἀπόλλυνται″· ἀλλὰ βάλλουσιν

bebant cum Iesu et discipulis eius. 11 Et videntes Pharisaei dicebant discipulis eius, Quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister vester? 12 (73, 2.) At Iesus audiens ait, Non est opus valentibus medico sed male habentibus. 13 Euntes autem discite quid est, Misericordiam volo et non sacrificium, non enim veni vocare iustos sed peccatores.

14 Tunc accesserunt ad eum discipuli Iohannis dicentes, Quare nos et Pharisaei ieiunamus frequenter, discipuli autem tui non ieiunant? 15 Et ait illis Iesus, Numquid possunt filii sponsi lugere quamdiu cum illis est sponsus? Venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus, et tunc ieiunabunt. 16 Nemo autem inmittit commissuram panni rudis in vestimentum vetus: tollit enim plenitudinem eius a vestimento, et peior scissura fit. 17 Neque mittunt vinum novum in utres veteres: alioquin rumpuntur utres, et vinum effunditur et utres pereunt; sed vinum

10. *τελωναι και ἁμαρτωλοι*] *ἁμαρτ. και τελ.* C. Memph. Æth. | Contra, B*s*D. rel. vv. *Eus.* D.E. 120ᵃ.
— *συνανεκειντο*] *συνεκειντο* D*.
11. *και ιδοντες*] *ειδοντες δε* D. Theb. (om. *και* Arm.)
— *οἱ*] om. Δ.
— *ελεγον* BCL. 1. 33. Vulg. *a.b.c.f.ff*¹. *g*¹.*h.* Syr.Pst. | ‡ *ειπον* ϛ. D. rel. Syr.Hcl.
— *τελωνων και ἁμαρτωλων*] *ἁμαρτ. και τελ.* D. Theb.
— *εσθιει ὁ διδασκαλος ὑμων* B*s*C³LX.33. rel. *f.ff*¹.*g*². Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | *ὁ διδασκαλος ὑμων εσθιει* C*. 1. Memph. Theb. | *ὁ διδασκ. ὑμων* ante *μετα* D. *b.c.d.g*¹.*h.* (om. *a.k* [vid.]) | *εσθιει*] add. *και πινει* M. *Mm. g*².
12. *Ιησους*] om. BD ut videtur e *d*, et testibus Mill et Wtst. Theb. Æth. | Contra, rel. (D *nunc* hiat *ὁ δε.. εχουσιν*).
— *ακουσας*] *αποκριθεις* D*Gr.* ap. Mill et Wtst. *a.* (non *d*). vid. Luc. v. 31.
— *ειπεν*] add. † *αυτοις* ϛ. C³L. rel. *a f.h.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. | om. BC*DX. Vulg. *b.c.ff*¹.*g*¹.*l.* Theb. Æth.
— *αλλα* B.*Btly.* U*s*(?) | ‡ *αλλ'* ϛ. C. rel.
13. *ελεος* B.*Bch.*C*D. 1. 33. *Clem.* 580. 957. | ‡ *ελεον* ϛ. C³L. rel.
— *ηλθον*] *εληλυθα* F (Luc. v. 32).
13. *καλεσαι δικαιους*] *δικαιους καλεσαι* C*.
— *αλλα* CDLXΔEMU *Tf.* | ‡ *αλλ'* ϛ. B*s*. rel.
— *ἁμαρτωλους*] † add. *εις μετανοιαν* ϛ. CLX. 33*. rel. *c.g*¹. Memph. Theb. (*Orig.* iv. 395ᵈ. forsitan; vid. Luc.) *Hil.* 648ᶜ. | om. BDΔ. 1*. 33(corr.*) V* (*add.**) Vulg. *a.b.f.ff*¹.*h.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Luc. v. 32).
14. *αυτῳ*] om. X.
— *πολλα* CD. rel. vv. | om. B.
— *μαθηται σου*] *σοι μαθηται* M.
15. *ὁ Ιησους*] om. M.txt.
— *μη*] *μητι* D. numquid Latt.
— *οἱ υἱοι*] om. *οἱ* LS.
— *νυμφωνος*] *νυνφιου* (i.e. *νυμφιου*) D. Latt. Memph. Goth. Æth. | Contra, MSS. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm.
— *πενθειν*] *νηστευειν* D. *a.b.c.f.ff*¹.*g*¹.*h.l.* Syr.Pst. Syr.Hcl.mg. Theb. *Hil.* 648ᵉ. (vid. Mar. et Luc.) | Contra, MSS. Vulg. Syr.Hcl.txt. Memph. Goth. Arm. Æth.
— *ἡμεραι*] praem. *αἱ* D*.
— *απαρθῃ*] *αρθῃ* D. 1.
— *νηστευσουσιν* B*s*CD². rel. | *νηστευουσιν* D*X. | *νηστευσωσιν* LΔ. ‖ add. *εν εκειναις ταις ἡμεραις* D. *a.b.c.g*¹.*h.* Syr. Hcl.mg. *Orig. Int.* ii. 239. (vid. Luc.) | Contra, MSS. Vulg. *f.ff*¹. rel.
16. *ουδεις δε*] om. *δε* V. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.
— *ῥακους*] *ῥακκους* DΔ. 33. G.
— *αγναφου*] *-φους* C.
— *το πληρωμα*] *πληρων* Δ.
— *απο του ἱματιου*] om. *a.* | add. *του παλαιου* L*. *c.*
17. *βαλλουσιν*] *βαλουσιν* L*.
— *μη γε* CD. rel. | *μη* B.
— *ῥηγνυνται οἱ ασκοι*] *ῥησσει ὁ οινος ὁ νεος τους ασκους* D. *sic*, sed om. *ὁ νεος* *g*¹. Syr.Hier. (*ῥηγνουνται* L.)
— *ὁ οινος εκχειται και οἱ ασκοι απολ.*] *ὁ οινος απολλυται και οἱ ασκοι* D. (*k.*) vid. Mar. | *και οἱ ασκοι απολ.*] om. *a.*
— *απολλυνται* B.*Btly. Blc.* 1. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. | *απολλυται* D. *k* supra. | ‡ *απολουνται* ϛ. C. rel. *b.c.ff*¹.*g*¹·².*h.* (om. *a* supra) Æth. Arm. (vid. Luc.)
— *αλλα βαλλουσιν οινον νεον εις ασκους καινους* B*s*(L). rel. vv. | *αλλα οινον νεον εις ασκους βαλλουσιν καιν.* C. (Latt.) ‖ *αλλα βαλλουσιν*] *βαλλουσιν δε* D. *d.* *αλλα βαλουσιν* L. | (*αλλα βαλ..... αμφοτ. συντηρουνται*] om. S.) | *καινους*] *νεους* Δ.

12. medicus *Cl.*

B C D. L (X) Δ. 1. 33. E F G K M S U (V).

οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς, καὶ ‡ ἀμφότεροι″ συν-
τηροῦνται.
ΙΕ′ οδ/β 57 18 ˢΤαῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ ἄρχων
ˢ ‖Mar. 5:22–43. ‖Lu. 8:41–56. ‡ εἷς ἐλθὼν″ προσεκύνει αὐτῷ, λέγων ὅτι ἡ θυγάτηρ
μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά
¶ V σου ἐπ᾽ αὐτήν, ¶ καὶ ζήσεται. 19 καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς
Ις′ ‡ ἠκολούθει″ αὐτῷ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 20 Καὶ ἰδοὺ
γυνὴ αἱμοῤῥοοῦσα δώδεκα ἔτη προσελθοῦσα ὄπισθεν
¶ X ¶ ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. 21 ἔλεγεν
γὰρ ἐν ἑαυτῇ, Ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ,
σωθήσομαι. 22 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ‡ στραφεὶς″ καὶ ἰδὼν
αὐτὴν εἶπεν, Θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέν
σε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. 23 Καὶ
ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν
τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, 24 ‡ ἔλεγεν,″ †
Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον, ἀλλὰ
καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. 25 ὅτε δὲ ἐξεβλήθη
ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησεν τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ
26. φήμη αὐτῆς. ἠγέρθη τὸ κοράσιον. 26 καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς
ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.
ΙΖ′ οε/ι 58 27 ᵗ Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθη-
ᵗ c. 20:29 etc. σαν [αὐτῷ] δύο τυφλοί, κράζοντες καὶ λέγοντες,
Ἐλέησον ἡμᾶς, ‡ υἱὸς″ ‡ Δαυείδ.″ 28 ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν

novum in utres novos mittunt, et ambo conservantur.

18 (74,2.) Haec illo loquente ad eos, ecce princeps unus accessit et adorabat eum dicens, Filia mea modo defuncta est: sed veni inpone manum super eam, et vivet. 19 Et surgens Iesus sequebatur eum et discipuli eius. 20 Et ecce mulier quae sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis accessit retro, et tetigit fimbriam vestimenti eius: 21 dicebat enim intra se, Si tetigero tantum vestimentum eius, salva ero. 22 At Iesus conversus et videns eam dixit, Confide filia, fides tua te salvam fecit. Et salva facta est mulier ex illa hora. 23 Et cum venisset Iesus in domum principis, et vidisset tibicines et turbam tumultuantem, 24 dicebat, recedite: non est enim mortua puella, sed dormit. Et deridebant eum. 25 Et cum eiecta esset turba, intravit et tenuit manum eius, et surrexit puella. 26 Et exiit fama haec in universam terram illam.

27 (75,10.) Et transeunte inde Iesu secuti sunt eum duo caeci, clamantes et dicentes, Miserere nostri, fili David. 28 Cum au-

17. αμφοτεροι BCDLXΔ. 1. 33. EF(Wtst.) GKMUV. *d.* | ‡ αμφοτερα ς. Ss. utraque *h.* (ambo Vulg. *a.b.c.f.ff*¹.*g*¹·²·)
— συντηρουνται] τηρουνται D*.
18. ταυτα] add. δε L.
— αυτοις] om. 1. Memph. *Hil.* 649ᵇ. | τοις οχλοις M.
— εισελθων (i.e. εἷς ἐλθὼν s. εἰσελθὼν) CD. * εἷς″ ἐλθὼν (*sic*) ΔGr. et Lat. 33. KMSV. | habent εἷς Vulg. *a.b.c.d.f.ff*¹. (*g*¹.*h.*) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. *Hil.* 649ᵇ. εἰσελθὼν X. 1. E. (Memph.) | εἷς προσελθων B. Arm. (accessit et, Vulg. *a b.c.ff*¹.*g*¹.—post "accessit", add. "nomine Jairus" *b.h.*) | τις προσελθων C³mg.LGU. (Theb. ut vid.) | τις προσηλθεν F. | ‡ ελθων ς. ‖ add. τῳ Ιησου C³mg.LFGU. (add. ad eum Theb.)
— ὁτι BsC. rel. Syr.Hcl. Goth. | om. D. 1. 33. M. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Hil.* 649ᵇ. | κυριε M. Vulg. *Cl.* *f.ff*¹.*h.* *Hil.* 649ᵇ.
— αρτι] om. Theb.
— χειραν L.
19. ηκολουθει CD. 33. Vulg. *a.b.c.ff*¹.*g*¹.*h.* *Hil.* 508ᶠ. | ‡ ηκολουθησεν ς. BsLXG. rel. *f.k.* Syr.Hcl. Memph. Theb. | ηκολουθησαν EM. Syr.Pst.
19. και 2°.] om. M.
— οἱ] om. Δ.
20. αἱμορροουσα] αἱμορουσα L. αἱμορρουσα K.
— ετη] add. εχουσα εν τῃ ασθενειᾳ L. (vid. Joh. v. 5).
— του κρασπεδου] om. *a.b.c.g*¹. (non Vulg *d.f.ff*¹.*h.*)
21. ἑαυτῃ *Orig.* iii. 486ᵈ. | αυτῃ L.
— μονον] post ἁψωμαι D. Vulg. *b.c.f.ff*¹.*g*¹. | om. *a.g*².*h.*
— sub fin.] additamentum e Mar. v. 29–33 et Luc. viii. 44–47. *c.* "et continuo stetit profluvius sanguinis. At ille conversus dixit discipulis suis, Quis me tetigit? Illi autem dixerunt, Turba te comprimit, et tu dicis, Quis me tetigit? non quod turba me comprimit, sed aliquis me tetigit: ego enim sensi virtutem exisse a me. Tunc mulier cum scisset quod non posset latere, venit et cecidit ante pedes eius, et dixit quid fecisset ei (? leg. et) quomodo sanata esset."
22. Ιησους] om. D. *a.b.c.* | Contra, Vulg. *f.ff*¹.*g*¹.*h.*
— στραφεις B. 33. | εστη στραφεις D. | ‡ επιστραφεις ς. C. rel. (vid. Mar. v. 30).
— θυγατερ] -τηρ DLG. | Contra, *Orig.* ii. 126ᵈ. iv. 452ᵃ.
— πιστις] πιστη LE*.
— σε] add. vade in pace. *c.*
23. τους] om. Δ.
24. ελεγεν BD. 1. 33. Vulg. *a.b.f.ff*¹.*g*². Memph. Theb. Goth. Æth. | ‡ λεγει ς. C. rel. (dixit *c.g*¹.*h.*) vid. Mar. ‖ † add. αυτοις ς. C. rel. *f.g*¹. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (vid. Mar.) | om. BD. 1. 33. Vulg. *a.b.c.ff*¹.*g*².*h.* Memph. Theb. Æth.
— κατεγελων] -λουν K.
— αυτου] αυτον D*.
— sub. fin.] add. scientes eam esse mortuam Theb.
25. εισελθων] ελθων D. *a.b.* | om. *ff*¹.
— της χειρος] την χειρα D.
26. αὑτη BsL. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. | αυτης C. 1. 33. Memph. | αυτου D. (? C**) Theb. Æth. (vid.)

18. dicens, Domine *Cl.* | manum tuam *Cl.* | 27. filii *Am.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

οἰκίαν, ‡προσῆλθαν″ αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς, Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι;
λέγουσιν αὐτῷ, Ναὶ κύριε. 29 τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτῶν λέγων, Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν.
30 Καὶ ‡ἠνεῴχθησαν″ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ‡ἐνε-
βριμήθη″ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων, Ὁρᾶτε μηδεὶς
γινωσκέτω. 31 οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν
u c. 12:22. Lu. 11:14. ΙΗ′ ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ. 32 u Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ
προσήνεγκαν αὐτῷ [ἄνθρωπον] κωφὸν δαιμονιζόμενον.
33 καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός·
καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες,† Οὐδέποτε ἐφάνη
v c. 12:24. Lu. 11:15. οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. 34 v Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον,
§ X Ἐν τῷ § ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.
οϛ β 59 35 Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ
τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ
κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων
πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν†.
w Mar. 6:34. 1 Pet. 2:25. c. 14:14. οζ ϛ 60 36 w Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ
αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ‡ἐσκυλμένοι″ καὶ ‡ἐριμμένοι″ ‡ὡς″
οη ε πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. 37 τότε λέγει τοῖς μαθη-
x Lu. 10:2. ταῖς αὐτοῦ, x Ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται
ὀλίγοι· 38 δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως
ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

tem venisset domum, accesserunt ad eum caeci: et dicit eis Iesus, Creditis quia possum hoc facere vobis? Dicunt ei, Utique, domine. 29 Tunc tetigit oculos eorum dicens, Secundum fidem vestram fiat vobis. 30 Et aperti sunt oculi illorum: et comminatus est illis Iesus dicens, Videte ne quis sciat. 31 Illi autem exeuntes diffamaverunt eum in tota terra illa. 32 Egressis autem illis, ecce optulerunt ei hominem mutum, daemonium habentem. 33 Et eiecto daemone locutus est mutus, et miratae sunt turbae dicentes, Numquam apparuit sic in Israhel. 34 Pharisaei autem dicebant, In principe daemoniorum eicit daemones. 35 (76, 2.) Et circumibat Iesus civitates omnes et castella, docens in synagogis eorum et praedicans evangelium regni, et curans omnem languorem et omnem infirmitatem.

36 (77, 6.) Videns autem turbas misertus est eis, quia erant vexati et iacentes sicut oves non habentes pastorem. 37 (78, 5.) Tunc dicit discipulis suis, Messis quidem multa, operarii autem pauci: 38 rogate ergo dominum messis ut eiciat operarios in messem suam.

---

27. *αυτῳ* CLΔ. 1. 33. rel. vv. | om. BD.
— *και λεγοντες* BsD. rel. | om. C* *ut vid.* L. *a.k.*
— *υἱος* BGU. | ‡*υἱε* ϛ. C²DL. rel. (hiat 33. C* non liquet.) | *ο.υ̅ε̅ sic* Δ. ap. Rettig. ? *ο.ω̅ς̅**.
28. *ελθοντι δε* Vulg. *f.ff*¹.*g*² | *και ερχεται* D. *a.b.c.g*¹.*h.* ‖ add. *αυτῳ* U.
— *οικιαν*] add. *και* D. *a.b.c.g*¹. (non Vulg. *f.ff*¹.*g*².*h.*)
— *προσηλθαν* B.*Bch.* | ‡-*θον* ϛ. CD. rel.
— *οἱ*] add. *δυο* D. *a.b.g*².*h.* Syr.Hier. (non Vulg. *c.f.ff*¹.*g*¹.)
— *δυναμαι τουτο ποιησαι* C³DL. 1. 33. rel. *Am.* *a.b.c.f.ff*¹.(*g*¹.)*g*².*h.* Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Arm. Æth. | *τουτο δυναμαι ποιησαι* B Vulg. *Cl.* | *δυναμαι ποιησαι τουτο* C*. ‖ add. vobis. Vulg. *a.c.f.ff*¹.*g*¹ (ante "facere") *g*².*l.* Arm. (non *b.d.*)
29. *οφθαλμων*] *ομματων* D.
— *λεγων*] *και ειπεν* D. 1. *h.* Syr.Pst.
30. *ηνεωχθησαν* B.*Btly.*D.33. | *ηνοιχθησαν* C*. | ‡*ανεωχθησαν* ϛ. LΔ. rel. ‖ praem. *παραχρημα* *a.g*¹.*h.* Syr.Pst. Æth.
— *αυτων*] post *οφθαλμοι* D.Latt. | *αυτῳ* E*.
30. *ενεβριμηθη* B* *Bch.* 1. (hiat 33). | ‡-*μησατο* ϛ. CD. rel.
— *ὁ Ιησους*] om. *ὁ* D.
32. *εξερχομενων*] *διεξερχομενων* F.
— *ανθρωπον* CD. rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. Arm. | om. B. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth.
— *κωφον*] mutum Vulg.*f***.*ff*¹. | surdum *d.* | mutum et surdum *a.b.c.*(*f**).*g*¹·²·*h.* *Hil.* 650ᶠ.
33. *και εθαυμασαν οἱ οχλοι*] *οἱ δε οχλοι εθαυμασαν* (X in comm.: hiat textus).
— *λεγοντες*] †add. *ὁτι* ϛ. V(Mt.?) *a.* Arm. | om. BCDL(X in comm.) Δ. 1.33. EFGKMSU. Vulg. *b.c.f.ff*¹.*g*¹·²·*h.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Æth.
— *εφανη οὑτως*] *οὑτως εφανη* D. 33. *a.b.c.ff*¹.*g*¹·²·*h.* Goth. | Contra, Vulg. *f.* rel.
— *τῳ Ισραηλ*] om. *τῳ* D*.
34. vers.] om. D. *a.* *Hil.* 651ᵇ.
— *εκβαλλει*] *εκβαλει* K.
35. *πασαν νοσον και*] om. *a.*
— *θεραπευων*] *εθεραπευων* G.
— *μαλακιαν*] †add. *εν τῳ λαῳ* ϛ. C³LX. rel. *Tol. Gat. c.g*¹. Arm. | om. BC*DΔ. 1*. 33. S. Vulg. *a.b.f.h.l.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Goth. Æth. ‖ add. *και πολλοι ηκολουθησαν αυτῳ* L. *Gat.* *a.b.g*¹.*h.* (Contra, Vulg. *c.f.*)
36. *τους οχλους*] add. *ὁ Ιησους* CM. | praem. id. G. *g*¹·²· Syrr.Pst.&Hcl.*
— *εσκυλμενοι* BCDXΔ. 1. 33. EFGKM SU. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (*ut vid.*) Theb. Goth. Arm. Æth. *Hil.* 651ᶜ. | ‡*εκλελυμενοι* ϛ. L.
— *εριμμενοι* B.*Btly.*C(L). (*ερημενοι* L.) *ερυμμενοι* videtur non esse ipsa lectio apud Btly.: nam *υ* in editione Cephalaei, quacum collatus est codex, est mendum typographicum. | ‡*ερριμμενοι* ϛ. Δ. rel. | *ρεριμμενοι* D. | *ερρηγμενοι* M. | *ερρημενοι* X. (om. *και εριμενοι* 33. Arm.Usc.)
— *ὡς* CDL. 1. 33. FM. | ‡*ὡσει* ϛ. Bs. rel.
38. *του κυριου*] *τον κυριον* D*. | Contra, *Orig.* i. 198ᵃ. 378ᵃ. iii. 668ᵃ.
— *εκβαλῃ*] *εκβαλει* LX.

28. hoc possum *Cl.* | 30. eorum *Cl.* | 33. daemonio *Cl.* | 35. omnes civitates *Cl.* | 38. mittat operarios *Cl.*

BCD[P]. LXΔ. 1. 33. EFGKMSU[V]. X. ιθ′ οθ/β
¶ Goth.
§ V
y || Mar. 6:7, etc. || Lu. 9:1, etc.

1 yΚαὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα ¶μαθητὰς αὐ-
τοῦ,§ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων,
ὥστε ἐκβάλλειν αὐτά, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ
πᾶσαν μαλακίαν.

π/β
z Mar. 3:16—19. Lu. 4:14—16. Act. 1:13.

61 2 zΤῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστιν
ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας
ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ
Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, 3 Φίλιππος καὶ Βαρθολο-
μαῖος, Θωμᾶς καὶ ‡ Μαθθαῖος″ ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ
τοῦ Ἀλφαίου καὶ† Θαδδαῖος, 4 Σίμων ὁ ‡ Καναναῖος″ καὶ
Ἰούδας† Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν.

πα/ι

62 5 Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς
παραγγείλας αὐτοῖς λέγων, Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλ-
θητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε, 6 πο-
ρεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα

πβ/β
a Lu. 10:9.
§ P

οἴκου Ἰσραήλ. 7 aπορευόμενοι δὲ κηρύσσετε, λέγον-
τες §ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 8 ἀσθε-
νοῦντας θεραπεύετε, ‡ νεκροὺς ἐγείρετε, λεπροὺς καθα-
ρίζετε″, δαιμόνια ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν
δότε.

b Lu. 10:4-11.

63 9 bΜὴ κτήσησθε χρυσὸν μηδὲ ἄργυρον μηδὲ

1 (79,2) Et convocatis duodecim discipulis suis, dedit illis potestatem spirituum inmundorum, ut eicerent eos et curarent omnem languorem et omnem infirmitatem.

2 (60,2.) Duodecim autem apostolorum nomina sunt haec. Primus Simon qui dicitur Petrus et Andreas frater eius,
3 Iacobus Zebedaei et Iohannes frater eius, Philippus et Bartholomaeus, Thomas et Mattheus publicanus, et Iacobus Alphei et Thaddaeus,
4 Simon Cananaeus et Iudas Scariotes, qui et tradidit eum.

5 (81,10.) Hos duodecim misit Iesus praecipiens eis et dicens, In viam gentium ne abieritis, et in civitates Samaritanorum ne intraveritis,
6 sed potius ite ad oves quae perierunt domus Israhel.
7 (82,2.) Euntes autem praedicate dicentes quia adpropinquavit regnum caelorum.
8 Infirmos curate, mortuos suscitate, leprosos mundate, daemones eicite: gratis accepistis, gratis date.

9 Nolite possidere aurum neque argentum neque pecuniam

1. προσκαλεσαμενος] add. ὁ Ιησους C³L. *h.*
— τους] om. Δ.
— δωδεκα] ιβ D. et verr. 2, 5.
— εξουσιαν] add. κατα LEF. (Syrr.Pst &Hcl. Æth. *vid.*)
— εκβαλειν CD. | Contra, BsL. rel.
— μαλακιαν] add. εν τῳ λαῳ L. *b.g*¹.
2. δε] om. D*(corr.*)
— εστιν] εισιν L.
— Ιακωβος] praem. και B. *Btly. d.* Syrr.Pst. &Hcl.mg. | Contra, CD. rel. Vulg. *a.b.c. f.ff*¹*.g*¹·²*·h.* rel.
— ὁ του] om. ὁ D*(corr.*)F.
3. Θωμ. κ. Μ. ὁ τελ.] om. M. (Θωμ. και om. *hic a.b.* habent ad fin. ver.)
— Μαθθαιος B**Bch.*D. | ‡Ματθαιος ς. C. rel.
— ὁ του Αλφ.] om. ὁ M.
— και Θαδδαιος B. Vulg. *c.ff*¹*.g*²*.l.* Memph. Theb. | και Λεββεος D. *d.k. Orig. Int.* iv. 460ᵇ. | et Judas Zelotes *Mm. Gat. a.b.g*¹*.h.* (seq. "et Thomas," om supra *a.b.*) | και †Λεββαιος ὁ επικληθεις″ Θαδδαιος ς. C²(L)(X)Δ Gr. et Lat. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. (Λεβαιος (L)(X.) | Θαδεος L (C* non liquet: fortasse κ. ὁ επικλ. Θαδδαιος.)
4. Σιμων] praem. και D.
— καναναιος BC(D)L. 1. 33. Vulg. (*a*) *b.*(*c*)*f.g.*¹·²*·h.l.* Memph. *Orig. Int.* iv. 460ᵇ. (χαν. D. Vulg. *Cl. a.c. Orig. Int.*) | ‡Κανανιτης ς. XΔ. rel. Theb.
4. Ιουδας] add. ὁ DΔ. 1. 33. KM. (Elz.) | om. CLXEFGUV. (St. 3). *Orig.* iii. 709ᵈ. (?BS.)
— Ισκαριωτης BsL. rel. Vulg. *Cl. g*¹. Syr. Hcl. Memph. Theb. Æth. | σκαριωτης D. *Am. Fuld. d.f.k.l.* Syr.Pst. Arm. | Ισκαριωθ C. ....rioth *a.* Carioth *b.* Scarioth *c.ff*¹*.h.* Scariothis *g*². | Σιμωνος Ισκαριωτου *Orig.* iii. 709ᵈ.
— ὁ και παραδους] | ὁς και παρεδωκεν L. *Orig.* iii. 709ᵈ. (vid. Mar. iii. 19.) | ὁ και παραδιδους XΔ. (et om. και F *b.c.ff*¹*h.*)
5. αποστειλας F.
— τους δωδεκα] om. C³.
— αυτοις] αυτους U. || add. και D. *Am. a.b.c. f.g*¹*·h.* | Contra, Vulg. *Cl. ff*¹. *Orig* iii. 710ᵃ.
— απελθητε et εισελθητε mutato ordine habet Δ.
— Σαμαρειτων] Σαμαρειτανων D*.
6. πορευεσθε δε] ὑπαγετε D. | Contra, *Eus.* D. E. 455ᵇ. in. Ps. 282ᵉ.
7. ὁτι ηγγ. CDP. rel. | om. ὁτι B. *Btly. Blc.* | ηγγ. γαρ *g*². Theb. (praem. poenitentiam agite, Theb.)
8. θεραπευετε] θεραπευσατε D. | Contra, *Eus.* D.E. 138ᵈ.
8. νεκρους εγειρετε *ante* λεπρους καθαριζετε BCD(εγειρατε). 1. 33. Vulg. *a.b.c.ff*¹*.g*¹·²*·h.l.* Memph. Æth. ed. *Hil.* 652ᵈ. | ‡habent *post* ς. Syr.Pst. edd. inde a Tremellianâ | habent *post* δαιμονια εκβαλλετε PΔ. Syr.Hcl. || om. νεκρ. εγειρ. C³LXEFGKMSUV. *f.* Syr. Pst. MSS. et ed. Vienn. Theb. Arm. Æth. *a.m. Eus.* D.E. 138ᵈ.
— εκβαλλετε BsCP. rel. | εκβαλετε DF.
9, 10. μηδε 5*ies.* BCP. rel. | 1° *Eus.* D.E. 109ᵈ. 1°·2°·3°, in Ps. 238ᵈ. 348ᵇ. in Es. 425ᶜ. | μητε DL. *Eus.* in Luc. 168.
10. μη] μητε D.
— ῥαβδον BD. 1. 33. Vulg. *b.c.f.ff*¹*.g*¹*. h.l.* Syrr.Pst.&Hcl. MSS. (Memph. anceps.) Theb. Arm. Æth. *Eus.* in Ps. 348ᵇ. in Luc. 168 *diserte. Hil.* 652ᵉ. 653ᵇ. | ῥαβδους CPLXΔ(Gr.)EFGKM SUV. *a.* Syr.Hcl.ed. || add. in manibus vestris *a.b.c.g*¹*.h. Hil.* (non Vulg. *d.f.ff*¹.)
— της τροφης] του μισθου KM. *a.b.c. f.ff*¹*.g*¹*.h.* Syr.Hcl.mg. Æth. *a. Hil.* 652ᵉ. (vid. Luc. x. 7.) | Contra, Vulg. *d.k.l. Iren.* 237.
— αυτου] †add. εστιν ς. P. 33. rel. Arm.

3. *om.* et (ante Iacobus) *Cl.* | 4. Iscarioles *Cl.* | 5. eis dicens *Cl.*

Vulg. *a.b.c.* Syrr. P. H. Memph. (Theb.) (Goth.) Arm. Æth.

χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, 10 μὴ πήραν εἰς ὁδὸν μηδὲ
δύο χιτῶνας μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον· ἄξιος γὰρ
πγ β ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ†. 11 εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ
κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστιν,
πδ ε κἀκεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε. 12 εἰσερχόμενοι δὲ εἰς
τὴν οἰκίαν ἀσπάσασθε αὐτήν. 13 καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία
ἀξία, ‡ ἐλθάτω″ ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ
πε β ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. 14 καὶ
ὃς ‡ ἂν″ μὴ δέξηται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους
¶ Theb. ὑμῶν, ¶ ἐξερχόμενοι * ἔξω″ τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως
ἐκείνης ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν.
c c. 11:24. Lu. 10:12. 15 ἀμὴν c λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων
καὶ ‡ Γομόῤῥας″ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.
πϛ ε d Lu. 10:3. 16 d ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ
λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι
ὡς αἱ περιστεραί.
πζ α e c. 24:9. Mar. 13:9—13. Lu. 21:12—17. 12:11. 64 17 e Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παραδώ-
σουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς
αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· 18 καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ
βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς
¶ P πη β καὶ τοῖς ἔθνεσιν. 19 ὅταν δὲ¶ ‡ παραδῶσιν″ ὑμᾶς, μὴ

in zonis vestris, 10 non peram in via neque duas tunicas neque calciamenta neque virgam: dignus enim est operarius cibo suo. 11 (83, 2.) In quamcumque civitatem aut castellum intraveritis, interrogate quis in ea dignus sit: et ibi manete donec exeatis. 12 (84, 5.) Intrantes autem in domum salutate eam: 13 et si quidem fuerit domus digna, veniat pax vestra super eam; si autem non fuerit digna, pax vestra ad vos revertatur. 14 (85, 2.) Et quicumque non receperit vos, neque audierit sermones vestros, exeuntes foras de domo vel de civitate excutite pulverem de pedibus vestris. 15 Amen dico vobis, tolerabilius erit terrae Sodomorum et Gomorraeorum in die iudicii quam illi civitati. 16 (86, 5.) Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum: estote ergo prudentes sicut serpentes, et simplices sicut columbae.

17 (87, 1.) Cavete autem ab hominibus: tradent enim vos in conciliis, et in synagogis suis flagellabunt vos; 18 et ad praesides et ad reges ducemini propter me, in testimonium illis et gentibus. 19 (88, 2.) Cum autem tradent vos,

---

| hab. *post* γαρ D. Vulg. *a.b.c.f.ff*¹*g*¹*.l.* Syr.Hcl. (Æth.) *Hil.* 652ᵉ. (*ante* Syr. Pst.) | om. BCL. 1. *h.* Memph. Theb.

11. *εις ἡν δ'αν πολιν η κωμην εισελθητε*] *ἡ πολις εις ἡν αν εισελθητε εις αυτην* D. (Theb.) | (*εις την* P.) ‖ om. *η κωμην* D. (ut supra) 1. *a.b.d.ff*¹*.h.* (Contra, Vulg. *c.f.g*¹·²·) | post *εισελθητε* L. Theb.

— *τις εν αυτῃ*] *εν αυτῃ τις* K.

— *εστιν*] om. L.

— *μεινατε*] *μενετε* X.

— *ἑως αν ἐξελθητε*] om. X.

12. *ασπασασθε αυτην*] om. *c.* ‖ add. *λεγοντες, ειρηνη τῳ οικῳ τουτῳ* DL. 1. Vulg. *Cl. a.b.c.f.ff*¹*.g*¹*.h.* Arm. Æth. vid. Luc. x. 5. (dicite eis, pax vobis. Theb. Cod. Ask.) | om. BsCPX. 33. rel. *Am.* Syrr. Hcl. & Pst. Memph.

13. *και εαν*] om. *και* D.

— *ῃ*] *ην* C*.

— *αξια*] om. L. | praem. *εκεινη* M.

— *ελθατω* CL. 33. | ‡ *ελθετω* ς. BsP. rel. | *εισελθετω* SV. | *εστε* D. (erit *d.*)

— *εαν δε μη ῃ αξ.*] *ει δε μη αξ.* L. | *ει δε μηγε* D.

— *ῃ*] *ην* C.

— *ἡ ειρηνη*] om. *ἡ* D*.

— *προς* CDP. rel. | *εφ'* B (vid. Luc. x. 5.)

14. *ὁς* et mox *δεξηται* et deinde *ακουσῃ*] *οσοι .. δεξονται .. ακουσωσιν* L. *b.c.g*¹*.h.* Æth. | Contra, Vulg. *a.f.ff*¹. vv. rel.

14. *αν* B. *Btly.* DLK. | ‡ *εαν* ς. CP. rel.

— *μη δεξηται ὑμας*] "*μη δεξηται* deest in textu B, sed in margine scriptum a prima manu." *Bch.* *ὑμας μη δεξηται* (*sic*) apud Btly. (corrigendus est Fordius). Birchius veram lectionem indubie dedit.

— *εξερχομενοι εξω* BD. 33. Latt. Memph. Æth. (hiat Theb.) | *εξερ. εκ* L. | * om. *εξω* ς. CP. rel. Arm. (Syrr. n. l.)

— *της οικιας η*] om. D. Arm. Zoh. | om. *η* L.

— *εκεινης*] om. D. Vulg. *a.c.ff*¹·*g*¹·²·*h.l.* | Contra, *f.* (post *οικιας b.*)

— *κονιορτον*] add. *εκ* C. 33. Syr. Pst. Arm. de Latt. | non habent rel.

— sub fin.] add. in testimonium eorum *Am.* add. in testimonium illis *c.g*¹*.h.*

15. *αμην*] *bis* 1. | *αμην γαρ* L.

— *ανεκτοτερον*] add. *γαρ* 33* ut videtur.

— *γῃ*] om. L. | civitati *c.*

— *και*] add. *γῃ* C.

— *Γομορρας* CDPL. 1. M. *d.(ff*¹*.)h.k.* Memph. | ‡ *Γομορρων* ς. Bs rel. Vulg. *a.b.c.f.g*¹. *Hil.* 654ᶠ. (*Γομορας* DL.)

— *εν*] *εν η* D. (*εν τη* man. rec.)

16. *ἀποστέλω* L.

— *εν μεσῳ* (C)DPL. rel. (*εμμεσω* CL.) | *εις μεσον* B. | inter *ff*¹.

16. *ὡς οἱ*] *ὡσει* L.

— *ακεραιοι*] *απλουστατοι* D.

— *ὡς αι*] *ὡσει* LX.

17. *δε*] om. D. *Flor. a.c.g*¹*.m.* *Orig.* i. 295ᵇ. [*b*]. | Contra, Vulg. *f.ff*¹*.h.*

— *ὑμας*] om. C*.

— *εν ταις συναγωγαις αυτων* *Orig.* i. 295ᵇ. | *εις τας συναγωγας αυτων* D. (non *d.*) | om. *a.*

18. *ἡγεμονας δε και βασιλεις αχθησεσθε* *Orig.* i. (295ᵇ). 398ᵉ. iii. 534ᶜ. *Pet. Alex.* (ap. Routh. iv. 33). *Tert.* cont. Gnost. ix. | *ἡγεμονων σταθησεσθαι* D. ‖ *αχθησεσθε*] stabitis *a.b.c.ff*¹*.g*¹*.h.m.* [non Vulg. *f.*] *Iren.* 210. *Orig. Int.* iii. 532ᵈ. 534ᵈ. *Cypr.* 36. *Hil.* 362ᵃ. ‖ om. *δε* D(supra)LXΔFG. Syr. Pst. (*Orig.* i. 295ᵇ). (Latt. Æth. n. l.) | Contra, BsCP. (V corr.*) rel. Syr. Hcl. Memph. Arm. *Orig.* i. 398ᶜ. iii. 534ᶜ. *Pet. Alex.* 33.

19. *παραδωσιν* B. 1. E*. tradiderint *d.f.g*¹. *Cypr.* 17. 78. 160. | *παραδωσουσιν* DLX. 33. G. tradent Vulg. *a.b.c.ff*¹*.g*²*.h.m.* | *παραδωσωσιν* *Orig.* i. 295ᵇ. | ‡ *παραδιδωσιν* ς. C. (E corr.*) rel. (P hiat).

---

11. quamcumque autem *Cl.* | in eam *Am.* | 12. ad fin. *add.* dicentes, Pax huic domui *Cl.* | 13. domus illa *Cl.* | veniet *Cl.* | revertetur ad vos *Cl.* | 14. vel civitate *Cl.* | in test. eorum add. *Am.* sed *om. Cl. Fld. For.* | 18. ducimini *Am.*

BCD.
LXΔ.
1. 33.
EFGKMSUV.

μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν
ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί ‡ λαλήσητε″. 20 οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε
οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ
λαλοῦν ἐν ὑμῖν. 21 παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς
θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα
f c. 24:9, 13. ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. 22 f καὶ ἔσεσθε
μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπο-
μείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.
§ Goth. πθ/ι 65 23 Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν § τῇ πόλει ταύτῃ,
φεύγετε εἰς τὴν ‡ ἑτέραν″ ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ
τελέσητε τὰς πόλεις † Ἰσραὴλ ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ
g Lu. 6:40. Joh. 13:16. ϛ/γ ἀνθρώπου. 24 g Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον,
οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. 25 ἀρκετὸν τῷ
μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ
ϛα/ι δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελ-
ζεβοὺλ ‡ ἐπεκάλεσαν″, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς
ϛβ/β αὐτοῦ; 26 μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· h οὐδὲν γάρ ἐστιν
h Lu. 12: 2—9. Mar. 4:22. κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτόν,
Lu. 8:17. ϛγ/ε ὃ οὐ γνωσθήσεται. 27 ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ,

nolite cogitare quomodo aut quid loquamini: dabitur enim vobis in illa hora quid loquamini.
20 Non enim vos estis qui loquimini, sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis.
21 Tradet autem frater fratrem in mortem, et pater filium, et insurgent filii in parentes et morte eos afficient.
22 Et eritis odio omnibus propter nomen meum: qui autem perseveraverit in finem, hic salvus erit.

23 (89, 10.) Cum autem persequentur vos in civitate ista, fugite in aliam: amen enim dico vobis, non consummabitis civitates Israhel donec veniat filius hominis.
24 (90, 3.) Non est discipulus super magistrum, nec servus super dominum suum:
25 sufficit discipulo ut sit sicut magister eius, et servus sicut dominus eius. (91, 10.) Si patrem familias Beelzebub vocaverunt, quanto magis domesticos eius?
26 Ne ergo timueritis eos. (92, 2.) Nihil enim opertum quod non revelabitur, et occultum quod non scietur.
27 (93, 5.) Quod dico vobis in tenebris,

19. *πως η*] om. *a.b.*
— *λαλησητε*] *-σετε* K. *Orig.* i. 295^{b}.
— *δοθησεται γαρ...λαλησετε* BsC. rel. *Orig. Int.* iii. 532^{d}. *Cypr.* 17. 78. 92. 160. | om. DL. *Flor. Harl.* * k.* Arm. *Orig.* i. 295^{b}. *Cypr.* 310. | praem. *ου γαρ* Δ*.
— *ὡρᾳ*] *ἡμερᾳ* C*. Memph. Syr.Hier.
— *λαλησητε* CX(Δ). 1. EFGV. | ‡*-σετε* ϛ. Bs. rel.
21. *τεκνον*] praem. *το* B.*Btly.* | Contra, *Eus.* D.E. 298^{c}.
— *επαναστησονται* CDL. rel. *Orig.* i. 295^{c}. *Eus.* D.E. 599^{c}. | *-σεται* BΔ.
22. *οὗτος*] *οὕτως* M.
23. *διωκωσιν* *Orig.* i. 295^{c}. 380^{a}. iii. 473^{c}. 709^{a}. iv. 398^{a}. | *διωκουσιν* DΔ.
— *φευγετε εις την ἑτεραν* B. 1. 33. *Orig.* i. 295^{c}. 380^{a}. iii. 473^{c}. 709^{a}. (cdd.) iv. 398^{b}. *Petr. Alex.* (ap. Routh iv. 33). | *φευγετε εις την* ‡*αλλην*″ ϛ. CDL. rel. *Clem.* 597. *Orig.* iii. 709^{a}. (cdd.) ‖ add. *καν εν τῃ ἑτερᾳ διωκωσι παλιν φευγετε εις την αλλην* *Orig.* i. 380^{a}. *Orig. Int.* ii. 417^{c}. | add. *καν εκ ταυτης εκδιωξουσιν ὑμας φευγετε εις την ἑτεραν* L. sic Vulg. MS. (ap. Lucam Brugensem.) *a.b.ff*^{1}.*g*$^{1\cdot2}$.*h.* Arm. | add. *εαν δε εν τῃ αλλῃ διωκουσιν ὑμας φευγετε εις την αλλην* D. | add. *καν εκ ταυτης διωκωσιν ὑμας φευγετε εις την αλλην.* 1. *Orig.* i. 295^{c}. "ex una deinde in duas urbes fugam suadet." *Hil.* 656^{a}. | sine addit. BCX. 33. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. *Clem.* 597 (hiat Theb.)
23. *γαρ* BsC. rel. *Am. Fuld.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. *Orig.* i. 295^{c}. | om. DM. Vulg. *Cl. a.b.c.f.ff*^{1}.*g*$^{1\cdot2}$.*h.* Memph. Æth. Arm.
— *ου μη*] praem. *ὁτι* C.
— *Ισραηλ*] † praem. *του* ϛ. C. rel. *Orig.* i. 295^{c}. | om. BD.
— *αν* CD. rel. *Orig.* i. 295^{c}. | om. BX.
24. *διδασκαλον*] add. *αυτου* FM. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. MSS. Æth.
— *αυτου*] *om. a.b. Hil.* 656^{c}.
25. *ὡς* 1°.] ? *και* 1*. | *ὁς* K.
— *ὁ δουλος*] *τῳ δουλῳ* L. Vulg.*Cl. b.f. ff*^{1}.*g*^{2}. | Contra, *Am. a.c.g*^{1}.*h. Orig.* iv. 424^{b}. ‖ add. *αυτου* Δ*.
— *τον οικοδεσποτην* CD. rel. | *τῳ οικοδεσποτῃ* B.*Bch.* (om. *οικο-* K*. supra scr.)
— *Βεελζεβουλ* C. rel. *a.f.ff*^{1}.*g*^{1}.*h.* Syr.Hcl. (et mg. Graece) Goth. Arm. Æth. | *Βεεζεβουλ* B. | *Βελζεβουλ* DLX. Memph. (*b*). | Beelzebub *Vulg. c.g*^{2}. Syr.Pst.
— *επεκαλεσαν* BCXΔ. 33. EFGKMSV. | ‡*εκαλεσαν* ϛ. 1. | *απεκαλεσαν* U. | *εκαλεσαντο* L. | *καλουσιν* D.
— *τους οικιακους* B^{2}*Bch.*CD. rel. | *τοις οικιακοις* B**Bch.*
26. *κεκαλυμμενον* | *κεκρυμμενον* X.
— *ου γνωσθησεται* | *ουκ αποκαλυφθησεται* E.
27. *εις*] *προς* M.
— *ακουετε* *Clem.* 348. 802. *Orig.* iii. 534^{d}. *Eus.* in Ps. 330^{e}. 500^{d}. | *ηκουσατε* 1.
— *κηρυξατε* *Clem.* 348. 802. | *κηρυχθησεται* L. | *κηρυσσεται* (i. e. *τε*) D. *Orig.* iii. 534^{d}. *Eus.* in Ps. 330^{e}. 500^{d}.
— *δωματων*] add. *ὑμων* 1. Memph.
28. *και μη φοβεισθε* BCLXΔEFG(K)MUV. *Eus.* Pr.E. 662^{c}. (*φοβησθε* K). | ‡*και μη φοβηθητε* ϛ. D. 1. 33*s*. Ss. *Orig.* i. 296$^{a\cdot e\cdot f}$. *Eus.* in Ps. 308^{e}. (vid. Luc. xii. 4).
— *αποκτεννοντων* CDΔ. 1. U. | *αποκτενοντων* LX. 33. EF(Wtst.)GKMSV. | ‡*αποκτεινοντων* ϛ. Bs. *Orig.* i. 296$^{a.e.f.}$ *Eus.* Pr.E. 662^{c}. in Ps. 308^{e}.
— *αποκτειναι* *Orig.* i. 296^{a}. *Eus.* in Ps. | *σφαξαι* D*.
— *φοβηθητε δε* *Orig.* i. 296^{a}. ii. 533^{b}. 536^{c}. | *φοβεισθε δε* C. | om. *δε* L. 1.
— *και ψυχην*] om. *και* *a.b.c.g*^{1}.*h m.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* i. 296^{a}. *Orig. Int.* iii. 876^{b}. *Tert.* de Res. carn. 35. | Contra, Vulg. *f.ff*^{1}. Goth. *Just.* Ap. i. 19. *Iren.* 210. *Theod.* 972.

22. usque in finem *Cl.* | 23. *om.* enim *Cl.* | servo sicut *Cl.* | 26. est opertum *Cl.* | sciatur *Am.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. [C]. P. H. Memph. [Goth.] Arm. Æth.

εἴπατε ἐν τῷ φωτί, καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύ-
ξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. 28 καὶ μὴ ‡ φοβεῖσθε″ ἀπὸ
τῶν ‡ ἀποκτεννόντων″ τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ
δυναμένων ἀποκτεῖναι· φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυ-
νάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ.
29 οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ ἓν ἐξ
αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς
ὑμῶν· 30 ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι
ἠριθμημέναι εἰσίν. 31 μὴ οὖν ‡ φοβεῖσθε″· πολλῶν
στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς.

§ Syr.Crt. — 46/β

66 32 § Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν
τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν
τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν * [τοῖς]″ οὐρανοῖς. 33 i ὅστις ‡ δὲ″
ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι
‡ κἀγὼ αὐτὸν″ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν
* [τοῖς]″ οὐρανοῖς.

i 2 Tim. 2:12.

— 46/ε

67 34 j Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ
τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν.
35 ἦλθον γὰρ διχάσαι k ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς

j Lu. 12:51—53.

k Mic. 7:6.

dicite in lumine; et quod in aure auditis, praedicate super tecta. 28 Et nolite timere eos qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere: sed potius eum timete qui potest et animam et corpus perdere in gehennam. 29 Nonne duo passeres asse veneunt? Et unus ex illis non cadet super terram sine patre vestro. 30 Vestri autem et capilli capitis omnes numerati sunt. 31 Nolite ergo timere: multis passeribus meliores estis vos.

32 Omnis ergo qui confitebitur me coram hominibus, confitebor et ego eum coram patre meo qui est in caelis. 33 (94,2.) Qui autem negaverit me coram hominibus, negabo et ego eum coram patre meo qui est in caelis.

34 (95,6.) Nolite arbitrari quia venerim mittere pacem in terram: non veni pacem mittere, sed gladium. 35 Veni enim separare hominem adversus pa-

Orig. i. 297ᵃ. ii. 533ᶠ. 536ᶜ. *Orig. Int.* iv. 600ᵉ. *Tert.* c. Gnost. 9. de Fuga 7. *Cypr.* (93.) 164. *Lcf.* (243).

28. *ψυχην και* B(sic)CDLX. 1. 33. *Orig.* i. 296ᵃ. 297ᵃ. ii. 533ᶠ. | *την ψυχην και το* Δ.(*Wtst.*)EFGKMSUV. (F *nunc* hiat.)

— *εν γεεννῃ* *Orig.* i. 296ᵃ. 297ᵃ. ii. 533ᶠ. *Orig. Int.* iii. 876ᶜ. *Hil.* 89ᵈ. | *εις γεενναν* D. Latt.

29. *ασσαρ.*] praem. *του* D*.

— *πωλειται* *Orig.* i. 296ᵃ. ii. 722ᵉ. | *πωλουνται* D.

— *επι την γην* BCD. rel. *Orig.* iii. 344ᵈ. *Iren.* 154. *Tert.* de Monog. 9. de Fuga 3. de Res. Car. 35. *Cypr.* 82. 121. *Hil.* 657ᵇ. 831ᵃ. | om. L. *Orig.* ii. 722ᵉ | *εις την γην* *Orig.* i. 296ᵇ. *Orig. Int.* iv. 503ᵈ. *Tert.* de ex. Cast. 1. | *επι της γης* X. ‖ *εις (την) παγιδα*, [vid. Psal. cxxiii. (cxxiv.) 7.] *Orig.* i. 263ᵉ. 794ᶠ. ii. 823ᵈ. iv. 356ᵈ. *εν παγιδι* *Hom. Cl.* 12. 31. (vid. et *Am.* iii. 5).

— *ανευ*] add. *της βουλης* *a.b.c.f.ff¹.g¹·².h.* Goth. *Iren.* 154. *Orig.* (i. 263ᵉ.) *Orig. Int.* iv. 503ᵈ. *Hom. Cl.* 12. 31. *Tert.* de Monog. 9. de Fuga 3. de Res. carn. 35. *Cypr.* 82. 121. *Hil.* 657ᵇ. 831ᵃ. | Contra, Vulg. *l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* i. 142ᶜ. *Orig.* i. 794ᶠ. iv. 356ᵈ.

— *ὑμων* (om. *Orig.* i. 296ᵇ. 794ᶠ. ii. 823ᵈ.) | *ἡμων* U. | *μου* *Orig.* ii. 722ᵉ. ‖ add. *του εν ουρανοις* *b.(ff¹.)g¹·².h.* Memph. Æth.*a.* *Orig.* i. 296ᵇ. ii. 722ᵉ. 823ᵈ. *Orig. Int.* i. 142ᶜ. | Contra, Vulg. *a.c.f.* rel. Æth.ed. *Iren.* 154. *Cypr.* 82. 121. *Hil.* 831ᵃ.

30. *ὑμων δε* *Am.* *f.g².* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* i. 296ᵇ. *Eus.* in Ps. 204ᵈ. 357ᵃ. | *αλλα* D. *a.b.c.ff¹.g¹.h.* *Hil.* 831ᵃ.

— *τριχες*] *τριχαι* X.

— *κεφαλης*] add. *ὑμων* DL. *a.b.c.g¹.h.* Syr.Pst. Memph. Æth. *Iren.* 154. *Hil.* 831ᵃ | Contra, Vulg. *f.ff¹.g².* Syr.Hcl. Goth. Arm. *Orig.* i. 296ᵇ. *Orig. Int.* ii. 276ᵉ. *Eus.* in Ps. 204ᵈ. 357ᵃ.

31. *φοβεισθε* BDL. 1. 33. *Orig.* i. 296ᵇ. | ‡*φοβηθητε* ϛ. CXM. rel. ‖ add. *αυτους* M.

32. *ουν* *Clem.* 595. *Orig.* i. 296ᵇ. iii. 534ᶜ. | om. X.

— *ὁμολογησει* *Orig.* i. 296ᵇ. iii. 534ᶜ. | *-σῃ* EUV. *Clem.* 595. *Orig.* i. 280ᵉ. 399ᶜ. iii. 719ᵃ.

— *εν αυτῳ* *Clem.* 595. *Orig.* i. 296ᵇ. 280ᵉ. 399ᶜ. iii. 719ᵃ. *Orig. Int.* iv. 468ᶜ. *Tert.* adv. Marc. iv. 28. c. Gnost. 9. | *αυτον* DL (ante *καγω* L). Latt. (hiat *a.* om. *d*). | om. *εν* G.

— *τοις ουρ.* B.*Btly.*C. (33 ut vid. e spatio) KV. *Orig.* iii. 719ᵃ. | *om. *τοις* ϛ. D. rel. *Clem.* 595. *Orig.* i. 280ᵉ. 296ᵇ. 399ᶜ.

33. ver. 33 ante verr. 30-32 Δ. (sic script.

— *δε* B.*Bch.*(C)L. (*δ'* C). | ‡*δ' αν* ϛ. D. rel. (hiat 33). *Orig.* i. 296ᵇ. 298ᵈ.

— *αρνησηται* BsD. rel. *Orig.* i. 399ᶜ. | *απαρνησηται* C. 1. *Orig.* i. 296ᵇ. 298ᵈ. (hiat 33.) | *αρνησεται* L.

— *αρνησομαι* *Orig.* iii. 543ᵇ. | *αρνησωμαι* L. | *απαρνησομαι* 1. *Orig.* i. 296ᵇ. 298ᵈ.

— *καγω αυτον* B.*Btly.*DΔ. 1. 33. Vulg. *a.b.c.f.ff¹.g¹.h.* (Syr.Crt.) Goth. Arm. *Orig.* i. 298ᵈ. iii. 543ᵇ. *Hil.* 985ᵇ. | ‡*αυτον καγω* ϛ. CLX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. *Orig.* i. 296ᵇ.

— *τοις ουρ.* BXV. (hiat 33). *Orig.* i. 298ᵉ. | *om. *τοις* ϛ. CD. rel. *Orig.* i. 296ᵇ. ‖ add. et coram angelis ejus Syr.Crt. (vid. Luc. xii. 9).

34. *μη νομισητε ὁτι ηλθον*] non veni Syr. Crt.

— *βαλειν* 1°.] *βαλλειν* K. (non 2°.)

— *ουκ ηλθον βαλειν ειρηνην*] om. Syr.Crt.

— *μαχαιραν*] divisionem cogitationum et gladium Syr.Crt.

35. *ανθρωπον*] *υἱον* D. *b.c.ff¹.g¹.h.l.* (*a* hiat) Syr.Crt. *Hil.* 659ᵃ. (vid. Mic. vii. 6). | Contra, Vulg. *f.* rel. *Iren.* 325. *Eus.* in Ps. 193ᵉ. *Tert.* c. Gnost. 10. (mox *θυγατεραν* L).

28. timete eum *Cl.* | 29. veniunt *Am.* | 30. autem capilli *Cl.* | 32. in caelis est *Cl.* | 33. in caelis est *Cl.* | 34. pacem venerim mittere *Cl.*

BCD[P][Z]. LXΔ. 1. 33. EFGKMSUV.

αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ
νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς· [36] καὶ ἐχθροὶ τοῦ
ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ.
ϟϛ ε 68 [37] ʿΟ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν
μου ἄξιος, καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ
ˡ c. 16:24, 26. Mar. 8:34, 35. Lu. 9:23, 24. ἔστιν μου ἄξιος· [38] ˡ καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν
Jo. 12:25. αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου οὐκ ἔστιν μου ἄξιος.
ᵐ Lu. 17:33. ϟζ γ [39] ᵐ ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ
ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν.
ⁿ Mar. 9:37. Lu. 9:48. ϟη α 69 [40] ⁿʿΟ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ
Jo. 13:20. ϟθ ι δεχόμενος δέχεται τὸν § ἀποστείλαντά με. [41] ὁ δεχό-
§ Z μενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου
λήμψεται, καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου
§ P ° Mar. 9:42. ρ ϛ μισθὸν δικαίου λήμψεται· [42] § ° καὶ ὃς ‡ ἂν″ ποτίσῃ
ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς
ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν
μισθὸν αὐτοῦ.

trem suum, et filiam adversus matrem suam, et nurum adversus socrum suam, [36] et inimici hominis domestici eius.

[37] (96, 5.) Qui amat patrem aut matrem plus quam me non est me dignus, et qui amat filium aut filiam super me non est me dignus; [38] et qui non accipit crucem suam et sequitur me non est me dignus. [39] (97, 3.) Qui invenit animam suam perdet illam, et qui perdiderit animam suam propter me inveniet eam.

[40] (98, 1.) Qui recipit vos me recipit, et qui me recipit recipit eum qui me misit. [41] (99, 10.) Qui recipit prophetam in nomine prophetae mercedem prophetae accipiet, et qui recipit iustum in nomine iusti mercedem iusti accipiet. [42] (100, 6.) Et quicumque potum dederit uni ex minimis istis calicem aquae frigidae tantum in nomine discipuli, amen dico vobis, non perdet mercedem suam.

XI. ρα ι 70 [1] Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων
τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδά-
σκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.
K′ ρβ ε ᵖ ‖Lu. 7:18–35. [2] ᵖʿΟ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ
ἔργα τοῦ χριστοῦ, πέμψας ‡ διὰ″ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
[3] εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶ-
μεν; [4] καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευ-

[1] (101, 10.) Et factum est cum consummasset Iesus praecipiens duodecim discipulis suis, transiit inde ut doceret et praedicaret in civitatibus eorum.
[2] (102, 5.) Iohannes autem cum audisset in vinculis opera Christi, mittens duos de discipulis suis, [3] ait illi, Tu es qui venturus es, an alium expectamus? [4] Et respondens

37. *και ὁ φιλων....μου αξιος*] om. B*D. *d.* Syr.Hcl.MS. (*Cypr.* 311, haec praetermittit.) | Contra, B mg. a prima manu. C rel. Verss. *Orig.* i. 299ᶠ. *Orig. Int.* iii. 20ᶜ. *Eus.* Theoph. 143, 144 diserte e Matthaeo. *Cypr.* 242. 265.
— *η θυγ.*] *και θυγ.* S.
38. ver. om. M txt. sed additur ad imam paginam.
39. *και ὁ*] *ὁ δε* D.
41. *και ὁ δεχ. δικαιον...ληψεται*] om. D. | Contra, rel.
42. *αν* BD. 33. | ‡ *εαν* ϛ. CPZ. rel.
— *ποτισῃ*] *-σει* L. 33*.
— *μικρων*] *ελαχιστων* D. Latt. (*a* hiat.) Goth. | Contra, BCPZ. rel.
— *ποτηριον* add. *ὑδατος* D. Latt. (*a* hiat.) Syr.Crt. Memph. Goth. Arm. Æth. *Clem.* 953. *Orig.* iii. 626ᵃ. *Orig. Int.* ii. 79ᵈ. *Hil.* 661ᶠ. | Contra, MSS. Syrr. Pst.&Hcl.
— *ψυχρου* BsCDPL. rel. | *ψυχρουν* ZX. 33. M.

42. *μονον*] om. D. Syr.Crt. Memph. *Cypr.* 303. (*ψυχρου μονον*] *ψυχρουμενον* Δ* sine versione Latina).
— *μονον εις ονομα μαθητου*] om. E*. ‖ *μαθητου*] meo *b.ff*¹*.g*¹·²· | Contra, Vulg. *c.d.f.h.* (*a* hiat).
— *απολεσῃ* BsC. rel. | *-σει* ZL. (hiat P).
— *απολεσῃ τον μισθον* Vulg. *f.ff*¹*.g*². rel. | *αποληται ὁ μισθος* D. *a.b.c.g*¹*.h.* Memph. Æth. *Cypr.* 303.
1. *ετελεσεν*] *συνετελεσεν* M.
— *δωδεκα*] om. 1. *l.*
2. *ακουσας*] post *εργα* M.
— *δεσμωτ.*] *δεσμοτ.* LXF.
— *του Χριστου* BCPZ. rel. *Latt.* (hiat *a*) Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Arm. | *του Ιησου* D. Syr.Crt. Æth. | ejus Syr.Hcl.mg.
— *δια* BC*DPZΔ. 33. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth. Arm. | ‡ *δυο* ϛ C³L rel. Vulg. *ff*¹*.g*¹. Syr.Hcl.mg. Memph. Æth. *Orig.* iii. (469ᵇ) vid. Luc. vii. 19. | neut. habent, sed "discipulos." *a.b.c.f.h.k.* Syr.Crt. *Hil.* 662ᶜ.

3 *αυτῳ*] *αυτοις* M*. (*b*) | (om. *a.ff*¹*.g*¹*.h.*)
— *ὁ ερχομενος*] *ὁ εργαζομενος* D*.
4. *και αποκριθεις*] *αποκριθεις δε* D. *a.b. c.ff*¹*.g*¹*.h.* | Contra, Vulg. *f.g*². [Arm.]
— *Ιωαννῃ*] *Ιωαννει* DΔ.
— *ακουετε και βλεπετε*] *βλ. κ. ακου.* L. Syr.Crt. Memph. *Orig.* iv. 110ᵈ. | *ειδετε κ. ηκουσατε* *Orig.* iii. 514ᶜ. (e Luc.)
5. *τυφλοι*] praem. ecce enim. Syr.Crt.
— *και χωλοι περιπατουσιν*] om. D. ‖ om. *και* Z (*sic*) Δ. Vulg. *c.f.ff*¹*.g*¹·²*.h.* Memph. Arm. Æth. *Orig.* ii. 586ᵉ. iv. 110ᵈ. | Contra, BsCP rel. *a.b.* Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Goth.
— *λεπροι*] praem. *και* K. Syrr.Crt.&Pst. &Hcl.
— *και κωφοι*] om. *και* Vulg. *c.f.ff*¹*.g*²*.h.* Memph. Æth. *Orig.* iv. 110ᵈ. | Contra, *a.b.g*¹. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Goth. Arm.
— *και νεκροι* B.*Btly.*DPZLΔ. 1. *a.b.g*¹. Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Goth. Arm. | (om.

37. et matrem *Am.*
4. *om.* Iesus *Am.**

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.

θέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε·
5 τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, [καὶ] χωλοὶ περιπατοῦσιν,
λεπροὶ καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, * καὶ″ νεκ-
ροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· 6 καὶ μα-
κάριός ἐστιν ὃς ‡ ἂν″ μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί·
71 7 Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς
λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου, Τί ‡ ἐξήλθατε″ εἰς
τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευ-
όμενον; 8 ἀλλὰ τί ‡ ἐξήλθατε″ ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν
μαλακοῖς † ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦν-
τες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσίν· 9 ἀλλὰ τί
9. προφήτην ἰδεῖν; ‡ ἐξήλθατε″ ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ
ργ β περισσότερον προφήτου· 10 οὗτος [γάρ] ἐστιν περὶ
q Mal. 3: 1. Mar. 1: 2. Luc. 7:27. οὗ γέγραπται, q Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν
μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου
ρδ ε ἔμπροσθέν σου. 11 Ἀμὴν ¶ λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται
¶ P ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτισ-
τοῦ· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν
r Lu. 16:16. ρε ε μείζων αὐτοῦ ἐστιν. 12 r ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου
τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν. 13 πάντες
γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου ‡ ἐπροφή-
ρϛ ι τευσαν″· 14 καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν
Ἡλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. 15 ὁ ἔχων ὦτα [ἀκούειν]
ἀκουέτω.

Iesus ait illis, Euntes renuntiate Iohanni quae audistis et vidistis: 5 caeci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes evangelizantur, 6 et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me.

7 Illis autem abeuntibus coepit Iesus dicere ad turbas de Iohanne, Quid existis in desertum videre? harundinem vento agitatam? 8 Sed quid existis videre? hominem mollibus vestitum? Ecce qui mollibus vestiuntur in domibus regum sunt. 9 Sed quid existis videre? prophetam? Etiam dico vobis, et plus quam prophetam. 10 (103, 2.) Hic enim est de quo scriptum est, Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam, qui praeparabit viam tuam ante te. 11 (104, 5.) Amen dico vobis, non surrexit inter natos mulierum maior Iohanne baptista; qui autem minor est in regno caelorum maior est illo. 12 (105, 5.) A diebus autem Iohannis baptistae usque nunc regnum caelorum vim patitur, et violenti rapiunt illud. 13 (106, 10.) Omnes enim prophetae et lex usque ad Iohannen prophetaverunt: 14 [et] si vultis recipere, ipse est Helias qui venturus est. 15 Qui habet aures audiendi audiat.

Orig. iv. 110^{d}.) | *om. *και* ϛ. C. rel. Vulg. *c.f.ff*^{1}.*g*^{2}.*h.* Memph. Æth. | *και νεκρ εγειρ.* post *ευαγγελιζονται.* Syr.Crt. (*νεκροι ανισTανται* *Clem.* 151. *Orig.* ii. 586^{e}.)

5. *και πτωχοι*] om. *και* Vulg. *c.f.ff*^{1}. Memph. *Orig.* iv. 110^{d}. | Contra, *For.* *a.b.g*$^{1.2}$ *h.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Goth. Arm. Æth.

6. *εστιν* *Clem.* 151. | om. X. *a.b.* *Hil.* 663^{a}.

— *αν* BD. 1. 33. | ‡ *εαν* ϛ. CPZ. rel. *Clem.* 151.

7. *εξηλθατε* BCDZL. 33. G. | *εξεληλυθατε* ΔF. | ‡ *εξηλθετε* ϛ. X. rel. (hiat P.)

8. *εξηλθατε* BCDZLΔ. 33. | *εξεληλυθατε* F. | ‡ *εξηλθετε* ϛ. X. rel. (hiat P.)

— *εν*] om. D*. Latt.

— *μαλακοις* †add. *ἱματιοις* ϛ. CP. rel. *b.f.h.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Memph. (et postea.) Goth. Arm. Æth. (et postea.) *vid.* Luc. vii. 25. | om. BDZ. Vulg. *a.c.ff*^{1} *g*$^{1.2}$.*k.* *Hil.* 663^{f}.

8. *ημφιασμενον* D.

— *φορουντες*] *φορουσιν* E*.

— *βασιλεων* BsCDPZLΔ. 1. 33. MU. | *βασιλειων* X.EFGKSV.

— *εισιν*] om. B.

9. *εξηλθατε* BCDZLΔ. 33. | *εξεληλυθατε* F. | ‡ *εξηλθετε* ϛ. P. rel. *Orig.* iv. 117^{a}.

— *ιδειν προφητην* CDPL. rel. Vulg. *a.b.c.(f.)ff*^{1}.*g*^{1}.*h.(k.)* rel. *Orig.* iv. 117^{a}. *Hil.* 664^{b}. | *προφητην ιδειν* BZ. *Orig.* iii. 472^{a}. ("videre prophetam" conjunctim legunt *f k.* Memph.)

10. *γαρ* CPLX. rel. Vulg. *c.f.ff*^{1}.*g*^{2}.*h.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. | om. BDZ. *b.g*^{1}.*k.*(*a.*n.l.) Syr.Crt. Æth. *Orig.* iv. 119^{a}. (vid. Luc. vii. 27.)

— *εγω* BCP. rel. *Orig.* iv. 75^{c}. 119^{a}. *Eus.* Ec.Pr. 35. | om. Z. *c.ff*^{1}.*g*^{2}. Memph.

— *αποστελλω*] *αποστελω* X.

— *ὁς* BsCDZ. rel. Vulg. *f.ff*^{1}.*g*^{1}.*h.* Syrr. Crt.&Pst.(&Hcl.mg.MS.) Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. 119^{a}. *Eus.* Ec. Pr. 35. *Tert.* adv. Jud. 9. | *και* P. *a.b.c.* Syr.Hcl. Memph.

11. *γεννητοις*] *τοις γενν. των* D*. (*εκ γεεννητοις γυνεκων sic* L).

— *γυναικων*] add. propheta *a.c.g*^{1}.*h.* (vid. Luc. vii. 28.) | Contra, Vulg. *b.f.ff*^{1}.

— *αυτου εστιν* BsDZ. rel. *b* (*μειζων αυτου....* Z.) | *εστιν αυτου* C. Vulg. *a.c.f.ff*^{1}.*g*^{1}.*h.*

12. *δε*] om. D*. (? *a.*) Memph. | mox *Ιωαννους* D*.

— *βιασται*] praem. *οἱ* D.

13. *επροφητευσαν* CDZ. 1. 33. | *προφητευσαν.* Δ. | ‡ *προεφητευσαν* ϛ. Bs ? L rel.

14. *Ηλειας* D.

15. *ακουειν* CZ. rel. vv. *Just.* Tr. 51. *Hipp.* Philos. viii. 10(266). *Orig.* iv. 91^{d}. *Orig. Int.* iii. 442. 572^{c}. iv. 630^{a}. | om. B.*Btly.Blc.*D. *k.*

---

om. Iesus *Am.** | 10. est enim *Cl.* | 14. *om.* et *Am.*

B C D (Z). L (X) Δ. 1. 33. E (F) G K M S U V.   ρζ / ε

72 [16] Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία
ἐστὶν ‡ παιδίοις" ‡ καθημένοις ἐν ταῖς ἀγοραῖς" ‡ ἃ
προσφωνοῦντα" τοῖς ‡ ἑτέροις" † [17] † λέγουσιν, Ηὐ-
λήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε, ἐθρηνήσαμεν † καὶ
οὐκ ἐκόψασθε. [18] ἦλθεν γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων
¶ Z μήτε πίνων, ¶ καὶ λέγουσιν, Δαιμόνιον ἔχει. [19] ἦλθεν
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν,
Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος
καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν
19. τέκνων αὐτῆς ‡ ἔργων" αὐτῆς.

ρη / ε

73 [20] s Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς
s || Lu. 10:13—15. ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόη-
σαν. [21] Οὐαί σοι ‡ Χοραζείν," οὐαί σοι ‡ Βηθσαϊδά," ὅτι
εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενό-
μεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετε-
νόησαν. [22] πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνε-
κτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ ὑμῖν. [23] καὶ σὺ
‡ Καφαρναούμ," ‡ μὴ" ἕως † οὐρανοῦ ‡ ὑψωθήσῃ;" ἕως
ρθ / ι ᾅδου ‡ καταβήσῃ," ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ‡ ἐγενήθησαν" αἱ
δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ‡ ἔμεινεν" ἂν μέχρι τῆς

[16] (107, 5.) Cui autem similem aestimabo generationem istam? Similis est pueris sedentibus in foro, qui clamantes coaequalibus [17] dicunt, Cecinimus vobis et non saltastis, lamentavimus et non planxistis. [18] Venit enim Iohannes neque manducans neque bibens, et dicunt, Daemonium habet. [19] Venit filius hominis manducans et bibens, et dicunt, Ecce homo vorax et potator vini, publicanorum et peccatorum amicus. Et iustificata est sapientia a filiis suis.

[20] (108, 5.) Tunc coepit exprobrare civitatibus in quibus factae sunt plurimae virtutes eius, quia non egissent paenitentiam. [21] Vae tibi Chorazain, vae tibi Bethsaida, quia si in Tyro et Sidone factae essent virtutes quae factae sunt in vobis, olim in cilicio et cinere paenitentiam egissent. [22] Verumtamen dico vobis, Tyro et Sidoni remissius erit in die iudicii quam vobis. [23] Et tu Capharnaum, numquid usque in caelum exaltaberis? Usque in infernum descendes, (109, 10.) quia si in Sodomis factae fuissent virtutes quae factae sunt in te, forte mansissent usque in

16. παιδιοις] BCDZLXΔ. 1. 33. EFGK MSUV. | ‡ παιδαριοις ς.
— καθημενοις εν ταις αγοραις BZ. Syr. Hcl. Memph. (Goth.) | καθημενοις εν αγοραις CLΔM. | καθημενοις εν τῃ αγορᾳ D. Vulg. *a.b.c.(f).ff*[1].*g*[1.2].*h.l.* Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth. *Hil.* 665[a]. | καθεζομενοις εν ταις αγοραις 33. | εν αγορᾳ καθημενοις εν ταις αγοραις 1. | ‡ εν αγοραις καθημενοις ς. X. rel. *Clem.* 105 (*vid.*)
— ἁ προσ. B*Btly.Blc.*CDZ. 1. Vulg. *ff*[1].*g*[2].*l.* Syr.Hcl.mg. Memph. (Arm.) Æth. | ‡ και προσ. ς. LX. rel. *a.b.c.f.g*[1].*h.* Syrr. Crt.Pst.&Hcl.(txt.) (hiat Goth.) *Hil.* 665[a].
— προσφωνουντα BDZ. 1. | ‡ προσφωνουσι ς. CLX. rel.
— ἑτεροις B.*Bch.Blc.*CDZLXΔ. 1. 33. EFKM. *d.g*[2].*k.* Goth. | ‡ ἑταιροις ς. GSsUV*s.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Arm. Æth. || † add. αυτων ς. C. rel. Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | om. BDZ (e spatio) 1. Latt. Memph. Goth. (ad invicem *b.c.g*[1].*h.* *Hil.* 665[a]. ad alterutrum *f.* invicem *a.* coaequalibus. Vulg. *ff*[1]. aequalibus *l.* se invicem. Memph.)
17. λεγουσιν] † praem. και ς. C. rel. *a.*(*g*[1].*h.*) Syrr. Crt. & Pst. & Hcl. (hiat Goth.) *Clem.* 105. | om. BDZ (e spatio) 1. Vulg. *d.ff*[1].*l.* Memph. (dicentes *b.*(*c.*)*f.* Æth.)
17. εθρηνησαμεν] † add. ὑμιν ς. C. rel. *a.b.h.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl. Arm. Æth. | om. BDZ. 1. Vulg. *c.f.ff*[1].*g*[1.2].*l.* Memph. Goth. *Clem.* 105.
18. γαρ] om. Arm. | προς ὑμας L. haec add. Syrr.Crt.&Hcl.
19. και λεγουσιν] om. 1.
— τελωνων φιλος] φιλος τελωνων L. *c.f.h.* *Clem.* 535.
— και εδικ. ad fin.] om. *b.*
— εργων B*.*Bch.* Codd. ap. Hieron. (vid. infra). *Schol. Gr.* Syrr. Pst. & Hcl. (txt.) Memph. Arm. MSS. Æth. "In quibusdam Evangeliis legitur, *Justificata est sapientia ab operibus suis.* Sapientia quippe non quaerit vocis testimonium, sed operum." *Hier.* in loc. (vii. 72). | ‡ τεκνων ς. B[2]mg.CD. rel. Vulg. *a.c.f.ff*[1].*g*[1.2].*h.l.* Syrr.Crt.(&Hcl.mg.) Goth. Arm. ed. *Orig.* iv. 48[d]. (sed fortasse e Luca). *Hil.* 665[d]. (vid. Luc.) (post εργων add. και απο των τεκνων αυτης Æth.*a.*)
20. ηρξατο] add ὁ Ιησους CLK. 1. *g*[1] (ap. Blanch. sed om. Sabat.) *h.* Syrr.Crt.Pst. &Hcl. Æth. | Contra, BD. rel. Latt. exc. *g*[1].*h.* Memph. Goth. Arm.
20. εγενοντο] γεγονεισαν D.
— αι] ἁ D*.
— αυτου] om. D.*g*[1]. Syr.Crt.
— sub fin.] add. et dixit Syrr.Crt.&Pst. Æth.
21. Χοραζειν CΔEFGKMSV. 33. | ‡ Χοραζιν Bs. 1. U. rel. Memph. | Χωραζειν X. | Χωραζιν *Orig.* ii. 119[e]. | Χοροζαιν D. | Chorazain Vulg. (*a.b.c.*) *f.*(*ff*[1].*g*[1].)*h.* *Hil.* 666[b]. (Chorazan *k*). | Χοραζζη L.
— ουαι σοι 2° Vulg. *f.* *Orig.* ii. 119[e]. | και D. *a.b.c.ff*[1].*g*[1].*h.* *Hil.* 666[b].
— Βηθσαιδα C(D)L. 1. 33. V. (Latt.) Memph. Arm. Æth. (Βεθσαειδα D.) *Orig.* ii. 119[e]. | ‡ Βηθσαιδαν ς. Bs. rel.
— εγενοντο] εγεγονεισαν D. | εγενηθησαν 33.
— σποδῳ] add. καθημενοι C. 33. U. Syr. Hcl. *Orig.* ii. 119[f]. *Orig. Int.* i. 87[c]. (vid. Luc. x. 13). | add. καθημεναι Δ. 1. | Contra, rel.
23. Καφαρναουμ BD. 33. Latt. Memph. | ‡ Καπερναουμ ς. C. rel.
— μη B.*Bch.*CD. 1[2]. Vulg. *a.b.c.ff*[1]. Syr.Crt.

23. hanc diem *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. (Goth.) Arm. Æth.
t c. 10:15.
¶ X
u ‖ Lu. 10:21, 22.
¶ Goth.

σήμερον. 24 πλὴν t λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνε-
κτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ σοί.¶
ρι 74 25 u Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ¶ ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν, Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ κύριε τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τῆς γῆς, ὅτι ‡ ἔκρυψας" ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ
συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. 26 ναὶ ὁ
πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου.
ρια γ 27 πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ
ριβ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν
γ πατέρα τὶς ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βού-
ληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.
ριγ ι 75 28 Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πε-
φορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. 29 ἄρατε τὸν
ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ‡ πραΰς"
εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν
ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. 30 ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς καὶ τὸ
φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

hunc diem. 24 Verumtamen dico vobis, quia terrae Sodomorum remissius erit in die iudicii quam tibi.
25 (110, 5.) In illo tempore respondens Iesus dixit, Confiteor tibi pater, domine caeli et terrae, quia abscondisti haec a sapientibus et prudentibus, et revelasti ea parvulis. 26 Ita pater, quoniam sic fuit placitum ante te. 27 (111, 3.) Omnia mihi tradita sunt a patre meo, (112, 3.) et nemo novit filium nisi pater, neque patrem quis novit nisi filius et cui voluerit filius revelare.

28 (113, 10.) Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos. 29 Tollite iugum meum super vos, et discite a me, quia mitis sum et humilis corde, et invenietis requiem animabus vestris. 30 Iugum enim meum suave est, et onus meum leve est.

XII.
v ‖ Mar. 2:23–28.
‖ Lu. 6:1–5.
¶ F

ριδ β 76 1 v Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ¶ ὁ Ἰησοῦς
τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐ-

1 (114, 2.) In illo tempore abiit Iesus sabbato per sata: discipuli

Memph. Arm. Æth. *Codices apud Hier. in loc. Iren.* 278. | ‡ ἤ ς. LXΔ. 1*. 33. EFGKMSUV. (ἢ F apud Heringam). *f.g*¹*.h.* Syrr.Pst.&Hcl. *Codex unus apud Hier.* hiat Goth. (ne *d.* et *g*²).
23. ουρανου] † praem. του ς. C. 1. rel. | om. B*Bch.*DΔ.
— ὑψωθησῃ BCD(L). 1. Vulg. *a.b.c.ff*¹*.g*¹·²*·l.* Syr.Crt. Memph. Arm. Æth. *Iren.* 278. (ὑψωθησει L.) | ὑψωθης E(corr.*)FGSUV. *f.h.* Syrr.Pst.&Hcl. | ‡ ὑψωθεισα ς. XΔ. 33. E*KM. Syr.Hcl.mg. *Graece.*
— ἑως 2°. Vulg. *f.ff*¹*.g*¹*.h.* | η ἑως D*. | aut usque *a.b.d.* et usque *g*². (et si exaltata fueris usque. *c.*) | ἢ ἑως L.
— καταβησῃ BD. Latt. Goth. Æth. | ‡ καταβιβασθησῃ ς. CL(-σει)X. rel. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. (vid. Luc. x. 15).
— ει] om. U.
— εγενηθησαν] BCD. 1. | ‡ εγενοντο ς. L. rel.
— γενομεναι εν σοι CD. rel. Verss. *Iren.* 278. | εν σοι γεν. B.*Bch.*
— εμεινεν BC. 1. 33. | εμεινον LXΔ. | εμενον M. | ‡ εμειναν ς. D. rel.
24. ὑμιν] om. Syr.Crt. | tibi Syrr.Pst.&Hcl.

24. ὁτι] om. 33.
— γη] γης D.
— η] ην D*. (et ver. 22).
— σοι] ὑμειν D. *a.b.c.ff*¹*.g*¹*.h. Iren.* 278. | Contra, Vulg. *f.l.*
25. εκρυψας B*Btly.Blc.*D. *Hom.Cl.* 8. 6. | ‡ απεκρυψας ς. C. rel. *Orig..* iii. 757ᵃ. *Eus.* in Ps. 39ᵉ. (sed qu. Luc. x. 21).
— ταυτα] αυτα L.
— και συνετων] και δυνατων 1*txt.*
— απεκαλυψες D.
26. εγενετο ευδοκια CDL. rel. Vulg. *a.b.c.g*¹*.h.*(*f.ff*¹.n.l.) Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Orig.* iii. 757ᵃ. (ut vid.) | ευδοκια εγενετο B. 1. 33. *k.* Memph. *Iren.* 93. (vid. Luc. x. 21).
27. επιγινωσκει 1°. *Eus.* c. Mcl. 6ᵃ. 88ᵈ. | γινωσκει C. *Just.* Tr. 100. (*Eus.* c. Mcl. 88ᵈ. in exempl. nonnullis).
— επιγινωσκει 2°. *Clem.* 939. *Eus.* c. Mcl. 6ᵃ. 76ᵇ. | om. Syr.Crt. *Just.* Tr. 100. (Scriptores ecclesiastici saepe hunc versiculum proferunt, legentes tamen de suo, ut videtur, sive in uno sive in utroque loco εγνω. e.g. *Just.* Apol. i. 63. *Clem.* 10. 425. *Orig.* i. 643ᵉ. (Ed. Rueanae, contra Spencer.) 726ᵃ. ii. 537ᵈ. iv. 284ᵇ. (bis) 450ᵇ. *Syn.Ant.* (Routh iii. 290). *Eus.* D.E. 149ᵇ. 216ᵈ. c. Mcl. 72ᶜ. Ec. Pr. 42.

27. ᾧ εαν *Clem.* 866. | ᾧ αν D. 33. *Clem.* 10. 109. 425. 697. *Orig.* i. 643ᶜ. 726ᵃ. iv. 45ᵇ. 450ᵉ.
— βουληται ὁ υἱος αποκαλυψαι] ὁ υἱος αποκαλυψῃ *Just.* Tr. 100. Apol. i. 63. *Iren.* 93. 122. 234. *Tert.* adv. Marc. iv. 25. *Clem.* 10. 109. 697. 866. 939. *Orig.* quater. | Contra, *Iren.* 233. *Hil.* 666ᵉ.
— βουληται] βουλεται L. | βουληθῃ 33.
28. πεφορτισμενοι] add. εσται (i.e. -τε) D*. *estis* Latt. *Iren.* 92. Cypr. 279. 329. *Hil.* 37ᶜ. 324ᵃ. 332ᵃ.
29. πραυς BC*D. *Clem.* 93. *Orig.* iii. 199ᵈ. 724ᵈ. | ‡ πραος ς. C³L rel. *Orig.* i. 391ᵃ. 641ᵈ. ii. 519ᵃ. iii. 662ᵇ. iv. 410ᵈ. *Eus.* in Ps. 93ᶜ. 248ᵇ. 350ᵉ. 384ᶜ. 550ᵉ. (hiat 33).
— ὑμων] ἡμων L.
— χρηστος] χριστος LEK.
1. επορευθη] -ετο U.
— τοις σαββ.] om. τοις D*.
— σαββασιν CDL. rel. | σαββατοις B. (hiat 33).

30. *om.* est 2°. *Cl.*
1. per sata sabbato *Cl.*

BCD. L[X]Δ. 1. 33. EGKMSUV[Γ].

τοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας καὶ
ἐσθίειν. 2 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες ‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Ἰδοὺ
οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν σαβ-
βάτῳ. 3 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν
w 1 Sam. 21:6. w ‡ Δαυείδ,″ ὅτε ἐπείνασεν†, καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ; 4 πῶς
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς
προθέσεως ἔφαγεν, ‡ ὃ″ οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν,
οὐδὲ τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνοις; 5 ἢ
ριε ι οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς
ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν, καὶ ἀναίτιοί
εἰσιν; 6 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ ‡ μεῖζόν″ ἐστιν
x Hos. 6:6. ὧδε. 7 εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν, x ‡ Ἔλεος″ θέλω καὶ οὐ
θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. 8 κύριος
γάρ ἐστιν † τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.
ΚΑʹ ρις β § x y ‖ Mar. 3:1—6. Lu. 6:6—11. 77 9 § y Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συνα-
γωγὴν αὐτῶν. 10 καὶ ἰδού, ἄνθρωπος † χεῖρα ἔχων
ξηράν· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες, Εἰ ἔξεστιν
τοῖς σάββασιν θεραπεύειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.
11 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τίς † ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃς ἕξει
πρόβατον ἕν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν

autem eius esurientes coeperunt vellere spicas et manducare.
2 Pharisaei autem videntes dixerunt ei, Ecce discipuli tui faciunt quod non licet eis facere sabbatis.
3 At ille dixit eis, Non legistis quid fecerit David, quando esuriit, et qui cum eo erant?
4 quomodo intravit in domum dei, et panes propositionis comedit, quos non licebat ei edere, neque his qui cum eo erant, nisi solis sacerdotibus?
5 (115,10.) Aut non legistis in lege, quia sabbatis sacerdotes in templo sabbatum violant, et sine crimine sunt?
6 Dico autem vobis quia templo maior est hic.
7 Si autem sciretis quid est, Misericordiam volo et non sacrificium, numquam condemnassetis innocentes.
8 Dominus est enim filius hominis etiam sabbati.
9 (116,2.) Et cum inde transisset, venit in synagogam eorum.
10 Et ecce homo manum habens aridam: et interrogabant eum dicentes, Si licet sabbatis curare? ut accusarent eum.
11 Ipse autem dixit illis, Quis erit ex vobis homo, qui habeat ovem unam, et si ceciderit haec

1. *σταχυας*] praem. *τους* DU. | add. confricantes manibus suis. (*c*). Syr.Crt. (*τιλλειν*] post *σταχυας* D).
2. *ιδοντες*] add. *αυτους* CDLΔ. 33. *a*(vid.)*b.c.ff*[1]*.g*[1]*.h.* Syrr.Crt.&Pst. | om. BsX. 1 rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. rel.
— *ειπαν* BC. 33. | ‡ *ειπον* ꞔ. D. rel.
— *ιδου*] cur, Syr.Crt.
— *εν σαββατῳ*] om. Syr.Crt. (*ff*[1].)
3. *επεινασεν*] †add. *αυτος* ꞔ. L. *a.b.c.f. ff*[1]*.g*[1]*.h.* Syr.Hcl.mg. Arm. | om. BCD. Δ. 1. EF(Wtst.)GKMSUV. (hiat 33.) Vulg.*l.* Syrr.Crt Pst.&Hcl.(txt.)Memph. Æth. *Eus.* in Ps. 130[b].
4. *προσθεσεως* D. *προσεως* C (*sic*).
— *εφαγεν* CD. rel. vv. *Eus.* in Ps. 130[c]. | *εφαγον* B.
— *ὁ* B.*Btly.Blc.* D. *b.k.* Harl.* (*ὃς* V.) | ‡ *οὓς* ꞔ. C. rel. (Latt.) *Eus. Orig.* iii. 435[a]. ? (e Mar. et Luc.)
— *εξον ην* BsL. rel. *Eus.* | *ην εξον* D. | *εξεστιν* C. 33.
— *ει μη*] *αλλ᾽ η* 1.
— *μονοις* | *μονον* LΔ. | om. 1. *a.*
5 *ὁτι*] add. *εν* CD. | Contra, BL. rel.
— *βεβηλουσιν*] -*λωσιν* Δ.
6. *δε* BC. rel. | *γαρ* D. Syr.Crt.
— *μειζον* BD. 1. 33. EGKMSUV. *ff*[1]. Memph. | ‡ *μειζων* ꞔ. CLΔ. rel. Vulg. *a.b.c.d.f.g*[1.2]*.h.*
7. *ελεος* CD. 1. 33. *Orig.* ii. 563[c]. | ‡ *ελεον* ꞔ. BsL. rel. *Orig.* iii. 289[a].
— *ου*] *ουχι* Δ.
8. *εστιν*] †add. *και* ꞔ. Vulg. *f.* Syr.Hcl. (*ὁ υἱος του ανθρ. και του σαββ.* 1. 33. Vulg.) | om. BCDLΔEGKMSUV. *a.b. c.ff*[1.2]*g*[1.2]*h.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 643[e]. *Tert.* de car. Chr. 15.
9. *εκειθεν*] add. *ὁ Ιησους* CEG. *c.g*[1]*.h.* Syr.Pst. Arm. (Æth.)
10. *ανθρωπος*] † add. *ην την* ꞔ. X. rel. *b.c. g*[2]. | om. BC. Vulg. *k.l.* Syr.Crt. Memph. Æth. ‖ add. *ην εκει την* DLΔ. 1. 33. M. *a.f.*(*ff*[1])[2]*g*[1]*.h.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | *ην εκει ανθρωπος την* E. | *ην ανθρ. εκει την* U.
— *χειρα*] -*ραν* L.
— *εχων*] add. dextram. Syr.Crt.
— *ξαραν* (sic) 1.
— *αυτον*] *αυτου* X.
— *θεραπευειν*] *θεραπευσαι* DL.
— *κατηγορησωσιν*] -*σουσιν* DX.
11. *τις*] *τι* D*. ‖ † add. *εσται* ꞔ. BsC[2]. rel. Vulg. *c.g*[2]. Syr.Hcl. (Arm.) | add. *εστιν* D. 33. *f.* Arm. MSS. | om. C*LX. *b.ff*[1]*.g*[1]*.h.* (*a* hiat) Syrr. Crt. & Pst. Memph. Æth.
— *εξ ὑμων*] *εν ὑμειν* D.
11. *ανθρωπος*] om. L. *a.b.*
— *ἑξει c.* | *εχει* D *b.c.f.g*[1]. (n.l. Vulg. *ff*[1.2]*g*[2]*.h.* [hiat *a*] Syrr. Memph. Arm.)
— *ἑν*] om. Syr.Crt. *ff*[1]*.g*[1]. | ante *προβατον* K.
— *εαν*] om. D. *b.* | *αν* L.
— *τουτο* Vulg. *b.g*[2]. Syr.Hcl. | om. D. *a.c.f.ff*[1]*.g*[1]*.h.* Syrr.Crt.&Pst.
— *τον βοθυνον* L.
— *κρατησει*] *κρατει* D.
— *αυτο*] om. U.
— *εγερει* BsX. 1. 33. rel. Latt. Memph. Æth. | *εγειρει* CDLG. Syrr.Crt.Pst.&Hcl.
12. *ποσῳ*] *πως* L. | *ποιῳ* S.
— *ουν*] add. *μαλλον* 33.
— *προβατου*] praem. *του* D*. (non M.)
— *σαββασιν* CD. rel. | *σαββατοις* B.
13. *σου την χειρα* BL. 1. 33. | ‡ *την χειρα σου* ꞔ. CD. rel. (vid. Luc. vi. 10.)
— *εξετεινε*] add. manum suam *a.b.c.g*[1]*.h.* Syrr.Crt.&Pst.&Hcl.* | Contra, MSS. Vulg. *f.ff*[1]. Memph. Arm. Æth.
— *απεκατεσταθη* BCLXΔ. 33. EF(Wtst.) GMSV. | *απεκατεστη* U. | ‡ *αποκατεσταθη* ꞔ. DK. | *αποκατεστη* 1.
— *ὑγιης*] om. *a.b.c.ff*[1]*.g*[1]*.h.l.* Syrr.Crt.& Pst. *Hil.* 669[a]. (vid. Codd. in Mar. et

2. *om.* eis *Cl.* | 8. enim est *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; 12 πόσῳ
οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου; ὥστε ἔξεστιν τοῖς
σάββασιν καλῶς ποιεῖν. 13 τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ,
Ἔκτεινόν ‡ σου τὴν χεῖρα." καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ‡ ἀπεκατ-
εστάθη" ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη.
ρις δ 78 14 ‡Ἐξελθόντες δὲ οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον
ἔλαβον κατ' αὐτοῦ," ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. 15 ὁ δὲ
ριη ι Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, καὶ ἠκολούθησαν
αὐτῷ [ὄχλοι] πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάν-
τας, 16 καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν
ποιήσωσιν· 17 ‡ἵνα" πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου
z Es. 42:1—4. τοῦ προφήτου λέγοντος, 18 z Ἰδοὺ ὁ παῖς μου ὃν ἡρέ-
τισα, ὁ ἀγαπητός μου ‡ἐν ᾧ" ‡ηὐδόκησεν" ἡ ψυχή μου·
§ Γ § θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνε-
σιν ἀπαγγελεῖ· 19 οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ
ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ.
20 κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει, καὶ λίνον
τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν
κρίσιν. 21 καὶ †τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.
ΚΒ' ριθ ε 79 22 a Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφ-

a ‖ Mar. 3:20—30. ‖ Lu. 11:14—23.

22. *τότε προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζόμενον τυφλὸν καὶ κωφόν·*

sabbatis in foveam, nonne tenebit et levabit eam? 12 Quanto magis melior est homo ove: itaque licet sabbatis bene facere. 13 Tunc ait homini, Extende manum tuam. Et extendit, et restituta est sanitati sicut altera.

14 (117, 4.) Exeuntes autem Pharisaei consilium faciebant adversus eum, quomodo eum perderent. 15 (118, 10.) Iesus autem sciens secessit inde, et secuti sunt eum multi, et curavit eos omnes, 16 et praecepit eis ne manifestum eum facerent; 17 ut adimpleretur quod dictum est per Esaiam prophetam dicentem, 18 Ecce puer meus quem elegi, dilectus meus in quo bene placuit animae meae: ponam spiritum meum super eum, et iudicium gentibus nuntiabit. 19 Non contendet neque clamabit, neque audiet aliquis in plateis vocem eius; 20 harundinem quassatam non confringet, et linum fumigans non extinguet, donec eiciat ad victoriam iudicium: 21 et in nomine eius gentes sperabunt.

22 (119, 5.) Tunc oblatus est ei daemonium habens caecus et

Luc.) | Contra, Vulg. *f.* Syr. Hcl. Memph. Arm. Æth.

14. *εξελθοντες δε οἱ φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ' αυτου* BC.1.33. Vulg. *c.* Memph. Æth. *Eus.* D.E. 452ᵇ. (om. *δε*) (Ec. Pr. 201). (sic sed, *και εξελθ. οἱ φαρ.* D. *a.b.(f.)(ff¹.)g¹.(h.)* Syrr.(Crt.) &Pst.) | *οἱ δε φαρ. εξελθ. συμβ. εποιησαν κατ' αυτου* L. Arm. | ‡ *οἱ δε φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ' αυτου εξελθοντες* ς. X. rel. Syr.Hcl. ‖ om. *εξελθοντες* Δ.

15. *γνους*] om. X.

— *οχλοι* CD. rel. *f.* vv. rel. *Orig.* iii. 480ᵈ. *Eus.* D.E. 452ᶜ. *Hil.* 669ᶜ. | om. B.*Btly.Blc.* Vulg. *a.b.c.ff¹.* Æth. *Eus.* Ec. Pr. 201.

— *πολλοι*] ante *οχλοι* X.

15, 16. *παντας, και* *Eus.* D.E. 452ᶜ. Ec. Pr. 201. | *παντας δε ους εθεραπευσεν* D. 1. *a.b.c.ff¹.* (om. *και εθεραπ. αυτ. παντ. f.*)

16. *επετιμησεν* *Eus.* Ec. Pr. 201. | *επεπληξεν* D. *Eus.* D.E. 452ᶜ. (ed.) | *επεπλησσεν* 1. (*Eus.* D.E. MS.)

— *αυτοις*] *αυτους* ΔU* (corr.¹)

— *ποιησωσιν* *Eus.* D.E. 452ᶜ. Ec. Pr. 201. | *ποιωσιν* D².

17. *ἱνα* BCD. 1. 33. *Orig.* iv. 25ᵃ. *Eus.* D.E. 452ᶜ. Ec. Pr. 201. | ‡ *ὁπως* ς. LX· rel.

17. *δια*] *ὑπο* C².

— *του*] om. Δ.

18. *ὁ* 1°] om. Δ.

— *εις ὁν ἡρετ.* D.

— *εν ᾡ* C*(ut videtur) D. 1. 33. Vulg. *a.b.c. f.g¹.h.* Memph. *Iren.* 189. *Eus.* D.E. 452ᵈ. *Hil.* 669ᵈ. | *ὁν* B.*ff¹.* *Eus.* c. Mcl. 97ᵇ. (*cd.*) Ec. Pr. 201. | ‡ *εις ὁν* ς. C²L. rel. *Eus.* D.E. (452ᶜ.) c. Mcl. 97ᵇ. (impr.)

— *ηυδοκησεν* CD. *Eus.* c. Mcl. | ‡ *ευδοκ.* ς. BsL. rel. *Eus.* D.E. Ec. Pr. 201.

— *απαγγελει*] *απαγγελλει* D. (Contra, *d*). *Eus.* D.E. | praem. *ουκ* 33.

19. *ακουσει* *Iren.* 189. *Eus.* D.E. | *ακουει* D. (Contra, *d.*)

20. *καλαμον συντετριμμενον* *Eus.* D.E. | om. D*.

— *κατεαξει* *Eus.* D.E. | *κατιαξεις* D*.

— *λινον*] *ληνον* B.*Btly.*

— *ου σβεσει* *Eus.* | *ου μη ζβεσει* D*. (om. *μη* D²).

— *αν*] om. LX.

— *εκβαλῃ*] *εκβαλει* LΓ. | *εκβαλλει* X.

— *κρισιν*] add. *αυτου* X. Syr.Hcl.

— fin.] *Origenes* de loco prophetae Esaiae dicit (iv. 25ᵃ) *ὁ Ματθαῖος.... ἐν τῷ εὐαγγελίῳ μνησθεὶς ἀπὸ μέρους τῆς περικοπῆς.* *Hieron.* (iv. 507ᵉ) in Esai. xlii. "*Splendebit et non conteretur donec ponat super terram judicium,* Matthaeus evangelista non posuit: sive, inter *judicium* et *judicium* media, scriptoris errore, sublata sunt." Vid. et *Ad Algasiam* i. 849ᶜ.

21. ver.] om. 33.

— *τῳ ονοματι*] †praem. *εν* ς. D. Vulg. Latt. Arm. *Iren.* 189. *Eus.* D.E. 97ᵃ. (*επι* *Eus.* D.E. 452ᵈ. ex Es. xlii. 4). | om. B.*Bch.Blc.*CLXΔ. 1. EF(Wtst.) GKMSUV.

— *ελπιουσιν*] *ελπιζουσιν* D*.

22. *προσηνεχθη αυτῳ δαιμονιζομενος τυφλος και κωφος* (C)DL. rel. Latt. Arm. | *προσηνεγκαν αυτῳ δαιμονιζομενον τυφλον και κωφον* B. Syrr.Crt. Pst.&Hcl. (sic). (Memph.) Æth. (*τυφλος και κωφος* habet C²; antea aut *τυφλος* aut *κωφος* tantum, ut videtur.)

— *ὡστε τον κωφον* BD. *ff¹g¹.k.* Syr.Crt. Memph. (Æth.) | *ὡστε τον κωφον και τυφλον* LXΔ.1ᵀ. Syrr.Pst.(et Hcl. ut *vid.*)

---

14. perderent eum *Cl.* | 15. recessit *Cl.* | 18. complacuit *Cl.*

BCD. LXΔ. 1. 33. EGKMSUVΓ.

λὸς καὶ κωφός, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν
ρκ ζ †κωφὸν †λαλεῖν καὶ βλέπειν. 23 καὶ ἐξίσταντο πάντες
οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον, Μή τι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ‡ Δα-
b c. 9:34. ρκα β υείδ;″ 24 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον, b Οὗτος
οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ
ρκβ β ἄρχοντι τῶν δαιμονίων. 25 εἰδὼς δὲ † τὰς ἐνθυμήσεις
αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς, Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα
καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται, καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία
μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, οὐ σταθήσεται. 26 καὶ εἰ ὁ
σατανᾶς τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμε-
ρίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; 27 καὶ
εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ
ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ ‡κριταὶ
ἔσονται ὑμῶν.″ 28 εἰ δὲ ‡ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ″ ἐκ-
βάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ. 29 ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν
τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ‡ ἁρπάσαι,″ ἐὰν μὴ
πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν; καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ
διαρπάσει. 30 ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστίν, καὶ
ρκγ β ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει. 31 διὰ τοῦτο λέγω
ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς
ἀνθρώποις, ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφε-
c Lu. 12:10. θήσεται†. 32 c καὶ ὃς ‡ ἐὰν″ εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ
τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ

mutus, et curavit eum ita ut loqueretur et videret. 23 (120, 7.) Et stupebant omnes turbae et dicebant, Numquid hic est filius David? 24 (121, 2.) Pharisaei autem audientes dixerunt, Hic non eicit daemones nisi in Beelzebub principe daemonum. 25 (122, 2.) Iesus autem sciens cogitationes eorum dixit eis, Omne regnum divisum contra se desolabitur, et omnis civitas vel domus divisa contra se non stabit. 26 Et si satanas satanan eicit, adversus se divisus est: quomodo ergo stabit regnum eius? 27 Et si ego in Beelzebub eicio daemones: filii vestri in quo eiciunt? Ideo ipsi iudices erunt vestri. 28 Si autem ego in spiritu dei eicio daemones, igitur pervenit in vos regnum dei. 29 Aut quomodo potest quisquam intrare in domum fortis et vasa eius diripere, nisi prius alligaverit fortem? et tunc domum illius diripiat. 30 Qui non est mecum contra me est, et qui non congregat mecum spargit. 31 (123, 2.) Ideo dico vobis, Omne peccatum et blasphemia remittetur hominibus, spiritus autem blasphemia non remittetur. 32 Et quicumque dixerit verbum contra filium hominis, remittetur ei; qui autem dixerit contra spiritum

|ὡστε τον †τυφλον και″ κωφον ς. C. rel. Arm. |"ita ut" (tantum) Vulg. *a.b.c.ff².g²*.
22. λαλειν] †praem. και ς. C. rel. Syr. Hcl. Arm. | om. B*Btly.Blc.*D. 1. 33. Latt. Syr.Pst. Memph. Æth. [Syr.Crt.]
— sub finem] add. et audiret. *b.* Syr.Crt. | ante *ff¹.h.*
23. και ελεγον] λεγοντες U.
— μητι] add. ὁτι D*.
— υἱος] add. του L.
24. τῳ] om. 33. E.
— (et ver. 27.) Βεελζεβουλ CDX. rel. *a.d*(ver. 27.) *f.g¹.* rel. | Βελζεβουλ L. *b.d*(ver. 24.) *ff².h.* | Βεεζεβουλ B. | Beelzebub. Vulg. *c.ff¹.g².* Syrr.Crt.&Pst.
25. ειδως δε BsC. rel. Vulg. *a.b.c.ff².g¹.h.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | ιδων δε D. 33. *ff¹.h.* Syr.Crt. Memph. ||†add. ὁ Ιησους ς. C. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | om. B*BchBlc.*D. *k.* Syr.Crt. Memph.
— καθ' ἑαυτης BsC(LX 2°) rel. | καθ' ἑαυτην (LX 1°). 33(bis.) | ἐφ' ἑαυτην D bis.
— ερημουται] ου σταθησεται K. et vice versâ. (ερημουτει D*. ερημουτι D²).
25. ερημουται....καθ' ἑαυτης] om. Δ.
— η οικια] om. η 1*.
— σταθησεται] στησεται D*.
26. και ει] ει δε και D.
— τον σαταναν] om. τον X.
— εκβαλλει] εκβαλει L,
27. και ει] ει δε D. 1. 33.
— εκβαλλω] εκβαλω LX.
— δαιμονια] add. e filiis vestris Syr.Crt.
— οἱ υἱοι...τα δαιμονια (ver. 28)] om. 33.
— οἱ υἱοι] om. οἱ L.
— ὑμων bis] ἡμων X.
— εκβαλλουσιν] εκβαλουσιν LE*.
— κριται εσονται ὑμων BD. *Am. a.b.f. ff¹·².g¹.h.l.* | κριται ὑμων εσονται 1. Vulg.*Cl. c.g².* | ὑμων κριται εσονται L. | ‡ ὑμων εσονται κριται ς. C. rel. Arm. [Syrr.Crt.Pst.&Hcl.]
28. εν πνευματι θεου εγω BCDLXΔ. EGKSUVΓ. *a.ff¹·².h.* Syr.Pst. Memph. | ‡εγω εν πν. θεου ς. Vulg. *f.m.* Syrr. Crt.(&Pst.MS.) | om. εγω M. *b.c.g¹.* Syr.Hcl. | habet in utroque loco 1. | post εκβαλλω Arm. [Æth.]
— θεου] om. Γ (sic).
28. εφθασαν D*.
29. δυναται τις] τις δυναται Δ. *g².h.* | om. τις L
— εισελθειν] post ισχυρου Δ.
— ἁρπασαι B.*Btly.Blc.*C*X. 1. | ‡ διαρπασαι ς. C²D. rel. *Eus.* in Ps. (Mai. 105).
— δησῃ] post τον ισχυρον Δ.
— διαρπασει CL. 1 (sic) rel. Vulg.*Cl.* (Latt.) *Eus.* in Ps. *Iren.* 183. | διαρπασῃ D. 33. GK. *Am.* Arm. | ἁρπασει B.*Bch.* | διαρπασαι Δ. || add. ειπεν ὁ Κυριος Γ.
30 σκορπιζει] add. με 33. Memph. | Contra, *Orig.* iii 789ᶜ.
31. αφεθησεται 1°] add. ὑμιν B. 1. | Contra, CDL. rel. *Orig.* iv. 388ᶜ. *Hil.* 671ᵈ.
— τοις ανθρ.] om. τοις Δ.
— αφεθησεται 2°] †add. τοις ανθρωποις CDL. rel. *c.f.ff².* Syrr.Pst.&Hcl. | om. B. 1. Vulg. (*b.*)(*ff¹.*)*g².*(*h.*) (Syr.Crt.) Memph. Arm. Æth. *Hil.* 671ᵈ. (qui autem in Sp. S. blasphemaverit non remittetur illi *b.ff¹.h.m.* Syr.Crt.) || ἡ δε του πν. ad. fin. ver.] om. X. *For. a.g¹.*

24. principem *Am.* | demoniorum *Cl.* | 27. vestri erunt *Cl.* | 29. diripiet *Cl.* | 31. spiritus autem blasphemiae *Am.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth. τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ,
ρκδ ι οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. 33 d ἢ
d c. 7:16—18. Lu. 6:43—45. ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ
καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ τὸν καρ-
πὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον
γινώσκεται. 34 γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ
λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος
ρκε ε τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. 35 ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος
ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ † ἐκβάλλει † ἀγαθά, καὶ ὁ
πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλ-
ρκϛ ι λει πονηρά. 36 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ †
‡ λαλήσουσιν" οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν περὶ αὐτοῦ
λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. 37 ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου
δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.
ΚΓ' ρκζ ε e c. 16:4. Mar. 8:11, 12. ‖Lu. 11:29—32. 80 38 e Τότε ἀπεκρίθησαν * αὐτῷ" τινες τῶν γραμ-
ματέων καὶ Φαρισαίων λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν
ρκη ε ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν. 39 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ-
τοῖς, Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ·
καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον
Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. 40 ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ
κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας,
οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς
γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. 41 "Ἄνδρες ‡ Νινευ-
εῖται" ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς

sanctum, non remittetur ei, neque in hoc saeculo neque in futuro.
33 (121, 10.) Aut facite arborem bonam et fructum eius bonum, aut facite arborem malam et fructum eius malum: siquidem ex fructu arbor agnoscitur.
34 Progenies viperarum, quomodo potestis bona loqui cum sitis mali? Ex abundantia enim cordis os loquitur.
35 (125, 5.) Bonus homo de bono thesauro profert bona, et malus homo de malo thesauro profert mala.
36 (126, 10.) Dico autem vobis quoniam omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicii.
37 Ex verbis enim tuis iustificaberis, et ex verbis tuis condemnaberis.

38 (127, 5.) Tunc responderunt ei quidam de scribis et Pharisaeis dicentes, Magister, volumus a te signum videre.
39 (128, 5.) Qui respondens ait illis, Generatio mala et adultera signum quaerit, et signum non dabitur ei nisi signum Ionae prophetae.
40 Sicut enim fuit Ionas in ventre coeti tribus diebus et tribus noctibus, sic erit filius hominis in corde terrae tribus diebus et tribus noctibus.
41 Viri Ninevitae surgent in iudicio cum generatione ista, et condemnabunt

---

32. *ὃς εαν* B.*Bch*.CLXΔE(*M*)F(Wtst.)GKMUVΓ. *Orig*. iv. 61ª. | ‡*ὃς αν* ϛ. D.1s.33s.Ss.
— *ειπῃ (bis)*] *ειπει* L. (2º.K)
— *ανθρωπου*] add. *ουκ* B. | Contra, *Orig*. iv. 61ª.
— *ουκ αφεθησεται* CDL. rel. | *ου μη αφεθη* B.*Btly.Blc*. (*ου μη αφεθησῃ* B.*Bch*.)
— *τουτῳ τῳ αιωνι* BsCD. rel. 1. 33 *sic*. *Orig*. iv. 388ᶜ. | *τῳ αιωνι τουτῳ* XΔK. *Orig*. iv. 61ᵇ. 296ᵇ. | *τῳ νυν αιωνι* LEF (Wtst.)GMSUVΓ.
33. *το* 1º] *τον* D.
— *η ποι*. 2º.] om. *η* 33.
34. *λαλει*] add. *αγαθα* D*. | add. mala (*ff*².)
35. *ὁ* 1º.] om. D*.
— *θησαυρου* 1º.] †add. *της καρδιας* ϛ. *f**.*ff*². *Clem*. 944. *Orig*. ii. 641ᶜ. | add. *της καρδιας αυτου* L. 1. 33. *Gat. Mm*. Syr.Crt. Arm. Æth. *Orig*. *Int*. i. 89ª. | om. BCDXΔEF(*Wtst*.) GKMSUVΓ. Vulg. *a.b.c.f**.*ff*¹.*g*¹·²·*h.l*. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. *Orig*. iii. 665ª. *Cypr*. 81. *Hil*. 86ª. *Lcf*. 219.
35. *αγαθα*] †praem. *τα* ϛ. CLΔ. 1s.33. U. *Orig*. iii. 665ª. | om. BDXEGKMSVΓ. (*το αγαθον*. *Clem*. 944).
— *θησαυρου* 2º.] add. *της καρδιας αυτου* L. 33. Syr.Crt. Arm. | Contra, *Orig*. *Int*. i. 89ª. *Cypr*. 81.
— *πονηρα*] praem. *τα* LΔ. 33. U. (*το κακον* *Clem*. 944).
36. *δε*] om. 1.
— *αργον* *Clem*. 198. | om. X.
— *ὃ*] † add. *εαν* ϛ. C. rel. | add. *αν* L. *Orig*. iii. 626ª. | om. B.*Btly.Blc*.D. (*quod* Latt.)
— *λαλησουσιν* B.*Blc*.C. 33. | *λαλουσιν* D. *d*. | ‡*λαλησωσιν* ϛ. L. rel. (Latt.) *Orig*. iii. 626ª.
— *περι αυτου*] om. V. | post *λογον* L.
37. *και εκ*] *η εκ* D*Gr*. (*a.c.g*¹.)
— *καταδικασθησῃ* BsCD. rel. *Clem*. 198. *Orig*. iii. 156ᵇ. | *κατακριθησῃ* LX. 33. GΓ.
38. *απεκριθησαν*] adierunt *b*. Syr.Crt.
— *αυτῳ* BCDL. 33. M. Latt. (ad Jesum *g*¹.) Syrr.Crt.&Hcl. (post *λεγοντες* Syr. Pst.) Memph. Arm. Æth. | *om. ϛ. X. rel.
38. *τινες*] om. V (ut vid.)
— *και φαρισαιων*] om. B. | Contra, CD. rel. vv. (vid. *Orig*. iii. 514ᶜ.) (*των φαρ. και γραμ*. K).
— *θελομεν*] *θελωμεν* L.
39. *επιζητει*] *ζητει* L.
— *δοθησεται*] -*σηται* X.
— *αυτῃ*] *σοι* D**Gr*.
— *ου δοθ. αυτ. ε. μ. τ. σημ*.] *bis* 33.
40. *ὡσπερ*] *ὡσπερι* D*.
— *ην*] om. D.
— *τῃ κοιλιᾳ*] om. *τῃ* G.
— *εσται*] add. *και* DLEF(Wtst.) *a.b.ff*¹.*g*¹.*h*. Syr.Crt. Memph. Arm. *Iren*. 331. *Orig*. *Int*. ii. 230ᵇ. iv. 525ª. *Eus*. Ec. Pr. 116. in Ps. 367ᵉ. (vid. Luc. xi. 30). | Contra, BsCX. rel. (hiat 33). Vulg. *c.f*. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
41. *νινευειται* B.*Btly.sic*.C(D²)LXΔ. | ‡*νινευιται* ϛ. L. rel. | *νεινευεται* D*. (*νινευῖται* habet Fordius per errorem in editione impressa collationis Bentleïanae).

B C D [Z]. L X Δ. 1. 33. E [F] G K M S U V Γ [Fa].

ταύτης, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς
τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. 42 βασί-
λισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς
γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ
τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν ‡ Σολομῶ-
§ Z ρκθ/ε νος,″ καὶ ἰδοὺ πλεῖον ‡ Σολομῶνος″ ὧδε. § 43 f ὅταν δὲ
f || Lu. 11: 24—26. τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου,
διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ
οὐχ εὑρίσκει. 44 τότε λέγει, ‡ Εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπι-
§ F στρέψω,″ ὅθεν § ἐξῆλθον· καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολά-
ζοντα, σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. 45 τότε πο-
ρεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα
πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ
ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου
χείρονα τῶν πρώτων. οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ
ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.
ρλ/β 81 46 g Ἔτι † αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ ἡ
g || Mar. 3:31—35. | Lu. 8:19—21. μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω, ζητοῦν-
46. λαλοῦντος δὲ αὐτοῦ τες αὐτῷ λαλῆσαι. 47 εἶπεν δέ τις αὐτῷ, Ἰδοὺ ἡ
μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασιν
ζητοῦντές σοι λαλῆσαι. 48 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
§ Fa τῷ ‡ λέγοντι″ αὐτῷ, § Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου;

eam; quia paenitentiam egerunt in praedicatione Ionae, et ecce plus quam Iona hic. 42 Regina austri surget in iudicio cum generatione ista, et condemnabit eam; quia venit a finibus terrae audire sapientiam Salomonis, et ecce plus quam Salomon hic. 43 (129, 5.) Cum autem inmundus spiritus exierit ab homine, ambulat per loca arida quaerens requiem, et non invenit: 44 tunc dicit, Revertar in domum meam unde exivi: et veniens invenit vacantem, scopis mundatam et ornatam: 45 tunc vadit, et assumit septem alios spiritus secum nequiores se, et intrantes habitant ibi: et fiunt novissima hominis illius peiora prioribus. Sic erit et generationi huic pessimae.

46 (130, 2.) Adhuc eo loquente ad turbas, ecce mater eius et fratres stabant foris quaerentes loqui ei. 47 Dixit autem ei quidam, Ecce mater tua et fratres tui foris stant quaerentes te. 48 At ille respondens dicenti sibi ait, Quae est mater mea,

---

41. *ταυτης*] *αυτης* Δ.
— *ὁτι μετανοησαν....και κατακρινει αυτην* ver 42] om. G. | *ὁτι*] add. *ου* X* ut videtur.
— *εις*] *επι* L.
42. *κατακρινει*] *κατακρινουσιν* U.
— *Σολομωνος bis* BDLXΔ(2°.) 1. 33. EGKMSUVΓ. Syr.Hcl.1°. (sic disertè). *Hom.Cl.* ii. 33. | ‡*Σολομωντος* ς. CΔ(1°). *Orig.* ii. 545f. iii. 462d. iv. 100d. 258e. 406c. | praem. *του* D*(1°.)
43. *δε*] om. L.
— *εξελθη*] *εξηλθη* D.
44. *εις τον οικον μου επιστρεψω* BD(Z). 33. Æth. | ‡*επιστρεψω εις τον οικον μου* ς. C. rel. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. *Orig. Int.* ii. 257d. (hoc ord. Luc. xi. 24.) | *επιστρεψω*] *ὑποστρεψω* Z. 1. (vid. Luc. xi. 24.)
— *ελθον* BsC. rel. | *ελθων* DX. 33. FGΓ. | *εξελθον* U. | *ηλθον* Δ. (hiat Z).
— *εὑρισκει*] add. *τον οικον* D.
— *σεσαρωμενον*] praem. *και* C*Z(*ut vid.*) *a.c.*(*ff*1.)*h.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. (txt.) | om. BsD. rel. Vulg. *b.f.g*1. Syr. Hcl.mg. *Graece.* Memph. Arm. Æth.
44. *και κεκοσμημενον*] *καικοσμημενον* LE. (sic) Syr.Hcl.mg. *Graece.*
45. *ἑπτα ἑτερα πνευματα* BsCD. rel. | *ἑτερα ἑπτα πν.* Z. (vii. spiritus alios *a sic*, vid. Irici ed.; apud Blanch. per errorem, "iiii. sp. al.")
— *ἑαυτου* post *πονηροτερα*] *αυτου* DE*.
— *εισελθοντα* BsCDK(*sic*).rel. | *ελθοντα* Δ*. | *εισελθον* E(sine corr.) Æth. | *εισελθων* L.
— *εσχατα*] add. *χειρονα τω* E*. (corr.*) | add. *αυτου* D*.
— *χειρονα*] *χειρον* D*.
— *και* ante *τη γεν.*] om. U. *a.b.g*1*.h.* Arm. MSS. *Hil.* 674a. | Contra, Vulg. *z.f.ff*1.
— *ταυτη*] om. 33.
46. *ετι αυτου λαλουντος* B. 33. Vulg. *c.f.* Memph. (Arm.) | *λαλουντος δε αυτου* DZL. Syr.Pst. (*λαλουντος αυτου Orig.* iii. 480e.) | *ετι* † *δε*″ *αυτου λαλουντος* ς. C. 1. rel. (*g*2.) Syr.Hcl. Æth. haec eo loquente *a.b.ff*2*g*1*.h.* loquente eo *ff*1. et loquente eo Syr.Crt.
— *μητηρ*] add. *μου* Δ*.
— *αυτου* BCD. rel. | om. Z. (habent post *μητηρ* Vulg. *a.b.f.ff*1.2*.g*1*.h.* Memph. *Orig.* iii. 480e. Contra, *c.g*2.)
46. *εἱστηκεισαν*] *ιστηκασι* L.
— *αυτῳ λαλησαι* BsCZ(*sic*) rel. | *λαλησαι αυτῳ* DL. 33. Latt. Syrr. *Orig.* iii. 480e.
47. ver.] om. BLΓ. *ff*1*k.* Syr.Crt. | Contra, CDZ. rel. Vulg. *a.b.c.f.g*1*.h.* Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 835a. *Eus.* ad Steph. i. 223 (? Luc. viii. 20.)
— *εξω*] om. 1. | post *εστηκ.* D. 33. | Contra, CZ. rel.
— *ἑστηκασιν*] *ἑστηκεισαν* D*. | *-κασαν* D2.
— *σοι λαλησαι* CZ. rel. | *λαλησαι σοι* D. *b.c.f.g*1*.ff*2*.h.* Syrr.Pst.&Hcl. | te (tantum.) Vulg. *l.* Memph. | te videre *a.* *Orig. Int.* iii. 835a. (*ιδειν σε θελοντες Eus.* ad Steph. i. 223. sed ? Luc.)
48. *τῳ λεγοντι* BDZ(sic.) 33. | ‡*τῳ ειποντι* ς. C. rel. | om. X.
— *ἡ μητηρ*] om. *ἡ* X.
— *και τινες* BCZFa. rel. Vulg. *b.c.f.* *g*1*.h.* rel. | *η τινες* D. *a.ff*1.2*.g*2.k. Arm.

---

41. Ionas hic *Cl.* | 44. invenit eam *Cl.* | 48. at ipse respondens *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph.
Arm. Æth.
¶ F[a]

καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου;¶ 49 καὶ ἐκτείνας
τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν,
Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 50 ὅστις
γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν
οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ
ἐστίν.

et qui sunt fratres mei? 49 Et extendens manum in discipulos [suos] dixit, Ecce mater mea et fratres mei. 50 Quicumque enim fecerit voluntatem patris mei qui in caelis est, ipse meus et frater et soror et mater est.

XIII. $\overline{\rho\lambda\alpha}$ β
h ‖Mar. 4: 1—9.
‖Lu. 8: 4–8.
1. [ἐκ] s. [ἀπὸ] τῆς οἰκίας
ΚΔʹ

82 1 h Ἐν† τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς
† τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν· 2 καὶ
συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐ-
τὸν εἰς †πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει. 3 καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς
πολλὰ ἐν παραβολαῖς λέγων, Ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπεί-
ρων τοῦ σπείρειν. 4 καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτόν, ἃ μὲν
ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ‡ἦλθον″ τὰ πετεινὰ καὶ
κατέφαγεν αὐτά. 5 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη,
ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν
διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· 6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος
ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη.
7 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ
ἄκανθαι καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. 8 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ
τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπόν, ὃ μὲν ἑκατόν,

1 (131, 2.) In illo die exiens Iesus de domo sedebat secus mare. 2 Et congregatae sunt ad eum turbae multae, ita ut in naviculam ascendens sederet, et omnis turba stabat in litore. 3 Et locutus est eis multa in parabolis, dicens, Ecce exiit qui seminat seminare. 4 Et dum seminat, quaedam ceciderunt secus viam, et venerunt volucres et comederunt ea. 5 Alia autem ceciderunt in petrosa, ubi non habebant terram multam; et continuo exorta sunt, quia non habebant altitudinem terrae: 6 sole autem orto aestuaverunt, et quia non habebant radicem aruerunt. 7 Alia autem ceciderunt in spinas, et creverunt spinae et suffocaverunt ea. 8 Alia vero ceciderunt in terram bonam, et dabant fructum, aliud centesimum,

49. *αυτου* 1°] om. D. Vulg. *a.b.ff*[1]*.g*[1]. *Orig.* iii. 480[e] (Contra, *c.f.h.*)
— *αυτου* 2°] om. Δ. *Orig.*
— *μου* ult.°] *μοι* E*.
50. *ὁστις*] *ὁς* L.
— *αν*] om. D.
— *ποιησῃ* BsX. 1. 33. rel. Latt. (exc. *d.*) | *ποιησει* ZLKΓ. Memph. | *ποιῃ* CΔ. | *ποιει* D.
— *ουρανοις*] praem. *τοις* 33. *Orig.* iv. 64[a].
— *αυτος*] *οὑτος* L.Δ. Syr.Hcl.mg.
— *αδελφος*] praem. *και* *Am. For. b.*(*e.*) *ff*[1]*.h.* *Orig.* iii. 480[f]. (Contra, Vulg. *Cl. a.c.f.ff*[2]*.g*[1.2]. vv. rel.)
1. *εν*] †add. *δε* ϛ. CD. rel. *f.h.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. | om. BZ. 33. Vulg. *a.b c.e.ff*[1.2]*.g*[1]. Arm. Æth. *Orig.* iii. 2[e]. 3[b]. *Hil.* 675[d]. [Syr.Crt.]
— *τῃ ἡμερᾳ*] *ταις ἡμεραις* E*.
— *εξελθων* BCZ. rel. Vulg. *c.f.* Syr.Hcl. *Orig.* iii. 2[e]. 3[b]. (*εξηλθων* X.) | *εξηλθεν* D (et *και* ante *εκαθητο*) *a.b.e.ff*[1.2]*.g*[1]*.h.* Syr.Crt.&Pst. *Orig. Int.* iii. 835[b]. *Hil.* 675[d].
— †*απο*″ *της οικιας* ϛ. CL. rel. Vulg. *c.f.h.* *Orig. Int.* iii. 835[b]. | *εκ της οικιας* Z. 33. *Orig.* iii. 2[e]. | *της οικιας* B. 1. *Orig.* iii. 3[b]. ‖ om. D. *a b.e.ff*[1.2]*.g*[1]. *Hil.* 675[d].
2. *πλοιον*] †praem. *το* ϛ. D. rel. Memph. Arm. | om. BCZL. 1. 33.
— *εμβαντα*] om. L.
— *ειστηκει*] *εστηκει* D*.
3. *ελαλησεν*] *ελαλη* L.
— *πολλα* *Orig.* iii. 3[a]. | post *παραβολαις* C. (*Orig.* iii. 480[f].) | om. LV.
— *λεγων*] om. *Orig.* iii. 3[a]. (habet Z.)
— *σπειρειν* BCZ. rel. *Orig.* i. 308[a]. 507[b]. iii. 760[a]. | *σπειραι* DLX. 1. 33. M. *Orig.* iii. 3[a]. *Eus.* in Es. 423[c]. (? Luc.) | om. praec. *του* D. | (add. semen suum *b.ff*[1]*.e.* Luc.)
4. *και εν τῳ σπειρειν*] om. C. *Orig.* iii. 760[a].
— *ἁ*] *ὁ* Δ.
— *ηλθον* B.*Bch.* DZL. 33. | ‡*ηλθεν* ϛ. C. rel. *Orig.* iii. 760[a]. | *ελθοντα* B.*Btly.* *Blc.* | Contra, vv.
— *πετεινα*] add. *του ουρανου* E*KM. Vulg. *Cl. b.ff*[1]*.h.* Syrr. Crt.&Hcl. Arm. Æth. *Orig.* iii. 760[a]. (vid. Luc. viii. 5). | Contra, BsCDZ. rel. *Am a.c.e.f.ff*[2]*.g*[1.2]. Syr.Pst. Memph.
4. *και* ante *κατεφ.*] om. *και* B. | Contra, CDZ. rel. vv. *Orig.* iii. 760[a].
5. *αλλα* *Orig.* | *ἁ* D.
— *ευθεως*] *ευθυς* D. | om. L
— *εξανετειλεν* CDZ. rel. | -*λαν* B.
— *γης* CD. rel. | *της γης* B. | hiat Z. | terrae multae Syr.Crt.
6. *ἡλιου δε*] *του δε ἡλιου* D.
— *εκαυματισθη* CZ. rel. | *εκαυματισθησαν* D. | *εκαυματωθη* B. | *εκαυματισεν* Δ*. ‖ praem. *ευθεως* L.
— *ῥιζαν*] altitudinem radicis in terra Syr.Crt.
— *εξηρανθη* BCZ. rel. | *εξηρανθησαν* D. | *απεξηρανθη* E*.
7. *επεσεν*] *επεσαν* 33.
— *επι τας* BCZ. rel | *εις τας* D. *a.* *Orig.* iii. 760[b].
— *απεπνιξαν* BCZ. rel. | *επνιξαν* D.
8. *επεσεν*] *επεσαν* C. 33.
— *εδιδου*] *εδιδουν* D.
— *καρπον*] add. et creverunt et dederunt Syr.Crt.

49. *om.* suos *Am.* | 50. meus frater *Cl.*
4. volucres caeli *Cl.* | 5. habebat *Am.* | 8. alia autem *Cl.*

B C D (Z.) L X Δ. 1. 33. EFGKMSUVΓ.

ὁ δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα. 9 ὁ ἔχων ὦτα [ἀκούειν]
ἀκουέτω.
i ‖ Mar. 4:10—20. ‖ Lu. 8: 9—15. 83 10 i Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ ‡ εἶπαν″ αὐτῷ,
Διὰ τί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; 11 Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυσ-
¶ Z τήρια τῆς βασιλείας¶ τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ
j c. 25:29. Mar. 4:25. Lu. 8:18. ρλβ ε δέδοται. 12 j ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισ-
σευθήσεται. ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται
ρλγ α ἀπ' αὐτοῦ. 13 διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ,
ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν, καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκού-
ουσιν, οὐδὲ συνίουσιν. 14 καὶ ἀναπληροῦται † αὐτοῖς
k Es. 6:9, 10. ἡ προφητεία Ἡσαΐου ἡ λέγουσα,[k] Ἀκοῇ ἀκούσετε
καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ
ἴδητε. 15 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου,
καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μή ποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς,
καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ
l Lu. 10:23, 24. ρλδ ε ἐπιστρέψωσιν καὶ ‡ ἰάσομαι″ αὐτούς. 16 l ὑμῶν δὲ μακά-
ριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν, καὶ τὰ ὦτα [ὑμῶν] ὅτι
‡ ἀκούουσιν.″ 17 ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προ-
φῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ
οὐκ ‡ εἶδαν,″ καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

aliud sexagesimum, aliud tricesimum. 9 Qui habet aures audiendi, audiat.

10 Et accedentes discipuli dixerunt ei, Quare in parabolis loqueris [eis]? 11 Qui respondens ait illis, Quia vobis datum est nosse mysteria regni caelorum, illis autem non est datum. 12 (132, 5.) Qui enim habet, dabitur ei et abundabit; qui autem non habet, et quod habet auferetur ab eo. 13 (133, 1.) Ideo in parabolis loquor eis, quia videntes non vident, et audientes non audiunt, neque intellegunt; 14 et adimpleatur eis prophetia Esaiae dicens, Auditu audietis, et non intellegetis; et videntes videbitis, et non videbitis. 15 Incrassatum est enim cor populi huius, et auribus graviter audierunt, et oculos suos cluserunt, ne quando oculis videant, et auribus audiant, et corde intellegant, et convertantur, et sanem eos. 16 (134, 5.) Vestri autem beati oculi quia vident, et aures vestrae quia audiunt. 17 Amen quippe dico vobis quia multi prophetae et iusti cupierunt videre quae videtis, et non viderunt, et audire quae auditis, et non audierunt.

---

9. *ακουειν* CDZ. rel. vv. | om. B.*Blc*.L. *a*(e spatio)*e.ff*¹.*h*. *Tert.* adv. Marc. iv. 19.
10. *προσελθοντες*] -*τος* U. | add. *αυτῳ* C. Memph. (Contra, vv.)
— *μαθηται*] add. *αυτου* CX. *a.b.c.f.g*¹.*h*. Syrr.Crt.&Pst.&Hcl.* Memph. Æth. *Eus.* D.E. 454ᵈ. | Contra, BsDZ. rel. Vulg. *e.ff*¹.*g*². Arm. *Orig.* iii. 480ᶠ. *Orig. Int.* iii. 835ᵈ.
— *ειπαν* B.*Btly*.L. 33. | ‡ *ειπον* ϛ. CDZ. rel. *Eus.* D.E. 454ᵈ.
— *αυτοις*] om. *Am.* *Tert.* de Res. 33. | Contra, *Iren.* 266. *Orig.* iii. 481ᵃ (diserte).
11. *αυτοις* BsDL. rel. (Latt.) Syrr.Crt. Pst.&Hcl. Arm. *Tert.* de Res. carn. 33. | om. CZ. *ff*¹. Memph. Æth. *Eus.* D.E. 454ᵈ.
— *ὁτι*] om. M.
— *τα μυστηρια* Vulg. *b.e.ff*¹.*h*. *Orig.* iii. 461ᵉ. 481ᵃ. (*Tert.* de Praes. 22). | *το μυστηριον* *a.c.d.f.ff*².*g*¹.*l*. Syr.Crt. *Iren.* 266. *Clem.* 694.
— *των ουρανων* Vulg. *c.f.h*. *Iren.* 266. *Clem.* 694. *Orig.* iii. 481ᵃ. | om. *a.b.e.g*¹.*ff*². *Eus.* D.E. 454ᵈ. ‖ om. *ουρανων* 1. sed habet *των*. (arcana dei *ff*¹.)

11. *ου δεδοται*] add. ut sciant Syr.Crt.
12. *γαρ*] add. *αν* Δ.
— *και ὁ εχει*] om. M txt.
13. *αυτοις λαλω* BsC. rel. *e*. Syr.Hcl. *Clem.* 317. *Eus.* D.E. 454ᵈ. | om. *αυτοις* L. *c*. *Iren.* 266. ‖ *λαλω αυτοις* 1. 33. Vulg. *a.b.d.f.ff*¹·²·*g*¹·²·*h*. Syrr.Crt.&Pst. Arm. *Orig. Int.* ii. 383ᵉ. *Tert.* de Res. carn. 33. | *λαλει αυτοις* D*Gr. (*ελαλει αυτοις* D²).
— *ὁτι βλεποντες ου βλεπουσιν και ακουοντες ουκ ακουουσιν ουδε συνιουσιν* (B)CL. rel. Vulg. *f*.(*ff*¹).*g*². Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Arm. Æth. *Clem.* 317. | *ἱνα βλ. μη βλεπωσιν κ. ακ. μη ακουσωσιν και μη συνωσιν μηποτε επιστρεψωσιν* D .(1.) *b.c*.(*ff*²).*g*¹.*h*. (Syr.Crt.) *Eus.* D.E. 454ᵈ.(sed *ακουωσι* et om. *και μη συν*.) "ut videntes non videant et audientes non audiant, intelligentes non intelligant" *Iren.* 266. (sed codd. variant). [*a.e*.n.l.] (*ακουωσι και μη συνιωσι* 1.) ‖ *συνιουσιν*] *συνωσιν* B². *Bch*.D(ut supra). | *συνιῶσιν* (*sic*) B. *Btly*. 1. 33. | *συνιασι* *Clem.*
14. *και* 1°] add. *τοτε* D. 1. *a.b.c.ff*¹·²·*g*¹.*h*. | Contra, Vulg. *f*. *Iren.* 266.

14. *αναπληρουται*] *πληρωθησεται* D. *c.ff*¹.*g*¹.*h*. | *πληρουται* 1.
— *αυτοις*] om. Syr.Crt. *a.c*. | † praem. *επ'* ϛ. DM. Vulg.*Cl.* *b.f.ff*¹·²·*g*¹·²·*h*. Syr.Pst. Memph. Æth. *Iren.* 266. | om. BCLXΔ. 1. 33. EFGKSUVΓ. *Am. Harl.** Syr.Hcl. Arm.
— *Ἡσαιου ἡ λεγουσα*] *του Ἡσαιου λεγουσα* D. ‖ add. *πορευθητι και ειπε τῳ λαῳ τουτῳ* D. *a.b.c.ff*¹·²·*g*¹.*h*. (ex Es. vi. 9.) | Contra, Vulg. *f*. *Iren.* 266.
— *ακουσετε* B²CD. rel. *Orig.* iii. 216ᵃ. | *ακουσατε* B**Bch.* | *ακουσητε* EFGMUVΓ. *Orig.* iii. 295ᶜ. 350ᶜ.
— *βλεψετε* *Orig.* iii. 216ᵃ. 295ᶜ. | *βλεψητε* 33. EFGMUVΓ.
— *ιδητε*] *ιδετε* X.
15. *και τοις ωσιν βαρεως ηκουσαν*] et aures suos graves fecerunt ne audiant. Syr.Crt. ‖ *ωσιν*] add. *αυτων* C. *b.c.g*².*h*. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth. (*vid.* Es. vi. 10.) | Contra, Vulg. (*a*.)*f*. *ff*¹·²·*g*¹. Syr.Hcl.

---

10. *om.* eis *Am.* | 13. audient *Am.* | 14. adimpletur in eis *Cl.* | dicentis *Cl.* | 15. videant oculis *Cl.*

Vulg. *a.b.c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

ρλε β

84 18 Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ
‡ σπείραντος·″ 19 παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς
βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ
ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός
ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς. 20 ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πε-
τρώδη σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ
εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν, 21 οὐκ ἔχει δὲ
ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστιν· γενομένης
δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλί-
ζεται. 22 ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ
τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος † καὶ ἡ
ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος
γίνεται. 23 ὁ δὲ ἐπὶ τὴν ‡ καλὴν γῆν″ σπαρείς, οὗτός
ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ ‡ συνιείς,″ ὃς δὴ καρ-
ποφορεῖ καὶ ποιεῖ, ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ
τριάκοντα.

ρλς ι

85 24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων,
Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ‡ σπεί-
ραντι″ καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· 25 ἐν δὲ τῷ
καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ
‡ ἐπέσπειρεν″ ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀπῆλ-
θεν. 26 ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος, καὶ καρπὸν

18 (135, 2.) Vos ergo audite parabolam seminantis. 19 Omnis qui audit verbum regni et non intellegit, venit malus et rapit quod seminatum est in corde eius: hic est qui secus viam seminatus est. 20 Qui autem supra petrosa seminatus est, hic est qui verbum audit et continuo cum gaudio accipit illud, 21 non habet autem in se radicem, sed est temporalis: facta autem tribulatione et persecutione propter verbum continuo scandalizatur. 22 Qui autem est seminatus in spinis, hic est qui verbum audit, et sollicitudo saeculi istius et fallacia divitiarum suffocat verbum, et sine fructu efficitur. 23 Qui vero in terra bona seminatus est, hic est qui audit verbum et intellegit, et fructum affert, et facit aliud quidem centum, aliud autem sexaginta, porro aliud triginta.

24 (136, 10.) Aliam parabolam proposuit illis dicens, Simile factum est regnum caelorum homini qui seminavit bonum semen in agro suo. 25 Cum autem dormirent homines, venit inimicus eius et superseminavit zizania in medio tritici, et abiit. 26 Cum autem crevisset herba,

15. *τους οφθαλμους*] *τοις οφθαλμοις* X.
— *ακουσωσιν*] om. C.
— *συνωσιν* ϛ. (sic). BDLXΔ. 1. 33. E*FGKMSUVΓ. | *συνιωσιν* CE².
— *επιστρεψωσιν*] *-ψουσιν* EFGKV.
— *ιασομαι* BCDLΔ². 33. E*FGMSVΓ. | ‡ *ιασωμαι* ϛ. 1. E²K*s*U*s*. Latt. (exc. *d.*)
16. *μακαριοι οἱ*] *μακαριοι* DM.
— *και*] add. iterum. Syr.Crt.
— *τα* *Orig.* iv. 209ᵇ. | om. D.
— *ὑμων* 2°] om. B.*Btly Blc.* *a.b.c.ff².g¹.* *Hil.* 676ᵃ. | Contra, CD. rel. Vulg. *f.ff¹.g².h.k.* rel. *Iren.* 206. *Orig.* iv. 209ᵇ.
— *ακουουσιν* B.*Btly.*CDX. 1. 33. M. *Orig.* iv. 209ᵇ. *Eus.* in Ps. 386ᵉ. | ‡ *ακουει* ϛ. L. rel.
17. *γαρ*] om. X. *a.b.c.f.ff^{1.2}.g^{1.2}.h.* Arm. Æth. *Hil.* 208ᶜ. 305ᵉ. (quippe Vulg.)
— *ειδαν* B. 33. (*ιδαν* 33) | ‡ *ειδον* ϛ. C. rel. *Orig.* iv. 105ᵉ. 209ᵇ. 258ᵉ. *Eus.* D E. 38ᵃ. in Ps. 518ᵇ. (526ᵈ.) 657ᵉ. | *ηδυνηθησαν ειδειν* D.
18. *του σπειραντος* BX. 33. Syr.Hcl. | ‡ *του σπειροντος* ϛ. CD. rel. (om. *του* Δ.)
19. *συνιεντος*] *συνιοντος* DF. (*συνιωντος* L.) | om. *ὁ* mox Δ.
19. *εσπαρμενον* *Orig.* i. 308ᵃ. | *σπειρομενον* D.
— *αυτου*] *αυτων* D.
20. *οὑτος εστιν*] om. U.
— *λογον*] add. *μου* XΔ. *f**. Syr.Hcl.
— *ευθυς*] *ευθεως* EU. *Orig.* i. 308ᵈ.
21. *δε* *Orig.* i. 308ᵈ. | om. LF.
— *εν* *Orig.* i. 308ᵈ. | om. D*Gr.
— *ἑαυτῳ* *Orig.* i. 308ᵈ. | *αυτῳ* LΔ.
— *γενομενης*] praem. *ἤτα sic.* G.
— *ευθυς* *Orig.* i. 308ᵈ. | *εὐθεως* D. 33.
22. *εις*] *επι* 33.
— *σπαρεις*] *σπειρομενος* D. *a.c.g¹.ff².* (Contra, Vulg. *b.f.ff¹.g².h.*)
— *μεριμνα*] *μερημνη* K.
— *αιωνος*] † add. *τουτου* ϛ. C. rel. Vulg. *b.c.f.ff¹.* Syrr.Crt Pst.&Hcl. Memph. Æth. *Orig.* i. (308ᵇ.) | om. BD. *a.ff².g¹.h.k.* Arm.
— *πλουτου*] *πλουτους* D*. | add. *και περι τα λυπα επεθυμηα εισπορευομεναι* (*sic*) L.mg.
— *τον λογον*] id, Syr.Crt.
23. *την καλην γην* B.*Btly.*CLΔ. 1. 33. *Orig.* i. 308ᵉ. | ‡ *την γην την καλην* ϛ. D. rel.
— *ακουων*] ante *τον λογον* D. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst. | Contra, *f.* Syr.Hcl. rel. *Orig.* i. 308ᵉ. | *ακουσας* U.
23. *συνιεις* B.*Btly.Blc.*D. *Orig.* i. 308ᵉ. | ‡ *συνιων* ϛ. C. rel.
— *ὁς δη* Syr.Hcl. (Memph.) *Orig.* i. 308ᵉ. | *τοτε* D. *a.b.c.h.* | et Vulg. *f.ff¹.g^{1.2}.m.* Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth. | *ὁς δε* Δ.
— sub fin.] add. *ὁ εχων ωτα ακουειν ακουετω* G. (*b.*)*m.* Arm.Zoh.
24. *σπειραντι* BXΔ. 33. M. (Latt.) Syrr. Crt.&Pst.&Hcl.txt. Memph. Æth. (*Orig.* in schol. apud Mattheium.) | ‡ *σπειροντι* ϛ. CD. rel. *h.* Syr.Hcl.mg. MS. *Eus.* in Es. 423ᶜ. 558ᶜ.
— *αγρῳ αυτου* CL. rel. | *αγρῳ εαυτου* B.*Bch.* | *ιδιῳ αγρῳ* D. *Eus.* in Es. 423ᶜ. 558ᶜ.
25. *επεσπειρεν* B.*Bch.Blc.* 1. Vulg. *a.b.c.d.f.ff^{1.2}.g¹.h.l.* Arm. *Iren. Int.* et *ipse* in comm. 287. (*Clem.* 774.) (*Orig.* iii. 134ᵈ.) | ‡ *εσπειρε* ϛ. CD. rel. *e.* *Iren. Gr.* (e Catt.) 287.
— *και* ante *απηλθ.*] om. D*(corr.*)

20. supra *Cl.* | 22. seminatus est *Cl.* | 23. terram bonam *Cl.* | centesimum *Cl.* | sexagesimum *Cl.* | aliud vero trigesimum *Cl.*

B C D [P]. L X Δ. 1. 33. EFGKMSUVΓ.

ἐποίησεν, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. 27 προσελθόντες
δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ, Κύριε,
οὐχὶ καλὸν σπέρμα ‡ ἔσπειρες″ ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν
οὖν ἔχει † ζιζάνια; 28 ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς, Ἐχθρὸς ἄνθρω-
πος τοῦτο ἐποίησεν. οἱ δὲ δοῦλοι ‡ αὐτῷ λέγουσιν,″
Θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά; 29 ὁ δέ
‡ φησιν,″ Οὔ, μή ποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώ-
σητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. 30 ἄφετε συναυξάνεσθαι
ἀμφότερα ‡ ἕως″ τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν † καιρῷ τοῦ
θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς, Συλλέξατε πρῶτον τὰ
ζιζάνια, καὶ δήσατε αὐτὰ [εἰς] δέσμας πρὸς τὸ κατα-
καῦσαι αὐτά· τὸν δὲ σῖτον ‡ συνάγετε″ εἰς τὴν ἀπο-
θήκην μου.

ρλζ β — m ‖ Mar. 4:30–32. Lu. 13:18, 19.

86 31 m᾿Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων,
Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινά-
πεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ
αὐτοῦ· 32 ὃ μικρότερον μέν ἐστιν πάντων τῶν σπερ-
μάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶν
καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ καὶ ‡ κατασκηνοῖν″ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

ρλη ε — n Lu. 13:20, 21.

87 33 n᾿Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς, Ὁμοία
ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα

et fructum fecisset, tunc apparuerunt et zizania. 27 Accedentes autem servi patris familias dixerunt ei, Domine, nonne bonum semen seminasti in agro tuo? unde ergo habet zizania? 28 Et ait illis, Inimicus homo hoc fecit. Servi autem dixerunt ei, Vis, imus et colligimus ea? 29 Et ait, Non, ne forte colligentes zizania eradicetis simul et triticum cum eis. 30 Sinite utraque crescere usque ad messem, et in tempore messis dicam messoribus, Colligite primum zizania, et alligate ea fasciculos ad comburendum; triticum autem congregate in horreum meum.

31 (137, 2.) Aliam parabolam proposuit eis dicens, Simile est regnum caelorum grano sinapis, quod accipiens homo seminavit in agro suo: 32 quod minimum quidem est omnibus seminibus; cum autem creverit, maius est omnibus holeribus et fit arbor, ita ut volucres caeli veniant et habitent in ramis eius.

33 (138, 5.) Aliam parabolam locutus est eis dicens, Simile est regnum caelorum fermento,

---

26. *και* ult°. Vulg. *f.ff*¹. Syrr.Pst.&Hcl. | om. D. *a.b.c.ff*².*g*¹.*h.* (hiat *e*). Syr.Crt.
27. *προσελθ. δε*] *και προσελθ.* Γ.
— *οικοδεσποτου*] add. *εκεινου* D.
— *εσπειρες* CDXEFGV. | ‡ *εσπειρας* ς. BsLΔ. 1s. 33. KsSU. | *εσπειραμεν* M.
— *σῳ*] om. K.
— *εχει*] *εχη* E.
— *ζιζανια*] † praem. *τα* ς. LX. Syr.Hcl. mg. Memph. Arm.MSS. | om. B.*Bch.* CDΔ. 1. EFGKMSUVΓ. (hiat 33.) Syr. Hcl.txt. Arm.Zoh. (*ζιζανιαν* E*).
28. *οἱ δε δουλοι* CLX. rel. Vulg. *f.ff*¹. Syr.Hcl. (Arm.) (Æth.) | om. *δουλοι* B. *g*².*h.* Memph. | D vid. infra.
— *αυτῳ λεγουσιν* BC. Memph. | ‡ *ειπον αυτῳ* ς. LX. rel. Vulg. *f.ff*¹. Syr.Hcl. Arm. Æth. | *λεγουσιν αυτῳ οἱ δουλοι* D. (*a.*)*b.c.e.ff*².*g*¹.*k.* (Syrr.Crt.&Pst.)
— *ουν f.* Syr.Hcl. Æth. | om. D. Vulg. *a.b.c.e.ff*¹·²·*g*¹·²·*h.* Syr.Pst. Arm. [Syr. Crt. Memph.]
— *συλλεξωμεν*] *συλλεξομεν* L. 1. FKM. Arm. | *συλλεξουσαν* Δ.
29. *φησιν* B.*Btly.Blc.*C. Vulg. *b.c.f.ff*¹·²·*g*¹·²·*h.* Syr.Hcl.mg.MS. | *λεγει αυτοις* D. 33. Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth. | ‡ *εφη* ς. LX. rel. *a.* Syr.Hcl.ed. [Memph.anc.]
29. *εκριζωσητε*] -*σετε* Γ.
— *αυτοις τον σιτον* (Vulg.*Cl. ff*¹.*g*².) (Syrr.Pst.&Hcl.*) (Memph.) (Æth.) (habent vv. "etiam" ante *τον σιτον*). | *και τον σιτον συν αυτοις* D. *Am.* Syr. Crt. Arm. | *συν αυτ. τ. σιτ.* Γ. | om. *αυτοις a.b.c.f.ff*².*g*¹.*h.*
30. *αφετε*] add. *ουν* L. 1. U. Syr.Hcl.†.
— *συναυξανεσθαι*] post *αμφοτ.* D. Latt. | *αυξανεσθαι* L. 1.
— *ἑως* BD. | *αχρι* L. | ‡ *μεχρι* ς. C. rel. (hiat 33). | (om. *του* B*Btly.* ut in ipsa collatione videtur).
— *καιρῳ*] † praem. *τῳ* ς. CLEs. Syr. Crt. Memph. | om. B*Bch.*DXΔ. 1. 33. FGKMSUVΓ.
— *αυτα* 1°.] om. D. *e.f.h.k.*
— *εις* BsC. rel. Vulg.*Cl. ff*¹. Syr.Hcl. Memph. Arm.MSS. Æth. | om. DLXΔ. 1. 33. *Am. For.* (Latt. rel.) Syrr.Crt. &Pst. Arm.Zoh. (*Iren.* 325.) (*Orig.* iii. 135ᵇ.)
— *δεσμας*] *δεσμα* 33.
— *αυτα* 2°. *f.k.* | om. D. Latt. rel. Arm.
30. *συναγετε* B*Btly.* 1. Γ. (hiat 33.) | ‡ *συναγαγετε* ς. C. rel. | *συνλεγεται* D.
31. *παρεθηκεν* BsC. rel. Vulg. *ff*¹.*g*¹·². Syrr.Pst.&Hcl. rel. | *ελαλησεν* DL*. 1. (hiat 33). *a.b.c.e.f.ff*².*h.* Syr.Crt.
— *αυτοις*] add. *ὁ Ιησους* L*.
— *ὁμοια εστιν*] *ὡμοιωθη* L. Arm.MSS.
32. *των σπ.*] om *των* D*.
— *αυξηθῃ*] *αυξησῃ* D.
— *μειζον*] *μειζων* D. ‖ add. *παντων* K. Latt. (exc. *d.*) Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Æth. (vid. Mar.) | Contra, Memph. Arm.
— *ελθειν τα πετ. τ. ουρ. και d.h.* | *τα πετ. τ. ουρ. ελθειν και* 1. Vulg. *a.b.c.f.ff*¹·². *g*¹·². Æth. | om. *ελθειν* et *και* M. *e.*
— *κατασκηνοιν* B**Bch.* (diserte) D. | ‡ *κατασκηνουν* ς. B²*Bch.*C. rel.
33. *ελαλησεν αυτοις* BsL. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. | om. D. *k.* Syr.Crt. | *παρεθηκεν αυτοις* C. ‖ add. *λεγων* CLXMU. *Am. g*².*h.l.* Arm. | Contra, BsD. rel. (Latt.) rel.
— *γυνη*] add. sapiens Syr.Crt.

29. cum eis et triticum *Cl.* | in fasciculos *Cl.* | 33 *om.* dicens *Cl. For. Fuld.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη
ὅλον.

ρλθ — ° ‖ Mar. 4:33, 34. ς

34 ° Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παρα-
βολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς ‡ οὐδὲν″
ἐλάλει αὐτοῖς· 35 ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ
ᵖ Ps. 78:2. προφήτου λέγοντος, ᵖ Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα
μου· ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς†.

ρμ ι

88 36 Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν†·
καὶ ‡ προσῆλθαν″ αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες,
36. Φράσον ἡμῖν ‡ Διασάφησον″ ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων
τοῦ ἀγροῦ. 37 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν†, Ὁ σπείρων τὸ
καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· 38 ὁ δὲ
ἀγρός ἐστιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί
εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ
υἱοὶ τοῦ πονηροῦ· 39 ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά
ἐστιν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια † αἰῶνός
ἐστιν· οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν. 40 ὥσπερ οὖν
συλλέγεται τὰ ζιζάνια, καὶ πυρὶ ‡ καίεται,″ οὕτως ἔσται
§ P § ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος†. 41 ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ
τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς
ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, 42 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς

quod acceptum mulier abscondit in farinae satis tribus, donec fermentatum est totum.

34 (139, 6.) Haec omnia locutus est Iesus in parabolis ad turbas, et sine parabolis non loquebatur eis; 35 ut adimpleretur quod dictum erat per prophetam dicentem, Aperiam in parabolis os meum; eructabo abscondita a constitutione mundi.

36 (140, 10.) Tunc dimissis turbis venit in domum, et accesserunt ad eum discipuli eius dicentes, Dissere nobis parabolam zizaniorum agri. 37 Qui respondens ait, Qui seminat bonum semen est filius hominis, 38 ager autem est mundus; bonum vero semen, hi sunt filii regni; zizania autem filii sunt nequam; 39 inimicus autem qui seminavit ea est diabolus; messis vero consummatio saeculi est; messores autem angeli sunt. 40 Sicut ergo colliguntur zizania, et igni comburuntur, sic erit in consummatione saeculi. 41 Mittet filius hominis angelos suos, et colligent de regno eius omnia scandala et eos qui faciunt iniquitatem, 42 et mittent eos in caminum ignis: ibi erit

---

33. ενεκρυψεν *Clem.* 694. | εκρυψεν L. 1. G.
— εις] εν C(*sic*).
— σατα τρια] om. Syr.Crt.
34. ουδεν B.*Btly.Blc.*CΔΜ. *f.* Syr.Hcl. Arm. *Clem.* 803. *Orig.* iii. 3c. | ‡ ουκ ς. D. rel. (Latt.) Memph. (ut vid.) Syrr. Crt.&Pst. Æth. *Orig.* iii. 446b. *Orig. Int.* ii. 202c. *Eus.* in Ps. 462d. 463e *Tert.* de Res. Carn. 34. (vid. Mar. vi. 33).
— ελαλει] -λησεν Δ. | -λη ΕΜΓ.
35. δια] add. Ἡσαιου 1. 33. Æth.*m.* quidam ap. *Eus.* in Ps. 462d. (*Hom.Cl.* 18. 15). | Contra, Codd. et vv. rel. *Eus.* in Ps. 462d *diserte.* (ἐν τοῖς ἀκριβέσιν ἀντιγράφοις) 463e. *Hier.* in loc. vii. 95.
— καταβολης] add. † κοσμου ς. CD. rel. (Latt.) rel. *Hom.Cl.* 18. 15 (vid. Matt. xxv. 34. Rom. i. 20. etc.) | om. B. 1. *e.* Syr.Crt. Æth. *Orig.* iii. 695a. (sed qu: e Psal.) (*Eus.* in Ps. 462e. 463e. *bis.*)
36. οικιαν] add. αυτου 1. Arm. MSS. *Orig.* iii. 3d. 4a. 442a. 481b. | † add. ὁ Ιησους ς. C. rel. *f.h.* Syrr.Pst.&Hcl. | om. BD. 1. (Latt.) Syr.Crt. Memph. Æth. *Orig.* iii. 4b. 442a. | post ηλθεν Γ. trsp. Arm.

36. προσηλθαν B.*Btly.* 33. | ‡ προσηλθον ς. CD. rel. *Orig.* iii. 4b. 442a. 481b.
— αυτου] om. 1. *e.* Arm.Zoh.
— λεγοντες *Orig.* iii. 4b. 442a. 481b. | om. B.*Blc.*
— διασαφησον B. *Orig.* iv. 254a. enarra *a.b.g*1*.h.* (narra *ff*2.) | ‡ φρασον ς. CD. rel. *Orig.* iii. 3e. 4b-c. 442a. 481b. edissere (diss.) Vulg.*Cl.* (*Am*). (*c*). *f.* (*ff*1). (*g*2). (*vid.* cap. xv. 15.)
37. ειπεν] † add. αυτοις ς. C. rel. Vulg.*Cl.* *c.*(*e*).*f.g*2*.h.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm. | om. BD. *Am. a.b.ff*1.2*.g*1*.l.* Memph. Æth. *Orig.* iii. 443d. (*vid.*)
38. ὁ κοσμ.] om. ὁ Δ.
— εισιν οἱ υιοι 2°] | οἱ υιοι εισιν Δ. Vulg. *a.b.c.ff*1.2. Syr.Crt. (Contra, *e.f.g*1*.h.m.* Syrr.Pst.&Hcl. *Iren.* 288.) | om. οἱ M. (*sic*, habet 1°).
— του πον.] om. του Δ.
39. ὁ δε εχθρος] om. Syr.Crt. | ὁ δε αγρος εχθρος Δ.
— ὁ σπειρας αυτα εστιν C(L). rel. Vulg. (*a.b*).*c.f.ff*2*.g*1*.h.* | εστιν ὁ σπειρας αυτα B. | ὁ σπειρας εστιν D. *ff*1. (qui illa seminavit *m.*) | σπειρας] σπειρων L.

39. ὁ διαβολος] om. ὁ B.*Btly.* | malus Syr.Crt.
— αιωνος] † praem. του ς. C. rel. Memph. (*Orig.* iii. 444a.) | om. BD. 33. *Orig.* iv. 254a.
40. συλλεγεται] post τα ζιζανια L. | συνλεγονται D.
— καιεται CLXΔ. 33. EFGKMSUVΓ | ‡ κατακαιεται ς. Bs. 1s. | κατακαιονται D.
— εσται] add. και K*.
— εν] om. K.
— αιωνος] † add. τουτου ς. CP. rel. *f.h.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | om. BD. 1. Γ. (Latt. rel.) Syr.Crt. Arm. Æth. *Iren.* 287. *Orig. Int.* iii. 870d. *Hil.* 1103d.
41. αποστελει *Orig.* iii. 456c. | αποστειλει P. | αποστελλει Γ. (mox om. τους Δ).
— αυτου 1°] om. F.
— τους ποιουντας] praem. omnes Syrr. Crt.Pst.&Hcl. (Contra, *Iren.* 287. *Orig.* iii. 456d.
42. βαλουσιν BsCP. rel. *Orig.* iii. 444c. 456d. *Iren.* 287. | βαλλουσιν DX. (Cod. Vulg. ap. Lachmannum).

35. impleretur *Cl.* | 36. edissere *Cl.* | 37. ait illis *Cl.*

B C D (P) [Z].
L X Δ.
1. 33.
E(F)GKMSUVΓ.

τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. [43] τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν
ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ὁ ἔχων
ὦτα [ἀκούειν] ἀκουέτω.
89 [44] †Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυ-
ρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄνθρωπος
ἔκρυψεν· καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ ‡πωλεῖ
πάντα ὅσα ἔχει,″ καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.
90 [45] Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας·
[46] ‡εὑρὼν δὲ″ ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέ-
πρακεν πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.
91 [47] Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκ παντὸς
48. ἀναβιβ. [αὐτήν]. γένους συναγαγούσῃ, [48] ἣν ὅτε ἐπληρώθη ἀναβιβά-
σαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντες συνέλεξαν
τὰ καλὰ εἰς ‡ ἄγγη,″ τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. [49] οὕ-
τως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται
οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου
τῶν δικαίων, [50] καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον
τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
¶ P ὀδόντων.¶ [51] † συνήκατε ταῦτα πάντα; Λέγουσιν αὐτῷ,

fletus et stridor dentium. [43] Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris sui. Qui habet aures audiat.

[44] Simile est regnum caelorum thesauro abscondito in agro, quem qui invenit homo abscondit, et prae gaudio illius vadit et vendit universa quae habet, et emit agrum illum.

[45] Iterum simile est regnum caelorum homini negotiatori quaerenti bonas margaritas, [46] inventa autem una pretiosa margarita, abiit et vendidit omnia quae habuit, et emit eam.

[47] Iterum simile est regnum caelorum sagenae missae in mare [et] ex omni genere piscium congreganti, [48] quam cum impleta esset educentes et secus litus sedentes elegerunt bonos in vasa, malos autem foras miserunt. [49] Sic erit in consummatione saeculi: exibunt angeli et separabunt malos de medio iustorum, [50] et mittent eos in caminum ignis: ibi erit fletus et stridor dentium. [51] Intellexistis haec omnia? Dicunt

43. εκλαμψουσιν] λαμψουσιν D. *Orig.* iii. 444^{d}(*bis*)^{e}.
— του πατρος αυτων] caelorum. Arm.
— ακουειν CDP. rel. Vulg.*Cl. c.f.ff*$^{1.2.}$ *g*$^{1.2.}$*h. Orig.* iii. 444^{d}. *Hil.* 1103^{e} (sed ? MSS.)|om. B.*Bch.Blc. Am. For. a.b.e.k.*
— ακουετω] om. F*.
44. ὁμοια] †praem. παλιν ϛ. CP. rel. *f.h.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Orig.* iii 446^{a}. *Hil.* 677^{a}. (vid. verr. 45, 47).| om. BD. (Latt.) Syr.Crt. Memph. Æth.
— τῳ αγρῳ *Orig.* i. 186. | om. τῳ D.
— ανθρωπος *Orig.* | τις D.
— πωλει (παντα) ὁσα εχει (B)D. 1. Latt. (exc. *f.*) Syrr. Crt. & Pst. (Memph.) *Orig. Int.* 39^{e}. (*Orig.* iii. 446^{f}.) (om. παντα B. Arm. MSS. *Orig.* iii. 446^{f}.) | ‡παντα ὁσα εχει πωλει ϛ. CP. rel. *f.* Syr.Hcl. Arm. Æth. *Orig.* i. 186.
45. ανθρωπῳ CDP. rel. *Orig.* iii. 448^{b}. 451^{b}. | om. B.
46. εὑρων δε B.*Btly.Blc.*DL. 1. 33. Vulg. *a.b.c.*(*e*)*.ff*^{1}*.h.l.* Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth. (ubi autem invenit *Cypr.* 239). | ‡ὁς εὑρων ϛ. CP. rel. *f.* Syr.Hcl. Memph.

46. ἑνα Vulg. *c.f.ff*^{1}. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Orig.* iii. 448^{b}. 801^{a}(*bis*).|om. D. *a.b.e.g*^{1}*.h.*Syr.Crt. *Cypr.*239.[?Memph.] (bonam, Syr.Crt.)
— πεπρακεν *Orig.* iii. 448^{c}.|επωλησεν D.
— παντα ὁσα] ἁ D. quaecumque *a.c. ff*^{2}*.h.* (Contra, Vulg. rel.)
— ειχεν] add. et venit. Syr.Crt.
47. βληθειση] βληθεισα ? X* ut vid. E*.
— συναγαγουση] συναγουση EF.|συναπαγουση Δ. | συναγουσιν L.
48. ἡν ὁτε Vulg. *c.ff*^{1}. Syrr.(Pst.)&Hcl. (Memph.) Arm. (Æth.)| ὁτε δε D. *a.b.* (*e*)*.f.ff*^{2}*.g*^{1}*.h.* (Syr.Crt.)
— αναβιβασαντες BsCP. rel. Vulg. *c.ff*^{1}. Arm. | ανεβιβασαν D. *a.b.c.f.ff*^{2}*.g*^{1}*.h.* Memph. Æth. ||add. αυτην DPΔS. *a.b.e.f.ff*^{2}*.g*^{1}*.h.* Syrr.Crt.&Pst. | Contra, BsC. rel. Vulg. *c.ff*^{1}. Arm. Æth. [Syr. Hcl. Memph. ancc.]
— επι τον αιγιαλον και BDP. rel. *b.e.f.ff*^{2}*. g*^{1}*.h.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth.|και επι τον αιγιαλον C. 1. Vulg. *c.ff*^{1}*.g*^{2}. *Orig.Int.* iii. 359^{e}.|om. και L. *a.*
— καλα] καλλιστα D. *a.b.ff*^{2}*.g*^{1}. Syr.Crt. Arm.

48. εις αγγη (B.*Btly.* ut vid.)C*. 1. *Orig.* iii. (454^{a}.) 456^{e}. 457^{b}. (αγγηα pro lectione B expressit Fordius.)|εις ‡αγγεια ϛ. Δ. rel. *Orig.* iii. 456^{b}. (αγια L. αγγια C^{3}PX.) | εις τα αγγια D. | εις αγγειον 33. | om. Syr.Crt.
— εβαλον] εβαλαν D. | εξεβαλλον X. | εβαλλον ΔV.
49. αιωνος *Orig.* iii. 456^{b}. | κοσμου D.
50. βαλουσιν *Orig.* iii. 456^{c}. | βαλλουσιν D*X.
51. συνηκατε] †praem. λεγει αυτοις ὁ Ιησους ϛ. C. rel. *f.g*^{2}*.h.* Syrr.(Crt.)Pst.& Hcl. Arm. (et dixit *a.* praem. etiam, "discipulis suis" Syr.Crt.) | om. BD. *Schol. Gr.* Vulg. *b.c.e.ff*$^{1.2.}$ Memph. Æth. *Orig.* iii. 457^{d}. (ut *vid.*)
— ταυτα παντα] παντα ταυτα M.
— ναι] †add. κυριε ϛ. C. rel. *a.b.c.e.f. g*$^{1.2.}$*h.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Orig. Int.* iv. 554^{a}. | om. B.*Btly.Blc.*D. 1. *Sch.Gr.* Vulg. *ff*$^{1.2.}$*k.* Syr.Crt. Syr. Hier. Æth.(Platt.) *Hil.* 678^{b}.

43. patris eorum *Cl.* | aures audiendi *Cl.* | 47. et *Cl. For. om. Am. Fuld.* | 50. mittent ignis in cam. ignis (sic) *Am.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

Ναί†. 52 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς
μαθητευθεὶς ‡τῇ βασιλείᾳ″ τῶν οὐρανῶν ὅμοιός ἐστιν
ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυ-
ροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.

q ‖ Mar. 6: 2–6. 92 53 qΚαὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς
ρμα παραβολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν· 54 καὶ ἐλθὼν εἰς
τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ
αὐτῶν, ὥστε ‡ἐκπλήσσεσθαι″ αὐτοὺς καὶ λέγειν,
r Jo. 6: 42. Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; 55 r οὐχ
οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; ‡οὐχ″ ἡ μήτηρ
¶ F αὐτοῦ¶ λέγεται Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος
καὶ ‡Ἰωσὴφ″ καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; 56 καὶ αἱ ἀδελ-
φαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσίν; πόθεν οὖν
§ Z‡ τούτῳ ταῦτα πάντα; 57 καὶ §ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.
s Jo. 4: 44. Lu. 4: 24. ρμβ α ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,s Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος
εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι †καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 58 καὶ οὐκ
ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν
αὐτῶν.

ci, Etiam. 52 Ait illis, Ideo omnis scriba doctus in regno caelorum similis est homini patri familias, qui profert de thesauro suo nova et vetera.

53 Et factum est cum consummasset Iesus parabolas istas, transiit inde. 54 (141, 1.) Et veniens in patriam suam docebat eos in synagogis eorum, ita ut mirarentur et dicerent, Unde huic sapientia haec et virtus? 55 Nonne hic est fabri filius? Nonne mater eius dicitur Maria, et fratres eius Iacobus et Ioseph et Simon et Iudas? 56 Et sorores eius nonne omnes apud nos sunt? Unde ergo huic omnia ista? 57 Et scandalizabantur in eo. (142, 1.) Iesus autem dixit eis, Non est propheta sine honore nisi in patria sua et in domo sua. 58 Et non fecit ibi virtutes multas propter incredulitatem illorum.

XIV. ΚΕ′ ρμγ β 93 1 t Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ τε-
t ‖ Mar. 6: 14—29. ‖ Lu. 9: 7—9. τράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, 2 καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν
αὐτοῦ, Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς

1 (143, 2.) In illo tempore audiit Herodes tetrarcha famam Iesu, 2 et ait pueris suis, Hic est Iohannes baptista: ipse sur-

457d. *Eus.* in Ps. 206c. (ut *vid.*).
52. ὁ δε Syr.Hcl.txt. *b.c.ff*1.*g*1.*h.* (hiat *a*). Arm. Æth. | om. D. Syrr.Crt.&Pst. Vulg. *f.ff*2. Memph. ‖ add. Ιησους C. Syr.Hcl.mg.
— ειπεν B txt.C. rel. | λεγει B mg.D. Latt.
— μαθητευθεις] μαθητευθη L.
— τῃ βασιλειᾳ BC. 1. 33. K. *e.* Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 459f. (458d. 459b.) | eadem, praem. εν DM. (Latt.) *Iren.* 237. *Hil.* 678b. | ‡εις την βασιλειαν ς. L. rel.
— εκβαλλει] εκβαλει LEG. | προφερει 1. *Orig.* 460a.d.
54. ελθων] ηλθεν L.
— εκπλησσεσθαι BCD(L)XΔ. 1. 33. (EF)GUV. (εκπλησεσθαι LEF.) *Eus.* in Ps. 373c. | ‡εκπληττεσθαι ς. KMsSs. *Orig.* iii. 462c.
— τουτῳ] add. πασα D. Æth. *Eus.* in Ps. 398a. ad Steph. i. 223. | Contra, *Orig.* iii. 462c. *Eus.* in Ps. 373c.
— και αἱ δυναμεις *Eus.* in Ps. 398a. ad Steph. i. 223. | om. 1. *Eus.* in Ps. 373c.
55. τεκτονος] praem. Josephi *a.b.ff*2.*g*1. Syr.Crt. (add. *h.*) | om. Vulg. *c.e.f.ff*1.*g*2. *Orig.* iii. 462d. iv. 115c. 269b. *Eus.* in Ps. 373c. 398a. ad Steph. i. 223.
— ουχ 2o. B.*Btly.*CΔ. 33. M. *Orig.* iii. 462d. iv. 115c. 269b. *Eus.* in Ps. 373c. | ‡ουχι ς. D. rel. *Eus.* ad Steph. i. 223. | (M habet ante cum rel. ουχ οὑτος).
— Μαριαμ BsD. rel. *Orig.* iii. 462d. iv. 115c. 269b. | Μαρια C. *Eus.* ad Steph. i. 223. (*Orig.* iv. 282e).
— Ιωσηφ BC. 1. 33. Latt. (exc. *d.k.*) Syrr. Crt.&Hcl.mg. Memph. Arm. 1. *Orig.* iii. 462e. iv. 115c. *Eus.* ad Steph. i. 223. | ‡Ιωσης ς. LΔK. *k.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Arm.Zoh. Æth. | Ιωση S. in mg. | Ιωαννης DXEF(Wtst.)GMStxtUVΓ. *Orig.* iv. 282e.
56. προς ἡμας] παρ' ἡμιν Δ.
— ουν] om. M.
— ταυτα παντα BsC. 1. 33. MSsUΓ. *Eus.* in Ps. 373d. | παντα ταυτα DLXΔEF (Wtst.)GKV. (Latt.) *Orig.* iv. 269b. [*ff*1].
57. εν αυτῳ] εις αυτον X.
— ειπεν] λεγει Z. *Orig.* iii. 464c.
— πατριδι] †add. αυτου ς. C(vid. inf.) L. rel. Vulg. *b.c.f.ff*2.*g*1.2.*h.* Syrr.Crt.Pst. &Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 462b. 464c. | praem. ιδιᾳ CZ. *ff*1. *Orig.* iii. 133a. | om. utr. BD. 33. *a.k.* (C habet utr., vid. supra).
57. και εν τῃ οικιᾳ αυτου] om. L. Harl.* *f.g*1. (haec praetermittit *Orig.* iii. 464).
58. την απιστιαν *Orig.* iii. 466c. | τας απιστειας D.
1. εκεινῳ] add. δε D. Syrr.Crt.&Pst. Memph. | Contra, *Orig.* iii. 467d.
— Ἡρωδης] praem. ὁ X.
— τετραρχης BsDL. rel. Syr.Hcl.mg. *Graece.* | τετρααρχης CZΔ. Memph.
2. οὑτος] praem. μητι D. *b.f.g*2.*h.* | Contra, Vulg. *a.c.ff*1.2.*g*1. *Orig.* iii. 467d. 521e.
— βαπτιστης] add. ὁν εγω απεκεφαλισα D. *a.b.ff*1.*g*2.*h.* | Contra, Vulg. *c.ff*2.*g*1.
— αυτος BsDZ. rel. *Orig.* iii. 469c. 521e. (ed.) | οὑτος C. 1. *Orig.* iii. 521c. (cod.)

54. et virtutes *Cl.* | 55. frater *Am.*
1. audivit *Cl.*

BCD[F](Z)[II]. LXΔ[Θ]. 1. 33. E[F]GKMSUV (Γ). ρμδ β

u Lu. 3: 19, 20.

x c. 21: 26. Mar. 11: 32. Lu. 20: 6. ρμε ς

ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις
ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. 3 u ὁ γὰρ Ἡρώδης κρατήσας τὸν
Ἰωάννην ἔδησεν αὐτὸν καὶ ‡ἐν τῇ φυλακῇ ἀπέθετο″
διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ
αὐτοῦ. 4 ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, Οὐκ ἔξεστίν
σοι ἔχειν αὐτήν. 5 καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι,x ἐφο-
βήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. 6 ‡ γενε-
σίοις δὲ γενομένοις″ τοῦ Ἡρώδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ
τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἤρεσεν τῷ Ἡρώδῃ·
7 ὅθεν μεθ᾽ ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ‡ἂν″
αἰτήσηται. 8 ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς
αὐτῆς, Δός μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν
§ Θ‡ Ἰωάννου τοῦ § βαπτιστοῦ. 9 καὶ ‡ λυπηθεὶς″ ὁ βασιλεὺς
§ F διὰ † τοὺς ὅρκους§ καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσεν
δοθῆναι· 10 καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισεν † Ἰωάννην ἐν
τῇ φυλακῇ. 11 καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι
καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ αὐτῆς.
12 καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ
‡πτῶμα″ καὶ ἔθαψαν ‡αὐτόν·″ καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν
τῷ Ἰησοῦ.

rexit a mortuis, et ideo virtutes operantur in eo. 3 (144, 2.) Herodes enim tenuit Iohannem et alligavit eum et posuit in carcerem propter Herodiadem uxorem fratris sui. 4 Dicebat enim illi Iohannes, Non licet tibi habere eam. 5 Et volens illum occidere timuit populum, quia sicut prophetam eum habebant. 6 (145, 6.) Die autem natalis Herodis saltavit filia Herodiadis in medio, et placuit Herodi; 7 unde cum iuramento pollicitus est ei dare quodcumque postulasset ab eo. 8 At illa praemonita a matre sua, Da mihi, inquit, hic in disco caput Iohannis baptistae. 9 Et contristatus est rex; propter iuramentum autem et eos qui pariter recumbebant iussit dari, 10 misitque et decollavit Iohannem in carcere. 11 Et allatum est caput eius in disco et datum est puellae, et tulit matri suae. 12 Et accedentes discipuli eius tulerunt corpus et sepelierunt illud, et venientes nuntiaverunt Iesu.

---

2. *αἱ δυναμεις ενεργουσιν*] *ενεργ. αἱ δυν.* M. magna est potestas ejus Syr.Crt. (*εναργουσιν* D*).
— *εν* *Orig.* iii. 521e. | om. Z.
3. Ἡρωδης] add. *τοτε* B. | Contra, CDZ. rel. *Orig.* iii. 469c.
— *αυτον* *Orig.* iii. 469c. | om. B. *ff*1.*h*. *Orig.* iii. 470b.
— *και εν τη φυλακη απεθετο* B. *ff*1.*h*. | *και απεθετο εν τη φυλακη* 1. *Orig.* iii. 471b. | *εν φυλακη και απεθετο* 33. *Orig.* iii. 470b. | ‡*και εθετο εν φυλακη* ς. CL. rel. Vulg. *b.c.f.ff*2.*g*1. Syrr.Crt.Pst. &Hcl. Memph. Arm. | *εν τη φυλακη* tantum D. *a* (ut vid. e spat.) *e.k*. Æth. *Orig.* iii. 469c(*vid.*) | *εν τη φυλακη* .... Z (sequ. ut vid. e spatio *και εθετο* s. fortasse *και απεθετο*.)
— *τη φυλακη* BDZ. 1. Memph. *Orig.* iii. 469d. 471b. | *om. *τη* ς. CX(*sic*). 33. rel. *Orig.* iii. 470b.
— Φιλιππου] om. D. Vulg. *a.c.e.ff*1.*g*1.*k*. | Contra, *Gat. Mm. b.f.ff*2.*g*2.*h*. *Orig.* iii. 470b.
— ad fin.] add. *ὁτι αυτην εγαμησεν* Æth.*m.a*.
4. *αυτῳ*] post Ιωαννης B.*Bch*.Z (in utroque loco B.*Btly*.) | Contra, CD. 1. 33. rel. Latt. rel. *Orig.* iii. 470c.
— *ὁ* ante Ιωαν.] om. D.
4. *ουκ*] praem. *ὁτι* M.
— sub fin.] uxorem fratris tui *f.ff*1. | add. in uxorem Syrr.Crt.&Pst.
5. *ὁτι*] *επει* B.txt. (cor. in mg.*)
— *ειχον*] *εχον* Δ. | add. Johannem Syr. Crt. Æth.
6. *γενεσιοις δε γενομενοις* BDZL. (*γενεσιων δε γενομενων* CK.) Syrr.Crt.Pst. &Hcl.txt. Memph. Arm. Æth. | *γενεσιοις δε αγομενοις* 1. | ‡*γενεσιων δε αγομενων* ς. XΔ. 33. EGMSsUVΓ. Syr.Hcl.mg. (hiat F). | die autem natalis. (Latt.) sed cum advenisset dies natalis *ff*1. : natale autem facto *d*.
— *της* Ἡρωδιαδος *Orig.* ii. 44d. | *αυτου* Ἡρωδιας D Gr.
7. *μεθ'*] *μετ'* X.
— *ὡμολογησεν*] *ωμοσεν* Z. Syr.Pst.
— *αυτη δουναι*] *δουναι αυτη* 1. K.
— *αν* BD. 33. | ‡*εαν* ς. CZ. rel.
— fin.] add. ab eo Latt. (hiat *a*). Æth.
8. *δος μοι φησιν* BCZ. rel. Vulg. *g*2. Syr. Hcl. Memph. Arm. | *ειπεν δος μοι* D. *a.b.c.f*.(*ff*1.)2.*h.l*. Syrr.Crt.&Pst. Æth.
— *ὡδε*] om. *a.b.c.f.ff*1.2 *g*1.*h*. Memph. | Contra, Vulg. et *Am. For*.(sic) *g*2. (hiat *e*). vv. rel.
— *επι πινακι* BCZ. rel. | om. D.
— *την*] om. D*. (mox *του Ιωαν.* Δ).
9. *λυπηθεις* BD. 1. *a*. | ‡*ελυπηθη* ς. C. rel. Vulg. *b.c.f.ff*1.2.*g*1.*h*. Syrr.Crt.Pst.& Hcl. Memph. Arm. Æth. [hiant Z. 33].
9. *βασιλευς*] add. Herodes Latt. exc. Vulg.
— *δια*] †add. *δε* ς. CZ. rel. Vulg. (*c*). *f.g*2. Syrr.(Crt.)Pst.&Hcl. Memph. Arm. | om. BDL*. 1. *a.b.ff*1.2.*g*1.*h*. Æth.
— *και τους* BsC. rel. Vulg. *g*2. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Arm. | *και δια τους* D. *a.b c.f.ff*1.2 *g*1.*h*. Syr.Crt. Æth. [hiat Z].
— *δοθηναι*] add. *αυτη* 1. Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth.
10. Ιωαννην] †praem. *τον* ς. CD. rel. | om. BZΘ. 1.
11. *επι*] *επι τῳ* D. | *εν τῳ* 1.
— *ηνεγκεν*] add. puella *b.c.f.ff*2.*g*1.*h*. Syr.Crt. Memph. | Contra, Vulg. *g*2. vv. rel. (hiant *a.e*). | add. *αυτην* M.
12. *προσελθοντες*] *ελθοντες* Z. *Orig.* iii. 473a.
— *αυτου*] add. *και* E*.
— *πτωμα* BCDL. 1. 33. Syrr.Crt.&Pst. Memph. [hiat Z.] | ‡*σωμα* ς. X. rel. Syr. Hcl. ("corpus" Latt. quo vocabulo pro *πτῶμα* et *σῶμα* utuntur). ‖ add. *αυτου* DL. Vulg.*Cl*. *c.f.ff*1.2.*g*2.*h.l*. Syrr. Crt.&Pst. Æth. | Contra, BC. rel. *Am*. *a.b.g*1. Syr.Hcl. Memph. Arm.

11. attulit *Cl*. | 12. corpus ejus *Cl*.

Vulg. *a. b. c.* $\overline{\rho\mu\varsigma}$ γ
Syrr. C. P. H.
Memph.
Arm. Æth.
y ‖Mar. 6:32—44.
‖Lu. 9:10—17.
‖Jo. 6: 1—13.
c. 15:32, etc.
Mar. 8: 1, etc.
§ Π‡
z c. 9:36. Κϛʹ $\overline{\rho\mu\zeta}$ α
¶ Γ
§ Ρ
18. [ὧδε]
¶ Ζ

94 13 y ‡ Ἀκούσας δὲ″ ὁ Ἰησοῦς § ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν
ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ᾽ ἰδίαν. καὶ ἀκούσαντες
οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων.
14 Καὶ ἐξελθὼν† εἶδεν πολὺν ὄχλον, z καὶ ἐσπλαγ-
χνίσθη ἐπ᾽ ‡ αὐτοῖς″ καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀῤῥώστους
αὐτῶν.
95 15 Ὀψίας δὲ γενομένης ‡ προσῆλθαν″ αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ† λέγοντες,¶ Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ
ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελ-
θόντες εἰς τὰς κώμας § ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα.
16 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελ-
θεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. 17 οἱ δὲ λέγουσιν
αὐτῷ, Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο
ἰχθύας. 18 ὁ δὲ εἶπεν, Φέρετέ μοι ‡ ὧδε αὐτούς.″ 19 καὶ
κελεύσας¶ τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ ‡ τοῦ χόρτου″
† λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀνα-
βλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ‡ ηὐλόγησεν,″ καὶ κλάσας
ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς
ὄχλοις. 20 καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ
ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους

13 (146,3.) Quod cum audisset Iesus, secessit inde in navicula in locum desertum seorsum: et cum audissent turbae, secutae sunt eum pedestres de civitatibus. 14 Et exiens vidit turbam multam, et misertus est eius et curavit languidos eorum.

15 (147,1.) Vespere autem facto accesserunt ad eum discipuli eius dicentes, Desertus est locus, et hora iam praeteriit: dimitte turbas, ut euntes in castella emant sibi escas. 16 Iesus autem dixit eis, Non habent necesse ire: date illis vos manducare. 17 Responderunt ei, Non habemus hic nisi quinque panes et duos pisces. 18 Qui ait eis, Afferte illos mihi huc. 19 Et cum iussisset turbam discumbere supra faenum, acceptis quinque panibus et duobus piscibus, aspiciens in caelum benedixit, et fregit et dedit discipulis panes, discipuli autem turbis. 20 Et manducaverunt omnes et saturati sunt. Et tulerunt reliquias, duodecim cophinos fragmentorum plenos.

12. εθαψαν] εθαψεν F*.
— αυτον B.*Btly*.Θ. *a.ff*¹. [hiant Z. 33]. | ‡αυτο ϛ.CD.rel.(vid.Mar.) | om. Arm.
13. ακουσας δε BDZL. 1. 33 (ut vid.) *d.f.k.* (Syrr.Crt.&Pst.) (Memph.) *Orig.* iii.473ᵇ. quod cum audisset Vulg. quo audito (Latt. rel.) | ‡και ακουσας ϛ. C. rel. Syr.Hcl. Arm. (Æth.)
— ὁ Ιησους] om. Θ.
— εν πλοιῳ] om Γ. Syr.Crt.
— πεζῃ BCD. rel. *Orig.* iii. 474ᵇ. pedibus *a.ff*¹. | πεζοι ZΠL. Syr.Hcl.mg. pedestres Vulg. Latt. rel.
— πολεων] add. et e castellis Syr.Crt. *b.*
14. και 1°] om. G.
— εξελθων] †add. ὁ Ιησους ϛ. CIIX. rel. *f.h.* Syrr.Pst.&Hcl. *Orig.* iii. 509ᵈ. | om. BD. 1. 33. Vulg. *b.c.ff*¹·²·*g*¹. Syr.Crt. Memph. Arm. Æth. [hiant ZΘ]. (post ειδεν L. *a.*) ‖και εξελθων ειδεν.... και] et (ut) vidit *a.b.*(*ff*².) Syr.Crt.
— πολυν οχλον *Orig.* iii. 481ᶜ. 509ᵈ. | οχλον πολυν D. 33. Latt.
— επ᾽ αυτοις B.*Bch*.CXΔΘ. 1. EFGMSU VΓ. *Orig.*iii.481ᶜ. [hiat Z]. | ‡επ᾽ αυτους ϛ. 33. Ks. (-οῖς sic St. 3). | επ᾽ αυτον II. *Orig.*iii.509¹. | εν αυτοις L. | περι αυτων D.
— αρρωστους *Orig.* iii. 474ᵉ. 481ᶜ. 509ᵈ. | αρρωστουντας D.
15. προσηλθαν B. 33. [hiant ZII]. | ‡προσηλθον ϛ. CD. rel. *Orig.* iii. 475ᵈ. 476ᵃ. 509ᵈ.
15. μαθηται] †add. αυτου ϛ. CD. rel. (Latt.) Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Æth. *Orig.* iii. 475ᵈ. 476ᵃ. | om. B.*Btly.* *Blc.*Z (ut liquet e spatio). 33. *b.k.* Arm. *Orig.* iii. 481ᶜ. 509ᵈ. [hiat II].
— ηδη παρηλθεν BCDII. | παρηλθεν ηδη Z (ut vid.) 1. *Orig.* iii. 475ᵈ. 509ᵈ. (παρηλ.... Z).
— απολυσον] add. ουν CZ. 1. Memph. *Orig.*iii.475ᵈ.476ᵇ. Syr.Hcl.mg. Memph. | Contra, BDII. rel. *Orig.* iii. 481ᶜ. vv. rel.
— κωμας] χωρας Δ Gr. | praem. κυκλῳ C*. 33. Syr.Hcl.mg. Syr.Hier. Arm. (vid. Mar. et Luc.) ‖non hab. BC³ZII. rel. vv. *Orig.*iii.475ᵈ. (476ᶜ.) 481ᶜ. | (mox αυτοις L).
16. Ιησους BCPZII. rel. (Latt.) Syr.Hcl. | om. D. *k.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth. (vid. Mar. et Luc.)
— ειπεν αυτοις] φησιν 1. | om. αυτοις *a.b.ff*². Memph. Arm.
— αυτοις 2°] post φαγειν D. | Contra, *Orig.* iii. 477ᵃ.
17. λεγουσιν BsCDP. rel. | ..ον (i. e. ειπον s. ελεγον) Z [hiat II].
— εχομεν] -ωμεν LΘKU.
18. ειπεν] add. αυτοις P.
— μοι ὡδε αυτους B.*Bch.*Z (ut e spatio liquet). 33. [hiat II]. | ‡μοι αυτους ὡδε ϛ. CP. rel. Vulg.*Cl.* *f.*(*ff*¹. Arm. om. μοι). illos mihi huc *Am.* *For.* Syrr.Pst. &Hcl. Æth. | om. ὡδε B.*Btly.*D. 1. *a.b.c.* *ff*².*g*¹.*h.* Syr.Crt. Memph. (ut vid.)
19. κελευσας B²CDPII. *Orig.* iii. 479ᵃ. | κελευσατε B**Bch.* | εκελευ[σεν] Z. jussit *ff*¹. *Orig.* 479ᵇ. | κελευει *Orig.* (509ᶠ. 510ᵃ.)
— τους οχλους *g*². *Orig.* iii. 479ᵃ. | τον οχλον D. (Latt.) Arm.Zoh.
— του χορτου B.*Btly.*C*II. 1. 33. Latt. Syrr.Crt.Pst.&Hcl.mg. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 479ᵃ. 482ᵃ. 509ᶠ. 510ᵉ. | του χορτους sic L. | ‡τους χορτους ϛ. C²P. rel. Syr.Hcl.txt. | τον χορτον D.
— λαβων] †praem. και ϛ. C*IIX. *ff*¹.*h.* Memph. Arm. | om. BC**DPLΔ. 1. 33. EFGKMSUV. (Latt.) Syr.Hcl. *Orig.* iii. 479ᵃ. [Syrr.Crt.&Pst. Æth.] (ελαβεν D).
— ηυλογησεν CDPII. *Orig.* iii. 479ᵇ. 510ᵃ. | ‡ευλογ. ϛ. Bs. rel. *Orig.* iii. 481ᵈ.
— μαθηται] add. posuerunt *b.* Syr.Crt. Memph.
— τοις οχλοις] τους οχλους X.
20. των κλασματων] om. Θ. *a.* | add. a conspectu eorum Syr.Crt. (mox ιβʹ D).

14. misertus est eis *Cl.* | 18. mihi illos huc *Cl.*

BCD(P)(Π). LXΔ(Θ). 1. 33. EFGKMSUV. πλήρεις. [21] οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεν-
ΚΖ′ ρμη ͅ τακισχίλιοι, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.
96 [22] a Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν † τοὺς μαθητὰς† ἐμ-
a Mar. 6:45—56. ||Jo. 6:16—21. βῆναι εἰς† πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν,
ρμθ β ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. [23] καὶ ἀπολύσας τοὺς
ὄχλους ἀνέβη¶ εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι.
¶ Π ρν δ ὀψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ. [24] τὸ δὲ πλοῖον ἤδη
24. *μέσον τῆς θαλάσσης ἦν* ‡ σταδίους πολλοὺς ἀπὸ τῆς γῆς ἀπεῖχεν″ βασανιζόμε-
νον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος.
[25] τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ‡ ἦλθεν″ πρὸς αὐτοὺς†
περιπατῶν ἐπὶ ‡ τὴν θάλασσαν.″ [26] καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ
μαθηταὶ ἐπὶ ‡ τῆς θαλάσσης″ περιπατοῦντα ἐταράχθη-
σαν, λέγοντες ὅτι φάντασμά ἐστιν, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου
27. [ὁ Ἰησοῦς] ἔκραξαν. [27] ‡ εὐθὺς″ δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέ-
ρνα ι γων, Θαρσεῖτε· ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. [28] ἀποκριθεὶς
¶ Θ δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν, Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με
‡ ἐλθεῖν πρός σε″ ἐπὶ τὰ ὕδατα. [29] ὁ δὲ εἶπεν, Ἐλθέ.¶
καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου † Πέτρος περιεπάτησεν
29. *καὶ ἦλθεν* ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. [30] βλέπων δὲ
τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη· καὶ ἀρξάμενος κατα-
ποντίζεσθαι ἔκραξεν λέγων, Κύριε, σῶσόν με. [31] εὐ-

[21] Manducantium autem fuit numerus quinque milia virorum, exceptis mulieribus et parvulis.

[22] (148, 6.) Et statim iussit discipulos ascendere in naviculam et praecedere eum trans fretum, donec dimitteret turbas. [23] (149, 2.) Et dimissa turba ascendit in montem solus orare. (150, 4.) Vespere autem facto solus erat ibi. [24] Navicula autem in medio mari iactabatur fluctibus: erat enim contrarius ventus. [25] Quarta autem vigilia noctis venit ad eos ambulans supra mare. [26] Et videntes eum supra mare ambulantem turbati sunt, dicentes quia phantasma est, et prae timore clamaverunt. [27] Statimque Iesus locutus est eis dicens, Habete fiduciam: ego sum, nolite timere. [28] (151, 10.) Respondens autem Petrus dixit, Domine, si tu es, iube me venire ad te super aquas. [29] At ipse ait, Veni. Et descendens Petrus de navicula ambulabat super aquam ut veniret ad Iesum. [30] Videns vero ventum validum timuit, et cum coepisset mergeri, clamavit dicens, Domine, salvum me fac. [31] Et continuo Iesus exten-

21. *ὡσει* BsCP. rel. | *ὡς* DΠΔ. 1. 33. || om. Θ. Latt. (exc. *d.f.* hiat *e*). Syrr.Crt. &Pst. Memph. *Orig.* iii. 478^d^. | Contra, *d.f.* Syr.Hcl. Arm. Æth.
— *γυναικων και παιδιων* BsCPΠ. rel. Vulg. *f.* vv. rel. | *παιδιων και γυναικων* D. 1. Latt. rel. (hiat *e*). Memph. *Orig.* iii. 478^d^. (479^a^).
22. *ευθεως* *Orig.* iii. 480^b^. 482^e^. | om. C*. Syr.Crt.
— *ηναγκασεν*] †add. *ὁ Ιησους* ς. LXM. rel. Vulg. *Cl.* (*a.b.c.ff*^2^*.g*^1.2.^*h.*) | om. BCDPΠΔΘ. 1. 33. *Am. e.f.ff*^1^. Syrr.Crt.Pst. &Hcl. Syr.Hier. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 480^b^. 482^e^.
— *μαθητας*] †add. *αυτου* ς. BsPXEFK. *a.b.c.ff*^1.2.^*g*^1.2.^ *h.* Syrr. Crt. Pst. & Hcl. Memph. Æth. | om. CDΠLΔΘ. 1. 33. GMSUV. Vulg. *e.f.l.* Arm. *Orig.* iii. 480^b^. 482^c.e.f.^ (diserte).
— *εμβηναι*] *εμβειν* (sic) X.
— *πλοιον*] † praem. *το* ς. CDPΠ. rel. *Orig* iii. 480^b^. 481^e^. 482^c.f.^ | om. B. 1. 33. Arm. *Eus.* D.E. 446^b^.
— *αυτον* BsCP. rel. Vulg. *c.f.g*^2^. rel. *Orig.* iii. 480^b^. 481^e^. 482^c.f.^ *Eus.* D.E. 446^b^. | om. D. *a.b.e.*(*ff*^1^.)^2^*g*^1^*.h.* Arm. | *αυτους* ΠΘ.
— *απολυσῃ*] *απολυσει* K.
22. *τους οχλους*] *τον οχλον* F*. Arm. MSS. (illos Syr.Crt.)
23. *καθ' ιδιαν* D.
— *μονος*] om. F.
24. *ηδη* BCP. rel. *b.c.e.g*^1^*.h.* Syr.Hcl. *Eus.* D.E. 446^c^. (hiat Π). | om. D. Vulg. *a.f.ff*^1^. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth. (vid. Mar.)
— *σταδιους πολλους απο της γης απειχεν* B. Syrr.Crt &Pst. Memph. (sed habet *σταδιους ὡς εικοσιπεντε* e Joh. vi. 19). Arm. (Syr.Hier. habet haec post lectionem ς.) | ‡ *μεσον της θαλασσης ην* ς. CP. rel. (Latt. *vid.*) Syr.Hcl. Æth. *Orig.* iii. (483^b^. 484^a.e.^ *ut vid.*) *Hil.* 679^e^. (vid. Mar. vi. 47). | *ην εις μεσον της θαλασσης* D. *e.* (*ην εν μεσῳ της θαλ.* *Eus.* D.E. 446^c^).
— *ην γαρ*] *η γαρ* D*.
25. *τεταρτῃ δε φυλακῃ*] *τεταρτης δε φυλακης* D.
— *ηλθεν* BC^2^P. 1. 33. Latt. Syrr.Crt.Pst. &Hcl.mg. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 483^c^ (*bis*). *Eus.* D.E. 92^d^. in Ps. 588^d^. | ‡ *απηλθεν* ς. C*(?)D. rel. Syr.Hcl.txt.
— *περιπατων*] ante *προς αυτους* D. || † praem. *ὁ Ιησους* ς. C LX. rel. *a.b.c.e. f.ff*^2^*.g*^2^*.h.* Syrr.Crt.&Pst. Arm. *Eus.* D.E. 92^d^. (ante *πρ. αυτ.*) in Ps. 588^d^. | om. BC* DPΔΘ(*vid.*) 1.33. SV. Vulg. *ff*^1^*.g*^1^*.l.* Syr. Hcl. Memph. Æth. *Orig.* iii. 483^c^. (*bis*).
25. *επι την θαλασσαν* B. *Bch.* PΔΘ. 1. *Orig.* iii. 483^c^. | ‡ *επι της θαλασσης* ς. CD. rel. *Eus.* D.E. 92^d^. in Ps. 588^d^. (*της θαλασση sic* M).
26. *και ιδοντες αυτον οἱ μαθηται* CPLX. 33. rel. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. (Arm.) Æth. | *οἱ δε μαθηται ιδοντες αυτον* BD. (*f.*) vid. Mar. vi. 49. | *και ιδοντες αυτον* (tantum) 1 (ut puto) Latt. exc. *d.f.* *Eus.* D.E. 92^d^. (vid. Mar.)
— *επι της θαλασσης* BCD. 1. 33. *Eus.* D.E. 92^d^. 446^c^. | ‡ *επι την θαλασσαν* ς. PΔΘ. rel. (om. *h.*)
— *περιπατουντα* CDP. rel. (Latt.) vv. rel. ut vid. | ante *επι τ. θαλ.* B. *Bch.* 33. *g*^1^. Syrr. Crt. Pst. & Hcl.. *Eus.* D.E. 92^d^. (vid. Mar.) | om. *b.* *Eus.* D.E. 446^c^.
27. *ευθυς* BD. | ‡ *ευθεως* ς. C. rel. (hiat P.) *Eus.* D.E. 446^c^.
— *αυτοις ὁ Ιησους* CP. rel. *f.* Syr.Hcl. Arm. Æth. | *ὁ Ιησους αυτοις* B. | om. *ὁ Ιησους* D. *ff*^1^. Syr.Crt. Memph. *Eus.* D.E. 446^c^. | ante *ελαλ.* (Latt.) Syr.Pst.
— *θαρσειτε* *Orig.* iii. 485^b^. | *θαρρειτε* D.
28. *αυτῳ ὁ Πετρος ειπεν* C(D)LX. 1. rel.

22. Et statim compulit Jesus *Cl.* | navicula *Am.* | 25. super *Cl.* | 26. *id.* | 28. ad te venire *Cl.* | 30. mergi *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth. θέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο
αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ, Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας;
ρνβ/ς [32] Καὶ ‡ ἀναβάντων″ αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ
33. [ἐλθόντες] ἄνεμος· [33] οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν
αὐτῷ λέγοντες, Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ.
ρνγ/β 97 [34] Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ‡ ἐπὶ″ τὴν γῆν * εἰς″
Γεννησαρέτ. [35] καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ
τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον
ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς
ἔχοντας· [36] καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται
τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἥψαντο
διεσώθησαν.

dens manum apprehendit eum, et ait illi, Modicae fidei, quare dubitasti? [32] (152, 6.) Et cum ascendissent in naviculam, cessavit ventus. [33] Qui autem in navicula erant venerunt et adoraverunt eum dicentes, Vere filius dei es.

[34] (153, 2.) Et cum transfretassent, venerunt in terram Gennesar. [35] Et cum cognovissent eum viri loci illius, miserunt in universam regionem illam, et optulerunt ei omnes male habentes, [36] et rogabant eum ut vel fimbriam vestimenti eius tangerent: et quicumque tetigerunt salvi facti sunt.

XV. ΚΗ′ ρνδ/ς [b] ‖Mar. 7:1–23. 98 [1] [b] Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ † ἀπὸ Ἱερο-
σολύμων ‡ Φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς″ λέγοντες, [2] Διὰ
τί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσιν τὴν παράδοσιν τῶν
πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας [αὐτῶν,]
ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. [3] ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ
¶ P τί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ¶ ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ
§ Θ τὴν παράδοσιν ὑμῶν; [4] ὁ γὰρ θεὸς ‡ εἶπεν″ § [c] Τίμα
[c] Ex. 20:12. [d] Ex. 21:17. τὸν πατέρα † καὶ τὴν μητέρα· καὶ [d] Ὁ κακολογῶν πα-

[1] (154, 6.) Tunc accesserunt ad eum ab Hierosolymis scribae et Pharisaei dicentes, [2] Quare discipuli tui transgrediuntur traditionem seniorum? non enim lavant manus suas cum panem manducant. [3] Ipse autem respondens ait illis, Quare et vos transgredimini mandatum dei propter traditionem vestram? Nam deus dixit, [4] Honora patrem tuum et matrem, et, Qui male dixerit patri vel

(hiat P.) *b.e.f.ff*^1.2.*g*^2.*h.*Syr. Hcl. Arm. *Eus.* D.E. 92^d. (D. om. ὁ) | ὁ Πετρ. ειπ. αυτῳ B. *g*^1. Syr.Pst. Memph. | ὁ Πετρ. αυτ. ειπ. 33. | om. αυτῳ Δ. Vulg. *a.c.* Æth. [Syr.Crt.]
28. με *Eus.* D.E. 92^d. | μοι CΔ.
— ελθειν προς σε B.*Btly.*CDΔΘ. 1. 33. (hiat P.) *Am.*Latt.rel. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Eus.* D.E. 92^d. | ‡ προς σε ελθειν ς. LX. rel. Vulg.*Cl.*
29 ὁ δε] add. Ιησους E. Syr.Pst.
— Πετρος] † praem. ὁ. ς. C. rel. | om. BD. *Eus.* D.E. 92^d. (hiat P).
— ελθειν C^2D. rel. *Orig.* iii. 483^d. vv. (C* n.l.) | και ηλθεν B. Syr.Crt. Arm. | et veniens Æth. (hiat P).
30. ισχυρον] om. 33. Memph.
— με] om. 1.
31. ὁ Ιησους] om. E*. | om. ὁ D.
32. αναβαντων αυτων BD. 33. *Orig.* iii. 483^d. | ‡ εμβαντων αυτων ς. CP. rel.
33. ελθοντες DPLX. 33. rel. (Latt.) Syrr. Crt.Pst.&Hcl. Arm. | om. BC^2. 1. *ff*^1. Memph. Æth. (*Orig.* iii. 486^b.) (οἱ δε εν τ. πλ. in C a 2^a manu sunt: de C* n.l.)
— θεου υιος ει BsCP. rel. *Orig.* iii. 486^b. (*bis*) 503^e. | υἱ. θεου ει συ D. (*a.b.* sed sine συ).
34. επι την γην BCDΔ. 33. | ‡ εις την γην ς. P. rel. Memph. Arm. *Orig.* iii. 483^e. 487^c. 502^b. ‖ add. * εις″ BDΔ. 33. Syrr.Crt.&Hcl. (et mg. *Graece*). Arm. | Contra, ς. CP. rel. Syr.Pst. *Orig.* iii. 483^e. 502^b. (vid. Mar.) ‖ in terram (tantum) Latt. Æth. (ad terram *e*).
34. Γεννησαρετ B.*Bch.Blc.*C 1. 33. Ss. Syr. Hcl. et mg. *Graece.* Arm. | Γενησαρετ B. *Btly. f.* *Orig.* iii. 487^c. 502^b. (Γενεσαρετ *Orig.* iii. 483^e. 484^b.) | Γεννησαρεθ PXEG KMUV. (Memph.) | Γενησαρεθ LΔF. *g*^2. Æth. | Γεννησαρ D*. *Am.a.e.ff*^1. Syrr. Crt. &Pst. *Hil.* 684^c. (Genesar Vulg. *Cl. b.c. ff*^2.*g*^1.) | Γεννησαρατ D^2. (Gennasar *d.*)
35. εκεινου] add. et adoraverunt eum *a.b. c.ff*^1.2. *Hil.* 684^c.
36. ἱνα] add. καν 1. 33. *Orig.* iii. 486^d. 487^d.
— ἁψωνται] ἁψονται X. 1. E.
— του 2°] om. Δ.
— ὁσοι] add. αν C.
1. προσερχονται *Orig.* iii. 487^a. *cit.* (sed infra in com. habet απερχονται) | προ·ερχονται D*.
— τῳ Ιησου] προς αυτον D. Latt. (exc. *f.*) Æth. *Hil.* 684^f. | αυτῳ 1. *Orig.* iii. 487^a.b. | Contra, codd. et vv. rel. *f.*
— απο] † praem. οἱ ς. CP. rel. | om. BD. 1. *Orig.* iii. 487^a.d.
— φαρισαιοι και γραμματεις BD. (1). 33. *c.* Syr.Pst. Memph. Arm. *Orig.* iii. 487^a.d. | ‡ γραμμ. και φαρ. ς. CP. rel (Latt.) Syrr.Crt.&Hcl. Æth. *Hil.* 684^f. (ante απο Ἱερ. 1. *a.b.c.f.ff*^2.*g*^1. Syrr Crt.Pst.&Hcl. *Hil.* | Contra, Vulg. *e.ff*^1.*g*^2. (Memph. Arm. Æth. *Orig.*)
2. αυτων CDP rel. (Latt.) | om. B.*Btly.Blc.* Δ. 1. *f.g*^1. Arm. *Orig.* iii. 487^a. iv. 418^b.
3. αυτοις] om. D. *e.*
— παραβαινετε] παραβαιναι D. | παραβενεται P.
4. ειπεν BD. 1. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst.& Hcl.mg. Memph. Arm. Æth. *Iren.* 238. *Ptolem.* (ap. Epiph. xxxiii. 4). *Orig.* iii. 489^a. | ‡ ενετειλατο λεγων ς. CΘ. rel. *f.* (....λεγων inc. Θ). [Syr.Hcl.txt.]
— πατερα] † add. σου ς. C^2L. 33. KMU. *Am. a.b.c.f.ff*^2.*g*^1. Syrr.Crt.&Pst.&Hcl.† Memph. Arm. (*Ptolem.* *Orig.* iii. 489^a. sed, ut vid. e Vet. Test.) vid. Mar. vii. 10. | om. B.*Bch.*C*DXΔΘ. 1. EFGSV. Vulg.*Cl. For.* Harl.* *e.ff*^1.*g*^2. Syr.Hcl.† Æth. *Iren.* 238. *Orig.* iii. 490^a.
— μητερα] add. σου *a.b.c.f.* Syrr.Crt.& Pst. Memph. (*Orig.* iii. 489^a. sed qu. e v. Test.) | Contra, MSS. Vulg. *e.ff*^1.2.*g*^1.2. Syr.Hcl. Æth *Iren.* *Orig.* iii. 490^a.
— ἡ μητερα] om. *a.*

34. Genesar *Cl.*
4. om. tuum *Cl.*

BCD[Z]. LXΔ(Θ). 1. 33. E(F)GKMSUV.

6. [ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ]

e Es. 29:13.

12. οἱ μαθηταὶ [αὐτοῦ]

¶ b

§ Z‡

f Lu. 6:39.

14. [τυφλῶν]

¶ Θ

τέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω· 5 ὑμεῖς δὲ λέγετε,
˄Ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, Δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ
ὠφεληθῇς, 6 †οὐ μὴ ‡ τιμήσει″ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν
μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἠκυρώσατε ‡ τὸν λόγον″ τοῦ θεοῦ
διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν. 7 ὑποκριταί, καλῶς ‡ ἐπροφή-
τευσεν″ περὶ ὑμῶν Ἠσαΐας λέγων, 8 e †Ὁ λαὸς οὗτος†
τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει
ἀπ' ἐμοῦ· 9 μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες διδα-
σκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων. 10 Καὶ προσκαλεσά-
μενος τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούετε καὶ συνίετε·
11 οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον,
ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ
ρνε/ι τὸν ἄνθρωπον. 12 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ ‡ λέγουσιν″ αὐτῷ, Οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκού-
σαντες¶ τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν; § 13 ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν, Πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ
ρνϛ/ε μου ὁ οὐράνιος, ἐκριζωθήσεται. 14 ἄφετε αὐτούς·
f‡ τυφλοί εἰσιν ὁδηγοὶ″ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν
ρνζ/ϛ ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι¶ εἰς βόθυνον πεσοῦνται. 15 ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Φράσον ἡμῖν τὴν πα-

matri, morte moriatur. 5 Vos autem dicitis, Quicumque dixerit patri vel matri, Munus quodcumque est ex me tibi proderit, 6 et non honorificavit patrem suum aut matrem: et irritum fecistis mandatum dei propter traditionem vestram. 7 Hypocritae, bene prophetavit de vobis Esaias dicens, 8 Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est a me: 9 sine causa autem colunt me docentes doctrinas et mandata hominum. 10 Et convocatis ad se turbis dixit eis, Audite et intellegite. 11 Non quod intrat in os coinquinat hominem; sed quod procedit ex ore, hoc coinquinat hominem. 12 (155, 10.) Tunc accedentes discipuli eius dixerunt ei, Scis quia Pharisaei audito verbo scandalizati sunt? 13 At ille respondens ait, Omnis plantatio quam non plantavit pater meus caelestis eradicabitur. 14 (156, 5.) Sinite illos: caeci sunt duces caecorum. Caecus autem si caeco ducatum praestet, ambo in foveam cadunt. 15 (157, 6.) Respondens autem Petrus dixit ei, Edissere nobis

5. αν] εαν LΘ. 33. S. *Orig.* iii. 491[d]. | δ' αν D.
— ειπῃ] om. Syr.Crt. (vos autem dicitis quisque patri suo et matri suae).
— ὁ εαν *Orig.* iii. 491[c]. 492[a]. | ὁ δ' αν D*. | ὁ αν D[2]. 1.
— ωφεληθῃς] ωφελῃς G.
6. ου μη] †praem. και ϛ. LXΘ. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. BCD. 1. 33. *a.b.e.ff*[2].*g*[1]. Syr.Crt.Memph. Æth. [*ff*[1]]. *Orig.* (iii. 491[c]). *Orig. Int.* iii. 841[d].
— τιμησει B.*Bch.*CDΔΘ. 1. 33. E[2]. *Orig.* iii. 491[c]. | ‡ τιμησῃ ϛ. L. rel. honorificabit Vulg. *g*[1]. -cavit *Am. a.b.ff*[1.2.] honorificat *c.* honoravit *e.*
— αυτου post πατερα] om. 1. *Orig.*
— η την μητερα αυτου CLXΘ. rel. Vulg. (*b*).*c.f.ff*[1.(2.)](*g*[1]).(*l*). Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 491[c]. | om. B.*Btly.Blc.*D. *a.e.* Syr.Crt. ‖ αυτου] om. 33. *Am. b.ff*[2].*g*[1].*l.*
— τον λογον BD. *a.b.e.ff*[1.2.] Syrr.Crt.Pst. &Hcl.mg. Memph. Arm. Æth. *Iren.* 238. *Orig.* iii. 490[d]. *Eus.* in Es. 443[e]. | τον νομον C. *Ptolem.* (ap. Epiph. xxxiii. 4). | ‡ την εντολην ϛ. LXΘ. rel. Vulg. *c.f.g*[1]. Syr.Hcl.txt. Arm.MSS. (*Orig.* iii. 490[b]. *Orig. Int.* iii. 841[d].) *vid.* Mar. vii. 9. (om. την Δ).

7. επροφητευσεν CDL. *Orig.* iv. 121[b]. | ‡ προεφητευσεν ϛ. BsXΘ. rel. (προφητευσεν Δ).
— περι ὑμων Ἡσαιας] Ἡσ. περι ὑμων 33. K. (Esaias propheta Syrr.Crt.&Pst. Memph.)
8. ὁ λαος οὗτος BDL. 33. Latt. (exc. *f.*) Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth. *Clem. Rom.* ad Cor. i. 15. *Ptolem. Clem.* 461. *Orig.* ii. 723[a]. iii. 492[c]. (diserte) iv. 121[b]. *Orig. Int.* iii. 841[e]. *Eus.* in Ps. 473[e]. et ap. Mai p. 75. *Tert.* adv. Marc. iv. 17. *Cypr.* 118, 139. *Hil.* 590[a]. | †praem. εγγιζει μοι et add. τῳ στοματι αυτων και ϛ. CXΘ. rel. *f.* Syr.Hcl. (παρέθετο ῥητὸν ἀπὸ τοῦ Ἡσαΐου, ὅπερ αὐταῖς λέξεσιν οὕτως ἔχει, καὶ εἶπε κύριος, ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ προείπομέν γε ὅτι οὐκ αὐταῖς λέξεσιν ἀνέγραψεν ὁ Ματθαῖος τὸ προφητικόν. *Orig.* iii. 492[c].) | ὁ λαος οὗτος εγγιζει μοι tantum 1. | μοι] με. F. | οὗτος] om. Δ. οὕτως E*.
— απεχει απ' *Orig.* ii. 723[a] (absistit a *Tert.* separatum est *Cypr.*) | εστιν απ' D. (est a me Latt. *Hil.* 590[a].)
9. με] om. Δ.
— ενταλματα] et mandata Latt. (exc. *d.*)

10. τον οχλον] των οχλων Δ.
11. ου] add. παν D.
— εισερχομενον *Orig.* iii. 494[d]. 497[a]. 498[b.e.] (εισερχομενα. *Clem.* 175. 455.) | ερχομενον B.
— κοινοι *bis*] κοινωνει D*. (2°. communicat *c*) | Contra, 1°. *Clem. Orig.*
— εκ] απο 33.
— τουτο] εκεινο D. | om. *a.e.ff*[1].
— τουτο κοινοι τον ανθρωπον] om. 1. *g*[2]. (De hac clausula ubique silet *Orig.* i. 762[f]. iii. 494[d]. 497[a]. 498[b].)
12. προσελθοντες] add. αυτῳ F. *ff*[1]. Syr. Hcl. Memph. (Syr.Pst.MS.)
— οἱ μαθηται αυτου] om. αυτου BD. | Contra, CLXΘ. rel. vv. omnes.
— λεγουσιν BD. 1. 33. (*ff*[1].) Syrr.Crt. &Pst. Arm. | ‡ ειπον ϛ. CLΘ. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Æth.
— τον λογον] om. K. Æth.
13. ειπεν αυτοις Δ.
14. αφετε αυτους BCZΘ. rel. *Orig.* iii. 496[e]. | αφετε τους τυφλους D.
— τυφλοι εισιν ὁδηγοι B(D)Z(*ut vid.*)L. 1. 33. (ὁδαγοι D.) *Am. Fuld. a.c.e. f.ff*[(1).2.]*g*[1.2.] (hiat *b.*) Syrr. Pst. & Hcl. (Memph.) (Arm.) (Æth.) *Orig.* iii.

6. matrem suam *Cl.* | 12. verbo hoc *Cl.* | 14. et duces *Cl.*

Vulg. *a.* (*b*). *c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

ῥαβολήν†. 16 ὁ δὲ† εἶπεν, Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί
ἐστε; 17 ‡οὐ″ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ
στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλ-
λεται; 18 τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς
καρδίας ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 19 ἐκ
γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί,
φόνοι μοιχεῖαι πορνεῖαι κλοπαὶ ψευδομαρτυρίαι
βλασφημίαι. 20 ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄν-
¶ F θρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶν¶ φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν
ἄνθρωπον.

κθ′ g Mar. 7:24—30.
99 21 g Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς
τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. 22 καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία
ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ‡ἐκράζεν″ †λέγουσα,
Ἐλέησόν με, κύριε ‡υἱὸς″ ‡Δαυείδ·″ ἡ θυγάτηρ μου
§ *b* κακῶς §δαιμονίζεται. 23 ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον.
¶ Z καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ¶ αὐτοῦ ‡ἠρώτουν″ αὐτὸν
λέγοντες, Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν.
ρνη/ε 24 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ
πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. 25 ἡ δὲ ἐλ-
25. προσεκύνησεν ρνθ/ς θοῦσα προσεκύνει αὐτῷ λέγουσα, Κύριε, βοήθει μοι.

parabolam istam. 16 At ille
dixit, Adhuc et vos sine intel-
lectu estis? 17 Non intellegitis
quia omne quod in os intrat in
ventrem vadit et in secessum
emittitur? 18 Quae autem pro-
cedunt de ore de corde exeunt,
et ea coinquinant hominem.
19 De corde enim exeunt cogi-
tationes malae, homicidia, adul-
teria, fornicationes, furta, falsa
testimonia, blasphemiae. 20 Haec
sunt quae coinquinant homi-
nem; non lotis autem manibus
manducare non coinquinat ho-
minem.

21 Et egressus inde Iesus se-
cessit in partes Tyri et Sidonis.
22 Et ecce mulier Chananaea a
finibus illis egressa clamavit
dicens, Miserere mei, domine
fili David: filia mea male a
daemonio vexatur. 23 Qui non
respondit ei verbum. Et acce-
dentes discipuli eius rogabant
eum dicentes, Dimitte eam, quia
clamat post nos. 24 (158, 5.) Ipse
autem respondens ait, Non sum
missus nisi ad oves quae pe-
rierunt domus Israhel. 25 (159, 6.)
At illa venit et adoravit eum
dicens, Domine, adiuva me.

497e. *Orig. Int.* iv. 488a. *Cypr.* 54. 200. *Hil.* 685. (caeci sunt et duces Vulg. *Cl.* caeci sunt enim duces. *ff*1.) | ‡ὁδηγοι εισιν τυφλοι ς. CXΘ. rel. Syr.Crt. | ὁδηγοι εισιν K.

14. τυφλων CZLXΘ. 1. 33. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Arm. Æth. *Orig.* iii. 497e. *Orig. Int.* iv. 488a. *Cypr.* 54. 200. *Hil.* 685a. | om. BD. Syr. Crt.

— εαν] om. F.

— ὁδηγῇ] ὁδαγη D.

— εις βοθυνον πεσουνται BsCX. 33. rel. *Orig. Int.* ii. 439d. | πεσ. εις βοθ. (D) ZL. 1. Æth. (ενπεσουνται D.) ‖ εις βοθρον habent D. 1. ‖ εμπεσουνται εις βοθυνον F. (cum eo in foveam cadet. Syr.Crt.)

15. ὁ Πετρος] Simon Petrus Syrr.Crt.& Pst.

— ειπεν αυτῳ] αυτῳ ειπεν B. (om. αυτῳ Arm.)

— παραβολην] †add. ταυτην ς. CDL. rel. Latt. Syrr. Arm. Æth. (αυτην Δ.) | om. BZ. 1. Memph. *Orig.* iii. 498b.

16. ὁ δε] †add. Ιησους ς. CL. rel. *f.* Syr.Hcl. Arm. | om. BDZ. 33. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst. Memph. Æth.

16. ειπεν] add. illi Syrr.Crt.&Hcl.* | add. illis. Syr.Pst. Memph. MS.

17. ου BDZ. 33. Latt. Syrr.Crt.&Pst. (Arm.) Æth. | ‡ουπω ς. CL. rel. Syr.Hcl. Memph. (ετι ου *Orig.* iii. 498b. in comm.)

— εισπορευομενον CDZ. rel. *Orig.* iii. 499c. | εισερχομενον B.*Btly.Blc.* *Orig.* iii. 498c.

18. εξερχεται] εξερχονται FM.

— κακεινα] εκεινα D. *c.ff*1. Memph.

— κοινοι] κοινωνει D*.

19. φονοι] φθονοι 1.

— φονοι μοιχειαι πορνειαι *Orig.* iii. 500c. *Eus.* in Ps. 650d. | πορν. μοιχ. φον. L. (πορνειαι] om. E. | μοιχ.] om. *a.*)

— βλασφημιαι BCZ. rel. (Latt.) *Orig.* i. 763a. iii. 500c. *Eus.* in Ps. *Hil.* 332a. 443e. | βλασφημεια D*. *e.* Syrr.Crt.&Hcl. Æth.

20. εστιν τα κοινουντα BCZ. rel. *Orig.* iii. *Eus.* in Ps. | εισιν τα κοινωνουντα D*.

— κοινοι BZ. rel. *Orig.* iii. 502a. | κοινωνει D*. | κοινει C.

21. ὁ Ιησους *Orig.* iii. 502b. | om. 33.

22. εκραζεν BD. 1. (hiat 33.) *c.ff*1. Syr.Crt. Memph. Arm. | εκραξεν Z. Vulg. *a.e.f.g*1,2. Syr.Hcl. *Orig.* iii. 503a. *Hil.* 685b. [Syr.Pst. Æth.] | ‡εκραυγασεν ς. CX. rel. | εκραυγαζεν M. (εκραυασεν LE*. | εκραυαγασεν Δ.)

22. λεγουσα] †praem. αυτῳ ς. LX. rel. *f.ff*1. Syr.Hcl. | praem. οπισω αυτου D. | om. BCZ. 1. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 503a. (add. ei Vulg. *Cl. c.g*1.)

— υἱος BD. | ‡υἱε ς. CZ. rel. *Orig.* iii. 503a.

— ἡ ante θυγ.] om. ed. Cephalaei, qua usus est Bentleius in collatione B; sed de omissione hujus vocis silent Bch. Blc.

— κακως] δεινως 1. *Orig.* iii. 503a. 505a.

23. λογον] om. Z.

— ηρωτουν BCDX. | ‡ηρωτων ς. L. rel. (-τον E*M.)

— οπισθεν] praem. et venit, Syr.Crt.

24. προβατα] add. ταυτα D.

— τα 2°] om. U*.

25. ελθουσα] προσελθουσα Δ.

— προσεκυνει BsD. 1. 33. (M. -νη) *b.c.ff*1.*g*1,2. Arm. *Orig.* iii. 505d. | προσεκυνησεν CLXΔE(*sic*)F *Wtst.*GKSUV. Vulg. *a.f.l.*(om. ver. *e*). Syrr. Memph.

— αυτῳ] αυτον Δ.

17. secessu *Am.* | 22. dicens ei *Cl.* | filii *Am.*

BCD[P]. LXΔ. 1. 33. [E]F[G][H]KMSUV.

26 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐκ ἔστιν καλὸν λαβεῖν
τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις.
27 ἡ δὲ εἶπεν, Ναὶ κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει
ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης
τῶν κυρίων αὐτῶν. 28 τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτῇ, Ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενη-
θήτω σοι ὡς θέλεις. καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ
τῆς ὥρας ἐκείνης.

Α′ ρξ̅ 100 29 [h] Καὶ § μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν
[h] ‖ Mar. 7: 31–37. ς § P παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἀναβὰς εἰς
τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ. 30 καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι
πολλοὶ ἔχοντες μεθ᾽ ἑαυτῶν χωλοὺς τυφλοὺς κωφοὺς
κυλλοὺς καὶ ἑτέρους πολλούς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς
§ H § παρὰ τοὺς πόδας ‡ αὐτοῦ″ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς·
§ F 31 ὥστε τοὺς § ὄχλους θαυμάσαι, βλέποντας κωφοὺς
31. [κυλλοὺς ὑγιεῖς] λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς, * καὶ″ χωλοὺς περιπατοῦν-
τας, καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν
ΛΑ′ Ἰσραήλ. 32 [i] Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς
[i] ‖ Mar. 8: 1—10. c. 14: 13, etc. Mar. 6: 30, etc. Lu. 9: 10, etc. Jo. 6: 1, etc. μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν, Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον,
ὅτι ἤδη ‡ ἡμέραι″ τρεῖς προσμένουσίν μοι, καὶ οὐκ

26 Qui respondens ait, Non est bonum sumere panem filiorum et mittere canibus. 27 At illa dixit, Etiam, domine: nam et catelli edunt de micis quae cadunt de mensa dominorum suorum. 28 Tunc respondens Iesus ait illi, O mulier, magna est fides tua: fiat tibi sicut vis. Et sanata est filia illius ex illa hora.

29 (160, 6.) Et cum transisset inde Iesus, venit secus mare Galilaeae, et ascendens in montem sedebat ibi. 30 Et accesserunt ad eum turbae multae, habentes secum mutos clodos caecos debiles et alios multos, et proiecerunt eos ad pedes eius, et curavit eos, 31 ita ut turbae mirarentur videntes mutos loquentes, clodos ambulantes, caecos videntes, et magnificabant deum Israhel. 32 Iesus autem convocatis discipulis suis dixit, Misereor turbae, quia triduo iam perseverant mecum et non habent quod mandu-

26. εστιν καλον Vulg. *e.f.g*^{2}.*k*. *Orig*. ii. 622^c. | εξεστιν D. *a.b.c.ff*$^{1.2}$.*g*^{1}.*l*. *Orig*. iii. $505^{d.e.}$ *Hil*. 686^b. (εστι tantum habet *Eus*. in Ps. 83^b. sic etiam *Tert*. adv. Marc. iv. 7.)
27. ἡ δε] εἰ δὲ K.
— καιγαρ (Latt.) Syrr.Crt.&Hcl. rel. *Orig*. iii. 506^e. | om. γαρ B. *Btly*. *Blc*. *e*. Syr.Pst.
— εσθιει] εσθιουσιν D.
— ψιχιων] ψειχων D.
— κυριων] κυναριων D*.
— ad fin.] add. et vivunt Syrr.Crt.&Pst. Syr.Hier.
28. αποκριθεις] om. Syr.Pst. Syr.Hier.
— ὁ Ιησους] om. D. Syr.Crt.
— αυτη om. *a.b.c*. | αὐτῷ sic. 33.
— ω] om. D. | Contra, Syr.Hcl.mg. Graece. *Orig*. iii. 511^a.
29. venit iterum *a.b.c.f.ff*^{2}.*g*^{1}.
30. πολλοι *Orig*. iii. 509^a. | om. X. *b.ff*^{2*}.*g*^{1}.
— χωλους τυφλους κωφους κυλλους PX EGUV*s* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. | χωλ. κυλλ. τυφλ. κωφ. B. | χωλ. κωφ. τυφλ. κυλλ. CK. | κωφ. χωλ. τυφλ. κυλλ. LΔM. *Am*. *Fuld*. Syr.Hcl. | κωφ. τυφλ. χωλ. κυλλ. 33. Vulg. *Cl*. Æth. *Orig*. iii. (507^c). 509^a. | χωλ. τυφ. κυλλ. D. claudos caec. debiles *g*^{2}.*l*. | χωλ. κωφ. κυλλ. S. | clodos caecos debiles mutos *a.b.ff*^{2}. caecos claudos debiles mutos *c.g*^{1}. surdos multos caecos claudos *e*. clodos caecos mutos debiles *f*. surdos caecos claudos mancos debiles *ff*^{1}.
30. και ἑτερους πολλους] om. L. | et alios aegrotos multos Syr.Crt.
— ερριψαν] εριψαν DL.
— παρα τους BsP. rel. | om. C*. | ὑπο τους D. *b*.
— αυτου BDL. 33. (Latt.) Syr.Crt. Memph. Arm. | ‡του Ιησου ς. CPX. rel. *f*. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
— αυτους] αυτοις C*. | add. παντας D. *b.c.ff*^{2}.*g*^{1}.
31. τους οχλους BsPLX. rel. vv. | τον οχλον CDΔ. 1. 33. U.
— θαυμαζαι E.
— βλεποντας] ante θαυμασαι B. | Contra, CDP. rel. vv. *Orig*. iii. 508^c. | βλεποντα 33. | βλεποντες Δ. *bis*.
— κωφ. λαλ. . . τυφλ. βλεπ.] om. *a*.
— λαλουντας CDP. rel. | ακουοντας B. Syr.Hcl.mg. Æth.
— κυλλους ὑγιεις MSS. *f*. Syrr.Pst.&Hcl. (sideratos incolumes *d*.) | om. 1. Vulg. *b.c.e.ff*$^{1.2}$.*g*$^{1.2}$.*l*. Syr.Crt. Memph. Æth. (post χωλ. περιπατ. Arm.) "De κυλλοῖς tacuit, quia quid e contrario diceret, non habebat." *Hieron*. in loc. (vii. 117^c.) De ver. 30 disputans κυλλοὺς disertè laudaverat Hieronymus. ‖ praem. και D. Syrr.Pst.&Hcl.
31. και ante χωλους BCDPΔ. 1. M. *f*. Syrr. Memph. Æth. | *om. ς. LX. rel. Vulg. *b.c.e.ff*$^{1.2}$.*g*$^{1.2}$. Arm.
— τυφλους] praem. τους D. (post βλεποντας add. et surdos audientes. Memph.
— εδοξασαν Syrr.Pst. & Hcl. | εδοξαζον L. 1. 33. Latt. (exc. *d*.) Syr.Crt. Arm. *Orig*. iii. 508^c.
— Ισραηλ] om. X.
32. ειπεν BsDP. rel. *Orig*. iii. 509^c. | λεγει C. | add. αυτοις CK. Memph. (Syr.Hcl.mg.MS.)
— σπλαγχνιζωμαι L.
— οχλον] add. τουτον DE^2. (*b*).*c.f*.(*ff*^{1}.) Memph. *Hil*. 686^e.
— ηδη *Orig*. iii. 509^d. | om. B. *l*.
— ἡμεραι BCDPLXΔ. 1. 33. FGHKMSU V. | ‡ ἡμερας ς. E. *Orig*. iii. 509^d. 519^b.
— τρεις] γ̄ εισιν και D. *a.b.c*.(*e.f*.)*ff*$^{1.2}$.*g*^{1}. (Contra, *Orig*.) [mox μου Δ].
— εχουσιν] εχωσιν X.
— μη ποτε] μη 1. | μη ποτε. . . . ὁδῷ om. D*. (add.*).
33. αυτου CDP. rel. *c.f*. Syrr. Æth. |

28. filia ejus *Cl*. | mutos caecos claudos *Cl*.

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

ἔχουσιν τί φάγωσιν· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις
οὐ θέλω, μή ποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. 33 καὶ λέγου-
σιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ [αὐτοῦ,] Πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ
ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον;
34 καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πόσους ἄρτους ἔχετε;
οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. 35 καὶ ‡παραγ-
γείλας τῷ ὄχλῳ″ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, 36 ‡ ἔλαβεν″
τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, εὐχαριστήσας
36. ἔδωκεν ἔκλασεν καὶ ‡ἐδίδου″ τοῖς μαθηταῖς [αὐτοῦ,] οἱ δὲ
μαθηταὶ ‡τοῖς ὄχλοις.″ 37 καὶ ἔφαγον πάντες καὶ
ἐχορτάσθησαν, καὶ ‡τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων
ἦραν,″ ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. 38 οἱ δὲ ἐσθίοντες
ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ
παιδίων.

cent: et dimittere eos ieiunos nolo, ne deficiant in via. 33 Et dicunt ei discipuli, Unde ergo nobis in deserto panes tantos ut saturemus turbam tantam? 34 Et ait illis Iesus, Quot panes habetis? At illi dixerunt, Septem, et paucos pisciculos. 35 Et praecepit turbae ut discumberet super terram. 36 Et accipiens septem panes et pisces et gratias agens fregit, et dedit discipulis suis, et discipuli dederunt populo. 37 Et comederunt omnes et saturati sunt. Et quod superfuit de fragmentis tulerunt, septem sportas plenas. 38 Erant autem qui manducaverant quattuor milia hominum, extra parvulos et mulieres.

¶ P 39. ἐνέβη 101 39 Καὶ ἀπολύσας¶ τοὺς ὄχλους ‡ ἀνέβη″ εἰς
τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια ‡ Μαγαδάν.″
XVI. ρξα j ||Mar. 8:11-13. δ c. 12:38-40. Lu. 12:54-56. 1 j Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι
πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς. 2 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
ρξβ ε αὐτοῖς, Ὀψίας γενομένης λέγετε, Εὐδία, πυῤῥάζει

39 Et dimissa turba ascendit in naviculam, et venit in fines Magedan. 1 (161, 4.) Et accesserunt ad eum Pharisaei et Sadducaei temtantes, et rogaverunt eum ut signum de caelo ostenderet eis. 2 (162, 5.) At ille respondens ait eis, Facto vespere, dicitis, Serenum erit, rubicundum est

om. B.*Bch.* et *Btly.* (*sic*). 1. Vulg. *a.b.e. ff*1.2.*g*1.*l.* Memph. Arm.
33. ποθεν] add. ουν D. 1. Latt. (exc. *f.*) Æth.
— ερημιᾳ] ερημῳ τοπῳ C. Memph. *Orig.* iii. 510b.
34. ειπον] ειπαν 33. | add. αυτῳ D Gr. Syrr.
— ἑπτα] add. panes, Syr.Crt.
35. παραγγειλας BD. 1. 33. Memph. praecepit Latt. (cum jussisset *d*). ἐνθάδε δὲ οὐ κελεύει, ἀλλὰ παραγγέλλει τῷ ὄχλῳ ἀνακλιθῆναι. *Orig.* iii. 510a. | ‡ εκελευσεν ς. CP. rel. Arm.
— τῳ οχλῳ BD. 1. 33. Vulg. *b.c.ff*1.2.*g*1.2.*l.* Syr.Hcl. Arm. Æth. *Orig.* iii. 510a. | ‡ τοις οχλοις ς. P. rel. *a.e.f.* Syrr.Crt.&Pst. *Hil.* 686e. | τους οχλους CU*(corr*).
36. ελαβεν BD. 1. 33. Memph. | ‡ και λαβων ς. CP. rel. Arm. Æth. (et accepit *a.b.c.e.ff*2.*g*1. et acceptis *ff*1. et accipiens. Vulg. *f.* | add. Jesus *a.b.c.f. ff*2.*g*1.) [om. ἑπτα *a.c.*]
— και τους ιχθυας] om. L.
— ευχαριστησας] praem. και D. 1. (Latt.) Syrr. Crt. & Pst. Memph. | Contra, BsCP. rel. *f.ff*1. Syr.Hcl. Arm. Æth. | -στησεν C* ut vid.
— εκλασεν] om. C*.

36. εδιδου BD. 1. 33. | ‡ εδωκεν ς. CPL. rel. Latt. Syrr. Memph. Arm. (vid. Matt. xiv.)
— αυτου CPL. rel. (Latt.) Syrr. | om. B. *Btly.*D. 1. 33. *c.ff*1.*g*2. Memph. (Arm).
— τοις οχλοις B.*Bch.Blc.*L. 1. 33. KM. *e.f.ff*1. Syrr.Crt.&Pst. Memph. | ‡ τῳ οχλῳ ς. CDP. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Arm. (vid. Mar.) || praem. dederunt. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Memph.
37. το περισσευον των κλασματων ηραν BD. 1. 33. (Latt.) Æth. | ‡ ηραν το περ. των κλασμ. ς. CP. rel. *f.ff*1. (Syrr.) Memph. Arm. (vid. Mar.)
— ἑπτα σ. πλ.... ανδρες (ver. 38). om. D*. (add. *) | σφυριδας D.
38. ησαν] add. ὡς B. 1. 33. *ff*1. Syr.Hcl. Arm. Æth. (vid. cap. xiv. 21. Mar. viii. 9. Luc. ix. 14. et Joh. vi. 10.) | Contra, CDP. rel. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst.
— γυναικων και παιδιων BCP. rel. *f.* Syrr. Pst.&Hcl. Arm. | παιδιων και γυναικων D. 1. (Latt.) Syr.Crt. Memph. Æth.
39. ανεβη CLXΔ. EFGHKMUV. | ‡ ενεβη ς. Bs. 1s.33s.Ss. | ενβαινει D. (add. sedit Syr.Crt.)
— το] om. 1.
— ηλθεν] ηλθον C.
— Μαγαδαν BD(της Μαγ.) Syr.Crt. (sed -*don*) Syr.Hier. Magedan Latt. (-dam *c.ff*2). Magadan *d.* Magidan *g*2. Magado Syr.Pst. | Μαγδαλαν C. 33. M. Memph. | ‡ Μαγδαλα ς. L. rel. Syr. Hcl. Arm. Æth.

1. οἱ] om. 1. 33. *Orig.* iii. 511c. [οἱ *bis* Δ].
— επηρωτησαν Syr.Hcl.mg.Gr. | -των 1R Memph. *Orig.* iii. 511c.
— αυτον] ante επηρωτησαν D. | Contra, *Orig.* iii.
2. αποκριθεις] om. Syr.Crt. Æth.
— αυτοις Vulg. *b.e.f.g*2.(*ff*2). | om. D. *a.c.ff*1.*g*1.
2, 3. οψιας γενομενης.... ad fin. ver. 3. ου δυνασθε CDLΔ. rel. (X habet verba e ver. 3 in Comm.) Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. W.&S. Æth. *Eus.* in Canone. | om. BXV. (E hab. cum. astt.) Syr.Crt. Memph. ap. Mill. Arm. (sed e Lat. transtulit Usc.) *Orig.* de his verbis nihil dicit in com., sed cum verbis γενεὰ πονηρά responsum Jesu incipit. iii. 514c. "Hoc in plerisque codicibus non habetur." Hier. in loc. (vii. 19). vid. cap. xii. 38.
— πυρραζει D. rel. | πυραζει C(L)EF GHM.

34. habetis panes *Cl.* | 35. discumberent *Cl.* 2. ait illis, *Cl.*

BCD. LXΔ. 1. 33. EFGHKMSUV.

γὰρ ὁ οὐρανός. 3 καὶ πρωΐ, Σήμερον χειμών, πυῤῥάζει
γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός·† τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ
οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν και-
ρξγ ς ρῶν οὐ δύνασθε; 4 γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς ση-
μεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ
τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ†. καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν.
ΑΒ′ ρξδ 5 [k]Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ † εἰς τὸ πέραν ἐπελά-
[k] ‖Mar. 8:15-21. β θοντο ἄρτους λαβεῖν. 6 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,[l]
[l] Lu. 12:1. Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων
ρξε ς καὶ Σαδδουκαίων. 7 οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς
λέγοντες ὅτι Ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. 8 γνοὺς δὲ ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν†, Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγό-
πιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβετε; 9 οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ
μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων,
καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; 10 οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρ-
τους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πόσας σπυρίδας ἐλά-
βετε; 11 πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ‡ ἄρτων″ εἶπον
ὑμῖν; ‡ προσέχετε δὲ″ ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων

enim caelum: 3 et mane, Hodie tempestas, rutilat enim triste caelum. 4 (163, 6.) Faciem ergo caeli diiudicare nostis, signa autem temporum non potestis. Generatio mala et adultera signum quaerit, et signum non dabitur ei nisi signum Ionae. Et relictis illis abiit. 5 Et cum venissent discipuli eius trans fretum, obliti sunt panes accipere. 6 (164, 2.) Qui dixit illis, Intuemini et cavete a fermento Pharisaeorum et Sadducaeorum. 7 (165, 6.) At illi cogitabant inter se dicentes quia panes non accepimus. 8 Sciens autem Iesus dixit, Quid cogitatis inter vos, modicae fidei, quia panes non habetis? 9 Nondum intellegitis, neque recordamini quinque panum quinque milia hominum, et quot cophinos sumsistis? 10 Neque septem panum quattuor milia hominum, et quot sportas sumsistis? 11 Quare non intellegitis quia non de pane dixi vobis, Cavete a fermento Pha-

2. *γαρ*] om. M.
— *ὁ ουρανος*] *ὁ ουρανιος* E*. | add. *και γινεται οὑτως* K. | praem. cum nubibus, *a.b.c.ff*[2]*.g*[1]. | Contra, Vulg. *c.f.ff*[1]*.g*[2].
3. *και πρωι....ὁ ουρανος*] om. F.
— *πρωϊ*] praem. *παλιν* K. | *πρωιας* 33. E (sic M.mg.) | add. dicitis *f.* Syr. Pst.
— *πυρραζει*] *πυραζει* LEGH. (non CD FM. rel.)
— *στυγναζων*] om. *a.*
— *ουρανος*] *αηρ* D Gr.
— *το μεν πρ.*] † praem. *ὑποκριται* ς. E. rel. *b.e.f.ff*[1]*.g*[1]. Syr.Pst. Memph. (vid. Luc. xii. 56.) | om. CDLΔ. 1. 33. Vulg. *a.c.ff*[2]*.l.* Syr.Hcl. Æth. (*μεν*] om. F. *b.*) | praem. *και* C[2]. 33.
— *δυνασθε* CD. rel. *Am. f.g*[1,2]. Syr.Hcl. Memph. | add. *δοκιμαζειν* 33. GMU. Syr.Pst. (scire. Vulg.*Cl. c.e.ff*[1]*.l.* nosse *a.* cognoscere *b.ff*[2].) | *δοκιμαζετε* L. | *συνιετε* S. | *γινωσκετε* (X in comm.) Æth.
4. *και μοιχαλις* Vulg. *b.c.f.* *Orig.* iii. 514[c]. | om. D. *a.e.ff*[1,2]*.g*[1].
— *επιζητει* B.mg[1].*Bch.*CD. rel. *Orig.* iii. | *αιτει* B.txt.*Bch.* | *ζητει* (ante *σημειον* D*) hoc ord. *b.c.e.*
— *σημειον* 2o.] *σημιαν* D*. om. *c.*
— *Ιωνα*] † add. *του προφητου* ς. C. rel. Vulg.*Cl. a.b.c.e.f.* Syrr. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 514[c]. (*vid.* cap. xii. 39.) | om. B.*Bch.Blc.*DL. *Am. Fuld. For. Harl. ff*[1]*.g*[1]*.l.* *Hil.* 688[f].
4. *καταλιπων*] *καταλειπων* XΔ. 33. E FH.
5. *οἱ μαθηται*] om. Δ. | post *επελαθοντο* D. *a.b.c.e.ff*[1,2]*.g*[1]. Syr.Crt. | Contra, Vulg. *f.g*[2]. Syrr.Pst.&Hcl. *Orig.* iii. 517[a]. ‖ † add. *αυτου* ς. LX. rel. (Latt.) Syrr. Memph. Æth. *Orig.* iii. 517[a]. | om. BCD. *e.* Arm. *Hil.* 689[b]. (Δ vid. supra.)
— *αρτους λαβειν* CDL. rel. *Orig.* iii. 517[b]. | *λαβειν αρτους* BK. emere panes *e.*
6. *Ιησους*] om. Vulg. *ff*[1]*.g*[2]. Syr.Pst. | Contra, Latt. rel. Syrr.Crt.&Hcl.
— *αυτοις*] om. B.*Blc.* (? ver. 8.)
— *ὁρατε και*] om. *a.b.c.*
— *και Σαδδουκαιων*] om. U. *a.*
7. *οἱ δε* Vulg. *f.ff*[1]*.g*[2]. | *τοτε* D. *a.b.c.e. ff*[2]*.g*[1]. *Lcf.* 24.
— *λεγοντες*] om. K. Syr.Crt. (mox "acceperunt" habent Syrr.Crt.&Pst.)
8. *ειπεν*] † add. *αυτοις* ς. C. rel. *a.ff*[1]. Syrr.Crt.&Pst. Memph. | om. B.*Bch.*DL Δ. 1. 33. KMS. Vulg. *c.e.f.g*[2]*.l.* Syr.Hcl. Arm. Æth. *Orig.* iii. 520[e]. ("quibus" ad init. ver. *a.b.g*[1]. *Lcf.* 24.)
— *ἑαυτοις* *Orig.* iii. *Eus.* D.E. 92[c]. | *αυτοις* L. et ver. 7.
— *ελαβετε* CLX. rel. *f.* Syrr.Crt.Pst. &Hcl. *Orig.* iii. 519[c]. *Eus.* D.E. | *εχετε* BD. (Latt.) Syr.Hcl.MS.mg. Memph. Arm. Æth. (vid. Mar. viii. 17.)
9. *ουδε μνημονευετε*] om. X. | add. *ὁτε* DΔ.
— *των πεντακισχιλιων* *Eus.* D.E. | *τοις πεντακισχιλειοις* D. (et quinque milia qui ex eis comederunt Syr.Crt.)
— in fin.] add. a conspectu eorum. Syr. Crt.
10. *τους*] om. F*.
— *των τετρακισχιλιων*] *τοις τετρακεισχειλειοις* D. add. qui comederunt ex eis Syr.Crt.
— *σπυριδας* CLX. rel. | *σφυριδας* B.*Btly.*D.
11. *αρτων* BCL. 1. 33. KMS. *e.f.* Syr. Hcl.MS. Memph. | ‡ *αρτου* ς. DX. rel. (Latt.) *Orig.* iii. 518[f]. *Lcf.*
— *ειπον ὑμιν* Vulg. *c.e.f.ff*[1]*.g*[2]. *Orig.* iii. 518[f]. | *ὑμιν ειπον* C. | om. *ὑμιν* D. *a.b.ff*[2]. *Lcf.*
— *προσεχετε δε* BC*L. 1. Memph. Æth. (*sic.*) *Orig.* iii. 518[f]. | *προσεχετε* D*. Latt. (Syr.Pst.) *Lcf.* 24. | ‡ *προσεχειν* ς. X. rel. Syrr.Crt.&Hcl. Arm. | *προσεχειν προσεχετε δε* C[2]. 33.
— *ζυμης*] add. *δε* X.

4. potestis scire *Cl.* | Jonae prophetae *Cl.* | 7. intra se *Cl.* | 8. intra vos *Cl.* | 9. in quinque *Cl.* | 10. in quatuor *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph.
Arm. Æth.

καὶ Σαδδουκαίων. 12 τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσ-
έχειν ἀπὸ τῆς ζύμης ‡ τῶν ἄρτων,″ ‡ ἀλλὰ″ ἀπὸ τῆς
διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

ΑΓ′ ρξ̅ζ̅
m ||Mar. 8:27–30. *a* ||Lu. 9:18–21.

102 13 m Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισα-
ρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων,
13. Τίνα [με] Τίνα † λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
που; 14 οἱ δὲ ‡ εἶπαν,″ Οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν Βαπτισ-
τήν, ἄλλοι δὲ Ἡλίαν, ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν ἢ ἕνα τῶν
προφητῶν. 15 λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε
n Jo. 6:69. εἶναι; 16 ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν, n Σὺ εἶ
ρξ̅ζ̅ ι ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 17 ‡ ἀποκριθεὶς
δὲ″ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος εἶ, Σίμων Βὰρ
Ἰωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι, ἀλλ᾽
ὁ πατήρ μου ὁ ἐν [τοῖς] οὐρανοῖς. 18 κἀγὼ δέ σοὶ
λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκο-
δομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισ-
χύσουσιν αὐτῆς. 19 καὶ δώσω σοὶ τὰς ‡ κλεῖδας″ τῆς
o c. 18:18. βασιλείας τῶν οὐρανῶν, o καὶ ὃ ‡ ἂν″ δήσῃς ἐπὶ τῆς

risaeorum et Sadducaeorum? 12 Tunc intellexerunt quia non dixerit cavendum a fermento panum, sed a doctrina Pharisaeorum et Sadducaeorum.
13 (166, I.) Venit autem Iesus in partes Caesareae Philippi, et interrogabat discipulos suos dicens, Quem dicunt homines esse filium hominis? 14 At illi dixerunt, Alii Iohannen baptistam, alii autem Heliam, alii vero Hieremiam aut unum ex prophetis. 15 Dicit illis, Vos autem quem me esse dicitis? 16 Respondens Simon Petrus dixit, Tu es Christus filius dei vivi. 17 (167, X.) Respondens autem Iesus dixit [ei], Beatus es, Simon Bar Iona, quia caro et sanguis non revelavit tibi, sed pater meus qui in caelis est. 18 Et ego dico tibi quia tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam, et portae inferi non praevalebunt adversum eam. 19 Et tibi dabo claves regni caelorum: et quodcumque ligaveris super terram,

12. της ζυμης] om. 1. *e.* (*Orig.* iii. 519^{d}) vid. Syr.Crt. infra.
— των αρτων BL. 1 Vulg. (*e*) $g^{1.2}$.*l.* Memph. *Orig.* iii. 519^{d}. | om. D. *a.b.* (ff^{1})^{2}. Arm. *Lcf.* | ‡του αρτου ς. C. rel. *c.f.* | των φαρισαιων sic. 33. (de fermento Pharisaeorum et Sadducaeorum ut caverent sed a doctrina Pharisaeorum et Sadducaeorum. Syr. Crt.)
— αλλα CDLXΔ. 1. GHKMU *Orig.* iii. 519^{d}. | ‡αλλ᾽ ς. BsEFsSsVs. | om. 33.
— φαρισαιων και σαδδουκαιων *Orig.* iii. 519^{d}.| σαδδ. και φαρ. B. (om. και σαδδ. *a.b.* Æth. *Lcf.* 24.)
13. ελθων] εξελθων H. Syr.Hcl.mg.
— δε *Orig.* iii. 521^{c}. | om. C^{2}E.
— αυτου *Orig.* iii. *Hil.* 689^{d}. | om. D.
— τινα] †add. με ς.DL. rel. (Latt.) Syrr. (Arm.) *Iren.* 210. *Orig.* ii. 496^{b}. *Hil.* 372^{c}. (vid. ver. 15, Mar. viii. 27. et Luc. ix. 18. Textus rec. Matthaei e duobus lectionibus ortus videtur.) | post λεγουσιν C. (Arm.) | om. B. Vulg. *Harl.*** *c.* Syr. Hier. Memph. Æth. *Iren.* 210 (MS.) *Orig.* iii. 521^{c}. (*ut vid.*) *Orig. Int.* iii. 521^{e}.
— λεγουσιν] post ανθρωποι D. *a.b.c.*g^{2}. | Contra, Vulg. *c.f.*ff^{1}.g^{1}.
— ειναι] ante οἱ ανθρ. 1.
— τον] om. D.

14. ειπαν B.*Btly.* 33. | ‡ειπον ς. CD. rel. | add. discipuli ejus Syr.Crt.
— οἱ μεν Vulg. *c.f.* *Orig.* iv. 115^{b}. *Orig. Int.* iii. 521^{e}. | om. D. *a.b.e.*$ff^{1.2}$.$g^{1.2}$. | αλλοι Δ. ||add. dicunt Syrr.Crt.&Pst. Æth. (*it.* post αλλοι et ἑτεροι Syr.Crt.)
— αλλοι CD. rel. *Orig.* iv. 115^{b}. *Orig. Int.* iii. | οἱ B.*Btly.Blc.* *Eus.* ad Steph. i. 223.
— Ιερεμιαν] Ϊηρεμειαν D.| Ιηρεμιαν E.
— η ἑνα] alii dicunt unum Syr.Crt.
15. αυτοις] add. ὁ Ιησους C. 33. Vulg. *Cl.* *b.c.f.*g^{1}. (n.l.e.) Arm.Zoh. | Contra, *Am. Fuld. a.*$ff^{1.2}$.g^{2}. Syrr. Memph. Arm.edd. Æth. *Orig. Int.* iii. 521^{e}. | praem. δε K.
16. ειπεν] add. αυτῳ D. ff^{1}. Arm.Usc. (om. Zoh.; post αποκρ. habet Zoh. sed om. et ibi cdd. m.) | om. *Orig. Int.* iii. 521^{e}. *Eus.* D.E. 121^{b}.
— ζωντος] σωζοντος D*. *d.*
17. αποκριθεις δε BD. 1. 33. Vulg. *b.c.* ff^{2}.$g^{1.2}$.*l.* Memph. *Eus.* D.E. 121^{b}. [*a.e.* ff^{1}. Syr.Pst. Arm.] | ‡και αποκριθεις ς. C. rel. *f.* Syr.Hcl. (Æth.) | om. Syr.Crt.
— ὁ Ιησους] om. ὁ 33. Δ.
— αυτῳ *Eus.* D.E. 121^{b}. | om. D. *Am. Fuld.*
— τοις ουρανοις CD. rel. *Clem.* 807. *Orig.* ii. 496^{b}. iii. 684^{b}. *Eus.* D.E. 121^{b}. ad Steph. i. 223. | om. τοις B. *Orig.* iii. 525^{c}. | ὁ ουρανιος *Orig.* iv. 450^{c}. *Dion. Alex.* ap. *Eus.* H.E. vii. 25 (353). *Eus.* c. Mcl. 77^{c}.

18. δε σοι] σοι δε Δ. | om. δε L. Latt. Memph. Arm. *Eus.* D.E. *Cypr.* 37. 195.
— ὁτι] om. 1.
— ταυτῃ τῃ πετρᾳ *Orig.* iii. 524^{b}. 684^{b}. iv. 167^{d}. | τῃ πετρᾳ ταυτῃ E*. | ταυτην την πετραν D. | ταυτην τη πετρα Δ | add. μου post ταυτῃ X.
— μου] post εκκλησιαν D. Latt. *Cypr.* | Contra, *Orig.* iii. 524^{b}. 684^{b}. iv. 167^{d}. *Eus.* D.E. 121^{b}. in Es. 467^{a}. 487^{e}. 546^{a}. in Ps. 63^{d}. 284^{b}. 350^{d}. 364^{b}.
— κατισχυσουσιν] κατισχυουσιν Δ.
19. και 1° Syr.Hcl.txt. | om. C^{2}D. 1. 33. Syrr.Crt.&Pst.
— δωσω σοι *a.* *Orig.* iii. 525^{a}. 529^{d}. 530^{a}. 613^{d}. | σοι δωσω DL. (Latt.) | add. δε 33 *ut vid.* Syr.Hcl.mg.
— κλειδας B*Bch.L. *Orig.* iii. 525^{a}. 529^{d}. 530^{a}. | ‡κλεις ς. CD. rel. *Orig.* iii. 613^{d}. *Eus.* D.E. 121^{b}.
— ὁ bis Vulg. *a.* | ὁσα 1. *b.c.e.f.*$ff^{1.2}$.g^{1}. *Orig.* iii. 525^{a}. *Eus.* D.E. *Tert.* de Pud. 21. *Cypr.* 37. 148.
— αν BD. 1. *Orig.* iii. 525^{a}. | ‡εαν ς. C. rel.

15. illis Jesus *Cl.* | 17. om. ei *Am.* | 18. adversus *Cl.*

B C D. L (X) Δ.' 1. 33. EFGHKMSUV.

γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ‡ ἂν″
λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
ρξη β 20 Τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς† ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν
ὅτι αὐτός ἐστιν† ὁ χριστός.
p ‖ Mar. 8:31—33. ‖ Lu. 9:22. 24: 6. § Theb. — 103 21 p Ἀπὸ τότε ἤρξατο [ὁ] Ἰησοῦς δεικνύειν
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ‡ εἰς Ἱεροσόλυμα
ἀπελθεῖν,″ καὶ πολλὰ § παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέ-
ρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκταν-
ρξθ ϛ θῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. 22 καὶ προσ-
λαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ
λέγων, Ἵλεώς σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο.
23. μου εἶ — 23 ὁ δὲ στραφεὶς εἶπεν τῷ Πέτρῳ, Ὕπαγε ὀπίσω
ρο β μου, σατανᾶ, σκάνδαλον ‡ εἶ ἐμοῦ″. ὅτι οὐ φρονεῖς
q ‖ Mar. 8:34—9:1. ‖ Lu. 9:23—27. — τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. q 24 τότε
r c. 10:38. — ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, r Εἴ τις θέλει
ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω
s c. 10:39. Lu. 17:33. Jo. 12:25. — τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 25 s ὃς γὰρ
‡ ἐὰν″ θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν·
ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ,

erit ligatum in caelis; et quodcumque solveris super terram, erit solutum in caelis. 20 (168, 2.) Tunc praecepit discipulis suis ut nemini dicerent quia ipse esset Iesus Christus.

21 Exinde coepit Iesus ostendere discipulis suis quia oporteret eum ire Hierosolymam, et multa pati a senioribus et scribis et principibus sacerdotum, et occidi, et tertia die resurgere. 22 (169, 6.) Et adsumens eum Petrus coepit increpare illum dicens, Absit a te, domine: non erit tibi hoc. 23 Qui conversus dixit Petro, Vade post me, satana: scandalum es mihi, quia non sapis ea quae dei sunt, sed ea quae hominum. 24 (170, 2.) Tunc Iesus dixit discipulis suis, Si quis vult post me venire, abneget semet ipsum et tollat crucem suam et sequatur me. 25 Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet eam; qui autem perdiderit animam suam propter me, inveniet eam.

---

19. *δεδεμενον* Vulg. *a.* | *δεδεμενα* 1. 33. F* (sup. ras.) *b.c.e.f.ff*$^{1.2.}$*g*^{1}. *Orig.* iii. 525^{a}. *Eus.* D.E. *Tert. Cypr.* vid. cap. xviii. 19. (33 habet ὃ et mox *λελυμενον*).
— *αν* B *ut vid. ap. Btly.* D. 1. | ‡ *εαν* ϛ. C. rel.
— *και ὁ εαν....εν τοις ουρανοις*] om. X.
— *λελυμενον*] *λελυμενα* 1. *b.c.e.f.ff*$^{1.2.}$*g*^{1}. *Eus.* D.E. *Tert. Cypr.* (*vid. Orig.* iii. 531^{a}).
20. *διεστειλατο* B *man. rec.* CLX. 1. 33. rel. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Æth. *Orig.* iii. 532^{a} (cit.) 537^{b}. 566^{b}. 710^{c}. praecepit Vulg. *f.ff*^{1}.*g*^{1}. imperavit *a.b.c.ff*^{2}. | *επετιμησεν* B*D. Syr. Crt. Arm. (*ut vid.*) increpavit *e.* jubet *Hil.* 691^{a}. (*vid.* Mar. viii. 30). *ὁ μὲν οὖν Ματθαῖος πεποίηκε κατά τινα τῶν ἀντιγράφων τό, τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς, ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ χριστός.... ἰστέον μέντοι ὅτι τινα τῶν ἀντιγράφων τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἔχει τό, ἐπετίμησεν.* *Orig.* iii. 532$^{c.d.}$
— *μαθηταις*] † add. *αυτου* ϛ. L. rel. Latt. Syrr. Memph. Æth. *Orig.* iii. 532^{a}. 537^{b}. 710^{c}. | om. BCD. Arm. *Orig.* iii. 532^{c}. 566^{b}.
— *ειπωσιν*] add. de eo Syr. Crt.
— *αυτος Orig.* | *οὑτος* DU.

20. *ὁ Χριστος*] † praem. *Ιησους* ϛ. C. rel. Vulg. *d.f g*^{2}. Syr. Hcl. Memph. Æth. | om. BLΔ. 1. *a.b.e.ff*^{1}.*g*^{1}. Syrr. Crt. & Pst. Arm. *Orig.* iii. 5^{ies} (hiat 33.) | post *Χριστος* D Gr. *Fuld. c.ff*^{2}.
21. *ὁ Ιησους* CL. rel. *Orig.* saepe. | om. *ὁ* B. *Btly.* D. | add. *ὁ χριστος* B. *Bch.* Memph. [hiat 33.]
— *δεικνυειν* CD. rel. *Orig.* iii. 535^{a}. 536^{b}. 538^{a}. 580^{b}. iv. 300^{e}. | *δεικνυναι* B. *Btly. Blc. Orig.* iii. 537^{c}. [h. 33.]
— *αυτον εις Ιεροσολυμα απελθειν* BD. 1. 33 (ut vid.) *e. Iren.* 210. *Orig.* iii. 535^{a}. 536^{b}. 537^{c}. 538$^{c.d.}$ 580^{b}. iv. 300^{e}. *Hil.* 691^{b}. (*αυτον εις Ἱερο....*33). | ‡ *αυτον απελθειν εις Ἱεροσολυμα* ϛ. CL. rel. (Latt.) vv.
— *απο Orig.* 536^{b}. 538^{d} rel | *ὑπο* D.
— *και αρχιερεων και γραμματεων Fuld. e.ff*^{1}. | *και γραμμ. και αρχ.* Δ. Vulg. *Cl.* et *Am. b.c.f.ff*^{2}.*g*$^{1.2.}$ | add. *του λαου* 1. (Arm.) *Orig.* iii. 538^{d}. (sed non habet alibi; c g. 580^{b}.) [om. *κ. γραμ. a.*]
— *τῃ τριτῃ ἡμερᾳ* Vulg. *f.ff*^{1}.*g*^{2}. Syrr. Theb. Arm. Æth. *Just.* Tr. 51, 76. *Iren.* 210. *Orig.* iii. 580^{b}. 710^{c}. | *μετα τρεις ἡμερας* D. *a.b.c.e.ff*^{2}.*g*^{1}. Memph.
— *εγερθηναι Orig.* iii. 580^{b}. 710^{c}. | *αναστηναι* D. *Just.* (sed vid. Mar. viii. 31).
22. *αυτον*] *αυτω* H.

22. *ὁ Πετρος* Simon Petrus Syr. Crt.
— *ηρξατο επιτιμαν αυτῳ λεγων* CL. rel. Vulg. *e f.* (*g*^{2}.) *Orig.* iii. 540^{a}. (sed *λεγων* non citavit.) | *ηρξ. αυτῳ επιτιμαν λεγ.* 1. *Orig.* iii. 710^{b}. | *ηρξατο αυτῳ επιτειμαν και λεγειν* D. coepit increpare et dicere *a.b.c.ff*^{2}.*g*^{1}. | *λεγει αυτῳ επιτιμων* B. | coepit dicere *ff*^{1}. | et dixit ei Syr. Crt. (*αυτῳ*] *αυτον* H. | *λεγων*] praem. *και* F). [h. 33.]
— *σοι* 2°] om. Syr. Crt. | *a.b.e.ff*^{1}. *Hil.* 691^{b}. 905^{a}. | post *τουτο* D. Contra, *Orig.* iii. 710^{b}. iv. 301^{b}.
23. *ὁ δε*] add. Jesus Syr. Crt.
— *στραφεις* BC. rel. *Orig.* iii. 541^{b}. 710^{b}. | *επιστραφεις* DLK. (vid. Mar.)
— *ειπεν τῳ Πετρῳ*] increpavit Simonem et dixit ei Syr. Crt.
— *σκανδαλον ει εμου* (s. *μου ει*) om. 33.
— *ει εμου* B(C). (*ει μου* C). | ‡ *μου ει* ϛ. LX. 1. rel. *Orig.* iii. 541^{c}. 542^{a}. 561^{a}. 589^{b}. 710^{b} iv. 301^{b}. | *ει εμοι* D. (Latt.) *Mcl.* ap. *Eus.* c. Mcl. 10$^{b.d.}$ (mihi es *Hil.* 447^{c}.) | *μοι ει* V. *e.f.*
— *αλλα τα των ανθρωπων Orig.* iii. 589^{b}. 710^{b}. iv. 301^{b}. *Eus.* c. Mcl. 10^{b}. | *αλλ' ἁ του ανθρωπου* D. *ff*^{1}. Theb. Æth. | om. *e.*

---

19. et in caelis *bis Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph. [Theb.]
Arm. Æth.

εὑρήσει αὐτήν· 26 τί γὰρ ‡ ὠφεληθήσεται" ἄνθρωπος,
ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ
ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς
ροα ι ψυχῆς αὐτοῦ; 27 μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν
ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν
πρᾶξιν αὐτοῦ.
ροβ β 104 28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰσίν τινες τῶν ὧδε
‡ ἑστώτων," οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως
ἂν ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ
¶ x XVII. ΛΔ' βασιλείᾳ αὐτοῦ.¶ 1 t Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παρα-
t ‖ Mar. 9: 2—13. Lu. 9:28—36. λαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ
Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς
εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν. 2 καὶ μετεμορφώθη ἔμ-
προσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς
τὸ φῶς. 3 καὶ ἰδοὺ ‡ ὤφθη" αὐτοῖς ‡ Μωυσῆς" καὶ
3. *μετ' αὐτ. συλλ.* Ἡλίας ‡ συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ." 4 ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ Πέτρος εἶπεν τῷ Ἰησοῦ, Κύριε, καλόν ἐστιν

26 Quid enim prodest homini
si mundum universum lucretur,
animae vero suae detrimentum
patiatur? Aut quam dabit homo
commutationem pro anima sua?
27 (171,10.) Filius enim hominis
venturus est in gloria patris sui
cum angelis suis, et tunc reddet
unicuique secundum opus eius.

28 (172,2.) Amen dico vobis,
sunt quidam de hic stantibus
qui non gustabunt mortem do-
nec videant filium hominis ve-
nientem in regno suo. 1 Et
post dies sex adsumsit Iesus
Petrum et Iacobum et Iohan-
nem fratrem eius, et ducit
illos in montem excelsum seor-
sum: 2 et transfiguratus est
ante eos, et resplenduit facies
eius sicut sol, vestimenta autem
eius facta sunt alba sicut nix.
3 Et ecce apparuit illis Moses et
Helias cum eo loquentes. 4 Re-
spondens autem Petrus dixit ad
Iesum, Domine, bonum est nos

---

24. ὁ Ιησους *Orig.* iii. 542^{d}. | om. B**Bch.*
— *αρατω* *Orig.* i. 281^{e}. | *αρας* 1. (om. mox *και*). ‖ ad fin. *μοι*] *μου* Δ.
25. *εαν* BC. | ‡ *αν* ς. D. rel. *Orig.* i. 281^{e}. iii. 544^{c}.
— *θελῃ*] *θελει* HK.
— *απολεσῃ* BsCX. 1. rel. *Orig.* i. 281^{e}. iii. 545^{b}. | *απολεσει* DLΔ. 33. H.
— *εὑρησει*] *οὑτος σωσει* 1. 33. *Orig.* i. 281^{e}. (vid. cap. x. 39).
26. *ωφεληθησεται* B. *Bch.* L. 1. 33. *e.*(*f.*) Syrr. Memph. Theb. *Orig.* i. 281^{e}. iii. 545^{d}. iv. 295^{d}. | ‡ *ωφελειται* ς. CD. rel. (Latt.) Arm. *Just.* Ap. i. 15. *Clem.* 578. *Hil.* 692^{b}. *Lcf.* 246. (vid. Luc. ix. 25).
— *κερδησῃ* *Orig.* i. 281^{e}. iv. 295^{d}. | *κερδησει* LH.
— *ανταλλαγμα της*] *ανταλλαγμαυτης* sic E.
27. *ὁ υἱος*] om. *ὁ* Δ.
— *των αγγελων αυτου* BL. rel. *Orig.* i. 281^{e}. iii. 547^{c}. 548^{d}. 549^{a}. | *των ἁγιων αγγ. αυτου* D. (*b*). | *των αγγ. των ἁγιων* C.
— *την πραξιν* *Am. Fuld. e.g*^{2}. Æth. *Orig.* i. 281^{e}. iii. 549^{b}. | *τα εργα* 1. F*. (Latt.) Syrr. Memph. Theb. Arm.
28. *αμην* *Orig.* iii. 550^{a}; | add. *δε* L**. 1. | add. *γαρ* K.
28. *ὑμιν*] add. *ὁτι* BL. 33. *b.c.e.f.ff*$^{1.2}$*.g*^{1}. Syrr. *Hil.* 692^{e}. 1103^{c}. (vid. Mar. ix. 1.) | Contra, CD. rel. Vulg. *a.* vv. *Orig.* iii. 550^{a}. iv. 366$^{a.e.}$
— *των ὡδε ἑστωτων* BCDL. 1. 33. SU. (‡ *των ὡδε ἑστηκοτων* ς. KM. *Exc. Theod.* ap. *Clem.* 967). Latt. Syrr. Crt. & Pst. & Hcl.* Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iii. 550^{a}. iv. 366^{a}. (disertè)^{e}. | *ὡδε ἑστωτες* XΔEFGHV. (Syr.Hcl.)
— *γευσωνται* *Orig.* iii. 550^{a}. iv. 366^{a}. | *γευσονται* LX. 1. HU. *Exc. Theod.*
— *βασιλειᾳ* *Orig.* iii. 550^{b}. 554^{a}. 555^{b}. iv. 366^{a}. | *δοξῃ* *a.* Syr.Hcl.mg. Memph. Æth. *a.m.* iii. *Exc. Theod.*
— *αυτου* (*ἑαυτου* *Orig.* iv. 366^{a}.)] patris sui Syr.Hcl.mg. Memph. Æth. *a.m.* iii. | ejus et in gloria ejus Syr.Crt. | add. in gloria patris sui Æth. ed.§ | add. *εν τῃ δοξῃ αυτου* *Orig.* iii. 550^{b}.
1. *και*] om. Syr.Crt. | add. *εγενετο* D. *a.b.c.e.ff*$^{1.2}$*.g*$^{1.2.}$ *Hil.* 1103^{c}. (Contra, Vulg. *f.*)
— *Ιακωβον*] praem. *τον* D. 33.
— *Ιωαννην*] praem. *και* D*.
— *αναφερει*] *αναγει* D.Gr. 1. Latt. (exc. *d.e.*) *Orig.* iii. 557^{a}.
— *κατ' ιδιαν* *Orig.* iii. | *λειαν* D.
2. *μετεμορφωθη* Syr.Hcl.mg.*Gr.* *Orig.* iii. 557^{a}. 558$^{a.b.}$ *Orig. Int.* iii. 868^{d}. *Eus.* D.E. 93^{b}. | *μεταμορφωθεις* D. (om. mox *και*). ‖ add. *ὁ Ιησους* D. (Latt.) | Contra, Vulg. *f.*
2. *εγενετο* *Eus.* D.E. | *εγενοντο* L. 33. HU. | om. S.
— *το φως* Syrr.Pst.&Hcl. rel. (*Exc. Theod.* ap. *Clem.* 971). *Orig.* iii. 559^{b}. 563^{a}. 565^{b}. *Orig. Int.* iii. 868^{e}. *Eus.* D.E. 93^{b}. c. Mcl. 177^{c}. | *χειων* D. Latt. Syr.Crt. Arm.MSS. Æth. *Dion. Alex.* ap. Mill. *Hil.* 199^{a}. 694^{a}. 1103^{c}. (vid. Mar. ix. 2. et Apoc. i. 14).
3. *ιδου*] om. Syr.Crt.
— *ωφθη* BD. 33. *Am.* (Tf.) *Fuld. Tol.* *a.b.c.e.g*$^{1.2.}$*l.* | ‡ *ωφθησαν* ς. C. rel. Vulg.*Cl.* *f.ff*^{1}.
— *Μωυσης* BDL. 33. K. Latt. Memph. Theb. | ‡ *Μωσης* ς. C. 1. rel. *Am.*
— *συλλαλ. μετ' αυτ.* B. 1. *ff*$^{1.2.}$ Syrr. Crt.&Pst. Memph. Theb. Æth. *Orig. Int.* ii. 173^{b}. iii. 868^{e}. | ‡ *μετ' αυτου συλλαλουντες* ς. CD. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Arm. *Orig.* iii. 559^{c}.
4. *αποκριθεις δε*] om. Syr.Crt.
— *ὁ Πετρος*] om. *ὁ* H.
— *κυριε*] om. Syr.Crt.

---

27. opera ejus *Cl.*
3. apparuerunt *Cl.* | ib. Moyses *Cl.* (et sic in seqq.)

BCD[Z].
L[X]Δ.
1. 33.
EFGHKMSUV.
4. ποιήσω

u 2 Pet. 1:17.
c. 3:17.
Mar. 1:11.
Lu. 3:22.

ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκη-
νάς, σοὶ μίαν, καὶ ‡ Μωυσεῖ″ μίαν, καὶ Ἡλίᾳ μίαν.
5 ″Ετι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπε-
σκίασεν αὐτούς, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέ-
γουσα, u Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ
‡ηὐδόκησα·″ ‡ ἀκούετε αὐτοῦ.″ 6 καὶ ἀκούσαντες οἱ μα-
θηταὶ ‡ ἔπεσαν″ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθη-
σαν σφόδρα. 7 καὶ ‡ προσῆλθεν″ ὁ Ἰησοῦς, * καὶ″
ἥψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν, Ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε.
8 ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον
εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.
§ Z 105 9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ‡ ἐκ″ §τοῦ ὄρους
ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων, Μηδενὶ εἴπητε
τὸ ὅραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν
ρογ ϛ ‡ ἐγερθῇ″. 10 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ† λέ-
γοντες, Τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἡλίαν
δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 11 ὁ δὲ† ἀποκριθεὶς εἶπεν†, Ἡλίας
μὲν ἔρχεται† καὶ ἀποκαταστήσει πάντα· 12 λέγω δὲ
ὑμῖν ὅτι Ἡλίας ἤδη ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν,

hic esse: si vis, faciamus hic
tria tabernacula tibi unum, et
Mosi unum, et Heliae unum.
5 Adhuc eo loquente, ecce nu-
bes lucida obumbravit eos, et
ecce vox de nube dicens, Hic
est filius meus dilectus, in quo
mihi bene complacui: ipsum
audite. 6 Et audientes disci-
puli ceciderunt in faciem suam,
et timuerunt valde. 7 Et ac-
cessit Iesus et tetigit eos dixit-
que eis, Surgite et nolite ti-
mere. 8 Levantes autem oculos
suos neminem viderunt nisi
solum Iesum.

9 Et descendentibus illis de
monte praecepit [eis] Iesus di-
cens, Nemini dixeritis visionem
donec filius hominis a mortuis
resurgat. 10 (173, 6.) Et interro-
gaverunt eum discipuli dicen-
tes, Quid ergo scribae dicunt
quod Heliam oporteat primum
venire? 11 At ille respondens
ait, Helias quidem venturus est
et restituet omnia: 12 dico au-
tem vobis quia Helias iam venit,
et non cognoverunt eum, sed

---

4. ει] om. 1. 33.
— θελεις] θελης F.
— ποιησωμεν C3DL. rel. (Latt.) Syrr. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iii. 560c. 565a. *Orig. Int.* 901e. | ποιησω BC*. *b.ff*1. | ποιησομεν 1.
— ὡδε 2o.] om. *For. Harl**. *ff*1.*g*1. Arm. *Orig.* iii. 560b.
— τρεις σκηνας CD. rel. (Latt.) *Orig.* iii. *bis.* | σκηνας τρεις B. *e.*
— Μωυσει BDK. | Μωυση L. | ‡Μωσῃ ϛ. C. 1. 33. rel. Μωσει Δ.
— Ἡλιᾳ μιαν CDLΔ. 1. 33. K. Latt. Syrr. Æth. | ‡ μιαν Ἡλιᾳ ϛ. B.*Btly.* (sic in collatione: editio Cephalaei habet Ηλ. μι.) rel. Arm.
5. επεσκιασεν *Orig.* iii. 564b. | επεσκιαζεν D*.
— ιδου 2o.] audita est. Syr.Crt. (add. eadem post νεφ. *a.*)
— ὁ αγαπητος] et dilectus meus. Syr.Crt. dilectus meus. Memph. Theb.
— ηυδοκησα CDG. *Hipp.* c. Noet. 5.(9). *Orig.* iii. 564d. 565b. *Eus.* in Ps. 352a. | ‡ ευδοκ. ϛ. BsL. rel. *Eus.* in Ps. 186d.
— ακουετε αυτου BD. 1. 33. *ff*1. *Hipp.* c. Noet. 18(20). *Orig.* iii. 565b. *Tert.* c. Prax. 23. | ‡ αυτου ακουετε ϛ. C. rel, (Latt.) *Tert.* c. Prax. 19. *Cypr.* 108. 278. *Hil.* 508b. 894b. (vid. Luc. ix. 35.) | τουτου ακουετε *Hipp.* c. Noet. 5(9). *Hom.Cl.* 3. 53. | αυτ. ακουσατε Δ. | om. Syr.Hier.
6. και ακουσαντες Memph. | ακουσ. δε D. Theb.
— επεσαν BCD. 33. | ‡ επεσον ϛ. L. rel. (εφοβ. σφ. και επ. επι πρ. αυτ. Syr. Crt.)
— αυτων] ἑαυτων L.
7. προσηλθεν B.*Btly.Blc.*D. Latt. Syrr. Crt.&Pst. | ‡ προσελθων ϛ. CL. rel. Syr.Hcl. Arm. [n.l. Memph. Theb. Æth.]
— ὁ Ιησους και BD. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Æth. | *om. και ϛ. CL. rel. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm.
— ἡψατο αυτων και CD. rel. | ἁψαμενος αυτων B.
— ειπεν] add. eis Vulg. *a.b.c.ff*2.*g*2. Syr.Crt. | Contra, *e.ff*1.*g*1. Syrr.Pst.& Hcl.
— εγερθητε] εγειρεσθαι D.
8. επαφαντες] επερεντες D*.
— αυτων] add. ουκετι C*.
— τον Ιησουν μονον] μονον τον Ιησουν D. Latt. | add. μεθ' ἑαυτων C2. 33. || τον] αυτον B**Bch.*
9. καταβαινοντων αυτων] καταβαινοντες D.
9. εκ B.*Bch.*CDLΔ 1. 33. EFGHK(e corr. ?*)MSUV. *Orig.* iii. 566b. (de Latt.) | ‡ απο ϛ. K*. *Orig.* iii. 563c.
— ὁ Ιησους] ὁ ῡς 1.
— εγερθῃ BD. | ‡ αναστῃ ϛ. CZ. rel. *Orig.* i. 365a. iii. 566b. (vid. Mar. ix. 9.)
10. μαθηται] add. † αυτου ϛ. BsCD. rel. *f.* Syrr. Æth. | om. ZL. 1. 33. (Latt.) Memph. Theb. Arm. *Orig.* iii. 567a.
— τι ουν *Orig.* | ὁτι 33.
— οἱ γραμματεις] post λεγουσιν 33. (Contra, *Orig.*)
— δει] add. ερχεται Δ*.
11. ὁ δε] † add. Ιησους ϛ. CK. rel. *f.* Æth. (post αποκρ. Arm.) | om. BDZL. 1. 33. (Latt.) Syrr. Memph. Theb. (ὁ δε αποκρ. om. Syr.Crt.)
— ειπεν] † add. αυτοις ϛ. CZ. rel. Vulg. *Cl. f.g*1. Syrr. Arm. Æth. (ante ειπεν 1.) | om. B.*Btly.Blc.*D. 33. *Am.* (Latt.) Memph. Theb.
— ερχεται] † add. πρωτον ϛ. CZ. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. (ante παντα L.) | om. BD. 1. 33. Latt. Syr.Crt. Memph. Theb. Arm. *Just.* Tr. 49. *Hil.* 694d.
— και αποκαταστησει Vulg. *e.f.*(*ff*1.)*g*2. Syr.Hcl. (Memph.) Arm. Æth. *Just.*

4. *om.* et 1o *Cl.* | 5. nubis *Am.* | complacuit *Am.* | 9. *om.* eis *Am.* | 11. ait eis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

‡ ἀλλὰ″ ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν· οὕτως καὶ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν.
13 τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ
βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.
§ X ΑΕ' ροδ ᵛ‖Mar. 9:14–29. β ‖Lu. 9:37–42. 106 14 § ᵛ Καὶ ἐλθόντων† πρὸς τὸν ὄχλον προσῆλθεν
αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν ‡ αὐτὸν″ 15 καὶ λέγων, Κύριε,
ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς
15. πάσχει ‡ ἔχει·″ πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις
εἰς τὸ ὕδωρ. 16 καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς
σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. 17 ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διε-
στραμμένη, ἕως πότε ‡ μεθ' ὑμῶν ἔσομαι;″ ἕως πότε
¶ Z ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε.¶ 18 καὶ ἐπετί-
μησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ
δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας
ροε ε ἐκείνης. 19 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ
κατ' ἰδίαν εἶπον, Διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν
αὐτό; 20 ὁ δὲ† ‡ λέγει″ αὐτοῖς, Διὰ τὴν ‡ ὀλιγοπιστίαν″
ὑμῶν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς

fecerunt in eo quaecumque vo-
luerunt. Sic et filius hominis
passurus est ab eis. 13 Tunc
intellexerunt discipuli quia de
Iohanne baptista dixisset.

14 (174, 2.) Et cum venisset ad
turbam, accessit ad eum homo
genibus provolutis ante eum
15 dicens, Domine, miserere filii
mei, quia lunaticus est et male
patitur: nam saepe cadit in
ignem et crebro in aquam. 16 Et
optuli eum discipulis tuis, et
non potuerunt curare eum.
17 Respondens Iesus ait, O gene-
ratio incredula et perversa, quo
usque ero vobiscum? usque
quo patiar vos? Afferte huc
illum ad me. 18 Et increpavit
eum Iesus, et exiit ab eo dae-
monium, et curatus est puer ex
illa hora. 19 (175, 5.) Tunc ac-
cesserunt discipuli ad Iesum
secreto et dixerunt, Quare nos
non potuimus eicere illum?
20 Dicit illis, Propter increduli-
tatem vestram. Amen quippe
dico vobis, si habueritis fidem

Tr. *Hil.* | και αποκαθιστησι L. | αποκαταστησαι D. *a.b.c.ff²g¹*. Syrr.Crt.&Pst. Theb.

11. *παντα*] add. sicut scriptum est. Syr. Hcl.

12. *ηδη* BsCD. rel. Syr.Hcl. rel. *Just.* Tr. *Orig.* iii. 567ᶜ. 571ᵈ. | om. Z. *ut vid.* Syrr. Crt.&Pst.
— *επεγνωσαν*] *εγνωσαν* U.
— *αυτον*] om. Δ. (*εν αυτον* L).
— *αλλα* CD. 33. KM. | ‡ *αλλ'* ς. BsZ. rel.
— *εν αυτῳ* *Orig.* iii. 567ᵇ. 572ᶜ. 573ᵃ·ᶜ· | om. Δ. | om. *εν* DFU. Latt. (exc. Vulg. *e*) Syr.Hcl.txt. Memph. (Arm.) *Just.* Tr. (vid. Mar. ix. 13.)
— *οὕτως*] *οὗτος* Δ.
— *οὕτως και.... πασχειν ὑπ' αυτων* MSS. et vv. *hic* habent *Orig.* iii. 573ᶜ. ut vid. | ad fin. ver. 13 D. Latt. (exc. Vulg. *f.*) hic tacet *Just.* Tr.

13. *αυτοις* *Just.* Tr. 49. *Orig.* iii. 571ᵈ. | om. Z. *ut vid.* *Am.* | add. sic Syr.Crt.

14. *ελθοντων* BZ. 1. Theb. | *ελθοντων* † *αυτων* ς. C. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 573ᵈ. | *ελθων* D. Latt. *Hil.* 695ᵃ. (vid. Mar. ix. 14). (et cum venerit Jesus Syr.Crt. Syr.Hier.)
— *αυτῳ* om. Arm.Zoh. (habent cdd. quidam). | *τῳ Ιησου* FG. (non H).

14. *ανθρωπος*] add. *τις* FH. (non K.) Syr.Crt. Arm.
— *αυτον* BCZLXΔ. 1. 33. E²FGHKSUV. (*αυτω̃* i.e. *αυτῶν* pro *αυτον ut vid.* M.) | ‡ *αυτῳ* ς. E*. *Orig.* iii. 574ᵃ·ᵇ· | *ενπροσθεν αυτου* D. (Latt.) Syr.Hcl. (om. *e.f.ff¹*. Syrr.Crt.&Pst. Arm. *Hil.* 695ᵃ.) add. et rogabat eum. Syr.Crt. Æth. (homo regans eum Theb.)

15. *κυριε* *Orig.* iii. 574ᵃ. | om. Z.
— *μου τον υἱον μου* B.*Bch.*
— *εχει* BZ(ut vid.)L. (*Orig.* iii. 575ᶜ.) | ‡ *πασχει* ς. CD. rel. Latt.
— *πολλακις* 2° Vulg. | *ενιοτε* D. 1. (Latt.) Arm. (*Orig.* iii. 574ᵃ·ᶜ· 578ᶜ.) (om. Æth.)

16. *ηδυνηθησαν* CD. rel. | *ηδυνασθησαν* B.*Btly.Blc.* | *εδυνηθησαν* K. | *ηδυναντο* Z.
— *αυτον θεραπευσαι* BCZ. rel. *e.ff¹*. | *θεραπ. αυτ.* D. (Latt.) (om. *αυτον* Arm.)

17. *αποκριθεις δε* BCD. rel. Vulg.*Cl.* *c.(e).f.* Syr.Hcl. | *τοτε αποκρ.* Z. *For.* Memph. Æth. | *αποκρ.* tantum *Am.* *b.ff¹·²g¹.l.* Syrr.Crt.&Pst. Theb. | et respondens *a.*
— *απιστος*] -*τε* *Orig.* iii. 579ᵃ. *Eus.* in Ps. 384ᵈ. | *πονηρα* Z.
— *διεστραμμενη*] *διεστρεμμενη* Z. | ante *απιστος* Syr.Crt.

17. *μεθ' ὑμων εσομαι* B.*Btly.* in coll. *Bch.* CDZ. 1. 33. (*ff¹*.) *Orig.* iii. 579ᵇ. (*μεθ' ὑμ. ειμι* *Eus.* in Ps. 384ᵈ.) | ‡ *εσομαι μεθ' ὑμων* ς. (L). rel. Vulg. *a.b.c.e.f.ff²*. Syrr. Æth. *Hil.* 695ᵃ. 696ᵃ. ‖ *εσομαι*] *εσωμε* L. | om. Arm. (*ἑως ποτε εσ. μεθ' ὑμων* post *ἑως π. ανεξ. ὑμων* *a.b.c.g¹*.)
— *ἑως ποτε* 2°] et Syr.Crt.
— *ανεξομαι*] *ανεξωμαι* LE*.

19. *καθ' ιδιαν* D.
— *ηδυνηθημεν*] *εδυνηθημεν* K.

20. *ὁ δε*] † add. *Ιησους* ς. C. rel. Vulg.*Cl.* *b.c.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. | om. B.*Btly.Blc.* D. 33. *Am.* *For.* *Tol.* *a.ff¹·²g¹·²*. Syr.Crt. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *λεγει* B.*Btly.Blc.*D. 1. 33. *Am.* *b.c.* (*e.ff¹*)²·*g¹*. | ‡ *ειπεν* ς. C. rel. Vulg. *Cl.* *a.f.g²*. Arm.
— *ολιγοπιστιαν* B. 1. 33. Syr.Crt. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iii. 466ᵈ. (*Hil.* 695ᶜ.) | ‡ *απιστιαν* ς. C(D)K. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. (Arm. 1 MS.) vid. cap. xiii. 58. (*απιστειαν* DEFGH.)
— *εαν*] praem. *ὁτι* C. Memph. Theb. *Orig.* iii. 202ᵉ.
— *εχητε*] *εχετε* H.

---

13. dixisset eis *Cl.* | 14. provolutus *Cl.* | filio meo *Cl.* | 17. respondens autem *Cl.* | 18. increpavit illum *Cl.* | 20. Dixit illis Jesus *Cl.*

B(C)D[Z](Π). L X Δ. 1. 33. EFGHKMSUV. 21. om.

κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, ‡ Μετάβα″
‡ ἔνθεν″ ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει
ὑμῖν. 21 [τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται, εἰ μὴ ἐν
προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.]

§ Π ρο̅ς̅ β ‖ Mar. 9:30—32. ‖ Lu. 9:43—45. 22. ἀναστρεφομένων

107 22 ‡ Συστρεφομένων″ § δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γα-
λιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, 23 καὶ
ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.
καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.

Λς′ ρο̅ζ̅ ι

108 24 Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς ‡ Καφαρναοὺμ″
προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ
καὶ ‡ εἶπαν,″ Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχ-
μα; 25 λέγει, Ναί. Καὶ ‡ ἐλθόντα″ εἰς τὴν οἰκίαν
προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων, Τί σοὶ δοκεῖ,
Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν
τέλη ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν
ἀλλοτρίων; 26 ‡ εἰπόντος δέ,″† Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων,

§ Z ¶ C

ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, § Ἄρα ¶ γε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ
υἱοί. 27 ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς
εἰς† θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβάντα
πρῶτον ἰχθὺν ἆρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ

sicut granum sinapis, dicetis monti huic, Transi hinc, et transibit, et nihil inpossibile erit vobis. 21 Hoc autem genus non eicitur nisi per orationem et ieiunium.

22 (176, 2.) Conversantibus autem eis in Galilaea, dixit illis Iesus, Filius hominis tradendus est in manus hominum, 23 et occident eum, et tertio die resurget. Et contristati sunt vehementer.

24 (177, 10.) Et cum venissent Capharnaum, accesserunt qui didragma accipiebant ad Petrum et dixerunt, Magister vester non solvit didragma? 25 Ait, Etiam. Et cum intrasset domum, praevenit eum Iesus dicens, Quid tibi videtur, Simon? reges terrae a quibus accipiunt tributum vel censum? a filiis suis, an ab alienis? 26 Et ille dixit, Ab alienis. Dixit illi Iesus, Ergo liberi sunt filii. 27 Ut autem non scandalizemus eos, vade ad mare et mitte hamum, et eum piscem qui primus ascenderit tolle, et aperto

20. κοκκος D*. | κοκο L. | κοκον Δ.
— μεταβα B. 1. *Orig.* iii. 202^{f}. 579^{c}. | ‡μεταβηθι ς. CD. rel. *Orig.* iii. 319^{e}. 466^{e}. *Eus.* in Ps. 194^{b}.
— ενθεν BD. 1. *Orig.* iii. 202^{f}. 466^{e}. 579^{c}. | ‡εντευθεν ς. C. rel. *Eus.* in Ps.
— εκει MSS. Vulg. *Cl.* (Latt.) Syr.Hcl. *Orig.* iii. 202^{f}. 466^{e}. *Eus.* in Ps. | om. 33. *Am. For. Tol.* g^{2}.*l.* Syrr.Crt.&Pst. Æth.
21. om. ver. B. 33. *e.ff*^{1}. Syr.Crt. Memph. (ap. Mill. in App. e cdd. Mareschalli). Theb. Æth. (exc. ed. Platt.) Syr.Hier. *Eus.* in Canone (nam ad Mar. ix. 28. habet ϛβ/ι, ut Marci solius). | Contra, CD. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (W.&Sch.) Arm. *Orig.* iii. 579^{d}. *Hil.* 695^{d}.
22. συστρεφομενων δε αυτων B. 1. conversantibus autem eis. Vulg. *f.g*$^{1.2.}$ | ‡αναστρεφομενων δε αυτων. ς. CL. rel. redeuntibus autem illis *ff*^{1}. Syrr. Pst.&Hcl (Memph. Theb.) Arm. | στρεφομενων δε αυτων *Orig.* iii. 580^{a}. (..νων δε αυτων Π). | αυτων δε αναστρεφομενων D. ipsis autem conversantibus *a.b.ff*^{2}. *Hil.* 696^{b}. ipsis autem redeuntibus *c.* (Syr.Crt.) cum autem regrederetur ipse *e.* et dum ambularent. Æth.
23. αποκτενουσιν *Orig.* iii. 583^{c}. iv. 301^{a}. | αποκτεινουσιν D.
— τῃ τριτῃ ἡμερᾳ Vulg. *f.ff*$^{1.2.}$*g*$^{1.2.}$ Syrr. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iii. 583^{c}. iv. 301^{a}. | μετα τρεις ἡμερας D. *a.b.c.e.* Memph.
— εγερθησεται CDΠ. rel. *Orig.* iv. 301^{a}. | αναστησεται B. *Orig.* iii. 583^{c}. (vid. Mar. ix. 31.)
— και ελυπηθησαν σφοδρα] om. K.
24. ελθοντων δε *f.* Syr.Hcl. rel. *Orig.* iii. 584^{a}. | και ελθοντων D. (Latt.) Syrr. Crt.&Pst.
— Καφαρναουμ BD. 33. | ‡Καπερναουμ ς. CΠ. rel.
— τα διδραχμα 1°. BsCΔ. 33. KMSUV. Syr.Hcl.mg. *Gr. Orig.* iii. 584^{a}. 587^{a}. | τα διδραγμα LX. 1. EFGH. *Am. b.ff*^{2}. ($g^{1.2.}$) | τα διδραγματα D. (hiat Π.)
— τῳ Πετρῳ post και ειπαν D. Syr. Hier. | Contra, *Orig.* iii. (Simoni Syr. Crt.)
— ειπαν BD. | ‡ειπον ς. CΠ. rel.
— τα διδραχμα 2°. BCΠΔ. 1. 33. GKMSUV. *c. Orig.* iii. 587^{b}. | τα διδραγμα LXEFH *Am. b.g*$^{1.2.}$ | δειδραγμα D.
25. λεγει] add. Simon Syr.Crt. | om. λεγ. ναι V.
— ελθοντα B.*Bch.Blc.* 1. Æth. (εισελθοντα B.*Btly.* | ελθοντων αυτων. 33. (*a*). | εισελθοντι D. *b.* | ὁτε ηλθον C. | ὁτε εισηλθον U. Syr.Crt. | ‡ὁτε εισηλθεν ς. ΠL. rel. Vulg. *c.e.f.ff*^{1}. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. [*ff*^{2}].
— απο τινων CDΠ. rel. (vv.) *Orig.* iii. 585^{b}. *Hil.* 696^{d}. | απο τινος B. Arm. Æth. [Syrr.Crt.&Pst.]
— τελη η] τελεῖν (sic) 33.
— αυτων] om. Δ.
26. ειποντος δε B. 1. (vid. add. in CL. mox infra) Memph. Theb. Arm. *Orig.* iii. 585^{b}. et ille dixit. Vulg. *a.b.*(*c*).*ff*^{2}. $g^{1.2.}$[*ff*^{1}.] ille autem respondit *e.* | ‡λεγει αυτῳ ς. CD. rel. (*f*). Syrr. Æth. (hiat Π). (λεγει αυτῳ ὁ Πετρος απο των αλλοτριων] om. X*. 33. add. X in mg*). ‖ †add. ὁ Πετρος ς. C. rel. *f.* Syr. Hcl. add. Simon Syrr.Crt.&Pst. (om. ὁ Π.) | om. BD. 1. (Latt.) Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. Æth. (hiat Π).
— αλλοτριων] add. ειποντος δε αυτου απο των αλλοτριων C(L). (om. αυτου L).
— οἱ] om. X.

20. hinc illuc *Cl.* | 23. tertia die *Cl.* | 24. didrachma (*bis*) *Cl.* | dixerunt ei *Cl.* | 25. in domum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

εὑρήσεις στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ
ἐμοῦ καὶ σοῦ.

ore eius invenies staterem: illum sumens da eis pro me et te.

XVIII. ΛΖ′ ρο̅η̅ β

x |Mar. 9:33—37. ||Lu. 9:46—48.

1. ἐκ. τῇ ἡμέρᾳ

109 1 x Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ
τῷ Ἰησοῦ λέγοντες, Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασι-
λείᾳ τῶν οὐρανῶν; 2 καὶ προσκαλεσάμενος† παιδίον
ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν 3 καὶ εἶπεν, Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ
¶ Π μὴ¶ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 4 ὅστις
οὖν ‡ ταπεινώσει″ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός
ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 5 καὶ ὃς
‡ ἂν″ δέξηται ‡ ἓν παιδίον τοιοῦτον″ ἐπὶ τῷ ὀνόματί
y ||Mar. 9:42. Lu. 17: 2. ρο̅θ̅ β μου, ἐμὲ δέχεται· 6 y ὃς δ᾽ ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικ-
ρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ
ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ‡ περὶ″ τὸν τράχηλον
αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θα-
¶ Ζ λάσσης.¶

110 7 Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη
γὰρ † ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ
z c. 5:30. ||Mar. 9:43-45. ρ̅π̅ ϛ † δι᾽ οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. 8 z εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ
ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον ‡ αὐτὸν″ καὶ

1 (178, 2.) In illa hora accesserunt di cipuli ad Iesum dicentes, Quis pu as maior est in regno caelorum? 2 Et advocans Iesus parvulum statuit eum in medio eorum 3 et dixit, Amen dico vobis, nisi conversi fueritis et efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regno caelorum. 4 Quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste, hic est maior in regno caelorum: 5 et qui susceperit unum parvulum talem in nomine meo, me suscipit: 6 (179, 2.) qui autem scandalizaverit unum de pusillis istis qui in me credunt, expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius et demergatur in profundum maris.

7 Vae mundo ab scandalis. Necesse est enim ut veniant scandala, verumtamen vae homini per quem scandalum venit. 8 (180, 6.) Si autem manus tua vel pes tuus scandalizat te, abscide eum et proice abs te:

27. *δε*] om. E*GM.
— *σκανδαλισωμεν* BsDΠ. rel. *Orig.* iii. 585d. | *-ζωμεν* ZL.
— *θαλασσαν*] †praem. *την* ϛ. D. rel. | om. B.*Btly.*ZΠLΔ. 1. 33. KMUV.
— *βαλε*] *βαλει* L.
— *αναβαντα* BsDLE*. rel. *Orig.* iii 585e. | *αναβαινοντα* Z (*ut vid.*) Π *Tf.* (?) XΔ E²FGS. (....*νοντα* Z).
— *και ανοιξας*] om. *και* L.
— *εὑρησεις*] add. *εκει* D. *a.b.c.g*¹. | add. in eo *f.* in illum *e.* | om. Vulg. *ff*¹.
— *αντι*] *αντ* Z.
1. *εκεινῃ*] add. *δε* BM. Theb. (*cod.*) | Contra, DZ. rel. *Orig.* iii. 588a.b. 589a.b.
— *ὡρᾳ* BDZΠ. rel. Vulg. *f.* ⁏Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Æth. (*κατα μέν τινα τῶν ἀντιγράφων, ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ....κατὰ δὲ ἄλλα, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ Orig.* iii. 588b). | *ἡμερᾳ* (Codd. ap. Orig.) 1. 33. (Latt.) Syr. Crt. Arm. *Orig.* iii. 588a. 589a. *Hil.* 697f.
— *Ιησου*] add. *κατ᾽* [*ιδιαν*] 33. (*του Ιησου και λεγοντες αυτῳ* est lectio Syr. Crt.)
— *μειζων*] *μειζω* D*. (*-ζον* XK.)
2. *και προσκαλ ..και ειπεν* ver. 3.] om. F*.
— *προσκαλεσαμενος*] add. †*ὁ Ιησους* ϛ. DΠ. rel. Vulg. *e.f.g*¹. Syrr. Arm. *Orig.* iii. 591a. (ante *προσκαλ. a.b.c.ff*².*g*². post *παιδιον ff*².) | om. BL. 1. (33. ut vid. e spat.) FV*. Memph. Æth. (Z. 33. hiant.)
2. *παιδιον*] add. *ἐν* D. Syr. Crt. (Arm.)
— *αυτο* om. F.
3. *στραφητε*] *στραφησθε* H.
— *γενησθε*] *γενεσθε* L.
— *τα παιδια*] unus ex his pueris Syr. Crt.
4. *ουν*] om. G.
— *ταπεινωσει* BDZLXΔ. 1. EFGHKMSUV. *Orig.* iii. 662d. (hiat 33). | ‡*ταπεινωσῃ* ϛ. *Clem.* 107.
— *ἑαυτον*] *αυτον* LΔ.
— *ὁ μειζων*] om. *ὁ* Δ.
5. *αν* DZL. *Orig.* iii. 593a. (hiat 33). | ‡*εαν* ϛ. Bs. rel. *Orig.* iii. 597a. | add. *μη* Δ.
— *ἑν παιδιον τοιουτ.* B.*Btly.Blc.*DZL. 1. (hiat 33). Latt. Æth. *Orig.* iii. 593a. 596a. 597a. *Lcf.* 141. | ‡ *παιδ. τοιουτ. ἑν* ϛ. E. rel. | *παιδιον ἑν τοιουτ.* G. Syr. Hcl. Arm. (talem unum ex his pueris. Syr. Crt. talem puerum illum Syr. Pst.) || *τοιουτον* BD. rel. | *τοιουτο* ZLΔ. 1. KMV. *Orig.* (ter.) || *εν* B.*Btly.Bch.*DZ. rel. (Latt.) rel. | om. B.*Bch.* XΔS.*e.* Syr. Pst. Memph. Theb.
— *επι τῳ ονοματι μου Orig.* iii. 593a. | *επι το ονομα*(..?) *μου* Z. (om. *a*).
6. *σκανδαλισῃ Orig.* iii. 601b. 609c. *Eus.* in Ps. 310a. | *-σει* LH.
— *μυλος ονικος* BD. rel. *Orig.* iii. 593d. 596b. | *μυλος ..υλικος* Z. | *λιθος μυλικος* L.
— *περι* BZL. *Orig.* iii. 593d. | *εις* XΔ. 1. EFGHKMSV. Memph. Theb. Arm. *Orig.* iii. 596b. | ‡*επι* ϛ. DU*s.* (hiat 33). in collo Latt. (in collum *e.* collo *ff*¹.*m.*)
7. *σκανδαλων*] scandala quae veniunt Syr. Crt.
— *ελθειν*] †praem. *εστιν* ϛ. D. rel. Latt. Syrr. Crt. & Hcl. *Orig.* iii. 600d. 601c. *Hil.* 698e. *Lcf.* 142. | om. B.*Bch.*L. 1. 33. Syr. Pst. Theb. Æth.
— *πλην*] add. *δε* D*.
— *ανθρωπῳ*] †add. *εκεινῳ* ϛ. X. rel. Vulg. *Cl.* (Latt.) Theb. Arm. Æth. *Hil. Lcf.* | om. B.*Bch.*DL. 1. F. *Am. For. g*¹. Syrr. Memph. (*Orig.* iii. 602b.)
8. *σκανδαλιζει*] *-ζῃ* LXFV.
— *αυτον* B.*Bch.*DL. 1. Latt. Syrr. Crt. & Pst. Theb. Arm. Æth. *Hil.* 380c. *Lcf.* | *αυτην* U. | ‡*αυτα* ϛ. X. rel. Syr. Hcl. Memph.

3. regnum *Cl.* | 7. homini illi *Cl.*

B D [II]. L X Δ. 1. 33. [69]. E F G H K M S U V.

βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν
ζωὴν χωλὸν ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας
[a] c. 5:29. ‖ Mar. 9:47. ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. 9 [a] καὶ εἰ ὁ
ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε
ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν
εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν
ρπα ι γέενναν τοῦ πυρός. 10 Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε
ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγε-
λοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσιν τὸ πρόσ-
§ II‡ ΛΗ′ ρπβ ε [b] Lu. 15:4–17. ωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.§ 11 † 12 [b] Τί
ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρό-
βατα καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ‡ ἀφήσει″ τὰ
‡ ἐνενήκοντα″ ἐννέα ἐπὶ τὰ ὄρη, * καὶ″ πορευθεὶς ζητεῖ
τὸ πλανώμενον; 13 καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ τοῖς
‡ ἐνενηκοντα″ ἐννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις. 14 οὕτως
οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρός ‡ μου″ τοῦ
ἐν οὐρανοῖς, ἵνα ἀπόληται ‡ ἓν″ τῶν μικρῶν τούτων.

bonum tibi est ad vitam ingredi debilem vel clodum, quam duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignem aeternum.
9 Et si oculus tuus scandalizat te, erue eum et proice abs te: bonum tibi est uno oculo in vitam intrare, quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis.
10 (181, 10.) Videte ne contemnatis unum ex his pusillis: dico enim vobis quia angeli eorum in caelis semper vident faciem patris mei qui in caelis est.
11 Venit enim filius hominis salvare quod perierat.
12 (182, 5.) Quid vobis videtur? si fuerint alicui centum oves et erraverit una ex eis, nonne relinquet nonaginta novem in montibus et vadit quaerere eam quae erravit?
13 Et si contigerit ut inveniat eam, amen dico vobis quia gaudebit super ea magis quam super nonaginta novem quae non erraverunt.
14 Sic non est voluntas ante patrem vestrum qui in caelis est ut pereat unus de pusillis istis.

---

8. *καλον*] add. *γαρ* U.
— *εισελθειν*] post *εις την ζωην* K. Latt. (exc. *e.*)
— *χωλον η κυλλον* DLX. rel. *e.* Syrr. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iii. 603[c]. | *κυλλον η χωλον* B. (Latt.)
— *χειρας....ποδας* BsL. rel. Vulg. *f.* | *ποδας....χειρας* D. (Latt.)
— *το πυρ το αιωνιον* | *την γεενναν του πυρος* 1. *Gat. ff*[1]. Syr.Crt. (*Orig.* iii. 603[b].)
9. *και ει*] *το αυτο ει και* D.
— *ὁ αφθ.*] om. *ὁ* Δ. (B in collatione Bentleii *habet ὁ*).
— *σκανδαζιζει*] *σκανδαλει* B. | *σκανδαλιζη* LΔF.
— *εχοντα βληθ.*] *εχειν βληθ.* L.
— *του πυρος* *Orig.* iii. 603[c]. | om D. | om. *του* Δ. (in ignem aeternum *e.f.*)
10. *των μικρων τουτων* BsX. rel. *c.e.f.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. *Clem.* 953. (ex. e Theod.) 970. *Orig.* iii. 605[a]. *Orig. Int.* iii. 358[b]. 936[b]. *Hil.* 699[a]. | *τουτων των μικρων* DL. Vulg. *a.b.ff*[1]*.m.* Syrr. Crt.&Pst. *Orig.* ii. 627[d]. iii. 609[b]. (om. *τουτων g*[1]*.ff*[2]. *Eus.* in Ps. 310[a].) *Lcf.* 142. ‖ add. *των πιστευοντων εις εμε* D. *b.c. ff*[1.2.]*g*[1.2.] Syr.Crt. Theb. *Hil.* 699[a]. | add. *των εν τῃ εκκλησιᾳ* *Orig.* ii. 627[d]. (i. 215[c]. 767[b].) *Orig. Int.* iii. 358[b]. 936[b]. sic, sed add. *μου* *Eus.* in Ps. 310[a]. | sine add. BL. rel. Vulg. *a.e.f.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 605[a]. 609[b]. *Lcf.* 142.
10. *εν ουρανοις* 1° DLX. rel. (Latt.) (Syrr.) Memph. Arm. Æth. *Lcf.* 142. | *εν τῳ ουρανῳ* B. (33). (om. *τῳ* 33). | *εν τοις ουρανοις* H. | om. 1. Vulg.MSS. apud Wetst. *e.ff*[1]. Syr.Pst.ed. (sed habet cd. apud Jones). Theb. *Clem.* 952. 970. *Orig.* i. 767[b]. ii. 627[d]. *Orig. Int.* ii. 420[c]. iii. 358[b]. 961[e]. 973[c]. iv. 473[d]. *Eus.* in Ps. 204[e]. *Hil.* 699[a].
— *μου*] om. H.
— *εν ουρανοις* 2°. *Orig.* i. 663[b]. 767[b]. 769[c]. ii. 627[d]. iii. 608[a]. | *εν τοις ουρανοις* D. 33. V. *Orig.* i. 215[c]. *Eus.* in Ps. 204[e].
11. † *ηλθεν γαρ ὁ υἱος του ανθρωπου σωσαι* † *το απολωλος* ς. DII(L[2]mg.) 1[2]mg., *rubr.* rel. (Latt.) Syrr. (Memph. in uno codice). Arm. Æth. ed. et MSS. (vid. Luc. xix. 10). [.... *σωσαι το απολωλος* § II post hiatum]. | om. BL*. 1*. 33. *e.ff*[1]. Syr.Hier. Memph. Theb. Æth. iii. *Eusebii Canones.* ‖ *ὁ υιος*] om. *ὁ* Δ. | *ανθρωπου*] add. *ζητησε* L[2]mg. | add. *ζητησαι και* G. *c.* (Memph. in uno codice). Æth. (a commate 10 ad comma 14 transilit *Orig.* in Comm: ad Homilias in Lucam referens lectorem, quae nunc non extant).
12. *τι*] *τι δε* D. *a.*
12. *αφησει* BL. 1. (Latt.) Arm. Æth. | *αφιησιν* D. Vulg.*Cl. ff*[1]. | ‡ *αφεις* ς. IIX. rel. Syrr.
— *τα*] om. B.*Bch.*
— *ενενηκοντα εννεα* DLXΔ. 1. 33. EFGH KMUV | ‡ *εννενηκ. ενν.* ς. Bs.Ss. (hiat II.) | add. *προβατα* B. Arm. add. *προ* E*.
— *και πορ.* BDL. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. Æth. | *om. *και* ς. IIX. rel. Syr.Hcl. Theb.
— *πορευθεις*] *πορευομενος* D.
— *ζητει*] *ζητησει* H. (non D.)
13. *χαιρει* Vulg.*Cl. e.* | *χαρει* Δ*. *Am.* (Latt.)
— *ενενηκοντα εννεα* (L)XΔ 1. 33. EF (G)HKMUV (*-ενεα* LGU *Tf.*) | ‡ *εννεν. εννεα* ς. BsSs. (D. ϟθ′). [hiat II.]
14. *εμπροσθεν*] om. Syr.Crt. Memph. *Orig.* iii. 610[a].
— *μου* BII. 33. FH. Syr.Hcl.txt. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iii. 609[c]. 610[a]. 612[b]. | ‡ *ὑμων* ς. D[2]LX. rel. Latt. Syrr. Crt.Pst.&Hcl.mg. | *ἡμων* D*. Harl.*
— *ουρανοις* *Orig.* iii. 609[c]. | praem. *τοις* D. 33. V* *ut vid.* *Orig.* iii. 610[a]. 612[b].
— *ἑν* B.*Bch.*DL. 33. (M infra lin., rubr.) *e**. Harl*. | ‡ *εἱς* ς. IIX. rel. Latt. *Orig.* iii. *ter.*
15. *ἁμαρτησῃ* DIIX. rel. | *ἁμαρτησει* B.*Blc.*

9. cum uno oculo *Cl.* | 12. relinquit *Cl.* | 13. gaude *Cl.* | super eam *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.
[c] Lu. 17: 1, etc.
15. [εἰς σὲ]
§ 69
[d] Deut. 19: 15. 2 Cor. 13: 1.
[e] c. 16: 19.
¶ Π

ρπγ ε 15 [c] Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε†
ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ § σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου. ἐάν
ρπδ ι σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου· 16 ἐὰν δὲ
μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο,[d] ἵνα
ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα·
17 ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ
καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοὶ ὥσπερ ὁ
ρπε ζ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. 18 ἀμὴν λέγω ὑμῖν,[e] ὅσα ‡ἂν″
δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν [τῷ] οὐρανῷ·
καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν
[τῷ] οὐρανῷ.
ρπϛ ι 111 19 Πάλιν * ἀμὴν″ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο ‡ συμ-
φωνήσουσιν ἐξ ὑμῶν″ ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πρά-
γματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ
πατρός μου τοῦ¶ ἐν οὐρανοῖς. 20 οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ
τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ
ρπζ ε αὐτῶν. 21 Τότε προσελθὼν ‡ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ″,
Κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ

15 (183, 5.) Si autem peccaverit in te frater tuus, vade et corripe eum inter te et ipsum solum: si te audierit, lucratus eris fratrem tuum: 16 (184, 10.) si autem non te audierit, adhibe tecum adhuc unum vel duos, ut in ore duorum testium vel trium stet omne verbum. 17 Quod si non audierit eos, dic ecclesiae: si autem et ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus et publicanus. 18 (185, 7.) Amen dico vobis, quaecumque alligaveritis super terram, erunt ligata et in caelo; et quaecumque solveritis super terram, erunt soluta et in caelo.

19 (186, 10.) Iterum dico vobis quia si duo ex vobis consenserint super terram de omni re, quamcumque petierint, fiet illis a patre meo qui in caelis est: 20 ubi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum. 21 (187, 5.) Tunc accedens Petrus ad eum dixit, Domine, quoties peccabit in me frater meus et dimittam

---

L. | ἁμαρτῇ (*sic.*) 33. ἁμάρτῃ *Orig.* iii. 610[b].

15. εις σε DIILX. 33. rel. Memph. *Hil.* 700[a]. *Lcf.* 142. | om. B. 1. Theb. *Orig.* iii. 610[b]. *Orig. Int.* ii. 194[b].
— ὑπαγε] om. Syr.Crt.
— ελεγξον] †praem. και ϛ. IILX. rel. (Latt.) Memph. Æth. *Hil. Lcf.* | om. BD. 1. 33. *ff*[1.2.] Syrr. Theb. Arm. *Orig.* iii. 610[b]. *Orig. Int.* ii. 194[b].
— ακουσῃ] -σει L.
— εκερδησες D.
16. μη] add. σου LΔ. 33. Latt. (Syrr. Crt.&Pst.) Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. 194[b]. | Contra, BD. rel. Syr.Hcl. *Orig.* iii. 611[d]. (vid. ver. 15.)
— μετα σου] post δυο B. Memph. | Contra, DII. rel.
— σου] σεαυτου L. 1. 33. 69. KM. *Orig.* iii. 611[d].
— μαρτυρων BsIIX. rel. *Am. a.b.c.f.* Syr. Hcl. *Eus.* D.E. 425[d]. *Hil.* 700[b]. | om. D. | ante δυο L. | post τριων. 1. Vulg. *Cl. e.ff*[1]*.g*[1.2.]*h.* Syrr. Crt.&Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iii. 129[b]. 611[e]. *Orig. Int.* ii. 194[d]. *Tert.* de Praes. 16. *Lcf.* 142.
— σταθῃ BsDL. rel. | σταθησεται IIΔ. 33. MU. *Orig.* iii. 129[b].
17. ειπε] ειπον L. *Orig.* iii. 611[e].
— σοι] om. L. | add. λοιπον 1. (*Orig.* iii. 612[a].)

17. ὁ τελωνης] praem. ὡς D. *ff*[1]. Syrr. Crt.&Hcl.
18. αμην] *bis* M. *c.* | praem. και Syr. Crt. | add. γαρ. Syr.Hcl. | add. δε V*.
— αν δησ. B.*Btly.*DL. 69. K. | ‡ εαν δησ. ϛ. IIX. rel. *Orig.* iii. 613[b].
— εσται δεδεμ....επι της γης] om. D. (add. ad imam paginam man. rec.)
— τῳ ουρανῳ 1°. XΔ. 1. M. rel. (*Orig.* iii. 613[c]). | om. τῳ B. *Orig.* iii. 614[a]. | τοις ουρανοις (D man. rec.) L. 33. *f.* Memph. Theb. | Contra, *Orig.* iii. 614[a]. diserte. (hiat II.)
— εαν] αν (D man. rec.) L. 69.
— τῳ ουρανῳ 2°] om. τῳ B.*Btly.* (hiat II). | τοις ουρανοις DL. 33. M. *f.* Memph. Theb.
19. παλιν * αμην″ B(sic)II(ut vid. e spat.) X. 33. 69. EFGHKSUV. (Latt.) Syrr. Crt.(&Hcl.) Theb. | παλιν δε ΔM. (Æth.) | παλιν tantum ϛ. DL. 1. Vulg. *ff*[1.2.]*l.* Syr.Pst. Memph. Arm. *Orig.* iii. 614[c]. iterum audite *e.*
— εαν δυο] δυο εαν D.
— συμφωνησ. εξ ὑμων BDL. Æth. | συμφωνωσιν εξ ἡμων *Orig.* i. 793[f]. | εξ ὑμων συμφωνησ. 69. (Latt.) (Syrr.) *Cypr.* 14. (*Orig. Int.* ii. 178[b].) | ‡ ὑμων συμφωνησ. ϛ. IIX. rel. *Orig.* iii. 614[c]. (Memph. Theb. ?) Arm. (om. ὑμων 33. *a.ff*[1].) || συμφωνησουσιν B.*Btly.*DIILΔ. 33. EHV. | ‡-σωσιν ϛ. X. rel. *Orig.* iii. 614[c]. 617[b].

19. πραγματος] praem. του D*.
— οὐ] ὁ X[2].
— εαν] αν D.
— αιτησωνται *Orig.* i. 798[f]. iii. 614[c]. 617[b]. | -σονται L*XG*H.
— γενησεται] δοθησεται 33.
— ουρανοις] praem. τοις V.
20. οὑ *Orig.* iii. 615[c]. 619[b]. | ὁπου 69. *Orig.* i. 394[a]. iii. 302[a]. 433[a.b.] 589[e]. *Eus.* D.E. 252[b]. in Es. 408[b]. 429[b]. in Ps. 62[c]. 141[c]. 202[b]. 517[e]. 702[b].
— οὑ γαρ εισιν....ονομα εκει ειμι] ουκ εισιν γαρ....ονομα παρ' οἱς ουκ ειμι D. eadem *add. g*[1]. (ου γαρ εισιν D a correctore.)
21. ὁ Πετρος ειπεν αυτῳ B(D). *Orig.* iii. 619[c]. (ὁ om. D.) (Pet. ad eum dixit Vulg. *g*[2].) | ‡ αυτῳ ὁ Πετρος ειπεν ϛ. LX. rel. *a.* Syr.Hcl. Arm. ad eum P. dixit ei *a.b.c.ff*[1.2.]*g*[1]*.h.* Memph. (Theb.) *Lcf.* 144. (om. ei 145.) ad eum P. et dixit *e.* ad eum P. et dixit ei *f.* Syrr. Crt.&Pst. Æth. (Simon Pet. Syr. Crt.)
— αμαρτησει] -σῃ ΔEH.
— εις εμε *Orig.* iii. 619[c]. | post. ὁ αδελφος μου B.*Btly.* 69. (Memph. Theb.)
— μου] om. L.

16. te non *Cl.* | vel trium testium *Cl.* | 17. autem ecclesiam *Cl.* | 19. quaecumque *Am.**

B[C]D[Z][II]. L(X)Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV.

ΛΘ′ ρπη

ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις; 22 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,
Οὐ λέγω σοι, ἕως ἑπτάκις, ‡ἀλλὰ″ ἕως ἑβδομηκον-
τάκις ἑπτά. 23 διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησεν συνᾶραι λό-
γον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. 24 ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ
συναίρειν, ‡προσήχθη″ αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων
ταλάντων. 25 μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευ-
¶ X σεν αὐτὸν¶ ὁ κύριος† πραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα ‡ἔχει,″ καὶ ἀποδοθῆναι.
26 πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ λέγων,† Μα-
κροθύμησον ἐπ’ ‡ἐμέ,″ καὶ πάντα ‡ἀποδώσω σοι.″
27. [ἐκείνου] 27 σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου
ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. 28 ἐξελ-
θὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων
αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας
§ C αὐτὸν ἔπνιγεν λέγων, Ἀπόδος§ † ‡εἴ τι″ ὀφείλεις.
29 πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ† παρεκάλει αὐτὸν
λέγων, Μακροθύμησον ἐπ’ ‡ἐμέ,″ καὶ† ἀποδώσω σοι.
30 ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς
φυλακήν, ἕως† ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. 31 ἰδόντες ‡οὖν″
οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα·

ei? usque septies? 22 Dicit illi
Iesus, Non dico tibi usque septi-
es, sed usque septuagies septies.
23 (188, 10.) Ideo adsimilatum est
regnum caelorum homini regi
qui voluit rationem ponere cum
servis suis. 24 Et cum coepisset
rationem ponere, oblatus est ei
unus qui debebat decem milia
talenta. 25 Cum autem non
haberet unde redderet, iussit
eum dominus venundari et
uxorem eius et filios et omnia
quae habebat, et reddi debitum.
26 Procidens autem servus ille
orabat eum dicens, Patientiam
habe in me, et omnia reddam
tibi. 27 Misertus autem domi-
nus servi illius dimisit eum, et
debitum dimisit ei. 28 Egres-
sus autem servus ille invenit
unum de conservis suis qui de-
bebat ei centum denarios, et
tenens suffocabat eum dicens,
Redde quod debes. 29 Et pro-
cidens conservus eius rogabat
eum dicens, Patientiam habe
in me, et omnia reddam tibi.
30 Ille autem noluit, sed abiit et
misit eum in carcerem, donec
redderet debitum. 31 Videntes
autem conservi eius quae fie-
bant contristati sunt valde, et

22. ὁ Ιησους et λεγω σοι] om. Syr.Crt.
— αλλα B.*Btly.*D. | ‡αλλ’ ς. LX. rel.
— ἑπτα] ἑπτακις D*.
23. ανθρωπῳ] om. G.
— μετα] om. Δ.
24. προσηχθη B.*Btly.Blc.*D. *Orig.*iii.621^{a}. 627^{b}. | ‡προσηνεχθη ς. LX. rel. Latt. *Orig.* iii. 627^{c}. (632^{d}.) *Lcf.* 145.
— αυτῳ εἱς DL. rel. *Orig.* iii. 627^{b}. | εἱς αυτῳ B.
— μυριων] πολλων Memph. Theb. *Orig.* iii. 621^{d}. 627^{b}. 628^{a}. 632^{d}. | Contra, MSS. vv. *Orig.* in pericopae inscriptione iii. 621^{a}. *Orig. Int.* iii. 975^{b}.
25. εχοντος] εχοντων F.
— αυτου] om. B.*Bch.* (sed qu: post γυναικα).
— ὁ κυριος] om. 1. *g*^{1}. Syr.Crt. (om. ὁ Δ.) | †add. αυτου ς. 33. E. rel. Vulg.*Cl.* *b.c.e.f.ff*$^{1.2.}$*h.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. ‖ om. B.*Btly.Blc.*DL. 1. *Am. For. Harl. Emm. a.g*^{2}.
— γυν. αυτου] om. αυτου 1. (?B) *h.*
— εχει B.*Btly.Blc.* 1. Syrr. (Memph.) Theb. *Orig.* iii. 628^{c}. *diserte.* | ‡ειχεν ς. D. rel. Latt. (*Orig.* iii. 633^{c}). *Lcf.* 145.
— αποδοθηναι] αποθηναι D*.
26. ουν] δε D. Latt. Syr.Hcl.txt. Theb. Arm. (Æth.) *Lcf.* | Contra, MSS. Syr. Hcl.mg. Memph. [Syrr.Crt.Pst.]
26. ὁ δουλος] add. εκεινος DLΔ. 33. Latt. Syrr. Memph. Æth. *Lcf.* 145. | om. B*s*. 1. rel. Theb. Arm.
— αυτῳ]' dominum suum *c.e.f.* Syr.Crt.
— λεγων] †add. κυριε ς. L. rel. (*b*).*f.* *ff*^{2}.*g*^{1}.(*h*). Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. BD. Vulg. *a.*(*b*).*c.e.* *ff*^{1}.*g*^{2}.*l.* Syr.Crt. *Orig.* iii. 628^{d}. *Lcf.* 145.
— επ’] εν G.
— εμε DL. | ‡εμοι ς. B*s*Δ. rel.
— αποδωσω σοι BL. 33. 69. Vulg. *a.b.c.* *g*$^{1.2.}$*h.* Syrr. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iii. 628^{d}. *Lcf.* | ‡σοι αποδωσω ς. L. rel. *f.* | om. σοι D. *b.e.ff*$^{1.2.}$
27. του δουλου εκεινου DL. rel. vv. | om. εκεινου B. 1. (et misertus est ejus dominus ejus et, Syr.Crt.)
— το δανέιον] πασαν την οφειλην 1. (Memph. Theb.) *Orig.* iii. 629^{a}. (sed forsan ver. 32 respicit.)
28. δουλος εκεινος DL. rel. vv. | om. εκεινος B.*Btly.Blc.* Arm.Zoh.
— ἑκατον δηναρια] δηναρια ρ̄ D.
— αποδος] †add. μοι ς. C. rel. *e.f.* Syrr. Arm. | om. BDL. 1. 33. (Latt.) Memph. Theb. Æth. *Orig.* iii. 622^{a}. 629^{a}. *Lcf.* 145.
28. ει τι BCDLΔ. 1. 33. 69(txt.) EFGH KMSUV. *Orig.* iii. 622^{a}. 629^{a}. | ‡ὁ τι ς. 69mg. (quod Latt.) Arm. Æth.
— οφειλεις] -λης E*F. | add. mihi Syr. Hcl.†
29. παρεκαλει] †praem. εις τους ποδας αυτου ς. C^{2}Δ. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.?) Arm. | om. B.*Bch.*C*DL. 1. G. (Latt.) Syr.Crt. Theb. Æth. *Orig.* iii. 633^{e}. (*ut vid.*) *Lcf.* 145.
— εμε CDL. | ‡εμοι ς. B*s*Δ. rel.
— και] καγω D. | †add. παντα ς. C^{2}L. 1. 33. Vulg. *c.f.ff*$^{1.2.}$*g*$^{1.2.}$ Syrr.Pst.& Hcl.mg. Memph. Theb. Æth. | om. BC*DΔEFGHMSUV. *a.b.e.h.* Syr.Pst. MS. (ap. Jones). Syrr.Crt.&Hcl.txt. Arm. *Lcf.* | post σοι K. | ἁπαντα 69.
— αποδωσω σοι] σοι αποδωσω C^{2}. 33. 69. *f.* (C*n.l.) (om. σοι Syr.Crt.)
30. ηθελεν] ηθελησεν D. 69. Latt. *Lcf.* 145. | add. conservus ejus Syr.Crt.
— αλλα] αλλ’ ΔFV*s*(Elz.) | Contra, St. 3. B*s*CDL. rel.

24. debebat ei *Cl.* | 25. dominus ejus *Cl.* | *om.* debitum *Cl.* | 26. procedens *Am.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ‡ἑαυτῶν″ πάντα
τὰ γενόμενα. 32 τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος
αὐτοῦ λέγει αὐτῷ, Δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν
ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· 33 οὐκ ἔδει
καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς ‡κἀγὼ″ σε
ἠλέησα; 34 καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν
αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφει-
λόμενον†. 35 Οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ‡οὐράνιος″
ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν†.

venerunt et narraverunt domino suo omnia quae facta erant. 32 Tunc vocavit illum dominus suus et ait illi, Serve nequam, omne debitum dimisi tibi, quoniam rogasti me: 33 non ergo oportuit et te misereri conservi tui, sicut et ego tui misertus sum? 34 Et iratus dominus eius tradidit eum tortoribus, quoad usque redderet universum debitum. 35 Sic et pater meus caelestis faciet vobis, si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris.

XIX. ρπθ
f ||Mar.10:1–12. ϛ

112 1 f Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λό-
γους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς
τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 2 καὶ ἠκολού-
θησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

1 (189, 6.) Et factum est cum consummasset Iesus sermones istos, migravit a Galilaea et venit in fines Iudaeae trans Iordanen, 2 et secutae sunt eum turbae multae, et curavit eos ibi.

M′

113 3 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ† Φαρισαῖοι πειρά-
ζοντες αὐτὸν καὶ λέγοντες†, Εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ
ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; 4 ὁ
§ Z δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν†, Οὐκ ἀνέγνωτε § ὅτι ὁ ‡κτίσας″
g Gen. 1:27. ἀπ᾽ ἀρχῆς g ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς, 5 καὶ εἶπεν,
h Gen. 2:24. § H h‡″Ενεκα″ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν§ πατέρα καὶ

3 Et accesserunt ad eum Pharisaei temtantes eum et dicentes, Si licet homini dimittere uxorem suam quacumque ex causa? 4 Qui respondens ait eis, Non legistis quia qui fecit ab initio masculum et feminam fecit eos, 5 et dixit, Propter hoc dimittet homo

30. *εις*] add. *την* L.
— *ἑως*] †add. *οὑ* ϛ. D. rel. | om. BCL. Arm.
— *αποδῳ*] add. *παν* C(non M). *Tol. g*¹. Theb. (in cdd. quibusdam).
31. *ιδοντες*] *ειδοτες* 33.
— *ουν* BD. 33. *e.* | ‡*δε* ϛ. CL. rel. (Latt.) Syrr. Memph. Theb. Æth. *Lcf.* 145. [Arm.]
— *οἱ συνδουλοι αυτου* CD. rel. | *αυτου οἱ συνδουλοι* B.
— *γενομενα* 1°] *γεινομενα* D(L). Latt.
— *ελθοντες*] *απελθοντες* 33. 69.
— *διεσαφησαν*] *εσαφησαν* 69.
— *ἑαυτων* B.*Bch.*CΔ. 33. EFGKMUV. *Orig.* iii. 629ᶜ. | ‡*αυτων* ϛ. DL. 1*s.* S*s.*
— *παντα*] *ἁπαντα* 1.
— *τα*] om. Δ.
— *γενομενα* 2° | *γινομ.* H.
32. *αυτῳ* *Orig.* i. 254ᵈ. | om. D.
— *με*] *μοι* M.
33. *εδει*] add. *ουν* D. Latt. (exc. *e.m.For.*) Syr.Crt. Theb. Arm.
— *καγω* B*Btly.*DL. 33. *Orig.* i. 254ᵉ. | ‡*και εγω* ϛ. C. rel.
34. *τοις βασαν.*] om. *τοις* 69.
— *οὑ*] om. B. Arm. *Orig.* i. 254ᵉ.
— *παν*] om. D.
34. *οφειλομενον*] †add. *αυτῳ* ϛ. C. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | om. BD. Latt. Syr.Crt. Arm. *Orig.* i. 254ᵉ.
35. *οὑτως*] add. *ουν* 1. | seqq. hoc ord. *και ὑμιν ποιησει ὁ πατηρ μου ὁ ουρανιος* D. (1).
— *ουρανιος* BC²DL. 33. K. *Orig.* i. 254ᵉ. iii. 634ᶜ. | ‡*επουρανιος* ϛ. C*. 1. rel.
— *ποιησει ὑμιν*] *ὑμιν ποιησει* ante *ὁ πατηρ* D. Latt. (exc. Vulg. *f.g*².) (Syr.Crt.)
— *καρδιων ὑμων*] †add. *τα παραπτωματα αυτων* ϛ. C. rel. *f.h.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. (ap. Mnt.) Arm. | om. BDL. 1. (Latt.) Syr.Crt. Memph. Theb. Æth. *Orig.* i. 254ᵉ. *Lcf.* 145.
1. *ετελεσεν* Vulg. *f.g*².*h.* *Orig.* iii. 634ᵈ. 635ᵃ·ᶜ(diserte). (*ετελεν* C). | *ελαλησεν* D. *a.b.c.e.ff*¹·²·*g*¹. *Hil.* 702ᵃ.
— *της* 1°] om. Elz.
3. *προσηλθον*] *-θαν* 33. | Contra, *Orig.*
— *αυτῳ*] om. C³. (add. *τῳ Ιησου* post *φαρισαιοι*).
— *φαρισαιοι*] †praem. *οἱ* ϛ. D. rel. Theb. *Orig.* iii. 636ᶜ. | om. BCLΔ. 1. 33. M. Memph.
— *αυτον*] om. 33. *a.* | *αυτῳ* 69*.
— *λεγοντες*] *λεγουσιν* D*. | †add. *αυτῳ* ϛ. D. rel. *c.h.* Syr.Hcl. | om. BCL. 1. KMtxt. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iii. 636ᶜ. *Hil.* 702.ᵃ
3. *ανθρωπῳ* CD. 1. 33. rel. Latt. Syrr. rel. *Orig.* iii. 637ᵃ. | *ανθρωπον* *Orig.* iii. 636ᶜ. | om. BL.
4. *ειπεν*] †add. *αυτοις* ϛ. C. rel. Vulg. *b.f.g*¹·²·(*m*). Syrr. (Arm.) vid. Mar. x. 3. | om. B.*Bch.Blc.*DL. *a.c.e.ff*¹·²·*h.* Memph. Theb. Æth. *Orig.* iii. 637ᵃ. (praem. Jesus *a.b.c.*(*d*)·(*f*).*ff*².*g*¹.*h.* | Contra, Vulg. *e.ff*¹).
— *ὁ κτισας* B. 1. 33. Memph. Theb. Arm. *Orig.* iii. 637ᵃ·ᶜ· *Orig. Int.* i. 148ᵉ. *Hom.Cl.* 3. 54. | ‡*ὁ ποιησας* ϛ. CDZ. rel. *Orig. Int.* ii. 330ᶜ. (post *απ᾽ αρχης* 69. *εποιησας* L).
— *αρσεν*] *αρρεν* E. *Orig.* (ante *απ᾽ αρχης* Syr.Crt.)
— *θηλυ*] *θηλυν* D*.
— *ειπεν*] add. *αυτοις* Δ*.
5. *ἑνεκα* BZL. | ‡*ἑνεκεν* ϛ. CD. rel.
— *πατερα*] add. *αυτου* CΠΔ. 1. 33. E. *m.* Syrr. Memph. Theb. Arm.cdd. Æth. *Orig. Int.* ii. 330ᶜ. | Contra, BsDZ. rel. Latt. *Orig. Int.* ii. 305ᵇ.

31. facta fuerant *Cl.* | 33. nonne *Cl.*
4. fecit hominem ab initio *Cl.* | 5. dimittit *Am.*

B C D (Z) [N] (Π). L Δ. 1. 33. 69. E F G H K M S U V. § N

¹ Deut. 24: 1.

[k] c. 5:32. Lu. 16:18.

9. γαμῶν

τὴν μητέρα· καὶ ‡ κολληθήσεται″ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ,
καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν; 6 ὥστε οὐκέτι § εἰσὶν
δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία· ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄν-
θρωπος μὴ χωριζέτω. 7 λέγουσιν αὐτῷ, Τί οὖν
‡ Μωυσῆς″ ἐνετείλατο ¹ δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου,
καὶ ἀπολῦσαι†; 8 λέγει αὐτοῖς, ″Οτι ‡ Μωυσῆς″ πρὸς
τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι
τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτως.
ρϛ β 9 λέγω δὲ ὑμῖν,[k] † ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ†
μὴ ἐπὶ πορνείᾳ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· [καὶ ὁ
ρϛα ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται] 10 λέγουσιν αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώ-
που μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. 11 ὁ δὲ
εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ πάντες χωροῦσιν τὸν λόγον τοῦτον,
ἀλλ' οἷς δέδοται. 12 εἰσὶν γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινες ἐκ
κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως, καί εἰσιν εὐνοῦχοι

patrem et matrem et adherebit uxori suae, et erunt duo in carne una. 6 Itaque iam non sunt duo sed una caro. Quod ergo deus coniunxit, homo non separet. 7 Dicunt illi, Quid ergo Moses mandavit dari libellum repudii et dimittere? 8 Ait illis, Quoniam Moses ad duritiam cordis vestri permisit vobis dimittere uxores vestras: ab initio autem non sic fuit. 9 (190,2.) Dico autem vobis quia quicumque dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem et aliam duxerit, moechatur, et qui dimissam duxerit, moechatur. 10 (191,10.) Dicunt ei discipuli eius, Si ita est causa homini cum muliere, non expedit nubere. 11 Qui dixit, Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est. 12 Sunt enim eunuchi qui de matris utero sic nati sunt, et sunt eunuchi qui facti sunt

---

5. μητερα] add. αυτου 69. Syrr. Memph. Theb. Æth. *Orig. Int.* ii. 330[c]. | Contra, BCDZ. rel. *Orig. Int.* ii. 305[b]. (την μητερα αυτου και τον πατερα 69).
— κολληθησεται BDΠ. 69. EFGHSUV. *Orig.* iii. 638[c]. (ut vid. habet enim in comm. κολλαται). | ‡ προσκολληθησεται ꞩ. CZ. rel. (e Gen. ii. 24. LXX)
— οἱ *Orig.* 637[d]. | om. Z.
6. δυο] om. Δ.
σαρξ μια BCZNΠ. rel. *Orig.* | μια σαρξ D. Latt. (non *m*).
— ὁ θεος] om. ὁ Z.
— συνεζευξεν] add. εις ἑν D. *a.e**.ff*[1.2].*h.*
— χωριζετο] αποχωριζετο D.
7. Μωυσης BDZNΠL. 33. KM. (ὁ Μωυσης D). | ‡ Μωσης ꞩ. C. 69. rel. *Orig.* iii. 640[c.e.]
— ενετειλατο] add. ἡμιν N.
— δουναι βιβλιον ad fin.] ut quicumque vult uxorem dimittere det illi libellum repudii Syr.Crt.
— απολυσαι] † add. αυτην ꞩ. BsCNΠ (*ut vid.*) 33. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. | add. uxorem *b.c.ff*[2].(*m*). *Iren.* 245. | add. eas Memph. Theb. | om. DZL. 1. Vulg. *a.e.ff*[1].*g*[1.2].*h.l.* Syr.Hier. Arm. Theb. (ap. Mnt.) Æth. *Orig.* iii. 640[c]. 641[a].
8. λεγει] praem. και D*. Æth.
— αυτοις] add. ὁ Ιησους M. (Latt.) | Contra, Vulg. *e.*
— Μωυσης B(D)ZN. 33. 69. KM. post ὑμιν D. Latt. (exc. Vulg. *g*[2].) | ‡ Μωσης ꞩ. CΠ(*sic*)L. rel. | add. μεν U.
8. ου γεγονεν *Orig.* iii. 641[a]. 646[e]. 648[a]. *Eus.* c. Mcl. 134[d]. | ουκ εγενετο D. *Hom.Cl.* 3. 54.
9. ὑμιν | † add. ὁτι ꞩ. CNΠ. rel. Vulg. *f.ff*[2].*g*[1].*m.* Syrr. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. BDZ. *a.b.c.e.ff*[1].*g*[2].*h.*
— αν *Orig.* iii. 647[c]. 648[a.c.] | εαν CM.
— απολυσῃ] -σει H. *Orig.* iii. 647[c]. 648[a.c.]
— μη επι πορνειᾳ CZNΠLΔEFGHKM SUV. Vulg. *g*[2]. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | † praem. ει ꞩ. 69[2]. mg. (ει μη επι λογῳ πορν. *Clem.* 506.) ‖ παρεκτος λογου πορνειας BD. 1. 33. 69*. *a.b.c. e.ff*[1.2].*g*[1].*h.m.* Syr Crt. Memph. Theb. *Orig.* iii. 647[c]. 648[a.c.] 649[b]. (vid. cap. v. 32.) χωρις λογ. πορν. *Clem.* 533. (sed qu. cap. v.)
— και γαμησῃ αλλην CDZΠ. 33. rel. Latt. Syrr. Theb. Æth. Arm. | om. BN. 1. *ff*[1]. Memph. *Clem.* (? cap. v.) *Orig.* iii. 647[c]. 648[a.c.] (vid. cap. v. 32.) ‖ γαμησῃ] -σει HM.
— μοιχαται C[3]DZΠ. 33. rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. | ποιει αυτην μοιχευθηναι BC*N. 1. *ff*[1]. *m*(¹.) Syr.Hier. (ut vid.) Memph. (*Clem.* ? cap. v.) *Orig.* iii. 647[c]. 648[a.c.] (vid. cap. v. 32). adulterium committit adversus eam Syr.Crt. adulterium facit *m*(¹.)
— και ὁ απολελυμενην γαμ. μοιχαται BC*ZNΠ. 1. 33. rel. Vulg. *c.f.g*[2].*m.* Syrr. Pst.&Hcl. Syr.Hier. Memph. W&Sch. Arm. Æth. (vid. v. 32.) | om. C[3]DL. 69. S. *a.b.e.ff*[1.2].*g*[1].*h.* Syr.Crt. Memph. MS. Theb. (non agnoscit *Orig.*)
9. γαμησας BsZ. rel. | γαμων CNΠΔ. 1. 33.
10. αυτου] om. B. *e.ff*[1].*g*[1]. Theb. MS.
— ανθρωπου Vulg. *e.f.g*[2].(*l*). *Orig.* iii. 649[c]. | ανδρος D. *a.b.c.ff*[2].*g*[1].*h.*(om. *ff*[1].)
11. ὁ δε] add. Ιησους KM*. *m.* | post αυτοις *a.b.c.ff*[1]. Syr.Crt.
— τουτον CDZNΠ. rel. *Clem.* 534. *Orig. Int.* ii. 178[f]. | om. B. 1. *e.* Æth. *Orig.* iii. 649[d]. 650[d]. *Cypr.* 174. 315.
— δεδοται] add. a Deo. Syr.Crt.
12. ευνουχισθησαν *Orig.* iii. 656[b]. | ηυνουχ. D. | ευνουχιθησαν G.
— και εισιν 3°.] και οἱ εισιν 69.
— ευνουχοι 3°.] om. *m.* Syr.Crt.
— ευνουχισαν] ευνουχισθησαν Δ.
— δυναμενος *Orig.* iii. 651[a]. | δυνομενος B.(*Bch.* in Var. Lect. 1801. sed non in ed. 1788).
13. προσηνεχθησαν B.*Bch.Blc.*CDL. 33. *Orig.* iii. 658[b]. (*cit.*) | ‡ προσηνεχθη ꞩ. ΠE. rel. *Orig.* iii. 659[a]. (in comm.)
— τας χειρας επιθῃ αυτοις BCΠ. rel. *Orig.* iii. 659[c]. | επιθῃ τας χειρας αυτοις D. Theb. Æth. *Orig.* iii. 658[b]. (in titulo pericopae) | τας χειρας αυτοις επιθῃ U. Latt. *Hil.* 702[e].
— επετιμησαν] επετιμων C. Latt. *Hil.*
— αυτοις] αυτους Δ.

---

7. dare *Cl.* | 8. fuit sic *Cl.* | 10. hominis cum uxore *Cl.* | 11. dixit illis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph. Theb.
Arm. Æth.
¶ Z
ρϟβ
l ‖Mar. 10:13–16. β
‖Lu. 18:15–17.
¶ N
¶ Π
MA′ ρϟγ β
m ‖Mar. 10:17–31.
‖Lu. 18:18–31.
n Lu. 10:25.
17. τήρησον
o Ex. 20:12—16.

οἵτινες¶ εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καί εἰσιν
εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασι-
λείαν τῶν οὐρανῶν. ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρείτω.
114 13 l Τότε¶ ‡προσηνέχθησαν″ αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς
χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ
ἐπετίμησαν αὐτοῖς· 14 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε τὰ
παιδία, καὶ μὴ κωλύετε¶ αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με· τῶν
γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 15 καὶ
ἐπιθεὶς ‡ τὰς χεῖρας αὐτοῖς″ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.
115 16 m Καὶ ἰδοὺ εἷς προσελθὼν ‡αὐτῷ εἶπεν,″ n Δι-
δάσκαλε†, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ‡σχῶ″ ζωὴν αἰώνιον;
17 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, ‡Τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς
ἐστιν ὁ ἀγαθός″†, εἰ δὲ θέλεις ‡ εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν,″
‡τήρει″ τὰς ἐντολάς. 18 λέγει αὐτῷ, Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν, Τό, o οὐ φονεύσεις· οὐ μοιχεύσεις· οὐ κλέψεις· οὐ ψευ-
δομαρτυρήσεις· 19 τίμα τὸν πατέρα † καὶ τὴν μητέρα·

ab hominibus, et sunt eunuchi qui se ipsos castraverunt propter regnum caelorum. Qui potest capere capiat.

13 (192,2.) Tunc oblati sunt ei parvuli ut manus eis imponeret et oraret; discipuli autem increpabant eos. 14 Iesus vero ait eis, Sinite parvulos, et nolite eos prohibere ad me venire: talium est enim regnum caelorum. 15 Et cum imposuisset eis manus, abiit inde.

16 (193,2.) Et ecce unus accedens ait illi, Magister bone, quid boni faciam ut habeam vitam aeternam? 17 Qui dixit ei, Quid me interrogas de bono? unus est bonus, deus: si autem vis ad vitam ingredi, serva mandata. 18 Dicit illi, Quae? Iesus autem dixit, Non homicidium facies, non adulterabis, non facies furtum, non falsum testimonium dices, 19 honora

---

14. *ειπεν* BsΠΔ. 1. 33. 69. rel. (Latt.) Theb. Arm. | add. *αυτοις* CDLM. Vulg. *f.g*$^{1.2}$*.l.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl*. Memph. Æth. (vid. Mar. x. 14.)
— *παιδια*] add. *ελθειν προς με* Syr.Crt. *et* post *αυτα* (vid. Mar. et Luc.). *hic* habet Syr.Pst.
— *και*] om. 1.
— *κωλυετε* *Clem.* 104. *Orig.* iii. 660^{b}. | *κωλυσητε* D. 69^{2}. (*-σετε* 69*.)
— *προς με* *Clem.* 104. *Orig.* iii. | *προς εμε* LΔ.
15. *τας χειρας αυτοις* BDLΔ*. 69. Syrr. Crt.&Pst. Memph. Theb. Æth. *Orig.* iii. 658^{b}. 663^{b}. | ‡*αυτοις τας χειρας* ς. C. rel. Latt. Syr.Hcl. Arm.
16. *αυτῳ ειπεν* B. 69. (*e.*)(*f.*) Theb. Arm. Æth. | ‡*ειπεν αυτῳ* ς. C. rel. Syrr. *Orig.* iii. 664^{a}. | *λεγει αυτῳ* D. Vulg. | *αυτῳ ειπεν αυτῳ* (Latt.) Memph.
— *διδασκαλε*] †add. *αγαθε* ς. C. rel. Vulg. *b.c.f.ff*^{2}*.g*$^{1.2}$*.h.* Syrr. Memph. Theb. Arm. *Iren.* 92. *Hil.* 994^{c}. (? Mar.) | om. BDL. 1. *a.e.ff*^{1}. Æth. *Orig.* iii. 664$^{a.c.}$ *Hil.* 703^{a}.
— *αγαθον* *Orig.* iii. 664^{a}. 665^{c}. 666^{b}. | om. *ff*^{2}. Syr. Crt. Memph. MS. Theb.
— *ποιησω ἱνα*] *ποιησας* L. 33.
— *σχω* BC*(ut mihi vid.)D. *Orig.* iii. 664^{a}. (*cit.*) | ‡*εχω* ς. C *nunc* 1. rel. *κληρονομησω*, Syrr.Crt.&Hcl.mg. Memph. et post *ζωην αιωνιον* L. 33. (*e*). Æth. (*Iren.* 241.) *Orig.* iii. 664^{b}. (*Comm.*)

17. *ὁ δε* Vulg. *e.f.g*^{1}. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. | add. *Ιησους* 33. EM. *a.b.c.ff*$^{(1).2.}$(*h*). Syr.Crt. Æth.
— *τι με ερωτᾳς περι του αγαθου* B(D)L. 1. Vulg. *a.b.c.e.ff*$^{1.2}$*.g*^{1}*.h.l.* Syrr.Crt.&Hcl. mg. Syr.Hier. (sic). Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 664$^{b.c.}$ 665^{c}. 666^{b}. *Eus.* Ev. Pr. 542^{a}. (om. *του* D. *Orig.* 664^{c}.) | ‡*τι με λεγεις αγαθον* ς. C. rel. *f.* Syrr. Pst. & Hcl. txt. Theb. *Iren.* 92. *Hil.* 703^{d}. (994$^{a.e.}$? Mar.) *τι με αγαθον* Δ.
— *εἱς εστιν ὁ αγαθος* B(D)L. (1). Vulg. *a.b.c.e.ff*$^{(1).2.}$*l.* Syr.Crt. Syr.Hier. Memph. Arm. *Iren.* 92. *Orig.* iii. 664^{c}. 665^{c}. (om. ὁ D. 1. *Iren.*) | ‡*ουδεις αγαθος ει μη εἱς* ς. C. rel. *f.g*^{1}.(*h*).*m.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Æth. *Eus.* Ev. Pr. 542^{a}. *Hil.* 994$^{a.e.}$ (? Mar.) ‖ †add. *ὁ θεος* ς. C. rel. Vulg. *b.c.f.ff*$^{(1).2.}$*g*^{1}*.h.l.m.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. *Eus.* Ev. Pr. *Hil.* 994$^{a.e.}$ add. *πατηρ* *e.* *Clem.* 642. 684. add. *ὁ πατηρ εν τοις ουρανοις* *Marcosii ap. Iren.* 92. (om. ὁ U.) | om. BDL. 1. *a.* Syr.Hier. Arm. *Orig.* iii. 664^{c}. 665^{c}. (*ὁ μὲν οὖν Ματθαῖος, ὡς περὶ ἀγαθοῦ ἔργου ἐρωτηθέντος τοῦ σωτῆρος ἐν τῷ, Τί ἀγαθὸν ποιήσω; ἀνέγραψεν. ὁ δὲ Μάρκος καὶ Λουκᾶς φασι τὸν σωτῆρα εἰρηκέναι, Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός.* *Orig.* iii. 664^{d}.)
— *θελεις*] *θελῃς* F.

17. *εις την ζωην εισελθειν* BCL. 33. K. Vulg. *f.ff*^{1}. Æth. *Iren.* 241. *Orig.* iii. 667^{c}. 668$^{a.b.}$ | *εις την ζωην ελθειν* D. *a.* (*b*).*c.e.ff*^{2}*.g*^{1}.(*h*). *Cypr.* 194. 303. *Lcf.* 119. | ‡*εισελθειν εις την ζωην* ς. Δ. 1. rel. Syrr. Memph. Theb. (Arm.) (post *εισελθειν* add. *τηρησον* Δ*).
— *ζωην* add. *αιωνιον* Δ**.
— *τηρει* B.*Bch.Blc.*D. (*τηρῃ* B.*Btly.*) | ‡*τηρησον* ς. C. 1. 33. rel. *Orig.* iii. 667^{c}. 668$^{b.c.}$
18. *λεγει αυτῳ ποιας* CD. rel. | *ποιας φησιν* L. | *εφη αυτῳ ποιας* B.*Bch.Blc.* *f.* | praem. *ὁ δε* 1.
— *Ιησους*] om. F.
— *ειπεν* CDL. rel. | *εφη* B.*Btly.* | add. *αυτῳ* H. *e.ff*^{2}*.h.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Arm.
— *το* Syr.Hcl. *Orig.* iii. 668^{c}. | om. DM.
— *ου φονευσεις*] post *ου μοιχευσεις* *Iren.* 241. *Orig.* iii. 668^{c}. (et hoc ordine Orig. saepe haec mandata refert).
19. *πατερα*] †add. *σου* ς. C^{2}. 33. 69. Vulg. *Cl.* *a.b.f.ff*$^{1.2.}$*h.* Syrr. Memph. Theb. Æth. | om. B.*Bch.*C*DLΔ. 1. EFGHKMSUV. *Am.* *c.e.g*$^{1.2.}$ Arm. *Iren.* 241. *Orig.* iii. 668^{c}. 669^{c}. *Cypr.* 303.
— *μητερα*] add. *σου* Vulg.*Cl.* *a.b.ff*$^{1.2.}$ Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Æth.

---

19. patrem tuum et matrem tuam *Cl.*

BCD[Z.] L[X]Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV.

[p] Lev. 19:18. ρζδ/β

21. λέγει αὐτ.

§ Z

§ X ρζε/β

24. ῥαφίδος διελθεῖν

— βασιλείαν τοῦ θεοῦ

[q] Lu. 1:37.

καί, [p] ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 20 λέγει
αὐτῷ ὁ νεανίσκος, ‡ Ταῦτα πάντα" ‡ ἐφύλαξα" †, τί
ἔτι ὑστερῶ; 21 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Εἰ θέλεις τέλειος
εἶναι, ὕπαγε § πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς * τοῖς"
πτωχοῖς· καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν ‡ οὐρανοῖς" καὶ δεῦρο,
ἀκολούθει μοι. § 22 ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον
ἀπῆλθεν λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά· 23 Ὁ
δὲ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι ‡ πλούσιος δυσκόλως" εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασι-
λείαν τῶν οὐρανῶν. 24 πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώ-
τερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος ‡ εἰσελ-
θεῖν," ἢ πλούσιον [‡ εἰσελθεῖν"] εἰς τὴν βασιλείαν
‡ τῶν οὐρανῶν" †. 25 ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ† ἐξε-
πλήσσοντο σφόδρα λέγοντες, Τίς ἄρα δύναται σω-
θῆναι; 26 Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Παρὰ
ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, [q] παρὰ δὲ θεῷ
πάντα δυνατά †.

116 27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Ἰδοὺ

patrem et matrem, et diliges proximum tuum sicut te ipsum.
20 Dicit illi adulescens, Omnia haec custodivi: quid adhuc mihi deest?
21 (191, 2.) Ait illi Iesus, Si vis perfectus esse, vade vende quae habes et da pauperibus, et habebis thesaurum in caelo, et veni sequere me.
22 (195, 2.) Cum audisset autem adolescens verbum, abiit tristis: erat enim habens multas possessiones.
23 Iesus autem dixit discipulis suis, Amen dico vobis quia dives difficile intrabit in regnum caelorum.
24 Et iterum dico vobis, facilius est camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum caelorum.
25 Auditis autem his discipuli mirabantur valde, dicentes, Quis ergo poterit salvus esse?
26 Aspiciens autem Iesus dixit illis, Apud homines hoc inpossibile est, apud deum autem omnia possibilia sunt.

27 Tunc respondens Petrus dixit ei, Ecce nos reliquimus

19. *και αγαπ.... ὡς σεαυτον*] om. Syr. Hier. (*Origenes* (iii. 671) putavit haec addita fuisse a librario; sed textum ipsum non mutavit).

— *σεαυτον*] *ἑαυτον* 69. *Orig.* iii. 669^{c}. (sed contra 668^{c}. 669^{d} *bis*, et saepe).

20. *ὁ νεανισ.*] om. *ὁ* Δ.

— *ταυτα παντα* BD. 1. 69. HKM. Syrr. *Orig.* iii. 669^{d}. 670^{a}. | ‡ *παντα ταυτα* ϛ. CL. 33. rel. Latt.

— *εφυλαξα* BDL. 1. | ‡ *εφυλαξαμην* ϛ. C. 33. 69. rel. *Orig.* iii. 669^{d}. || † add. *εκ νεοτητος μου* ϛ. C(D). 33. 69. rel. Vulg. *Cl. a.b.c.e.f.ff*^{2}*.h.* Syrr. Memph. Theb. Arm. Æth. (*Clem.* 537. ? Mar. vel. Luc.) *Orig.* iii. 670^{a}. (*Hil.* 704). (om. *μου* D). | om. BL. 1. *Am. For. Harl. Emm. ff*^{1}*.g*$^{1.2}$*.l.* *Iren.* 241 (ut vid.) vid. Mar. x. 20. Luc. xviii. 20.

21. *εφη* CD. rel. | *λεγει* B. 69. (ait Latt.)

— *θελεις*] *θελης* F.

— *δος*] *δως* E*.

— * *τοις" πτωχοις* BD. Memph. Theb. | om. *τοις* ϛ. CZ. rel. *Clem.* 537. (189. 576.? Mar. vel Luc.) *Orig.* iii. 670^{a}. 671^{b}. 672^{b}. 674^{c}. 683^{c}. (vid. Mar. et Luc.)

— *ἕξεις*] *ἕξης* E.

— *ουρανοις* BCD. *e.g*^{1}. Theb. *Cypr.* 184. *Hil.* 704^{b}. | ‡ *ουρανῳ* ϛ. ZL. 1. 33. rel. (Latt.) Memph. Arm. *Orig.* iii. 670^{a}. 683^{c}. *Orig. Int.* ii. 144^{e}. 438^{c}. *Cypr.* 239. 303. (vid. Mar. et Luc.) | add. et tolle crucem tuam Syr.Crt.

22. *δε*] om. D. (habet *υ* suprascriptum post *ο* a correctore, ut sit fortasse lectio *ουν*).

— *τον λογον*" BCD. rel. Vulg. *ff*^{2}*.g*$^{1.2}$. Syr.Hcl. Memph. Arm. | om. ZL. (*hoc e.f.h.* Æth.) | ante *ὁ νεανισκος* 33. *Orig.* iii. 678^{d}. || add. *τουτον* B.*Btly.Blc.* (*a*). *b.*(*c*)*.ff*^{1}. Syrr.Crt.&Pst. Theb. | Contra, rel. *Orig.*

— *κτηματα* CDZ. rel. *Orig.* iii. 678^{d}. | *χρηματα* B.*Btly.Blc.*

23. *πλουσιος δυσκολως* B.*Bch.*CDZL. 1. 33. 69. Vulg. *a.b.c.ff*^{1}*.g*$^{1.2}$. Æth. *Orig.* iii. 679^{d}. | ‡ *δυσκ. πλουσ.* ϛ. XE. rel. *e.f*^{1}*.ff*^{2}*.h.* Syrr. Arm. *Orig.* iii. 679^{c}.

— *των ουρ.*] om. *των* M.

24. *παλιν δε e.f.* Syrr. | *και παλιν* Vulg. *c.g*$^{1.2}$*.h.* (Æth.) [Hanc lectionem dedit Fordius per errorem tanquam e coll. Btleianâ codicis B.] | *παλιν* L. 1. F. *a.b.ff*^{1}.

— *ὑμιν*] add. *ὁτι* CZ(ut vid.)LM. Syrr. Memph. Theb. Æth. | om. BsDX. rel. Latt. Arm.

— *καμηλον*] *sic* habet Z.

— *τρυπηματος* DZLX. 1. 33. rel. *Orig.* i. 641^{e}. 642^{a}. | *τρηματος* B. *Orig.* i. 641 (codd.) | *τρυμαλιας* CKMU. *Orig.* iii. 681^{a}. *Eus.* in Es. 575^{c}. | *τρυπης* *Orig.* iii. 680^{a}.

24. *εισελθειν* 1° CZLΔ. 1. 33. 69. EFHKMU. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (ut vid.) *Orig.* i. 641^{e}. 642^{a}. iii. 681$^{a.b}$. *Eus.* in Es. 575^{c}. | ‡ *διελθειν* ϛ. BsDXGSsVs. Latt. Syr.Crt. (ut vid.) *Orig.* iii. 680^{a}. *Hil.* 704^{e}. 705^{d}. (vid. Mar. x. 25).

— *πλουσιον εισελθειν* BD. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Orig.* iii. 680^{a}. | ‡ *εισελθειν* ad fin. ver. ϛ. C. rel. Syr. Hcl. (*πλουσιος* 69*). | om. utroque loco ZL. 1. 33. *ff*^{1}. Syr.Crt. *Orig.* i. 641^{e}. 642^{a}. iii. 681^{a}. *Eus.* in Es. 575^{d}.

— *των ουρανων* Z. 1. 33. Latt. Syr.Crt. *Clem.* 936. *Orig.* iii. 680^{b}. *Eus.* in Es. 575^{d}. *Hil.* 704^{e}. (vid. ver. 23). | ‡ *του θεου* ϛ. BsCD. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* i. 641^{e}. 642^{a}. 681^{a}. (vid. Mar. et Luc.)

25. *ακουσαντες*] praem. Iterum Syr.Crt.

— *μαθηται*] † add. *αυτου* ϛ. C^{3}X. 1. rel. *ff*^{1}. Syr.Crt. Æth. | om. BC*DZLΔ. 33. 69. K. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm.

— *εξεπλησσοντο*] add. *και εφοβηθησαν* D.

20. custodivi a juventute mea *Cl.* | 23. regnum *Am.* | 25. valde *om.* *Am.**txt. (in mg.*)

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί
ρϟϛ ι ἄρα ἔσται ἡμῖν; 28 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ
παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ
ʳ Lu. 22:30. 28. *καὶ ὑμεῖς* ¶ Z ρϟζ ε θρόνου δόξης αὐτοῦ, ʳ καθίσεσθε καὶ ‡ αὐτοὶ″ ἐπὶ δώ-
δεκα θρόνους, κρίνοντες ¶ τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσ-
ρϟη β ραήλ. 29 καὶ πᾶς ‡ ὅστις″ ἀφῆκεν † ἀδελφοὺς ἢ ἀδελ-
29. *οἰκίας ἢ* ante *ἀδελφοὺς* φὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα † ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ‡ ἢ οἰκίας″
ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ‡ πολλαπλασίονα″ λήμ-
ψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει.

ˢ c. 20:16. Lu. 13:30. ρϟθ β 117 30 ˢ Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ
XX. ΜΒ′ σ ι ἔσχατοι πρῶτοι. 1 ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
ρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ
μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. 2 συμ-
φωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν,
ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. 3 καὶ
ἐξελθὼν περὶ † τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν
τῇ ἀγορᾷ ἀργούς· 4 κἀκείνοις εἶπεν, Ὑπάγετε καὶ

omnia et secuti sumus te: quid ergo erit nobis? 28 (196, 10.) Iesus autem dixit illis, Amen dico vobis quod vos qui secuti estis me, in regeneratione, cum sederit filius hominis in sede maiestatis suae, (197, 5.) sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus Israhel. 29 (198, 2.) Et omnis qui reliquit domum vel fratres aut sorores aut patrem aut matrem aut uxorem aut filios aut agros propter nomen meum, centuplum accipiet et vitam aeternam possidebit.

30 (199, 2.) Multi autem erunt primi novissimi, et novissimi primi. 1 (200, 10.) Simile est enim regnum caelorum homini patri familias, qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam. 2 Conventione autem facta cum operariis ex denario diurno misit eos in vineam [suam]. 3 Et egressus circa horam tertiam vidit alios stantes in foro otiosos, 4 et illis dixit,

---

*a.b.c.e.ff*².*g*². Syr.Crt. (Contra, Vulg. *f.ff*¹.*g*¹.*h*).
25. *τις*] praem. *και* 33.
26. *ειπεν*] *λεγει* K.
— *αδυνατον*] *δυνατον* D*Gr.
— *θεω* *Orig.* iii. 681ᵃ. | *τω θεω* DM.
— *παντα δυνατα* *Orig.* iii. | *δυνατα παντα* ZL. ‖ †add. *εστιν* ς. C³D. rel. Latt. (Memph. Theb.) Æth. | om. BC* ZLXΔ. 1. 33. 69. HKSUV*. Syrr.Pst. &Hcl. Arm. *Orig.* iii. (Deus autem omnia potest facere Syr.Crt.)
27. *τοτε* *Orig.* iii. 681ᵈ. | om. C. (*αποκρ. δε* Vmg.)
— *ιδου*] praem. *κυριε* XM.
— *ηκολουθησαμεν* *Clem.* 947. *Orig.* i. 283ᶜ. iii. 682ᵃ·ᵈ· 684ᵈ. | *-καμεν* D*.
28. *αυτοις* *Orig.* i. 283ᶜ. iii. 685ᵃ. | *αυτω* D.
— *καθιση*] *καθηση* LE(Tf.)G. | *καθησει* H.
— *καθισεσθε* BsCD*H. rel. *Orig.* iii. 688ᵃ. | *καθησεσθε* D²LΔ(X). 69*. GMU. *Orig.* i. 283ᶜ. ii. 821ᶜ. iii. 419ᶠ. 480ᵃ. | *καθεσθησεσθε* Z. 1.
— *και αυτοι* DZL. 1. *Orig.* i. 283ᶜ. iii. 688ᵃ. (686ᵇ.) | ‡*και ὑμεις* ς. BsC. 33. rel. | om. *Orig.* ii. 821ᶜ. iii. 419ᵇ. 480ᵃ. *Hil.* 287ᵈ. 387ᵉ.
— *δωδεκα* 1° *Orig.* i. 283ᶜ. ii. 821ᶜ. iii. 419ᶠ. 480ᶜ. | *δεκαδυο* D. (*δωδεκα* 2° *ιβ′* D).
— *τας*] om. D*.
29. *ὁστις* BCDLΔ. 1. 33. 69. E*K. *c.e.ff*¹.*g*².*h.* *Iren.* 332. *Orig.* i. 283ᶜ. iii. 685ᵇ. 688ᶜ. | ‡*ὁς* ς. X. rel. Vulg. *a.b.f.ff*²·*g*¹.
— *η οικιας* post *αγρους* C*L. 1. *For.* (et domum ut in Vulg.) Syr.Hier. Memph. (Æth.) (*Iren.* 332). *Orig.* i. 283ᶜ. iii. 689ᵃ. (vid. et 685ᵇ. 688ᶜ). | ‡*οικιας η* post *αφηκεν* ς. BsC³D. rel. *e.* Syrr. Theb. | *sic* sed *οικιαν η* 33. K. (non 69). Vulg. *a.b.c.f.ff*¹·²·*g*¹.*h.m.* (post *μητ.* *g*²). Arm. *Hil.* 1280ᶜ. (vid. Mar. et Luc.)
— *η πατερα*] om. D. *b.ff*¹·²·*m.* Syr.Crt. *Hil.* 1280ᶜ.
— *πατερα η μητερα*] *γονεις* 1. *e.* *Iren.* 332. *Orig.* i. 283ᵈ. (iii. 689ᵃ).
— *η τεκνα*] †praem. *η γυναικα* ς. C. rel. Vulg. *c.g*².*h.* Syrr. Memph. Theb. Arm. | om. BD. 1. *a.b.e.ff*¹·²·*m.* Syr.Hier. *Iren.* 332. *Orig.* i. 283ᵈ. 284ᶜ. (*οὐ συγκατηρίθμηται δὲ τούτοις γυνή.*) *Hil.* 1280ᶜ.
— *ἑνεκεν*] *ἑνεκα* D.
— *του ονοματος μου* *Orig.* i. 283ᵈ. 284ᵈ. | *του εμου ονοματος* B.
— *πολλαπλασιονα* B.*Btly.Blc.*L. Syr. Hier. Theb. *Orig.* i. 283ᵈ. *bis* (diserte, addit enim *ἢ ὡς ὁ Μάρκος φησίν, ἑκατονταπλασίονα*) 284ᵈ. iii. 688ᶜ. 689ᵃ. (*dis.*) *Eus.* in Ps. 289ᵃ. | ‡*ἑκατονταπλασιονα* ς. C. rel. Latt. Memph. *Clem.* 615. ut vid. *Iren.* 332. *Hil.* 706ᶜ. 707ᶜ. 1280ᶜ. | *ἑκατονταπλασιον* D*.
— *ζωην*] praem. in mundo venturo Syr. Crt. praem. *εν τω μελλοντι* in futuro *Iren.* 332. *Eus.* in Ps.
30. *πρωτοι εσχατοι και εσχατοι πρωτοι* *Orig.* iii. 664ᵇ. 690ᵇ. 694ᵃ. | *εσχ. πρωτ. και πρωτ. εσχ.* L. Æth.
— *εσχατοι*] praem. *οἱ* C. 69. M.
1. *γαρ* *Am. Fuld. a:* *Orig.* iii. 774ᵇ. | om. Vulg. *Cl. b.c.e.ff*¹.*g*¹·². Memph. *Orig.* iii. 694ᶜ. *Hil.* 707ᵈ. (autem *h.* Syr.Crt.)
2. *συμφωνησας δε* BsCDL(Δ) 1. 33. 69. Ss (Latt.) Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. (praem. *και* Δ* Gr.) | *και συμφων.* XE(F)GHKMUV. (*e.*) Syr.Crt. (Arm.) (Æth.) (om. *και* F*.)
— *αμπελωνα αυτου*] om. *αυτου* 1. *Am.*
3. *εξελθων* *Orig.* iii. 700ᵃ. | *διεξελθων* D.
— *περι*] †add. *την* ς. ΔVs. | om. BCDLX. 1. 33. 69. EFGHKMSU. *Orig.* iii. 700ᵃ. (695ᵃ).
— *ὡραν*] ante *τριτην* DΔ. Latt. (exc. *e.*)
— *ειδεν* BC. rel. Vulg. *e.f.ff*¹.*g*¹·². *Orig.* iii. 700ᵃ. | *ευρεν* D. *a.b.c.ff*².*h.*
— *ἑστωτας*] post *εν τη αγορα* 69.
4. *κακεινοις* BsCD. rel. | *και εκεινοις* XΔ. 1. 69. EFGHMUV.

---

29. reliquerit *Cl.*
1. enim *om. Cl.* | 2. suam *om. Am.* | 4. dixit illis *Cl.*

B C D [Z] [N].
L X Δ.
1. 33. 69.
E(F) G H K M S U V
[Frag. Sin.]
5. πάλιν [δὲ]
§ N
§ Z
§ Fr. Sin.
10. [τὸ] ἀνὰ
— καὶ αὐτοὶ post ἔλαβον
12. αὐτοὺς ἡμῖν
13. συνεφώνησά σοι

ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω
ὑμῖν. 5 οἱ δὲ ἀπῆλθον. πάλιν * δὲ″ ἐξελθὼν περὶ
ἕκτην καὶ ‡ ἐνάτην″ ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως. 6 περὶ
δὲ τὴν ἑνδεκάτην† ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας†
καὶ λέγει§ αὐτοῖς, Τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν
ἀργοί; 7 λέγουσιν αὐτῷ, Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώ-
σατο. λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν§ ἀμ-
πελῶνα†. 8 Ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ
ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ, Κάλεσον τοὺς ἐργά-
τας, καὶ ἀπόδος [αὐτοῖς] τὸν μισθόν, ἀρξάμενος ἀπὸ
τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν§ πρώτων. 9 καὶ ἐλθόντες οἱ
περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον.
10 ‡ καὶ ἐλθόντες″ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι ‡ πλεῖον″
λήμψονται· καὶ ἔλαβον† * τὸ″ ἀνὰ δηνάριον ‡ καὶ αὐτοί·″
11 λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου
12 λέγοντες,† Οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν,
καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας, τοῖς βαστάσασιν τὸ
βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. 13 ὁ δὲ ἀποκρι-
θεὶς εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν, Ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ
δηναρίου συνεφώνησάς μοι; 14 ἆρον τὸ σὸν καὶ
ὕπαγε. θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί·

Ite et vos in vineam, et quod iustum fuerit dabo vobis.
5 Illi autem abierunt. Iterum autem exiit circa sextam et nonam horam, et fecit similiter.
6 Circa undecimam vero exiit et invenit alios stantes, et dicit illis, Quid hic statis tota die otiosi?
7 Dicunt ei, Quia nemo nos conduxit. Dicit illis, Ite et vos in vineam.
8 Cum sero autem factum esset, dicit dominus vineae procuratori suo, Voca operarios et redde illis mercedem, incipiens a novissimis usque ad primos.
9 Cum venissent ergo qui circa undecimam horam venerant, acceperunt singulos denarios.
10 Venientes autem et primi arbitrati sunt quod plus essent accepturi: acceperunt autem et ipsi singulos denarios.
11 Et accipientes murmurabant adversus patrem familias
12 dicentes, Hi novissimi una hora fecerunt, et pares illos nobis fecisti qui portavimus pondus diei et aestus.
13 At ille respondens uni eorum dixit, Amice, non facio tibi iniuriam: nonne ex denario convenisti mecum?
14 Tolle quod tuum est et vade: volo autem et huic novissimo dare sicut et tibi.

4. *αμπελωνα* BD. rel. *Am. b.* Syrr. Memph. *Orig.* iii. 695^{c}. | add. *μου* C. 33. 69. (Latt.) Theb. Arm. Æth.
— *εαν* BsC. rel. *Orig.* iii. 702^{a}. | *αν* DL. 1. *Orig.* iii. 695^{c}.
5. *παλιν δε* (B ?)CDL. 33. Vulg. *ff*². $g^{1.2}$.*l.* Syr.Hcl*. Theb. (Arm.) (Æth.) | *om. *δε* ς. B?X. 1. rel. *a.b.c.e.ff*¹.*h.* Memph. (et iterum *f.m.* Syrr.Crt.&Pst.) [anc. *Orig.* iii. 700^{a}.]
— *εξελθων*] add. *εὑρεν αλλους ἑστωντας* Δ*.
— *ενατην* CLXΔ. 1. 33. 69. EFHKMUV. | ‡ *εννατην* ς. BsDGSs.
— *ὡραν*] ante *ἑκτην* D.
6. *ἑνδεκατην*] † add. *ὡραν* ς. CX. rel. *c.e.f.* Syrr. Memph. Theb. Arm. (*Orig.* iii. 702^{c}. ut vid.) *Hil.* $708^{a.b.}$ | om. BDL. (Latt.) Theb.(ap. Mnt.) Æth. *Orig.* iii. 699^{d}. 700^{a}. (695^{d}).
— *εξελθων* *Orig.* iii. 700^{a}. | *ελθων* H* (corr.*) | *εξηλθεν και* D. Latt.
— *ἑστωτας*] † add. *αργους* ς. C*X. 1. rel. *f.h.m* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. BC² DL. 33. (Latt.) Syr.Crt. Memph. Theb. Æth. *Orig.* iii. 699^{d}. 700^{a}.
7. *αμπελωνα*] add. *μου* C³DZ. Vulg.*Cl. For.* (Latt.) Theb. Æth. | Contra, Bs C*L. rel. *Am. c.ff*¹.*m.* Syrr. Memph. Arm. *Orig.* iii. 695^{c}. ‖ † add. *και ὁ εαν ῃ δικαιον ληψεσθε* ς. CNX. 33. rel. (*Tol.*) *f.h.* Syrr. Syr.Hier. Memph.impr. Arm. (Æth.) | om. BDZL. 1. (Latt.) Memph. MSS. Theb. (non habet *Orig.* ubi contextum profert. iii. 695^{c}. etc.) ‖ *ληψεσθε*] *δωσω ὑμιν* *Tol.* Syr.Crt. Syr.Hier. Æth.
8. *αυτοις* BsDNX. 1. 33. rel. vv. | om. CZL. *Orig.* iii. $696^{a.b.}$ 774^{b}.
— *ἑως των πρωτων*] om. X.
9. *και ελθοντες* CZLX. 1. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. | *ελθοντες ουν* D. 33. 69. Latt. | *ελθοντες δε* B*Btly.* Syr.Crt. Theb. [Arm.]
10. *και ελθοντες* BCD. 33. 69. *e.* Syrr.Crt. &Pst. Æth. | ‡ *ελθοντες δε* ς. ZNLX. 1. rel. (Latt. *b.*n.l.) Syr.Hcl. Memph. (venerunt etiam Theb.) [Arm.] ‖ add. *και* N. (Latt.) Arm. (Contra, *e.*)
— *πλειον* B. *Bch.*C*ZN. 1. 69. *Orig.* ii. 498^{e}. (*πλεον* iii. 697^{a}.) | *πλειω* D. | ‡ *πλειονα* ς. C³LX. rel.
— *και ελαβον*] *ελαβον δε* D. Latt.
— *το ανα* CZNL. 33. | *om. *το* ς. BsD. rel.
— *και αυτοι* post *δηναριον* BZL. 33. ut videtur certissime. Syr.Pst. Arm. Æth. | ‡ post *ελαβον* ς. CDN. 1. rel. Latt. Syrr.Crt.&Hcl. Memph. Theb.
11. *λαβοντες δε*] et cum viderent Syr. Crt.
— *εγογγυζον* BsCZN. rel. Vulg. *f.g*². Syr.Hcl. *Orig.* iii. 696^{c}. | *-σαν* D. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst.
12. *λεγοντες*] † add. *ὁτι* ς. C*ZN. rel. Arm. *Orig.* iii. 696^{c}. | om. BC²D. 1. Latt. Syrr. Æth. (hiat 33.)
— *οἱ*] om. C*H*(corr.*)
— *ἡμιν αυτους* BsCNX. 1. 33. rel. *c.* (Syr.Hcl.) Arm. *Orig.* iii. 696^{c}. | *αυτους ἡμιν* DZL. 69. Latt. Syrr.Crt.& Pst. Memph. Theb. Æth. (*αυτ. επ. ἡμ.* *Orig.* iii. 694^{b}.)
— *ἡμερας*] diei toti Syr.Crt.
13. *ειπεν ἑνι αυτων* CZNLX. 1. 33. rel. *e.* | *αυτων ἑνι ειπεν* B. | *ἑνι αυτων ειπεν* D. (Latt. *a* hiat). Arm. *Orig.* iii. 705^{a}. (*ἑνι*] *μοναδι* Δ.)
— *συνεφωνησας μοι* BsCDNXs. 1. rel. Latt. Syrr. Arm. *Orig.* iii. 697^{b}. *Orig. Int.* iii. 907^{d}. | *συνεφωνησα σοι* ZL. 33. Memph. Theb. Æth. *Orig.* iii. 705^{a}.
14. *θελω δε* CDZN. rel. Latt. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. *Orig. Int.* iii. 907^{d}. | *θελω εγω* B. Æth. | *θελω δε εγω* Theb. | *και θελω* *Orig.* iii. 697^{b}. *θελ. γαρ και*

4. vineam meam *Cl.* | 7. vineam meam *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph. Theb.
Arm. Æth.
¶ Fr. Sin.
t c. 22:14.
u‖Mar. 10:32-34. σα
‖Lu. 18:31-33. β
17. *μέλλων δὲ ἀναβαίνειν Ἰησοῦς*
18. *ἐν τῇ ὁδῷ καὶ*
¶ F
19. *ἀναστήσεται*
ΜΓ′ σβ
v‖Mar. 10:35-45. ς
20. *παρ' αὐτοῦ*
¶ N

15 † οὐκ ἔξεστίν μοι ‡ ὃ θέλω ποιῆσαι″ ἐν τοῖς ἐμοῖς; ¶
ἢ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός
εἰμι; 16 οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι, καὶ οἱ
πρῶτοι ἔσχατοι· [t πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοί, ὀλίγοι
δὲ ἐκλεκτοί.]
118 17 u Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα
παρέλαβεν τοὺς δώδεκα † κατ' ἰδίαν, ‡ καὶ ἐν τῇ ὁδῷ″
εἶπεν αὐτοῖς, 18 Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα,
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου¶ παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιε-
ρεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν
θανάτῳ, 19 καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς
τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι· καὶ τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ ‡ ἐγερθήσεται.″
119 20 v Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν
Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα καὶ
αἰτοῦσά τι ‡ ἀπ'″ αὐτοῦ. 21 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Τί θέλεις;
λέγει αὐτῷ, Εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου
εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων * σου″ ἐν τῇ
βασιλείᾳ σου.¶ 22 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐκ
οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ
μέλλω πίνειν; † λέγουσιν αὐτῷ, Δυνάμεθα. 23 † λέγει

15 Aut non licet mihi quod volo facere? An oculus tuus nequam est quia ego bonus sum?
16 Sic erunt novissimi primi, et primi novissimi: multi sunt enim vocati, pauci autem electi.
17 (201, 2.) Et ascendens Iesus Hierosolymam assumsit duodecim discipulos secreto et ait illis,
18 Ecce ascendimus Hierosolymam, et filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis, et condemnabunt eum morte,
19 et tradent eum gentibus ad deludendum et flagellandum et crucifigendum, et tertia die resurget.
20 (202, 6.) Tunc accessit ad eum mater filiorum Zebedaei cum filiis suis adorans et petens aliquid ab eo.
21 Qui dixit ei, Quid vis? Ait illi, Dic ut sedeant hi duo filii mei unus ad dexteram tuam et unus ad sinistram in regno tuo.
22 Respondens autem Iesus dixit, Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum? Dicunt, Possumus.
23 Ait illis,

Orig. iii. 705c. *ει θελω* Syr.Crt. Arm. ‖ add. *και* E. (Latt. exc. *e.*)
14. *τουτῳ*] post *τῳ εσχατῳ* D. (*τουτο* E).
15. *ουκ*] † praem. *η* ς. CN. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | om. BDZL. Syr.Crt. Arm.
— *εξεστιν*] *εστιν* DGr.
— *ὁ θελω ποιησαι* BDZL. 33. 69. Vulg. *a.c.e.ff*1.*g*1.*h l.* Syr.Pst. Æth. | ‡ *ποιησαι ὁ θελω* ς. CN. 1. rel. *b.*(*f*).*ff*2.*g*2. Syrr. (Crt.)&Hcl. Memph. Theb. (Arm.)
— *εν τοις εμοις a.c.e.f.ff*1.*h.* | om. Vulg. *b.ff*2.*g*1.2.*l.*
— *η Elz.*B*CDZNU. rel. | *ει* St.3.B2. 1. 69. HS. (hiat 33).
— *ὁ*] om. 1.
— *σου*] *μου* 69*.
16. *οἱ* bis ante *εσχ.* et *πρωτ.*] om. L.
— *πολλοι γαρ.... δε εκλεκτοι* CDN. 1. 33. rel. Latt. (hiat *a*). Syrr. Arm. Æth.ed. *Iren.* 265. (sed qu. cap. xxii. 14). *Orig.* iii. 694c. (cit.) (707c). | om. B.*Bch.Blc.*ZL. Memph. Theb. Æth. iii.
17. *και αναβαινων ὁ Ιησους* CDZN. 33. rel. Latt. Syrr.Crt.&Hcl. (Arm.) Æth. (*Orig.* iv. 300d). *Hil.* 708e. | *μελλων δε αναβαινειν Ιησους* B. Syr.Pst. (Memph.) Theb. ut vid. (et ap. Mnt.) | *μελλων δε ὁ Ιησους αναβαινειν* 1. *Orig.* iii. 708a. 709b. 722a.
17. *δωδεκα*] *ιβ′* D. | † add. *μαθητας* ς. BsCN. 33. rel. Latt. Syr.Pst. Theb. (add. postea *αυτου a.c.e.g*1.) | om. DZL. 1. Syr.Crt. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 708a. 709b. 722a. iv. 300d.
— *καθ' ιδιαν* B. *Ln.*
— *και εν τῃ ὁδῳ* BZL. 1. 33. 69. (Memph.) Theb. Arm. *Orig.* iv. 300d. (iii. 709b.) | ‡ *εν τῃ ὁδῳ και* ς. CDN. *a.*(*c*).*e.f.h.* Syrr. Æth. *Orig.* iii. 708a. | om. *εν τῃ ὁδῳ* Vulg. *b.ff*1.2.*g*1.2.*l.*
18. *αναβαινομεν*] *-νωμεν* X.
— *θανατῳ Orig.* iv. 300d. | om. B. Æth.
19. *και σταυρωσαι*] om. X.
— *εγερθησεται* C*ZNL. *Orig.* iv. 300d. | ‡ *αναστησεται* ς. BsC2DX. 1. 33. rel. *Orig.* iii. 708a. (vid. Mar. x. 34 et Luc. xviii. 33).
20. *των* 2°] add. *δυο* U.
— *απ'* BD. | ‡ *παρ'* ς. CZN. rel.
21. *ὁ δε*] add. *Ιησους* L.
— *αυτῃ*] *αυτοις* E*.
— *λεγει* CDZN. rel. | *ειπεν* B. *e.* ‖ praem. *ἡ δε* BNM. (*a*).(*b*).(*c*).(*e*).(*ff*2).(*h*).(*m*). Theb. | Contra, CDZL. rel.
— *αυτῳ* CDZN. rel. | om. B. *a.e.ff*1.*h.m.* Theb.
— *ειπε*] Domine Syr.Crt.
— *οὑτοι* BsDN. rel. | om. C. *a.e.* Memph. Theb. [hiat Z].
— *δυο*] om. H.
21. *δεξιων σου* CDN. rel. (hiant Z. *a*). | om. *σου* B.*Bch.*
— *ευωνυμων σου* BCZNLXΔ. 69. EF *Wtst.* GHKMSUV. *Harl. Tol. a.f.g*1.2.*h.l.* Syrr. Memph. Theb. Æth. | * om. *σου* ς. D. 1s. 33s. Vulg. *b.c.e.ff*1.2.*m.* Arm.
— *βασιλειᾳ σου*] add. et in gloria tua Syr.Crt. (e Mar. x. 37).
22. *δε ὁ Elz.* | *ὁ δε* St.3.
— *ειπεν*] add. *αυτοις b.c.f.ff*1.2.*g*2.[*a*]. | *αυτῃ e.* Syr.Crt. | om. Vulg. *g*1.*h.*
— *αιτεισθε*] *αιτειτε* D*.
— *το ποτηριον*] ante *πειειν* D. Æth.
— *πινειν* CDZ. rel. *Orig.* iii. 717c. | *πιειν* B.*Btly.Blc.*G. (sed G habet *πίειν* (*sic*) om. *ν* tantum ut videtur). ‖ † add. *και το βαπτισμα ὁ εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι* ς. vid. Mar. x. 38. *η το βαπτ. κτλ.* CXΔ. 33. 69. EF *Wtst.*GHKMUV. (*f*). *h.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. BDZL. 1. (Latt.) Syr.Crt. Memph. Theb. Æth. *Orig.* iii. 717c. (*dis.*) 719b. (*dis.*) *Hil.* 709c.
— *αυτῳ*] om. D. *Am.* Syr.Crt. Æth.
23. *λεγει*] † praem. *και* ς. C. rel. Syr. Hcl. Memph. Æth. | om. BDZ (ut vid.) 1. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Theb. Arm.

16. enim sunt *Cl.* | pauci autem *Cl.* | 17. Hierosolymis *Am.* | 19. illudendum *Cl.* | 22. dicunt ei *Cl.*

BCDZ[N]. LXΔ. 1. 33. 69. EGHKMSUV[Γ] $\frac{\sigma\gamma}{\beta}$ 23. ἢ ἐξ εὐων. 24. ἀκουσ. δὲ

αὐτοῖς, Τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, † τὸ δὲ καθίσαι ἐκ
δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων†, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι,
ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου. 24 καὶ ἀκού-
σαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν.
25 w ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν,
Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες§ τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν
αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.
26 οὐχ οὕτως† ‡ ἐστὶν″ ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὃς ‡ ἂν″ θέλῃ ἐν
ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ‡ ἔσται″ ὑμῶν διάκονος· 27 καὶ
ὃς ‡ ἂν″ θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ‡ ἔσται″ ὑμῶν
δοῦλος· 28 ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν δια-
κονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

w Lu. 22:25—27.

§ Γ

$\frac{\sigma\delta}{\delta}$

ΜΔ′ $\frac{\sigma\epsilon}{\beta}$

x Mar. 10:46-52. || Lu. 18:35-43.

§ N

120 29 x Καὶ ἐκπορευομένων§ αὐτῶν ἀπὸ Ἱεριχὼ
ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. 30 καὶ ἰδοὺ δύο

Calicem quidem meum bibetis; sedere autem ad dexteram meam et sinistram non est meum dare vobis, sed quibus paratum est a patre meo.
24 (203,2.) Et audientes decem indignati sunt de duobus fratribus.
25 Iesus autem vocavit eos ad se et ait, Scitis quia principes gentium dominantur eorum, et qui maiores sunt potestatem exercent in eos.
26 Non ita erit inter vos, sed quicumque voluerit inter vos maior fieri, sit vester minister,
27 et qui voluerit inter vos primus esse, erit vester servus:
28 (204,4.) sicut filius hominis non venit ministrari, sed ministrare et dare animam suam redemtionem pro multis.

29 (205,2.) Et egredientibus illis ab Hiericho secuta est eum turba multa.
30 Et ecce duo caeci

23. *αυτοις*] add. ὁ Ιησους DΔ. 69. *a.b.c.e.ff*$^{1.2}$*.g*^{2}*.h.m.* Syr.Crt. Memph. Arm. (Contra, BsCZ. rel. Vulg. *f.g*^{1}. Syrr.Pst.& Hcl. Theb. Æth.)
— *μου*] hunc Syr.Crt.
— *πιεσθε*] † add. *και το βαπτισμα ὁ εγω βαπτιζομαι βαπτισθησεσθε* ς. CXΔ. 33 (*sic*). rel. *f.h.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (vid. Mar. x. 39). (*ὁ εγω βαπτιζομαι*] *μου* 69). (*βαπτισεσθε* H). | om. BDZL. 1. (Latt.) Syr.Crt. Memph. Theb. Æth.
— *δεξιων μου*] om. *μου* 69.
— *και εξ* CDZ. rel. *Am. ff*^{1}*.g*^{1}. Syrr. Memph. Arm. Æth. (*Orig.* iii. 550^{c}.) | *η εξ* B.*Btly.*(in ipsa collatione). L. 1.33. Vulg.*Cl. a.b.c.e.f.ff*^{2}*.h.m.* Theb. *Orig.* iii. 717^{a}. (vid. Mar. x. 40). | om. *εξ* Δ.
— *ευωνυμων*] † add. *μου* ς. XΔU. rel. *c.g*^{2}*.h.* Syrr. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. BCDZL. 1. 33. KMS. (Latt.) *Orig.* iii. 717^{a}. *Orig. Int.* 834^{e}. | add. *τουτο* U. Syr.Crt.
— *δουναι*] praem. *τουτο* CDΔ. 33. Syr. Hcl. Memph. Theb. | Contra, BsZL. 1. rel. *Orig.* iii. 717^{a}. | add. vobis Syr.Crt. Latt.
— *αλλ' οἱς*] aliis *d*.
— *ὑπο*] *απο* L.
24. *και ακουσαντες* BsCD. 1. rel. Syrr. Crt.&Hcl. Arm. Æth. (vid. Mar. x. 41). | *ακουσ. δε* ZL. 33. 69. Syr.Pst. Memph. Theb. *Orig.* iii. 713^{a}. [iii. 721^{b}].
25. *ειπεν* BCZ(ut vid.) rel. (Latt.) Syr. Hcl. Arm. *Orig.* iii. 721^{d}. | add. *αυτοις* D. *e.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Æth. (vid. Mar. x. 42).
— *κατακυριευουσιν* CDZ. rel. *Orig.* i. 710^{e}. iii. 721^{d}. | *-ευσουσιν* B.*Btly.* | *-ευωσιν* Δ. (*-ευσιν* Γ).

26. *οὑτως*] † add. *δε* ς. CX. 33s. MsΓ. *ff*^{2}. Syrr. Memph. Æth. *Orig. Int.* iii. 878^{c}. (vid. Mar. x. 43). | om. B.*Bch.*DZLΔ. 1. 69. EGHKSUV. (Latt.) Theb. Arm.
— *εστιν* BDZ. *m.* Theb. | ‡ *εσται* ς. CL. 1. 33. rel. Latt. Syrr. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii.
— *αλλ' ὁς....ὑμων διακονος*] om. E*.
— *αν* B.*Btly.*D.] ‡ *εαν* ς. C. rel. (hiat Z). om. H.
— *εν ὑμιν* 2°. BCD. rel. Latt. Syrr. Arm. Æth. hoc loco D. rel. (Latt.) Syrr. Arm. Æth. post *μεγας* B. Memph. Theb. (sic Mar.) post *γενεσθαι* C. *ff*^{1}. | *ὑμων* ZL. hoc loco habent.
— *εσται* BCDZXΔ. 1. 33. 69. (E^{2})GK UVΓ. *a.b.c.e.ff*^{2}*.h.m.* Syrr. (ut vid.) Memph. Theb. | ‡ *εστω* ς. LHMsSs. Vulg. *f.ff*^{1}*.g*$^{1.2.}$ Arm. Æth.
27. *αν* B.*Btly.*DZ. | ‡ *εαν* ς. C. rel.
— *εν ὑμιν ειναι* CDZ. rel. (*Orig.* i. 710^{e}). | *ειναι ὑμων* B. | *ὑμων ειναι* X. | *εν ὑμιν* tantum L. (inter vos primus esse Latt. [*a*]).
— *εσται* CDZLΔ. 1. 33. 69. KMU. Latt. [*a* hiat]. Syrr. ut vid. *Orig. Int.* iii. 878^{c}. | ‡ *εστω* ς. BsXΓ. rel.
— *ὑμων*] *παντων* M.
28. *ὡσπερ*] add. *γαρ* X.
— *ηλθον* K.
— ad fin. add. *ὑμεις δε ζητειτε εκ μεικρου αυξησαι και εκ μειζονος ελαττον ειναι·* *Εισερχομενοι δε και παρακληθεντες δειπνησαι, μη ανακλεινεσθαι εις τους εξεχοντας τοπους, μη ποτε ενδοξοτερος σου επελθη, και προσελθων ὁ δειπνοκλητωρ ειπη σοι, ετι κατω χωρει· και καταισχυνθηση· εαν δε αναπεσης εις τον ηττονα τοπον, και επελθη σου ηττων ερει σοι ὁ δειπνοκλητωρ, συναγε ετι ανω· και εσται σοι τουτο χρησιμον* D. sic fere *Emm. a.b.c.e.ff*$^{1.2.}$*(g*^{2}*).h.(m).* et in quibusdam aliis Latinis Syr.Crt. Syr.Hcl. in cod. Assemani. (non habent rel. Vulg. *f.l.*) Vos autem quaeritis de pusillo (modico *Emm.*) crescere, et (nec Syr.Crt.) de majore minores (minore majores *b.g*^{1}.) esse (fieri *ff*^{1}*.g*^{1}.) [de majore minorari *e.* de maximo minus *Emm.*] (huc usque *g*^{1}., sed non *g*^{2}., qui additamentum posterius habet). ["Vos autem quaeritis in modicis extolli, et de maximis minui," haec tantum habet *m.* e Matt.] Intrantes autem et (haec *om.* Syr.Crt.: *om.* et, *e.ff*^{1}.) rogati ad coenam (ad coen. rog. *ff*^{1}.) [cum autem introieritis ad coenam vocati *g*^{2}.), nolite recumbere (disc. *ff*^{1}*.h.*) in locis eminentioribus (emin. loc. *e.ff*^{2}. superioribus locis *g*^{2}.), ne forte clarior (honoratior *e*, dignior *g*^{2}.) te superveniat; et adcedens (*om.* Syr.Crt.) [add. is, *g*^{2}.] qui ad coenam (*post* te voc. *ff*^{2}.) vocavit te (te voc. *e.ff*^{2}.), [qui invitavit te *ff*^{1}., qui te invit. *g*^{2}.], dicat tibi, Adhuc (*om.* Syr.Crt.) deorsum accede, (accede deorsum *e*, adhuc deor. acc. *h*, adhuc inferius accede *g*^{2}.), et confundaris (et erit tibi confusio *ff*^{1}. *add.* in conspectu discumbentium Syr.Crt.). Si autem in loco inferiori recubueris [disc. *ff*^{1}*.h.*] (rec. in loc. inf. *c.* rec. in inf. loc. *g*^{2}.), et supervenerit (adven. *g*^{2}.) humilior te, dicet (dicat *c*, dicit *ff*^{2}; *praem.* tunc *e.*)

23. vel sini tram *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. C. P. H.
Memph. Theb.
Arm. Æth.
30. *υἱέ*

31. *υἱέ*

τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδὸν, ἀκούσαντες ὅτι
Ἰησοῦς παράγει ἔκραξαν λέγοντες, ‡ *Κύριε, ἐλέησον*
ἡμᾶς,″ *υἱὸς* ‡ *Δαυείδ.*″
31 *ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν. οἱ δὲ μεῖζον* ‡ *ἔκραξαν*″ *λέγοντες,* ‡ *Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς,*″ *υἱὸς* ‡ *Δαυείδ.*″
32 *καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν, Τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν;*
33 *λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἵνα* ‡ *ἀνοιγῶσιν*″ ‡ *οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.*″
34 *σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥψατο τῶν* ‡ *ὀμμάτων*″ *αὐτῶν, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν*†*, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.*

sedentes secus viam audierunt quia Iesus transiret, et clamaverunt dicentes, Domine, miserere nostri, fili David.
31 Turba autem increpabat eos ut tacerent. At illi magis clamabant dicentes Domine, miserere nostri, fili David.
32 Et stetit Iesus et vocavit eos, et ait, Quid vultis ut faciam vobis?
33 Dicunt illi, Domine, ut aperiantur oculi nostri.
34 Misertus autem eorum Iesus tetigit oculos eorum: et confestim viderunt et secuti sunt eum.

XXI. ΜΕ′ σς/β
y ‖Mar. 11: 1—10.
‖Lu. 19:29—38.
‖Jo. 12:12—15.
1. *πρὸς τὸ ὄρ.*

121 1 y *Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγὴ* ‡ *εἰς*″ *τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλεν δύο μαθητάς,*
2 *λέγων αὐτοῖς,* ‡ *Πορεύεσθε*″ *εἰς τὴν κώμην τὴν* ‡ *κατέναντι*″ *ὑμῶν· καὶ εὐθέως*

1 (206, 2.) Et cum appropinquassent Hierosolymis et venissent Bethfage ad montem Oliveti, tunc Iesus misit duos discipulos
2 dicens eis, Ite in castellum quod contra vos est,

---

tibi qui te (*post* voc. *b.* om. *h.*), ad coenam vocavit (voc. ad coen. *ff*^{2}, invitavit *g*^{2}.) accede adhuc (om. *e.*) superius (sursum *b.ff*^{1}.*h.*) et (add. tunc *e*) erit hoc (om. *c*) tibi (tibi hoc *ff*^{1}.*g*^{2}.*h.*) utilius. [erit tibi gloriam coram discumbentibus *e.* Syr.Crt.] Versio Latina cod. *d.* prorsus alia est. ‖om. MSS. et vv. rel.

29. *εκπορευομενων αυτων* BC*DZN. rel. Latt. Syrr.Crt.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.cd. *Orig.* iii. 727^c. 735^e. | *εκπορευομενου αυτου* Δ. 33. F *Wtst.*H. *f.* Memph. cd. Arm. cdd. Æth. iii. *a.* (vid. Mar. x. 46.) | *εκπορευομενου του Ιησου* C^{3}GΓ. *e.* Syr.Pst.

— *ηκολουθησεν αυτ. οχλος πολυς* *Orig.* iii. 727^c. 735^d. | *-σαν αυτ. οχλοι πολλοι* D. *c.e.ff*^{1}.*g*^{2}. Syr.Hcl. Memph. Theb. | *-σαν αυτ. οχλος πολυς* Γ.

30. *ιδου*] om. Syr.Crt.

— *ακουσαντες* *Orig.* iii. 729^b. | *ηκουσαν* et *και* post *παραγει* D. Vulg. (*e*).

— *κυριε*] om. B.*Bch.*D. 69. *b.c.e.ff*^{1}.*h.* [hiat *a*]. Syr.Crt. Arm. | ante *ελεησον* B *Btly.* ZL. Vulg. *g*$^{1.2}$.*l.* Syr.Hier. Memph. Theb. Æth. | ‡post *ελεησον ἡμας* ς. CN. rel. *f.ff*^{2}. Syrr.Pst.&Hcl. *Orig.* iii. 727^d. 728^a. 729^b.

— *υἱος* BZX. rel. *Orig.* iii. 727^d. 729^b. | *υἱε* CDNL. 1. 33. 69. EF(*Wtst.*) *Orig.* iii. 728^a. *Eus.* Ec. Pr. 230. ‖praem. *Ιησου* NL. 69. *c.e.h.* Syr.Hier. Memph. Arm. (Contra, rel.)

31. *οἱ δε οχλοι επετιμησαν* N.

— *σιωπησωσιν*] *-σουσιν* NLΔ.

— *μειζον*] *πλεον* U.

— *εκραξαν* B.*Bch.*DZL. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. | ‡*εκραζον* ς. CN. rel. Latt. Syr.Hcl. (*εκραυγεζον* 69.)

31. *κυριε* ante *ελ. ἡμ.* B.*Bch.*DZL. 69. (Latt. [hiat *a*].) Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡*post* ς. CN. rel. *f.ff*^{2}. Syrr.Crt.&Hcl. | om. B.*Btly. e.* Syr.Hier.

— *υἱος* BZX. rel. | *υἱε* CDNL. 33. (praem. Jesu *e.*)

32. *Ιησους*] Xς 33* ut videtur.

— *αυτους*] *αυτοις* Γ.

— *θελετε*] add. *ἱνα* ZL. Vulg. *c.f.ff*$^{1.2}$. *g*$^{1.2}$.*h.* Syrr.Crt.&Hcl. *Orig.* iii. 727^d. 730^d. | Contra, BsCDN. rel. *a.b.* Syr. Pst. Arm. Æth.

33. *ανοιγωσιν* BDZL. 33. 69*. *Orig.* iii. 727^e. 731^a. | ‡*ανοιχθωσιν* ς. CN. rel.

— *οἱ οφθαλμοι ἡμων* BDZL. 33. Latt. *Orig.* iii. 731^a. | ‡*ἡμων οἱ οφθ.* ς. CNX. rel. | add. et videbimus te Syr. Crt. | add. quibus dixit Jesus, Creditis posse me hoc facere? qui responderunt ei, Ita, domine *c.*

34. *ὁ Ιησους*] om. Syrr.Crt.&Pst.

— *ομματων* B.*Bch.*DZL. 69. *Orig.* iii. 736^c. | ‡*οφθαλμων* ς. CNX. rel.

— *αυτων*] ante *των ομματων* B. (Contra, *Orig.*)

— *ανεβλεψαν*] | †add. *αυτων οἱ οφθαλμοι* ς. CNX. rel. Syr.Hcl.txt. (aperti sunt oculi eorum Syr.Pst.) | om. BDZ (ut videtur) L. 1. 33. Latt. Syrr.Crt.& Hcl.mg. Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. Æth.

1. *ηγγισαν* BC*DNΔ. rel. (Latt. hiat *a.*) Syr.Hcl. *Orig.* iii. 729^b. 736^e. | *ηγγισεν* C^3. *b.e.* Syrr. Crt. & Pst. Syr. Hier. Memph.MS. Æth. *Orig.* iv. 181^b. ‖add. *ὁ Ιησους* post *ηγγισεν* (— om. mox) C^3. [hiat Z].

1. *ηλθον* BC*D. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Memph. Æth. *Orig.* iii. 729^b. 736^e. | *ηλθεν* C^{3}ΔEU. *e.* (non *b*). Syrr.Crt. &Pst. Syr.Hier. *Orig.* iv. 181^b. [hiat Z].

— *εις* 2°] om. Δ.

— *Βηθφαγη* (C^2)DN^2. 1. EGHKM*SsV (C* n.l.) Latt. Syrr. (Syr.Hcl.mg. *Gr.*) *Orig.* iii. 736^e. 743^a. iv. 181^b. 191^e. | *Βηθφαγην* 33. *Orig.* iii. 729^b. 737^e. | *Βηθσφαγη* BN*X. 69. KUM^{2}Γ. | *Βηδφ.* Z. Memph. Theb. | *Βησφαγη* L. ‖add. *και Βηθανιαν* C^2. 33. 69. Syr.Hier. | Contra, *Orig.* iii. 729^b. 736^e. 743^a. *diserte.* iv. 181^b.

— *εις το* BC(*). 33. *b.c.e.ff*^{1}.*h.* *Orig.* iii. 729^b. | ‡*προς το* ς. DNLX. rel. Vulg. *f.g*$^{1.2}$. *Orig.* iii. 736^e. iv. 181^b. (vid. Mar. et Luc.) (praem. *και* C^2). [h. Z. *a*].

— *ὁ Ιησους* BCZ(*vid.*)N. rel. *Orig.* iii. 729^b. | om. *ὁ* DEHV. *Orig.* iv. 181^b. | post *μαθητας* M. | post *απεστ.* N.

— *μαθητας* *Orig.* iv. 181^b. | add. *αυτου* Latt. (exc. Vulg.) | *των μαθητων αυτου* 33. 69. Arm. (vid. Mar.)

2. *πορευεσθε* BDZL. 33. 69. *Orig.* iv. 181^b. | ‡*πορευθητε* ς. CNX. rel.

— *κατεναντι* BCDZL. 33. 69. *Orig.* iv 181^b(MS). 187^a. | ‡*απεναντι* ς. N. rel. *Orig.* iv. 181^b(ed.). *Eus.* Ec. Pr. 125.

— *ευθεως* BCDN. rel. *Orig.* iv. 181^b. | *ευθυς* ZL. ‖om. *a.b.c.ff*^{1}.*h.* Syr.Crt. Memph. *Orig. Int.* ii. 324^a. | Contra, Vulg. *e.f.ff*^{2}.*g*$^{1.2}$. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth.

30, 31. filii *Am.*

BCD(Z)N. L(X)Δ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ.

εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην, καὶ πῶλον μετ᾽ αὐτῆς· λύσαν-
τες ‡ἄγετέ″ μοι. 3 καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ
κύριος αὐτῶν χρείαν ἔχει, ‡εὐθὺς″ δὲ ἀποστελεῖ αὐ-
σζ/ζ τούς. 4 τοῦτο δὲ † γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ
z Zec. 9: 9. Es. 62: 11. τοῦ προφήτου λέγοντος, 5 Εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών,
z Ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι, πραῢς καὶ ἐπιβεβη-
§ F ση/β κὼς ἐπὶ§ ὄνον καὶ *ἐπὶ″ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. 6 Πο-
ρευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς ‡συνέ-
ταξεν″ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 7 ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν
7. ἱματ. [αὐτῶν.] πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ‡ἐπ᾽″ αὐτῶν τὰ ἱμάτια†, καὶ
‡ἐπεκάθισεν″ ἐπάνω αὐτῶν. 8 ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος
ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ
ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννυον
¶ Z σθ/α ἐν¶ τῇ ὁδῷ. 9 οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες *αὐτὸν″ καὶ
οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ
a Psa. 118(117):26. ‡Δαυείδ,″ a εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου,
σι/ι ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. 10 καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ
εἰς Ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα, Τίς

et statim invenietis asinam alli-
gatam et pullum cum ea: sol-
vite et adducite mihi. 3 Et si
quis vobis aliquid dixerit, di-
cite quia dominus his opus ha-
bet, et confestim dimittet eos.
4 (207, 7.) Hoc autem factum est
ut impleretur quod dictum est
per prophetam dicentem, 5 Di-
cite filiae Sion, Ecce rex tuus
venit tibi, mansuetus et sedens
super asinam et pullum filium
subiugalis. 6 (208, 2.) Euntes au-
tem discipuli fecerunt sicut
praecepit illis Iesus, 7 et addux-
erunt asinam et pullum, et in-
posuerunt super eis vestimenta
sua, et eum desuper sedere fe-
cerunt. 8 Plurima autem turba
straverunt vestimenta sua in via,
alii autem caedebant ramos de
arboribus et sternebant in via;
9 (209, 1.) turbae autem quae prae-
cedebant et quae sequebantur
clamabant dicentes, Osanna filio
David, benedictus qui venturus
est in nomine domini, osanna
in altissimis. 10 (210, 10.) Et cum
intrasset Hierosolymam, com-
mota est universa civitas di-

2. *ευρησετε*] -*σητε* H.
— *αγετε* BD. | ‡ *αγαγετε* ς. CZN. rel. *Orig.* iv. 181b. *Eus.* Ec. Pr. 126. (vid. Luc. xix. 30).
3. *εαν* *Orig* iii. 740b. | *αν* D.
— *τις*] om. H.
— *τι*] add. *ποιειται* (i. e. -*τε*) D. Æth *Orig.* iv. 181b. *Eus.* E. Pr. 126. (vid. Mar.) | Contra, *Orig.* iii. 740b. iv. 188c.
— *εχει χρειαν* D*.
— *ευθ. δε* BCNL. rel. Syr.Hcl. *Orig.* iii. 740a. iv. 181b. 188c. | *και ευθ.* D. 33. Latt. Syrr.Crt.&Pst. | *ευθυς* B.*Btly.* L. *Orig.* iv. 181b. 188c. | ‡ *ευθεως* ς. CDN. rel. *Orig.* iii. 740a. [hiat Z].
— *αποστελει* BsD*Gr.* 69. M(*ἀποστέλει*) (Latt. hiat *a.*) Memph. Theb. Arm.cdd. Æth. *Orig.* iii. 737d. 740a. iv. 181b. 187a. 188c. | *αποστελλει* CZNLXΔGr. 1. 33. EGHKSUVΓ. *d.h.* Syrr. Arm.Zoh. (vid. Mar.)
4. *δε*] † add. *ὁλον* ς. BsC3N. rel. Vulg. *Cl.* *g*2. Syrr. Pst. & Hcl. Theb. Arm. | om. C*DZL. *Am.* Latt. Syr.Crt. Memph. Æth. *Orig.* iv. 181b. *Hil.* 572c.
— *δια* BCDN. rel. *Orig.* iv. 181c. | *ὑπο* ZL. 69. | add. Zachariam *a.c.h.* *Hil.* 572c. | add. Esaiam. Æth.
5. *πραυς και*] praem. justus et Syr.Crt. Æth. (sed non Pl.) e Zach. | Contra, *Orig.* iii. 738c. *diserte.* iv. 181c. 187a. 188a. *diserte.* || om. *και* D. Vulg. *Cl.* (*a*).*b.e.* *ff*1.2.*h.* Æth. | Contra, BCZN. 69. rel. *Am. For. c.f.g*1.2. *Orig.* iv. 181c. 187a. 188b.
5. *και επι πωλον* BNL. 1. Syrr. (in Hcl.*) Theb. Æth. | *om. *επι* ς. CDX. rel. Latt. (hiant Z. *a.*) Memph. Arm. *Orig.* iv. 181c. 187a. (vid. Zach.) | om. *και* 69.
— *υἱον ὑποζυγιου* BCD2N. rel. Vulg. *Cl.* *f.* Syrr. (Syr.Hcl.mg. *Gr.*) (Memph.) Theb. (Æth.) *Orig.* iv. 187a. 188b. (diserte). | *υἱον ὑποζυγιον* D*. *b.c.ff*2.*g*1.*h.* Theb. (ap. Mnt.) *Hil.* 572d. | *ὑποζυγιου* (tantum) ZL. *Am.* * *e.* *Orig.* iii. 738c. (*ὡς ἐν τισι?* in Zach.) iv. 181c | *ονον* tantum Arm. | *νεον* tantum 1. *Orig.* iii. 738c. (in codice quo usus est) e Zach. (haec *om. ff*1.)
6. *δε*] om. F.
— *και ποιησαντες* BC(Z ut vid.)N. rel. Memph. *Orig.* iii. 744d. iv. 181c. 187a. | *εποιησαν* D. Latt. Theb.
— *καθως*] *καθα* G.
— *συνεταξεν* BCD. 33. | ‡ *προσεταξεν* ς. ZNLX. rel. *Orig.* iii. 744d. iv. 181c. 187a. *Eus.* Ec. Pr. 126.
7. *ηγαγον* BCZ. rel. Syr.Hcl. Memph. *Orig.* iii. 744d. iv. 181c. | praem. *και* D. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Theb. | (*ηγαγεν* E*.)
— *επ᾽* BDZL. 33. 69. *Orig.* iv. 181c. 187b. | ‡ *επανω* ς. CNX. rel.
— *αυτων* BCN. rel. (*αυτω*.. Z.) Vulg *c.g*1. Syr.Hcl. Syr.Hier.1 Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iv. 181c. (ed.) 187b. | *αυτον* D. *a.b.e.f.ff*1.2.*g*2. *Orig.* iv. 181c. (MS.) | *αυτω* 33. 69. (vid. Mar.) (om. *ε. αυτων* Syr. Crt.) super pullum Syr.Pst. Syr.Hier.2
7. *ἱματια*] † add. *αυτων* ς. CZNLX. rel. Vulg. *a.c.f.g*1. Syrr. Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. MS. Æth. *Orig.* iv. 181c. (187b. *ἑαυτων*) vid. Mar. | om. B.*Btly.* D. *b.e ff*1.2.*g*2. Arm.
— *και επεκαθ. επανω αυτ.*] om. 1. EG.
— *επεκαθισεν* BCXΔ. 33. 69. FMSUVΓ. Syr.Hcl. Theb. Arm. *Orig.* ii. 181c. 187b. 188c. sedebat *a.b.c.d.e.ff*1.2. et equitavit Jesus, Syrr.Crt.&Pst. Æth. sedit *f.h.* (*επ*.... Z). | *επεκαθησεν* H. *εκαθισεν* N. *εκαθησεν* K. *εκαθητο* D. | ‡ *επεκαθισαν* Elz. (non St. 3.) sedere fecerunt Vulg. *g*1.2. Memph. *επεκαθησαν* L.
— *επανω αυτων* BCN. (.*πανω αυτ*.. Z.) rel. Syrr.Crt.&Hcl. Memph. Theb. Arm. *Orig.* iv. 181c. 187b. 188c. | *επανω αυτου* D. *b.c.e.f.ff*1.2.*g*2.*h.* (ea.. *a*) Syr.Pst. Syr. Hier. | desuper *tantum* Vulg. *g*2. (om. Æth.)
8. *ἑαυτων* BCZN. rel. *Orig.* iv. 181c. | *αυτων* DLΔ. 69.
— *απο τ. δενδ.* *Orig.* iv. 187b. 188e. (iii. 746a). | *εκ τ. δ.* N.
— *εστρωννυον* BCZN. rel. Vulg. *b.f.ff*1. *g*1.2.*h.* Syrr. Theb. | *εστρωσαν* D. *c.e.ff*2. (hiat *a*) Memph. *Orig.* iv. 187b. (*εστρ*c*ων* *sic.* Δ).

4. autem totum *Cl.* | adimpleretur *Cl.* | 5. mansuetus sedens *Cl.* | filium *Am.* in mg. | 7. super eos *Cl.* | 9. qui venit in nomine *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. (Theb.) Arm. Æth.

ἐστιν οὗτος; 11 οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, Οὗτός ἐστιν ‡ ὁ
προφήτης Ἰησοῦς,″ ὁ ἀπὸ ‡ Ναζαρὲθ″ τῆς Γαλιλαίας.
σια 12 b Καὶ εἰσῆλθεν † Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν†, καὶ ἐξέβαλεν
πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ,
καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψεν, καὶ
τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς. 13 καὶ
λέγει αὐτοῖς, Γέγραπται, c Ὁ οἶκός μου οἶκος προσ-
ευχῆς κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ d αὐτὸν ‡ ποιεῖτε″ σπή-
σιβ ι λαιον λῃστῶν.¶ 14 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ
σιγ ι χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. 15 ἰδόντες
δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποί-
ησεν, καὶ τοὺς παῖδας * τοὺς″ κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ¶
καὶ λέγοντας, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ ‡ Δαυείδ,″ ἠγανάκτησαν,
16 καὶ ‡ εἶπαν″ αὐτῷ, Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; ὁ δὲ
Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ναί. οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι
e ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω
σιδ ϛ αἶνον; 17 f καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς
πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ.

b ‖ Mar. 11:15-17. *a* ‖ Lu. 19:45, 46. Jo. 2:13, 17.
12. ἱερὸν [τοῦ θεοῦ]
c Es. 56:7.
d Jer. 7:11.
Μϛ′
¶ X
¶ Theb.
e Psa. 8:3.
f ‖ Mar. 11:11-14.

cens, Quis est hic? 11 Populus
autem dicebat, Hic est Iesus
propheta a Nazareth Galilaeae.
12 (211, I.) Et intravit Iesus in
templum dei, et eiciebat omnes
vendentes et ementes in templo,
et mensas nummulariorum et
cathedras vendentium columbas
evertit, 13 et dicit eis, Scriptum
est, Domus mea domus ora-
tionis vocabitur: vos autem fe-
cistis illam speluncam latro-
num. 14 (212, 10.) Et accesserunt
ad eum caeci et claudi in tem-
plo, et sanavit eos. 15 (213, 5.) Vi-
dentes autem principes sacer-
dotum et scribae mirabilia
quae fecit, et pueros clamantes
in templo et dicentes, Osanna
filio David, indignati sunt 16 et
dixerunt ei, Audis quid isti di-
cant? Iesus autem dicit eis
Utique: numquam legistis quia
ex ore infantium et lactentium
perfecisti laudem? 17 (214, 6.) Et
relictis illis abiit foras extra ci-
vitatem in Bethaniam, ibique
mansit.

---

8. *εν*] om. EF.
9. *προαγοντες αυτον* BCDL. 1. 33. 69. *ff*[1]. Syrr. Memph. Theb. Æth. *Orig.* iv. 181^{c}. | *om. *αυτον* ϛ. N. rel. (Latt.) Arm. (vid. Mar.)
— *οἱ ακολ.*] om. *οἱ* Δ.
— *εκραζον Orig.* ii. 583^{c}. | (*εκραζαν* D?) | *εκραξαν* L. *Orig.* iv. 181^{c}. (om. *λεγοντες*).
— *ὡσαννα bis*] *οσσανα* D*. *ὡσανα* L.
— *τῳ υἱῳ* *Orig.* iii. 746^{c}. iv. 181^{c}. 187^{b}. (vid. ad ver. 15).
— ad fin.] add. et egressi sunt in occursum ejus multi, et gaudebant et laudabant Deum, propter omne quod viderunt. Syr.Crt.
11. *οἱ δε οχλοι* BCN. rel. Vulg. *f.ff*[2].(*g*[1].)[2]. vv. *Orig.* iv. 180^{c}. | *οἱ δε πολλοι* D. *a.b.c.e.ff*[1].*h.* | *πολλοι δε* 1. (*πολλοι Orig.* iii. 747^{a}.)
— *ελεγον* Vulg. *f.ff*[1.2.] *g*[(1)2.] *h. Orig.* iii. 747^{a}. iv. 180^{c}. | *ειπον* D. *a.b.c.e.* ‖ add. *ὁτι* N.
— *ὁ προφητης Ιησους* BD. Memph. Theb. Arm. *Orig.* iv. 187^{c}. | ‡ *Ιησ. ὁ προφ.* ϛ. CNLX (sic) rel. (Latt.) Syrr. Æth. *Orig.* iii. 747^{a}. iv. 180^{c}. (Xp̄ς profeta *e.*) | *Ιησους προφ.* Δ (om. *Ιησους a*).
— *ὁ απο*] om. *ὁ* DΔ.
— *Ναζαρεθ* Bs*Btly.Elz.*CDXEHKMUV. (Latt.) Memph. Theb. | ‡ *Ναζαρετ* St.3. Bs*Bch.*L. 1. 33. 69. FsGSsΓ. *d.e.* *Orig.* iii. 744^{d}. 747^{a}. iv. 180^{c}. 187^{c}. (Nazareti (om. *ὁ απο*) *a.*) | *Ναζαραθ* Δ. | *Ναζαρετης Γαλ.* (sic) N.

12. *εισηλθεν*] *εισελθων* G.
— *Ιησους*] † praem. *ὁ* ϛ. DN. rel. *Orig.* iii. 748^{d}. | om. B.*Btly.*CXΔEHM. *Orig.* iii. 750^{d}. iv. 180^{c}. 187^{c}.
— *ἱερον*] add. † *του θεου* ϛ. CDN. rel. (Latt.) Syrr. *Orig.* iii. 748^{d}. 749^{b}. 750^{d}. | om. BL. 33. *b.* Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iv. 180^{c}. 187^{c}. *Hil.* 713^{e}.
— *εξεβαλεν*] add. e templo Dei Syr.Crt. (om. mox *εν τῳ ἱερῳ*).
13. *ὁ οικος* *Orig.* iii. 755^{a}. iv. 180^{d}. 187^{c}. | om. *ὁ* D*.
— *κληθησεται* add. omnibus gentibus Syr.Crt.
— *αυτον* praem. *εποϊ* sic E.
— *ποιειτε* BL. Memph. Æth. *Orig.* iv. 180^{d}. 187^{d}. *Eus.* D.E. 401^{c}. | ‡ *εποιησατε* ϛ. CDNX. rel. (*πεποιηκατε* 1. *Just.* Tr. 17. *Orig.* iii. 752^{d}. 755^{a}. vid. Mar. xi. 17.) Latt. Theb. Arm. *Iren.* 229. *Hil.* 714^{b}. (vid. Luc. xix. 46). *ante αυτον* N.
14. *τυφλοι και χωλοι* BDL. 1. 33. 69. Syr. Pst. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 755^{c} (*τυφ. και κωφοι* Syr.Crt. *τυφ. κ. κωφοι κ. χωλοι* Syr.Hier.) | *χωλ. και τυφλ.* CNΔEFGHKMSUVΓ. Syr.Hcl. Theb.
— *εν τῳ ἱερῳ* *Orig.* iii. 755^{c}. | om. 69. *e.*
15. *αρχιερεις και οἱ γραμματεις* *Orig.* iii. 755^{d}. | *γραμμ. και οἱ αρχιερ.* 69. Syr. Crt. (om. *οἱ* ante *γραμμ.* K).
— *εποιησεν*] add. Jesus *a.b.c.f.ff*[1.2.]*g*[2].*h.* *Orig.* iii. 755^{d}. (Contra, Vulg. *e.g*[1].)

15. *τους κραζοντας* BDNL. | *om. *τους* ϛ. C. rel. *Orig.* ii. 583^{d}.
— *ὡσαννα*] *οσσανα* D*. *ὡσανα* L.
— *υἱῳ*] *ζητήσεις δὲ πότερον ταὐτόν ἐστιν οἶκος Δαυίδ, καὶ υἱὸς Δαυίδ· καὶ εἰ μὴ ταὐτόν ἐστιν, ἡμάρτηται τὸ κατὰ Ματθαῖον γραφικῶς· ὄφειλον ἔχειν ἤτοι δὶς τῷ οἴκῳ Δαυίδ, ἤτοι τῷ υἱῷ Δαυίδ.* *Orig.* ii. 383^{e}. (qui ipse *υἱῷ* in utroque loco in Comm. habet). iii. 757^{b}.
16. *ειπαν* B.*Btly.*DL. (hiat 33). | ‡ *ειπον* ϛ. CN. rel.
— *ακουεις*] praem. *ουκ* FH. Syr.Crt. Memph. | Contra, *Iren.* 240. *Orig.* ii. 583^{d}. iii. 756^{a}.
— *λεγει*] *ειπεν* K. Vulg.*Cl.* *b.c.e.f.ff*[1].*h.* (Contra, *Am.*)
— *αυτοις* *Orig.* ii. | *αυτῳ* D**Gr.*
— *ὁτι* BCN. 1. rel. Vulg. *c.f.g*[1.2.] Syrr. Memph. Arm. *Clem.* 105. *Orig.* ii. 583^{d}. iii. $756^{a.d.}$ *Eus.* in Ps. 37^{d}. | om. D. *b.e.* *ff*[1.2.]*h.* Æth. *Hil.* 714^{d}.
17. *καταλιπων* BsN. 1. (hiat 33). 69. GHSsVsΓs. *Orig.* iii. 757^{a}. 759^{c}. | *καταλειπων* CDLΔE*FKMU.
— *ηυλισθη* BC[3]DN. rel. | *ηυλισθησαν* C*. (*υλισεν* Δ. sic). (ut esset Syr. Crt.)
— *εκει*] om. C*.

---

11. Populi autem dicebant *Cl.* | 16. isti dicunt *Cl.* | dixit *Cl.*

BCD[Z](N). L[X]Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV(Γ). ΜΖ′
18. πρωΐας
— ἐπαναγαγὼν
¶ N
19. οὐ μηκέτι
¶ Γ
g ‖Mar. 11:19—24.
σιε ϛ
σιϛ ζ
ΜΗ′ σιζ
h ‖Mar. 11:27-33. β
‖Lu. 20: 1-8.
§ Z

122 18 ‡ Πρωῒ″ δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν ἐπείνα-
σεν, 19 καὶ¶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθεν ἐπ᾽
αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον·
καὶ λέγει αὐτῇ, Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται¶ εἰς
τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. 20 g καὶ
ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες, Πῶς παρα-
χρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ; 21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ
μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ
κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε, Ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς
τὴν θάλασσαν, γενήσεται· 22 καὶ πάντα ὅσα ‡ ἐὰν″
αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες, λήμψεσθε.
123 23 h Καὶ ‡ ἐλθόντος αὐτοῦ″ εἰς τὸ ἱερὸν προσῆλ-
θον§ αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
τοῦ λαοῦ λέγοντες, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς;
καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 24 ἀποκρι-
θεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ

18 Mane autem revertens in
civitatem esuriit, 19 et videns
fici arborem unam secus viam
venit ad eam, et nihil invenit in
ea nisi folia tantum. Et ait illi,
Numquam ex te fructus nas-
catur in sempiternum. Et are-
facta est continuo ficulnea.
20 Et videntes discipuli mirati
sunt dicentes, Quomodo con-
tinuo aruit? 21 (215, 6.) Respon-
dens autem Iesus ait eis, Amen
dico vobis, si habueritis fidem
et non haesitaveritis, non solum
de ficulnea facietis, sed et si
monti huic dixeritis, Tolle et
iacta te in mare, fiet: 22 (216, 4.)
et omnia quaecumque petieritis
in oratione credentes, accipie-
tis.

23 (217, 2) Et cum venisset in
templum, accesserunt ad eum
docentem principes sacerdotum
et seniores populi dicentes, In
qua potestate haec facis? et
quis tibi dedit hanc potesta-
tem? 24 Respondens Iesus dixit
illis, Interrogabo vos et ego

18. πρωι B.*Btly.*D. | ‡ πρωιας ϛ. CN. rel.
— επαναγων B²CN. rel. Vulg. *f.g*$^{1.2.}$ Syrr.Pst.&Hel. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 757^{d}. (759^{d}). | επαναγαγων B*Bch.*L. | παραγων D. (Latt.) Syr.Crt. *Hil.* 714^{e}. (hiat 33). | add. ὁ Ιησους M. *a.c.*
19. επ᾽ αυτην *Orig.* iii. 757^{d}. | επ᾽ αυτης L.
— μονον] add. et [ma]ledixit [i]lla[m] dominus *a.*
— μηκετι] praem. ου B.*Btly.Blc.*L. | Contra, CD. rel. *Orig.* iii. 757^{d}. $760^{a.e.}$ 761^{d}. *Petr. Alex.* ap. Routh. iv. 27.
— εκ σου] εξου D.
— παραχρημα] post ἡ συκη M.
20. ἡ συκη MSS. *f.* Syrr. *Orig.* iii. 758^{a}. 760^{e}. | om. Vulg. *b.c.e.ff*$^{1.2.}$*g*$^{1.2.}$*h.l.* (hiat *a*). ‖ om. ἡ D². (ησυχη D*.)
21. το της] τον της G.
— ποιησετε] -σητε H.
— καν *Orig.* iii. 758^{b}. | και D. (add. εαν post τουτῳ).
— γενησεται] praem. και H. | add. vobis sic. Syr.Crt.
22. εαν CLΔ. 69. EFGKMSV. *Clem.* 307. *Orig.* iii. 759^{b}. | ‡ αν ϛ. B*s*. 1*s*. 33*s*. H*s*U. *Orig.* iii. 757^{b}. | om. D.
— αιτησητε] -σησθαι L.
23. ελθοντος αυτου BCDL. 1. 33. 69. *Orig.* iii. 764^{d}. 810^{b}. | ‡ ελθοντι αυτῳ ϛ. E. rel. | εισελθοντι αυτῳ K.
— προσηλθον] -θαν 33.
— διδασκοντι Vulg. *f.ff*².*g*¹. *Orig.* iii. 764^{d}. 810^{b}. | om. (Latt.) Syr.Crt.
— οἱ 2°] om. Δ.

24. και τις BDZ. rel. *Orig.* iii. 765^{a}. 710^{c}. *Eus.* in Ps. 45^{b}. | η τις C. *ff*¹.*g*². (vid. Luc. xx. 2.)
— αποκριθεις δε BCD. rel. *f*¹.*g*². (non *e*). Syr.Hcl. | om. δε ZL. (Latt.) Memph. [Syrr.Crt.&Pst. Arm. Æth.]
— ερωτησω BCZ. rel. *Orig.* iv. 130^{b}. | επερωτησω D.
— λογον ἑνα BZ. rel. | ἑνα λογον CDF. Latt. *Orig.* iv. 130^{b}. (vid. Mar. xi. 29. et Luc. xx. 2.)
— ὁν *Orig.* iv. 130^{b}. | om. D*. (*c.d.e.ff*¹.*h.*) | ὁ L.
— καγω 2°. *Orig.* iv. 130^{b}. | και εγω 33. 69.
— ὑμιν ερω] ερω ὑμιν 33.
25. το Ιωαν. BCZ. 33. *Orig.* iv. 130^{b}. | *om. το ϛ. D. rel. (vid. Luc.) (του Ιωαν. 1.)
— διελογιζοντο] παρελογ. G.
— εν BZL. 33. (M infra lin. litt. rub.) Latt. Syrr.Crt.&Pst. | ‡ παρ᾽ ϛ. CD. rel. Syr.Hcl.
— ἑαυτοις] αυτοις L. (non Z ut vid.)
— ἡμιν] ὑμιν H.
— ουν BsCZ. rel. Vulg. *c.f.ff*¹*g*$^{1.2.}$*h.* Syrr. Crt.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | om. DL. *a.b.e.ff*². Syr.Pst. *Orig.* iv. 130^{c}.
— ουκ επιστευσατε] ου πιστευετε H. *b.e.*
26. ὡς προφητην εχουσιν τον Ιωαννην BCZL. 33. Syrr.Crt.&Pst. (Æth.) | ‡ εχ. τ. Ιωαν. ὡς προφητην ϛ. D. rel. (Latt.) Syr.Hcl. (Memph.) Arm. ‖ ὡς] om. 69. ὁς K. ‖ εχουσιν] ειχον 1. Vulg. *Cl. a.c.f.*(*ff*¹).*g*².*h.* Syrr.Crt.&Pst. Arm. cdd. | Contra, *Am. b.e.ff*²*g*¹. Syr. Hcl. Memph. Arm.Zoh. [Æth.]
27. ειπον] ειπαν D.
— αυτος] Jesus *a.c.e.ff*$^{1.2.}$*h.* Syrr.Crt.& Pst. (Contra, Vulg. *b.f.g*$^{1.2.}$ Syr.Hcl.)
— λεγω ὑμιν Vulg. *g*$^{1.2.}$ Syr.Hcl. | ὑμιν λεγω Δ. 69. M. *b.c.e.*(*f*).*ff*$^{(1).2.}$*h.* *Orig.* iii. 764^{d}. $769^{a.b.}$
28. δε om. 69. *Eus.* in Luc. (ap. Mai 166). (Contra, *Orig.* iii. 790^{a}.)
— ανθρωπος] add. τις CΔ. 1. 33. 69. EMU. Vulg. *Cl.* (Latt.) Syrr. Arm. *Orig.* iii. 786^{c}. *Eus.* in Luc. *Hil.* 716^{e}. | Contra, BsDZL. rel. *Am. g*². Æth. *Orig.* iii. 770^{a}. (cit.) 774^{d}.
— τεκνα δυο CDZ. rel. *Orig.* iii. 770^{a}. 774^{d}. 786^{c}. *Eus.* in Luc. | δυο τεκνα B. Latt. *Hil.*
— και προσελθ. BCD. rel. (Latt.) *Eus.* in Luc. | om. Syr.Crt. | om. και ZL. *e.* Memph. *Orig.* iii. 770^{a}.
— εν τῳ αμπελωνι Vulg. *ff*$^{1.2.}$*g*². | εις τον αμπελωνα D. *a.b.c.e.f.g*¹.*h.* (το D*.) ‖ † add. μου ϛ. BsC²Z. rel. Vulg. *c.g*$^{1.2.}$ *Orig.* iii. 770^{c}. (com.) *Eus.* in Luc. | om. C*DLΔ. 1. 33. KM. *a.b.e.f.* *ff*$^{1.2.}$*h.* Syrr. Syr.Hier. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 770^{a}. (cit.)
29. ὁ δε αποκριθεις] om. Syr.Crt.
— ου θελω· ὑστερον δε μεταμεληθεις CDZ. rel. Latt. Syrr. *Eus.* in Luc. ([ὁ πρῶτος] εἶπεν, οὐ θέλω· ἀλλ᾽ ὕστερόν ποτε ἐπὶ συντελείᾳ μεταμεληθεὶς

24. dixit eis *Cl.*

Vulg. *á. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ
ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 25 τὸ βάπτισμα *τὸ" Ἰωάννου
πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; οἱ δὲ διελο-
γίζοντο ‡ἐν" ἑαυτοῖς λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐ-
ρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν, Διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;
26 ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν
ὄχλον· πάντες γὰρ ‡ὡς προφήτην ἔχουσιν τὸν Ἰωάν-
νην." 27 καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπον, Οὐκ οἴ-
δαμεν. Ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν
§ X ΜΘ' σιη/ι ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 28 § Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ;
ἄνθρωπος εἶχεν τέκνα δύο, καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ
εἶπεν, Τέκνον, ὕπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπε-
λῶνι†. 29 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐ θέλω· ὕστερον δὲ
μεταμεληθεὶς ἀπῆλθεν. 30 ‡προσελθὼν δὲ" τῷ δευτέρῳ
¶ Z εἶπεν ὡσαύτως. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν,¶ Ἐγώ, κύριε·
καὶ οὐκ ἀπῆλθεν. 31 τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα
τοῦ πατρός; λέγουσιν†, ὁ ‡ὕστερος." λέγει αὐτοῖς ὁ

unum sermonem, quem si dixeritis mihi, et ego vobis dicam in qua potestate haec facio.
25 Baptismum Iohannis, unde erat? e caelo, an ex hominibus? At illi cogitabant inter se dicentes,
26 Si dixerimus, E caelo, dicet nobis, Quare ergo non credidistis illi? si autem dixerimus Ex hominibus, timemus turbam: omnes enim habent Iohannen sicut prophetam.
27 Et respondentes Iesu dixerunt, Nescimus. Ait illis et ipse, Nec ego dico vobis in qua potestate haec faciam.
28 (218, 10.) Quid autem vobis videtur? Homo habebat duos filios, et accedens ad primum dixit, Fili, vade hodie operare in vinea mea.
29 Ille autem respondens ait, Nolo; postea autem paenitentia motus, abiit.
30 Accedens autem ad alterum dixit similiter. At ille respondens ait, Eo, domine; et non ivit.
31 Quis ex duobus fecit voluntatem patris? Dicunt, Novissimus. Dicit illis Iesus, Amen

ἐπὶ τῷ εἰρηκέναι τῷ πατρί, οὐ θέλω, ἦλθεν εἰς τὸν ἀμπελῶνα Orig. iii. 770[c]. in Comm. vid. et iv. 371[e].) "Et duorum autem filiorum parabola eorum qui in vineam mittuntur, quorum alter quidem contradixit patri, et postea poenitetur, quando nihil profuit ei poenitentia; alter autem pollicitus est abire, statim promittens patri non abiit autem." *Iren.* 280. "Filius senior, qui iturum se ad opus negaverit, et per paenitentiam emendatus, eo rursum profectus sit." *Hil.* 716[f]. (*δε*] om. H. *b.e.g*²*.h.*|et postea *a.ff*¹.)|*εγω κυριε· και ουκ* B. Memph. Syr.Hier. Æth. *a.m.* *ὑπαγω κυριε· και ουκ* 69. *Tol.*** Arm.

29. *απηλθεν*] add. *εις τον αμπελωνα* D. (Latt.) Syr.Crt. (vid. *Orig.* supra) | Contra, BCZ. rel. Vulg. *f.g*¹.

30. *προσελθων δε* BDZL. 1. 33. 69. Vulg. (*a.b c.e*).*f*.(*ff*¹·²·)*g*¹·²·*l*. Syr.Hier.Memph. (Arm.) | ‡*και προσελθων* ς. C. rel. *h.* Syrr.Pst.&Hcl. (*και* tantum om. *προσελθων* Syr.Crt. Æth.)

— *δευτερῳ* BC²ZL. 1. 33. MSsV. Memph. (*ὁ δεύτερος εἶπε μέν, Orig.* iii. 770[d] in Comm. *εἶπεν ὁ δεύτερος υἱός* 786[c].) | *ἑτερῳ* C*DXΔ 69. EFGHKU. Latt. Syrr. Arm. Æth. *Eus.* in Luc. (*προσῆλθεν ὁ πατὴρ τῷ ἑτέρῳ Orig.* iii. 770[c].)

— *εγω κυριε· και ουκ* C(D)L. rel. Latt. (eo, domine et non). Syrr. Æth.ed. *Orig.* iii. (770[d]). (771[a]). 786[c]. *Eus.* in Luc. (*Orig. Iren. Hil.*) | (add. *ὑπαγω* post *κυριε* D). | *ου θελω· ὑστερον μεταμεληθεις* B.*Btly.* (69). *Tol.*** Syr.Hier. Memph. Arm. Æth. *a.m.* (*ὑστερον δε* B.*Bch.* 69).

— *απηλθεν*] add. *εις τον αμπελωνα* Syr. Hier.

31. *δυο*] (*δυω* D*). add. ut vobis videtur Syr Crt.

— *εποιησεν*] post *πατρος* D.

— *λεγουσιν*] †add. *αυτῳ* ς. C. rel. Vulg. *Cl.* (Latt.) Syrr. *Eus.* in Luc. | om. B.*Btly.Blc.*DL. 33.69. *Am.* (ap. Fleck et Tisch.) *For. Fuld. Tol. g*¹. Memph. Arm. Æth. "*λέγουσιν....ὁ Ἰησοῦς* praeterit *Orig.* iii. 771[b]." Lachmann, qui putat haec in codice quo usus est Origenes defuisse.

— *πατρος*] add. *αυτου* V.

— *ὁ*] om. Δ.

— *ὑστερος* B. Syr.Hier. Memph. Arm. Æth.*a.m.* "novissimus" *Am. Fuld. For. a.b.e.ff*¹·²·*g*¹*.h.l.* | *εσχατος* D. 69. *ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τὸν ποιησάντα τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς εἶπεν, ὁ ἔσχατος Hipp.*, Frag. p. 30. *φανερὸν ὅτι ὁ εἰπών, οὐ θέλω, καὶ ὕστερον μεταμεληθείς, καὶ ἀπελθών, καὶ ἐργασάμενος εἰς τὸν ἀμπελῶνα, ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρός τῷ ἔργῳ. Orig.* iii. 770[d]. "Deinde ipsa Pharisaeorum responsio quid momenti habeat quaerendum est. Dicunt voluntati *juniorem* obedisse. Hoc rerum ratio non patitur, ut simulata professio meritum perfectae veritatis obtineat; ut plus sit fefellisse spondentem, quam perfecisse omnia non pollicentem."—"Denique non ait noluisse sed non abisse. Res extra culpam infidelitatis est, quia in facti erat difficultate ne fieret. Non igitur ire statim ad opus quod praeceptum est noluit sed quia ire non poterat, non iit. In eo enim necessitatis mora sine crimine voluntatis ostenditur. Et in responsione quidem Pharisaeorum quaedam est necessitas prophetiae. Nam inviti licet, confitentur quis obsecutus sit voluntati, junior scilicet filius, obediens professione, licet non efficiens in tempore; quia fides sola justificat." *Hil.* 717–8 (vid. omnia quae de hoc loco disputat). "Et illi dicunt, *Novissimus*. Sciendum est in veris exemplaribus non haberi *novissimum*, sed *primum*, ut proprio judicio condemnentur. Si autem *novissimum* voluerimus legere, manifesta est interpretatio: ut dicamus intelligere quidem veritatem Judaeos, sed tergiversari, et nolle dicere quod sentiunt." *Hieron.* in loc. (vii. 168, 169). Hieronymus ipse in versione codices secutus est qui legunt *ὑστερος*, etsi hic ad alios quos veros vocat confugit. | ‡*πρωτος* ς. CLX. rel. Vulg.*Cl. c.f g*². Syrr. Æth.ed. *Eus.* in Luc.

25. Baptismus *Cl.* | 26. habebant *Cl.* | 27. facio *Cl.* | 28. homo quidam *Cl.* | filii *Am.* | 30. ibit *Am.* | 31. dicunt ei *Cl.* | Primus *Cl.*

M

B C D [Z]. L X Δ. 1. 33. 69. E F G H K M S U V.

Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι
προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 32 ἦλθεν
γὰρ ‡ Ἰωάννης πρὸς ὑμᾶς" ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ
ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπί-
στευσαν αὐτῷ, ὑμεῖς δὲ ἰδόντες ‡ οὐδὲ" μετεμελήθητε
ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.

N′ σιθ ⁱ‖Mar. 12: 1-12. β ‖Lu. 20: 9-19. ʲ Es. 5: 1, etc.

124 33 ⁱ"Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἄνθρωπος †
ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, ʲ καὶ
φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν, καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνόν,
καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς,
καὶ ἀπεδήμησεν. 34 ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρ-
πῶν, ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωρ-
γοὺς λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ· 35 καὶ λαβόντες οἱ
γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ
ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. 36 πάλιν ἀπέστειλεν
ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ ἐποίησαν
§ Z αὐτοῖς ὡσαύτως. § 37 ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐ-
τοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων, Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν
μου. 38 οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυ-
τοῖς, Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν
αὐτόν, καὶ ‡ σχῶμεν" τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 39 καὶ
λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ
ἀπέκτειναν. 40 ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος,
τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; 41 λέγουσιν αὐτῷ,
Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα

dico vobis quia publicani et meretrices praecedent vos in regno dei. 32 Venit enim ad vos Iohannes in via iustitiae, et non credidistis ei: publicani autem et meretrices crediderunt ei, vos autem videntes nec paenitentiam habuistis postea ut crederetis ei.

33 (219,2.) Aliam parabolam audite. Homo erat pater familias qui plantavit vineam, et saepe circumdedit ei, et fodit in ea torcular, et aedificavit turrem, et locavit eam agricolis, et peregre profectus est. 34 Cum autem tempus fructuum appropinquasset, misit servos suos ad agricolas ut acciperent fructus eius. 35 Et agricolae adprehensis servis eius alium caeciderunt, alium occiderunt, alium vero lapidaverunt. 36 Iterum misit alios servos plures prioribus, et fecerunt illis similiter. 37 Novissime autem misit ad eos filium suum dicens, Verebuntur filium meum. 38 Agricolae autem videntes filium dixerunt intra se, Hic est heres: venite, occidamus eum, et habebimus hereditatem eius. 39 Et apprehensum eum eiecerunt extra vineam, et occiderunt. 40 Cum ergo venerit dominus vineae, quid faciet agricolis illis? 41 Aiunt illi, Malos male perdet, et vineam locabit aliis agricolis,

31. Ιησους] κυριος E*. ut vid.
32. Ιωαννης προς ὑμας B. *Btly.* CL. 33. *c.* Æth. *Orig.* iii. 771ᵇ. | ‡ πρ. ὑμ. Ιωανν. ꞇ. DX. rel. (Latt.) Syrr. Memph. | om. προς ὑμας Arm.Zoh.
— οἱ δε τελ. κ. αἱ πορ. επιστ. αυτῳ] om. G. ‖ δε] om. F. ‖ και αἱ πορναι] om. X.
— ὑμεις δε ιδ.... του πιστ. αυτ.] om. Δ.
— ουδε B. 1. 33. 69. (Latt.) Syrr. Memph. Æth. *Hil.* 718ᵇ. | ‡ ου ꞇ. CL. rel. *Orig.* iii. 770ᵇ. 771ᶜ. | om. D. *e.* (haec).
— αυτῳ ult.] praem. εν 33. *Orig.* iii. 770ᵇ. 771ᶜ.
33. ανθρωπος] † add. τις ꞇ. C³X. rel. *e.f. h.m.* Syrr.Crt.&Pst. Arm. (*Iren.* 277). *Eus.* Theoph. (ap. Mai 122). | om. B. *Bch.Blc.* C*DLΔ. 1. 33. KSV. (Latt. hiat *a*). Syr.Hcl. Memph. Æth. *Orig.* iii. 772ᵃ. 786ᶜ. *Hil.* 718ᵈ. *Lcf.* 146.
— περιεθηκεν] -καν K(non X).
— εν αυτῳ] om. εν 69. V.
— εξεδοτο BsC**DM. rel. *Orig.* iii. 774ᶜ. 786ᵃ. *Eus.* Theoph. | -δετο C*L.

34. αυτου ult.] vineae ejus *ff*¹. Syr.Pst. (om. Syr.Crt.)
35. και λαβ. οἱ γεωρ. τ. δουλ. αυτ.] om. 69. (om. οἱ γεωργ. *semel* Syr.Hier.)
— ὁν δε 1°] ὁ δε D*.
— απεκτειναν .... ελιθοβολησαν Vulg. *f.ff*¹.*g*¹·²·*m.* Syr.Hcl. Memph. Arm. *Orig.* iii. 776ᶜ. (781ᵈ.) *Eus.* Theoph. | ελιθ.... απεκτ. *a.b.c.e.ff*².*h.* Syrr.Crt.&Pst. Æth. *Iren.* 277. *Lcf.* 146.
36. παλιν] add. ουν D. | Contra, *Eus.* Theoph.
— των πρωτων] om. *a.e.* *Lcf.* 146.
— αυτοις] om. 69.
37. προς αυτους BCZ. rel. Vulg. *f.*(*g*¹·². ap. Sabat. i. q. Vulg.) *Eus.* Theoph. | αυτοις D. *a.b.c.ff*².*h.* *Iren.* 277. *Lcf.* 146. | om. *e.ff*¹(*g*¹·². ap. Griesb.)
— υἱον αυτου] add. unicum *a.b.c.e.ff*¹·². *h.m.* *Iren.* *Lcf.* (unigenitum *f.*)
— λεγων] add. ισως *b.c.e.ff*².*h.* Syrr.Crt.&Pst. Arm. *Iren.* | Contra, Vulg. *a.f.ff*¹.*g*¹·². Syr.Hcl. Memph. Æth. *Eus.* Theoph.

38. εν ἑαυτοις] om. V. | εν αυτοις L.
— σχωμεν BDZL. 1. 33. Arm. *Orig.* iii. 776ᶜ. | ‡ κατασχωμεν ꞇ. C. rel. *Eus.* Theoph.
— αυτου] ante την κληρονομιαν 1.
39. εξεβαλον εξω του αμπ. και απεκτειναν BC(Z). Vulg. *f.ff*¹.*g*¹·²·*m.* Syrr. Memph. Arm. Æth. *Iren.* 277. *Orig.* iii. (776ᶜ). 784ᵇ. *Eus.* Theoph. (εξεβαλλον Z [Contra, *Orig.*] om. 69.) | απεκτειναν και εξεβαλαν εξω του αμπ. D. *a.b.c.e.ff*².*h.* *Lcf.* 146. (vid. Mar. et Luc.)
41. λεγουσιν αυτῳ *Orig.* iii. 784ᶜ. *Eus.* Theoph. | om. 69.
— απολεσει *Orig.* | αναλωσει L.
— αυτους] om. Latt. (exc. *ff*².) *Iren.* 277. | Contra, *Orig.* *Lcf.*
— εκδωσεται DLXΔ. 1. 33. EGHKMU. *Orig.* iii. 777ᵇ. 784ᶜ. *Eus.* Theoph. | ‡ εκδοσεται ꞇ. Bs(?) 69. FsSsVs. | εκδωσει C. (ε.... σεται Z.)

31. in regnum *Cl.* | 33. sepem *Cl.* | turrem *Cl.* | 35. caederunt *Am.***

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

‡ ἐκδώσεται″ ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν
αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. 42 λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς,
[k] Ps. 118(117):22, 23. [k] Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος
ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας. παρὰ κυρίου ἐγέ-
νετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;
43 διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ
βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι
[l] Es. 8:15. 44. [καὶ ὁ πεσ.... λικμ. αὐτόν.] τοὺς καρποὺς αὐτῆς. 44 [l] καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον
[m] Dan. 2:34. τοῦτον συνθλασθήσεται· [m] ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικ-
μήσει αὐτόν.
45. ἀκούσ. δὲ ¶ Z — σκ/α 125 45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς ¶ καὶ οἱ Φα-
ρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ
αὐτῶν λέγει· 46 καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἐφο-
βήθησαν τοὺς ὄχλους, ‡ ἐπεὶ″ ‡ εἰς″ προφήτην αὐτὸν
εἶχον.

qui reddant ei fructum temporibus suis. 42 Dicit illis Iesus, Numquam legistis in scripturis, Lapidem quem reprobaverunt aedificantes, hic factus est in caput anguli; a domino factum est istud, et est mirabile in oculis nostris? 43 Ideo dico vobis quia auferetur a vobis regnum dei et dabitur genti facienti fructus eius. 44 Et qui ceciderit super lapidem istum confringetur: super quem vero ceciderit, conteret eum.

45 (220, 1.) Et cum audissent principes sacerdotum et Pharisaei parabolas eius, cognoverunt quod de ipsis diceret: 46 et quaerentes eum tenere timuerunt turbas, quoniam sicut prophetam eum habebant.

XXII. ΝΑ' — σκα/ε 1 [n] Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν ‡ ἐν παρα-
[n] Lu. 14:16—24. βολαῖς αὐτοῖς″ λέγων, 2 Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
ρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ
υἱῷ αὐτοῦ· 3 καὶ ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ
καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ
ἤθελον ἐλθεῖν. 4 πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους
λέγων, Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις, Ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου
‡ ἡτοίμακα,″ οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα,

1 (221, 5.) Et respondens Iesus dixit iterum in parabolis eis dicens, 2 Simile factum est regnum caelorum homini regi qui fecit nuptias filio suo. 3 Et misit servos suos vocare invitatos ad nuptias, et nolebant venire. 4 Iterum misit alios servos dicens, Dicite invitatis, Ecce prandium meum paravi, tauri mei et altilia occisa et omnia

---

42. εν ταις γραφαις *Orig.* iii. 784[e]. *Eus.* Theoph. | εν ταις....ις [? αγιαις ? ταις bis scr.] γραφαις Z.
— ὃν *Orig.* iii. 784[e]. *Eus.* Theoph. | om. L.
— ἡμων BCD[2]Z. rel. *Orig.* iii. 784[e]. *Eus.* Theoph. | ὑμων D*. 1. 69. *d.*
43. εθνει *Orig.* saepe. *Eus.* | om. Syr.Hier. (semel).
— αυτης *Orig.* saepe. | om. Syrr.Crt.& Pst. *ff*[1].
44. ver.] om. D. 33. *a*(ut vid. e spat.).*b.* *e.ff*[1.2.] (In comm. ad loc. hunc versiculum non attingit *Orig.*: bis habet πας ὁ πεσων κτλ. iv. 25[d]. 343[d]. qu: e Luc. xx. 15.) | Contra, BCZ. rel. Vulg. *c.f.* *g*[1.2.]*h.* vv. (quisquis enim Syr.Crt.)
— δ' αν] δε αν Δ.
— πεσῃ] πεσει X.
45. και ακουσαντες BCD. rel. Latt. (hiat *a*). Syrr.Pst.&Hcl. Æth. *Orig.* iii. 786[b]. | ακουσαντες δε ZL. 33. Syr.Crt. Memph. [Arm.]
— τας παραβολας *Orig.* | την παραβολην Δ.

46. εφοβηθησαν *Orig.* | εφοβηθη Δ.
— τους οχλους BD. rel. *Orig.* iii. 786[b]. 788[b(c)]. | τον οχλον C. *b.* Syrr.Crt.& Pst.
— επει B.*Blc.*D (επι)L. 1. 33. *Orig.* iii. 786[b]. 788[b]. 789[a]. | ‡επειδη. ς. C. rel.
— εις BL. 1. *Orig.* iii. 786[b]. 788[b]. 789[a]. | ‡ ὡς ς. CD. rel. Latt. Syrr. Memph. Arm. [Æth.]
1. παλιν post Ιησους *f.* Syr.Hcl. | post ειπεν 33. Vulg. *g*[2]. *Orig.* iii. 791[c]. | post ειπεν αυτοις *a.b.c.e.ff*[1].*g*[1].*h.* | ante αποκρ. Arm. | ante Ιησους *ff*[2]. Syr.Pst. | om. F. | Iterum respondit Jesus et dixit illis. Syr.Crt. et respondit illis rursus Jesus. Memph. Iterum dominus Jesus respondit et locutus est. Æth.
— ειπεν αυτοις] om. E.
— εν παραβολαις αυτοις B.*Bch.*DL. 1. 33. 69. Vulg. *Orig.* iii. 791[c]. | ‡αυτοις εν παραβολαις ς. CX. rel. Syrr.Crt. &Hcl. Arm. (om. αυτοις Syr.Pst. Æth. om. εν παραβ. *l.*)

1. λεγων (Latt.) Syr.Hcl. Æth. | om. *ff*[2]. *h l.* Syrr.Crt.(&Pst.) Arm. (in parabolis et dixit Syr.Crt.)
2. ὡμοιωθη] ὁμοιωθη 1. 69. F.
— εποιησεν *Eus.* in Ps. 436[b]. | ποιων (om. mox και) 1. (vid. *Orig.* iii. 791[c]. & 824[a].)
3. τους δουλους] servum, cod. ap. Hieron. in loc. (vii. 172.)
— εις τους γαμους *Orig.* iii. 799[a]. | om. 33.
— και ουκ ηθελον ελθειν] om. C ut videtur: (sed qu.)
4. απεστειλεν] αποστελλει L.
— αριστον μου] om. μου 1. *Orig.* iii. 800[d].
— ητοιμακα BC*DL. 1. 33. | ‡ ητοιμασα ς. C[3]X. rel. *Orig.*
— ταυροι μου *Orig.* iii. 800[c.d.] | om. μου Δ *b.e.ff*[2]. (om. και seq. Syr.Crt.)
— σιτιστα | σιτευτα G. *Orig.* iii. 792[a].) | add. μου X. *ff*[2].*g*[1].*h.* Syrr. Æth. (Contra, *Iren.* 279. *Orig.* iii. 800[c.d.])

41. vineam suam *Cl.*
4. occisa sunt *Cl.*

B (C) D [Z]. L (X) Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV. § Theb.

καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. 5 οἱ δὲ ἀμε-
λήσαντες ἀπῆλθον, ‡ ὃς″ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ‡ ὃς″
δὲ ‡ ἐπὶ″ τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· § 6 οἱ δὲ λοιποὶ κρατή-
σαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν.
7. τὸ στράτευμα — 7 ‡ ὁ δὲ βασιλεὺς″ ὠργίσθη καὶ πέμψας τὰ στρατεύ-
ματα αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν
πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. 8 τότε λέγει τοῖς δούλοις
αὐτοῦ, Ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι
οὐκ ἦσαν ἄξιοι. 9 πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους
τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ‡ ἐὰν″ εὕρητε, καλέσατε εἰς τοὺς
γάμους. 10 καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς
ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρούς
10. ὁ νυμφὼν ἀνακ. — τε καὶ ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων.
σκβ ι — 11 εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμέ-
νους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα
γάμου· 12 καὶ λέγει αὐτῷ, Ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε
μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφιμώθη. 13 τότε ‡ ὁ
13. εἶπεν ὁ βασ. — βασιλεὺς εἶπεν″ τοῖς διακόνοις, Δήσαντες αὐτοῦ
πόδας καὶ χεῖρας† ἐκβάλετε * αὐτὸν″ εἰς τὸ σκότος τὸ
ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
° c. 20:16. — ὀδόντων.° 14 πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκ-
τοί.

parata: venite ad nuptias. 5 Illi autem neglexerunt, et abierunt alius in villam suam, alius vero ad negotiationem suam. 6 Reliqui vero tenuerunt servos eius et contumelia adfectos occiderunt. 7 Rex autem cum audisset iratus est, et missis exercitibus suis perdidit homicidas illos, et civitatem illorum succendit. 8 Tunc ait servis suis, Nuptiae quidem paratae sunt, sed qui invitati erant non fuerunt digni. 9 Ite ergo ad exitus viarum, et quoscumque inveneritis vocate ad nuptias. 10 Et egressi servi eius in vias congregaverunt omnes quos invenerunt, malos et bonos, et impletae sunt nuptiae discumbentium. 11 (222, 10.) Intravit autem rex ut videret discumbentes, et vidit ibi hominem non vestitum veste nuptiali, 12 et ait illi, Amice, quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem? At ille obmutuit. 13 Tunc dixit rex ministris, Ligatis pedibus eius et manibus mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus et stridor dentium. 14 Multi autem sunt vocati, pauci vero electi.

5. ὁ̔ς μεν B.*Bch.*L. 1. 69. *Orig.* iii. 792^{b}. 794^{c}. (33 hiat.) | ‡ὁ μεν ϛ. CXU. rel. unusquisque *e.* οἱ μεν D. *b.c.ff*^{2}.*h.* (hiat *a*) *Iren.* 279. *Lcf.* 147. | Contra, Vulg. *f.ff*^{1}.*g*$^{1.2}$.
— ὁ̔ς δε B.*Bch.*C*L. 1. 33. 69. *Orig.* iii. 792^{b}. 794^{c}. | ‡ὁ δε ϛ. C**XU. rel. | οἱ δε D. *b.c.e.ff*^{2}.*h.* (hiat *a*). *Iren.* 279. *Lcf.* | Contra, Vulg. *f.ff*^{1}.*g*$^{1.2}$.
— επι BCD. 33. 69. Latt. *Orig.* bis. *Lcf.* | ‡εις ϛ. L. rel.
— αυτου] αυτων D.
6. αυτου CD. rel. vv. (*Orig.* iii. 774^{c}.) | om. B(*Ln.*)L. *Orig.* iii. 794^{d}. *Eus.* in Ps. 436^{b}. (ante τ. δουλ. *Orig.* iii. 792^{b}.)
7. ὁ δε βασιλευς BL. 1. *l.* (Syr.Crt.) Memph.MS. Theb. Æth. (et iratus est rex Syr.Crt. Æth.) | id. add. ακουσας 69. Vulg. *ff*^{1}.*g*$^{1.2}$.*h.* Memph. impr. Arm. *Iren.* 279. *Eus.* in Ps. 436^{b}. | και ακουσας ὁ βασιλευς εκεινος CXΔEFGHKMSUV. *f.* | ‡ακουσας δε ὁ βασιλευς ϛ. (33. ακ....... υς) Syrr.Pst.&Hcl. | add. εκεινος 33. Syr.Hcl. (add. id. post rex. Syr.Crt.) | εκεινος ὁ βασ. ακουσας D. (*a*).*b.*(*c*).(*e*).(*ff*^{2}). *Lcf.* 147. (ille autem *a.c.e.ff*^{2}.) | non habent εκεινος ϛ. BL. 1. 69. Vulg. *ff*^{1}.*g*$^{1.2}$.*h.l.* Syr. Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 279.
7. τα στρατευματα BsC. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 279. *Eus.* in Ps. 436^{b}. (*Orig.* iii. 803^{a}.) (*Hil.* 720^{b}.) | το στρατευμα D. 1. Latt. (exc. Vulg. *g*$^{1.2}$.) Syr.Crt. Memph. *Orig.* iii. 792^{c}. (774^{c}. 794^{d}. 801^{c}.) (*Eus.* in Ps. 189^{c}. in Luc. ap. Mai. 186.) *Lcf.* 147.
— απωλεσεν *Eus.* in Ps. | ανειλεν 1. *Orig.* iii. 792^{c}. (hiat 33).
8. εστιν] om. Δ. *Orig.* iii. 792^{c}.
9. εαν B.*Bch.*CXΔ. 1. 33. 69. EFHMUV. *Orig.* iii. 802^{a}. | ‡αν ϛ. DL. rel. *Orig.* iii. 792^{d}.
10. εκεινοι] αυτου D. (Latt. exc. *f.*) *Iren.* 279. | om. Arm. *Lcf.* 147.
— ὁσους (Latt.) | οὑς D. Vulg. *f.g*^{1}. (*Orig.* iii. 792^{d}.)
— εὑρον] εὑραν D.
— ὁ γαμος B^{2}(in mg.)*Bch.*(C)D. rel. *Orig.* iii. 794^{d}. 802^{c}. (793^{a}.) | ὁ νυμφων B txt.* *Bch.*L. (ὁ αγαμος C).
— ανακειμενων BC^{3}L. rel. *Orig.* iii. 794^{d}. 802^{c}. (793^{a}.) | praem. των D. 69. | ανακειμενου sic K. (ανακεινων C*).
11. ουκ BsC*. rel. (*Orig.* iii. 802^{c}.) | μη C^{3}D. (vid. *Orig.* iv. 379^{b}.)
12. εισηλθες Vulg. *f.h.* Syrr.Pst.&Hcl. *Orig.* iii. 793^{c}. *Orig. Int.* i. 87^{d}. ii. 171^{f}. iii. 368^{e}. | ηλθες D. (Latt. hiat *a*). Syr. Crt. *Iren.* 279. (*Lcf.* 147 habet utr.q.)
— ὁ δε BCL. rel. *Orig.* iii. 793^{c}. | ὁ̔ς δε D.
13. ὁ βασιλευς ειπεν BL. 33. 69. | ‡ειπ. ὁ βασ. ϛ. CD. rel. vv. *Iren.* *Lcf.*
— δησαντες αυτου ποδας και χειρας] †add. αρατε αυτον και ϛ. CX. rel. *f.*(*ff*^{1}.) Syr.Hcl. | om. B.*Bch.*L. 1. 69. *Am. Fuld.* *g*$^{1.2}$. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iv. 379^{b}. iii. 774^{c}. 794$^{a.d}$. 793^{d}. *Orig. Int.* i. 87^{d}. (αυτ. χειρ. και ποδ. M. Vulg. *Cl.* *c.ff*^{2}.*l.* Syrr. Memph. Theb. Æth. *Orig. Int.*) | αρατε αυτον ποδων και χειρων και D. *a.b.*(*c*).*e.ff*^{2}.*h.* Syr. Crt. *Iren.* 279. *Hil.* 721^{a}. *Lcf.* 147.
— εκβαλετε B.*Bch.* *Orig.* iv. 379^{b}. *Eus.* in Ps. 260^{b}. | εκβαλλετε XF(B.*Btly.* ? sphalma) | εκβαλατε Δ. βαλεται D. | βαλετε H. 69. Latt.
— αυτον (ante εις το) BDL. 1. (Latt.)

6. contumeliis affectos *Cl.* | 13. manibus et pedibus ejus *Cl.* | 14. multi enim *Cl.*

Vulg. *a.b.c.* Syrr. C. P. H. Memph.[Theb.] Arm. Æth. ΝΒ′ σκγ/β
p ‖Mar. 12:13—17. ‖Lu. 20:20—26.
16. λέγοντες
§ Z
17. εἰπὸν
¶ C
¶ X

126 15 pΤότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον
ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. 16 καὶ
ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν
Ἡρωδιανῶν ‡λέγοντας,″ Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι §ἀλη-
θὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις,
καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός, οὐ γὰρ βλέπεις εἰς
πρόσωπον ἀνθρώπων. 17 εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ;
ἔξεστιν δοῦναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὔ; 18 γνοὺς δὲ ὁ
Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν, Τί με πειράζετε,
ὑποκριταί; 19 ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου.
οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. 20 καὶ λέγει αὐ-
τοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή;¶ 21 λέγου-
σιν αὐτῷ, Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς, Ἀπόδοτε
οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.
22 καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντες αὐτὸν
‡ἀπῆλθαν.″ ¶

15 (223, 2.) Tunc abeuntes Pharisaei consilium inierunt ut caperent eum in sermone. 16 Et mittunt ei discipulos suos cum Herodianis dicentes, Magister, scimus quia verax es et viam dei in veritate doces, et non est tibi cura de aliquo: non enim respicis personam hominum: 17 dic ergo nobis quid tibi videatur, licet censum dari Caesari an non? 18 Cognita autem Iesus nequitia eorum ait, Quid me temtatis, hypocritae? 19 Ostendite mihi nomisma census. At illi optulerunt ei denarium. 20 Et ait illis Iesus, Cuius est imago haec et suprascriptio? 21 Dicunt ei, Caesaris. Tunc ait illis, Reddite ergo quae sunt Caesaris Caesari, et quae sunt dei deo. 22 Et audientes mirati sunt, et relicto eo abierunt.

ΝΓ′
q ‖Mar. 12:18—27. ‖Lu. 20:27—39.
r Deu. 25:5.

127 23 qἘν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδ-
δουκαῖοι† λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτη-
σαν αὐτὸν 24 λέγοντες, Διδάσκαλε, ‡Μωυσῆς″ εἶπεν,
rἘάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει
ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀναστήσει
σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 25 ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ

23 In illo die accesserunt ad eum Sadducaei, qui dicunt non esse resurrectionem, et interrogaverunt eum 24 dicentes, Magister, Moses dixit, Si quis mortuus fuerit non habens filium, ut ducat frater eius uxorem illius et suscitet semen fratri suo. 25 Erant autem apud nos

Syrr. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 279. *Orig.* iv. 379b. iii. 774c. *Eus.* in Ps. 260b. *Lcf.* 147. | *om. ς. CX. rel. *b.f.*
14. ver.] om. 33.
— γαρ] enim Vulg. *Cl. e.f.ff*1.2. Syrr. rel. *Iren.* 279. *Orig.* iii. 791c. 803c.d. *Hil.* 164c. | autem *Am. For. Fuld. a.b.c.g*1.2.*h.*
— κλητοι] praem. οἱ L. 1. *Orig.* iii. 803c. | Contra, B. rel. *Orig.* 791c. 803d.
— εκλεκτοι] praem. οἱ L. 1.
15. ελαβον] add. κατ' αυτου C2mg. Δ. 1. 33. Memph. (Arm.) *Orig.* iii. 804a. (cit.) 810a | add. κατα του Ιησου C3M.
— ὁπως *Orig.* iii. 804a. 810a. *Hil.* 721c. | πως D. *f.* Syrr.
16. αυτῳ Vulg. *ff*2.*g*1.2.*h.* | προς αυτον D. *a.c.f.* (om. *b.e.ff*1.)
— λεγοντας B.*Btly.*L. (Syrr.Crt.&Pst. ut vid. Æth.) | ‡λεγοντες ς. CD. rel. (vv. non liquent).
— εν αληθειᾳ BCZ. rel. *Orig.* iii. 806b. *Eus.* in Ps. 238b. | επ' αληθεια D*. (-θειας D2). *Eus.* in Ps. 141e.
— μελλει 1. EFGHMU.
— ανθρωπων] ανθρωπου 1. G. *For.* Syrr. Crt.&Pst. Arm. impr. Æth. *Orig.* iii. 806c. *Eus.* in Ps. 238b. (om. *Eus.* in Ps. 141e).

17. ειπ. ουν ἡμιν Vulg. *c.f.g*1.(2).*h.* *Eus.* in Ps. 141e. | om. D. *a.b.e.ff*1.
— ειπε BCD. rel. *Eus.* (om. ουν Syr. Crt.) | ειπον ZL. 33.
— ἡμιν] ὑμιν 69.
— εξεστιν] add. ἡμιν 1.
— κηνσον] om. Δ*. (add.1 ante δουναι).
18. ειπεν] add. αυτοις 33. *e.* Syr.Crt. Theb. Æth.
20. και λεγει BZL. rel. Vulg. *a.c.f.* Memph. rel. | ὁ δε λεγει C. | λεγει D. *b.e.ff*1.2.*g*1.2.*h.* (Theb.)
— αυτοις] add. ὁ Ιησους DZL. 33. 69. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst. Memph. Arm. MSS. Æth. | om. BCX. 1. rel. *f.* Syr. Hcl. Theb. Arm. impr.
— αυτη] post επιγραφη ZL. | Contra, BC D. rel. (εικωνα L.)
21. αυτῳ CDZ. rel. | om. B. Syr.Pst. Arm.
— αυτοις] add. Jesus *a.b.c.f.ff*1.*g*2.*h.* | Contra, Vulg. *e.ff*2.*g*1.
— ουν BCZ. rel. Vulg. *f.ff*2.*g*1. Syrr.Pst. &Hcl. Theb. | om. D. *a.b.c.e.ff*1. Syr.Crt. Memph. Arm. Æth. *Tert.* de Cor. Mil. 12.
— καισαρι] praem. τῳ DΔK. *Just.* Ap. i. 17. (*Clem.* 172). *Orig.* iii. (807c.) 808b.c. 810a. | Contra, BCZ. rel. *Clem.* 306.

22. απηλθαν BD. | ‡απηλθον ς. Z. rel *Orig.* iii. 804a. 809c.
23. Σαδδ.] praem. οἱ 69. Arm.
— λεγοντες] †praem. οἱ ς. L. rel. Syr. Hcl. Memph. Theb. Arm. (vid. Luc. xx. 27). qui dicunt (Latt.) *Hil.* 722a. (negantes *ff*1.) | om. BDZΔ. 1. 33. MS. (et dicentes ei. Syrr.Crt.&Pst.) Æth. *Orig.* iii. 809d. 811a. (λεγ. μη ειναι.... επηρ. αυτον. om. Δ). οἱτινες ελεγον *Orig.* iii. 812d. (in comm.).
— επηρωτησαν] ηρωτησαν U.
24. Μωυσης BDZL. 33. 69. KM. | ‡Μωσης ς. 1. E. rel. *Orig.* iii. 812e. 821c.
— ειπεν] add. ἡμιν Syr.Crt. Memph.
— τεκνα] add. ἱνα DZ (ut vid.) Latt. (hiat *a*). Memph. | Contra, BL. 1. 33. rel. Syrr. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iii. 812e. | τεκνα και 69. (filium Vulg. *b.c.e.ff*2.*g*1.2.)
— την γυναικα αυτου] om. D. (non 33. *Orig.*) (sit uxor ejus fratri ejus Syr. Crt.)
— αναστησει] εξαναστησει FHM. (non G).
25. δε BZ. rel. *Orig.* iii. 821c. | om. D.

17. videtur *Cl.* | dari *Cl.* | 20. superscriptio *Cl.*

B D (Z). L Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV[Γ].
§ Γ
¶ Z

ἀδελφοί· § καὶ ὁ πρῶτος¶ ‡ γήμας,″ ἐτελεύτησεν, καὶ
μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελ-
φῷ αὐτοῦ. 26 ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος, ἕως
τῶν ἑπτά. 27 ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν [καὶ] ἡ
γυνή. 28 ἐν τῇ ‡ ἀναστάσει οὖν″ τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται
γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. 29 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γρα-
φὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ. 30 ἐν γὰρ τῇ ἀνα-
στάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ‡ γαμίζονται,″ ἀλλ᾽ ὡς
ἄγγελοι† ἐν * τῷ″ οὐρανῷ εἰσιν. 31 περὶ δὲ τῆς ἀνα-
στάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ
s Ex. 3:6. τοῦ θεοῦ λέγοντος, 32 s Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ
ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς†
νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. 33 καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι
ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
ΝΔ′ σκδ
t ‖Mar. 12:28-31. ϛ Lu. 10:25-27. 128 34 t Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσεν
τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό, 35 καὶ
ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς πειράζων αὐτόν,†
36 Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; 37 ὁ δὲ†

septem fratres: et primus uxore ducta defunctus est, et non habens semen reliquit uxorem suam fratri suo. 26 Similiter secundus et tertius, usque ad septimum. 27 Novissime autem omnium et mulier defuncta est. 28 In resurrectione ergo cuius erit de septem uxor? omnes enim habuerunt eam. 29 Respondens autem Iesus ait illis, Erratis, nescientes scripturas neque virtutem dei. 30 In resurrectione enim neque nubent neque nubentur, sed sunt sicut angeli dei in caelo. 31 De resurrectione autem mortuorum non legistis quod dictum est a deo dicente vobis, 32 Ego sum deus Abraham et deus Isaac et deus Iacob? Non est deus mortuorum sed viventium. 33 Et audientes turbae mirabantur in doctrina eius.

34 (224,6.) Pharisaei autem audientes quod silentium inposuisset Sadducaeis, convenerunt in unum, 35 et interrogavit eum unus ex eis legis doctor temtans eum, 36 Magister, quod est mandatum magnum in lege?

---

25. *γημας* BL. 1. 33. *Orig.* iii. 821c. | ‡ *γαμησας* ϛ. D. rel.
— *αυτου*] om. L. (et fuit uxor ejus Syr. Crt.)
26. *ὁμοιως*] add. *δε* U.
— *ἑως*] praem. *και* M*. Syr.Pst.
27. *παντων*] om. Δ. *e.*
— *και ἡ γυνη* D. 33. 69. rel. (Latt.) rel. | om. *και* B. *Btly.* LΔ. 1. U. *e.* Syr.Crt. Æth.
28. *αναστασει ουν* BDL. 1. 69. Vulg. *f.ff*1.2.*g*1.*h.l.* (res. autem *b.c.c.*) | ‡ *ουν αναστασει* ϛ. L. rel.
— *των ἑπτα* | om. *b.e.* Syr.Crt. (hiat *a.*) (*sic*).*f.* | post *εσται* D. Vulg. *c.ff*1.2.*g*1.*h.*
— *γυνη*] praem. *ἡ* 1. Γ. Arm.
— *παντες*] septem *b.e.* Syr.Crt.
— *αυτην*] add. *γυναικα* 33. GM supra rubr. Syr.Hcl. Arm.
29. *αυτοις*] om. SV. (post *αποκρ.* Arm.)
30. *γαμιζονται* B. *Bch.* DL. 1. (*vid. Clem.* 533.) *Orig.* iii. 823d. 824d. | *γαμισκονται* 33. *Orig.* i. 284d. iii. 827b.d. | ‡ *εκγαμιζονται* ϛ. Syr. Hcl. mg. Gr. *Orig.* i. 822b. (vid. Luc.) *εγγαμισκονται* 69. | nubentur Vulg. *e.f.ff*1.*g*1. (hiat *a*). uxores ducunt *b.*(*c.*)*ff*2.
— *αλλ᾽*] *αλλα* D.
— *αγγελοι*] praem. *οἱ* 1. *Orig.* i. 284d. iii. 823d. 824d. 827d.
30. *αγγελοι* BD. 1. E*. *Harl**. *a.*(ut vid.) *b c.e.f.ff*2.*h.* Syr.Crt. Theb. Arm. *Orig.* i. 284d. iii. 823d. 824d. 827d. *Orig. Int.* iii. 978c. | add. *θεου* L. 33. 69. | †add. *του θεου* ϛ. Δ. rel. Vulg. *ff*1.*g*1. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Æth. *Orig. Int.* iv. 493d. 503d. 537c. 667a.
— *εν*] praem. *οἱ* U.
— *τῳ ουρ.* BL. 1. 33. 69. Memph. Theb. *Orig.* iii. 823d. 824d. 827d. | *om. *τῳ* ϛ. D. rel.
— *εισιν*] ante *ὡς* 1. Latt. Memph. Theb. Arm. *Orig.* i. 284d. iii. 823d. 824d. 827d. | ante *εν τῳ ουρ.* 69.
31. *ὑμιν* *Orig.* iii. 828a. iv. 340e. | om. Δ. K. *e.* Syrr.Crt.&Hcl. *Iren.* 232. | post *λεγοντος* Vulg. *b.f.ff*1.2.*g*1.2.*l.* (Contra, *Fuld. For. c.h.* hiat *a*).
— *ὑπο* *Orig.* iii. 828a. | *απο* ed. 1524. sed *non* B in coll. Btly, ubi *ὑπο* legitur.
32. *Ισαακ*] *Ισακ* D.
— *και ὁ θεος Ιακωβ* | om. 69.
— *εστιν*] add. *δε* 69.
— *εστιν ὁ θεος* *Orig.* iii. 828a. 829b. | om. *ὁ* DH. (vid. Mar.)
— *νεκρων*] † praem. *θεος* ϛ. E. rel. Syr.Hcl. Arm. (Æth.) *Orig.* iii. 828b. 829b. iv. 341a. | om. BDLΔ. 1. 33. Latt. Syrr.Crt. &Pst. Memph. Theb. *Orig.* i. 745f. *Iren.* 232. *Hil.* 77c. 500a. 722c.
33. *διδαχῃ*] *διδασκαλιᾳ* M.
34. *ακουσαντες*] cum vidissent *e.* Syr.Crt. (Bar Hebr.)
— *επι το αυτο* Vulg. *ff*1.*g*1.2. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Arm. *Orig. Int.* iii. 830a. | inter se. Theb. | *επ᾽ αυτον* D. *b.c.e.ff*2. Syr.Crt. Æth. (hiat *a.*) in unum ad eum *f.* adversus eum *h. Hil.* 723a.
35. *και* 1°] om. Δ.
— *νομικος*] om. 1. *e.* Arm. *Orig. Int.* iii. 830a | scriba Syr.Crt. Æth. | add. *τις* FGH.
— ad fin.] † add. *και λεγων* ϛ. D. *b.c.f.ff*2.*h.* (hiat *a*). Syrr.Crt.&Hcl. (Arm.) | om. B. *Btly. Blc.* L. 33. Vulg. *e.ff*1.*g*1.2.*l.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Orig. Int.* iii. 830a.
36. *μεγαλη*] post *νομῳ* D. (mandatum magnum et primum Syr.Crt.)
37. *ὁ δε*] om. D. Latt. Syr.Crt. ‖ † add. *Ιησους* ϛ. 1. E. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | om. BL. 33. Memph. Theb. *Orig. Int.* iii. 830a. | post *αυτῳ* D. Latt. Syr. Crt.
— *εφη* BDLΔ. 1. 33. EFGHKMSUVΓ. | ‡ *ειπεν* ϛ. 69*s*.

---

30. erunt sicut *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. C. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.
[u] Deu. 6:5.
§ Z
[v] Lev. 19:18.

‡ἔφη" αὐτῷ, [u]Ἀγαπήσεις §κύριον τὸν θεόν σου, ἐν
ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν
ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. 38 αὕτη ἐστὶν *ἡ" ‡μεγάλη καὶ
πρώτη" ἐντολή. 39 δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ, [v]Ἀγαπή-
σεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 40 ἐν ταύταις ταῖς
δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος ‡κρέμαται καὶ οἱ προφῆται."

ΝΕ′ σκε
[w]‖Mar. 12:35-37. β
‖Lu. 20:41-44.
[x] Psa. 110(109):1.
σκϛ β

129 41 [w]Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων ἐπηρώτη-
σεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς 42 λέγων, Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ
τοῦ χριστοῦ; τίνος υἱός ἐστιν; λέγουσιν αὐτῷ, Τοῦ
‡Δαυείδ." 43 λέγει αὐτοῖς, Πῶς οὖν ‡Δαυεὶδ" ἐν πνεύ-
ματι ‡καλεῖ αὐτὸν κύριον;" λέγων, 44 [x]Εἶπεν† κύριος
τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς
ἐχθρούς σου ‡ὑποκάτω" τῶν ποδῶν σου. 45 εἰ οὖν ‡Δαυ-
εὶδ" καλεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν;
46 καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ‡ἀποκριθῆναι αὐτῷ" λόγον· οὐδὲ
ἐτόλμησέν τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι
αὐτὸν οὐκέτι.

37 Ait illi Iesus, Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et in tota mente tua. 38 Hoc est enim maximum et primum mandatum. 39 Secundum autem simile est huic, Diliges proximum tuum sicut te ipsum. 40 In his duobus mandatis universa lex pendet et prophetae.

41 (225, 2.) Congregatis autem Pharisaeis interrogavit eos Iesus 42 dicens, Quid vobis videtur de Christo? Cuius filius est? Dicunt ei, David. 43 Ait illis Quomodo ergo David in spiritu vocat eum dominum dicens, 44 Dixit dominus domino meo, Sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum? 45 Si ergo David vocat eum dominum, quomodo filius eius est? 46 (226, 2.) Et nemo poterat respondere ei verbum, neque ausus fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare.

XXIII. ΝϚ′ σκζ ι

130 1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ

1 (227, 10.) Tunc Iesus locutus est ad turbas et ad discipulos

---

37. *τῃ καρδιᾳ* DZL. rel. | om. *τῃ* B. *Bch.* Δ. 69. EFGHUVΓ. *Clem.* 304.
— *εν ὁλῃ* 2°] om. *εν* 1.
— *τῃ ψυχῃ*] om. *τῃ*. ΔEFGHUVΓ. | Contra, *Clem.* 304 ‖ *τῃ ισχυι* 33.
— *διανοιᾳ σου* (Latt.) Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. *Orig. Int.* i. 35d. *Hil.* 723c. | *ισχυι σου c.* Syr.Crt. *Clem.* 304. *ισχυι σου και εν ὁλῃ τῃ διανοιᾳ σου* 69. Syr.Pst. Syr.Hier. Memph.cod. Æth. *Orig. Int.* iii. 30c. 830a. 831c. iv. 618d. | (in omni justitia et in tota cogitatione tua *e.*)
38. *εστιν ἡ* BZLΔ. 1. 33. 69. Arm. | *om. *ἡ* ϛ. D. rel.
— *μεγαλη και πρωτη* BDGr.Z(L) 1. 33. 69. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst. Syr.Hier. Memph. Theb. Æth. *Orig. Int.* iii. 830a. 831c. *Hil.* 723. (*ἡ* ante *πρωτη* L.) | ‡*πρωτη και μεγαλη* ϛ. Γ. rel. *f.* Syr. Hcl. Arm.
39. *δε ὁμοια* DZL. rel. | *ὁμοιως* B.
— *αὐτῃ* (sic) 1. 33. 69. Γ (om. B. *Btly. Blc.*) huic (Latt.) illi *e.* dativum vv. omnes. *αυτη* (sine notâ) L. ap. Tisch. (*αυ....* tantum Z) | *αὕτη* B.man.rec. EFGHKMUV | *ταυτῃ* D. | *αυτης* Δ.
— *σεαυτον* *Clem.* 304. | *ἑαυτον* 1. 69. H*V. | add. *σου* (*sic*). 1.
40. *ταις*] om. M.
40. *ὁλος*] om. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb.
— *κρεμαται και οἱ προφηται* BDZL. 33. Latt. Syrr.Crt.&Pst. Æth. *Orig. Int.* i. 85e. iii. 30c. 972b. iv. 618d. *Tert.* adv. Psych. 2. *Cypr.* 199. 264. | ‡*και οἱ προφ. κρεμανται* ϛ. 1. rel. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. *Orig.* iii. 981b. *Clem.* 304. (466. 705.) *Orig. Int.* iii. 831c.
41. *των*] om. Δ.
— *αυτους*] *αυτοις* FK.
— *ὁ Ιησους*] om. Syr.Crt.
42. *λεγουσιν αυτῳ, Του Δαυειδ*] om. 33.
43. *αυτοις*] add. *ὁ Ιησους* ZL. 1. 33. *f. ff*1. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 833c. | Contra, BD. 69. rel. (Latt.) Syrr. Theb. *Orig. Int.* iv. 633b.
— *Δαυειδ*] om. Δ.
— *πνευματι*] add. *ἁγιῳ* Syr.Crt. Syr. Hier**. Æth. (vocat eum in spiritu, mi domine Theb.)
— *καλει αυτον κυριον* BD. 33. (Latt.) Syrr.Crt.&Pst. Memph. (Theb.) | *καλει κυριον αυτον* ZL. | *κυριον καλει αυτον* 69. Syr.Hcl. *Orig. Int.* iii. 833c. | ‡*κυριον αυτον καλει* ϛ. 1. rel. *e.* Arm. *Orig. Int.* iv. 633. (om. Æth.)
44. *κυριος*] †praem. *ὁ* ϛ. L. rel. (vid. LXX.) | om. B. *Btly.* DZ.
— *αν*] om. F*.
— *ὑποκατω* BDZL. 69. GUΓ. *b.e.h.* Syrr. Crt.&Pst. Memph. Theb. | ‡*ὑποποδιον* ϛ. 1. 33. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 833d. *Hil.* 724a. (vid. LXX. et Mar. et Luc.)
45. *καλει*] praem. *εν πνευματι* DΔ. 69. KM. *a.b.c.f.ff*2*.g*2*.h.l.* Syr.Hcl.* Syr. Hier. Memph. *Eus.* in Ps. 702c. *Hil.* 724a. (eum in spiritu vocat Dominum *a.l.*) | Contra, BL. 1. 33. rel. Vulg. *e.ff*1*.g*1. Syrr.Crt.&Pst. Theb. (Memph. edd.) *Orig. Int.*
— *καλει αυτον κυριον* DZL. rel. *Eus.* in Ps. 702c. | *κυρ. αυτ. καλ.* B. *Btly.* (sed?) *Orig. Int.* iii. 833d. | *κυρ. καλ. αυτ.* Syr. Crt. Æth.
46. *εδυνατο* B*DZ. rel. | *ηδυνατο* B *rec.* 1.
— *αποκριθηναι αυτῳ* BDZLΔ. 33. 69. K. *Am. Fuld. For. Tol. a.b.c.g*1.2*.h.l.* Syrr. *Orig. Int.* iii. 833d. | ‡*αυτ. αποκρ.* ϛ. 1. rel. Vulg. *Cl. e.f.ff*1.2. *Orig. Int.* iv. 633c.
— *ἡμερας* BZL. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Theb. Arm. Æth. | *ὡρας* D. 1. E* ut vid. *a.* Syr.Crt. Syr. Hcl. MS. in mg. *Orig. Int.* iii. 833d.
1. *ὁ Ιησους* ZL. rel. (om. *ὁ* B. *Btly.* V) | post *ελαλησεν* D. 69. Syr.Crt. Æth. *Orig. Int.* iii. 835d. (om. ver. *e*).

---

37. in tota anima *Cl.* | 38. om. enim *Cl.* | 46. ei respondere *Cl.*

B [C] D (Z). L Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV(Γ).

τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ 2 λέγων, Ἐπὶ τῆς ‡ Μωυσέως″ καθέ-
δρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι· 3 πάν-
τα οὖν ὅσα ἂν εἴπωσιν ὑμῖν† ‡ ποιήσατε καὶ τηρεῖτε.″
¶ Z κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσιν¶ γὰρ
y Lu. 11:46. σκη ε καὶ οὐ ποιοῦσιν. 4 y δεσμεύουσιν ‡ δὲ″ φορτία βαρέα
[καὶ δυσβάστακτα] καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους
τῶν ἀνθρώπων· ‡ αὐτοὶ δέ τῷ″ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ
σκθ β θέλουσιν κινῆσαι αὐτά. 5 πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν
ποιοῦσιν πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. πλατύ-
νουσιν ‡ γὰρ″ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσιν
z ‖ Mar. 12:38, 39. Lu. 11:43. ‖ 20:46. τὰ κράσπεδα†. 6 z φιλοῦσιν ‡ δὲ″ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν
τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς, 7 καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ κα-
σλ ι λεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ῥαββί†· 8 ὑμεῖς δὲ μὴ
κληθῆτε, ῥαββί, εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ ‡ διδασκάλος,″ †
πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. 9 καὶ πατέρα μὴ καλέ-
σητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν ‡ ὑμῶν ὁ πατὴρ″ ὁ
¶ Theb. ‡ οὐράνιος.″ 10 μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί, ¶ ‡ ὅτι καθηγητὴς
σλα ε ὑμῶν ἐστιν εἷς,″ ὁ χριστός. 11 ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται
a Lu. 14:11. 18:14. ὑμῶν διάκονος. 12 a ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινω-
θήσεται· καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.† 13

suos 2 dicens, Super cathedram Mosi sederunt scribae et Pharisaei: 3 omnia ergo quaecumque dixerint vobis servate et facite; secundum opera vero eorum nolite facere: dicunt enim et non faciunt. 4 (228, 5.) Alligant autem onera gravia et inportabilia et inponunt in umeros hominum, digito autem suo nolunt ea movere. 5 (229, 2.) Omnia vero opera sua faciunt ut videantur ab hominibus: dilatant enim philacteria sua et magnificant fimbrias: 6 amant enim primos recubitus in caenis et primas cathedras in synagogis, 7 et salutationes in foro, et vocari ab hominibus, rabbi. 8 (230, 10.) Vos autem nolite vocari, rabbi: unus enim est magister vester, omnes autem vos fratres estis. 9 Et patrem nolite vocare vobis super terram: unus enim est pater vester qui in caelis est. 10 Nec vocemini magistri, quia magister vester unus est, Christus. 11 (231, 5.) Qui maior est vestrum, erit minister vester: 12 qui autem se exaltaverit humiliabitur, et qui se humiliaverit exaltabitur.

---

2. λεγων] om. Syr.Crt.
— Μωυσεως B.*Btly.*(D)ZL. 33. (69). K. (post καθεδρας D. 69. Latt. *Iren.* 241. (*Orig.* iii.752[b].) *Orig. Int.* iii. 835[d]. *Eus.* in Ps. 374[d]. *Hil.* 18[e]. 28.[b]. 508[c]. 724[d].) | ‡ Μωσεως ς. 1. E. rel.
3. αν ς. BsDFsKsSsΓ. *Eus.* in Ps. | εαν ZLΔ. 1. 33. 69. EGHMUV.
— ὑμιν] om. D Gr. ‖ † add. τηρειν ς. 33. rel. *f**. (ut vid.) Syrr.Pst.&Hcl. add. ποιειν Γ. *Orig. Int.* iii. 836[e]. | om. BDZL. 1. Latt. Syr.Crt. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 241. *Orig. Int.* iii. 382[d]. 835[d]. *Eus.* in Ps. 374[d]. *Hil.* 508[c].
— ποιησατε και τηρειτε B(D)ZL. (1). *For.* Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. Æth. *Eus.* in Ps. (*sic.*) *Hil.* 508[c]. (ποιειτε D. 1). | ‡ τηρειτε και ποιειτε ς. E. rel. Latt. (hiat *a*). Syrr. *Iren. Hil.* 28. | ποιειτε tantum Γ. *Orig. Int.* iii. 835[d]. 836[e]. (*Hil.* 18[e].) (audite et facite. *Orig. Int.* iii. 382[d].) (τηρει και ποιειτε F.)
4. δε (post δεσμ.) BLΔ. 1. 33. M. *Am. a.b.c.ff*[1.2]*.g*[1.2]*.l.* Syrr. Memph. Theb. | ‡ γαρ ς. DK (sic.) rel. Vulg. *Cl. e.f.h. Iren.* 241. (*Hil.* 724[f].) | om. D[2]Γ. Arm.
— και δυσβαστακτα Bs(D). rel. Vulg. *c.f.ff*[1]*.g*[1.2]. Syr.Hcl. Theb. Arm. Æth. (και αδυσ. D*). vid. Luc. xi. 46. | om. L. 1. *a.b.e.ff*[2]*.h.* Syrr.Crt.&Pst. Memph. *Iren.* 241. *Hil.* 724[f]. (ut vid). *Schol. Gr.*
4. αυτοι δε τῳ BDL. 33. Syrr.Crt.&Pst. Memph. Theb. Æth. *Iren.* | ‡ τῳ δε ς. 1. E. rel. Latt. Syr.Hcl. Arm. | τῳ δακτ. αυτ.] om. B.*Bch.* (ut vid.) sed habent Btly. et Blc.
5. γαρ (post πλατυν.) BDL(X in Comm.) 1. 33. 69. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. | ‡ δε ς. E. rel. Syr.Crt. om. Arm.
— φυλ. αυτων] φυλ. ἑαυτων 1.
— κρασπεδα] † add. των ἱματιων αυτων ς. (L). 33. rel. *f.ff*[2]*.h.* Syrr. Memph. Arm. *Orig. Int.* iii. 837[e]. | om. BDX in comm. 1. (Latt. sed αυτων hab. *b.c.*) sic et Theb. Æth. | om. αυτων LΔ.
6. φιλ. δε B.*Btly.*DLΔ. 1. 69. K. (hiat 33.) (Latt.) Syr.Hcl. Memph. Theb. | ‡ φιλ. τε ς. E. rel. [Syrr.Crt.&Pst. Æth.] (enim *Am. Fuld. e.*) | φιλουσιν tantum Γ. Arm. *Cypr.* 305.
— την πρωτοκλισιαν B(D)E. rel. *b.e.ff*[2]. *Cypr.* 305. (τ. πρωκλεισιαν D.) | την πρωτοκλησιαν Δ. 69. FGHVΓ. | τας πρωτοκλησιας L (sic). 1. 33. Vulg. *a.c.f.ff*[1]*.g*[1.2]*.h.* Syrr. Arm. Æth.
7. και τους ασπασμους εν ταις αγοραις] om. Γ
7. ῥαββι semel B.*Bch.*LΔ. 1. 33 (ut videtur e spatio). Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. *Cypr.* 305. | † bis ς. DEΓ. rel. Syrr.Crt.&Hcl. Arm. (ῥαββει DΔ. 69. EFK. Theb. sed KΓ non sic ver. 8.)
8. ὑμ. δε μη κλ. ῥαββι] om. Theb. (neminem vocate magistrum Arm.)
— διδασκαλος B. 33. U. *Orig.* iii. (182[b].) μὴ καλεῖν διδάσκαλον ἐπὶ τῆς γῆς *Eus.* in Ps. ap. Mai. 98. | ‡ καθηγητης ς. DL. 1. rel. (vid. ver. 10). ‖ † add. ὁ Χριστος ς. E. rel. Syrr.Crt.&Hcl.* | om. BDL. 1. 33 e spatio. E[2]. Latt. Syrr.Pst.(& Hcl.MS.) Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. Æth. *Cypr.* 305. (om. ὁ HU).
— παντες δε ὑμεις αδελφοι εστε | ad fin. ver. 9. U. | om. παντες Syr.Crt.
9. καλεσητε] καλεσθε Δ.
— ὑμων 1°] om. 33. | ὑμειν D. Latt. vv.
— ὑμων ὁ πατηρ B. 33. U. | ‡ ὁ πατηρ ὑμων ς. DL. rel. Latt.
— ὁ ουρανιος BL. 33. 69. Arm. Æth. | ὁ εν ουρανοις DΔ. 1. | ‡ ὁ εν τοις ου-

4. Alligant enim *Cl.* | 6. amant autem *Cl.* | 8. est enim *Cl.* | 9. est enim *Cl.* | 13. vae vobis, scribae et Pharisaei hypocritae, quia comeditis domos viduarum, orationes longas orantes, propter hoc amplius accipietis judicium. *Cl.* (*post* ver. 14.)

Vulg. *a.*(*b.*)*c.* σλβ / ι
Syrr. C. P. H.
Memph. (Theb.)
Arm. Æth.
[b] Lu. 11:52.
§ Z
¶ Γ
σλγ / ι
§ C
¶ *b*

131 [14] Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι
ὑποκριταί,[b] ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· § ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρ-
χεσθε, οὐδὲ τοὺς¶ εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.[† 13]
15 οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα
προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν
γεέννης διπλότερον ὑμῶν. 16 οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφ-
λοί, οἱ λέγοντες, Ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν
ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει.
17 μωροὶ καὶ τυφλοί, τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσός,
§ ἢ ὁ ναὸς ὁ ‡ ἁγιάσας″ τὸν χρυσόν; 18 καί, Ὃς ¶ ‡ ἂν″
ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν
ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. 19 † τυφ-
λοί· τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ
ἁγιάζον τὸ δῶρον; 20 ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστη-
ρίῳ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ·
21 καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ
‡ κατοικήσαντι″ αὐτόν, 22 καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ
ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ
ἐπάνω αὐτοῦ.

14 (232, 5.) Vae autem vobis scribae et Pharisaei hypocritae, quia clauditis regnum caelorum ante homines: vos enim non intratis, nec introeuntes sinitis intrare. 15 (233, 10.) Vae vobis, scribae et Pharisaei hypocritae, quia circuitis mare et aridam ut faciatis unum proselytum, et cum fuerit factus, facitis eum filium gehennae duplo quam vos. 16 Vae vobis, duces caeci qui dicitis, Quicumque iuraverit per templum, nihil est; qui autem iuraverit in aurum templi, debet. 17 Stulti et caeci, quid enim maius est, aurum an templum quod sanctificat aurum? 18 Et quicumque iuraverit in altare, nihil est; qui autem iuraverit in dono quod est super illud, debet. 19 Caeci, quid enim maius est, donum an altare quod sanctificat donum? 20 Qui ergo iurat in altare, iurat in eo et in omnibus quae super illud sunt: 21 et qui iuraverit in templo, iurat in illo et in eo qui inhabitat in ipso: 22 et qui iurat in caelo, iurat in throno dei et in eo qui sedet super eum.

ρανοις ϛ. E. rel. Latt.(*Clem.* 551.) *Tert.* de Orat. 2. [Syrr.]

10. ὁτι καθηγητης ὑμων εστιν εἱς B(D)L. 33. G. Vulg. (*b.*)*c.ff*[1.2.]*g*[1.2.]*h.l.* (εἱς εστιν D [non G] Latt. εστιν om. *b.*) | ὁτι καθηγ. ὑμων 1. *a.*(*e*). Syr.Crt. Arm. | ‡ εἱς γαρ ὑμων εστιν ὁ καθηγητης ϛ. E. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (ut vid.) Æth. (εστιν ὑμων Δ.) ‖ ὑμων] post καθηγητης 69. om. K. (ὁ ante καθηγ. om. U.)

11. δε] om. D. (ὁ δε μειζων ὑμων] qui voluerit inter vos ut sit magnus Syr.Crt.)

— εσται] εστω G. it. X in comm.

— ὑμων post διακονος] X in comm.

—, 12. διακονοστις sic B. *Btly.*

12. δε] ουν 1. (γαρ Syrr.Crt.&Pst.)

— ἑαυτον 1°. *Orig.* i. 489[a]. | αυτον L (M 2°.)

13. † ουαι ὑμιν γραμματεις και φαρισαιοι † ὑποκριται, ὁτι κατεσθιετε τας οικιας † των χηρων, και προφασει μακρα προσ† ευχομενοι· δια τουτο ληψεσθε περισ† σοτερον κριμα] om. BDZ(e spat.)L. 1. 33. *Am. Fuld. For. Em.* Harl. etc. *a.e.ff*[1.]*g*[1.2.] Memph.MSS. Theb. (ap. Mnt.) Arm. Zoh. (et in cod. omnibus). *Orig.* iv. 352[a]. diserte; dicit enim, ἐν τῷ κατὰ Ματθαῖον, ὁ πρὸς τοὺς γραμματεῖς καὶ φαρισαίους δεύτερος ταλανισμὸς οὕτως ἔχει, οὐαὶ ὑμ. γραμ. κ. φαρ. ὑποκρ. ὅτι περιάγετε κτλ. *Eus.* in canone. | habent ante ver. 14. *St.* 3. ΔEFGHKMSUVΓ. *f.* Syrr.Pst. &Hcl. Memph. impr. Æth. | habent post ver. 14. *Elz.* 69. Vulg *Cl. b.c.ff*[2.]*h.* Syr. Crt. *Hil.* 725[d]. (vid. et 89[a].) vid. Mar. xii. 40. Luc. xx. 47. ‖ ουαι ὑμιν] ουαι δε ὑμιν St. 3. ΔEF(ut vid.)GHKMUΓ. 69. (? S) *f.* | non habent δε *Elz.* V. (Latt.) Syrr. Memph. Æth. ‖ τας οικιας] om. τας Δ ‖ και προφασει] om. Vulg. *Cl.*

14. ουαι δε (ante ὁτι κλειετε) DL. 1. *Elz.* (hiat 33.) (Latt.) Memph. | om. δε Δ. 69. EF(ut vid.)GHKMUVΓ. St. 3. (? BS.) *f.h.* Syrr. Memph.MS. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 839[a]. *Eus.* in Ps. 374[e]. *Hil.* 725[c].

— ὑποκριται] om. Δ.

— ουρανων] add. ὑμεις γαρ E*.

— γαρ] om. Δ. Arm. | δε M. *Fuld. ff*[1.2.]

— εισελθειν] om. V.

15. ποιησαι *e. Orig.* iv. 352[a]. | praem. του Δ. 69. | ἱνα ποιησηται D. (Latt.)

16. οἱ λεγοντες | om. οἱ D*.

— ὁς αν] ὁς εαν M.

— ομοσῃ.... ὁς δ' αν] om. G.

17. τις γαρ μειζων B(D). rel. (μειζω D) | τι γαρ μειζον Z. Latt. (quid enim major *g*[2.]) (μειζον F.)

17. αγιασας BDZ | ‡ αγιαζων ϛ. CL. rel. (praes. Latt.)

18. ὁς αν BCDL. 33. 69. FK. | ‡ ὁς εαν ϛ. E. rel. (hiat Z.)

— ομοσῃ .... ὁς δ' αν] om. Syr.Crt. per errorem librarii δι' ὁμοιοτέλ.

— τῳ (post δωρῳ)] τοις 1. sic.

19. τυφλοι] † praem. μωροι και ϛ. BsC. rel. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl.(*ut vid.) Memph. impr. Theb. (ap. Mnt.) Arm. *Orig. Int.* iii. 841[c]. (vid. ver. 17.) | om. DZL. 1. Vulg. *a.* (hiat *b*). *e.ff*[1.2.]*g*[1.2.]*h.l.* Syr.Crt. Memph. MSS. Æth.

— τι] τις 33. FH. (non G).

— μειζον] μειζων GH (non 33.) | μειζω D. | add. εστιν 33. 69. (mox και το θυσιασ. V. et mox το ἁγιαζων CEH.)

20. επανω] ..(i. e. επ' ut vid.) Z.

21. ὁμοσας] ομνυων V.

— κατοικησαντι CDZLΔ. 33. EFGKMUV. | ‡ κατοικουντι ϛ. Bs. 1s. 69. HSs. (praes. Latt. Syrr. Arm. Æth.)

— αυτον] εν αυτῳ G.

16. in auro *Cl.* | 18. quicumque autem jur. *Am***. *Cl.* | 20. in altari *Cl.* | 21. et quicumque *Cl.* | qui habitat *Cl.*

B C D (Z). L [X] Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV

c Lu. 11:42.

¶ Z

σλδ / ε

132 23 c Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς¶ καὶ Φαρισαῖοι
ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ
ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ
νόμου, τὴν κρίσιν καὶ ‡ τὸ ἔλεος″ καὶ τὴν πίστιν·
σλε / ι ταῦτα * δὲ″ ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ‡ ἀφεῖναι.″ 24 ὁδη-
γοὶ τυφλοί, † διϋλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον
καταπίνοντες.

σλϛ / ε

d Lu. 11:39–44.

¶ Syr.Crt.

133 25 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑπο-
κριταί, ὅτι d καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ
τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ ¶ γέμουσιν [ἐξ] ἁρπαγῆς
καὶ ἀκρασίας. 26 Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον
τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται
καὶ τὸ ἐκτὸς ‡ αὐτοῦ″ καθαρόν.

σλζ / ε

27. παρομοιάζετε

§ b.

§ X

134 27 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑπο-
κριταί, ὅτι ‡ ὁμοιάζετε″ τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες
ἔξωθεν μὲν φαίνονται § ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν
ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης § ἀκαθαρσίας. 28 οὕτως καὶ
ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι,
ἔσωθεν δέ ‡ ἐστε μεστοὶ″ ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.

σλη / ε

e Lu. 11:47–51.

135 29 e Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑπο-
κριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν,

23 (234, 5.) Vae vobis, scribae et Pharisaei hypocritae, quia decimatis mentam et anethum et cyminum, et reliquistis quae graviora sunt legis, iudicium et misericordiam et fidem: haec oportuit facere et illa non omittere. 24 (235, 10.) Duces caeci, excolantes culicem, camelum autem gluttientes. 25 (236, 5.) Vae vobis, scribae et Pharisaei hypocritae, quia mundatis quod deforis est calicis et parapsidis, intus autem pleni sunt rapina et inmunditia. 26 Pharisee caece, munda prius quod intus est calicis et parapsidis, ut fiat et id quod deforis est mundum.

27 (237, 5.) Vae vobis scribae et Pharisaei hypocritae, quia similes estis sepulchris dealbatis, quae aforis parent hominibus speciosa, intus vero plena sunt ossibus mortuorum et omni spurcitia. 28 Sic et vos aforis quidem paretis hominibus iusti, intus autem pleni estis hypocrisi et iniquitate.

29 (238, 5.) Vae vobis, scribae et Pharisaei hypocritae, qui aedificatis sepulchra prophetarum

---

23. αφηκατε] αφηκετε B*Bch.
— βαρυτερα] βαρεα 1.
— την κρισιν] praem. και 69.
— το ελεος BDL. 33. | ‡ τον ελεον ϛ. C. rel. (το ελεον M.)
— ταυτα δε BCLΔ. 33. KM. a.h. (hiat b.) Syrr. Memph. Æth. Orig. Int. iii. 842[e]. | *om. δε ϛ. D. rel. (Latt.) Arm.
— αφειναι B.Btly.L. | ‡ αφιεναι ϛ. CD. rel.
24. διυλιζοντες] † praem. οἱ ϛ. D** rel. | om. BD*L. Latt. | οἱ διυλιζονται C*. Syrr.
— την] τον D.
— καμηλον] καμιλον M.
25. εξωθεν BC. rel. | εξω DX (in com.) Clem. 282.
— παροψιδος Clem. | add. του πινακος M. Syr.Hcl.* (et in mg. Gr.) (vid. Luc. xi. 9). | και του πινακος tantum Syr.Crt.
— εσωθεν] εξωθεν (sic) 69. (ενδοθεν Clem.)
— γεμουσιν] γεμει X (in comm.)
— εξ BsL. rel. | om. CDX in Comm. Latt. Memph. Arm.
— ακρασιας BDLΔ. 1. 33. 69. a.c.ff[2].h. (hiat b). Syr.Hcl. Arm. incontinentia e. intemperantia et dolo Orig. Int. iii. 843[c]. (add. και αδικιας Syr.Hcl.†). | αδικιας CEFGHKSUV. (it. X in comm.) f. Syr.Pst. | πλεονεξιας M. | ακαθαρσιας Vulg. ff[1].g[1.2].l. Memph. Theb. (ap. Mnt.) Clem. 282. (om. ἁρπαγης και). | αδικιας και πλεονεξιας Æth.
26. εντος] εσωθεν ΔKM. (ενδον Clem.)
— και της παροψιδος BC. rel. vv. Orig. Int. iii. 843[e]. | om. D. 1. a.e. (hiat b.) Clem. 282.
— το εκτος] το εξωθεν D. Clem. 282. | om. το Δ.
— αυτου B*Bch.D. 1. 69. E*. a.e. (hiat b.) Æth. | ‡ αυτων ϛ. C. rel. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Arm. | om. X in comm. (Latt.) Iren. 250. Clem. 282. Orig. Int. iii. 843[e].
27. ὁμοιαζετε B. 1. | ‡ παρομοιαζετε ϛ. CD. rel. Eus. in Ps. 374[e]. (ὁμοιοι εστε Clem. 282).
— κεκονιαμενοις Clem. Hipp. Phil. v. 8 (111). Orig. ii. 720[a]. Eus. | κεκονιασμενοις 69.
— οἱτινες εξωθεν μεν φαινονται ὡραιοι εσ. δε γεμουσιν BC. rel. Orig. Int. iii. 844[d]. | εξωθεν ὁ ταφος φαινετε ὡραιος εσ. δε γεμι D. Iren. 250 (foris enim). Clem. 282 (ενδον δε). (μεν ante εξωθεν 69. om. Δ). | φαινονται ὡραιοι] φαινεσθε τοις ανθρωποις δικαιοι 33. φαινονται τοις ανθρωποις ὡρ. F. Latt. (exc. e). (Orig. Int. iv. 507[b].) Lcf. 148.
28. δε] om. 69.
— εστε μεστοι B.Btly.CDL. 33. 69. | ‡ μεστοι εστε ϛ. X. rel. Latt. Iren. Lcf. (pleni iniquitate et rapina et hypocrisi Æth.)
29. των δικαιων] om. H*.
30. ημεθα bis B.Bch.CDLXΔ. 33. 69. EFGHV. Orig. i. 20[c]. (MS.) 21[c]. (MS.) | ‡ ημεν bis ϛ. 1. KMSsU. Orig. i. 20[c]. (impr.) 21[c]. (id.)
— αυτων κοινωνοι B.Btly.D. 1. 69. | ‡ κοιν. αυτ. ϛ. C. rel. Orig. i. 20[c].
31. ἑαυτοις Orig. i. 20[c]. | om. 69. | αυτοις 1. M.
32. πληρωσατε B**CL. rel. Orig. i. 20[c]. Eus. D.E. 384[c]. | πληρωσετε B*Bch. adimplebitis e. | επληρωσατε DH. (impletis f).
33. γεννηματα] γενημ. H.
— φυγητε Orig. i. 20[c]. | φυγεται (i.e. -τε) DXtxt. 69. H. (potestis fugere a judicio futuro Syr.Hcl.mg.)
— απο] om. F.
34. ιδου] om. E*.
— εγω Orig. i. 477[e]. Orig. Int. iii. 845[d]. Lcf. 150. | om. D. Iren. 210. 237. Orig. i. 20[c]. Lcf. 149. 150.

23. qui decimatis Cl. | 25. pleni estis Cl. | 26. ut fiat id. Cl.

Vulg. *a.* [*b.*] *c.* Syrr.(C.) P. H. Memph. Arm. Æth.

καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, 30 καὶ λέγετε,
Εἰ ‡ ἤμεθα″ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ
ἂν ‡ ἤμεθα″ ‡ αὐτῶν κοινωνοὶ″ ἐν τῷ αἵματι τῶν προ-
φητῶν. 31 ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί ἐστε τῶν
σλθ/ι φονευσάντων τοὺς προφήτας· 32 καὶ ὑμεῖς πληρώσατε
τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. 33 ὄφεις γεννήματα
ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης;
σμ/ε 34 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφή-
τας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς· † ἐξ αὐτῶν ἀποκτε-
νεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν
ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς
πόλιν· 35 ὅπως ἔλθῃ ἐφ᾽ ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ‡ ἐκ-
χυννόμενον″ ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ
δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν
ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου.
36. ταῦτα πάντα — 36 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἥξει ‡ πάντα ταῦτα″ ἐπὶ τὴν γενεὰν
σμα/ε [f] Lu. 13:34, 35. — ταύτην. 37 [f] Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα
τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους
πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα
σου, ὃν τρόπον ‡ ὄρνις ἐπισυνάγει″ τὰ νοσσία
37. πτέρυγας [αὐτῆς] — ‡ [αὐτῆς]″ ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε;

et ornatis monumenta iustorum,
30 et dicitis, Si fuissemus in
diebus patrum nostrorum, non
essemus socii eorum in san-
guine prophetarum. 31 Itaque
testimonio estis vobismet ipsis
quia filii estis eorum qui pro-
phetas occiderunt. 32 (239, 10.)
Et vos implete mensuram pa-
trum vestrorum. 33 Serpentes
genimina viperarum, quomodo
fugietis a iudicio gehennae?
34 (240, 5.) Ideo ecce ego mitto ad
vos prophetas et sapientes et
scribas, ex illis occidetis et cru-
cifigetis, et ex eis flagellabitis in
synagogis vestris et persequi-
mini de civitate in civitatem,
35 ut veniat super vos omnis
sanguis iustus qui effusus est
super terram, a sanguine Abel
iusti usque ad sanguinem Za-
chariae filii Barachiae, quem
occidistis inter templum et al-
tare. 36 Amen dico vobis, ve-
nient haec omnia super gene-
rationem istam. 37 (241, 5.) Hie-
rusalem Hierusalem, quae oc-
cidis prophetas et lapidas eos
qui ad te missi sunt, quoties
volui congregare filios tuos,
quemadmodum gallina con-
gregat pullos suos sub alas, et

---

34. *αποστελλω* BC. rel. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. Arm. Æth. *Iren.* bis. *Orig.* i. 20ᶜ. *Lcf.* | *αποστελω* D. 33. Memph. *Orig.* i. 477ᵉ.
— *προς ὑμας* BC. rel. *Iren.* bis. *Orig.* i. 20ᶜ. *Orig. Int.* iii. 845ᵈ. (*εις ὑμας Orig.* i. 477ᵉ.) | om. D.
— *και σοφους*] om. X. (habet in comm.)
— *και γραμμ.* *Iren.* bis. *Orig.* i. 20ᶜ. 477ᵉ. | om. *και* L. (non 33). Memph.
— *εξ αυτων* 1º] † praem. *και* ς. CD. rel. Vulg.*Cl.* (Latt.) Syr.Hcl.† Memph. Arm.cdd. Æth. *Iren.* 210. 237. (*Orig.* i. 477ᵉ.) *Orig. Int.* iii. 845ᵈ. *Lcf.* | om. BΔ. 1. 33. 69. M. *Am. Fuld. Harl.** *e.* Syr.Pst. Arm. *Orig.* i. 20ᶜ.
— *αποκτενειτε*] *αποκτεινειτε* D.
— *και εξ αυτ. μαστιγ. εν τ. συν. ὑμων* BC. rel. *Orig.* i. 20ᶜ. | om. D. *a. Iren.* 237. *Lcf.* 149. 150. | om. *κ. εξ αυτ. μαστιγ.* E*.
35. *ελθῃ* BC*D. *Orig.* i. 20ᵈ. *Lcf.* | praem. *αν* C². 33. 69. M.mg. | *επελθῃ* L.
— *παν*] om. 69.
— *εκχυννομενον* C(D)Δ. 1. 33. GU. (*εχ-χυνν.* D). | ‡ *εκχυνομενον* ς. BsL. 69. rel. *Orig.* i. 20ᵈ.
— *απο του αἱμ.* BC. rel. *Orig.* i. 21ᵃ. | om. *του* DL. 33. *Eus.* Theoph. (ap. Mai. 125). (vid. Luc. xi. 51).
35. *ἑως του αἱμ.* BsCL. 1. rel. *Orig.* i. *Eus.* Theoph. | om. *του* D. 33. (vid. Luc. xi.)
— *του Βαραχιου* non habet *Eus.* D.E. 385ᵃ. (Contra, *Iren.* 310. *Orig.*) "In Evangelio quo utuntur Nazaraeni pro *filio Barachiae, filium Joiadae* reperimus scriptum." *Hieron.* in loc. vii. 190.
36. *ἡξει*] praem. *ὁτι* CXΔ. 33. 69. EFG HKMSUV. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. *Orig.* i. 21ᵃ. | Contra, BsDL. 1. Latt. Arm. Æth. *Iren.* 310. *Lcf.* 149.
— *παντα ταυτα* BXΔ. 1. 33. EF(*Wtst.*) GHKUV. | ‡ *ταυτα παντα* ς. CD.Gr. LX in Comm. rel. Latt. Memph. *Orig.* i. *Lcf.* (om. *ταυτα e.*)
— *ταυτην Orig.* i. | *αυτην* L.
37. *αποκτεινουσα* BDX. 1. EH. rel. *Clem.* 145. *Orig.* iii. 167ᶜ. 205ᵈ. 212ᵃ. 321ᶠ. *Eus.* D.E. 189ᵇ. | *αποκτεννουσα* CGK. | *αποκτενουσα* Δ. 33. 69. (*αποκτεινασα Orig.* i. 21ᵃ. iii. 293ᵇ.)
— *προς αυτην* BC. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm.(impr.) Æth. *Clem.* 145. *Orig.* i. 21ᵃ. iii. 167ᶜ. 205ᵈ. 212ᵃ. 293ᵇ. 321ᶠ. *Eus.* D.E. 189ᵇ. | *προς σε* D (ad te Latt.) Arm. (cdd. 3.) *Iren.* 281. *Orig. Int.* ii. 357ᵈ. iii. 108ᵈ. 848ᵈ. *Cypr.* 278.
37. *ορνις επισυναγει* BDL. 1. 33. 69. (K.) Latt. Memph. *Orig.* iii. 167ᶜ. 205ᵈ. 293ᵇ. 322ᵃ. *Eus.* in Ps. 138ᵈ. (178ᶜ.) 436ᵉ. 496ᵈ. *Hil.* 509ᵉ. *Orig.* i. 21ᵇ. *Orig. Int.* ii. 357ᵈ. 221ᵉ. 233ᵈ. iii. 848ᵈ. iv. 691ᵈ. (*ορνις συναγει Clem.* 106. 143.) | ‡ *επισυν. ορνις* ς. CX. rel. Syrr.Pst. &Hcl. (*ορνις* tantum *Iren. Cypr.*)
— *νοσσια αυτης* B.*Bch.*(sed qu. post *πτερ.*) DΔ. 33. M. *Orig.* iii. 293ᵇ. *Iren.* 281. 282. *Hil.* 118ᶜ. 728ᵇ. | ‡ *νοσσια ἑαυτης* ς. CLX. 69. rel. *Orig.* i. 21ᵇ. iii. 322ᵃ. *Orig. Int.* iii. 848ᵈ. iv. 691ᵈ. | *νοσσια* tantum B.*Btly.* *Orig.* iii. 167ᶜ. 205ᵈ. *Eus.* in Ps. 138ᵈ. 178ᶜ. 436ᵉ. 496ᵈ. *Cypr.* 278.
— *πτερυγας*] add. *αυτης* B.*Btly.*XΔ. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. *Clem.* 106. 143. *Orig.* iii. 167ᶜ. *Orig. Int.* iv. 691ᵈ. *Cypr.* 278. *Hil.* 118ᶜ. 728ᵇ. | Contra, CDL. rel. Vulg. *ff*¹. Arm. *Iren.* 281. 282. *Orig.* i. 21ᵇ. iii. 205ᵈ. 293ᵇ. 322ᵃ. *Eus.* in Ps. 138ᵉ. 178ᶜ. 436ᵉ. 496ᵈ. *Orig. Int.* iii. 848ᵈ.

---

34. et ex illis *Cl.* | persequemini *Cl.*

B(C)D[Z]. L(X)Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV. g Psa. 118(117): 26.

38 ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. 39 λέγω γὰρ
ὑμῖν, Οὐ μή με ἴδητε ἀπ' ἄρτι, ἕως ἂν εἴπητε, g Εὐ-
λογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

XXIV. σμβ/β h ‖Mar. 13: 1-9. ‖Lu. 21: 5-12.

136 1 h Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ‡ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπο-
ρεύετο,″ καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ
τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. 2 ὁ δὲ ‡ἀποκριθεὶς″ εἶπεν αὐ-
2. [οὐ] τοῖς, Οὐ βλέπετε ‡ταῦτα πάντα;″ ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ
• x μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ† καταλυθήσεται.¶
ΝΖ' σμγ/β 137 3 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν
ἐλαιῶν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν λέ-
γοντες, Εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ
σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ† συντελείας τοῦ
αἰῶνος; 4 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Βλέ-
πετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. 5 πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες, Ἐγώ εἰμι ὁ χριστός,
καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. 6 μελλήσετε δὲ ἀκούειν
πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε, μὴ θροεῖσθε·
δεῖ γὰρ† γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω ἐστὶν τὸ τέλος. 7 ἐγερ-
θήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασι-
7. [λοιμοὶ καὶ] λιμοὶ λείαν, καὶ ἔσονται λιμοὶ† καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους.

noluisti. 38 Ecce relinquitur vobis domus vestra deserta. 39 Dico enim vobis, non me videbitis amodo donec dicatis, Benedictus qui venit in nomine domini.

1 (242, 2.) Et egressus Iesus de templo ibat, et accesserunt discipuli eius ut ostenderent ei aedificationes templi. 2 Ipse autem respondens dixit eis, Videtis haec omnia? Amen dico vobis, non relinquetur hic lapis super lapidem qui non destruatur.

3 (243, 2.) Sedente autem eo super montem oliveti accesserunt ad eum discipuli secreto dicentes, Dic nobis quando haec erunt, et quod signum adventus tui et consummationis saeculi? 4 Et respondens Iesus dixit eis, Videte ne quis vos seducat. 5 Multi enim venient in nomine meo dicentes, Ego sum Christus, et multos seducent. 6 Audituri enim estis proelia et opiniones proeliorum: videte ne turbemini; oportet enim haec fieri, sed nondum est finis. 7 Consurget enim gens in gentem et regnum in regnum, et erunt pestilentiae et fames et

38. ὑμων] ἡμων D*.
— ερημος CDX. rel. (Latt.) Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. (ap. Mnt.) Arm. Æth. *Iren.* 281. 282. *Clem.* 145. *Orig.* i. 21ᵇ. iii. 167ᶜ. *bis.* 184ᶜ. 205ᵈ. 219ᵈ. 293ᶜ. 346ᵈ. *Eus.* D.E. 189ᶜ. 292ᵃ. 401ᵈ. Ec. Pr. 170. in Es. 359ᵇ. *Orig. Int.* ii. 95ᵇ. 457ᵃ. iii. 956ᵇ. iv. 483ᵉ. *Eus.* Theoph. (ap. Mai. 127.) *Cypr.* 278. | om. BL. *ff*². (Memph. *cd.* 1.) *Orig.* iii. 167ᶜ. (MS.) *semel.* (vid. Luc. xiii. 35).
39. ὑμιν Vulg. *e.ff*¹.*g*¹·². Æth. | add. ὁτι D. 1. 69. *a.b.c.f.ff*².*h.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Orig. Int.* iii. 848ᵈ.
— με] om. X.
— ιδητε *Clem.* 145. | ειδητε CΔM. | ιδετε E.
— Κυριου *Clem.* 145. | Θεου D.
1. απο του ἱερου επορευετο (B.*Btly.*)D LΔ. 1. 33. 69. Latt.[*e*]. Syrr.Pst.&Hcl. Syr.Hier. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 850ᵃ. *Hil.* 728ᵉ. (εκ B). | ‡επορ. απο τ. ἱερ. ς. CX. rel.
— προσηλθον] add. αυτῳ F. (*a*).*c.f.ff*².*g*¹. Æth. *Orig. Int.* iii. 850ᵃ.
2. ὁ δε αποκριθεις BDL. 1. 33. 69. (Latt.) Syr.Hier. Memph. Arm. Æth. | ‡ὁ δε Ιησους ς. CX. rel. *f.* Syr.Hcl. | ὁ δε H. *l.* Syr.Pst. (Jesus autem respondens *Orig. Int.* iii. 850ᵇ).
2. ου BC. 1. rel. Syrr.Pst.&Hcl. *Orig. Int.* 873ᵈ. | om. DLX. 33. Latt. Memph. Theb. (ap. Mnt.) Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 850ᵇ. (vid. Mar. xiii. 2.)
— ταυτα παντα B.*Btly.*CLX. 1. 33. 69. HMUV. (Latt.) Syr.Pst. Memph. Arm. *Orig. Int.* iii. 850ᵇ. 873ᵈ. | ‡παντα ταυτα ς. D. rel. *e.* Syr.Hcl.
— ὑμιν] add. ὁτι D.
— ὁς ου] †add. μη ς. 1s. 33s. GKsU. | om. BCDLXΔ. 69. EFHMSV.
— ad fin.] add. et post triduum aliud excitabitur sine manibus Cypr. 280. (? Mar. vid. D in Mar. xiii. 2.)
3. ελαιων] add. κατεναντι του ἱερου C. (vid. Mar. xiii. 3.)
— μαθηται BDL. rel. Latt. Syr.Hcl. Arm. | add. αυτου CΔU. *c.* Syr.Pst. Memph. Æth. *Orig. Int.* iii. 851ᵃ.
— ειπε] ειπον L. 1*. 33.
— ποτε] τοτε C.
— της σης παρουσιας] της παρουσιας σου D.
— συντελειας] †praem. της ς. D. rel. | om. B.*Bch.*CL. 1. 33.
4. και αποκρ.] αποκρ. δε 1. 33.
4. αυτοις] om. *a.b.e.*
5. λεγοντες] add. ὁτι C*. *f.* Syrr.Pst.& Hcl. Arm. *Orig. Int.* iii. 851ᶜ. (Contra, *Orig. Int.* iii. 852ᵇ. 853ᵉ.)
6. μελλησετε *Orig. Int.* iii. 853ᵃ. | μελλεται D. -τε *Orig.* ii. 788ᵃ.
— γενεσθαι] †praem. παντα ς. C. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. | om. BDL. 1. 33. (Latt.) Memph. Theb. (ap. Mnt.) Æth. *Orig. Int.* iii. 853ᵃ. ("haec" habent (Latt. exc. *e.g*².) Syr.Hier. *Cypr.* 268. "ista" *e.* "haec omnia" *f.* fieri haec omnia Arm.)
— ουπω] ουκ ευθεως U. Æth.
— εστιν] om. 33. U.
7. εγερθησεται] εγερθησονται L.
— επι 1°. BsD. rel. | επ' CL. 1. K. (hiat 33.)
— λιμοι tantum BDE* *a.b.e.ff*². *Hil.* 729ᶜ. | λιμοι †και λοιμοι ς. C. 1. 69. rel. *h.* Syrr. Pst. & Hcl. (et Syr.Hcl.mg. *Gr.*) Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 855ᶜ. (vid. Luc. xxi. 11, *rec.*) | λοιμοι και λιμοι L. 33. Vulg. *c.f.ff*¹.*g*¹·².*l.* (vid. Luc. xxi. 11.)
8. παντα δε ταυτα *h.*(et om. δε *a b.*) Syr.

38. relinquetur *Cl.*
2. dixit illis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.
ⁱ c. 10:22. Mar. 13:13. Lu. 21:17.
¶ C
ʲ c. 10:22.
ᵏ Mar. 13:10.
ˡ ‖Mar. 13:14–23.
§ Z
ᵐ Dan. 9:27. 11:31.
ⁿ Lu. 17:31. 21:21.

σμδ/α [8] πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. [9 i] τότε παραδώσουσιν
ὑμᾶς εἰς θλῖψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθε
μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου.
σμε/ι [10] καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ ἀλλήλους¶
παραδώσουσιν, καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους· [11] καὶ πολ-
λοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσιν
πολλούς· [12] καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν
ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. [13 j] ὁ δὲ ὑπομείνας
σμϛ/ϛ εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. [14 k] καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο
τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ
εἰς μαρτύριον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν· καὶ τότε ἥξει τὸ
σμζ/ϛ τέλος. [15 l] Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ § βδέλυγμα τῆς ἐρημώ-
σεως, [m] τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ‡ ἑστὸς″
σμη/β ἐν τόπῳ ἁγίῳ, (ὁ ἀναγινώσκων νοείτω;) [16 n] τότε οἱ
ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ‡ εἰς″ τὰ ὄρη· [17] ὁ ἐπὶ τοῦ
δώματος μὴ ‡ καταβάτω″ ἆραι ‡ τὰ″ ἐκ τῆς οἰκίας αὐ-
τοῦ· [18] καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω
σμθ/β ἆραι ‡ τὸ ἱμάτιον″ αὐτοῦ. [19] οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ
ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ-
σν/ϛ ραις. [20] προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν
σνα/β χειμῶνος, μηδὲ † σαββάτῳ. [21] ἔσται γὰρ τότε θλῖψις

terrae motus per loca. [8] Haec autem omnia initia sunt dolorum. [9 (244, 1.)] Tunc tradent vos in tribulatione, et occident vos, et eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum. [10 (245, 10.)] Et tunc scandalizabuntur multi et invicem tradent et odio habebunt invicem. [11] Et multi pseudoprophetae surgent et seducent multos. [12] Et quoniam abundabit iniquitas, refrigescet caritas multorum. [13] Qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. [14 (246, 6.)] Et praedicabitur hoc evangelium regni in universo orbe in testimonium omnibus gentibus, et tunc veniet consummatio. [15 (247, 6.)] Cum ergo videritis abominationem desolationis, quae dicta est a Danihelo propheta, stantem in loco sancto: qui legit intellegat: [16 (248, 2.)] tunc qui in Iudaea sunt fugiant ad montes, [17] et qui in tecto non descendat tollere aliquid de domo sua, [18] et qui in agro non revertatur tollere tunicam suam. [19 (249, 2.)] Vae autem praegnantibus et nutrientibus in illis diebus. [20 (250, 6.)] Orate autem ut non fiat fuga vestra hieme vel sabbato: [21 (251, 2.)] erit enim tunc

Hcl. Arm. Æth. | ταυτα δε παντα 1. 69. Vulg. *c.e.f.ff*¹·²*.g*¹*.l.* Syr. Pst. Memph. (haec enim omnia *g*². *Orig. Int.* iii. 855ᶜ.)
8. αρχη οδυνων D*.
9. παραδωσουσιν] -σωσιν Δ.
— θλιψιν BC(sic)D. rel. Theb. (ap. Mnt.) rel. | θλιψεις L. 1. *d.e.f.* Syr. Pst. MSS. Syr. Hcl.mg. Arm. (cdd.) *Orig. Int.* iii. 857ᵈ. (hiat 33.) | add. et in conventiculis et in potestatibus et ante reges stabitis *e.*(*f.*)
— αποκτενουσιν] αποκτεινουσιν D.
— των εθνων (*St.* 3) BsD²LΔ. 33. 69. F. rel. (Latt.) Syrr. Pst.&Hcl.* rel. *Cypr.* 268. (*Hil.* 729ᶜ.) *Lcf.* 149. | om. C. 1. *l.* *Orig. Int.* iii. 857ᵈ· (om. των *Elz.* D*).
— ad fin.] add. ὁ δὲ ὑπομεινας εις τελος οὑτος σωθησεται C³. eadem ad imam paginam M.
11. εγερθησονται] εξεγερθησονται D.
— πλανησουσιν πολλους] πολ. πλαν. L. 33.
12. πληθυνθηναι *Hipp.* in Dan. 121. *Orig.* iii. 143ᶠ. 204ᶠ. *Eus.* in Ps. 399ᵃ. | πληθυναι D.
— ψυχησεται K.
14. τουτο BL. rel. *Orig. Int.* iii. 857ᵉ. | post ευαγγελιον D. *Orig.* i. 400ᵃ. *Eus.* D.E. 136ᵈ. *Cypr.* 268. | om. *a.* Arm. (*Eus.* in Ps. 364ᵃ.)
14. εν] om. 1.
15. ουν] δε L. Syr.Pst. Memph. (Æth.) *Iren.* 322. *Eus.* D.E. 403ᵉ. (hiat 33.) | om. *Iren.* 323. *Hipp.* de Ant. 62 (30).
— Δανιηλ] Δανιηλου D*.
— ἑστος *St.* 3. B**Bch.*D*LΔ. 33. FGHV. (De hac forma vide in Lexico Liddell. et Scott.) | ‡ ἑστως *Elz.* B.man.rec.*Bch.* D. man.rec. 1. 69(sic). EKMU. *Hipp.* de Ant. 62. (30). *Eus.* D.E. (hiat Z).
16. εις τα ορη BDΔ. 1. Vulg. *f.ff*¹*.g*¹·². Arm. *Iren.* 322. *Hipp. Eus.* in Luc. (ap. Mai 193.) *Hil.* 730ᵃ. | ‡ επι τ. ο. ς. ZL. 33. rel. Memph. (ut vid.) (in montibus *a.b.c. e.ff*²*.h.* in montes *Iren.* 322. *Cypr.* 268.)
17. ὁ επι BsZL. rel. *Orig.* iii. 255ᶠ. | ὁ δε επι D. 33. *e.* | et qui in (Latt.) Syrr. Pst.&Hcl. (Memph.) Æth. *Iren.* 322. *Cypr.* 268. (*Hil.* 434ᶜ.)
— καταβατω BDZL. 33. *Orig.* iii. 255ᶠ. | ‡ καταβαινετω ς. Δ. rel. *Hipp.*
— τα BZLΔ. 69. E²FGHKMSUV. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. *Orig.* iii. 255ᶠ. | ‡ τι ς. D. 1. 33. E* Latt. Arm. Æth. *Iren.* 322. *Hipp.* *Cypr.* *Orig. Int.* ii. 224ᵇ. 338ᵉ. *Hil.* 730ᵇ. (434ᶜ.) vid. Mar. xiii. 15.
17. αυτου BZ. rel. Vulg. *c.e.f.ff*¹*.g*¹·²*.h.* *Hipp.* *Orig.* iii. | om. D. *a.b.ff*². *Iren.* *Cypr.* *Hil.*
18. οπισω] om. Latt. (exc. *e.*) | praem. εις τα. 33 (*Hipp.*) e Mar. xiii. 16.
— το ἱματιον BDZL. 1. 33. 69. K. (Latt.) Syr.Pst. Memph. Theb. (ap. Mnt.) Æth. *Hipp.* *Cypr.* 269. *Hil.* 730ᵈ. | ‡ τα ἱματια ς. ΔE. rel. *f.* Syr.Hcl. Arm.
19. θηλαζουσαις *Clem.* 534. *Hipp.* *Eus.* H.E. iii. 7. (98). | ενθηλαζουσαις L. | θηλαζομεναις D.
20. σαββατῳ BΔ. 1. 33. 69. KSUV. (Latt.) *Orig.* i. 198ᵃ. *Eus.* H.E. *Orig. Int.* iii. 860ᵈ. *Cypr.* 269. *Hil.* 731ᵇ. | σαββατου DLM. (sabbatorum *e.*) | † εν″ σαββατῳ ς. Z[sed? nam litterae ΔЄ (vocis μηδε) ad init. lin. esse videntur]. E. rel. Arm.
21. τοτε] om. K*. *For.* *Harl**. *Fuld.* *b.ff*²*.g*¹ *Iren.* (274. 327.)

9. in tribulationem *Cl.* | 12. abundavit *Cl.* | 15. Daniele *Cl.* | 19. praegnatibus *Am.* | 20. in hieme *Cl.*

B D (Z) [Π]. L [X] Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV. σνβ ϛ μεγάλη, οἵα οὐ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν,
οὐδ' οὐ μὴ γένηται. 22 καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι
ἐκεῖναι οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς
§ X κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. 23 § τότε ἐάν τις
σνγ β ὑμῖν εἴπῃ, Ἰδοὺ ὧδε ὁ χριστός, ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε.
σνδ ϛ 24 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆ-
ται, καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε
‡ πλανᾶσθαι,″ εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. 25 ἰδοὺ
¶ Z ° Lu. 17:22-24. σνε ε προείρηκα ὑμῖν. ¶ 26 ° ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν, Ἰδοὺ ἐν τῇ
ἐρήμῳ ἐστίν, μὴ ἐξέλθητε· Ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ
σνϛ ε πιστεύσητε. 27 ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ
ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται† ἡ πα-
p Lu. 17:37. σνζ ε ρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 28 p ὅπου† ἐὰν ᾖ τὸ πτῶ-
q ||Mar. 13:24-31. ||Lu. 21:25-33. σνη β μα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. 29 q εὐθέως δὲ μετὰ
τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται,
καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ
ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις
σνθ β τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. 30 καὶ τότε φανήσεται
τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν† οὐρανῷ· καὶ
τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὄψονται
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν

tribulatio magna, qualis non
fuit ab initio mundi usque
modo neque fiet; 22 (252, 6.) et
nisi breviati fuissent dies illi,
non fieret salva omnis caro:
sed propter electos breviabun-
tur dies illi. 23 (253, 2.) Tunc si
quis vobis dixerit, Ecce hic
Christus, aut illic: nolite cre-
dere. 24 (254, 6.) Surgent enim
pseudochristi et pseudoprophe-
tae, et dabunt signa magna et
prodigia, ita ut in errorem in-
ducantur, si fieri potest, etiam
electi. 25 Ecce praedixi vobis.
26 (255, 5.) Si ergo dixerint vobis,
Ecce in deserto est, nolite
exire: Ecce in penetralibus,
nolite credere. 27 (256, 5.) Sicut
enim fulgur exit ab oriente, et
paret usque in occidentem, ita
erit et adventus filii hominis.
28 (257, 5.) Ubicumque fuerit cor-
pus, illuc congregabuntur aqui-
lae. 29 (258, 2.) Statim autem post
tribulationem dierum illorum
sol obscurabitur, et luna non
dabit lumen suum, et stellae
cadent de caelo, et virtutes cae-
lorum commovebuntur: 30 et
tunc parebit signum filii homi-
nis in caelo, (259, 2.) et tunc
plangent omnes tribus terrae,
et videbunt filium hominis ve-
nientem in nubibus caeli cum

21. ου γεγονεν BZ. rel. *Eus.* Theoph. (ap. Mai. 133.) | ουκ εγενετο DX in comm. *Eus.* H.E.
— κοσμου] praem. του 1.
— ἑως του νυν BZ. rel. *Eus.* H.E. | om. του D.
— ουδ' ου μη BZ. rel. *Eus.* H.E. (MS). | ουδε μη DΔX in Comm. U. *Eus.* H.E.
— γενηται] γενοιτο D*.
22. ει] om. K*.
— αἱ ἡμερ. 2°.] om. αι E.
23. ὑμιν ειπῃ BDZ. rel. *Orig.* i. 423^d. | ειπῃ ὑμιν L. *d.e.* *Cypr.* 269. | ὑμων ειπῃ 69.
— η ὡδε BZ. rel. *Orig.* i. | η εκει D. (aut ecce illic *a.*(*b.*)*c.*(*e.*)*g*^1.*h.* ecce illic *b.e.* aut illic Vulg. *f.ff*^1.*g*^2.)
— μη πιστευσητε DZ. rel. *Orig.* i. (MSS.) | μη πιστευετε B(**Bch.*) *Orig.* i. (cdd. quid.) | μη πιστευητε B. *Btly.* (a corr. *Bch.*)
24. ψευδοχριστοι και] om. Δ.
— δωσωσιν Z.
— πλανασθαι ZL. 1. 33. *Orig.* i. 423^d. (αποπλανασθαι *Orig.* iii. 143^b.) | ‡ πλανησαι ϛ. B. rel. | πλανηθηναι D. Vulg. *b.ff*^2.*g*^1.2. (hiat *a*). (Contra, *c.e.f.ff*^1.*h.*)
— τους εκλεκτους] add. μου *c.ff*^1.*h.* Memph. *Theod.* (ap. Clem.) 969. | Contra, *Orig.* i. *Cypr.* 269.
26. εξελθητε] εξελθη K.
26. μη 1°] μηδε F.
— ιδου 2°.] praem. η. 33. *b.ff*^1. Syr. Pst. Æth. | Contra, *Orig.* i. 423^d. *Orig. Int.* iii. 864^c. 887^a.
— ταμειοις] *Orig.* i. ταμιειοις LX. 1. 33. | ταμιοις E*G.
27. φαινεται BL. rel. *Hipp.* de Ant. 64 (32). *Orig.* i. 423^d. | φαινει D. 1. G.
— εσται] † add. και ϛ. Δ. 69*s.* Ms. Vulg. *b.c.e.f.ff*^2.*g*^1.2. Syr. Hcl. Æth. *Hipp.* *Cypr.* 269. | om. B. *Bch.* DLX. 1. 33. EFGHK SUV. *Harl.* *a.ff*^1.*h.* Syr. Pst. Memph. Theb. (ap. Mnt.) Arm. *Orig.* i. *Orig. Int.* i. 68^e. iii. 864^c. 887^a. *Hil.* 474^e.
28. ὁπου] † add. γαρ ϛ. ΔE. rel. *c.ff*^2. Syr. Hcl. Arm. *Orig. Int.* iii. 864^c. | om. BDL. 1. 33. (Latt.) Memph. Theb. (ap. Mnt.) Æth. *Hipp.* *Orig. Int.* iii. 951^f. *Cypr.* 269. *Hil.* 731^d. (δε Syr. Pst.)
— εαν] αν D. *Hipp.*
— οἱ αετοι] praem. και Vulg. *Cl.* *l.* *Iren.* 244. *Hipp.* | Contra, *Cypr.* 269.
29. απο BL. rel. | εκ D. *Eus.* in Es. 489^b. in Ps. 640^c.
30. εν ουρανῳ BL. *Cypr.* († add. τῳ post εν ϛ. 1. 33. rel. *Eus.* in Es.) | του εν ουρανοις D.
— τοτε κοψονται BsL. 33. rel. *Orig. Int.* iii. 865^d. | κοψονται τοτε D. 1. 69. *a.* (om. τοτε *e.* *Cypr.*)
30. πασαι] om. 1.
— και δοξης πολλης BL. rel. *f.* Syrr. Memph. Theb. (ap. Mnt.) Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 868^a. *Eus.* in Ps. 501^e. | πολλης και δοξης D. (Latt.) *Cypr.* 269.
31. αποστελει *Hipp.* de Ant. 64. (32.) *Eus.* in Ps. *Orig. Int.* iii. 872^b. | αποστελλει XH. *h.* (-λλεῖ H).
— φωνης BX. 33. rel. Theb. (ap. Mnt.) | και φωνης D. (Latt.) *Hil.* 577^a. | μετα φωνης σαλπιγγος μεγαλης Syr. Hcl. (φωνης*) Syr. Hier. Æth. | om. φωνης LΔ. 1. *e.* Syr. Pst. Memph. Arm. *Orig. Int.* iii. 872^b. *Eus.* in Ps. *Cypr.*
— απ' BL. rel. Syr. Hcl. mg. *Gr.* *Eus.* in Ps. | απο DX.
— ουρανων *Eus.* in Ps. | praem. των 69.
— εως των B. 1. 33. 69. | *om. των ϛ. D. rel. *Eus.* in Ps.
— ad. fin.] add. αρχομενων δε τουτων γεινεσθαι αναβλεψατε και επαρατε τας κεφαλας ὑμων· διοτι εγγειζει ἡ απολυτρωσεις ὑμων D. *b.c.h.* (vid. Luc. xxi. 28.) | (Contra, *Hil.*)
32. ὁταν ηδη] ὁτι tantum H.
— εκφυη] ἐκφυῇ E(Tf.)FGHKMV. vv. |

23. hic est Christus *Cl.* | 28. illic *Cl.* | et aquilae *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.

τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. 31 καὶ
ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος
φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς
αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν
ἕως *τῶν" ἄκρων αὐτῶν. 32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μά-
θετε τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται
ἁπαλός, καὶ τὰ φύλλα ἐκφυῇ, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ
33. πάντα ταῦτα θέρος· 33 οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε ‡ταῦτα πάντα,"
γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. 34 ἀμὴν λέγω
34. ταῦτα πάντα ὑμῖν *ὅτι" οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα
ταῦτα γένηται. 35 ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ‡παρελεύσεται,"
¶ X οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν.¶
ΝΗ' σξ r Mar. 13:32. ς 138 36 r Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ† ὥρας οὐ-
δεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πα-
§ Π σξα s Lu. 17:26, 27. ε τὴρ† μόνος. 37 § s Ὥσπερ ‡γὰρ" αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε,
οὕτως ἔσται† ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
38 ‡ὡς" γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις *[ἐκείναις]" ταῖς
πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, τρώγοντες καὶ πίνοντες, γα-
38. [ἐκ]γαμίζοντες μοῦντες καὶ ἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν
Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, 39 καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἦλθεν
ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας, οὕτως ἔσται† ἡ

virtute multa et maiestate. 31 Et mittet angelos suos cum tuba et voce magna, et congregabunt electos eius a quattuor ventis a summis caelorum usque ad terminos eorum. 32 Ab arbore autem fici discite parabolam. Cum iam ramus eius tener fuerit et folia nata, scitis quia prope est aestas: 33 ita et vos cum videritis haec omnia, scitote quia prope est in ianuis. 34 Amen dico vobis quia non praeteribit haec generatio donec omnia haec fiant. 35 Caelum et terra transibunt, verba vero mea non praeteribunt.

36 (260, 6.) De die autem illa et hora nemo scit, neque angeli caelorum, nisi pater solus. 37 (261, 5.) Sicut autem in diebus Noe, ita erit et adventus filii hominis. 38 Sicut enim erant in diebus ante diluvium comedentes et bibentes, nubentes et nuptum tradentes, usque ad eum diem quo intravit in arcam Noe, 39 et non cognoverunt donec venit diluvium et tulit omnes, ita erit et

ἐκφύη ς. B a man.rec. *Btly.* X. 1. 33. 69. U. *ff*¹. Arm. producit *Orig. Int.* iii. 872ᵈ. miserit *Orig. Int.* iii. 22ᵇ.
32. γινωσκετε] γινωσκεται B.(?*Bch.*)D.
— εγγυς BLX. 1. rel. | add. εστιν D. Latt. *Orig. Int.* iii. | id. post θερος 33.
33. ταυτα παντα D. 1. 33. 69. HKUV*. (Latt.) Syr.Pst. Memph. Arm. | ‡παντα ταυτα ς. BsLXGV². rel. *e.* Syr.Hcl. *Orig. Int.* iii. 872ᵈ. ‖ add. γινομενα 33. *a.c.f.h.* (Contra, Vulg. *b.e.ff*².*g*¹·²·)[*ff*¹.]
34. αμην] add. δε L.
— ὑμιν ὁτι B.*Btly.Blc.*DL. 1. 33. 69. F. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. *Orig. Int.* iii. 872ᵉ. | *om. ὁτι ς. ΔE. rel.
— παντα ταυτα BsX. 1s. 33. rel. Vulg. *c.* Syr.Hcl. | ταυτα παντα DL. 69. H. Vulg. MS.(ap. Gb.) *a.e.ff*².*g*¹·²·*h.l.* Syr. Pst. Memph. Arm. (om. ταυτα *For. Harl.*² *b.f.ff*¹. *Orig. Int.* iii.)
35. παρελευσεται BDL. 33. *e. Iren.* 336. (vid. *Orig.* i. 594ᵈ.) *Eus.* in Es. 574ᵃ. in Ps. (ap. Mai 98). | ‡παρελευσονται ς. ΔE. rel. *Orig.* i. 594ᵉ. iii. 568ᵃ.
36. εκεινης και] εκεινης η 33. *b.*
— ὡρας] †praem. της ς. 1s. 33s. (Syr.Hcl. mg.) | om. BDΔ. 69. EFGHKMUV. | om. και ὡρας L. *Eus.* ad Mar. supp. (ap. Mai 283).
36. ουρανων] add. ουδε ὁ υἱος BD. *For. a.b.c.(e).f.ff*¹.*h.* Syr.Hier. Arm. Æth. *Iren.* 158. (? Mar.) *Orig. Int.* iii. 874ᵃ. (*Hil.* 733ᵃ.) neque filius hominis *e. Hil.* 781ᵈ·ᶠ· (MSS.) (post μονος Theb. ap. Mnt.) | Contra, L. 1. 33. rel. Cdd. Origenis (vid. infra). Vulg. *g*¹·²· Syrr. Pst.&Hcl. Memph. "In quibusdam Latinis codicibus additum est *neque filius*; quum in Graecis, et maxime Adamantii et Pierii exemplaribus hoc non habeatur adscriptum." *Hieron.* in loc. (vii. 199).
— πατηρ] †add. μου ς. E. rel. *f.* | om. BDLΔ. 1. 33. 69. (Latt.) Syrr.Pst. & Hcl. Syr. Hier. Memph. Theb. (ap. Mnt.) Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 874ᵃ.
37. ὡσπερ γαρ B.*Bch.*DΠ. *e.m.* Syr.Hcl. mg. Memph. *Orig. Int.* iii. 875ᵈ. | ‡ὡσπερ δε ς. L. rel. (Latt.) Syrr.Pst. &Hcl.txt. Arm. Æth. *Clem.* 533. *Orig.* iii. 568ᵈ.
— αἱ ἡμεραι BDΠ. rel. *Orig.* iii. | om. αἱ 69.
— εσται] †add. και ς. DΠ(Tf.) rel. Vulg. *a.b.e.f.ff*².*g*¹·²· Syr.Hcl. Æth. *Orig. Int.* iii. 875ᵈ. (vid. Luc. xvii. 26). | om. BΠ(Tr.)LU. *Harl.** *c.d.ff*¹.*h.* Syr.Pst. Memph. Arm. *Clem.* 533. *Orig.* iii. 569ᵃ.
38. ὡς BΠ(Tr.)L. 33. *Orig.* iii. 569ᵃ. | ‡ὡσπερ ς. DΠ(Tf.) rel.
— ἡμεραις εκειναις BD. *b.c.f.ff*².*h.m.* Syr. Hcl. (Æth.) | *om. εκειναις ς. ΠL. 1. 33. rel. Vulg. *a.e.ff*¹.*g*¹·²· Memph. Arm. *Orig.* iii. 569ᵃ. *Orig. Int.* iii. 875ᵈ. (εν ταις ἡμεραις....ταις om. Syr.Pst.)
— ταις προ BΠ. 1. 33. rel. Latt. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Arm. Æth. in diebus ante *Orig. Int.* iii. | om. L. *a.e.ff*¹. Theb. (ap. Mnt.) *Orig.* iii. (317ᶜ.) 569ᵃ. | om. ταις D.
— γαμουντες BsΠ. 1. 33. rel. *Orig. Int.* iii. | praem. και DL. *a.m.* Syr.Pst.
— εκγαμιζοντες ΠL. 1. rel. | γαμειζοντες D. 33. | γαμισκοντες B.
— ἡς] om. 69. | της D.
— ἡμερας] add. ἡς D**.
39. ἑως] add. οὑ Δ. 33.
— ἁπαντας BL. rel. *Orig.* iii. 317ᶜ. | παντας DΠ (ut vid. sed ?).
— εσται] †add. και ς. ΠL. rel. Vulg. *c.e.f.m.* Syr.Hcl. Arm. *Orig. Int.* iii. 875ᵉ. | om. BD. *a.b.ff*¹.*g*².*h.* Syr.Pst. Memph. Æth.

34. generatio haec *Cl.* | 35. verba autem *Cl.* | 36. solus pater *Cl.* | 38. nuptui tradentes *Cl.* | Noe in arcam *Cl.*

[A]B[C]D[Z](Π). σξβ ε L[X]Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV. παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 40 τότε δύο ἔσονται ἐν
t Lu. 17:35. τῷ ἀγρῷ· † εἷς παραλαμβάνεται, καὶ † εἷς ἀφίεται. 41 t δύο
ἀλήθουσαι ἐν τῷ ‡ μύλῳ·″ μία παραλαμβάνεται, καὶ μία
σξγ ϛ ἀφίεται. 42 γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ‡ ἡμέρᾳ″
σξδ β u Lu. 12:39-46. ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται. 43 u Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ
ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται,
ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἴασεν ‡ διορυχθῆναι″ τὴν
οἰκίαν αὐτοῦ. 44 διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι·
ὅτι ᾗ ‡ οὐ δοκεῖτε ὥρᾳ″ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.
σξε ε 139 45 Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρό-
νιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος† ἐπὶ τῆς ‡ οἰκετείας″
§C § αὐτοῦ, τοῦ ‡ δοῦναι″ αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ;
σξϛ ε 46 μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐ-
τοῦ εὑρήσει ‡ οὕτως ποιοῦντα.″ 47 ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει
σξζ ε αὐτόν. 48 ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ
48. ὁ κύριος [ἐλθεῖν] καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ‡ μου ὁ κύριος″ †, 49 καὶ ἄρξη-
ται τύπτειν τοὺς συνδούλους * αὐτοῦ,″ ‡ ἐσθίῃ δὲ
καὶ πίνῃ,″ μετὰ τῶν μεθυόντων, 50 ἥξει ὁ κύριος τοῦ
δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ
ᾗ οὐ γινώσκει, 51 καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος

adventus filii hominis. 40 (262, 5.) Tunc duo erunt in agro: unus adsumetur, et unus relinquetur; 41 duae molentes in mola: una adsumetur, et una relinquetur. 42 (263, 6.) Vigilate ergo, quia nescitis qua hora dominus vester venturus sit. 43 (264, 2.) Illud autem scitote, quoniam si sciret pater familias qua hora fur venturus esset, vigilaret utique et non sineret perfodiri domum suam. 44 Ideo et vos estote parati, quia qua nescitis hora filius hominis venturus est.

45 (265, 5.) Quis putas est fidelis servus et prudens, quem constituit dominus suus supra familiam suam, ut det illis cibum in tempore? 46 (266, 5.) Beatus ille servus quem cum venerit dominus eius invenerit sic facientem. 47 Amen dico vobis quoniam super omnia bona sua constituet eum. 48 (267, 5.) Si autem dixerit malus servus ille in corde suo, Moram facit dominus meus venire, 49 et coeperit percutere conservos suos, manducet autem et bibat cum ebriis: 50 veniet dominus servi illius in die qua non sperat et hora qua ignorat, 51 et dividet

40. *δυο εσονται* DIIL. rel. *Orig. Int.* iii. 876f. | *εσονται δυο* B. *h.* (vid. Luc. xvii. 34).
— *εἱς bis* | † praem. *ὁ* bis ϛ. E. rel. | om. BDIIL(Δ 1°). 1. 33. Syrr. ut vid. (hiat II in 2° loco).
41. *μυλῳ* BII(ut vid. e spat.)LΔ. 33. EFGKSUV. *Orig.* iii. 594a. | ‡ *μυλωνι* ϛ. DH. rel.
— ad fin.] add. *δυο επι κλεινης μειας· εἱς παραλαμβανεται και εἱς αφιεται* D. 69. Vulg. *Sixt.* *a.b.c.f.h.* Æth. *Orig. Int.* iii. 876c. (*Hil.* 733e.) (ad init. habet *e.* in loc. hujus ver. hab. *ff*1.2.) om. *μιας* exc. *e.f.* (e Luc. xvii. 34). | non habent Vulg. *g*1.2.*l.*
42. *ἡμερᾳ* BDIIΔ. 1. 33. 69. *f.ff*2. Syr.Hcl. Syr.Hier. *Iren.* 278. *Hil.* 734a. | ‡ *ὡρᾳ* ϛ. L. rel. (Latt.) Syr.Pst. Memph. Arm. *Orig. Int.* iii. 876e. (hora aut qua die *e.* diem aut tempus Æth. *ἡμερᾳ και ὡρᾳ* *Eus.* in Ps. 431b).
43. *δε*] om. F*.
— *γινωσκετε*] om. Δ*.
— *φυλακῃ* BDII. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. (ap. Mnt.) Arm. *Orig. Int.* iii. 877a. *Eus.* in Ps. 588d. | *ὡρᾳ* 33. 69. GM. Latt. Syr.Hier. Memph. Æth.
— *ουκ αν*] om. *αν* D. 33.
— *ηασεν* D.

43. *διορυχθηναι* DII(Tf.)L. 1. 33. (*διορυ..* II. et litt. seq. $\bar{\chi}$ judicio saltem Tfi.) | ‡ *διορυγηναι* ϛ. B.*Blc.* rel. (*διοργῆναι* *sic* in coll. Btly. cod. B.)
— *την οικιαν*] *τον οικον* L.
— *αυτου* BsL. 1s. rel. | *ἑαυτου* II. 33.
44. *ᾗ ου δοκειτε ὡρᾳ* BDII. Vulg. Memph. (de *ᾗ* sil. Btly.) | ‡ *ᾗ ὡρᾳ ου δοκειτε* ϛ. 33. rel. *e.f.g*1. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | *η ὡρ. η ου δοκ.* L. | *ᾗ ὡρᾳ ου γινωσκετε* 1. | nescitis qua hora *Tol.* *a.b.c.ff*1.2.*g*2.*h.l.* *Hil.* 1029a. qua custodia non speratis *Orig. Int.* iii. 577a.
45. *αρα* BL. rel. (hiat II.) Syr.Hcl.mg. *Gr.* *Iren.* 263. *Eus.* P.E. 575a. | *γαρ* D. *Orig. Int.* iii. 878
— *κατεστησεν*] *καταστησει* M.
— *ὁ κυριος*] † add. *αυτου* ϛ. ΔE. rel. Vulg. *b.c.f.ff*1.2.*g*1. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 878a. | om. B.*Bch.*DIIL. 1. 33. *For.* *a.e.g*2.*h.m.* *Iren.* 263. *Orig. Int.* iii. 878a.
— *οικετειας* BIILΔ. 33. | *οικιας* 69. | ‡ *θεραπειας* ϛ. D. rel.
— *αυτου*] *ἑαυτου* C. (hiat II.)
— *του*] om. D.
— *δουναι* BCDIILΔ. 1. 33. 69. U. | ‡ *διδοναι* ϛ. E. rel.

45. *καιρῳ*] add. *αυτων* II Tf.(?)
46. *οὑτως ποιουντα* BCDIIL. 1. 33. 69. (Latt.) Æth. *Iren.* 262. *Hil.* 1029a. | ‡ *ποιουντα οὑτως* ϛ. ΔE. rel. *f.* Syrr. Pst. & Hcl. Arm. *Orig. Int.* iii. 880c. (vid. Luc. xii. 43.)
47. *αυτου*] ante *τοις ὑπαρχουσιν* K.
48. *μου ὁ κυριος* BCDIIL. 33. *Orig.* i. 18e. | ‡ *ὁ κυριος μου* ϛ. 1. rel. (vid. Luc. xii. 45.) ‖ add. † *ελθειν* ϛ. CDII. rel. *Orig. Int.* iii. 880c. | om. B. 33. Memph. Theb. (ap. Mnt.) *Iren.* 262. | *ερχεσθαι* 1. *Orig.* i. 18e. (vid. Luc.)
49. *αρξηται*] *αρξεται* 69. | add. *λεγειν* sic E*.
— *συνδ. αυτου* BCDIIL. 1. 33. 69. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. (ap. Mnt.) Arm. Æth. | * om. *αυτου* ϛ. ΔE. rel.
— *εσθιῃ .... πινῃ* BCDIILΔ. 1. ESUV. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | *εσθιῃ .... πινει* 33. M. | *εσθεει.. πινει* 69. FHK. | ‡ *εσθιειν .... πινειν* ϛ. (G *πινην*). *a.* (vid. *Iren.* 262? e Luc.) vid. Luc. xii. 45.
— *δε* BDL. rel. Latt. Syr.Hcl. | *τε* C.

43. perfodi *Cl.* | 45. super *Cl.* | 46. eius *om.* *Am.** | 49. ebriosis *Cl.*

Vulg. (*a*). *b*. *c*. Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.

αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυ-
θμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

eum, partemque eius ponet cum hypocritis: illic erit fletus et stridor dentium.

XXV. ΝΘ' σξη/ι § X § Z ‡ ¶ Π ¶ *a*

140 1 § Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας
‡ ἑαυτῶν" § ¶ ἐξῆλθον εἰς ‡ ὑπάντησιν" τοῦ νυμφίου.
¶ 2 πέντε δὲ ‡ ἐξ αὐτῶν ἦσαν" ‡ μωραὶ καὶ πέντε φρό-
νιμοι·" 3 ‡ αἱ γὰρ" μωραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας
‡ αὐτῶν," οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· 4 αἱ δὲ
φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις † μετὰ τῶν
λαμπάδων αὐτῶν. 5 χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύ-
σταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. 6 μέσης δὲ νυκτὸς
§ A κραυγὴ γέγονεν, Ἰδοὺ ὁ νυμφίος†, § ἐξέρχεσθε εἰς
ἀπάντησιν αὐτοῦ. 7 τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρ-
θένοι ἐκεῖναι, καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας ‡ ἑαυτῶν".
8 αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις ‡ εἶπαν," Δότε ἡμῖν ἐκ
τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται.
9 ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι, Μή ποτε ‡ οὐ
μὴ" ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε † μᾶλλον πρὸς
τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς. 10 ἀπερ-
χομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμφίος, καὶ αἱ

1 (256, 10.) Tunc simile erit regnum caelorum decem virginibus, quae accipientes lampades suas exierunt obviam sponso et sponsae. 2 Quinque autem ex eis erant fatuae, et quinque prudentes: 3 sed quinque fatuae acceptis lampadibus non sumserunt oleum secum, 4 prudentes vero acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus. 5 Moram autem faciente sponso dormitaverunt omnes et dormierunt. 6 Media autem nocte clamor factus est, Ecce sponsus venit, exite obviam ei. 7 Tunc surrexerunt omnes virgines illae et ornaverunt lampades suas. 8 Fatuae autem sapientibus dixerunt, Date nobis de oleo vestro, quia lampades nostrae extinguntur. 9 Responderunt prudentes dicentes, Ne forte non sufficiat nobis et vobis, ite potius ad vendentes et emite vobis. 10 Dum autem irent emere, venit sponsus, et quae paratae erant intraverunt

---

1. 33. Syr.Pst. Æth. [anc. Memph. Arm.] (vid. Luc.)
51. θησει *Orig.* i. 18[e]. | ante μετα D. Latt. (hiat *a*). *Hil.* 139[a].
1. ἑαυτων B.*Btly*.DL. | ‡ αυτων ς. CΠX. rel. *Orig.* iii. 824[a]. (ad αυτων ver. 3. om. F).
— ὑπαντησιν B.*Btly*.C. 1. | ‡ απαντησιν ς. DL. 33. rel. (n.l. Z).
— του νυμφιου] τῳ νυμφιῳ C. ‖ add. και της νυμφης DX*. 1*. Latt. Syrr.Pst. &Hcl.* Arm. *Orig. Int.* iii. 880[f]. | Contra, BCZL. 33. rel. Memph. Theb. (ap. Mnt.) Æth. "*Sponsa* non in omnibus exemplaribus invenitur nominatim in Alexandrino." Syr.Hcl.mg.
2. πεντε 1°] praem. αἱ Z.
— εξ αυτων ησαν BCDZLΔ*. 1. Latt. Arm. (Æth.) *Orig. Int.* iii. 880[f]. (hiat *a*. n.l.*ff*[1].Syrr.) | ‡ ησαν εξ αυτων ς. X. 33*s*. rel. (Memph.)
— μωραι...φρονιμοι B.*Bch*.CDZL. 1. 33. (Latt.) Syr.Hier. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 880[f]. | ‡ φρονιμοι....μωραι ς.X. rel. *f*. Syrr.Pst.&Hcl.
— και πεντε BCDZL(Elz.) 1. 33. K. | και αἱ πεντε (St. 3)XΔ. 69. EHMUS*s*V*s*. | αἱ δε πεντε G. (hiat F. mox μωροι H).
3. αἱ γαρ BCL. 33. Memph. | αἱ ουν D. *ff*[2]. | αἱ δε Z. (Latt.) Æth. (sed Latt. stultae autem *ff*[1].) | ‡ αἱτινες ς. X. rel. (Syr.Hcl.) (λαβ. δε αἱ μωρ. 1. και αἱ Syr.Pst. αἱ Arm.)
— αυτων BCDXΔ. 33. 69. FGHKMUV. *b.c.f.h.* | om. L. Vulg. *ff*[1.2]·*g*[1.2]·*l*. Arm. | ‡ εαυτων ς. Z(ut vid.) 1*s*. S*s*. [?E].
— μεθ'] μετ' Z.
— ἑαυτων] αυτων Δ.
— ελαιον] add. εν τοις αγγειοις αυτων D. (*ff*[1].)
4. αγγειοις] † add. αυτων ς. CX. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Memph. Æth. | om. BD Gr.ZL. 1. (hiat 33). *For. h.* Syr. Pst. Arm.
— μετα των λαμπαδων αυτων] om. E*.
— αυτων DL. 1. 33. rel. (ἑαυτων B.) *b.c.h.* rel. | om. CZ. (Latt.) [*ff*[1].]
5. ["fatuae obdormuerunt" habet *ff*[1].]
6. γεγονεν] εγενετο B.
— νυμφιος] † add. ερχεται ς. C[3]X. 1. rel. Latt. ("est" *g*[1].) Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 881[c.e.] | om. BC*D ZL. Memph. Theb. (ap. Mnt.) (hiat 33).
— εξερχεσθε] εγειρεσθε 1. *b.c.ff*[2]. (ἐξερχεται D*.)
6. απαντησιν ABDZ(sic.) 1. rel. | συναντησιν C. (h. 33).
— αυτου ADL. rel. | om. B. | αυτῳ C. Latt. (h. Z. 33).
7. εκειναι *Orig. Int.* iii. 881[c]. | om. D. Arm.
— ἑαυτων ABZL. | ‡ αυτων ς. CD. 1. rel. (h. 33).
8. ειπαν BCL. 33. | ‡ ειπον ς. ADZ. rel.
— ἡμιν] add. ελαιον Δ.
— αἱ] om. Δ.
— ἡμων ABC[2]DZ. rel. | ὑμων C*LU.
— σβεννυνται | ζβεν. D. | σβεννυται H.
9. ου μη BCDXΔ. 1. EFGHKMSUV. | ‡ ουκ ς. AZL. 33(*sic*) 69*s*.
— αρκεσῃ] αρκεσει D. 33.
— πορευεσθε] † add. δε ς. CZLK. rel. *ff*[2]. Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph.(W.) | om. ABDΔEGHSV. (Latt.) Memph. (Schw.) Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. 201[b]. iii. 881[d].
— αγορασατε] αγορασετε 1.
— ἑαυταις] αυταις L.
10. απερχομενων δε αυτων *Orig. Int.* iii. 881[d]. | ἑως ὑπαγουσιν D.
— αἱ] om. L. 69.

8. extinguuntur. *Cl.*

A B (C) D (Z). L X Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV.

ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ
ἐκλείσθη ἡ θύρα. 11 ὕστερον δὲ ἔρχονται [καὶ] αἱ
λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι, Κύριε κύριε, ἄνοιξον
¶ Z ἡμῖν.¶ 12 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ
οἶδα ὑμᾶς. 13 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν
▾ Lu. 19: 11-27. Ξ' σξθ β οὐδὲ τὴν ὥραν†. 14 ▾ ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν
ἐκάλεσεν τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ
σο ε ὑπάρχοντα αὐτοῦ· 15 καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα,
ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ
§ a ἀπεδήμησεν εὐθέως. 16 πορευθεὶς [δὲ] ὁ τὰ πέντε § τά-
λαντα λαβὼν εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ‡ ἐκέρδησεν″
17. ὡσαύτως [καὶ] ἄλλα πέντε†. 17 ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν† ἄλλα
δύο. 18 ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν ‡ γὴν″ καὶ
‡ ἔκρυψεν″ τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. 19 μετὰ δὲ
‡ πολὺν χρόνον″ ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων,
καὶ συναίρει ‡ λόγον μετ' αὐτῶν.″ 20 καὶ προσελθὼν ὁ
τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τά-
λαντα λέγων, Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας·
ἴδε ἄλλα πέντε [τάλαντα] ἐκέρδησα†. 21 ἔφη† αὐτῷ
ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα

cum eo ad nuptias, et clausa
est ianua. 11 Novissime [vero]
veniunt et reliquae virgines di-
centes, Domine domine, aperi
nobis. 12 At ille respondens
ait, Amen dico vobis, nescio
vos. 13 Vigilate itaque, quia
nescitis diem neque horam.
14 (269, 2.) Sicut enim homo pe-
regre proficiscens vocavit servos
suos et tradidit illis bona sua,
15 (270, 5.) et uni dedit quinque
talenta, alii autem duo, alii
vero unum, unicuique secun-
dum propriam virtutem, et
profectus est statim. 16 Abiit
autem qui quinque talenta ac-
ceperat, et operatus est in eis
et lucratus est alia quinque.
17 Similiter qui duo acceperat
lucratus est alia duo. 18 Qui
autem unum acceperat, abiens
fodit in terra et abscondit pe-
cuniam domini sui. 19 Post
multum vero temporis venit
dominus servorum illorum et
posuit rationem cum eis. 20 Et
accedens qui quinque talenta
acceperat optulit alia quinque
talenta, dicens, Domine, quin-
que talenta mihi tradidisti, et
ecce alia quinque superlucra-
tus sum. 21 Ait illi dominus
eius, Euge bone serve et fidelis,

10. ἑτοιμοι] ἑτοιμαι A.
11. ερχονται (Latt.) | ηλθον D. c.f.
— και αἱ ABC. rel. Vulg. ff[1.2.]g[1.2.] Syrr. Pst.&Hcl. Arm. *Orig. Int.* iii. 881[d]. | om. και DZH. b.c.f.h. Memph. Æth.
12. αμην λεγω ὑμιν] om. 1.
13. την ὡραν] †add. εν ᾑ ὁ υἱος του ανθρωπου ερχεται ς. C[3]. 1. man. rec. mg. 69. E. rel. Syr.Hier.mg. *semel.* | om. AB C*DLXΔ. 1*. 33. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Syr.Hier.txt. *bis.* Memph. Theb. (ap. Mnt.) Arm. Æth. *Eus.* in Ps. 452[a]. (ut vid.)
14. γαρ *Eus.* Theoph. ap. Mai. 154. | om. D. Arm. *Orig.* iii. 631[b].
— ανθρωπος] add. τις C[3]FM (ap. Wtst.) Arm.
— ιδιους δουλους] δουλ. ιδ. Δ*.
— αυτου *Orig.* iii. | αυτων A.
15. ἑν] ἑνα D (in ver. 14 pro πεντε et δυο D habet ε̄ et β̄ et sic saepe).
— ιδιαν δυναμιν] δυναμιν αυτου D.
—, 16. ευθεως. πορ. δε ACDLX. rel. Vulg. g[2]. Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) *Orig. Int.* iii. 883[a]. | ευθ. πορ. B. b.ff[1].g[1]. (et continuo ff[1].) | ευθ. δε πορ. 1 (sic). c.f. ff[2].h. Syr.Hier. (πορ. δε ευθ. Arm. et abiit statim Æth.)
— ειργασατο] ηργασατο DL. 69.
— εν] επ' 1.

16. και εκερδησεν A (man. rec.) BCDL. 1. 33. 69. (Latt.) Syrr. Pst. & Hcl. mg. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 883[a]. | ‡ και εποιησεν ς. A*. rel. Syr.Hcl. txt. (om. b.ff[2].) | add. εν αυτοις X.
— πεντε] †add. ταλαντα ς. ACDX. rel. f. Syr.Hcl. Æth. *Orig. Int.* 883[a]. | om. B. *Bch. Blc.* L. 1. 33. (Latt.) Syr.Pst. Syr.Hier. Memph. Theb. (ap. Mnt.) Arm.
17. ὡσαυτως] add. δε A. | ὁμοιως D.
— και ὁ ABC[3]D. 1. rel. Vulg. *Cl.* a.c.f. ff[1.(2)].g[1].h. rel. | om. και C*L. 33. *Am.* b.g[2].
— δυο] add. ταλαντα λαβων D. c. Æth. | add. λαβων (Latt.) (Memph.) *Orig. Int.* iii. 383[a]. | non habent ABC. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Arm.
— εκερδησεν] †add. και αυτος ς. AC[3]X. 1. rel. h. Syr.Hcl. | praem. ead. D. | om. BC*L. 33. (Latt.) Syr.Pst. Memph. Theb. (ap. Mnt.) Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 883[a]. (add. in eis a.b.c.ff[1.2.])
18. ἑν] add. ταλαντον A. Latt. (exc. Vulg.) | Contra, *Orig. Int.* iii.
— απελθων Vulg. f.h. | om. D. (Latt.)
— γην B(C*)L. 33. ff[2]. Arm. Æth. (την γην C*.) | ‡ εν τῃ γῃ ς. AC[3]DX. rel. *Am.* Syrr.Pst.&Hcl. vid. ver. 25. (in terram Latt.)

18. εκρυψεν ABCDL. 33. | ‡ απεκρυψεν ς. X. rel.
19. πολυν χρονον BCDL. 1. 33. 69. G. Latt. Arm. *Orig.* iii. 631[b]. *Orig. Int.* iii. 884[c]. | ‡ χρονον πολυν ς. AX. rel.
— λογον μετ' αυτων BCDL. 1. 33. (Latt.) Memph. Arm. Æth. | ‡ μετ' αυτ. λογ. ς. AX. rel. ff[1]. Syrr.Pst.&Hcl. *Orig.* iii. 631[b].
20. και προσελθων] προσελθ. δε A. Memph. | Contra, *Orig. Int.* iii. 881[e].
— ταλαντα 2°] om. Δ. h. Syr.Pst. Æth.
— παρεδωκας] δεδωκας 1. b.ff[1]. Syrr. Pst. (&Hcl.mg.) Arm. Æth. | Contra, Syr.Hcl.txt. rel. *Orig. Int.* iii.
— ιδε] εἰ δὲ sic U.
— ταλαντα (post ἴδε ἀλλὰ πέντε) AB C[2]D. rel. Syr.Hcl. Memph. Arm. *Orig. Int.* iii. 884[f]. | om. C*L. Latt. Syr.Pst. Æth. *Orig. Int.* iii. 884[e].
— εκερδησα ff[1].g[1]. | επεκερδησα D. (Latt.) Arm. *Orig. Int.* iii. 884[e]. ‖ † add. επ' αυτοις ς. ACX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. (εν αυτοις EG.) | om. BDL. 33. Latt. Memph. Arm. Æth.
21. εφη] † add. δε ς. AX. rel. Syr.Hcl.

11. vero *om. Am.* | 17. similiter et *Cl.* | 18. in terram *Cl.* | 20. tradidisti mihi ecce *Cl.* | 21, 23. serve bone *Cl.*

Vulg. [a]. b. c. Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.

ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν
χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 22 προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο
τάλαντα† εἶπεν, Κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας·
ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα†. 23 ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος
αὐτοῦ, Εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός,
ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ
κυρίου σου. 24 προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰλη-
φὼς εἶπεν, Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος
θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διε-
σκόρπισας· 25 καὶ φοβηθεὶς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαν-
τόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. 26 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ,
ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν
οὐ διεσκόρπισα; 27 ἔδει ‡ σε οὖν″ βαλεῖν τὸ ἀργύριόν
μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν
τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. 28 ἄρατε οὖν ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ τάλαν-
w c. 13:12. Mar. 4:25. Lu. 8:18. σοα β τον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. 29 w τῷ
γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται·
‡ τοῦ δὲ″ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ.
¶ c σοβ ε 30 καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ‡ ἐκβάλετε″ ¶ εἰς τὸ σκότος

quia super pauca fuisti fidelis,
super multa te constituam: intra
in gaudium domini tui. 22 Ac-
cessit autem et qui duo talenta
acceperat et ait, Domine, duo
talenta tradidisti mihi, ecce alia
duo lucratus sum. 23 Ait illi do-
minus eius, Euge bone serve et
fidelis, quia super pauca fuisti
fidelis, supra multa te constitu-
am: intra in gaudium domini
tui. 24 Accedens autem et qui
unum talentum acceperat ait,
Domine, scio quia homo durus
es, et metis ubi non seminasti, et
congregas ubi non sparsisti:
25 et timens abii et abscondi ta-
lentum tuum in terra: ecce ha-
bes quod tuum est. 26 Respon-
dens autem dominus eius dixit
ei, Serve male et piger, sciebas
quia meto ubi non semino, et
congrego ubi non sparsi?
27 oportuit ergo te mittere pe-
cuniam meam nummulariis, et
veniens ego recepissem utique
quod meum est cum usura.
28 Tollite itaque ab eo talentum,
et date ei qui habet decem ta-
lenta. 29 (271, 2.) Omni enim ha-
benti dabitur et abundabit; ei
autem qui non habet, et quod
videtur habere auferetur ab eo.
30 (272, 5.) Et inutilem servum

Memph. | om. BCDL. 33. EK. (Latt.) Syr.Pst. Arm. *Orig. Int.* iii. 884e. (et ait *f.ff*1. Æth.)

21. *ευ* *Orig.* ii. 641c. iv. 463 *not.* *Eus.* Pr. E. 575a. | *ευγε* A* ut vid. Latt. *Iren.* 240. *Orig.* ii. 565d. *Orig. Int.* ii. 467a. iii. 884e. iv. 507b. 636c. 656c. *Lcf.* 205.

— *επι*] *επι* (i.e. *επει*) *επ᾽* D. Latt. Arm. *Iren.* 240. *Orig. Int.* ii. 467a. iii. 884e. *Lcf.* | Contra, MSS. vv. rel. *Orig.* ii. 565d. iv. *Orig. Int.* iv. 636c. 656c. *Eus.* Pr.E.

22. *προσελθων*] *παρελθων* 1.

— *δε*] om. B. *Btly.*

— *και*] om. U. Memph. *b.ff*2.

— *ειπεν*] †praem. *λαβων* ς. D. rel. Latt. (vv. 22, 23 om. *a.*) Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 884e. | om. ABCLΔ. 1. 33. 69. Syrr.Pst.&Hcl.

— *παρεδωκας*] -*κες* D.

— *ιδε*] *ιδου* D.

— *ταλαντα* ult.] om. V. Latt. (ex. *f.ff*1.) Syr.Pst. Memph. *Orig. Int.* iii. 884e.

— *εκερδησα*] †add. *επ᾽ αυτοις* ς. ACX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. | om. BDL. 33. Latt. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 884e. (*επεκερδησα* D).

23. *ευ*] *ευγε* A* ut vid. Latt. *Orig. Int.* iii. 884f.

— *επι*] *επι* (i.e. *επει*) *επ᾽* D. Latt. Arm. *Orig. Int.* iii.

23. *ης πιστος*] *πιστος ης* B. *Btly.* *h.*

24. *δε και* Vulg. *f.ff*1.*h.* *Orig. Int.* iii. 885e. | om. *και* D. 1. *a.b.c.g*1.

— *ἑν*] *ἑνα* D*.

— *ειληφως*] *λαβων* F.

— *εγνων*] *εγνως* K.

— *σε*] om. D. Vulg. *a.b.c.* Arm. *Hil.* 738a.

— *σκληρος*] *αυστηρος* 1. (Cont., B. *Blc.* sic).

— *ει*] suprascr. E2. | post *ανθρωπος* G.

— *ὁπου*] *ὁθεν* 1.

— *ὁθεν*] *ὁπου* D.

25. *απελθων*] *απηλθον και* D. Latt. Æth.

— *ιδε*] *ειδου* D.

26. *πονηρε δουλε* *Clem.* 317. *Orig.* iv. 463 *not.* *Orig. Int.* 885f. | *δουλε πονηρε* A. Latt. (nequam serve male *c.*) *Orig. Int.* iv. 651b. *Lcf.* 205.

— *ὁτι*] *ὁ* 69.

27. *σε ουν* BCL. 33. Syr.Hcl. [n.l. Syr. Pst.] | ‡ *ουν σε* ς. AD. rel. Latt. Memph. *Orig. Int.* iii. 885f. (om. *ουν* Arm. *Orig.* iv. 463 *not.*)

— *το αργυριον* *Orig.* iii. 295a. iv. 463 *not.* *Orig. Int.* ii. 175e. 669e. 674d. iii. 115c. 885f. | *τα αργυρια* B. *Btly.* *Blc.* (Syr.Hcl. puncta pl. habet.)

— *ελθων εγω*] *εγω ελθων* A. *ff*1.*g*2.*h.* *Orig.* iii. 295a. *Orig. Int.* ii. 175e. 669e.

— *αν*] ante *εγω εκομισ.* L.

— *τοκῳ*] praem. *τῳ* Δ.

28. *ουν*] om. U. *ff*1. (Syr. Hcl. habet cum*). Æth.

— *δεκα*] *πεντε* D.

29. *παντι* *Orig.* iii. 97d. 466c. 761c. iv. 414c. 419b. *Orig. Int.* iii. 886f. *Hil.* 225c. 252d. 738c. | om. D. Syr.Pst.

— *περισσευθησεται* *Orig.* iii. 97d. 466e. 761c. | *περισσευεται* D.

— *του δε μη* BDL. 1. 33. Latt. Syr.Pst. (Memph.) (Arm.) | ‡ *απο δε του μη* ς. AC. rel. Syr.Hcl. *Orig.* iii. 761c. iv. 441b. (vid. Luc. xix. 26.)

— *εχει* ABCDX. 1. H. rel. (*εχη* E) *a.b.c.ff*1.2.*h.* Syr.Pst. Memph. Arm. *Orig. Int.* iii. 886f. | *δοκει εχειν* LΔ. 33. 69. Vulg. *f.g*1.2.*l.* Syr.Hcl. *Orig.* iii. 761c. iv. 441b. *Orig. Int.* iii. 889e. *Tert.* de fug. 11. (vid. Luc. viii. 18.)

— ad fin.] add. *ταυτα λεγων εφωνει, Ὁ εχων ωτα ακουειν ακουετω* C3G2HV2 (F2 habet inter lineas lit. rubr.) | ead. ad fin. ver. 30. 69. | *ταυτα δε εφωνει κτλ.* habet M litt. rubr. in mg.

30. om. ver. G*.

— *εκβαλετε* AB. *Bch.* CLXΔ. 1. EKMSUV. (*εκβαλατε* 33.) | ‡*εκβαλλετε* ς. 69. FsG Hs. | *βαλλετε εξω* D. Latt. (ex. Vulg. *f.g*1.)

---

23. super *Cl.* | 24. *om.* et *ante* metis *Cl.* | 27. committere *Cl.*

ABD[II]. L(X)Δ. 1. 33. 69. EFG(H)KMSUV
τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
τῶν ὀδόντων.¶
¶X ΞΑ' σογ/ι 141 [31] Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ
δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ † ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε
καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, [32] καὶ ‡ συναχθήσον-
ται″ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ
§Π αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων,§ ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ
¶H πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, [33] καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα
ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ,¶ τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. [34] τότε
§Theb. ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Δεῦτε §οἱ εὐλο-
γημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμα-
σμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. [35] ἐπεί-
νασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτί-
σατέ με, ξένος ἤμην καὶ συνηγάγετέ με, [36] γυμνὸς καὶ
περιεβάλετέ με· ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν
φυλακῇ ἤμην καὶ ‡ ἤλθατε″ πρός με. [37] τότε ἀποκριθή-
σονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες, Κύριε, πότε σε ‡ εἴδα-
μεν″ πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα καὶ ἐπο-
§Goth. τίσαμεν;§ [38] πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγά-
γομεν; ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; [39] πότε δέ σε
εἴδομεν ‡ ἀσθενοῦντα″ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρός
σε; [40] καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς, Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελ-
φῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.
142 [41] Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων, Πορεύεσθε
41. [οἱ] ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ

eicite in tenebras exteriores: illic erit fletus et stridor dentium.

[31] (273, 10.) Cum autem venerit filius hominis in maiestate sua, et omnes angeli cum eo, tunc sedebit super sedem maiestatis suae, [32] et congregabuntur ante eum omnes gentes, et separabit eos ab invicem sicut pastor segregat oves ab haedis, [33] et statuet oves quidem a dextris suis, haedos autem a sinistris. [34] Tunc dicet rex his qui a dextris eius erunt, Venite benedicti patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. [35] Esurivi enim et dedistis mihi manducare, sitivi et dedistis mihi bibere, hospes eram et collexistis me, [36] nudus et operuistis me, infirmus et visitastis me, in carcere et venistis ad me. [37] Tunc respondebunt ei iusti dicentes, Domine, quando te vidimus esurientem et pavimus, sitientem et dedimus tibi potum? [38] Quando autem te vidimus hospitem et colleximus te, aut nudum et cooperuimus? [39] Aut quando te vidimus infirmum et in carcere, et venimus ad te? [40] Et respondens rex dicet illis, Amen dico vobis, quamdiu fecistis uni de his fratribus meis minimis, mihi fecistis.

[41] Tunc dicet et his qui a sinistris erunt, Discedite a me maledicti in ignem aeternum

31. αγγελοι] † praem. ἁγιοι ς. A. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. | om. BDL. 1. 33. (Latt.) Syr.Hier. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 715ᵃ. *Orig. Int.* 886ᵉ. *Eus.* c. Mcl. 190ᵈ. Fr. ap. Mai 315. *Cypr.* 245. 297. 303. *Hil.* 738ᵉ.

32. συναχθησονται B.*Btly.Blc.*DL. 33. 69. GKU. *Eus.* c. Mcl. 190ᵈ. | ‡ συναχθησεται ς. A. rel. *Eus.* Fr.

— αφοριει *Eus.* c. Mcl. | αφορισει LΔ. 1.

— απ' ABII. rel. *Eus.* c. Mcl. | απο D.

— αφοριζει] αφορισει Δ. (om. V.)

— εριφων ADII. rel. *Eus.* c. Mcl. | εριφιων B.*Btly.Blc.*

33. μεν Vulg. *ff*².*g*¹·². Syr.Hcl. Memph. *Eus.* c. Mcl. | om. D. (Latt.) Syrr.Pst. &Hcl.MS. Arm. Æth.

— δεξιων] -ας. II. (ut mihi quidem videbatur). Contra, Tf.

— αυτου *Eus.* c. Mcl. *Cypr.* 245. 297. | om. A. Æth. *Orig. Int.* iv. 622ᵃ. *Cypr.* 303.

34. ευλογημενοι *Clem.* 307. 952. *Hipp.* de Ant. 65(32). Fr.(27). *Orig.* i. 112. iv. 463 *not.* *Eus.* c. Mcl. 115ᶜ. 190ᵈ. in Es. 453ᵇ. in Ps. 30ᵉ. 169ᵉ. 388ᵈ. 571ᵃ. 628ᶜ. | ηυλογ. A.

34. ὑμιν] ἡμιν K.

35. εδιψησα] praem. και Δ. Syrr.Pst.& Hcl.* | Contra, *Iren.* 251. *Clem.* 307. 536. 467. 592. *Orig.* i. 112. iii. 213ᵃ. *Eus.* in Ps. 169ᵉ.

— συνηγαγετε] praem. περιεβαλατε με Δ*.

36. ηλθατε ABDLΔ. 33. 69. EFG. | ‡ ηλθετε ς. 1s. rel. *Clem.* 307. 952. *Orig.* iii. 213ᵃ. *Eus.* in Ps. 169ᵉ. (n.l. II).

37. οἱ δικαιοϊ] om. Δ.

— ειδαμεν B* *Bch.* II. | ‡ ειδομεν ς. AB²D. rel. *Clem.* 952.

— ειδομεν πειν .... ποτε δε σε ver. 38.] om. 33.

38. σε ειδομεν ABsL. rel. *Orig. Int.* iii. 890ᵈ. | ειδομεν σε D. *Clem.* 952. | σε ειδαμεν II. (non sic in ver. 39.)

— η γυμν.] και γυμν. D.

— περιεβαλομεν] περιεβαλλομεν Δ.

39. ποτε δε ABII. 33 (sic.) rel. Syrr.(Pst.) &Hcl. *Cypr.* 245. 298. 303. (quando *ff*¹. Theb. [et in ver. 38.] Arm.) | η ποτε D. (Latt.) Memph. [et in v. 38.] *Clem.* 952. *Orig. Int.* iii. 890ᵈ.

— ασθενουντα BD. *Clem.* 952. | ‡ ασθενη ς. AII. rel. | ασθενην Δ.

— η εν] και εν II. *Cypr. ter.*

— ηλθομεν *Clem.* | ηλθαμεν D. (hiat II.)

40. ὁ βασιλευς] om. *a.* | post ερει αυτοις D. | Contra, *Clem.* 952. *Cypr. ter.*

— των αδελφων μου AD(II). rel. *Clem.* 952. *Orig. Int.* iii. 889ᵈ. 890ᶠ. (890ᵃ *diserte*). *Eus.* in Ps. 169ᵉ. *Cypr. ter.* *Hil.* 536ᵃ. | om. B.*Btly.* *ff*¹·². *Clem.* 271. 467. *Orig. Int.* iii. 830ᵇ. *Eus.* in Ps. 209ᵉ. *Hil.* 458ᵈ. (τοις μικροις τουτοις *Clem.* 307. [των] μικρων των αδελφων μου [των] ελαχιστων II.)

35. collegistis *Cl.* | 36. cooperuistis *Cl.* | in carcere eram *Cl.* | 37. pavimus te *Cl.* | 38. collegimus *Cl.* | cooperuimus te *Cl.* | 39. aut in carcere *Cl.* | 40. ex his *Cl.* | 41. ad sinistris *Am.**

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph. [Theb.]
[Goth.] Arm. Æth.

ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ.
42 ἐπείνασα γὰρ καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα
καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με, 43 ξένος ἤμην καὶ οὐ συνη-
γάγετέ με, γυμνὸς καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενὴς
καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. 44 τότε
ἀποκριθήσονται† καὶ αὐτοὶ λέγοντες, Κύριε, πότε σὲ
εἴδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ
ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; 45 τότε ἀποκρι-
θήσεται αὐτοῖς λέγων, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον
¶ Π *οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ¶ ἐμοὶ*
ἐποιήσατε. 46 καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν
αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

qui praeparatus est diabolo et angelis eius. 42 Esurivi enim et non dedistis mihi manducare, sitivi et non dedistis mihi potum, 43 hospes eram et non collexistis me, nudus et non operuistis me, infirmus et in carcere et non visitastis me. 44 Tunc respondebunt et ipsi dicentes, Domine, quando te vidimus esurientem aut sitientem aut hospitem aut nudum aut infirmum vel in carcere, et non ministravimus tibi? 45 Tunc respondebit illis dicens, Amen dico vobis, quamdiu non fecistis uni de minoribus his, nec mihi fecistis. 46 Et ibunt hi in supplicium aeternum, iusti autem in vitam aeternam.

XXVI. σοδ α
x ‖ Mar. 14: 1, 2. | Lu. 22: 1, 2.

143 1 x Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας
τοὺς λόγους τούτους, εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
2 Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.
y Jo. 11: 47. σοε ς 3 y Τότε ¶ συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς† καὶ οἱ πρεσβύτε-
¶ Goth. ροι τοῦ λαοῦ § εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγο-
§ H μένου Καϊάφα, 4 καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν
‡ δόλῳ κρατήσωσιν," καὶ ἀποκτείνωσιν. 5 ἔλεγον δέ,
Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.
ΞΒ' σοϛ α
z ‖ Mar. 14: 3–9. ‖ Jo. 12: 1–8. Lu. 7: 36, etc. 7. *πολυτίμου*
144 6 z Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν
οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, 7 προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ
‡ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου" βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν
ἐπὶ ‡ τῆς κεφαλῆς" αὐτοῦ ἀνακειμένου. 8 ἰδόντες δὲ οἱ

1 (274, I.) Et factum est cum consummasset Iesus sermones hos omnes, dixit discipulis suis, 2 Scitis quia post biduum pascha fiet, et filius hominis tradetur ut crucifigatur. 3 (275, 6.) Tunc congregati sunt principes sacerdotum et seniores populi in atrium principis sacerdotum qui dicebatur Caiaphas, 4 et consilium fecerunt ut Iesum dolo tenerent et occiderent. 5 Dicebant autem, Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo.

6 (276, I.) Cum autem esset Iesus in Bethania in domo Simonis leprosi, 7 accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti pretiosi, et effudit super caput ipsius recumbentis. 8 Vi-

---

41. *οἱ κατηρ.* AD. rel. *Orig.* i. 113. iv. 463 *not.* | om. *οἱ* B. *Btly.* L. 33. (hiat Π.)
— *το ἡτοιμασμενον* ABIIL. rel. Vulg. *f.g*². *Orig.* iv. 464 *not.* *Orig. Int.* iii. 1ᵇ. 113ᵇ. *Eus.* in Es. 457ᶜ. in Ps. 349ᵇ. 452ᶜ. 674ᵉ. *Tert.* de Car. Chr. 14. (*το ἡτοιμασμενω* EF.) | *ὁ ἡτοιμασεν ὁ πατηρ μου* D. 1. *a.b.c.ff*¹*.g*¹·²*.h.l.* *Iren.* (124) 221. 273. 287. *Orig. Int.* ii. 177ᶠ. 298ᵈ. iii. 885ᶜ. *Cypr.* 245. 298. 303. *Hil.* 337ᶠ. 557ᵈ. 1100ᶠ. *Hipp.* de Ant. 63 (33). habet *post* lect. vulg. | *ὁ ἡτοιμασεν ὁ κυριος* *Clem.* 69. quem praeparavit Deus *Orig. Int.* ii. 161ᶜ. (346ᵃ.) 416ᶠ. 431ᵈ. 466ᵇ. *Tert.* adv. Herm. 11.
42. *εδιψησα*] praem. *και* BL. Syr. Pst. Æth. | Contra, ADII (ut vid.) rel. *Eus.* in Ps. 674ᵉ.
— *εποτ. με*] *εποτ. μοι* 69.
43. *συνηγ. με*] *συνηγ. μοι* 69.
44. *αποκριθησονται*] † add. *αυτῳ* ς. Vulg. *Cl. f.ff*²*.h.* (post *και αυτοι* 1.) | om. ABDIILΔ. 33. 69. EFGKMSUV. *Am.* (Latt.) Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Cypr.* 245. 248. 303. (*αποκριθησεται και αυτοις* U*.)
44. *ποτε*] add. *δε* G.
— *διηκονησαμεν*] *διακονησαμεν* A*.
45. *αποκριθησεται*] add. *και* U.
— *ενι*] *ϊνι* A.
— *τουτων των*] add. *αδελφ* sic. E*.
— *ουδε*] om. 69.
1. *ὁτε ετελεσεν*] *οτελεσεν* D*. | *ὁτε συνετελεσεν* M. | *ὡς ετελεσεν* U Tf.
— *παντας*] om. E.
—, 2. *αυτου, οιδατε*] om. D.
3. *αρχιερεις*] † add. *και οἱ γραμματεις* ς. E. rel. (om. *οἱ* ΔS.) *c.f.g*². Syrr. Pst. & Hcl. Arm. *Orig. Int.* iii. 891ᵃ. (vid. Mar. xiv. 1. et Luc. xxii. 2.) | om. AB. *Btly.* DL. 1. 33 (ut vid. è spatio) 69. (Latt.) Memph. Theb. Æth.
— *του λαου* ADL. rel. *Orig. Int.* iii. 891ᵃ. | om. B. *Btly.*
— *Καιαφα* ABL. rel. *Am.* Memph. | *Καιφα* D. Vulg. *Cl.* (Latt.) Theb.
4. *συνεβουλευσαντο*] *-λευοντο* D.
4. *δολῳ κρατησωσιν* ABDLΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV. Latt. Syrr. Pst. & Hcl. Arm. Æth. *Orig. Int* iii. 891ᵃ. | ‡ *κρατ. δολῳ* ς. Memph. Theb.
— *αποκτεινωσιν* habet in mg. B. *Btly.*
5. *ἱνα μη*] *μηποτε* L.
— *γενηται*] *γινεται* F.
6. *εν οικιας* Δ.
— *λεπρου*] *λεπρωσου* D*.
7. *εχουσα αλαβαστρον μυρου* BDL. 33. 69. Latt. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 892ᵇ. | ‡ *αλαβ. μυρ. εχ.* ς. A. rel.
— *βαρυτιμου* B. 1. 69. rel. Syr. Hcl. txt. | *πολυτιμου* ADL. 33. M. Syrr. Pst. & Hcl. mg. (Memph. Theb. ut vid.) (vid. Joh. xii. 3.)
— *της κεφαλης* BD. 1. 69. M. | ‡ *την κεφαλην* ς. AL. 33s. rel.
— *ανακειμενου*] add. *αυτου* D Gr. *a.b.c. f.ff*²*.h.* (Contra, Vulg. *ff*¹*.g*¹·²*.*)

41. qui paratus *Cl.* | 43. collegistis *Cl.* | cooperuistis *Cl.* | 44. ei et ipsi *Cl.* | aut in carcere *Cl.* 3. Caiphas *Cl.* | Jesus esset *Cl.* | 7. unguenti *Cl.*

A B[C] D[Z].
L Δ.
1. 33. 69.
EFGHKMSUV.

μαθηταὶ† ἠγανάκτησαν λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια
αὕτη; 9 ἠδύνατο γὰρ τοῦτο† πραθῆναι πολλοῦ καὶ
δοθῆναι πτωχοῖς. 10 γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,
Τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν
εἰργάσατο εἰς ἐμέ. 11 πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε
σοζ/δ μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 12 βαλοῦσα γὰρ
αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ
ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. 13 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου
ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ,
λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη, εἰς μνημόσυνον
αὐτῆς.

σοη/β 145 14 a Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγό-
μενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς 15 εἶπεν,
Τί θέλετέ μοι δοῦναι, κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν;
οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια· 16 καὶ ἀπὸ
τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ.

ΞΓ′ 146 17 b Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ
μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες†, Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσω-
μέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; 18 ὁ δὲ εἶπεν, Ὑπάγετε εἰς
τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἴπατε αὐτῷ, Ὁ διδά-
σκαλος λέγει, Ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστιν, πρὸς σὲ

a ‖ Mar. 14: 10, 11. ‖ Lu. 22: 3, 6.
b ‖ Mar. 14: 12–25. ‖ Lu. 22: 7–23.

dentes autem discipuli indignati sunt dicentes, Ut quid perditio haec? 9 Potuit enim istud venundari multo et dari pauperibus. 10 Sciens autem Iesus ait illis, Quid molesti estis mulieri? opus bonum operata est in me. 11 Nam semper pauperes habetis vobiscum, me autem non semper habetis. 12 (277, 4.) Mittens enim haec ungentum hoc in corpus meum ad sepeliendum me fecit. 13 Amen dico vobis, ubicumque praedicatum fuerit hoc evangelium in toto mundo, dicetur et quod haec fecit in memoriam eius.

14 (278, 2.) Tunc abiit unus de duodecim, qui dicebatur Iudas Scariot, ad principes sacerdotum 15 et ait illis, Quid vultis mihi dare, et ego vobis eum tradam? At illi constituerunt ei triginta argenteos. 16 Et exinde quaerebat oportunitatem ut eum traderet.

17 Prima autem azymorum accesserunt discipuli ad Iesum dicentes, Ubi vis paremus tibi comedere pascha? 18 At Iesus dixit, Ite in civitatem ad quendam et dicite ei, Magister dicit, Tempus meum prope est,

8. μαθηται] †add. αυτου ϛ. A. rel. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Æth. *Orig. Int.* iii. 892ᵇ. | om. BDL. 33. 69. (Latt.) Memph. Theb. Arm.
— ad fin.] add. τουτου του μυρου *a.b.* Syr.Hier. Arm.
9. ηδυνατο *Orig.* iii. 490ᵉ. | εδυν. LΔK.
— τουτο] †add. το μυρον ϛ. 1².33.69. rel. *c.* *Orig.* iii. 490ᵉ. (? Mar.) (vid. Mar. xiv. 5. Joh. xii. 5.) | om. ABDLΔ. 1*. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 17ᶠ. 892ᶜ.
— πτωχοις BL. 1. 33. 69. FsG(sic)MU. *Orig.* iii. 490ᵉ. | praem. τοις ADΔE HsKSV. (et edit. Millii) vid. Mar. xiv. 5.
10. ὁ Ιησους] om. ὁ D.
— γαρ] om. 1. *Am. Fuld. a.c.ff*¹*.g*¹·². Syr.Pst. Memph.MS. Theb. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 894ᵃ. | Contra, Vulg. *Cl. b.f.ff*²*.h.* Syr.Hcl. Memph.
— ειργασατο] ηργασ. D.
— εις εμε] εν εμοι M.
11. παντοτε γαρ τους πτωχους BDLG. rel. Latt. Syrr Pst.&Hcl. Theb. Arm. *Orig. Int.* iii. 17ᶠ. | τους πτωχ. γαρ. παντοτε 69. EFHM. Memph. Æth.
13. αμην *Orig. Int.* iii. 394ᵃ. | add. δε BΔ. Arm. (vid. Mar. xiv. 9.) (et amen Syr. Pst.)
13. εαν] αν DL. 69. *Orig.* iv. 14ᵃ.
— τουτο] om. 69.
— λαληθησεται] om. 69.
14. Ισκαριωτης Syr.Hcl. Memph. Theb. *Orig.* iv. 385ᵉ. *Eus.* D.E. 468ᶜ. 479ᵈ. | Σκαριωτης D. *Fuld. For.* Syr.Pst. (Scariot *Am. ff*¹. *Orig. Int.* 894ᵉ. Scarioth *a.b.ff*²*.g*¹·². Scariotha *c.* Scariothes *f.* Carioth *h.*)
15. ειπεν] praem. και D. Latt. (praec. "abiit"). Syr.Pst. Æth. *Orig. Int.* iii. 894ᵉ. | Contra, *Orig.* iv. 385ᵉ. *Eus.* D.E. *bis.* ‖ add. αυτοις D. Latt. Syr. Pst. Memph. Æth. *Orig. Int.* ii. 161ᵇ. iii. 894ᵉ. *Eus.* D.E. *bis.* | Contra, rel. *Orig.* iv. 385ᵉ.
— καγω ABE*. rel. *Orig.* iv. 385ᵉ. *Eus.* D.E. *bis.* | και εγω DΔ. 1. E²FGH MUV.
— οἱ δε] οις δε D*.
— αυτῳ] αυτων A.
— αργυρια BL. rel. Vulg. *c.f.ff*¹*.g*¹·². rel. *Orig.* iv. 385ᵉ. *Eus.* D.E. 468ᶜ. | αργυρα A. | στατηρας D. *a.b.* *Orig. Int.* iii. 894ᵉ. *Eus.* D.E. 479ᵈ. | στατηρας αργυριου 1. *h.*
16. αποτε (*sic*) D.
— παραδῳ] add. αυτοις D Gr. *b.c.h.* Syr.Hier. Memph. Arm. *Orig. Int.* iii. 894ᵉ. *Eus.* D.E. 468ᶜ. (vid. Luc. xxii. 6). | Contra, BL. 69. rel. (Latt.) Syrr.Pst. &Hcl. Theb. Æth.
17. λεγοντες] ante τῳ Ιησου 1. ‖ †add. αυτῳ ϛ. A. rel. *f.* Syr.Pst. Æth. *Orig. Int.* iii. 895ᶜ. (vid. Mar. xiv. 12). | om. BDLΔ. 1. 33. 69. K. (Latt.) Syr. H Memph. Theb. Arm. *Hil.* 740ᵇ.
— ἑτοιμασωμεν ABL. 33 (*sic*) rel. Latt. rel. | -σομεν D. 1. 69. KU. *Orig.* iii. 256ᵇ.
18. ὁ δε *b.c.f.ff*²*.g*²*.h.* | add. Ιησους L. 33. 69. M. Vulg. *a.ff*¹*.g*¹. Æth. *Orig. Int.* iii. 895ᶜ.
— ειπεν Vulg. *f.ff*¹·²*.g*¹·²*.h.* Syr.Hcl. *Orig. Int.* iii. | add. αυτοις 69. KM. *a.b.c.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.
— ὑπαγε V.
— ὁ διδασκαλος λεγει] om. A.
— ποιω] ποιησω D.
19. συνεταξεν] προσεταξεν M txt.U.
— και ἡτοιμασαν το πασχα] om. G.
20. δωδεκα BD(ιβ′). 1. rel. Theb. | add. μα-

10. huic mulieri *Cl.* | opus enim *Cl.* | 14. Iscariotes *Cl.* | 17. autem die *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. 19 καὶ ἐποίησαν
οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοί-
μασαν τὸ πάσχα.
σοθ/δ 147 20 Ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώ-
δεκα· 21 καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν
§ Z σπ/α ὅτι εἷς § ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22 καὶ λυπούμενοι
§ C σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ,§ *εἷς″ ἕκαστος†, Μήτι
σπα/β ἐγώ εἰμι, κύριε; 23 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ὁ ἐμβάψας
μετ' ἐμοῦ ‡ τὴν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ,″ οὗτός με παρα-
δώσει. 24 ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέ-
σπβ/ϛ γραπται περὶ αὐτοῦ, οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι'
οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ,
σπγ/ι εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. 25 ἀποκριθεὶς δὲ
Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν εἶπεν, Μήτι ἐγώ εἰμι,
ῥαββί; λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶπας.
ΞΔ' σπδ/α 148 26 c Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς†
c 1 Cor. 11:23-25. ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκλασεν, καὶ ‡ δοὺς″ τοῖς μαθη-
ταῖς† εἶπεν, Λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά
σπε/β μου. 27 καὶ λαβὼν† ποτήριον [καὶ] εὐχαριστήσας
ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων, Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· 28 τοῦτο
γάρ ἐστιν τὸ αἷμά μου† τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ

apud te facio pascha cum discipulis meis. 19 Et fecerunt discipuli sicut constituit illis Iesus, et paraverunt pascha.

20 Vespere autem facto discumbebat cum duodecim discipulis; 21 (279,4.) et edentibus illis dixit, Amen dico vobis quia unus vestrum me traditurus est. 22 (280,1.) Et contristati valde coeperunt singuli dicere, Numquid ego sum, domine? 23 (281,2.) At ipse respondens ait, Qui intingit mecum manum in parapside, hic me tradet. 24 Filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de illo; (282,6.) vae autem homini illi per quem filius hominis traditur: bonum erat ei si natus non fuisset homo ille. 25 (283,10.) Respondens autem Iudas, qui tradidit eum, dixit, Numquid ego sum, rabbi? ait illi, Tu dixisti.

26 (284,1.) Cenantibus autem eis accepit Iesus panem et benedixit, ac fregit deditque discipulis suis et ait, Accipite et comedite: hoc est corpus meum. 27 (285,2.) Et accipiens calicem gratias egit et dedit illis dicens, Bibite ex hoc omnes: 28 hic est enim sanguis meus novi testamenti,

---

θητων ALΔ. 33. M. *Am. f.ff*[1]*.g*[1]. Syr. Hcl. Syr.Hier. Memph. Arm. | add. *μαθ. αυτου* Vulg.*Cl. a.b.c.h.* Syr.Pst. Æth. *Orig. Int.* iii. 896[b].
21. *αμην δε λεγω* V.
22. *αυτῳ* ABZ. 1. 33. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. | om. D. 69. Latt. Memph. Æth. *Orig. Int.* iii. 896[d]. *Eus.* D.E. 475[d]. (*λεγειν, μητι εγω* om. rel. *Orig.* iv. 436[d]).
— *εἱς ἑκαστος* BCDZL. 33. 69. M. *l.* Syr.Hcl.mg. (Memph. ut vid.) Theb. Æth. (unus unus Syr.Pst.) | *om. *εἱς* ϛ. ΔE. rel. Syr.Hcl.txt. Arm. *Eus.* D.E. (singuli dicere Vulg. *b.c.f.ff*[1.2.] *g*[1.2.]*h. Orig Int.* iii. dicere singuli *a*). ‖ add. †*αυτων* ϛ. AD. rel. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. *Eus.* D.E. | om. BCZL. 33. Latt. Theb. Æth.
23. *ὁ δε*] add. *Ιησους* 69. *a.* Theb.
— *ὁ εμβαψας* *Orig.* i. 407[d]. 442[a]. | *ὁ ενβαπτομενς* D.
— *μετ' εμου την χειρα εν τῳ τρυβλιῳ* ABZL. 33. Latt. (Arm.) Æth. *Orig.* i. (407[d].) *Orig. Int.* iii. 897[f]. (*εις το τρυβλιον Orig.* i.) | *την χειρα μετ' εμου εις το τρυβλιον* D. (Syrr.Pst.&Hcl.) Memph. Theb. (Arm. edd.) (*Orig.* iv. 442[a].) (*εν τω τρυβλιω* Syr.Hcl.mg. *Gr. Orig.*) | ‡*μετ' εμου εν τῳ τρυβλιῳ την χειρα* ϛ. C. rel.
24. *μεν*] add. *ουν* DZ. | Contra, ABC. rel.
— *περι αυτου*] *περι ἑαυτου* A.
— *καλον*] praem. *δια τουτο* D.
— *ει ουκ*] *η ουκ* AΔ. (*εγενηθη* A.)
25. *ὁ Ιουδας* D.
— *ῥαββι*] *ῥαββει* ADΔ.EFK. Theb. | Contra, B*s*CL. 1. 33. 69. GHMS*s*UV*s*. (h. Z).
26. *εσθιοντων δε αυτων* Vulg. *f.ff*[1]. *Orig. Int.* iii. 898[a]. | *αυτων δε εσθιοντων* D. 69. *a.b.c.ff*[2]*.g*[1.2.]*h.* Syrr.
— *ὁ Ιησους*] ante *λαβων* D. (Contra, *Orig. Int.* iii.) | om. Δ. | om. *ὁ* M.
— *αρτον*] †praem. *τον* ϛ. A. rel. | om. BCDZL. 1. 33. G.
— *ευλογησας* BCDZL. 33. G. Latt. Syrr. Pst.&Hcl.mg. Memph. Theb. Arm. Æth. | *ευχαριστησας* AΔ. 1. 69. EFHKMSUV. Syr.Hcl.txt. *Orig. Int.* iii. 898[a]. (vid. Luc. xxii. 19 et 1 Cor. xi. 24).
— *δους τοις μαθ. ειπεν* BDZL. 1. 33. 69. Memph. | ‡*εδιδου″ τοις μαθ.* †*και″ ειπεν* ϛ. AC. rel. (Latt.) Syrr.Pst.& Hcl. (Theb.) Arm. Æth. ‖*μαθηταις*] add. *αυτου* U. Latt. Syr.Pst. Æth. *Orig. Int.* iii.
27. *ποτηριον*] †praem. *το* ϛ. ACD. 69. rel. | om. BZLΔ. 1. 33. EFG.
— *και ευχαρ.* ABD. rel. *Orig. Int.* iii. 898[c]. | om. *και* CZLΔ. 1. 33. Arm. (gratias egit Vulg. *b.c.* [hiat *a.*]).
— *πιετε*] praem. *λαβετε* *b.g*[1]*.h.* (Syr.Pst.) (Memph.) vid. *Clem.* 186. *Orig.* iii. 194[e].
— *πιετε εξ αυτ. παντ.*] om. *a.c.*
— *παντες* *Iren.* 332. *Orig.* iii. 720[d]. *Orig. Int.* iii. *Cypr.* 106. | om. D *nunc*, ubi deficit membrana. *b.*
28. *γαρ* *Orig. Int.* iii. *Cypr.* 106. | om. C[3]. 1. *a.c.* Syr.Pst. Æth. *Iren.* 332.
— *μου*] †add. *το* ϛ. AC. rel. Syr.Hcl. | om. B.*Btly.Blc.*DZL. 33. Syr.Pst.
— *καινης διαθηκης* ACD. rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Iren.* 332. *Orig. Int.* iii. 898[a]. *Cypr.* 106. (hiat Theb.) (novi et aeterni *b*). | om. *καινης* BZL. 33. (vid. Mar. xiv. 24, ubi *καινης* non legitur in BCDL. et aliis).
— *περι* *Clem.* 186. | *ὑπερ* D. *Orig.* iii. 194[e].

20. discipulis suis *Cl.* | 23. *om.* in *Am.** | 24. tradetur *Cl.* | 28. *id.*

ABCD (Z) [II].
LΔ.
1. 33. 69.
EFGHKMSUV.

29. καιν. μεθ' ὑμ.

¶ Z — σπϛ
d ‖ Mar. 14:26-31. ϛ
‖ Lu. 22:39. σπζ δ
§ II — σπη
e Zec. 13:7. ϛ
f Lu. 22:33, 34. Jo. 13:38. σπθ α
σϟ ϛ
σϟα
g ‖ Mar. 14:32-42. α
‖ Lu. 22:40-46. σϟβ ϛ
36. μαθηταῖς αὐτοῦ

πολλῶν ‡ ἐκχυννόμενον" εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 29 λέγω
δὲ ὑμῖν,† οὐ μὴ πίω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ ‡ γενήματος"
τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω
μεθ' ὑμῶν¶ καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου.
30 d Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
149 31 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πάντες ὑμεῖς
σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ § νυκτὶ ταύτῃ· γέ-
γραπται γάρ, e Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ ‡ διασκορ-
πισθήσονται" τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης. 32 μετὰ δὲ τὸ
ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 33 f ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, Εἰ† πάντες σκανδα-
λισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι.
34 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ
τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με.
35 λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθα-
νεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μα-
θηταὶ εἶπον. 36 g Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς
χωρίον λεγόμενον ‡ Γεθσημανεῖ," καὶ λέγει τοῖς μαθη-
ταῖς, Καθίσατε αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀπελθὼν ‡ ἐκεῖ προσ-
εύξωμαι." 37 καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο

qui pro multis effunditur in remissionem peccatorum. 29 Dico autem vobis, non bibam a modo de hoc genimine vitis usque in diem [illum] cum illud bibam vobiscum novum in regno patris mei. 30 (286, 6.) Et hymno dicto exierunt in montem oliveti.

31 (287, 4.) Tunc dicit illis Iesus, Omnes vos scandalum patiemini in me in ista nocte: (288, 6.) scriptum est enim, Percutiam pastorem, et dispargentur oves gregis. 32 Postquam autem resurrexero, praecedam vos in Galilaeam. 33 (289, 1.) Respondens autem Petrus ait illi, Etsi omnes scandalizati fuerint in te, ego numquam scandalizabor. 34 Ait illi Iesus, Amen dico tibi quia in hac nocte ante quam gallus cantet ter me negabis. 35 (290, 6.) Ait illi Petrus, Etiamsi oportuerit me mori tecum, non te negabo. Similiter et omnes discipuli dixerunt. 36 (291, 1.) Tunc venit Iesus cum illis in villam quae dicitur Gesemani, (292, 6.) et dixit discipulis suis, Sedete hic donec vadam illuc et orem. 37 Et adsumto Petro et

28. εκχυννομενον ACDZLΔ. 1. 33. | ‡ εκχυνομενον ϛ. Bs. rel. *Orig.* iii. (εκχεομενον *Clem.* 186).
29. ὑμιν] † add. ὁτι ϛ. ABsCL. rel. *f.ff*². *g*². Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (vid. Mar. xiv. 25). | om. DZ. 1. 33. 69. (Latt.) Arm. Æth. *Iren.* 332. *Orig.* iii. 194ᶠ. *Cypr.* 106.
— τουτου του] om. τουτου Δ. Arm. | om. του CL.
— γενηματος ACDLΔ. 1. EFHMUV. (h.Z). | ‡ γεννηματος ϛ. Bs. 33s. 69s. GKSs. *Clem.* 186. (γεννημα Syr.Hcl.mg. *Gr.*)
— πινω ABC (e spat.) rel. | πιω D. *Clem.* 186. *Orig.* iii. *Eus.* in Es. 454ᵈ. in Ps. 448ᵇ.
— μεθ' ὑμων καινον ABD. rel. vv. (om. μεθ' ὑμ. *c.*) *Iren.* 332. *Orig.* iii. *Orig. Int.* i. 104ᵇ. ii. 220ᶜ. 221ᵃ. iii. 89ᵇ. 899ᵃ. | καινον μεθ' ὑμων CZL. 1. 33. Æth. *Eus.* in Es. in Ps.
31. εν εμοι *Orig.* i. 104ᵇ. iv. 411ᵇ. 412ᶜ. 453ᵃ. *Hil.* 743ᵇ. (εν μοι L). | om. 69. *Hil.* 87ᵈ.
— διασκορπισθησονται AB*Btly.*CIIL. 33. 69. GH*M. *Orig.* iv. 453ᵃ. | ‡ διασκορπισθησεται ϛ. D. rel. *Orig.* iv. 412ᶜ. *Eus.* Ec. Pr. 130. in Ps. 383ᵃ. (vid. Barnab. 5).
33. ει] † add. και ϛ. FsKMs. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Orig.* iv. 412ᶜ. 437ᵃ. | om. ABCDIILΔ. 1. 33. 69. EGHSUV. *a.b c.ff*². Memph. Theb. *Orig. Int.* iii. 900ᶠ. (et si Vulg. *f.ff*¹.*g*¹·²·*h.*)
33. εγω] add. δε C³. 69. EFGHKMU. *h.* Memph. Theb. Arm. Æth. | Contra, ABC*DIILΔ. 1. 33. FSV. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. *Orig.* iv. *bis.* *Orig. Int.* iii.
— ad fin.] add. εν σοι F.
34. εν Vulg. *f.ff*¹.*g*¹·²· | om. D. *a.b.c.h.*
— πριν] add. η L.
— αλεκτορα φωνησαι] αλεκτοροφωνιας L. 1. *Orig.* i. 401ᵇ. (προ αλεκτ. *Orig.* i.)
— τρις] post απαρν. με A. (Contra, *Orig. Int.* iii. 897ᵈ. 900ᶠ. 913ᶠ.)
— απαρνησῃ ADIIL. rel. | -σει B*Btly.*C.
— με] ante απαρν. 33. Latt. *Hil.* 741ᵃ.
35. ὁ Πετρος] om. ὁ D.
— δεη με] δεη μαι AC. 33. | δεοιμι 69.
— απαρνησομαι BsCDII. rel. | απαρνησωμαι A. 69. EGKUV. | αρνησομαι H.
— ὁμοιως] add. δε AΔ. 1. 69. EFGHKMUV. (*a*). Memph. Theb. Æth. (vid. Mar. xiv. 31). | Contra, BsCDZ. 33s. rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. *Orig. Int.* 900ᵃ.
— και] om. 69.
— ειπον] ειπαν 33. 69.
36. ερχεται] ερχονται E*.
— μετ' αυτων *f.h.* *Orig. Int.* iii. 901ᶠ. *Hil.* 741ᶜ. | post Ιησους D. (Latt.) Arm. (om. ὁ Ιησους Memph.)
36. Γεθσημανει AB.*Btly.*CII(L) 1. (33). 69. F(K)S(U). Syr.Hcl.mg. *Gr.* Vulg. *Cl.* *ff*¹.*g*¹·²· (Memph.) Theb. *Orig. Int.* iii. 901ᶠ. *Hil.* 741ᶜ. (Γ[..]σημανει II | -νι L. 33. U. Syr.Hcl.mg. Memph.) | Γεσσημανει ΔEG²V. | Γεθσαμανει D. *f.* Arm.ed. | Γεσσημανη G*H. | ‡ Γεθσημανη ϛ. M txt. ΓΗΘ. M mg.rubr. (Gethaseman Æth. Gedsemani *Am.* Gedsamani *a.b.* Gessamani *c.h.* Getsamani *ff*². Gedsimon Syr.Pst.)
— τοις μαθηταις] add. αυτου ACD. 1. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Æth. *Hil.* | om. αυτου BsII (ut vid. e. spat.) L. 33. rel. Theb. | αυτοις 69. Arm.
— αυτου post καθ. Syr.Hcl.mg. *Gr.* *Orig. Int.* iii. 902ᶠ. | ὡδε 33. | om. αυτου C*.
— οὑ ABsII. rel. | om. C. 33. M*. | (ου αν A) | αν DLΔ. 1. 69. KM man.rec.
— εκει προσευξ. BDL. 33. 69. *a.b.c.f.* *ff*².*h.* Memph. Theb. Æth. *Hil.* 741ᶜ. *Orig. Int.* iii. 902ᶠ. | ‡ προσευξ. εκει ϛ. ACII. rel. Syr.Hcl. (illuc et orem. Vulg. *ff*¹.*g*¹·²·*h.*) (om. εκει Syr.Pst. Arm.). ‖ προσευξωμαι] -ξομαι DFH.

29. in diem cum illum *Am.* | 36. Gethsemani *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν.
σλγ δ 38 τότε λέγει αὐτοῖς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου
ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ᾽ ἐμοῦ.
σλδ α 39 καὶ ‡προσελθὼν″ μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον
αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων, Πάτερ [μου,] εἰ
σλε α δυνατόν ἐστιν, ‡παρελθάτω″ ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸ ποτήριον
σλϛ β τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ᾽ ὡς σύ. 40 καὶ
ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθ-
εύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε
σλζ ι μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ᾽ ἐμοῦ; 41 γρηγορεῖτε καὶ
προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν
πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

ρλη ϛ 150 42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο
λέγων, Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο† παρελθεῖν†
ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. 43 καὶ
ἐλθὼν ‡πάλιν εὗρεν αὐτοὺς″ καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ
αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. 44 καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς
44. [ἐκ τρίτου] ‡πάλιν ἀπελθών,″ προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λό-
¶ II σλθ δ γον εἰπών. 45 τότε ἔρχεται¶ πρὸς τοὺς μαθητὰς† καὶ
λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε [τὸ] λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε·

duobus filiis Zebedaei coepit contristari et mestus esse. 38 (293, 4.) Tunc ait illis, Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic et vigilate mecum. 39 (294, 1.) Et progressus pusillum procidit in faciem suam orans et dicens, Pater, si possibile est transeat [a me] calix iste: (295, 1.) verum tamen non sicut ego volo sed sicut tu. 40, (296, 2.) Et venit ad discipulos et invenit eos dormientes, et dicit Petro, Sic non potuistis una hora vigilare mecum? 41 Vigilate et orate ut non intretis in temtationem: (297, 4.) spiritus quidem promtus est, caro autem infirma.

42 (298, 6.) Iterum secundo abiit et oravit dicens, Pater mi, si non potest hic calix transire nisi bibam illum, fiat voluntas tua. 43 Et venit iterum et invenit eos dormientes; erant enim oculi eorum gravati. 44 Et relictis illis iterum abiit et oravit tertio eundem sermonem dicens. 45 (299, 4.) Tunc venit ad discipulos suos et dicit illis, Dormite iam et requiescite: ecce

---

38. *αυτοις*] add. ὁ Ιησους C^{3}ΔEFGHKM SUV *a.f.h.* Syr.Hcl. | Contra, ABC* DIIL. 1. 33 (sic.) 69. Vulg. *b.c.ff*$^{1.2.}$ *g*$^{1.2.}$*l.* Syr.Pst. rel.
39. *προσελθων* ACDIILΔ. 1. 33. 69. EF GHKSUV Syr.Hcl. | ‡ *προελθων* ϛ. BsM. vv. ut vid. (progressus Latt.)
— *πατερ μου* ABsCDII. rel. (Latt.) vid. ver. 42. *Hil.* 743^{c}. 1059^{d}. 1060^{a}. | om. *μου* LΔ. 1. *Am. a. Iren. Gr.* 38. *Orig.* i. 291$^{b.c.}$ 292$^{a.b.}$ 409$^{a.b.}$ 734^{a}. iv. 248^{c}. 443^{a}. *Orig. Int.* iii. 902^{d}. 903^{c}. 952^{e}. *Eus.* D.E. 224^{c}. in Es. 544^{b}. in Ps. 53^{a}. 55^{b}. 550^{c}. 552^{b}. *Cypr.* 208. 311. *Hil.* 741^{d}. 743^{e}.
— *παρελθατω* ACDLΔ. 33. EFG. | ‡ *παρελθετω* ϛ. BsII. rel. *Iren. Orig. septies. Dion. Alex.* p. 30. *Eus.* D.E. in Es. in Ps. quater. (om. *απ᾽ εμου Am.*)
— ad fin.] add. Luc. xxii. 43, 44. C^{3}mg. 69.
40. *μαθητας*] add. *αυτου* D. Vulg. *Cl.* (Latt.) Syr.Pst. Memph. Æth. *Orig. Int.* 903^{d}. *Hil.* 1060^{b}. | Contra, *Am. g*^{2}. Syr.Hcl. Theb. Arm.
— *αυτους*] post *καθευδοντας* L.
— *τῳ Πετρῳ*] *αυτοις* 69. FKM. Syr.Hcl. mg.
— *οὑτως*] om. Δ. 1.
42. *ισχυσατε* BCDII. rel. *Orig. Int.* iii. 903^{d}. 905^{a}. *Hil.* 1060^{b}. | *ισχυσας* A. *ff*^{2}.*g*^{2}. Syr.Hcl.mg. Arm. edd.
— *εκ δευτερου*] post *απελθων* 33. Syr. Pst. (post *προσηυξ.* Memph.)
— *προσηυξατο*] add. ὁ Ιησους L. 1. 69. Arm.
— *λεγων*] om. B. *Btly. Blc. g*^{1}.
— *πατηρ μου*] om. *μου a.c. Eus.* in Ps. 550^{d}. 552^{b}. *Hil.* 741^{e}. 744^{d}. | Contra, *Orig.* i. 410^{b}. *Orig. Int.* iii. 904^{e}. *Hil.* 1061^{b}. (vid. ver. 39.)
— *ου*] om. 69.
— *δυναται*] ? *δυνατον* E*.
— *τουτο*] om. V. ‖ † add. *το ποτηριον* ϛ. E. rel. (Latt.) Syr.Pst. Memph. Arm. *Hil.* 741^{e}. | habet ante *τουτο* D. 69. *l. Hil.* 1061^{b}. | om. ABCIIL. 1. 33. *b.ff*^{2}. Syr.Hcl. Theb. Æth. *Orig.* i. 409^{c}. 410^{b}. *Orig. Int.* 904^{b}. *Eus.* D.E. 224^{c}. in Es. 544^{c}. in Ps. 550^{d}. 552^{b}. (om. et Δ e corr. habet Δ* post *απ᾽ εμου*).
— *παρελθειν*] *απελθειν* H. | † add. *απ᾽ εμου* ϛ. ACII. rel. *f.ff*^{2}. Syr.Hcl. Arm. *Orig. Int.* 904^{b}. *Hil.* 1061^{b}. (vid. ver. 39.) | om. BDL. 1. 33 (ut vid. è spat.) 69. (Latt.) Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Orig.* 409^{c}. 410^{b}. *Eus.* D.E. 224^{c}. 550^{d}. 552^{b}. *Hil.* 741^{e}. 744^{d}.
43. *παλιν ευρ. αυτους* B. *Btly.* CDIIL. 1. 33. (Vulg.) (Latt.) Syrr.Pst. & Hcl. mg. (Memph. Theb.) Arm. (*παλιν* ante *ελθων* Theb. (Æth.) iterum ad suos discipulos Memph.) | ‡ *ευρ. αυτους παλιν* ϛ. A. rel. *a.* Syr.Hcl.txt. ‖ *ευρεν* ABCDIILΔ. 1. 33. 69. K. | ‡ *ευρισκει* ϛ. E. rel.
— ad fin.] add. *απο ὑπνου* (*a.*)*b.g*^{1}.
44. *παλιν* ante *απελθων* BCDIIL. 33. (Latt.) Memph. (Theb.) (ante *αυτους* Theb.) | post *προσηυξατο* AΔK. Syr. Hcl. | ‡ post *απελθων* ϛ. E. rel. *f.* Syr.Pst. Æth. (post *εκ τριτου* Arm.) | om. 1. 69. U txt. *For. a.*
— *εκ τριτου* BCIIL. rel. (Latt.) rel. | om. AD. 1. K. *a.b.* | om. *εκ* E*.
— *ειπων* ACDII (e spatio) rel. | add. *παλιν* BL. (*a.*) Memph.
45. *μαθητας*] † add. *αυτου* ϛ. D. rel. Latt. Syr.Pst. Memph. Æth. *Orig. Int.* 905^{f}. | om. ABCLΔ. 1. 33 (ut vid. è spat.) 69. KM. Syr.Hcl. Theb. Arm.
— *το λοιπον*] om. *το* BCL. (vid. Mar. xiv. 41.) | Contra, AD. rel. (hiat 33.)
— *αναπαυεσθε*] -*εσθε*; U.

---

39. pater mi *Cl.* | *om.* a me *Am.* | 40. discipulos suos *Cl.*

ABCD[N]. L Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV.

ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παρα-
δίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. 46 ἐγείρεσθε ἄγωμεν·
ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.
ΞΕʹ τ h ||Mar. 14:43-46. α ||Lu. 22:47-49. ||Jo. 18:3, etc. 151 47 h Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ Ἰούδας εἷς
τῶν δώδεκα ἦλθεν, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ
μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυ-
τα β τέρων τοῦ λαοῦ. 48 ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν ἔδωκεν
αὐτοῖς σημεῖον λέγων, Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν·
κρατήσατε αὐτόν. 49 καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ
εἶπεν, Χαῖρε ῥαββί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 50 ὁ δὲ
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἑταῖρε, ‡ ἐφ' ὃ″ πάρει; τότε
προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν
τβ i ||Mar. 14:47-52. α ||Lu. 22:50-53. ||Jo. 18:10, 11. καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 51 i καὶ ἰδοὺ εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ
ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασεν τὴν μάχαιραν αὐτοῦ,
καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖλεν αὐτοῦ
τγ ι τὸ ὠτίον. 52 τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀπόστρεψόν
j Rev. 13:10. ‡ τὴν μάχαιράν σου″ εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· j πάντες
γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν ‡ μαχαίρῃ″ ἀπολοῦνται.
53. ἄρτι post δύναμαι 53 ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι † παρακαλέσαι τὸν πατέρα
μου, καὶ παραστήσει μοι * ἄρτι″ ‡ πλείω″ † δώδεκα

appropinquavit hora, et filius hominis tradetur in manus peccatorum. 46 Surgite, eamus: ecce adpropinquavit qui me tradit.

47 (300, 1.) Adhuc ipso loquente, ecce Iudas unus de duodecim venit, et cum eo turba multa cum gladiis et fustibus, missi a principibus sacerdotum et senioribus populi. 48 (301, 2.) Qui autem tradidit eum, dedit illis signum dicens, Quemcumque osculatus fuero, ipse est, tenete eum. 49 Et confestim accedens ad Iesum dixit, Have rabbi, et osculatus est eum. 50 Dixitque illi Iesus, Amice, ad quod venisti? Tunc accesserunt et manus iniecerunt in Iesum et tenuerunt eum. 51 (302, 1.) Et ecce unus ex his qui erant cum Iesu extendens manum exemit gladium suum, et percutiens servum principis sacerdotum amputavit auriculam eius. 52 (303, 10.) Tunc ait illi Iesus, Converte gladium tuum in locum suum: omnes enim qui acceperint gladium gladio peribunt. 53 An putas quia non possum rogare patrem meum, et exhibebit mihi modo plus quam duodecim le-

45. ιδου *Orig. Int.* iii. | om. 1. | add. γαρ BE. Theb. Arm. (add. post ηγγικεν 1.)
— ωρα] add. μου 1. | Contra, *Orig. Int.* iii.
— και ὁ υἱος του ανθρ. *Orig. Int.* iii. | του υἱου του ανθρ. και L.
46. αγωμεν] add. εντευθε G. *a.* Arm.
47. και ετι *f. Orig. Int.* iii. 906ᵇ. *Hil.* 745ᶜ. | ετι δε D. | adhuc (Latt.) Theb. *Lcf.* 219.
— αυτου] τουτου 69.
— πρεσβυτερων] praem. των Δ.
48. αν BCDL. rel. *Orig.* i. 395ᶠ. | εαν ΑΔEFGHKMV. *Orig.* i. 435ᵉ. *Eus.* D.E. 475ᵈ.
49. ειπεν] add. αυτῳ C. Memph. Æth. *Eus.* D.E. 475ᵈ. | Contra, *Orig. Int.* iii. 906ᵃ.
— ῥαββι] ῥαββει AB.*Btly.*DΔ. 69. EFHKM. Theb. (Contra, CL. 1. 33. GS*s* UV*s*. Memph.)
50. ὁ δε Ιησους ειπεν αυτῳ *Orig. Int.* iii. 906ᵃ. | ειπεν δε αυτῳ ὁ Ιησους D. (Latt.) (Æth.) (*Lcf.* 219.)
— ἑταιρε] post παρει D. *a.c.f.* Syr.Pst. *Lcf.* | Contra, Latt. rel. *Orig. Int.* iii. *Eus.* D.E. 475ᵈ.
— εφ' ὁ AB.*Bch.*CDLΔ. 69. EFGHKMSV | ‡ εφ' ῳ ς. 1*s*. 33. U. *Eus.* D.E.
— και εκρατησαν] κρατησαν Δ.

51. μετα Ιησου ACD. rel. *Orig. Int.* iii. 907ᵉ. | μετ' αυτου B.*Btly.Blc.* | μετα του Ιησου L.
— απεσπασεν] επεσπασε 69.
— παταξας Vulg. *ff*¹. *Orig.* (i. 395ᵇ.) *Orig. Int.* iii. | επαταξεν D. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. *Lcf.*
— αφειλεν Vulg. *ff*¹. *Orig. Int.* iii. | praem. και DU* (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. *Lcf.*
— ωτιον] add. το δεξιον *g*². Memph.
52. τοτε] om. Mtxt.
— την μαχ. σου B.*Btly.*DL. 1. 69. Latt. *Orig.* i. 395ᵇ. | ‡ σου την μαχ. ς. AC. rel. | om. σου 33. KU. Syr.Pst. Memph.
— λαβοντες *Orig.* i. | λαμβανοντες 1.
— μαχαιρῃ AB*.*Bch.*C (e corr.?*)L. 33. | ‡ μαχαιρᾳ ς. B²C*D. rel. *Orig.* i.
— απολουνται ABCDL. 1. 33. rel. *Orig.* i. *Orig. Int.* iii. 907ᶜ·ᵈ· | αποθανουνται Δ. 69. FHKMSUV. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
53. δοκεις] δοκει σοι C*. ut vid. 1. Syr. Hcl.mg. *Orig.* i. 395ᶜ.
— *αρτι post παραστ. μοι BL. 33. Vulg. *ff*¹.*g*¹. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. | †ante παρακαλ. ς. ACD.rel. *a.b.*(*c*).*ff*². *g*².*h.* Syr.Hcl. *Orig.* i. *Orig. Int.* iii. 907ᶠ. (om. *f.l.* Æth. *Orig. Int.* iii. 908ᶜ.)

53. πλειω BD. | ‡ πλειους ς. AC. rel. *Orig.* i. | praem. ὡδε 1.
— δωδεκα] † praem. η ς. AC. rel. *Orig.* i. | om. BDL. || add. milia *b.c.f.ff*².*g*¹.*h.* *Hil.* 94ᵇ. 745ᵈ.
— λεγεωνας B. 1. 69. rel. *Orig.* i. *Orig. Int.* iii. *bis.* | λεγειωνης D* (λεγειονας D².) | λεγεονας (sic.) Syr.Hcl.mg.*Gr.* λεγεωνων C. 33. K. | λεγεονων ΑΔ. | λεγιωνων L.
— αγγελων *Orig.* i. *Orig. Int.* iii. | αγγελους ΔK.
54. πληρωθωσιν *Orig.* i. 395ᶜ. | πληρωθησονται D. (Scr. prophetarum *b.c.f.ff*¹.)
— δει *Orig.* i. | εδει C. 1.
55. ειπεν ὁ Ιησους] ὁ Ιησους ειπεν D. *a.*
— εξηλθατε ABCLΔ. 33. 69. EFG. | ηλθατε D. | ‡ εξηλθετε ς. K. rel. *Eus.* D.E. 476ᵇ. *Pet. Alex.* ap. Routh. iv. 33. (add. ad me *a.c.*)
— προς ὑμας CD. 1. rel. Latt. Syrr.Pst. &Hcl. Arm. *Orig. Int.* iii. 906ᵇ. *Eus.* D.E. (vid. Mar. xiv. 49.) | om. BL. 33. Memph. Theb. | post εκαθεζομην A. Æth.
— εν τῳ ἱερῳ ante εκαθ. BL. 1. 33. Syr.

46. tradet *Cl.* | 47. adhuc eo *Cl.* | 49. ave *Cl.* | 50. ad quid *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

λεγεῶνας ἀγγέλων; 54 πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γρα-
φαὶ ὅτι οὕτως δεῖ γενέσθαι;
τδ α 152 55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς
ὄχλοις, Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ‡ἐξήλθατε″ μετὰ μαχαιρῶν καὶ
ξύλων συλλαβεῖν με; καθ' ἡμέραν [πρὸς ὑμᾶς] ‡ ἐν
τῷ ἱερῷ ἐκαθεζόμην διδάσκων″, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ
τε ς με. 56 τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ
γραφαὶ τῶν προφητῶν. τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέν-
k Mar. 14:53-65. τς ‖Lu. 22:54, 55. α τες αὐτὸν ἔφυγον. 57 k Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν
ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμ-
§ N τζ ε ματεῖς καὶ οἱ §πρεσβύτεροι συνήχθησαν. 58 ὁ δὲ Πέτρος
ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ
ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπη-
ρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος.
l ‖ Lu. 22:66-71. τη β 153 59 l Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς † καὶ τὸ συνέδριον ὅλον
ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν
‡ θανατώσουσιν,″ 60 καὶ οὐχ εὗρον,† πολλῶν ‡ προσελ-
τθ ς θόντων ψευδομαρτύρων″†. ὕστερον δὲ προσελθόντες
m Jo. 2:19. c. 27:40. δύο † 61 εἶπον, Οὗτος ἔφη, m Δύναμαι καταλῦσαι τὸν
61. [αὐτὸν] οἰκοδ. ναὸν τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι†.

giones angelorum? 54 Quomodo ergo implebuntur scripturae quia sic oportet fieri?

55 (304, 1.) In illa hora dixit Iesus turbis, Tamquam ad latronem existis cum gladiis et fustibus comprehendere me: cotidie apud vos sedebam docens in templo, et non me tenuistis. 56 (305, 6.) Hoc autem totum factum est ut implerentur scripturae prophetarum. Tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt. 57 (306, 1.) At illi tenentes Iesum duxerunt ad Caiaphan principem sacerdotum, ubi scribae et seniores convenerant. 58 (307, 4.) Petrus autem sequebatur eum a longe usque in atrium principis sacerdotum: et ingressus intro sedebat cum ministris ut videret finem.

59 (308, 2.) Principes autem sacerdotum et omne concilium quaerebant falsum testimonium contra Iesum, ut eum morti traderent, 60 et non invenerunt, cum multi falsi testes accessissent: (309, 6.) novissime autem venerunt duo falsi testes 61 et dixerunt, Hic dixit, Possum destruere templum dei et post triduum aedificare illud.

Pst. (Memph. Theb.) Arm. *Orig. Int.* iii. 908c. (*εκαθ. καθ' ἡμ. εν τῳ ἱερῳ.* Memph. Theb.) | post *εκαθ.* CDK. *a.b.c.ff*2*.g*2*.h.* Arm. (cdd.) (Æth.) *Eus.* D.E. *Orig. Int.* iii. 906b. | ‡ post *διδασκων* ς. A. rel. Vulg. *f.ff*1*.g*1. Syr.Hcl.
55. *εκαθεζομην* *Eus.* D.E. | *εκαθημην* D.
— *διδασκων*] om. 1.
56. *μαθηται*] add. *αυτου* B.*Btly.Blc. a.h.* Theb. Æth. | Contra, ACD. rel.
—, 57. *εφυγον· οἱ δε κρατησαντες* *bis* B*.
57. *απηγαγον* *Orig.* iv. 386a. | *απηγον* C. (add. *αυτον* Memph. Theb.)
— *Καιαφαν* *Am. Orig.* iv. | *Καειφαν* D. Caipham Vulg. *Cl.* (Latt.) | *Καιαφα* H.
58. *ηκολουθει αυτῳ*] *ηκολουθσαν* ῶ (sic. ut vid.) 33. (om. *αυτῳ* *g*2.)
— *απο* ABDN rel. *Orig. Int.* iii. 909a. | om. CLΔ. 1. 33. F. Arm.
59. *οἱ δε αρχιερεις* MSS. (Latt.) rel. *Orig. Int.* iii. 909c. (*Eus.* in Ps. 386a.) | *ὁ δε αρχιερευς* (*a*). Memph. (cdd.) Theb. *Orig.* i. 315h. iv. 386a MS. (princeps vero *a.*) ‖ † add. *και οἱ πρεσβυτεροι* ς. ACN. rel. *f.* Syrr. Pst. & Hcl. Æth. *Orig. Int.* iii. 909c. | om. BDL. 69. (Latt.) Memph. Theb. Arm. *Orig.* i. 315b. iv. 386a. *Eus.* in Ps.
59. *ὁλον*] ante *το συνεδριον* N.
— *αυτον θανατωσ.* BCD *Gr.* NL. 1. 33. 69. Latt. *Orig. Int.* iii. 909c. | *θανατωσ. αυτον* AΔEFGHKMSUV. Arm. *Orig.* i. iv. 386b. *Eus.* in Ps.
— *θανατωσουσιν* ACDNLΔEFGH. *Orig.* iv. | ‡-*σωσιν* ς. B*s*(? C*). 1*s*. 33*s*. 69. rel. *Orig.* i.
60. *ουχ* BC. rel. | *ουκ* ADN.
— *εὑρον* AB*s*CDK. rel. *Orig.* i. 315b. iv. 386b. | *ηὑρον* NEG. ‖ † add. *και* ς. AC2 N2. 33. rel. *f.ff*2*.h.* Syrr. Pst. & Hcl. Æth. *Orig. Int.* iii. 909c. | om. BC*N*L. 1. Vulg. *a.b.ff*1*.g*1.2*.l.* Memph. Theb. Arm. *Orig.* i. 315c. iv. 386b. | add. *το ἑξης και* D. (om. *και ουχ ευρ. c*).
— *πολλων προσελθοντων ψευδομαρτυρων* ABL. 33. *Orig.* i. 315c. iv. 386b. | *προσελθ. πολλ. ψευδ.* 1. (Syr. Pst.) (Syr. Hier.) Memph. Theb. | ‡ *πολλων ψευδομαρτυρων προσελθοντων* ς. CN. rel. Latt. (Syr. Hcl.) Arm. | *πολλων ψευδομαρτυρων ελθοντων* 69. K. | *πολλοι προσηλθον ψευδομαρτυρες* D. (Syrr. Pst. & Hcl.) (Syr. Hier.) (Æth.) (*Orig. Int.* iii. 909c.) ‖ † add. *ουχ εὑρον* ς. AC2. 33. rel. *a.*(*c.*)(*f.*)(*ff*2.)(*h.*) Syr. Hcl. (Æth.) (*ουχ ηὑρον* N2EG.) *Orig. Int.* iii. 909c. | om. BC*N*L. 1. Vulg. *b.ff*1*.g*1.2*.l.* Syr. Pst. Syr. Hier. Memph. Theb. Arm. *Orig.* i. iv. ‖ add. *και ουκ εὑρον το ἑξης* D.
— *προσελθοντες*] *ηλθον* D. Latt.
— ad fin.] † add. *ψευδομαρτυρες* ς. A2 CD. rel. Latt. Syr. Hcl. Arm. *Orig.* iv. *Orig. Int.* iii. 909f. (*μαρτυρες* A* ut vid. *τινες ψευδομαρτυρες* N.) | om. BL. 1. Syr. Pst. Syr. Hier. Memph. Theb. Æth. *Orig.* i.
61. *ειπον*] praem. *και* D. Latt. Syr. Pst. Æth. | Contra, *Orig.* i. iv. *Orig. Int.* iii. 909f.
— *οὑτος εφη* Vulg. *a.ff*1*.g*1.2. *Orig.* i. 315c. 394e. iv. 200b. 386b. | *τουτον ηκουσαμεν λεγοντα* D. (*b*).(*c*).(*f*).(*ff*2).(*h*).
— *του θεου* *Orig.* i. *bis.* iv. *bis.* *Orig. Int.* iii. | *τουτον* C2. (hoc Dei *b.c.ff*2*.h.*)
— *οικοδομησαι*] add. † *αυτον* ς. ADN. rel. Vulg. *a.f.ff*1.2*.g*1.2. Syrr. Pst. & Hcl. *Orig. Int.* iii. 931c. | om. B. 1. 69. Arm. Æth. *Orig.* i. *bis.* iv. 386b. | ante *οικοδ.* CL. 33. *b.h.* *Orig.* iv. 200b. *Orig. Int.* iii. (aliud ante *οικοδ.* *c.*)

56. adimplerentur *Cl.* | 57. Caipham *Cl.* | 61. reaedificare *Cl.*

ABC(D)[Z](N). L[X]Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV.
§ Z

62 καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Οὐδὲν ἀπο-
κρίνῃ; τί οὗτοί σου § καταμαρτυροῦσιν; 63 ὁ δὲ
Ἰησοῦς, ἐσιώπα. καὶ† ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, Ἐξορ-
κίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ
σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. 64 λέγει αὐτῷ ὁ
τι α Ἰησοῦς, Σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνά-
μεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.
¶ N τια ς 65 τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέῤῥηξεν¶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων,
§ Goth. τιβ β † Ἐβλασφήμησεν· τί ἔτι χρείαν § ἔχομεν μαρτύρων;
65. βλασφημίαν [αὐτοῦ] ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν†. 66 τί ὑμῖν δοκεῖ;
οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον, Ἔνοχος θανάτου ἐστίν.
n ‖Mar. 14:65-67. ‖Lu. 22:63-65. τιγ α 67 n τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκο-
λάφισαν αὐτόν· οἱ δὲ ‡ ἐράπισαν″ 68 λέγοντες, Προ-
φήτευσον ἡμῖν, χριστέ, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε;
§ X Ξς′ τιδ o ‖Mar. 14:69-72. α ‖Lu. 22:55-62. ‖Jo. 18:17, 18. 25-27. 154 69 o § Ὁ δὲ Πέτρος ‡ ἐκάθητο ἔξω″ ἐν τῇ αὐλῇ·
καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα, Καὶ σὺ
ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. 70 ὁ δὲ ἠρνήσατο
ἔμπροσθεν πάντων λέγων, Οὐκ οἶδα τί λέγεις. 71 ἐξελ-
τιε α θόντα δὲ † εἰς τὸν πυλῶνα εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει
71. αὐτοῖς ἐκεῖ, [καὶ] οὗτος ἦν τοῖς ἐκεῖ,¶ Καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.
¶ Z 72 καὶ πάλιν ἠρνήσατο ‡ μετὰ″ ὅρκου ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν

62 Et surgens princeps sacerdotum ait illi, Nihil respondis ad ea quae isti adversum te testificantur? 63 Iesus autem tacebat. Et princeps sacerdotum ait illi, Adiuro te per deum vivum ut dicas nobis si tu es Christus filius dei. 64 (310, I.) Dicit illi Iesus, Tu dixisti: verum tamen dico vobis, a modo videbitis filium hominis sedentem a dextris virtutis, et venientem in nubibus caeli. 65 (311, 6.) Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua dicens, Blasphemavit: (312, 2.) quid adhuc egemus testibus? ecce nunc audistis blasphemiam. 66 Quid vobis videtur? At illi respondentes dixerunt, Reus est mortis. 67 (313, I.) Tunc expuerunt in faciem eius et colaphis eum ceciderunt, alii autem palmas in faciem ei dederunt, 68 dicentes, Prophetiza nobis, Christe, quis est qui te percussit? 69 (314, I.) Petrus vero sedebat foris in atrio, et accessit ad eum una ancilla dicens, Et tu cum Iesu Galilaeo eras. 70 At ille negavit coram omnibus dicens, Nescio quid dicis. 71 (315, I.) Exeunte autem illo ianuam vidit eum alia et ait his qui erant ibi, Et hic erat cum Iesu Nazareno. 72 Et iterum negavit cum iuramento quia non novi hominem.

---

62. αποκρινῃ] -νει H.
— σου] σοι A*.
63. Ιησους] om. EF.
— εσιωπα. και] †add. αποκριθεις ς. A CN. rel. *a.b.c.f.ff².h.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. | om. BZL. 1. 33. 69. G. Vulg. *ff¹.g¹·².l.* Memph. Æth. *Orig.* iv. 386ᵇ. *Orig. Int.* iii. 910ᶜ. | εσιωπα αποκρ. δε U. | εσιωπα αποκρ. ουν D.
— εξορκιζω ABCZN. rel. *Orig.* iv. | ορκιζω DL. 69.
— του θεου 2°] add. του ζωντος C*NΔ. *ff²*. Syr.Hcl. Memph. Theb. | Contra, ABC³ZL. rel. *Orig.* iv. *Orig. Int.* iii.
64. ειπας] add. ὁτι εγω ειμι Δ.
— πλην] add. δε Δ* Syr.Pst.
— ὑμιν] add. ὁτι D. Syr.Pst.
— εκαθημενον N*.
65. λεγων] †add. ὁτι ς. AC*. | om. BC² DZL. 33. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Orig.* iv. 386ᶜ. *Orig. Int.* iii. 911ᵃ.
— εχομεν] εχωμεν H.
— βλασφημιαν] †add. αυτου ς. AC. rel *b.f.ff².g²*. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. *Orig. Int.* iii. 911ᵃ. | om. BD ZL. Vulg. *a.c.ff¹.g¹.h.l.* Memph. Theb.

66. αποκριθεντες Vulg. *f.ff¹·².g¹·²*. *Orig.* iv. 386ᶜ. | απεκριθησαν παντες και D. *a.b.c.h.*
— ειπον] ειπαν 33.
67. οἱ δε] αλλοι δε D. (Latt.) Goth.
— ερπισαν ACDZLΔ. | ‡ερραπισαν ς. Bs. rel. ‖add. αυτον D. 1. G. *a.b.c.f. ff¹.g¹*. Syrr.Pst.&Hcl. (in faciem *Am. g²*. in faciem ei *Orig. Int.* iii. 911ᵈ. in faciem ejus Vulg. *Cl.* Theb.)
69. εκαθητο ante εξω BDZL. 1. 33. Latt. Syr.Pst. Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 912ᶜ. | ‡post ς. ACX. rel. Syr.Hcl. Goth. | post αυλῃ Δ*.
— Γαλιλαιου *Orig. Int.* iii. | Ναζωραιου C. Syr.Pst.
70. εμπροσθεν] add. αυτων AC*XΔ. 1. FHKMSUV. Goth. (ut vid.) | Contra, BC²DZL. 33. 69. EG. Latt. rel. *Orig. Int.* iii. 900ᵈ. 912ᵈ.
— παντων] om. K.
— τι] ὁ 1.
— λεγεις *Orig. Int.* iii. *bis.* | add. ουδε επισταμαι DΔ. 1. *a.b.* Syr.Hier.
71. εξελθοντα δε] †add. αυτον ς. AC. rel. *b.* Arm. | om. BZL. 33. *a.* Goth. | εξελθοντος δε αυτου D. (Latt.) Memph. Theb. *Orig. Int.* iii. 912ᵈ.

71. αυτον (ante αλλη)] om. 1.
— αλλη] add. παιδισκη D. Vulg. *Cl. a.b. c.ff².h.* (Arm.) *Orig. Int.* | Contra, *Am. f.ff¹.g¹*.
— τοις εκει BDGsKSs. Verss. | αυτοις εκει ACZLXΔ. 1. 33. 69. E*FHMUV. (? Goth.) (ei ibi *Orig. Int.*)
— και οὑτος ACL. rel. Verss. | om. και B. *Btly.* D. Syr.Pst. *ed.* Theb.
— Ναζωραιου] Ναζαρηνου 1. | Γαλιλαιου E* (ut vid.)
72. μετα AB. *Btly.* CLΔ. 33. K. | ‡ μεθ' ς. D. rel.
— ὁτι Vulg. *f.ff¹.g¹·².h.* | λεγων D. *b.c.(f.) ff².(h.)*
73. προσελθοντες] praem. παλιν 1. (προσελθοτες 33.)
— και συ Vulg. *f.ff¹·².g¹·².* | om. D. 1. | post es *a.(b.c.h.)* | om. και *b.c.h.*
— και γαρ *Orig. Int.* iii. 912ᵈ. | add. Γα-

62. respondes *Cl.* | 64. virtutis dei *Cl.* | 67. ejus dederunt *Cl.* | 70. quod *Am.** | 71. alia ancilla *Cl.*

Vulg. a. b. c. Syrr. P. H. Memph. Theb. [Goth.] Arm. Æth.

ἄνθρωπον. 73 μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶ-
τες εἶπον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ·
καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. 74 τότε ἤρξατο
‡ καταθεματίζειν″ καὶ ὀμνύειν ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρω-
τιϛ β πον. καὶ ‡ εὐθὺς″ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 75 καὶ ἐμνήσθη
ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος† Ἰησοῦ εἰρηκότος† ὅτι Πρὶν
ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν
ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.

73 Et post pusillum accesserunt qui stabant et dixerunt Petro, Vere et tu ex illis es: nam et loquella tua manifestum te facit. 74 Tunc coepit detestari et iurare quia non novisset hominem. Et continuo gallus cantavit. 75 (316,2.) Et recordatus est Petrus verbi Iesu quod dixerat, Prius quam gallus cantet ter me negabis, et egressus foras ploravit amare.

XXVII. • τιζ β 155 1 P Πρωΐας δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον
P ||Mar. 15: 1. ||Lu. 23: 1. ||Jo. 18:28. ¶ D
πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ
τιη α κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν,¶ 2 καὶ δή-
σαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν† †Πιλάτῳ τῷ
ἡγεμόνι.
ΞΖ' τιθ ι 156 3 Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ ‡ παραδοὺς″ αὐτὸν ὅτι
κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ‡ ἔστρεψεν″ τὰ τριάκοντα
ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ† πρεσβυτέροις 4 λέγων,
4. αἷμα δίκαιον Ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον. οἱ δὲ εἶπον, Τί πρὸς
ἡμᾶς; σὺ ‡ ὄψῃ.″ 5 καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ‡ εἰς τὸν
ναὸν″ ἀνεχώρησεν, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. 6 οἱ δὲ
ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια ‡ εἶπαν,″ Οὐκ ἔξεστιν
6. κορβᾶν βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός

1 (317,2.) Mane autem facto consilium inierunt omnes principes sacerdotum et seniores populi adversus Iesum, ut eum morti traderent. 2 (318,1.) Et vinctum adduxerunt eum et tradiderunt Pontio Pilato praesidi. 3 (319,10.) Tunc videns Iudas, qui eum tradidit, quod damnatus esset, paenitentia ductus rettulit triginta argenteos principibus sacerdotum et senioribus 4 dicens, Peccavi tradens sanguinem iustum. At illi dixerunt, Quid ad nos? tu videris. 5 Et proiectis argenteis in templo recessit, et abiens laqueo se suspendit. 6 Principes autem sacerdotum acceptis argenteis dixerunt, Non licet mittere eos in corbanan, quia pretium san-

---

λιλαιος ει, και C*. Syr.Hcl*. | ad fin. ver. om. L.
73. δηλον σε ποιει Vulg.*f.ff*¹.*g*¹·². *Orig.Int.* iii. | ὁμοιαζει D. *a.b.c.ff*².*h.*
74. καταθεμιτιζειν ABCDLXΔ 1. 33. 69. EFGHKMSUV | ‡ καταναθεματιζειν ϛ.
— ευθυς BL. | ‡ευθεως ϛ. ACD. 1. 33. rel.
75. Ἰησοῦ] † praem. του ϛ. C²L. rel. | om. AB.*Bch.*C*DXΔEFGH.
— ειρηκοτος] † add. αυτῳ ϛ. ACX. rel. *b.*(hiat *a.*)*f.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Æth. *Orig. Int.* iii. 912ᵈ. | om. BDL. 33. (Latt.) Theb. Arm.
— ὁτι] om. D. Latt. Æth.
— πριν] add. η A.
— αλεκτορα φωνησαι | αλεκτοροφωνιας 1. | αλεκτορ φωνησαι 69.
— τρις] post απαρνησῃ με 69. | (απαρνησει C.)
1. ελαβον (Latt.) rel. *Orig.Int.* iii. 914ᵃ. | εποιησαν D. *a.c.f.* Arm.
— ὡστε θανατωσαι] ἱνα θανατωσουσιν D. | (ὡστε] ὁπως S.) | αυτον ante θανατωσαι 69 txt. θανατωσουσιν 69 mg*.

2. παρεδωκαν] † add. αυτον ϛ. AC³. rel. Syrr.Pst.(& Hcl.†) Memph. Theb. Goth. *Orig. Int.* iii. 914ᵇ. *Pet. Alex.* ap. Routh. iv. 33. | om. B.*Btly.Blc.*C*L. 33. K. Latt. Syr.Hcl.† Arm. *Orig.* iv. 435ᶜ. *Orig. Int.* iii. 914ᵃ.
— Πιλατῳ] † praem. Ποντιῳ ϛ. ACX. rel. Latt. *d.* Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. | om. BL. 33. Syr.Pst. Memph. Theb. *Orig.* iv. *Pet. Alex.*
— τῳ ἡγεμ.] om. τῳ Δ.
3. παραδους B.*Btly.*L. 33. Latt. Syr.Hcl. *Orig. Int.* iii. 914ᵉ. | ‡ παραδιδους ϛ. AC. rel. *Orig.* i. 396ᵃ. *Eus.* D.E. 480ᵈ.
— εστρεψεν BL. *Orig.* i. iv. 435ᵉ. (εστρεφε *Orig.* iv. 435ᶜ.) misit *d.* (hiat D.) | ‡ απεστρεψεν ϛ. AC. rel. *Eus.* D.E.
— πρεσβυτεροις] † praem. τοις ϛ. AX. rel. | om. B.*Btly.*(in ipsa coll.)CL. 33. *Orig.* i. iv. 435ᶜ·ᵉ· *Eus.* D.E. (ipsa collatio Bentleii non om. τοις ante αρχιερ.) || add. του λαου Arm. Æth.
4. αθωον AB txt.*Bch.*C. rel. Syrr.Pst.& Hcl. (et Hcl.mg. *Gr.*) Goth. *Orig.* i. 396ᵇ MS. iv. 435ᶜ. *Eus.* D.E. 480ᵈ. (hiat D.) | δικαιον B.mg.*Bch.*L. Syr.

Hier. Memph. Theb. Arm. *Orig.* i. 396ᵇ·ᶜ· ed. iv. 436ᵃ. 445ᵈ. justum Latt. *Orig. Int.* iii. 914ᶜ. iv. 664ᶜ. *Cypr.* 290. (dis.) *Hil.* 746ᵈ. *Lcf.* 221. utramque lectionem habet Æth.
4. ειπον *Orig.* i. | ειπαν L. 33. *Eus.* D.E.
— οψῃ ABCLXΔ. 33. 69(?²). FGHKMSV. Syr.Hcl.mg. *Gr. Orig* iv. 435ᶜ. | ‡ οψει ϛ. 1. 69* ut vid. EU. *Orig.* i. *Eus.* D.E.
5. εις τον ναον BL. 33. 69. Goth. Æth. *Orig.* i. *Eus.* D.E. 480ᵈ. 481ᶜ. | ‡ εν τῳ ναῳ ϛ. AC. rel. Latt. Syrr.
— ανεχωρησεν *Orig. Eus.* D.E. | απεχ. C.
6. ειπαν B.*Btly.*L. 33. *Eus.* D.E. | ‡ ειπον ϛ. AC. rel.
— κορβαναν AB².*Bch.*CL. rel. *Am.* (*ff*¹.) Syr.Hcl.(et mg. *Gr.*) Arm. *Eus.* D.E. *Hil.* 747ᵃ. | κορβαν B**Bch.* *f.g*¹. Æth. Corbam *a.d.h.* (loculum *b.c.ff*².) | κορβανα X. (Syr.Pst. Syr.Hier.) | κορβονᾶ 33. | κορβοναν EKM. 69mg*. (Vulg. *Cl.*) *Orig. Int.* iii. 914ᵈ. | γολγοθαν 69 txt. | κορβανον Memph. (Theb.) Goth.

75. flevit *Cl.*
6. eos mittere *Cl.*

A B (C) [D]. L (X) Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV.

ἐστιν. 7 συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν
τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. 8 διὸ
q Act. 1:19. ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος q ἕως τῆς σήμε-
ρον. 9 τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ
r Zec. 11:12, 13. προφήτου λέγοντος, r Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀρ-
γύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ
υἱῶν Ἰσραήλ, 10 καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ
κεραμέως, καθὰ συνέταξέν μοι κύριος.
s ‖Mar. 15:2-20. ‖Lu. 23:2-25. τκ α 157 11 s Ὁ δὲ Ἰησοῦς ‡ ἐστάθη″ ἔμπροσθεν τοῦ
t Jo. 18:33. ἡγεμόνος· t καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων,
¶ C Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων¶; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη,
τκα δ αὐτῷ, Σὺ λέγεις. 12 καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ
§ D ¶ X τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων§ οὐδὲν¶ ἀπεκρί-
νατο. 13 τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος, Οὐκ ἀκούεις πόσα
σοῦ καταμαρτυροῦσιν; 14 καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς
οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν.
u Jo. 18:39, 40. τκβ β 158 15 u Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν

guinis est. 7 Consilio autem inito emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinorum. 8 Propter hoc vocatus est ager ille Acheldemach, ager sanguinis, usque in hodiernum diem. 9 Et tunc impletum est quod dictum est per Hieremiam prophetam dicentem, Et acceperunt triginta argenteos pretium appretiati quem appretiaverunt a filiis Israhel, 10 et dederunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi dominus.

11 (320, 1.) Iesus autem stetit ante praesidem, et interrogavit eum praeses dicens, Tu es rex Iudaeorum? Dicit ei Iesus, Tu dicis. 12 (321, 4.) Et cum accusaretur a principibus sacerdotum et senioribus, nihil respondit. 13 Tunc dicit illi Pilatus, Non audis quanta adversum te dicant testimonia? 14 Et non respondit ei ad ullum verbum, ita ut miraretur praeses vehementer.

15 (322, 2.) Per diem autem sollemnem consueverat praeses di-

---

7. δε] τε HM.
8. αγρος εκεινος] add. Haceldama hoc est. Vulg. *Cl.* Acheldamac hoc est *a.*(*ff*[1]). Acheldemach quod est *b.c.g*[1].*ff*[2].*g*[2].*h.l.* Acheldemach *Am.* (*Fuld.*) *Orig. Int.* iii. 914[d]. Echeldemach hoc est *d.* | om. *f.* *Eus.* D.E. 481[a].
9. Ἰερεμιου BL. rel. (Latt.) Syr.Hcl.txt. Syr.Hier. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. *Eus.* D.E. | om. 33. *a.b.* Syr.Pst. | Ιηρεμιου AC*. | ηρεμιου 69. | Esaiam *l.* Zachariam Syr.Hcl.mg. | "Inter ea quae scripta sunt non invenitur hoc Jeremias alicubi prophetasse in libris suis qui vel in ecclesiis leguntur, vel apud Judaeos referuntur: si quis autem potest scire, ostendat ubi sit scriptum: suspicor aut errorem esse scripturae, et pro Zacharia positum Jeremiam aut esse aliquam secretam Jeremiae scripturam in qua scribitur." *Orig. Int.* iii. 916[f]. [monendus est lector de hiatibus prophetae Jeremiae in versione LXX, sicut in ecclesiis legebatur.] Ἐπιστήσεις, ἐπεὶ μὴ ταῦτα φέρεται ἐν τῇ τοῦ Ἱερεμίου προφητείᾳ, εἴτε χρὴ ὑπονοεῖν περιῃρῆσθαι αὐτὰ ἐξ αὐτῆς κατά τινα ῥαδιουργίαν, ἢ καὶ σφάλμα γραφικὸν γεγονέναι, τῶν ἀμελέστερον τὰ τῶν ἱερῶν εὐαγγελίων ἀντίγραφα πεποιημένων σφαλέντος τινος, καὶ ἀντὶ μὲν τοῦ Ζαχαρίου Ἱερεμίαν τεθεικότος *Eus.* D.E. 481[b]. "Hoc testimonium in Jeremia non invenitur; in Zacharia vero, qui pene ultimus est duodecim prophetarum, quaedam similitudo fertur, et quamquam sensus non multum discrepet, tamen et ordo et verba diversa sunt. Legi nuper in quodam Hebraico volumine, quod Nazarenae sectae mihi Hebraeus obtulit, Jeremiae apocryphum, in quo haec ad verbum scripta reperi: sed tamen mihi videtur magis de Zacharia sumtum testimonium." *Hier.* in loc. (vii. 228). "Si quis autem movetur quod hoc testimonium non invenitur in Scriptura Jeremiae prophetae, et ideo putat fidei evangelistae aliquid derogandum, primo noverit non omnes codices evangeliorum habere, quod per Jeremiam dictum sit, sed tantum modo per prophetam. Possemus ergo dicere his potius codicibus esse credendum, qui Jeremiae non habent: dictum est enim hoc per prophetam, sed Zachariam, unde putatur codices esse mendosos qui habent nomen Jeremiae, quia vel Zachariae habere debuerunt, vel nullius, sicut quidam, sed tantum, per prophetam dicentem, qui utique intelligitur Zacharias. Sed utatur ista defensione, cui placet: mihi autem cur non placeat, haec caussa est, quia et plures codices habent Jeremiae nomen; et qui diligentius in Graecis exemplaribus Evangelium consideraverunt, in antiquioribus Graecis ita se perhibent invenisse: et nulla fuit caussa cur adderetur hoc nomen, ut mendositas fieret: cur autem de nonnullis codicibus tolleretur, fuit utique caussa, ut hoc audax imperitia faceret, cum turbaretur quaestione, quod hoc testimonium apud Jeremiam non inveniretur." *August.* de cons. Evangelist. iii. 7. 29. (Ed. Bassani. iv. 150).
9. Ισραηλ] om. K.
10. εδωκαν *Orig. Int.* iii. *Eus.* D.E. 481[a]. (ed.) | εδωκεν A* ut vid. | εβαλον 69. | εδωκα Syrr.Pst.&Hcl. Syr.Hier. *Eus.* D.E. 481[a]. (MSS.)
— καθα *Eus.* D.E. | καθως 1.
— κυριος *Eus.* D.E. | praem. ὁ 1.
11. εσταθη BCL. 1. 33. *Orig.* i. 315[c] (MS). | ‡ εστη ς. A. rel. *Orig.* i. 315[c] (ed.) (εστι EK).
— Ιησους 2° *Orig.* i. *Orig. Int.* iii. 916[c]. | om. L.
— αυτῳ *Orig.* i. *Orig. Int.* iii. | om. L. 33. *a.* Syr.Hier. Memph. Theb. Arm.
12. των πρεσβ. ABsΔ. rel. | om. των LX. 1. 69. (hiat 33). *Orig.* i. 315[d]. iv. 386[c].
— απεκρινατο ABsLΔ. 1. rel. (hiat 33). (Latt.) Syrr. *Orig.* i. ed. | απεκρεινετο D. *b.ff*[2].*h.* Syr.Hier. *Orig.* i. MS. et iv. *Orig. Int.* iii. 917[b].

---

8. Haceldama hoc est ager sanguinis *Cl.* | 9. *om.* et *ante* tunc *Cl.* | 11. dicit illi *Cl.* | 13. dicunt *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. (Goth.) Arm. Æth. — τκγ δ — ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ἤθελον. 16 εἶχον δὲ τότε
δέσμιον ἐπίσημον, λεγόμενον Βαραββᾶν· 17 συνηγμέ-
νων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος, Τίνα θέλετε
17. [τὸν] Βαραββᾶν — ἀπολύσω ὑμῖν; Βαραββᾶν, ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον
χριστόν; 18 ᾔδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐ-
τκδ ι — τόν. 19 καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέ-
στειλεν πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα, Μηδὲν
¶ Goth. — σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ¶ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμε-
τκε α — ρον κατ᾽ ὄναρ δι᾽ αὐτόν. 20 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσ-
βύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους, ἵνα αἰτήσωνται τὸν
Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. 21 ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς, Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο
τκϛ η — ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ ‡ εἶπαν," * Τὸν" Βαραββᾶν. 22 λέγει
αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος, Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγό-
μενον χριστόν; Λέγουσιν† πάντες, Σταυρωθήτω.
23. λέγει αὐτοῖς ὁ ἡγεμών, — 23 ὁ δὲ† ἔφη, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσῶς
ἔκραζον λέγοντες, Σταυρωθήτω.

mittere populo unum vinctum
quem voluissent. 16 (323, 4.) Ha-
bebat autem tunc vinctum in-
signem qui dicebatur Barabbas.
17 Congregatis ergo illis dixit
Pilatus, Quem vultis dimittam
vobis, Barabban an Iesum qui
dicitur Christus? 18 Sciebat
enim quod per invidiam tradi-
dissent eum. 19 (324, 10.) Sedente
autem illo pro tribunali misit
ad illum uxor eius dicens, Nihil
tibi et iusto illi: multa enim
passa sum hodie per visum
propter eum. 20 (325, 1.) Principes
autem sacerdotum et seniores
persuaserunt populis ut peterent
Barabban, Iesum vero perde-
rent. 21 Respondens autem prae-
ses ait illis, Quem vultis vobis de
duobus dimitti? At illi dixe-
runt, Barabban. 22 (326, 1.) Dicit
illis Pilatus, Quid igitur faciam
de Iesu qui dicitur Christus?
23 Dicunt omnes, Crucifigatur.
Ait illis praeses, Quid enim mali
fecit? At illi magis clamabant
dicentes, Crucifigatur.

---

13. *ποσα*] *τοσα* D*.
— *σου*] post *καταμαρτυρουσιν* D*. (Contra, *Orig.* i. 315^{d}.)
— *καταμαρτυρουσιν* *Orig.* i. | *κατηγορουσιν* 1. Æth. (hiat 33).
14. *προς ουδε* ABs(L)Δ. 1. 33. rel. (*Orig.* i. 315^{d}). | om. D. Latt. (exc. Vulg.) Theb. (Arm.)
— *ουδε ἑν*] *ουδεν* L. *Orig.* i. 315^{d}.
— *τον ἡγεμονα*] om. Syr.Pst.
15. *ἑορτην*] praem. *την* D.
— *ἑνα τῳ οχλῳ δεσμιον* ABLΔ. 1. rel. Theb. Goth. Æth. | *ἑνα δεσμ. τ. οχλ.* D. Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. | *τ. οχλ. ἑνα δεσμ.* 69. M. *Am.* Latt. Syr.Hier. *Orig.-Int.* iii. 917^{b}. (populo dimittere unum vinctum Vulg. *Cl.*) | *ἑνα* post *τ. οχλ. δεσμ.* Arm. sic *vel* om. 33.
16. *ειχον*] habebat Vulg. *ff*^{1}.*g*^{1}. *Orig. Int.* iii. 918^{b}.
— *λεγομενον*] praem. *τον* D.
— *Βαραββαν* Syr.Hcl.mg. *Gr.* | *Βαρραβαν* 69. *c.g*^{2}. || praem. *Ἰησοῦν* sic 1*. Syr.Hier. Arm. (de hoc nomine in hoc loco tacent et Origenes ipse et Origenis interpres.) | Contra, ABDL. 1**. 33. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Æth. *Orig. Int.* (*sic*) iii. 918^{c}. vid. *Hil.* 748^{b}.
17. *ουν* ABsL. 1. 33. rel. Vulg. *ff*^{1}. Syr.Hcl. Memph. Theb. | *δε* D. 69. *a.b.c.f.ff*^{2}.*g*^{1}.*h.* (Syr.Pst.) Goth. (Æth.) | om. Arm.
— *τινα θελετε απολυσω ὑμιν*] om. E*. || post *θελετε* add. *των δυο* Δ. *a.* Syr.Hier. Arm. *Orig.* i. 316^{a}. *Orig. Int.* ii. 245^{a}. (Contra, *Orig. Int.* iii. 918^{c}.) || *ὑμιν*] ante *απολυσω* D. | add. *των δυο* 1*.
17. *Βαραββαν* sic sine add. ADL. rel. | praem. *τον* B. *Btly. Orig.* i. 316^{a}. || praem. *Ἰησοῦν τὸν* 1*. Syr.Hier. Arm. *Orig. Int.* iii. 918^{c}. Scholia Graeca. In codice S et aliis apud Bch. in margine est scholion: *Ἀναστάσιος ἐπίσκοπος Ἀντιοχ. Παλαιοῖς πάνυ ἀντιγράφοις ἐντυχὼν εὗρον καὶ αὐτὸν τὸν Βαραββᾶν Ἰησοῦν λεγόμενον· οὕτως γοῦν εἶχεν ἡ τοῦ Πιλάτου πεῦξις ἐκεῖ, "Τίνα θέλετε τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν, Ἰησοῦν τὸν Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν;" ὡς γὰρ ἔοικεν πατρωνυμία τοῦ λῃστοῦ ἦν ὁ Βαραββᾶς, ὅπερ ἑρμηνεύεται διδασκάλου υἱός.* ("In multis exemplaribus non continetur quod Barabbas etiam Jesus dicebatur, et forsitan recte, ut ne nomen Jesu conveniat alicui iniquorum." *Orig. Int.* iii. 918^{c}.) | *Ιησουν* non habent ABDL. 33. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Æth. et *Origenes* ipse i. 316^{a}. Optime redarguit eos Lachmannus qui putent post verba *Ιησουν Βαραββαν* in ver. 17 (et etiam in judicio nonnullorum in ver. 16) evangelistam scribere potuisse in ver. 20, *ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.*—Haec lectio orta fuisse videtur e litteris posterioribus vocis *ὑμιν* casu bis scriptis; *sic* ΥΜΙΝΙΝ; hinc ΥΜΙΝΙ̅Ν̅ i.e. *ὑμῖν* et *Ἰησοῦν*, sicut per compendium scribitur hoc nomen.
20. *οἱ δε αρχ.*] princeps autem sacerdotum *Am. f.h.*
— *πρεσβυτεροι*] add. *του λαου* F.
— *αιτησωνται* *Orig.* iv. 386^{d}. | *-σονται* EF^{2}HV. (*-σωσι Eus.* in Ps. 386^{b}.)
21. *ειπαν* DL. 33. | ‡ *ειπον* ϛ. ABs. rel.
— *τον Βαρ.* BL. 1. 33. | * om. *τον* ϛ. AD. rel.
22. *ποιησω* AB. rel. Vulg. *d.f.ff*^{1}.*g*$^{1.2.}$ | *ποιησωμεν* D. *Gr. a.b.c.ff*^{2}.*h.* *Orig. Int.* iii. 919^{a}.
— *λεγουσιν*] † add. *αυτῳ* ϛ. L. rel. *f.* Æth. | om. ABDΔ. 1. 33. 69. K. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. *Orig. Int.* iii. 919^{a}.
— *σταυρωθητω bis.* K. Æth.
23. *ὁ δε εφη* B. 33. 69. Syr.Hier. Theb. Arm. | *ὁ δε* † *ἡγεμων" εφη* ϛ. A. rel. Syr.Hcl. | *λεγει αυτοις ὁ ἡγεμων* DL. 1. Latt. Memph. Æth. (dicit eis Pilatus *Mm.* Syr.Pst. *ed.*)
— *περισσως*] *περισσοτερον* 1.
— *εκραζον*] *εκραξαν* D. Syr.Pst. (Contra, Syr.Hcl. Syr.Hier.)
— *λεγοντες*] om. 1. K. *a.b.* Theb.

---

15. populo dimittere *Cl.* | 19. ad eum uxor *Cl.* | 20. princeps *Am.*

A B D [N]. L Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV[F^{a}]. τκζ ι 159 24 Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλᾶτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ
μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς
χεῖρας ‡ κατέναντι″ τοῦ ὄχλου λέγων, Ἀθῶός εἰμι
ἀπὸ τοῦ αἵματος [τοῦ δικαίου] τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε.
§ F^{a} 25 καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπεν,§ Τὸ αἷμα αὐτοῦ
¶ F^{a} τκη α ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.¶ 26 τότε ἀπέλυσεν
§ N αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν·§ τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας
παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

τκθ ϛ 160 27 Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, παραλα-
βόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ᾽
ᵛ Jo. 19:2, etc. αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν· 28 ᵛ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν
‡ χλαμύδα κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ·″ 29 καὶ πλέξαν-
τες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν ἐπὶ ‡ τῆς κεφαλῆς″
αὐτοῦ, καὶ κάλαμον ‡ ἐν τῇ δεξιᾷ″ αὐτοῦ· καὶ γονυ-
29. ἐνέπαιξαν πετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγον-
τλ ϛ τες, Χαῖρε ‡ βασιλεῦ″ τῶν Ἰουδαίων· 30 καὶ ἐμπτύ-
σαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 31 καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέ-
δυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

24 (327, 10.) Videns autem Pilatus quia nihil proficeret sed magis tumultus fieret, accepta aqua lavit manus coram populo dicens, Innocens ego sum a sanguine iusti huius: vos videritis.
25 Et respondens universus populus dixit, Sanguis eius super nos et super filios nostros.
26 (328, 1.) Tunc dimisit illis Barabban, Iesum autem flagellatum tradidit eis ut crucifigeretur.

27 (329, 1.) Tunc milites praesidis suscipientes Iesum in praetorio congregaverunt ad eum universam cohortem: 28 et exuentes eum clamydem coccineam circumdederunt ei, 29 et plectentes coronam de spinis posuerunt super caput eius et harundinem in dextera eius, et genu flexo ante eum inludebant dicentes, Have rex Iudaeorum.
30 (330, 6.) Et exspuentes in eum acceperunt harundinem et percutiebant caput eius. 31 Et post quam inluserunt ei, exuerunt eum clamyde et induerunt eum vestimentis eius, et duxerunt eum ut crucifigerent. 32 (331, 1.)

24. *οφειλη* E*.
— *κατεναντι* BD. | ‡ *απεναντι* ϛ. A. rel.
— *ειμι*] add. *εγω* D. Latt.
— *του δικαιου τουτου* ϛ. L. 1. 33. rel. Vulg. *c.ff*^{1}.(^{2}.*g*$^{1.2.}$ ut vid.) Syr.Hel. | *τουτου του δικαιου* AΔ. *f.h.* Syr.Pst. Syr. Hier. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. *του δικαιου* BD. *a.b.* *Orig. Int.* ii. 245^{c}. iii. 917^{a}. 919^{d}.
25. *πας*] post *ὁ λαος* L.
26. *απελ. αυτους* V.
— *φραγελλωσας*] *φλαγελλ.* D*.
— *παρεδωκεν* ABs. 33. rel. | add. *αυτοις* D NL. 1. F. Latt. (exc. *b.*) Syr.Hier. Æth.
— *σταυρωθη* ABN. rel. Vulg. *f.ff*^{1}.*g*$^{1.2.}$ | *σταυρωσωσιν αυτον* D. *a.b.c.ff*^{2}.*h.* Syr.Hier. Æth.
27. *συνηγαγον*] *-γεν* D*Gr.* | praem. *και* 33. (Contra, *Eus.* D.E. 504^{c}.)
28. *εκδυσαντες* ANLΔ. 1. 33. 69. rel. Vulg. *f.ff*^{1}.*g*^{1}(ut vid.)*g*^{2}.*h.* Syrr.Pst.&Hel. Syr. Hier. Memph. Theb. Arm. *Eus.* D.E. 504^{c}. | *ενδυσ.* BD. *a.b.c.ff*^{2}. *Orig. Int.* iii. 919^{a}. | hoc add. *f.h.* (vid. Mar. xv. 17.) | *om. εκδυσ. αυτ.* Æth.
— *αυτον*] om. *b.* | add. *ειματιον πορφυρουν και* D. *a.b.c.f.ff*^{2}.*h.* vid. *Hil.* 748^{c}. (vid. Mar. xv. 17.) | add. *τα ἱματια αυτου* 33. Syr.Hel.mg. | non habent ABsN. 1. rel. Vulg. *ff*^{1}.*g*^{2}. rel. *Eus.* D.E.

29. *χλαμ. κοκκινην περιεθηκαν αυτῳ.* BDL. 69. Latt. Syr.Hier. Memph. Theb. *Eus.* D.E. 505^{d}. | ‡ *περιεθ. αυτ. χλαμ. κοκ.* ϛ. AN. rel. Syrr.Pst.&Hel. Arm. (Æth.) (chlamydem coccineam et purpuram circumdederunt ei. *Orig. Int.* iii.) | *χλαμυδα*] *-δαν* D. (*om. κοκκ.* Æth.)
— *πλεξαντες* Vulg. *f.ff*^{1}.*g*$^{1.2.}$ | om. *a.b. c.ff*^{2}. *Orig. Int.* iii.
— *επεθηκαν* ADL. 33. rel. *Eus.* D.E. 505^{d}. | *περιεθηκαν* B. | *εθηκαν* NΔ. 1. 69. K.
— *της κεφαλης* BL. 69. *Eus.* D.E. | ‡ *την κεφαλην* ϛ. ADN. | *τῃ κεφαλῃ* 33. H. (*αυτου τῃ κεφαλῃ επεθηκαν* 33.)
— *εν τῃ δεξιᾳ* ABDN(L). 1. 33. 69. Vulg. *a.c.ff*^{1}.*g*$^{1.2.}$ Syrr.Pst.&Hel.mg. Syr.Hier. Memph. Theb. Arm. Æth. (*επηδεξια* L.) | ‡ *επι την δεξιαν* ϛ. Δ. rel. *b.f.ff*^{2}.*h.* Syr. Hel.txt. (*εν τῃ χειρι* *Eus.* D.E.)
— *γονυπετησαντες*] *-τουντες* 69.
— *ενεπαιζον* AN. rel. Latt. Syrr.Pst. &Hel. Syr.Hier. *Eus.* D.E. | *ενεπαιξαν* BDL. 33. (vid. ver. 31.)
— *αυτον*] *om. Am. For. Tol. b.ff*^{1}.(*g*$^{1.2.}$ ut vid.) Syr.Hel.MS. Arm.
— *λεγοντες*] *δεροντες* A.
— *βασιλευ* B.*Bch.*DΔ. 1. (*βασιλευς* B.*Btly.* i. e. collator *ὁ* editionis Cephalaei deesse tantum notavit) | ‡ *ὁ βασιλευς* ϛ. AN 33. rel. *Eus.* D.E. (vid. Joh. xix. 3.)

30. *εις αυτον* *Eus.* D.E. | *αυτῳ* 33. (in faciem ejus *a.b.*)
31. *εξεδυσαν* *Eus.* D.E. 504^{d}. | *εκδυσαντες* L. 33.
— *αυτον τ. χλ.*] *αυτου τ. χλ.* 69.
— *και ενεδ.*] om. *και* 33. Theb.
— *και απηγ.* *Eus.* D.E. | om. *και* D*. Theb.
— *αυτον* ult^{o}.] om. 69.
32. *εὑρον*] *ηυρον* NEFG.
— *Κυρηναιον*] add. *εις απαντησιν αυτου* D. *a.b.c.ff*^{2}.*g*^{2}.*h.* | Contra, Vulg. *f.ff*^{1}.*g*^{1}. rel. *Orig. Int.* iii. 920^{c}. | add. *ερχομενον απ᾽ αγρου* 33.
33. *ελθοντες*] *εξελθοντες* M.
— *τοπον* ADNL. rel. | *τον τοπον τον* B.*Btly.*
— *Γολγοθα* Vulg. *c.f.ff*$^{1.2.}$*g*$^{1.2.}$*h.* Memph. Theb. Arm. Æth. | *Γολγολθα* Δ. | *Γολγοθαν* N. | *Γολλγοθα* F. (Golgotaha *a.* Golcotha *b.* Gogoltha Syrr.Pst.&Hel. Golgoltha Syr.Hier.)
— *ὁ εστιν* B.*Btly.* DNL. 1. 33. 69. E*F GHKMU. Latt. Memph. Theb. | ‡ *ὁς εστι* ϛ. AΔSsVs.
— *κρανιου τοπος λεγομενος* BL. 1. 33. *ff*^{1}. | ‡ *λεγομ. κραν. τοπ.* ϛ. AN. rel.

27. in praetorium *Cl.* | 29. illudebant ei *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth. — τλα α 32 ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι
Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν
αὐτοῦ.
τλβ 33 w Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθά,
w‖Mar. 15:21-41. α ‖Lu. 23:26. τλγ ‖Jo. 19:18. δ ‡ὅ″ ἐστιν ‡κρανίου τόπος λεγόμενος,″ 34 ἔδωκαν αὐτῷ
¶ N πιεῖν ‡οἶνον″ μετὰ χολῆς μεμιγμένον, καὶ ¶ γευσά-
τλδ α μενος οὐκ ‡ἠθέλησεν″ πιεῖν. 35 σταυρώσαντες δὲ
35. *βαλόντες* αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆ-
τλε α ρον·† 36 καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. 37 καὶ ἐπέ-
θηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ
γεγραμμένην, Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων.
τλϛ α 161 38 Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷς
τλζ ϛ ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων. 39 οἱ δὲ παραπορευό-
μενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς
αὐτῶν, 40 καὶ λέγοντες, Ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν
τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ
40. *θεοῦ εἶ* τλη β τοῦ θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 41 ὁμοίως [δὲ]
καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων
καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον, 42 ″Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν

Exeuntes autem invenerunt hominem Cyrenaeum nomine Simonem: hunc angariaverunt ut tolleret crucem eius.

33 (332, 1.) Et venerunt in locum qui dicitur Golgotha, quod est calvariae locus. 34 (333, 4.) Et dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum, et cum gustasset noluit bibere. 35 (334, 1.) Postquam autem crucifixerunt eum, diviserunt vestimenta eius sortem mittentes, ut impleretur quod dictum est per prophetam, Diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem. 36 Et sedentes servabant eum. 37 (335, 1.) Et inposuerunt super caput eius causam ipsius scriptam, Hic est Iesus rex Iudaeorum.

38 (336, 1.) Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones, unus a dextris et unus a sinistris. 39 (337, 6.) Praetereuntes autem blasphemabant eum, moventes capita sua 40 et dicentes, Qui destruebat templum dei et in triduo illud reaedificabat: salva temet ipsum: si filius dei es, descende de cruce. 41 (338, 2.) Similiter et principes sacerdotum inludentes cum scribis et senioribus dicentes, 42 Alios salvos fecit, se

---

Syr.Hcl. (*λεγομενον κρ. τ.* N). | om. *λεγομενος* D. (Latt.) Memph. Theb. Arm. | *μεθερμηνευομενος κραν. τοπ.* M. Syr. Pst. (Æth.)

34. *εδωκαν*] praem. *και* D. Latt. (exc. *f.*) Syr.Pst. *Orig. Int.* iii. 919^{d}.

— *πιειν* 1°. AB*s*N. rel. | om. L. Memph. Arm.MSS. | *πειν* D (*bis*). (Contra, 2°. *Orig.* i. 703^{c}.)

— *οινον* BDL. 1. 33. 69. K. Vulg. *a.b.ff*$^{1.2}$*.g*$^{1.2}$*.l.* Syr.Hcl.mg. Syr.Hier.(*bis*). Memph. Theb. Arm. Æth. *Hil.* 748^{f}. | ‡*οξος* ϛ. AN. rel. *c.f.h.* Syrr.Pst.& Hcl.txt. Syr.Hier. a sec. man. (semel.) *Orig. Int.* iii. 919^{d}.

— *ηθελησεν* BDL. 1. 33. 69. E^{2}. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. *Orig. Int.* iii. | ‡*ηθελε* ϛ. A. rel.

35. *βαλλοντες* B*s*L. rel. | *βαλοντες* AD. 1. *Eus.* D.E. 505^{b}.

— ad fin.] †add. *ινα πληρωθῃ το ρηθεν υπο του προφητου, Διεμερισαντο τα ιματια μου εαυτοις, και επι τον ιματισμον μου εβαλον κληρον* ϛ. (Δ). 1. (69). Vulg. *Cl.* et *Am.* *a.b.c.g*^{2}*.h.* (Syr. Pst. in edd. nonnullis). Syr.Hcl.txt. Arm. *Eus.* D.E. 505^{c}. | om. ABDL. 33. EFGHKMSUV. *Fuld. For. Tol. Emm. f.ff*$^{1.2}$*.g*^{1}*.l.* Syrr Pst.&Hcl.mg. Memph. Theb. Æth. "Haec periocha prophetae non inventa est in duobus (codd. Assemani "tribus") exemplaribus Graecis, neque in illo antiquo Syriaco." Syr.Hcl. mg. *Orig. Int.* iii. 919^{e}. *Hil.* 749^{a}. (e sil.) | *δια τ. προφ.* et *αυτοις* Δ. (*δια τ. προφ.* *Eus.*) | *δια τ. προφ.* et *κληρους* e corr. 69.

36. *εκει* *Orig. Int.* iii. 920^{c}. | om. Latt. (exc. *f.*) Arm. *Eus.* D.E. 505^{c}.

37. *επεθηκαν*] -*θησαν* Δ.

— *την αιτιαν αυτου*] ante *επανω τ. κεφ. αυτ.* 33. (post *γεγρ.* add. "haebreice (*sic*) graece et latine," *h*).

— *Ιησους*] om. *a b.ff*^{1}. Memph. Theb. | Contra, *Orig. Int.* iii. 921^{e}. 925^{a}.

38. post *δεξιων* add. nomine Zoatham, et post *ευωνυμων* add nomine Camma *c.*

39. *αυτον*] om. E.

— *τας κεφαλας* *Eus.* D.E. 477^{d}. 498^{c}. | *την κεφαλην* D. Memph.MS.

40. *λεγοντες*] add. *ουα* DΔM. Vulg. *Cl.* *a.b.c.ff*^{2}*.g*^{2} *h.l.* Syr.Hcl. (et mg. *Gr.*) Syr.Hier. Arm. *Orig. Int.* iii. 921^{c}. 922^{a}. *Eus.* D.E. 498^{c}. in Ps. 82$^{a.b.}$ | Contra, ABL. rel. *Am. f.ff*^{1}*.g*^{1}. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Eus.* D.E. 477^{d}. in Ps. 396^{a}. *Hil.* 749^{b}.

— *ναον*] add. Dei Vulg. *a.b.c.f.ff*$^{1.2}$*.g*^{2}. Syr.Hier. Memph. *Orig. Int.* iii. 922^{a}. *Hil.* | Contra, *g*^{1}*.h.* Theb. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 921^{c}.

40. *εν*] om. L.

— *οικοδομων*] praem. *αυτον* Latt. (Theb.) (Syr.Hier.) *Hil.*

— *ει του θεου* ADL. rel. *Eus.* D.E. 498^{c}. in Ps. 82^{b}. | *θεου ει* B. Latt. *Orig. Int.* iii. 921^{a}. iv. 629^{b}.

— *καταβηθι*] praem. *και* AD. *a.b.c.h.* Syr.Pst. Syr.Hier. | Contra, BL. rel. Vulg. *f.ff*$^{1.2}$*.g*^{1}. Syr.Hcl. Memph. Theb. *Orig. Int.* iii. *Eus.* D.E. in Ps.

41. *ὁμοιως δε και* BD. rel. *ff*^{1}. Syr.Hcl. (Æth.) *Eus.* D.E. 498^{c}. | om. *δε* AL. 1. 33. 69. K *T*^{f}. (Latt.) Syr.Pst. Memph. Arm. *Orig. Int.* iii. *Eus.* in Ps. 82^{b}. | om. *και* AL. *For. b.* Memph.MS. Theb.

— *και πρεσβυτερων* AB*s*L. 1. 33. 69. rel. Vulg. *ff*^{1}. Memph. Theb. Æth. | om. Arm.ed. (habent MSS.) | *και φαρισαιων* D. *a.b.c.ff*^{2}*.g*$^{1.2}$*.h.* *Eus.* in Ps. 82^{b}. (ante *τ. γραμμ.*) | add. *και φαρισαιων* ΔEF GHKMSUV. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. *Orig. Int.* iii. 921^{c}.

— *ελεγον* Vulg. *Cl.* *a.b.c.f.ff*$^{1.2}$*.h.* Arm. *Orig. Int.* iii. *Eus.* D.E. in Ps. 82^{b}. | *λεγοντες* D *Gr.* *Am.* *g*$^{1.2}$. Syrr.(Pst.)& Hcl. Memph. Theb. Æth.

---

35. ut impleretur .... miserunt sortem *Cl.* *Am.* om. *Fuld. For. Tol.* etc | prophetam dicentem *Cl.* | 40. dicentes, Vah *Cl.* | destruis *Cl.* -it *Fuld.* | reaedificas *Cl.* -cat *Fuld.* | 41. dicebant *Cl.*

A B [C] D. L Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV. § Goth.

οὐ δύναται σῶσαι. † βασιλεὺς §'Ισραὴλ ἐστιν, κατα-
βάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ πιστεύσομεν * ἐπ' "
‡ αὐτόν." 43 x πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν· ῥυσάσθω νῦν [αὐ-
42. πιστ. αὐτῷ τλθ β — x Psa. 22(21):8. τόν,] εἰ θέλει αὐτόν· εἶπεν γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός. 44 τὸ
δ' αὐτὸ καὶ οἱ λησταὶ οἱ συνσταυρωθέντες * συν" αὐτῷ
ὠνείδιζον ‡ αὐτόν."
τμ β — 162 45 'Απὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ
τμα — πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ‡ ἐνάτης·" 46 περὶ δὲ τὴν
‡ ἐνάτην" ὥραν ‡ ἐβόησεν" ὁ 'Ιησοῦς φωνῇ μεγάλῃ,
y Psa. 22(21): 1. — λέγων, y 'Ηλὶ 'Ηλί, ‡ λεμὰ σαβαχθανεί;" τοῦτ' ἔστιν,
§ C — Θεέ μου θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες; 47 § τινὲς δὲ
τῶν ἐκεῖ ‡ ἑστηκότων" ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι 'Ηλίαν
τμβ β — φωνεῖ οὗτος. 48 καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ
λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλά-
μῳ, ἐπότιζεν αὐτόν· 49 οἱ δὲ λοιποὶ ‡ εἶπαν," ῎Αφες,
τμγ α — ἴδωμεν εἰ ἔρχεται 'Ηλίας σώσων αὐτόν. 50 ὁ δὲ
'Ιησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκεν τὸ
πνεῦμα.
τμδ β — 163 51 Καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη

ipsum non potest salvum facere: si rex Israhel est, descendat nunc de cruce, et credimus ei. 43 Confidet in deo: liberet nunc eum si vult; dixit enim quia dei filius sum. 44 (339, 2.) Id ipsum autem et latrones qui cruci fixi erant cum eo inproperabant ei.

45 (340, 2.) A sexta autem hora tenebrae factae sunt super universam terram usque ad horam nonam. 46 (341, 6.) Circa horam vero nonam clamavit Iesus voce magna dicens, Heli heli lema sabacthani, hoc est, Deus meus deus meus, ut quid dereliquisti me? 47 Quidam autem illic stantes et audientes dicebant, Heliam vocat iste. 48 (342, 2.) Et continuo currens unus ex eis acceptam spongiam implevit aceto et inposuit harundini, et dabat ei bibere. 49 Ceteri vero dicebant, Sine videamus an veniat Helias liberans eum. 50 (343, 1.) Iesus autem iterum clamans voce magna emisit spiritum.

51 (344, 2.) Et ecce velum templi

---

42. *βασιλευς*] † praem. *ει* ϛ. A. rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 921[d]. *Eus.* D.E. 498[c]. in Ps. 82[a.b.]396[a]. (vid. Luc. xxiii. 35). | om. BDL. 33. Theb.
— *νυν*] om. Δ.
— *πιστευσομεν* BD. rel. Syr. Hcl. (Memph. Theb. ut vid.) Arm. Æth. *Eus.* D.E. in Ps. 82[a.c.] 396[b]. | *πιστευσωμεν* LΔ. 33. 69. EFHM. (ut videamus et credamus *f.* Syr. Pst. ed. Goth.) | *πιστευομεν* A. (Latt.) *Orig. Int.* iii.
— *επ'* BLΔ. 33. EFGHKMSUV. Syrr. Pst.&Hcl. | * om. ϛ. AD. 1. 69. Latt. Goth. Arm. *Eus.* D.E. in Ps. 82[a.c.] *Orig. Int.* iii. 396[b].
— *αυτον* BL. 33. | ‡ *αυτῳ* ϛ. AD. rel. Latt. *Eus.* D.E. in Ps. 82[a.c.] 396[b].
43. *πεποιθεν*] praem. *ει* D. 1. *a.b.h.l.* Memph. Theb. Arm. (Æth.) *Eus.* D.E. 498[c]. | Contra, AB. rel. Vulg. *c.f.ff*[1].*g*[1.2.] Syrr. Goth. *Orig. Int.* iii. 921[d]. *Eus.* in Ps. 82[c].
— *τον θεον* ADL. rel. *Eus.* D.E. | *τῳ θεῳ* B. *Eus.* in Ps. 82[c].
— *νυν Orig. Int.* iii. *Eus.* D.E. | om. A. 69. H. *ff*[2]. Memph. *Eus.* in Ps. 82[c]. (vid. Psal.)
— *αυτον* 1° AD. rel. *Am. For.* (Latt.) rel. *Eus.* D.E. in Ps. 82[c]. | om. BL. 33. Vulg. *Cl. Orig. Int.* iii. 921[d]. (om. *αυτον* 2° *Am. For. ff*[1].*g*[1.2.])

44. *το δ'*] *το δε* D.
— *συνσταυρωθεντες* AB. rel. | *σταυρωθεντες* DL.
— *συν αυτῳ* BDL. | * om. *συν* ϛ. A. rel.
— *αυτον* ABDLΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV. | ‡ *αυτῳ* ϛ.
45. ad init. "et postquam crucifixus est" *a.b.c.*
— *σκοτος*] post *εγενετο* ΔU. Syrr. Goth. | Contra, *Eus.* D.E. 292[d]. 486[c]. 490[d].
— *ενατης* AB. *Btly.* DLΔ. 1. 33. EFHKMUV. *Eus.* D.E. ter. | ‡ *εννατης* ϛ. 69. GS*s*. (ante *ὡρας* D).
46. *ενατην* AB. *Btly.* LΔ. 1. 33. EFHKMUV. *Eus.* D.E. 486[c]. 490[d]. | ‡ *εννατην* ϛ. D. 69. GS*s*.
— *εβοησεν* B. *Bch. Blc.* L. 33. 69. *Eus.* D.E. 490[d]. | ‡ *ανεβοησεν* ϛ. AD. rel. *Eus.* D.E. 486[c].
— *ὁ Ιησους Eus.* D.E. | om. *ὁ* D.
— *ηλι ηλι* A. 69. FGHKMS*s*UV*s*. Vulg. *Cl. c.ff*[2].*g*[2].*h. Clem.* Ecl. 1003. *Orig. Int.* iii. 924[c]. *Eus.* D.E. 486[c]. (ed.) Heli Heli *Am. For. a.b.d.f.* (*ff*[1]. semel) *g*[1]. | *ηλει ηλει* DΔ. 1. E. *Eus.* D.E. 490[d]. (sec. loco). in Es. 544[b]. | *ελωει ελωει* B. *Harl.* Memph. (*ελωειμ ελωειμ Eus.* D.E. 490[d].) | *ελωι ελωι* 33. | *ἀήλι ἀήλι* L. *Eus.* D.E. 486[c]. (MSS.)
— *λεμα* B. *Btly.* L. 33. *Am. For. Harl. ff*[1].*g*[1]. *Eus.* D.E. 486[c]. (MSS.) 490[d]. *bis* (MSS.) | *λιμα* AΔ. 69. KU. *f.* Syr. Hcl. Goth. *Eus.* in Es. 544[b]. | *λειμα* EFGHMSV. | *λημα* B. *Bch.* | ‡ *λαμα* ϛ. D. 1. *a* (vid. Irici) *b.h.* Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. *Eus.* D.E. (ed.) ter. lamma Vulg. *Cl. c.g*[2]. (lemono Syr. Pst. elema Memph.)
46. *σαβαχθανει* AB. *Bch.* Δ. 1. 69. *Eus.* in Es. 544[b]. (*σαβακτανει* B. *Btly.*) | ‡ *σαβαχθανι* ϛ. L. 33. EF*s*GHKMS*s*UV*s*. Vulg. *c.f.ff*[1.2.]*g*[2].*l.* Memph. *Eus.* D.E. ter. | *ζαφθανει* D*. *σαφθανει* D[2]. (zahthani *a.* zaptani *b.* (For.**) sabachtani *ff*[1]. zabacthani *g*[1]. zapthani *h.*)
— *εγκατελιπες* B*s*DL. rel. *Iren. Gr.* 38. *Orig.* i. 467[f]. ii. 642[d]. *Eus.* D.E. 490[d]. | *-λειπες* AΔ. 33. EFGHKM. (in Syr. Pst. interpretatio deest.)
47. *των*] *ετων* Δ*Gr. (dicebant Δ Lat.!)
— *ἑστηκοτων* BCL. 33. | ‡ *ἑστωτων* ϛ. AD. rel.
— *ὁτι* ABC. rel. *f.* Syr. Hcl. Goth. *Orig. Int.* iii. | om. DL. 33. Latt. (exc. *f.*) Syr. Pst. Arm. Æth.
48. *πλησας τε οξους*] *πλησας οξου* D. (*οξου* 69.)

---

43. confidit *Cl.* | nunc si vult eum *Cl.* | filius dei *Cl.* | 44. *om.* cruci *Am.** | 46. et circa horam nonam *Cl.* | Eli eli lamma *Cl.*

Vulg. *a.b.c.* Syrr. P. H, Memph. Theb. [Goth.] Arm. Æth. τμε ι ‡ ἀπ'″ ἄνωθεν ἕως κάτω ‡ εἰς δύο,″ καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη,
καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, 52 καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴ-
χθησαν, καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων
‡ ἠγέρθησαν,″ 53 καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ
τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ
ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς.
τμς β 164 54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τη-
ροῦντες τὸν Ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ
‡ γινόμενα,″ ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες, Ἀληθῶς
54. θεοῦ υἱὸς τμζ ς ‡ υἱὸς θεοῦ″ ἦν οὗτος. 55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολ-
λαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν
τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ·
56 ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ
56. Ἰωσήφ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν
Ζεβεδαίου.
ΞΗ' τμη α 165 57 z Ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλού-
z ‖ Mar. 15:42–47. ‖ Lu. 23:50–55. ‖ Jo. 19:38–42. σιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς
‡ ἐμαθητεύθη″ τῷ Ἰησοῦ· 58 οὗτος προσελθὼν τῷ
Πιλάτῳ, ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. τότε ὁ Πι-

scissum est in duas partes a summo usque deorsum, (345, 10.) et terra mota est, et petrae scissae sunt, 52 et monumenta aperta sunt, et multa corpora sanctorum qui dormierant surrexerunt. 53 Et exeuntes de monumentis post resurrectionem eius venerunt in sanctam civitatem et apparuerunt multis.

54 (346, 2.) Centurio autem et qui cum eo erant custodientes Iesum, viso terrae motu et his quae fiebant, timuerunt valde dicentes, Vere dei filius erat iste. 55 (347, 6.) Erant autem ibi mulieres multae a longe, quae secutae erant Iesum a Galilaea ministrantes ei: 56 inter quas erat Maria Magdalene, et Maria Iacobi et Ioseph mater, et mater filiorum Zebedaei.

57 (346, 1.) Cum sero autem factum esset, venit quidam homo dives ab Arimathia, nomine Ioseph, qui et ipse discipulus erat Iesu: 58 hic accessit ad Pilatum et petit corpūs Iesu. Tunc

---

48. *και περιθεις*] om. *και* 33. Arm.
49. *λοιποι*] *λοιπον* L.
— *ειπαν* B(D. 69.) (*ειπον* D. 69.) *a.b.c. ff*[2].*g*[2].|‡*ελεγον* ς. AC. rel. Vulg. *f.ff*[1]. *g*[1].*h.* Syrr.Pst.&Hcl.
— *αφες*] *αφετε* 33. Syr.Pst.
— *σωσων* ABC. rel. Vulg. *ff*[1].*g*[1]. Arm. Æth. | *και σωσει* D. 1. *a.b.c.ff*[2].*h.l.* *Orig. Int.* iii. 925[b]. | *σωσαι* 69. *f.g*[2]. Syrr.Pst.&Hcl. Goth.
— ad fin.] add. *αλλος δε λαβων λογχην ενυξεν αυτου την πλευραν και εξηλθεν ὑδωρ και αἱμα* BCL. *Gat. Mm.* Syr.Hier. *semel.* Æth. (*λογχην* B.*Bch.Blc.* *λογχον* B.*Btly.*) add. eadem, sed *ευθεως εξηλθ. αἱμα κ. ὑδωρ* U. (e Joh. xix. 34.) | non habent ADΔ. 1. 33. 69. rel. Vulg. Latt. rel. Syrr. Pst. & Hcl. Syr.Hier. *semel.* Memph. Goth. Arm. *Hil.* *ἤδη δ' αὐτοῦ ἀποθανόντος εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ κτλ.* *Orig.* i. 416[a]. vid. et *Orig.* iv. 298[d]. et *Orig. Int.* iii. 925,6.
50. *παλιν* *Orig.Int.* iii. 926[c]. | om. LF. *h.* (*Orig.* iv. 298[d].)
51. *απ'* B.*Btly.*C. 33. | ‡*απο* ς. AD. rel. | om. L. (*Orig.* iv. 298[e].) | *επ'* 69. (K habet antea *ναου* non *ἱερου*.)
— *εις δυο post a. ανωθ. ἑ. κατω* B.*Btly.* C*L. 33. Memph. Æth. | ‡ante ς. AC[2](?) rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. *Orig. Int.* iii. 923[a]. 926[d]. | *εις δυο μερη* D. Latt. *Orig. Int.* | om. *εις δυο* C[2](?) *Eus.* D.E. 292[a]. Ecl. Pr. 164. *Orig.* iv. 298[e]. (i. 414[a].)
52. *μνημεια* *Orig.* iv. 298[e]. (i. 414[a]. iii. 566[a].) | *μνηματα* A.
— *ανεωχθησαν* BC[3]D. rel. *Orig.* iv. 298[e]. | *ανεωχθη* A. | *ηνεωχθη* C*. *Orig.* i. 414[a]. | *ηνεωχθησαν* C[3]L. 1. 33.
— *ηγερθησαν* B.*Bch.*DL. 1. 33. 69. G. *Orig.* ii. 552[c]. iv. 298[e]. | ‡*ηγερθη* ς. AC. rel.
53. *εκ των μνημειων*] om. Syr.Pst.
— *μετα την εγ. αυτ.*] om. Syr. Hier. (praem. "et" Syr.Pst.)
— *εισηλθον* *Orig.* iv. 298[e]. | *ηλθον* D. Latt. (exc. *f.*)
— *ενεφανισθησαν* *Orig.* iv. | *εφανησαν* D*. | *ενεφανεισαν* D. corr.
54. *ἑκατονταρχος*] -*χης* D. *Orig.* i. 416[c].
— *γινομενα* B.*Btly.*D. 33. Latt. *Orig.* i. 416[c]. *Orig. Int.* iii. 928[f]. 929[e]. | ‡*γενομενα* ς. AC. rel. *Orig.* iv. 299[a].
— *υἱος θεου* BD*Gr.* Vulg.*Cl.* *b.h.l.* *Orig. Int.* ii. 155[b]. *Orig. Int.* iii. 928[f]. | ‡*θεου υἱος* ς. ACL. rel. *Am.* *a.c.d.f.ff*[1.2].*g*[1.2]. Goth. *Orig.* i. 416[c]. iv. *Hil.* 913[a].
— *ην* *Orig.* i. iv. | *εστιν* C. *f.g*[1]. Goth.
55. *εκει*] om. D.
— *γυναικες*] praem. *και* DL. 33. FK. Syr.Hcl.mg. | Contra, *Orig. Int.* iii. 929[a]. *Eus.* in Es. 462[c]. ad Mar. ii. 260.
55. *απο* *Eus.* in Es. ad Mar. | om. AΔK.
— *θεωρουσαι*] om. Vulg.*ff*[1].*g*[1].*l.* | Contra, *a.b.c.f.ff*[2].*h.* *Eus.* (non K.)
— *τῳ Ιησου*] *αυτῳ* F. *Eus.* in Es. ad Mar. ("a Cana Galilea" mox *a.*)
56. *ην*] add *και* C*. (om. C[3]).
— *Μαρια* 1°. AB(D). rel. Latt. *Orig. Int.* iii. 929[b]. *Eus.* in Es. 462[c]. ad Mar. ii. 260. (om. seq. *ἡ* D*.) | *Μαριαμ* CLΔ. 1. Syr. Hcl. (hiat 33.)
— *Μαρια* 2°. ABDL. 1. rel. Syr.Hcl. *Orig. Int.* iii. *Eus.* in Es. | *Μαριαμ* CΔ.
— *ἡ του* *Eus.* ad Mar. | om. E. *Eus.* in Es.
— *Ιωση* ABC. rel. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth. Arm. *Eus.* in Es. | *Ιωσηφ* D*L. 69[2]. Latt. (hiat *a.*) Syr.Hcl.mg. Memph. Æth. *Orig. Int.* iii. *Eus.* ad Mar. | *Ιωσητοο* D[2]. ‖ *μητηρ* seq.] om. *b.c.*
57. *δε*] supr. lin. A.
— *Αριμαθαιας* Vulg.*Cl.* *ff*[1]. | *Αρειμαθειας* D. *Am.* *a.b.c.f.ff*[2].*g*[1.2].(*h.*) *Orig. Int.* iii.
— *τουνομα*] *το ονομα* D. nomine Latt.
— *εμαθητευθη* CD. 1. 33(....*ευθ*....) Syrr. ut vid. | ‡*εμαθητευσεν* ς. ABs. rel.
58. *προσελθων*] *προσηλθεν*.... *και* (post *Πιλατῳ*) D. Latt.
— *τοτε*] add. *ουν* 1.

---

54. filius dei *Cl.* | 57. autem sero *Cl.* | Arimathaea *Cl.* | 58. petiit *Cl.*

ABCD. LΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV

τμθ ″ λᾶτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι [τὸ σῶμα.] 59 καὶ λαβὼν
τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ * ἐν″ σινδόνι κα-
θαρᾷ, 60 καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ
ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον
τν' ς μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. 61 ἦν δὲ ἐκεῖ
Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι
ἀπέναντι τοῦ τάφου.

τνα ι 166 62 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶν μετὰ τὴν παρα-
σκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι
πρὸς Πιλᾶτον 63 λέγοντες, Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι
ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, Μετὰ τρεῖς ἡμέρας
ἐγείρομαι. 64 κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον
ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μή ποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ† κλέψωσιν αὐτόν, καὶ εἴπωσιν τῷ λαῷ, Ἠγέρθη
ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων
τῆς πρώτης. 65 ἔφη† αὐτοῖς ὁ Πιλᾶτος, Ἔχετε κουστω-
¶ Goth. δίαν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. 66 οἱ δὲ πο-
τνβ α ρευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν¶
λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας·

XXVIII.

167 1 a Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς
μίαν σαββάτων, ἦλθεν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ
ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον. 2 καὶ ἰδοὺ σεισμὸς
ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ κυρίου καταβὰς ἐξ οὐ-

1. [δὲ] σαββ. (forsan legendum, μετὰ τῆς κουστωδίας ὀψὲ σαββάτων. Τῇ ἐπιφωσ.)

a ‖ Mar. 16:1-11. Lu. 24:1-12. | Jo. 20:1, etc.

Pilatus iussit reddi corpus. 59 (349, 1.) Et accepto corpore Ioseph involvit illud in sindone munda, 60 et posuit illud in monumento suo novo quod exciderat in petra, et advolvit saxum magnum ad ostium monumenti, et abiit. 61 (350, 6.) Erat autem ibi Maria Magdalene et altera Maria, sedentes contra sepulchrum.

62 (351, 10) Altera autem die, quae est post parasceven, convenerunt principes sacerdotum et Pharisaei ad Pilatum 63 dicentes, Domine, recordati sumus quia seductor ille dixit adhuc vivens, Post tres dies resurgam. 64 Iube ergo custodiri sepulchrum usque in diem tertium, ne forte veniant discipuli eius et furentur eum et dicant plebi, Surrexit a mortuis, et erit novissimus error peior priore. 65 Ait illis Pilatus, Habetis custodiam: ite custodite sicut scitis. 66 Illi autem abeuntes munierunt sepulchrum signantes lapidem cum custodibus.

1 (352, 1.) Vespere autem sabbati, quae lucescit in prima sabbati, venit Maria Magdalene et altera Maria videre sepulchrum. 2 Et ecce terrae motus factus est magnus: angelus enim do-

58. το σωμα 2°. ACD. rel. *Orig. Int.* iii. 930d. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | om. BL. 1. 33. Syr.Hier. ("id." Memph.)
59. λαβων] παραλαβων D.
— το σωμα ὁ Ιωσηφ] Ιωσηφ το σωμα D. *a.* Syr.Pst. ‖ ὁ om. DL.
— ενετυλιξεν] ενειλυσεν 69.
— εν σινδονι B.*Btly.*D. Latt. (exc. g^1.) Memph. | *om. εν ς. AC. rel. *Hil.* 750d. *bis.* (hiat 33).
60. αυτο] om. L. 69. Arm.
— καινῳ] κενῳ 1. 69.
— αυτου] om. Arm. Æth.
— ὁ] ᾦ L.
— προσκυλισας] προσκιλυσας 69. | προσεκυλισας U.
— μεγαν] μεγα 69. MU.
— τῃ θυρᾳ] praem. επι A. Latt.
61. Μαρια 1°. AD. 33s. rel. *Orig. Int.* iii. 930e. | Μαριαμ B.*Btly.*CLΔ. 1.
— ἡ Μαγδ.] om. ἡ D*.
— ἡ αλλη BsC. rel. | om. ἡ AD.
— Μαρια 2°.] Μαριαμ Δ.
— απεναντι] κατεναντι D.
62. δε] om. L.
63. εκεινος ὁ πλανος AB**Tf.*(C*?)DL. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. *Orig. Int.* iii. 931a. | ὁ πλ. εκ. B²C². 33. 69. E* (fortasse, quia nunc in ras.)G. Latt. (hiat *a.*) Memph. Arm. *Orig. Int.* i. 141b. (C¹n.l.)
— ζων] add. ὁτι D. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Orig. Int.* i. (Contra, Latt.)
64. της τριτης ἡμερας ABC. rel. | om. της DL. | ἡμερ. ante τριτ. D. Latt.
— αυτου ACD. rel. | om. B.
— κλεψωσιν] †praem. νυκτος ς. C³L. 69s. FsGMU. Arm. | om. AB.*Bch.*C* DΔ. 1. 33. EHKV. Latt. Syr.Hcl. Memph. Goth. *Orig. Int.* iii 931b. | post κλψ. αυτ. S. Syr.Pst. Æth.
— ειπωσιν] ερουσιν D.
— ηγερθη] praem. ὁτι 33. *a.ff*². Syrr. Pst.&Hcl. Arm.
— χειρων] χειρω DL.
65. εφη] †add. δε ς. ACDΔ. 1s. M*Ss UsVs. Syr.Hcl*. *Orig. Int.* iii. 931b. | om. B.*Bch.*L. 33. 69. EFGHKM². Latt. Syr.Pst. Memph. Goth. Arm.
— κουστωδιαν Vulg. *ff*¹.*g*². Syr.Hcl. et mg.*Gr.* | φυλακας D*. Arm.Usc. (custodes *a.b c.f.ff*².*g*¹. milites *h.*) | κουστοδιαν 69. | κουστουδιαν D (man. rec.)
— ὡς] ἑως L.
66. ησφαλισαντο] ησφαλισαν D*.
— της κουστωδιας] των φυλακων D*. Arm. | της κουστοδιας 69. (της κωστουδιας A.) της κουστουδια ς. D (man. rec.)
1. δε ABsCD. rel. vv. *Eus.* ad Mar. ii. 257. | om. LH. 33. (*Orig.* i. 440c.) *Orig. Int.* ii. 155a. *Eus.*D.E. 493b. *Dion. Alex.* bis (ap. Routh. iii. 224, 225.)
— σαββατων τῃ *Orig.* i. 440c. *Eus.* D.E. 493b. ad Mar. i. 255. ii. 257. iv. 266. *Dion. Alex.* bis. | σαββατῳ τῃ LΔ. (Sabbati *bis* Latt. (exc. *ff*². qui 2°. habet "Sabbathorum.")
— Μαρια 1°. ABsD. rel. *Orig.* i. *Eus.* D.E. ad Mar. ii. *Dion. Alex.* (225.) | Μαριαμ CLΔ. ‖ om. seq. ἡ D*.
— ἡ αλλη *Orig.* i. (iv. 386d.) *Eus.* D.E. ad Mar. ii. *Dion. Alex.* | om. ἡ A.
— Μαρια 2°. *Orig.* i. *Eus.* D.E. ad Mar. ii. *Dion. Alex.* | Μαριαμ LΔ. | om. H.

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. (Goth.) Arm. Æth.

ρανοῦ *καὶ″ προσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον†, καὶ
ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. 3 ἦν δὲ ἡ ‡εἰδέα″ αὐτοῦ ὡς
ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ‡ὡς″ χιών.
4 ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες,
τνγ β καὶ ‡ἐγενήθησαν″ ‡ὡς″ νεκροί. 5 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγε-
λος εἶπεν ταῖς γυναιξίν, Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα
γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. 6 οὐκ
ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπεν. δεῦτε ἴδετε τὸν
τόπον ὅπου ἔκειτο [ὁ κύριος.] 7 καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι
εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκ-
ρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ
αὐτὸν ὄψεσθε. ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν.

τνδ β 168 8 Καὶ ‡ἀπελθοῦσαι″ ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου
μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι
τνε ι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.† 9 καὶ ἰδοὺ ὁ Ἰησοῦς ‡ὑπήντη-
σεν″ αὐταῖς λέγων, Χαίρετε. αἱ δὲ προσελθοῦσαι
ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ.
10 τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε
ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν
Γαλιλαίαν, κἀκεῖ με ὄψονται.

169 11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδού τινες τῆς κου-
στωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρ-
χιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. 12 καὶ συναχθέντες

mini descendit de caelo et accedens revolvit lapidem, et sedebat super eum: 3 erat autem aspectus eius sicut fulgur et vestimentum eius sicut nix. 4 Prae timore autem eius exterriti sunt custodes et facti sunt velut mortui. 5 (353, 2.) Respondens autem angelus dixit mulieribus, Nolite timere vos: scio enim quod Iesum qui crucifixus est quaeritis: 6 non est hic, surrexit enim sicut dixit: venite videte locum ubi positus erat dominus. 7 Et cito euntes dicite discipulis eius quia surrexit, et ecce praecedit vos in Galilaeam: ibi eum videbitis. Ecce praedixi vobis.

8 (354, 2.) Et exierunt cito de monumento cum timore et magno gaudio, currentes nuntiare discipulis eius. 9 (355, 10.) Et ecce Iesus occurrit illis dicens, Havete. Illae autem accesserunt et tenuerunt pedes eius et adoraverunt eum. 10 Tunc ait illis Iesus, Nolite timere: ite nuntiate fratribus meis ut eant in Galilaeam: ibi me videbunt.

11 Quae cum abissent, ecce quidam de custodibus venerunt in civitatem et nuntiaverunt principibus sacerdotum omnia quae facta fuerant. 12 Et congregati

---

2. εξ *Orig.* i. *Eus.* D.E. 493c. ad Mar. ii. 259. *Dion. Alex.* (ap. Routh. iii. 226.) | απ' D. (de Latt.)
— και προσελθ. B.*Btly.Blc.*CL. 33. Latt. Syr.Pst. Memph. Æth. *Orig.* i. *Dion. Alex.* | *om. και ϛ. AD. rel. Syr.Hcl. Arm. *Eus.* D.E.
— λιθον] †add. απο της θυρας ϛ. AC. rel. *f.h.* Syr.Pst. Arm. (*Eus.* ad Mar. ii. εκ. τ. θ.) | add. απο της θυρ. του μνημειου L. 1. 33. EF(M)U. Syr.Hcl. Memph. *Eus.* D.E. (του μνημιου sup. ras. E. Mmg. man. rec.) | om. BD. Vulg. *a.b.c.ff*1.2.*g*1.2.*l.* Æth. *Dion. Alex.* (*Hil.* 751c.)
3. ειδεα AB*Btly.*CDEHM. | ‡ιδεα ϛ. L. rel. (mox ὡς αστ. habet K. sicut ϛ.)
— λευκον *a.b.e.f.ff*2.*h.* | om. Vulg. *c.ff*1.*g*1.2.*l.*
— ὡς χιων B.*Btly.*D. 1. K. | ‡ ὡσει χιων ϛ. AC. *Dion. Alex.* (ὡση χ. 69.)
4. φοβου αυτου] φορου A. | om. αυτου Δ. Æth.
— εγενηθησαν B.*Btly.Blc.*CD(L). 33. (εγενν. L.) | ‡εγενοντο ϛ. A(?C**). rel. *Eus.* ad Mar. Suppl. p. 283. *Dion. Alex.*
4. ὡς νεκροι AB.*Btly.*DLΔ. 1. | ‡ ὡσει νεκρ. ϛ. C. rel. *Eus.* ad Mar. | ὡς οἱ νεκρ. 69.
5. δε] om. C (ut vid.)
— εσταυρωμενον] ενσταυρ. E. (Jesum *Nazarenum.″ Syr.Hcl.)
6. γαρ *Eus.* ad. Mar. iv. 266. *Dion. Alex.* | om. Δ. 33. *ff*2. *Orig. Int.* ii. 155b.
— ὁ κυριος ACD. rel. Latt. Syrr. | om. B. 33. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii.
7. πορευθεισαι] πορευθεις L. (om. ταχυ πορευθ. *a.*)
— απο των νεκρων *For. c.f.ff*2.*g*2. | om. D. Vulg. *a.b.e.ff*1.*g*1.*h.l.* Arm. *Orig. Int.* ii.
— ιδου 1°.] om. D. *a.b.c.ff*2.*h.* *Orig. Int.* ii.
— ιδου ειπον] sicut dixit *f.*
8. απελθουσαι B.*Btly.Blc.*CL. 33. 69. | ‡ εξελθουσαι ϛ. AD. rel.
— αυτου] om. 69. *f.* Arm.
— ad fin.] †add. ὡς δε επορευοντο απαγγειλαι τοις μαθηταις αυτου ϛ. AC. rel. *f.* Syr.Hcl. Æth. | om. BD. 33. 69. (Latt.) Syr.Pst. Syr.Hier. Memph. Arm.
9. ὁ Ιησους BsDL. 1. 33. 69. Ss. *Orig.* i. 440c. *Eus.* D.E. 508b. | om. ὁ AC (ut vid.) ΔEFGHKMUV.
— ὑπηντησεν B.*Btly.*C. 1. *Orig.* i. | ‡απηντησεν ϛ. AD. rel. *Eus.* D.E.
— αυταις] αυτοις Δ.
— αυτου] post τους ποδας D. Latt. | Contra, *Orig.* i. *Eus.* D.E. ad Mar. iii. 263.
10. ὁ Ιησους] om. *b.* | om. ὁ B.*Bch.* | Contra, ACD. rel. *Eus.* D.E.
— την] om. D*.
— κακει BsC2(?)DL. 1. 33. G. rel. *Eus.* D.E. | και εκει A(C*?)Δ. 69. EFHKUV.
— οψονται] οψεσθαι D. *e.h.* | οψωνται U.
11. απηγγειλαν] ανηγγειλαν D. *Orig.* iv. 386d.
— ἁπαντα] παντα A. *Orig.* iv.
— γενομενα] γιν- H.

3. erat enim *Am.* | 6. venite et videte *Cl.* | 7. praecedet *Cl.* | 8. gaudio magno *Cl.*

A B (C) D.
(L) Δ.
1. 33. 69.
EF(G)HKMSUV.
Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph.
Arm. Æth.

μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόντες,
ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις 13 *λέγον-*
τες, Εἴπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες
ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων· 14 *καὶ ἐὰν ἀκου-*
σθῇ τοῦτο ‡ ὑπὸ″ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν [αὐτὸν]
¶ C *καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν.*¶ 15 *οἱ δὲ λαβόντες τὰ*
ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. καὶ διεφημίσθη
ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον
* *ἡμέρας″.*

170 16 *Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν*
Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.
¶ L 17 *καὶ ἰδόντες*¶ *αὐτὸν προσεκύνησαν*†*, οἱ δὲ ἐδίστασαν.*
¶ G 18 *καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς*¶ *λέγων,*
*Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ * τῆς″*
b Mar. 16:15. *γῆς.* 19 b *πορευθέντες [οὖν] μαθητεύσατε πάντα τὰ*
19. *βαπτίζοντες* *ἔθνη, ‡ βαπτίσαντες″ αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς*
καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, 20 *διδάσκοντες*
αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ
ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντε-
λείας τοῦ αἰῶνος.†

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

cum senioribus consilio accepto pecuniam copiosam dederunt militibus, 13 dicentes, Dicite quia discipuli eius nocte venerunt et furati sunt cum nobis dormientibus: 14 et si hoc auditum fuerit a praeside, nos suadebimus ei, et securos vos faciemus. 15 At illi accepta pecunia fecerunt sicut erant docti. Et divulgatum est verbum istud apud Iudaeos usque in hodiernum diem.

16 Undecim autem discipuli abierunt in Galilaeam, in montem ubi constituerat illis Iesus, 17 et videntes eum adoraverunt, quidam autem dubitaverunt. 18 Et accedens Iesus locutus est eis dicens, Data est mihi omnis potestas in caelo et in terra. 19 Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti, 20 docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis: et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi. Amen.

---

12. *τε*] om. D. (*συμβ. τε λαβ.* om. Syr. Hier.)
— *αργυρια ἱκανα* *ff*^{2}. *Orig.* iv. 386^{d}. | *αργυριον ἱκανον* D. (Latt.) Syr.Pst. Arm.
13. *ὁτι* *Orig.* i. 367^{d}. iv. 386^{d}. *Eus.* ad Mar. ii. 258. | om. 33.
— *ἡμ. κοιμ.*] *ante οἱ μαθ.* F.
14. *και εαν* *Orig.* i. 367^{d}. | *και αν* D*L. | *κἂν* *Orig.* iv. 386^{e}.
— *ὑπο* BD. Latt. *Orig.* i. ap. quosd. | ‡ *επι* ϛ. AC. rel. *Orig.* i. impr. iv. 386^{d}.
— *πεισομεν* *Orig.* i. et iv. | *-σωμεν* 69. E*GHU.
— *αυτον* ACD. rel. *Orig.* iv. (MS. et imp.) | om. B. 33. *e.* Æth. *Orig.* i. et iv. (MS.)
— *ποιησομεν* *Orig.* i. et iv. | *-σωμεν* 33. 69. E*FGHM.
15. *εδιδαχθησαν*] *προσεταχθησαν* H.
— *διεφημισθη*] *εφημισθη* Δ. 33. *Orig.* i. 249^{e}. iv. 455^{c}.
— *παρα*] add. *τοις* D. | Contra, *Orig.* i. et iv.
— *μεχρι* *Orig.* iv. | *ἑως* D. *Orig.* i.

15. *σημερον ἡμερας* BDL. (Latt.) | *om. *ἡμερας* ϛ. A. rel. *e.* *Orig.* i. et iv.
16. *εις την γαλ.*] om. 33. (om. *εις το ορος* *l.*)
— *ὁ Ιησους* *Eus.* ad Mar. suppl. p. 301. | om. *ὁ* D.
17. *ιδοντες*] *ιδον* 69.
— *προσεκυνησαν*] †add. *αυτῳ* ϛ. A. rel. Syrr.Pst.&Hcl. | om. B.*Btly.Blc.*D. 33. Latt. *Eus.* ad Mar.
18. *ουρανῳ* *Orig.* i. 241^{d}. 242^{a}. | *-νοις* D.
— *της γης* B.*Btly.*D. Memph. *Eus.* in Ps. 328^{e}. 616^{a}. | *om. *της* ϛ. A. rel. *Orig.* i. 241^{d}. 242^{a}. (sed vid. vi. 10).
19. *πορευθεντες*] *πορευεσθαι* D.
— *ουν* BsΔ. 1. 33. Vulg. *c.e.f.ff*$^{1.2}$.*g*^{1}. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Cypr.* 34. 110. 131. 295. | om. A. 69. E FG(litt. curs.)HKMSUV. Syr.Pst.MS. *Iren.* 208. *Hipp.* c. Noet. 14 (16). *Orig.* i. 412^{e}. iv. 262^{e}. *Orig. Int.* iv. 554^{a}. 626^{d}. *Eus.* D.E. 6^{a}. 9^{a}. 24^{c}. 132^{a}. 136^{a}. 445^{c}. c. Mcl. 3^{c}. 159^{d}. in Es. 425^{b}. in Ps. 328^{e}. 364^{a}. 461^{d}. 636^{a}. *Lcf.* 17. | *νυν* D. *a.b.h.* *Hil.* 42^{d}. 177^{d}. 787^{a}.

19. *βαπτισαντες* B.*Btly.Blc.*D. | ‡ *-ζοντες* ϛ. A. rel. *Hipp.* c. Noet. 14 (16). *Eus.* c. Mcl. 3^{c}.
— *του υἱου* *Hipp.* *Eus.* | om. *του* D.
20. *μεθ' ὑμ. ειμι* *Orig.* i. 394^{b}. 351^{c}. 519^{a}. 554^{b}. iv. 169$^{a.c.}$ 170^{a}. 265^{b}. 453^{a}. *Eus.* D.E. 139^{d}. 252^{b}. c. Mcl. 182^{b}. in Es. 514^{b}. 523^{c}. in Ps. 62^{c}. 97^{b}. 407^{e}. 412^{d}. 413^{c}. 461^{d}. | *ειμι μεθ' ὑμ.* D. *Orig.* iii. 177^{c}. 302^{b}.
— ad fin.] †add. *αμην* ϛ. A**D. rel. *Am.* (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. MS. Æth. | om. A*BD. 1. 33. Vulg. *Cl.* *e.ff*^{1}.*h.* Memph. Arm.
Subscriptio] *κατα Μαθθαιον* B. | *ευαγγελιον κατα Ματθαιον* AΔ. 33. E(H) (K)UV. | *ευαγγελιον κατα Μαθθαιον ετελεσθη αρχεται ευαγγελιον κατα Ιωαννην* D. | add. *στιχ. ͵βχ* H: sic etiam S. | add. *στιχ. ͵βψ το κατα Ματθ. ευαγγελιον εξεδοθη ὑπ' αὐτου εν ιεροσολυμοις μετα χρονους Η της του χυ αναληψεως* K.

15. edocti *Cl.* | 20. *om.* Amen. *Cl.*

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

A B D[P]. α
L Δ. β
1. 33. 69.
EFHKMSUVΓ.
Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H. β
Memph. α
Goth. Arm. Æth.
§ P
γ ϛ
a Mal. 3: 1.
Matt. 11:10.
Luc. 7:27.
b Es. 40:3.
‖Matt. 3:1–12.
Luc. 3:3–17.
4. om. *καὶ*

1 [1] Ἀρχὴ τοῦ ⸆εὐαγγελίου Ἰησοῦ χριστοῦ υἱοῦ†
θεοῦ· [2] § ‡καθὼς″ γέγραπται ‡ἐν [τῷ] Ἡσαΐᾳ τῷ προ-
φήτῃ,″ a Ἰδοὺ† ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώ-
που σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου†. [3] b Φωνὴ βοῶν-
τος, Ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας
ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. [4] Ἐγένετο Ἰωάννης * ὁ″
βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ, [καὶ] κηρύσσων βάπτισμα

[1] (1,2.) Initium evangelii Iesu Christi filii dei: [2] sicut scriptum est in Esaia propheta, Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam, qui praeparabit viam tuam: [3] (2,1.) vox clamantis, in deserto parate viam domini, rectas facite semitas eius. [4] (3,6.) Fuit Iohannes in deserto baptizans et praedicans baptismum paenitentiae in remissi-

Inscriptio
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ
in ADLΔ. 1. 33. EHKMSsUΓ.
ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ
in BF.
ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ
69.
(Το *κατα Μαρκον* G man. rec. litteris minusculis.)

1. *υιου*] †add. *του* ϛ. A. rel. | om. BDL. (om. *υιου θεου* *Iren. Gr.* et Lat. 191. *Orig.* i. 389^{e}. iv. 15$^{c.e.}$ 125^{e}. | Contra, MSS. vv. *Iren.* 187. 205 *dis.* *Orig. Int.* iv. 464^{a}.)

2. *καθως* B.*Btly.*LΔ. 1. 33. K. *Orig.* iv. 15^{e}. 125^{e}. 126^{a}. | ‡*ὡς* ϛ. ADP. rel. *Iren. Gr.* 191. *Orig.* i. 389^{e}.

— *τῳ Ἡσαιᾳ τῳ προφητῃ* B(D)LΔ. (1). 33. Latt. Syrr.Pst.&Hcl.mg. (ap. White). Syr.Hier. Memph. Goth. Arm. MSS. *Orig.* iv. 125^{e}. 126^{a}. *Orig. Int.* iv. 464^{a}. (om. *τῳ* 1° D. 1. *Iren. Gr.* 191. *Orig.* i. 389^{e}. iv. 15^{e}.) | ‡*τοις προφηταις* ϛ. AP. rel. Syr.Hcl. txt. Arm.Zoh. Æth. *Iren.* 187. 205. ("Malachi: in alio exemplari, in Esaia propheta" Syr.Hcl.mg. MS. In cod. MS. altero, "In Esaia propheta et in Malachi propheta." ap. Adlerum.) *ὁ Μάρκος δύο προφητείας ἐν διαφόροις εἰρημένας τόποις ὑπὸ δύο προφητῶν εἰς ἓν συνάγων πεποίηκε· καθὼς γέγραπται ἐν τῷ Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ κτλ.* *Orig.* iv. 126^{a}. *τοῦτο προφητικὸν Μαλαχίου ἐστὶν οὐχ Ἡσαΐου· γραφέως τοινύν ἐστι σφάλμα ὥς φησιν Εὐσέβιος ὁ Καισαρείας ἐν τῷ πρὸς Μαρῖνον περὶ τῆς δοκούσης ἐν τοῖς εὐαγγελίοις περὶ τῆς ἀναστάσεως διαφωνίας.* Scholion in Codicibus quibusdam: et in Catena apud Cramer. De Porphyrio haec habet Hieronymus in Matt. iii. "Quum enim testimonium de Malachia Isaiaque contextum sit quaerit [Porphyrius] quomodo velut ab uno Isaia exemplum putemus assumtum … nos autem nomen Isaiae putamus additum Scriptorum vitio." (vii. 17).

2. *αποστελλω*] †praem. *εγω* ϛ. APLΔ. rel. Vulg.*Cl.* Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. *Orig.* i. 389^{e}. iii. 769^{d}. (ed.) iv. 15^{e}. 125^{e}. 126^{a}. *Eus.* D.E. 430^{c}. (vid. Matt. xi. 10). | om. BD. *Am. Fuld.* (Latt.) Syr.Pst. Memph. *Iren.* 187. *Orig.* iii. 769^{d}. (MS.) *Orig. Int.* ii. 403^{a}. *Tert.* adv. Jud. 9.

— *προσωπον σου*] *προσ. μου* 69*(?corr.[1]).

— ad fin.] †add. *εμπροσθεν σου* ϛ. AΔ. rel. Vulg.*Cl.* *f.ff*$^{1.2.}$*g*$^{1.2.}$ Syr.Hcl. Memph.W. Goth. Arm. *Orig.* i. 389^{f}. iii. 769^{d}. iv. 125^{e}. *Eus.* D.E. (vid. Matt. xi. 10. Luc. vii. 27). | om. BDPLK. *Am. Fuld. Tol. a.b.c.l.* Syr.Pst. Syr.Hier. Memph. Sch. Æth. *Iren.* 187. *Orig.* iv. 15^{e}. 126$^{b.c.}$ *diserte.*

3. *βοωντος, Εν τῃ ερημῳ*] Sic interpungendum est ex auctoritate accentuum in textu Hebraico Esaiae prophetae; sic etiam corrigendus est locus Matt. iii. 3 supra; ubi eadem leguntur.

— *τριβους αυτου* ABP. rel. Vulg. *ff*^{1}.*g*^{1}. Syrr.Pst&Hcl.txt. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iv. 15^{e}. 125^{e}. 126$^{a.c.}$ *diserte.* | *τριβους του θεου υμων* D. dei nostri *a.b.c.f.ff*^{2}.*g*$^{2.}$ Syr.Hcl.mg.MS. Goth. (*τρ. τ. θ. ἡμων* LXX. Es. xl. 3). ante deum nostrum *Iren.* 187 *bis.* | add. omnis vallis replebitur et omnis mons et collis humiliabitur et omnia prava erunt recta et aspera in planitiem, et videbitur gloria domini, et videbit omnis caro salutare dei nostri, quoniam deus locutus est. Vox dicentis, Clama: et dixit, Quid clamabo? omnis caro fenum et omnis gloria ejus sicut flos feni; aruit fenum, et flos cecidit; verbum autem domini manet in aeternum *c.*

4. *ὁ βαπτιζων* B.*Btly.*LΔ. 33. | *om. *ὁ* ϛ. A(D)P. rel. ‖*εν τῃ ερημῳ ante βαπτιζων* D. Latt. (exc. *f.*) Vulg. Syr. Pst. | Contra, MSS. *f.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.

— *και κηρυσσων* ADL. rel. vv. | om. *και* B.*Btly.Blc.* 33. (hiat P).

2. Ego mitto *Cl.* | viam tuam ante te *Cl.*

× book

A B [C] D (P).
L Δ.
1. 33. 69.
EF[G]HKMSUVΓ.
5. ἐν τῷ Ἰορδ. ποτ. ὑπ' αὐτ.
6. ἦν δὲ
δ a
8. ὑμᾶς ὕδ.
c ||Matt. 3:13–17. Luc. 3:21, 22. ε a
9. Ναζαρὲτ

μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 5 καὶ ἐξεπορεύετο
πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυ-
μῖται ‡ πάντες, καὶ ἐβαπτίζοντο″ ‡ ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ
Ἰορδάνῃ ποταμῷ″, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐ-
τῶν. 6 ‡ καὶ ἦν″ * ὁ″ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας κα-
μήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ,
καὶ ‡ ἔσθων″ ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. 7 καὶ ἐκήρυσσεν
λέγων, Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ
εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων
αὐτοῦ. 8 ἐγὼ† ἐβάπτισα ὑμᾶς [ἐν] ὕδατι, αὐτὸς δὲ
βαπτίσει ὑμᾶς [ἐν] πνεύματι ἁγίῳ.
2 9 c Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν
Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲθ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη
‡ εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάννου″. 10 καὶ ‡ εὐθὺς″ ἀνα-
βαίνων ‡ ἐκ″ τοῦ ὕδατος εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρα-
νοὺς καὶ τὸ πνεῦμα ‡ ὡς″ περιστερὰν καταβαῖνον

onem peccatorum. 5 Et egrediebatur ad illum omnis Iudaeae regio et Hierosolymitae universi, et baptizabantur ab illo in Iordane flumine confitentes peccata sua. 6 Et erat Iohannes vestitus pilis cameli, et zona pellicia circa lumbos eius, et lucustas et mel silvestre edebat. Et praedicabat dicens, 7 (4, I.) Venit fortior me post me, cuius non sum dignus procumbens solvere corrigiam calciamentorum eius: 8 ego baptizavi vos aqua, ille vero baptizabit vos spiritu sancto.

9 (5, I.) Et factum est in diebus illis venit Iesus a Nazareth Galilaeae, et baptizatus est in Iordane ab Iohanne. 10 Et statim ascendens de aqua vidit apertos caelos et spiritum tamquam columbam descendentem et ma-

5. εξεπορευετο] -οντο LEFHSV. *Harl.** *b.ff*¹.*g*¹. Goth. | Contra, ABsDP. rel. Vulg. *a.*(*c*) *f.ff*². rel. *Orig.* iv. 129ᵉ.
— ἡ Ιουδ.] om. ἡ H.
— οἱ] om. D.
— παντες] *ante* και εβαπτιζοντο BDLΔ. 33. Vulg. (*a*).*b.l.* Memph. Arm. *Orig.* iv. (126ᵉ.) 130ᵃ. [*ff*¹.*g*¹·²·n.l.] ‡*post* ς. AP. rel. Syr.Hcl. Goth. (Æth.) | om. 69. *f.* (om. και 69. *a*). | ante οἱ Ἱερ. *c.ff*². Syr.Pst.
— ὑπ' αυτου] *ante* ἐν τ. Ιορδ. π. BL. 33. Vulg. *b.c.f.ff*¹·²·*g*¹·²·*l.* Arm. *Orig.* iv. (126ᵉ.) 130ᵃ. | ‡*post* ς. ADP. rel. Syr. Hcl. Goth. (vid. Matt. iii. 6). [Syr.Pst. Memph. Æth.]
— τῳ] om. D*.
— ποταμῳ] om. D. *a.b.c.* (*Orig.* iv. 127ᵃ.) | Contra, MSS. Vulg. *f.g*¹·²·[?*ff*¹·²·] rel. *Orig.* iv. 130ᵃ.
6. ("erat autem .... mel silvestre," *post* "spiritu sancto" ver. 8. *a*).
— και ην BL. 33. Vulg. *b.d.ff*¹.*g*¹.(?².) Memph.W. | ‡ην δε ς. AD*Gr*.P. 69. rel. *a.c.f.ff*². Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Schw. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. iii. 3).
— ὁ Ιωαννης B.*Btly*.PL. 1. 69. EFK MUV. Syr.Hcl. (Johannes ipse *c*). | *om. ὁ ς. ADΔ. 33. rel.
— τριχας] δερρην D*Gr*. *a.*
— και ζων. δερμ. περι τ. οσφ. αυτου] om. D. *a.b.ff*². | Contra, Vulg. *c.f.ff*¹.*g*¹·².
— εσθων B.*Btly.Blc*.L*Δ. 33(-ῶν) | ‡εσθιων ς. ADP. rel.
7. εκηρυσσεν] εκεκραγεν Γ.

7, 8. sic in D. *και ελεγεν αυτοις, Εγω μεν ὑμας βαπτιζω εν ὑδατι, ερχεται δε οπισω μου ὁ ισχυροτερος μου, οὑ ουκ ειμι ἱκανος λυσαι τον ἱμαντα των ὑποδηματων αυτου· και αυτος ὑμας βαπτισει εν πνευματι ἁγιῳ* sic etiam (*a*).*ff*². (vid. Luc. iii. 16). | Contra, MSS. vv. *Orig.* iv. 132ᵃ.
7. ισχυροτερος] ισχυρος A. | Contra. *Orig.* iv. 131ᵉ. 134ᵇ.
— οπισω μου] om. Δ. *ff*². || om. μου B. *Orig.* iv. 131ᵉ. | Contra, AD(supra)P. rel. vv.
— κυψας] om. D(supra). *a.b.c.ff*².*g*¹. | Contra, Vulg. *f.ff*¹.*g*². *Orig.* iv. 132ᵃ. 134ᵇ. 135ᶜ. *diserte.* || add. δε P.
— των ὑποδηματων] του ὑποδηματος L. Syr.Hcl. Memph. *Clem.* 679(? Luc.) | Contra, *Clem.* 241 (? Luc.) *Orig.* iv. 132ᵃ.
8. εγω] †add. μεν ς. AD(supra)P. rel. *a.f.ff*². Syr.Hcl. Goth. Æth. (vid. Matt. et Luc.) | om. BL. 33. 69. Vulg. *b.c.* *ff*¹.*g*¹·². Syr.Pst. Memph. Arm. *Orig.* iv. 132ᵃ.
— εβαπτισα ὑμας MSS. Vulg. *a.g*². rel. *Orig.* iv. (ὑμας εβαπτισα 69). | ὑμας βαπτιζω D(supra). *b.c.f.ff*¹.*g*¹. (baptizo vos *ff*².)
— εν ὑδατι] om. εν BΔ. 33. H. Vulg. *Orig.* iv. 132ᵃ. | Contra, ADPL. rel. Latt. vv. ut vid. (sic Matt. iii. 11). || add. "in paenitentiam" *a.* *μόνος Ματθαῖος τούτῳ προσέθηκε τό, εἰς μετάνοιαν* *Orig.* iv. 133ᵇ.

8. δε] om. 69.
— ὑμας βαπτισει D(supra). 69. *a.ff*².[*b*].
— εν πν.] om. εν BL. Vulg. *b.* | Contra, ADPΔ. 33. rel. (Latt.) *Orig.* iv. 132ᵃ. (sic Matt. iii. 11).
— ἁγιῳ] add. και πυρι P. Syr.Hcl.* (vid. Matt. iii. 11, et Luc. iii. 16). | Contra, rel.
9. και 1°.] om. B. | Contra, ADP. rel. *Orig.* 150ᶜ. (om. και εγενετο *a*).
— εκειναις] *post* ἡμεραις DΔ. *b.f.ff*¹·²·*g*¹. | Contra, MSS. Vulg. *a.c.* rel. *Orig.* iv. 150ᶜ.
— Ιησους] praem. ὁ D. 69. MΓ. | Contra, rel. *Orig.* iv.
— απο] εις F.
— Ναζαρεθ (*Elz.*) D*Gr*. 1. 69*. EFHK (*Tf.*)MUV. Vulg. *c.* Memph. Goth. | Ναζαρετ (St. 3). B.*Btly*.LΔ. 33. 69². SsΓ. *a b.d.f.* *Orig.* iv. | Ναζαρατ AP.
— εις τον Ιορδανην ὑπο Ιωαννου BDL. 33. 69. (εν τῳ Ιορδανῃ ὑπο Ιωαννου 1.) *Am.* *Fuld.* *a.b.ff*¹·²·*g*¹·². Syr.Pst. Memph. *Orig.* iv. (om. ὑπο Ιωαν. *l.*) ις την Ιορ. D*. *sic.* | ‡ὑπο Ιωαννου εις τον Ιορδανην ς. AP. rel. Vulg.*Cl.* *c.f.* Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth.
10. ευθυς BLΔ. 33. (‡ευθεως ς. AP. rel.) Vulg. *c.f.ff*¹.*g*¹. rel. | om. D. *a.b.*
— εκ BDL. 33. 69. Latt. Goth. Arm. Æth. (ut vid.) | ‡απο ς. AP. rel. (vid. Matt. iii. 16).

5. ad eum *Cl.* | Jordanis *Cl.* | 9. a Johanne in Jordano *Cl.* | 10. caelos apertos *Cl.*

Vulg. a.(b.)c.
Syrr. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.
¶ P ϛ
d ‖ Matt. 4:1–11. β
Lu. 4:1–13.
ζ
ϛ
§ G
e ‖ Matt. 4:12, 17. η
Lu. 4:14, 15. δ
14. Μετὰ δὲ
θ
15. [καὶ] λέγων ϛ
f ‖ Matt. 4:18–22.
ι
β
§ C

‡ εἰς″ αὐτόν· 11 καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν,
Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν¶ ‡ σοί″ εὐδόκησα.
3 12 Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν
ἔρημον. 13 d καὶ ἦν† ἐν τῇ ἐρήμῳ ‡ τεσσεράκοντα
ἡμέρας″ πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ
τῶν θηρίων·§ καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.
√ 4 14 e ‡ Καὶ μετὰ″ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην
ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύσσων τὸ
εὐαγγέλιον† τοῦ θεοῦ, 15 καὶ λέγων ὅτι Πεπλήρωται
ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετα-
νοεῖτε, καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. 16 f ‡ καὶ πα-
ράγων″ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδεν
Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν ‡ Σίμωνος″ ‡ ἀμφι-
βάλλοντας″ † ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς· 17 καὶ
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω
§ ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων. 18 καὶ εὐθέως ἀφέν-

nentem in ipso, 11 et vox facta
est de caelis, Tu es filius meus
dilectus, in te complacui.
12 (6,2.) Et statim spiritus ex-
pellit eum in desertum. 13 Et erat
in deserto quadraginta diebus et
quadraginta noctibus, et temta-
batur a satana, (7,6.) eratque
cum bestiis, et angeli ministra-
bant illi.
14 (8,4.) Postquam autem tra-
ditus est Iohannes, venit Iesus
in Galilaeam, (9,6.) praedicans
evangelium regni dei, 15 et di-
cens quoniam Impletum est
tempus et appropinquavit reg-
num dei: paenitemini et cre-
dite evangelio. 16 Et praete-
riens secus mare Galilaeae vidit
Simonem et Andream fratrem
eius, mittentes retia in mare;
erant enim piscatores. 17 (10,2.)
Et dixit eis Iesus, Venite post
me, et faciam vos fieri pisca-
tores hominum. 18 Et protinus

10. *του*] *το* D*.
— *ειδεν*] add. *Ιησους* P (*ιδε ις*) ap. Knittel. sed qu.
— *σχιζομενους*] *ηνυγμενους* D.
— *ὡς* AB.*Btly*.DLΔEFHKSUVΓ. (Syr. Hcl.mg. Graecè). | ‡ *ὡσει* ϛ. P. (1. 33. 69. M. *e. sil.*) vid. Matt. iii. 16 et Luc. iii. 22. | *ὡσπερ* B.*Bch.*
— *καταβαινον*] (-*νων* D*). ‖ add. *και μενον* 33. Vulg. $b.ff^{1.2}.g^{1.2}.l.$ Memph.W. Æth. (Δ spat. vac. habet.) vid. Joh. i. 33. | Contra, MSS. *a.c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.Schw. Goth. Arm.
— *εις αυτον* BD. 69. *a.(b).l.* | ‡ *επ' αυτον* ϛ. AP. rel. $f.g^{1}$. ("in ipso" Vulg. $ff^{1.2}.g^{2}$.) vid. Matt. iii. 16, et Luc. iii. 22.
11. *εγενετο*] om. D. ff^{2}.
— *εν σοι* BD*Gr*.LΔ. 1. 33. 69. Vulg. $a.c.ff^{2}.g^{2}.l.$ Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Schw. Goth. Arm.Zoh. Æth. | ‡ *εν ᾧ* ϛ. A. rel. (hiat P). $b.(d).(f).g^{1}$. Syr. Hcl.mg. Memph.W. Arm.MSS.
— *ευδοκησα* ABsD* rel. | *ηυδοκ.* D^{2}ΔE FHV.
12. *ευθυς* B.*Btly*.LΔ. 33. 69. rel. | *ευθεως* AD. 1. E*KM*mg.*
— *πνευμα*] add. *το ἁγιον* D.
— *αυτον εκβαλλει* ABsL. 1. rel. Goth. Arm. | *εκβ. αυτ.* DΔ. 33. 69. Latt.
13. *ην*] † add. *εκει* ϛ. Δ. 1. rel. Syrr.Pst. &Hcl. Arm. | om. ABDL. 33. Latt. Memph. Goth. Æth. *Orig.* iv. 161^{c}. (om. *και ην a*).
— *εν τῃ ερημῳ*] om. 1. 69. K. *a.* Arm. (Contra, *Orig.* iv.)
13. *τεσσερακοντα* ALΔ. | ‡ *τεσσαρακοντα* ϛ. E. rel. (? B. $\bar{\mu}$ D). ‖ ‡ *post ἡμερας* ϛ. ADΔ. rel. *c.* Goth. Arm. | Contra, BL. 33. Vulg. $(a).b.f.ff^{2}$. Memph. *Orig.* iv. 161^{d}. *Eus.* D.E. 433^{d}. | praem. *επι* 1. 69. ‖ add. *και τεσσερακοντα νυκτας* L. 33 (*τεσσαρ.*) Vulg. $(c).ff^{1}.g^{1}.l.$ Syr. Hcl.mg. Æth. *Orig.* iv. *ed.* *Eus.* D.E. | add. *και νυκτ. τεσσ.* M. (vid. Matt. iv. 2). | om. ABD. rel. $a.b.f.ff^{2}.g^{2}$. ut vid. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth. Arm. *Orig.* iv. MS.
— *πειραζομενος*] praem. *και* D. (et temptabatur Latt.) | Contra, *Orig.* iv. *Eus.* D.E.
— *οἱ αγγελοι* BsDL. rel. *Orig.* iv. | om. *οἱ* A. 33. M (vid. Matt. iv. 11).
14. *και μετα* BD*Gr.* *a.(c).* Memph.W.& Schw. | ‡ *μετα δε* ϛ. AL. rel. Vulg. $f.ff^{1}.g^{2}$. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. 161^{d}. *Eus.* H.E. iii. 24(117). | sed postquam, $b.d.g^{1}.(ff^{2})$.
— *τον* BsDL. rel. *Orig.* iv. *Eus.* H.E. (MSS.) | om. AEFG*HSUVΓ. *Eus.* H.E (ed.)
— *ὁ Ιησους* BsDLΔ. rel. *Orig.* iv. | om. V*. | om. *ὁ* AEFHKMUV^{2}Γ. *Eus.* H.E.
— *Γαλιλαιαν*] add. *διδασκων και* L. | Contra, *Orig.* iv. $161^{d}.(170^{c})$.
— *ευαγγελιον*] † add. *της βασιλειας* ϛ. AD. rel. Vulg. $a.f.ff^{1}.g^{1.2}$. Syrr.Pst.& Hcl.MS. Æth. (vid. Matt. iv. 23). | om. BL. 1. 33. 69. $b.c.ff^{2}$. Syr.Hcl.ed. Memph. Goth. Arm. *Orig.* iv. *bis.*
15. *και λεγων*] om. *c.* *Orig.* iv. 161^{d}. | om. *και* ADEFGHSUVΓ. | Contra, BsLΔ. 1. 33. 69. KM.
15. *πεπληρωται ὁ καιρος* ABsL. rel. Vulg. $f.ff^{1}.g^{2}$. rel. *Orig.* iv. | *πεπληρωνται οἱ καιροι* D. $a.b.c.ff^{2}.g^{1}$.
16. *και παραγων* BDL. 33. 69. Latt. (Syr. Hcl mg.) Memph. Goth. Arm. | ‡ *περιπατων δε* ϛ. AΔ. rel. Syrr.(Pst.)&Hcl. txt. (vid. Matt. iv. 18).
— *Σιμωνα*] praem. *τον* D. 69.
— *Σιμωνος* BLM. (*του Σιμωνος* AΔ. 1. 69. E^{2}). *a.* Memph. Arm. | ‡ *αυτου* ϛ. D. 33. GΓ. Latt. Syr.Pst. Æth. (vid. Matt. iv. 18). | *αυτου του Σιμωνος* E*F HKSUV. Syr.Hcl. Goth.
— *αμφιβαλλοντας* ABDLΔ. 33. 69. E* FGHKSUV. (*αμφιβαλοντας* K(Tf.) *αμφιβαλλοντες* A*). | ‡ *βαλλοντας* ϛ. 1. E^{2}MΓ. Arm. (vid. Matt. iv. 18). ‖ † add. *αμφιβληστρον* ϛ. AΔ. rel. $b.ff^{2}$. Syr.Hcl. Memph. Goth. (vid. Matt. iv. 18). | add. *τα δικτυα* D. 69. Vulg. *a.c.* $f.ff^{1}.g^{1.2}.l.$ Syr.Pst. Arm. | praem. *αμφιβληστα* 1. | *non habent* B.*Btly.Blc.*L. 33. Æth. (ut vid.)
— *εν τῃ θαλ.*] *εις την θαλ.* K*(?). | *εις την θαλασσαν* 69.
— *ἁλιεις* Bs. (*ἁλειεις* D). rel. | *ἁλεεις* AΔ. (n.l. L).
17. *γενεσθαι*] om. 1. 69. *b.* Syr.Pst. Æth. (vid. Matt. iv. 19). | Contra, rel.
— *ἁλιεις* BsD. rel. | *ἁλεεις* ACLΔ.
18. *ευθεως*] *ευθυς* L. 33.

12. expulit *Cl.*

ABCD. LΔ. 1. 33. 69. EFG(H)KMSUVΓ.

ια ϛ τες τὰ δίκτυα† ἠκολούθησαν αὐτῷ. 19 Καὶ προβὰς†
ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτί-
ζοντας τὰ δίκτυα, 20 καὶ ‡ εὐθὺς″ ἐκάλεσεν αὐτούς·
καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ
μετὰ τῶν μισθωτῶν, ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

ιβ η (g Lu. 4:31–37.) ⸆ 5 21 g Καὶ εἰσπορεύονται εἰς ‡ Καφαρναούμ·″ καὶ
εὐθέως τοῖς σάββασιν [εἰσελθὼν] εἰς τὴν συναγωγὴν
ιγ β (¶ α) ἐδίδασκεν. 22 καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ¶ τῇ διδαχῇ αὐ-
τοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ
A′ ιδ η οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. 23 καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ
(23. καὶ [εὐθὺς] ἦν) αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέ-
(24. οἴδαμέν σε) κραξεν 24 λέγων,† Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ;
ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ
θεοῦ. 25 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων, Φιμώ-
θητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. 26 καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ
πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ ‡ φωνῆσαν″ φωνῇ μεγάλῃ

relictis retibus secuti sunt eum.
19 (11,6.) Et progressus inde pusillum vidit Iacobum Zebedaei et Iohannem fratrem eius, et ipsos in navi componentes retia,
20 et statim vocavit illos. Et relicto patre suo Zebedaeo in navi cum mercennariis secuti sunt eum.

21 (12,8.) Et ingrediuntur Capharnaum, et statim sabbatis ingressus synagogam docebat eos,
22 (13,2.) et stupebant super doctrina eius: erat enim docens eos quasi potestatem habens et non sicut scribae.
23 (14,8.) Et erat in synagoga eorum homo in spiritu inmundo, et exclamavit
24 dicens, Quid nobis et tibi, Iesu Nazarene? venisti perdere nos? scio quis es, sanctus dei.
25 Et comminatus est ei Iesus dicens, Obmutesce et exi de homine.
26 Et discerpens eum spiritus inmundus et exclamans voce magna exivit

---

18. *τα δικτυα* ABC. rel. Vulg. $f.ff^1.g^{1.2.}$ Syr.Pst. Memph. Goth. Arm. | *παντα* D. $a.b.c.ff^2$. ‖ †add. *αυτων* ϛ. A. rel. $f.g^1$. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. | om. BCL. 33. 69. Vulg. $ff^1.g^2$. Memph. Arm.
— *ηκολουθησαν* ACD. rel. | *ηκολουθουν* B.*Btly.Blc.*
19. *προβας*] *προσβας* D*. | †add. *εκειθεν* ϛ. AC. rel. Vulg. $c.f.ff^1.g^{1.2.}$ Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. iv. 21). | add. post *ολιγον* 33. | om. BDL. 1. $a.b.ff^2$. Syr.Pst. Memph.
— *δικτυα*] add. *αυτων* C²KMΓ. Syrr. Pst.&Hcl.* Æth. | om. ABC*D. rel.
20. *ευθυς* B.*Btly.*L. 33. (‡ *ευθεως* ϛ. ACD. rel.) Vulg. $a.f.ff^1.g^{1.2.}$ Syr.Hcl. Goth. | om. *hic* Δ. $c.ff^2$. Syr.Pst. Arm. | om. *b*. Æth.
— *αφεντες*] praem. *ευθεως* Δ. (*ευθυς* 69). $c.ff^2$. Syr.Pst. Arm.
— *μισθωτων*] *μισθιων* 1.
— *απηλθον οπισω αυτου* ABC. rel. Syrr. Pst.&Hcl. Memph.Schw. Goth. Arm. | *ηκολουθησαν αυτῳ* D. Latt. Memph.W. Æth. | (*αυτου*] *αυτων* K).
21. *εισπορευονται* ABC. rel. Vulg. $d.g^1$. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. *Orig.* iv. 170ᶜ. (ingredientes *e*). | *εισπορευεται* 1. | *εισεπορευοντο* D*Gr*. 33. (*a.b.f.*) | *εισπορευομενος* *Orig.* iv. 161ᵈ. (sic add. "cum eis" *c*).
— *Καφαρναουμ* BDΔ. 33. 69. Latt. Memph. Goth. *Orig.* iv. *bis.* | ‡ *Καπερναουμ* ϛ. AC. rel.
21. *ευθεως* *Orig.* iv. 161ᵉ. | *ευθυς* L. 1. 33. *Orig.* iv. 170ᶜ. | om. Æth.
— *τοις σαββ*] praem. *εν* CG. | Contra, *Orig.* iv. *bis.*
— *εισελθων* ABsD. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. | om. CLΔ. 69. (*c*). Syr.Pst. Memph. *Orig.* iv. *bis.*
— *συναγωγην*] add. *αυτων* Δ. Syr.Pst. (om. *την* *Elz.*)
— *εδιδασκεν*] *hic* ABDΔ. rel. Latt. Syr. Hcl. Goth. Arm. Æth. | ante *εις* L. 33. 69. *Orig.* iv. *bis.* | ante (*εν*) *τοις* C. Syr.Pst. Memph. ‖ add. *αυτους* D. (Latt.) Syr.Hcl.* Goth. Arm. Æth. (populum *c*). | Contra, rel. *Orig.* iv. *bis.*
22. *εξεπλησσοντο* *Orig.* iv. 170ᶜ. | -*ττοντο* MS.
— *αυτους*] *αυτοις* E*.
— *και ουχ* Vulg. $f.ff^{1.2.}g^{1.2.}$ rel. | om. *και* D*. *b.c.d.e.*
— *γραμματεις*] add. *αυτων* CΔ. 33. M. $c.f.g^2$. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | Contra, ABD. rel. Vulg. $b.e.ff^{1.2}.g^1$. Memph. Goth. Arm. ‖ add. et farasaei $e.g^2$.
23. *και* 1°] add. *ευθυς* BL. 1. 33. Memph. *Orig.* iv. 170ᵈ. | om. ACD. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth.
— *ην*] post *αυτων* C. *Orig.* iv. | Contra, ABD. rel. vv.
— *αυτων* ABC. rel. Vulg. $f.ff^1.g^2$. Syrr. Pst.&Hcl. Memph.Schw. Goth. Arm. *Orig.* iv. | om. DL. $b.c.e.ff^2.g^1$. Memph.W.
23. *ανεκραξεν*] *ενεκρ.* D. | Contra, rel. *Orig.* iv.
24. *λεγων*] †add. *Εα* ϛ. (A)C. rel. Syr. Hcl. Goth. Arm. *Orig.* iv. 170ᵈ. *Eus.* D.E. 272ᵈ. in Ps. 600ᵈ. (*αια* A). vid. Luc. iv. 34. | om. BD. Latt. Syr.Pst. Memph. Æth.
— *ἡμιν*] *ἡμων* Δ*Gr.*
— *σοι* CD. rel. | *συ* AB.*Btly.*ΔΓ.
— *Ναζαρηνε*] *Ναζωρηνε* 69.
— *απολεσαι ἡμας*] *ἡμ. απολ.* C. | Contra, rel. *Orig.* iv. (*απολεσαπολεσαι ἡμ.* D).
— *οιδα* ABsCD. rel. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. Goth. | *οιδαμεν* LΔ*Gr.* Memph. Arm. Æth. *Iren.* 234. *Orig.* iv. 170ᵈ. 389ᵃ. *Orig. Int.* ii. 138ᵉ. *Eus.* D.E. in Ps. 600ᵈ. (et ap. Mai 107). *Tert.* adv. Prax. 26. ‖ (mox pro *ἁγιος* habet *Orig.* *υἱος* iv. 170ᵈ. sed contra 389ᵃ).
25. *ὁ Ιησους*] om. D. $b.g^1$. | Contra, rel. *Orig.* iv. 170ᵈ.
— *εξ*] *απ'* L. 33. H. $f.ff^2.g^{1.2}.l$. *Orig. Int.* ii. 333ᵈ. | Contra, ABsCDG. rel. Vulg. *b.e.* rel. *Orig.* iv.
— *εξ αυτου* ABC. rel. *f.* rel. *Orig.* iv. | *εκ του ανθρωπου* D. (Latt.) ‖ add. *πνευμα ακαθαρτον* D. $b.c.e.ff^2.g^{1.2.}$ Goth. Æth. | Contra, Vulg. rel. *Orig.* iv.
26. sic in D *και εξηλθεν το πνευμα το ακαθαρτον σπαραξας αυτον και κραξας φωνῃ μεγαλῃ εξηλθεν απ' αυτου* (*e*).

19. componentes retia in navi *Cl.* | 21. in synagogam *Cl.* | 24. scio qui sis *Cl.* | 26. exiit *Cl.*

Vulg. (*a*). *b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. 27 καὶ ἐθαμβήθησαν ‡ἅπαντες″ ὥστε
συνζητεῖν πρὸς ‡ἑαυτοὺς″ λέγοντας, Τί ἐστιν τοῦτο;
† διδαχὴ † καινή †, † κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασιν
τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;
28 ‡ καὶ ἐξῆλθεν″ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ [εὐθὺς] *[παντα-
χοῦ]″ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.

ab eo. 27 Et mirati sunt omnes, ita ut conquirerent inter se dicentes, Quidnam est hoc? quae doctrina haec nova? quia in potestate et spiritibus inmundis imperat, et oboediunt ei. 28 Et processit rumor eius statim in omnem regionem Galilaeae.

B′ ιε

h ||Matt.8:14-16. β Lu. 4:38-40.

29. ἐξελθοντες ἦλθον

6 29 h Καὶ ‡ εὐθὺς″ ἐκ τῆς συναγωγῆς ‡ ἐξελθὼν
ἦλθεν″ εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου, μετὰ
Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 30 ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέ-
κειτο πυρέσσουσα, καὶ ‡ εὐθὺς″ λέγουσιν αὐτῷ περὶ
αὐτῆς. 31 καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρατήσας
τῆς χειρὸς [αὐτῆς·] καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός†,
καὶ διηκόνει αὐτοῖς.¶

29 (15, 2.) Et protinus egredientes de synagoga venerunt in domum Simonis et Andreae, cum Iacobo et Iohanne. 30 Decumbebat autem socrus Simonis febricitans, et statim dicunt ei de illa. 31 Et accedens elevavit eam, adprehensa manu eius: et continuo dimisit eam febris, et ministrabat eis.

¶ H

Γ′

7 32 Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ‡ ἔδυσεν″ ὁ ἥλιος,
ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ
τοὺς δαιμονιζομένους· 33 ‡ καὶ ἦν ὅλη ἡ πόλις ἐπι-
συνηγμένη″ πρὸς τὴν θύραν. 34 καὶ ἐθεράπευσεν

32 Vespere autem facto, cum occidisset sol, afferebant ad eum omnes male habentes et daemonia habentes, 33 et erat omnis civitas congregata ad ianuam: 34 et curavit multos qui vexa-

---

(ff^2). | Contra, Latt. rel. *Orig.* iv. 170d.

26. *το πνευμα* ACD (supra) rel. *Orig.* iv. | om. B.

— *φωνησαν* BL. 33. *Orig.* iv. | ‡*κραξαν* ϛ. AC (vid. D supra). rel.

— *εξ* ABsL. rel. Goth. Arm. rel. ut vid. *Orig.* iv. | *απ'* CD(supra)Δ. 33. M. Latt.

27. *εθαμβηθησαν*] *εθαμβησαν* D. *Orig.* iv. 170d. | Contra, rel.

— *ἁπαντες* BLU. *Orig.* iv. | ‡*παντες* ϛ. ACD. rel.

— *προς*] om. B.*Btly.Blc.*

— *ἑαυτους* ACDΔ. 1. 33. 69. EFHKMUV. (se Vulg. $c.f.g^1$.) | ‡*αυτους* ϛ. BsLGΓs. (om. *προς ἑαυτ. λεγ* $b.e.ff^2$).

— *λεγοντας* BDLΔ*. rel. | *-τες* ACΔ². 33. E*M. (vid. Luc. iv. 36).

— *τι εστιν τουτο* ABC. rel. Vulg. $f.g^1$. rel. | om. D. $b.c.e.ff^{1.2}.g^2$.

— *διδαχη καινη* B.*Btly.Blc.*L. 1. 33. (*ἡ διδ.* B.*Bch.*) Memph. Arm. Æth. | †*τις ἡ*″ *διδαχη* †*ἡ*″ *καινη* ϛ. CΔ. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (om. *καινη* $c.e.ff^2$). | *τις ἡ καινη αὑτη διδαχη* A. | *τις ἡ διδαχη εκεινη ἡ καινη* D. | *τις ἡ καινη διδαχη* 69. ||†add. *αὑτη* ϛ. CD. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (ante *διδαχη* A). | om. BL. 33. Memph.

— *κατ' εξουσιαν*] †praem. *ὁτι* ϛ. AC. rel. Vulg. $f.ff^1.g^{1.2}$. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | om. BL. 1. 33. ($b.c.e.ff^2$). Syr.Pst. | *η εξουσια ὁτι* D.

28. *και εξηλθεν* BCDLΔ. 33. M. (Latt.) Syr.Pst. Memph. Æth. | ‡*εξηλθεν δε* ϛ. A. rel. *f.* Syr.Hcl. Goth. Arm.

— *ευθυς* ACD. rel. Vulg. $f.ff^1.g^2$. Syrr.Pst. &Hcl. Memph.Schw. Goth. | om. B.*Bch.* 1. 33. $b.c.e.ff^2.g^1$. Memph.W. Arm. Æth. || add. *πανταχου* BC. 69. (*πανταχη* L). *b.e.* Memph. | *om. ϛ. AD. rel. Vulg. $c.f.ff^{1.2}.g^{1.2}$. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm.

29. *ευθυς* BLΔ. 1Tr. 33. 69. (‡*ευθεως* ϛ. AC. rel.) Vulg. (*b*).$f.ff^1$. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. | om. D. 1R. $c.e.ff^2.g^1$. Syr. Pst. Æth. (in D sic, *εξελθων δε εκ της συν. ηλθεν.* (*b.c*) *e*).

— *εξελθων ηλθεν* B(D supra). 1. 69. ($b.c.e.f.ff^2.g^1$). Syr.Hcl.MS mg. Arm. Æth. | ‡*εξελθοντες ηλθον* ϛ. AC. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Goth. (egrediens venerunt *Tol.* ff^1. Syr.Pst. MS.) ||*ηλθον*] *ηλθαν* L. | *εισηλθον* Δ. F.

30. *κατεκειτο δε ἡ πενθερα Σιμωνος* D. Latt. (exc. *f*).

— *Σιμωνος*] praem. *του* LΔ. 1. 69. M. | Contra, rel.

— *ευθυς* BDL. 33. 69. (‡*ευθεως* ϛ. AC. rel.) Vulg. $c.f.ff^1.g^2$. Syr.Hcl. Memph. | om. 1. $b.c.ff^2.g^1$. Syr.Pst. Æth.

31. *ηγειρεν αυτην κρατησας της χειρος αυτης*] *εκτεινας την χειρα κρατησας ηγειρεν αυτην* D. (*b*).*f.* | Contra, rel. (*και* ante *κρατ.* praem. 69).

— *χειρος αυτης*] om. *αυτης* B.*Btly.Blc.* L. | Contra, AC. rel. (vid. D. *b.* supra). Latt. (exc. *b*). vv. rel.

31. *πυρετος*] †add. *ευθεως* ϛ. A. rel. (*b*). Syr.Hcl. Goth. Æth. | ante *αφηκεν* habent D. Vulg. $c.f.ff^2.g^{1.2}$. Syr.Pst. | om. BCL. 1. 33. *e.* Memph. Arm. ||add. et surrexit Syr.Hcl.* Æth. (vid. Matt. viii. 15).

32. *εδυσεν* BD. | ‡*εδυ* ϛ. AC. rel.

— *εφερον*] *εφεροσαν* D. | add. *παντες* sic 69.

— *εχοντας*] add. *νοσοις ποικιλαις* D. $b.c.e.ff^2.g^1$. (vid. Luc. iv. 40). | Contra, Vulg. $f.g^2$.

— ad fin.] add. et eiciebat daemonia ab eis *b.* et eic. illa ab illis *e.*

33. *και ην ὁλη ἡ πολις επισυνηγμενη* B. *Btly.*CDL. 33. Vulg. *b.e.l.* Memph. Schw. (*επισυνηγ.*] *συνηγ.* B.*Bch.*) | ‡*και ἡ πολις ὁλη επισυνηγμενη ην* ϛ. A. rel. $c.f.(ff^2.g^{1.2})$ Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W. Goth. Arm. Æth. | *ην*] om. UΓ. | ante *επισυνηγ.* 69.

— *την θυραν*] add. *αυτου* D. $c.(ff^2.g^1$. ut vid.)

34. sic in D. *και εθεραπευσεν αυτους και τους δαιμονια εχοντας εξεβαλεν αυτα απ' αυτων και ουκ ηφιεν αυτα λαλειν ὁτι ηιδεισαν αυτον· και εθεραπευσεν πολλους κακως εχοντας ποικιλαις νοσοις, και δαιμονια πολλα εξεβαλεν.*

---

27. quaenam doctrina *Cl.* | etiam spiritibus *Cl.*

ABCD. LΔ. 1. 33. 69. E(F)GKMSUVΓ.

§ a

ⁱ Lu. 4: 42–44.

ιϛ η πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις· § καὶ δαι-
μόνια πολλὰ ἐξέβαλεν, καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαι-
ιζ μόνια ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν. 35 ⁱ Καὶ πρωῒ ‡ ἔννυχα″ λίαν
η ἀναστὰς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον,
κἀκεῖ προσηύχετο. 36 καὶ κατεδίωξαν αὐτὸν [ὁ] Σί-
37. εὑρόντες αὐτὸν λέγ. μων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ· 37 ‡ καὶ εὗρον αὐτὸν καὶ″
λέγουσιν αὐτῷ ὅτι Πάντες ζητοῦσίν σε. 38 καὶ λέγει
38. [ἀλλαχοῦ] αὐτοῖς, ″Ἄγωμεν * ἀλλαχοῦ″ εἰς τὰς ἐχομένας κωμο-
πόλεις, ἵνα κἀκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ ‡ ἐξῆλθον.″
39. καὶ ἦν 39 καὶ ‡ ἦλθεν″ κηρύσσων ‡ εἰς τὰς συναγωγὰς″ αὐτῶν
εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.
Δ' ιη ʲ ‖ Matt. 8: 1–4. Lu. 5: 12–14. β § 40 ʲ Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς παρακαλῶν
αὐτὸν [καὶ γονυπετῶν αὐτόν,] καὶ λέγων αὐτῷ ὅτι
40. om. καὶ γον. αὐτ. Ἐὰν θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι. 41 ‡ καὶ″ σπλαγχνι-
41. ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλ. σθεὶς ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ‡ αὐτοῦ ἥψατο″ καὶ λέγει
¶ F αὐτῷ, Θέλω, καθαρίσθητι.¶ 42 Καὶ† ‡ εὐθὺς″ ἀπῆλθεν
ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. 43 καὶ ἐμβριμη-

bantur variis languoribus, et daemonia multa eiciebat, (16, 8.) et non sinebat loqui ea, quoniam sciebant eum. 35 (17, 8.) Et diluculo valde surgens egressus abiit in desertum locum, ibique orabat. 36 Et secutus est eum Simon et qui cum illo erant; 37 et cum invenissent eum, dixerunt ei quia Omnes quaerunt te. 38 Et ait illis, Eamus in proximos vicos et civitates ut et ibi praedicem: ad hoc enim veni. 39 Et erat praedicans in synagogis eorum et omni Galilaea, et daemonia eiciens.

40 (18, 2.) Et venit ad eum leprosus deprecans eum, et genu flexo dixit [ei], Si vis, potes me mundare. 41 Iesus autem misertus eius extendit manum suam, et tangens eum ait illi, Volo, mundare. 42 Et cum dixisset, statim discessit ab eo lepra, et mundatus est. 43 Et commi-

34. *ποικιλαις νοσοις*] om. L. (*ποικιλοις νοσ.* 69).
— *λαλειν τα δαιμονια* ACL. rel. *f.* vv. | *τα δαιμονια λαλειν* B. | *αυτα λαλειν* (D ut supra). Vulg. *Cl.* (Latt.) Æth. (loqui ea, *Am. Fuld.*)
— *ηδεισαν αυτον* AD(supra)Δ. rel. Vulg. *a.b.e.f.ff²g²*. Syr.Pst. Goth. | add. *χριστον ειναι* BL. 1. (add. *τον χριστον ειναι* 33(ut vid.)69. GM*sic.*) Syr.Hcl.* Memph. Arm. Æth. (vid. Luc. iv. 41). | *ηδεισαν τον χριστον αυτον ειναι* C. *ff¹.g¹.l.*
35. *εννυχα* BCDL. 1. 33. | ‡ *εννυχον* ϛ. A. rel. *Orig.* i. 216ᵈ.
— *αναστας*] om. D. *a.c.* | Contra, Latt. rel. *Orig.* i. ‖ praem. *και* 69.
— *και απηλθεν* ACD. rel. Vulg. *a.f.ff¹.g²*. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* i. | om. B. *b c.e.ff².g¹*. Syr.Pst. Memph.W. ‖ add. *ὁ Ιησους* C³FGV.
— *ερημον*] praem. *τον* D. | Contra, *Orig.* i.
— *κακει* BCL. rel. *Orig.* i. | *και εκει* AD. [h. 33].
— *προσηυχετο*] *προσηυξετο* D. | Contra, *Orig.* i.
36. *κατεδιωξαν* A(?B)CD. rel. *a.b.c e.f.ff². g¹.* rel. | -*ξεν* B.*Blc.*MU. Vulg. *ff¹.g²*.
— *ὁ Σιμων* AC. rel. | om. *ὁ* BL. 33. | *ὁ τε Σιμων* 1. 69. K. | *τε Σιμων* D*. | *τοτε Σιμων* D². *d.*
— *οἱ μετ' αυτου*] add. *ησαν* Δ. Vulg. | om. *οἱ* B.*Bch.*
37. *και εὑρον αυτον και* BL. *e.* Memph. MS. Æth. | *και ὁτε εὑρον αυτον* D*Gr.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. | ‡ *και εὑροντες αυτον* ϛ. AC. rel. *a.d.f.ff⁽¹⁾·².g¹·²*. Memph. Goth. Arm. (om. *b.c*).
— *ζητουσιν σε* BsCDLΔ. 1. 33. Vulg. (*b*).(*c*).*e.ff¹·².g¹·²*. Arm. | *σε ζητουσιν* A EFGKMSUVΓ. *a.f.* Goth. | om. *σε* 69.
38. *αυτοις*] add. *ὁ Ιησους* Δ.
— *αγωμεν*] add. *αλλαχου* BC*L. 33. Memph. (Arm.) (Æth.) | *om. ϛ. AC³D. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth.
— *εχομενας* A(?B)C. rel. | *εχομενα* B. *Btly.* | *ενγυς* D. | *ερχομενας* 69.
— *κωμοπολεις* ABsCL. rel. Syr.Hcl.& *Gr.*mg. Memph. Arm. Æth. | *πολεις* 69. | *κωμας και εις τας πολεις* D. Latt. Syr.Pst. Goth. | *κωμο* (*sic*) *και πολεις* Δ.
— *κακει* BDL. 33. Ss. | *και εκει* ACΔ. 1. 69. EFGKMUVΓ.
— *εξηλθον* BCL. 33. Syr.Hcl.txt. | ‡ *εξεληλυθα* ϛ. AD. rel. | *εληλυθα* Δ. 69. Arm. (veni Latt. Syrr.Hcl.mg. vv. ut vid.) ‖ praem. *και* C.
39. *ηλθεν* BL. Memph. Æth. | ‡ *ην* ACD. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (vid. Luc. iv. 44).
— *εις τας συναγωγας* AB.*Bch.Blc.*CD LΔ. 1. 69. K. | ‡ *εν ταις συναγωγαις* ϛ. E. rel. (hiat 33). Latt. ? vv.
— *εκβαλλων*] *εκβαλων* G.
40. *λεπρος*] *ὁ Πετρος* 69*. (corr.* ut vid.)
— *παρακαλων*] *ερωτων* D.
40. *αυτον* (post *παρακαλων*)] om. 69.
— *και γονυπετων αυτον* AC(L)Δ. (1). 33. rel. Vulg. *e.f.ff¹.g²*. Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Goth. (Arm.) Æth. | ante *παρακαλ.* Syr.Pst. | om. *αυτον* L. 1. Arm. | *non habent* BDGΓ. *a.b.c.ff².g¹*.
— *και* ante *λεγων*] om. B. 69*.
— *αυτῳ*] om. DΓ. *Am.* Arm. ‖ add. *κυριε* B.*Btly.*CL. *c.e.ff².g¹*. Memph. Arm. Æth. (vid. Matt. viii. 2. et Luc. v. 12). | Contra, ADΔ. 33. rel. Vulg. *a.b.f.*(*ff¹.g²*.) Syrr.Pst.&Hcl. Goth.
— *ὁτι* ABΔ. 33. rel. *a.* Syr.Hcl. Goth. | om. DCL. Vulg. *b.c.e.f.ff¹·².g¹·².l.* Syr. Pst.
— *θελης*] -*λεις* D.
— *δυνασαι* ACD. rel. | *δυνη* B. [h. 33].
41. *και* 1° BD. *a.b.e.ff²*. Memph.W. | ‡ *ὁ δε Ιησους* ϛ. AC. rel. Vulg. *c.f.g²*. Syrr.Pst.&Hcl. Memph.Schw. Goth. Arm. (Æth.) | (*σπλαγχ. δε ὁ Ιησους* L. Æth.)
— *σπλαγχνισθεις* ABC. rel. Vulg. (*c*).*e.f. g²*. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | (om. *b g¹*.) | *οργισθεις* D. *a.ff²*.
— *χειρα*] add. *αυτου* D. vv. | Contra, ABC. rel. *b.* Arm.
— *αυτου ἡψατο* BL. | ‡ *ἡψατο αυτου* ϛ. ACD. rel. Vulg. *a.e.f.*(*ff².g¹·²*.) Goth.

34. ea loqui *Cl.* | 36. prosecutus *Cl.* | 39. in omni *Cl.* | 40. *om.* ei *Am.* | 43. comminatus est ei, statimque ejecit *Cl.*

Vulg. [a]. b. c. Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

σάμενος αὐτῷ, ‡ εὐθὺς″ ἐξέβαλεν αὐτόν, 44 καὶ λέγει
αὐτῷ, ῞Ορα, μηδενὶ [μηδὲν] εἴπῃς· ‡ ἀλλὰ″ ὕπαγε
σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ
καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξεν ‡ Μωυσῆς″, εἰς μαρτύ-
— ιθ ι ριον αὐτοῖς. 45 ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ
καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύ-
νασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν· ‡ ἀλλὰ″ ἔξω ‡ ἐπ᾿″
ἐρήμοις τόποις ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ‡ παν-
τόθεν″.

natus ei statim eicit illum, 44 et dicit ei, Vide nemini dixeris, sed vade ostende te principi sacerdotum, et offer pro emundatione tua quae praecepit Moses, in testimonium illis. 45 (19, 10.) At ille egressus coepit praedicare et diffamare sermonem, ita ut iam non posset manifeste in civitatem introire sed foris in desertis locis esse, et conveniebant ad eum undique.

II. — κ α 9 1 Καὶ ‡ εἰσελθὼν πάλιν″ εἰς ‡ Καφαρναοὺμ″ δι᾿
ἡμερῶν, † ἠκούσθη ὅτι ‡ ἐν οἴκῳ″ ἐστιν· 2 καὶ [εὐ-
θέως] συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ
τὰ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον.
k || Matt. 9:2–8. E′ Lu. 5:18–26. 3 k καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν ‡ φέροντες παραλυτικὸν″
3. φέροντες πρὸς αὐτ. παραλυτ. αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. 4 καὶ μὴ δυνάμενοι προσ-
4. προσενέγκαι εγγίσαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν

1 (20, 1.) Et iterum intravit Capharnaum post dies; 2 et auditum est quod in domo esset, et convenerunt multi, ita ut non caperet neque ad ianuam, et loquebatur eis verbum. 3 Et venerunt ferentes ad eum paralyticum qui a quattuor portabatur. 4 Et cum non possent offerre eum illi prae turba, nudaverunt tectum ubi erat, et

---

Arm. (vid. Matt. viii. 3. et Luc. v. 13). | om. *b.c.*

41. *και λεγει*] *λεγων* 69.

— *αυτῳ*] om. 1. *b.c.* Syr.Pst. (vid. Matt. et Luc.)

42. om. ver. M txt. (in mg.*)

— *και* 1°] † add. *ειποντος αυτου* ς. AC. rel. Vulg. *f.g*². Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. | om. BDL. 69. *a.b.c.e.ff*².*g*¹. Syr. Pst. Memph. | (add. et "ei" Arm.)

— *ευθυς* BL. 33. | ‡ *ευθεως* ς. ACD. rel. | (om. *b.c.*)

— *απηλθεν απ᾿ αυτου ἡ λεπρα* BDL. rel. Latt. Syr.Pst. Memph.MS. Arm. | *ἡ λεπρα απηλθεν απ᾿ αυτου* C. Memph. W.&Schw. Goth. (vid. Luc. v. 13.) | *απηλθ. ἡ λ. απ᾿ αυτ.* AK. Syr.Hcl. | *απηλθ. ἡ λ. αυτ.* Δ. [Æth.]

— *εκαθαρισθη*] *-θερ-* ACLΔG. | Contra, rel. (et *supra* in his cdd.)

43. *ευθυς* BDL. 33. | ‡ *ευθεως* ς. C. rel. | (post *αυτον* AK. Arm. | om. Syr.Pst. Æth.) || add. *και* Δ.

44. *μηδεν* BsC. 1. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm. | om. ADLΔ. 33. 69. Latt. Syr. Pst. Memph. Æth. (vid. Matt. viii. 4. et Luc. v. 14).

— *αλλα* ACDLΔEGKU. | ‡ *αλλ᾿* ς. Bs. rel.

— *σεαυτον δειξον*] *δειξον σεαυτον* D. Latt.

— *τῳ ἱερει*] *τῳ αρχιερει* 33. 69. Vulg. *ff*¹.(*g*²).*l.* | Contra, rel. Latt. rel.

44. *περι*] *ὑπερ* 33.

— *ἁ* ABC²D. rel. | *καθως* C*. Æth. (vid. Luc. v. 14). | *καθ᾿ ἁ* 33.

— *Μωυσης* BDΔKV. (Latt.) | ‡ *Μωσης* ς. AC. rel. *Am.*

— *αυτοις*] *αυτῳ* A* ut vid.

45. *πολλα* ABC. rel. | om. D. Latt.

— *αυτον*] om. D.

— *φανερως εις πολιν εισελθειν* ABs. rel. *Am. Fuld.* (Latt. rel.) Syr.Hcl. Goth. Arm. | *φαν. εισελθ. εις πολ.* D. Vulg.*Cl.* Syr.Pst. | *εις πολ. φαν. εισελθ.* CL. 33. Memph.

— *αλλα* ACDΔM. | ‡ *αλλ᾿* ς. BsL. rel.

— *επ᾿ ερημ.* BLΔ. | ‡ *εν ερημ.* ς. ACD. rel. (vid. Luc. v. 16).

— *ην* ACD. rel. Vulg.*Cl. a.g*². rel. ("esse" *Am. c.d.f.ff*².*g*¹.*l.*) | om. B. *b.e.* (om. et *και* seq. *b.e.*)

— *παντοθεν* ABCDLΔ. 1. 33. KMS. | ‡ *πανταχοθεν* ς. 69. rel.

1. *εισελθων παλιν* B.*Blc.*D*Gr.*L. 33. *a.*(*c*). Memph. Arm. Æth. | *εισηλθεν παλιν* AB.*Btly.Bch.*CΔ. 1. 69. EKMUV. *e.* Syr.Hcl. Goth. (vid. iii. 1). *εισηλθεν ὁ Ιησους παλιν* FGΓ. Syr.Pst. | ‡ *παλιν εισηλθεν* ς. Vulg. *b.d.f.ff*¹·². *g*¹·². | om. *παλιν* S. *c.*

— *Καφαρναουμ* BDΔ. 33. Latt. Memph. | ‡ *Καπερναουμ* ς. AC. 69. rel.

— *ηκουσθη*] † praem. *και* ς. ACD. rel. Vulg. *b.e.g*¹. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | om. BL. 33. *a.c.f.* Memph. Arm. [Æth.]

1. *εν οικῳ* BDL. 33. (Latt.) Memph. | ‡ *εις οικον* ς. AC. rel. *g*¹. (domi *e*).

2. *και ευθεως*] om. *ευθεως* B.*Bch.Blc.*L. 33. Vulg. *b.l.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | Contra, ACD. rel. *a.c.e.f.ff*².*g*¹. Syr.Hcl. Goth.

— *πολλοι*] praem. *οχλοι* 1.

— *την θυραν*] *τῃ θυρᾳ* L²U².

— *αυτοις τον λογον* ABC. rel. Vulg. *a. e.f.g*¹. rel. | *προς αυτους λογον* D. *b. c.ff*².

3. *προς αυτον φεροντες παραλυτικον* C* D. 1. 69. G. Vulg.*Cl. a.b.*(*c*).(*e*).(*f*).*ff*². Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | *φεροντες προς αυτον παραλυτικον* BL. 33. *Am. g*¹ *l.* (Memph.) | ‡ *προς αυτον παραλυτ. φεροντες* ς. AC³. rel. Goth. Æth.

— *ὑπο*] *απο* L. | *επι* Δ. (*om. αιρ. ὑπο τεσσ. b.c*). | add. in lecto Memph. Æth.

4. *προσεγγισαι* ACD. 1. rel. *a.*(*b*).*c.e.ff*². *g*¹·². Syr.Pst. Goth. Arm. | *προσενεγκαι* BL. (*-γκειν* 33). Vulg. *f.* Syr.Hcl. Memph. Æth.

— *αυτῳ* ABC. rel. Vulg. rel. | om. DK*. (Latt.) Arm.MSS. | ante *προεγγ.* (sup. scr.) K².

— *δια τον οχλον* ABC. rel. *a.* | *απο του οχλου* D. Vulg. Latt. rel. || add. ascenderunt in tectum Syr.Pst.

— *απεστεγασαν*] *απεσταγαν* Δ.

---

45. introire in civitatem *Cl.* | locis esset *Cl.*
3. ad eum ferentes *Cl.*

A B C D.
L Δ.
1. 33. 69.
E[F]G[H]KMSUVΓ
§ H
5. καὶ ἰδὼν
7. ὅτι οὗτος
§ F
8. ὅτι [οὕτως]
– *[αὐτοὶ]″ διαλογ.
9. σοι αἱ ἁμ.
10. ἀφιέναι ἁμαρτ. ἐ. τ. γῆς

στέγην ὅπου ἦν, § καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσιν τὸν
‡κράβαττον″, ‡ὅπου″ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. 5 ἰδὼν
δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ,
Τέκνον, ‡ἀφίενταί″ ‡σου αἱ ἁμαρτίαι″. 6 ἦσαν δέ
τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζό-
μενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, 7 Τί οὗτος οὕτως λαλεῖ;
‡βλασφημεῖ·″ τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ μὴ
εἷς ὁ θεός; 8 § καὶ ‡εὐθὺς″ ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ
πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς,
‡λέγει″ αὐτοῖς, Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρ-
δίαις ὑμῶν; 9 τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παρα-
λυτικῷ, ‡Ἀφίενταί″ ‡σου″ αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν,
‡Ἐγείρου″, [καὶ] ἆρον ‡τὸν κράβαττόν σου″, καὶ περι-
πάτει; 10 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ‡ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι″ ἁμαρτίας, λέγει
τῷ παραλυτικῷ, 11 Σοὶ λέγω, ‡ἔγειρε″, † ἆρον τὸν

patefacientes summiserunt gra-
batum in quo paralyticus iace-
bat. 5 Cum vidisset autem Ie-
sus fidem illorum, ait paraly-
tico, Fili, dimittuntur tibi pec-
cata. 6 Erant autem illic qui-
dam de scribis sedentes et cogi-
tantes in cordibus suis, 7 Quid
hic sic loquitur? blasphemat:
quis potest dimittere peccata
nisi solus deus? 8 Quo statim
cognito Iesus spiritu suo quia
sic cogitarent inter se, dicit illis,
Quid ista cogitatis in cordibus
vestris? 9 Quid est facilius,
dicere paralytico, Dimittuntur
tibi peccata, an dicere, Surge
et tolle grabattum tuum et am-
bula? 10 Ut autem sciatis quia
potestatem habet filius hominis
in terra dimittendi peccata, ait
paralytico, 11 Tibi dico, Surge
tolle grabattum tuum et vade

4. ηv] add. ὁ Ιησους DΔ. (Latt.) Syr. Pst. Goth. Arm. Æth. | Contra, ABC. rel. Vulg. *b*. Syr.Hcl. Memph.
— *εξορυξαντες* ABC. rel. Vulg. *f*. Syr. Hcl. Memph. Arm. | om. D. (Latt.) Syr.Pst. Æth.
— *κραβαττον* ACDLΔ. 1. 33. 69. EGH MUΓ. | ‡*κραββατον* ϛ. B*s*V*s*. | *κραβατον* K.
— *ὁπου* (ante *ὁ παραλ.*) BDL. *a.g*¹. | ‡*εφ' ᾡ* ϛ. AC. rel. (Latt.) Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | *εφ' οὑ* 33. 69. | *εφ' ὁ* Γ. ‖ add. *ην* et *κατακειμενος* (post *ὁ παρ*) D. *g*².
5. *ιδων δε* AD. 1. rel. (Latt.) Syrr.Pst.& Hcl. Goth. Arm. | *και ιδων* BCL. 33. 69. *e*. Memph. Æth. (vid. Matt. ix. 2 et Luc. v. 20).
— *τεκνον*] praem. *θαρσει* C.
— *αφιενται* B. 33. Vulg. *a.c.e.g*¹. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. | ‡*αφεωνται* ϛ. ACD. rel. *b.f.* (Memph.? Arm. Æth. ut vid.) vid. Luc. v. 23. | *αφιονται* Δ. | *αφεονται* G. 69.
— *σου αἱ ἁμαρτιαι* BD*Gr*.LΔ. 1ᵀ. 33. 69. G. | *σοι αἱ ἁμαρτιαι* C*. *Am*. *b.e.ff*¹·². | ‡*σοι αἱ ἁμαρτιαι σου* ϛ. AC³. rel. Vulg.*Cl.* *a.c.d.f.* Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. 377ᶜ. (vid. Luc. v. 20). | *σου αἱ ἁμαρτ. σου* M*. (*αμαρτυριαι* Λ*).
6. *αυτων*] add. *λεγοντες* D. (Latt.) (Memph.MSS.) Æth. | Contra, ABC. rel. Vulg. *f*. rel. (add. ea Pharasaeis Syr.Pst.)

7. *τι* ACD. rel. | *ὁτι* B.
— *οὑτος οὑτως*] *οὑτος οὑτος sic* H. (om. *οὑτως* Syr.Pst.)
— *βλασφημει* B.*Bch.Blc*.DL. (Latt.) Memph.MS. | ‡*βλασφημιας* ϛ. AC. rel. *e*. Syrr.Pst.&Hcl. Memph.ed. Goth. Arm. Æth. (vid. Luc. v. 21). | *βλασφημας* Δ*Gr*.
— *ἁμαρτιας*] praem. *τας* D*.
— *εἱς*] om. D*Gr*.
8. *ευθυς* BL. 33. (‡*ευθεως* ϛ. AC. rel.) Vulg. *e.f.g*². Syr.Hcl. Memph. Goth. | om. D. *a.b.c.ff*².*g*¹. Syr.Pst. Arm. Æth.
— *ὁ Ιησους*] supra K.
— *αυτου*] om. D. *a.b.c.e.ff*². Memph.W. | Contra, rel. Vulg. *f.g*¹. Syrr.Pst.& Hcl. Memph.Schw. Goth. Arm. Æth. ("spiritu sancto" *g*²).
— *οὑτως* ACD. rel. Vulg. *f.g*². Syrr. (Pst.)&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | om. B. *a.b.c.e.ff*².*g*¹. ‖ add. *αυτοι* AC Δ. 33. 69. EFHKMSUVΓ. Syr.Hcl. Goth. | Contra, B*s*DL. 1. G. Latt. Syr. Pst. Memph. Arm. Æth.
— *ἑαυτοις*] *αυτοις* L.
— *λεγει* B.*Btly* L. 33. Vulg. *e.f.* | ‡*ειπεν* ϛ. ACD. rel. *a.b.c.ff*².*g*¹. (vid. Matt. ix. 4 et Luc. v. 22).
— *αυτοις*] om. B*Btly*. *ff*². | Contra, rel.
— *ταυτα*] om. L.
9. *τῳ παραλυτικῳ*] om. 33. *a.e.*
— *αφιενται* B.*Btly*. Vulg. *a.c.e.f.g*¹. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. | ‡*αφεωνται* ϛ. ACD. rel. *b*. (Memph.? Arm. Æth. ut vid.) *Eus*. in Ps. 600ᵈ. (vid. Luc. v. 23). | *αφεονται* 69.

9. (*εγειρε αρον τον κραβαττον σου και ὑπαγε εις τον οικον σου, η ειπειν, αφαιωνται σοι αἱ ἁμαρτιαι* D).
— *σου αἱ ἁμαρτιαι* BL. 1ᵀ. 33. 69. EFG HKMUV. | ‡*σοι αἱ ἁμ.* ϛ. ACDΔΓ*s*. vv. ut vid. *Eus* in Ps. (vid. Luc. v. 23). ‖ add. *σου* *a.b* (om. *σοι*).*c.f.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (vid. Luc. v.) | Contra, Vulg. *e*. *Eus*. in Ps.
— *εγειρου* BL. | *εγειρε* ACD. 1. 33. 69. EFGHK(*sic*)MSVΓ. | ‡*εγειραι* ϛ. ΔU.
— *και αρον* AB*s*. rel. *Am*. *a.d.g*¹·⁽²⁾. Syr. Hcl. Goth. Æth. [*b.c.e*]. | om. *και* C D*Gr*.L. 1. 33. Vulg.*Cl. Fuld. f.l.* Syr. Pst. Memph.W. et Schw. Arm.
— *αρον τον κραβ. σου* ABCDL. 1. 69. KM. Vulg. *a.f.g*¹·⁽²⁾·*l*. *Eus*. in Ps. | ‡*αρον σου τ. κρ.* ϛ. Δ. 33. G. rel. | om. *b.c.e.* (et ambula et tolle grabbatum tuum et vade in domum *g*²). ‖ *κραβαττον hic* ut in ver. 4, sed idem *hic* habent F²KV. | *κραβατον* F*. | ‡*κραββατον* ϛ. B*s*.
— *περιπατει* ABC. rel. Vulg. *b.c.e.f.g*¹. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. | *ὑπαγε* D(supra)LΔ. *a.ff*².*g*². Goth. (ut vid.) Arm. (vid. ver. 11). ‖ add. *εις τον οικον*

5. cum autem vidisset *Cl.* | filii *Am.* | ti b peccata tua *Cl.* | 8. intra se *Cl.* | 9. surge tolle *Cl.* | 10. quia filius hominis habet potestatem *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.
12. ἔμπροσθεν πάντων
— Οὐδέπ. οὕτ.

‡κράβαττόν″ σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. 12 καὶ
ἠγέρθη, ‡καὶ εὐθὺς″ ἄρας τὸν ‡κράβαττον″ ἐξῆλθεν
ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξά-
ζειν τὸν θεόν, λέγοντας ὅτι ‡Οὕτως οὐδέποτε″ ‡εἴ-
δαμεν″.

ϛ' κα β

1 ‖ Matt. 9: 9-13. Lu. 5: 27-32.

10 13 1 Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ
πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐ-
τούς. 14 καὶ παράγων εἶδεν Λευὶν τὸν τοῦ Ἀλφαίου
καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἀκο-
λούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

κβ β
15. καὶ ἐγένετο
— ἠκολούθησαν
16. οἱ γρ. καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἴδοντες

11 15 Καὶ ‡γίνεται″ [ἐν τῷ] κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν
τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ
συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ‡ἠκολούθουν″ αὐτῷ 16 καὶ οἱ
γραμματεῖς ‡τῶν Φαρισαίων·″ *καὶ″ ἰδόντες ‡ὅτι
ἤσθιεν″ μετὰ τῶν ‡ἁμαρτωλῶν καὶ τελωνῶν″ ἔλεγον

in domum tuam. 12 Et statim ille surrexit sublato grabatto abiit coram omnibus, ita ut ammirarentur omnes et honorificarent deum, dicentes quia numquam sic vidimus.

13 (21, 2.) Et egressus est rursus ad mare, omnisque turba veniebat ad eum, et docebat eos. 14 Et cum praeteriret, vidit Levin Alphei sedentem ad teloneum, et ait illi, Sequere me. Et surgens secutus est eum.

15 (22, 2.) Et factum est cum accumberet in domo illius, multi publicani et peccatores simul discumbebant cum Iesu et discipulis eius; erant enim multi qui et sequebantur eum. 16 Et scribae et Pharisaei videntes quia manducaret cum peccatoribus et publicanis

---

σου D(supra). 33. *a.ff*². Arm. (vid. ver. 11).

10. εχη E.

— επι της γης αφιεναι ἁμαρτιας CDLΔ. 33. HM. Latt. Syr.Pst. Memph. Goth. Arm. (om. επι τ. γ. *b*). | αφιεναι ἁμαρτ. επι τ. γης B. Æth. | ‡αφιεναι επι τ. γ. ἁμαρτ. ϛ. A. 1. 69. EFGKSUVΓ. Syr.Hcl.

11. εγειρε AB.*Bch*.CD. 1ᵀ. 33. 69. EFGHMSVΓ. | ‡εγειραι ϛ. LΔU. | εγειρον K. ‖ †add. και ϛ. AΔ. 1. rel. *c.d g*². Syr.Hcl. (Goth.) Æth. | om. BCD*Gr*. L. 33. Γ. Vulg. *a.b.e.f.ff*¹·²·*g*¹.*l*. Syr.Pst. Memph. Arm.

— κραβαττον MSS. | ‡κραββατον ϛ. ?B*s*.

12. ηγερθη και ευθυς B(C*)L. 33. (-θεως C) Memph.MS. Arm. | ευθεως ηγερθη και D. (Vulg.) (*a*).(*f*).*g*¹.*l*. Memph. Schw. | ‡ηγερθη ευθεως και ϛ. AC³Δ. 1. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. | om. ευθ. *b.c.e.ff*².

— κραβαττον] vid. ver. 11. | add. αυτου L. 33. H. *c*. Syr.Pst. Memph. Æth. | Contra, MSS. (Latt.) Syr.Hcl. Goth.

— εναντιον ACDΔ. 1. rel. | ενωπιον 33. | εμπροσθεν BL.

— παντας] -τες A.

— λεγοντας ACLΔ. 1. 33. rel. (Latt.) Memph. rel. | om. B. *b*. | και λεγειν D.

— οὑτως ουδεποτε BDL. (*b*).*e*. Arm. | ‡ουδεποτε οὑτως ϛ. AC. rel. Vulg. *a.c.f*¹.*ff*². Syr.Hcl. | [Syr.Pst. Memph. Æth.]

12. ειδαμεν CD. | ‡ειδομεν ϛ. AB*s*. rel. | -ωμεν 69.

13. παλιν] om. D *Gr*. Memph. MS. | praem. ὁ Ιησους 69.

— παρα] επι 69*.

— ὁ οχλ.] om. ὁ D*.

14. και παραγων] παραγ. δε 69. ‖ add. ὁ Ιησους FGHΓ. (non 33).

— Λευιν C. 1. rel. (-ειν B.*Btly*.LE*M). *Am*. *f.ff*¹.*g*². (Λευι AΔ. 33. KΓ. Vulg. *Cl*.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | Ιακωβον D. 69. *a b.c.e. ff*².*g*¹. Ἔστω δὲ καὶ ὁ Λεβὴς τελώνης ἀκολουθήσας τῷ Ἰησοῦ· ἀλλ' οὔτε γε τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀποστόλων αὐτοῦ ἦν, εἰ μὴ κατά τινα τῶν ἀντιγράφων τοῦ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίου. (vid. et Mar. iii. 18). *Orig*. i. 376ᵈ.

— ηκολουθησεν] -θει C*. 1. | Contra, ABsC³D. rel.

15. γινεται BL. 33. | ‡εγενετο ϛ. ACD. 1**. rel. vv. ut vid. (vid. Matt. ix. 10). [1*. n.l.]

— εν τῳ κατακεισθαι αυτον AC. 1. rel. Vulg. *f.ff*¹.*g*¹·². rel. | κατακεισθαι αυτ. (om. εν τῳ) B.*Btly*.*Blc*.L. 33. 69. | εν τῳ κατακλιθηναι αυτον Δ. | κατακειμενων αυτων D. *a.b.c.e ff*².

— εν τῃ] add. ὁδῳ 69*.

— και πολλοι] om. και D. 1. Latt. Syr. Pst. | Contra, rel.

— και ἁμαρτωλοι] om. Syr.Hcl. impr. Arm.Usc. ‖ add. ελθοντες AC*. (vid. Matt. ix. 10). | om. BsC³DL. rel. Verss.

— πολλοι και] πολλοι οἱ και D. Vulg. *b.f. ff*¹.*g*¹·². (Arm.) "multi qui" *a.c e.ff*².*l*.

15. ηκολουθουν BLΔ. Vulg. *ff*¹·⁽²⁾·*g*¹·². | ‡ηκολουθησαν ϛ. ACD. 1. 33. rel. *a.b.c.e.f*. Syrr.Pst.&Hcl. rel. ut vid.

16. και οἱ] om. B.*Bch*. Δ. Memph. | οἱ] om. L. 33.

— των φαρισαιων BLΔ. 33. *b*. Memph. MS. | ‡και οἱ φαρισαιοι ϛ. ACD. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W.&S. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. ix. 11, et Luc. v. 30).

— *και″ ιδοντες B*Bch*.LΔ. 33. Memph. Æth. | και ειδαν D. *b*. [*e*. n.l.] | ιδοντες ϛ. AC. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (vid. Matt. ix. 11).

— ὁτι ησθιεν DL. Vulg. *c*.(*ff*¹.*g*¹). Syr. Hcl. Æth. | ὁτι εσθιει B.*Btly*. 33. *b.d*. Syr.Pst. [? Memph. Arm.] | ‡αυτον εσθιοντα ϛ. CΔ. rel. *a.f*. Goth. [*e*. n.l.] (αυτον hic, et εσθιοντα ante ελεγον A).

— ἁμαρτωλων και τελωνων 1°. B.*Btly*. (D)L*. (33). *Am*. *a.b.c.ff*¹.*g*¹. Memph. MS. Æth. (ἁμαρ. κ. των τελ. D. 33). | ‡τελωνων και ἁμαρτ. ϛ. ACL**. rel. Vulg.*Cl*. *f.ff*². Syrr.Pst.&Hcl. Memph. W.&S. Goth. Arm. [*e*]. | και ἁμαρτωλων] om. 69. Syr.Hier.

— ελεγον] praem. και D.

---

12. statim surrexit ille et *Cl*. | ut mirarentur *Cl*. | 14. Levi *Cl*. | 16. manducaret cum publicanis et peccatoribus *Cl*.

A B C D.
L Δ.
1. 33. 69.
E(F)GHKMSUVΓ.
16. [καὶ πίνει] κγ β

m || Matt. 9: 18-22.
Lu. 5: 33-38.

18. [μαθηταί] τ. Φαρ.

21. ῥάκκους

τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, †"Οτι μετὰ τῶν ‡ἁμαρτωλῶν καὶ
τῶν τελωνῶν" ἐσθίει καὶ πίνει; 17 καὶ ἀκούσας ὁ
Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύ-
οντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. οὐκ ἦλθον κα-
λέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλούς†.
12 18 m Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ ‡Φα-
ρισαῖοι" νηστεύοντες· καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν
αὐτῷ, Διὰ τί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ *μαθηταὶ"
τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ
νηστεύουσιν; 19 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύ-
νανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ'
αὐτῶν ἐστιν νηστεύειν; ὅσον χρόνον ‡ἔχουσιν τὸν
νυμφίον μετ' αὐτῶν", οὐ δύνανται νηστεύειν· 20 ἐλεύ-
σονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος,
καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ‡ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ" 21 † οὐ-
δεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ‡ἐπιράπτει" ἐπὶ

dicebant discipulis eius, Quare
cum publicanis et peccatoribus
manducat et bibit magister
vester? 17 (23, 2.) Hoc audito
Iesus ait illis, Non necesse ha-
bent sani medicum sed qui male
habent: non enim veni vocare
iustos sed peccatores.
18 Et erant discipuli Iohannis
et Pharisaei ieiunantes: et ve-
niunt et dicunt illi, Quare disci-
puli Iohannis et Pharisaeorum
ieiunant, tui autem discipuli
non ieiunant? 19 Et ait illis
Iesus, Numquid possunt filii
nuptiarum quamdiu sponsus
cum illis est ieiunare? Quanto
tempore habent secum spon-
sum, non possunt ieiunare.
20 Venient autem dies cum au-
feretur ab eis sponsus, et tunc
ieiunabunt in illa die. 21 Nemo
assumentum panni rudis as-
suit vestimento veteri: alioquin

16. ὁτι BL. 33. | †τι" ὁτι ς. AC. rel. | δια τι D. Latt. (vid. Matt.ix.11, et Luc.v.30).
— των ἁμαρτωλων και των τελωνων B. *Bch.*D. *a.* Æth. (των ante ἁμαρτ. om. B. *Btly.*) | ‡των τελ. και ἁμαρτ. ς. AC. rel. vv. (vid. Matt. ix. 11, et Luc. v. 30). ||των τελ. *tantum* U.
— εσθιει και πινει ACLΔ. 1. 33. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Goth. Arm.MSS. (Æth.) | om. και πινει BD. *a.b.e.ff*². (vid. Matt. ix. 11). | εσθιειτε και πινειτε G. Syr.Hier. Arm.Zoh. (vid. Luc. v. 30). ||εσθιει *ante* μετα B. *Bch.* εσθιει και πινει ante μετα Memph. εσθιει ante μετα et και πινει ad fin. ver. Æth. ||*ante* εσθ. και πιν. praem. ὁ διδασκαλος ὑμων C. Æth. ad fin. ver. habent LΔ. 69. Vulg. *f.ff*¹.*g*¹.*l.* Memph. ed. quare magister vester cum publicanis, etc. *c.* edit et bibit magister vester cum publicanis Memph.MS. (vid. Matt. ix. 11). | *non habent* ABD. 1. 33. rel. *a b.e.ff*². Syrr.Pst.&Hcl.
17. αυτοις] om. D. 1. *a.b.c.ff*².*g*¹. | Contra, rel. Vulg. *e.f g*². || add. ὁτι B.*Btly.* Δ. | Contra, rel.
— αλλ'] αλλα B.*Btly.*
— ουκ ABsD. rel. *a.b.e.ff*¹.*g*¹. Syrr.Pst. &Hcl. Memph.MS. Goth. Arm. (Æth.) |ου γαρ CL. Vulg. *c.f.ff*².*g*². Memph.ed.
— αλλα] αλλ' 1[R].
— ad fin.] † add. εις μετανοιαν ς. C. 1mg. (man. rec.) 33. 69. rel. *a.c.ff*¹.*g*¹. | om. A BDLΔ. 1*. K. Vulg. *b.e.f.ff*².*g*².*i.l.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.

18. οἱ φαρισαιοι ABCD. 69. KM. Vulg. *b.c.e.f.ff*².*g*².*i.* Syr.Hcl.(txt.) Memph. Goth. Arm. | ‡οἱ των φαρισαιων ς. LΔ. 1. 33. *a.ff*¹.*g*¹. Syrr.Pst.&Hcl.(mg.) Æth. (vid. infra, et Luc. v. 33).
— και οἱ *μαθηται" των φαρισαιων BC* L. 33. *e.* Syr.Hcl.mg. Æth. | και οἱ των φαρισαιων ς. C²D. rel. Vulg. (*b*). *c.ff*¹.*g*¹. Syrr.Pst.&Hcl.(txt.) Memph. Schw. (vid. Luc. v. 33). | om. A. | om. οἱ Δ. | et pharasaei *a.f.ff*².*g*². Memph. W. Goth. Arm. (vid. ante).
— σοι μαθηται ACD. rel. | om. μαθηται B. (vid. Luc. v. 33). | μαθηται σου E*. | σου μαθηται Δ.
19. ὁ Ιησους] om. D. *b.i.*
— ὁσον χρονον....ου δυν. νηστευειν A BC. rel. Vulg. *c.ff*¹.*g*². Syr.Hcl. Memph. Arm. | om. DU. 1. 33. *a.b.e.ff*².*g*¹.*i.* Syr.Pst. Æth. (vid. Matt. ix. 15 et Luc. v. 34).
— εχουσιν τον νυμφιον μετ' αυτων BC (L). (*c*). Memph.W. (μεθ' ἑαυτων L. μεθ' αυτ. B.*Bch.*) | ‡μεθ' ἑαυτων εχουσι τον νυμφιον ς. AΔ. rel. (Vulg.) *f.ff*¹. *g*². Syr.Hcl. Memph.Schw. Goth. Arm.
20. απαρθῃ] αρθῃ C. 69. (Memph. ut vid.)
— νηστευσουσιν ABsCD²L. rel. | νηστευουσιν D*. 1[R]. FU. | -σωσιν E*.
— εκεινῃ τῃ ἡμερᾳ ABCDLΔ. 1. 33. 69. K. *Am. ff*².*i.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | ‡εκειναις ταις ἡμεραις ς. E. rel. Vulg.*Cl. a.b.c.e.f.* Memph. (vid. Luc. v. 35).

21. ουδεις] † praem. και ς. EFsHUVsΓ. Æth. | add. δε DGM. *a.c.*(*g*²). Syr.Hcl. mg. (vid. Matt. ix. 16). | *nil addunt* AB CLΔ. 1. 33. 69. KS. Vulg. *b.e.f.i.* Syrr. Pst &Hcl.(txt.) Memph. Goth. Arm.
— επιβαλημα E*.
— ῥακους BsCL. rel. | ῥακκους AD. 33. 69. FGHMΓ.
— αγναφου ABsCD. rel. | -φους LΔE FG.
— επιραπτει ACLΔ. 1. 69. EFGHV. | ‡επιρραπτει ς. Bs. 33s. rel. | επισυνραπτει D.
— επι] om. 69.
— ἱματιον παλαιον BCDL. 33. | ‡ἱματιῳ παλαιῳ ς. AΔ. rel. (vid. Matt. ix. 16).
— μη] μηγε Δ. 33. (?K. sil. Trs. et Tf. ?M**).
— αιρει το πληρωμα αυτου CE. rel. Syr. Pst. (Arm.) Æth. | αιρει το πληρωμα D. 69. (Latt.) (Memph.) | αιρει το πλ. αφ' ἑαυτου B. | αιρει το πλ. απ' αυτου L. 1. Goth. | αιρει απ' αυτ. το πλ. AΔ. 33. K. *l.* Syr.Hcl. (αρει H).
— το καινον] το κοινον H. ||add. απο D. 69. Vulg. *a.b.e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. [c].
— και χειρον σχισμα γινεται] om. L.
22. μη ABsD. rel. | μηγε CLM² *Tf.*
— παλαιους] add. sed in novos *a.b c.*
— ῥηξει BCDL. 33. Vulg. *b.ff*¹.*g*¹. | ‡ῥησσει ς. AΔ. rel. *c.e.ff*². Syr.Hcl.

17. medico *Cl.* | 20. in illis diebus *Cl.*

‡ ἱμάτιον παλαιόν″· εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλήρωμα
[αὐτοῦ] τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα
γίνεται. 22 καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς
παλαιούς· εἰ δὲ μή, ‡ ῥήξει″ ὁ οἶνος † τοὺς ἀσκούς,
καὶ ὁ οἶνος ‡ ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοί·″ [ἀλλὰ οἶνον
νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον.]
13 23 ⁿ Καὶ ἐγένετο ¶ ‡ αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν
διαπορεύεσθαι″ διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ‡ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ ἤρξαντο″ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας.
24 καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ, Ἴδε τί ποιοῦσιν †
τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν; 25 καὶ † ‡ λέγει″ αὐτοῖς,
Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ° τί ἐποίησεν ‡ Δαυείδ″, ὅτε χρείαν
ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ; 26 [πῶς]
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ † ἀρ-
χιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς
οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν, καὶ ἔδωκεν

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

22. [ἐκχεῖται] καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται·

ⁿ ‖Matt. 12:1-8. κδ ‖Lu. 6:1-5. β
¶ F

23. ὁδοποιεῖν

° 1 Sam. 21:6.

26. [τοῦ] ἀρχ.

— τοὺς ἱερεῖς

auferet supplementum novum a veteri, et maior scissura fit. 22 Et nemo mittit vinum novellum in utres veteres: alioquin disrumpet vinum utres, et vinum effunditur et utres peribunt: sed vinum novum in utres novos mitti debet.

23 (21, 2.) Et factum est iterum cum sabbatis ambularet per sata, et discipuli eius coeperunt praegredi et vellere spicas. 24 Pharisaei autem dicebant ei, Ecce quid faciunt sabbatis quod non licet? 25 Et ait illis, Numquam legistis quid fecerit David, quando necessitatem habuit et esuriit ipse et qui cum eo erant? 26 quomodo introïit domum dei sub Abiathar principe sacerdotum et panes propositionis manducavit, quos non licet manducare nisi sacerdotibus, et dedit eis qui cum eo

Memph. Goth. Arm. Æth. | ni dirumpat *f. sic* et Syr.Pst. | rumpentur *a.*
22. ὁ οινος 1° (om. *a.b.*)] †add. ὁ νεος ς. AC²Δ. rel. *e.f.* Syr.Hcl. Goth. Æth. (vid. Luc. v. 37). | om. BC*DL. 69. Vulg. *c.ff*$^{1.2}$.*g*^{1}.*i.l.* Syr.Pst. Memph. Arm.
— ὁ οινος απολλυται και οἱ ασκοι B.*Blc.* (*Bch.*) Memph. (απολουται habet B. *Bch.*) | απολλυται tantum B.*Btly.* | εκχειται και οἱ ασκοι L. | ὁ οινος και οἱ ασκοι απολουνται D. *a.b.e.ff*^{2}.*i.* | ‡ὁ οινος εκχειται (vid. Matt. ix. 17). και οἱ ασκοι απολουνται (vid. Luc. v. 37). ς. AC. rel. Vulg. *c.f.ff*^{1}.*g*^{1}. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. | et utres pereunt et vinum effunditur. Syr.Pst.
— αλλα οινον νεον εις ασκους καινους βλητεον] om. D. *a.b.ff*^{2}.*i.* | Contra, MSS. Vulg. *c.e.f.g*^{1}. vv. rel. (vid. Luc. v. 38).
— αλλα] αλλ᾽ Δ. 1. H².
— βλητεον] om. B. | Contra, rel. ‖add. και αμφοτεροι συντηρουνται *e.f.g*^{1}. Æth. *m.a.* (vid. Matt. ix. 17. et Luc. v. 37).
23. εγενετο] add. παλιν D. Vulg. *a.ff*$^{1.2}$.*g*$^{1.2}$.*l.* | praem. id. 69. | non habent MSS. *b.c.e.f.* vv. rel.
— αυτον εν τοις σαββασιν διαπορευεσθαι BD. (τοις σαββ. διαπορ. αυτον C). Vulg. *a.b.c.e.f.ff*$^{1.2}$.*g*$^{1.2}$.*i.* Arm. (Latt. om. εν). | αυτον τοις σαββ. παραπορευεσθε Δ. | εν τοις σαββ. παραπορ. αυτον (L). 33. (L om. εν). | αυτον πορευεσθαι εν τοις σαββ. 69. | αυτον παραπορ. εν τοις σαββ. U. | ‡παραπορευεσθαι αυτον εν τοις σαββ. ς. A G. rel. Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Goth. (Æth.) | εν] om. 1.
23. δια των σποριμων] ante εν τοις σαββ. K.
— οἱ μαθηται αυτου ηρξαντο BC(D)L. 33. 69. (Latt.) Memph. (Arm.) Æth. (om. αυτου DGr. *ff*^{2}. Arm.) | ‡ηρξαντο οἱ μαθηται αυτου ς. A. rel. Syr.Hcl. Goth. (om. ηρξαντο *f.* Syr. Pst.)
— ὁδον ποιειν ACL. rel. | ὁδοποιειν BG H. | ὁδοιπορουντες 69. ‖om. D. *b.c.e. ff*^{2}.*g*^{1}.*i.* | Contra, rel. Vulg. *a.ff*^{1}.*g*^{2}.*l.* rel.
— τιλλοντες ABC. rel. | τιλλειν D. Latt. Arm. (vid. Matt. xii. 1).
— τους] om. L.
— ad fin.] add. et manducare *c.e.ff*^{2}. Arm. add. et edere *a.* (vid. Matt. xii. 1). add. et manibus confricantes manducabant *g*^{2}. (vid. Luc. vi. 1).
24. και οἱ] οἱ δε D. Vulg. *a.b.c.e.f.*
— αυτῳ] om. D. *i.*
— ποιουσιν] add. οἱ μαθηται σου D. 1. 69. M. *a.b.*(*c*).*f.ff*$^{1.2}$.(*g*$^{1.2}$.)*i.l.* Syr.Hier. Goth. Æth. (vid. Matt. xii. 2). | Contra, ABsCL. 33. rel. Vulg. *e.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm.
— τοις σαββ.] †praem. εν ς. L. rel. | om. ABCDΔ. 1. 69. KM. Latt. | τοις σαββ. post εξεστιν A. | ante τι ποιουσιν Δ.
— εξεστιν] add. αυτοις D. *a.b.c.ff*^{2}.*g*^{1}. | Contra, rel. Vulg. *e.f.ff*^{1}.*g*^{2}.*i.*
25. και 1°] †add. αυτος ς. AΔ. rel. *c.e.* Syr.Hcl. | add. αποκριθεις D. *a.* (vid. Luc. vi. 3). | add. Jesus (Syr.Pst.) Goth. (Arm.) Æth. (vid. Luc. vi. 3). | non habent BCL. 33. 69. Vulg. *b.f.ff*^{2}.*g*^{1}. Memph.
25. λεγει CL. 33. 69. Vulg. *b.f.g*^{1}. Memph. | ‡ελεγεν ς. AB. rel. Syr.Hcl. Memph. MS. | ειπεν D. *a.c.e.ff*^{2}. Syr.Pst. (vid. Matt. xii. 3).
— μετ᾽ αυτου] add. οντες D. (Latt.) | add. ησαν Δ.
26. πως ACLΔ. rel. (vid. Matt. xii. 4). "et" *a.* | om. BD.
— εισηλθεν] ηλθεν B.*Btly.* (Contra, *Blc.*)
— του θεου] om. του C*.
— επι Αβιαθαρ αρχιερεως] om. D. *a.b.e. ff*^{2}.*i.* | Contra, rel. Vulg. *c.f.g*^{1}.
— αρχιερως] †praem. του ς. ACΔ. 1. 33. 69. Memph. | om. B.*Btly.* LEGHK MSUVΓ. Goth. | ἱερεως Δ. *f.* Goth.
— προθεσεως] προσθεσεως D.
— τοις ἱερευσιν ACD. rel. | τους ἱερεις B. (τοις ἱερεις L). ‖add. μονοις Δ. 33. *b.c.e.f.ff*^{1}.*g*$^{1.2}$.*l.* Memph.W. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xii. 4). | praem. id. 69. | non habent ABC. rel. Vulg. *a.ff*^{2}.*i.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.Schw.
— *sic* in D εφαγεν και εδωκεν τοις μετ᾽ αυτου ουσιν οὓς ουκ εξεστιν φαγειν μη τοις ἱερευσιν *a.b.*(*c*).*e.g*^{1}.*i.* Arm. (vid. Luc. vi. 4). | Contra, rel. Vulg. *ff*^{1} *g*^{2}. vv. (om. και εδ. κ. τοις σ. αυτ. *ff*^{2}.)

21. aufert *Cl.* | 22. novum *Cl.* | dirumpet *Cl.* | effundetur *Cl.* | 23. cum Dominus sabbat *Cl.* | progredi *Cl.* | 26. introivit in domum *Cl.* | licebat *Cl.*

ABCD[P]. κε LΔ. β 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ.

καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν; 27 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Τὸ
σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, * καὶ″ οὐχ ὁ
ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον. 28 ὥστε κύριός ἐστιν ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

III. ζ′ 14 [1] P Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς [τὴν] συναγωγήν, καὶ
[ἦν] ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα, 2 καὶ
παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασιν θεραπεύσει αὐ-
τόν, ἵνα ‡ κατηγορήσουσιν″ αὐτοῦ. 3 καὶ λέγει τῷ
ἀνθρώπῳ τῷ ‡ τὴν χεῖρα ἔχοντι ξηράν″, ‡ Ἔγειρε″ εἰς
τὸ μέσον. 4 καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἔξεστιν τοῖς σάβ-
βασιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶ-
σαι ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δὲ ἐσιώπων. 5 καὶ περιβλε-
ψάμενος αὐτοὺς μετ᾽ ὀργῆς, συλλυπούμενος § ἐπὶ
τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ,
Ἔκτεινον τὴν χεῖρά [σου]. § καὶ ἐξέτεινεν, καὶ
κϛ δ ‡ ἀπεκατεστάθη″ ἡ χεὶρ αὐτοῦ †. 6 καὶ ἐξελθόντες
οἱ Φαρισαῖοι ‡ εὐθὺς″ μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν συμ-

P || Matt. 12:9-14. || Lu. 6:6-11.
2. παρετηροῦντο
§ P
§ F

erant? 27 (25, 2.) Et dicebat eis, Sabbatum propter hominem factum est, et non homo propter sabbatum: 28 itaque dominus est filius hominis etiam sabbati.

1 Et introiit iterum synagogam, et erat ibi homo habens manum aridam: 2 et observabant eum si sabbatis curaret, ut accusarent illum. 3 Et ait homini habenti manum aridam Surge in medium. 4 Et dicit eis, Licet sabbatis bene facere an male? animam salvam facere an perdere? At illi tacebant. 5 Et circumspiciens eos cum ira, contristatus super caecitate cordis eorum, dicit homini, Extende manum tuam. Et extendit, et restituta est manus illi. 6 (26, 4.) Exeuntes autem statim Pharisaei cum Herodianis consilium faciebant

27. και ελεγεν αυτοις ABC. rel. Vulg. *f.* *ff*[1].*g*[2]. rel. | λεγω δε ὑμιν D. *a.b.c.e.ff*[2]. *g*[1].*i.* (vid. Matt. xii. 7).
—, 28. το σαββατον δια ..... δια το σαββατον· ὡστε] om. D. *a.c.e.ff*[2].*i.* (vid. Luc. vi. 5). | Contra, ABC. rel. Vulg. *b.f.ff*[1].*g*[1.2].*l.* rel. *Eus.* in Can.
— εγενετο] εκτισθη 1. Syr.Pst.
— και ουχ B.*Btly.*C*LΔ. 33. Vulg. *ff*[1]. *g*[1.2].*l.* Syrr.Pst.(&Hcl.†) Memph. Æth. | *om. και ϛ. AC[3]. rel. *b.f.* Syr.Hcl.† Goth. Arm.
28 ad fin.] add. cap. iii. 21. *a.*
1. εις την συναγ. ACD. rel. (vid. Matt. xii. 9 et Luc. vi. 6). | εις συναγ. B.*Btly.*
— ην *ante* εκει CDLΔ. rel. Vulg. *f.ff*[1.2]. *g*[1.2].*i.* vv. rel. (vid. Luc.) | *post* A. (venit ad illum *b.* accessit ad eum *c.e*). | om. B.*Bch.*
— εξηραμμενην] ξηραν D. (vid. Matt. xii. 10).
2. παρετηρουν BsC[3]L. 33s. 69. rel. | παρετηρουντο AC*DΔ. 1. (vid. Luc. vi. 7).
— ει] om. M*.
— τοις σαββ.] praem. εν CDHM. Memph. | Contra, ABsL. rel. Latt. Goth.
— θεραπευσει] θεραπευει Δ.
— αυτον 2°] om. D. Latt. Goth. Æth. (vid. Luc. vi. 7). | Contra, rel. (ante θεραπ. K).
— κατηγορησουσιν CD. | ‡ -σωσιν ϛ. ABs. rel. (hiat 33).
— αυτου] αυτον D*.

3. ανθρωπῳ] add. ὁ Ιησους 1. *f.ff*[2].
— την χειρα εχοντι ξηραν B(L). *a.* Syr. Hcl. Memph. Æth. (εχον L). | την ξηραν χειρα εχοντι C*Δ | ξηραν εχοντι την χειρα 33. | εχοντι την χειρα εξηραμμενην D. (Latt.) (-ραμενην D* Γ *et* in ver. 1). | ‡ εξηραμμενην εχοντι την χειρα ϛ. A. rel. Syr.Pst. Goth. (Arm.) || εχοντι] εχοντα EG.
— εγειρε AB.*Bch.*CDLΔ. 1. 33. 69. EF (Wtst.)GHKMSV. | ‡ εγειραι ϛ. UΓ. || add. και στηθι D. *c.*(*e*).(*f*). (Arm.) Æth. (vid. Luc. vi. 8).
— εις το μεσον] εν μεσῳ D.
4. λεγει] ειπεν D. *a.b.c.e.f.g*[1]. | Contra, MSS. Vulg. *ff*[2].*g*[2].
— αυτοις] προς αυτους D. *a.b.c.f.ff*[2].*g*[1]. (Contra, Vulg. *e.g*[2]). || add. τι 1. E*. | add. "Si" Harl.* *g*[1.2].
— τοις σαββ.] praem. εν AD. 69. E. Memph. Goth. | Contra, BsCL. rel. Latt.
— αγαθοποιησαι] τι αγαθον ποιησαι D. *b.e.g*[1]. (Contra, rel.)
— σωσαι] add. μαλλον D.
— αποκτειναι ABsCD. rel. Syr.Hcl. Memph. Æth. (hiat 33). | απολεσαι LΔ. 1. Latt. Syr.Pst. Goth. Arm. (vid. Luc. vi. 9).
— εσιωπων] -πησαν L. *a.g*[1]. (Contra, rel.)
5. πωρωσει] νεκρωσει D. *c.ff*[2].*i.* | Contra, MSS. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth.

("caecitate" Vulg. *a.b.e.f.g*[1].*l.* Arm. Æth.)
5. λεγει] ελεγεν L. | Contra, rel. (dixit *c.d.f.ff*[2].*g*[1]).
— χειρα σου ACDPLΔ. 1(*sic*). rel. vv. | om. σου BEMSUVΓ. (hiat 33).
— απεκατεσταθη AB.*Bch.*PLΔ. 33. EF GHKMSUVΓ. | ‡ αποκατεσταθη ϛ. D. 1(*sic*). | απεκατεστη C (ut vid.) | απεκτανθη (*sic*) 69.
— αυτου] add. ευθεως D. *ff*[2].(*g*[1.2].) *i.*
— ad fin.] † add. ὑγιης ὡς ἡ αλλη ϛ. C[3]L. 69. E. rel. (vid. Matt. xii. 13). | add. ὡς ἡ αλλη *a.b.c.g*[2]. Syr.Hier. (vid. Luc. vi. 10). | om. ABC*DPΔ. 1. 33. K. Vulg. *e.f.ff*[2] *g*[1].*i.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.
6. και εξελθοντες ABsCP. rel. *a.e.ff*[2].*i.* rel. | εξελθοντες δε D. Vulg. *b.c.f.* *g*[1.2].
— ευθυς BCΔ. 33. (‡ ευθεως ϛ. AP. rel.) Vulg. (*a*).(*e*).*f.* Syrr.Pst.(&Hcl.) (Memph.) Goth. (Arm.) | om. DL. *b.c.ff*[2].*g*[1.2].*i.* Æth. (vid. Matt. xii. 14).
— εδιδουν BL. 69. Memph.Schw. (?Syrr. Pst.&Hcl.) | ‡ εποιουν ϛ. AP. rel. Vulg. (Latt.) Memph.W. Goth. Arm. | εποιησαν CΔ. | ποιουντες D*Gr.* *a.* [n.l. Æth.]

1. introivit iterum in syn. *Cl.* | 6. Pharasaei statim *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

βούλιον ‡ἐδίδουν″ κατ᾽ αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπο-
λέσωσιν.
6. *ἐποίουν*
15 7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ‡μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνε-
κζ α 7. *εἰς τ. θαλ.* χώρησεν″ πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ
τῆς Γαλιλαίας ‡ἠκολούθησεν″ †, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰου-
δαίας 8 καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδου-
μαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ † περὶ Τύρον καὶ
8. *ἀκούσαντες – ἐποίει* Σιδῶνα, πλῆθος πολύ, ‡ἀκούοντες″ ὅσα ‡ποιεῖ″ ἦλθον
πρὸς αὐτόν. 9 καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα
πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα
μὴ θλίβωσιν αὐτόν. 10 πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν,
ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται, ὅσοι
εἶχον μάστιγας· 11 καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα
κη η ὅταν αὐτὸν ‡ἐθεώρουν″, ‡προσέπιπτον″ αὐτῷ,
καὶ ‡ἔκραζον″ λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.
12 Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ αὐτὸν φανε-
Η′ κθ β ¶‖Lu.6:12-16. (Matt. 10:1-4). ρὸν ‡ποιῶσιν″. 13 ¶ Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος καὶ

adversus eum, quomodo eum
perderent.

7 Et Iesus cum discipulis suis
secessit ad mare, (27, 1.) et multa
turba a Galilaea et Iudaea se-
cuta est eum: 8 ab Hierosolymis
et ab Idumaea et trans Iorda-
nen, et qui circa Tyrum et Si-
donem, multitudo magna, au-
dientes quae faciebat venerunt
ad eum. 9 Et dixit discipulis
suis ut navicula sibi deserviret
propter turbam, ne comprime-
rent eum: 10 multos enim sana-
bat, ita ut inruerent in eum ut
illum tangerent: quotquot au-
tem habebant plagas, 11 et spi-
ritus inmundi cum illum vide-
bant, procidebant ei, (28, 8.) et
clamabant dicentes, 12 Tu es
filius dei. Et vehementer com-
minabatur eis ne manifestarent
illum. 13 (29, 2.) Et ascendens

6. *αυτου*] *αυτον* E* ut vid.
7. *και ὁ*] *ὁ δε* D. Vulg.*Cl.* *a.b.c.e.f.*$ff^{1.2}$.g^1. (Contra, *Am.* g^2).
— *μετα των μαθητων αυτου ανεχωρησεν* BCDLΔ. 1. 33. 69. Vulg. *a.*$ff^{1.2.}$ Syr. Pst. Memph. Arm. | ‡*ανεχωρ. μ. τ. μαθ. αυτ.* ς. AP. rel. *b.c.e.f.* Syr.Hcl. Goth. | [Æth.]
— *προς* ABsCL. 1. 33(sic). rel. | *εις* D PH. | *παρα* 69.
— *πολυ πληθος*] *πολυς οχλος* D. Vulg. (et cum audisset turba magna *a*).
— *Γαλιλαιας*] add. *και απο Ἱεροσολυμων* 33 *hic*, et om. in ver. 8.
— *ηκολουθησεν* AB.*Btly.Bch.*PL. 1. G K^2MS. (Vulg. *f.*$g^{1.2.}$) Memph.W. | ‡-*θησαν* ς. B.*Blc.*(C)(Δ). 33*s*. 69. E FHK*UV*s*Γ. ff^1. Memph.Schw. Goth. (Arm. Æth. ut vid.) | om. D. *a.b.c.e.*ff^2.*i.* | post *Ιουδαιας* CΔ. Vulg. *f.*$g^{1.2}$.*l.* Memph.MS. ‖ †add. *αυτῳ* ς. AP. rel. Vulg. *f.*ff^1.g^2. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. (*αυτον* Δ). | om. BCL(D. *a.b.c.e.*ff^2.*i.* ut supra). Memph.
— *και απο*] om. *και* 69. | om. *απο* D. Vulg. *a.*(*b*).*c.e.f.*ff^2. Memph.W.
— *και απο της Ιουδαιας*] post *Ἱεροσολυμων* 1.
8. *και απο της Ιδουμαιας* ABCG(*sic*) rel. | om. 1. *c.*ff^2. Arm. | om. *απο* D*Gr.* Memph.W. | om. *απο της* 33.
— *περαν*] praem. *οἱ* D*Gr.* *f.*
8. *περι*] †praem. *οἱ* ς. AD*Gr.*P. rel. Vulg. *a.*g^1. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. | om. BCLΔ. *b.c.d.e.f.*$ff^{1.2}$.g^2.*i.* Syr.Pst. Æth.
— *Σιδωνα*] praem. *οἱ περι* D*Gr.* | add. *και* 1.
— *ακουοντες* BΔ. 1. 69. Vulg. *b.c.d.e.f.* Memph. Goth. Æth. | ‡*ακουσαντες* ς. ACD*Gr.*PL. 33. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (in ver. 7. *a*). | praem. "sequebantur illum" (s. eum) *b.c.* om. mox *ηλθ. πρ. αυτ.* (qui venerant audientes quanta faciebat ut viderent eum *e*).
— *ὁσα* ABsPL. rel. *b.c.e.f.* Syrr.Pst.& Hcl. Goth. Arm. Æth. | *ἁ* CD. Vulg. *a.*g^1.*i.* Memph.
— *ποιει* BL. | ‡*εποιει* ς. ACDP. rel.
— *ηλθον*] *ηλθαν* D. | *ηλθεν* U.
9. *ειπεν*] *ειπον* F.
— *πλοιαριον* ACDP. rel. | *πλοιαρια* B.
— *προσκαρτερῃ*] -*ρει* F. 69.
— ad fin.] add. *πολλοι* D. *a.i.* | add. *οἱ οχλοι* 69. (ff^2).
10. *εθεραπευσεν*] *εθεραπευεν* K. Vulg. *a.b.c.e.f.*ff^1.$g^{1.2.}$ Syr.Pst. (Contra, ff^2. Syr.Hcl.)
— *αυτῳ*] praem. *εν* D. Latt.
— *αυτου*] *αυτῳ* 69. F.
— *ἁψωνται* ABs(C)DP. rel. | *ἁπτωνται* KU. | *ἁψονται* H. (*αψων* C).
— *ὁσοι*] praem. *και* A. *f.* Syr.Pst. Goth.
—, 11. (*μαστιγας και πνευματα ακαθαρτα· ὁταν ουν* D*Gr.*) (Goth.)
11. *τα πνευματα τα ακαθαρτα*] om. *τα bis* D. 69. (*τὰπ͞ν͞τὰἀκάθαρτα sic* K).
— *εθεωρουν* BCDLΔ. 33. 69. G. | ‡*εθεωρει* ς. AP. rel. | -*ρη* FH.
— *προσεπιπτον* A(B)CDLΔ. 33. 69. F GKM. (*προσεπιπταν* B.*Bch.*) | ‡*προσεπιπτεν* ς. E. rel. (hiat P).
— *αυτῳ*] *αυτον* Γ.
— *εκραζον* ABCDLΔ. 1. 33. 69. FGKΓ. | ‡*εκραζε* ς. EM. rel. (hiat P).
— *λεγοντα* ABCLΔ. 69*. rel. | *λεγοντες* D. 69^2. K. (h. P).
— *ὁτι*] om. D. (Latt.) Syr.Pst. Memph. Æth. | Contra, rel. *f.* Syr.Hcl. Goth. Arm.
— *ὁ υἱος*] praem. *ὁ χριστος* CM. Syr. Hcl.* (*ὁ θεος υἱος του θεου* 69).
12. *αυτον φανερον* BCD*Gr.*Δ. 1. 33. 69. *a.b.*(*e*).ff^2. | *φανερον αυτον* APLEFGH KMSUVΓ. (Vulg. *c.d.f.*g^1). vid. Matt. xii. 16.
— *ποιωσιν* DL. 69. K. | ‡*ποιησωσιν* ς. ABsCP. rel. (vid. Matt.)
— ad fin.] add. *ὁτι ηδεισαν αυτον χριστον ειναι* C. *a.* add. quoniam sciebant eum *b.*$g^{1.2.}$ sciebant enim eum ff^2. | Contra, ABDPL. rel. Vulg. *c.e.f.*ff^1. vv. rel.
13. *αναβαινει*] *ανεβη* P. 1.
— *ορος*] add. *ὁ Ιησους* 69.

7. Jesus autem | 8. Et ab Hier. *Cl.* | 10. *om.* autem *Cl.*

ABCD(P). LΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓ.

προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτός, καὶ ἀπῆλθον πρὸς
αὐτόν.
16 [14] Καὶ ἐποίησεν δώδεκα ἵνα ὦσιν μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν [15] καὶ ἔχειν
ἐξουσίαν † ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια· [16] καὶ ἐπέθηκεν
‡ ὄνομα τῷ Σίμωνι″ Πέτρον· [17] καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ
Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου,¶
καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα ‡ Βοανηργές″, ὅ ἐστιν
υἱοὶ βροντῆς· [18] καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ
Βαρθολομαῖον, καὶ ‡ Μαθθαῖον″, καὶ Θωμᾶν, καὶ
Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ
Σίμωνα τὸν ‡ Καναναῖον″, [19] καὶ Ἰούδαν ‡ Ἰσκαριώθ″,
ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν. [20] Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον,
καὶ συνέρχεται πάλιν * ὁ″ ὄχλος, ὥστε μὴ δύνα-
σθαι αὐτοὺς ‡ μηδὲ″ ἄρτον φαγεῖν. [21] καὶ ἀκούσαντες
οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν. ἔλεγον γὰρ
ὅτι ἐξέστη. [22] [r] καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύ-

15. ἐξουσίαν [θεραπεύειν τὰς νοσοὺς καὶ] — λ β
16. τῷ Σίμ. ὄνομα
¶ P
λα ι
[r] Matt. 12:24 seq. λβ Lu. 11:15 seq. β

in montem vocavit ad se quos voluit ipse, et venerunt ad eum.
[14] Et fecit ut essent duodecim cum illo, et ut mitteret eos praedicare evangelium: [15] et dedit illis potestatem curandi infirmitates et eiciendi daemonia. [16] (30, 2.) Et imposuit Simoni nomen Petrus, [17] et Iacobum Zebedaei et Iohannem fratrem Iacobi, et imposuit eis nomina Boanerges, quod est, filii tonitrui, [18] et Andream et Philippum et Bartholomeum et Mattheum et Thomam et Iacobum Alphei et Taddaeum et Simonem Cananaeum [19] et Iudam Scariot, qui et tradidit illum. [20] (31, 10.) Et veniunt ad domum, et convenit iterum turba, ita ut non possent neque panem manducare. [21] Et cum audissent sui, exierunt tenere eum: dicebant enim quoniam in furorem versus est. [22] (32, 2.) Et scribae qui ab Hierosolymis

13. ηθελεν] ηθελησεν 69.
— και απηλθ.] οἱ δε απηλθ. CΔ.
— απηλθον] απηλθεν A*L. | ηλθον D. Latt. (h. P).
14. δωδεκα] post ἱνα ωσιν D. Vulg. *a.c.i.l.* (non (*b*).*e.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm.) ‖*hic*, et add. οὑς και αποστολους ωνομασεν BC* (ut vid.) 69. Syr. Hcl.mg. Memph. (Æth.) (vid. Luc. vi. 13). (ἱνα ωσιν μετ' αυτου δωδεκα οὑς και αποστολους ωνομασεν Δ). | non addunt AC²DPL. rel. Latt. Syrr.Pst. &Hcl.txt. Goth. Arm.
— και ἱνα αποστελλῃ αυτου κηρυρρειν] om. *hic c.g*². sed habent ad fin. ver. 15. *a.e.* habent utroque loco.
— ἱνα 2°] om. B.
— αποστελλῃ] αποστελῃ D*F. | -λλει EHUΓ.
— κηρυσσειν] add. το ευαγγελιον D. *Am.* (non Vulg.*Cl.*) *b.e.f.ff*^{1.2}.*g*¹.*i.* (ad fin. ver. 15 *a.c.e.g*²).
15. εχειν] εδωκεν αυτοις D. Vulg. *b.c.f. ff*².*g*¹.*l.* Æth. (vid. Matt. x. 1 et Luc. ix. 1). | Contra, MS. (*a.e*). vv.
— εξουσιαν] †add. θεραπευειν τας νοσους και ς. AC²DP (ut vid. e spat.) rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.MS. man. rec.) Goth. Arm. (vid. Matt. x. 1 Luc. ix. 1). | om. BC*LΔ. Memph. (Æth. ad fin. ver.)
16. ab init.] add. και εποιησεν τους δωδεκα BC*(ut vid.)Δ. Æth.*m.* (vid. ver. 14). | non habent AC²DPL. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.ed. | add. πρωτον Σιμωνα 69. (vid. Matt. x. 2).
16. επεθηκεν] add. αυτοις] ονοματα 33. Æth.
— ονομα τῳ Σιμωνι BCLΔ. *c.e.* Memph. Arm. | ‡τῳ Σιμωνι ονομα ς. A(D)P. rel. (D. om. τῳ). (Latt.) Syrr.Pst.& Hcl. Goth. [Æth.n.l.] | om. ονομα 33.
— Πετρον] Πετρος Δ. Vulg. *b.c.f.ff*¹.*g*¹. (Contra, MSS. *a.e.ff*².*g*²). | Πετρου 69*.
17. Ιακωβον τον] τον Ιακωβον D et mox τον Ιωαννην τον.
— του Ιακωβου BDPL. 33. rel. | om. του CΔ. 1. KS. | αυτου 'Ιακωβου AF. | αυτου *tantum* 69. G(*sic*). *g*¹.
— ονοματα] ονομα DGr. Syr.Pst.
— Βοανηργες AB.*Btly.*CLΔ². 1^R. 33. 69. M(Tf.) | Βοανεργης D. Memph. | ‡Βοανεργες ς. E. rel. Memph.MS. *Just.* Tr. 106. | Βοαναργες Δ*.
18. και Ανδρεαν] om. *g*². ("Erant autem hi, Simon et Andreas Jacobus et Johannes Philippus" etc. *b.*(*c*).*e*).
— Μαθθαιον sic D (et B ut vid.) | ‡Ματθαιον ς. AC. rel. | add. τον τελωνην 69 Syr.Hcl.mg. (vid. Matt. x. 3).
— Μαθθαιον και Θωμαν] Θωμ. κ. Ματθ. 33.
— και Ιακ. τον του Αλφ. και Θαδ.] om. C.
18. Θαδδαιον ABL. rel. Vulg. vv. | Ταδδαιον Δ*. *c.f.* | Ταθδαιον Δ². Tatheus *g*². | Λεββαιον D. *a.b.ff*².*i.* (Λεβῆς τελώνης *Orig.* i. 376^d. vid. supra cap. ii. 14). | Judas (*ante* Μαθθ.) *e.*
— κανανaιον BCDLΔ. 33. Latt. Syr. Pst. Memph. Æth. | ‡κανανιτην ς. A. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm.
19. Ιουδαν] Ιουδας D. *b.c.* (vid. Matt. x. 4).
— Ισκαριωθ B.*Btly.*B:*h.*CLΔ. 33. *Tol.* (Ισκαριωθην B.*Btly.* ap. Ford. per errorem). | Σκαριωθ D. *b.ff*^{1.2}.*g*^{1.2}.*l.* Scariot *Am.* Scariotha *c.* Syr.Pst. Cariotha *e.* Scariothen *f.* ...Scariot... *a.* | ‡Ισκαριωτην ς. A. rel. Vulg.*Cl.* Syr. Hcl. Memph. Goth.
20. και ερχονται εις οικον] om. *c.* ("et convenit turba iterum ad domum" *g*²).
— ερχονται ABC. rel. vv. | εισερχονται D. venit *b.* introivit *e.ff*².*i.*
— συνερχεται] ερχεται M. *c.*
— ὁ οχλος AB.*Btly.*DL¹Δ. Memph.W.& S. | *om. ὁ ς. CL*(sed corr.¹). rel. Memph. ‖add. πολυς 1. Æth.
— ὡστε] ὡς E*. | ὅς F.
— αυτους] om. D.
— μηδε AB.*Btly.*LΔ. 33. KU. Memph. | ‡μητε ς. CD. rel.

14. *om.* evangelium *Cl.* | 18. Thaddaeum *Cl.* | 19. Iscariotem *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

μων καταβάντες ἔλεγον ὅτι Βεελζεβοὺλ ἔχει, καὶ
ὅτι Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαι-
λγ μόνια. 23 καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐν παρα-
β βολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς, Πῶς δύναται σατανᾶς σα-
τανᾶν ἐκβάλλειν; 24 καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν
μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη·
25 καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ ‡ δυνήσεται″
‡ ἡ οἰκία ἐκείνη στῆναι″. 26 καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη
26. *καὶ ἐμερίσθη* ἐφ' ἑαυτὸν καὶ μεμέρισται, οὐ δύναται ‡ στῆναι″,
27. *[ἀλλ'] οὐδεὶς* ἀλλὰ τέλος ἔχει. 27 * ἀλλ'″ ‡ οὐδεὶς δύναται″ ‡ εἰς τὴν
— *τὰ σκ. τ. ἰσχ. εἰσελθ. εἰς τ. οἰκ.* οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσελθὼν τὰ σκεύη″ αὐτοῦ
διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ, καὶ
λδ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. 28 ἀμὴν λέγω ὑμῖν
β ὅτι πάντα ἀφεθήσεται ‡ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ
ἁμαρτήματα″, καὶ * αἱ″ βλασφημίαι ‡ ὅσα″ ‡ ἐὰν″
βλασφημήσωσιν· 29 ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα,

descenderant dicebant quoniam Beelzebub habet, et quia in principe daemonum eicit daemonia.
23 (33, 2.) Et convocatis eis in parabolis dicebat illis, Quomodo potest satanas satanan eicere?
24 Et si regnum in se dividatur, non potest stare regnum illud.
25 Et si domus super semet ipsam dispertiatur, non potest domus illa stare.
26 Et si satanas consurrexit in semet ipsum, dispertitus est, et non poterit stare sed finem habet.
27 Nemo potest vasa fortis ingressus domum diripere, nisi prius fortem alliget, et tunc domum eius deripiet.
28 (34, 2.) Amen dico vobis quoniam omnia dimittentur filiis hominum peccata et blasphemiae quibus blasphemaverint:
29 qui autem blasphemaverit in spiritum sanctum, non habet remissionem in aeternum, sed reus

20. *αρτον*] *αρτους* D*Gr*.
21. *και ακουσαντες οἱ παρ' αυτου* ABCL. rel. Vulg. *l.* vv. rel. | *και ὁτε ηκουσαν περι αυτου οἱ γραμματεις και οἱ λοιποι* D. (Latt.) Goth. (Scribae et Pharasaei *c*).
— *εξεστη* ABCL. rel. Vulg. *a*(ad fin. cap. ii.).*f.g*[1.2].*l.* vv. | *εξεσταται* D*. 69. | *εξεσται* D[2]. | om. *c.e.* ‖ add. *αυτους* D. | exsentiat eos *a.b.ff*[2].*i.*
22. *γραμματεις*] add. *και* H. *a.* (Contra, Vulg. *b.f.*[n.l.*c.e*]).
— Βεελζεβουλ] Βεεζεβουλ B.
— *δαιμόνων* 69.
23. *ελεγεν*] *ειπεν* 33.
— *αυτοις*] om. D. 33. *b.*
— *πως*] praem. *ὁ κυριος Ιησους* D. *a.ff*[2]. *g*[1.2].*i.* (Æth. ante *εν παρ.*) | praem. *ὁ Ιησους* U. *b.c.* (Syr.Pst.) | non habent ABC. rel. Vulg. *e.f.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm.
— *εκβαλλειν*] *εκβαλειν* D. 69.
24. *εαν*] *αν* L.
— *ἡ βασιλεια ....ου δυν. στ.* (ver. 25)] om. 33.
25. *και εαν οικια....οικια εκεινη*] om. 69.
— *μερισθη*] *εμερισθη* B.*Bch.*
— *δυνησεται* B.*Btly.Blc.*CLΔ. *Fuld. a.g*[1]. *i.* | ‡*δυναται* ς. AD. rel. Vulg. *b.c.e.f. ff*[2]. vv. rel. (vid. ver. 24). [Æth.]
— *ἡ οικια εκεινη στηναι* BL. (*ἡ οικ. εκ. σταθηναι* CΔ.—*ἱσταναι* D). Vulg. *c. f.ff*[2].*g*[1]. Syr.Pst. | ‡*σταθηναι ἡ οικ. εκ.* ς. A. rel. *a.*(*b*). Syr.Hcl. Memph. Goth. (Arm. Æth.) | *στηναι ἡ οικ. εκ.* K. (*και εαν οικ......οικ. εκεινη* om. 69. *g*[2]. om. *ἡ οικ. εκ. e*).
26. *ει*] *εαν* D.
— *ανεστη....ου δυναται στ.* ABC. rel. Vulg. *f.g*[2]. vv. | *σαταναν εκβαλλει μεμερισται* (-*θαι* D*) *εφ' ἑαυτον ου δυναται σταθηναι ἡ βασιλεια αυτου* D. *a.b.*(*c.e.ff*[2]).*g*[1].*i.* (vid. Matt. xii. 26). ‖*ανεστη*] *εστη* Γ.
— *και* 2°] om. Δ. Vulg. *f.g*[2].
— *μεμερισται* AC[2]D. 33. rel. | *εμερισθη* B.*Btly.Blc.*C*LΔ. (vid. Matt. xii. 26). ‖add. *και* C*(ut vid.)Δ. Vulg. *f.g*[2].
— *στηναι* BCL. | ‡*σταθηναι* ς. AD (supra). rel.
— *τελος*] praem. *το* D.
27. ab init. *αλλ'* BC*(ut vid.)LΔ. 1. 33. 69. Syr.Hcl.mg. Memph. Arm. | *και* C[2](ut vid.)G. Æth. | *om. ς. AD. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth.
— *ουδεις δυναται* ADL. 1. 33. 69. EFGH KMSUVΓ. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | ‡*ου δυναται ουδεις* ς. BCΔ.
— *εις την οικιαν του ισχυρου εισελθων τα σκευη* B.*Btly.*CLΔ. 33. (Syr.Pst.) (Memph.) Æth. (sic sed om. *εισελθων* B.*Bch.*) | ‡*τα σκευη του ισχυρου εισελθων εις την οικιαν* ς. AD. rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. Arm.
— *εισελθων εις την οικιαν αυτου*] om. G. (post *διαρπασαι b.c.e*).
27. *αυτου*] om. D. Vulg. *a.b.c.e.* (Contra, *f.g*[2].*l*).
— *διαρπασαι*] *ἁρπασαι* 69.
— *διαρπασει* BsCLΔ. rel. | -*ζει* D. | -*σῃ* A. 33. EFGKUVΓ.
28. *τοις υἱοις των ανθρωπων τα ἁμαρτηματα* ABCDL. 1. 33. Vulg. *a.b.g*[1].*l.* Memph. Arm. | ‡*τα ἁμαρτ. τοις υἱοις των ανθρ.* ς. 69. E. rel. (*f*). Syrr. (Pst.)&Hcl. Goth. | *τοις ανθρωποις τα ἁμαρτηματα* Δ. [*c.e.* Æth.] | *τα ἁμαρτηματα*] om. F.
— *αἱ βλασφ.* ABCLΔ. 1. 33. 69. EFGH. Memph. | *om. *αἱ* ς. D. rel.
— *βλασφημιαι*] *βλασφημια* D**Gr.*
— *ὁσα* BDΔ. 69. E*GH. | ‡*ὁσας* ς. AC LE[1]. rel. (*ὁσ.....βλασφ.* om. *a.b.c.e.ff*[2]. *g*[1].*i. Cypr.* 18. 314. | Contra, Vulg. *f*).
— *εαν* BCLΔ. 33. E*F. | ‡*αν* ς. AD. rel.
— *βλασφημησωσιν*] -*σουσιν* L.
29. *ὁς δ' αν*] *ὁς αν δε τις* D.
— *βλασφημησῃ*] -*σει* H.
— *εις* 1°] om. D*Gr.* Vulg. *a.b.* Goth. Arm. | Contra, MSS. *c.d.e.f.ff*[2].*g*[1].*i.* (*sic*). vv.
— *εις τον αιωνα*] om. D. 1. *a.b.e.ff*[2].*g*[1]. *Cypr.* 18. 314. | Contra, MSS. Vulg. *c.f.* vv.

22. daemoniorum *Cl.* | 24. regnum illud stare *Cl.* stare regnum illius *Am.* | 26. consurrexerit *Cl.* | 27. in domum *Cl. Am.*** | diripiet *Cl.* | 29. non habebit *Cl.*

ABCD. LΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV(Γ). — λε β
s || Matt. 12:46-50. Lu. 8:19-21.
29. ἔνοχ. ἔσται — ἁμαρτίας
32. ἀδελφοί σου[καὶ αἱ ἀδελφαί σου]
33. καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων
¶ Γ
34. ἰδού

‡ ἀλλὰ″ ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου ‡ ἁμαρτήματος″. 30 ὅτι
ἔλεγον, Πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει. 31 s ‡ Καὶ ἔρχονται″
‡ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ″, καὶ ἔξω
‡ στήκοντες″ ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, ‡ καλοῦντες″
αὐτόν. 32 καὶ ἐκάθητο ‡ περὶ αὐτὸν ὄχλος″, ‡ καὶ λέ-
γουσιν″ αὐτῷ, Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου
ἔξω ζητοῦσίν σε. 33 καὶ ‡ ἀποκριθεὶς″ ‡ αὐτοῖς λέγει″,
Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου ‡ καὶ″ οἱ ἀδελφοί [μου];
34 καὶ περιβλεψάμενος ‡ τοὺς περὶ αὐτὸν κύκλῳ″ ¶
καθημένους λέγει, Ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί
μου. 35 ὃς [γὰρ] ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ,
οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφὴ † καὶ μήτηρ ἐστίν.

erit aeterni delicti. 30 Quoniam dicebant, Spiritum inmundum habet. 31 (35, 2.) Et veniunt mater eius et fratres, et foris stantes miserunt ad eum vocantes eum: 32 et sedebat circa eum turba, et dicunt ei, Ecce mater tua et fratres tui foris quaerunt te. 33 Et respondens eis ait, Quae est mater mea et fratres mei? 34 Et circumspiciens eos qui in circuitu eius sedebant ait, Ecce mater mea et fratres mei: 35 qui enim fecerit voluntatem dei, hic frater meus et soror mea et mater est.

IV.

λϛ
t || Matt. 13:1-23. β
|| Lu. 8:4-15.

17 1 t Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θά-
λασσαν· καὶ ‡ συνάγεται″ πρὸς αὐτὸν ὄχλος ‡ πλεῖστος″,

1 (36, 2.) Et iterum coepit docere ad mare, et congregata est ad eum turba multa, ita ut in

29. αλλα ADLΔ. | ‡ αλλ' ς. BsC. rel.
— ενοχος] ενος D*.
— εστιν ABsC. 1s. 69(*sic*). rel. *b*. Syrr. Pst.&Hcl. Memph.W.&S. Goth. *Cypr.* 18. | εσται DLΔ. 33. (Latt.) Arm. (Æth. ut vid.) *Cypr.* 314.
— ἁμαρτηματος BLΔ. 33. (ἁμαρτιας C* ut vid. D. 69). Vulg. $a.b.c.e.ff^{2}.g^{1}.l.$ Memph. Goth. Arm. *Cypr.* bis. | ‡ κρισεως ς. A. 1. rel. *Tol. f.* Syrr.Pst.& Hcl. ("in condemnatione" Æth.)
30. ελεγον] add. ὁτι Δ.
— εχει ABL. rel. Vulg. $f.ff^{1}.g^{2}$. vv. | αυτον εχει C. Æth. | εχειν D. $a.b.c.e.ff^{2}.g^{1}$.
31. και ερχ. B.*Bch*.CDLΔ. 1. 69. G. Latt. Syr.Pst. Memph. Goth. (Arm. om. και). Æth. | ‡ ερχονται ουν ς. A. rel. Syr. Hcl. || ερχονται] ερχεται DG. $a.b.e.ff^{2}.g^{1}$. | Contra, rel. Vulg. *c.f.* vv.
— ἡ μητηρ αυτου και οἱ αδελφοι αυτου BCDLΔ. (1). 33. G. (Vulg.) (*a*).*b.c.* (*e*).$f.ff^{2}.(g^{1})$. Syr.Pst. Memph. Goth. Æth. (om. αυτου 1° 1. Vulg. om. 2° $a.c.g^{1}$). | οἱ αδελφ. αυτ. κ. ἡ μητ. αυτ. AKM. | ‡ οἱ αδελφ. και ἡ μητ. αυτου. ς. 69. E. rel.
— στηκοντες B.*Bch*.*Blc*.C*Δ. (εστηκοντες B.*Btly*.) | ἑστηκοτες C^{3}L. 1. G. | ‡ ἑστωτες ς. AD. rel. || add. εξω L. om. και εξω ante.
— καλουντες BCL. 1. 69. | ‡ φωνουντες ς. D. rel. | ζητουντες A. (vid. Matt. xii. 46, 47). Contra, Verss. || om. καλ. αυτον Δ(sp. vac.) *a*. om. προς αυτον supra Arm.

32. εκαθηντο Δ.
— περι αυτον οχλος ABCLΔ. 1. 33. 69. KM. Vulg. $b.c.d.(e).f.ff^{1.2}.g^{1.2}$. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. | προς τον οχλον D. | turbae (tantum) *a*. | ‡ οχλος περι αυτον ς. E. rel. (Memph.) (Arm.) Æth.
— και λεγουσιν B.*Btly*.CDLΔ. 69. Vulg. $b.(e).f.ff^{1.2}.g^{1.2}.l.$ Syr.Pst. Syr.Hcl.mg. MS. Memph. Æth. | ‡ ειπον δε ς. A. rel. (*a.c.* om. δε). Syr.Hcl. Goth. (Arm.)
— αδελφοι σου] add. και αἱ αδελφαι σου ADEFHMSUVΓ. $a.b.c.f.ff^{2}.l.$ Syr.Hcl. mg. Goth. | Contra, BCLΔ. 1. 33. 69. GK. Vulg. $e.ff^{1}.g^{1.2}$. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.
33. και αποκριθεις B.*Btly*.*Blc*.CLΔ. Vulg. (*c*).(*e*). Syr.Hcl. Memph. | ‡ και απεκριθη ς. AD. rel. *a*.(*b*).*f*. Goth. Arm. Æth. | om. και 1. Syr.Pst.MS. | και ειπεν 33.
— αυτοις λεγει B.*Btly*.LΔ. Vulg. (*c*).(*e*). Syr.Hcl. Memph. | λεγει αυτοις C. (Æth.) | αυτοις και λεγει B.*Bch*. 1. 69. | ‡ αυτοις λεγων ς. AD. rel. *f*. Goth. Arm. [*b*]. | αυτοις *tantum* 33. *a*.
— και οἱ αδ. B.*Bch*.CLΔ. 1. GUV. Vulg. $a.b.g^{1}.l.$ Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | ‡ η οἱ αδ. ς. A(D). rel. (*c*).$e.f.ff^{2}$. Goth. Arm. Æth. | om. οἱ D.
— αδελ. μου] om. μου B.*Bch*.D*Gr*. Arm. | Contra, ACL. rel. vv.
34. και 1°] om. B. (om. vers. g^{2}).
— τους περι αυτον κυκλῳ BCLΔ. Memph. | τους κυκλῳ D. qui in circuitu ejus Vulg. $c.f.ff^{1.2}.g^{1}.l.$ qui in circuitu *b*. qui circa eum *a*. qui circum *e*. | τους κυκλῳ περι αυτον 1. 69. | ‡ κυκλῳ τους περι αυτον ς. A. rel. (περιβλεψαμενος κυκλῳ.... Γ). Syr.Hcl. Goth. Arm. [Syr.Pst. Æth.] || add. μαθητας 69. Arm.
34. λεγει] ειπεν D. 69. G. $a.c.ff^{2}$. | Contra, Vulg. $b.e.f.ff^{1}.g^{1}$.
— ιδε BsCL. rel. | ιδου ADΔ. 1^{r}. 33. 69. GKM. (vid. Matt. xii. 47).
35. γαρ ACD. rel. Vulg. $f.ff^{1}.g^{1}$. vv. (vid. Matt. xii. 50). | om. B. *a.b.c.e.* Memph.
— ποιησει H.
— το θελημα ACD. rel. | τα θεληματα B.
— αδελφος μου] μου αδελφος D. $b.e.g^{1}$. | Contra, Vulg. $a.c.f.ff^{1}$.
— αδελφη] † add. μου ς. C. rel. Vulg. $a.ff^{1}.g^{2}$. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. | om. ABDLΔ. 1. 33. 69. $b.c.e.f.ff^{2}.g^{1}$. Goth.
— μητηρ] add. μου H*. *a.l.*
1. και παλιν] παλιν δε 69.
— παλιν ηρξατο] ηρξατο παλιν D. $a.b.c.e.g^{1}$. Æth. *Orig. Int.* iii. 835[b]. | Contra, MSS. Vulg. *f.* vv.
— παρα] προς D.
— συναγεται BCLΔ. 69. | συνερχεται 1. | ‡ συνηχθη ς. D. rel. Latt. Syr.Hcl.MS. | -ηχθησαν A. Syrr.Pst.(&Hcl.impr.) Memph. (Goth. Arm. Æth. cum nom. pl.) vid. Matt. xiii. 2.
— οχλος] ὁ λαος D.
— πλειστος BCLΔ. | ‡ πολυς ς. AD. rel.

1. ita ut navim *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth. θ′

ὥστε αὐτὸν ‡ εἰς † πλοῖον ἐμβάντα″ καθῆσθαι ἐν τῇ
θαλάσσῃ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς
γῆς ‡ ἦσαν″. 2 καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς
πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, 3 Ἀκού-
ετε. ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων [τοῦ] σπεῖραι· 4 καὶ ἐγέ-
νετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ
ἦλθεν τὰ πετεινὰ † καὶ κατέφαγεν αὐτό. 5 ‡ καὶ ἄλλο″
ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, * [καὶ]″ ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν
πολλήν, καὶ ‡ εὐθὺς″ ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος
6. ἐκαυματίσθη — γῆς· 6 ‡ καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος″ ‡ ἐκαυματίσθησαν″, καὶ
διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. 7 καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς
τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, καὶ συνέπνιξαν
8. καὶ ἄλλα — αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν. 8 καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν
γῆν τὴν καλήν, καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ
– εν *ter.* — ‡ αὐξανόμενον″, καὶ ἔφερεν ‡ εἰς″ τριάκοντα, καὶ ‡ εἰς″

navem ascendens sederet in mari: et omnis turba circa mare super terram erat. 2 Et docebat illos in parabolis multa, et dicebat illis in doctrina sua, 3 Audite. Ecce exiit seminans ad seminandum. 4 Et dum seminat, aliud cecidit circa viam, et venerunt volucres et comederunt illud. 5 Aliud vero cecidit super petrosa ubi non habuit terram multam, et statim exortum est, quoniam non habebat altitudinem terrae; 6 et quando exortus est sol, exaestuavit, [et] eo quod non haberet radicem exaruit. 7 Et aliud cecidit in spinis, et ascenderunt spinae et suffocaverunt illud, et fructum non dedit. 8 Et aliud cecidit in terram bonam, et dabat fructum ascendentem et crescentem, et adferebat unum triginta et unum

1. *εμβαντα* post *πλοιον* BCDLΔ. 33. U. Latt. Arm. | ‡post *ὥστε αυτον* ϛ. A. 1. 69. rel. Syr.Hcl. Goth. Æth. *Orig. Int.* iii. 835^{c}. (in K sic *ὥστε εμ|τον εμβαντα*). | post *καθησθαι* Syr.Pst.
— *πλοιον*] † praem. *το* ϛ. AD. rel. Memph. | om. B.*Btly*.CL. 1. 33. KM. Goth. (*εμβαντα καθησθαι εις το πλοιον* 69).
— *εν τῃ θαλασσῃ* ABC. rel. Vulg. *f.ff*^{1}.*g*^{2}. vv. | *περαν της θαλασσης* D. circa litus maris *a.* ad litus *b.e.* proxime litus *c.ff*^{2}. (om. *g*^{1}).
— *προς την θαλασσαν* ABC. rel. Vulg. *ff*^{1}.*g*^{2}. vv. (om. Æth.) | *περαν της θαλασσης* D*Gr.* | *παρα την θαλασσαν* 1. | *εις την θαλ.* Δ. | circa mare *a.d.l.* in litore *b.c.e.f.ff*^{2}.*g*^{1}.
— *επι της γης*] om. D. *a.b.c.e.f.ff*^{2}.*g*^{1}. | Contra, Vulg. *ff*^{1}.*g*^{2}. *Orig. Int.*
— *ησαν* BCLΔ. 33. *d.* | ‡*ην* ϛ. AD*Gr.* rel. Vulg. *a.b.ff*^{1}.*g*^{2}. Syr.Hcl. *Orig. Int.* | stabat *f.ff*^{2}.*g*^{1}. staret *c.* sedebat *e.*
2. *πολλα* ABC. rel. Vulg. *a.f.* vv. | *πολλαις* D. | om. *b.c.e.* et habent "dicens."
— *αυτοις*] om. L. *b.c.e.* Syr.Pst. | Contra, Vulg. *a.f.ff*$^{1.2}$.*g*$^{1.2}$. | *αυτους* FH. ‖ ad fin. ver. om. *b.c.e.*
3. *ακουετε*] *-σατε* C. (om. *c*).
— *του σπειραι*] om. D*Gr.* Memph.MS. ‖ om. *του* B. | Contra, ACL. rel. *Eus.* c. Mcl. 169^{b}. (seminare *a.b.c.d.e.ff*^{2}.*g*^{2}. ad seminandum Vulg. *ff*^{1}.*g*^{1}). | add. *τον σπορον αυτου* F. *g*^{2}. Goth. (vid. Luc. viii. 3).
4. *εγενετο* ABC. rel. *a.* Syr.Hcl. (*sic*) rel. | om. DF. (Latt.) Syr.Pst. (vid. Matt. xiii. 4. Luc. viii. 3).
4. *σπειρειν*] *σπειραι* D.
— *ὁ*] *ἁ* 33.
— *παρα*] *επι* 33.
— *ηλθεν* ABsCL. | *ηλθαν* D. | *ηλθον* Δ. 33. HK.
— *πετεινα*] † add. *του ουρανου* ϛ. DGM. Vulg.*Cl. a.ff*^{1}.*g*^{2}. (vid. Luc. viii. 5). | om. ABCLΔ. 1. 33(e spat.) 69. EFHKSUV. *Am. Fuld. Tol. b.c.e.f.ff*^{2}.*g*^{1}.*l.* Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.
— *κατεφαγεν*] *-γαν* D.
— *αυτο*] *αυτα* 33. | *αυτον* H*.
5. *και αλλο* BCLΔM^{2}. *a.d.* Memph. (Æth.) | *και αλλα* D*Gr.* 33. | *αλλο* M*. *b.* | ‡*αλλο δε* ϛ. A. rel. Vulg. *c.f.* Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Arm. | *αλλα δε* 69. *e.*
— *επεσεν*] *-σαν* D.
— *το πετρωδες* ABsC. rel. (*a*). vv. | *τα πετρωδη* D. 1. 33. Vulg. *b.c.*(*d*).*e.f.l.* (vid. Matt. xiii. 5). ‖ * add. *και* B.*Btly.* D. *a*(?).*b.c.e.ff*^{2}.*i.* | Contra, ϛ. AC. rel. Vulg. *f.* Verss. (vid. Matt. xiii. 5).
— *ὁπου* Vulg. *a.f.g*^{1}. | *ὁτι* D. *b.c.e.ff*^{2}.*g*^{2}.*i.*
— *ειχεν*] *εχεν* Δ.
— *ευθυς* BCDLΔ. (h. 33). | ‡*ευθεως* ϛ. A. rel. (*εὐθεύως sic* H).
— *εξανετειλεν*] *εξανεστειλεν* D*. | *εξεβλαστησεν* 1. 69.
— *δια το μη....βαθος γης*] om. *b.c.e.*
— *βαθος γης* AC. rel. Memph. Goth. | *βαθος της γης* B.*Btly.* | *βαθος την γην* D. | *γης βαθος* L.
6. *και ὁτε ανετειλεν ὁ ἡλιος* BCDLΔ. Vulg. *ff*^{2}.*i.l.* Memph. (h. 33). | ‡*ἡλιου δε ανετειλαντος* ϛ. A. rel. *a.f.* Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xiii. 6). [*b.c.e*].
— *εκαυματισθησαν* BD*Gr. a.e.* | ‡*εκαυματισθη* ϛ. AC. rel. Vulg. (*b*).*c.d.f. ff*^{2}.*i.* Memph. Goth. (vid Matt. xiii. 6).
— *εξηρανθη* ABsC. rel. (Latt.) vv. | *-θησαν* D*Gr. e.*
7. *αλλο*] *αλλα* 33.
— *εις* ABsLΔ. rel. | *επι* CD. 33. *b.* Memph. MSS. (vid. Matt. xiii. 7).
— *συνεπνιξαν αυτο*] *απεπνιξαν αυτα* 33. (vid. Matt.)
— *εδωκεν*] *-καν* 33.
8. *και αλλο* ADΔ. 1. 69. rel. (Latt.) Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | *και αλλα* BCL. 33. *e.* Memph. (vid. Matt. xiii. 8).
— *εις* ABsD. rel. Syr.Pst.MS. rel. | *επι* C. 1. (h. 33). Syrr.Pst.&Hcl. (vid. Matt.)
— *εδιδου*] *εδιδοσαν* C.
— *αυξανομενον* AB.*Bch.*DLΔ. (*αυξανομενα* B.*Btly.Blc.*) | ‡*αυξανοντα* ϛ. C (*sic*) rel.
— *εφερεν* ABsL. rel. | *εφερον* C. | *φερει* D. (*b*).
— *εις ter.* BC*(L 1°)Δ *Gr.* (Syr.Hcl. Memph. Goth. Æth. vel *ἐν*). | ‡*ἐν ter.* ϛ. 69. Ss. Latt. Syr.Pst.(ut vid.) | *εν* AC^{2}D(L 2° et 3°). | *ἐν* (*sic*) 1. 33(hiat 1°). EFGHKMUV.

2. docebat eos *Cl.* | 4. volucres caeli *Cl.* | 6. *om.* et *ante* eo quod *Am.* contra, *Fuld.* | non habebat *Cl.* | 7. in spinas *Cl.* | 8. *om.* et *ante* unum sexaginta *Cl.*

ABCD. LΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV.

ἑξήκοντα, καὶ ‡ εἷς″ ἑκατόν. 9 καὶ ἔλεγεν†, ‡῝Ος ἔχει″
ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.
18 10 ‡ Καὶ ὅτε″ ἐγένετο κατὰ μόνας, ‡ ἠρώτων″
αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα ‡ τὰς παρα-
βολάς″. 11 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὑμῖν ‡ τὸ μυστήριον
λζ/α δέδοται″† τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς
ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται, 12 [u] ἵνα βλέ-
ποντες βλέπωσιν καὶ μὴ ἴδωσιν, καὶ ἀκούοντες ἀκού-
ωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν, μή ποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ
ἀφεθῇ αὐτοῖς†. 13 καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τὴν
παραβολὴν ταύτην; καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς
λη/β γνώσεσθε; 14 ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει. 15 οὗτοι
δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος,
καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, ‡ εὐθὺς″ ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ
αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ‡ εἰς αὐτούς″. 16 καὶ
οὗτοί εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ
ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον, ‡ εὐθὺς″ μετὰ χαρᾶς λαμ-

[u] Es. 6:9, 10.

12. αὐτοῖς [τὰ ἁμαρτήματα]

15. ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν

16. [ὁμοίως] s. ὁμ. εἰσιν

sexaginta et unum centum. 9 Et dicebat, Qui habet aures audiendi audiat.

10 Et cum esset singularis, interrogaverunt eum hi qui cum eo erant cum duodecim parabolas. 11 Et dicebat eis, Vobis datum est scire mysterium regni dei, (37, 1.) illis autem qui foris sunt in parabolis omnia fiunt, 12 ut videntes videant et non videant, et audientes audiant et non intellegant, ne quando convertantur et dimittantur eis peccata. 13 Et ait illis, Nescitis parabolam hanc, et quomodo omnes parabolas cognoscetis? 14 (38, 2.) Qui seminat, verbum seminat. 15 Hi autem sunt qui circa viam ubi seminatur verbum, et cum audierint, confestim venit satanas et aufert verbum quod seminatum est in corda eorum. 16 Et hi sunt similiter qui super petrosa seminantur, qui cum audierint verbum, statim cum

9. *ελεγεν*] †add. *αυτοις* ϛ. M**mg.Ss. | om. ABCDLΔ. 1. 33. 69. EFGHKM*UV. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.
— *ὁς εχει* BC*(*sic*)DΔ. | ‡ *ὁ εχων* ϛ. A C^2. rel. (vid. Matt. xiii. 9. Luc. viii. 8).
— ad fin.] add. *και ὁ συνειων συνειετω* D. *a.b.ff*^{2}.*g*$^{1.2}$.*i.* Syr.Hcl.mg. | non hab. rel. Vulg. *c.f.ff*^{1}. rel.
10. *και ὁτε* BCDLΔ. Latt. Memph. Goth. | ‡*ὁτε δε* ϛ. A. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth.
— *ηρωτων* AB(C)LΔ. 33. *a.b. Orig. Int.* iii. 835^d. (*ηρωτουν* C). | *επηρωτων* D. (vid. Luc. viii. 9). | ‡*ηρωτησαν* ϛ. 1. E. rel. Vulg. *c.f.ff*^{2}. Syrr.Pst.&Hcl. | *επηρωτησαν* 69.
— *οἱ περι αυτον συν τοις δωδεκα* ABsC. rel. *Am. f.* vv. "qui circa eum cum discipulis" Arm. (om. *συν τοις* Vulg. *Cl.*) | *οἱ μαθηται αυτου* D. 69. *a.b.c.ff*^{2}.*g*^{1}.*i. Orig. Int.* iii. 835^d. (vid. Luc.) | om. *οἱ περι αυτον* L.
— *τας παραβολας* BCLΔ. *Am. g*^{2}. Memph. W.&S. | ‡*την παραβολην* ϛ. A. rel. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Memph.MS. Goth. Arm. Æth. | *τις ἡ παραβολη αὑτη* D. 69. *a.b.c.f.ff*^{2}.*g*^{1}.*i. Orig. Int.* (vid. Luc.)
11. *ελεγεν*] *λεγει* D. *a.b.f.* | Contra, rel. Vulg. rel. (dixit *c*).
— *αυτοις*] om. 33.
— *το μυστηριον δεδοται* BC*(ut vid.)L. *ff*^{1}. (Memph.) | ‡ *δεδοται γνωναι το μυστηριον* ϛ. C^2DΔ. rel. (Latt.) Syrr.Pst. &Hcl. Memph.MS. Goth. (Arm.) Æth. (vid. *Clem.* 694). vid. Matt. xiii. 11. Luc. viii. 10. ‖ †om. *γνωναι* ABC*LK. *ff*^{1}. Memph.W.&S. | Contra, ϛ. C^2D. rel. ‖ *το μυστηριον*] *τα μυστηρια* 1. G. Memph. Arm.Zoh. (Contra, MSS.) vid. Matt. et Luc. (*δεδοται*] *δεδωται* F).
11. *τοις*] om. Δ.
— *εξω* ACD. rel. *Orig.* ii. 702^f. | *εξωθεν* B.
— *τα παντα*] om. *b.c.ff*^{2}.*g*^{1}.*i.* | Contra, Vulg. *a.f.ff*^{1}. rel. | ante *εν παραβ.* M txt. ‖ om. *τα* DK.
— *γινεται*] *λεγεται* D. *a.b.c.ff*^{2}.*g*^{1}.*i.* | Contra, rel. Vulg. *f.ff*^{1}.
12. *βλεπωσιν*] praem. *μη* ΔE*FGH. *Orig.* i. 114. 125. (vid. Luc. viii. 10). | Contra, rel. (hiat 33). Verss.
— *και μη ιδωσιν*] om. Δ. *Orig.* i. *bis.* (vid. Matt. xiii. 13. Luc. viii. 10).
— *ακουωσιν*] -*σωσιν* CM. 69. | Contra, rel. *Orig.* i. 114. ‖ praem. *μη* Δ.
— *συνιωσιν*] *συνωσιν* D*L. 1. | Contra, ABsCD**Δ. 33. 69. rel. *Orig.* i. *bis.*
— *αφεθη* BsCLΔ. rel. Vulg. *a.b.f.ff*^{1}. vv. *Orig.* i. 125. | *αφεθησεται* AK. *Orig.* i. 114. | *αφεθησομαι* D*. *d.ff*^{2}.*g*^{1}.*i.* Æth. (*αφεσω* D**).
— *αυτοις*] †add. *τα ἁμαρτηματα* ϛ. A D. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. (vid. iii. 2, 8). | add. et *αυτων* Δ. Syr.Hcl.* Æth. | om. BCL. 1. *b.i.* Memph. Arm. *Orig.* i. *bis.*
14. *ὁ σπειρων*] qui loquitur *a.b.c.*
15. *ὁπου* MSS. Vulg. *ff*^{1}.*g*^{2}. Syr.Hcl. rel. | *οἱς* D. 69^2. *ff*^{2}.*g*^{1}. (Syr.Pst.) | *ὁπου σπειρ. ὁ λογ.*] qui neglegenter verbum suscipiunt *a.b.*(*c*).*f.*
15. *και ὁταν*] *οἱ ὁταν* B.
— *ακουσωσιν*] *ακουωσιν* D*(corr. ^{1})G.
— *ευθυς* BCLΔ. 33. 69. | ‡*ευθεως* ϛ. AD. rel. | om. 1. Arm.
— *αιρει* ABsL. rel. | *ἁρπαζει* CΔ. (vid. Matt. xiii. 19). | *αφερει* D.
— *εις αυτους* B. 1. 69. (*εν αυτοις* CLΔ. *c*). Syr.Hcl.mg. Memph.W.&S. | ‡*εν ταις καρδιαις αυτων* ϛ. D. 33. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. MS.** Goth. Arm. (vid. Matt. xiii. 19). | *απο της καρδιας αυτων* A. *l.* Æth. (vid. Luc. viii. 12).
16. *ὁμοιως* post *εισιν* ABs. rel. Vulg. *ff*^{1}. *g*^{2}. Syr.Hcl. Goth. | ante *εισιν* CLΔ. 33. Memph.(ut vid.) Æth. | om. D. 1. 69. *a.b.c.ff*^{2}.*g*^{1}.*i.* Syr.Pst. Arm. *Orig.* i. 308^d.
— *πετρωδης* D.
— *σπειρομενοι*] add. *λογοι* M.
— *ευθυς* BCLΔ. 33. (‡*ευθεως* ϛ. A. 1. 69. rel. *Orig.* i.) Vulg. *a.b.f.ff*^{1}.*g*$^{1.2}$. Memph. Schw. rel. | om. D. *c.ff*^{2}.*i.* Memph.W.
— *λαμβανουσιν*] *δεχονται* 1. (vid. Luc. viii. 13).
— *αυτον*] om. 1. 69. Arm. *Orig.* i.
17. *ῥιζαν*] *ὑδωρ* V.
— *εαυτ.*] *αυτ.* L.
— *προκαιροι* F.
— *η διωγ.*] *και διωγ.* D. Vulg. *c.f.ff*$^{1.2}$.

10. qui cum eo erant duodecim parabolam *Cl.* | 11. nosse mysterium *Cl.* | 15. in cordibus *Cl.*

Vulg. a‡. b. c. Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

20. οὗτοί εἰσιν

— ἓν ter.

ᵛ Matt. 5:15. λθ β; Lu. 11:33. β; 8:16.

ʷ Matt. 10:26. μ β; Lu. 12: 2. β

22. [τι] κρυπτόν

— μὴ [ἵνα]

ˣ Matt. 7: 2. μα; Lu. 6:38. β

βάνουσιν αὐτόν, 17 καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς,
(ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν·) εἶτα γενομένης θλίψεως ἢ
διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, ‡ εὐθὺς″ σκανδαλίζονται.
18 καὶ ‡ ἄλλοι″ εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι·
οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον ‡ ἀκούσαντες″, 19 καὶ αἱ
μέριμναι τοῦ αἰῶνος † καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ
αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνί-
γουσιν τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. 20 καὶ ‡ ἐκεῖνοί″
εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες
ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφο-
ροῦσιν ‡ ἓν″ τριάκοντα καὶ ‡ ἓν″ ἑξήκοντα καὶ ‡ ἓν″
ἑκατόν. 21 ᵛ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Μήτι ‡ ἔρχεται ὁ
λύχνος″ ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην;
οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ‡ τεθῇ″; 22 ʷ οὐ γάρ ἐστιν †
κρυπτόν, † ἐὰν μὴ φανερωθῇ, οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον,
ἀλλ᾽ ἵνα ‡ ἔλθῃ εἰς φανερόν″. 23 εἴτις ἔχει ὦτα ἀκούειν,
ἀκουέτω. 24 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, ˣ Βλέπετε τί ἀκούετε.

gaudio accipiunt illud, 17 et non habent radicem in se sed temporales sunt, deinde orta tribulatione et persecutione propter verbum confestim scandalizantur. 18 Et alii sunt qui in spinis seminantur: hi sunt qui verbum audiunt, 19 et aerumnae saeculi et deceptio divitiarum et circa reliqua concupiscentiae introeuntes suffocant verbum, et sine fructu efficitur. 20 Et hi sunt qui super terram bonam seminati sunt, qui audiunt verbum et suscipiunt, et fructificant unum triginta et unum sexaginta et unum centum. 21 (39, 2.) Et dicebat illis, Numquid venit lucerna ut sub modio ponatur aut sub lecto? nonne ut super candelabrum ponatur? 22 (40, 2.) Non enim est aliquid absconditum quod non manifestetur, nec factum est occultum sed ut in palam veniat. 23 Si quis habet aures audiendi, audiat. 24 (41, 2.) Et dicebat illis, Videte quid audiatis: in qua

---

g^{1}.l. | Contra, rel. a.b. vv. Orig. i.308^{c}. (om. η διωγ. δια τ. λογ. ευθ. 1).

17. ευθυς BCLΔ. 33. | ‡ευθεως ς. AD. rel. Orig. i.

— σκανδαλιζονται Orig. i. | -λισθησονται D.

18. αλλοι BC*DLΔ. Vulg. b.c.ff$^{1.2}$.g$^{1.2}$.i. Memph. (hiat a). | ‡οὗτοι ς. AC^{2}. 33. GHK. rel. f. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. (vid. Luc. viii. 14). | om. 1. 69. Arm.

— εισιν 1°] om. 1. b.c. Arm.

— οἱ εις] οἱς K. | om. οἱ ΔGr.

— εις τας] επι τας CΔ.

— οὗτοι εισιν BC*DLΔ. 1. 69. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (Goth.) Arm. (hiat a). | om. (Elz. 1633). AC^{2}. 33. EFGHKMSUV. f. Æth.

— λογον] add. μου 1.

— ακουσαντες BCDLΔ. 69. Syr.Pst. Memph. | ‡ακουοντες ς. A. rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth.

19. αἱ μεριμναι] αἱ μεριμναις D*. (per sollicitudines f).

— ab init.] et per sollicitudines vitae et in errore saeculi b. et sollicitudinibus victi et delectationibus mundi offocant, etc. c. ...-nes vitae et oblectationes saeculi e. et prae sollicitudine victus et errore mundi i. et sollicitudines victus et errores mundi et deceptio divitiarum g^{1}. et sollicitudines victus et delectationes mundi ff^{2}.

— αιωνος ABsC. rel. Vulg. f.ff^{1}.g^{2}. rel. | βιου DGr. Goth. (vid. Luc. viii. 14). victus d.ff^{2}. victi c. vitae b.e. (hiat a. "....li" tantum, partem vocis "saeculi" habet Blanchinius, sed "....di" partem "mundi" habet Iricius). || †add. τουτου ς. A. rel. f. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Goth. Æth. | om. BCDLΔ. 1. Vulg. a.b.c.ff^{1}.g^{2}. Arm.

19. και ἡ απατη του πλουτου] om. M*.

— ἡ απατη] απαται D. Arm. | ἡ αγαπη ΔGr. (utramque ΔLat.)

— πλουτου] κοσμου D.(a.b).c.e.ff^{2}.g^{1}.Arm. (ut vid.) | Contra, rel. Vulg. f.ff^{1}.g^{2}.

— και αἱ π. τ. λ. επιθυμιαι] om. D. 1. a.b.c.ff^{2}.i. Arm. | Contra, rel. Vulg. e.f.ff^{1}.g$^{1.2}$.

— ακαρπος γινεται] ακαρποι γεινονται D. b.c.e.ff^{2}.g^{1}.i. (Memph.MS. ut vid.) | Contra, rel. Vulg. f.g^{2}.

20. εκεινοι BCLΔ. Syr.Pst. | ‡οὗτοι ς. AD. rel. (hi Latt.) Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. Orig. i.308^{f}. (vid. Luc. viii. 15).

— την γην την καλην Orig. i. | την καλην γην C.

— σπαρεντες] om. 1.

— ακουουσιν] -ωσι 69.

— τον λογ.] om. τον 69.

— εν ABCDΔ. (ter ADΔ.—om. 2° et 3° B. om. 2° C* ut vid. | Contra, Orig. i.) ἐν ter (sic). 1. 33. 69. EFGHKMSUV. Syrr.Pst.&Hcl. | ‡ἓν ter ς. Ss. Latt. Memph. Goth. Arm. (Æth.) | ἐν.... ἐν....ἐν L(Tf. in N. Test., in editione codicis silet).

21. ελεγεν] λεγει 1.

— αυτοις] add. ὁτι BL. | add. ιδετε 69. | non habent ACD. rel.

21. ερχεται ὁ λυχνος BCLΔ. 1. 33. Vulg. (b).l. Syrr.Pst.&Hcl. Memph.Schw. | ἁπτεται ὁ λυχνος D. c.e.(f).ff^{2}.g^{1}.i. Memph.W. Æth. | ‡ὁ λυχνος ερχεται ς. A. rel. Goth. Arm. | λυχνος καιεται (om. ὁ) 69.

— τεθῃ 1°] ὑποτεθῃ G.

— η] add. ἱνα 1. 69.

— κλινην] add. τεθῃ 69.

— ουχ ἱνα] και ουχ ἱνα D. | ουχι ἱνα Δ.

— επι] ὑπο B*.Bch. 33. 69.

— τεθῃ 2° BCDLΔ. 33. 69. | ‡επιτεθῃ ς. AK. rel. | add. ut omnibus luceat g^{2}.

22. κρυπτον] †praem. τι ς. ACL. 33. rel. Vulg. c.f.ff^{1}.g^{1}. Goth. Arm. | om. BD. 1. 69. HKMU. b.e.ff^{2}.g^{2}.i. Memph. ut vid. Æth.

— εαν μη AB.Bch.CL. 33. K. | εαν μη ἱνα B.Btly.Δ. | ει μη ἱνα 1. 69. | αλλ' ἱνα D. b.ff^{2}.i. (vid. post.) "quod non" Vulg. c.f. Goth. | †ὃ″ εαν μη ς. EFGHMSV. | ὁς αν μη U.

— αλλ' ἱνα BsCDL. 33. 69. rel. (αλλα ἱνα A). Vulg. b.f. (quod non c). | ει μη ἱνα 1.

— ελθῃ εις φανερον CDLΔ. Memph. | ‡εις φαν. ελθ. ς. A. rel. Latt.[n.l.e]. Syr.Hcl. Arm. (vid. Luc. viii. 17). | φανερωθῃ B. Syr.Pst. Æth. (vid. antea).

23. εχει ωτα] εχειν 69.

24. ελεγεν] λεγει 1. (και.... ακουετε om. l).

— τι] τα DGr.

---

20. om. et ante unum sexaginta Cl. | 22. est enim Cl.

A B C D. L Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV.
μβ α
y Matt. 25:29. Lu. 19:26.
μγ ι

ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστε-
θήσεται ὑμῖν †. 25 y ὃς γὰρ † ‡ ἔχει″, δοθήσεται αὐτῷ,
καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ.
26 Καὶ ἔλεγεν, Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς †
ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, 27 καὶ κα-
θεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος
‡ βλαστᾷ″ καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. 28 αὐτο-
μάτη † ἡ γῆ καρποφορεῖ πρῶτον χόρτον εἶτα στά-
χυν, εἶτα ‡ πλήρης σῖτος″ ἐν τῷ στάχυϊ. 29 ὅταν δὲ
‡ παραδοῖ″ ὁ καρπός, ‡ εὐθὺς″ ἀποστέλλει τὸ δρέπα-
νον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός. 30 Καὶ ἔλεγεν, ‡ Πῶς″
ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; ἢ ἐν ‡ τίνι″
‡ αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν″; 31 z ὡς ‡ κόκκον″ σινά-
πεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, ‡ μικρότερον″ * ὂν″
πάντων τῶν σπερμάτων † τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· 32 καὶ ὅταν
σπαρῇ, ἀναβαινει, καὶ γίνεται ‡ μείζων πάντων τῶν
λαχάνων″, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνα-

27. μηκύνεται

30. Τίνι ὁμ. μδ
— ποίᾳ παρα- β βολῇ παραβάλωμεν αὐτήν;
z ‖ Lu. 13:18, 19. ‖ Matt. 13:31-33.

32. μεῖζον

mensura mensi fueritis remetietur vobis. et adicietur vobis.
25 (42, 2.) Qui enim habet, dabitur illi, et qui non habet, etiam quod habet auferetur ab illo.
26 (43, 10.) Et dicebat, Sic est regnum dei, quemadmodum si homo iaciat sementem in terram,
27 et dormiat et exsurgat nocte ac die, et semen germinet et increscat dum nescit ille.
28 Ultro enim terra fructificat primum herbam deinde spicam, deinde plenum frumentum in spica.
29 Et cum se produxerit fructus, statim mittit falcem, quoniam adest messis.
30 (44, 2.) Et dicebat, Cui adsimilabimus regnum dei, aut cui parabolae comparabimus illud?
31 Sicut granum sinapis, quod cum seminatum fuerit in terra, minus est omnibus seminibus quae sunt in terra,
32 et cum seminatum fuerit, ascendit et fit maius omnibus holeribus et facit ramos magnos, ita ut pos-

24. εν ᾡ μετρ. μετρ. μετρ. ὑμιν] post απ᾽ αυτου ver. 25. 69. (μετρ. ὑμων Δ).
— και προστεθησεται ὑμιν ABCLΔ. 1. 69. rel. Vulg. c.f.ff^2.g^2. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. (Arm. post ακουετε). Æth. | om. DG. b.e.g^1. | om. ὑμιν 33. Arm. ‖ † add. τοις ακουουσιν ϛ. A. 1. 33. 69. G. rel. Syrr.Pst.&Hcl. | om. BCDLΔ. (Latt.) Memph. Arm. Æth. (add. credentibus f. Goth.)
25. γαρ] † add. αν ϛ. AD. rel. (εαν M). vid. Luc. viii. 18. | om. B.*Btly*.CLΔ. 69. (ὁς εχει γαρ 69).
— εχει 1° B.*Bch*.CDLΔ. 69. E*FHK. Latt. | ‡ εχῃ ϛ. AE^{2}M. rel. (vid. Luc.)
— δοθησεται] προστεθησεται D.
— ουκ εχει] ουκ εχη E*G.
— ὁ εχει] ὁ εχη G.
— ad fin.] add. e ver. 24. (vid. supra) et postea add. και προστεθησεται ὑμιν 69.
26. οὑτως] praem. ὁτι C*?
— ὡς] † add. εαν ϛ. A. rel. (αν C). (Latt.) | non habent BD*Gr*.LΔ. 1. 33. 69. (*Tol.* e ut vid.) Memph. | ὡσπερ 69.
— βαλῃ τον σπορον AB(C). rel. (βαλῃ το σπορ. C*). | βαλλη τον σπορ. F. | βαλλει σπορον 69. | σπορον βαλη D. (Contra, vv.) ‖ praem. ὁταν 1.
— της γης] την γην 1.
27. καθευδῃ] -δει 33. 69. EFHU(non M). | -δαν Δ.
— εγειρηται] -ρεται L. 69. EFGHM. | εγερθη D. (postea νυκτος C*?).
27. βλαστᾳ BC*DLΔ. | ‡ βλαστανῃ ϛ. AC^2. rel. | -νει 33. EFH.
— μηκυνηται ACL. rel. | -νεται B.*Bch*. DH.
28. αυτοματη] † add. γαρ ϛ. Δ. rel. Latt. Syrr.Pst.(om. αυτομ.) &Hcl.MS. Memph.MS. Goth. | om. ABCL. Syr. Hcl. impr. Memph.W.&S. Æth. | praem. ὁτι D. Arm.
— πρωτον] add. μεν Δ.
— χορτον] add. και 69.
— σταχυν] σταχυας D*Gr*. ‖ (ειτεν bis Δ. ειτε...ειτεν L).
— πληρης σιτος B(D). (πλ. ὁ σειτ. D). Memph. | πληρης σιτον C* ut vid. | ‡ πληρη σιτον ϛ. AC^2. rel.
29. ὁταν δε ABC. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. | και ὁταν D. Vulg. a.c f.ff^1.$g^{1.2}$. [b.e].
— παραδοι BDΔ. | ‡ παραδῳ ϛ. AC. rel.
— ευθυς BCL. | ‡ ευθεως ϛ. AD. rel. (om. c.e). | τοτε 1.
— εξαποστελλει 69.
— το] τον L.
30. πως BCLΔ. 33. 69. b.e. Syr.Hcl.mg. | ‡ τινι ϛ. AD. rel. Vulg. a(ut vid.). c.f.ff^2.i. Syrr.Pst.&Hcl.(txt.) Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iii. 446^d. (vid. Luc. xiii. 18. et postea in hoc ver.)
— ὁμοιωσωμεν ABsD. rel. *Orig.* iii. (impr.) | -σομεν C. 1. Latt. *Orig.* iii. (MS.) | -σω 69. K. (sed mox παραβαλωμεν K). Arm.MS. (vid. Luc.)
— τινι BC*(ut vid.)LΔ. 1. 69. Latt. Syr. Hcl.mg. Memph. Æth. | ‡ ποιᾳ ϛ. AC^{2}D. 33s. rel. Syrr.Pst.&Hcl.(txt.) Goth. Arm.
30. αυτην παραβολῃ θωμεν BC*(ut vid.) LΔ. b. Syr.Hcl. Memph. *Orig.* iii. | παραβολῃ θωμεν αυτην παραβαλομεν αυτην 69. | ‡ παραβολῃ παραβαλωμεν αυτην ϛ. AC^{2}D. 33. rel. (Latt.) Syrr. Pst.&Hcl.(txt.) Arm. | ὁμοιωματι παραβαλωμεν αυτην 1. | simile erit Æth. (παραβαλωμεν] -λομεν F).
31. ὡς] ὁμοια εστιν D. Memph. (vid. Matt. xiii. 31. Luc. xiii. 19). | simile est regnum Dei sicut c.
— κοκκον ABs*Btly*.CL. 1. 33. 69. EFGHKMSUV. | ‡ κοκκῳ ϛ. Bs*Bch*.D. (vid. Matt. et Luc.) | κοκως Δ.
— ὁς ὁταν] ο οτι αν D*.
— σπαρει K.
— της γης ABsC. rel. | την γην DL.
— μικροτ....της γης] om. 69.
— μικροτερον BD*LΔ. 33. M. | ‡ -ρος ϛ. ACD^2. rel. (praem. και 33 *Wtst.*) add. μεν D^2.
— ον B.*Btly*.*Blc*.(L)Δ. (ων L). b.e. (Arm. Æth.) | * om. ϛ. ACD. rel. Vulg. g^2. Syrr.Pst.&Hcl. | μεν D^2.
— σπερματων] † add. εστι ϛ. C. rel. | ante παντων DM*mg*. Vulg. c.f.ff^2.g^2.l. | post γης A. | om. BLΔ. b.e. Syrr.Pst. &Hcl. Memph.MS. Arm. Æth.
— των επι της γης ABsL. rel. vv. | om.

25. et eo *Cl.* | 27. et die *Cl.* | 29. *om.* se *C*

Vulg. *a*‡. *b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth. μϵ ς
33. [*πολλαῖς*] μς
34. *τοῖς ἰδίοις μαθηταῖς* ι
Ι′ μζ β
a ‖Matt. 8:23-27. ‖Lu. 8:22-25.
38. *αὐτὸς ἦν*

σθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατασκηνοῦν. 33 *Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς*
ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ‡ ἐδύναντο″ ἀκούειν·
34 *χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· κατ᾽ ἰδίαν*
δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυεν πάντα.
19 35 a *Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας*
γενομένης, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. 36 *καὶ ἀφέντες*
τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ,
καὶ ἄλλα† ‡ πλοῖα″ ἦν μετ᾽ αὐτοῦ. 37 *καὶ γίνεται λαῖ-*
λαψ ‡ μεγάλη ἀνέμου″, ‡ καὶ τὰ″ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς
τὸ πλοῖον, ὥστε ‡ ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον″. 38 *καὶ ἦν*
αὐτὸς ‡ ἐν″ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύ-
δων· καὶ ‡ ἐγείρουσιν″ αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Δι-
δάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; 39 *καὶ διε-*
γερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ, καὶ εἶπεν τῇ θαλάσσῃ,
Σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο
γαλήνη μεγάλη. 40 *καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί δειλοί ἐστε†;*

sint sub umbra eius aves caeli habitare. 33 (45, 6.) Et talibus multis parabolis loquebatur eis verbum, prout poterant audire; 34 sine parabola autem non loquebatur eis, (46, 10.) seorsum autem discipulis suis disserebat omnia.
35 (47, 2.) Et ait illis [in] illa die cum sero esset factum, Transeamus contra. 36 Et dimittentes turbam adsumunt eum ita ut erant in navi, et aliae naves erant cum illo. 37 Et facta est procella magna venti, et fluctus mittebat in navem, ita ut impleretur navis. 38 Et erat ipse in puppi supra cervical dormiens: et excitant eum et dicunt ei, Magister, non ad te pertinet quia perimus? 39 Et exsurgens comminatus est vento et dixit mari, Tace et obmutesce. Et cessavit ventus, et facta est tranquillitas magna. 40 Et ait illis, Quid timidi estis?

C. *b.e.* (vid. Matt. xiii. 32). | *ἁ εισιν επι της γης* D. Vulg. *a.c.f.ff*².*g*¹.*l.*
32. *και ὁταν σπαρῃ αναβαινει*] om. D. (*b*).(*e*).*i.* ‖ *σπαρῃ*] creverit Syr.Hcl.mg. (vid. Matt. xiii. 32).
— *μειζ. παντ. τ. λαχ.* BCDLΔ. 1. 33. M*mg.* Latt. Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Arm. Æth. | ‡ *παντ. τ. λαχ. μειζ.* ς. A. rel. Goth. ‖ *μειζων* B.*Bch.*DΔ. 1. 69. rel. | *μειζον* AB.*Btly.*CL. 33. EV.
— *τα πετεινα*] praem. *παντα* Δ. (om. *του ουρανου* Syr.Pst.)
— *κατασκηνουν* ACDL. rel. | *-νοιν* B. (vid. Matt. xiii. 32). | *κατασκηνως sic* Δ.
33. *πολλαις* ABsC². rel. Syr.Hcl. Memph. MS. Arm. (C*n.l.) | ante *παραβολαις* D. Vulg. *f.ff*².*g*¹.*l.* Goth. | om. LΔ. 1. 33. *Wtst. b.c.e.* Syr.Pst. Memph.W. Arm.
— *αυτοις*] om. D. *ff*².*g*¹.*i.* | Contra, rel. (om. *τον λογον b.c.e.* Syr.Pst. *habet* 33).
— *καθως .... ελαλει αυτοις* (ver. 34).] om. *e.*
— *εδυναντο* A(?B)DL. 69. EGHKMV. | ‡ *ηδυν.* ς. CΔ. 1s. 33. FsSsU.
34. *χωρις δε* ACD. rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. | *και χωρις* B. Syr. Pst. Memph. (vid. Matt. xiii. 34).
— *αυτοις*] add. *τον λογον* 33.
— *κατ᾽ ιδιαν*] *καθ᾽ ιδιαν* DΔ.
— *μαθηταις αυτου* AD. 1. 33. 69. rel. Vulg. *b.c.e.f.* (*μαθηταις* tantum *ff*².*i.l*). | *ιδιοις μαθηταις* BCLΔ. (*ιδιοις μαθηταις αυτου* B.*Bch.*)
— *επελυσε* 69.
34. *παντα*] *ἁπαντα* Δ. | *αυτας* D. *e.ff*².*i.*
35. *λεγει*] *ελεγεν* 69.
36. *αφεντες* ABsC. rel. Vulg. *b.f.* Syr. Hcl. rel. | *αφιουσιν* (et *και* post *οχλον* D. 69. *c.* Syr.Pst.)
— *τον οχλον*] *αυτον* A.
— *αλλα*] † add. *δε* ς. AC²D. rel. | om. B C*LΔ. Vulg. *b.c.f.ff*^1.2.*g*^1.2.*i.* Syr.Pst. Memph. Arm. | (et simul multi erant cum eo *e*). | om. *αλλα b.i.*
— *πλοια* ABCDΔ. 1. 33. 69. KM. | ‡ *πλοιαρια* ς. L. rel. ‖ add. *πολλα* D. 33. (praem. *b.i*). (*τα αλλα τα οντα μετ᾽ αυτου πλοια* 1. Arm. sed *πλοια* post *αλλα.* | *αλλαι δε πλοιαι πολλαι* [*αλλα δε πλοια πολλα* D².] *ησαν μετ᾽ αυτου* D*).
— *ην*] om. L. 1. Memph.W.&MS. Arm. Æth. | *ησαν* DΔ. *Am.* | Contra, rel.
— *μετ᾽ αυτου*] *μετ᾽ αυτων* Δ. Syrr.Pst. (&Hcl.mg.) Memph.MS.
37. *γινεται*] *εγενετο* D. Vulg. *b.c.* Arm.
— *μεγαλη ανεμου* B.*Btly.*DLΔ. 1. 69. Vulg. *b.c.* Syr.Pst. Arm. Æth. | ‡ *ανεμου μεγαλη* ς. A. rel. *f.* Syr.Hcl. Goth. [Memph.] | *ανεμου μεγαλου* C. (*e*).
— *και τα* BCDLΔ. 1. 69. Latt. Syr.Pst. Memph. Goth. Æth. | ‡ *τα δε* ς. A. rel. Syr.Hcl. Arm.
— *επεβαλλεν* ABsCΔ. 1s. 69. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. | *εβαλεν* D. | *επεβαλεν* LE*FM. | *ενεβαλλεν* U. | *επεβαλλον* 33.
— *ὡστε ηδη γεμιζεσθαι το πλοιον* BCD LΔ. (Latt.) Syr.Hcl.mg. Memph. Æth. (om. *e*). | ‡ *ὡστε αυτο ηδη γεμιζεσθαι* ς. A. rel. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth. Arm. | om. *ηδη* Latt.(exc. *a*). Æth. ‖ *γεμιζεσθαι*] *βυθιζεσθαι* 1. 33. G. (*αυτο* post *βυθιζ.* 33).
38. *ην αυτος* AD. 1. 33. 69. rel. Vulg. (*b*).*c.*(*e*).*f.ff*^1.2.*g*^1.2. Syr.Hcl. Goth. [Syr. Pst. Memph. Arm. Æth.] | *αυτος ην* BCLΔ. (*a*).
— *εν τῃ* ABCDLΔ. 1. 69. Latt. | ‡ *επι τῃ* ς. E. rel.
— *το προσκεφαλαιον*] om. *το* (D). 1. | *προσκαιφαλαιον* D.
— *εγειρουσιν* B.*Blc.*C*(ut vid.)Δ. | ‡ *διεγειρουσιν* ς. AC². rel. | *διεγειραντες* (om. mox *και*) D. (69). *b.c.f.ff*².*i.* (*εγειρ.* 69). (Contra, Vulg. (*a*).*e.ff*¹.*g*^1.2.)
39. *διεγερθεις*] *εγερθεις* D. 69.
— *ειπεν τῃ θαλ.*] *τῃ θαλ. και ειπεν* D. 1. *b* (*c*).*e.ff*².*i.* Arm. | Contra, ABsC. rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. (hiat *a*).
— *και ειπεν .... ὁ ανεμος*] om. Δ (*σιωπα*] om. *b.c.e.ff*². (hi. *a*). | Contra, Vulg. *f. ff*¹.*g*^1.2.*i.* | *σιωπατε* L).
— *πεφιμωσο Eus.* in Ps. 695ᶜ. | *και φιμωθητι* D. Memph. | *φιμωσο* L.
40. *ειπεν*] *ελεγεν* L.
— *εστε*] † add. *οὑτως* ς. AC. 33. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | post *τι* 1. 69. Arm. | om. BDLΔ. Latt. Memph. Æth.

35. *om.* in *Am.* (contra, *Fuld.*) | 36. ut erat *Cl.* | 37. navim *Cl.* | 38. super *Cl.* | dicunt illi *Cl.* | 39, tace obm. *Cl.*

ABCD.
LΔ.
1. 33. 69.
EFGHKMSUV.

‡ οὔπω″ ἔχετε πίστιν; 41 καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέ-
γαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν,
ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ‡ ὑπακούει″ αὐτῷ;

necdum habetis fidem? Et timuerunt magno timore, et dicebant ad alterutrum, Quis putas est iste, quia et ventus et mare oboediunt ei?

V. ΙΑ′
b || Matt. 8:28-34. || Lu. 8:26-39.
1. Γεργεσηνῶν.
3. [οὐκέτι]

20 1 b Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς
τὴν χώραν τῶν ‡ Γερασηνῶν″. 2 καὶ ‡ ἐξελθόντος αὐ-
τοῦ″ ἐκ τοῦ πλοίου, [‡ εὐθὺς″] ‡ ὑπήντησεν″ αὐτῷ ἐκ
τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, 3 ὃς
τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς ‡ μνήμασιν″, καὶ ‡ οὐδὲ″
‡ ἁλύσει″ * οὐκέτι″ οὐδεὶς ‡ ἐδύνατο″ αὐτὸν δῆσαι,
4 διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσιν δεδέ-
σθαι, καὶ διεσπᾶσθαι ὑπ᾽ αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις καὶ τὰς
πέδας συντετρίφθαι, καὶ οὐδεὶς ‡ ἴσχυεν αὐτὸν″ δα-
μάσαι· 5 καὶ διαπαντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ‡ ἐν τοῖς
μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν″ ἦν κράζων καὶ κατα-

[1] Et venerunt trans fretum maris in regionem Gerasenorum. [2] Et exeunti ei de navi statim occurrit ei de monumentis homo in spiritu inmundo, [3] qui domicilium habebat in monumentis, et neque catenis iam quisquam eum poterat ligare, [4] quoniam saepe compedibus et catenis vinctus disrupisset catenas et compedes comminuisset, et nemo poterat eum domare, [5] et semper nocte ac die in monumentis et in montibus erat et clamans et conci-

40. ουπω B. *Bch.* DLΔ. 1. 69. Latt. Memph. Arm. Æth. et *Btly.* (*in coll.*) | ‡ πως ουκ ς. AC. 33 *sic.* rel. (*f*). Syrr. Pst. & Hcl. Goth. (om. *e*).
41. οὗτος εστιν] εστιν οὗτος D. Vulg. *c.* Arm. [*b.e*]. | Contra, rel.
— ὁ ανεμος ABsC. rel. Vulg. *e.f.g*¹. Syr. Hcl. Goth. Arm. | οἱ ανεμοι D. 1. 33. E. *b.c.ff*².*g*¹.*i.* Syr. Pst. Memph. Æth. (vid. Matt. viii. 27). (και οἱ αν. post ἡ θαλ. D. *a.b.*(*c*).*ff*²).
— ὑπακουει αυτῳ BL. (‡ ὑπακουουσιν αυτῳ ς. A. 33. rel. vid. Luc. viii. 25). Vulg. *b.c.e.f.g*¹·². Memph. Goth. Arm. [*ff*².*i.* Æth.] | αυτῳ ὑπακουει CΔ. 1. 69. | ὑπακουουσιν tantum D*Gr.*
1. ηλθον ABD. rel. Latt. Syr. Hcl. mg. Memph. MS**. Goth. (Æth.) | ηλθεν C LΔ. 69. GM. Syrr. Pst. & Hcl. txt. Memph. W. & S. Arm. || add. ὁ Ιησους G.
— της θαλασσης ABsC. rel. (Verss.) | και tantum D*Gr.* | om. 69. *d.ff*². Æth. (trans fretum maris Vulg. *c.g*². trans fretum *b.f.i.l.* trans mare *e*).
— Γερασηνων BD. Latt. | Γεργεσηνων LΔ*Gr.* 1. 33. U. Syr. Hcl. mg. Memph. Arm. Æth. *Epiph.* "τῶν Γεργεσηνῶν ὡς ὁ Μάρκος λέγει" Lib. II. tom. ii. Haer. 66. (i. p. 650). | ‡ Γαδαρηνων ς. AC. 69. EFGHKMSsVs. Syrr. Pst. & Hcl. txt. Goth. (De lectione hujus vocis vid. *Orig.* iv. 140, 1: qui nondum *ut videtur* in codicibus sacris nomen Γεργεσηνῶν invenerat: quod tamen in *orthographia* tantum a Γερασηνῶν abest).

2. εξελθοντος αυτου BCLΔ. 1. 33. 69. *b.f.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Æth. | ‡ εξελθοντι αυτῳ ς. A. rel. Vulg. *g*¹. Goth. Arm. (vid. Luc. viii. 27). | εξελθοντων αυτων D. *c.e.*(*ff*²).
— ευθυς CLΔ. (‡ ευθεως ς. AD. rel.) Vulg. *f.g*¹. Syr. Hcl. Memph. Goth. Arm. | om. B. *b.c.e.ff*².*i.* Syr. Pst. Arm.
— ὑπηντησεν BCDLΔ. 1. 69. G. | ‡ απηντησεν ς. A. rel.
— εκ των μνημ. ανθρ.] ανθρ. εκ των μνημ. D. (*b*).*e.f.i.* Goth. Arm. | Contra, Vulg. *ff*². rel.
3. ὃς την κατοικ. ειχεν] ὃς ειχεν τ. κατ. D*Gr.* *a.*(*b*).*c.e.* | Contra, rel. Vulg. *f.ff*¹·².*g*¹.
— μνημασιν ABCLΔ. 33. 69 (supra scr.) EFGKMSUV. | ‡ μνημειοις ς. D. 1s. 69*txt.* H.
— ουδε BCDLΔ. 33. | ‡ ουτε ς. A. rel.
— ἁλυσει BC*L. 33. *c.e.* (om. *g*²). | ‡ ἁλυσεσιν ς. AC²D. rel. Vulg. *b.f.ff*¹·².*g*¹.*i.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (vid. ver. 4).
— ουκετι ουδεις BC*DLΔ. 69. (Latt.) | * om. ουκετι ς. AC². rel. *i.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Goth. Æth. | ουδεις ετι 1. (? Arm.)
— εδυνατο AC*(D)LΔ. 33. 69. EGHK UV *ut vid.* (post αυτον D). | ‡ ηδυνατο ς. BsC². 1s. FsSs. | ετολμα M.
4. (ὁτι πολλακις αυτον δεδεμενον πεδες [i.e. -αις] και ἁλυσεσιν εν αἱς εδησαν διεσπακεναι και τας πεδας συντετριφεναι και μηδενα αυτον ισχυιν (-χυν*) δαμασαι D. (*ff*².*i*).*l.* | δια το αυτον πολλας πεδας και ἁλυσεις αἱς εδησαν αυτον διεσπακεναι και συντετριφεναι και ουδεις ισχυσεν αυτον δαμασαι 1. | "Quoniam compedes etiam frangebat ac conterebat" (om. rel.) Æth.)
4. δια] praem. και EFH. | (το αυτον] τον F*).
— διεσπασθαι] διεσπαραθε Δ.
— ὑπ᾽ αυτου] απ᾽ αυτ. V. (om. Syr.)
— ισχ. αυτον ABCL(Δ). 1. 33. 69. KM U. Latt. Memph. Goth. | ‡ αυτον ισχυε ς. E. rel. (D vid. supra). || ισχυεν] ισχυσεν 1(*sic*). V. || αυτον] αυτο Δ*Gr.*
— δαμασαι] δησαι A.
5. και διαπαντος νυκτος] νυκτος δε D. *b.c.e.ff*².*i.* | Contra, rel. Vulg. (*a*).*f.*
— μνημ. και εν τοις ορεσιν ABCLΔ. 1. 33. 69. KMU. Vulg. *f.ff*².*l.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | ‡ ορεσι και εν τοις μνημ. ς. D. rel. (*l*).*e.i.* ("in monumentis" tantum *c*).
— μνημασιν] μνημειοις D. 1. 69.
— κραζων] -ζον D. | κραυγαζων 69.
— ἑαυτον] αυτον Δ.
6. και ιδων BCLΔ. 1. 69. Memph. | ‡ ιδων δε ς. AD. rel. Vulg. *b.e.f.ff*¹·².*g*¹·². [*c*]. Syrr. Pst. & Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Luc. viii. 28).
— απο] om. ALKM. Goth. | Contra, Bs CD. rel. Verss.
— προσεκυνησεν] προσεπεσεν F.
— αυτῳ BsD. 1. 33. 69. rel. | αυτον ACLΔ.

41. timore magno *Cl.* (contra, *Am.* sic et *Fuld.*)
2. *om.* ei 2° *Cl.* | 3. poterat eum *Cl.* | 4. dirupisset *Cl.* | 5. die ac nocte *Cl.* | erat clamans *Cl.*

Vulg. a‡. b. c. Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
6. ἰδὼν δὲ
— προσεκύν. αὐτόν,

κόπτων ἑαυτὸν λίθοις. 6 ‡καὶ ἰδὼν″ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ
μακρόθεν ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, 7 καὶ
κράξας φωνῇ μεγάλῃ ‡λέγει″, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ,
υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὁρκίζω σε τὸν θεόν, μή
με βασανίσῃς· 8 ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ, Ἔξελθε, τὸ πνεῦμα
τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. 9 καὶ ἐπηρώτα αὐτόν,
Τί ‡ὄνομά σοι″; καὶ ‡λέγει αὐτῷ″, ‡Λεγιὼν″ ὄνομά
μοι, ὅτι πολλοί ἐσμεν. 10 καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ
ἵνα μὴ ‡αὐτὰ″ ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. 11 ἦν δὲ
ἐκεῖ πρὸς ‡τῷ ὄρει″ ⸀ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη·
12 καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν†† λέγοντες, Πέμψον ἡμᾶς
εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν· 13 καὶ
ἐπέτρεψεν αὐτοῖς††. καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ
ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν
ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν†

12. παρεκάλουν

dens se lapidibus. 6 Videns
autem Iesum a longe cucurrit
et adoravit eum, 7 et clamans
voce magna dicit, Quid mihi
et tibi, Iesu fili dei summi?
adiuro te per deum, ne me tor-
queas. 8 Dicebat enim illi, Exi
spiritus inmunde ab homine.
9 Et interrogabat eum, Quod
tibi nomen est? Et dicit ei,
Legio nomen mihi est, quia
multi sumus. 10 Et depreca-
batur eum multum ne se ex-
pelleret extra regionem. 11 Erat
autem ibi circa montem grex
porcorum magnus pascens: 12 et
deprecabantur eum spiritus di-
centes, Mitte nos in porcos, ut
in eos introeamus. 13 Et con-
cessit eis statim Iesus: et ex-
euntes spiritus inmundi intro-
ierunt in porcos, et magno im-
petu grex praecipitatus est in
mare ad duo milia, et suffocati

7. λεγει ABCLΔ. 1. 33. KM. *Am.* Arm. | ‡ειπεν ς. D. rel. Vulg.*Cl.* *b.c.f.e.* Memph. Goth. (vid. Luc. viii. 28).
— εμοι] nobis Syr.Hcl.txt.
— σοι] συ FΔ.
— Ιησου] om. 1. 33. (vid. Matt. viii. 29).
— του ὑψιστου] του ζωντος A. Syr.Hcl. mg. (vid. Matt. xvi. 16).
— βασανισεις H.
8. γαρ] om. A* ut vid.G.
— αυτῳ] add. ὁ Ιησους D.
— εξελθε] post ακαθαρτον A. | Contra, rel.
— εκ BCD. rel. *a.b.e.* vv. | απο A. 33. Vulg. *c.f.l.*
9. επηρωτα BCD. rel. Vulg. *b.f.* Syr. Hcl. | -τησεν A. *a.c.e.i.* Syr.Pst. (vid. Luc. viii. 30).
— ονομα σοι ABCLΔ. 1. 33. 69. KM. Syr.Hcl. Arm. | ‡σοι ονομα ς. D. rel. Latt. *Orig. Int.* ii. 214f. || add. εστιν D. Latt. (Memph.) *Orig. Int.* (vid. Luc. viii.)
— λεγει αυτῳ ABCLΔ. 1. 69. KM. Vulg. *g*^{2}.*l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. (Arm.) Æth. | απεκριθη D. *a.b.e.f.i.* (dixit *g*^{1}). | ‡απεκριθη λεγων ς. E. rel. (qui respondens dixit *c*). hiat 33.
— λεγιων B**Bch.*CDLΔ. Latt. (pro more). Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (hiat 33). | ‡λεγεων ς. AB^{2}. 1. 69(*sic*). rel. *Orig.* ii. 537c. (vid. Luc. viii. 30).
— μοι] om. 1. | nobis Syr.Pst. || add. εστιν B. 69. Vulg. *f.g*^{2}*.i.l.* (*b.c.g*^{1}. Memph. alio ordine. | εστιν μοι ονομα λεγ. D). | non addunt ACLΔ. 1. 33. rel. *a.e.* vv. *Orig.* ii.

10. παρεκαλει BsCDL. rel. Vulg. *b.e.f.i.* Goth. | παρεκαλουν AΔ. (1). *c.ff*^{2}*.g*$^{1.2}$. Arm. (παρακαλουν 1).
— πολλα] om. L.
— αυτα αποστειλῃ BCΔ. se expelleret Vulg. *g*^{2}*.l.* | ‡αυτους αποστειλῃ ς. D. rel. *g*^{1}. (*sic* post χωρας 1). αυτους αποστειλει H. | αυτον αποστειλῃ L. *b.e.* | αποστειλῃ αυτους AM. *c.f.ff*^{2}*.i.* Syr.Hcl. (Memph.) Goth. Arm. | αποστ. αυτον K. Syr.Pst. Æth. (h. 33).
11. προς τῳ ορει (A)BCDLΔ. (69). EFGH(KM)S(U)V. Latt. Syrr.Pst.(& Hcl.) (Memph.) (Goth.) Arm. (Æth.) (post βοσκομ. in AKMU. Syr.Hcl. Memph. Goth. Æth. vid. Luc. viii. 32. post μεγαλη 69. *c*). | ‡προς τα ορη ς. | om. 1. 33 (ut vid.) om. vel trans. 33.
— μεγαλη ABsC. rel. Vulg. *c.f.ff*^{1}*.g*$^{1.2}$. rel. | om. DLU. *b.e.ff*^{2}*.i.* (Vulg.MS.) Goth. (vid. Luc.) hiat 33. | post βοσκομενη M. Arm.
— βοσκομενη BsCD*Gr.* rel. Vulg. *c.e.f. ff*$^{1.2}$*.g*$^{1.2}$. Syrr.Pst.&Hcl. rel. [Æth.] | -μενων ALΔ. *b.d.* (vid. Luc.?) hiat 33.
12. παρεκαλεσαν BsCLΔ. 1. 33. rel. *c.* Syr.Hcl. Memph.MS. | παρεκαλουν A DKM. Vulg. *b.e.f.ff*^{2}*.g.*$^{1.2}$ Syr.Pst. Memph.W.&S. (vid. Matt. viii. 31). | παρακαλεσαντες αυτ. ειπον 69.
— αυτον] †add. παντες ς. A. 33. rel. *a.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (add. "multum" Æth.) | om. BCDLΔ. 1. 69. KM. Vulg. *b.c.e.f.ff*^{2}*.g*$^{1.2}$*.l.* Syr.Pst. Memph.

|| †add. (post παντες) οἱ δαιμονες ς. A. 33. rel. *a.c.f.ff*^{2}*.g*$^{1.2}$. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (vid. Matt. viii. 31). | τα δαιμονια D. spiritus Vulg. *b.* | om. B CLΔ. 1. 69. Memph. Æth.
— λεγοντες] om. 69. | λεγοντας L. | ειποντα D.
— εισελθωμεν ABsC. rel. (εισελθομεν K*Tf.*) | απελθωμεν D.
13. (και ευθεως κυριος Ιησους επεμψεν αυτους εις τους χοιρους κτλ. D. (*c*).*ff*^{2}. nec non *a* aliqua ex parte).
— επετρεψεν αυτοις] επεμψεν αυτους D (supra)H. (αυτοις] -τους U). || †add. ευθεως ς. A. 33. E. rel. Vulg. *f.* Syr Hcl. (transponunt D(vid. supra). *a.c.ff*^{2} *g*$^{1.2}$*.i.l.* Goth.) | om. BCLΔ. 1. *b.e.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. || †add. postea ὁ Ιησους ς. A. 33. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Æth. (transponunt D(vid. supra). *a.c. ff*^{2}*.g*$^{1.2}$. "Dominus" *i*). | om. BCLΔ. 1. E. *b.e.* Syr.Pst. Memph. Arm.
— τα ακαθαρτα] om. A*F. (τἀπνεύματαὰκάθαρτα *sic* K. τα ακαθαρτα πνευματα 33).
— εισηλθον ACD. rel. | -θεν B.*Bch.*
— ορμησεν LE*.
— κατα του κρημνου] om. Vulg.
— θαλασσαν] †add. ησαν δε ς. AC^{2}. 33. rel. *a.f.g*^{2}*.i.* (Syr.Hcl.) (Memph.?) Goth. (Arm.) | om. BC*DLΔ. 1. Vulg. *b.c.e.ff*^{2}*.g*^{1}. Syr.Pst. | (om. ad fin. ver. Æth.)

7. dixit *Cl.* | filii *Am.* | dei altissimi *Cl.* | 9. mihi nomen *Cl.*

ABCD. LΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV.

ὡς δισχίλιοι· καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ. 14 ‡ καὶ
οἱ″ βόσκοντες ‡ αὐτοὺς″ ἔφυγον καὶ ‡ ἀπήγγειλαν″ εἰς
τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς· καὶ ‡ ἦλθον″ ἰδεῖν τί
ἐστιν τὸ γεγονός. 15 καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν,
καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον† ἱματισ-
μένον καὶ σωφρονοῦντα, ⌜τὸν ἐσχηκότα τὸν ‡ λεγιῶνα⌝,
καὶ ἐφοβήθησαν. 16 καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες
πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων.
17 καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν
μη η ὁρίων αὐτῶν. 18 καὶ ‡ ἐμβαίνοντος″ αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον,
παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα ‡ μετ' αὐτοῦ ᾖ″.
19 ‡ καὶ οὐκ″ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ, Ὕπαγε
εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς, καὶ ‡ ἀπάγγειλον″
αὐτοῖς ὅσα ‡ ὁ κύριός σοι″ ‡ πεποίηκεν″ καὶ ἠλέησέν σε.
20 Καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει,
ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ πάντες ἐθαύμαζον.
c Matt. 9:1. Lu. 8:40. μθ β 21 21 c Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ
πάλιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν,

sunt in mare. 14 Qui autem pascebant eos fugerunt et nuntiaverunt in civitatem et in agros: et egressi sunt videre quid esset facti. 15 Et veniunt ad Iesum, et vident illum qui a daemonio vexabatur sedentem vestitum et sanae mentis, et timuerunt. 16 Et narraverunt illis qui viderant qualiter factum esset ei qui daemonium habuerat, et de porcis. 17 Et rogare eum coeperunt ut discederet a finibus eorum. 18 (48, 8.) Cumque ascenderet navem, coepit illum deprecari qui daemonio vexatus fuerat ut esset cum illo. 19 Et non admisit eum, sed ait illi, Vade in domum tuam ad tuos, et adnuntia illis quanta tibi dominus fecerit et misertus sit tui. 20 Et abiit et coepit praedicare in Decapoli quanta sibi fecisset Iesus, et omnes mirabantur.

21 (49, 2.) Et cum transcendisset Iesus in navi rursus trans fretum, convenit turba multa ad

---

13. *ὡς δισχιλιοι* ACD. rel. | om. B.*Bch.* *Blc.* Syr.Widmanstadt. (non rel.) | *ὡς* β B.*Btly.* | *ὡς χιλιοι* H.

14. *και οἱ* ABCLΔ. 1. 33. 69. M. *a.e.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. | ‡*οἱ δε* ς. DE. rel. Vulg. *b.c.f.ff*².*g*¹. Arm. (vid. Matt. viii. 33).
— *αυτους* BCDLΔ. 69. Latt. Syr.Pst. Memph. (Æth.) (*αυτος* D*). | ‡*τους χοιρους* ς. A. 1. 33. K. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm.
— *απηγγειλαν* ABCDL. 1. 33. KM. | ‡*ανηγγ.* ς. Δ. 69. EFGHSsUVs.
— *ηλθον* ABL. 33. KMU. Syr.Hcl. Memph. Goth. | ‡*εξηλθον* ς. CD. rel. Vulg. *b.c.e.f.* Syr.Pst. Arm. Æth. (vid. Luc. viii. 33).
— *τι εστιν*] om. H. (om. *εστιν* A* ut vid.)

15. *θεωρουσιν*] add. *αυτον* D. *b.*(*c*). (-*ωσιν* L).
— *καθημενον*] om. Δ. *e.*
— *ἱματισμενον*] †praem. *και* ς. AC. rel. Syr.Hcl. Goth. (Æth.) [Syr.Pst.] | om. BDLΔ. 1. 33. 69. Latt. Memph. Arm. (om. *και ἱματισμ.* M*. *g*². habet M¹*mg.*)
— *τον εσχ. τον λεγ.*] om. D. Latt. | Contra, MSS.&Vv. (et *Mm.*)
— *λεγιωνα* B(*Ln.*&*Tf.*)LΔ. | ‡*λεγεωνα* ς. AC. rel.

16. *και διηγησαντο* ABCLΔ. rel. Vulg. *e.f.* vv. | *διηγησαντο δε* DEFHUV. *b.c.ff*².*i.*

16. *ἰδοντες*] *ειδοτες* Δ.
— *εγενετο τῳ δαιμονιζομενῳ*] *εσωθη ὁ δαιμονισθεις* 1. | *εγεν. αυτῳ τῳ δαιμ.* D.

17. *ηρξαντο παρακαλειν* MSS. (Vulg.) *b.*(*c*).*e.f.*(*ff*²).*g*¹. | *παρεκαλουν* D. (....bant *a*).
— *απελθειν*] praem. *και* H. | *ἱνα απελθῃ* D. (ut non recederet *b*).
— *απο*] *εκ* Δ.

18. *εμβαινοντος* ABCDLΔ. 1ᴿ. 33. KM. | ‡*εμβαντος* ς. E. rel.
— *παρεκαλει*] *ηρξατο παρακαλειν* D. Vulg. (*c*).*f.ff*².*g*¹·².*i.l.* | Contra, MSS. *b.e.* vv.
— *ἱνα μετ' αυτου ᾐ* AB.*Bch.*&*Btly.in coll.* CL(Δ). 1. 33. 69. KMU. *e.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (*ην* Δ). | ‡*ἱνα ᾐ μετ' αυτου* ς. D. rel. Vulg. *b.c.f.* Memph. Æth.

19. *και ουκ* ABCLΔ. 1. 33. KM. Vulg. *f.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. | *και ὁ Ιησους ουκ* 69. | ‡*ὁ δε Ιησους ουκ* ς. D. rel. *b.c.e.ff*¹·²·*g*¹.*i.* Arm. Æth. (om. *ουκ* H).
— *αλλα λεγει*] *και ειπεν* D.
— *απαγγειλον* B.*Btly.*CΔ. | ‡*αναγγειλον* ς. AL. 33. rel. | *διαγγειλον* D. 1. 69.
— *αυτοις*] om. U. | *τοις σοις* K.
— *ὁ κυριος σοι* BCΔ. *Am.* *ff*¹. (Syr.Hcl.) Memph. | ‡*σοι ὁ κυριος* ς. AL. 1. 33. 69. rel. Vulg.*Cl.* (*a*).*b.c.e.f.g*².*i.* Syr.Pst. Goth. Arm. (Æth.) | *σοι ὁ θεος* D. (vid. Luc. viii. 39).

19. *πεποιηκεν* AB.*Bch.*CLΔ. 33. 69. (E) FGHMSUV. (*επεποιηκεν* E). | ‡*εποιησεν* ς. D. 1. K.
— *ηλεησεν*] praem. *ὁτι* D. *b.*(*c*).*ff*¹.*g*².*i.l.* Syr.Pst. | om. rel. Vulg. *a.f.* vv. [*e*].

20. *ὁσα*] *ἁ* CΔ. (sed Δ habet *οσα* supr. scr.)

21. *εν τῳ πλοιῳ*] om. D. 1. *a.b.c.e.ff*¹·²·*i.* Arm. | Contra, rel. Vulg. *f.g*¹. vv.
— *τῳ* ACL. rel. | om. B.
— *παλιν*] post *περαν* D. *a.b.e.ff*¹·²·*g*¹.*i.* Syrr.Pst.&Hcl. | Contra, MSS. Vulg. rel. | ante Jesus *c* (om. *εις το περαν*). ‖ add. *ηλθεν* 69.
— *επ' αυτον* ABsC. rel. Syr.Hcl. Memph. Goth. Æth. (ante *οχλος* 33. Syr.Pst. Arm.) | *προς αυτον* D. 69. Latt.
— *και ην*] om. D. *b.c.e.f.ff*¹·²·*i.* Æth. | Contra, rel. Vulg. *a.g*¹. vv.

22. *ερχεται*] †praem. *ιδου* ς. AC. rel. *c.f.l.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (vid. Luc. viii. 41). | om. BDLΔ. Vulg. *a.b.e.ff*². *g*.¹·²· Syr.Pst. Memph. Æth.
— *εἱς*] *τις* D. Latt. (exc. *b*).
— *ονοματι Ιαειρος*] om. D. *a.e.ff*².*i.* (vid. Matt. ix. 18). | Contra, rel. Vulg. *b.c.f.* *g*¹·²· vv. (*Ιαερος* C*).
— *και ιδων αυτον πιπτει*] *και προσεπεσεν* D. (*e*).

---

13. sunt in mari *Cl.* (contra, *Am. Fuld.*) | 14. esset factum *Cl.* | 17. coeperunt eum *Cl.* | de finibus *Cl.* | 18. navim *Cl.* | a daemonio *Cl.* | 21. rursum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* IB′
Syrr. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.
d ‖ Matt. 9:18-26.
‖ Lu. 8:41-56.

καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. 22 d καὶ † ἔρχεται εἷς τῶν
ἀρχισυναγώγων, ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν
πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, 23 καὶ ‡ παρακάλει″
αὐτὸν πολλὰ λέγων ὅτι Τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως
ἔχει· ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς ‡ τὰς χεῖρας αὐτῇ″, ‡ ἵνα″
σωθῇ καὶ ‡ ζήσῃ″. 24 καὶ ἀπῆλθεν μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ
ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς καὶ συνέθλιβον αὐτόν.
IΓ′ 25. δώδεκα ἔτη — 25 καὶ γυνὴ † οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα, 26 καὶ
πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανή-
σασα τὰ ‡ παρ᾽ αὐτῆς″ πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα
ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, 27 ἀκούσασα
27. [τὰ] περὶ — περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν ἥψατο
28. Ἐὰν ἅψωμαι κὰν τῶν ἱματ. αὐτ. — τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· 28 ἔλεγεν γὰρ ὅτι Κἂν τῶν ἱμα-
τίων αὐτοῦ ἅψωμαι σωθήσομαι. 29 καὶ ‡ εὐθὺς″ ἐξη-
ράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ
σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος. 30 καὶ ‡ εὐθὺς″
ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξ-
ελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ, ἔλεγεν, Τίς μου

illum, et erat circa mare. 22 Et
venit quidam de archesyna-
gogis, nomine Iairus, et videns
eum procidit ad pedes eius,
23 et deprecabatur eum multum,
dicens quoniam Filia mea in
extremis est: veni inpone ma-
nus super eam, ut salva sit et
vivat. 24 Et abiit cum illo, et
sequebatur eum turba multa, et
comprimebant illum. 25 Et mu-
lier quae erat in profluvio san-
guinis annis duodecim, 26 et
fuerat multa perpessa a com-
pluribus medicis et erogaverat
omnia sua, nec quicquam pro-
fecerat sed magis deterius ha-
bebat, 27 cum audisset de Iesu,
venit in turba retro et tetigit
vestimentum eius: 28 dicebat
enim quia Si vel vestimentum
eius tetigero, salva ero. 29 Et
confestim siccatus est fons san-
guinis eius, et sensit corpore
quod sanata esset a plaga. 30 Et
statim Iesus cognoscens in se-
met ipso virtutem quae exierat
de eo, conversus ad turbam
aiebat, Quis tetigit vestimenta

---

22. *πιπτει*] *προσπιπτει* 69.
— *προς τους ποδας*] post *αυτου* 1.
23. *παρακαλει* ACL. 33. $g^{1.2.}$ | ‡*παρεκαλει* ς. BsΔ. rel. Vulg. *c.f.* Memph. Goth. Arm. | *παρακαλων* D. *a.b.e.*ff^2.*i.*
— *πολλα*] om. D. *b.c.*ff^2.*i.* | Contra, rel. Vulg. *a e.f.*
— *λεγων*] praem. *και* D. *a.b.*ff^2.*i.* | Contra, *c.e.*
— *ὁτι*] om. D. 69. *a.c.* Syr.Pst.
— *εσχατως bis* C.
— *ἱνα ελθων επιθῃς* ABsC. rel. (*a*).(ff^2). Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. | *ελθε ἁψαι* D. Vulg. *b.c.e.f.*$g^{1.2}$*.i.l.* Syr.Pst. Æth. (*επιθῃς*] *επιθῃ* SU. | *επιθεὶς* LHM).
— *τας χειρας αυτῃ* BCL(Δ). 1. Vulg. *a.f.* (*τ. χ. σου αυτ.* Δ. *c.* Syr.Pst. Memph. Æth.) | *αυτης εκ των χειρων σου* D. *b.*ff^2.*i.* | ‡*αυτῃ τας χειρας* ς. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm. | *αυτῳ τας χειρ.* AK. | *χειρα αυτῃ* 69. ("manum tuam super eam" $g^{1.2.}$ "eam" *e*).
— *ἱνα* 2° BCDLΔ. 69. | ‡*ὁπως* ς. A. rel. (*om.* cum seq. *σωθ.* *c.e*).
— *ζησῃ* BCDLΔ. 69. Vulg. *a.b.f.*ff^2. Memph. Goth. | ‡*ζησεται* ς. A. rel. *c.e.* Arm. (vid. Matt. ix. 18).
24. *απηλθεν*] -*θον* U. | *ὑπηγεν* D. (vid. *ὑπαγειν* Luc. viii. 42).
— *ηκολουθει* ABsD. rel. (-*θη* FH). Latt. Syrr. | -*θησεν* CL. (Memph. Goth.) vid. Matt. ix. 19.

25. *γυνη*] †add. *τις* ς. D. rel. *a.f.* Syr. Pst. Goth. Arm. | om. ABCLΔ. 1. 33. Vulg. *b.c.e.*ff^2. Syr.Hcl. Memph. Æth.
— *ετη δωδεκα* AD. rel. Latt. | *δωδεκα ετη* B.*Btly.*CLΔ. 1. 33. 69. (vid. Matt. ix. 20).
26. *και* 1°] *ἡ* D. *b.c.f.*ff^2.*i.* (Syr.Pst.) | Contra, rel. Vulg. *a.e.* vv.
— *τα παρ᾽ αυτης* AB.*Btly.*L. 33. 69(*sic*). EFGHMSUV. (*τα παρ᾽ αυτην* B. *Bch.*) | ‡*τα παρ᾽ ἑαυτης* ς. CΔK(*sic*). | *τα ἑαυτης* D. 1. Latt.
— *εις το χειρον ελθουσα*] *επι το χειρον* D.
27. *ακουσασα*] add. *τα* BC*(*ut vid.*)Δ. | om. AC^2DL. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.
— *εν τῳ οχλῳ* Vulg. *c.f.*ff^2. rel. | post *ἱματ. αυτου* D. *a.* | post *οπισθεν* *b.i.* | *εις τον οχλον* 69. | om. 1. *e.*
— *ἡψατο*] praem. *και* D*. Latt. Syrr.Pst. &Hcl.† | om. rel. ‖ add. *του κρασπεδου* 1. 33. M. Æth. (vid. Matt. ix. 20 et Luc. viii. 44).
28. *ελεγεν γαρ* ABsC. rel. Vulg. *a.e.f.* vv. | *λεγουσα* D. *b.c.*ff^2.*i.* Æth. ‖ add. *εν ἑαυτῃ* D. 1. 33. K. *a.c.*ff^2.*i.* Arm. (vid. Matt. ix. 21). | om. rel. Vulg. *b.e.f.* vv.
— *ὁτι*] om. 33. *a.b.c.e.*ff^2.*i.* Arm. | Contra, Vulg. *f.* rel.
— *καν των ἱματ. αυτ. ἁψ.* A(D). 1. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | *εαν ἁψωμαι καν των ἱματιων αυτου* B. *Bch.* et *Btly.*(*in ipsa coll.*)CLΔ. | *εαν μονον ἁψομαι του ἱματιου αυτου* 33. Memph. (vid. Matt.) ‖ *ἁψωμαι*] *ἁψομαι* 33. 69. H. ‖ *των ἱματιων*] *του ἱματιου* D. 33. Latt. (vid. Matt.) ‖ *αυτου*] *ἑαυτου* D. (cum attigerim extremitatem vestis ejus Æth.)
28. *σωθησωμαι* 69. K.
29. *ευθυς* BCLΔ. 33. | ‡*ευθεως* ς. AD. rel.
— *της μαστιγος*] om. *της* C.
30. *ευθυς* BCLΔ. 33. | ‡*ευθεως* ς. AD. rel.
— *ὁ Ιησους επιγνους* ABsC. rel. *Am. Fuld.* (Vulg.*Cl.*) *f.*$g^{1.2.}$ Syrr.(Pst.)&Hcl. Goth. Arm. | *επιγνους ὁ Ιησους* DL. *a.*(*b.c.e*).ff^2.(*i*). Memph. Æth. ‖ add. *και* ante *ὁ Ιησ.* D**Gr.*
— *εν ἑαυτῳ*] om. D. *b.c.e.*ff^2. Æth. | Contra, rel. Vulg. *a.f.*$g^{1.2.}$ rel. | *εν αυτῳ* L. | om. *εν* V.
— *την εξ αυτου δυναμιν εξελθουσαν επιστραφεις*] *την δυν.* [add. *την* **] *εξελθ. απ᾽ αυτου και επιστραφεις* D. Syr.Pst.
— *εν τῳ οχλῳ*] ad turbam Vulg. *a.b.c.* (ff^2) $g^{1.2}$*.i.l.* turbis *e.*
— *ελεγεν*] *ειπεν* D. *a.b.e.* (vid. Luc. viii. 45). | Contra, Vulg. *f.*$g^{1.2.}$ (ait. *c.*ff^2.*i*).
— *μου*] post *ἱματιων* D. Latt. (exc. *e*).

21. ad eum *Cl.* | 23. manum *Cl.* | 24. comprimebant eum *Cl.* | 29. quia sanata *Cl.* | 30. in semet ipso cognoscens *Cl.* | de illo *Cl.*

ABCD.
LΔ.
1. 33. 69.
EFGHKMSUV.

ἥψατο τῶν ἱματίων; 31 καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις,
Τίς μου ἥψατο; 32 καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο
ποιήσασαν. 33 ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα,
εἰδυῖα ὃ γέγονεν † αὐτῇ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ
καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. 34 ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῇ, ‡ Θυγάτηρ″, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· ὕπαγε
εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.
35 ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυνα-
γώγου λέγοντες, ὅτι Ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν· τί ἔτι
36. ἀκούσας σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; 36 ὁ δὲ Ἰησοῦς † ‡παρακού-
σας″ τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ,
Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε. 37 καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα
37. αὐτῷ ‡ μετ' αὐτοῦ″ συνακολουθῆσαι, εἰ μὴ * τὸν″ Πέτρον καὶ
Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. 38 καὶ
‡ ἔρχονται″ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου· καὶ
θεωρεῖ θόρυβον * καὶ″ κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας
πολλά, 39 καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς, Τί θορυβεῖσθε
καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει.

mea? 31 Et dicebant ei disci-
puli sui, Vides turbam compri-
mentem te, et dicis, Quis me
tetigit? 32 Et circumspiciebat
videre eam quae hoc fecerat.
33 Mulier autem timens et tre-
mens, sciens quod factum esset
in se, venit et procidit ante
eum et dixit ei omnem verita-
tem. 34 Ille autem dixit ei,
Filia, fides tua te salvam fecit:
vade in pace, et esto sana a
plaga tua. 35 Adhuc eo lo-
quente veniunt ab archesyna-
gogo dicentes quia filia tua
mortua est: quid ultra vexas
magistrum? 36 Iesus autem
verbo quod dicebatur audito
ait archesynagogo, Noli timere,
tantummodo crede. 37 Et non
admisit quemquam sequi se
nisi Petrum et Iacobum et Io-
hannem fratrem Iacobi. 38 Et
veniunt in domum archesyna-
gogi, et videt tumultum et
flentes et heiulantes multum,
39 et ingressus ait eis, Quid
turbamini et ploratis? puella
non est mortua sed dormit.

---

31. *και ελεγον αυτῳ οἱ μαθηται αυτου* ABC. rel. Vulg. (*b.c.f*). vv. | *οἱ δε μαθηται αυτου λεγουσιν αυτῳ* D. (*a*).*e.g*¹.*i.* dicunt ergo discipuli ejus *ff*².

32. *ποιησασαν*] *πεποιηκυιαν* 1.

33. *τρεμουσα*] add. *διο πεποιηκει λαθρα* D. *a.ff*².*i.* Arm. | om. rel. Vulg. *c.e.f.g*¹.[*b*].

— *αυτη* BCDL. ipsa *i.* ei *a.* "illi" vel "ad eam" Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. | †*επ'″ αυτη* ϛ. A. 1. 33. rel. Goth. | *εν αυτη* F *Wtst.* Vulg. *c.f.g*¹. Æth. [*b.e*]. | *επ' αυτην* 69. (*ιδουε γεγον. εν. αυτη* Δ).

— *προσεπεσεν αυτῳ*] *προσεκυνησεν αυτον* C.

— *πασαν*] praem. *εμπροσθεν παντων* 69.

— *αληθειαν*] *αιτιαν* 1. (vid. Luc. viii. 47). | *αιτιαν αυτης* 69.

34. *ὁ δε*] add. *Ιησους* CD. 1. 69. M*mg.* *a.b.c.f.ff*².*i.* Syr.Hcl.* Arm. (vid. Matt. ix. 22). | om. ABsLΔ. 33. rel. Vulg. *e.* Syr.Pst. Memph. Goth. (Æth.)

— *αυτη*] *αυτῳ* A. | om. 1. (vid. Matt. ix. 22). | add. *θαρσει* C². (vid. Matt. et Luc. viii. 48).

— *θυγατηρ* B.*Btly.*D. | ‡-*τερ* ϛ. AC. rel.

35. *λαλουντος*] add. *αυτοις* Δ.

— *απο του αρχισυναγωγου*] *απο του συναγωγου* 33*(corr.?*) "ad archisynagogum" Memph. Æth.

— *λεγοντες*] add. *αυτῳ* D. 33. *b.i.* (vid. Luc. viii. 49).

36. *Ιησους*] †add. *ευθεως* ϛ. AC. 33. rel. (*a*). Syr Hcl. Goth. | om. BDLΔ. 1. Vulg. *b.c.e f.ff*².*g*¹.*l.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.

— *παρακουσας* BLΔ. "neglexit" *e.* | ‡*ακουσας* ϛ. ACD. rel. (vid. Luc. viii. 50).

— *τον λογον λαλουμενον*] *τουτον τον λογον* D. (*a.c.e*).*f.ff*².*i.* | Contra, AC. rel. Vulg. *g*¹·². rel. (om. *b*). | *τον λογον τον λαλουμενον* B.*Btly.*

37. *ουδενα*] *ουδε ἑνα* D. | om. M*.

— *μετ' αυτου* B.*Btly.Blc.*CLΔ. *e.* Syr. Pst. Goth. | ‡*αυτῳ* ϛ. A(D). 1. 33. rel. (Latt.) Syr.Hcl.

— *συνακολουθησαι* BsCLΔ. 69. rel. (Goth. Arm. hoc ord.) | *ακολουθησαι* AK. et sic *ante αυτῳ* 33. *Am.* *a.b.c.f.* *g*¹.*i.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (Contra, Vulg.*Cl.* *ff*².*g*². "introire" *e*). | *παρακολουθησαι* 1. et sic *ante αυτῳ* D*Gr.*

— *τον Πετρον* B.*Btly.*CΔ. | *om. *τον* ϛ. AD. rel. (vid. Luc. viii. 51).

— *Ιακωβον* ABsCL. rel. (Latt.) Syrr. Pst.&Hcl.* rel. (praem. *του* FH). | *αυτου* DΔ. 1. G. *a.* Syr.Hcl.txt.

38. *ερχονται* ABCDΔ. 1. 33. F. Vulg. *b.e.g*¹·².(*i*).*l.* Syr.Pst. Memph. | ‡*ερχεται* ϛ. L. rel. *a.c.f.ff*². Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth.

— *την οικειαν* D.

— *θεωρει*] *εθεωρει* D.

— *θορυβον και* AB.*Bch.*CLΔ. 1. 33. 69. MU. Vulg. *g*¹.*l.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | *om. *και* ϛ. D. rel. *a.b.* *c.e.f.ff*².*i.* Memph. (*κλαιοντων και αλλαζοντων* D. *a.*) | om. *πολλα* Syr.Pst.

39. *εισελθων*] om. 1.

— *κλαιετε*] praem. *τι* D. *b.f.ff*².*i.* | om. Vulg. *a.c.e.g*².

— *παιδιον*] *κορασιον* 33. (vid. Matt. ix. 24).

40. *και κατεγ.*] *οἱ δε κατεγ.* D. Latt. (exc. Vulg. *f*).

— *κατεγελουν* K.

— *αυτου*] add. *ειδοτες ὁτι απεθανεν* 69. (vid. Luc. viii. 53).

— *αυτος δε* BCDLΔ. 33. Latt. Memph. Goth. (ut vid.) | ‡*ὁ δε* ϛ. A. rel. Syr. Hcl.txt. Arm. Æth. (ut vid.) | *ὁ δε Ιησους* 1. M. Syrr.Pst.&Hcl.*

— *παντας* ACLΔ. 1. 33. 69. EFGHK MUV. | ‡*ἁπαντας* ϛ. BsSs. | *τους οχλους εξω* D. *b.c.e.*(*ff*².*i*). vid. et Matt. ix. 25. | Contra, Vulg. *a.f.g*².

— *του παιδιου*] post *μητερα* D. Latt. (om. *κ. τ. μητ. e*).

— *αυτου*] add. *οντας* D. Latt.

— *εισπορευεται*] -*ονται* 33. ‖*εισεπορευετο* D. Latt. (exc. Vulg.)

— *ὁπου*] *οὑ* A.

— *παιδιον*] †add. *ανακειμενον* ϛ. AC.

---

33. mulier vero *Cl.* | 36. audito verbo quod dicebatur *Cl.* | 37. se sequi *Cl.* | 39. ait illis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

40 *καὶ κατεγέλων αὐτοῦ.* ‡ *αὐτὸς″ δὲ ἐκβαλὼν* ‡ *πάν-
τας″ παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν
μητέρα καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου
ἦν τὸ παιδίον* †. 41 *καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παι-*
41. κοῦμι *δίου λέγει αὐτῇ, Ταλιθὰ* ‡ *κοῦμ″, ὅ ἐστιν μεθερμη-
νευόμενον, Τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω,* ‡ *ἔγειρε″.* 42 *καὶ*
‡ *εὐθὺς″ ἀνέστη τὸ κοράσιον, καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ
ἐτῶν δώδεκα· καὶ ἐξέστησαν* * [*εὐθὺς*]″ *ἐκστάσει
μεγάλῃ.* 43 *καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς*
‡ *γνοῖ″ τοῦτο· καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.*

40 Et inridebant eum. Ipse vero eiectis omnibus adsumit patrem et matrem puellae et qui secum erant, et ingreditur ubi erat puella iacens. 41 Et tenens manum puellae ait illi, Talitha cumi, quod est interpretatum, Puella, tibi dico, surge. 42 Et confestim surrexit puella et ambulabat: erat autem annorum duodecim: et obstipuerunt stupore maximo. 43 Et praecepit illis vehementer ut nemo id sciret, et dixit dari illi manducare.

VI. $\frac{\nu}{\alpha}$ 22 1 e *Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ* ‡ *ἔρχεται″ εἰς τὴν*
e ‖ Matt. 13:53–58. *πατρίδα αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ*
1. καὶ ἦλθεν *αὐτοῦ.* 2 *καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο* ‡ *διδάσκειν*
2. [οἱ] πολλ. *ἐν τῇ συναγωγῇ″· καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσ-*
– ἀκούσαντες *σοντο λέγοντες, Πόθεν τούτῳ ταῦτα; καὶ τίς ἡ*
– δοθ. αὐτῷ *σοφία ἡ δοθεῖσα* ‡ *τούτῳ″,* † *καὶ δυνάμεις τοιαῦ-*
– [αἱ] δυν. – γίνονται *ται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ* ‡ *γινόμεναι″;* 3 *οὐχ οὗτός*
3. [τῆς] Μαρ. *ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς* * *τῆς″ Μαρίας,* ‡ *καὶ ἀδελφὸς″*

1 (50, 1.) Et egressus inde abiit in patriam suam, et sequebantur illum discipuli sui. 2 Et facto sabbato coepit in synagoga docere: et multi audientes admirabantur in doctrina eius dicentes, Unde huic haec omnia? et quae est sapientia quae data est illi, et virtutes tales quae per manus eius efficiuntur? 3 Nonne iste est faber, filius Mariae, frater Iacobi et Ioseph

---

33. rel. Vulg. *c.f.*g^2.*l.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (Arm.) | *κατακειμενον* 1. | *κατακλιμενον* 69. | om. BDLΔ. *a.b.e.*ff^2.*i.* Memph. Æth.
41. *της χειρος*] *την χειρα* D.
— *αυτῃ*] *αυτῳ* L. ‖ add. *ῥαββι* D.
— *ταλιθα* ACL. rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl.mg.*Gr.* Memph. Arm. | *ταλειθα* B. 69. Goth. thalitha g^1. | *θαβιτα* D. *c.* tabitha *a.*ff^2.g^2.*l.* Æth. thabitha *b.i.* tabea acultha *e.* | *ταλιτα* Δ.
— *κουμ* B.*Bch.Btly.*CL. 1. 33. M. ff^2. | ‡ *κουμι* ϛ. DΔ. rel. Vulg. *b.c.f.* Syrr.Pst.&Hcl.et mg.*Gr.* Memph. Arm. Æth. | *κουμει* A. 69. Goth. cumhi *e.* chumi g^1. (om. *a.*g^2). | ad fin. ver. om. Syr.Pst.
— *εγειρε* AB.*Bch.*CDLΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSV. | ‡ *εγειραι* ϛ. U*sic.* | antea *συ* A. | puella puella, tibi dico exsurge *e.*
42. *ευθυς* 1° BLΔ.33. | ‡ *ευθεως* ϛ.ACD.rel.
— *γαρ*] *δε* D. Latt. (Æth.)
— *ετων*] praem. *ὡσει* C. Δ. | *ὡς* 1. 33. Arm. | Contra, rel.
— *δωδεκα*] *δεκαδυο* 1.
— *ευθυς* (post) *εξεστ.*] B(mg.*Btly.*)CLΔ. 33. Memph. Æth. | * om. ϛ. AB(txt. *Btly.*)D. rel. Latt. vv. (vid Luc. viii. 56).
— *εκστασει*] praem. *παντες* D. *c.f.*ff^2.g^2.*i.* | Contra, Vulg. *a.b.e.*
43. *πολλα*] om. D. Latt. (exc. Vulg. *a*).
— *γνοι* ABDL. | ‡ *γνῳ* ϛ. CΔ. rel.
43. *δοθηναι*] *δουναι* D.
— *αυτῃ*] *αυτῳ* 33. | *αυτην* K.
1. *και ερχεται* BCLΔ. Syr.Hcl.mg. | ‡ *και ηλθεν* ϛ. A. 1. rel. Goth. Arm.MSS. (om. Zoh.) *Orig.* iii. 461^f. | *καπηλθεν* *sic* D (? legendum *και απηλθεν*) hiat 33. | et venit *a.* abiit Vulg. *b.c.d.f.*ff^2. $g^{1.2}$.*l.* (praeeunte "egressus"), sic etiam *e.* (praeeunte "cum exisset").
2. *γενομενου σαββατου* Vulg. (*a*).*f.* | sabbato *b.e.* sabbatis *c.* | *ἡμερᾳ σαββατων* D. ff^2.*i.*
— *διδασκειν εν τῃ συναγωγῃ* B.*Btly.*CDLΔ. 33. *f.*ff^2. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. (Æth.) | ‡ *εν τῃ συν. διδ.* ϛ. A. rel. Vulg. *a.b.c.e.* Goth.
— *πολλοι*] praem. *οἱ* BL. 69. | Contra, ACDΔ. rel.
— *ακουοντες* ABsC. rel. Vulg. *d.f.*ff^2. | *ακουσαντες* D*Gr.*LΔ. 69. FH. *a.* (Syrr. Pst.&Hcl.) | om. *b.c.e.*
— *εξεπλησσοντο*] add. *επι τῃ διδαχῃ αυτου* D. Latt. (exc. *e*). Syr.Hcl. Arm. (vid. Matt. xxii. 33. Mar. i. 22. xi. 18. Luc. iv. 32). | Contra, rel.
— *ταυτα*] add. *ἁπαντα* C*. (*παντα* C^2). Vulg. *f.* (vid. Matt. xiii. 56). | praem. *παντα* Δ.
— *τουτῳ* 2° B.*Btly.*CLΔ. Memph. | ‡ *αυτῳ* ϛ. AD. rel. Latt. (om. *e*). ‖ † add. *ὁτι* ϛ. U. (*b*).*f.*ff^2.*i.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | add. *ἱνα* C*DK. | *non habent* ABC^2LΔ. 1 (*sic*). 33. 69. EFGHMSV. Vulg. *a. c.e.* Memph. Æth.
2. *και δυν.*] om. *και* U. (*non* 1). Syr.Pst. Goth. Arm.
— *δυναμεις*] praem. *αἱ* BΔ. 33. (vid. Matt. xiii. 54). | om. ACDL. 1. rel.
— *τοιαυται*] praem. *αἱ* Δ. | add. *αἱ* LΔ. Vulg. *c.* (Memph.)
— *γινομεναι* BLΔ. 33. Memph. | ‡ *γινονται* ϛ. AC(*sic*). 1. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (Æth.) | *γεινωνται* DK. Arm.Zoh.
3. *ουχ*] *ουκ* D*.
— *ὁ τεκτων ὁ υἱος* ABCD. rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. | *ὁ του τεκτονος υἱος και* 33. 69. *Tol. a.b.c.*(*e*).*i.* (om. *και e*). (Arm. Æth.) Joseph fabri filius et g^1. fabri filius Joseph et g^2. (*ὁ του τεκτονος....* 33). | om. *ὁ τεκτων* Syr.Hier. | "*λέγων* (Celsus sc.) .... *ἐπεὶ τέκτων ἦν τὴν τέχνην, ... οὐ βλέπων ὅτι οὐδαμοῦ τῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις φερομένων εὐαγγελίων τέκτων αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἀναγέγραπται.*" *Orig.* i. $659^{d.e.}$
— *της Μαριας* BCLΔ. | * om. *της* ϛ. A D. rel. (hiat 33).
— *και αδελφος* BC(DL)Δ. *e.* Syr.Pst. Memph. (*κ. ὁ αδελ.* DL). | ‡ *αδελφος δε* ϛ. A. rel. (hiat 33). Syr.Hcl. Goth. | [Vulg. *a.b.c.f.* Arm.]

---

40. puella erat *Cl.* | 42. obstupuerunt stupore magno *Cl.*
1. sequebantur eum *Cl.* | 3. nonne hic *Cl.*

ABCD. LΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUV.

Ἰακώβου καὶ ‡Ἰωσῆτος″ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ
οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ
να ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. 4 ‡καὶ ἔλεγεν″ αὐτοῖς ὁ
f Lu. 4:24. Joh. 4:44. α Ἰησοῦς ὅτι f Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ
πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ‡συγγενεῦσιν″ *αὐτοῦ″ καὶ
ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 5 καὶ οὐκ ‡ἐδύνατο″ ἐκεῖ ‡ποιῆσαι
οὐδεμίαν δύναμιν″, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεὶς
τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν. 6 καὶ ἐθαύμαζεν διὰ τὴν
ἀπιστίαν αὐτῶν.
νβ β 23 Καὶ περιῆγεν τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων.
ΙΔ′ νγ β g ‖Matt. 10:1-15. ‖Lu. 9:1-6. 7 g Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς
ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν
πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων· 8 καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς,
ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον, ‡μὴ
ἄρτον, μὴ πήραν″, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν, 9 ‡ἀλλὰ″
9. ἐνδύσασθαι ὑποδεδεμένους σανδάλια, καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶ-

et Iudae et Simonis? nonne et sorores eius hic nobiscum sunt? Et scandalizabantur in illo. 4 (51, 1.) Et dicebat eis Iesus quia non est propheta sine honore nisi in patria sua et in cognatione sua et in domo sua. 5 Et non poterat ibi virtutem ullam facere, nisi paucos infirmos inpositis manibus curavit. 6 Et mirabatur propter incredulitatem illorum.

(52, 2.) Et circumibat castella in circuitu docens. 7 (53, 2.) Et convocavit duodecim, et coepit eos mittere binos, et dabat illis potestatem spirituum inmundorum, 8 et praecepit eis ne quid tollerent in via nisi virgam tantum, non peram non panem neque in zona aes, 9 sed calciatos sandaliis, et ne indu-

---

3. *και Ιωσητος* B.*Btly.Blc.*DLΔ. 33. 69. *a.* Memph. | ‡*και Ιωση* ς. AC. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | et Joseph Vulg. *b.e.f.*$g^{1.2.}$ Æth. | om. *c.*ff^2*.i.*
— *και ουκ e.* | *ουχι και* D. *a.c.f.* | nonne *b.*g^2. nonne et Vulg. g^1. | *ου* Δ.
— *εισιν e.* | post *ἡμας* D. Vulg. *a.f.* | post *ὡδε b.c.*
— *ὡδε*] om. M*.
4. *και ελεγεν* B.*Btly.*CDLΔ. 33. Vulg. *a.b.e.f.i.l.* Syr.Pst. Memph. | ‡*ελεγε δε* ς. A. rel. *c.* Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth.
— *αυτοις*] om. 1. 69.
— *ὁτι*] om. Δ. 69. S. Syr.Pst. Arm. Æth.
— *πατριδι*] post *ἑαυτου* 69. | praem. *ιδιᾳ* AL. | Contra, rel.
— *αυτου*] *ἑαυτου* L. 69.
— *τοις συγγενευσιν* B.*Bch.*D^2LΔ. 1. 33. 69. EFGHUV. | ‡*τοις συγγενεσιν* ς. A(C)(D*).rel. (*της συγγ.* C. *ταις συγγ.* D*E* *ut vid.*) | *τῃ συγγενειᾳ* K*. | om. *και ε. τ. συγγ. c.e.*
— *συγγ. αυτου* BC*L(Δ)KMmg. (*ἑαυτ.* Δ). Vulg. *b.d.f.*ff^2.$g^{1.2.}$*l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. | *om. *αυτου* ς. AC^2D *Gr.* rel. (hiat 33). *a.*(ff^2.) Goth. Arm.
5. *εδυνατο* AB**Tf.*CLKM. *Orig.*iii. 466^c(2°)^f. | ‡*ηδυνατο* ς. DΔ. rel. *Orig.*iii. 466^c(1°). | (noluit *a.f.*g^2*.i.*).
— *ποιησαι ουδεμιαν δυναμιν* BCLΔ. 1. (Syr.Pst.) Memph. (Æth.) | *ουδ. ποιησ. δυν.* D. *a. Orig.* iii. 466$^{c.f.}$ | ‡*ουδ. δυν. ποιησ.* ς. A. rel. Syr.Hcl. Goth. | virtutem ullam facere Vulg. *f.* virtutes multas facere g^2. virtutem multam facere *i.* non faciebat illic virtutes multas *c.* non fac. ibi (illic *e*) ullam virtutem *b.e.* non fecit ibi virtutes multas ff^2.
6. *και εθαυμαζεν* ACD. rel. Vulg. *a.c.f.* (ff^2).g^2. Syrr.Pst.&Hcl. | *και εθαυμασεν* B.*Btly.*E* *ut vid.* | om. *b.e.* ‖*και εθ. δια τ. απιστ. αυτων*] om. Δ. (spat. vac.)
— *απιστιαν*] *πιστιν* D *Gr.*
— *περιηγεν*] add. *ὁ Ιησους* 69.
— *κωμας κυκλῳ*] *κυκλῳ κωμας* L. 69. Arm.
7. *προσκαλειται*] *προσκαλεσαμενος* D. 1. *a.b.c.* (vid. Matt. x. 1). | Contra, MSS. Vulg. (*f*). rel.
— *δωδεκα*] add. *μαθητας* D. *b.*ff^2.g^2*.i.* (vid. Matt.)
— *και ηρξατο αυτους αποστελλειν*] *απεστειλεν αυτους* D. *a.b.c.e.*ff^2. Æth. | Contra, Vulg. *f.*$g^{1.2.}$ rel. | *ηρξατο αποστελλειν αυτους* (om. *και*) 1.
— *δυο δυο*] *ανα β̄* D. Goth. (om. *e*).
— *και εδιδου*] *δους* D. *e.*ff^2*.i.* | Contra, rel.
— *εξουσιαν*] praem. *την* H. | add. *κατα* Δ. (Arm.) Æth.
— *των πν. των ακαθ.*] om. *των* utrq. C Δ. 33. 69. (vid. Matt. x. 1). | Contra, rel.
— ad fin.] add. ut ejicerent eos Syr.Pst. (vid. Matt. x. 1). | fugare *ante των πν.* *c.*ff^2. ejicere g^2.
8. *παρηγγειλεν*] *παρηγγελεν* F. | *παρηγγελλεν* EUV.
8. *αιρωσιν* ABsD. rel. | *αρωσιν* CLΔ. 69.
— *εις ὁδον*] *εν τῃ ὁδῳ* K. Vulg. *a.c.e.f.l.* | Contra, *Tol.* ff^2*.i.* (om. *b*).
— *μονην* Δ.
— *μη αρτον μη πηραν* BCLΔ. 33. Memph. Æth. | ‡*μη πηρ. μη αρτ.* ς. A. rel. Latt. (exc. *a*). Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (vid. Luc. x. 3). | *μητε πηρ. μητε αρτ.* D. *a.* (vid. Luc.) | tunc *μητε* D.
— *ζωνην*] add. *ὑμων* Δ *Gr.* Memph.
9. *αλλα* AB.*Btly.*CDLU. | ‡*αλλ'* ς. Δ. rel.
— *ενδυσησθε* (*St.*) ACDΔ. 1. 69. EFGHMUV. *a.* Memph. Goth. Arm. (*ενδυσησθαι sic scr.* ADΔ). | *ενδυσασθαι Elz.* B^2*Bch.*S. Vulg. (*b.c*).*e.*(ff^2.$g^{1.2.}$*i*). Syrr. Pst.&Hcl. Æth. | *ενδυσασθε* B**Bch.* 33. | *ενδεδυσθαι* L. | *εδυσησθε* K.
10. *ελεγεν*] *λεγει* A. *b.*
— *ὁπου*] *ὁποι* C*.
— *αν* 1° ADLΔ. | ‡*εαν* ς. BsC. rel.
— *εις οικιαν*] om. D. *a.*ff^2*.i.* | Contra, Vulg. *b.c.f.*
— *εως αν εξελθητε εκειθεν*] *και εκειθεν εξερχεσθε* 33. (vid. Luc. ix. 4).
11. *ὁς αν τοπος μη δεξηται* BLΔ*Gr.* 69. Syr.Hcl.mg. Memph. Æth. | *ὁς αν μη δεξηται* C* (ut vid.) 1. (vid. Matt. x. 14). | ‡*ὁσοι αν μη δεξωνται* ς. (AC^2 D. 33). rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth. Arm. *Orig. Int.* ii. 71^e. (vid. Luc.

---

4. dicebat illis *Cl.* | in domo sua et in cognatione sua *Cl.* | 6. eorum *Cl.* | circuibat *Cl.* | 7. Et vocavit *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* νδ ναs. 10 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, ῞Οπου ‡ ἂν″ εἰσέλθητε εἰς
Syrr. P. H. β οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. 11 καὶ
Memph. νε ‡ ὃς ἂν τόπος μὴ δέξηται″ ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσωσιν
Goth. Arm. Æth. β ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν
11. ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. †
12. μετανοήσωσιν νϛ 12 Καὶ ἐξελθόντες ‡ ἐκήρυξαν″ ἵνα ‡ μετανοῶσιν″,
η 13 καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ
13. ἐξέβαλον πολλοὺς ἀῤῥώστους καὶ ἐθεράπευον.
ΙΕ′ νζ 24 14 h Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, φανερὸν
h ‖ Matt. 14:1,2. β ‖ Lu. 9:7-9. γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης
14. ἔλεγον ὁ βαπτίζων ‡ ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν″, καὶ διὰ τοῦτο
ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. 15 ἄλλοι * δὲ″ ἔλεγον
ὅτι Ἡλίας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι Προφήτης †, †
νη ὡς εἷς τῶν προφητῶν. 16 ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης
ι ‡ ἔλεγεν″, † Ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτος †
i ‖ Matt. 14:3-12. νθ Lu. 3:19,20. β ἠγέρθη [ἐκ νεκρῶν]. 17 i Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀπο-

erentur duabus tunicis. 10 (54, 2.) Et dicebat eis, Quocumque introieritis in domum, illic manete donec exeatis inde. 11 (55, 2.) Et quicumque non receperint vos nec audierint vos, exeuntes inde excutite pulverem de pedibus vestris in testimonium illis. 12 (56, 8.) Et exeuntes praedicabant ut paenitentiam agerent, 13 et daemonia multa eiciebant, et ungebant oleo multos egrotos et sanabant.

14 (57, 2.) Et audivit Herodes rex, manifestum enim factum est nomen eius, et dicebat quia Iohannes baptista resurrexit a mortuis, et propterea operantur virtutes in illo. 15 Alii autem dicebant quia Helias est, alii vero dicebant quia Propheta est, quasi unus ex prophetis. 16 (58, 2.) Quo audito Herodes ait, Quem ego decollavi Iohannen, hic a mortuis resurrexit. 17 (59, 2.) Ipse enim Herodes misit ac te-

ix. 5). ‖ αν] εαν AC²D. 33. HK. (δεξονται HK).

11. ακουσωσιν] ακουση 1. ‖ add. τους λογους 1. Syr.Hcl.

— εκειθεν] om. Δ *Gr.*

— χουν] κονιορτον 33. sic etiam ante εκτιναξετε 1. (vid. Matt. x. 14. Luc. ix. 5).

— τον ὑποκατω] om. D. 33. Latt. exc. (*c*). Arm. Æth. (vid. Matt. x. 14). | Contra, rel.

— ad fin.] add. † αμην λεγω ὑμιν, ανεκ†τοτερον εσται Σοδομοις η Γομορροις †εν ἡμερᾳ κρισεως η τῃ πολει εκεινῃ ϛ. A. rel. *a.f.g*². Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Schw. Goth. Æth. (Σοδομοις η Γομορροις] γη Σοδομων και Γομορρας 33). vid. Matt. x. 14. | *non habent* BCD LΔ. Vulg. *b.c.ff*².*g*¹.*l.* Memph.ap.Mill. Arm.

12. εκηρυξαν BCDLΔ. Syrr.Pst.&Hcl.mg. Goth. | ‡ εκηρυσσον ϛ. A. rel. Latt. [*c*]. Syr.Hcl.txt. | εκηρυσσεν F.

— μετανοωσιν BDL. | ‡ μετανοησωσι ϛ. AC. rel.

13. εξεβαλλον ABsL. rel. Latt. [*f*]. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. | εξεβαλον CDΔ. 33. M.

— ηλειφον ABsL. rel. Vulg. *a.f.g*¹·². rel. | ελιφον C. | αλειψαντες D. *b.c.ff*².*i.*

— ελαιῳ] ελαιον G.

— αρωστους D. ‖ και seq.] om. D. *b.c. ff*².*g*¹.*i.* (Contra, Vulg. *a.f.g*²).

— εθεραπευον] -οντο H. *g*². ‖ add. αυτους 69. M. Arm.

14. ὁ βασ. Ἡρ. ABsC*L. rel. Vulg.*Cl. ff*².*g*². Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. | Ἡρ. ὁ βασ. C³DF. *Am. a.b.c.f.i.* Syr. Pst. Æth. ‖ add. την ακοην Ιησου 69. M (non K). (Syr.Pst.) vid. Matt. xiv. 1.

14. ελεγεν ACLΔ. rel. Vulg.*c.f.g*². Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | ελεγον B. (ελεγοσαν D). *a.b.ff*². (vid. ver. 15).

— βαπτιζων ABsCL. 1. rel. | βαπτιστης D. 33. 69. S. Vulg. *a.b.c.f.* Arm. (vid. Matt. xiv. 2). | om. *ff*².*g*².

— εγηγερται εκ νεκρων BDLΔ. 33. Latt. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | ηγερθη εκ νεκρων C. (vid. Luc. ix. 9). | ‡ εκ νεκρων ηγερθη ϛ. 1. 69. E. rel. (εκ νεκρ. ανεστη AK). Syr.Hcl. Goth.

— ενεργουσιν αἱ δυναμεις] αἱ δυν. ενεργ. Δ. 33. K. Vulg.*Cl. a.*(*c*).(*ff*²).(*i*). Syrr. Pst.&Hcl. (vid. Matt. xiv. 2). | Contra, *Am. b.g*².

15. αλλοι.... Ἡλ. εστιν] om. 33. G.

— αλλοι * δε″ 1° AB.*Btly.*CDLΔ. 1. 69. EHKS. Latt. Syr.Hcl. Memph. Goth. [Æth.] | *om. δε ϛ. FsM*sic*UVs. Syr. Pst. Arm.

— αλλοι δε 2°] δε V mg.*

— ελεγον 2°] om. 1. *a.b.c.ff*². Syr.Pst. Arm. | Contra, Vulg. *f.g*¹.*i.* Syr.Hcl.

— προφητης ὡς BC*L(Δ). (rel. vid. infra). (vv.) *Orig.* iii. 469ᵃ. | om. D. *b.c.ff*².*i.* ‖ † post προφ. add. εστιν ϛ. AC². 69. rel. Vulg. *a.f.g*¹. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | om. BC*LΔ. 1. 33. (ην post προφητων *Orig.* iii.) ‖ † add. η ante ὡς ϛ. Δ. 1. Syr.Hcl. Arm. | om. ABCL. 33. 69. EFGHKMSUV. Vulg. *f.g*¹.*l.* (vid. *a* infra). Syr.Pst. Memph. Goth. Æth. *Orig.* iii.

15. ὡς εἱς των προφητων] om. *a.* | τις των αρχαιων ανεστη 33. (ὡς] ὃς K).

16. ὁ Ἡρωδης] om. ὁ CDK*UV. | Contra, ABsLΔ. rel.

— ελεγεν BCLΔ. 33. *f.* | ‡ ειπεν ϛ. A D. rel. *a.c.ff*². Syrr.Pst.&Hcl. (vid. Matt. xiv. 2. Luc. ix. 9). ait Vulg. *b.g*¹·².

— ὃν] † praem. ὁτι ϛ. AC. rel. Memph. Goth. | om. B.*Bch.*DL. 1. 33. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Orig.* iv. 115ᶜ.

— Ιωαννην] om. D. | Contra, rel. *Orig.* iv. | ante ὃν εγω απεκ. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. (vid. 1 infra).

— οὑτος] † add. εστιν αυτος ϛ. AC. rel. (*a.b.i*). Syr.Hcl. Goth. Arm. (Æth.) | om. BDLΔ. 69. Vulg. *c.ff*².*g*¹·². Memph. | αυτος tantum habent 33. *f.* Syr.Pst. (Syr.Hcl.mg.*ut vid.*) | (οὑτος εστιν Ιωαννης αυτος 1. *a.b.i. Orig.* iv. (vid. Matt. xiv. 2). | Contra, Vulg. *c.f.ff*².*g*¹·².)

— ηγερθη εκ νεκρων A. 1. rel. *b.c.d.f.ff*². Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | ηγερθη απο των νεκρων C. *Orig.* iv. 115ᶜ. (vid. Matt. xiv. 2). | εκ νεκρων ηγερθη D. 69. Vulg. *a.g*¹·².*i.* | om. εκ νεκρων BLΔ. 33. Syr.Hier. Memph.

17. αυτος γαρ ὁ] om. ὁ D. 69. | ὁ γαρ L. Memph. (vid. Matt. xiv. 3). | αυτος δε ὁ A. *g*².

13. aegros *Cl.* | 14. rex Herodes *Cl.* | inopinantur virtutes *Am.*; virt. oper. *Cl.*; operantur virt. *Fuld.* | 15. quia 2°. *om. Am.*

ABCD.
LΔ.
1. 33. 69.
EFGHKMSUV[Γ].

19. ἐζήτει αὐτὸν
20. ἠπόρει
§ Γ
21. ἐποίει
22. [αὐτῆς]
— καὶ ἀρεσάσης

στείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν
† φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν· 18 ἔλεγεν
γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ ὅτι Οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν
τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. 19 ἡ δὲ Ἡρωδιὰς
ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι· καὶ οὐκ
ἠδύνατο· 20 ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην,
εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει
αὐτόν· καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἐποίει, καὶ ἡδέως
ξ ς αὐτοῦ ἤκουεν. 21 καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου §
ὅτε Ἡρώδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ‡ ἐποίησεν″
τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς
πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, 22 καὶ εἰσελθούσης τῆς
θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρῳδιάδος, καὶ ὀρχησαμένης
‡ ἤρεσεν″ τῷ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, ‡ ὁ
δὲ βασιλεὺς εἶπεν″ τῷ κορασίῳ, Αἴτησόν με ὃ ἐὰν
θέλῃς, καὶ δώσω σοί· 23 καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι Ὃ ἐὰν
με αἰτήσῃς δώσω σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας

nuit Iohannen et vinxit eum in carcere propter Herodiadam uxorem Philippi fratris sui, quia duxerat eam:
[18] dicebat enim Iohannes Herodi, Non licet tibi habere uxorem fratris tui.
[19] Herodias autem insidiabatur illi et volebat occidere eum, nec poterat:
[20] Herodes enim metuebat Iohannen, sciens eum virum iustum et sanctum, et custodiebat eum, et audito eo multa faciebat, et libenter eum audiebat.
[21] (60, 6.) Et cum dies oportunus accidisset, Herodes natalis sui caenam fecit principibus et tribunis et primis Galilaeae:
[22] cumque introisset filia ipsius Herodiadis et saltasset et placuisset Herodi simulque recumbentibus, rex ait puellae, Pete a me quod vis, et dabo tibi.
[23] Et iuravit illi quia Quicquid petieris dabo tibi, licet dimi-

17. *και εδησεν αυτον*] post *φυλακῃ* A.
— *φυλακῃ*] †praem. *τῃ* ς. 1s. | om. AB CLΔ. 33. EFGHKMSUV. Goth. ‖*και εβαλεν εις φυλακην* D. 69. *a.b.f.ff*².*i.* Syr.Pst.MS. Arm. | Contra, MSS. Vulg. *c.g*¹·². Syr.Hcl. Memph. Goth. Æth. (Syr.Pst. impr. habet *εβαλεν* supra loco *εδησεν*).
— *την γυναικα* Bmg. *Tf.*
— *ὁτι αυτην εγαμησεν*] *ὁτι εγαμησεν αυτην* D. Vulg. *a.*(*b*).*c.f.g*¹. | Contra, *ff*². | om. *g*².*i.*
18. *ελεγεν*] *ελεγαν* K *Tf.*
— *ὁ Ιωαννης*] om. *ὁ* D. ‖praem. *αυτῳ* (om. mox *τῳ Ἡρωδῃ*) 33. (vid. Matt. xiv. 4).
— *ὁτι*] om. D. Vulg. *c.f.ff*².*g*¹. Æth. | Contra, *a.b.l.* rel.
— *σοι*] *σε* D. *a.* | Contra, Latt. rel. *Orig.* iii. 471ª.
— *εχειν*] post *γυναικα* 1. | Contra, *Orig.* iii.
— *την γυναικα του αδελφου σου*] *αυτην* 33. (*vid.* Matt. xiv. 4).
19. *ἡ δε Ἡρωδιας ενειχεν αυτῳ*] om. 33. (vid. Matt. xiv. 5).
— *και* 1°] om. E*.
— *ηθελεν* ABsC³D *Gr.* rel. Vulg. *f.ff*². rel. | *εζητει* C*. *a.b.c.d.i.*
— *αυτον αποκτειναι* ABsC³. rel. *b.f.* | *αποκτ. αυτ.* DU. Vulg. *a.c.i.* | *αυτον απολεσαι* C*.
19. *ηδυνατο* BsCD. rel. | *εδυν.* AΔK.
20. *δικαιον*] prophetam Syr.Hcl.mg.
— *και ἁγιον*] om. 1. ‖add. *ειναι* D. (*c*).*g*².*i.*
— *και συνετ.*] om. *και* B.
— *πολλα* Vulg. *a.f.ff*². | add. *ἁ* 69. "quia (quod *g*².) multa faciebat" *b.g*². "illum multa facere" *c.*
— *εποιει* ACD. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | *ηπορει* BL. Memph. | om. cum *και* seq. Δ.
— *ηκουεν*] *ηκουσεν* 69.
21. *γενομενης*] add. *δε* D*. (*a*).*b.c.* Memph. MS.
— *ὁτε* ABC. rel. | om. D. *a.b.* (*non habent* et Vulg. *c.f.ff*². sed ante legunt "cum.")
— *γενεσιοις*] *γενεχλιοις* D*. | *γενεθλιοις* D².
— *εποιησεν* BCDLΔ. 69. Latt. | ‡*εποιει* ς. A. 1. 33. rel. Syrr.Pst.&Hcl.
— *μεγ. αυτου*] om. *αυτου* D. 1. Vulg. *a.b.f.* | Contra, *c.i.* rel.
— *Γαλιλαιας*] civitatis Syr.Hcl.mg.
22. *και εισελθουσης*] *εισελθ. δε* D *Gr.* (Vulg.) (*a.c*). | Contra, *b.f.ff*².
— *αυτης της* AC. 33. 69. rel. Syr.Hcl. (ipsius Vulg. *a.d.ff*².*g*²). | *αυτου* BDL Δ. | om. *αυτης* 1. *b.c.f.* Syr.Pst. Memph. Goth. Arm. Æth.
— *ηρεσεν* BC*L. 33. (vid. Δ infra). *c.ff*². Memph. Arm. (vid. Matt. xiv. 6). | ‡*και αρεσασης* ς. AC³D. 1. rel. Vulg. *a.b. f.g*². (Syrr.Pst.&Hcl.) Goth. (Æth.) | (*Ἡρωδιαδος ορχησαμενην και. ρεσεν* *sic* Δ).
22. *ὁ δε βασ. ειπεν* BC*LΔ. 33. (rex ait Vulg. *g*²). | ‡*ειπεν ὁ βασ.* ς. C³D. 1. rel. *a.b.*(*f*).*ff*². Syr.Hcl. Goth. Arm. ("tunc dixit rex" *c.* "dixit" tantum *i*). | *ειπεν δε ὁ βασ.* A. (Syr.Pst.) Memph. (Æth.)
— *εαν*] om. DΔ. 1. *a.b.c.f.* | *αν* 69.
— *θελῃς*] -*λεις* DL. 1. H. | *εθελῃς* Δ.
— *και δωσω σοι*] ante *ὁ εαν θελῃς* K.
23. *και ωμοσεν....δωσω σοι*] om. Γ. Syr. Hier. ‖*και ωμοσ. αυτ.*] *post βασ. μου* 1. (*ωμοσεν*] *ωμολογησεν* F). ‖*ὁτι ὁ εαν με αιτ. δωσω σοι*] om. 1.
— *αυτῃ*] om. L. ‖add. *πολλα* D. *a.*(*b* "mulieri" pro "multum"). *ff*². Arm. | Contra, Vulg. *c.f.*
— *ὁτι ὁ εαν* AC²L. rel. Latt. rel. (C* n.l. vid. 1 supra). | *ὁ τι εαν* B. *Btly.* Δ. *ὁτι ὁ αν* 69. | *ει τι αν* D *Gr.*
— *με αιτησῃς*] *αιτησῃς με* AK. Goth. Arm. ‖om. *με* L. 69. H. Vulg. *b. c.l.* Memph. | Contra, MSS. *a.f.ff*². Syrr.Pst.&Hcl. (Goth. Arm. supra). [Æth.] | (*αιτηση* Δ).
— *ἑως ἡμισους* ABsC. rel. | *ἑως ἡμισυ* L Δ. | *ἑως ἡμισου* K. | *ἑως ἡμισεως* S. | *και το ἡμεισυ* D. Latt.
24. *και* ante *εξελθ.* B. *Bch.* LΔ. 33. Memph.

17. Herodiadem *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. (Goth.) Arm. Æth.
24. ἡ δὲ ἐξελ.

26. αὐτ. ἀθετ.

27. ἐνεχθῆναι

μου. [24] ‡ καὶ″ ἐξελθοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς, Τί
‡ αἰτήσωμαι″; ἡ δὲ εἶπεν, Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ
‡ βαπτίζοντος″. [25] καὶ εἰσελθοῦσα ‡ εὐθὺς″ μετὰ
σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα, ᾐτήσατο λέγουσα, Θέλω
ἵνα ‡ ἐξαυτῆς δῷς μοι″ ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰω-
άννου τοῦ βαπτιστοῦ. [26] καὶ περίλυπος γενόμενος
ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς ‡ ἀνακειμένους″
οὐκ ἠθέλησεν ‡ ἀθετῆσαι αὐτήν″. [27] καὶ ‡ εὐθὺς″ ἀπο-
στείλας ὁ βασιλεὺς ‡ σπεκουλάτορα″ ἐπέταξεν ‡ ἐνέγ-
και″ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ‡ καὶ″ ἀπελθὼν ἀπεκεφά-
λισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, [28] καὶ ἤνεγκεν τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ
κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ
αὐτῆς. [29] καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ‡ ἦλθαν″,
καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνη-
√ μείῳ.

ʲ Matt. 14:13. Lu. 9:10. ξα η ¶ Goth.

25 [30] ʲ Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰη-
σοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα † ὅσα ἐποίησαν¶

dium regni mei. [24] Quae cum exisset, dixit matri suae, Quid petam? Et illa dixit, Caput Iohannis baptistae. [25] Cumque introisset statim cum festinatione ad regem, petivit dicens, Volo ut protinus des mihi in disco caput Iohannis baptistae. [26] Et contristatus rex propter iusiurandum et propter simul recumbentes noluit eam contristare, [27] sed misso speculatore praecepit adferri caput eius in disco. Et decollavit eum in carcere, [28] et attulit caput eius in disco et dedit illud puellae, et puella dedit matri suae. [29] Quo audito discipuli eius venerunt et tulerunt corpus eius et posuerunt illud in monumento.

[30] (61, 8.) Et convenientes apostoli ad Iesum renuntiaverunt illi omnia quae egerant et do-

---

Æth. [Vulg. *c.* Arm.] "et illa" *g*¹.*i.* | ‡ἡ δε ς. ACD. rel. *a.b.f.ff*². Syrr.Pst. &Hcl. Goth. (vid. Matt. xiv. 8. et infra).
24. εξελθουσα] ελθουσα Δ.
— αιτησωμαι AB.*Bch*.CDLΔ. 33. G. | ‡-σομαι ς. 1*s*. E. rel.
— του βαπτιζοντος B.*Btly*.LΔ. Syr.Hcl. (om. του B.*Blc.*) | ‡του βαπτιστου ς. ACD. 33 (*sic*). rel. vv. (*vid.* Matt. xiv. 8. et ver. 25).
25. ευθυς BCΔ. 33. (‡ευθεως ς. A. rel.) Vulg. *f.ff*². Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (*sic*). Æth. | om. DL. 1. *a.b.c.i.l.* Memph.
— μετα σπουδης] om. D. *a.b.c.* | Contra, Vulg. *f.*
— προς] εις H.
— ητησατο λεγουσα ABsC. 33. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Memph. Goth. (Æth.) | ειπεν DΔ. 1. *a* (*b*).*ff*².*i.* (Syr.Pst.) Arm. (add. illi Syr.Pst.) [*c*].
— θελω ἱνα] om. D. *a.b* (*c*).*ff*².*i.* | Contra, Vulg. *f.*
— εξαυτης δως μοι BC*LΔ. Vulg. *a.b.* (*ff*²).*i.* Syr.Pst. Memph. Æth. (des mihi *f*). | ‡μοι δως εξαυτης ς. AC³. 1. 33. rel. (Syr.Hcl.) Arm. [*c*]. | δος μοι D. | om. εξαυτης D. *f.* Goth. (vid. Matt. xiv. 8).
— πινακι] add. ὡδε D. (vid. Matt.)
— βαπτιστου] βαπτιζοντος L.
26. και 1°] om. D *Gr.*
26. γενομενος] γεναμενος Δ.
— βασιλευς] add. ὡς ηκουσεν D *Gr.* *c.* *ff*².*g*².*i.* | Contra, Vulg. *a.b.f.*
— και τους] και δια τους D. Latt. (exc. *c*). Goth.
— ανακειμενους B.*Btly*.C* (ut vid.) LΔ. Syr.Pst. | ‡συνανακειμενους ς. AC²D. rel. vv. (vid. Matt. xiv. 9). | συνακειμενους *sic* K.
— ηθελησεν] ηθελεν 1.
— αθετησαι αυτην BCLΔ. | ‡αυτην αθετησαι ς. AD. rel. vv. [*c*]. | ανταθετησαι *sic* 69.
27. και] αλλα D. Vulg. *a.c.f.ff*².*g*¹.*l.* Syr. Pst. | Contra, *b.* Syr.Hcl. rel.
— ευθυς BCLΔ. | ‡ευθεως ς. AD. rel. | om. Vulg. *c.ff*².*g*¹.*i.l.* (Contra, *a.b.f*).
— αποστειλας] απολυσας 1.
— ὁ βασιλευς] om. D. 1. Latt. | Contra, rel. (ante αποστειλας K).
— σπεκουλατορα AB.*Btly*.(D)LΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSU*Tf*.V. Syr.Hcl.mg. *Graece.* (-τοραν D*. C n.l.) | ‡-τωρα ς. Γ *sic.* (σπεκολ. D).
— ενεγκαι BCΔ. | ‡ενεχθηναι ς. ADL. rel. | εχθηναι 69.
— την κεφ. αυτου] αυτ. τ. κεφ. K. (Johannis Syr.Pst.) ‖ add. επι πινακι CΔ. Vulg. *c.g*¹. (vid. ver. 28). | Contra, A BDL. rel. *a.b.f.ff*².*i.* rel.
— και απελθων B.*Btly*.CLΔ. 1. *a.c.ff*².*i.* Syr.Pst. Memph.Schw. (Æth.) | "et" (tantum) Vulg. *e.* | ‡ὁ δε απελθ. ς. AD. rel. (*b.f*). Syr.Hcl. Goth. Arm. | ad ηνεγ. τ. κεφ. αυτου] om. 33.
28. αυτου] om. D. *a.* (Johannis Syr.Pst. Æth.)
— αυτην 1°] om. LΔ. 1. (*non* 33). *b.c.* Syr.Pst. Arm. | Contra, rel.
— εδωκεν 2°] ηνεγκεν C. 33. Memph.MS. | Contra, ABsDLΔ. 1. rel. vv. (Arm. utrq. lect. habet).
— αυτην 2°] om. D. 33. Latt. (exc. *b.f*). Syr.Pst. Arm. Æth. | Contra, ABsCLΔ. 1. rel. *b.f.* Syr.Hcl. Memph. Goth.
29. και ακουσαντες MSS. *a.* vv. | ακουσαντες δε D. Memph.W. | [Vulg. *b. c.f*].
— ηλθαν BL. 33. | ‡ηλθον ς. ACD. rel.
— μνημειῳ] praem. τῳ *St.* D. 1*s.* | om. *Elz.* AB.*Bch*.CLΔ. 33. 69. EFsGHK MSUVΓ.
30. παντα] †add. και ς. A. rel. Syr. Hcl. Goth. | om. B.*Bch*.CDLΔ. 1. 33. EV. Latt. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.
— εποιησαν και ὁσα εδιδαξαν] εδιδ. κ. ὁσα εποι. K. | (εποιησεν Δ).

---

24. at illa *Cl.* | 26. est rex *Cl.* | discumbentes *Cl.* | 30. ei omnia *Cl.*

A B (C) D. L Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓ.

ξβ ι

¶ C

k ‖ Matt. 14: 14-2. ‖ Lu. 9: 11-17. ‖ Joh. 6: 1-13. Matt. 15: 32, etc. cap. 8: 1, etc.

32. [τῷ πλοίῳ]

ιϛ' ξγ ϛ

ξδ α

καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. 31 καὶ ‡ λέγει″ αὐτοῖς, Δεῦτε ὑμεῖς
αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ‡ ἀναπαύσασθε″
ὀλίγον. ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες
πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν ‡ εὐκαίρουν″ ¶. 32 k καὶ ἀπῆλ-
θον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν. 33 καὶ
εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας † καὶ ‡ ἔγνωσαν″ † πολλοί,
καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ
καὶ προῆλθον αὐτούς †. 34 καὶ ἐξελθὼν εἶδεν † πολὺν
ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ‡ ἐπ' αὐτούς″, ὅτι ἦσαν
ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο διδά-
σκειν αὐτοὺς πολλά. 35 καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενο-
μένης προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ‡ ἔλεγον″
ὅτι Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή·
36 ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ
ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς † τί † φά-
γωσιν †. 37 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Δότε αὐ-

cuerant. 31 (62, 10.) Et ait illis,
Venite seorsum in desertum
locum et requiescite pusillum.
Erant enim qui veniebant et re-
diebant multi, nec manducandi
spatium habebant. 32 (63, 6.) Et
ascendentes in navi abierunt in
desertum locum seorsum. 33 Et
viderunt eos abeuntes et cogno-
verunt multi, et pedestres de
omnibus civitatibus concurre-
runt illuc et praevenerunt eos.
34 Et exiens vidit multam tur-
bam Iesus et misertus est super
eos, quia erant sicut oves non
habentes pastorem, et coepit
docere illos multa. 35 (64, 1.) Et
cum iam hora multa fieret, ac-
cesserunt discipuli eius dicen-
tes, Desertus est locus hic, et
iam hora praeterivit: 36 dimitte
illos, ut euntes in proximas
villas et vicos emant sibi cibos
quos manducent. 37 Et respon-
dens ait illis, Date eis [vos]

---

30. ὁσα 2o] om. C*. 1. Latt. ("quomodo" *c*). | Contra, ABC³D. rel. vv.
31. λεγει B.*Btly*.CLΔ. 33. (Latt.) | ‡ ειπεν ϛ. AD. rel. *a*.
— αυτοις] add. ὁ Ιησους D. 69. Latt. (exc. Vulg. *ff*².) | Contra, rel.
— ὑμεις αυτοι κατ' ιδιαν ABsCLΔ. 33. rel. Syr.Hcl. | om. αυτοι 1. *b.f.l.* Memph. Arm. | ὑπαγωμεν D. (*a*).*c.ff*².*i*. Æth. | eamus seorsum *a*. seorsum (tantum) Vulg. (abeamus in desertum nos soli Syr.Pst.)
— εις] επ' LΔ.
— αναπαυσασθε AB.*Bch*.CΔ. 69. M. | ‡ αναπαυεσθε ϛ. DL. rel.
— οἱ ὑπαγ.] om. οἱ KM. (? C*).
— ευκαιρουν AB.*Btly*.(LΔ). 69. EFGH VΓ. (ευκαιρον LΔ). | ‡ ηυκαιρουν ϛ. C. 1s. 33. KMSsU. | ευκαιρως (-ος*) ειχον D.
32. και] add. αναβαντες εις το πλοιον (vid. infra) D. Latt. (exc. *b*).
— απηλθον] -θεν 69. EFGHVΓ. | Contra, rel.
— εις ερημ. τοπ. τῳ πλοιῳ A. (1). rel. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. (τῳ πλοιαριῳ 1). | εν τῳ πλοιῳ εις ερημον τοπον BLΔ. (33 om. εν). 69. Memph. Arm. (vid. Matt. xiv. 13). | εις ερημον τοπον tantum D. Latt.
33. ειδον] ειδαν D. | ιδοντες 1. (om. και ante εγνωσαν).
— ὑπαγοντας] † add. οἱ οχλοι ϛ. 69. (vid. Matt. xiv. 13. Luc. ix. 11). | om. ABDLΔ. 1. 33. EFGHKMSUVΓ. Latt. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. (praem. πολλοι Syr.Pst. om. postea). ‖ om. και seq. 1. *b*.
33. εγνωσαν B*.*Bch*.D. 1. | ‡ επεγνωσαν ϛ. AB²L. 33. rel. ‖ † add. αυτον ϛ. 69. Γ. rel. | add. αυτους ALΔ. 33. KMU. *f*. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. | *non habent* BD. 1. Vulg. *a.b.c.l.* Arm.
— πολλοι] om. 69.
— πεζῃ] πεζοι L. "pedestres" Latt. ("pedestre" *d*).
— πασων των] παντων D.
— συνεδραμον εκει και προηλθον αυτους AB. rel. Vulg. *f*. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. | *sic* sed προσηλθ. LΔ. 69. Γ. (αυτοις Δ. αυτῳ 69. αυτοι Γ). | συνεδραμον και ηλθον εκει 1. | συνεδραμον προς αυτους 33. | om. και προηλθ. αυτ. D. (Latt. et Syr.Pst. vid. infra). ‖ † add. και συνηλθον προς αυτον ϛ. 33.½ *f*. Syr.Hcl. Æth. | add. και συνεδραμον προς αυτον A. | add. και συνεισηλθον προς αυτ. 69. | add. και συνηλθον αυτου D. *b*.(*c*).*ff*².*i*. | om. BLΔ. 1. Vulg. *c.l.* Syr.Pst. Memph. Arm. | (concurrerunt ibi et venerunt *a*. concurrerunt ibi et convenerunt illuc *b*. et concurrerunt illuc *c*. concur. illuc et conven. illuc *ff*².*i*. anteverterunt eum illuc Syr.Pst.)
34. ειδεν] και ειδων D. (*a.b.c.ff*²).*i*. ‖ † add. ὁ Ιησους ϛ. Δ. rel. *ff*². Syr.Hcl. | praem. id. AU. *c.f*.(*i*). Syr.Pst. Æth. | id. post πολ. οχλον D. Vulg. *a.b.l.* | om. BL. 1. 33. 69. *g*¹. Memph. Arm.
— πολυν οχλον] οχλον πολυν 33. Vulg. *Cl. a.f.* | Contra, *Am. b* [*c*].
34. και εσπλ.] om. και D. *a.b.c.ff*².*i*. | Contra, Vulg. *f*.
— επ' αυτους BDF. | ‡ επ' αυτοις ϛ. A L. rel. (vid. Matt. xiv. 14). | illis *c.ff*². eis *a*. (Contra, Vulg. *b.f.i*).
— διδασκειν αυτους] αυτους διδασκειν AK Γ. Vulg. *Cl. ff*². | Contra, rel. *Am*. Latt. rel.
35. και ηδη] ηδη δε D. *a*.
— γεινομενης D.
— αυτῳ οἱ μαθηται αυτου ελεγον BLΔ. 33. Memph. | ‡ αυτῳ οἱ μαθηται αυτου λεγουσιν ϛ. E. rel. Syrr.(Pst.)&Hcl. (dicentes Latt.) | οἱ μαθ. αυτ. λεγουσιν αυτῳ DK. *b.g*². | οἱ μαθ. αυτῳ λεγουσιν A. | om. αυτου 1. 69. *c*. Arm. | om. αυτῳ Vulg. *a*. Arm. Æth. | post λεγουσιν add. αυτῳ 69.
— εστιν ὁ τοπος και] εστιν τοπος D*.
— ηδη 2°] ἡ L. | (ἡ ὡρα ηδη πολλη 1).
36. κυκλῳ] εγγιστα D. Latt.
— αγρους και κωμας] κωμας και αγρους 1.
— κωμας] εις τας κωμας ἱνα D. (om. και κωμας Δ).
— ἑαυτοις] αυτοις L*K. | ἑαυτους 33. 69. M. (αγορασωσιν ἑαυτοις αρτους] καταλυσωσι 1). ‖ † post ἑαυτους add. αρτους ϛ. A. rel. Vulg. *b.c.f.l.* Syrr. Pst.&Hcl. Æth. (vid. 1 supra). | om. BDLΔ. *a.ff*².*i*. Memph. Arm.
— τι φαγωσιν BLΔ. Vulg. *a.c.ff*².*g*².*i.l.* Memph. | τι φαγειν D. | τι † γαρ″ φαγωσιν † ουκ εχουσιν″ ϛ. A. rel. (*b*).*f*. Syrr.Pst.&Hcl. (Arm.) Æth.

31. redibant *Cl.* | et nec spatium manducandi *Cl.* | 32. navim *Cl.* | 33. *add.* et (ante de) *Am.* | 34. turbam multam *Cl.* | illos docere *Cl.* | 35. praeteriit *Cl.* | 37. illis *Cl.* | *om.* vos *Am.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph.
Arm. Æth.
37. δώσωμεν
38. ἔχετε ἄρτους
— λέγουσιν [αὐτῷ],
41. παρατιθῶσιν
43. κλάσματα δώδεκα
— κοφίνων

τοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἀπελθόν-
τες ἀγοράσωμεν ‡ δηναρίων διακοσίων″ ἄρτους, καὶ
‡ δώσομεν″ αὐτοῖς φαγεῖν; 38 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Πό-
σους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε† ἴδετε. καὶ γνόντες λέ-
γουσιν, Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. 39 καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς
ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ
χόρτῳ. 40 καὶ ‡ἀνέπεσαν″ πρασιαὶ πρασιαί, ‡κατὰ″
ἑκατὸν καὶ ‡κατὰ″ πεντήκοντα. 41 καὶ λαβὼν τοὺς
πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν
οὐρανὸν εὐλόγησεν, καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους καὶ
ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς†, ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς, καὶ
τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν. 42 καὶ ἔφαγον πάν-
τες καὶ ἐχορτάσθησαν, 43 καὶ ἦραν κλασμάτων δώ-
δεκα κοφίνους ‡πληρώματα″, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων.
44 καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους † πεντακισχίλιοι
ἄνδρες.

manducare. Et dixerunt ei,
Euntes emamus denariis du-
centis panes, et dabimus eis
manducare. 38 Et dicit eis,
Quot panes habetis? ite et vi-
dete. Et cum cognovissent,
dicunt, Quinque, et duos pisces.
39 Et praecepit illis ut accum-
bere facerent omnes secundum
contubernia super viride fae-
num. 40 Et discubuerunt in
partes per centenos et per quin-
quagenos. 41 Et acceptis quin-
que panibus et duobus piscibus
intuens in caelum benedixit, et
fregit panes et dedit discipulis
suis ut ponerent ante eos, et
duos pisces divisit omnibus.
42 Et manducaverunt omnes et
saturati sunt: 43 et sustulerunt
reliquias fragmentorum duode-
cim cophinos plenos, et de pis-
cibus. 44 Erant autem qui man-
ducaverunt quinque milia vi-
rorum.

37. ὁ δε] *και* D. Latt. [*c*]. Æth.
— *αυτοις* 1° BsDΔ. 69. rel. vv. | om. A L. 1. 33. ‖add. ὁ Ιησους D. *a*.(*c*).*i*. (ante *ειπεν* *f*.*ff*²·*g*²). | Contra, Vulg. *b*.
— *και λεγ.*] *οἱ δε λεγ.* 33.
— *αυτῳ*] om. 1.
— *αγορασωμεν*] *-σομεν* L*. 1. *Tol. a.b. c.ff*²·*g*¹. | Contra, Vulg. *f.g*².
— *δηναριων διακοσιων* ABLΔ. 1. 33. 69. EFGHKSUV. *Am. a.b.f.g*¹*.i.* Syr.Hcl. | ‡*διακ. δηναρ.* ꞇ. DMΓ. Vulg.*Cl. c.ff*²·*g*². Syr.Pst. Arm. Æth. (vid. Joh. vi. 7).
— *αρτους*] *αυτους sic* 33. | *αυτοις* Δ*. | *τους αρτους* Δ².
— *δωσομεν* AB.*Btly.Blc.*LΔ. Latt. | *δωσωμεν* B.*Bch.*D. 33. 69. | ‡*δωμεν* ꞇ. 1. rel.
— *αυτοις φαγειν*] *φαγειν αυτοις* 33. | *αυτους φαγ.* L. ‖add. *ἱνα ἑκαστος βραχυ λαβῃ* 69. (vid. Joh. vi. 7).
38. *ὁ δε λεγει αυτοις* ABsL. rel. *c.ff*². vv. | *και λεγει αυτ.* D. Vulg. (*a*).*f.g*². Æth. [*b*. Arm.] ‖add. ὁ Ιησους D. *b*.
— *αρτους εχετε* AD. 1. 33. 69. rel. Vulg. *a.b.*(*c*).*f.ff*²·*g*²*.i.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. (vid. Matt. xv. 34). | *εχετε αρτους* BLΔ. Æth. (vid. cap. viii. 5). | (*εχετες* D).
— *ιδετε*] †praem. *και* ꞇ. AΔ. rel. Vulg. *a.f.ff*². Syr.Hcl. | om. B.*Bch.*DL. 1. 33. *b.c.* Syr.Pst. Memph. Arm.Zoh. Æth.
— *και γνοντες*] om. *και* 1. | *γνοντες δε* A.
— *λεγουσιν*] add. *αυτῳ* AD. 69. Mmg. *Tol. a.b.f.ff*²*.i.l.* Syr.Pst. Arm. Æth. (vid. Matt. xiv. 17). | Contra, BsLΔ. 1. 33. rel. Vulg. *c.* Syr.Hcl. Memph.
— *πεντε*] add. *αρτους* D. *a.c.f.ff*²*.i.* Syr. Pst. Memph. (vid. Matt. xiv. 17). | Contra, rel. Vulg. *b.g*²*.l.* rel.
39. *αυτοις*] om. D *Gr.* | Contra, *Orig.* iii. 479ᶜ. 509ᶠ. ‖add. ὁ Ιησους D. *a.b.f.g*². | Contra, Vulg. *c.ff*². rel. *Orig.* iii. *bis*.
— *ανακλιναι* AB²*Bch.*DLΔ. 33. rel. *Orig.* iii. 510ᵃ. | *ανακλιθηναι* B**Bch.* 1. 69. G. *Orig.* iii. 479ᶜ.
— *παντας* sic *Orig.* iii. 509ᶠ. (ante *ανακλ.*) | om. Arm. | *αυτους* 33. (*πασιν* ante *ανακλ.* *Orig.* iii. 479ᶜ).
— *συμποσια συμποσια* *Orig.* iii. 479ᶜ. | *semel* L. | *κατα την συνποσιαν* D. Latt. (om. *a*).
40. *ανεπεσαν* B.*Bch.*Δ. 1. EFGH*Tf.*MV. | ‡*ανεπεσον* ꞇ. ADL. rel. *Orig.* iii. 479ᶜ.
— *πρασιαι πρασιαι*] *semel* LΔ. | in partes Vulg. *b.d.ff*²*.l.* omnes in partes *g*². plurimi *c.* per contubernia *f.* convivia per contubernia *i.* (om. *a*).
— *κατα bis* BD. (Memph. ΚΑΤΑ P̄ P̄... ΚΑΤΑ N̄ N̄ vocabulo Graeco servato). | ‡*ανα* ꞇ. AL. rel. (vid. Luc. ix. 14). 1° sic 33. *Orig.* iii. 479ᶜ. 2° om. 33. *a.l.* *Orig.* iii.
41. *τους πεντε* (vid. *Orig.* iii. 510ᵃ).] om. *τους* D. (mox *ανεβλεψας* A).
— *ηυλογησεν* LΔ.
— *κατεκλασεν*] *εκλασεν* L. (vid. Matt. xv. 36). | *κλασας εδωκεν τοις μαθηταις τους αρτους* 33. (vid. Matt. xiv. 19).
— *αρτους*] praem. *πεντε* D. *b.c.*
— *μαθηταις*] †add. *αυτου* ꞇ. AD *Gr.* rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | om. BLΔ. 33. *d.g*². Memph. Arm.
41. *παραθωσιν* AD. 1. 33. rel. | *παρατιθωσιν* BLΔM*.
— *αυτοις* ABL. rel. *c.* vv. | *κατεναντι αυτων* D. (Latt.) | *τῳ οχλῳ* M*.
— *εμερισεν*] praem. *και* S. | *παρεθηκεν* Mmg. (*μερισε* Γ).
42. *παντ. κ. εχορτ.*] *κ. εχορτ. παντ.* 1. (vid. Luc. ix. 17). ‖om. *παντες* 33. Arm.Zoh.
43. *ηραν*] add. *το περισσευον των* FU. Æth. (vid. Matt. xiv. 20. xv. 37). | add. *τα περισσευματα* 33. Latt. (exc. *b.c*). vid. cap. viii. 8.
— *κλασματων δωδεκα* AD. 33. 69. rel. Latt. Syrr.Pst.(&Hcl.) Memph. (vid. Matt. xiv. 20). | *κλασματα δωδεκα* B.*Btly.Blc.*LΔ. Arm. | *δωδεκα* tantum 1. [Æth.]
— *κοφινους* ADLΔ. 33. rel. Latt. (vid. Matt.) | *κοφινων* B. 1. 69.
— *πληρωματα* BLΔ. 1. 69. | ‡*πληρεις* ꞇ. AD. rel. Latt. ut vid. (om. *f.i*). vid. Matt. [Æth.] (h. 33).
— *ιχθυων*] praem. *δυο* 69.
44. *ησαν*] om. M*.
— *τους αρτους*] om. D. 1. Vulg. *a.b.l.* Arm. (vid. Matt. xiv. 21. xv. 38). | Contra, *c.f.* | *τους πεντε αρτους* M.
— *πεντακ.*] †praem. *ὡσει* ꞇ. 1s. Arm. (vid. Matt. xiv. 21). | om. ABDLΔ. 33. 69. EFGHKMSUVΓ. Latt. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Æth.
— ad fin.] add. praeter faeminas et liberos Æth.*a.m.*

37. duc. den. *Cl.* | illis *Cl.* | 40. *om.* per 2° *Cl.*

ABD. ξε 26 [45] [1] Καὶ ‡εὐθὺς″ ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
L[X]Δ. ς ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς
1.33.69. EFGHKMSUVΓ. [1]‖Matt. 14:22-36. ξς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ‡ἀπολύει″ τὸν ὄχλον. 46 καὶ
‖Joh. 6:16-21. β ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξα-
ΙΖʹ ξζ δ σθαι. 47 καὶ§ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ
§ X τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. 48 καὶ
‡ἰδὼν″ αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν, (ἦν
48. [καὶ] περὶ γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς,) † περὶ τετάρτην φυλα-
κὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ
τῆς θαλάσσης. καὶ ἤθελεν παρελθεῖν αὐτούς· 49 οἱ
δὲ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης,
ἔδοξαν φάντασμα εἶναι καὶ ἀνέκραξαν· 50 πάντες
50. ὁ δὲ εὐθ. γὰρ αὐτὸν ‡εἶδαν″, καὶ ἐταράχθησαν. καὶ ‡εὐθὺς″ ἐλά-
λησεν μετ᾽ αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, Θαρσεῖτε, ἐγώ
ξη ς εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 51 καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ

45 (65, 6.) Et statim coegit discipulos suos ascendere navem ut praecederent eum trans fretum ad Bethsaidam, dum ipse dimitteret populum. 46 (66, 2.) Et cum dimisisset eos, abiit in montem orare. 47 (67, 4.) Et cum sero esset, erat navis in medio mari, et ipse solus in terra. 48 Et videns eos laborantes in remigando, erat enim ventus contrarius eis, et circa quartam vigiliam noctis venit ad eos ambulans super mare, et volebat praeterire eos. 49 At illi ut viderunt eum ambulantem super mare, putaverunt phantasma esse, et exclamaverunt: 50 omnes enim eum viderunt et conturbati sunt. Et statim locutus est cum eis et dixit illis, Confidite, ego sum, nolite timere. 51 (68, 6.) Et ascendit ad illos in navem, et ces-

45. *ευθυς* BLΔ. (hiat 33). | ‡*ευθεως* ς. AD. rel. *Orig.* iii. 482f. ‖add. *εξεγερθεις* D. *a.b.c.ff*².*g*².*i.* | Contra, Vulg. *f.* rel. *Orig.* iii.
— *το πλοιον* *Orig.* iii. | om. *το* 1. 33.
— *προαγειν*] *προσαγειν* D*. ‖add. *αυτον* D. 1. 69. Latt. ("ante eos" *g*²). Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 482f. (vid. Matt. xiv. 22). | Contra, A BsL. rel. (hiat 33). Syr.Hcl.
— *το περαν προς*] om. 1. (*τ. περ. εις* *Orig.* iii.)
— *Βηθσαιδαν* BsL. 69. (Γ). rel. Vulg. *c.f. ff*².*g*². Arm. | *Βηθσαιδα* 1. *Orig.* iii. | *Βηδσαιδαν* A. *b.* | *Βηδσαιδα* Memph. | *Βησσαιδαν* D. *a.*(*i*). | *Βησαιδα* Δ *Gr.* (hiat 33).
— *ἑως αυτος* MSS. Vulg. *a.c.d.f.* rel. | *αυτος δε* D *Gr.* *b.* | *ἑως αυτους* L. | *ἑως ιδειν αυτον* Δ.
— *απολυει* BDLΔ. 1. | *απολυσει* 69. E* KΓ. | ‡*απολυσῃ* ς. A. rel. (vid. Matt. xiv. 22).
— *τον οχλον*] *τους οχλους* 1. 69. (Syrr. puncta pl. habent). Arm.MSS. Æth. (vid. Matt.)
46. *απηλθεν*] *ανηλθεν* 1.
47. *ην*] om. Δ. ‖add. *παλαι* D *Gr.* 1. *b.*
— *εν μεσῳ*] *εμμεσῳ* ALΔM*. | om. *εν* K*. | (*εν μεσῃ τῃ θαλασσῃ* D).
— *επι της γης*] praem. *ην* AU. | add. *ην* M. Memph.
48. *ιδων* BDLΔ. Vulg. *a.b.f.ff*². Memph. | ‡*ειδεν* ς. AX. rel. (*i*). Syrr.Pst.& Hcl. Arm. Æth. (invenit *c*).
— *εν τῳ ελαυνειν* ABsLX. rel. Vulg. *f.* Memph. Arm. | *και ελαυνοντας* D. (*a.b.c.ff*²). (Syrr.Pst.&Hcl.) [Æth.] ‖praem. *εν τῳ πλοιῳ* Δ.
48. *ὁ ανεμος εναντιος*] *εναντ. ὁ αν.* A. 1. (vid. Matt. xiv. 24). | Contra, rel.
— *αυτοις*] om. 1. (vid. Matt.) ‖add. *σφοδρα* 69.
— *περι*] †praem. *και* ς. ADX. rel. Vulg. (*c*).*f.ff*².(*i*). Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | om. BLΔ. *a.*(*b*). [Memph.]
— *ερχεται*] add. *ὁ Ιησους* D. (*a.f*).*ff*². (*g*²).*i.* Syr.Pst. | Contra, Vulg. *b.c.* rel.
— *προς αυτους*] om. D. *a.b.c.ff*².*i.* | Contra, Vulg. *f.g*².
— *περιπατων επι της θαλασσης*] *επι της θαλ. περιπατ.* 1. | *περιπατ. εν τῃ θαλασσῃ* 33.
— *και ηθελεν παρελθειν αυτους*] om. G (vid. Matt.) ‖*ηθελεν*] *ηθελησεν* D. ‖*αυτους*] *αυτοις* L.
49. *περιπατουντα επι της θαλασσης* AD X. 1. 69. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | *επι της θαλ. περιπατ.* BLΔ. 33. (vid. Matt. xiv. 26 ubi etiam in verborum ordine varietas inest: ibi tamen versiones praeter Syriacas ordinem alterum habent, et hic alterum: inde facile liquet quaenam vera Marci quae Matthaei lectio judicanda sit).
— *εδοξαν*] post *φαντασμα* 1.
— *φαντασμα ειναι* ADX. (1). 69. rel. Latt. Arm. | *ὁτι φαντασμα εστιν* BLΔ. 33. (vid. Matt. xiv. 26).
50. *γαρ αυτον ειδ.*] om. D. *a.b.c.ff*².*i.* | Cont., Vulg. *f.* ‖*ειδαν* B. | ‡*ειδον* ς. AL. rel.
50. *και* ante *ευθ.* ADX. 1. 69. rel. Latt. [*c.* n.l.] Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | *ὁ δε* B.*Btly.*LΔ. 33. Memph.
— *ευθυς* B.*Btly.*LΔ. (‡*ευθεως* ς. AX. rel.) vv. | om. D. 33. *c.i.*
— *μετ᾽ αυτων και λεγει αυτοις* ABsLX. 1. rel. Vulg. *f.* vv. | *προς αυτους λεγων* D. (*a.b.ff*².*i*). (Arm.) | *προς αυτους και λεγει αυτοις* 33. [*c*].
— *θαρσειτε*] om. G.
51. *προς αυτους*] post *πλοιον* D. *a*(ut vid.). *c.i.* Memph. | Contra, Vulg. *b.f.* rel.
— *λιαν*] om. D *Gr.* 1. *b.* (Arm. habet ad fin. ver.) | Contra, rel. Vulg. *a.c.d.f.* rel.
— *εκ περισσου* AX. 33. 69. rel. (*εκπερισσως* 1.) Vulg. *c.*(*f*). Syr.Hcl. Arm. | *περισσως* D. *b.* | om. BLΔ. *a*(ut vid.). Syr.Pst. Memph. (ut vid.). Æth.
— *ἑαυτοις*] *αυτοις* L.
— *εξισταντο*] *εξεσταντο* D*. | *εξεπλησσοντο* 1. ‖†add. *και εθαυμαζον* ς. AD X. 33. rel. (*a*).*b.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. (vid. Act. ii. 7). | om. B.*Bch.Blc.* LΔ. 1. Vulg. *c.i.l.* Memph.
52. *τοις αρτοις*] *τοις αυτοις* Δ. ("*de his*" Δ Lat.!).
— *αλλ᾽ ην* BLΔ. 33. M²mg.S. Syr.Hcl. mg. Memph. (cor autem illorum obtusum erat *b*). | ‡*ην γαρ* ς. ADX. 1. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl.(txt.) Arm. Æth.
— *αυτων ἡ καρδια* AB.*Bch.*X. 33. EFG

45, 51. navim *Cl.* | 48. supra mare *Cl.* | 49. *id.* | 50. viderunt eum *Cl.* | dixit eis *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. [Goth.] Arm. Æth.
51. ἐξίσταντο [καὶ ἐθαύμαζον] ξο
52. ἦν γὰρ β
§ Goth.

πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· καὶ λίαν [ἐκ περισ-
σοῦ] ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο †. 52 οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ
τοῖς ἄρτοις· ‡ἀλλ' ἦν″ ‡αὐτῶν ἡ καρδία″ πεπωρωμένη.
27 53 Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν ‡Γεν-
νησαρὲτ″ §καὶ προσωρμίσθησαν. 54 καὶ ἐξελθόντων
αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου ‡εὐθὺς″ ἐπιγνόντες αὐτὸν 55 ‡πε-
ριέδραμον″ ὅλην τὴν ‡χῶραν″ ἐκείνην, *καὶ″ ἤρξαντο
ἐπὶ τοῖς ‡κραβάττοις″ τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν,
ὅπου ἤκουον ὅτι [ἐκεῖ] ἐστιν. 56 καὶ ὅπου ἂν εἰσε-
πορεύετο εἰς κώμας ἢ *εἰς″ πόλεις ἢ *εἰς″ ἀγρούς, ἐν
ταῖς ἀγοραῖς ‡ἐτίθεσαν″ τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκά-
λουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ
— ἥπτοντο ἅψωνται, καὶ ὅσοι ἂν ‡ἥψαντο″ αὐτοῦ, ἐσώζοντο.

savit ventus: et plus magis intra se stupebant. 52 Non enim intellexerant de panibus: erat enim cor illorum obcaecatum.

53 (69, 2.) Et cum transfretassent, pervenerunt in terram Gennesareth et applicuerunt. 54 Cumque egressi essent de navi, continuo cognoverunt eum, 55 et percurrentes universam regionem illam coeperunt in grabattis eos qui se male habebant circumferre ubi audiebant eum esse. 56 Et quocumque introibat in vicos vel in villas aut in civitates, in plateis ponebant infirmos, et deprecabantur eum ut vel fimbriam vestimenti eius tangerent, et quotquot tangebant eum salvi fiebant.

VII. ΙΗ' ο
m ‖ Matt. 15: 1-20. ι

28 1 m Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι

1 (70, 10.) Et conveniunt ad eum Pharisaei et quidam de

HKMSUVΓ. | ‡ἡ καρδια αυτων ς. DLΔ. 1. 69. Latt.
53. διαπερασαντες] add. εκειθεν D. *b.c.ff*². (praem. *a.i*). | om. Vulg. *f.g*¹. rel.
— ηλθον επι την γην AD. 1. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (e sil. Schw.) Æth. | ηλθον εις την γην X. | ηλθον εις γην 69. (om. την γην Arm.) | επι την γην ηλθον εις BL. 33. | επι την γην εις Δ.
— Γεννησαρετ ALΔ. 33. MΓ. *a.* | ‡Γενησαρετ ς. B (ap. Btly., sed ed. Cephalaei qua usus est collator habet unum tantum ν̄, sic etiam Matt. xiv. 34). | Γεννησαρεθ B* *Tf.*X. 1. EGKSUV. *Am. f.g*¹·². Syr.Hcl. Memph. | Γενησαρεθ 69. FH. Vulg.*Cl.* (Æth.) | Γεννησαρ D. *b.* Syr.Pst. Genesar *c.ff*². (om. *i*).
— και προσωρμισθησαν ABLX. 33. rel. Vulg. *f.g*¹. Syr.Hcl. Memph. Goth. Æth. | om. D. 1. *a.b.c.ff*².*i.* Syr.Pst. Arm. (vid. Matt. xiv. 34).
54. αυτων] in mg. B.*Btly.*
— ευθυς BLΔ. 69. | ‡ευθεως ς. AD. rel.
— επιγνοντες ABsLX. rel. Goth. Arm. | επεγνωσαν D. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth.
— αυτον] add. οἱ ανδρες του τοπου εκεινου AΔ. 1. 33. (69). G. (*c*).*g*². Syr.Pst. Arm. (om. εκεινου 69). vid. Matt. xiv. 35. | om. BDLX. rel. Vulg. *a.b.f.* Syr. Hcl. Memph. Goth. Æth.
55. περιεδραμον BLΔ. 33. 69. Memph. Æth. (et cucurrerunt Syr.Pst.) | ‡περιδραμοντες ς. AX. rel. Goth. (et cum cucurrissent Syr.Hcl.) | περιδραμοντες δε D. *a.* | και εκπεριδραμοντες 1. (και περιδραμοντες Latt. Arm.) ‖ add. εις 69.
55. χωραν B.*Btly.*LΔ. 33. (Latt.) Syr. Pst. Memph.*Gr.* Goth. (Æth.) | ‡περιχωρον ς. ADX. rel. *b.* Syr.Hcl. Arm. (vid. Matt. xiv. 35).
— και ηρξαντο BLΔ. 33. 69. Syr.Pst. Memph. ("et attulerunt" Æth.) | *om. και ς. ADX. 1. rel. (vid. Latt. rel. supra).
— τοις κρ.] om. τοις D. 1. 69.
— κραβαττοις AL. 1. 33. 69. F²GKMU VΓ. | κραβατοις B* *Tf.*XΔF*. | γραβαττοις D. | ‡κραββατοις ς. B² *Tf.*EHSs.
— τους κακως εχοντας περιφερειν ABL. rel. Vulg. *c.f.* (Goth.) | φερειν παντας τους κακως εχοντας D. *a.b.ff*².(*i*). Memph. (Arm. Æth.) (om. παντας *i.* Arm.Zoh. Æth.) | adducere eos qui pessime affecti erant, ferentes eos in grabattis Syr.Pst. adducere in grabattis male affectos Syr.Hcl.)
— περιφερειν] φερειν D(ut supra). 1. M. Memph. (ut supra). Goth.
— ὁπου] praem. περιεφερον γαρ αυτους D. *a.b.ff*².*i.* Æth. | Contra, Vulg. *c.f.* rel.
— ηκουον] αν ηκουσαν D.
— ὁτι εκει εστιν AX. 33. 69. rel. Syr.Hcl. Memph. Arm. | ὁτι εστιν εκει 1. | ὁτι εστιν BLΔ. Syr.Pst. Goth. Æth. eum esse Vulg. *c.f.l.* illum esse *i.* | τον Ιησουν ειναι D. *a.*(*b*).*ff*². (add. Ιησους M² *Tf.*)
56. ὁπου αν ABsL. 69. rel. | ὁπου εαν XΔ. 33. Γ. | ὁποτ' αν 1. | που αν D.
— εισεπορευετο BsDX. rel. | εισεπορευοντο ALM. | εισπορευονται Δ.
56. κωμας] κωμην F.
— πολεις η] ante κωμας M. Æth. (πολιν M*).
— *εις″ πολεις η *εις″ αγρους B(L)Δ. 33. (Vulg.) *c.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (εις αγρους om. L*. *g*²). | εις αγρους η εις τας πολεις D. (Vulg. *a.b.f.ff*².*g*¹). | εις πολεις η αγρους F. | ‡πολεις η αγρους ς. AX. rel. Memph. | πολεις tantum 1. Syr.Pst. Æth.
— αγοραις] πλατειαις D. Vulg. *b.*(*c*).*f.ff*².*g*¹·²*.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. | Contra, ABL. rel. Arm. Æth. (*a* utramque lectionem habet).
— ετιθεσαν BLΔ. | ‡ετιθουν ς. ADX. 1. 33. 69. rel.
— ασθενουντας] ασθενεις 1.
— του ἱματιου] post αυτου Γ.
— ἁψωνται] ἁψονται HK.
— αν ABsLX. rel. | εαν UΓ. | om. DΔ. 1. 33. (vid. Matt. xiv. 36).
— ἡψαντο B.*Btly.Blc.*D*Gr.*LΔ. 1. 33. 69. *a.ff*². (vid. Matt.) | ‡ἡπτοντο ς. AX. rel. Vulg. *b.c.d.f.* Syrr.Pst.&Hcl. | ἡπτωντο H.
— αυτου] αυτον D. ‖ om. Δ. *a.b.ff*².*i.* | Contra, Vulg. *c.f.g*¹·².
— εσωζοντο ABsDL. rel. (Latt.) Syrr. Pst.&Hcl. | διεσωζοντο 1. 69. | εσωθησαν 33. *a.* | διεσωθησαν Δ. (vid. Matt. xiv. 36).
1. οἱ φαρ.] om. οἱ 1.

52. intellexerunt *Cl.* | cor eorum *Cl.* | 53. venerunt *Cl.* | Genesareth *Cl.* | 55. grabatis *Cl.* | 56. aut civitates *Cl.*

ABD. LXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓ.

και τινες τῶν γραμματέων, ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύ-
μων· 2 καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ *ὅτι″
κοιναῖς χερσίν, τοῦτ᾽ ἔστιν ἀνίπτοις, ‡ἐσθίουσιν″
*τοὺς″ ἄρτους†, 3 (οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ
Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ
ἐσθίουσιν, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυ-
τέρων, 4 καὶ ‡ἀπ᾽″ ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται, οὐκ
ἐσθίουσιν. καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον
κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλ-
κίων καὶ κλινῶν·) 5 ‡καὶ″ ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ
Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, Διὰ τί ‡οὐ περιπατοῦ-
σιν οἱ μαθηταί σου″ κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσ-
βυτέρων, ἀλλὰ ‡κοιναῖς″ χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον;
6 ὁ δὲ† εἶπεν αὐτοῖς [ὅτι] Καλῶς ‡ἐπροφήτευσεν″
Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται,
n Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία
αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ᾽ ἐμοῦ· 7 μάτην δὲ σέβονταί
με διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.

οα ς

5. οἱ μαθ. σου ου περιπατ.

6. [ὅτι] οὗτος
n Es. 29:13.

scribis, venientes ab Hierosolymis. 2 Et cum vidissent quosdam ex discipulis eius communibus manibus, id est non lotis, manducare panes, vituperaverunt. 3 Pharisaei enim et omnes Iudaei, nisi crebro laverint manus, non manducant, tenentes traditionem seniorum, 4 et a foro nisi baptizentur non comedunt: et alia multa sunt quae tradita sunt illis servare, baptismata calicum et urceorum et aeramentorum et lectorum. 5 (71, 6.) Et interrogant eum Pharisaei et scribae, Quare discipuli tui non ambulant iuxta traditionem seniorum, sed communibus manibus manducant panem? 6 At ille respondens dixit eis, Bene prophetavit Esaias de vobis hypocritis, sicut scriptum est, Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est a me: 7 in vanum autem me colunt, docentes doctrinas prae-

2. ιδοντες] ειδοτες D.
— αυτου] add. ειπον Δ.
— *οτι″ κοιν....εσθιουσιν BLΔ. 33. (Syr. Pst.) (Memph.) | ‡κοιν....εσθιοντας (et *om. οτι″) ς. ADX. rel. *a*. Goth. rel. ut vid. manducare Vulg. *b.c.d.f.ff.g*². ‖ om. κοιναις et τουτ᾽ εστιν *b.c.* Syr.Pst. Æth.
— τους αρτους BDLΔ. 33. 69. | *om. τους ς. AX. rel. ‖ †add. εμεμψαντο ς. 1. 33. 69. FKMSsU. Vulg. *a.c.f.ff. g*²*.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (εμεμψατο 33. F*). | add. κατεγνωσαν D. | om. ABLX Δ(sp.vac.)EGHVΓ. *b.* Memph. Goth. Æth.
3. πυγμη ABL.rel. Syr.Hcl.mg.*Gr. Orig.* iii.494ᵇ. "crebro" Vulg. *f.g*²*.l.* Memph. Goth. Æth. "primo" *d.* "momento" *a.* "subinde" *b.* "pugillo" *c.ff.i.* "prius crebro" *g*¹. diligenter Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* | πυκμη D*Gr.* | om. Δ.
— νιψονται E.
— εσθιουσιν] -ωσιν Γ. ‖ add. αρτον D. *a.b.c.ff.i.* (Arm.) Æth. τον αρτον M²*Tf.* | Contra, rel. Vulg. *f.g*¹*.l. Orig.* iii.
— την παραδοσιν] om. F.
4. απ᾽ ABDLΔ. *Orig.* iii. 494ᶜ. | ‡απο ς. X. rel.
— αγορας] add. οταν ελθωσιν D. *a.b.*(*c*). (*f*).*ff.i.l.* Arm. | Contra, rel. Vulg. *g*². vv. *Orig.* iii.
— βαπτισωνται AD. 1. 33. 69. E². rel. baptizati fuerint *a. Orig.* iii. | βαπτιζωνται ΔE*(ut vid.)F. baptizentur (Latt.) | βαπτιζονται L. | βαπτισονται XK. | ραντισωνται B. (praem. "prius" Arm.)
4. ἁ] ἅπερ B.*Blc.* | Contra, rel. *Orig.* iii.
— παρελαβον ADL. rel. *Orig.* iii. | ελαβον B.*Btly.Blc.* ‖ add. αυτοις D. Vulg. *c.f.l.* | Contra, rel. *a.b. Orig.* iii.
— κρατειν] τηρειν D. | Contra, rel. *Orig.* iii.
— χαλκειων AL. *Orig.* iii.
— και κλινων ADX. rel. *Orig.* iii. | om. BLΔ. Memph.
5. και επερ. BDL. 1. 33. Vulg. *a.b.c.ff.l.* Syr.Pst. Memph. (Æth.) | ‡επειτα επερ. ς. AX. rel. *f.* Syr.Hcl. Goth. Arm. | επειτα..Και επερ. (*sic*) Δ.
— αυτον] om. 69.
— και οἱ γραμματεις] om. Δ. (vid. Matt. xv. 1).
— δια τι] praem. λεγοντες DΔ. 69. *a.*(*c*). *ff.g*²*.i.* (vid. Matt. xv. 1). | Contra, rel. Vulg. *b.f.*
— ου περιπατουσιν οἱ μαθηται σου BLΔ. 33. Memph. Æth. | ‡οἱ μαθ. σου ante ου περιπατ. ς. ADX. rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Arm. (vid. *ord.* in Matt.)
— κοιναις BD. 1. 33. Vulg. *g*²*.i.* Memph. Arm. "immundis" *a.* | ‡ανιπτοις ς. A LX. rel. *b.c.f.ff*². Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (Æth.) (vid. Matt. xv. 20). | κοιναις χερσιν ανιπτοις 69. | (prae eunte αλλ᾽ Γ). ‖ add. ταις D.
5. τον αρτον] om. τον K*Tf.*
6. ὁ δε] †add. αποκριθεις ς. ADX. rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. Arm. (vid. Matt. xv. 3). | om. BLΔ. 33. Syr.Pst. Memph. Æth.
— ὁτι] om. B.*Btly.Blc.*LΔ. 33. Vulg. *a. c.f.ff.l.* Syr.Pst. Memph. Æth. (vid. ver. 9 et Matt. xv. 7). | Contra, ADX. rel. *b.* Syr.Hcl. Goth. Arm.
— επροφητευσεν B.*Bch.*DLΔ. 1. 33. | ‡προεφητευσεν ς. AB²*Tf.*X. rel.
— Ἡσαιας περι ὑμων] περι ὑμων Ἡσαιας A. *g*². Syr.Pst.(add. propheta). Memph. (Æth.) vid. Matt. xv. 7. | Contra, rel.
— των ὑποκρ.] om. των D.
— ὡς γεγραπται ABsLXM(*sic*). rel. Vulg. *f.g*¹. vv. | και ειπεν D. (*a.b*).*i.* (dicens *c.ff.g*².) | ὡς ειπεν 1. Arm. ‖ add. ὁτι BL. Syr.Pst. | Contra, AD. rel.
— οὑτος ὁ λαος ALXΔ. 1. 33. 69. rel. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Clem. Rom.* ad Cor. i. 15, qui potius ad hunc locum quam ad Matt. xv. 8 respicere videtur. | ὁ λαος οὑτος BD. Vulg. *b.c. f.g*¹*.i.l.* Syr.Pst. (vid. Matt. xv. 8). | om. οὑτος *a.ff.*
— τιμα] αγαπα D*Gr. a.b.c.* | Contra, rel. Vulg. *d.f.ff.g*¹. (Æth. utr. lect. habet).
— αυτων] αυτου M.

5. interrogabant *Cl.* | 7. et praecepta *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

8 ἀφέντες † τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παρά-
δοσιν τῶν ἀνθρώπων, [βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτη-
ρίων, καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.]
9 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ
θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε. 10 ‡ Μωυ-
σῆς″ γὰρ εἶπεν, ° Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν
μητέρα σου· καὶ ᵖ Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα
θανάτῳ τελευτάτω· 11 ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ἐὰν εἴπῃ
ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, Κορβᾶν, (ὅ ἐστιν
Δῶρον,) ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, 12 † οὐκέτι ἀφίετε
αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ † ἢ τῇ μητρί †, 13 ἀκυ-
ροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ᾗ
παρεδώκατε· καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.
14 καὶ προσκαλεσάμενος ‡ πάλιν″ τὸν ὄχλον ἔλεγεν
αὐτοῖς, ‡ Ἀκούσατέ″ μου πάντες καὶ ‡ σύνετε″. 15 οὐ-
δέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς
αὐτόν, ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι· ἀλλὰ ‡ τὰ ἐκ τοῦ
ἀνθρώπου ἐκπορευόμενα″, [ἐκεῖνά] ἐστιν τὰ κοι-

° Ex. 20: 12.

ᵖ Ex. 21: 17.

cepta hominum. 8 Relinquentes enim mandata dei tenetis traditionem hominum, baptismata urceorum et calicum, et alia similia his facitis multa. 9 Et dicebat illis, Bene irritum facitis praeceptum dei ut traditionem vestram servetis. 10 Moses enim dixit, Honora patrem tuum et matrem tuam, et Qui maledixerit patri aut matri, morte moriatur: 11 vos autem dicitis, Si dixerit homo patri aut matri, Corban, quod est donum, quodcumque ex me tibi profuerit, 12 et ultra non dimittitis eum quicquam facere patri suo aut matri, 13 rescindentes verbum dei per traditionem vestram quam tradidistis: et similia huiusmodi multa facitis. 14 Et advocans iterum turbam dicebat illis, Audite me omnes et intellegite. 15 Nihil est extra hominem introiens in eum quod possit eum coinquinare, sed quae de homine procedunt, illa

6. *απεχει απ'* ABsX. rel. | *απεστιν απ'* L. *Clem. Rom.* i. 15. | *απεστη απ'* Δ. | *αφεστηκεν αφ'* D. | "est a" Vulg. *a.b.c.d.f.g*¹*.l.* "abest a" *ff* (ap. Blan.) "habetis a" *ff* (ap. Sabat.) | *απεχει μετα απ'* 69*.
7. *διδασκαλιας*] add. *και* 69². Vulg. *Cl.* *a.c.f.g*¹. | Contra, *Am.* *b.ff.*
8. *αφεντες*] †add. *γαρ* ς. AXΔ²*mg*. rel. Vulg. *f.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | om. BDLΔ*. *a.b.c.ff.i.* Memph. Arm. Æth.
— *βαπτισμους ξεστων .... πολλα ποιειτε* post *ανθρωπων* AX. 33. rel. Vulg. *f.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm.Usc. (*βαπτισμου* A. *αλλα*] om. A. vid. ver. 13. *ποιειτε*] om. Syr.Pst. ante *πολλα* FK. Vulg.) | ante *αφεντες* D. *a.b.c.ff.i.* (*τοι. πολ. ποι.*] *ἁ ποι. τοι. πολ.* D. *a.ff.i.* Contra, *b.c*). | *non habent* BLΔ. 1. Memph. Arm. in codd. MSS. omnibus. (confer ver. 4 *βαπτισμους ποτηριων και ξεστων*, et de rel. ver. 13).
9. *και ελεγεν αυτοις*] om. B.*Btly.*
— *εντολην*] *βουλην* Δ. ("mandatum" *Conc. Carth.* iv. ap. Routh. iii. 102).
— *τηρησητε* ALXΔ. 33. rel. (*τηρητε* B. *Bch.*) Vulg. Syr.Hcl. Memph.(ut vid.) Æth. | *στησηται* D*Gr.* 1. ("statuatis" *a.b.c.f.ff.i*). Syr.Pst. Goth.(ut vid.) Arm. *Conc. Carth.* ("tradatis" *d*).
10. *Μωυσης* B.*Btly.*DΔ. 33. 69. KM. Vulg. *Cl.* Latt. rel. Memph. | ‡*Μωσης* ς. AL. rel. *Am.* Goth.
10. *σου* 2°] om. D. 69. Arm. (vid. Matt. xv. 4).
— *τελευτατω*] *τελευτειτω* D.
11. *εαν*] *ὁς αν* A. 33. (vid. Matt. xv. 5).
— *ανθρωπος*] om. 33. (vid. Matt.)
— *πατρι*] add. *αυτου* D. *a.c.ff.g*²*.i.* Syr.Pst. Memph. Goth. Æth. | Contra, rel. Vulg. *b.f.* Syr.Hcl. Arm.
— *τῃ*] om. Δ.
— *μητρι*] add. *αυτου* K. Syr.Pst. Memph. Æth. | Contra, rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. Arm.
— *ὁ εστιν δωρον*] om. Syr.Pst. Æth.
— *ὁ εαν*] om. *ὁ* Δ. 69. | *ὁ αν* D.
— *εξ εμου*] om. *εξ ε.* D*.
12. ab init.] †add. *και* ς. AX. rel. Vulg. *f.g*². Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | add. *ὁτι* L. | om. BDΔ. 1. 69. *a.b.c.ff.i.* Memph. Æth.
— *ουκετι*] *ουκ εν* D*Gr.* "non" *a.* Syr.Pst. Memph.
— *αυτον*] *αυτῳ* Γ.
— *τῳ πατ. η τῃ μητ.*] om. Δ.
— *πατρι*] †add. *αυτου* ς. AX. 1. 33. rel. Vulg. *f.ff.g*²*.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. | om. BDL. 69. Γ. *a.b.c.i.* Arm.
— *μητρι*] †add. *αυτου* ς. AX. 33. Γ. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. | om. BDL. 1. 69. Vulg. *a.b.c.f.ff.g*²*.i.l.* Arm.
13. *τον λογον*] *την εντολην* 1. (vid. Matt. xv. 6).
13. *ὑμων*] add. *τῃ μωρᾳ* D. *a.b.c.ff.g*²*.i.* Syr.Hcl.mg. | Contra, rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. rel.
— *παρεδωκατε*] *παραδεδωκατε* Δ.
— *τοιαυτα*] om. Δ. | post *πολλα* 1. 69. M*. | *τα αυτα* D. (praem. *ται* D**).
14. *παλιν* BDLΔ. Vulg. (*a*).*b.ff.g*¹*·*²*.l.* Syr.Hcl.mg. Memph. Æth. (om. *c*). | ‡*παντα* ς. AX. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth. Arm. || praem. *ὁ Ιησους* Γ. Syr.Pst.
— *ελεγεν*] *λεγει* B.*Btly.* (dixit *a.* Syr.Pst.) | Contra, Vulg. *b.c.f.ff.g*¹*·*². Syr.Hcl.
— *ακουσατε* BDLH. | ‡*ακουετε* ς. AX. rel.
— *μου παντες*] om. Δ. (vid. Matt. xv. 10). | om. *παντες* L. Memph. | *μου παντα* H.
— *συνετε* BLΔH. | *συνιτε* D. | ‡*συνιετε* ς. AX. rel. (vid. Matt. xv. 10).
15. *ουδεστιν* D*.
— *ὁ δυναται αυτον κοινωσαι* ADX. 1. 33. rel. Verss. (*ὁ δυναται κοινωσαι αυτον* L(Δ). sed *ὁ* ante *εισπορ.* Δ. *a*). | *το κοινουν αυτον* B.
— *τα εκ του ανθρωπου εκπορευομενα* BDLΔ. 33. Latt. Memph. (Goth.) (Æth.) | ‡*τα εκπορ. απ' αυτου* ς. AX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Arm.
— *εκεινα*] om. BLΔ. Memph.W. | Contra, ADX. rel. Verss. | ad fin. ver. om. Memph.W.etMSS.

8. mandatum *Cl.* | 10. vel matri *Cl.*

ABD. LXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓ. νοῦντα τὸν ἄνθρωπον. [16 εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν,
ἀκουέτω.]
οβ 29 17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου,
ϛ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ‡τὴν παραβολήν″.
18 καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε;
οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν
ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι; 19 ὅτι οὐκ
εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν
κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, ‡καθαρί-
ζων″ πάντα τὰ βρώματα. 20 ἔλεγεν δὲ ὅτι Τὸ ἐκ τοῦ
ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
21 ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ δια-
21. μοιχ. πορν. φον. 22. κλοπ. λογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, ‡πορνεῖαι, 22 κλοπαί,
φόνοι, μοιχεῖαι″, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλ-
γεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία,
ἀφροσύνη. 23 πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπο-
q || Matt. 15:21-28. ρεύεται καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
24. Ἐκεῖθεν δὲ ἀναστὰς 30 24 q Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ ‡ὅρια″

sunt quae communicant hominem. 16 Si quis habet aures audiendi, audiat.
17 (72, 6.) Et cum introisset in domum a turba, interrogabant eum discipuli eius parabolam. 18 Et ait illis, Sic et vos inprudentes estis? non intellegitis quia omne extrinsecus introiens in hominem non potest eum communicare, 19 quia non introit in cor eius sed in ventrem, et in secessum exit, purgans omnes escas? 20 Dicebat autem quoniam Quae de homine exeunt, illa communicant hominem: 21 ab intus enim de corde hominum cogitationes malae procedunt, adulteria, fornicationes, homicidia, 22 furta, avaritiae, nequitiae, dolus, inpudicitia, oculus malus, blasphemia, superbia, stultitia: 23 omnia haec mala ab intus procedunt et communicant hominem.
24 Et inde surgens abiit in fines Tyri et Sidonis: et in-

15. *τον ανθρ.*] om. *τον* B.*Bch.*
16. om. ver. BLΔ*. Memph. | Contra, A DXΔ¹. 1. 33. Verss.
17. *εισηλθεν*] -*θον* U. Memph.(ap.Wilk.) | add. *ὁ Ιησους* S. Syr.Pst.
— *εις οικον*] *εις την οικειαν* D. | *εις τον οικον* Δ.
— *επηρωτων*] -*τησαν* 1. 33. *c.* Syr.Pst. | Contra, Latt. rel. Syr.Hcl. | praem. *και* M.
— *αυτου*] om. Δ. Arm.
— *την παραβολην* B.*Bch.Blc.*DLΔ. 33. Latt. (*Bly.* non om. *περι* ante *την παραβολην*). | ‡*περι της παραβολης* ϛ. AX. rel. vv.
18. *ου νοειτε*] *ουπω νοειτε* LΔ. 1. U. *f.* Syr.Hcl.mg. (vid. Matt. xv. 17 var. lect. ϛ). | Contra, ABD. rel. Latt. rel. Syr. Hcl.txt. rel.
— *εξωθεν*] om. Δ.
19. *ὁτι ουκ* ABL. rel. Vulg. *c.f.ff.g*^{1.2.} rel. | *ου γαρ* D. *a.b.i.*
— *εισπορευεται*] *εισερχεται* D.
— *αυτου post καρδιαν* DΔ. Latt. | Contra, ABL. rel.
— *αλλ'*] *αλλα* AΔ. 69.
— *τον αφεδρωνα εκπορευεται*] *τον οχετον εξερχεται* D. | Contra, rel. ‖ om. *τον* 1. S.
— *καθαριζων* AB.*Bch.*LXΔ. 1. 69. EFGHS. *Orig.* iii. 494ᵈ. *κατὰ τὸν Μάρκον ἔλεγε ταῦτα ὁ σωτὴρ καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα. Greg. Thaum.* 38ᵃ. (vel ap. Routh iii. 257) *ὁ σωτὴρ ὁ πάντα καθαρίζων τὰ βρώματα* | ‡*καθαριζον* ϛ. 33. KMUVsΓ. purgans Vulg. *a.b.c.d.f.* | *καθαριζει* D*Gr.* Goth. (Arm.) et purgat *i.*
20. *ελεγεν*] -*γον* D*Gr.*F. | add. *γαρ* 33.
— *εκεινο*] *εκεινα* D. Latt. (vid. Matt. xv. 18).
21. *των ανθρ. οἱ διαλ.*] *οἱ διαλ. των ανθρ.* Δ. | om. *των ανθρωπων* 1. (*του ανθρωπου* M).
— *οἱ κακοι*] om. *οἱ* D*.
—, 22. *πορνειαι κλοπαι φονοι μοιχειαι* B. *Bch.*LΔ. Memph. Æth. | *πορνεια κλεμματα μοιχειαι φονος* D*Gr.* | ‡*μοιχειαι πορνειαι φονοι κλοπαι* ϛ. AX. 69. rel. Vulg. *ff.* Syr.Hcl. | *μοιχ. πορν. κλοπ. φον.* 1. 33. Syr.Pst. Arm. | *μοιχ. κλοπ. πορν. φον. a.b.c.d.i.* (om. *φον* g¹.) | *πορν. μοιχ. φον. κλοπ.* Goth. | homicidia adulteria furta *Orig. Int.* ii. 317ᵃ.
22. *πλεονεξιαι* AB. rel. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. | -*ξια* D. *a.b.*(*c*).*f. ff.g*².*i.* Syr.Pst. (Æth. sing. pro more ut vid.)
— *πονηριαι* AB. rel. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. | *πονηρια* D. *a. b.c.f.ff.i.* Syr.Pst. Æth. (post *δολος* D. om. *l*).
— *ασελγειαι* 69. Vulg. *l.* Memph.
— *βλασφημια* AB. rel. Vulg. *a.d.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.Schw. Arm. Æth. | -*μιαι* D*Gr. b.c.g*². Memph.W. Goth. | om. Δ.
22. *ὑπερηφανια*] -*νιαι* D*Gr. b.*
23. *παντα*] om. L. | post *ταυτα* 33. KΓ. Syr.Pst. Goth.
— *τα πονηρα*] om. 1. | om. *τα* E.
— *εκπορευεται*] -*ονται* ΔGK. (ante *εσωθεν* Δ).
24. *και εκειθεν αναστας* AX. 1. 69. rel. Vulg. Syr.Hcl.txt. Goth. Arm. (Æth.) "et" &c. *a.b.c.i.* (om. *εκειθεν*). | *και αναστας εκειθεν* D. *f.ff.g*¹. | *κακειθεν δε αναστας* 33. Memph. | *εκειθεν δε αναστας* BLΔ. Syr.Hcl.mg. | ("inde surrexit Jesus et" Syr.Pst.)
— *απηλθεν* ABsD. rel. | *εξηλθεν* LΔ. | *ηλθεν* M. Arm. *Orig.* iii. 502ᶜ·ᵉ·
— *ὁρια* BDLΔ. 1. 69. *Orig.* iii. *bis.* | ‡*μεθορια* ϛ. AX. rel. (hiat 33).
— *και Σιδωνος* ABs. 1. 33. rel. Vulg. *c.f. g*^{1.2.} vv. rel. (vid. Matt. xv. 21). | om. D LΔ. *a.b.ff.i.* *Orig.* iii. *bis.*
— *οικιαν*] †praem. *την* ϛ. D. *Orig.* iii. 502ᶜ. | om. AB.*Bch.*LXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓ. Goth. (domum quandam Syr.Pst.)
— *ηθελεν*] *ηθελησεν* Δ. 69. Vulg. *a.b.d. ff.* *Orig.* iii. | Contra, rel. *c.* Syrr.Pst. &Hcl.

19. intrat *Cl.* | in ventrem vadit *Cl.* | 21. malae cogitationes *Cl.* | impudicitiae *Cl.*

Vulg. *a.b.c.* Syrr. P. H. Memph. ΙΘ′ Goth. Arm. Æth. 24. [καὶ Σιδῶνος]

Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ εἰσελθὼν εἰς † οἰκίαν οὐδένα
ἤθελεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν.
25 ‡ἀλλ' εὐθὺς ἀκούσασα γυνὴ″ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχεν τὸ θυγά-
τριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσέπεσεν
πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ·
26 ‡ἡ γυνὴ δὲ ἦν″ Ἑλληνίς,
ογ ‡Σύρα Φοινίκισσα″ τῷ γένει, καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ
δαιμόνιον ‡ἐκβάλῃ″ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς.
27 ‡καὶ ἔλεγεν″ αὐτῇ, Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα·
οὐ γὰρ ‡ἐστιν καλὸν″ λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων
27. βαλ. τοῖς κυναρ. καὶ ‡τοῖς κυναρίοις βαλεῖν″.
28 ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ
λέγει αὐτῷ, Ναὶ κύριε· καὶ † τὰ κυνάρια ὑποκάτω
τῆς τραπέζης ‡ἐσθίουσιν″ ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παι-
δίων.
29 καὶ εἶπεν αὐτῇ, Διὰ τοῦτον τὸν λόγον
29. ἐκ τ. θυγ. σου τὸ δαιμ. ὕπαγε· ἐξελήλυθεν τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρός
σου.
30 καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρεν
‡τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ τὸ δαι-
μόνιον ἐξεληλυθός″.
Κ′ οδ 31 31 r Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου
r ||Matt.15:29,seq. ι

gressus domum neminem voluit scire, et non potuit latere.
25 Mulier enim statim ut audivit de eo, cuius habebat filia spiritum inmundum, intravit et procidit ad pedes eius:
26 erat autem mulier gentilis, Syrophoenissa genere, (73, 6.) et rogabat eum ut daemonium eiceret de filia eius.
27 Qui dixit illi, Sine prius saturari filios: non est enim bonum sumere panem filiorum et mittere canibus.
28 At illa respondit et dicit ei, Utique, domine: nam et catelli sub mensa comedunt de micis puerorum.
29 Et ait illi, Propter hunc sermonem vade: exiit daemonium de filia tua.
30 Et cum abisset domum suam, invenit puellam iacentem supra lectum et daemonium exisse.

31 (74, 10.) Et iterum exiens de finibus Tyri venit per Sidonem

24. *ηδυνηθη* ADL. rel. | *εδυνηθη* ΔK. | *ηδυνασθη* B. (hiat 33).
25. *αλλ' ευθυς ακουσασα γυνη* BLΔ. 33. *f.* Syrr.(Pst.)&Hcl.mg. Memph. | *γυνη δε ευθεως* (*ὡς* D*) *ακουσασα* D. Vulg. *b.c.i.* | ‡*ακουσασα γαρ γυνη* ς. AX. 1. rel. (*a.g*²). Syr.Hcl.txt. (*γαρ* non habent *a.* Goth. Arm. Æth.) | *ἡ γυνη* 69. M. (mulier enim quaedam cujus filia habebat spiritum immundum statim ut audivit *g*¹).
— *αυτης* ABsL. rel. | om. DΔ. 1. 69. (hiat 33).
— *πνευμα ακαθαρτον*] *εν πνευματι ακαθαρτῳ* 69.
— *ελθουσα*] *εισελθουσα* LΔ. | add. *και* D*Δ. *a.d.f.*
— *προσεπεσεν προς τους ποδας αυτου* MSS. *a.f.g*¹. rel. | *προσεπεσεν αυτῳ* 1. 69. (Arm.) | ad eum (tantum) *b.c.i.*
26. *ἡ δε γυνη ην* BDLΔ. 1. 33. *a.* Syr. Pst. Memph. | ‡*ην δε ἡ γυνη* ς. AX. rel. *Am. f.g*¹·²·(*i*). Syr.Hcl. Goth. Arm. [Æth.] | om. *ἡ* U. | om. *ἡ γυνη* *b. c.ff.*
— *Ἑλληνις*] *Ἑλλην* Δ.
— *Συρα Φοινικισσα* B.*Bch.*X. 69. (EF) G(H)MS*txt.*V*txt.*Γ. Syrr.Pst.(&Hcl. ut vid.) Memph. Arm. ut vid. (-*κησσα* E FH). | *Συροφοινικισσα* AB.*Btly.*(L)Δ. 1. KS*mg.*¹.V*mg.* (hiat 33). Goth. Æth. | *Συρα Φοινισσα* U. *a.* | ‡*Συροφοινισσα* ς. Vulg. *b.c.d.f.ff.g*¹·²·*l.* | *Φοινισσα* D*Gr.* *i.* (*Φυν.* D*).
26. *εκβαλῃ* ADLXΔ. 1. 33. EG*sic*KSUV Γ*Tf.* | ‡*εκβαλλῃ* ς. Bs. 69*sic* (sed *post θυγ. αυτης*) rel. c sil. | *εκβαλλει* M.
— *εκ* ABs. rel. (hiat 33). | *απο* D. *c.ff.* (de Vulg. *a.b.d.f.g*¹·²·*l*). | om. L. 1. 69.
27. *και ελεγεν* BLΔ. 33. *d.* Memph. (...*ελεγεν* 33). qui dixit. Vulg. *b.c.ff.*(*g*²).*i.l.* (qui dixit illis Jesus *g*²). | *και λεγει* D. *a. g*¹. (Syr.Pst. add. Jesus). | ‡*ὁ δε Ιησους ειπεν* ς. AX*sic* (non om. *Ιησους*) 1. 69. rel. (*f*). Syr.Hcl. Goth. Arm. (Æth.)
— *αυτῃ*] om. 1. *c.* (vid. Matt. xv. 26).
— *εστιν καλον* B.*Btly.*DLΔ. 1. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. | ‡*καλον εστιν* ς. AX. rel. (hiat 33). Goth. Arm.
— *τοις κυναριοις βαλειν* B. 1. | ‡*βαλ. τοις κυν.* ς. AD. rel. (vid. Matt. xv. 26).
28. *απεκριθη· και λεγει αυτῳ* ABLXΔ. rel. (Vulg.*Cl.*) *Am.* (*b.c.ff.g*².) Goth. (Æth.) | *απεκριθη αυτῳ λεγουσα* D. *a.f.i.* | *απεκριθη λεγουσα* 1. 69. (*g*¹). (Arm.)
— *ναι*] om. D. 69. *b.c.ff.i.* Arm. | Contra, rel. Vulg. *a.f.g*¹·².
— *και*] †add. *γαρ* ς. ALX. rel. Vulg. *a.f.g*¹·². Syr.Hcl. Goth. (vid. Matt. xv. 27). | om. BΔ. 33. 69. H. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | *αλλα και* D. *b. c.ff.i.*
— *εσθιουσιν* B.*Btly.*DLΔ. 1. 33. 69. | ‡*εσθιει* ς. AX. rel. (vid. Matt. xv. 27).
28. *ψιχιων*] *ψιχων* D.
— *παιδιων*] *πεδων* D. || add. "et vivunt" Syr.Hier.
29. *δια τουτ. τον λογ. ὑπαγε* ABsL. rel. Vulg. *ff.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | *ὑπαγε* ante *δια* D. 1. *a.b.c.f.g*¹.*i.* Syr.Pst. | om. *τον* D.
— *το δαιμονιον εκ της θυγ. σου* ADX. 1. 33. rel. Vulg. *a.c.f.g*².*i.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph.Schw. Goth. Arm. Æth. vid. ver. 26. (*εκ*] *απο* Γ). | *εκ της θυγ. σ. τ. δαιμ.* BLΔ. Memph.W. [*b*].
30. *τον οικον*] om. *τον* DL.
— *αυτης*] om. D. 1. *b.ff.i.* | Contra, *a.c. f.g*². | *ἑαυτης* 33.
— *το παιδιον βεβλημενον επι την κλινην και το δαιμονιον εξεληλυθος* B(L)(Δ). (33). Vulg. (*b.c.f*).*ff.g*².*i.l.* Syr.Pst. Syr. Hier. Memph. (Æth.) (*επι*] *ὑπο* L. om. *το* ante *δαιμ.* Δ. *της κλινης* 33). | *την θυγατερα βεβλημενην επι την κλινην κ. τ. δαιμ. εξελ.* D. (1). (*της κλινης* 1). | ‡*το δαιμ. εξελ. κ. την θυγατερα βεβλημενην επι της κλινης* ς. AX. rel. (*a*). Syr.Hcl. Goth. Arm.
— *εληλυθος και*] *εληλυθόται* K.
31. *εξελθων*] add. *ὁ Ιησους* X. 69. FGH VΓ. (*c*). Syr.Pst. Syr.Hier.

25. filia habebat *Cl.* | 26. erat enim *Cl.* | 28. dixit illi *Cl.* | comedunt sub mensa *Cl.* | 29. a filia

A B [C] D.
L X Δ.
1. 33. 69.
EFGHKMSUVΓ.
32. μογιλάλον

‡ἦλθεν διὰ Σιδῶνος″ ‡εἰς″ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλι-
λαίας ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. 32 καὶ φέ-
ρουσιν αὐτῷ κωφὸν *καὶ″ ‡μογγιλάλον″, καὶ παρα-
καλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. 33 καὶ
ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ᾽ ἰδίαν ἔβα-
λεν τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ καὶ
πτύσας ἥψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ, 34 καὶ ἀναβλέψας
εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἐφφαθά,
35. [εὐθέως] ἠνοιγ. ὅ ἐστιν Διανοίχθητι. 35 καὶ† ‡ἠνοίγησαν″ αὐτοῦ αἱ
ἀκοαί, καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ
οε η ἐλάλει ὀρθῶς. 36 καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ
36. εἴπωσιν ‡λέγωσιν″· ὅσον δὲ † αὐτοῖς διεστέλλετο, *αὐτοὶ″
μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. 37 καὶ ὑπερπερισ-
ˢ‖Matt. 15:32-38. οϛ 14:13, etc. ϛ σῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες, Καλῶς πάντα πεποίηκεν·
c. 6:30, etc. καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ † ἀλάλους λαλεῖν.
Lu. 9:10, etc.
Jo. 6: 1, etc.

VIII. ΚΑʹ 32 1 ˢἘν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ‡πάλιν πολλοῦ″

ad mare Galilaeae inter medios fines Decapoleos. 32 Et adducunt ei surdum et mutum, et deprecantur eum ut inponat illi manum. 33 Et adprehendens eum de turba seorsum misit digitos suos in auriculas, et expuens tetigit linguam eius, 34 et suspiciens in caelum ingemuit, et ait illi, Effetha, quod est adaperire. 35 Et statim apertae sunt aures eius, et solutum est vinculum linguae eius, et loquebatur recte. 36 Et praecepit illis ne cui dicerent: (75, 8.) quanto autem eis praecipiebat, tanto magis plus praedicabant, 37 et eo amplius admirabantur dicentes (76, 6.) Bene omnia fecit, et surdos fecit audire et mutos loqui.

1 In illis diebus iterum cum turba multa esset nec haberent

---

31. ηλθεν δια Σιδωνος BDLΔ. 33. Latt. Syr.Hier. Memph. Æth. | ‡και Σιδωνος ηλθεν ϛ. AX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm.
— εις BDLΔ. 1. 33. 69. | ‡προς ϛ. AX. rel. (om. την θαλασσαν Æth.)
— μεσον] μεσων XE*K.
— Δεκαπολεως] praem. της D.
32. κωφον και BBch.DΔ. Latt. Arm.Zoh. Æth. | *om. και ϛ. AL. rel. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Goth. Arm.MSS.
— μογγιλαλον BLXΔ. 33. 69. EF²HΓ. | ‡μογιλαλον ϛ. AB*Tf.D. 1. rel.
— παρακαλουσιν] παρεκαλουν 33. Vulg. Cl. Syr.Pst.
— αυτον] αυτῳ V.
— την χειρα] την χειραν D. | τας χειρας Δ. 33. a.
33. απολαβομενος] επιλαβομενος E*Γ. | λαβομενος Δ.
— απο] εκ ΔΓ.
— εβαλεν] επεβαλε 69.
— αυτου 1°] om. L. c.
— πτυσας] ante εβαλεν D. a.b.c.i. (Contra, Vulg. f.ff). | ante εις τα ωτα 69.
— γλωσσης] χειρος Δ.
34. εσταναξεν] ανεσταναξεν D. 69.
— εφφαθα ABsL. rel. Memph.Schw. | εφφεθα DGr. Vulg.Cl. c.ff. Effetha Am. epita a. effeta Fuld. b. effecta d. ephpheta f. | επφαθα Δ. Memph.W. αφφαθα Memph.MS. ephatah, taphatch Æth.

34. ὁ εστιν διανοιχθητι] om. Syr.Pst. Syr.Hier.
35. και 1°] †add. ευθεως ϛ. AX. rel. Vulg. c.f. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | om. BDLΔ. 33. a.b.ff.i. Memph.
— ηνοιγησαν BDΔ. 1. | ηνοιχθησαν L. | ‡διηνοιχθησαν ϛ. AX. rel.
— αυτου αἱ ακοαι] αἱ ακ. αυτ. D. Latt. | Contra, ABsL. rel.
— ελυθη] praem. ευθεως L. ευθυς Δ. (Æth.)
— γλωττης Δ.
36. διεστειλατο] ενετειλατο Δ.
— μηδενι] add. μηδεν D. (vid. cap. i. 44).
— λεγωσιν BLΔ. 33. | ‡ειπωσιν ϛ. AD. rel. (vid. Matt. xvi. 20, et cap. viii. 30 var. lect.)
— ὁσον δε....διεστελλετο] om. D. b.c.ff.i. (οἱ δε D*. b.c.ff.i). | Contra, rel. Vulg. a.f.g².l.
— αυτοις 2°] †praem. αυτος ϛ. 69. E. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | add. αυτος 33. | om. ABLXΔ. 1. Vulg. a.f g².l. Memph.
— διεστελλετο] διεστελετο X. | ενετελετο sic Δ.
— αυτοι BDLΔ. 33. f. (vid. b.c.ff.i. supra). Syr.Pst. Memph. Goth. Arm. | *om. ϛ. AX. 1. rel. Vulg. a.g². Syr.Hcl. Æth.
— περισσοτερον] περισσοτερως D.
37. ὑπερπερισσως] ὑπερεκπερισσως D. 1. U.
— εξεπλησσοντο] -ττοντο 69.
— πεποιηκεν] add. ὡς B.Btly. Memph. ut vid.

37. ποιει ακουειν] ακουειν ποιει Δ*.
— αλαλους] †praem. τους ϛ. AD. rel. | om. BLΔ. 33.
1. εκειναις] add. δε D. a.b.c.f.ff.i. Syr.Pst. Goth. (Æth.) | Contra, rel. Vulg. g². Syr.Hcl. Memph. Arm.
— παλιν πολλου BDLΔ. 1. 33. 69. GM. Latt. Memph. Goth. Arm. Æth. | ‡παμπολλου ϛ. A. rel. (πανπολου X). Syrr. Pst.&Hcl.
— εχοντων] add. αυτων D.
— προσκαλεσαμενος] †add. ὁ Ιησους ϛ. X. rel. f. ("cum Jesu" habet ante g²). | om. AB.Bch.DLΔ. 1. 33. KM. Latt. (exc. f). Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.
— μαθητας] †add. αυτου ϛ. ABsX. 33. rel. g². Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. (vid. Matt. xv. 32). | om. DLΔ. 1. Vulg. a.b.c.f.ff.l. Syr.Hcl. Goth.
— λεγει] praem. παλιν Δ.
2. τον οχλον] add. τουτον L. (a.b.c.f.ff). i. Syr.Pst. Memph. | Contra, MSS. Vulg. Syr.Hcl. Arm. Æth. | του οχλου τουτου D.
— ηδη] post ἡμερας 1.
— ἡμεραι ADLX. 33. EFGHKMSUVΓ. | ‡ἡμερας ϛ. Δ. 1. 69. | ἡμεραις τρισι B.
— τρεις] add. εισιν D.
— προσμενουσιν μοι και ALXΔ. 1. 33.

32. deprecabantur Cl. | 33. auriculas ejus Cl. | 34. Ephphetha Cl.
1. diebus illis Cl.

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.

ὄχλου ὄντος καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλε-
σάμενος † τοὺς μαθητὰς † λέγει αὐτοῖς, 2 Σπλαγχνί-
ζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ‡ ἡμέραι″ τρεῖς προσ-
μένουσίν [μοι], καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν. 3 καὶ
ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθή-
σονται ἐν τῇ ὁδῷ· ‡ καὶ τινὲς″ αὐτῶν *ἀπὸ″ μακρόθεν
ἥκασιν. 4 καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
*ὅτι″ Πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι
ἄρτων ἐπ᾽ ἐρημίας; 5 καὶ ‡ ἠρώτα″ αὐτούς, Πόσους
ἔχετε ἄρτους; οἱ δὲ§ ‡ εἶπαν″, Ἑπτά. 6 καὶ ‡ παραγ-
γέλλει″ τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν
τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασεν, καὶ ἐδίδου
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα ‡ παρατιθῶσιν″· καὶ παρέ-
θηκαν τῷ ὄχλῳ. 7 καὶ ‡ εἶχαν″ ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ
εὐλογήσας *αὐτὰ″ εἶπεν ‡ καὶ ταῦτα παρατιθέναι″.
8 ‡ καὶ ἔφαγον″ καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν περισ-
σεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας. 9 ἦσαν δὲ

3. τινὲς γὰρ
– ἀπὸ μακρ. εἰσίν

§ C

6. [καὶ] εὐχαρ.

quod manducarent, convocatis discipulis ait illis, 2 Misereor super turba, quia ecce iam triduo sustinent me nec habent quod manducent, 3 et si dimisero eos ieiunos in domum suam, deficient in via: quidam enim ex eis de longe venerunt. 4 Et responderunt ei discipuli sui, Unde istos poterit quis hic saturare panibus in solitudine? 5 Et interrogavit eos, Quot panes habetis? Qui dixerunt Septem. 6 Et praecepit turbae discumbere supra terram: et accipiens septem panes gratias agens fregit, et dabat discipulis suis ut adponerent, et adposuerunt turbae. 7 Et habebant pisciculos paucos: et ipsos benedixit et iussit adponi. 8 Et manducaverunt et saturati sunt, et sustulerunt quod superaverat de fragmentis, septem sportas. 9 Erant autem qui manducave-

---

rel. Vulg. g^1.*l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. W.&Schw. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xv. 32). mecum sunt et *f.* | προσμενουσιν και B. Memph.MSS. | απο ποτε ὡδε εισιν και D. *a.b.i.* est jam quod hic sunt et *c.ff.*
2. εχουσιν] εχωσιν LXΔ. 33.
3. και εαν] καν L. | om. εαν E.
— εαν απολυσω.... εκλυθησονται] απολυσαι et ου θελω (post οικον) μη εκλυθωσιν et ὁτι (post ὁδῳ) D. *a.b.(ff).i.* (vid. Matt. xv. 32). | Contra, MSS. Vulg. *c.f.* rel.
— οικον αυτων] praem. τον 69. | om. αυτων D. *ff.i.* (h. *a.* om. εις τ. οικ. αυτ. *b*).
— και τινες BDLΔ. 1. 33. (Syr.Pst.) Memph. (ὁτι και τ. D. *supra.* quoniam quidam *a.b.c.i.*) | ‡ τινες γαρ ς. AX. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. ‖ add. εξ D. *c.f.ff.*g^2.*i.l.* Syrr.Pst.&Hcl. | Contra, MSS. *a.b.* rel.
— απο μακροθεν B.*Btly.*DLΔ. 1. 33. 69. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. | *om. απο ς. A X. rel.
— ηκασιν (*St.*) AD. 1. 33. 69. S(ut vid.) Vs. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm Æth. | ηκουσιν (*Elz.*) XEFGHKMUΓ. | εισιν BLΔ. Memph.
4. ὁτι ποθεν BLΔ. | *om. ὁτι ς. AD. rel. (vid. Matt. xv. 33).
— τουτους] om. 1. | om. *hic* Syr.Pst.
— ὡδε] om. D. 69. H. Vulg.MS. *b.c.ff.i.*

Goth. | Contra, MSS. Vulg.*Cl.* et *Am.* rel. | ante δυν. 1. *f.* (ante τουτους *a.* post αρτων *l*).
4. αρτων] αρτον 1. FHKΓ. | add. hos omnes Syr.Pst. | praem. αυτους 1.
— επ᾽ ερημιας BDL. rel. Latt. rel. | επ᾽ ερημιαις AK. | επ᾽ ερημαις Δ.
5. ηρωτα BLΔ. | ‡ επηρωτα ς. AD. rel. | επηρωτησεν M. Vulg. *b.f.ff.*$g^{1.2}$. Syr. Pst. (Contra, *a.c.* Syr.Hcl.)
— εχετε αρτους ABsL. 1. rel. Goth. Arm. | αρτους εχετε D. 33. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Æth. (vid. cap. vi. 38 et Matt. xv. 34). | om. αρτους X.
— ειπαν B.*Btly.*Δ. | ‡ ειπον ς. ACD. rel. ‖ add. αυτῳ L. *i.l.* Syr.Pst. Æth.
6. παραγγελλει B.*Bch.Blc.*DLΔ^2. (παραγγελει B.*Btly.*Δ*) *Orig.* iii. 510^a. de hac historia habet οὐ κελεύει ἀλλὰ παραγγέλλει· vid. et Matt. xv. 35. | ‡ παρηγγειλεν ς. AC. rel. vv. (quae saepe praesentem per praet. exprimunt).
— της γης] την γην 1. 33. (vid. Matt. xv. 35).
— ευχαριστ.] praem. και CDSV. *a.f.*g^1. Syr.Pst. Goth. Æth. | Contra, ABsLX. 1. 33. rel. Vulg. *b.c.ff.* Syr.Hcl. Memph. Arm.
— παρατιθωσιν BCLΔ. 33. 69. M. | ‡ παραθωσιν ς. AD. rel.
7. ειχαν B.*Btly.*DΔ. | ‡ ειχον ς. AC. rel.
— ευλογησας] ευχαριστησας D.
— αυτα post ευλογ. BCLΔ. Memph.

(Æth.) | *ante* ευλογ. 1. 69. M. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | ταυτα ante ευλογ. AFK. | **non habent* ς. D X. 33. EGHSUVΓ.
7. και ταυτα παρατιθεναι B.*Btly.Blc.*LΔ. Memph. (om. και B.*Bch.*) | και ταυτα παραθετε C. | και αυτα παραθετε 33. | αυτα παραθειναι V. | και αυτους εκελευσεν παρατειθεναι D. | παρατεθηναι και αυτα A. | ‡ παραθειναι και αυτα ς. X. 69. M*. rel. (παραθηναι EFHKΓ). Syr.Hcl. Goth. (Æth.) (om. και Syr.Pst.) | παρατιθεναι τῳ οχλῳ M^2*mg.* | παραθειναι tantum 1. Latt. Arm. (vid. Luc. ix. 16).
8. και εφαγον BCDLΔ. 1. 33. Latt. Syr. Pst. Memph. Æth. | add. δε B.*Btly.* | ‡ εφαγον δε ς. AX. 69. rel. Syr.Hcl. Goth. [Arm.]
— εχορτασθησαν] add. παντες 33. KM. (vid. Matt. xiv. xv. et cap. vi.)
— περισσευματα] praem. τα C. Memph. | περισσευσαντα 33. (vid. Joh. vi. 12). | το περισσευμα των D.
— κλασματων] om. Δ. | κλασματα 33.
— ἑπτα σπυριδας] σπ. ἑπτα L. *b.* σφυριδας ζ. D. | Contra, rel. Latt. rel.
— σπυριδας A^2BCLXΔ. 1. 33. rel. | σφυριδας A*D. ‖ add. πληρεις 33. 69. *i.* (vid. Matt.)

---

2. turbam *Cl.* | 4. Unde illos quis poterit *Cl.* | 6. super *Cl.*

ABCD.
LXΔ.
1. 33. 69.
EFGHKMSUVΓ.

[οἱ φαγόντες] ὡς τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐ-
τούς.
33 10 Καὶ ‡εὐθὺς″ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά.
t‖Matt. 16:1-4. 12:38-40. Lu. 12:54-56. οζ δ 11 t καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συνζητεῖν
αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐ-
οη ϛ ρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. 12 καὶ ἀναστενάξας τῷ
12. [αὐτοῦ] πνεύματι αὐτοῦ λέγει, Τί ἡ γενεὰ αὕτη ‡ζητεῖ ση-
— [ὑμῖν] μεῖον″; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ
σημεῖον.
34 13 Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς ‡πάλιν ἐμβὰς″ [εἰς† πλοῖον]
u‖Matt. 16:5-12. Lu. 12:1. ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν. 14 u καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν
ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν
ΚΒ' οθ β τῷ πλοίῳ. 15 καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς λέγων, Ὁρᾶτε,
βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης
π ϛ Ἡρώδου. 16 καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους†, ὅτι

rant quasi quattuor milia: et dimisit eos.

10 Et statim ascendens navem cum discipulis suis venit in partes Dalmanutha. 11 (77, 4.) Et exierunt Pharisaei et coeperunt conquirere cum eo, quaerentes ab illo signum de caelo temtantes eum. 12 (78, 6.) Et ingemescens spiritu ait, Quid generatio ista quaerit signum? Amen dico vobis, si dabitur generationi isti signum.

13 Et dimittens eos ascendens iterum abiit trans fretum. 14 Et obliti sunt sumere panes, et nisi unum panem non habebant secum in navi. 15 (79, 2.) Et praecipiebat eis dicens, Videte cavete a fermento Pharisaeorum et fermento Herodis. 16 (80, 6.) Et cogitabant ad alterutrum di-

---

9. οἱ φαγοντες] om. BLΔ. 33. Memph. | Contra, ACDX. 1. 69(*sic*). rel. Latt. rel. (vid. cap. vi. 44).
— ὡς] ὡσει M.
— τετραχισχιλιοι] add. ανδρες ΔG. *a.b.c.ff.i.* (vid. Matt. xv. 38 et cap. vi. 44). | om. MSS. Vulg. *f.* rel.
10. ευθυς BCLΔ. (1. 69). (‡ευθεως ϛ. (A)X. 33. rel.) Vulg. *a.f.g*^1.2. Memph. Arm. (Æth.) | post εμβας A. 1. 69. KMU. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | om. D. *b.c.ff.i.*
— εμβας] ανεβη D (et και ante ηλθεν) *a.f.* (vid. Matt. xv. 39). ‖add. αυτος B. | praem. αυτος D. *b.i.* praem. Jesus *c.ff.* | non habent ACL. rel. Vulg. *a.f.g*^1.
— το πλοιον] om. το L. 1. 33. 69. Goth. (om. μετα των μαθητων αυτου Memph. vid. Matt. xv. 39).
— ηλθεν] add. ὁ Ιησους L.
— μερη] ὁρια D*Gr.* *c.f.* Arm.Usc. (vid. Matt. xv. 39).
— Δαλμανουθα ACLXΔ. 33. rel. Syr.Hcl. mg.*Graece.* Vulg. *f.g*^1.2. Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W.&Schw. (Arm.) Æth. | Δαλμανουνθα B. | Μελεγαδα D*. Μαγαδα D^2. Magedan *a.b.(c).ff.i.* codd. ap. Aug. et Hier. (vid. Matt. xv. 39). | Μαγδαλα 1. 69. Memph.ap.Mareschallum. Goth.
11. εξηλθον] -θοσαν D. (om. και εξηλθον 33. *c.* et οἱ φαρισ. post ηρξαντο habent).
— συνζητειν αυτῳ, ζητουντες] συζητουντες 69.

11. αυτῳ] praem. συν D*Gr.* Vulg. *a.b.c.f.ff.g*^1.2. "ab" *i.*
— ζητουντες παρ' αυτου] om. Δ.
— σημειον] praem. το D.
— απο] εκ 69.
12. αναστεναξας] στεναξας M*.
— αυτου] om. D. 1. M*Γ. Vulg. *b.g*^2.*l.* | Contra, rel. *a.c.f.ff.g*^1. rel. | ἑαυτου AL.
— λεγει] ειπε Γ.
— τι] ὁτι C. *Orig.* iii. 429^b. | Contra, rel.
— ζητει σημειον BCDLΔ. 1. 33. *Am. Tol. a.b.c.i.l.* Syr.Pst. Memph. Æth. | ‡σημειον επιζητει ϛ. AX. rel. Vulg.*Cl.* *f.g*^1.2. Syr.Hcl. Goth. Arm. *Orig.* iii. (vid. Matt. xvi. 4).
— ὑμιν] om. BL. | Contra, ACD. rel. vv. *Orig.* iii.
— ει] ου Δ. 69. (vid. Matt. xvi. 4). | Contra, rel. *Orig.* iii.
— ταυτῃ] αυτῃ LFHΓ. | Contra, rel. *Orig.* iii.
13. αυτους] αυτου A.
— παλιν εμβας BCDLΔ. 33. 69. *a.i.* (? Arm.) Æth. | ‡εμβας παλιν ϛ. A X. 1. rel. Vulg. *f.ff.g*^1.2. Syr.Hcl. Goth. | om. παλιν *b.c.* Syr.Pst. Memph.
— εις πλοιον AX. 33. EFGMSV. (εις †το″ πλοιον ϛ. D. 1. 69. HsKsUΓ. vid. ver. 10). Vulg.*Cl.* *a.b.c.f.g*^2.*i.* vv. rel. (vid. ver. 10). | om. BCLΔ. *Am. Tol. ff.g*^1.
14. επελαθοντο] επελαθεντο B**Bch.* ‖add. οἱ μαθηται D. *c.* | add. οἱ μαθηται αυτου 69. U. (vid. Matt. xvi. 5). | Contra, rel.

14. λαβειν post αρτους 33. 69. Vulg.*Cl.* (vid. Matt. xvi. 5).
— και ει μη ἑνα αρτον ουκ ειχον ABC. rel. Vulg. (*b*).*f.g*^1. | ει μη ἑνα αρτον ειχον D. *a.*(*c*).(*ff*).*g*^2.(*i*). Arm. | ἑνα μονον αρτον εχοντες 1. | ἑνα μονον εχοντες αρτον 69.
— μεθ' εαυτων] μετ εαυτων D. | om. Syr. Pst.MSS.
15. διεστελλετο] διεστειλατο 69. EF. | ενετειλατο Δ.
— ὁρατε] om. D. 1. *Tol. a.* Arm. | Contra, rel. Vulg. *b.c.f.ff.g*^2.*i.* ‖add. και C. 69. Vulg.*Cl.* *c.f.l.* Memph.Schw. Æth. (vid. Matt. xvi. 6). | Contra, rel. *Am. g*^2. Memph.W. rel. [*a.b*].
— βλεπετε] om. Δ. *b.ff.i.* | Contra, Vulg. *a.c.g*^2. rel.
— και της ζυμης] om. και B.*Btly.* | και απο τ. ζ. Δ. 1. 69. G. *a.f.g*^1.2.
— Ἡρωδου] των Ἡρωδιανων 1. 69. G. *Tol. i.* Arm.
16. αλληλους] †add. λεγοντες ϛ. ACL. rel. Vulg.*f.g*^1.2. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xvi. 7). | om. BD. 1. *a.b.c.ff.i.*
— εχουσιν B. 1. *c.* Memph. | ειχαν D. *a.b.ff.g*^2.*i.* | ‡εχομεν ϛ. ACL. rel. Vulg. *f.g*^1. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. (εχωμεν K). De persona verbi, vid. Matt.
17. ὁ Ιησους *ante* λεγ. αυτ. ACDΔ^2. (om. ὁ)

12. signum quaerit *Cl.* | 13. ascendit iterum navim et abiit *Cl.* | 14. panes sumere *Cl.* | 15. et cavete *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
16. ἔχομεν

ἄρτους οὐκ ‡ ἔχουσιν″. 17 καὶ γνοὺς [ὁ Ἰησοῦς] λέγει
αὐτοῖς, Τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω
νοεῖτε οὐδὲ συνίετε; † πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρ-
δίαν ὑμῶν; 18 ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ
ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; καὶ οὐ μνημονεύετε; 19 ὅτε
τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους
πόσους κοφίνους ‡ κλασμάτων πλήρεις″ ἤρατε; λέ-
γουσιν αὐτῷ, Δώδεκα. 20 Ὅτε [δὲ] τοὺς ἑπτὰ εἰς
τοὺς τετρακισχιλίους πόσων σπυρίδων πληρώματα
κλασμάτων ἤρατε; οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτά. 21 Καὶ ἔλε-
γεν αὐτοῖς, Πῶς ‡ οὔπω″ συνίετε;

20. καὶ λέγουσιν αὐτῷ

ΚΓ′ πα/ι

35 22 Καὶ ‡ ἔρχονται″ εἰς Βηθσαϊδάν· καὶ φέρουσιν
αὐτῷ τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ
ἅψηται. 23 καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ
‡ ἐξήνεγκεν″ αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης, καὶ πτύσας εἰς
τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα

23. ἐξήγαγεν
— χ. αὐτοῦ

centes quia panes non habemus.
17 Quo cognito Iesus ait illis,
Quid cogitatis quia panes non
habetis? nondum cognoscitis
neque intellegitis? adhuc cae-
catum habetis cor vestrum?
18 Oculos habentes non videtis
et aures habentes non auditis?
nec recordamini, 19 quando
quinque panes fregi in quinque
milia, et quot cophinos frag-
mentorum plenos sustulistis?
Dicunt ei, Duodecim. 20 Quan-
do et septem panes in quattuor
milia, quot sportas fragmento-
rum tulistis? Et dicunt ei,
Septem. 21 Et dicebat eis, Quo-
modo nondum intellegitis?

22(81,10.) Et veniunt Bethsaida:
et adducunt ei caecum, et roga-
bant eum ut illum tangeret.
23 Et adprehendens manum cae-
ci eduxit eum extra vicum, et
expuens in oculos eius inpositis
manibus suis interrogavit eum

rel. *Am. Fuld. a.c.f.*g^2. rel. (vid. Matt. xvi. 8). | *post* L. Vulg.*Cl. b.ff.* | om. BΔ*. *i.* Memph.

17. διαλογιζεσθε] add. εν ταις καρδιαις ὑμων DU. *a.b.c.ff.*g^2. Syr.Hcl.* Arm. Æth. (vid. cap. ii. 8; Luc. v. 22). | add. εν ἑαυτοις 69. M. (vid. Matt. xvi. 8). | add. postea ολιγοπιστοι 69. Syr.Hcl.* Arm. (vid. Matt.) | non habent ABC. rel. Vulg. *f.* Syr.Pst. Memph. Goth.

— εχετε] εχομεν Δ.

— ουδε συνιετε] om. 1. | και συιετε Δ. ‖ † add. ετι ϛ. AX. 69. rel. Vulg. *f.*g^2. Syrr.Pst.&Hcl. "sic" *b.c.d.*ff^2*.i.* ("quia" Goth.) | om. BCDLΔ. 1. 33. *a.* Memph. Arm. Æth.

— πεπωρωμενην εχετε την καρδιαν ABC. rel. Vulg. *f.*g^2*.l.* | πεπωρωμενη (πεπηρ. D* corr.[1]) εστιν ἡ καρδια D. *a.*(*b.c.d.ff.i*). Æth.

18. και ου] ουδε D. Latt. (vid. Matt. xvi. 9). | Contra, rel.

19. ὁτε] ὁτι Δ. 69. (om. *b.c.ff.i.* Memph).

— αρτους] add. τους D. | add. οὑς 69. *b.c.ff.i.k.* Memph.

— πεντακισχιλιους] add. ανθρωπους Δ (om. τους ante). *a.b.c.ff.*$g^{1.2}$*.l.* | Contra, Vulg. *f.i.k.*

— ποσους] ὁσους U. ‖ praem. και CDΔ. 1. 33. M. *Am. f.*$g^{1.2}$*.l.* Arm. Æth. (vid. Matt. xvi. 9). | Contra, ABsLX. rel. Vulg.*Cl. a.b.c.ff.i.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth.

— κλασματων πληρεις ηρατε BCLΔ. 1. 33. Vulg. $g^{1.2}$*.l.* Syr.Pst. | κλασματων ηρατε πληρεις DGr. | ‡ πληρ. κλασμ. ηρ. ϛ. AX. rel. *f.* Syr.Hcl. Goth. | sustulistis cophinos fragmentis plenos Memph. ηρ πλ. κλ. αρτ. Arm. Æth. (πληρεις] πληρης AFGM. | om. 69. *a.b.c.d.ff.i.k*).

20. ὁτε δε ADX. 1. 33. rel. *a.ff.i.* Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. [*b*]. | ὁτε δε και C. *f.* | και ὁτε B.*Bch. c.* Syr.Pst. | ὁτε B*Btly.*L. | ὁτε και Δ. Vulg. $g^{1.2}$. ("et" Memph.)

— τους ἑπτα] om. τους Δ. ‖ add. αρτους C. 69. M². Vulg. *c.f* g^2*.l.* Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xvi. 10). | Contra, ABsD. rel. *a.ff.i.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. [*b*].

— τους τετρ.] om. τους LΔ. | add. ανθρωπους Δ. *c.*g^2.

— ποσων σπυριδων πληρωματα ABsC. rel. (*f.k*). Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Goth. (Æth.) [*b*]. (πληρωματων E*). | ποσας σφυριδας D. Vulg. *a.c.ff.*$g^{1.2}$*.i.* Arm. (vid. Matt. xvi. 4). (ποσους κοφινους κλασματων πληρεις Δ).

— οἱ δε ειπον ADX. 1. 33. rel. *b.c.i.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (qui dixerunt *a. ff*). | και λεγουσιν B.*Bch.Blc.*CL. Vulg. g^2. Memph. Æth. (λεγουσιν tantum B.*Btly.*Δ. g^1*.k.l.* Syr.Pst.) vid. ver. 19. ‖ add. αυτῳ BCLΔ. Vulg. $g^{1.2}$*.l.* Memph. Æth. (vid. ver. 19). | Contra, ADX. 1. 33. rel. *a.b.c.f.ff.i.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm.

21. ελεγεν ABsCLXΔ. 33. 69. rel. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. | λεγει DFK. *a.b.c.f.ff.*$g^{1.2}$*.i.k.* Syr.Pst. | ειπεν 1. Goth.

21. πως ουπω ADGr.X. 33. MU. Vulg. *a.c.ff.*$g^{1.2}$*.i.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | ουπω CLΔ. 1. K. *k.* | ‡ πως ου ϛ. Bs. rel. *b.d.* Memph. (Æth.) vid. Matt. xvi. 11. | πως ουν ουπω 69. *f.* (Arm.)

— συνιετε ACLΔX. rel. | νοειτε BD². (vid. Matt.) | συννοειτε D*.

22. ερχονται BCDLΔ. 33. 69. Vulg. g^1*.k.* Memph. Arm. | venerunt *a.b.c.f.ff.* Goth. Æth. | ‡ ερχεται ϛ. AX. rel. Syrr.Pst.&Hcl.

— Βηθσαιδαν ABsL. rel. Vulg.*Cl.* (Βηθσαιδα C. 1. 33. 69. *Am. c.*g^1.) Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | Βησσαιδα Δ. | Βηδσαιδα *k.* Memph. | Betsaidam *b.* | Βηθανιαν D. *a.f.ff.i.l.* Goth.

— τυφλον] add. δαιμονιζομενον Δ.

23. επιλαβομενος της χειρος] λαβομενος την χειρα D.

— του τυφλου] αυτου 1. (non om. 69).

— εξηνεγκεν BCLΔ. 33. | ‡ εξηγαγεν ϛ. ADX. 1. rel. Vulg. *f.* vv. rel. (produxit *a.* duxit *b.c.ff.*g^2).

— επιθεις] praem. και 1. 69. G. *b.c.*

— αυτῳ επηρωτα αυτον .... επεθ. τας χειρας ver. 25.] om. 33.

— αυτῳ] αυτου AΔK. Vulg. *f.l.* Syr.Pst. Memph. Goth. | Contra, BsCD. rel. *a.b.c.ff.*g^2*.i.* Syr.Hcl. rel. (om. *k*).

— επηρωτα] επερ. D.

17 ait illis Jesus *Cl.* | nec intell. *Cl.* | 19. *om* et *Cl.* | 22. Bethsaidam *Cl.* | 23. apprehensa manu *Cl.*

ABCD.
LXΔ.
1. 33. 69.
EFGHKMSUVΓ.
23. βλέπεις
25. ἐπέθηκεν
— καὶ ἐνέβλεψεν
26. [μηδὲ εἴπ. τ. ἐ. τ. κώμῃ].
ΚΔ′ πβ
ᵛ||Matt. 16:13-20. α
||Lu. 9:18-21.
28. οἱ δὲ εἶπαν
πγ β

αὐτὸν εἴ τι βλέπει. 24 καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν, Βλέπω
τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας.
25 εἶτα πάλιν ‡ ἔθηκεν″ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αὐτοῦ, καὶ ‡ διέβλεψεν″, καὶ ‡ ἀπεκατέστη″, καὶ
‡ ἐνέβλεπεν″ τηλαυγῶς ‡ ἅπαντα″. 26 καὶ ἀπέστειλεν
αὐτὸν εἰς † οἶκον αὐτοῦ λέγων, Μηδὲ εἰς τὴν κώμην
εἰσέλθῃς, μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ.

si aliquid videret. 24 Et aspiciens ait, Video homines velut arbores ambulantes. 25 Deinde iterum inposuit manus super oculos eius, et coepit videre, et restitutus est ita ut videret clare omnia. 26 Et misit illum in domum suam dicens, Vade in domum tuam, et si in vicum introieris, nemini dixeris.

36 27 ᵛ Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν
τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων [αὐτοῖς],
Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; 28 οἱ δὲ ἀπε-
κρίθησαν * αὐτῷ λέγοντες″, Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν,
καὶ ἄλλοι Ἡλίαν, ἄλλοι δὲ ‡ ὅτι εἷς″ τῶν προφητῶν.
29 καὶ αὐτὸς ‡ ἐπηρώτα αὐτούς″, Ὑμεῖς δὲ τίνα με
λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς † ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Σὺ
εἶ ὁ χριστός. 30 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ
λέγωσιν περὶ αὐτοῦ.

27 (82, 1.) Et egressus est Iesus et discipuli eius in castella Caesareae Philippi: et in via interrogabat discipulos suos dicens eis, Quem me dicunt esse homines? 28 Qui responderunt illi dicentes, Iohannen baptistam, alii Heliam, alii vero quasi unum de prophetis. 29 Tunc dicit illis, Vos vero quem me dicitis esse? Respondens Petrus ait ei, Tu es Christus. 30 (83, 2.) Et comminatus est eis ne cui dicerent de illo.

---

23. βλεπει ABsD²LX. 1. 69. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | βλεπεις CD*Gr.Δ. Memph. Æth.
24. ελεγεν ABsLX. 1. rel. Syr.Hcl. Memph. | λεγει D. 69. Vulg. a.b.f.g¹·². | ειπεν C. c.ff.k. Syr.Pst. [h. 33].
— ὁτι ὡς δενδρα ὁρω (St. Elz. 1624.) ABC*LXΔ. 69. EFGHKM*SUVΓ. (h. 33). Goth. | ὡς δενδρα (om. ὁτι et ὁρω) (Elz. 1633.) C²D. 1. Mmg.** Vulg. a.b.c.f.ff.g¹·². k. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth.
— περιπατουντας] ante ὡς δενδρα Arm. | περιπατουντα F.
25. ειτα ABsC. rel. Vulg. a.f. Syr.Hcl. Memph. Goth. | και D. b.c.ff.i.k. Æth. | om. Syr.Pst. Arm.
— εθηκεν BL. | ‡επεθηκεν ϛ. ACXΔ. rel. (h. 33). Vulg. b.c.d.f.ff.i.k. | επειθεις DGr. a. (vid. ver. 23).
— και διεβλεψεν και BC*LΔ. 1. k. Memph. Æth.(sic). | και ενεβλεψεν και C². | και ηρξατο αναβλεψαι και D. Vulg. b.c.ff.i.l. | ‡και εποιησεν αυτον αναβλεψαι και ϛ. AX. 33. rel. a.f. Syr.Hcl. Goth. | και εποιησεν αυτον αναβλεψαι και διεβλεπεν και 69. | om. Syr.Pst. | et aperuit et videbat et Arm.
— απεκατεστη CLΔ. | αποκατεστη B. | απεκατεσταθη AX. 33. 69. EFGHKMSVΓ. | ‡αποκατεσταθη ϛ. D. 1. U.
— και ενεβλεπεν BL. 69(sic). Syr.Pst. | και ανεβλεπε Δ. | και ανεβλεψεν FM. | ‡και ενεβλεψεν ϛ. ACX. 1. 33. rel. Syr.Hcl. Memph. | ὡστε αναβλεψαι D. Latt.
25. τηλαυγως] δηλαυγως C(L)Δ. | δηλως 33.
— ἁπαντα BC*LΔ. 1. 69. (παντα D). omnia Vulg. a.b.f.ff.i. Arm. omne Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Æth. | ‡ἁπαντας ϛ. AC²XM(sic). rel. Goth. | om. 33. c.k.
26. οικον] †praem. τον ϛ. XΔ. rel. Memph. | om. ABCDL. 33. EFHKSVΓ. Goth.
— λεγων] και λεγει αυτῳ D. | Contra, rel. Latt. [c]. rel. || add. ὑπαγε εις τον οικον σου και D. 69. Vulg. a.b.f.ff. g¹·²·l. (vid. ii. 11, etc.) vid. Arm. infra. | om. ABC. rel. c.k. vv.
— μηδε εις την κωμην εισελθῃς ABCL. 1. 33. (69). rel. a. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Goth. Arm. Æth. (μηδε] εαν 69). | et si in vicum introieris Vulg. (b).(f).ff.g¹·²·l. Syr.Hcl.mg. | om. D. c.k. || add. sed vade in domum tuam et si in vicum introieris Arm.
— μηδε ειπῃς τινι εν τῃ κωμῃ ACXΔ. 1mg. (man. rec.) 33. rel. Syrr.Pst.&Hcl. txt. Goth. Arm. Æth. (ne cui diceret in castellum c. nemini dixeris in castello k). | μηδενι ειπῃς εις την κωμην D. i. | μηδενι ειπῃς μηδε εν τῃ κωμῃ 69. | nemini dixeris (tantum) Vulg. b. f.ff.g¹·²·l. Syr.Hcl.mg. nec cuiquam dicas a. | om. BL. 1*. Memph.
27. τας κωμας Καισαρειας] Καισαριαν D. a.b.ff.i. | Contra, rel. Vulg. c.f.k.
— αυτου 2°] om. A. Arm.
— αυτοις] om. DLΔ. a.b.k. Arm. | Contra, ABsCX. 1. rel. Vulg. c.f.ff. rel. (h. 33).
27. τινα] τι K.
— ειναι] ante οἱ ανθρωποι D. Vulg. a. (c).f.ff. | Contra, b.g².i.k.
28. απεκριθησαν ADX. 1. 33. rel. Vulg. a.b.c.f. Syr.Hcl. Goth. Arm. (vid. Luc. ix. 19). | ειπαν BCLΔ. k. Syr.Pst. Memph. Æth. (vid. Matt. xvi. 14).
— αυτῳ λεγοντες BC*DLΔ. 69. Vulg. a.b.c l. Memph. | αυτῳ C². 33. Æth. illi omnes k. dicentes f. Arm. | *om. ϛ. AX. 1. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (vid. Matt. et Luc.)
— Ιωαννην] praem. ὁτι B. Syr.Pst. | praem. οἱ μεν C*Δ. 69. (vid. Matt. xvi. 14).
— και αλλοι Ἡλιαν ABsC. rel. ff.i. rel. [Æth.] | αλλοι δε Ἡλιαν D. 69. a.f.k. Memph.MS. (vid. Matt. xvi. 14 et Luc. ix. 19). | αλλοι Ἡλιαν ΔV. Vulg. b.c. (h. 33).
— αλλοι δε] και αλλοι 69.
— ὁτι εἱς BC*L. Memph. | ὡς ἑνα D. Vulg. a.b.c.f.ff.i.l. | ‡ἑνα ϛ. AC³X. rel. k. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (vid. Matt. xvi. 14). [Æth.]
29. και αυτος ABsC. rel. Syr.Hcl. Memph. Goth. | αυτος δε D. a.(c).ff. "tunc" Vulg. b.f. (Jesus Syr.Pst.) | om. 1. k. Arm. Æth. (vid. Matt. xvi. 15).
— επηρωτα αυτους BC*DLΔ. a.(c).(ff). Memph. | ‡λεγει αυτοις ϛ. AC³X. rel. Vulg. b.(f). (Syrr.Pst.&Hcl.) Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xvi. 15). | om. k.
— αποκριθεις] †add. δε ϛ. CDXΔ. 1. rel.

23. si quid Cl. | 25. clare videret Cl. | 27. castello Am. | 29. esse dicitis Cl.

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
w || Matt. 16:21-23. || Lu. 9:22. 24: 6.

31 w Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι
‡ ὑπὸ″ τῶν πρεσβυτέρων καὶ * τῶν″ ἀρχιερέων καὶ
* τῶν″ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ τρεῖς
ἡμέρας ἀναστῆναι· 32 καὶ παῤῥησίᾳ τὸν λόγον ἐλά-
πδ ς λει. καὶ προσλαβόμενος ‡ ὁ Πέτρος αὐτὸν″ ἤρξατο
ἐπιτιμᾷν αὐτῷ. 33 ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς
33. λέγων μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησεν † Πέτρῳ ‡ καὶ λέγει″,
″Υπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ
πε β x||Matt.16:24-27. ||Lu. 9:23-26. θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. 34 x καὶ προσκαλε-
σάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν
34. ἐλθεῖν αὐτοῖς, ‡ Εἴ τις″ θέλει ὀπίσω μου ‡ ἀκολουθεῖν″, ἀπαρ-
νησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ
y Matt. 10:39. Lu. 17:33. Jo. 12:25. ἀκολουθείτω μοι. 35 y ὃς γὰρ ‡ ἐὰν″ θέλῃ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ᾽ ἂν ‡ ἀπολέσει″
‡ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν″ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου,
† σώσει αὐτήν. 36 τί γὰρ ὠφελήσει * τὸν″ ἄνθρωπον,

31 Et coepit docere illos quoniam oportet filium hominis multa pati et reprobari a senioribus et a summis sacerdotibus et scribis et occidi et post tres dies resurgere, 32 et palam verbum loquebatur. (84, 6.) Et adprehendens eum Petrus coepit increpare eum. 33 Qui conversus et videns discipulos suos comminatus est Petro dicens, Vade retro me, satana, quoniam non sapis quae dei sunt sed quae sunt hominum. 34 (85, 2.) Et convocata turba cum discipulis suis dixit eis, Si quis vult post me sequi, deneget se ipsum et tollat crucem suam, et sequatur me. 35 Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet eam: qui autem perdiderit animam suam propter me et evangelium, salvam eam faciet. 36 Quid enim proderit homini, si lucretur

---

f.ff. Goth. Arm. (vid. Matt. xvi. 15; Luc. ix. 30). | praem. *και* A. 33. *a.b.i.(k).* Æth. [*c*]. | om. B.*Btly.*L. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. *sic.* Memph. *Eus.* D.E. 121c.
29. *αυτῳ*] om. 33. *Eus.*
— *χριστος*] add. *ὁ υἱος του θεου* L. *sic* et postea *του ζωντος* 69. Syr.Pst. Syr. Hier. (vid. Matt.) | add. Jesus filius Dei vivi *b.* | non habent ABCD. rel. Vulg. *a. c.f.k.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iii. 534a. *diserte. Eus.* D.E. *dis.*
30. *αυτοις*] *αυτῳ* Δ. *c.* | Contra, *Orig.* iii. 532c. *Eus.* D.E. 121c. || add. *ὁ Ιησους* M. *c.* | Contra, *Orig. Eus.*
— *λεγωσιν* ABsLXΔ. rel. *Orig. Eus.* | *ειπωσιν* CDG. (vid. Matt. xvi. 20).
31. *ηρξατο*] praem. *απο τοτε* 69. (vid. Matt. xvi. 21).
— *αυτους*] om. V.
— *ὑπο* BCDL. 33. GK. | ‡ *απο* ς. AXΔ. rel. (vid. Matt. et Luc. ix. 22).
— *των αρχ.* B.*Btly.*CDXEHMUV. Goth. | * om. *των* ς. ALΔ. rel. (hiat 33). vid. Matt. et Luc. || praem. *απο* D. Vulg. *a.b.f.k.* Syr.Pst. | Contra, rel. *c. ff.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. | (*αρχ.* ante *πρεσβ.* 69).
— *των γραμ.* B.*Btly.*CDL. 69. EFHMU VΓ. (om. *b*). | * om. *των* ς. AXΔ. 1. 33. rel. Goth. (vid. Matt. et Luc.)
— *μετα τρεις ἡμερας* ABCD*Gr.* rel. Vulg. (*a*).*b.c.f.ff.*(*k*). (Syr.Pst.MS.) Syr. Hcl. Memph. Goth. | *τῃ τριτῃ ἡμερᾳ* 1. 33. 69. *d.g*1. Syr.Pst.impr. Arm. Æth. (vid. Matt. xvi. 21; Luc. ix. 22 et xxiv. 7). *Iren.* 206. (vid. et Luc. xxiv. 7). *Just.* Tr. 51, 76 ad locum Matt. respicere videtur.
32. *προσλαβομενος*] *προσκαλεσαμενος* Γ.
— *ὁ Πετρος αυτον* BL. *a.* | ‡ *αυτον ὁ Πετρος* ς. AC. rel. Vulg. *f.k.* Memph. Goth. Arm. (vid. Matt. xvi. 22). | om. *αυτον* D. [*b.c.ff.i*].
33. *ὁ δε*] add. *Ιησους* AK. *f.* Syr.Hcl.
— *επιστραφεις*] *στραφεις* 33. (vid. Matt. xvi. 23).
— *Πετρῳ*] † praem. *τῳ* ς. AC. rel. (vid. Matt.) | om. BDL.
— *και λεγει* BCLΔ. *ff.k.* Syr.Pst. Memph. Æth. | ‡ *λεγων* ς. AD. rel. Vulg. *a.b.c.f.* Syr.Hcl. Goth. Arm. || add. *αυτῳ* Δ. *k.*
— *τα των ανθρ.*] om. *τα* D*Gr.*
34. *αυτοις* ABsCL. rel. Vulg. *f.* vv. *Orig.* i. 282a. *Orig. Int.* iii. 543d. | om. DXΔ. *a.b.c.ff.i.k.*
— *ει τις* BC*DLΔ. 1. 33. 69. Vulg. *a.b.c. f.ff.i.l.k.* Syr.Hcl.mg. Arm. *Orig.* i. *Orig. Int.* iii. (vid. Matt xvi. 24; Luc. ix. 23). | ‡ *ὁστις* ς. AC2X. rel. Syrr.Pst.&Hcl. txt. Memph. Goth. Æth.
— *ακολουθειν* C*DX. 1. EFGHMSUV. Vulg. (*a.b*).*f.*(*ff*).*i.* Goth. Æth. *Orig.* i. | ‡ *ελθειν* ς. AB.*Blc.*C2Ls. 33. 69. KΓs. *c.g*1.*k.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Orig. Int.* iii. (vid. Matt.) | *ελθειν και ακολουθιν* Δ.
— *απαρνησασθω εαυτον και αρατω*] *επαρατω tantum* Δ. (*αρνησασθω* D).
— *μοι*] *μου* 1.
35. *γαρ εαν* B.*Btly.*CΔ. 1. 33. KM. | ‡ *γαρ αν* ς. AD. rel. *Orig.* i. 282a.
— *την ψυχην αυτου σωσαι* ACDL. rel. (*ἑαυτου* D2). | *την ἑαυτ. ψυχ.* B.*Btly.* (in coll.) *Orig.* i.
— *ὁς δ᾽ αν απολ. τ. ψυχ. αυτ.*] om. D*. *k.* Æth. | *ὁς δ᾽ αν απολεσει αυτην* D2. *i**. *Orig. Int.* iv. 611c.
— *απολεσει* 2° B.*Btly* CD2ΔΓ*Tf.* | ‡ *-σῃ* ς. AL. rel. *Orig.* i. 282b. (vid. Matt. xvi. 25; Luc. ix. 24).
— *την εαυτου ψυχην ἑνεκ.* B.*Bch.*C3X. 69. EFGHKMSUV. | ‡ *την ψυχ. αυτ. ἑνεκ.* ς. AC*LΔ. 1. 33. (vid. Matt. et Luc. *et supra*). | *αυτην* D2 *supra.* Γ.
— *εμου και*] om. D. *a.b.i.k.* Arm. Æth. *Orig.* i. | Cont., MSS. Vulg. *c.f.ff.* rel. (*εμου η* Δ).
— *και του ευαγγελιου*] om. 33. *ff.* (vid. Matt. et Luc.)
— *σωσει*] *εὑρησει* 33. (vid. Matt.) || † praem. *οὑτος* ς. C2. 69. M*mg.* rel. (vid. Luc.) | om. ABC*(ut vid.)DLX*Tf.*Δ. 1. 33. KM*. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* i.
36. *ωφελησει* ACDXΔ. 1. rel. Vulg. *b.c.f. ff.k.* Syr.Hcl. *Orig.* i. 282b. | *ωφεληθησεται* 33. (vid. Matt. xvi. 26.) | *ωφελει* B. (*οφελει* L). *a.* Syr.Pst. Arm.
— *τον ανθρωπον* AC*D. *Orig.* i. 282b. | * om. *τον* ς. BsKSsUVs. Goth. | *ανθρωπος* C3LXΔ. 1. 33. 69. EFGHMΓ. (vid. Matt. xvi. 26; Luc. ix. 25).

31. docere eos *Cl.* | pati multa *Cl.* | 34. *om.* post *Cl.* | semet ipsum *Cl.* | 35. faciet eam *Cl.*

A B C D. L X Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓ.
z Matt. 10: 33. πς
Lu. 12: 9. β

ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ; 37 ‡ τί γὰρ″ ‡ δοῖ″ ἄνθρωπος ἀντάλ-
λαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 38 z ὃς γὰρ ‡ ἐὰν″ ἐπαι-
σχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ
τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐπαισχυνθήσεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

IX. πζ β
1 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν
τινες ‡ ὧδε τῶν″ ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται
θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐλη-
λυθυῖαν ἐν δυνάμει.

§ Theb. ΚΕ′
a ‖ Matt. 17: 1-8.
‖ Lu. 9: 28-36.

37 2 § a Καὶ ‡ μετὰ″ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰη-
σοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ † Ἰωάννην,
καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μό-
νους· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, 3 καὶ τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ ‡ ἐγένοντο″ στίλβοντα, λευκὰ λίαν †, οἷα

mundum totum et detrimentum faciet animae suae? 37 Aut quid dabit homo commutationem pro anima sua? 38 (86, 2.) Qui enim me confusus fuerit et mea verba in generatione ista adultera et peccatrice, et filius hominis confundetur eum, cum venerit in gloria patris sui cum angelis sanctis.

39 [IX. 1.] Et dicebat illis, Amen dico vobis quia sunt quidam de hic stantibus qui non gustabunt mortem donec videant regnum dei veniens in virtute.

1 [2] (87, 2.) Et post dies sex adsumit Iesus Petrum et Iacobum et Iohannem, et ducit illos in montem excelsum seorsum solos, et transfiguratus est coram ipsis: 2 [3] et vestimenta eius facta sunt splendentia candida nimis velut nix, qualia fullo

---

36. εαν κερδηση A(C)D. rel. (-σει Γ). Latt. rel. *Orig.* i. | κερδησας L. (vid. Luc. ix. 25). | κερδησαι B.
— τον κοσμον ὁλον ABsD. rel. Vulg. *ff.* *Orig.* i. | ante κερδηση C. 33. Syr.Pst. (vid. Matt.) | ὁλον τον κοσμον L. *a.b.c. f.i.k.* (Petr. Alex. (ap. Routh iv. 40) ad Matt. xvi. 26, respicere videtur non ad hunc versum).
— και ζημιωθη ACD. rel. (-θει X). Latt. rel. *Orig.* i. | και ζημιωθηναι BL.
37. τι γαρ BLΔ. Memph. Arm. *Orig.* i. 282b. | ‡η τι ς. ACD². rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Æth. (vid. Matt. xvi. 26). | η τι γαρ D**Gr.*
— δοι B.*Btly.Blc.* (δω B.*Bch.*L). | ‡δωσει ς. ACD. rel. Latt. *Orig.* i. (vid. Matt. xvi. 26). | om. cum seq. ανθρωπος Δ. ‖ add. ὁ B.*Btly.*
— αυτου AD. rel. *Orig.* i. | ἑαυτου B. | αυτῳ C.
38. γαρ εαν BCLXΔEFMVΓ. (*a*). | ‡γαρ αν ς. 1s. 33s. rel. *Clem.* 595. (vid. Luc. ix. 26). | γαρ A. Vulg. *f.* | δ' αν D. (*b.c.k*).
— επαισχυνθη με] επεσχυνθησεται εμε D. | Contra, *Clem.* 595. ‖ με] μεν A*.
— ἁμαρτωλη Δ.
— των ἁγιων] om. 1. Vulg.MS. | αυτου F. *Emm.* *Clem.* 595. (vid. Matt. xvi. 27).
1. ὡδε των BD*. *a.ff.*(ut vid.) Æth. | hic quidam de hic stantibus *c.* hic quidam ex eis qui adstans *k**. | ‡των ὡδε ς. ACD². rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (vid. Matt. xvi. 28; Luc. ix. 27). | ὡδε post ἑστ. (1). Syr.Pst. Memph. *Orig.* iv. 366a. (ὁ δε 1). | om. ὡδε *b.i.*
1. ἑστηκοτων] ἑστωτων 33. (vid. Matt. et Luc.) | Contra, *Orig.* iv. ‖ add. μετ' εμου D. *a.b.*(*ff*). | Contra, rel. Vulg. *c.f.k.* *Orig.*
— οἱτινες] οἱ 33. (vid. Luc.) | Contra, *Orig.* iv.
— γευσωνται] -σονται LX. 69. E*HK. vid. *Orig.* iii. 555c. | Contra, ABCD. rel. *Orig.* iv. 366a.
— αν] om. F.
2. μετα BC(ut vid.)DLΔ. | ‡μεθ' ς. AX G(sic). rel. (vid. Matt. xvii. 1).
— παραλαμ. ὁ Ιησους] ὁ Ι. παραλ. A.
— τον Ιακ.] om. τον XΔΓ. (h. C).
— Ιωαν.] †praem. τον ς. CDLX. 1. 33. 69. KU. | om. AB.*Btly.*ΔEFGHMSVΓ.
— αναφερει] αγαγει D. Latt. | Contra, rel. (inseruit *k**).
— μονους] solus Vulg. *a.ff.g².l.* | Contra, *b.c.f.* "solus cum solis" *k.* | (om. Syr. Pst. Theb. Arm. Æth. ut vid. e Matt. xvii. 1).
— μετεμορφωθη] τατεμορ. D. ‖ praem. εν τῳ προσευχεσθαι αυτους et add. ὁ Ιησους 69. | κατὰ τὸν Μάρκον.... τὸ καὶ ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν μετεμορφ. *Orig.* iii. 559d. (vid. Luc. ix. 29).
3. εγενοντο ADLX. 1R. 33. 69. GKVΓ (γινονται *Orig.* iii. 560a.) | ‡εγενετο ς. BsCΔ. rel. (vid. Matt. xvii. 2).
3. στιλβοντα] om. 1. vid. Matt. et Luc. ix. 29. | και στιλ. *post* λευκα *Orig.* iii.; sed contra ibi *Orig. Int.* (om. λευκα *b.c*).
— λιαν] om. Δ. *b.g².l.* Goth. Æth. *Orig.* iii. (vid. Matt. et Luc.) | Contra, rel. Vulg. *a.*(*c*)*.f.ff.g¹.i.k.* ‖ †add. ὡς χιων ς. AD*Gr.*X. 33. rel. Vulg. *a.b.c.f.ff.* g1.2. Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W&Schw. Goth. (vid. Apoc. i. 14). ὡσει χιων K. (vid. Matt. xxviii. 3). | om. BCLΔ. 1. *d.k.* Memph.MS. Theb. Arm. Æth. | *Orig.* iii. 560a. habet ὡς τὸ φῶς (vid. Matt. xvii. 2) tanquam κατὰ Μάρκον. sed *Orig. Int.* ibi habet "sicut nix."
— οἱα γναφευς.... λευκαναι ABCL. rel. Vulg. *c.f.ff.g¹.².k.* Syr.Hcl. Memph. (Theb.) Goth. (Arm.) Æth. *Orig.* iii. diserte. | ὡς ου δυναται τις λευκαναι επι της γης D. (*b.i*). Syr.Pst. | om. X. *a.* (vid. Matt. et Luc.)
— οὑτως BCLΔ. 33. 69. (*ff*).*k.* Memph. Theb. Arm.(ut vid.) Æth. *Orig.* iii. | *om. ς. AD(supra). rel. (Latt.) Syr. Pst.(supra). Goth.
4. και 1°] add. ιδου 69. (vid. Matt. xvii. 3; Luc. ix. 30).
— ωφθη] -θησαν EM.
— Μωυσῃ B.*Btly.Bch.** 33. K. Vulg.*Cl.* (Latt.) Memph. Theb. Μωυσει DΔ. | ‡Μωσει ς. AB.*Bch.***LX. 1. 69. M.

36. animae suae faciat *Cl.* | 37. commutationis *Cl.* | 38. verba mea *Cl.*
1. solus *Am.* | 2. et candida *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph. [Theb.]
Goth. Arm. Æth.

7. ἐγένετο φωνὴ

b 2 Pet. 1:17.
Matt. 3:17.
c. 1:11.
Lu. 3:32.
¶ Theb.
9. καταβαιν. δὲ
– ἐκ τοῦ ὄρ.
– διηγ. ἃ εἶδον

γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται * οὕτως″ λευκᾶναι.
4 καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἡλίας σὺν ‡ Μωυσῇ″, καὶ ἦσαν
συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. 5 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος
λέγει τῷ Ἰησοῦ, Ῥαββί, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε
εἶναι, καὶ ποιήσωμεν ‡ τρεῖς σκηνάς″, σοὶ μίαν καὶ
‡ Μωυσῇ″ μίαν καὶ Ἡλίᾳ μίαν. 6 οὐ γὰρ ᾔδει τί
‡ ἀποκριθῇ″· ‡ ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο″. 7 καὶ ἐγένετο
νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ἦλθεν φωνὴ ἐκ τῆς
νεφέλης †, b Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός·
‡ ἀκούετε αὐτοῦ″. 8 καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκ-
έτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον¶ μεθ'
ἑαυτῶν. 9 ‡ καὶ καταβαινόντων″ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους
διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ ‡ ἃ εἶδον διηγήσωνται″,
εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.
πη ι 10 καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτούς, συνζη-
πθ ς τοῦντες τί ἐστιν τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 11 καὶ

super terram non potest candida facere. 3 [4] Et apparuit illis Helias cum Mose, et erant loquentes cum Iesu. 4 [5] Et respondens Petrus ait Iesu, Rabbi, bonum est hic nos esse, et faciamus tria tabernacula, tibi unum et Mosi unum et Heliae unum. 5 [6] Non enim sciebat quid diceret: erant enim timore exterriti. 6 [7] Et facta est nubes obumbrans eos, et venit vox de nube dicens, Hic est filius meus carissimus, audite illum. 7 [8] Et statim circumspicientes neminem amplius viderunt nisi Iesum tantum secum. 8 [9] Et descendentibus illis de monte, praecepit illis ne cui quae vidissent narrarent, nisi cum filius hominis a mortuis resurrexerit. 9 [10] (88, 10.) Et verbum continuerunt apud se, conquirentes quid esset, Cum a mortuis resurrexerit. 10 [11] (89, 6.) Et in-

rel. *Am. k.* Goth. Μωσῃ CHUΓ. | ante Ἡλιας in Theb. *c.*
4. ησαν συλλαλουντες ABC. rel. Latt. rel. | συνελαλουν D*Gr.* l. *a.* (vid. Luc. ix. 30). | (συλλαλουν K).
5. αποκρ.] om. *a.k.* Syr.Pst.
— ὁ Πετρ.] om. ὁ Γ.
— λεγει ABsC. rel. Vulg. (*c*).*f.ff.k.* rel. | ελεγεν 1. 69. | ειπεν D. *a.*(*b*). Syr. Pst. (vid. Matt. xvii. 4. Luc. ix. 33).
— ῥαββι] ῥαββει AB*Tf.*CDXEH. Theb. | Contra, LΔ. 1. 33. 69. FsGKMSsU VsΓ. Memph.
— και ποιησωμεν ABCLXΔ. 1. 33. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph.Schw. Arm. Æth. | om. και D. 69. *k.* Memph.W. (Theb.) | και ποιησομεν V. (Goth.) | θελεις ποιησω D. *b.ff.Blan.* | θελεις ποιησωμεν 69. "si vis faciamus" *a.c.* (praem. "et" *f.* om. "si" *ff.Sab.*) vid. Matt. xvii. 4. ‖ add. ὡδε C. *c.ff.* (vid. Matt.)
— τρεις σκηνας BCLΔ. 33. Vulg. *a.b.c. ff.i.l.k.* Syr.Pst. Æth. | ‡σκηνας τρεις ς. ADX. 1. rel. *f.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (vid. Luc. ix. 33 et B in Matt.)
— Μωυσῃ B.*Bch.* 33. K*Tf.* Vulg.*Cl.* (Latt.) | Μωυσει B.*Btly.*DΔ. 1. 69. M. | ‡Μωσει ς. AC ut vid. L. rel. *Am.* Goth. | Μωσῃ HUΓ.
6. αποκριθῃ BC*LΔ. 1. 33 (ἀποκριθεῖ) *k.* Memph. ἀπεκρίθη *Orig.* iii. 560c. 562c. | λαλησει ADX. 69(*sic*). EFGH KMSUVΓ. Syrr.Pst.&Hcl. | ‡λαλησῃ ς. C³. | loqueretur *a.c.ff.* Goth. diceret Vulg. *b.f.* Theb. Æth.
6. εκφοβοι γαρ εγενοντο BCDLΔ. 33. Theb.(ut vid.) | ‡ησαν γαρ εκφοβοι ς. AX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. (εμφοβοι KU). | erant enim (autem *Am.*) timore exterriti Vulg. *f.ff.* timore enim perterriti sunt *a.* (id. sed "erant" *b*). tim. en. exterriti erant *c.i.*
7. και 1°] add. ιδου 69.
— αυτοις] αυτους 69. H*U. (vid. Matt. xvii. 5; Luc. ix. 34).
— ηλθεν φωνη ADX. 33. rel. Vulg. *a.b. f.*(*ff*).*g*¹. Syr.Hcl.txt. Theb. Goth. Æth. (φω. ηλθ. 69). | φωνη tantum 1. *k.* Syr. Pst.MSS. ecce vox *c.* | εγενετο φωνη B CLΔ. Syrr.(Pst.imp.)&Hcl.mg. Memph. Arm. (vid. Luc. ix. 35).
— νεφελης] †add. λεγουσα ς. ADL. 1. 33. 69. Vulg. *a.b.c.f.ff.g*¹. Syrr.Pst.& Hcl.* Theb. Arm.Zoh. Æth. (vid. Matt. et Luc.) λεγων Δ. | om. BCXEFGHK MSUVΓ. *k.* Memph. Goth. Arm.MSS.
— ακουετε αυτου BCDL. 1. 33. Vulg. *a. c.ff.g*¹.*l.k.* Memph. Theb. (vid. Matt.) | ‡αυτου ακουετε ς. AX. rel. *b.f.* Syrr. Pst.&Hcl. Goth. (vid. Matt.*rec.* et Luc.) | εν ᾧ ηυδοκησα Δ. (vid. Matt. iii.)
8. εξαπινα ABsCL. rel. *c.f.ff.k.* Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. | ευθεως D. 69. Vulg. *a.g*^1.2. (om. *b*).
— ουδενα ειδον] ιδον ουδενα Δ. (om. praec ουκετι Syr.Pst. Æth.)
— αλλα ACLXΔ. 1. 69. rel. Theb. Arm. | ει μη BD. 33. Latt. Memph. Goth. Æth. (vid. Matt. xvii. 8). [Syrr. ancc.]
8. μονον] om. F.
— μεθ' ἑαυτων ACDL. rel. Vulg. *b.g*^1.2. Memph. Goth. Arm. Æth. | post ειδον 33. *c.f.* (Theb.) | μετα ἑαυτων it. post ειδον B. | om. *a.ff.l.k.*
9. και καταβαινοντων BCDLΔ. 33. (Latt.) Syr.Pst. Memph. Æth. (vid. Matt. xvii. 9). | ‡καταβαιν. δε ς. AX. 1. 69. rel. *f.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (μεταβαιν. S).
— απο ACLXΔ. 1. 69. | εκ BD. 33. (vid. Matt.) "de" Latt.
— διεστειλατο ABsD. rel. | διεστελλετο C. 1. | παρηγγειλεν Δ.
— ἱνα] om. Δ.
— ἁ ειδον διηγησωνται BC(D)LΔ. 1. Vulg. *a.b g*^1.2.*i.l.k.* (ειδοσαν D). | ἁ ειδον εξηγησωνται 69. | ‡διηγησωνται ἁ ειδον ς. A(X). 33. rel. *c.f.ff.* Syrr. Pst.&Hcl. rel. ut vid. (διηγησονται X HK).
10. και 1°] om. 69.
— εκρατησαν] add. οἱ μαθηται 69.
— τι εστιν] praem. το M.
— το εκ νεκρων αναστηναι ABsCLX. 33. rel. Memph. Goth. Arm. Æth. quid esset a mortuis resurrexerit *k*(sic). | om. το εκ νεκρων Δ. (om. ver. *ff.* Syr.Pst. MSS.) | ὁταν εκ νεκρων αναστῃ D. 1. 69. Vulg. *a.b.c.f.i.l.* Syrr.(Pst.)&Hcl.

2. non potest super terram *Cl.* | 3. Moyse *Cl.* | 4. nos hic *Cl.* | 6. erant autem *Am.* | 9. ne cuiquam *Cl.*

A B C D [II]. L X Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓ.
12. ἀποκριθεὶς εἶπεν

ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, ῞Οτι λέγουσιν οἱ γραμμα-
τεῖς ὅτι ῾Ηλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 12 ὁ δὲ ‡ ἔφη″
αὐτοῖς, ῾Ηλίας [μὲν] ἐλθὼν πρῶτον ‡ ἀποκαθιστάνει″
πάντα· καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
που, ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ‡ ἐξουδενηθῇ″. 13 ἀλλὰ
λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ ῾Ηλίας ἐλήλυθεν καὶ ἐποίησαν
αὐτῷ ὅσα ‡ ἤθελον″, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.
√ 14 c Καὶ ‡ ἐλθόντες πρὸς τοὺς μαθητὰς § εἶδον″
ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοὺς καὶ γραμματεῖς συνζητοῦν-
τας ‡ πρὸς αὐτούς″. 15 καὶ ‡ εὐθὺς″ πᾶς ὁ ὄχλος
‡ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν″, καὶ προστρέχοντες
ἠσπάζοντο αὐτόν. 16 καὶ ἐπηρώτησεν ‡ αὐτούς″, Τί
συνζητεῖτε πρὸς αὐτούς; 17 καὶ ‡ ἀπεκρίθη″ * αὐτῷ″
εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου †, Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου
πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. 18 καὶ ὅπου ‡ ἐὰν″
αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν· καὶ ἀφρίζει, καὶ

c ||Matt. 17:14-21. ϛ ||Lu. 9:37-42. ι
14. ἐλθὼν....εἶδεν § II
Κϛ' ϛα/β

terrogabant eum dicentes, Quid ergo dicunt Pharisaei et scribae quia Heliam oporteat venire primum? 11 [12] Qui respondens ait illis, Helias cum venerit primo restituet omnia: et quomodo scriptum est in filium hominis ut multa patiatur et contemnatur? 12 [13] Sed dico vobis quia et Helias venit, et fecerunt illi quaecumque voluerunt, sicut scriptum est de eo.

13 [14] (90, 10.) Et veniens ad discipulos suos vidit turbam magnam circa eos et scribas conquirentes cum illis. 14 [15] Et confestim omnis populus videns eum stupefactus est, expaverunt, et accurrentes salutabant eum. 15 [16] Et interrogavit eos, Quid inter vos conquiritis? 16 [17] (91, 2.) Et respondens unus de turba dixit, Magister, attuli filium meum ad te habentem spiritum mutum, 17 [18] qui ubicumque eum adprehenderit adlidit eum, et spu-

11. *επηρωτων* BsCDL. rel. Vulg. *b.c.f.k.* Syrr.Pst.&Hcl. | *-τησαν* A. 1. 33. 69. *a.g*¹. (vid. Matt. xvii. 10).
— *ὁτι* 1° MSS. quare *k.* Syr.Hcl. Memph. Schw. | *πως ουν* 69. quid ergo Vulg. *a.f.g*¹. quid utique *c.* (vid. Matt. xvii. 10). | quia *b.d.ff.i.* Goth. | quid est hoc quod Arm. | om. Memph.W. Æth.
— *λεγουσιν*] post *γραμματεις* D. *a.* (vid. Matt.) || add. *οἱ φαρισαιοι και* L. Vulg. *c.g*¹. | Contra, ABCD. rel. *a.b.f.ff.i.k.* vv.
— *ὁτι* 2°] om. D*Gr.* 1. *b.ff.i.k.* | Contra, rel. Vulg. *c.d.f.g*¹. (h. *a*).
— *ελθειν πρωτον*] *πρωτον ελθειν* D. *a. b.c.f.g*².*i.k.* | Contra, rel. Vulg. *ff.g*¹.
12. *εφη* BCLΔ. Syr.Pst. Memph. | ‡*αποκριθεις ειπεν* ϛ. ADX. 1. 33. rel. (Vulg.) *a.*(*b.c.f*).*ff.i.*(*k*). Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xvii. 11).
— *αυτοις*] add. *ει* D.
— *μεν*] om. DL. 1. Vulg. *b.c.f.ff.l.k.* Syrr.Pst.(&Hcl.mg.) Arm. Æth. (et Helias *a.*) | Contra, ABsCX. rel. Syr. Hcl.txt. Memph. Goth. (vid. Matt.)
— *πρωτον*] *πρωτος* D*Gr.*Δ*Gr.*
— *αποκαθιστανει* ABLΔ. 1. 33. *k.* Goth. | *αποκαταστανει* D*Gr.* | ‡*αποκαθιστα* ϛ. X. rel. | *αποκαταστησει* C. (Latt.) Memph. Arm. Æth. (vid. Matt.) | ut restituat Syrr.Pst.&Hcl.
— *και πως* BsCDLX. 1. 33. rel. vv. | *καθως* AΔKM. Syr.Hcl.mg. (quomodo igitur Arm.)
— *εξουδενηθη* BD(L. 1. *-θεν-*) | ‡*εξουδενωθη* ϛ. ACX. rel. | *εξουθενωθη* 69.

13. *και* 1°] om. 1. 69. MUΓ. *a.k.l.* Memph. Arm. Æth. (vid. Matt. xvii. 12). | Contra, ABCD. rel. Vulg. *b.c.f.ff.g*¹. Syrr. Pst.&Hcl. Goth.
— *εληλυθεν*] *-θει* Δ. | *ηδη ηλθεν* C. 1. *f.i.* (vid. Matt.) | Contra, rel. Vulg. *a. b.c.k.* rel.
— *εποιησαν*] *-σαντο* 69.
— *αυτῳ ὁσα ηθελ.*] om. X. || praem. *εν* LK. Syrr.Pst.&Hcl.mg. (vid. Matt.)
— *ηθελον* BC*(*ut vid.*)D*Gr.*L. | ‡*-λησαν* ϛ. AC²Δ. Vulg. *a.b.c.d.f.ff.g*¹. Syrr. Pst.&Hcl. (vid. Matt.) [*k*].
— *επ' αυτον*] *περι αυτου* 69. | *εν αυτῳ* Γ.
14. *ελθοντες...ειδον* BLΔ. *k.* Arm. (*ειδαν* B**Bch.* *ειδον* LΔ). | ‡*ελθων...ειδεν* ϛ. ACD(II). rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth.
— *μαθητας*] add. *αυτου* 69.
— *πολυν*] om. 1. Arm. | ante *οχλον* M.
— *περι*] *προς* D. *a.b.c.ff.i.k.* | Contra, Vulg. *f.*
— *γραμματεις*] praem. *τους* DII. 69. Arm. | Contra, ABsCL. rel.
— *προς αυτους* BCIILΔ. 1. Latt. Goth. | *προς ἑαυτους* G. | ‡*αυτοις* ϛ. ADX. rel.
15. *ευθυς* BCLΔ. 1. 69. | ‡*ευθεως* ϛ. A DIIX. 33. rel.
— *ὁ οχλος*] om. *ὁ* D.
— *ιδοντες αυτον εξεθαμβηθησαν* BC(D) IILΔ. 1. 33. 69. *a.*(*b.c.ff*).*i.* Syrr.Pst.& Hcl.mg. Memph.Schw. Goth. Arm. Æth. (*εθαμβησαν* D). (*αυτον*] *τον Ιησουν* D. Vulg.*Cl.* *b.c.ff.*) | ‡*ιδων αυτον εξεθαμβηθη* ϛ. AX. rel. Vulg. *f.g*¹·²·*k.* Syr.Hcl.txt. | *ιδων....εξεθαμβηθησαν* M². *i.* Memph.W.
15. *προστρεχοντες* BsIILXΔ. rel. accurrentes Vulg. *f.g*¹·²·*l.* vv. | *προτρεχοντες* AC. | *προσχεροντες sic* D. gaudentes *c.d.ff.i.k.* cadentes *b.* (h. *a*).
16. *αυτους* 1°] BDLΔ. 1. Vulg. *b.c.f.ff. g*¹·²·*i.k.* Memph. Arm. Æth. | ‡*τους γραμματεις* ϛ. AC. rel. *a.* Syrr.Pst.& Hcl. Goth. (h. II).
— *προς αυτους* BsCLXΔ. rel. Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Arm. Æth. | *προς ἑαυτους* A. 33. GMΓ. (? Memph.) | *εν ὑμειν* D. Latt. (hiant II. *k*).
17. *απεκριθη* BDLΔ. 33. *a.b.c.i.k.* Memph. | ‡*αποκριθεις* ϛ. AC. rel. Vulg. *f.* Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Arm. (Æth.) [h. II]. (iidem et II addunt †*ειπεν* post *οχλου*).
— *αυτῳ* BCDLΔ. 33. *a.b.c.i.k.* Memph. (Æth.) | post *ειπεν* II. 1. | post *ειπεν* add. *αυτοις* 69. | *om. ϛ. AX. rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm.
— *εις*] post *εκ του οχλου* 1. 69.
18. *εαν* ABΔK. | ‡*αν* ϛ. CDII. 33. rel. | om. 1.
— *αυτον* 1°] om. Δ.
— *ῥησσει*] *ῥασσει* D*Gr.* applontat *d.* (om. *αυτον* 2° D. *k*).
— *και τριζει*] om. X.
— *οδοντας*] †add. *αυτου* ϛ. AC³IIX. rel. *b.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth.

11. oportet *Cl.* | 15. videns Jesum *Cl.* | et expaverunt *Cl.* | 18. allidit illum *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.
18. εἶπον

20. συνεσπάραξεν

21. ἐξ οὗ τοῦτο
22. καὶ εἰς πῦρ αὐτὸν

¶ II
23. δύνῃ [πιστεῦσαι]

τρίζει τοὺς ὀδόντας †, καὶ ξηραίνεται· καὶ ‡ εἶπα″ τοῖς
μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν.
19 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ‡ αὐτοῖς″ λέγει, Ὦ γενεὰ ἄπιστος,
ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι
ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρός με. 20 καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν
πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδὼν αὐτὸν ‡ τὸ πνεῦμα εὐθὺς″
ἐσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο
ἀφρίζων. 21 καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πό-
σος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπεν,
* Ἐκ″ παιδιόθεν. 22 καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς πῦρ
ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ τι
‡ δύνῃ″, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς.¶
23 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τὸ εἰ ‡ δύνῃ″ †, πάντα
δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. 24 [καὶ] ‡ εὐθὺς″ κράξας ὁ
πατὴρ τοῦ παιδίου † ἔλεγεν, Πιστεύω †· βοήθει μου
τῇ ἀπιστίᾳ. 25 ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει

mat et stridet dentibus et arescit: et dixi discipulis tuis ut eicerent illum, et non potuerunt.
18 [19] Qui respondens eis dicit, O generatio incredula, quamdiu apud vos ero? quamdiu vos patiar? adferte illum ad me.
19 [20] Et adtulerunt eum. Et cum vidisset illum, statim spiritus conturbavit eum, et elisus in terram volutabatur spumans.
20 [21] Et interrogavit patrem eius, Quantum temporis est ex quo hoc ei accidit? At ille ait, Ab infantia:
21 [22] et frequenter eum et in ignem et in aquas misit ut eum perderet: sed si quid potes, adiuva nos, misertus nostri.
22 [23] Iesus autem ait illi, Si potes credere, omnia possibilia credenti.
23 [24] Et continuo exclamans pater pueri cum lacrimis aiebat, Credo, adiuva incredulitatem meam.
24 [25] Et cum videret Iesus con-

Arm. Æth. | om. BC*DLΔ. 1. 33. 69. Vulg. *a.c.l.k.*
18. ειπα BL. 1 *Wtst.* F. | ‡ειπον ς. AC D. rel. [h.II]
— εκβαλωσιν] εκβαλλωσιν 1.
— ισχυσαν] add. εκβαλειν αυτο D. *a.b.* Arm. | Contra, ABCLX. 69(*sic*). rel. Vulg. *c.f.k.* rel. (h. II).
19. ὁ δε] και D. 1. 69. *a.b.c.f.i.k.* (Memph. W.) Æth. | Contra, ABsC. rel. Syr. Hcl. Memph.Schw. Goth. | "qui" Vulg. [Syr.Pst. Arm.] (h. II).
— αποκριθεις] add. ὁ Ιησους 69. Syr.Pst.
— αυτοις ABDLΔ. 1. 33. Vulg. (*a.b.c*).*f.*(*i*). Syr.Pst.MSS. Syr.Hcl.txt. Memph. Goth. Arm. Æth. | ‡αυτῳ ς. C³X. rel. g^1.*l.* Syrr.Pst.(impr.)&Hcl.mg. | om. C*. 69. *k.* [h. II].
— απιστος] -στε D. ‖add. και διεστραμμενη 69. (vid. Matt. xvii. 17 et Luc. ix. 41).
— εσομαι] ante προς ὑμας M. (vid. Luc.) | εσωμαι F.
— ανεξομαι] -ξωμαι 69. F.
— φερετε] add. μοι E*. (vid. Matt.) | add. "huc" Syr.Hcl.* (Æth.) vid. Matt.
20. προς αυτον] om. D. Vulg. *a*(ut vid.). *b.c.l.k.* | Contra, ABCII. rel. *f.* vv.
— ιδων] ιδον C²SV.
— το πνευμα ευθυς BCLΔ. 33. *c.f.*g^2.*k.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. (Æth.) | ‡ευθεως το πνευμα ς. AIIX. 1. 69. rel. Vulg. g^1. Goth. | το πνευμα tantum D. *a.b.ff.i.*

20. εσπαραξεν AIIX. 1. 69. rel. | συνεσπαραξεν BCLΔ. 33. conturbavit Latt. (vid. Luc. ix. 42). | εταραξεν D*Gr.*
— αυτον] το παιδιον 69. *a.b.c.ff.i.k.* | Contra, Vulg. *f.*$g^{1.2.}$
21. επηρωτησεν] add. ὁ Ιησους 1. *a.c.f.* Syr.Pst. (Æth.) | Contra, Vulg. *b.*g^1.*k.*
— αυτου] add. λεγων 69. *a.f.*
— ὡς AC³DX. 1. rel. "ut" Goth. (ex quo Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth.) | ἑως B. | εξ οὑ C*LΔ. 33. (hiat II).
— τουτο] om. Δ.
— εκ παιδιοθεν BC(II)LΔ. (1). 33. G. (παιδοθεν II. 1Wtst.) Latt. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Goth. Æth. | *om. εκ ς. AX. rel. Arm. ut vid. (παιδοθεν E *Wtst.*) | εκ παιδος D.
22. πολλακις αυτον AC³DX. 1. 33. rel. Vulg. *b.c.f.i.*(*k*). Goth. (Æth.) | αυτον post πυρ BC*LΔ. (*a*). ante πυρ Memph. post ὑδατα II. om. Arm. [Syrr.Pst.& Hcl.] | (om. και πολλακις αυτον K).
— και 2°] om. DII. 1. 69. Vulg.*Cl.* *a.b.l.k.* Syr.Pst. | Contra, *Am.* *c.f.*$g^{1.2.}$ Syr. Hcl. rel.
— πυρ] praem. το AEFGKMVΓ. | om. BsCDIILXΔ. 1. 33. rel.
— εβαλεν *hic* ABsCL. rel. misit *hic* *f.* mittit *hic.* *a.k.* | ante ἱνα II. | βαλλει (ante ἱνα) D. misit ante ἱνα Vulg. *c.* $g^{1.2.}$ mittit *b.i.* | εβαλλεν *hic* 1.
— απολεσῃ] -σει H.
— αυτον] ante απολ. DII. 1. Vulg. *b.c.* $g^{1.2.}$ | Contra, ABsCL. rel. *a.f.k.*
— αλλα D. | (ει τι] ετι A).

22. δυνῃ BDIILΔ. 1. | ‡δυνασαι ς. AC X. rel. ‖add. κυριε II.
— ἡμιν] add. κυριε DG. *a.b.*g^2.*i.* Arm. | Contra, ABsCII. rel. Vulg. *c.f.k.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. (ad fin. ver. om. Æth.)
23. το ABsCLXΔ. 1. 33. M(*sic*). rel. Goth. "quid est" *a.* Memph. "num dixisti" Arm. (Æth.) | om. D. 69. KU.
— δυνῃ BDΔ. 1. | ‡δυνασαι ς. ACL. rel. ‖†add. πιστευσαι ς. AC³D. 33. Vulg. *a.b.c.f.k****. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | om. B.*Btly.Blc.*C*LΔ. 1. *k**. Memph. Arm. Æth.
24. και] om. BLΔ. *c.* Memph. | Contra, A CDX. rel. (Latt.) rel.
— ευθυς BLΔ. | ‡ευθεως ς. AC³D. rel. | om. C*. Æth.
— παιδιου] παιδος 1. ‖†add. μετα δακρυων ς. A²C³DX. rel. Vulg. *a.b.c.f.* Syrr.(Pst.)&Hcl. (Goth.) | om. A*BC* LΔ. *k.* Memph. Arm. Æth.
— ελεγεν] λεγει D. | ειπεν 69.
— πιστευω] †add. κυριε ς. C²XΔ. rel. Vulg.*Cl.* *a.b.c.f.* Memph.W. Arm.Usc. | om. ABC*DL. *Am.* g^1.*i.l.k.* Syrr.Pst. &Hcl. Memph.Schw. Goth. Arm.Zoh.
— βοηθω Δ.
— μου] post τῃ απιστ. D. Vulg. *a.b.c.f.* $g^{1.2.}$*k.* (Contra, *i*). ‖μοι KS.
25. ιδων δε ὁ Ιη.] και ὁτε ειδεν Ιη. D. Latt. (exc. *f*). | Contra, rel.

19. dixit *Cl.* | 20. vidisset eum *Cl.* | conturbavit illum *Cl.* | 21. ei hoc *Cl.* | 22. eum in ignem *Cl.* | 23. possibilia sunt *Cl.* | 24. Credo, domine *Cl.*

ABCD. LXΔ. 1. (33). 69. EFGHKMSUVΓ.
25. σοι ἐπιτάσσω

ὄχλος, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων
αὐτῷ, ‡ Τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα″, ἐγὼ ‡ ἐπι-
τάσσω σοι″, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς
εἰς αὐτόν. 26 καὶ ‡ κράξας″, καὶ πολλὰ ‡ σπαράξας″ †
ἐξῆλθεν, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε * τοὺς″ πολ-
λοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. 27 ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας
‡ τῆς χειρὸς αὐτοῦ″ ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη.
ϟβ 38 28 Καὶ ‡ εἰσελθόντος αὐτοῦ″ εἰς οἶκον, οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ ‡ κατ' ἰδίαν ἐπηρώτων αὐτόν″, ″Ὅτι ἡμεῖς
οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβάλειν αὐτό; 29 καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν, εἰ μὴ ἐν
29. [καὶ νηστείᾳ.] προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.
ϟγ β 39 30 d ‡ Κἀκεῖθεν″ ἐξελθόντες ‡ ἐπορεύοντο″ διὰ
d ‖ Matt. 17:22, 23. ‖ Lu. 9:43-45. τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τὶς ‡ γνοῖ″. 31 ἐδί-
30. παρεπορεύοντο δασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς
31. ἔλεγεν [αὐτοῖς] ὅτι Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας
¶ 33 ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν¶ αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς

currentem turbam, comminatus est spiritui inmundo dicens illi, Surde et mute spiritus, ego tibi praecipio, exi ab eo et amplius ne introeas in eum. 25 [26] Et exclamans [et] multum discerpens eum exiit ab eo, et factus est sicut mortuus, ita ut multi dicerent quia mortuus est. 26 [27] Iesus autem tenens manum eius elevavit illum, et surrexit.

27 [28] (92, 10.) Et cum introisset in domum, discipuli eius secreto interrogabant eum, Quare nos non potuimus eicere eum? 28 [29] Et dixit illis, Hoc genus in nullo potest exire nisi in oratione et ieiunio.

29 [30] (93, 2.) Et inde profecti praetergrediebantur Galilaeam, nec volebat quemquam scire. 30 [31] Docebat autem discipulos suos, et dicebat illis quoniam filius hominis tradetur in manus hominum, et occident eum, et occisus tertia die re-

25. οχλος BsCD. rel. | praem. ὁ ALXΔ. 33. 69. M. Arm. (Contra, Goth.) | add. πολυς 1.
— τῳ ακαθαρτῳ] om. 1.
— λεγων] ειπων DGr.
— το αλαλον και κωφον πνευμα BC*DL Δ. 1. 33. Vulg. (a.b).c.f.ff.l.k. Memph. Arm. | ‡ το πν. το αλαλ. κ. κωφ. ϛ. A C³X. rel. Syrr.(Pst.)&Hcl. Goth. Æth.
— επιτασσω σοι BCLΔ. 33. Vulg.Cl. ff. k. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. | ‡ σοι επιτασσω ϛ. ADX. 1. rel. Am. a.b.c. f.i. Goth. Arm.
— εξ αυτου ABsC³DGr.L. rel. Goth. | απ' αυτ. C*Δ. Latt.
— εξελθεις LXEΓ.
26. κραξας BC*DLΔ. | ‡ κραξαν ϛ. AC³ X. rel.
— και post πολλα Δ. 1.
— σπαραξας BC*DL. | ‡ σπαραξαν ϛ. AC³ΔX. rel. ‖ † add. αυτον ϛ. AC³X. rel. Vulg. a.c.f.g¹.k. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | om. B.Blc. Bch.C³DLΔ. b.ff.i.
— εξηλθεν] add. απ' αυτου D. (Latt.) vid. Matt.xvii.18. | add. επ' αυτῳ ΔGr. | non habent ABC. rel. vv.
— ὡσει] ὡς D.
— τους πολλους AB.Btly.LΔ. 33. | *om. τους ϛ. CD. rel. Goth.
— λεγειν] λεγοντας D.
27. της χειρος αυτου BDLΔ. 1. 69. Latt. Memph. Arm. | ‡ αυτον της χειρος ϛ. AC³. rel. Goth. | αυτον της χειρος αυτου C*. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
28. και εισελθοντος αυτου BCDLΔ. 1. 69. Latt. Syrr.(Pst.)&Hcl. (? Memph.) | ‡ και εισελθοντα αυτον ϛ. AX. 33. rel. Goth. Arm. [Æth.]
— οικον] praem. τον AM. Memph.W. ‖ add. προσηλθον αυτῳ 69.
— κατ' ιδιαν] ante επηρ. BC*DLΔ. 1. 33. 69. (Latt.) Arm. | ‡ post αυτον ϛ. AC³ X. rel. (c). Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth.
— επηρωτων ABs(C)LX. 33. rel. (επερωτουν C). | ηρωτων D. 1. | και επηρωτησαν 69.
— ὁτι BsC(sic)LXΔ. 1. rel. | δια τι AD (33 δι...) K. (vid. Matt. xvii. 19). | ὁτι δια τι U. | λεγοντες ὁτι 69. (Syr. Hier.).
— ηδυν.] εδυν. K. (ηδυνημεν C*).
— εκβαλλειν F.
— αυτο] αυτον ΔFK.
29. αυτοις] add. ὁ Ιησους G. b.g². (litura in M).
— εν ουδενι δυναται ABsC³(D). rel. (ουδεν D). | ου δυναται C*. | ουκ εκπο ... 33. Arm. (vid. Matt. xvii. 21).
— και νηστειᾳ ACDLX. 1. 33. rel. (Latt.) Syr.Hcl. Memph. Goth. (νηστ. ante προσευχῃ habent Syr.Pst. Arm. Æth.) | και τῃ νηστ. Δ. | om. B. k.
30. κακειθεν B.Btly.DLΔ. | ‡ και εκειθεν ϛ. AC. rel.
30. επορευοντο B*Bch.D. a.c.f. Goth. Æth. | ‡ παρεπορευοντο ϛ. AB²Bch.CL. rel. Vulg.b.(ff.g²).k. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm.
— γνοι BCDL. | ‡ γνῳ ϛ. AXΔ. rel. (pro ἱνα τις ante, τις ἱνα Elz. 1633. non ita 1624).
31. αυτοις] om. B.Btly.Blc. k. | Contra, rel. (hiat 33).
— ὁ υἱος] om. ὁ D*.
— παραδιδοται] παραδοθησεται 69.
— ανθρωπων και αποκτενουσιν] ανθρωπου κ. αποκτεινουσιν DGr.
— αποκτανθεις] om. D. a.c.g¹.k. Memph. (vid. Matt. xvii. 23). | Contra, rel. Vulg. b.f.i. rel.
— μετα τρεις ἡμερας BC*DLΔ. (a).b.c. i.(k). Syr.Hcl.mg. Memph. | ‡ τῃ τριτῃ ἡμερᾳ ϛ. AC³X. rel. Vulg. f.g¹.l. Syrr. Pst.&Hcl.txt. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt.)
— αναστησεται] εγερθησεται 1. 69. (vid. Matt.)
32. επερωτησαι] ερωτησαι 1. 69.
33. ηλθον B.Btly.(D). 1. Vulg. a.b.c.k.l. Syr.Pst. (ηλθοσαν D). | ‡ ηλθεν ϛ. A CL. rel. f. Syr.Hcl. (Memph.) Goth. Arm. (Æth.) | εισηλθ. 69.
— Καφαρναουμ BDΔ. Latt. Memph. Goth. | ‡ Καπερναουμ ϛ. AC. rel.

25. praecipio tibi Cl. | 26. exclamans multum Am. | 27. elevavit eum Cl. | 32. interrogare eum Cl.

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

ΚΖ' ϟδ

e ‖ Matt. 18 : 1-5. ι ‖ Lu. 9 : 46-48.

ϟε β

34. [ἐν τῇ ὁδῷ]

f c. 10 : 43.

g Matt. 10 : 40. Jo. 13 : 20. ϟϛ α

37. δέξηται, οὐκ ἐμὲ

ϟζ η

38. ἐκωλύσαμεν — om. ὅτι οὐκ ἀκολ. ἡμῖν

‡ μετὰ τρεῖς ἡμέρας″ ἀναστήσεται. 32 οἱ δὲ ἠγνόουν
τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.
40 33 e Καὶ ‡ ἦλθον″ εἰς ‡ Καφαρναούμ″· καὶ ἐν τῇ
οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτούς, Τί ἐν τῇ ὁδῷ † διε-
λογίζεσθε; 34 οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ
διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων. 35 καὶ καθίσας
ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς, f Εἴ τις
θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάν-
των διάκονος. 36 καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ
ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτό, εἶ-
πεν αὐτοῖς, 37 g Ὃς ‡ ἂν″ ἐν τῶν τοιούτων παιδίων
δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς
‡ ἂν″ ἐμὲ ‡ δέχηται″, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν ἀπο-
στείλαντά με. 38 ‡ ἔφη″ † αὐτῷ ὁ Ἰωάννης λέγων,
Διδάσκαλε, εἴδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλ-
λοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν· καὶ ‡ ἐκωλύο-
μεν″ αὐτόν, [ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν]. 39 ὁ δὲ Ἰησοῦς

surget. 31 [32] At illi ignorabant verbum, et timebant eum interrogare.
32 [33] (94, 10.) Et venerunt Capharnaum. Qui cum domi esset, interrogabat eos, Quid in via tractabatis? 33 [34] (95, 2.) At illi tacebant, siquidem inter se in via disputaverant quis esset illorum maior. 34 [35] Et residens vocavit duodecim et ait illis, Si quis vult primus esse, erit omnium novissimus et omnium minister.
35 [36] Et accipiens puerum statuit eum in medio eorum; quem ut complexus esset, ait illis, 36 [37] Quisquis unum ex huiusmodi pueris receperit in nomine meo, me recipit: (96, 1.) et quicumque me susceperit, non me suscipit sed eum qui me misit. 37 [38] (97, 8.) Respondit illi Iohannes dicens, Magister, vidimus quendam in nomine tuo eicientem daemonia, qui non sequitur nos, et prohibuimus eum. 38 [39] Iesus autem

---

33. ὁδῳ] † add. προς ἑαυτους ϛ. AX. rel. *f.* Syr.Hcl. Goth. Æth. | post διελ. 1. 69. Syr.Pst. (Arm.) | om. BCDLΔ. Vulg. *a.b.c.k.* Memph.
— διελογιζεσθε] διελεχθητε 1. | διελογισθη 69. | διελογιζοντο M. (? om. B?)
34. εσιωπων] -πουν C.
— διελεχθησαν *Orig.* iii. 596ᶜ. | διηνεχθησαν 1.
— εν τῃ ὁδῳ] om. ADΔ. *a.b.f.i.* Goth. | Contra, BCLX. rel. Vulg. *c.ff.g¹.k.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii.
— τις μειζων ABCLXΔ. 1. rel. (Syr.Pst.) | τις μειζων γενηται αυτων D. (Latt.) (Syr.Hcl.) (Memph.) Æth. | add. esset Goth. Arm. | τις αυτων μειζων ειη 69. | τις αυτων μειζων εστιν *Orig.* iii. (vid. Matt. xviii. 1, et Luc. ix. 46).
35. και 1°] τοτε D. *b.*
— και λεγ. αυτ. . . . παντων διακονος] om. D. *k.* (vid. Matt. et Luc.) | Contra, rel. *Orig.* iii. 596ᶜ. | om. εσχατος και παντων 1.
— θελει] θελη FH*.
— εσται] εστω Δ *Gr. Orig.* iii. (MS.) fiat *a.b.ff.i.* | Contra, rel. Vulg. *c.f.* rel. *Orig.* iii. (ed.)
— διακονος] δουλος M*.
36. παιδιον] praem. το D.
— αυτο 1°] om. 1. Arm. | αυτον DΔ.
— εμμεσω ACL.
— εναγκαλισαμενος ABsD². rel. *Orig.* iii. | αναγκαλισ. C. | αναγκαλεσ. L. | ανακλισ. D*. | εκαλισαμενος Δ. (*vocans* Lat.)
36. ειπεν] λεγει 1. Vulg. *a.b.c.ff.* | Contra, rel. *f.k.* rel. *Orig.* iii.
37. ὁς αν 1° AB.*Btly.*CDLΔ. 1. 69. | ‡ ὁς εαν ϛ. X. rel. *Orig.* iii. 596ᵈ *bis.* 597ᵃ.
— ἑν ABsCLΔ. 1. rel. Vulg. (*a*).*f.g¹.* Syr.Hcl. Memph. Goth. *Orig.* iii. *ter.* | om. DXΓ. *b.c.ff.i.*(*k*). Syr.Pst. Arm. Æth. | εκ 69.
— των τοιουτων παιδιων ABDX. 1. 69. rel. Vulg. *a.b.c.f.ff.g¹.i.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. *Orig.* iii. 596ᵉ. 597ᵃ. (om. τοιαυτ. 596ᵈ.) | των παιδιων τουτων C Δ. | pueros tales *k.* sicut hic puer Syr. Pst. talem infantem Æth.
— επι] εν D. 69 *Wtst.* (Latt.) | Contra, ABsC. rel. *Orig.* iii. *ter.*
— ονοματι μου MSS. *Orig.* iii. 596ᵉ. 597ᵃ. | εμῳ ονοματι Δ. *Orig.* iii. 596ᵈ. (? de suo).
— ὁς αν 2° B.*Btly.*DLΔ. | ‡ ὁς εαν ϛ. A CX*sic.* rel.
— δεχηται B.*Bch.*L. 69. *a c.f.g¹·².* (δεχεται B.*Btly.*) | ‡ δεξηται ϛ. ACD. rel. Vulg. *b.ff.* (vid. Luc. ix. 48).
— αλλα] μονον αλλα και 69. | αλλα δεχεται F. Memph.
38. εφη BLΔ. Syr.Pst. Memph. | αποκριθεις δε εφη C. (om. postea λεγων). | απεκριθη D *Gr.* Vulg. *b.i.k.l.* Syr.Hcl. [*a.d.*]. | ‡ απεκριθη † δε ϛ. AX. rel. *c.f. ff.* Goth. Arm. (Æth.) (vid. et Luc. ix. 49). | και αποκριθεις 69.
38. αυτῳ] om. *a.c.ff.* (vid. Luc.) | Contra, Vulg. *b.f.i.k.*
— ὁ Ιωαν. BsCLXΔM. | om. ὁ AD. 1. 69. EFGHKSUVΓ*Tf.* (vid. Luc.)
— λεγων ABsX. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (Æth.) | om. C(vid. supra) Δ. *k.* Syr.Pst. Memph. | και λεγει 1. *b.i.* | και ειπεν D *Gr. c.ff.* | ειπεν 69. *a.d.*
— διδασκαλε] om. 1.
— ειδομεν] ειδαμεν D.
— εν τῳ ονομ. (*Elz.*) BCDLΔ. 1. 69. Latt. | om. εν (*St.*) AXEFGHKMSV Γ. | επι U. (vid. Luc.)
— ὁς ουκ ακολουθει ἡμιν A(D)X. 1. 69. rel. Vulg. (*a*).*b.c.ff.*(*k*).*l.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (ἡμιν] μεθ' ἡμων D. *a.k.*) | om. BCDLΔ. *f.* Syr.Pst. Memph. Æth. (vid. Luc.)
— εκωλυομεν BDLΔ. 1. | ‡ εκωλυσαμεν ϛ. AC. rel. Latt. vv. ut vid. (vid. Luc.)
— ὁτι οὐκ ακολουθει ἡμιν A(B)C(L)(Δ). rel. *f.* Syr.Pst. Syr.Hcl.* Memph. Goth. Æth. (vid. Luc.) (ακολ.] ηκολ. B.*Bch.* Δ. | ἡμιν] μεθ' ἡμων L). om. DX. 1. 69. Vulg. *a.b.c.ff.k.l.* Arm.
39. ὁ δε Ιησους ABC. rel. Vulg. (*c*).*f.* vv. | ὁ δε αποκριθεις D. *a.b.ff.i.k.* | ὁ δε 1. 69. Arm.

---

33. domi essent *Cl.* | 34. in via inter se *Cl.* | eorum major esset *Cl.* | 36. cum complexus *Cl.* | 37. misit me *Cl.*

ABCD. LXΔ. 1. 69. EFGHKMSUVΓ.

[h] Matt. 10:42. ζη / ς

41. ἀπολέσῃ

[i] ||Matt. 18:6. Lu. 17:2. ζθ / β

42. [τούτων]
— τῶν πίστιν ἐχόντων [εἰς ἐμέ]

[j] Matt. 5:30. || 18: 8. ρ / ς

[k] Es. 66:24. ρα / ι

εἶπεν, Μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς
ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ δυνή-
σεται ταχὺ κακολογῆσαί με. 40 ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν
καθ' ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐστιν. 41 h ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ
ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν † ὀνόματι † ὅτι χριστοῦ ἐστέ,
ἀμὴν λέγω ὑμῖν * ὅτι" οὐ μὴ ‡ ἀπολέσει" τὸν μισθὸν
αὐτοῦ. 42 i καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν
* τούτων" τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλόν ἐστιν αὐτῷ
μᾶλλον εἰ περίκειται ‡ μύλος ὀνικὸς" περὶ τὸν τρά-
χηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. 43 j καὶ
ἐὰν σκανδαλίζῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν·
καλόν ‡ ἐστίν σε" κυλλὸν ‡ εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωήν",
ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν εἰς
τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, 44 [ὅπου k ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ
τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται]. 45 καὶ ἐὰν ὁ
πούς σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν
ἐστίν ‡ σε" εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς

ait, Nolite prohibere eum: nemo est enim qui faciat virtutem in nomine meo et possit cito male loqui de me.
39 [40] Qui enim non est adversum vos, pro vobis est.
40 [41] (98, 6.) Quisquis enim potum dederit vobis calicem aquae in nomine meo, quia Christi estis, amen dico vobis, non perdet mercedem suam.
41 [42] (99, 2.) Et quisquis scandalizaverit unum ex his pusillis credentibus in me, bonum est ei magis si circumdaretur mola asinaria collo eius et in mare mitteretur.
42 [43] (100, 6.) Et si scandalizaverit te manus tua, abscide illam: bonum est tibi debilem introire in vitam, quam duas manus habentem ire in gehennam, in ignem inextinguibilem,
43 [44] (101, 10.) ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur.
44 [45] Et si pes tuus te scandalizat, amputa illum: bonum est tibi claudum introire in vitam aeternam, quam duos pedes habentem

---

39. αυτον] om. D. *a.b.i.k.* (vid. Luc. ix. 50). | Contra, rel. Vulg. *f.ff.* (eos *c*).
— ουδεις] ου Γ.
— ποιησει] ποιει Δ.
— επι] εν 1. 69.
— ταχυ] om. 1. F*. *a.b.c.d.ff.i.k.* Arm. | Contra, rel. Vulg. *f.*
— με ante κακολ. 1.
40. ἡμων ὑπερ ἡμων (*Elz.*) BCΔ. 1. 69. *k.* Syr.Hcl.mg. Memph. Arm. | ὑμ. ὑπ. ἡμ. XU. | ἡμ. ὑπ. ὑμ. L. | ὑμων ὑπερ ὑμων (*St.*) ADEFGHKMSVΓ. Vulg. *a.b.c.f.ff.i.l.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth. Æth. (vid. Luc. ix. 50).
41. ποτισει Δ(H)Γ.
— εν] επι 69.
— ονοματι] † praem. τῳ ς. DΔ. 69. HsMs. Arm. | om. AB.*Bch.*CLX. 1. EFGKSU VΓ. || † add. μου ς. DC³ΔX. 69. rel. Latt. Syr.Hcl.mg. Memph. Goth. Æth. | om. ABC*L. 1. K. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Arm.
— ὁτι ου μη BC*DLΔ. *b.ff.g².k.l.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Goth. | * om. ὁτι ς. AC³X(*sic*). 1. Vulg. *a.c.f.* Arm. Æth.
— απολεσει B.*Btly.*DE. | ‡ απολεσῃ ς. ACL. rel.
42. ὁς αν BsDL. 1. 69. SsVs. | ὁς εαν ACXΔEFGHKMU*Tf.*Γ.
— σκανδαλισῃ] -ζῃ D *Gr.* | -σει H.
— των μικρων] om. S. || των μικρων τουτων AB.*Btly.Blc.*C²(?*)D*Gr.*LΔ. 1. *c.i.* Syr. Hcl. Memph. Goth. Æth. (vid. Matt. xviii. 6). | τουτων των μικρων B.*Bch.* M²*Tf.* Vulg. *b.d.ff.l.* Syrr.Pst. | * om. τουτων ς. C*(ut vid.)X. 69. rel. *f.* Arm. (ex minimis vestris *a.* de pusillos vestros *k*).
42. πιστευοντων ABsC²LXΔ. rel. vv. (vid. Matt.) | πιστιν εχοντων C*D. *a.*
— εις εμε] om. C* *ut vid.* DΔ. *a.b.ff.i.k*.* Memph.MS. | Contra, ABsC²LX. rel. vv. (vid. Matt.)
— αυτῳ] om. U. Æth. | ante εστιν A. | (om. εστιν *c.d.k*).
— περικειται] περιεκειτο D. (Latt. ut vid.)
— μυλος ονικος BCDLΔ. 1. Latt. Syr. Pst. Goth. Arm. (post τραχ. αυτ.) Æth. | ‡ λιθος μυλικος ς. AX. rel. Syr.Hcl. Memph. ut vid. (vid. Matt. et Luc. xvii. 2). | μυλωνικος λιθος 69.
— περι] επι D.
— βεβληται εις την θαλασσαν] εις την θαλ. εβληθη D. Latt. | Contra, rel.
43. σκανδαλιζῃ ACD. rel. *b.c.i.* | -σῃ B. *Btly.*LΔ. Vulg. *a.f.ff.k.* (vid. ver. 43). | -ζει XE. | -σει H.
— αποκοψον] add. et proice abs te *b.* (Arm.)
— εστιν σε BCLΔ. 69. *a.* | εστιν σοι D. Vulg. *b.c.f.ff.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | ‡ σοι εστι ς. AX. rel. Goth. (vid. Matt. xviii. 8).
— εισελθειν εις την ζωην ABCDLΔ. Latt. Syr.Pst. Memph. Æth. | ‡ εις την ζωην εισελθειν ς. X. rel. Syr.Hcl. Goth. (Arm.) vid. Matt. xviii. 9.
43. τας δυο] om. τας D. (vid. Matt. xviii. 8).
— απελθειν] βληθηναι D. *a.f.ff* (ap. Blan.) *k.* (vid. ver. 45 et 47 et Matt. v. 29). | Contra, rel. Vulg. *a.b.c.ff* (ap. Sabat.) *g².* rel.
— εις την γεενναν] om. 1.
— εις το πυρ το ασβεστον ABsC. rel. Vulg. *a.f.g².* (Syr.Hcl.) Memph. Goth. Arm. (ignis qui non extinguitur Syr. Hcl.) | ὁπου εστιν το πυρ το ασβ. D. *b.c.ff.i.k.* | του πυρος tantum F. (Æth.) | om. ε. τ. π. τ. ασβ. LΔ. Syr.Pst. (vid. Matt. v. 29, 30).
44. om. ver. BCLΔ. 1. *k.* Memph. Arm. Zoh. (sic in edd. omnibus). | Contra, ADX. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (Æth.) vid. ver. 48.
— και το πυρ ου σβενν.] om. *f.* (πυρ αυτων *b.c.g².* Syrr.Pst.&Hcl.) (ὁπου το πυρ ου σβενν. και ὁ σκωλ. αυτ. ου τελ. Æth.)
45. και εαν] καν D.
— σκανδαλιζῃ] -ζει X. | -σει L.
— αυτον] αυτην (sic) A. | add. projice abs te (Memph.) Arm.
— καλον] add. γαρ AK. *c.* | Contra, Bs CD. rel.
— εστιν σε AB.*Bch.*CLXΔ. 1. 69. EFG HKV. | σοι εστιν D *Gr.*M²S. *b.* Goth. Arm. ut vid. (vid. Matt. xviii. 8, 9). | ‡ εστιν σοι ς. M*UsΓ. Vulg. *a.c.d.f. ff.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
— εισελθειν εις την ζωην χωλον ABC.

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.
k Es. 66:24.
l Matt. 5:29.
47. σοί ἐστιν
— [τὴν] γέενναν [τοῦ πυρός]
m Lev. 2:13.
49. om. καὶ πᾶσα θ. ἁλὶ ἁλισθ.
n Matt. 5:13. Lu. 14:34. ρβ/β

δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν†, 46 [ὅπου
k ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυ-
ται]. 47 l καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζῃ σε,
ἔκβαλε αὐτόν· καλόν ‡σέ ἐστιν″ μονόφθαλμον εἰσελθεῖν
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα
βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν†, 48 ὅπου k ὁ σκώληξ αὐ-
τῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. 49 πᾶς
γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται, [m καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισ-
θήσεται]. 50 καλὸν τὸ ἅλας· n ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον
γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς
‡ἅλα″, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

mitti in gehennam ignis inextinguibilis, 45 [46] ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur. 46 [47] Quod si oculus tuus scandalizat te, eice eum: bonum est tibi luscum introire in regnum dei, quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis, 47 [48] ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur. 48 [49] Omnis enim igne sallietur, et omnis victima [sale] sallietur. 49 [50] (102, 2.) Bonum est sal: quod si sal insulsum fuerit, in quo illud condietis? Habete in vobis sal, et pacem habete inter vos.

X. ΚΗ′ ργ/ς
o ‖ Matt. 19:1–9.

41 1 o ‡Καὶ ἐκεῖθεν″ ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια
τῆς Ἰουδαίας ‡καὶ πέραν″ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συμπο-
ρεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς εἰώθει,
πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. 2 καὶ προσελθόντες†. Φαρι-
σαῖοι ‡ἐπηρώτων″ αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα

1 (103, 6.) Et inde exsurgens venit in fines Iudaeae ultra Iordanen, et conveniunt iterum turbae ad eum, et sicut consueverat iterum docebat illos. 2 Et accedentes Pharisaei interrogabant eum si licet viro uxorem

rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. | χωλ. εισελθ. ε. τ. ζωην D. Latt. Arm. Æth. (add. αιωνιον D. Vulg. *a.b.c.i.l.* Arm.) | εις τ. ζ. εισελθ. χωλ. FΓ.
45. βληθηναι] απελθειν 1.
— την γεενναν] om. την X. 69. M*. ‖ †add. εις το πυρ το ασβεστον ς. AD X. rel. *f.* Goth. Arm.Usc. Æth. (vid. ver. 43). | add. του πυρος F. | add. ignis inextinguibilis Vulg. *c.l.* Syr.Hcl. ignis et inext. g^2. ubi ignis inext. *a.ff.i.* | *non habent* BCLΔ. 1. *b.k.* Syr.Pst. Memph. Arm.Zoh.
46. om. ver. BCLΔ. 1. *k.* Memph. Arm. Zoh. (sic in cdd. omnibus). | Contra, ADX. rel. (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (Æth.) vid. ver. 48.
— και το πυρ ου σβενν.] om. Æth. (πυρ αυτων *a.b.c.ff.*g^2*.i.* Syrr.Pst.&Hcl.)
47. εαν ὁ οφθ. σου] ὁ οφθ. σου ει D.
— σκανδαλιζῃ] -ζει DX.
— σε BLΔ. 69. (post εστιν LΔ. post εισελθειν 69). | ‡σοι ς. ACD *Gr.* rel. Goth. Memph. (vid. Matt. xviii. 9). | σοι post εστιν M*. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. (Arm.) Æth.
— εισελθειν] post θεου A.
— βληθηναι] απελθειν D. 1. *c.i.* (vid. Matt. v. 30). | Contra, rel. Vulg. *a.b.f. ff.*g^2*.(k).* rel.
— εις την γεενναν] om. την B.*Bch.*L. | Contra, ACD. rel. | εις το πυρ το ασβεστον F. "in ignem aeternum" *Iren.* 165. ‖ †add. του πυρος ς. ACX. rel. Vulg. *f.*(g^2). Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. (ignis inextinguibilis g^2). | om. BDLΔ. 1. *a.b.c.ff.k.* Memph. Arm. (F supra).
48. αυτων] om. XGSV. *c.* | Contra, rel. *Iren.* 165.
— τελευτᾳ] -τησει 1. *k.* (vid. Es. lxvi. 24). | (Hujus versiculi clausulas transponit *k*).
49. πας γαρ πυρι ἁλισθησεται ABCL. rel. Vulg. *f.*$g^{(1).2.}$ vv. | om. D. *Tol. a.b.c.ff.i.*
— πυρι] praem. εν C. | add. αλι *sic* X.
— και πασα θυσια ἁλι ἁλισθησεται] om. B.*Btly.Blc.*LΔ. 1. Memph.MSS. Arm. Zoh. | Contra, AC(D)X. rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Memph.ed. Goth. Arm.Usc. Æth. (confer Lev. ii. 13. καὶ πᾶν δῶρον θυσίας ὑμῶν ἁλὶ ἁλισθήσεται e quibus verbis hanc clausulam ortam esse videtur). | Pro hoc versu *k* habet tantum "omnia autem substantia consumitur."
— και πασα] πασα γαρ D. *b.c.ff.i.* | Contra, rel. Vulg. *(a).f.*$g^{1.2.}$
— ἁλι] om. *Tol. a.c.*g^2.
50. καλον] add. γαρ 69.
— δε] γαρ 69. | om. V.
— γενηται] γενησεται D.
— αυτο] om. 1. MΓ*Tf.* (non K). *f.*
— αρτυσετε BsX. rel. Vulg. *a.b.(c).*g^2*.k.* Syr.Hcl. (-σεται ACDLH). | αρτυσηται Δ. | αρτυθησεται 1. K. *f.* Syr.Pst. Memph. (Goth.) Arm. (Æth.)
— εχετε] praem. ὑμεις ουν 69.
50. εαυτοις] αυτοις L*.
— ἁλα A*B.*Btly.*DLΔ. 1. | ‡ἁλας ς. A^2 CX. rel. (ἁλα *ter* LΔ). ‖ praem. το U.
— ειρηνευετε] -σατε V.
1. και εκειθεν B.*Btly.*CDΔ. 1. 69. EU*Tf.* (*e sil.*) | ‡κακειθεν ς. ALX. rel.
— και περαν BC*L. Memph. (Æth.) | περαν C^2DΔ. 1. 69. G. Latt. Syr.Pst. Goth. Arm. ut vid. (vid. Matt. xix. 1). | ‡δια του περαν ς. AX. rel. Syr.Hcl.
— συνπορευονται ABC. rel. Vulg. *f.*g^2. rel. | συνερχεται D. *b.c.ff.i.k.* Arm. [*k* hiat.] | συμπορευεται 1. 69.
— παλιν 1°] om. 69. *b.c.ff.i.* Syr.Pst. | Contra, Vulg. *a.f.(k).* Arm. rel.
— οχλοι] praem. οἱ X. | ὁ οχλος D. οχλος 69. *a.b.c.ff.k.* (Contra, Vulg. *f.*g^2). | οχλος πολυς 1. (Syr.Pst.)
— και ὡς ειωθει] ὡς ειωθει και D. *b.ff.i.* | Contra, rel. Vulg. *a.(c).f.*g^2*.k.* rel.
2. προσελθοντες] om. D. *a.b.k.* | Contra, rel. Vulg. *c.f.ff.* rel.
— φαρισαιοι] om. D. *a.b.ff.k.* | Contra, rel. Vulg. *c.f.* rel. (quidam Phar. *c*). ‖ †praem. οἱ ς. CX. (1). V*s.* (Arm.) | om. AB*Bch.*LΔ. 69. EFGHKMSUΓ. Memph. Goth. | οἱ φαρ. post αυτον 1. ante προσελθ. Arm.
— επηρωτων BDLM. Latt. (επηρουν pro επηρωτουν C). ηρωτων Δ. | ‡επηρωτησαν ς. AX. rel. Syr.Hcl. [Syr.Pst.]

49. *om.* sale *Am.*

ABCD. (L) X Δ. 1. 69. EFGHKMSUVΓ.

ᵖ Deut. 24:1.

5. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς

ᑫ Gen. 1:27.

6. αὐτοὺς ὁ θεὸς

ʳ Gen. 2:24.

7. [καὶ προσκολλ. πρὸς τὴν γυν. αὐτ.]

10. ἐπηρώτων

ˢ Matt. 5:32. Lu. 16:18.

ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν. 3 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
αὐτοῖς, Τί ὑμῖν ἐνετείλατο ‡ Μωυσῆς"; 4 οἱ δὲ ‡ εἶπαν"
ᵖ ‡ ἐπέτρεψεν Μωυσῆς" βιβλίον ἀποστασίου γράψαι
καὶ ἀπολῦσαι. 5 ‡ ὁ δὲ Ἰησοῦς" εἶπεν αὐτοῖς, Πρὸς
τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν
ταύτην· 6 ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ᑫ ἄρσεν καὶ θῆλυ
ἐποίησεν αὐτούς †. 7 ʳ ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄν-
θρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα· καὶ προσ-
κολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, 8 καὶ ἔσονται
οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο, ἀλλὰ
μία σάρξ. 9 ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ
ρδ ι χωριζέτω. 10 καὶ ‡ εἰς τὴν οἰκίαν" πάλιν οἱ μαθηταὶ †
ρε β περὶ ‡ τούτου" ἐπηρώτησαν αὐτόν. 11 ˢ καὶ λέγει αὐ-
τοῖς, Ὃς ‡ ἂν" ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμή-
σῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν· 12 καὶ ἐὰν ‡ αὐτὴ ἀπο-
λύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆς" ‡ γαμησῇ ἄλλον", μοιχᾶται.

dimittere, temtantes eum. 3 At ille respondens dixit eis, Quid vobis praecepit Moses? 4 Qui dixerunt, Moses permisit libellum repudii scribere et dimittere. 5 Quibus respondens Iesus ait, Ad duritiam cordis vestri scripsit vobis praeceptum istud; 6 ab initio autem creaturae masculum et feminam fecit eos deus: 7 propter hoc relinquet homo patrem suum et matrem et adherebit ad uxorem suam, 8 et erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo sed una caro. 9 Quod ergo deus iunxit, homo non separet. 10 (104, 10.) Et in domo iterum discipuli eius de eodem interrogaverunt eum. 11 (105, 2.) Et dicit illis, Quicumque dimiserit uxorem suam et aliam duxerit, adulterium committit super eam: 12 et si uxor dimiserit virum suum et alii nupserit, moechatur.

3. ενετειλατο] ετειλατο D*.
— Μωυσης B.*Btly*.DΔ. 69. KM. Vulg.*Cl.* *a.b.c.f.* | ‡ Μωσης ς. ACLX. 1.rel. *Am. k.*
4. ειπαν B.*Btly*.CD. | ‡ ειπον ς. ALX Δ. rel.
— επετρεψεν Μω. BCDLΔ. (om. *b*). | ‡ Μω. επετρ. ς. AX. rel. Vulg. *f.g*². Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | Μω. ενετειλατο 1. (vid. Matt. xix. 7). "Jussit Moses" *k.* Memph. (Æth.) | "permisit" tantum *a.c.ff.* || add. nobis *c.ff.* Syr.Pst. || Μωυσης B.*Bch*.DΔ. 1. KM. Vulg.*Cl.* *f.* | ‡ Μωσης ς. ACLX. 69. rel. *Am. k.*
— γραψαι ABC. rel. Vulg. *a.f.g*².*k.* rel. | δουναι (vid. Matt.) γραψαι D. dare scriptum *c.d.ff.* dare *b.*
5. ὁ δε Ιησους B.*Btly*.*Blc*.CLΔ. Memph. ipse vero *c.* | ‡ και αποκριθεις ὁ Ιησους ς. ADX. 1. rel. (Vulg) (*a.b*).*f.*(*ff*). (*k*). Syrr.(Pst.)&Hcl. Goth. Arm. (Æth.) vid. Mar. xii. 24. xiv. 48 etc.
— αυτοις] om. D.
— εγραψεν] add. Μωυσης D. (*b*).*c.*(*f*). *g*⁽¹⁾·². *k.* Syr.Pst.MS. (vid. Matt. xix. 8). | Contra, rel. Vulg. *a.ff.*
— ὑμιν] om. D. 69. *b.c.g*².*k.* Arm.Zoh. | Cont., rel. Vulg. *a.f.ff.g*¹. Arm.MSS. vv.
— ad fin.] add. απολυσαι τας γυναικας ὑμων Æth. e Matt.
6. κτισεως] om. D. *b.ff.* Syr.Pst. (vid. Matt. xix. 4 et 8). | Contra, rel. Vulg. *a.c.f.k.* vv.
— θηλυν D*.
— αυτους] om. D. *b.f.ff.k**. Goth. Æth. | Contra, rel. Vulg. *a.c.g*¹. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. || † add. ὁ θεος ς. ADX. 1. rel. Vulg. *a.b.f.g*¹.*k.* Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Arm. Æth. | om. BCLΔ. *c.ff.* Memph. (vid. Matt.)
7. ab init.] add. και ειπεν D. 69. *Harl.* *b.c.ff.g*⁽¹⁾·². (vid. Matt. xix. 5). | Contra, rel. Vulg. *a.f.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth.
— αυτου post πατ.] om. DM*. (vid. Matt.)
— μητερα] add. ἑαυτου D. (αυτου M). *a.b.c.* Syr.Pst. Memph. Goth. Æth. | non habent rel. Vulg. *k.* Syr.Hcl. Arm.
— και προσκολλ. ad fin.] om. B. Goth. | Contra, rel. vv. (vid. Matt. et Gen. ii. 24). | "et improbitaˢ mulierem" *k.*
— προς την γυναικα DX. rel. Vulg. *b.ff.* | τῃ γυναικι ALΔ. 1. *Tol. a.c.f.g*². (vid. Matt. et Gen. LXX.) γυγυναικι C *sic.*
8. μια σαρξ BDLXΔ. rel. Latt. Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Æth. | σαρξ μια AC. 1. 69. FKM²UΓ*Tf.* Memph. Arm. *Orig. Int.* i. 90ᵉ. (vid. Matt. xix. 6).
9. ουν] om. D *Gr. ff*(ap. Blan.).*k.* Syr. Hcl. (vid. et *Clem.* 533). | Contra, rel.
— ὁ θεος] om. ὁ AG. *Clem.* 533.
— συνεζευξεν] ιζευξεν D *Gr. Am. c.f.g.* | Contra, rel. Vulg.*Cl.* *a.b.d.ff.k.* Syr. Hcl.mg.*Gr. Clem.*
— χωριζετω] -ζεσθω Δ *Gr.* (Contra, *Clem.*)
10. εις την οικιαν BDLΔ. *b.* (om. *c*). | ‡ εν τῃ οικιᾳ ς. ACX. rel. Vulg. (*a*).*f.* *g*².*k.* Memph. Goth. Arm. Æth. | praem. ει D*.
10. οἱ μαθηται] † add. αυτου ς. AD. rel. Vulg. *b.f.g*². Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. | om. BCLΔ. *a.*(*c*).*k.* Memph. Arm.
— περι τουτου ABCLXΔ. 1. MΓ. *a.c.f.* *ff.*(*k*). Syr.Pst. Memph. Æth. | om. K. *Harl.** | ‡ περι του αυτου ς. D. 69. rel. Vulg. *b.g*². Syr.Hcl. Goth. || add. λογου D. *c.f.ff.g*².*k.* | Contra, rel. Vulg. *a.b.*
— επηρωτησαν ADX. 1. rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Goth. | επηρωτων B.*Btly* (LΔ επερ.). επηρωτουν C.
— αυτον] om. M.
11. (ver. 12 *post* και λεγει αυτοις ver. 11. 1).
— ὁς αν B.*Btly*.CDLΔ. | ‡ ὁς εαν ς. A X. rel. | εαν ανηρ 1. 69. *a.* Arm. (praem. και 1; sed om. ad init. ver. 12).
— απολυσῃ] -σει HK.
— γαμησῃ αλλην] αλλην γαμησῃ D. Vulg. *b.c.f.* | Contra, rel. *a.k.*
— επ' αυτην] om. 1. Syr.Pst. Arm. (vid. Matt. xix. 9). | Contra, rel. Latt. Syr. Hcl. Memph. Goth. Æth.
12. και εαν αυτη απολυσασα τον ανδρα αυτης B(C)L(Δ add. και). (Memph.) Æth. (αυτου habet C). | και εαν γυνη εξελθῃ απο του ανδρος και D. (69 γυνη εαν et om του). *a.b.*(*c*).*ff.g*². Arm. "et quae relinquit mulier virum et" *k.* | ‡ και εαν γυνη απολυσῃ τον ανδρα αυτης και ς. AX. (1). rel. Vulg. *f.g*¹. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. (εαν απολυσῃ γυνη 1).
— γαμησῃ αλλον BC*L(Δ). 1. 69. Syr. Hcl. Memph. Goth. (Æth.) (αλλην Δ).

9. deus conjunxit *Cl.* | 11. et ait illis *Cl.*

Vulg. a. b. c. ρϛ β
Syrr. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.
t || Matt. 19:13-15.
|| Lu. 18:15-17.
13. ἐπετίμησαν αὐτοῖς

13 t Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία, ἵνα ἅψηται
αὐτῶν· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέ-
ρουσιν. 14 ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησεν καὶ
εἶπεν αὐτοῖς, Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός
με, † μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· 15 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς
‡ ἂν″ μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παι-
δίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. 16 καὶ ἐναγκαλι-
¶ L σάμενος αὐτά, ‡ κατηυλόγει τιθεὶς¶ τὰς χεῖρας ἐπ᾽
αὐτά″ †.

ΚΘ′ ρζ β
u || Matt. 19:16-30.
|| Lu. 18:18-31.
v Lu. 10:25.
w Ex. 20:12-16.
19. μὴ φον. μὴ μοιχ.

42 17 u Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδόν, προσ-
δραμὼν εἷς καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν,
Διδάσκαλε ἀγαθέ,v τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κλη-
ρονομήσω; 18 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τί με λέγεις
ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. 19 τὰς
ἐντολὰς οἶδας,w Μὴ μοιχεύσῃς· μὴ φονεύσῃς· μὴ

13 (106, 2.) Et offerebant illi parvulos ut tangeret illos: discipuli autem comminabantur offerentibus. 14 Quos cum videret Iesus, indigne tulit et ait illis, Sinite parvulos venire ad me, et ne prohibueritis eos: talium est enim regnum dei. 15 Amen dico vobis, quisque non receperit regnum dei velut parvulus, non intrabit in illud. 16 Et complexans eos et inponens manus super illos benedicebat eos.

17 (107, 2.) Et cum egressus esset in viam, procurrens quidam genu flexo ante eum rogabat eum, Magister bone, quid faciam ut vitam aeternam percipiam? 18 Iesus autem dixit ei, Quid me dicis bonum? nemo bonus nisi unus deus. 19 Praecepta nosti, Ne adulteres, ne

---

| αλλον γαμηση D. Latt. | ‡γαμηθη αλλῳ ϛ. AC²X. rel. (Arm.)

12. ad fin.] add. super illum c.(k).l. add. super illum: (similiter a.b) et qui dimissum (a viro a) ducit moechatur a.b. ff.g². | Contra, Vulg. f.g¹.

13. ἱνα] ἱν᾽ F.

— ἅψηται αυτων ADX. 1. rel. Vulg. a.b. c.ff.k. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Orig. iii. 659c. | αυτων ἅψηται BCLΔ. (vid. ord. in Luc. xviii. 15). [Arm.]

— μαθηται] add. αυτου D. a.c.f. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Æth. | Contra, rel. Vulg. b.ff.k. Memph. Arm.

— επετιμων ADX. 1. rel. Latt. Syrr.Pst. &Hcl. (vid. Luc. xviii. 15). | -μησαν BCLΔ. Goth. (vid. Matt. xix. 13).

— τοις προσφερουσιν ADXΓ. rel. Vulg. a.b.f.ff. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | τοις φερουσιν 1. | αυτοις BCLΔ. c.k. Memph. (vid. Matt. et Luc.) || add. αυτα Γ.

14. ὁ Ιησους] om. ὁ U.

— και 1°] add. επιτιμησας 1. 69. Syr. Hcl.mg. (Arm.)

— αυτοις] ante ειπεν 69.

— παιδια] παιδαρια D*.

— μη] †praem. και ϛ. ACDL. 1. M**. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xix. 14. Luc. xviii. 16). | om. B.Bch.XΔ. 69. EFGHKM*SUVΓ. Memph.

— αυτα] add. "venire ad me" iterum Memph.

15. ὁς αν B.Btly.CDLΔ. 1. | ‡ὁς εαν ϛ. AX. rel.

15. θεου] om. D Gr.* (corr.¹)

— εισελθῃ εις αυτην] εις αυτην εισελευσεται D Gr. | Contra, rel. Latt. vid. Orig. iii. 664a.

16. εναγκαλισαμενος ABsC. rel. Vulg. (a).k. vv. (εναγκαλεσ. L). | ενεκαλισ. Δ*. ενακαλισ. Δ². | προσκαλεσαμενος D. b.c.f.ff.

— κατευλογει τιθεις τας χειρας επ᾽ αυτα BC(L)Δ. Syr.Hcl.MS.(ap. Gb.) Memph. (Æth.) (κατηυλ. L). | ‡τιθεις τ. χειρ. επ᾽ αυτ. ηυλογει †αυτα ϛ. (AX). rel. Vulg. f.g¹. Goth. Arm. (ηυλογει] ευλογει A(D infra)X. 69. EH(K*)MUV. | ευλογησεν FGK².) | (τιθεις] και τιθων 1. om. τιθ. τ. χ. επ᾽ αυτ. a. Syr.Hcl.*) | επιθει τας χειρας επ᾽ αυτα και ευλογει αυτα D. b.c.ff.k. Syrr.Pst.&Hcl.

17. εκπορευομενου] πορευομενου Γ. | Clem. 937, 8 hanc historiam (ver. 17-31) excitat dicens, ταῦτα μὲν ἐν τῷ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίῳ γέγραπται· sed pro more vocabula nonnulla mutavit. Placet tamen omnem varietatem lectionis Clementis per hos versiculos recensere etsi saepe ad sensum textum Marci mutavit. Similiter nonnunquam fecit alibi, a testibus omnibus aberrans, et de suo ut videtur scribens. Hic habet ab init. Εκπορευομένῳ αὐτῷ.

— προσδραμων εἱς BCD. rel. Vulg. a.b. f.ff. rel. vv. | ιδου τις πλουσιος προσδραμων A. 69. K. (Syr.Hcl.mg.) Arm. | ιδου πλουσιος προσδρ. M. | ecce quidam c. ("et cum prodisset genib. obsecrans illum quidam" k. | προσελθών τις Clem. (vid. Matt.)

17. και γονυπετησας] και γονυπετων D. 69. | Cont., rel. | γονυπέτει Clem. | om. και Δ.

— αυτον 1°] om. a.b.c.(k). Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. Arm. Clem. | Contra, MSS. Æth. ante eum Vulg. f.ff.

— επηρωτα αυτον] ηρωτα αυτον D. | Contra, rel. | om. Clem. (vid. Luc. xviii. 18).

— διδασκ.] praem. λεγων D. 69. a.b.f.g². l.k. Syr.Pst. Goth. Arm. Clem. (vid. Luc.) | Contra, rel. Vulg. ff. Syr.Hcl. Memph. Æth. [c]. (mox τί ἀγαθὸν ποιήσω habet Clem. vid. Matt. xix. 16).

18. Ιησους] om. Δ. [non Γ]. (vid. Matt. xix. 17). | mox λέγει Clem. et om. αυτῳ.

— εἱς ὁ ABsC. rel. Vulg. a.f.k. vv. Clem. 938. Orig. i. 223c. 586a. iii. 664d diserte. iv. 41d. 65d. 147a. Eus. in Ps. 426d. (forsan et ad Luc. xviii. 19 spectant). | μονος εἱς D. (b). Memph. solus c.ff. || post θεος add. ὁ πατηρ Arm.MSS. Orig. quater, sed ubi verba diserte excitat (iii. 664d) non habet.

19. μη φονευσῃς] om. D Gr. 1. Γ. f.k. | post μη μοιχ. AX. 69. rel. Vulg. a.b. d.ff.g¹·². Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. Clem. 938. (vid. Luc. xviii. 20). | ante μη μοιχ. BCΔ. c. Memph. (confer Matt. xix. 18). | post μη κλεψ. Syr.Pst.

— μη μοιχευσῃς] add. μη πορνευσῃς D Gr. k. ante μη ψευδ. habent Γ. c. | om. rel. (om. μη κλεψῃς c.ff).

---

14. enim est Cl. | 15. quisquis Cl.

A B C D.
X Δ.
1. 69.
EFGHKMSUVΓ.
20. [ἀποκριθεὶς] εἶπεν αὐτῷ
ρη β
21. σε ὑστερεῖ
ρθ β

κλέψῃς· μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· μὴ ἀποστερήσῃς·
τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. 20 ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς ‡ ἔφη″ αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυ-
λαξάμην ἐκ νεότητός μου. 21 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας
αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἕν σοι ὑστε-
ρεῖ· ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς † πτωχοῖς,
καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει
μοί †. 22 ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν
λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. 23 καὶ
περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ,
Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασι-
λείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται. 24 οἱ δὲ μαθηταὶ
ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς
πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Τέκνα, πῶς δύσκολόν

occidas, ne fureris, ne falsum testimonium dixeris, ne fraudem feceris, honora patrem tuum et matrem.
20 Et ille respondens ait, Magister, haec omnia observavi a iuventute mea.
21 (108, 2.) Iesus autem intuitus eum dilexit eum et dixit illi, Unum tibi deest: vade quaecumque habes vende et da pauperibus, et habebis thesaurum in caelo, et veni sequere me.
22 (109, 2.) Qui contristatus in verbo abiit maerens: erat enim habens possessiones multas.
23 Et circumspiciens Iesus ait discipulis suis, Quam difficile qui pecunias habent in regnum dei introibunt.
24 Discipuli autem obstupescebant in verbis eius. At Iesus rursus respondens ait illis, Filioli, quam

19. ψευδομαρτυρησῃς] -σεις D.
— μη αποστερησῃς] om. B*Bch.Δ(spat. vac.) 1. 69*. K. Arm. (vid. Matt. et Luc.) | Contra, AB²C(D)X. 69². rel. vv. (-σεις D).
— πατερα σου] om. σου D. *Clem.* (vid. Matt.) | Contra, rel.
— μητερα] add. σου CF. *a.b.c.f.* Syr. Pst. Memph. Goth. Æth. (vid. Luc.) | om. ABsDXΔ. rel. Vulg. *g*1.2.*k*. Syr. Hcl. Arm. *Clem.*
20. ὁ δε] και C. et ille *Am. b.g*1. | Contra, rel. *Clem.* 938. | om. Δ. (vid. Matt. xix. 20).
— αποκριθεις] om. BΔ. Memph. (vid. Luc. xviii. 21). | Contra, ACD. rel. vv. *Clem.*
— εφη BCΔ. | ‡ειπεν ς. AD *Gr.*X. rel. (vid. Luc.) | λεγει *Clem.* (vid. Matt.) ait Vulg. *b.c.d.f.g*1. dixit *a.ff.k.*
— αυτῳ] om. K. *Am. c.g*1.*k.* (Contra, *Clem.*)
— διδασκαλε] om. 1. K(non X). *Clem.* (vid. Matt. et Luc)
— ταυτα παντα ABC. rel. Vulg. *a.c.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (sic Matt. et Luc.) | παντα ταυτα D. *b.k.* Memph. *Clem. Orig.* iii. 670c.
— εφυλαξαμην BsCXΔ. rel. | εφυλαξα AD. *Clem. Orig.* (vid Matt. et Luc.) | εποιησα 1.
— εκ νεοτ. μου] om. *Clem.* 938 (sed vid. 939 *lin. ult.*) ‖ add. τι ετι ὑστερω; 69. KM. *a.c.* Syr.Hcl.* Arm. (vid. Matt.) | Cont., rel. Vulg. *b.f.ff.g*1.2.*k.* rel. *Clem.*
21. Ιησους] om. AKΓ. (Contra, *Clem.* qui mox om. αυτῳ).
— αυτον] αυτῳ C.
21. ειπεν] λεγει 69.
— αυτῳ 2°] add. ει θελεις τελειος ειναι 69. KM. Syr.Hcl.* Æth. | eadem post ὑστερει Memph. Arm. *Clem.* (vid. Matt. xix. 21). | Contra, rel.
— σοι] σε BCΔM. | Contra, ADX. 1s. rel. *Clem. Orig.* iii. 670b. (vid. Luc. xviii. 22).
— ὑπαγε] om. *Clem.*, et legit πώλησον ὅσα ἔχεις
— δος] διαδος 69. (vid. Luc.)
— πτωχοις] †praem. τοις ς. CD. 1s. Memph. (vid. Matt. et Luc.) | om. AB XΔ. 69. EFGHKMSUsVΓ. Goth. Arm. *Clem.*
— ἑξεις] εξει G. (εξῃς HK).
— ουρανῳ] -νοις E*.
— ακολ. μοι] †add. αρας τον σταυρον ς. AX. rel. Syr.Hcl. Memph.W. Goth. | ante δευρο 1. 69 (add. σου). G. *a.* Syr.Pst. Arm. Æth. (*Iren.* 17). vid. Matt. xvi. 24; Mar. viii. 34; Luc. ix. 23. | om. BCDΔ. Vulg. *b.c.f.ff.g*1.2.*l.k.* Memph.Schw. *Clem. Hil.* 995a.
22. στυγνασας] εστυγνασεν D *Gr.* (*c.ff*). | Contra, rel. Latt. rel. *Clem.*
— επι] add. τουτῳ D. 69. *a.b.c.f.ff.k.* Syr.Pst. | Contra, rel. Vulg. Syr.Hcl. rel. *Clem.*
— λογῳ] add. και D. *b.c.ff.* | Contra, rel. Vulg. *a.f.k. Clem.*
— ην γαρ] add. πλουσιος *Clem.* (vid. Luc. xviii. 23).
— κτηματα πολλα] πολλα χρηματα D. *a.b.ff.* | Contra, rel. Vulg. *c.g*1. *Clem.* divitias multas *f.* multae divitias et agros *k.*
23. περιβλεψ. δε *Clem.*
23. λεγει ABsD. rel. (Latt.) *Clem.* | ελεγεν C. | ειπεν Δ. *k.*
— τα ante χρημ.] om. C. | Contra, rel. *Clem.*
— εισελευσονται] ante εις τ. βασ. *Clem.* ‖ add. ταχειον καμηλος δια τρυμαλιδος ραφιδος διελευσεται η πλουσιος εις την βασιλειαν του θεου D. (*a.b.ff*). om. postea ver. 25. (vid. ver. 25. Matt. xix. 24. Luc. xviii. 25). | non habent rel. Vulg. *c.f.g*1.2.*k.* rel. *Clem.*
24. μαθηται] add. αυτου DΔ. 1. *a.b.c.f. ff.k.* | om. rel. Vulg. *g*1.2. rel. *Clem.*
— Ιησους παλιν] om. A. (om. παλιν *g*2). | παλιν δε ὁ Ιησους *Clem.*
— λεγει] ειπεν Δ. | Contra, *Clem.*
— τεκνα BCD. rel. | τεκνια A. 1. *Clem.* | om. EGK. *c.k.*
— δυσκολον] -λως X* (corr. 1). | Contra, *Clem.*
— τους πεποιθ. επι χρημ.] om. BΔ. *k.* Memph.MS. | Contra, ACD. rel. Vulg. (*a*).*b.f.g*1. Syrr.Pst.&Hcl. Memph.ed. Goth. Arm. *Clem.* divitem *c.ff.* (Æth.) ‖ χρημασιν] †praem. τοις ς. D. 1s. 69. | om. ACXEFGHKMSUVΓ. Goth. Arm. *Clem.*
— εισελθειν] ante εις τ. βασ. 69.
25. om. ver. *hic* D. *a.b.ff.* ‖ εὐκολώτερον διὰ.... κάμηλος εἰσελεύσεται *Clem.* (sic etiam *a*).
— εστιν] praem. δε A.
— τρυμαλιας ραφιδος] †της″ τρυμ. †της″ ραφ. ς. BsXEHSsV. | om. της *bis* A C(D)Δ. 1. (69). KMU. Goth. | om. 1° FΓ. | om. 2° G. Memph. | τρυμαλιδος

20. At ille *Cl.* | ait illi *Cl.* | 21. dixit ei *Cl.* | 22. multas possessiones *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph.
Goth. Arm. Æth.
24. [τοὺς πεποιθ. ἐπὶ χρημ.]
25. ῥαφ. εἰσελθεῖν
26. λέγ. πρὸς αὐτόν,
27. δυνατά [ἐστιν]
28. λέγειν ὁ Πέτρος αὐτῷ
ρι / β

ἐστιν τοὺς πεποιθότας ἐπὶ † χρήμασιν εἰς τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 25 εὐκοπώτερόν ἐστιν
κάμηλον διὰ † τρυμαλιᾶς † ῥαφίδος διελθεῖν, ἢ πλού-
σιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 οἱ δὲ
περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες πρὸς ἑαυτούς, Καὶ
τίς δύναται σωθῆναι; 27 ἐμβλέψας † αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς
λέγει, Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ᾽ οὐ παρὰ †
θεῷ· πάντα γὰρ δυνατὰ † παρὰ τῷ θεῷ. 28 † ἤρξατο
ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ, Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα,
καὶ ‡ ἠκολουθήκαμέν″ σοι. 29 ἀποκριθεὶς † ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν, ὃς ἀφῆκεν
οἰκίαν ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ‡ ἢ μητέρα ἢ πατέρα″ †
ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ * ἕνεκεν″ τοῦ
εὐαγγελίου, 30 ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν

difficile est confidentes in pecuniis in regnum dei introire.
25 Facilius est camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum dei.
26 Qui magis admirabantur, dicentes ad semet ipsos, Et quis potest salvus fieri?
27 Et intuens illos Iesus ait, Apud homines inpossibile est, sed non apud deum: omnia enim possibilia sunt apud deum.
28 Coepit Petrus ei dicere, Ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te.
29 (110, 2.) Respondens Iesus ait, Amen dico vobis, nemo est qui reliquerit domum aut fratres aut sorores aut matrem aut patrem aut filios aut agros propter me et propter evangelium,
30 qui non accipiat centies tantum nunc in tempore

ῥαφιδος D supra. | τρυπηματος βελονης 69. | της τρυμαλιας της βελονης *Clem.*
25. ῥαφ. διελθειν (*Elz.*) C. -1. (69). K. Vulg. (*b.* ver. 23).*c.f.g*[1.2.] Syrr.Pst.& Hcl.txt. Memph. Arm. Æth. | ῥαφ. εισελθειν (*St.*) AXΔEFGHMSUVΓ. (D ver. 23). (*a*).*k.* Syr.Hcl.mg. Goth. (vid. Matt. xix. 24 et Luc. xviii. 25). De lectione B non liquet.
— πλουσιον] post θεου 1.
— την ante βασ.] om K.
— εισελθειν (post θεου) MSS. Syrr.Pst.& Hcl. Goth. Arm. | om. (*a*).(*ff*).*k.* *Clem.* | ante εις τ. βασ. Vulg. (*b*).*c.f.g*[1.2.] Memph. Æth. (vid. Matt. xix.)
26. περισσως] om. F.
— λεγοντες] και ελεγον *Clem.*
— προς ἑαυτους ADXM*mg.* rel. Vulg. (*a*). *b.*(*c*).*f.ff.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. | προς αλληλους M*. Arm. | προς αυτον B.*Btly.Blc.*CΔ. Memph. | om. *Clem.*
— και τις] τις ουν *Clem.*
27. ab init. ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν ὅτι *Clem.*
— εμβλεψας] † add. δε ς. AC²D. rel. *k.* Syrr.Pst.(&Hcl.) Arm. Æth. (vid. Matt. xix. 26). | om. BC* *ut vid.*Δ. 1. Memph. Goth. | et intuens Vulg. *b.c.f.ff.g*². (quos int. *a*).
— αυτοις] post ὁ Ιησους Γ. et mox habet ειπεν.
— παρα 1°] add. μεν 69. *a.*
— αδυνατον] -τα Γ. *g*². ‖ praem. τουτο C²D. 69. *b.*(*c*).*g*². Syr.Pst. Arm. (vid. Matt.) | om. ABsC* rel. Vulg. *a.f.ff.k.* Syr.Hcl.
— αλλ᾽ ου παρα] εστιν, παρα δε D. *a.b. c.f.ff* (*k*). Æth. (vid. Matt. xix. 26). | Contra, MSS. Vulg. *g*². Syrr.Pst &Hcl. rel. | (παρὰ θεῷ δυνατόν *Clem.*)
27. θεῳ] † praem. τῳ ς. ADKsS*s.* | om. B. *Btly.*CXΔ. 1. 69. EFGHMUVΓ. *Clem.*
— παντα γαρ δυνατα παρα τῳ θεῳ] δυνατον tantum D. *ff.l.* possibile est *a.k.* Æth. omnia possibilia sunt *b c.* | om. Δ. 1. 69. Arm.Zoh. | Contra, ABC. rel. Vulg. *f.g*². Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm.Usc. *Clem.*
— δυνατα] † add. εστιν ς. A. rel. Vulg. (*a*).(*b*).*f.g*².(*k*). Memph. Goth. (Æth.) *Clem.* | om. B.*Btly.Blc.*C.
— τῳ θεῳ] om. τῳ B.*Bch.Blc.*
28. ηρξατο] † praem. και ς. D. Vulg.*Cl* (Latt.) Syrr.Pst.&Hcl.txt. Æth. | om. ABCXΔ. 1. 69. EFGHMSUVΓ. *Am.* Memph.W.&Schw. Arm. *Clem.* | ηρξ. δε K. *f.* (Syr.Hcl.mg.) Memph.MS. Goth.
— ὁ Πετρος λεγειν αυτῳ A(D)X. rel. *a. b.c.f.ff.g*¹.*k.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. *Clem.* (om. ὁ D). | λεγειν ὁ Πετρ. αυτ. BCΔ. dicere ei Petrus Memph. | αυτῳ λεγ. ὁ Πετρ. 1. | Petrus ei dicere *Am.* ei Petrus dicere Vulg.*Cl.*
— ηκολουθηκαμεν BCD. | ‡ -σαμεν ς. A. rel. *Clem.* (vid. Matt. xix. 27).
— σοι] σου Δ*K.
29. αποκριθεις AXMSUV. Vulg. *a.b.* Syr.Pst. Goth. Arm. | αποκριθεις † δε″ ς. DKΓ. *c.ff.k.* *Clem.* 938. 948. | και αποκριθεις C. 1. 69. EFGH. Syr.Hcl. (Æth.) quibus respondens *f.* | εφη BΔ. Memph.
— ὁ Ιησους] om. Γ.
— ειπεν ACX. rel. *a.c.ff.k.* rel. *Clem.* 948. | λεγει *Clem.* 938. ait Vulg. *b.f.* | om. B.*Btly.Blc.*DΔ. Memph.
29. λεγω] post ὑμιν *Clem.* 938. (Contra, 948): tunc ὃς ἂν ἀφῇ τὰ ἴδια καὶ γονεῖς καὶ ἀδελφοὺς καὶ χρήματα ἕνεκεν ἐμοῦ *Clem. bis.*
— ουδεις] praem. ὁτι A. (vid. Luc. xviii. 29).
— οικιαν] om. D. *b.* | οικιας FM. Syr. Pst. è punct. Æth.
— η αδελφας] om. Goth.
— η μητερα η πατερα B.*Btly.*CΔ. *Am.* *c.f.* Memph. Goth. | ‡ η πατ. η μητ. ς. AX. rel. Vulg.*Cl.* *b.* Syrr.Pst.& Hcl. Arm. Æth. (*Orig. Int.* iv. 465[e]). | om. η πατ. D. *Harl.** *a.ff.k.* ‖ † add. η γυναικα ς. ACX. rel. *f.* Syrr.Pst.& Hcl. Goth. Æth. (vid. Luc.) | om. BD Δ. 1. Vulg. *a.b.c.ff.l.k.* Memph. Arm. *Clem. bis.* vid. *Orig.* i. 284[c].
— η τεκνα] om. ΔΓ.
— εμου και] εμου η D. 1. Arm. *Orig. Int.* iv. 465[e].
— ἑνεκεν 2° BCDXΔ. 1. 69. EFGHKM S²UVΓ. Vulg. *a.b.f.ff.l.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Clem. bis.* *Orig. Int.* | * om. ς. AS*. *c.k.* ‖ mox ευαγγ. μου *Clem.* 538. (Contra, 548).
30. εαν μη λαβῃ ABsC. rel. (*k**). Syr. Pst. Memph. Arm. | εαν μη απολαβῃ 1. | ἀπολήψεται tantum *Clem. bis.* | ὁς αν μη λαβῃ D. "qui" etc. (Latt.) Syr. Hcl. Goth. Æth.
— νυν] om. D *Gr.* *a.k.* (vid. Matt. xix. 29. Luc. xviii. 30).

---

28. Et coepit ei Petrus *Cl.* | 29. patrem aut matrem *Cl.*

A B C D. [L] X Δ. 1. 69. EFGHKMSUVΓ.

§ L ρια
x Matt. 22:14. β

ριβ
y ||Matt. 20:17-19. β
||Lu. 18:31-33.

Λ' ρις
z ||Matt. 20:20-28. ϛ

ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς
καὶ ‡ μητέρα" καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ διωγμῶν, καὶ
ἐν τῷ αἰῶνι§ τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. 31 x πολλοὶ
δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι.
32 y §Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσό-
λυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμ-
βοῦντο, ‡ οἱ δὲ" ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. καὶ παρα-
λαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ
μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, 33 ὅτι Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν
εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδο-
θήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς γραμματεῦσιν, καὶ
κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν
τοῖς ἔθνεσιν, 34 καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ, ‡ καὶ ἐμπτύ-
σουσιν αὐτῷ, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτόν", καὶ ἀποκτε-
νοῦσιν [αὐτόν]· καὶ ‡ μετὰ τρεῖς ἡμέρας" ἀναστήσεται.
35 z Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰω-
άννης οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες * αὐτῷ", Διδάσκαλε,
θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμέν * σε" ποιήσῃς ἡμῖν.

hoc, domos et fratres et sorores et matres et filios et agros cum persecutionibus, et in saeculo futuro vitam aeternam. 31 (111, 2.) Multi autem erunt primi novissimi, et novissimi primi.

32 (112, 2.) Erant autem in via ascendentes in Hierosolyma, et praecedebat illos Iesus, et stupebant et sequentes timebant. Et adsumens iterum duodecim coepit illis dicere quae essent ei eventura, 33 quia ecce ascendimus in Hierosolyma, et filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis, et damnabunt eum morte et tradent eum gentibus, 34 et inludent ei et conspuent eum et flagellabunt eum, [et] interficient eum et tertia die resurget.

35 (113, 6.) Et accedunt ad eum Iacobus et Iohannes filii Zebedaei dicentes, Magister, volumus ut quodcumque petierimus

---

30. *καιρῳ τουτῳ*] add. *ὁς δε αφηκεν* D. *a.b.ff.* (et om. *και* post *διωγμ.* et add. *λημψεται* ad fin. ver.) | Contra, ABC. rel. *c.f.k.* rel. *Clem.* 938.
— (*καιρῷ τούτῳ ἀγροὺς καὶ χρήματα καὶ οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς μετὰ διωγμῶν Clem.*)
— *οικιας*] *οικειαν* D. *a.b.ff.* | Contra, rel. Vulg. *f.* [*c.k*].
— *και αδελφας*] ante *και αδελφους* D. *b.* ||add. *και πατερα* X. 1. K. *l.* Goth. Æth. | *πατερα* loco *αδελφας* M *sic.* | (*και πατερας* post *και μητ.* Memph.W.& Sch. "aut parentes" post "domum" *b*). | non habent ABC. rel. (Latt.) Syrr. Pst.&Hcl. Arm. [*c.k*].
— *μητερα* ACDX. 1. KM. *a.b.f.ff.l.* Syr. Hcl. Goth. Arm.MSS. (Æth.) | ‡ *μητερας* ϛ. BsΔ. 69. rel. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm.Zoh. [*c.k*].
— *διωγμων*] *-μου* D *Gr.*
— (*ἐν δὲ τῷ ἐρχομένῳ ζωή ἐστιν αἰώνιος Clem.*)
— *αιωνιον*] *-αν* B.*Btly.*
31. *οἱ* ante *εσχατοι*] om. ADLΔ. 1. KMV. Goth. | Contra, BCX. 69. EFGHSUΓ. *Clem.*
32. *εν τῃ ὁδῳ*] om. K*.
— *προαγων*] *προσαγ.* D. (Contra, *Orig.* iii. 708ᵃ).
— *οἱ δε ακολ.* BC* *ut vid.* LΔ. 1. Memph. (Arm.) "qui" *c.k.* | ‡ *και ακολ.* ϛ. A X. 69. rel. Vulg. *f.*(*ff*). Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | *και οἱ ακολ.* C². Æth. ||*οἱ δε ακολ. εφοβ.*] om. DK. *a.b.* | *εφοβ.*] om. *c.ff.k.* ||*ακολουθουντες*] add. *αυτον* 69. *c.*
32. *παλιν*] om. *b.* Syr.Pst. ||add. *ὁ Ιησους* FHΓ.
— *ηρξατο*] *-ξαντο* E*.
33. *παραδοθησεται*] *παραδιδοται* K.
— *τοις γραμ.* ABsLΔ. 1. 69s. M. Memph. | om. *τοις* CDXEFGHKSU(*sic*)VΓ. Goth. (vid. Matt. xx. 18).
— *θανατῳ*] *-του* D*.
— *και παραδ. αυτ. τ. εθν.*] om. Goth.
34. *εμπαιξουσιν*] *-ξωσιν* Δ.
— *και εμπτυσουσιν αυτῳ*] om. *k.* (*εμπτυξουσιν* D*. *-σωσιν* ΔV. | *αυτῳ*] *αυτον* 69. om. Δ).
— *και μαστιγωσουσιν αυτον*] post *και εμπτ. αυτῳ* BCLΔ. Vulg. *a.b.c.f.i.l.* Syr.Hier. Memph. Æth. | ‡ *ante* ϛ. A X. 1. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | om. D. *ff.g².k.*
— *και αποκτενουσιν αυτον*] om. A²D. *g².* (vid. Matt. xx. 19). | Contra, A*(B)C. rel. vv. ||*αυτον*] om. B.*Btly.*LΔ. 1. *b.c.* Arm. | Contra, A*CX. rel. (Latt.) Memph. rel.
— *μετα τρεις ἡμερας* BCDLΔ. (*a*).*b.*(*c*). *ff.i.k.* Syr.Hcl.mg. Memph. | ‡ *τῃ τριτῃ ἡμερᾳ* ϛ. (A)X. 1. rel. Vulg. *f.g².* Syrr. Pst.&Hcl.txt. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iii. 708ᵃ. (vid. Matt. et Luc. xviii. 33).
35. *οἱ* BCDLΔ. 1. rel. *Orig.* iii. 713ᵃ. | om. AXKMU. Goth. ||add. *δυο* BC. Memph. | om. ADL. rel. vv. *Orig.*
35. *λεγοντες*] *και λεγουσιν* D. *a. Orig.* iii. | Contra, rel.
— *αυτῳ* BCDLΔ. *a.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | * om. ϛ. AX. rel. Vulg. *b.c.f.k.* Syr.Hcl. Goth.
— *ἱνα*] om. D *Gr. i.*
— *ὁ εαν* ABsC³L.rel. | *ὁ αν* D.69. | *ὁ τι αν* C*.
— *αιτησωμεν* BsCL. rel. | *-σομεν* A. | *ερωτησωμεν* D. 1.
— *σε* ABC(D)LΔ. (1). 69. (K). *a.*(*b.f*). *ff.* Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. (ante *αιτ.* s. *ερωτ.* D. 1. K. *b.f.* Goth.) | * om. ϛ. X. rel. Vulg. *c.i.k.* Syr.Pst.
— *ποιησεις* H.
36. *ειπεν*] *λεγει* D *Gr.* | (*οἱ δε ειπαν* Δ*).
— *τι θελετε* ABC. rel. Vulg. *c.f.l.* vv. | om. D. | om. *θελ. a.b.i.* (om. ver. *k*).
— *ποιησω* (B)CD. 1. 69. (Vulg.) *a.b.i.* (*c.f.ff.l*). Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (Arm.) Æth. (*με ποιησω* B.*Bch.* et sic *in coll. Btly.*). ut faciam Vulg. *c.f.ff.l.* me ut faciam Arm. | ‡ *ποιησαι με* ϛ. AX. rel. Goth. | *με ποιησαι* L. | *ποιησαι* Δ.
37. *οἱ δε*] *και* D. Vulg. *b.k.* | Contra, rel. *c.f.ff.* (qui *a.i*).
— *ειπαν* B.*Btly.*C*DLΔ. | ‡ *ειπον* ϛ. AC³ X. rel.

30. cum persecutoribus *Am.* | 32. ascendentes Ierosolymam *Cl.* | 33. ascendimus Ierosolymam *Cl.* | scribis et senioribus *Cl.* | 34. *om.* et 4° *Am.*

Vulg. a. b. c. Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.

36 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τί θέλετε ‡ποιήσω″ ὑμῖν; 37 οἱ
δὲ ‡εἶπαν″ αὐτῷ, Δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς ‡σου ἐκ δεξιῶν″
καὶ εἷς ἐξ ‡ἀριστερῶν″† καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου.
38 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε.
δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, ‡ἢ″ τὸ βάπ-
τισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; 39 οἱ δὲ
‡εἶπαν″ αὐτῷ, Δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,
Τὸ † ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα
ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· 40 τὸ δὲ καθίσαι
ἐκ δεξιῶν μου ‡ἢ″ ἐξ εὐωνύμων † οὐκ ἔστιν ἐμὸν
ριδ β δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται. 41 καὶ ἀκούσαντες οἱ
δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.
42 ‡καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς″ λέγει
[a] Lu. 22:25-27. αὐτοῖς, [a] Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν
κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατε-
ξουσιάζουσιν αὐτῶν· 43 οὐχ οὕτως δέ ‡ἐστιν″ ἐν
ὑμῖν, ἀλλ' ὃς ‡ἂν″ θέλῃ ‡μέγας γενέσθαι″ ἐν ὑμῖν,
44. θέλῃ ἐν ὑμῖν ἔσται ‡ὑμῶν διάκονος″· 44 καὶ ὃς ‡ἐὰν″ θέλῃ ὑμῶν

facias nobis.
36 At ille dixit eis, Quid vultis ut faciam vobis?
37 Et dixerunt, Da nobis ut unus ad dextram tuam et alius ad sinistram tuam sedeamus in gloria tua.
38 Iesus autem ait eis, Nescitis quid petatis: potestis bibere calicem quem ego bibo? aut baptismum quo ego baptizor baptizari?
39 At illi dixerunt ei, Possumus. Iesus autem ait eis, Calicem quidem quem ego bibo bibetis, et baptismum quo ego baptizor baptizabimini:
40 sedere autem ad dextram meam vel ad sinistram, non est meum dare, sed quibus paratum est.
41 (114, 2.) Et audientes decem coeperunt indignari de Iacobo et Iohanne.
42 Iesus autem vocans eos ait illis, Scitis quia hi qui videntur principari gentibus dominantur eis, et principes eorum potestatem habent ipsorum:
43 non ita est autem in vobis, sed quicumque voluerit fieri maior erit vester minister,
44 et quicumque

37. εἱς *bis*] om. 1.
— σου εκ δεξ. BC*LΔ. | ‡εκ δεξ. σου ς. AC³D. rel. Latt. (*k* om. σου). vid. Matt. xx. 21.
— εξ αριστερων BLΔ. | ‡εξ ευωνυμων ς. ACD. rel. (vid. Matt.) ‖ †add. σου ς. AC. rel. Vulg. *a*. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Goth. Æth. (vid. Matt.) | praem. σου L. | om. BDΔ. 1. *b.c.f.ff.g*¹·²·*i.k.* Arm.
— καθισωμεν] -σομεν Δ.
— εν τῃ δοξῃ] εν τῃ βασιλειᾳ της δοξης 69.
38. Ιησους] om. Δ. Syr. Pst.
— ειπεν] praem. αποκριθεις D. 1. 69. (*a*).*b.ff.i.k.* (vid. Matt. xx. 22). | Contra, rel. Vulg. *c.f.* vv.
— πιειν] πειν D. | Contra, *Orig.* i. 291ᵇ. 293ᵃ. iii. 717ᶜ.
— το ποτηριον] om. το Δ.
— η το βαπτ. BC*DLΔ. 1. 69. Latt. Syr. Hcl. mg. Memph. Arm. *Orig.* i. 293ᵃ. iii. 717ᶜ. | ‡και το β. ς. AC³X. rel. Syrr. Pst & Hcl. txt. Goth. Æth. (vid. ver. 39).
39. ειπαν B. *Btly.* DLΔ. | ‡ειπον ς. AC. rel.
— αυτῳ] om. D. 1. *a.b.c k.* | Contra, rel. Vulg. *f.* rel.
— ποτηριον] †praem. μεν ς. AC³D. rel. Latt. Syr. Hcl. Goth. Æth. (vid. Matt. xx. 23). | om. BC*LΔ. Syr. Pst. Memph. Arm.
— βαπτισθησεσθε] -θησομαι 69* (corr.¹).
40. η εξ ευων. BDLΔ. (Latt.) Memph. Goth. | ‡και εξ ευων. ς. AC. rel. *k.* Syrr. Pst. & Hcl. Arm. Æth. (vid. Matt. xx. 23). ‖ †add. μου ς. Syr. Pst. Æth. | om. ABCDLXΔ. 1. 69. EFGHKMSUVΓ. Latt. Syr. Hcl. Memph. Goth. Arm.
40. δουναι] add. vobis Vulg. *Cl. c f.l.*(*k*). Æth. | Contra, *Am. a.b.ff.i.*
— αλλ' οἱς] "aliis" *a.b.d.ff.k.* Æth. | Contra, Vulg. *c.f.*
— ἡτοιμασται] ἡτοιμασθαι 69. ἡτοιμαθαι D*. ‖ add. ὑπο του πατρος μου 1. *a.* Syr. Hcl. mg. (vid. Matt. xx. 23).
41. και ακουσ.] om. και D *Gr.*
— δεκα] praem. λοιποι D. *a.b.c.ff.i.* Syr. Hier. Memph. MS. | Contra, rel. Vulg. *f.k.* Memph. W. & S. rel.
— ηρξαντο αγανακτειν] ηγανακτησαν A. 1. *g*². (vid. Matt. xx. 24). | Contra, rel. (Latt.) *Orig.* iii. 713ᵃ.
— περι] add. του D.
— Ιακ. κ. Ιωαν.] των δυο αδελφων A. (vid. Matt.) | Contra, rel. *Orig.* iii.
42. και προσκαλεσαμενος αυτους ὁ Ιησους BCDLΔ. *a.*(*b.c.ff.i*).*k.* Syr. Pst. Memph. (Æth.) | ‡ὁ δε Ιησους προσκαλεσαμενος αυτους ς. AX. rel. Vulg. *f.* Syr. Hcl. Goth. Arm. (vid. Matt. xx. 25). | ὁ δε κυριος προσκαλ. αυτ. 69. | om. αυτους 1.
— οιδατε] praem. ουκ 69.
— εθνων] θεων *sic.* Δ.
— κατακυριευουσιν] κατακυριευσουσιν D. (praem και D*).
42. μεγ. αυτων] om. αυτων 1.
43. οὑτως] οὗτος Γ *sic.*
— δε] om. D. Vulg. *a.b.f.ff.i.* (vid. Matt. xx. 26). | Contra, rel. *c.k.* vv.
— εστιν BC*DLΔ. Vulg. (*a*).*b.*(*c*).*f.ff.g*¹. *i.l.k.* | ‡εσται ς. AC³X. rel. Syrr. Pst. & Hcl. Memph. (Goth.) Arm. [Æth.]
— εν ὑμιν] om. εν G.
— ὁς αν B. *Btly. Blc.* DLΔ. 69. | ‡ὁς εαν ς. AC. rel.
— θελῃ] θελει H. | θελησῃ Δ.
— μεγας γενεσθαι εν ὑμιν BC*LΔ. 1. 69. *f.ff.* | ‡γεν. μεγ. εν ὑμ. ς. AC³. rel. Syr. Hcl. Memph. Goth. | μεγας εν ὑμιν ειναι D. | in vobis major esse *a. b.i*(ap. Griesb.). in vobis esse major *c.* in vobis esse magnus *k.* Syr. Pst. Arm. Æth. | fieri major Vulg. *g*¹.*i*(ap. Blanch.).*l.*
— εσται] εστω CXΔ. 69. | Contra, rel.
— ὑμων διακονος ABCDLXΔ. 1. 69. EFGHKMSUVΓ. Latt. Syrr. Pst. & Hcl. Goth. Arm. | ‡διακ. ὑμ. ς.
44. ὁς εαν ACLX (*sic*). 1. 69. EFGHKMUVΓ. | ‡ὁς αν ς. BsDΔ.
— θελῃ] θελει X. | -λησῃ Δ.
— ὑμων AC³DX. 1. rel. Syrr. Pst. & Hcl. Goth. Arm. Æth. | εν ὑμιν B. *Btly. Blc.* C*LΔ. Latt. Memph. *Orig.* i. 710ᶜ. (? Matt.) *Hil.* 474ᵈ. (vid. Matt. xx. 27).

38. aut baptismo *Cl.* | 39. et baptismo *Cl.* | 40. dare vobis *Cl.*

ABCD. LXΔ. 1. 69. EFGHKMSUVΓ. ρις δ
44. γενέσθαι πρῶτος

‡εἶναι″ πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος· 45 καὶ γὰρ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ
διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ
πολλῶν.

ΛΑ′ ρις
b ‖Matt. 20:29-34. β
‖Lu. 18:35-43.
46. καὶ ἔρχεται

43 46 b Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεριχώ· καὶ ἐκπορευο-
μένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἱεριχὼ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, *ὁ″ υἱὸς Τιμαίου Βαρτίμαιος†
τυφλὸς ‡προσαίτης ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν″. 47 καὶ
ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ ‡Ναζαρηνός″ ἐστιν, ἤρξα-
το κράζειν καὶ λέγειν, ‡Υἱὲ″ ‡Δαυεὶδ″ Ἰησοῦ, ἐλέ-
ησόν με. 48 καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιω-
πήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν, Υἱὲ ‡Δαυείδ″,
ἐλέησόν με. 49 καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, ‡Φωνή-
σατε αὐτόν″· καὶ φωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγον-
τες αὐτῷ, Θάρσει· ‡ἔγειρε″, φωνεῖ σε. 50 ὁ δὲ ἀπο-
βαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ‡ἀναπηδήσας″ ἦλθεν πρὸς

voluerit in vobis primus esse erit omnium servus. 45 (115, 4.) Nam et filius hominis non venit ut ministraretur ei, sed ut ministraret et daret animam suam redemtionem pro multis.

46 (116, 2.) Et veniunt Hierichum: et proficiscente eo Hiericho et discipulis eius et plurima multitudine filius Timaei Bartimeus caecus sedebat iuxta viam mendicans. 47 Qui cum audisset quia Iesus Nazarenus est, coepit clamare et dicere, Fili David Iesus, miserere mei. 48 Et comminabantur ei multi ut taceret. At ille multo magis clamavit, Fili David, miserere mei. 49 Et stans Iesus praecepit illum vocari. Et vocant caecum dicentes ei, Animaequior esto, surge, vocat te. 50 Qui proiecto vestimento suo exi-

44. ειναι B.*Btly.Blc.*C*DL(Δ). 1. Latt. Memph. *Orig.* i. 710e. (post πρωτος Δ. *d*). | ‡γενεσθαι ς. AC3X. rel. (vid. ver. 43).
— παντων] υμων D. *a.g*2. Æth. (vid. Matt. xx. 27). | Contra, rel. Vulg. *b.c. f.ff.g*1*.k.* rel. (utr.q. Arm.Zoh.)
46. ερχονται ABsCL. rel. Vulg. (*c*).(*f*).*k.* rel. | ερχεται D. *a.b.ff.g*2*.i.* *Orig.* iii. 732a. 735c.
— απο Ἱεριχω] εκειθεν D. *a.b.f.ff.i.* Goth. *Orig.* iii. *bis.* | Contra, rel. Vulg. *c.g*2. [*k*]. rel.
— και των] μετα των D. *a.b.*(*c*).*f.ff.i.l.*(*k*). Goth. Arm. | Contra, rel. Vulg. *g*2. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. [? Memph.]
— ἱκανου] add. ιδου 69. *c.f.l.* *Orig.* iii. 732a.
— ὁ υιος BCDLΔ. 1. 69. S. *Orig.* iii. 732a. | *om. ὁ ς. AX. rel. Goth. (om. ὁ υιος Syr.Pst.)
— Βαρτιμαιος Vulg. (*c*).*f.g*2. *Orig.* iii. | Βαριτειμιας D. (*a*).*b.*(*ff*). | om. *k.*
— τυφλος] †praem. ὁ ς. ACX. rel. | om. BDLΔ. Goth. *Orig.* iii.
— προσαιτης ante εκαθητο B.*Btly.Blc.* (*dis.*)LΔ. *k.* Memph. Arm. | ‡προσαιτων post ὁδον ς. AC2X. rel. (επετων post ὁδ. D). Vulg. *a.b.c.f.ff.g*2. Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Æth. (vid. Luc. xviii. 35). | om. B.*Bch.*C*.
47. Ναζαρηνος BLΔ. 1. (Latt.) *Orig.* iii. 735d. | Ναζορηνος D*. *l.* Ναζωρηνος D2. | ‡Ναζωραιος ς. AC. rel. (vid. Luc. xviii. 37).

47. εστιν] ante ὁ Ναζ. B. (om. ὁ B.*Btly.* ut vid.) | Contra, rel. *Orig.* iii.
— υιε BCLΔM2. | υιος D. 69. K. *Orig.* iii. 734a. | ‡ὁ υιος ς. AXM*. rel.
— Ιησου] om. L. Syr.Pst. *Orig.* iii. | post λεγειν 69. Vulg.*Cl.* *a.f.i.* Syr.Hcl. Memph. (vid. Luc. xviii. 28). | Contra, rel. *Am.* *b.c.* Arm. Æth.
48. επιτιμων A.
— αυτῳ] αυτον B.
— εκραζεν] -ξεν D *Gr.* *Am.* ‖add. Ιησου 69. (vid. Luc. xviii. 38).
— υιε ABsCL. rel. *Orig.* iii. 734d. | ὁ υιος 1. Syr.Hcl.mg.(sic intelligendum). | υιος DF. *Orig.* iii. 734b.
49. ειπεν φωνησατε αυτον BCLΔ. *k.* Syr. Hcl.mg. Memph. | ‡ειπεν αυτον φωνηθηναι ς. ADX. rel. (Latt.) Syrr. Pst.&Hcl.txt. Æth. (vid. *Orig.* iii. 734b. 736b. qui haec in serie orationis habet). | ειπεν φωνηθηναι αυτον 1. Goth. (Arm.) | ειπεν αυτῳ φωνηθηναι 69.
— και φωνουσιν τον τυφλον λεγοντες αυτῳ] οἱ δε λεγουσιν τῳ τυφλῳ D. *a.* (*b*).*ff.i.* | Contra, rel. Vulg. *f.* vv. [*c. k*]. ‖αυτῳ] αυτον F.
— θαρσει] -σων 1. 69. | Contra, rel. *Orig.* iii. 734b.
— εγειρε AB.*Btly.*CDLXΔEFGHKMV Γ. | ‡-ραι ς. SsU. *Orig.* iii. | -ρου 1. 69.
50. αποβαλων] -βαλλων Δ. | Contra, rel. *Orig.* iii. 734b.
— αναπηδησας BDLΔM2. Latt. Syr.Hcl. mg. Memph. Goth. *Orig.* iii. | ‡αναστας ς. ACXM*. rel. Syrr.Pst.&Hcl. txt. Arm. Æth. | om. Γ.
50. τον Ιησουν] αυτον D. (Latt.) | Contra, rel. *f.* *Orig.* iii.
51. αυτῳ ὁ Ιησους ειπεν BCDLΔ. *Tol.* *g*2*.i.* Memph. Arm. (Æth.) | ‡λεγει αυτῳ ὁ Ιησους ς. AX. rel. *a.f.* (Syr. Pst.) Goth. | ὁ Ιησους λεγει αυτῳ K. (Vulg. *k*). Syr.Hcl. [*b.c*].
— θελεις ποιησω σοι ADX. 1. rel. *a.b.f.* Memph. Goth. (Arm.) Æth. (*Orig.* iii. 734d om. σοι). | σοι θελ. ποιησω BCL ΔK. Vulg.*Cl.* (vid. Luc. xviii. 41). | θελεις ποιησαι σοι Γ.
— ῥαββουνι ABCLX. 1. E2FGHKMS UVΓ. Syr.Hcl. Memph. Arm. *Orig.* iii. | ῥαβουνι 69. E*U*Tf.* | ῥαββωνει Δ. | ‡ῥαββονι ς. Vulg. *c.f.* Æth. | rabbaunei Goth. | κυριε ῥαββει D. *a.b.ff.i.* | Rabbi *g*1*.k.* Syr.Pst.
52. ὁ δε ACDX. rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. Arm. | και ὁ B.*Btly.*LΔ. Syr.Pst. Memph. Æth. (vid. Luc. xviii. 42).
— ειπεν] λεγει K.
— ευθυς B.*Btly.*LΔ. | ‡ευθεως ς. ACD. rel. *Orig.* iii. 735a.
— αυτῳ (post ηκολ.) ABCDLΔ. 1. 69. M2. Latt. Syr.Hcl.mg. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 732a. | ‡τῳ Ιησου ς. XM*. rel. Syr.Hcl.txt. Goth. *Orig.* iii.

46. veniunt Jericho *Cl.* | de Jericho *Cl.* | 47. Jesu fili David *Cl.* (filii *Am.*) | 48. clamabat *Cl.* | filii *Am.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. [Theb.] Goth. Arm. Æth.
52. *καὶ ὁ Ἰησοῦς*

τὸν Ἰησοῦν· 51 καὶ ἀποκριθεὶς ‡αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν″, Τί θέλεις ποιήσω σοί; ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν
αὐτῷ, ‡‘Ῥαββουνί″, ἵνα ἀναβλέψω. 52 ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτῷ, ″Ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.
καὶ ‡εὐθὺς″ ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει ‡αὐτῷ″ ἐν τῇ
ὁδῷ.

liens venit ad eum. 51 Et respondens Iesus dixit illi, Quid vis tibi faciam? Caecus autem dixit ei, Rabboni, ut videam. 52 Iesus autem ait illi, Vade, fides tua te salvum fecit. Et confestim vidit, et sequebatur eum in viam.

§ Theb.
XI. ΑΒ′ ρις β
c‖Matt. 21: 1-11. ‖Lu. 19:29-38. ‖Jo. 12:12-15.
1. [*εἰς Βηθφαγῇ*]
2. *ἐκάθισεν*
3. *εἴπατε* [*ὅτι*]
– [*πάλιν*] *ὧδε.*

√ 44 1 c Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς§ ‡‘Ἱεροσόλυμα″ εἰς
Βηθφαγῇ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν,
ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, 2 καὶ λέγει
αὐτοῖς, ‘Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν·
καὶ ‡εὐθὺς″ εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὑρήσετε πῶ-
λον δεδεμένον, ἐφ᾽ ὃν οὐδεὶς *οὔπω″ ἀνθρώπων κεκά-
θικεν· ‡λύσατε″ αὐτὸν *καὶ″ ‡φέρετε″. 3 καὶ ἐάν τις
ὑμῖν εἴπῃ, Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε†, ‘Ὁ κύριος αὐτοῦ
χρείαν ἔχει, καὶ ‡εὐθὺς″ αὐτὸν ‡ἀποστέλλει″ *πάλιν″

1 (117, 2.) Et cum adpropinquarent Hierosolymae et Bethaniae ad montem olivarum, mittit duos ex discipulis suis 2 et ait illis, Ite in castellum quod est contra vos, et statim introeuntes illud invenietis pullum ligatum, super quem nemo adhuc hominum sedit: solvite illum et adducite. 3 Et si quis vobis dixerit, Quid facitis? dicite quia domino necessarius est, et continuo illum dimittet huc.

735d. (? de suo). | om. Syr.Pst. ‖mox X non. om. *τῃ*.

1. *εγγιζουσιν* ABC. rel. Vulg. (*a*). Syr. Hcl. Goth. Arm. *Orig.* iii. 737a. iv. 181d. | *ηγγισαν* 69. M. (vid. Matt. xxi. 1). | *ηγγιζεν* D. *b.c.f.ff.g*1.*i.k.l.* Syr.Pst. Memph. Æth.

— ‘*Ιεροσολυμα* B.*Bch.*CDLΔ. 1. 69. Latt. Theb. *Orig.* iii. iv. | ‡‘*Ιερουσαλημ* ς. AX. rel. Memph. ‖add. *και* A.

— *εις Βηθφαγη* A(B)C. rel. *f.g*1. vv. *Orig.* iv. 181d. (vid. Matt. xxi. 1. Luc. xix. 29). | om. D. Vulg. *a.b.c.ff.i.k.* *Orig.* iii. 737a. 743a. (om. *και* seq. *k*). ‖*Βηθφαγη* AC. rel. *f.g*1. Memph. *Orig.* iv. | *Βηθσφαγη* B.*Btly.*FUΓ. | *Βηδφαγη* B**Bch.* *Βηθφαγειν* L. *Βηδφακη* Theb.

— *και Βηθανιαν*] om. Theb. (vid. Matt. xxi. 1). ‖*και εις Βηθαν.* CD. (*k*). Arm. Æth. | Contra, ABL. rel. vv. *Orig.* iv.

— *των ελαιων*] *το ελαιων* B. (vid. Luc.) | Contra, ACD. rel. *Orig.* iii. iv.

— *αποστελλει* ABDL. rel. Vulg. *ff.g*1.*k**. Syr.Hcl. Theb. ut vid. Arm. Usc.&Zoh. *Orig.* iv. | *απεστειλεν* 1. FH. *a.b.c.f.* *k****. Syr.Pst. Memph. Goth. Arm. MSS. Æth. (vid. Matt. et Luc.) | *επεμψεν* C *sic.*

2. *και λεγει* ABC. rel. Vulg. *b.c.d.f.ff.k.* Memph. vv. *Orig.* iv. 181d. | *και ειπεν* D *Gr.* | *λεγων* 1. 69. *a.* Theb. (vid. Matt. xxi. 2).

— *αυτοις*] om. 1.

— *κατεναντι*] *απεναντι* M. (Contra, *Orig.*)

2. *ευθυς* BLΔ. *Orig.* iv. | ‡*ευθεως* ς. A CD. rel.

— *εις αυτην* ABsCL. rel. Vulg. *f.g*1.2.*k.* (Memph. Theb. ut vid.) rel. *Orig.* iv. (*πορευόμενοι* ante). | om. D. *a.b.c.ff.i.* (vid. Luc. xix. 30).

— *ευρησετε*] *-σητε* 1. (Contra, *Orig.*).

— *ουδεις *ουπω″ ανθρ.* BLΔ. Vulg. *b.f. ff.i.l.* *Orig.* iv. 181d. 194a.c. | *ουδεις ανθρ. ουπω* C. 69. (Syr.Pst.) Memph.Schw. Theb. | *ουπω ουδεις ανθρ.* K. (Syr. Hcl.) Goth. | *ουδεις πωποτε ανθρ.* A. (vid. Luc.) | *ουδεις ανθρωπων* (*om. *ουπω*) ς. D. rel. *a.*(*c*).*g*(1).2.*k.* Memph. W. Arm. (Æth.) *Orig.* iii. 744b. (e Mar. et Luc. D in Luc. xix. om. *πωποτε*).

— *κεκαθικεν* A(D)X. 1. rel. (*καικαθηκεν* D*. *καικαθεικεν* D2). | *εκαθισεν* B.*Blc.* C(L)Δ. *Orig.* iii. (e Mar. et Luc.) iv. *ter.* (vid. Luc.) | *εκαθησεν* B.*Btly.*L. ‖add. *και* 69.

— *λυσατε* B.*Bch.Blc.*CΔ. Latt. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iv. 181e. | ‡*λυσαντες* ς. ADL. rel. Goth. (vid. Matt. xxi. 2 et Luc. xix. 30).

— *και* post *αυτον* BCD*LΔ. Latt. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iv. | *om. ς. AD2. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (vid. Luc.)

— *φερετε* BCLΔ. Æth. *Orig.* iv. | ‡*αγαγετε* ς. AD. rel. vv. ut vid. (vid. Luc.)

3. *εαν*] *αν* D. (Contra, *Orig.* iv. 181e).

— *ὑμιν ειπῃ*] *ειπε ὑμιν* Δ. (Contra, *Orig.*)

3. *τι ποιειτε τουτο* ABCL. rel. Syrr.Pst. &Hcl. (Memph.) Theb. Goth. *Orig.* iv. (*τι ποιειτε· τουτο ειπατε* L). | quid facitis Vulg. *c.k.l.* Æth. | *τι* (tantum) 1. (vid. Matt. xxi. 3). | *τι λυετε τον πωλον* D. 69. *a.b.f.ff.i.* Arm. *Orig.* iii. 740b. (vid. Luc. xix. 33).

— *ειπατε*] praem. *και* C* ut vid. (Contra, C2. rel. *Orig.* iii. iv.) ‖†add. *ὁτι* ς. A CD. rel. Vulg. *f.* vv. *Orig.* iii. iv. (vid. Luc. xix. 31). | om. B.*Btly.Blc.* *a.b.c.i. k.* Æth.

— *και ευθ.*] om. *και* E. (Contra, *Orig.* iii. 740a. iv).

— *ευθυς* B.*Btly.*CDLΔ. *Orig.* iv. | ‡*ευθεως* ς. A. rel. *Orig.* iii. 722a. 740b.

— *αυτον*] om. Δ. | post *αποστ.* U. (vid. Matt. xxi. 3). | Contra, rel. *Orig.* iv. (vid. infra).

— *αποστελλει* AB.*Bch.*CD *Gr.*LXΔ. 69. EFHKMSVΓ. Vulg.MS. *b.c.* Syrr.Pst. &Hcl. Goth. | ‡*αποστελει* ς. 1. GsU. Vulg. *a.f.ff.* Memph. Theb. Arm. (Æth.) *Orig.* iii. 722a. 740a. iv. 181e. (vid. Matt. xxi. 3).

— *αποστ.*] add. *παλιν* BDLΔ. *Orig.* iii. *bis.* | praem. id. C* ut vid. | *non habent ς. AC2X. 1. 69. rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. | (*αποστ. παλ. αυτ.* B. *αυτ. αποστ. παλιν* DL. *Orig.* iii. *bis.* *αποστ. παλιν* Δ).

---

51. tibi vis *Cl.* | 52. in via *Cl.*
2. contra vos est *Cl.*

ABCD. LXΔ. 1. [33]. 69. E(F)GHKMSUVΓ. ριη β ὧδε. 4 ‡καὶ ἀπῆλθον″ καὶ εὗρον† πῶλον δεδεμένον
πρὸς †θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν
αὐτόν. 5 καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐ-
τοῖς, Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον; 6 οἱ δὲ εἶπον
¶F αὐτοῖς καθὼς¶ ‡εἶπεν″ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀφῆκαν αὐτούς.
7 καὶ ‡φέρουσιν″ τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ‡ἐπι-
βάλλουσιν″ αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ'
‡αὐτόν″. 8 ‡καὶ πολλοὶ″ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν
8. ἔκοπτον εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ ‡στιβάδας″, ‡κόψαντες″ ἐκ τῶν
ριθ α ‡ἀγρῶν″ †. 9 καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες
d Psa. 118(117):26. ἔκραζον †, Ὡσαννά, d εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνό-
ματι κυρίου, 10 εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία †
¶ Theb. ¶τοῦ πατρὸς ἡμῶν ‡Δαυείδ″, ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.
e ‖Matt. 21. 17-19. ς ρκ 11 e καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα † † εἰς τὸ ἱερόν, καὶ

4 (118, 2.) Et abeuntes invenerunt pullum ligatum ante ianuam foris in bivio, et solvunt eum. 5 Et quidam de illic stantibus dicebant illis, Quid facitis solventes pullum? 6 Qui dixerunt eis sicut praeceperat illis Iesus, et dimiserunt eis. 7 Et duxerunt pullum ad Iesum: et inponunt illi vestimenta sua, et sedit super eum. 8 Multi autem vestimenta sua straverunt in via, alii autem frondes caedebant de arboribus et sternebant in via. 9 (119, 1.) Et qui praeibant et qui sequebantur clamabant dicentes, Osanna, 10 benedictus qui venit in nomine domini, benedictum quod venit regnum patris nostri David, osanna in excelsis. 11 (120, 6.) Et introivit Hierosolyma in templum: et circumspectis om-

4. και απηλθον και B. *Bch.* LΔ. (*c*). *k*. (Syr. Pst.) (Arm.) Æth. *Orig.* iv. 181[e]. (ανηλθ. B. *Btly.*) | ‡απηλθον δε και ς. ACX. rel. Syr. Hcl. Theb. Goth. | απηλθον ουν και 1. 69. | και απελθοντες D. Vulg. (*a*). *b.f.l.* Memph. *Orig.* iii. 744[d]. (vid. Luc. xix. 32).
— πωλον] †praem. τον ς. CΔ. Theb. Arm. vid. ver. 5. | om. AB. *Bch.* DLX. 1. 69. EFGHKMSUVΓ. Memph. Goth. *Orig.* iii. iv. (*Orig.* iv. 192[a]. ad Matt. xxi. 7 spectat).
— θυραν] †praem. την ς. ACD. rel. *Orig.* iii. | om. B. *Bch.* LΔ. Memph. Theb. Goth. Arm. *Orig.* iv. 181[e]. 192[b].
5. και τινες] τινες δε X. 1. 69. Theb. | Contra, rel. *Orig.* iv. 181[e].
— ἑστηκοτων] εστωτων MΓ. *Orig.* iv.
6. ειπον] ειπαν ALΔ. | Contra, rel. *Orig.* iv. 181[e].
— αυτοις] om. D. *b.c.ff.k.* | Contra, rel. Vulg. *f. Orig.* iv. (αυτῳ M. *a*).
— ειπεν BCLΔ. 1. *k*. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iv. | ειρηκει D. *b.c. ff.i.* | ‡ενετειλατο ς. AX. 69. rel. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. praeceperat Vulg. *a. d.f.* ‖add. αυτοις D. 1. 69. M. Latt. Syr. Pst. Memph. W. & Schw. Theb. Goth. Æth. | Contra, ABC. rel. Syr. Hcl. Memph. MS. Arm. *Orig.* iv.
7. φερουσιν BLΔ. *Orig.* iv. | αγουσιν C. 1. 69. Arm Usc.&Zoh. | ‡ηγαγον ς. AD. rel. Vulg. (*a.b*) *c.f.*(*ff.i*). vv. rel. ut vid. Arm. MSS. [*k*]. (vid. Matt. xxi. 7 et Luc. xix. 35).
— επιβαλλουσιν BCDLΔ. 1. Vulg. *b.ff.l.* Memph. Arm. Usc.&Zoh. *Orig.* iv. | ‡επεβαλον ς. AX. rel. (*a*). *c.f.g*[2]. *k*. Syrr. Pst.&Hcl. (Theb.) Goth. Arm. MSS. Æth.
7. τα] om. 1. (Contra, *Orig.* iv. 182[a]).
— αυτων ACL. rel. *Orig.* iv. | ἑαυτων B. | αυτου D *Gr.* ‖om. 1. *b.ff.i.k.* Arm. | Contra, Vulg. *a.c.f.g*[2]. vv.
— εκαθισεν] καθειζει D *Gr.* 1. | Contra, rel. ‖(om. και εκαθ. επ' αυτ..... εστρ. εις τ. ὁδ. *Orig.* iv. 182[a]).
— επ' αυτον B. *Bch.* CDLΔ. | ‡επ' αυτῳ ς. AX. rel.
8. και πολλοι BCLΔ. *k*. Memph. Æth. | ‡πολλοι δε ς. AD. rel. Vulg. *a.b.c.f.i.* Syrr. Pst.&Hcl. Theb. Goth. Arm.
— αυτων ACD. rel. | ἑαυτων B. *Bch.* | αυτου K. | om. L. *i*.
— εστρωσαν ABsCL. rel. Vulg. *f*. Syr. Hcl. Goth. Arm. | εστρωννυον D. 1. *a.b.c.ff.i.k.* Syr. Pst.
— εις την ὁδον 1° BCDLXΔ. 1. 69 corr.[1]. rel. *b.ff.i.* | εν τῃ ὁδῳ A. 69*. KM. Vulg. *a.c.f.k.l.* Arm.
— αλλοι δε] om. δε 1. *b*. Syr. Hcl.
— στιβαδας B. *Bch.* DLΔ. 69. HKMU. vid. *Orig.* iv. 193[b]. (εστιβαδας D*). | στειβαδας EG. | ‡στοιβαδας ς. ACX. 1. FsSsVsΓ. Syr. Hcl. mg. *Graece. Orig.* iv. 182[a].
— κοψαντες BLΔ. (Æth.) *Orig.* iv. 182[a]. | ‡εκοπτον ς. ACD. rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. (vid. Matt. xxi. 8).
— αγρων BCLΔ *Gr.* Syr. Hcl. mg. Memph. Schw. Theb. *Orig.* iv. 182[a]. 193[b]. [Æth.] | ‡δενδρων ς. ADX. rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl. txt. Goth. Arm. (vid. Matt. xxi. 8). (ramos arborum ex agris Memph. W.) ‖†add. και εστρωννυον εις την ὁδον ς. A(D)X. rel. Vulg. *a.b.c.d. f.ff.*(*k*).*l.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. (vid. Matt. xxi.) εστρωσαν εις την ὁδον *Orig.* iv. 182[a]. (εις την ὁδον] την ὁδον D *Gr. ff.* | εν τῃ ὁδῳ KM. Vulg. *a.b.c.f.l.* | om. *k*). | *non habent* BCLΔ. Theb. Æth.
9. προαγοντες] προσαγοντες D *Gr.* ‖add. δε Γ. Theb.
— εκραζον] †add. λεγοντες ς. ADX. rel. Vulg. *a.b.f.g*[1]. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xxi. 9). | om. BCLΔ. *c.ff.k.* Memph. Theb. *Orig.* iv. 182[a].
— ὡσαννα] om. D. *b.ff.* | Contra, rel. Vulg. *a.c.f.g*[1]. *i k. Orig.* iv. ‖add τῳ ὑψιστῳ 69. *a.c.i.k.* | Contra, rel. Vulg. *b.f.ff.g*[1]. *Orig.*
— ὁ ερχομενος] om. X.
10. ευλογ.] praem. και AD*KM. *d**. Syr. Pst. Æth. | Contra, BCD[2]LXΔ. 1. rel. Latt. Syr. Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. *Orig.* iv. 182[a].
— ερχομενη] om. Δ. 1. *a*. (ἡ *non* om.) | Contra, rel. *Orig.* iii. 744[d]. iv.
— βασιλεια] †add. εν ονοματι κυριου ς. AX. rel. Syr. Hcl. Æth. | add. εν ονοματι Goth. | om. BCDLΔ. 1. 69. U. Latt. Syr. Pst. Memph. Arm. *Orig.* iii. iv.
— ὑψιστοις] add. ειρηνη εν ουρανῳ και δοξα εν ὑψιστοις 1. (e Luc. xix. 38): eadem ante ὡσαννα Syr. Hcl.* eadem loco ὡσαννα εν τ. ὑψ. Arm. | non habent rel. *Orig.* iii. iv. (*Orig.* iii. ειρηνη habet pro ὡσαννα).

11. Jerosolymam *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. (Theb.) Goth. Arm. Æth.
ΛΓ′
11. ὀψὲ ἤδη
§ 33
13. οὐ γὰρ ἦν ὁ καιρὸς
ρκα
f |Matt. 21:12-16. *a*
||Lu. 19:45-48.
Jo. 2:14-17.

περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας
ἐξῆλθεν εἰς § Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.
45 [12] Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βη-
θανίας ἐπείνασεν, [13] καὶ ἰδὼν συκῆν *ἀπὸ″ μακρόθεν
ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν εἰ ἄρα ‡τὶ εὑρήσει″ ἐν αὐτῇ,
καὶ ἐλθὼν ἐπ᾽ αὐτὴν οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· ‡ὁ
γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν″ σύκων. [14] καὶ ἀποκριθεὶς† εἶπεν
αὐτῇ, Μηκέτι ‡εἰς τὸν αἰῶνα ἐκ σοῦ″ μηδεὶς καρπὸν
φάγοι. καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. [15] f Καὶ ἔρ-
χονται εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν† εἰς τὸ ἱερὸν
ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ *τοὺς″ ἀγορά-
ζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυ-
βιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περι-
στερὰς κατέστρεψεν, [16] καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τὶς διε-

nibus, cum iam vespere esset hora, exivit in Bethaniam cum duodecim.

[12] Et alia die cum irent a Bethania, esuriit, [13] cumque vidisset a longe ficum habentem folia, venit si quid forte inveniret in ea, et cum venisset ad eam, nihil invenit praeter folia: non enim erat tempus ficorum. [14] Et respondens dixit ei, Iam non amplius in aeternum quisquam fructum ex te manducet. Et audiebant discipuli eius. [15] Et veniunt Hierosolymam. (121, I.) Et cum introisset templum, coepit eicere vendentes et ementes in templo, et mensas nummulariorum et cathedras vendentium columbas evertit, [16] et non sinebat ut quis-

11. εισηλθεν] εισελθων D. *a.b.c.f.ff.g².i.* | Contra, rel. Vulg. (*k*). vv. *Orig.* iv. 182ᵃ.
— εις Ἱεροσολυμα] †add. ὁ Ιησους ς. AX. rel. Syr.Hcl. Goth. (praem. *c.f.* Syr.Pst. Arm. Æth.) | om. BCDLΔ. 1. Vulg. *a.b.ff.g².i.k.l.* Memph. *Orig.* iv.
— εις το] †praem. και ς. ADX. 1. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm. | om. BCLΔ. 69. M. Latt. Syr.Pst. Memph. Æth. *Orig.* iv.
— ἱερον] ναον Δmg.
— και ante περιβλ.] om. D. *a.b.c.f.ff.i.* | Contra, rel. Vulg. *g².k.* *Orig.* iv.
— οψιας ABsD. rel. | οψε CLΔ. *Orig.* iv. ||add. δε Δ.
— ηδη] post ουσης 1. | Contra, rel. *Orig.* iv. (ουσας D*).
— της ὡρας AC(D)L. rel. *Orig.* iv. | om. B. | om. της D. | της ἡμερας 69. ||add. και H.
— δωδεκα] add. μαθητων D. *a.b.c.f.g².i.* | Contra, rel. Vulg. *ff.k.* *Orig.* iv.
12. εξελθοντων αυτων ABC. rel. Vulg. *a.d.f.i.k.* Syr.Hcl. rel. *Orig.* iv. 181ᵃ. (om. αυτων 69). | εξελθοντα D *Gr.* *b. c.ff.* Syr.Pst. (praem. ον D*). [*g²*]. | εξελθοντα αυτον Γ.
— απο Βηθανιας] om. 1.
13. συκην] post μακροθεν D. Vulg. *a.b. f.ff.g¹·².* *Orig.* iii. 762ᵈ. | Contra, ABC L. rel. *c.k.* vv. ||add. μιαν KM. Syr. Pst. (vid. Matt. xxi. 19).
— απο μακρ. AB.*Bch.*CDLΔ. 1. 33. 69. M*. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. *Orig.* iii. | *om. απο ς. X. rel. Goth. Arm.
— ηλθεν] add. εις αυτην 69. Syr.Pst. Arm.MSS.
— ει αρα τι εὑρησει AB.*Btly.Bch.*CLΔ. 1. 33. K. Vulg. *g¹*. (om. τι B.*Blc.*) | ‡ει αρα εὑρησει τι ς. (X). 69. rel. Syrr.(Pst.)&Hcl. Goth. Arm. (εὑρηση X). alterutram ex *his* lectionibus habent Memph. Æth. | ὡς εὑρησων τι *a.f.* *Orig.* iii. 762ᵈ. | ιδειν εαν τι εστιν D. *b.c.ff.i.k.*
13. ελθων επ᾽ αυτην] om. D. *b.c.ff.i.k.* (om. επ᾽ αυτ. *a.g¹*). | Contra, rel. Vulg. *f.* (*Orig.* iii. ελθ. δε επ᾽ αυτ. και). | επελθων E* *ut vid.*
— ουδεν εὑρεν ABsC. rel. Latt. (et *a*). rel. (ουδεν ουχ εὑρεν L). | μηδεν εὑρων D *Gr.* *Orig.* iii.
— φυλλα 2°] add. μονον C². 33 (*hic*, non post φυλ. 1°). 69. *b.c.* Æth. *Orig.* iii. (vid. Matt. xxi. 19). | om. ABsC* *ut vid.* DL. rel. Vulg. *a.f.ff.g¹.k.* vv.
— ὁ γαρ καιρος ουκ ην BC* *ut vid.* LΔ. Syr.Pst. Memph. | ‡ου γαρ ην καιρος ς. AC²(D)X. 33. rel. Latt. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iii. 763ᵃ. 764ᵇ. (ὁ καιρος D. *Orig. bis.* sic et Memph.) | ουπω γαρ ην καιρος 1. | (των συκων *Orig.* iii. 764. Contra, 763).
14. και αποκριθεις] om. και D. *a.* *Orig.* iii. 763ᵃ. | Contra, rel. ||om. αποκριθεις *a.b.c.ff.i.* Syr.Pst. | Contra, Vulg. *f.* rel. *Orig.* iii. (et maledixit dicens *k*). ||†add. ὁ Ιησους ς. X. rel. | om. AB CDLΔ. 1. 33. 69. KM. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iii.
— εις τον αιωνα εκ σου BCDLΔ. 1. (Latt.) (Syr.Pst.) Goth. Arm. (Æth.) *Orig.* iii. 762ᵃ. *bis.* | ‡εκ σου εις τον αιωνα ς. AX. 33. rel. Syr.Hcl. Memph. *ut vid.* (vid. Matt. xxi. 19). ||εξου D* (corr. ¹).Δ ||εκ σου καρπον εις τον αιωνα μηδεις M*.
14. μηδεις *St.* AB.*Bch.*CDLX. 1. 33(*sic*). 69. EGsHKMSUVΓ. *Orig.* iii. 762ᵃ. *bis.* (post καρπον 1. Vulg.*Cl.*) | ουδεις *Elz.* | om. Δ.
— φαγοι ABsCL. 33. rel. | φαγη D. 1. 69. U. *Orig.* iii. *bis.*
15. ερχονται ABsL. rel. Vulg. *k.* Syr.Hcl. Memph. Arm. *Orig.* iv. 180ᵈ. 182ᵇ. 192ᵈ "venerunt" *a.c.f.ff.* Syr.Pst. Goth. | ηρχοντο C. | εισελθων D *Gr.* (vid. Luc. xix. 45). "venit" *b.i.* Memph.MS. Æth. ||add. παλιν (*a*).*b.f.ff.* | Contra, rel. Vulg. *c.k.* *Orig.* iv. *ter.*
— εισελθων] ὁτε ην D. | Contra, rel. *Orig.* iv. *ter.* (sic et X). ||†add. ὁ Ιησους ς. AX. rel. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. (vid. Matt. xxi. 12). | om. BCDLΔ. 1. 33. Vulg. *a.b.c.k.l.* Memph. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. *ter.*
— εις το ἱερον] εν τῳ ἱερῳ D. | Contra, rel. *Orig. ter.* (add. Dei Syr.Pst.)
— εκβαλλειν] εκβαλειν X. ||add. και A. ||add. εκειθεν D. *b.* | Contra, rel. *Orig.* iv. *ter.*
— τους αγοραζ. AB.*Btly.*CLKMU. |*om. τους ς. DXΔ. rel. *Orig.* iv. 180ᵈ. 192ᵈ. (vid. Matt.)
— εν τῳ ἱερῳ] εν αυτῳ A. | Contra, *Orig.* iv. *bis.*
— κολλυβιστων] add. εξεχεεν 69. Arm. (vid. Joh. ii. 15).
— κατεστρεψεν] om. D *Gr.* *c.k.* | Contra, rel. Vulg. *a.b.d.f.* | ανεστρεψε (Joh. ii. 15) post κολλυβιστων (vid. Matt.) *Orig.* iv. 180ᵈ. | (περιστας habet D).

11. vespera *Cl.* | exiit *Cl.* | 12. cum exirent *Cl.* | 14. ex te fructum quisquam *Cl.* | 15. in templum *Cl.*

ABCD.
LXΔ.
1. 33. 69.
E[F]GHKMSUVΓ.

17. λέγων αὐτοῖς
g Es. 57:7.
h Jer. 7:11.
18. ὅτι πᾶς
19. καὶ ὅτε
i || Matt. 21:20-22.

νέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ. 17 καὶ ἐδίδασκεν ‡καὶ
ἔλεγεν″ αὐτοῖς, Οὐ γέγραπται ὅτι g Ὁ οἶκός μου
οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν;
ὑμεῖς δὲ ‡πεποιήκατε″ αὐτὸν h σπήλαιον λῃστῶν.
ρκβ/α 18 καὶ ἤκουσαν οἱ ‡ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς″, καὶ
ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ‡ἀπολέσωσιν″· ἐφοβοῦντο γὰρ
αὐτόν, ‡πᾶς γὰρ″ ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ δι-
ρκγ/ι δαχῇ αὐτοῦ. 19 καὶ ‡ὅταν″ ὀψὲ ἐγένετο, ‡ἐξεπορεύ-
οντο″ ἔξω τῆς πόλεως.
46 20 i Καὶ ‡παραπορευόμενοι πρωῒ″ εἶδον τὴν συ-
κῆν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν. 21 καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ
Πέτρος λέγει αὐτῷ, Ῥαββί, ἴδε ἡ συκῆ ἣν κατηράσω
ρκδ/ϛ ἐξήρανται. 22 καὶ ἀποκριθεὶς *ὁ″ Ἰησοῦς λέγει αὐ-
τοῖς, ″Ἔχετε πίστιν θεοῦ. 23 ἀμὴν [γὰρ] λέγω ὑμῖν
ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, ″Ἄρθητι καὶ βλήθητι
εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ

quam transferret vas per templum. 17 Et docebat dicens eis, Non scriptum est quia domus mea domus orationis vocabitur omnibus gentibus? Vos autem fecistis eam speluncam latronum. 18 (122, 1.) Quo audito principes sacerdotum et scribae quaerebant quomodo eum perderent: timebant enim eum, quoniam universa turba admirabatur super doctrina eius. 19 (123, 10.) Et cum vespera facta esset, egrediebatur de civitate.

20 Et cum mane transirent, viderunt ficum aridam factam a radicibus. 21 Et recordatus Petrus dicit ei, Rabbi, ecce ficus cui maledixisti aruit. 22 (124, 6.) Et respondens Iesus ait illis, Habete fidem dei: 23 amen dico vobis quia quicumque dixerit huic monti, Tollere et mittere in mare, et non hesitaverit in corde suo, sed crediderit quia

---

17. *και ελεγεν* BCLΔ. 69. *k*. (Syr.Pst.) Memph. Æth. *Orig.* iv. 180e. | ‡*λεγων* ϛ. AD. rel. Latt. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm.
— *αυτοις*] om. B. *b.g*1. Arm. | Contra, rel. *Orig.* iv.
— *ου*] om. D. 1. *b.c.(ff).i.k.* vid. Memph. Arm. (vid. Matt. xix. 13). | Contra, rel. Vulg. *a.f.g*1. *Orig.* iv. | *ὁτι* 69.
— *ὁτι*] om. CD. 69. *a.(b).c.i.k.* Arm.MSS. Æth. (vid. Matt.) | Contra, ABsL. rel. Vulg. *f.g*1. *Orig.* iv.
— *πεποιηκατε αυτον* BLΔ. *Orig.* iv. | ‡*εποιησατε αυτον* ϛ. CD. rel. | *αυτον εποιησατε* A. 1. 33. M. *a*. (vid. Luc. xix. 46). (Contra, Latt. rel.)
— *αυτον*] *αυτην* D*.
18. *ηκουσαν οἱ*] *ηκουον* Δ. (Contra, *Orig.* iii. 791b).
— *αρχ. και οἱ γραμ.* ABCDLΔ. 1. 33. K. Latt. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. *Orig.* iii. 791b. | ‡*γραμ. και οἱ αρχ.* ϛ. X. rel. Syr.Hcl. Goth. | *φαρισαιοι* Mmg.
— *και εζητ.*] om. *και* D. Latt. exc. *k*. | Contra, rel. *k*. *Orig.* iii.
— *πως*] post *αυτον* Γ.
— *απολεσωσιν* AB.*Btly*.CDLX. 1. 33. 69. EGHM2UV. *Orig.* iii. | ‡-*σουσιν* ϛ. ΔKM*SsΓs.
— *αυτον* 2°] om. AK. *c.ff.* | Contra, rel. Vulg. *c.f.k.* *Orig.* iii. (populum *a*).
— *πας γαρ* BCΔ. 1. 69. Memph. | ‡*ὁτι πας* ϛ. AD. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. *Orig.* iii.
— *εξεπλησσοντο* ΔM. (Contra, *Orig.* qui habet *λαος*, vid. Luc. xix. 48).

18. *επι*] *εν* 33. (Contra, *Orig.*)
19. *ὁταν* BCLΔ. 33. K. | ‡*ὁτε* ϛ. AD. rel.
— *εγενετο*] *εγιν*. AX. 69. E*GHV2. | Contra, BsCDL. rel.
— *εξεπορευοντο* AB.*Btly*.ΔKM. *c.d.* Syrr. Pst.&Hcl.mg. Arm. | ‡*εξεπορευετο* ϛ. CD *Gr*.X. rel. Vulg. *a.b.f.ff.g*1.2.*k*. Syr. Hcl.txt. Memph. Goth. Æth. | id. post *πολεως* 1. | om. L.
— *εξω*] *εκ* D. Vulg. *b.c.f.k.* | Cont., rel. *a*.
20. *παραπορευομενοι πρωι* BC(D)LΔ. 1. 33. (*το πρωι* D). *b.i.* Memph. Æth. | ‡*πρωι παραπορ.* ϛ. AX. rel. Vulg. *f. ff.(g*1). Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. | om. *πρωι* *a.c.k.* | (*παρεπορευετο* Mmg).
— *ειδον*] *ιδοντες* Δ. vid. Matt. xxi. 20. | (*πρωιδον* L).
21. *αυτῳ*] *τῳ Ιησου* 33. Mmg. (om. *b*).
— *ῥαββι* ABsLΔ. rel. | *ῥαββει* CDXEH.
— *ιδε*] *ιδου* D. *Orig.* iii. 764b. | Contra, ABsC. rel.
— *εξηρανται* ABsC. rel. | *εξηραται* X. 69. | *εξηρανθη* DLΔ. 1. 33. *Orig.* iii. (vid. Matt. xxi. 20).
22. *και αποκ.*] om. *και* V.
— *ὁ Ιησους* ABs*Btly.Bch.*CDLXsΔ. 1*s*. 33*s*. 69*s*. EsGHKMsSsUVsΓ*s*. | *om. *ὁ* ϛ. (sed in editione Millii et in iis quae illam sequuntur inest).
— *εχετε*] praem. *ει* D. 331. 69. *a.b.i.* Arm. | Contra, ABsC. 33*. rel. Vulg. *c.f.ff. g*1.2.*k*. rel. || add. in vobis *ff*.
— *θεου*] om. *a.c.k.* | praem. *του* D.
23. *γαρ* ACLXΔ *Gr*. 33. rel. Syr.Pst.MS. Syr.Hcl.* Memph. Goth. Æth. | om. B.*Bch*.D. 1. Latt. Syr.Pst.ed. Arm. (vid. Matt. xxi. 21).
23. *ὁτι ὁς αν ειπῃ*] *εαν ειπητε* 33. (vid. Matt.) || *ὁτι*] om. D. *Tol.* *g*2.*k*. Goth. Arm. Æth. || *αν*] *εαν* A. 1. (quoniam si habueritis fidem sicut granum sinapis dicetis *c*).
— *αρθητι και βληθητι*] *αρθηναι και βληθηναι* 1.
— *διακριθῃ*] -*θῃς* D*.
— *αυτου*] *ἑαυτου* Δ.
— *πιστευσῃ* ACD. rel. | *πιστευῃ* B. *Btly*.L. | *πιστευει* Δ. | *πιστευσει* XΓ. | *πιστευσητε* 69.
— *ὁτι ὁ* BLΔ. 33. Vulg. (*k*). | ‡*ὁτι ἁ* ϛ. AC. rel. *a*. vv. | *το μελλον ὁ* D. *b.c.ff.i.*
— *λαλει* B(L)Δ. 33. *a.k.* (*λα* tantum L. "omissa syllaba -*λει*, exeunte versu" Tf.) | ‡*λεγει* ϛ. ACX. 1. rel. *f*. | *αν ειπῃ* D. Vulg. | om. *b.c.ff.*
— *γινεται εσται*] *γενησεται* D. *b.c.ff.i.* (vid. Matt. xxi. 21). | Contra, rel. Vulg. *a.f.(g*1).*k*. | *γειν. και εσται* Δ.
— ad fin.] †add. *ὁ εαν ειπῃ* ϛ. AX. 1. *man. rec.* 33. rel. *a.b.(c).ff.k.* Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Arm. | om. BCD(vid. *ὁ αν ειπῃ* supra)LΔ. 1*. Vulg. *f.g*1.*i.l.* Memph. Æth.
24. *ὁσα*] †add. *αν* ϛ. AX. rel. (*εαν* K). Arm. (vid. Matt. xxi. 22). | om. BCD LΔ.
— *προσευχεσθε και* BCDLΔ. *a.c.ff.k.* Syr.

---

17. nonne *Cl.* | 21. dixit *Cl.*

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph.[Theb.] ρκε Goth. Arm. Æth. δ
23. πιστεύῃ
ΛΔ′ ρκς
— λέγει γίνεται ς
j Matt. 6: 14.
§ F
ΛΕ′ ρκζ
k ‖Matt. 21: 23-27. β ‖Lu. 20: 1-8
28. ἢ τίς σοι — τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν
29. ὑμᾶς [κἀγὼ]
§ Theb.

αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ‡ὃ″ ‡λαλεῖ″ γίνεται, ἔσται
αὐτῷ†. 24 διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πάντα ὅσα† ‡προσ-
εύχεσθε καὶ″ αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι ‡ἐλάβετε″, καὶ
ἔσται ὑμῖν. 25 καὶ ὅταν ‡στήκετε″ προσευχόμενοι,
j ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ
ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα
ὑμῶν. 26 † §.
27 k Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἐν τῷ
ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι,
28 καὶ ‡ἔλεγον″ αὐτῷ, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς;
καὶ τίς σοι ‡ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην″ ἵνα ταῦτα
ποιῇς; 29 ὁ δὲ Ἰησοῦς† εἶπεν αὐτοῖς, Ἐπερωτήσω
ὑμᾶς† ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν
§ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 30 τὸ βάπτισμα *τὸ″
Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ

quodcumque dixerit fiat, fiet ei.
24 (125, 4.) Propterea dico vobis, omnia quaecumque orantes petitis, credite quia accipietis, et veniet vobis.
25 (126, 6.) Et cum stabitis ad orandum, dimittite si quid habetis adversum aliquem, ut et pater vester qui in caelis est dimittat vobis peccata vestra.
26 Quod si vos non dimiseritis, nec pater vester qui in caelis est dimittet vobis peccata vestra.
27 (127, 2.) Et veniunt rursus Hierosolymam. Et cum ambularet in templo, accedunt ad eum summi sacerdotes et scribae et seniores,
28 et dicunt illi, In qua potestate haec facis? et quis tibi dedit hanc potestatem ut ista facias?
29 Iesus autem respondens ait illis, Interrogabo vos et ego unum verbum, et respondete mihi, et dicam vobis in qua potestate haec faciam.
30 Baptismum Iohannis de caelo erat an ex hominibus? respon-

Pst. Memph. Æth. *Cypr.* 318. | ‡ προσευχομενοι ς. AX. rel. Vulg. *b.f.g*1.2. Syr.Hcl. Goth. Arm. (vid. ver. seq. e quo *Orig.* iii. 650d).
24. αιτησθε 1.
— ελαβετε BCLΔ. Memph. | λημψεσθαι (i.e. -θε) D. et 1. Latt. Æth. *Cypr.* 318. (vid. Matt.) | ‡λαμβανετε ς. AX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (*Orig.* iii. 650d λαμβανετε και ληψεσθε).
25. στηκετε ACDX. 1. 33. 69. HM2V. (? UTf.) | ἑστηκετε L. | ἑστηκηται Δ. | ‡στηκητε ς. BsGsKM*SsΓs. *Orig.* (praeunte εαν pro ὁταν) i. 198d. 212a. (iii. 650b). | στηκειτε E.
— αφιετε] αφετε C*. (Contra, C2. rel. *Orig.* i. *bis.*)
— εν τοις ουρανοις] om. *i.* ‖ praem. ων D. (Vulg.) *a.b.(c.f.).ff.k.* (*Cypr.* 198. 211. 314). | om. τοις K.
— αφῃ] αφιῃ X. | αφησει D.
— ὑμων 2°] om. D. *Cypr.* 198. (Contra, 211. 314).
26. †ει δε ὑμεις ουκ αφιετε, ουδε ὁ πατηρ †ὑμων ὁ εν τοις ουρανοις αφησει τα πα†ραπτωματα ὑμων ς. ACD. rel. Vulg. *a.b.c.f.ff.m.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.MS. mg. *man. rec.* (in cod. uno additur** Matt. vi. 15). Goth. Arm.Usc. (sed in nullo cod. MSto.) Æth. ed. Platt. (e cod. solo *a*). *Cypr.* 211. 314. (vid. Matt. vi. 15). | non habent B.*Bch.* et *Btly.s*LΔS. *g*2.*k l.* Memph.W.&Schw. Arm.Zoh. Æth. (*Rom.* et *m* ap. Platt.) ‖ ὁ εν τοις ουρανοις] om. 33. | τοις] om. CD. 1. KM. (Contra, A. rel.) ‖ αφησει] add. ὑμιν D. 33. 69. Vulg. *a.b.c.f.m.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. *Cypr.* 211. 314. (Contra, AC. 1. rel. *ff.i*). ‖ (Inc. F ὁ εν τοις).

Add. postea λεγω δε ὑμιν, Αιτειτε και δοθησεται ὑμιν· ζητειτε και εὑρησετε· κρουετε και ανοιγησεται ὑμιν· πας γαρ ὁ αιτων λαμβανει, και ὁ ζητων εὑρισκει, και τῳ κρουοντι ανοιγησεται M (è Matt. vii. 7, 8. Luc. xi. 9, 10).

27. ερχονται 1° ABsCL. rel. Vulg. (*a.f*). *g*1. rel. | ερχεται DX. *b.c.ff.i.*(*k*). Æth.
— παλιν] om. F.
— και οἱ πρεσβυτεροι] om. 1. ‖ add. του λαου D. (vid. Matt. xxi. 23).
28. ελεγον BCLΔ. 1. *a.b.c.f.* Memph. Goth. Æth. | ‡λεγουσιν ς. AD. rel. Vulg. *i.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm.
— και τις (s. η τις) σοι.... ταυτα ποιῃς] om. D. *k.*
— και τις AX. 1. 33. rel. [C. n.l.] Vulg. *a.b.c.f.i.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xxi. 23). | η τις BLΔ. Syr.Hcl.mg. Memph. (vid. Luc. xx. 2). | τις σοι] τισοι C.
— εδωκεν την εξουσιαν ταυτην BCLΔ. (1.) 33. M2. (ταυτ. την εξ. 1.) *Am.* *a.b.c.f.* Syr.Pst. (Memph.) vid. Matt. | ‡την εξουσιαν ταυτην εδωκεν ς. AX. rel. *i.* Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. ‖ (δεδωκεν 69. U).
— ἱνα ταυτα ποιῃς] om. *a.b.ff.i.* Arm. | (Contra, Vulg. *c.f.g*1). | (ποιεις LXHK UΓ).

29. Ιησους] †add. αποκριθεις ς. ADX. rel. Vulg. *a.b.(c).f.ff.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (vid. Matt. xxi. 24. Luc. xx. 3). | om. BCLΔ. 33. *g*1.*i.k.* Syr.Pst. Memph. Æth.
— ὑμας] †add. καγω ς. D. 1. 33. (C *forsitan*). rel. Vulg. *a.b.c.f.ff.i.* Syrr.Pst. &Hcl. Arm. (vid. Matt. et Luc.) | add. και εγω X. 69. EFHUV. | praem. καγω AK. *g*2.*k****. Goth. (Æth.) | om. B(C ut vid.)LΔ. *k**. Memph.
— ἑνα] post λογον 1. (vid. Matt.)
— και αποκρ.] om. και D. *a.b.c.f.g*1.*i.k.* Memph. Arm. (Syr.Pst.) | Contra, rel. Vulg. *ff.g*2. Syr.Hcl. Goth. Æth.
— και ερω ὑμιν ABsCX. 1. rel. Vulg. *a. b.f.ff.k.* Syr.Hcl. Goth. | καγω ὑμιν ερω LΔ. 33. (vid. Matt.) εγω habent *c.* Syr. Pst. Memph. Arm. Æth. | και εγω λεγω ὑμειν D. | (και ερω ad fin. ver. 30. *om.* 69 δι' ὁμοιοτ.)
30. το βαπτ.] praem. ει Δ.
— το Ιωαν. AB.*Btly.*CDLΔ. 33. (του Ιωαν. B.*Bch.*) | *om. το ς. X. 1. rel. (vid. Luc. xx. 4). ‖ add. ποθεν ην C. 33. Syr.Pst. Theb. Æth. (vid. Matt. xxi. 25). | Contra, rel.
— εξ 1°] απ' 1.
— ουρανου] -νων D.
— ην] om. CL. 33.
— η] om. Δ.

24. et evenient vobis *Cl.* | 25. adversus *Cl.* | 28. dicunt ei *Cl.* | dedit tibi *Cl.* | 30. Baptismus *Cl.*

ABCD. LXΔ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓ.

μοι. 31 Καὶ ‡διελογίζοντο″ πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες,
Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τί† οὐκ ἐπι-
στεύσατε αὐτῷ; 32 ‡ἀλλὰ″† εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώ-
32. τὸν ὄχλον πων, ἐφοβοῦντο τὸν λαόν· ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν
Ἰωάννην ‡ὄντως ὅτι″ προφήτης ἦν. 33 καὶ ἀποκρι-
33. λέγ. τῷ Ἰησοῦ θέντες ‡τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν″, Οὐκ οἴδαμεν. καὶ ὁ
— [ἀποκριθεὶς] λέγει Ἰησοῦς† λέγει αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ
ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

dete mihi. 31 At illi cogitabant secum dicentes, Si dixerimus De caelo, dicet, Quare ergo non credidistis ei? 32 si dixerimus, Ex hominibus, timebant populum: omnes enim habebant Iohannem quia vere propheta esset. 33 Et respondentes dicunt Iesu, Nescimus. Respondens Iesus ait illis, Neque ego dico vobis in qua potestate haec faciam.

XII. ΛϚ′ ρκη β

1 ‖ Matt. 21: 33-46. ‖ Lu. 20: 9-19. m Es. 5: 1. 1. ἀμπελ. ἄνθρ. ἐφύτ.

1 1 Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς ‡λαλεῖν″,
m Ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκεν
φραγμὸν καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον καὶ ᾠκοδόμησεν πύρ-
γον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν.
2 καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦ-
λον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ ‡τῶν καρπῶν″
3. οἱ δὲ λαβόντες τοῦ ἀμπελῶνος· 3 ‡καὶ″ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ
ἀπέστειλαν κενόν. 4 καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐ-
τοὺς ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖνον† ἐκεφαλαίωσαν, καὶ

1 (128, 2.) Et coepit illis in parabolis loqui. Vineam pastinavit homo, et circumdedit saepem et fodit lacum et aedificavit turrem, et locavit eam agricolis, et peregre profectus est. 2 Et misit ad agricolas in tempore servum ut ab agricolis acciperet de fructu vineae: 3 qui adprehensum eum ceciderunt et dimiserunt vacuum. 4 Et iterum misit ad illos alium servum: et illum in capite vulneraverunt

31. *διελογιζοντο* BCD*LΔ. 1. 33. 69. GKM. (*διελογιζον* D**). | ‡*ελογιζοντο* ς. AX. rel.
— *προς ἑαυτους*] *εν ἑαυτοις* 33.
— *λεγοντες*] om. 69. ‖add. *τι ειπωμεν* D. 69. *a.ff.i.k.* quid ei respondent *b.* quid ei dicerent *c.* | Contra, rel. Vulg. *f g*¹.
— *ειπωμεν*] add. *ὁτι* 69. (*ειπομεν* HΓ).
— *ερει*] *λεγει* D. ‖add. *ἡμιν* D². 1. 69. M. *a.b.c.d.f.ff.i.k****. Syr.Pst. Theb. Arm. Æth. (vid. Matt. xxi. 25). *ὑμιν* D*. | om. ABsC. rel. Vulg. *g*¹. Syr.Hcl. Memph. Goth.
— *δια τι*] †add. *ουν* ς. BsC²D *Gr.* rel. Vulg. *f.g*¹. Syr.Hcl. Theb. (vid. Matt.) | om. AC*LXΔM. *a.b.c.ff.i.k.* Syr Pst. Memph. Goth. Æth.
32. *αλλα* AB.*Btly.Blc.*CLΔ.33. | ‡*αλλ'* ς. X. rel. | om. D. ‖†add. *εαν* ς. D. 69. Γs. Syrr.(Pst.)&Hcl. Arm. Æth. | om. ABCLXΔ. 1. 33. EFGHKMSUV. Memph. Theb. Goth. "si" Vulg. *g*². "quod si" *a.* "si vero" *b.* "si autem" *c.f.ff.* "etsi" *i.* "sed" *k.*
— *ανθρωπων*] *ουνων* 69 *sic.*
— *εφοβουντο* ABsC. rel. *Am. k.* Syr.Pst. Theb. Goth. | *φοβουμεθα* D². 69. (*φοβουμεν* D*). Vulg.*Cl.a.b.c.f.ff.i.* Memph. Arm. Æth. (vid. Matt. xxi. 26).
— *λαον* ADLXΔ. 1. rel. vv. ut vid. | *οχλον* B.*Btly.*C. 33. Syr.Hcl.mg. (vid. Matt.)
— *ἁπαντες* ABsLXΔ. rel. | *παντες* CD. 1. 33. (vid. Matt.)

32. *ειχον*] *ηδεισαν* D. *a.b.c.f.ff.i.k.* Arm. | Contra, rel. Vulg. *g*². Theb.
— *οντως ὁτι* BCL. 69. | om. *οντως* 1. *c.k.* Arm. Æth. (quoniam propheta fuit *k.* prophetam fuisse *c*). | ‡*ὁτι οντως* ς. AX. 33. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. | *ὁτι αληθως* D. Vulg. *a.(b)f.(ff).* | ad fin. ver. *τον Ιωαννην οντως ὡς προφητην* Δ. Theb.
33. *τῳ Ιησου λεγουσιν* BCLΔ. 33. 69. (*a*). (*ff*). Memph. | ‡*λεγουσιν τῳ Ιησου* ς. ADX. 1. rel. Vulg. (*b.c.i.k.*) Syrr. Pst.&Hcl. Goth.*sic.* Arm. ("dixerunt" tantum Æth.) | om. *τῳ Ιησ.* Theb.
— *και* 2°] om. D. *Am.* (*c*).*g*⁽¹⁾·². | Contra, Vulg.*Cl. a.b.f.ff.k.* rel.
— *ὁ Ιησους*] praem. *αποκριθεις* AD. 1. 69. KM. Vulg. *b.(ff).g*¹·². Syr.Hcl. Goth. Æth. | †add. ς. X. rel. | om. B. *Btly.Blc.*CLΔ. 33. Γ. *a.c.f.k.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm.
— *αυτοις*] *αυτῳ* D.
— *εν ποιᾳ εξουσιᾳ*] *εις ποιαν εξουσιαν* D*.
1. *λαλειν* B.*Bch.*LΔ. 1. 69. G. Vulg. *b. c.d.f.ff.i.l.* (hiat *a*). Syrr.Pst.&Hcl.mg. Memph. Theb. | ‡*λεγειν* ς. ACD *Gr.* rel. *k.* Syr.Hcl.txt. Goth. (vid. Luc. xx. 9). | utrq. habent Arm. Æth. vid. et *b.c.* | *λεγων* Γ.
— *αμπελωνα εφυτ. ανθρωπος* ADX. 1. rel. Vulg. *a.b.f.ff.g*².*i.k.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (*αμπελον sic* Γ). | *αμπελ. ανθρωπ. εφυτ.* BCΔ. 33. Memph. Æth. | *ανθρ. τις εφυτ. αμπελ.* 69. *c.* Syr.Pst. Theb. *Orig.* iii. 774ᵉ. | *αμπελ. ανθρ. εποιησεν* L.
1. *περιεθηκεν*] add. *αυτῳ* C². Theb. Arm. *Orig.* iii. (vid. Matt. xxi. 23).
— *και εξεδ. αυτ. γεωργ.*] om. G.
— *εξεδοτο* BsDXΔ. rel. | -*δετο* ACLK.
— *γεωργοις*] praem. *τοις* D.
2. *τῳ καιρῳ*] post *δουλον* K.
— *ἱνα παρα των γεωργων λαβῃ απο τ. καρπ. του αμπελ.* ABCL. rel. Vulg. *g*¹·². Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. (*παρα τ. γεωρ.*] *παρ' αυτων* 33). | *ἱνα απο τ. καρπ. του αμπελ. δωσουσιν αυτῳ* D. Latt. rel. (Syr.Pst. Æth.) vid. Luc. xx. 10. (ut de fructibus vineae acciperet Syr.Pst. ut afferent ei de fructu vineae ejus Æth.) | *ἱνα παρα*] *ἱναπω* Δ.
— *των καρπων* BCLΔ. 33. *f.k.* Syr.Pst. | ‡*του καρπου* ς. AD. rel. Latt. rel. (h. *a*). Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. (vid. Luc.) | om. Γ.
3. *και λαβοντες* BDLΔ. 33. *a.b.ff.i.k.* Memph. (vid. Matt. xxi. 35). | ‡*οἱ δε λαβοντες* ς. ACX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Theb. Arm. Æth. (vid. Luc. xx. 10). [Vulg. *c*]. | *οἱ δε ελαβον* Γ.
— *εδειραν*] *εδηραν* (B² ap. Ln. sed qu.) U.
— *κενον*] add. *προς αυτον* D. *a.b.ff.* (Contra, Vulg. *c.f.k*).
4. *παλιν*] om. X. Theb.

32 timemus *Cl.* | 33. Et respondens *Cl.* 1. turrim *Cl.*

Vulg. *a.b.c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.
4. *ἠτίμασαν*
6. *ἔχων υἱὸν*
– *ἀπέστ.[καὶ]αὐτ.*
– *πρὸς αὐτ. ἔσχ.*
7. *εἶπ. πρ. ἑαυτ.*
8. *αὐτ. ἀπέκτ.*
9. *τί [οὖν]*
n Ps.118(117):22,23.
ρκθ α

‡ ἠτίμησαν". 5 καὶ † ἄλλον ἀπέστειλεν· κἀκεῖνον
ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς ἄλλους, ‡ οὓς" μὲν δέροντες,
‡ οὓς" δὲ ‡ ἀποκτέννοντες". 6 ἔτι † ἕνα ‡ εἶχεν υἱὸν"
ἀγαπητόν †· ἀπέστειλεν † αὐτὸν ‡ ἔσχατον πρὸς αὐ-
τούς", λέγων ὅτι Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.
7 ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ ‡ πρὸς ἑαυτοὺς εἶπαν" ὅτι
Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐ-
τόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. 8 καὶ λαβόντες
‡ ἀπέκτειναν αὐτόν", καὶ ἐξέβαλον * αὐτὸν" ἔξω τοῦ
ἀμπελῶνος. 9 τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπε-
λῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργούς, καὶ
δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. 10 οὐδὲ τὴν γραφὴν
ταύτην ἀνέγνωτε, n *Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδο-*
μοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· 11 *παρὰ*
κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλ-
μοῖς ἡμῶν; 12 καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφο-
βήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς
τὴν παραβολὴν εἶπεν· καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

et contumeliis affecerunt. 5 Et
rursum alium misit: et illum occiderunt, et plures alios, quosdam caedentes, alios vero occidentes.
6 Adhuc ergo unum habens filium carissimum, et illum misit ad eos novissimum, dicens quia reverebuntur filium meum.
7 Coloni autem dixerunt ad invicem Hic est heres: venite occidamus eum, et nostra erit hereditas.
8 Et apprehendentes eum occiderunt et eiecerunt extra vineam.
9 Quid ergo faciet dominus vineae? Veniet et perdet colonos, et dabit vineam aliis.
10 Nec scripturam hanc legistis, Lapidem quem reprobaverunt aedificantes, hic factus est in caput anguli:
11 a domino factum est istud, et est admirabile in oculis nostris?
12 (129, 1.) Et quaerebant eum tenere, et timuerunt turbam: cognoverunt enim quoniam ad eos parabolam hanc dixerit. Et relicto eo abierunt.

4. *προς αυτους αλλον*] om. 1.
— *κακεινον*] *και εκεινον* DΔ. (om. *c*).
— *εκεφαλ.*] †praem. *λιθοβολησαντες* ς. ACX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. (vid. Matt. xxi. 35). | om. BDLΔ. 1. 33. Latt. Memph. Theb. Arm. ‖*κεφαλαιωσαντες* 1. (om. *και* seq.) *εκεφαλιωσαν* B.*Btly.Blc.*
— *και ητιμησαν* B.*Bch.*D. Latt. (exc. *k*). Memph. Theb. *και ητιμασαν* B.*Btly. Blc.*L. 33. *και ητωμασαν* Δ. | ‡*και απεστειλαν ητιμωμενον* ς. AC. rel. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Arm. (vid. Luc. xx. 11). | *απεστειλαν ητιμασμενον* 1. (om. *k*).
5. *και* 1°] †add. *παλιν* ς. AX. rel. Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (vid. Matt. xxi. 36). | om. BCDLΔ. 33. *a.b.c.ff.i.k.* Memph. Theb. Æth.
— *αλλον*] om. X.
— *απεστειλεν*] add. *δουλον* D. *a.b.ff.i.* | Contra, Vulg. *c.k.* rel.
— *απεκτειναν*] -*νεν* 69.
— *πολλους*] post *αλλους* L.
— *οὑς μεν* BDLΔ. 1. 33. | ‡*τους μεν* ς. AC. rel. | *τον μεν* X*.
— *οὑς δε* BLΔ. 1. 33. | ‡*τους δε* ς. AC. rel. | *αλλους δε* D.
— *αποκτεννοντες* AB.*Bch.*CDEUVΓ. | *αποκτενοντες* X. 1. 33. 69. FGHK. | *αποκταινοντες* M. | *αποκτιννουντες* L. | *αποκτιναντες* Δ. | ‡*αποκτεινοντες* ς. Ss. | (*αποκτεννυντες* B.*Btly.*)
6. *ετι*] praem. *ὑστερον δε* 69 (*c*). (Syr.Pst.) vid. Matt. xxi. 37. ‖†add. *ουν* ς. AC D. rel. Vulg. Syr.Hcl. ("autem" *a.c.ff.* "tunc adhuc" Goth.) | om. BLΔ. 1. 33. 69. *b.i.* Memph. Arm. Æth. [*k*].
6. *ειχεν υἱον* BC²LΔ. 33. Syrr.Pst.&Hcl. (Æth.) | *εχων υἱον* AC*D. Vulg. (*a*). *b.ff.* (Theb.) [*c.k*]. | ‡*υἱον εχων* ς. X. rel. Goth. Arm. [Memph.].
— *αγαπητον*] praem. *τον* 1. 69. ‖†add. *αυτον* ς. AX. rel. (*c*). Syr.Hcl. Goth. | om. BCDLΔ. Vulg. *a.b.ff.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. [*k.* Æth.]
— *απεστειλεν αυτον* BLX²Δ. (*a*). Syr. Pst. (Arm.) Æth. [*c.k*]. | *κακεινον απεστ.* D. Vulg. *ff.i.* | *απεστ.* †*και*" *αυτον* ς. ACX*. rel. Syr.Hcl. Goth. | om. *b.* | om. *αυτ.* (s. *και αυτ.*) 1. Memph.
— *εσχατον προς αυτους* BCLΔ. 33. 69. Memph. | ‡*πρ. αυτ. εσχ.* ς. AX. 1. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Arm. Æth. | om. *b.*[*c.*] | om. *πρ. αυτ.* D. *a.ff.i.k.*
— *ὁτι*] om. LΔ. 1. 33. *a.b.c.* Syr. Pst. Theb. (vid. Matt.) | Contra, Vulg. *ff.i.k.* ‖add "forsitan" *a.b.ff.* Syr.Pst. Arm. | Contra, *c.i.k.*
— *εντραπησονται*] post *τον υἱον μου* D. *a.b.ff* (*Blan.*).*i.* (vid. Luc. xx. 13). | Contra, Vulg. *c.ff* (*Sabat.*).*k.*
7. *εκεινοι δε οἱ*] *οἱ δε* D. Latt. Arm. Æth. Theb. (vid. Matt. xxi. 38). | Contra, rel. (*c*). Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth.
— *γεωργοι*] add. *θεασαμενοι αυτον ερχομενον* 69. (*c*). Syr.Hcl.* Arm.
7. *προς ἑαυτ. ειπ.* BCL. 1. 33. | *προς αυτ. ειπ.* Δ. 69. | ‡*ειπ. προς ἑαυτ.* ς. ADX. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. (Arm.) vid. Matt. et Luc. [Æth.] ‖*ειπαν* BCDLΔ. | ‡*ειπον* ς. AX. rel.
— *ὁτι*] om. D. 1. Latt. Theb. Æth. (vid. Matt. et Luc.)
— *οὑτος*] *ὁ υἱος* Δ.
— *αποκτεινομεν* MΓ.
8. *απεκτειναν* ante *αυτον* B.*Bch.*CLΔ. *i.k.* Theb. | ‡post ς. AD. rel. Vulg. *ff.* Memph. Goth. Arm. | om. *αυτον* *a.b.c.* | *και απεκτειναν* post *εξεβ. εξω τ. αμπ.* 69. (vid. Matt. xxi. 39. Luc. xx. 15). | *απεκτεναν* X.
— *εξεβαλον*] -*λαν* B.*Btly.* Contra, *Bch.*
— *αυτον* post *εξεβ.*] ABCDMΓ. *a.c.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. | *om. ς. LXΔ. rel. Vulg. *b.k.* Arm.
9. *τι ουν* ACDX. rel. Vulg. *a.b.c.ff.g*¹. vv. (vid. Luc. xx. 15). | om. *ουν* BL. *g*². Memph.
— *γεωργους*] add. *τουτους* C². 33. Syrr. Pst.&Hcl. (vid. Luc. xx. 16). | add. *εκεινους* 1. G. *c.* Æth.
10. *ουδε*] *ουδε* et mox *εγεννηθη* L.
11. *παρα κ. εγεν. αὑτη*] om. Δ.
12. *προς αυτους*] post *την παραβ.* A. Theb.
— *απηλθον*] -*θαν* D.

11. est mirabile. *Cl.*

ABCD. ΛΖ′/ρλ β
LXΔ.
1. 33. 69.
EFGHKMSUVΓ.
o ‖ Matt. 22:15-22.
‖ Lu. 20:20-26.

47 13 o Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινας τῶν
Φαρισαίων καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύ-
σωσιν λόγῳ. 14 ‡καὶ″ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ, Δι-
δάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ οὐ μέλει σοι
περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀν-
θρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ δι-
δάσκεις. ἔξεστιν ‡δοῦναι κῆνσον Καίσαρι″ ἢ οὔ;
δῶμεν, ἢ μὴ δῶμεν; 15 ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπό-
κρισιν εἶπεν αὐτοῖς, Τί με πειράζετε; φέρετέ μοι
δηνάριον, ἵνα ἴδω. 16 οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει
αὐτοῖς, Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ
‡εἶπαν″ αὐτῷ, Καίσαρος. 17 ‡ὁ δὲ Ἰησοῦς″ εἶπεν
αὐτοῖς, ‡Τὰ Καίσαρος ἀπόδοτε″ Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ
θεοῦ τῷ θεῷ. καὶ ‡ἐθαύμαζον″ ἐπ' αὐτῷ.
18 p Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες

17. [αὐτοῖς]
p ‖ Matt. 22:23-33.
‖ Lu. 20:27-38.
ΛΗ′

13 (130, 2.) Et mittunt ad eum quosdam ex Pharisaeis et Herodianis ut eum caperent in verbo. 14 Qui venientes dicunt ei, Magister, scimus quia verax es et non curas quemquam: nec enim vides in faciem hominis, sed in veritate viam dei doces: licet dari tributum Caesari, an non dabimus? 15 Qui sciens versutiam eorum ait illis, Quid me temtatis? adferte mihi denarium ut videam. 16 At illi attulerunt. Et ait illis, Cuius est imago haec et inscriptio? Dicunt illi, Caesaris. 17 Respondens autem Iesus dixit illis, Reddite igitur quae sunt Caesaris Caesari, et quae sunt dei deo. Et mirabantur super eo.

18 Et venerunt ad eum Sad-

13. *αποστελουσιν* X.
— *προς αυτον*] om. D. *a.c.i.k.* (vid. Luc. xx. 20). | Contra, rel. Vulg. (*b*).*ff.*
— *των φαρισαιων*] praem. *εκ* 69. | scribarum Syr.Pst.
— *αγρευσωσιν*] *αργευσωσι* Δ. | *παγιδευσωσιν* D. (vid. Matt. xxii. 15).
— *λογῳ*] praem. *εν* 33. (vid. Matt.)
14. *και* ab init. BCDLΔ. 33 (*a.b*).*c.ff.i.k.* Memph. Theb. Æth. | ‡*οἱ δε* ϛ. AX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. ("qui" Vulg.)
— *ελθοντες λεγουσιν αυτῳ* ABCLXΔ. 33. rel. (*αυτον* Γ). Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. (Goth.) (Æth.) | *επηρωτων αυτον οἱ φαρισαιοι* D. | *ελθοντες ηρξαντο ερωταν αυτον εν δολῳ λεγοντες* 1. 69. G. venientes interrogabant illum *a.* Syr.Pst. ven. interrogabant eum subdole dicentes *b.* Arm. ven. pharisaei interr. eum dic. *c.* (*ff.* om. "dicentes" et habet "subdole"). illi venientes interrogabant eum subdole *i.* et interrogabant eum farisaei dicentes *k.*
— *μελλει* X. 69. E*FG.
— *βλεπης* K.
— *ανθρωπων*] -*πον* 1. GK. *Am. b.* Theb. Æth. | Contra, Vulg.*Cl.* *a.c.ff.g*¹*.i.k.* Memph. rel.
— *αλλ'* ABsCL. rel. | *αλλα* DΔ.
— *τον ὁδον* Δ.
— *εξεστιν*] praem. *ειπε ουν ἡμιν ει* CD. *a.b.c.ff.i.* Syr.Hcl.* (*ειπον* C*. om. *ει* C²). | praem. *ειπον ουν ἡμιν* M. *Tol.* *g*². Arm. "dic nobis quit tibi videtur" *k.* (vid. Matt. xxii. 17). | om. AB LXΔ. 1. 33. 69. rel. Vulg. *g*¹. Syrr.Pst. &Hcl mg *diserte.* Memph. Theb. Goth. Æth.
14. *δουναι κηνσον Καισαρι* BCLΔ. 33. Vulg. *a.b.*(*c.ff*).*g*¹*.k.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | ‡*κηνσον Καισαρι δουναι* ϛ. AX. rel. (Goth. Arm.) | *ἡμας δουναι επικεφαλαιον Καισαρι* D.
— *η ου; δωμεν η μη δωμεν* ABC. rel. (om. *η* L). Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (Theb.) Arm.Zoh. Æth. | *η ου tantum* D. *a.b.c.ff.g*¹*.i.l.* Æth. (vid. Matt. xxii. 17; Luc. xx. 22). | "dabimus" *tantum* Vulg. *g*². Goth. Arm.MSS. "dabimus aut non" *k.*
15. *ὁ δε*] add. *Ιησους* D. 1. 69. G. (*a*).*b.* *c.*(*ff*).*i.* Goth. Arm. (Æth.) vid. Matt. xxii. 18. | Contra, rel. Vulg. *k.* Syrr. Memph. Theb.
— *ειδως*] *ειδων* D. 69. (*b*).*c.ff.i.* Goth. | Contra, Vulg. *a.k.* rel.
— *πειραζετε*] add. *ὑποκριται* 1. 33. 69. FG. Syr.Hcl.* Arm. (vid. Matt.)
16. *και λεγει αυτοις*] om. 1.
— *ἡ επιγρ.*] om. *ἡ* Δ.
— *οἱ δε ειπ.*] om. *οἱ δε* AD. Vulg. *a.b.i.* (vid. Matt. xxii. 21). | Contra, BsCL. rel. *c.ff.k.* rel.
— *ειπαν* B.*Btly.*CD *Gr.*LXΔ. 33. (‡*ειπον* ϛ. 1. rel.) *a.c.ff.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. | *λεγουσιν* A. Vulg. *b.d.i.* (vid. Matt.)
— *αυτῳ*] om. 1. 69. *a.c.ff.k.* Syr.Pst. (vid. Luc. xx. 24). | Contra, rel. Vulg. *b.i.* Syr.Hcl. rel.
17. *ὁ δε Ιησους* BCLΔ. 33. (*c*). (Syr.Pst.) Theb. (Æth.) | *ὁ δε* (*k*). Memph. | ‡*και αποκριθεις ὁ Ιησους* ϛ. AX. 1. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm. | *αποκρ. δε ὁ Ιησους* D. Vulg. *a.b.*
17. *αυτοις*] om. BD. | Contra, ACL. rel. vv. (vid. Matt. xxii. 21; Luc. xx. 25).
— *τα Καισ. αποδ.* BCLΔ. Syr.Pst. Memph. | ‡*αποδ. τα Καισ.* ϛ. AX. 1. 33. rel. (*αποδ. τα του Καισ. τῳ* D). (Vulg. *a.b.c.ff*).*i.k.*(*l*). (Syr.Hcl.) Theb. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xxii. 21; Luc. xx. 25). ‖ *αποδ.*] add. *ουν* 69. M. Latt. exc. *i.k.* Syr.Hcl. (vid. Matt.)
— *εθαυμ.* ACD. rel. | *εξεθαυμ.* B. ‖ *εθαυμαζον* (B)D²LΔ. Vulg. *a.b.c.ff.* Syr.Pst. Memph. (*εθαυμαζοντο* D*). | ‡-*σαν* ϛ. AC. rel. *k.* Syr.Hcl. Theb. Goth. (vid. Matt.)
— *επ' αυτῳ*] *επ' αυτον* D. | *επ' αυτων* K.
18. *Σαδδ.*] post *προς αυτον* D. Vulg. *b.* | Contra, *a.c.ff*¹*.g*¹·²*.k.*
— *λεγουσιν*] om. 69.
— *αναστασιν μη ειναι*] *αναστασις ουκ εστιν* 1. 69.
— *επηρωτων* B(C)DLΔ. 33. (-*τουν* C). Vulg. *a.b.ff.g*¹·²*.k.* Syr.Pst. Memph. | ‡*επηρωτησαν* ϛ. AX. rel. *c.* Syr.Hcl. Goth. Theb. (vid. Matt. xxii. 23; Luc. xx. 27).
19. *Μωυσης* B.*Btly.*DΔ. 33. 69. KM. *k.* | ‡*Μωσης* ϛ. ACL. rel.
— *εγραψεν*] post *ἡμιν* D. Vulg. *b.ff.* (Contra, *a.c.k*).

14. hominum *Cl.* | d̄n̄i (i. e. domini) *Am.* | 15. illorum *Cl.* | 16. attulerunt ei *Cl.* | dicunt ei *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph. Theb.
Goth. Arm. Æth.
q Deut. 25:5.
19. *μὴ ἀφῇ τέκνον*
24. *μὴ γινώσκοντες*

λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ †ἐπηρώτων″ αὐτὸν
λέγοντες, 19 Διδάσκαλε, ‡Μωυσῆς″ ἔγραψεν ἡμῖν
ὅτι q ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυ-
ναῖκα, καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐ-
τοῦ τὴν γυναῖκα † καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ· 20 ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶ-
τος ἔλαβεν γυναῖκα καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκεν
σπέρμα· 21 καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἀπέ-
θανεν ‡μὴ καταλιπὼν″ σπέρμα, καὶ ὁ τρίτος ὡσαύ-
τως· 22 καὶ † οἱ ἑπτὰ † οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ‡ἔσχατον″
πάντων ‡καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν″. 23 ἐν τῇ † ἀναστά-
σει †, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον
αὐτὴν γυναῖκα. 24 † ‡ἔφη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς″, Οὐ διὰ
τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν
δύναμιν τοῦ θεοῦ; 25 ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶ-

ducaei, qui dicunt resurrectio-
nem non esse, et interrogabant
eum dicentes, 19 Magister, Mo-
ses nobis scripsit ut si cuius
frater mortuus fuerit et dimi-
serit uxorem et filios non reli-
querit, accipiat frater eius uxo-
rem ipsius et resuscitet semen
fratri suo. 20 Septem ergo fra-
tres erant: et primus accepit
uxorem, et mortuus est non
relicto semine: 21 et secundus
accepit eam et mortuus est, et
nec iste reliquit semen: et ter-
tius similiter. 22 Et acceperunt
eam similiter septem et non re-
liquerunt semen: novissima
omnium defuncta est [et] mu-
lier. 23 In resurrectione ergo
cum resurrexerint, cuius de his
erit uxor? septem enim habu-
erunt eam uxorem. 24 Et re-
spondens Iesus ait illis, Non ideo
erratis non scientes scripturas
neque virtutem dei? 25 Cum
enim a mortuis resurrexerint,

19. *ὁτι*] om. D. 69. Theb. (vid. Matt. xxii. 24; Luc. xx. 28).
— *αδελφος*] om. 1.
— *καταλιπη* BsLΔ. 1. rel. Vulg. vv. | *καταλειπη* AX. 33. 69. FM. | *καταλειπει* EH. | *καταλιψει* C. | *εχη* D. *a. b.c.k.*
— *τεκ. μη αφη* ADX. 1. 69. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. (*αφη*] *εχων* F*). | *μη αφη τεκ.* BCLΔ. 33. Theb. (Æth.) ‖ *τεκνα* AB.*Btly*.CD. 33. 69. rel. Vulg. *b*. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Æth. | *τεκνον* B.*Bch*.(*diserte*)LΔ. 1. *a c.ff.k.* Memph. Arm.
— *γυναικα*] †add. *αυτου* ς. AD. rel. Vulg. *a.b.c.ff.g*¹·². Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt.) | om. B.*Bch*.CLΔ. 1. *k*. Memph.
— *εξαναστησῃ*] *-σει* AC. 69. *αναστησει* Γ.
— *σπερμα*] post *τῳ αδελ. αυτ.* L.
20. *ἑπτα*] add. *ουν* *Elz*. C²(D). 33. Vulg. *c*. Arm. Æth. (vid. Luc. xx. 29). | om. *St*. ABC*LXΔ. 1. 69. EFG*s*H*s*K*s*M*s*S*s*U*s*VΓ. *k*. Syr.Pst. Goth. (vid. Latt. infra). | autem *a*. Syr.Hcl. Memph. Theb. (vid. Matt. xxii. 25).
— *ἑπτα αδελφ. ησαν* ABCL. rel. (Vulg. *c*).*k*. Syrr.Pst.&Hcl.txt. (Theb.) Goth. Æth. | add. *παρ᾽ ημιν* 69. Syr.Hcl.mg. Memph. Arm. | *ησαν ουν παρ᾽ ἡμιν .ζ. αδελφοι* D. *a.b.ff* (ap. Blanch.).*i*. (vid. Matt.) | (septem fratres fuerunt ergo *ff* ap. Sabat).
— *αποθνησκων*] *απεθανεν* D. 1. Vulg. *a.b.c.ff.i.k.* Syr.Hcl.txt. Theb. (vid. Luc. xx. 29). | Contra, rel. Syr.Hcl.mg. ‖ add. *και* D. 1. *a.ff.i.k.* Syr.Hcl.txt. | Contra, rel. Vulg. *b.c.* Syr.Hcl.mg.
21. *ελαβ. αυτην*] add. ad suscitandum semen fratris sui *c*. resuscitare semen fratri suo *k*.
— *και απεθανεν*] om. Theb.
— *μη καταλιπων* BCL. (33). (*c*). Memph. Theb. (Æth.) (*μ. καταλειπων* 33). | ‡*και ουδε αυτος αφηκεν* ς. A(D)(X)Δ. rel. Vulg. *a*.(*b*) (*ff*).*g*¹·². Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. [om. *k*]. ‖ *αυτος*] *οὑτος* X. ‖ *αφηκεν*] praem. *ουκ* D.
— *ὁ τριτος*] om. D. *ff.i.*
— *ὡσαυτως*] post *ελαβεν* (*sic*) *αυτην* ver. 22. 1. (*ὡσαυτως*] *ὡς αυτος* Δ* "sicut ipse" Lat.) | "similiter" ad fin. ver. 21 et ver. 22 ab init. Theb.
22. *και οἱ ἑπτα* B.*Btly.Blc*.CLΔ*. 33. (69). (M*). *b*?.(*c*).*k*. Memph. (Theb.) Arm. (add. *και* B.*Bch*. 69. M. Theb.) | *και* †*ελαβον αυτην″ οἱ ἑπτα* †*και″* ς. (D). (X)(Δmg.)E. rel. (*a*).(*i*). Syrr.(Pst.)&Hcl. (Goth.) Æth. (om. *και* 1° DX. 1 ut supra. *a.i.* "similiter" Theb. | om. *και* 2° Δmg.) | *και ελαβον αυτην ὡσαυτως και* A. (Vulg.) *l*. Syr.Hcl. Goth.
— *εσχατον* BCLΔ. 1. 33. 69. GHK. Syr. Pst. Memph. (Theb.) Æth. | ‡*εσχατη* ς. AX. rel. Vulg. *g*¹·². Syr.Hcl. Goth. Arm. | om. *εσχατ. παντων* D. "postea et" *a.ff.i.* [*b.c.k.*] ‖ *εσχ.*] add. *δε* 1. 33. 69. GMU. *g*¹. (Theb.) | add. *γαρ* Δ.
— *και ἡ γυνη απεθ.* BCDLΔ. 1. 33. 69. *a.b.ff.i.*(*k*). (Theb.) [*c*]. | ‡*απεθ. και ἡ γυνη* ς. AX. rel. Vulg.*Cl.* (*Am.* om. *και*) *g*¹·². Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xxii. 27).
23. *εν τῃ*] †add. *ουν* ς. AC². 33*s*. KM. Syrr.Pst.&Hcl.* Arm. Æth. (vid. Matt. xxii. 28; Luc. xx. 33). | om. B.*Btly.Blc*. C*LXΔEFHSUVΓ. *k*. Goth. | habent post *αναστασει* D. 1. G. Vulg. *a.ff.l.* [h. *b*]. (*δε c*. Memph. Theb.) | (*ὁταν ουν αναστωσιν εν τῃ αναστασει* 69).
— *αναστασει*] †add. *ὁταν αναστωσι* ς. AX. 1. rel. Vulg. *a.ff.g*².*i*. Syr.Hcl. Goth. Arm. | om. BCDLΔ. 33. *b* (ut vid.).(*c*).(*k*). Syr.Pst. Memph. Theb. Æth.
— *αυτων*] om. Δ. *c*. | *των ἑπτα* 1.
— *εσται*] *εστω* E ‖ add *ἡ* AD.
— *οἱ γαρ ἑπτα*] *παντες γαρ* 1. | Contra, rel.
24. *εφη αυτοις ὁ Ιησους* B.*Btly.Blc*.CLΔ. 33. (*k*. om *ὁ Ιησ.*) Syr.Pst. Memph. (Jesus autem dixit eis Theb.) | † *και αποκριθεις″* ‡ *ὁ Ιησ. ειπεν αυτοις* ς. AX. rel. Vulg. (*b.c.ff*). Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. vid. *Orig*. iii. 825ᵃ (sic, sed *αποκρ. δε* D. 1. 69. *a*. vid. Matt. xxii. 29).
— *ου*] om. Δ. *a.c.i.k.* Theb. | Contra, Vulg. *b.ff.*
— *ειδοτες*] *γεινωσκοντες* D. *Orig*. iii. 825ᵃ. | Contra, rel. vid. Matt.
— *θεου*] add. *οιδατε* D. | Contra, rel. *Orig*. iii.
25. *αναστωσιν*] *αναστησουσιν* D*. (Contra, *Orig*. iii. 825ᵃ). ‖ ante *εκ νεκρων* 1. Syr.Pst. Theb. (Contra, rel. *Orig*.)

22. est mulier *Am.* | 24. nonne ideo *Cl.*

A B (C) D. L X Δ. 1. 33. 69. EFGHKMSUVΓ.

25. [οἱ ἄγγελοι]

ʳ Ex. 3:6.

ΛΘ′ ρλα

ˢ ‖Matt. 22:34–40. ς Lu. 10:25, 27.

28. εἰδὼς ὅτι — αὐτ. ἀπεκρ.

29. πρώτη [πάντων ἐντολή]

ᵗ Deut. 6:4, 5.

¶ C

σιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ‡γαμίζονται″, ἀλλ' εἰσὶν
ὡς ἄγγελοι [οἱ] ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 26 περὶ δὲ τῶν
νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ
‡Μωυσέως″ ἐπὶ ‡τοῦ″ βάτου, ‡πῶς″ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς
λέγων, ʳἘγὼ ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ † θεὸς Ἰσαὰκ καὶ †
θεὸς Ἰακώβ; 27 οὐκ ἔστιν † θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ †
ζώντων· [ὑμεῖς οὖν] πολὺ πλανᾶσθε.
√ 28 ˢ Καὶ προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων, ἀκούσας
αὐτῶν συνζητούντων, ‡ἰδὼν″ ὅτι καλῶς ‡ἀπεκρίθη
αὐτοῖς″, ἐπηρώτησεν αὐτόν, Ποία ἐστὶν ‡ἐντολὴ
πρώτη πάντων″; 29 ‡Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς″ [αὐτῷ] ὅτι
Πρώτη † *ἐστίν″, ᵗἌκουε Ἰσραήλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
κύριος εἷς ἐστίν·¶ 30 καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν
σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς

neque nubent neque nubentur, sed sunt sicut angeli in caelis.
26 De mortuis autem, quod resurgant, non legistis in libro Mosi super rubum quomodo dixerit illi deus inquiens, Ego sum deus Abraham et deus Isaac et deus Iacob?
27 Non est deus mortuorum sed vivorum. Vos ergo multum erratis.

28 (131, 6.) Et accessit unus de scribis, qui audierat illos conquirentes, et videns quoniam bene illis responderit, interrogavit eum quod esset primum omnium mandatum.
29 Iesus autem respondit ei quia primum omnium mandatum est, Audi Israhel, dominus deus noster deus unus est,
30 et diliges dominum deum tuum ex

25. ουτε..ουτε] ου...ουδε D. | Contra, rel. *Orig.* iii.
— γαμιζονται BCLΔ. 1. GU. | γαμιζουσιν D. | ‡γαμισκονται ς. X. 33. rel. *Orig.* iii. | εκγαμισκονται AFH.
— αλλ'] αλλα DΔ. (Contra, *Orig.* iii.) ‖mox εις pro ὡς Δ *Gr.*
— αγγελοι] praem. οἱ B. *Orig.* iii. (*Orig.* i. 284^d ad Matt. spectat.) | Contra, AC D. rel. (vid. Matt.) ‖add. του θεου 33 *sic.* add. θεου 69 *sic.* Æth.
— οἱ εν] om. οἱ CDLΔ. 1. 33. 69. FKM U. Latt. Syr.Hcl. Memph. Æth. (vid. Matt. xxii. 30). | *habent* ABsXEGsH SsVsΓ. Syr.Pst. Theb. Goth. Arm. *Orig.* iii.
26. των νεκρ.] praem. της αναστασεως 33. 69. (vid. Matt. xxii. 31).
— Μωυσεως B. *Btly.* DΔ. 1. 33. KM. | ‡Μωσεως ς. AC. rel. *Am. k. Orig.* iv. 341^a. ‖ante βυβλῳ legit D.
— του βατου AB. *Bch.* CLXΔ. 1. 69. E FGHKSUVΓ. | ‡της βατου ς. D. 33s. M *sic.* *Orig.* iv. 69^e. 103^d. 341^a. (vid. Luc. xx. 37).
— πως BCLΔU. | ‡ὡς ς. AD. rel. *Orig.* iv. 341^a ὡς λεγει ante επι τ. βατ. (vid. Luc.)
— θεος 1°] ΙΣ M* *txt.*
— εγω] add. ειμι ΔMU. Latt. [*b*]. Syr. Pst. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. 341^a. (vid. Matt. xxii. 32). | om. ABCD. rel. Syr.Hcl. *Orig.* iv. 69^e. 103^d.
— ὁ θεος Αβρ.] om. ὁ D. *Orig.* iv. 69^e. 103^d. (vid. iii. 828^d). | Contra, ABC. rel. *Orig.* iv. 341^a.
— θεος Ισ. και θεος Ιακ.] BD. *Orig.* iv. *bis.* (vid. iii. 834^b). | †ὁ″ θεος Ισ. και †ὁ″ θεος Ιακ. ς. AC. rel. *Orig.* iv. 341^b. (vid. Matt. xxii. 32).
27. θεος] †praem. ὁ ς. AC. rel. *Orig.* iv. 341^b. (vid. Matt. xxii. 32). | om. BDL *XTf.* ΔK. *Orig.* iv. 69^e. 70^a. 103^d. (om. θεος *hic* Syr.Hcl.) ‖add. θεος 33. 69. M*. (vid. *Orig.* iii. 829^c).
— ζωντων] †praem. θεος ς. EM*. rel. Syr.Hcl. Æth. | om. ABCDLXΔ. 1. 33. 69. FKM^2*mg.* U. Latt. Syr.Pst. Memph. Theb. Goth. Arm. *Orig.* iv. 69^e. 70^a. 103^d. 341^b.
— ὑμεις ουν ADX. rel. Vulg. *a.b.ff. g*$^{1.2}$. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. | om. BCLΔ. *k.* Memph. | ὑμεις δε 1. G. *c.* Goth.
— πολυ] πολλοι FH. | om. G.
28. των γραμματεων] γραμματευς F.
— ακουσας] ακουων 1. | ακουσαι K.
— αυτων] αυτω D*.
— συνζητουντων] add. προς αλληλους Δ.
— ιδων CDL. 1. 69. Vulg. *a.b.c.ff.l.* Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. ("cum audisset" *k*). | ‡ειδως ς. ABsXΔ. 33. rel. Memph. Theb. ‖praem. και D. Vulg. *b.ff.* Syr.Pst. (Contra, rel.)
— απεκρ. αυτοις BCLΔ. 1. 33. 69. U. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | ‡αυτοις απεκρ. ς. ADX. rel. Latt. Goth. Arm.
— αυτον] add. λεγων διδασκαλε D. *b.c. ff.g*^{2}*.i.k.* (vid. Matt. xxii. 35). | (Contra, Vulg. *a*). | add. λεγων Theb. Arm.
— εντολη πρωτη πα. BCLΔ. 33. U. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Æth. | ‡πρωτη πα. εντολη ς. AX. rel. Vulg. *g*^{1}. (omnium legum prima Goth.) ‖παντων AB. *Btly in coll. Bch.* CLXΔ. 33. EFGHK M^{2}SUVΓ. | ‡πασων ς. M*. | om. D. 1. 69. *a.b.c.ff.g*^{2}*.i.k.* Arm. (εντολη πρωτη D.) | "mandatum primum" *a.k.* "primum praeceptum" *b.* "praeceptum primum" *c.ff.i.* "primum mandatum" *g*^{2}. ("quodnam est magnum mandatum quod est majus illis omnibus?" Theb.)
29. απεκριθη ὁ Ιησους BLΔ. 33. (*c*). Memph. | ‡ὁ δε Ιησ. απεκρ. ς. ACX. rel. Vulg. Syr.Hcl. Goth. | αποκριθεις δε ὁ Ιησους ειπεν D. *b.ff.* (Theb.) (Æth.) | ὁ δε Ιησ. ειπεν 69. (*a*).*k.* (Arm.) | ὁ δε ειπεν 1. (dixit illi Jesus Syr.Pst.)
— αυτῳ] om. BLΔ. 33. Memph. | Contra, ACDX. 1. rel. Latt. Theb. rel. (vid. Matt. xxii. 37).
— ὁτι] om. D. 1. *a.b.c.ff.k.* Syr.Pst. Arm. | Contra, Vulg. rel.
— πρωτη] om. *k.* ‖ †add. πασων των εντολων ς. | add. παντων των εντολων 69. EFGHS(V)Γ. Syr.Pst. (om. των V.) | add. παντων εντολη AC. 33. K M^{2}U. Vulg. Syr. Hcl. Goth. Æth. | add. πασων εντολη M*. | add. παντων X. Arm. (πρωτον παντων 1. παντων πρωτον *Marcell.* ap. *Eus.* 131^c.) | praem. παντων D. *a.b.i.* | non habent BLΔ. Memph. | primum mandatum *c.* omnium primum mandatum *ff.* ("primum mandatum majus omnibus ipsis" Theb.)
— εστιν ante ακουε] B(C)LΔ. 69. Vulg. *c.*(*ff*). Memph. Theb. (Æth.) | εστιν αὑτη C. (*ff*). (Æth.) | *om. ς. AD. rel. *Marcell.*

29. deus tuus *Cl.*

Vulg. *a. b. c.*
Syrr. P. H.
Memph. Theb.
Goth. Arm. Æth.
30. [καὶ ἐξ ὅλ. τ. διανοίας σου] ρλβ ι
— [αὕτη πρώτη ἐντολή.]
31. [ὁμοία] αὔτη,
u Lev. 19:18.
33. [καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς]
— πλεῖόν ἐστιν
v Matt. 22:46. Lu. 20:40. ρλγ β

σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
ἰσχύος σου. αὕτη πρώτη ἐντολή.
31 † δευτέρα ὁμοία
αὐτῇ, u Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.
μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν.
32 καὶ εἶπεν
αὐτῷ ὁ γραμματεύς, Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας
εἶπας ὅτι εἷς ἐστίν †, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν
αὐτοῦ.
33 καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας,
καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς,
καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον
ὡς ἑαυτὸν ‡ περισσότερόν″ ἐστιν πάντων τῶν ὁλο-
καυτωμάτων καὶ † θυσιῶν.
34 καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν
[αὐτὸν] ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ, Οὐ
μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. v καὶ οὐδεὶς
οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota mente tua et ex tota virtute tua. Hoc est primum mandatum.
31 Secundum autem simile est illi, Diliges proximum tuum tamquam te ipsum. Maius horum aliud mandatum non est.
32 (132, 10.) Et ait illi scriba, Bene, magister, in veritate dixisti quia unus est, et non est alius praeter eum:
33 et ut diligatur ex toto corde et ex toto intellectu et ex tota anima et ex tota fortitudine, et diligere proximum tamquam se ipsum maius est omnibus holocaustomatibus et sacrificiis.
34 Iesus autem videns quod sapienter respondisset, dixit illi, Non es longe a regno dei. (133, 2.) Et nemo iam audebat eum interrogare.

29. ἡμων] σου Vulg.*Cl.* *c.* Memph. Æth. *Cypr.* 199. 213. 264. *Hil.* 830[c]. 855[a]. 999[d] (*cod.*) | Contra, MSS. *Am.* *a.b.ff.* *k.* ("vester" *i*). Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Arm. *Marcell.* *Hil.* 999[d]. (*cod.*) 1001[c].

— κυριος 2°] om. F. *a.b.k.* *Hil.* 830[c]. 855[a]. | Contra, Vulg. *c.ff* (ap. Blan.).*i.* *Marcell.* *Hil.* 999[c]. 1001[c]. "deus" Vulg. *ff* (ap. Sabat.). *Cypr. ter.* (*om.* κυριος 1° *ff* ap. Sabat., contra, ap. Blan.)

— εἰς εστιν] ειεστιν habet C*(corr.[2]) et ibi deficit.

— εστι et ante et post εις X*.

30. και αγαπ.] om. και Δ. (vid. Matt. xxii. 37).

— της ante καρδ.] om. D*X. | Contra, D corr.[1] L. rel. || της om. *ter.* B (ante ψυχ., διαν., et ισχ. ut vid.) | ὁλης της καρδιας και om. *Marcell.* (cod. et ed. Gaisford).

— και εξ ὁλ. τ. ψυχης σου] om. K. *k.* *Marcell.* (cod. non ed. Gaisford).

— και εξ ὁλης της διανοιας σου] om. D H. *c.k.* (vid. *ff.g*[1]) Syr.Hier. *Marcell.* *Cypr.* 199. 213. 264. | Contra, rel. Vulg. rel. "viribus" *a.b.ff.g*[1].*i.* "visceribus" *Hil.* 999[d]. | ante και εξ ὁλ. τ. ψυχης σου A.

— αὑτη πρωτη εντολη ADX. 1. rel. (Vulg.) *b.c.i.*(*k*). Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. *Cypr.* 199. 213. (264). *Hil.* 999[d]. (post πρωτη add. παντων 33. K U). | αὑτη πρωτη *Marcell.* | om. BLΔ E. (*a*). Memph. Theb.

31. δευτερα B.*Bch.Blc.*L(Δ). *b.* Memph. *Hil.* (ἡ δευτ. Δ). "deinde secundum" *k.* | † praem. και ς. AX. rel. *c.* Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. *Marcell.* *Cypr. ter.* [*a*]. | add. δε D. 33. Vulg. *ff.l.* Memph.MS. Theb. (vid. Matt. xxii. 39). | και δευτ. δε Γ.

31. ὁμοια αυτη AX. 1. 33. rel. | ὁμοια ταυτη D. 69. *Marcell.* "simile huic" vel "simile illi" Verss. (exc. Memph.) *Cypr. ter.* *Hil.* | αυτη tantum BLΔ. Memph. Theb.

— σεαυτον] ἑαυτον X. 69. H. | Contra, rel. *Marcell.*

— μειζων] add. δε L *b.i.* *Hil.* | Contra, rel. Latt. rel. *Marcell.*

— αλλη] post εντολη D. (*c.ff*). | Contra, Vulg. *k.* *Marcell.* [*a.b*].

— εντολη] om. U.

32. και 1°] om. B. Syr.Pst. Theb. | Cont., ADL. rel. vv. *Marcell.* ap. *Eus.* 131[d].

— ὁ γραμ.] om. ὁ Δ.

— ειπας ABs. 1. 33. rel. *Marcell.* | ειπες (D)LXΔEFHV. || ante διδασκ. D. *a.b.c.i.* *Hil.* 999[e]. | Cont., Vulg. *ff.k.* *Marcell. bis.*

— εστιν] † add. θεος ς. EFsGH. Vulg. *Cl.* *a.b.c.ff.i.* Syr.Hcl.* Memph. Theb. Arm. *Hil.* ὁ θεος D. 69. G. *Marcell. bis.* (dominus *k*). | om. ABLXΔ. 1. 33. K MSUVΓ. *Am.* *Fuld.* *Prag.* *l.* Syr.Pst. Goth. Æth.

— αλλος] om. D. *a.* *Marcell.* 1°. | Cont., rel. Vulg. *b.c.ff.*(*g*[2]).*i.* rel. *Marcell.* 2°.

— πλην] πλησιον X.

33. της καρδιας] om. της B*Btly.*XU. | Cont., ADLK. rel. || add. σου L. Memph.

— συνεσεως ABLX. rel. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Theb. Goth. (post ψυχης Æth.) | δυναμεως D. Memph. Arm. | ισχυος *hic* 1. 33. || add. και εξ ὁλης της διανοιας 33. Arm. | ("ex toto corde et ex omni virtute et ex omnibus viribus, et diligere" etc. *a.* "ex toto corde et ex totis viribus et ex tota anima, et diligere" etc. *b.* "ex toto corde et ex tota anima et ex tota virtute, et diligere" *c.ff.* "ex ... et ex totis viribus .. et ex tota anima sua, et diligere" *i* (ap. Blanc.) "ex toto corde et ex totis viribus et ex tota anima, et diligere" *Hil.* 1000[a]).

33. και εξ ὁλης της ψυχης ADX. 33 *sic.* rel. Vulg. *b.c.ff.i.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Æth. (ante συνεσεως) *Hil.* (add. αυτου D). || om. BLΔ. 1. *a.* Memph. Arm. | (ver. 30 excitat *Marcell.* ap. *Eus.* *non* 33; vid. supra).

— και εξ ὁλης της ισχυος ABL. rel. Vulg. (vid. Latt. supra). Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Æth. | και εξ ὁλης της συνεσεως *hic* 1. Memph. Arm. | om. D. 33.

— πλησιον] add. σου Δ.

— ἑαυτον BsXΔ*. 1. 33. rel. Vulg. *a.b.c.* | σεαυτον ADLΔ[2]Γ. *k.* (vid. ver. 31).

— περισσοτερον BLΔ. 33. Theb. ut vid. | ‡ πλειον ς. ADX. rel.

— θυσιων] † praem. των ς. LΔ. 1. 33. 69. M. | om. ABDXEFGHKSUVΓ. (των ante ὁλοκ. *non* om. K).

34. ιδων] ειδως H*.

— αυτον] om. DLΔ. 1. 33. Vulg. *b.c.ff.* *i.k.l.* Syr.Hcl. Arm. Æth. *Hil.* 1000[b]. | Contra, AX. rel. (*a*). Syr. Pst. Memph. Theb. Goth. (?B?).

— ει] om. L. | post βασιλειας Δ.

— ουκετι] om. D *Gr.* *Tol.* Memph. Theb. | post ετολμα 69. *a.*

— επερωτησαι] επερωταν 69.

32. unus est deus *Cl.* | 33. holocautomatibus *Cl.*

ABD. LXΔ. 1.33.69. EFGHKMSUVΓ. | Μ′ ρλδ β

36. κάθου.

x ‖ Matt. 22:41-46. ‖ Lu. 20:41-44.

y Psa. 110 (109): 1.

36. Εἶπεν κύρ.

37. ἐστιν υἱὸς αὐτοῦ s. υἱ. αὐτ. ἐστ.

z ‖ Matt. 23:6. Lu. 11:43. ‖ 20:46. | ρλε β

¶ Goth.

ρλϛ η

a ‖ Lu. 20:47.

b ‖ Lu. 21:1-4. ΜΑ′

41. κατέναντι

35 x Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν διδάσκων
ἐν τῷ ἱερῷ, Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ
χριστὸς υἱὸς ‡ Δαυείδ ἐστιν″; 36 αὐτὸς [γὰρ] ‡ Δαυ-
εὶδ″ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ, ‡ Λέγει″ y † κύριος
τῷ κυρίῳ μου, ‡ Κάθισον″ ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν
θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 37 αὐ-
τὸς † ‡ Δαυεὶδ″ λέγει αὐτὸν κύριον, καὶ πόθεν ‡ αὐτοῦ
ἐστιν υἱός″; καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ
ἡδέως.
38 z Καὶ ‡ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν″, Βλέπετε
ἀπὸ ¶ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς
περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, 39 καὶ
πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλι-
σίας ἐν τοῖς δείπνοις· 40 a οἱ ‡ κατέσθοντες″ τὰς οἰκίας
τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι,
οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.
48 41 b Καὶ καθίσας † ‡ ἀπέναντι″ τοῦ γαζοφυλα-
κίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ

35 (134, 2.) Et respondens Iesus dicebat docens in templo, Quomodo dicunt scribae Christum filium esse David? 36 Ipse enim David dicit in spiritu sancto, Dixit dominus domino meo, Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. 37 Ipse ergo David dicit eum dominum, et unde est filius eius? Et multa turba eum libenter audivit.

38 (135, 2.) Et dicebat eis in doctrina sua, Cavete a scribis, qui volunt in stolis ambulare et salutari in foro, 39 et in primis cathedris sedere in synagogis et primos discubitus in caenis: 40 (136, 8.) qui devorant domos viduarum sub obtentu prolixae orationis, hi accipient prolixius iudicium.

41 Et sedens Iesus contra gazophylacium aspiciebat quomodo turba iactaret aes in ga-

35. ελεγεν διδ. εν τῳ ἱερῳ] διδ. εν τῳ ἱερῳ ειπεν D. b.(c). | Contra, rel. Vulg. a. (ff.i.k). (Hil. 1001a).
— υἱος] praem. ὁ 69.
— Δαυ. εστιν B.Bch.DLΔ. 1. 33. 69. M² U. k. Memph. | ‡ εστιν Δαυ. ς. AX. rel. a.c. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. (Arm. Æth. ut vid.) esse David Vulg. (b).ff. Hil. [Theb.]
36. αυτος γαρ AX. 1. 33. rel. Vulg. b.i. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. Hil. 1001a. ipse autem c.ff. Theb. | om. γαρ BLΔ. 69. a.k. Memph. (vid. Luc. xx. 42). | και οὑτος D. Arm.
— ειπεν 1°] om. hic X. a.b.i. Arm. (habent λεγει ante ειπεν ὁ κυρ.) | Contra, rel. Hil. | om. d.
— εν AD. rel. | om. B.
— τῳ πν. BDLΔ. 33. U. Arm. | om. τῳ AX. 1. 69. EFGHKMSVΓ.
— τῳ ἁγ. B.Bch.sDLΔ. 33. U. Arm. | om. τῳ AB.Btly.X. 1. 69. EF(ut vid.) GHKMSVΓ. (vid. Matt. xxii. 43).
— λεγει AD Gr.EGHKM*SV. k. Goth. | ‡ ειπεν ς. B.Btly.LXΔ. 1. 33. 69. M²U Γ. Vulg. a.b.c.d.ff. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. Hil. (vid. Matt. xxii. 44; Luc. xx. 42) [hiat. F].
— κυριος] † praem. ὁ ς. AL. rel. (vid. LXX.) | om. B.Btly.D.
— καθισον B. | ‡ καθου ς. ADL. rel. (vid. LXX. Matt. Luc.)
36. ἑως αν θω] ἑως θωσω D*. | ἑως θησω D².
— ὑποποδιον ALXΔ. 1. 33. 69. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. Hil. | ὑποκατω BD Gr. Memph. Theb. (vid. Matt.)
37. αυτος] † add. ουν ς. AX. rel. Vulg. (b). Syrr.Pst.(sic)&Hcl.* (Arm.) Æth. (enim Goth.) (vid. Matt. xxii. 45; Luc. xx. 44). | om. BDLΔ. a.(c) (ff).i.k. Memph. Theb. Hil. 1001a. | πως ουν Γ (om. αυτος).
— λεγει] καλει 33. M²U. c. Syr.Pst. (Arm. post κυριον). vid. Matt. et Luc.
— ποθεν] πως 1. 33. 69. M*. b. Theb. Arm. Æth. (vid. Matt. et Luc.) | Contra, rel. Vulg. a.c.ff.k. Hil.
— αυτου εστιν υἱος BL. | εστιν υἱος αυτου D. Vulg. a.c.ff. Arm. Hil. | ‡ υἱος αυτου εστιν ς. AX. rel. b. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. (Æth.) vid. Matt. | εστιν αυτου υἱος Δ. (k). | [Goth.]
— ὁ πολυς] om. ὁ D.
— ηκουεν αυτου ἡδεως] ἡδεως αυτου ηκουεν D. (Vulg.) b.ff.i. (et praem. και D. d*). Contra, rel. a.c e.k. ‖ ἡδεως] praem. λεγων 69*.
38. και εν τῃ διδαχῃ αυτου ελεγεν BLΔ. (33.) (e). (k). Syr.Pst. Memph. (add. αυτοις 33. Syr.Pst.) et in docendo dicebat k. | ‡ και ελεγεν αυτοις εν τῃ διδαχῃ αυτου ς. AX. rel. Vulg. Syr.Hcl. Theb. Goth. (Æth.) (αυτοις] om. 1. αυτους F). | ὁ δε διδασκων ἁμα ελεγεν αυτοις D Gr. a.b.i. [c.ff. Arm.]
38. των θελοντων] και των τελωνων D Gr.
— εν στολαις] εντολαις 69.
— αγοραις] add. ποιεισθαι D.
39. πρωτοκαθεδριαις 69.
— και πρωτοκλ. εν τ. δειπ.] om. Syr.Pst. (Widmanstadt). | πρωτοκλησ. ALX. 33. 69. FHKUΓ.
40. οἱ κατεσθοντες B. | ‡ οἱ κατεσθιοντες ς. AL. rel. (καταισθ. Δ). | οἱ κατεσθιουσιν D. 1. Latt. (vid. Luc. xx. 47).
— τας et των] om. D.
— χηρων] add. και ορφανων D. 69. a.b.c. e.ff.g².i. Syr.Hier. | Contra, rel. Vulg. k.
— και προφ.] om. και D. Latt.
— οὑτοι] οἱτινες 69.
— μακρα] μακρὰν LΔ. (non 1.)
41. καθισας ABLXΔ. 33. rel. Latt. Syrr. Pst.&Hcl.txt. Memph. Theb. Æth. (καθεζομενος ὁ Ιησους post γαζοφυλακιου D). | ἑστως 1. 69. Syr.Hcl.mg. Arm. Orig. iv. 288e. 290d. ‖ † add. ὁ Ιησους ς. AX. rel. Vulg. b.c.ff.g².i. Syr. Pst. Arm. Æth. Orig. iv. 288e. | om. B LΔ. a.k. Memph. (vid. D supra).
— απεναντι B. 33. U. | ‡ κατεναντι ς. ADL. rel. Orig. iv. bis.
— βαλλει χαλκ... πολλοι πλουσιοι] om. D.

Vulg. *a. b. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. (Goth.) Arm. Æth.
42. ἐλθοῦσα δὲ

γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά·
42 καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο,
ὅ ἐστιν κοδράντης. 43 καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ ‡εἶπεν" αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων ‡ἔβαλεν" τῶν
‡βαλλόντων" εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· 44 πάντες γὰρ ἐκ
τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον, αὕτη δὲ ἐκ τῆς
ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν
βίον αὐτῆς.

zophylacium, et multi divites
iactabant multa: 42 cum venis-
set autem una vidua pauper,
misit duo minuta, quod est qua-
drans. 43 Et convocans discipu-
los suos ait illis, Amen dico
vobis quoniam vidua haec pau-
per plus omnibus misit qui
miserunt in gazophylacium:
44 omnes enim ex eo quod abun-
dabat illis miserunt, haec vero
de paenuria sua omnia quae ha-
buit misit, totum victum suum.

XIII. $\overline{\rho\lambda\zeta}$ / β 49 1 c Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ λέγει
c |Matt. 24:1-8. ‖Lu. 21:5-12. αὐτῷ εἷς *ἐκ" τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Διδάσκαλε, ἴδε
1. [ἐκ] ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. 2 καὶ ὁ Ἰη-
σοῦς† εἶπεν αὐτῷ, Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκο-
δομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ *ὧδε" λίθος ἐπὶ ‡λίθον", ὃς οὐ
ΜΒʹ $\overline{\rho\lambda\eta}$ / β μὴ καταλυθῇ. 3 καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν
ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ‡ἐπηρώτα" αὐτὸν κατ'
ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας,

1 (137, 2.) Et cum egrederetur
de templo, ait illi unus ex dis-
cipulis suis, Magister, aspice
quales lapides et quales struc-
turae. 2 Et respondens Iesus
ait illi, Vides has omnes magnas
aedificationes? non relinquetur
lapis super lapidem qui non
destruatur. 3 (138, 2.) Et cum se-
deret in montem olivarum con-
tra templum, interrogabant eum
seperatim Petrus et Iacobus et
Iohannes et Andreas, 4 Dic

---

41. *βαλλει*] *εβαλε* 69*. *εβαλλε* 69². *Orig.* iv. 288ᵉ. (contra, 290ᵈ).
— *χαλκον*] praem. *τον* 1. 69. (*και πας εβαλλε χαλκος* *Orig.* iv. 288ᵉ. *τινα τροπον πας ὁ λαος βαλλει..τον..χαλκον* *Orig.* iv. 290ᵈ).
— *εβαλλον*] *εβαλον* FMUV. | Contra, *Orig.* iv. 288ᵉ.
42. *και ελθουσα* ABL. rel. Syrr.Pst.&Hcl.* Memph.W.&Schw. rel. ("et" add. Syr. Hcl.*) | *ελθουσα δε* D. Latt. Memph. MS. Theb. *Orig.* iv. 288ᵉ. | *και προσελθουσα* Δ.
— *πτωχη*] om. D. *a.b.c.ff.i k.* Arm. | Contra, rel. Vulg. *g*². vv. *Orig.* iv.
— *εβαλεν*] *εβαλλεν* 69. K.
43. *ειπεν* ABDLΔ. 33. KU. *a.k.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. *Orig.* iv. 289ᵃ. | ‡*λεγει* ς. X. 1. 69. M(*sic*). rel. Vulg. *b.c.* (Arm. ut vid.) vid. *Orig.* iv. 291ᵃ.
— *αὑτη*] post *ἡ πτωχη* D. *a.b.ff.g².i.* *Orig.* iv. 289ᵃ. 291ᵃ. (vid. Luc. xxi. 3 rec.) | Contra, rel. Vulg. *c.*[*k*].
— *πλειον*] *πλειω* 33. U. | Contra, *Orig.* iv. *bis.* (vid. *Clem.* 579).
— *εβαλεν* ABDLΔ. 33. *Orig.* iv. *bis.* | ‡ *βεβληκεν* ς. X. 1. M². rel. (om. M*).
— *των βαλλοντων* AB.*Bch.*DLXΔ. 33. 69. EGKMVΓ. *Orig.* iv. 289ᵃ. 290ᵃ. 291ᵃ. | ‡*των βαλοντων* ς. FsHSsUs. ‖om. 1. *a.b.c.ff.g².i.* Arm.Usc. (Contra, Vulg. *k.* Arm.Zoh.)
44. *παντες γαρ*] add. *οὗτοι* D. 1. 33. Theb. (vid. Luc. xxi. 4). | Contra, rel. *Orig.* iv. 289ᵃ.
— *περισσευοντος*] *περισσευματος* ΔUΓ. (vid. *Clem.* 579). | Contra, *Orig.* iv.
— *αυτοις*] *αυτων* ΔU.
— *εβαλον*] *εβαλλον* F.
— *εβαλεν*] *εβαλλεν* 69 (e corr.¹).
1. *εἱς εκ* ADXΔ. 1. 69. F. Latt. Memph. ut vid. Theb. | *om. *εκ* ς. BsL. 33. rel.
— *ποδαποι....ποδαπαι* D*.
— *οικοδομαι*] add. *του ἱερου* D. *b.c.ff.* *g².k.* (vid. Matt. xxiv. 1). | om. rel. Vulg. *a.*
2. *και ὁ Ιησους* BL. 33. *e* (ut vid.) Syr. Pst. Memph. Theb. | †add. *αποκριθεις* ς. XE. rel. Arm. Æth. (vid. Matt. xxiv. 2). | add. *ante ὁ Ιησους* AΔ. 1. 69. K. Vulg. (*c*).*ff.k.* Syr.Hcl. (*και αποκριθεις ειπεν αυτοις ὁ Ιησους* D). | *και αποκριθ.* (om. *ὁ Ιησους*) *a.b.i.*
— *αυτῳ*] ante *ειπεν* Arm. (*c*). | om. 1. | *αυτοις* D. *a.b.e.ff.g².i.k.* (vid. Matt.) | Contra, Vulg. rel.
— *βλεπεις*] *βλεπετε* DM*mg.* *a.b.c.e.ff.g². i.k.* (vid. Matt.) | Contra, Vulg. rel. ‖praem. "nonne" *b.c.ff.i.* "non" *k.* (vid. Matt.) | Contra, Vulg. *a.e.g*².
— *μεγαλας*] om. Γ. (*ταυτας τας οικοδομας τας μεγαλας* 69).
2. *ου μη αφ.*] praem. *αμην λεγω ὑμειν ὁτι* D. (*a*).*b.c.e.ff.g².k l.* Arm. (vid. Matt.) | praem. *αμην λεγω σοι* 69. G. | praem. *λεγω ὑμιν* 1. | *non habent* ABL. rel.
— *αφεθῃ ὡδε* BDLΔ. 1. 33. GM²U. *a.b.* *g*². Syrr.Pst.&Hcl.* (Memph.) (Theb.) Arm. (Æth.) [*c.e.k.*] | *om. *ὡδε* ς. A X. rel. Vulg. *ff.i.*
— *λιθον* BLXΔ. 1. 33. 69. GMUΓ. (vid. Matt.) | ‡*λιθῳ* ς. AD. rel. (vid. Luc. xxi. 6).
— *μη*] om. L. (vid. Matt. et Luc.)
— *καταλυθῃ*] *-θησεται* 69. (vid. Matt. et Luc.) ‖add. *και δια τριων ἡμερων αλλος αναστησεται ανευ χειρων* D. *a. b.*(*c*).*e.*(*ff*).(*g*²) *i.k.* vid. *Cypr.* 280. (vid. xiv. 58. Joh. ii. 19). | Contra, rel. Vulg. vv.
3. *και καθ.*] om. *και* L.
— *ἱερου*] *ὄρου sic* K.
— *επηρωτα* BL. 33. 69. Syr.Hcl.mg. Memph.W. | ‡*επηρωτων* ς. ADX. rel. Vulg. *a.b.*(*c*).(*ff*).*i.k.* Syrr.(Pst.)& Hcl.txt. (Memph.Schw.) (Theb.) Arm. (Æth.) | (*επερ.* AEFGH. *επιρ.* Δ).
— *κατ' ιδιαν*] om. Theb. | *κατ' ιδια* M.
— *Πετρος*] praem. *ὁ* D.
— *Ιακωβος και Ιωαν.*] *Ιωαν. και Ιακωβος* 69. U.

---

42. vidua una *Cl.*
3. monte *Cl.* et *Am.***

A B D.
L X Δ.
1. (33). 69.
EFGHKMSUVΓ.
4. μελλ. ταῦτα πάντα συντελ.
6. [γὰρ]
7. ἀκούσητε
ρλθ α
¶ b
9. om. γὰρ
d Matt. 24:14. ρμ ς
ρμα β

4 ‡ Εἰπὸν″ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον
ὅταν ‡μέλλῃ ταῦτα συντελεῖσθαι πάντα″; 5 ὁ δὲ
Ἰησοῦς † ‡ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς″, Βλέπετε μή τις
ὑμᾶς πλανήσῃ. 6 πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι Ἐγώ εἰμι· καὶ πολλοὺς
πλανήσουσιν. 7 ὅταν δὲ ‡ ἀκούετε″ πολέμους καὶ
ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ [γὰρ] γενέσθαι,
ἀλλ᾽ οὔπω τὸ τέλος. 8 ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ
ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· † ἔσονται σεισμοὶ
κατὰ τόπους, [καὶ] ἔσονται λιμοί †. ‡ ἀρχὴ″ ὠδί-
νων¶ ταῦτα. 9 βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς· παραδώσου-
σιν [γὰρ] ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ εἰς συναγωγάς,
δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθή-
σεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς· 10 d καὶ εἰς
πάντα τὰ ἔθνη ‡πρῶτον δεῖ″ κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον.
11 ‡ καὶ ὅταν″ ‡ ἄγωσιν″ ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμε-

nobis quando ista fient? et
quod signum erit quando haec
omnia incipient consummari?
5 Et respondens Iesus coepit
dicere illis, Videte ne quis vos
seducat: 6 multi enim venient
in nomine meo, dicentes quia
ego sum, et multos seducent.
7 Cum audieritis autem bella
et opiniones bellorum, ne timu-
eritis: oportet enim fieri; sed
nondum finis. 8 Exsurget au-
tem gens contra gentem et
regnum super regnum, et erunt
terrae motus per loca et fames.
Initium dolorum haec. 9 (139, 1.)
Videte autem vosmet ipsos:
tradent enim vos conciliis et in
synagogis, vapulabitis, et ante
praesides et reges stabitis pro-
pter me, in testimonium illis.
10 (140, 6.) Et in omnes gentes pri-
mum oportet praedicari evan-
gelium. 11 (141, 2.) Et cum duxe-
rint vos tradentes, nolite prae-

4. ειπον BDL. 1. 33. 69. | ‡ειπε ς. AX. rel. (vid. Matt. xxiv. 3). | seq. ὑμιν 69.
— ποτε] ὁτε X.
— εσται] εστι Γ.
— ὁταν] ὁτε ΔM.
— μελλῃ ABsL. 1. rel. | μελλει DXΔ. 33. 69. EMΓ.
— μελλ. ταυτα συντ. παντα B. (Æth.) | ταυτα μελλ. συντ. παντα L. ("haec incipiunt perfici" *k*). | μελλ. ταυτα παντα συντ. A. 1. 33. 69. GHKMΓ. *l* (ut vid.). Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | ‡μελλ. παντα ταυτα συντ. ς. DX(*sic*) EFsSsUVs. *a.* "quando haec omnia incipient consummari" Vulg. Theb. "cum haec omnia consummabuntur" *b.ff.i.* | μελλ. ταυτα συντ. Δ. *c.* (notandum est μελλ. ταυτα esse lectionem ABΔ. 1. 33. 69. GHKMΓ. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. et συντ. παντ. BL. Æth.)
5. ὁ δε ABLΔ. 33. rel. *ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. | και D. 1. 69. G. Vulg. *a.b.c.k.* Æth. (vid. Matt. xxiv. 4).
— Ιησους] †add. αποκριθεις ς. AXΔ. rel. Syr.Hcl. | (και αποκριθεις ὁ Ιησους D. 69. Vulg. *b.*(*c*). Æth. (vid. Matt.) και αποκρ. αυτοις ὁ Ιησ. 1. G. "et respondens ait illis" *a.* "respondens autem Jesus" *ff.* "et respondens dixit illis" *k*). | non habent αποκριθεις BL. 33. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm.
— ηρξατο λεγειν αυτοις BL. 33. M*mg.* U. Vulg. *b.*(*c*).*ff.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. | ηρξ. αυτ. λεγ. Δ. 69. | ‡αυτοις ηρξ. λεγ. ς. AX*sic.* rel. Syr. Hcl. (αυτοις ante ὁ Ιησ. 1. G supra). | ειπεν αυτοις D. *a.k.* Arm. (vid. Matt.)
5. πλανησῃ] -σει DHΓ.
6. πολλοι γαρ] om. γαρ BL. *i.* Æth. | Contra, ADX. rel. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Arm. (vid. Matt. xxiv. 5; Luc. xxi. 8).
— επι τῳ] εν τῳ G. (post "nomine meo" add. "pseudoprophetae" *k*).
— ὁτι] om. D. 33. *b.c.k.* Theb. (vid. Matt.) | Contra, Vulg. *a.ff.i.*
— ειμι] add. ὁ χριστος 69. *b.c.g*². *l.* Memph. Theb. Arm. (vid. Matt.) | Contra, Vulg. *a.ff.i.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
7. ακουετε B.*Bch.* (ακουσετε 69.) | ‡ακουσητε ς. ADL. rel. (vid. Luc. xxi. 9).
— θροεισθε] θορυβεισθαι D.
— δει γαρ] om. γαρ B. Memph. Theb. | Contra, ADL. rel. Latt. Syrr. Pst. & Hcl. Arm. Æth. (vid. Matt. xxiv. 6; et Luc.)
— αλλ᾽] αλλα D.
8. επι εθν. ABsD. rel. | επ᾽ εθν. LΔ². 1R. 69. K. | αντι εθνον Δ* ("contra" Vulg. *b.c.d.* "super" *a.ff.g*².*i.k.*) επ᾽ εθνεσι Δ² ut vid.
— εσονται 1°] †praem. και ς. AXΔ. rel. vv. (vid. Matt. xxiv. 7). | om. BDL. Memph. Theb.
— και εσονται] om. Arm. ‖ om. και BL. Memph. | Contra, ADX. rel. vv. Theb. (vid. Matt.) ‖ om. εσονται D. Latt. | Contra, rel.
8. λιμοι] †add. και ταραχαι ς. AX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. (add. και λοιμοι και ταρ.) | om. BDL. Vulg. *a.b. c.ff.g*².*k.l.* Memph. Æth.
— αρχη B.*Bch.Blc.*DLΔ. 33. E* *ut vid.* KU. Vulg. *a.b.ff.g*².*k.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. [c.] | ‡ αρχαι ς. AX. 1. rel. (ταυτα δε παντα αρχαι ωδινων 69. vid. *a.* Arm.)
— ταυτα] om. 1*.
9. βλεπετε δε ὑμ. εαυτ.] om. D. 1. *a.ff.* Arm. (vid. Matt. xxiv. 8). | Contra, rel. Vulg. *c.* rel. (haec videte *k.*) ‖ δε] τε 69.
— εαυτους] αυτους Δ.
— παραδωσ. γαρ ὑμας AXΔ. 33. rel. *c.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. | και παραδωσ. ὑμας 1. | ειτα ὑμας αυτους παραδωσ. D. *a.ff.i.k.* | om. γαρ BL. Vulg. Memph. Arm. Æth. (vid. et D. 1. Latt. supra.)
— δαρησησθε X.
— και επι ἡγ. και βασ. σταθ.] om. X.
— ἡγεμονων] add. δε AKΓ. (vid. Matt. x. 18).
— σταθησεσθε] αχθησεσθε 1. 33. GU. (Theb.) vid. Matt. x. | Contra, *Orig. Int.* iii. 931a.
— ενεκεν] -κα B. (Contra, ADL. rel.)
—, 10. αυτοις· και εις παντα τα εθνη sic. Vulg. (*a.*) | illis et gentibus *c.* Theb. illis et omnibus gentibus Arm. (vid. Matt. x.) illos et in omnes gentes. set

7. haec fieri *Cl.* | 8. exsurget enim *Cl.* | 9. in conciliis *Cl.*

Vulg. *a.* (*b.*) *c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. [Goth.] Arm. Æth.

¶ 33

ῥιμνᾶτε τί λαλήσητε †· ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ¶ ἐν ἐκείνῃ
τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦν-
τες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. 12 ‡ καὶ παραδώσει″
ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ
ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν
e Matt. 24: 9. Lu. 21: 17. αὐτούς, 13 e καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ
τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σω-
f ‖ Matt. 24: 15-25. ρμβ/ϛ θήσεται. 14 f Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρη-
μώσεως † ‡ ἑστηκότα″ ὅπου οὐ δεῖ, (ὁ ἀναγινώσκων
g Lu. 17: 31. 21: 21. νοείτω,) g τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ
ρμγ/β ὄρη· 15 ὁ [δὲ] ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω εἰς τὴν
οἰκίαν μηδὲ ‡ εἰσελθάτω″ ‡ τι ἆραι″ ἐκ τῆς οἰκίας
αὐτοῦ· 16 καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν † μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς
§ Goth. ρμδ/β τὰ ὀπίσω ἆραι § τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. 17 οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν
γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς
ρμε/ϛ ἡμέραις. 18 προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται † χειμῶνος.

cogitare quid loquamini, sed
quod datum vobis fuerit in illa
hora, id loquimini: non enim
estis vos loquentes sed spiritus
sanctus. 12 Tradet autem fra-
ter fratrem in mortem et pater
filium, et consurgent filii in
parentes et morte adficient eos,
13 et eritis odio omnibus propter
nomen meum: qui autem susti-
nuerit in finem, hic salvus erit.
14 (142, 6.) Cum autem videritis
abominationem desolationis
stantem ubi non debet, qui le-
git intellegat, (143, 2.) tunc qui
in Iudaea sunt fugiant in mon-
tes, 15 et qui super tectum ne
descendat in domum nec in-
troeat ut tollat quid de domo
sua, 16 et qui in agro erit non
revertatur retro tollere vesti-
mentum suum. 17 (144, 2.) Vae
autem praegnantibus et nutri-
entibus in illis diebus. 18 (145, 6.)
Orate vero ut hieme non fiant.

confortamini *k.* illis et in omnes gentes. sed constantes state *Tol.* | illis. sed constantes estote g^2.

10. τα ante εθνη] om. D*.

— πρωτον δει BD*Gr.* Vulg. *a.*(*c.d.ff.*g^2.) (*k.*)*l.* (Arm.) Primum autem oportet. *c.d.ff.*g^2. Theb. Arm. prim. enim oportet. *k.* | ‡ δει πρωτον ϛ. ALX. rel. *i.* ut vid. Syr.Hcl. Memph. ut vid. [Syr.Pst. Æth.]

— ευαγγελιον] add. εν πασιν τοις εθνεσιν D. *ff.*g^2. (sic et Syr.Pst. om. εις παντα τα εθνη ante) vid. Matt. xxiv. 14.

11. και ὁταν BDL. 33. Vulg. *a.c.l.k.* Memph. | ‡ ὁταν δε ϛ. AX. rel. *ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. *Orig.* i. 295e. (vid. Matt. x. 19).

— αγωσιν ABDLXΔ. 1. 33. 69. GKMU. *Orig.* i. | ‡ αγαγωσιν ϛ. E. rel.

— προμεριμνατε] μεριμνατε 33. MΓ. (vid. Luc. xii. 11. ϛ.) | Contra, *Orig.* i. ‖ add. πως η 69. (vid. Matt. et Luc.)

— τι λαλησητε] om. *Orig.* i. (-σετε U.) ‖ † add. μηδε μελετατε ϛ. AX. rel. Syrr. Pst. & Hcl. (Arm.) μηδε προμελετατε *Orig.* i. (vid. Luc. xxi. 14). | om. BDL. 1. 33. 69. Vulg. *a.c.ff.i.k.l.* Memph. Theb. Æth.

— αλλ'] αλλα D.

— ὁ εαν BsLXΔ. rel. *Orig.* i. | ὁ αν AD.

— τουτο ABsL. rel. Vulg. *a.d.ff.i.k.* | αυτο D. *c.* | εκεινο 69. *Orig.* i.

— λαλειτε] λαλησετε 1. | Contra, *Orig.* i.

11. εστε] post ὑμεις MU. Vulg. *a.c.ff.* (vid. Matt. x. 20). | Contra, (g^2) *i.k.*

12. και παραδωσει BDL. *a.c.k.* Memph. Theb. | ‡ παραδωσει δε ϛ. AX. rel. Vulg. *ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Æth. *Orig.* i. (vid. Matt. x. 21). [Arm.]

— επαναστησονται ADL. rel. *Orig.* i. | -σεται B.

13. εσεσθε] εσθε G.

— οὑτος] οὑτως X. | Contra, *Orig.* i.

14. της ερημωσεως] om. 69. ‖ † add. το ῥηθεν ὑπο Δανιηλ του προφητου ϛ. AX. rel. *c.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Æth. (δια Δαν. 1). vid. Matt. xxiv. 15. | om. BDL. Vulg. *a.ff.*g^1. Memph. Theb. Arm.

— ἑστηκοτα BL. | ἑστηκος D. | στηκον 1. 69. | ‡ ἑστως *Elz.* XKMUΓ. | ἑστος *St.* AΔEFGHSsV. (vid. Matt. xxiv. 15).

— ὁπου ου] ὅπού U ‖ ὁπου ου δει] om. Æth.*m.* et add. in loco sancto. Æth. ed. et MSS.

— νοειτω] add. τι αναγεινωσκει D. *a.*g^2. | Contra, Vulg. *c.ff.*g^1.*k.* rel.

— εις τα] επι τα U. (εις το ορη Δ.)

15. ὁ δε ALXΔ. 1. 69. rel. Syr.Hcl. Arm. | και ὁ D. Vulg. *a.ff.k.* Syr.Pst. Æth. | ὁ tantum BFH. *c.* Memph. Theb. *Orig.* ii. 273f. (vid. Matt. xxiv. 17).

— καταβατω] -βητω XΔ. | Contra, *Orig.* ii. | (καταβαινετω M.)

— εις την οικιαν ADXΔ. 1. rel. Vulg. (*a*).*ff.*g^1. Syr.Hcl. Arm. Æth. *Orig.* ii. (add. αυτου). | om. BL. *c.k.* Syr. Pst. Memph. Theb. (vid. Matt. xxiv. 17).

15. εισελθατω ADLΔ. | ‡ -θετω ϛ. BsX. rel.

— αραι] post τι BLK. | ‡ ante τι habent ϛ. ADXΔ. rel. vv. (vid. Matt. xxiv.)

16. αγρον] † add. ων ϛ. AX. rel. Vulg. *a.c.*(g^1).*k.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | om. BDLΔ. 1. *ff.* Memph.

— επιστρεψατω] -ψετω D*. (στραφετω *Orig.* iii. 207d).

— εις τα οπ.] om. *a.* | Contra, rel. *Orig.* ii. | επι τα οπ. M. ‖ om. εις τα D. Vulg. *c.ff.*g^1.*k.* (vid. Matt. xxiv. 18).

17. ουαι δε] om. δε D*Gr.*

— θηλαζουσαις] ενθηλαζ. L. | θηλαζομεναις D.

18. προσευχεσθε δε] και προσευχεσθαι D. *a.i.* | Contra, rel. Vulg. (*c.ff.*).$g^{1.2}$ *k.* rel.

— μη γενηται χειμωνος B. Arm. | μη χειμωνος γενωνται D. *c.l.* hieme non fiant Vulg. *ff.* (add. "haec" *g*). ne hieme haec fiant *a.* ne hieme fiant *i.* μη χειμωνος ταυτα γενηται L. g^2. | μη γενηται ταυτα χειμωνος 69. | † add. ἡ φυγη ὑμων post γενηται ϛ. AX. rel. *k.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Æth. | post χειμωνος Memph. (vid. Matt. xxiv. 20). | (εν χειμωνος 1. *sic*) ‖ add. η σαββατου L. g^2. (vid. Matt.)

11. vos estis *Cl.* | 17. praegnatibus *Am.*

AB[C]D. LXΔ. 1. 69. EFGHKMSUVΓ.
§ b.
§ C
20. ἐκολ. κύριος
21. εἴπη ὑμῖν — ὁ χριστὸς καί
23. ἰδοὺ προείρ.
h ‖Matt. 24:29-35. ‖Lu. 21:25-33.
¶ b

ρμϛ β | ρμζ ϛ | ρμη β | ρμθ ϛ | ρν β | ρνα β

19 § ἔσονται § γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις, οἵα οὐ
γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ‡ ἣν″ ἔκτισεν ὁ
θεός, ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται. 20 καὶ εἰ
μὴ κύριος ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη
πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέ-
ξατο ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας. 21 καὶ τότε ἐάν τις
ὑμῖν εἴπῃ, ‡ Ἴδε″ ὧδε ὁ χριστός, ἢ ‡ ἴδε″ ἐκεῖ, μὴ
‡ πιστεύετε″. 22 ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ
ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα
πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, [καὶ] τοὺς ἐκλε-
κτούς. 23 ὑμεῖς δὲ βλέπετε· † προείρηκα ὑμῖν πάν-
τα. 24 h ‡ Ἀλλὰ″ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις μετὰ τὴν
θλῖψιν ¶ ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ
σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, 25 καὶ οἱ
ἀστέρες ‡ ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ″ ‡ πίπτοντες″, καὶ
αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται.
26 καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμε-

19 (146, 2.) Erunt enim dies illi tribulationes tales quales non fuerunt ab initio creaturae quam condidit deus usque nunc
neque fient. 20 (147, 6.) Et nisi breviasset dominus dies, non fuisset salva omnis caro: sed propter electos quos elegit
breviavit dies. 21 (148, 2.) Et tunc si quis vobis dixerit, Ecce hic est Christus, ecce
illic, ne credideritis. 22 (149, 6.) Exsurgent enim pseudochristi et pseudoprophetae, et dabunt signa et portenta ad seducendos, si potest fieri, etiam
electos. 23 Vos ergo videte: ecce praedixi vobis omnia.
24 (150, 2.) Sed in illis diebus post tribulationem illam sol contenebrabitur, et luna non dabit
splendorem suum, 25 et stellae caeli erunt decidentes, et virtutes quae sunt in caelis movebuntur.
26 (151, 2.) Et tunc videbunt filium hominis venientem

19. αἱ et εκειναι] om. Δ. (εσται γαρ εν ταις ἡμεραις εκειναις Γ.)
— θλιψις οἱα ου γεγονεν τοιαυτη ABL. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. | θλιψεις οἱαι ουκ εγενοντο τοιαυται D. Vulg. *a.b.(c).ff.(i).k.l.* (Arm.) | θλιψεις habent et AΔ. per itacismum. (seq. απαρχη Δ.)
— ἡν BC*L. | ‡ ἡς ς. AC^{2}X. rel.
— ἡν εκτ. ὁ θεος] om. D. *a.c.ff.i.k.* Arm. (et om. κτισεως). | Contra, ABC. rel. Vulg. *b.* rel.
— και ου ABsCL. rel. | ουδε D. | ουδ' ου 1. 69. FG. (vid. Matt. xxiv. 21).
— γενηται] γενωνται D. Vulg. *a.b.c.ff.i.* | Contra, rel. *k.*
20. κυριος εκολοβωσεν ACDX(Δ). rel. *a.i.* Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. (Theb.) Goth. Arm. (ὁ θεος εκολ. 69). | εκολ. κυριος B.*Btly*.L. (ὁ κυρ. B.*Bch.*) Vulg. *b.(c.ff).*$g^{1.2.}$*k.* Æth. (Deus *c.ff.* Theb.) | (εκολομησεν Δ).
— ἡμερας 1°.] add. εκεινας Δ. 1. 69. EFGM. *c.*$g^{1.2.}$ Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. (vid. Matt. xxiv. 22). | Contra, ABsCD. rel. Vulg. *ff.i.k.* Syr.Hcl. Goth.
— ουκ αν] praem. δια τους εκλεκτους αυτου D. *a.b.ff.i.* Arm. (vid. infra). | Contra, ABCL. rel. Vulg. *c.*$g^{1.2.}$*k.* rel.
— αλλα δια] δια δε 1. 69. (vid. Matt.)
21. και τοτε] om. και 1. U. Syr.Pst. Theb. (vid. Matt. xxiv. 23).
— εαν ABsC. rel. | αν DL.

21. ὑμιν ειπῃ ACDL. rel. vv. ut vid. (vid. Matt.) | ειπῃ ὑμιν B. Theb.
— ιδε 1° BL. | ‡ ιδου ς. ACD. rel. (vid. Matt.)
— ὁ χριστος η ACDX. rel. *a.b.c.ff.*g^2.*i.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. | ὁ χρ. και B. *Prag.* Theb. Syr.Pst. | ὁ χριστος tantum L. 69. U. Vulg. *k.l.* (vid. Luc. xvii. 23).
— ιδε 2° BDL. | ‡ ιδου ς. AXΔ. rel. | om. C. (vid. Matt.)
— μη] om. K*. (add.^{1}).
— πιστευετε ACDLΔ. 69. EFHV. (*a.c.ff*).g^2.(*k*). | ‡ πιστευσητε ς. BsX. rel. (Vulg. *b*). vid. Matt.
22. γαρ] δε C.
— ψευδοχριστοι και] om. D. *i.k.*
— δωσουσιν] ποιησουσιν D. 69. *a.* | Contra, rel. Vulg. *b.c.ff.k.*
— και τους εκλ. ACLXΔ. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Theb. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xxiv. 24). *Orig.* iii. 765^d. forsan ad Matt. spectat, ubi (vid. iii. 143^b.) legit αποπλανασθαι, et hic habet αποπλανησει. | om. και BD *Gr.*
23. προειρηκα] † praem. ιδου ς. ACD. rel. Vulg. *b.(c).ff.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. *Cypr.* 200. (vid. Matt.) | om. BL. *a.* Memph. Æth.
— παντα BsCDL. rel. | απαντα AKMU.
24. αλλα B.*Btly*.CDΔ. | ‡ αλλ' ς. AL. rel.
— εν εκ] om. εν X.

24. εκεινην] των ἡμερων εκεινων 69.
25. εσονται εκ του ουρανου ABCU. *a.(e.*$g^{1.2.}$) (Syr.Pst.) (Memph.) (Theb.) Æth. | εκ του ουρανου εσονται D. 69. Syr.Hcl.mg. Arm. | ‡ του ουρανου εσονται ς. LX. rel. Vulg. (*c.ff*).*i.* Syr.Hcl.txt. Goth. | om. *k.* ‖ praem. οἱ D. *c.ff.* | Contra, rel.
— πιπτοντες B.*Btly*.CDL. *a.c.* | ‡ εκπιπτοντες ς. AB.*Bch*.XΔ. rel. Vulg. (de caelo cadent *e.* cadent de caelo g^2).
— αἱ εν τοις ουρανοις ABsCL. rel. Vulg. *e.k.* Syr.Hcl. Goth. Theb. Arm.Zoh. | των ουρανων DK. *a.c.ff.*g^1.*i.* (Syr.Pst.) Memph. Arm.MSS. Æth. (vid. Matt. xxiv. 29; Luc. xxi. 26).
26. εν νεφελαις ABC. rel. | om. X. g^1. | επι των νεφελων D. εν νεφελῃ 1. 69. *k.* (vid. Luc. xxi. 27).
— πολλης και δοξης BCDLX. 1. rel. Vulg. *a.c.e.ff.k.* Syr.Pst. Memph. Goth. (om. πολ. Theb.) | και δοξης πολλης AΔ. 69. M. Syr.Hcl. Arm. Æth. (vid. Matt. et Luc.)
27. αποστελει] αποστελλει LΔΠ. Goth. | Contra, rel. (-έλει XV).
— αγγελους] † add. αυτου ς. ACX. rel. Vulg. *c.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W.&Schw. Theb. Goth. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 870^e. (vid. Matt. xxiv.

19. tribulationis *Am.* | 22. fieri potest *Cl.* | 25. in caelis sunt *Cl.*

Vulg. *a.* (*b.*) *c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. (Goth.) Arm. Æth.

νον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης.
27 καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους † καὶ ἐπισυνάξει
τοὺς ἐκλεκτοὺς † ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου
28. γινώσκεται — γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ. 28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς
μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ‡ ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς″
ἁπαλὸς γένηται, καὶ ἐκφυῇ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι
ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· 29 οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ‡ ἴδητε
¶ Goth. — ταῦτα″ γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ¶ ἐπὶ
θύραις. 30 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ
30. πάντα ταῦτα — γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ ‡ ταῦτα πάντα″ γένηται. 31 ὁ
31. γῆ παρελεύσεται — οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ †
‡ παρελεύσονται″.
ΜΓ′ ρνβ ς — 50 32 i Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ‡ ἢ″ τῆς ὥρας
i Matt. 24:36. 32. οὐδὲ ἄγγελος — οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι † ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ
ρνγ ς — υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ. 33 Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε [καὶ
προσεύχεσθε]· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν.
ρνδ β — 34 ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ,

in nubibus cum virtute multa et gloria. 27 Et tunc mittet angelos suos et congregabit electos suos a quattuor ventis, a summo terrae usque ad summum caeli. 28 A ficu autem discite parabolam. Cum iam ramus eius tener fuerit et nata fuerint folia, cognoscitis quia in proximo sit aestas: 29 sic et vos cum videritis haec fieri, scitote quod in proximo sit in ostiis. 30 Amen dico vobis quoniam non transibit generatio haec donec omnia ista fiant. 31 Caelum et terra transibunt, verba autem mea non transibunt.

32 (152, 6.) De die autem illo vel hora nemo scit, neque angeli in caelo neque filius, nisi pater. 33 (153, 6.) Videte, vigilate et orate: nescitis enim quando tempus sit. 34 (154, 2.) Sicut homo qui peregre profectus reliquit

---

31). | om. BDL. *a.e.ff.i.k.* Memph. MS.

27. *επισυναξει*] -*ξουσιν* LFM. *g*2. Arm. MSS. Æth. (vid. Matt.)

— *εκλεκτους*] †add. *αυτου* ς. ABsC. rel. Vulg. *c.g*2. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt.) | om. DL. 1. *a.e*(e spat.)*ff.i.k.* *Orig. Int.* iii. 870c.

— *ακρου* 1°] *ακρων* D*Gr.* *a.* Æth. (vid. Matt.) "a summum" *d.* | Contra, rel. Vulg. *c.ff.k.* (*επ' ακρου* V.)

— *γης*] praem. *της* 1. 69. U.

— *ακρου* 2°] *ακρων* 1. Æth. (vid. Matt.)

— *ουρανου*] -*νων* 1. (vid. Matt.) | praem. *του* 69. U.

28. *ηδη ὁ κλαδος αυτης* ABCDL. 69. Vulg. *a.c.ff.g*2.*k.l.* (Arm.) | ‡*αυτης ηδη ὁ κλαδος* ς. X(Δ). rel. (om. *ὁ* Δ). | *ηδη αυτης ὁ κλ.* M. | *αυτ. ὁ κλ. ηδη* S. || om. *ηδη* U. Syr.Pst. Theb. Goth. Æth.

— *εκφυη*] *εκφυῆ* 1. E2GsHKMsV. Vulg. *c.ff.g*2.*l.* Syr.Pst. Theb. | *εκφύη* 69. UΓ. *a.k.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Æth. | *εκφυει* E*. || post *τα φυλλα* 1. U. Arm.

— *φυλλα*] add. *εν αυτῃ* D. Arm.

— *γινωσκετε*] -*εται* AB2*Rl.*DLΔ. cognoscitur Æth. cognoscunt Memph.MS. | -*ετε* B**Rl.*CX. rel. cognoscitis Vulg. *a.c.ff.i.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.W.&Schw. Theb. Goth. Arm. (*αι* et *ε* in MSS. saepissime permutantur).

— *ὁτι*] add. *ηδη* D (vid. Luc. xxi. 30).

28. *το θερος*] post *εστιν* Γ. | *το τελος* K.

29. *ιδητε ταυτα* ABCL. 1. 69. U. Vulg. *k.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Goth. | ‡*ταυτα ιδητε* ς. XΔ. rel. *a.* | *ειδητε παντα ταυτα* D. (*c.ff*).*i.* Arm. (Æth.) vid. Matt. xxiv. 33. Luc. xxi. 31.

— *γινωσκετε*] *γεινωσκεται* ABD(L)Δ.

30. *αμην*] add. *δε* L.

— *μεχρις*] *ἑως* D. 1. 69. (vid. Matt. xxiv. 34. Luc. xxi. 32). | Contra, ABC. rel.

— *οὑ* ACD. rel. | *ὁτου* B. | *αν* 1. 69. (vid. Matt. et Luc.)

— *ταυτα παντα* BCLΔ. 69. *d.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. | ‡*παντα ταυτα* ς. AD*Gr.*X. 1. rel. Vulg. *ff.* *k***. Arm. (vid. et Matt.) | om. *ταυτα* *a.c.g*1.*i.k.* (vid. Luc.)

31. *παρελευσονται* 1° BD. 1. 69. KUΓ. Vulg. *c.ff.g*1. Arm. (vid. Luc. xxi. 33). | -*σεται* AC(ut vid.)LXΔEFGHMSV. *a.k.* (vid. Matt. xxiv. 35).

— *ου*] †add. *μη* ς. ACD2L. rel. (vid. Matt. et Luc.) | om. B.*Blc.*D*.

— *παρελευσονται* 2° BL. | ‡*παρελθωσι* ς. ACDK *sic* (E. supra ras.) rel. (vid. Matt.)

32. *εκεινης η* ABCLXΔEGHKMS2UVΓ. Vulg. *c.ff.* Syr.Hcl. | ‡*εκεινης και* ς. D. 1. 69. FsS*. *a.g*1.*i.k.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 158. (vid. Matt. xxiv. 36).

— *της ὡρ.* BCDLΔ. 1. KMU. | om. *της* AX. 69. EFGHSVΓ. Arm.Zoh. "*Eusebius* in Titulo" (Wtst.) vid. Matt.

32. *οἱ αγγελοι* ACD. rel. vv. (vid. Matt.) | *αγγελος* B. || †add. *οἱ* ς. ACX. rel. Syr.Hcl. Theb. | om. BDLK*U. Vulg. *a.c.f.ff.g*1.*k.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.

— *εν ουρανῳ* ABsCLXΔ. rel. (*εν τῳ ουρ.* D.) Vulg. *c.f.*(*ff*).*k.* Syr.Hcl. Memph. Arm. | *των ουρανων* U. *a.g*1. Syr.Pst. Æth. (vid. Matt.)

— *ουδε ὁ υἱος*] om. X. *Prag.* (vid. Matt.) | Contra, MSS. et vv. rel. quos novimus omnes. *Iren.* 158.

— *ὁ πατηρ*] praem. *μονος* Δ. | add. id. *Tol.* *a.*(*c*).*k.* Theb. Arm.MSS. Æth. *Iren.* 158. (vid. Matt.) | Contra, Vulg. *f.ff.* Memph. rel.

33. *βλεπετε*] add. *ουν* D. *c.ff.g*2.*i.* | add. *δε και* 69. | om. Vulg. *a.f.k.* rel.

— *αγρυπνειτε και προσευχεσθε* ACL. rel. Vulg. *f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (vid. Matt. xxvi. 41). | om. *και προσευχεσθε* BD. *Tol.* *a.c.* ("vigilate et pervigilate" *k*).

— *ὁ καιρος*] om. *ὁ* Δ.

— *εστιν*] om. D*Gr.* *a.c.* | Contra, rel. Vulg. *d.f.ff.*(*k*).

34. *ὡς*] *ὡσπερ γαρ* 1. 69. (vid. Matt. xxv. 14).

— *αποδημος*] *αποδημων* DX. 1. (vid. Matt. xxv. 14). | Contra, ABsCL. rel.

— *οικ. αυτου....δουλ. αυτου*] *οικ. ἑαυτου ....δουλ. ἑαυτου* B. | Contra, ACDL. rel.

ABCD. LXΔ. 1. 69. EFGHKMSUVΓ.

ρνε β

καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, † ἑκάστῳ
τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρη-
γορῇ. 35 γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ
κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, * ἢ″ ὀψὲ ἢ ‡ μεσονύκτιον″
ἢ ἀλεκτοροφωνίας ἢ πρωΐ· 36 μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης
εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας. 37 ‡ ὃ″ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσιν
λέγω, Γρηγορεῖτε.

domum suam et dedit servis suis potestatem cuiusque operis, et ianitori praecipiat ut vigilet. 35 (155, 2.) Vigilate ergo: nescitis enim quando dominus domus veniat, sero an media nocte an galli cantu an mane, 36 ne cum venerit repente, inveniat vos dormientes. 37 Quod autem vobis dico, omnibus dico, vigilate.

XIV. ρνϛ α

j ||Matt. 26:1-5. ρνζ ||Lu. 22:1, 2. ϛ

1 j Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέ-
ρας, καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς
αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν· 2 ἔλε-
γον ‡ γάρ″, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μή ποτε ‡ ἔσται
θόρυβος″ τοῦ λαοῦ.

ΜΔ′ ρνη

k ||Matt. 26:6-13. α ||Jo. 12:1-8. Lu. 7:36, etc.

3. [καὶ] συντρ.

51 3 k Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ
Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθεν γυνὴ
ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτε-
λοῦς, καὶ συντρίψασα ‡ τὴν″ ἀλάβαστρον κατέχεεν
αὐτοῦ † τῆς κεφαλῆς. 4 ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες

1 (156, 1.) Erat autem pascha et azyma post biduum, (157, 6.) et quaerebant summi sacerdotes et scribae quomodo eum dolo tenerent et occiderent. 2 Dicebant enim, Non in die festo, ne forte tumultus fieret populi.

3 (158, 1.) Et cum esset Bethaniae in domo Simonis leprosi et recumberet, venit mulier habens alabastrum ungenti nardi spicati pretiosi, et fracto alabastro effudit super caput eius. 4 Erant autem quidam indigne ferentes intra semet ipsos et

---

34. ἑκαστῳ] † praem. και ϛ. AC²XΔGr. rel. i. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. | om. BC*DL. Vulg. a.c.e.f.ff.g².k.l. Memph. Æth. (ἑκαστου Γ).

— θυρουρῳ D*.

— γρηγορῃ] -ρει HU. | αγρυπνῃ Γ.

35. η οψε BCLΔ. Syr.Hcl.mg. Memph. Theb. Æth. | * om. η ϛ. ADX. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Arm. *Orig.* iii. 339ᶠ. *Orig. Int.* iii. 877ᵃ.

— μεσονυκτιον BCLΔ. | ‡ -τιου ϛ. ADX. rel. | -τιῳ *Orig.* iii. (μεσαν. B*Rl.)

— αλεκτοροφωνιας ABsCL. rel. *Orig.* iii. | -νιου D. | -νια Δ.

36. ελθων] εξελθων DΓ. | Contra, ABs CL. rel. *Orig.* iii. 339ᶠ.

— ὑμας] ἡμας 1ᵀ.

37. ὁ δε BCLXΔK. Vulg. c.f.k.l. Syr.Pst. (Memph.) Theb. Arm. ecce autem ff.i. (Æth.) | ‡ ἁ δε ϛ. A. rel. Syr.Hcl. | εγω δε D. a.

— ὑμιν post λεγω D. 1. U. a. Æth. | Contra, ABCL. rel. Vulg. c.f.ff. rel. (uni dixi k).

— πασιν λεγω] om. DE. a.ff.i. | Contra, rel. Vulg. c.f. (omnibus vobis dico k).

1. και τα αζυμα] om. D. a.ff(ap. Blan.) | Contra, rel. Vulg. c.f.ff(ap. Sabat.) (k). vv.

— οἱ γραμ.] om. οἱ Δ.

— πως] ὁπως XM.

— εν δολῳ] om. DGr. Vulg.MS. a.i. | Contra, rel. (Vulg.) c.d.f.(ff). k .(l). | εν λογῳ UTf. | om. εν Δ. 1. 69. Vulg. ff.l. (vid. Matt. xxvi. 4).

1. κρατησαντες] add. και D*Δ.

2. ελεγον γαρ BC*DL. Am. a.c.f.ff.i.k.l. Syr.Hcl.mg. Memph. | ‡ ελεγ. δε ϛ. AC²X. rel. Vulg.Cl. Syr.Hcl.txt. Theb. Arm. Æth. (vid. Matt. xxvi. 5). | ελεγον tantum Syr.Pst.

— μη εν τῃ ἑορτῃ μη ποτε ABC. rel. Vulg. f.i. vv. | μη ποτε εν τῃ ἑορτῃ D. (a).ff.[c.k].

— εσται θορυβος BCDGr.L. (k). Syr. Pst. Theb. ut vid. (fiat tumultus k). | ‡ θορυβος εσται ϛ. AX. rel. a.d.f.i. Syr.Hcl. Memph. | θορυβος γενηται M. Vulg. (c). Arm. (vid. Matt.) | θορυβου οντος Δ. | tumultus oriretur ff. tum. operetur i. [Æth.]

3. αυτου] του Ιησου D. c.f.ff.g².i. Memph. MS. Theb. (vid. Matt. xxvi. 6). | Contra, rel. Vulg. a.k.

— ηλθεν] προσηλθεν αυτῳ 69. (vid. Matt. xxvi. 7).

— ναρδου πιστικης πολυτελους] om. D Gr. || πολυτελους] πολυτιμου A. 1. 69. GMmg. (vid. John xii. 3). | Contra, rel.

— και συντριψ.] om. και BL. Memph. | Contra, ACD. rel. vv. [Theb.]

— συντριψασα] θραυσασα DGr. | Contra, rel.

3. την αλαβ. BCLΔ. | τον αλαβ. ADX EFHKSUVΓ. | ‡ το αλαβ. ϛ. 1s. 69. GsMs (X non habet τον ante αλαβ. 1°).

— αυτου] post κεφαλης D. Vulg. a.c.f. ff.i. Arm. (vid. Matt. xxvi. 7). | Contra, rel. k.

— της κεφ.] † praem. κατα ϛ. AX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | praem. επι D. Vulg. a.c.f.ff.i.l. Memph. Theb. (vid. Matt.) | non habent BCLΔ. 1. ("a capite" k).

4. ησαν δε τινες αγανακτουντες προς ἑαυτους ABCL. rel. Vulg. (c).f.(k). Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. (Theb.) Æth. (post τινες add. των μαθητων 69. Syr. Pst. et αγανακτωντες 69). | οἱ δε μαθηται αυτου διεπονουντο (sic.) D. a. ff.i. (Arm. om. αυτου).

— και λεγοντες AC²XΔ. rel. Vulg. (a. c).f.(ff).k. Syr.Hcl. (Memph.W.& Schw.) ante προς ἑαυτ. 1. Theb. (vid. Matt. xxvi. 8). | και ελεγον D. Syr.Pst. Arm. Æth. | om. BC*L. i. Memph. MS.

— εις τι] τίς U.

— του μυρου] om. 1. a.c. (vid. Matt. xxvi. 8). | Contra, rel. Vulg. f.ff.i.k.l.

---

34. praecepiat *Cl.* | 36. et cum *Am.*
2. dicebant autem *Cl.* | in populo. *Cl.*

Vulg. *a. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. [Goth.] Arm. Æth.
§ Goth.

πρὸς ἑαυτοὺς [καὶ λέγοντες], Εἰς τί ἡ § ἀπώλεια αὕτη
τοῦ μύρου γέγονεν; 5 ἠδύνατο γὰρ τοῦτο * τὸ μύ-
ρον", πραθῆναι ἐπάνω ‡ δηναρίων τριακοσίων", καὶ
δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. 6 ὁ
δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους
παρέχετε; καλὸν ἔργον εἰργάσατο ‡ ἐν ἐμοί". 7 πάν-
τοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ
7. [πάντοτε] εὔποι. ὅταν θέλητε δύνασθε ‡ αὐτοῖς" εὖ ποιῆσαι, ἐμὲ δὲ
ρνθ/δ οὐ πάντοτε ἔχετε. 8 ὃ ‡ ἔσχεν" [αὕτη] ἐποίησεν,
8. μου τὸ σῶμα προέλαβεν μυρίσαι ‡ τὸ σῶμά μου" εἰς τὸν ἐν-
ταφιασμόν. 9 ἀμὴν * δὲ" λέγω ὑμῖν, ὅπου ἂν
κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον † εἰς ὅλον τὸν κόσμον,
καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον
αὐτῆς.

ρξ/β 52 10 1 Καὶ † Ἰούδας † Ἰσκαριώτης, * ὁ" εἷς τῶν
1‖ Matt. 26: 14-16. ‖ Lu. 22: 3-6. δώδεκα, ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα ‡ αὐτὸν
παραδοῖ" αὐτοῖς. 11 οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ
ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ ἐζήτει πῶς

dicentes, Ut quid perditio ista ungenti facta est? 5 Poterat enim ungentum istud veniri plus quam trecentis denariis et dari pauperibus. Et fremebant in eam. 6 Iesus autem dixit, Sinite eam: quid illi molesti estis? Bonum opus operata est in me. 7 Semper enim pauperes habetis vobiscum, et cum volueritis potestis illis benefacere, me autem non semper habetis. 8 (159, 1.) Quod habuit haec fecit, praevenit ungere corpus meum in sepulturam. 9 Amen dico vobis, ubicumque praedicatum fuerit evangelium istud in universo mundo, et quod fecit haec narrabitur in memoriam eius.

10 (160, 2.) Et Iudas Scariotis, unus de duodecim, abiit ad summos sacerdotes ut proderet eum illis. 11 Qui audientes gavisi sunt, et promiserunt ei pecuniam se daturos: et quae-

---

4. γεγονεν] om. D. *a.ff.i.* (vid. Matt.) | Contra, rel. Vulg. *c.f.k.*
5. ηδυνατο] εδυν. LK.
— γαρ] om. D. *k.* Arm. Æth. (Contra, rel.)
— τουτο το μυρον ABC(D)LΔ. 1. (69). KU. Vulg. *a.(f).g¹.i.* Syr.Hcl. Goth. Theb. Arm. Æth. (πραθηναι το μυρον τουτο D. 69. *f.l*). | *om. το μυρον ς. XE. rel. *c.k.* Syr.Pst. Memph. (vid. Matt. xxvi. 9).
— δηναριων ante τριακοσιων C(D)L. *a.c.g¹.k.* (⁜ T. D. ⁜ CCC. *d*). | ‡*post* ς. ABs. rel. Vulg. *f.g².* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. (vid. Joh. xii. 5).
— ενεβριμουντο C* *ut vid.*
— αυτῃ] praem. εν D*. | add. πολλα 1.
6. ειπεν] add. αυτοις D. *a.c.f.ff.g².i.k.* Memph. Theb. Arm. (vid. Matt. xxvi. 10). | Contra, rel. Vulg. rel.
— καλον] add. γαρ 69. G. *c.* Syr.Hcl.*. Memph.MS. (Goth.) Arm. (vid. Matt.) | Contra, rel.
— ηργασατο B**Rl.*D.
— εν εμοι ABCDLXΔ. 1. 69. EFGHK MSUVΓ. Syr.Hcl. ut vid. | ‡εις εμε ς. (vid. Matt.)
7. μεθ' ἑαυτων] μεθ' ὑμων D.
— θελετε XE*.
— αυτοις B.*Blc.*CDLΔ. 1. 69. UΓ. | ‡αυτους ς. AX. rel. (ἑαυτους K.) ‖ add. παντοτε BL. Memph. Theb. | Contra, ACD. rel. vv.
7. εν ποιησαι] εν ποιειν Δ.
8. εσχεν ABCDLXΔEFGHKSUVΓ. Latt (Memph. Theb.) Goth. Arm. | ‡ειχεν ς. 1. 69. Ms.
— αυτη ACDX. rel. Vulg. *c.f.ff.k.* vv. (vid. Matt. xxvi. 12). post εποι. Δ. | om. BL. 1. 69. *a.* Memph. (hoc *l*).
— προσελαβεν L.
— το σωμα μου BDLM². Vulg. *a.c.f.* | ‡μου το σωμα ς. ACX. rel. *k.*
— εις] προς 1. (vid. Matt.)
9. αμην δε BD*Gr.*LΔEG*Tf.*KV. *a.* | *om. δε ς. ACX. rel. vv. (vid. Matt. xxvi. 13). et amen. Syr.Pst.
— αν BsDL* | εαν ACL²XΔ. 1. EFGH KMUVΓ.
— το ευαγγελιον] †add. τουτο ς. ACX. rel. Vulg. (*c*).(*f*).*g*¹·². Syr.Pst. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt.) | om. BDL. 69. *a.ff.i.k.*
10. και] add. ιδου 69.
— Ιουδας] †praem. ὁ ς. XG. rel. | om. ABCDLΔ. 1. 69. EM. *Orig.* iv. 387ᵇ. *Eus.* D.E. 468ᶜ. ‖ †add. ὁ ς. AC²L. rel. Memph. *Eus.* D.E. | om. BC*D. 69. *Orig.* iv.
— Ισκαριωτης ABC². rel. *Orig.* iv. *Eus.* | Ισκαριωθ (C*?)L. | Σκαριωτης D. (*Am.*) (*k*). Syrr. Pst. & Hcl. Scarioth *a.*(*c*).(*f*).*ff.i.* Scariothes *g¹*.
— ὁ εἱς των δωδεκα] om. A. | εκ των ιβ D. (εκ habent Latt.) ‖ ὁ εἱς B(C* ut vid.)LM. Memph. | *om. ὁ ς. D supra X. rel. *Orig.* iv. *Eus.* D.E.
10. απηλθεν] ηλθεν L. | Contra, *Eus.* D.E. 468ᶜ. 479ᶜ. (προσηλθε *Orig.* iv.)
— αυτον παραδ. BCLΔ. 69. *f.k.* *Eus.* D.E. *bis.* (vid. Matt. xxvi. 16). | ‡παραδ. αυτον ς. A(D)X. rel. Vulg. *a.c.* *ff.i.* Goth. Arm. *Orig.* iv. (vid. Matt. xxvi. 15; Luc. xxii. 4).
— παραδοι B(C?) προδοι D. *c.* | ‡παραδῳ ς. AL. rel. *Eus.* D.E. *bis.* (vid. Matt. xxvi. 16).
— αυτοις] om. D. *a.c.ff.i.k.* *Orig.* iv. *Eus.* D.E. 479ᵇ. (vid. Matt.) | Contra, rel. Vulg. *f.* rel. *Eus.* D.E. 468ᶜ.
11. οἱ δε] και A. (vid. Luc. xxii. 5). | Contra, *Eus.* D.E. 479ᶜ.
— ακουσαντες] om. D. *a.c.ff.i.k.* *Eus.* D.E. (vid. Luc.) | Contra, rel. Vulg. *f.* rel. *Orig.* iv. 387ᵇ. | (tunc εχαρισαν B.*Blc.*)
— επηγγειλαντο] συνεθεντο 1. (vid. Luc.) | Contra, *Orig.* iv. *Eus.* D.E. (επηγγειλατο F*).
— αργυριον BCD. rel. Syr.Pst. rel. *Orig.* iv. (αργυριον αυτῳ 1). | -ρια AKUΓ. Syr.Hcl. om. K*. sed add. K¹. (διδοναι αργυρια Γ).
— πως] praem. τω (i. e. το) L.

5. venundari *Cl.* | 10. Iscariotes *Cl.*

A B C D [P]. L X Δ. 1. 69. EF(G)HKMSUVΓ.
m ‖ Matt. 26: 17-29. ‖ Lu. 22: 7-22.

ΜΕ′ ‡ αὐτὸν εὐκαίρως″ ‡ παραδοῖ″. 12 m Καὶ τῇ πρώτῃ
ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον, λέγουσιν
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες
ἑτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα; 13 καὶ ἀπο-
§ P στέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει § αὐτοῖς,
Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν· καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρω-
πος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε
αὐτῷ, 14 καὶ ὅπου ‡ ἂν″ εἰσέλθῃ, εἴπατε τῷ οἰκο-
δεσπότῃ ὅτι Ὁ διδάσκαλος λέγει, Ποῦ ἐστιν τὸ
14. *κατάλυμά [μου]* κατάλυμά * μου″, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν
μου φάγω; 15 καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ‡ ἀνάγαιον″
μέγα ἐστρωμένον ἕτοιμον· * καὶ″ ἐκεῖ ἑτοιμάσατε
¶ Goth. ἡμῖν. 16 καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ ¶ [αὐτοῦ], καὶ ἦλθον
εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ
Μϛ′ ρξα/δ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. 17 καὶ ὀψίας γενομένης ἔρ-
χεται μετὰ τῶν δώδεκα· 18 καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν
18. *ὁ Ἰησ. εἶπεν* καὶ ἐσθιόντων εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ'

rebat quomodo illum oportune traderet. 12 Et primo die azymorum, quando pascha immolabant, dicunt ei discipuli, Quo vis eamus et paremus tibi ut manduces pascha? 13 Et mittit duos ex discipulis suis et dicit eis, Ite in civitatem: et occurrit vobis homo laguenam aquae baiulans, sequimini eum, 14 et quocumque introierit dicite domino domus quia magister dicit, Ubi est refectio mea, ubi pascha cum discipulis meis manducem? 15 Et ipse vobis demonstrabit cenaculum grande stratum, et illic parate nobis. 16 Et abierunt discipuli eius et venerunt in civitatem, et invenerunt sicut dixerat illis, et paraverunt pascha. 17 (16 l, 4.) Vespere autem facto venit cum duodecim. 18 Et discumbentibus eis et manducantibus ait Iesus, Amen dico vobis quia unus ex vobis me tradet, qui man-

---

11. *αυτον ευκαιρως* ABCLΔM. Vulg. *a.c.f.k.* | ‡*ευκαιρως αυτον* ϛ. DX. rel. Goth. Arm.
— *παραδοι* BC *ut vid.*D. | ‡*παραδῳ* ϛ. AL. rel. (vid. Matt. xxvi. 16). ‖ add. *αυτοις* Δ. Theb.
12. *αυτου*] om. D. Vulg. *a.c.* Arm. | Contra, rel. *f.i.k.* *Orig. Int.* iii. 895^d^.
— *θελεις*] -*λης* E*.
— *ἑτοιμασωμεν*] -*σομεν* 1. 69. | Contra, rel. Latt. *Orig. Int.* ‖ add. *σοι* DΔ. Vulg. *c.f.g*¹.*k.* Syr.Pst. *Orig. Int.* (vid. Matt. xxvi. 17). | Contra, ABCL. rel. *a.* Syr.Hcl. rel.
— *φαγῃς*] -*γεις* LK.
13. *δυο*] post *τ. μαθ. αυτου* 69. ‖ add. *εκ* D. Latt. *Orig. Int.* iii. 895^c^. | Contra, rel.
— *και λεγει αυτοις*] *λεγων* D. *a.ff.i.* Theb. *Orig. Int.* | Contra, rel. Vulg. *c.f.k.* rel.
— *ὑπαγετε*] *ὑπαγε* D**Gr.*
— *απαντησει*] praem. *εισελθοντων ὑμων εις την πολιν* 69. Arm. (vid. Luc. xxii. 10).
— *ακολ.*] praem. *και* 69.
14. *αν* ABDΔ. | ‡*εαν* ϛ. CPLX. rel.
— *ὁτι*] om. U.*a.c.f.ff.i.k.* Syr.Pst. Theb. Arm. *Orig. Int.* iii. 895^d^. (vid. Matt. xxvi. 18. Luc. xxii. 11). | Contra, rel. Vulg. Syr.Hcl*. rel.
— *καταλυμα μου* BCDLΔ. 1. 69. Vulg. *a.f.l.* Syr.Hcl.mg. Theb. Arm.Usc. *Orig. Int.* iii. 895^d^. | *om. *μου* ϛ. AP X *sic.* rel. *c.ff.i.k.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Goth. Arm.Zoh. Æth. *Orig. Int.* iii. 896^d^. (vid. Luc. xxii. 11).
14. *το πασχα*] ad fin. ver. D. *a.f.ff.i.* Syr.Pst. *Orig. Int.* iii. *bis.* | Contra, rel. Vulg. *k.*
— *φαγω*] *φαγομαι* D. 1. 69. | -*γωμαι* G. | Contra, ABCP. rel.
15. *και αυτος*] *κακεινος* 1. (vid. Luc. xxii. 12). | tunc *δειξη* 69.
— *αναγαιον* AB**Rl.*CDLEFGHKV. | *αναγεον* Δ. 69. | *ανωγαιον* B²*Rl.*X MSU. Syr.Hcl.mg.*Graecè.* | ‡*ανωγεον* ϛ. P. 1 *sic.* Γ. (vid. *Orig.* iii. 256^c^. ? Luc. *ανωγεων* 434^a^.) ‖ add. *οικον* D *Gr.*
— *μεγα εστρωμενον*] *εστρωμενον μεγαν* D. *Orig. Int.* iii. 895^d^. | Contra, vid. *Orig.* iii. 256^c^.
— *ἑτοιμον* BsCDPL. rel. *c.f.ff.i.k.* Syrr. Pst.&Hcl*. Memph. Theb. Goth. Æth. *Orig.* iii. 256^c^. (praem. *σεσαρωμενον*). | om. AΔM*. Vulg. *a.l.* Syr.Hcl.1°. Arm. (vid. Luc.)
— *και εκει* BCL. (*κακει* D.) Vulg. *f.l.* Memph.W.&Schw. Goth. Æth. | *om. *και* ϛ. AP. rel. *a.c.ff.i.k.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph.MS. Theb. Arm. *Orig.* iii. (vid. Luc.)
16. *αυτου* ACDP. rel. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. Arm. Æth. | om. BLΔ. 1. Memph. Theb. (vid. Matt. xxvi. 19). | *και εξηλθ. οἱ μαθ. αυτ. bis scr.* D*.
16. *εὑρον*] *εποιησαν* D. *a.c.ff.i.(k).* Arm. 1.MS. (vid. Matt.) | Contra, ABCP. rel. Vulg. *f.g*^1.2.^ rel. (*ευρθεν sic.* Δ.)
17. *και οψιας*] *οψιας δε* D. Vulg. *c.f.ff. g*^1.2.^*l.* Theb.ap.Woide. (vid. Matt.) | Contra, rel. *a.k.* Memph. Theb.ap. Mingarel. rel.
18. *ειπεν*] *λεγει* D. Vulg. *f.g*^1.2.^ | Contra, rel. *a.c.ff.k.* ‖ post *ὁ Ιησους* BCL. | Contra, ADPXΔ. rel. Vulg. *f.g*^1.2.^*k.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. *ὁ Ιησους a.c.ff.*
— *ὁ εσθιων*] *των εσθιοντων* B. (Memph. Theb.) | Contra, rel.
19. *οἱ δε* ADXΔ. rel. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. Theb.(ap.Woide.) Arm. | *και* C. Theb.(ap.Ming.) Æth. (vid. Matt. xxvi. 22. Luc. xxii. 23). | om. BL. Memph. vid. *Orig.* iv. 436^d^. [hiat P.]
— *αυτῳ*] om. K*Tf.* *c.f.ff.*
— *εἱς καθ' εἱς* ADPX. rel. | *εἱς κατα εἱς* BLΔ. | *εἱς καθ' ἑνα* *Orig.* iv. 436^d^. | *εἱς εκαστος* C. (vid. Matt.) | singuli *a.f.ff.i.(k).* singillatim *Am.* *g*². (singulatim Vulg.*Cl.*) om. *c.*
19. *μη τι εγω*] add. *ειμι ῥαββει* A. (vid. Matt.) | add. *ειμι* 69. Theb.(ap.Woide. Contra, Ming.) ‖ †add. *και αλλος μη τι εγω* ϛ. ADX. rel. *a.f.ff.i.(k).* Syr.Hcl. mg. Arm. *Orig.* iv. 436^e^. ("aut alius"

---

13. occurret *Cl.* | 18. cum eis *Am.* | tradet me *Cl.*

Vulg. *a. c.* ρξβ
Syrr. P. H. α
Memph. Theb. ρξγ
(Goth.) Arm. Æth. β
¶ G
19. εἷς κατὰ εἷς
— Μή τι ἐγώ; [καὶ ἄλλος, Μή τι ἐγώ.]
20. [ἐκ] τῶν
ρξδ
n 1 Cor. 11:23-25. ϛ
ρξε α
ρξϛ β
¶ P
§ G
ρξζ
o ‖ Matt. 26:30-35. ϛ ‖ Lu. 22:39.

ἐμοῦ. ¶ 19 οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ
εἷς καθ' εἷς, Μή τι ἐγώ; † 20 ὁ δὲ † εἶπεν αὐτοῖς, Εἷς
[ἐκ] τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ
τρυβλίον. 21 * [ὅτι]″ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει
καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ
ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται·
καλὸν [ἦν] αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.
22 n Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν [ὁ Ἰησοῦς] ἄρτον
εὐλογήσας ἔκλασεν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν,
Λάβετε †· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. 23 καὶ λαβὼν †
ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ
αὐτοῦ πάντες· 24 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστιν τὸ
αἷμά μου, τὸ τῆς † διαθήκης, ‡ τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ
πολλῶν″. ¶ 25 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω
ἐκ τοῦ ‡ γενήματος″ τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς § ἡμέρας
ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
θεοῦ. 26 o Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν
ἐλαιῶν.

ducat mecum. 19 (162, 1.) At illi coeperunt contristari et dicere ei singillatim, Numquid ego?
20 (163, 2.) Qui ait illis, Unus ex duodecim, qui intingit mecum in catino.
21 Et filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de eo; vae autem homini illi per quem filius hominis traditur: (164, 6.) bonum est ei si non esset natus homo ille.
22 (165, 1.) Et manducantibus illis accepit Iesus panem et benedicens fregit et dedit eis, et ait, Sumite, hoc est corpus meum.
23 (166, 2.) Et accepto calice gratias agens dedit eis, et biberunt ex illo omnes.
24 Et ait illis, Hic est sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effunditur.
25 Amen dico vobis quod iam non bibam de genimine vitis usque in diem illum cum illud bibam novum in regno dei.
26 (167, 6.) Et hymno dicto exierunt in montem olivarum.

c). | om. BCPLΔ. Vulg. *l.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Arm. Æth. (vid. Matt.)

20. ὁ δε] † add. *αποκριθεις* ϛ. AP. rel. *k.* Syr.Hcl. Arm. Æth. (vid. Matt. xxvi. 23). | om. BCDL. Vulg. *a.c.f.ff.i.l.* Syr.Pst. Memph. Theb.

— *ειπεν*] *λεγει* D. Latt.

— *εις εκ των δωδεκα*] om. M. ‖ om. *εκ* BCL. | Contra, ADPX. rel. vv.

— *εμβαπτομενος*] *ενβαπτιζομενος* D.

— *εμου*] add. *την χειρα* A. Vulg.*Cl.* *a.c.(f).ff.* Memph. Theb. (vid. Matt.) | om. BCDP. rel. *Am. i.k.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth.

— *εις το τρυβλιον* AC**(D)PL. rel. *Orig.* iv. (*τρυβαλιον* D*). | *εις το εντρυβλιον* B.*Btly.Blc.*C* *ut vid.* (sic, sine *εις το* B.*Bch.*) | add. ipse me tradet *c.*

21. *ὁτι ὁ μεν* BL. Memph. Theb. | *om. *ὁτι* ϛ. ACDP. rel. *a.f.* Arm. (vid. Matt. xxvi. 24). | et filius quidem hominis Vulg. *c.ff.k.* Syr.Hcl. Æth. (vid. Luc. xxii. 22). et filius hominis Syr.Pst.

— *ὑπαγει*] *παραδιδοτε* (i.e. -*ται*) D. *a.c.i.* | Contra, rel. Vulg. *f.ff.k.* rel.

— *γεγραπται*] *εστιν γεγραμμενον* D. | *εγραπται* Δ.

— *ὁ υἱος του ανθρ.*] om. D. *a.i.* | Contra, rel. Vulg. *c.f.ff.g*1.*k.* *Iren.* 145. (sed fortasse e Matt.)

— *καλον ην* ACDP. rel. Vulg.*Cl.* *a.f.g*1. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. (*Iren.*) vid. Matt. | om. *ην* BL. *Prag.* *c.ff.i.k.l.* Theb. ("est" *Am.*)

21. *ει ουκ*] *η ουκ* ALΔ. | tunc *εγενηθη* ALΔ. 69.

22. *ὁ Ιησους*] om. BD. *a.ff.i.k.* Theb. (vid. Luc. xxii. 19). | Contra, ACPL. rel. Vulg. *c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. (vid. Matt. xxvi. 26).

— *αρτον*] praem. *τον* 69. M. ‖ add. *και* 69. U. Latt.(exc. *a*). Syrr.Pst.&Hcl. Æth. (vid. Matt.)

— *ευλογησας*] *ευλογησεν και* D. *a.k.* Syr.Pst. Æth. | Contra, rel. Vulg. *c.f.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. | *ευχαριστησας* U. (vid. Luc.)

— *εδωκεν*] *εδιδου* 1. 69. (vid. Matt.)

— *αυτοις*] *τοις μαθηταις* 69. (vid. Matt.)

— *ειπεν*] add. *αυτοις* Δ. *i.* Syr.Pst.Æth.

— *λαβετε*] om. Δ. ‖ † add. *φαγετε* ϛ. X. 69. rel. *ff.* (vid. Matt.) | om. ABC DPLΔ. 1. KM*U. Vulg. *a.c.f.i.l.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. [*k*].

— *τουτο εστιν*] *τουτ' εστιν* D. | ad fin. ver. add. "quod pro multis confringitur in remissionem peccatorum" *a.*

23. *ποτηριον*] † praem. *το* ϛ. AP. rel. (vid. Luc. xxii. 20. 1 Cor. xi. 25). | om. BCDLXΔ. 1. Arm.

— *ευχαριστησας*] post *εδωκεν αυτοις* P.

24. *αυτοις*] om. B. | Contra, ACDPL. rel.

— *τουτο εστιν*] *τουτ' εστιν* D.

— *το της* ABsD*PΔ. 1. 69. rel. (*d*).*i.* | om. *το* CD2LXEV. Vulg. *a.c.f.k.* (vid. Matt. xxvi. 28).

24. *διαθηκης*] † praem. *καινης* ϛ. APX. rel. Vulg. *a.c.f.i.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. (ap. Woide.) Arm. Æth. (vid. Matt. et Luc. xxii. 20. 1 Cor. xi. 25). | om. BC DL. (*ff*).*k.* Memph. Theb.(ap. Mingar.)

— *το εκχυν. ὑπερ πολλ.* BCL. Memph. Theb. Æth. | ‡ *το περι πολλ. εκχ.* ϛ. APX. rel. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (vid. Matt.) | *το ὑπερ πολλ. εκχυν.* DΔ. 69.

— *ὑπερ* BCDLΔ. 69. | ‡ *περι* ϛ. AP. rel. (vid. Matt.)

— *εκχυννομενον* ACDPLΔU. | ‡ *εκχυνομενον* ϛ. BsX. rel.

— ad fin. add. *εις αφεσιν ἁμαρτιων* 69. *a.g*2. Memph. Theb.(ap. Woide.) vid. Matt. xxvi. (Contra, rel. Theb. ap. Mingar.)

25. *αμην*] add. *δε* ΔFV.

— *ουκετι* ABsXΔ. rel. Vulg. *ff.g*1.2.*i.* Syrr.Pst.&Hcl. (Theb.) Arm. | om. CDL. (*a*) *c.*(*f*).*k.* Memph. Æth. (vid. Matt. xxvi. 29. Luc. xxii. 18).

— *πιω*] *προσθω πειν* D. *a.f.* Arm. | Contra, rel. Vulg. *c.ff.g*1.2.*i.k.* rel.

— *γενηματος* ACLXΔ. 1. 69. EFHMUV. | ‡ *γεννηματος* ϛ. BsDKSsΓ.

— *πινω*] *πιω* X.

19. singulatim *Cl.* | 20. mecum manum *Cl.* | 21. tradetur *Cl.* | bonum erat *Cl.* | 24. effundetur *Cl.* | 25. quia jam *Cl.* | de hoc genimine *Cl.*

ABCD. LXΔ. 1. 69. EFGHKMSUVΓ. [Frag. Neap.]

ρξη δ — 53 27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πάντες σκαν-
δαλισθήσεσθε††· ὅτι γέγραπται, ᵖ Πατάξω τὸν ποιμένα,
ρξθ ς — καὶ ‡ τὰ πρόβατα διασκορπισθήσονται″. 28 ἀλλὰ μετὰ
τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
ρο α — 29 ᵍ ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ, ‡ Εἰ καὶ″ πάντες σκανδα-
λισθήσονται, ἀλλ᾽ οὐκ ἐγώ. 30 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς, Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι * σὺ″ σήμερον † ‡ ταύτῃ τῇ
νυκτί,″ πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι τρίς ‡ με ἀπαρ-
ροα ς — νήσῃ″. 31 ὁ δὲ ‡ ἐκπερισσῶς″ ‡ ἐλάλει″ †, Ἐὰν ‡ δέῃ με″
συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. Ὡσαύτως
δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.
ροβ α — 32 ʳ Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα ‡ Γεθ-
σημανεῖ″ καὶ λέγει τοῖς § μαθηταῖς αὐτοῦ, Καθίσατε
ρογ ς — ὧδε ἕως προσεύξωμαι. 33 καὶ παραλαμβάνει τὸν
Πέτρον καὶ † Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην ‡ μετ᾽ αὐτοῦ″,

ᵖ Zac. 13:7.
ᵍ Lu. 22:33, 34. Jo. 13:38.
ʳ ||Matt. 26:36-46. ||Lu. 22:40-46.
§ Frag. Neap. 32. προσεύ-ξομαι

27 (168, 4.) Et ait eis Iesus, Omnes scandalizabimini in nocte ista, quia scriptum est, Percutiam pastorem, et dispargentur oves. 28 (169, 6.) Sed postea quam surrexero, praecedam vos in Galilaeam. 29 (170, 1.) Petrus autem ait ei, Etsi omnes scandalizati fuerint, sed non ego. 30 Et ait illi Iesus, Amen dico tibi quia tu hodie in nocte hac, prius quam bis gallus vocem dederit, ter me es negaturus. 31 (171, 6.) At ille amplius loquebatur, Etsi oportuerit me simul commori tibi, non te negabo. Similiter autem et omnes dicebant.

32 (172, 1.) Et veniunt in praedium cui nomen Gesemani, (173, 6.) et ait discipulis suis, Sedete hic donec orem. 33 Et adsumit Petrum et Iacobum et

27. *και* 1°] *τοτε* D. *c.ff.* (vid. Matt. xxvi. 31). | Contra, rel. Vulg. *a.f.g*¹·²·*i.k.*
— *παντες*] add. *ὑμεις* D. 69. *a.c.ff.g*².*i.k.l.* (Syrr.Pst.&Hcl.) Theb. (vid. Matt.) | Contra, rel. Vulg. *f.g*¹. Memph.
— *σκανδαλισθησεσθε*] †add. *εν εμοι* ς. AC²G. rel. Vulg.*Cl.* *a.c.f.g*¹.*i.k.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph.W. Theb. Arm. Æth. (vid. Matt.) | om. BC*DLXΔH SVΓ. *Am. Prag. ff.g*¹. Memph. MSS. et Schw. || †add. postea *εν τῃ νυκτι ταυτῃ* ς. AC². rel. Vulg. *c.g*¹·². Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. (om. *εν* 69). vid. Matt. | om. BC*DLXΔGHSVΓ. *a.f. ff.i.k.l.* Memph.MSS.et Schw.
— *γεγραπται*] praem. *ιδου* Δ.
— *τα προβ.* ante *διασκορπισθ.* BCDL. 69. *i.k.* Theb. Arm. | ‡post ς. AXΔ. rel. Vulg. *a.c.f.ff.g*¹·². Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. (vid. Matt.) ||add. *της ποιμνης* post *προβ.* EFKM. *a.c.* (vid. Matt.)
— *διασκορπισθησονται* ACDLΔFGK. (-*σωνται* 1). | ‡-*σεται* ς. BsX. 69. rel.
28. *αλλα*] *και* C.
29. *εφη* ABsCL. rel. *ff.* Theb.(ap.Mingar.) | *αποκριθεις λεγει* 1. 69. (*c*).(*k*). Theb. (ap.Woide.) (Arm.) | *λεγει* D. Vulg. *a.f.g*¹.*i.*
— *ει και* BCL. 1. 69. G. Arm. | ‡*και ει* ς. AX. rel. Syr.Hcl. Memph. | *και εαν* D. | et si Vulg. *a.c.f.ff.g*¹.*i* (ap. Blan.)*k.* | "si" *i* (ap.Griesb.) Syr.Pst. Theb. Æth. (vid. Matt. xxvi. 33).
— *σκανδαλισθησονται* ABsC. rel. *a.f.* | -*θωσιν* D. Vulg. *c.ff.g*¹.*i.k.* ||add. *εν σοι* 1. EGU. Vulg.*Cl.* *ff.* Arm.MSS. (vid. Matt.) | Contra, rel. *Am.* rel.
29. *εγω*] add. *ου* (om. D²) *σκανδαλισθησομαι* D. *ff.g*¹. (vid. Matt.) | Contra, rel.
30. *ὁ Ιησους*] om. X.
— *ὁτι συ* ABL. 1. 69. EFGHKMSUV Γ. Vulg. *c.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | *om. *συ* ς. CDΔ. *a.f.ff.* (vid. Matt. xxvi. 34).
— *σημερον*] om. DS. *a.f.ff.i.* Arm. (vid. Matt.) | Contra, rel. Vulg. *c.k.*(*l*). vv.
— *ταυτῃ τῃ νυκτι* BCDL. *a.f.ff.i.k.* | †*εν*″ ‡*τῃ νυκτι ταυτῃ* ς. AXΔ. rel. Vulg. *c.g*¹. (om. *εν* 1. 69). | om. S.
— *η*] om. D. 69.
— *δις*] om. C*D. *Tol.* Prag.* *a.c.ff.i.k.* Arm. Æth. (vid. Matt. xxvi. 34. Luc. xxii. 34. Joh. xiii. 38). | Contra, ABs L. rel. Vulg.(*Cl.*) et *Am.* *f.g*¹·². Syrr. Pst.&Hcl. | post *φωνησαι* C². Memph. Theb. ante *φωνησαι* 69. Vulg.*Cl.* (*τρις* 69*. corr.¹).
— *με* ante *απαρν.* BCDΔ. Vulg. *a.c.f. ff.g*¹·²·*i.k*** . | ‡post ς. AX. rel. (vid. Matt.) | om. *με* L. 69. *k**.
31. *ὁ δε*] add. *Πετρος* AC. 1. 69. GMSU. Syr.Hcl. (Theb.ap.Tukium.) Arm. (Æth.) vid. Matt. xxvi. 35. | om. B DLXΔ. rel. Latt. Syr.Pst. Memph.
— *εκπερισσως* BCD. | *περισσως* L. (sic post *μαλλον ελεγεν* 69). | *εκ περισιας* Δ. | ‡*εκ περισσου* ς. AX. rel.
— *ελαλει* BDL. Vulg. *c.f.ff.k.* Theb. (ap.Mingar.) | ‡*ελεγεν* ς. AC. rel. *a.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb.(ap.Tuk.) || †add. *μαλλον* ς. AX. rel. (*c*).(*ff*). (*k*). Syr.Hcl. (Æth.) (praem. 69). ante *εκ περ. ελεγεν* 1. | om. BCDL. Vulg. *a.f.* Syr.Pst. Memph. Theb. "affirmabat et dicebat" Arm.
31. *εαν*] praem. *ὁτι* 1. 69. *c.ff.*
— *δεῃ με* ABD²L. 1. 69. Latt. Syr.Pst. (vid.Matt.) [Syr.Hcl. Memph. Theb. Æth.] | ‡*με δεῃ* ς. CX. rel. Arm. ut vid. (*μη δεῃ* D*).
— *συναποθανειν σοι*] *συν σοι αποθανειν* L. 1. (vid. Matt.)
— *απαρνησομαι* ABsCDLΔ. 1. 69. Ss. | -*σωμαι* XEFGKMUVΓ. | *αρνησομαι* H.
— *δε*] om. 1.
— *και παντες*] om. *και* D. (add. discipuli Syr.Pst.)
32. *οὑ το* ABsDL. rel. | *ᾧ* C. Latt. ut vid. [*a*].
— *Γεθσημανει* AB²*Rl.*CLMSV. Theb.ap. Mingar. (*Γετ.* B*). | *Γεθσημανι* ΔKUΓ. Vulg.*Cl.* *f.* (Memph.) Æth. | ‡*Γεθσημανη* ς. 69. Syr.Hcl.et *Graece.* | *Γησαμανει* D. | *Γεσσημανει* EFGH. *i.* | *Γεσσημανεις* X. | *Γηθσεμανι* 1. | Gesemani *Am.* Arm. Getsamani *a.*(*c*). Getsemani *ff.* Gethamini *k.* Gedsiman Syr.Pst. *Γηθσεμανι* Memph.
— *τοις μαθηταις αυτου*] *αυτοις* D. *a.* (vid. Luc. xxii. 40). ||om. *αυτου* A.*k**.
— *καθισατε*] *καθισαι* Δ.
— *ὡδε*] *αυτου* 1. (om. B*Rl.*)
— *ἑως*] add. *απελθων* M. Æth. add. *αν απελθων* 69. U. (vid. Matt.)

27. in me in nocte *Cl.* | 28. postquam resurrexero *Cl.* | 29. ait illi *Cl.* | fuerint in te *Cl.* | 30. gallus vocem bis *Cl.* | 32. Gethsemani *Cl.*

Vulg. *a. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

ροδ δ καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. 34 καὶ λέγει
αὐτοῖς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου·
ροε ε μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. 35 καὶ ‡προσελθὼν″ μικρὸν
35. ἔπιπτεν ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο, ἵνα εἰ δυνατόν
ἐστιν παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα· 36 καὶ ἔλεγεν, Ἀββᾶ,
ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον
ροϛ α ‡τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ·″ ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ.
ροζ β 37 καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ
λέγει τῷ Πέτρῳ, Σίμων, καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν
ροη δ ὥραν γρηγορῆσαι; 38 γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα
μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον,
ροθ ϛ ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. 39 καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύ-
¶ Frag. Neap. ξατο τὸν ¶ αὐτὸν λόγον εἰπών. 40 καὶ ‡ἐλθὼν″ εὗρεν
40. καὶ [πάλιν] ἐλθὼν αὐτοὺς † καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
‡καταβαρυνόμενοι″, καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί ‡ ἀποκριθῶ-

Iohannen secum, et coepit pavere et taedere. 34 (174, 4.) Et ait illis, Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic et vigilate. 35 (175, 1.) Et cum processisset paululum, procidit super terram, et orabat ut si fieri posset transiret ab eo hora; 36 et dixit, Abba pater, omnia tibi possibilia sunt, transfer calicem hunc a me: (176, 1.) sed non quod ego volo sed quod tu. 37 (177, 2.) Et venit et invenit eos dormientes, et ait Petro, Simon, dormis? non potuisti una hora vigilare? 38 Vigilate et orate ut non intretis in temtationem: (178, 4.) spiritus quidem promtus, caro vero infirma. 39 (179, 6.) Et iterum abiens oravit eundem sermonem dicens. 40 Et reversus denuo invenit eos dormientes; erant enim oculi illorum ingravati, et ignorabant quid

32. *προσευξωμαι* ABRl.CLΔ Frag. Neap. rel. Latt. | *προσευξομαι* Bs.*Btly.*D *Gr.* XHΓ.
33. Ιακ.] † praem. *τον* ϛ. ABsL. 1. 69. K. | om. CDXΔEFGHMSUVΓ. Frag. Neap.
— Ιωανν.] praem. *τον* AB.*Btly.* 69. K. | Contra, CDLXΔ. 1. rel.
— *μετ' αυτου* BCD. 69. (*τον μετ' αυτ.* Ιωαν. B.*Bch.*) | ‡ *μεθ' ἑαυτου* ϛ. ALX. rel.
— *ηρξατο*] *ηρξαντο* LS.
— *εκθαμβεισθαι*] *λυπεισθαι* 1. (vid. Matt.) | Contra, *Orig. Int.* iii. 901f.
— *αδημονειν*] *ακηδεμονειν* D*.
34. *και* 1°] *τοτε* D. 69. *a.* Arm. (vid. Matt. xxvi. 38). | Contra, rel. Vulg. *c.f.ff.k.*
— *λεγει*] *λεγειν* Δ*Gr.*FGH.
— *γρηγορειτε*] add. *μετ' εμου* 1. G. g^2. Theb. (vid. Matt.) id. post *μεινατε* Syr. Pst.
35. *προσελθων* ACDLXΔ. 1. 69. EGHSUVΓ. Frag. Neap. *ff.* Syrr.Pst.&Hcl. | ‡ *προελθων* ϛ. BsFsKM. vv. ut vid.
— *επεσεν* AC. rel. vv. (vid. Matt.) | *επιπτεν* BL. Memph. ‖ add. *επι προσωπον* D. 1. 69. G. *a.c.f.ff.*$g^{1.2}$.*i.k.* Arm. | Contra, ABCL. rel. Vulg. vv.
— *της γης*] *την γην* 69.
— *προσηυχετο*] -*ξατο* 1. | *προσευχετο* E*.
— *ἱνα post ει δυνατον εστιν* D. 1. 69. G. *a.k.* (Contra, rel. Vulg. *c.f.ff.i.* rel.)
— *ὡρα*] add. *αυτη* D. (*c*).*f.*(*ff*).*i.k.* (Contra, rel. Vulg. *a.*)
36. *αβα ὁ πατηρ μου* 69. (Contra, *Orig.* i. 292b).
— *παντα δυνατα σοι* ABC. rel. *f.* Syrr. Pst.&Hcl. Arm. Æth. | *δυνατα παντα σοι* D. *a.i.* Memph. | *δυνατα σοι παντα* *Orig.* i. 292b. *Hil.* 1032a. 1056b. | *παντα σοι δυνατα* 69. Vulg. *c.ff.* Theb. *Dion. Alex.* (e Marco.) de martyrio p. 34. ‖ add. *εισιν* D. Vulg. *ff.* (Contra, *a*).[*c.k*]. add. *εστιν* 69. | Contra, *Orig. Dion. Alex.*
36. *παρενεγκε* BsDL. rel. *Orig.* i. 291b. 292b. iii. 718a. *Dion. Alex.* de Mart. p. 41. | -*και* ACK. Frag. Neap.
— *το ποτηριον τουτο απ' εμου* ABCLXΔ. 69. GU. Vulg. *f.ff.l.* Memph. Arm. *Orig.* i. 291b. 292b. | *τουτο το ποτηριον απ' εμου* D. 1. *a.* *Orig.* iii. 718a. *Hil.* 1056b. (vid. Luc. xxii. 42). | *απ' εμου το ποτ. τουτο* KM. *c.* Syrr.Pst.&Hcl. Æth. (vid. Matt. xxvi. 39). | ‡ *το ποτ. απ' εμ. τουτο* ϛ. EH. Frag. Neap. rel. | om. *απ' εμου* Theb. (*k*).
— *αλλ'*] *αλλα* Frag. Neap.
— *ου τι εγω θελω αλλα τι συ* AB(C). rel. Vulg. *k.* Syrr.(Pst.)&Hcl. *Orig.* i. 291b. *Dion. Alex.* de Mart. p. 32. | *ουχ ὁ εγω θελω αλλ' ὁ συ θελεις* D. (Memph.) Theb. (Arm.) Æth. (*θελεις* add. *a.c.f.*g^2). | *ουχ ὡς εγω θελω αλλ' ὡς συ* 69. (vid. Matt.) ‖ *αλλα τι*] *αλλ' ει τι* CU. | *αλλ' ὁ τι* 1. G. (om. *τι* Δ). ‖ *συ*] *σοι* LX.
37. *και λεγει*] om. *και* A.
— *τῳ Πετρῳ*] om. *τῳ* A.
— *ισχυσας*] *ισχυσατε* D. 1. 69. *ff.k.* (vid. Matt. xxvi. 40). | Contra, ABC. rel. Vulg. *a.c.f.* rel. (*ισχυσα* Δ*Gr.*).
— *γρηγορησαι*] add. *μετ' εμου* F. (vid. Matt.)
38. *προσευχεσθε*] -*χετε* B.*Bch.*Frag. Neap.
— *ἱνα*] om. D.
— *εισελθητε* ACDL. rel. vv. ut vid. (vid. Matt. xxvi. 41). | *ελθητε* B.*Btly.Blc.*
— *πνευμα*] om. E*.
39. *απελθων παλιν ηυξατο* 69. (*προσευξατο* habet Frag. Neap.)
— *τον αυτον λογον ειπων*] om. D. *a.c.ff.k.* | Contra, rel. Vulg. *f.* rel.
40. *και* 1°] om. B. *Bch.* ‖ add. *παλιν* BL. (vid. ver. 39). | om. *hic* rel.
— *ελθων* B.*Btly.Blc.*DL. *a.c.ff.k.* Memph. (vid. Matt. xxvi. 43). | ‡ *ὑποστρεψας* ϛ. ACX. rel. Vulg. *f.l.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. (*ελθων και παλιν ὑποστρεψας εὑρεν αυτους* B *Bch.*)
— *αυτους*] † add. *παλιν* ϛ. AC. rel. | add. ante *εὑρεν* Vulg. *f.l.* Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Arm. (seq. *εκειθεν*) Æth. | add. post *καθευδοντας* X. (post *και* 1° BL. supra). | om. *παλιν* D. *a.c. ff.k.* Theb.
— *οἱ οφθαλμοι αυτων* ADX. 1. 69. rel. Latt. | *αυτ. οἱ οφθ.* BCLΔ. (vid. Matt. xxvi. 43).
— *καταβαρυνομενοι* ABLΔ. 1. 69. KU. degravati *a.* | *καταβαρουμενοι* D. | *βαρυνομενοι* M. | ‡ *βεβαρημενοι* ϛ. CX. rel. (vid. Matt.)
— *αυτῳ* post *αποκρ.* ABCDLU². Vulg. *a.c.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. (om. Æth.) | ‡ ante *αποκρ.* ϛ. X. 1. rel. *f.k.* (et ante et post *αποκρ.* U*). | ante *τι* 69.

38. promptus est *Cl.* | 40. eorum *Am.* | gravati *Cl.*

A B C D [P]. L X Δ. 1. 69. E(F)GHKMSUVΓ. § Goth.

ρπ δ

σιν αὐτῷ″. 41 Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς,
Καθεύδετε † λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἀπέχει· ἦλθεν
ἡ ὥρα· § ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς
τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. 42 ἐγείρεσθε, ἄγωμεν·
ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν.

ρπα

s ||Matt.26:47-50. a ||Lu. 22:47-49. ||Jo. 18:3, etc.
43. ὄχλος [πολὺς]

54 43 s Καὶ ‡ εὐθὺς″, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος παραγί-
νεται * ὁ″ Ἰούδας * [ὁ Ἰσκαριώτης]″, εἷς † τῶν δώδεκα,
καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ὄχλος † μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων,
παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν

ρπβ β

πρεσβυτέρων. 44 δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσ-
σημον αὐτοῖς λέγων, Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν·
κρατήσατε αὐτόν, καὶ ‡ ἀπάγετε″ ἀσφαλῶς. 45 καὶ
ἐλθὼν ‡ εὐθὺς″ προσελθὼν αὐτῷ λέγει, Ῥαββί †, καὶ
κατεφίλησεν αὐτόν. 46 οἱ δὲ ἐπέβαλον † τὰς χεῖρας †

ρπγ

t ||Matt.26:51-53. a |Lu. 22:50-53. ||Jo. 18:10, 11.

* αὐτῷ″ καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 47 t εἷς δὲ † τῶν παρε-
στηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισεν τὸν

responderent ei. 41 (180, 4.) Et venit tertio et ait illis, Dormite iam et requiescite: sufficit: venit hora: ecce traditur filius hominis in manus peccatorum. 42 Surgite, eamus: ecce qui me tradit prope est.

43 (181, 1.) Et adhuc eo loquente venit Iudas unus ex duodecim, et cum illo turba multa cum gladiis et lignis, a summis sacerdotibus et a scribis et a senioribus. 44 (182, 2.) Dederat autem traditor eius signum eis dicens, Quemcumque osculatus fuero, ipse est: tenete eum, et caute ducite. 45 Et cum venisset, statim accedens ad eum ait, Rabbi, et osculatus est eum. 46 At illi manus iniecerunt in eum et tenuerunt eum. 47 (183, 1.) Unus autem quidam de circumstantibus educens gladium percussit servum summi sacer-

41. λοιπον] †praem. το ϛ. BsΔ. 1. 69. Gs'c. H. rel. | om. ACDLXEFSV².
— αναπαεσθαι D.
— απεχει] add. το τελος D. 69. *a.c.f.* Syrr.Pst.&Hcl. "ad est enim consummatio" *ff*. Arm. | Contra, rel. Vulg. *k.l.* Memph. Theb. Æth.
— ηλθεν] om. D.
— ἡ ὡρα] praem. και D.
— τας χειρας] om. τας A. 1. 69. FKU. (om. των seq. 69).
42. ηγγικεν] -σεν C. || ηγγ. ὁ παραδιδων με D. hoc ord. *a.c.f.ff.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. (vid. Matt. xxvi. 45). | Contra, rel. Vulg. *k.* Syr.Hcl. Goth. Arm.
43. ευθυς BCLΔ. (‡ευθεως ϛ. AX. rel.) *f.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Æth. | om. D. 1. 69. Vulg. *a.c.ff.k.l.* Syr. Pst. Arm.
— ὁ Ιουδας AB. | *om. ὁ ϛ. CD. rel. *Orig.* iv. 387ᵇ. (vid. Matt. xxvi. 47).
— ὁ Ισκαριωτης A(D)KMU. Vulg.*Cl.* *Orig.* iv. (om. ὁ). Σκαριωτης D (om. ὁ). Scarioth *Am.***mg. *a.(c).f.ff.g¹·²·l.* Syrr. Pst.&Hcl. Arm. Cariotes · *k.* | *om. ϛ. BsCLX. rel. *Am.*(txt.) Memph. Theb. Goth. (vid. Matt. et Luc. xxii. 47).
— εις] †add. ων ϛ. X. 1. 69. rel. Syr. Hcl. | om. AB.*Blc.*CDLKSU. Vulg. *a.c.f.ff.g¹·²·k.* Syr.Pst. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth. *Orig.* iv. | εκ Δ.
— των] om. B.*Btly.Bch.* | Contra, *Orig.* iv.

43. οχλος] †add. πολυς ϛ. ACDX. rel. Vulg. *c.k.* *Orig.* iv. (vid. Matt.) "multi" Æth. | om. BL. 69. *Prag.* *a.f.ff.* Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Theb. Goth. Arm. (vid. Luc.)
— ξυλων] add. απεσταλμενοι 1. (*c*). (*ff*). *g².l.* Theb. | Contra, Vulg. *a.f.k.* Memph. *Orig.* iv.
— παρα] απο B. (vid. Matt. xxvi.)
— των γραμμ.] om. των ACΔ. 1. 69. K*Tf.*M. | Contra, BsDLX. rel. Memph. Theb. || praem. απο D. *Am.* *f.* | Contra, *a.c.k.* rel.
— και των πρ. BsCD. rel. | om. των A. 1. 69. U. (παρα των γραμμ. και των φαρισ. και πρεσβ. *Orig.* iv.)
44. δεδωκει] εδωκεν D *Gr.* *a.c.k.* (vid. Matt. xxvi. 48). | Contra, rel. Vulg. *d.f.ff.*
— παραδιδους] παραδους G. (non C).
— συσσημον] σημειον D. (vid. Matt.) | Contra, rel. (συσημον LF. συνσημον Δ).
— αυτοις] om. D. *a.c.ff.k.* | Contra, Vulg. (*f*). rel.
— ὁν αν] ὁν εαν L. ὁ εαν Δ. | Contra, rel.
— απαγετε BDL. 69. | ‡απαγαγετε ϛ. AC. rel. | αγαγετε F. || add. αυτον D. *a.g¹.* Syrr.Pst.&Hcl.†. Memph. Theb. Æth. | Contra, rel. Vulg. *c.f.ff.k.* Goth. Arm. *Orig.* *Int.* iii. 906ᵈ.
45. ελθων] om. D. 1. *a.c.ff.k.* Syr.Pst. Arm. | Contra, rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. rel.

45. ευθυς BCLΔ. (‡ευθεως ϛ. AX. 1. rel.) Vulg. *f.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. rel. | om. D. *a.c.ff.k.*
— αυτῳ λεγει ABsCLX. rel. Vulg. *f.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth. Æth. | λεγει αυτῳ DFΓ. *a.c.ff.*(*k*). Syr. Pst. Arm. | αυτῳ λεγει αυτῳ 1. EGHSV.
— ῥαββι *semel* BCDLΔM. *Am.* *f.ff.g¹·²·k.* Memph. Æth. | †*bis* ϛ. AX (*sic*) rel. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Goth. Arm. (ῥαββει AB.*Btly.Blc.*CDXEH. Contra, LΔ. 1. 69. FsGKMSsUVsΓ). | χαιρε ῥαββι C². 1. 69. Vulg.*Cl.* *a.c.* Syr. Hcl.mg. Theb. (vid. Matt. xxvi. 49).
46.] om. ver. F*(in mg.**).
— επεβαλον] -λαν B.
— τας χειρας] || †praem. επ' αυτον ϛ. X. rel. ("ei" *a*). Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (επ' αυτων F mg.**). | om. ABCDLΔ. 1. 69. K. Vulg. *c.f.ff.k.* Memph. Theb. Goth. Æth. || †add. αυτων ϛ. ACX. rel. Memph. Theb. Æth. (αυτον Δ). | om. BDL. 1. 69. M*S. Latt. Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Arm.
— αυτῳ post τ. χειρ. B.*Blc.*DL. 1. 69. *k.* (επ' αυτῳ B.*Btly.*) επ' αυτον AB.*Bch.* K. Vulg. *c.f.* Memph. Theb. Goth. | *om. ϛ. CΔ. *ff.* Æth. (vid. et επ' αυ-

41. filius hominis tradetur *Cl.* | 42. tradet *Cl.* | 43. Judas Iscariotes *Cl.* Judas Scarioth *Am.*** | cum eo *Cl.* | et scribis et sen. *Cl.* | 44. ducite caute *Cl.* | 45. ave Rabbi *Cl.*

Vulg. *a. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. [Goth.] Arm. Æth. § P

ρπδ α δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ‡ ὠτάριον″.
48 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὡς ἐπὶ
λῃστὴν ‡ ἐξήλθατε″ μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων § συλ-
λαβεῖν με; 49 καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ
ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα
ρπε πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. 50 καὶ ἀφέντες αὐτὸν ‡ ἔφυγον
ρπϛ ι πάντες″. 51 καὶ † ‡ νεανίσκος τις″ ‡ συνηκολούθει″ αὐτῷ,
περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατοῦσιν
αὐτόν†. 52 ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς
ἔφυγεν†.

49. ἐκρατεῖτε

52. ἔφυγεν [ἀπ' αὐτῶν.]

dotis et amputavit illi auriculam. 48 (184, 1.) Et respondens Iesus ait illis, Tamquam ad latronem existis cum gladiis et lignis comprehendere me: 49 cotidie eram apud vos in templo docens, et non me tenuistis. Sed ut adimpleantur scripturae. 50 (185, 6.) Tunc discipuli eius relinquentes eum omnes fugerunt. 51 (186, 10.) Adulescens autem quidam sequebatur eum amictus sindone super nudo, et tenuerunt eum: 52 at ille reiecta sindone nudus profugit ab eis.

ρπζ 55 53 u Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιε-
ρέα, καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
ρπη δ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. 54 καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ
μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν
τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ ¶ τῶν
ρπθ ὑπηρετῶν, καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. 55 v οἱ δὲ

u ||Matt. 26:57-68. α ||Lu. 22:54, 55.

53. [αὐτῷ]

¶ F

v ||Lu. 22:66-71. β

53 (187, 1.) Et adduxerunt Iesum ad summum sacerdotem, et conveniunt omnes sacerdotes et scribae et seniores. 54 (188, 4.) Petrus autem a longe secutus est eum usque in atrium summi sacerdotis, et sedebat cum ministris et calefaciebat se ad ignem. 55 (189, 2.) Summi vero

---

τον ante *τας χειρ.* ϛ. X. rel. Syrr. Arm.)

46. *και εκρατησεν αυτον*] om. Γ.

47. *εἱς δε*] †add. *τις* ϛ. CXΔ. rel. Vulg. *a.* Syr.Hcl. Goth. Arm. (vid. Luc. xxii. 50). | om. AB.*Btly*.LM. *f.* Syr. Pst. Memph. Theb. Æth. | "et unus" *c.ff.k.* | *και τις* D. | *και εἱς τις* 1.

— *των παρεστηκοτων*] om. D. *a.* | Contra, rel. Vulg. *c.f.ff.k.* rel.

— *την μαχ.*] om. *την* D. 1.

— *ωταριον* BD. 1. Syr.Hcl.mg. | ‡*ωτιον* ϛ. AC. rel. (vid. Matt. xxvi. 52). | add. *το δεξιον* Goth.

48. *και αποκριθεις ὁ Ιησους*] *ὁ δε Ιησους* D. *a.ff.* | Contra, rel. Vulg. (*c*)*f.* rel. ("respondit autem et dixit illis Jesus" *k*).

— *ὡς*] om. D.

— *εξηλθατε* ABCDLXΔ. 69. EGH. | ‡-*θετε* ϛ. Γ. rel.

49. *εν τῳ ἱερῳ*] post *διδασκων* P. *d.f.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | Contra, ABCD *Gr.* rel. Vulg. *a.c.ff.k.* Syr.Pst. Theb. Goth. *Orig.* i. 435[f]. (440[b]).

— *ουκ εκρατησατε* ACDP. rel. *Orig.* i. *bis.* (vid. Matt. xxvi. 55). | *ουκ εκρατειτε* B. | *ου κρατησατε* L.

— *γραφαι*] add. *των προφητων* 69. Syr. Hcl.* Theb. Arm. (vid. Matt.)

50. *εφυγον παντες* BCLΔ. Memph. Goth. | ‡*παντες εφυγον* ϛ. ADP. rel. Latt. Syr.Hcl. (Theb.) Arm. (Æth.) vid. et Matt. xxvi. 56. *ἁπαντες εφυγον* 69. | pro *παντες* discipuli ejus. Syr.Pst. praem. eadem Theb. Arm. (Æth.)

51. *και νεανισκος τις* BCL. *a.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | *και* †*εἱς*″‡ *τις νεανισκος* ϛ. APX. rel. Syr.Hcl. Goth. | *νεανισκος δε τις* D. Vulg. *c.f.*(*ff*).*k.* *l.* Theb.

— *συνηκολουθει* BCL. | ‡*ηκολουθει* ϛ. D. 1. Latt. Syr.Pst. Arm. | *ηκολουθησεν* APX. 69. EFGHKMSUVΓ. Syr. Hcl. Goth. (*συνηκολουθησεν* Δ).

— *αυτῳ*] *αυτους* D.

— *επι γυμνου*] *γυμνος* 69. "sicut erat nudus" *f.* | om. 1. Theb.

— *κρατουσιν*] *κρατησαντες* C². (*εκρατησαν* 69. vid. infra).

— *αυτον*] †add. *οἱ νεανισκοι* ϛ. AC²P X. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. (*οἱ δε νεαν. κρατουσιν αυτον* 1. *οἱ δε νεαν. εκρατησαν αυτον* 69. Theb. *om. και*). | om. BC*DLΔ. Vulg. *a.c.f.k.l.* Syr. Pst. Memph.

52. *καταλιπων*] -*λειπων* DPXK.

— *γυμνος*] post *εφυγεν* LΔ. *c.k.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. | Contra, rel. Vulg. *a.f.* Syr.Hcl. Goth. Arm.

— *ad fin.*] †add. *απ' αυτων* ϛ. ADP. rel. Vulg. *a.f.* Syr.Hcl. Goth. Arm. | om. BCL. *c.k.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth.

53. *απηγαγον*] ? *ανηγαγον* A*.

— *αρχιερεα*] add. *Καιαφαν* A. 69. KM. Syr.Hcl. Theb.(Woide.) Arm. praem. Syr.Pst. *Orig.* iv. 387[b]. (vid. Matt. xxvi. 57). | om. BsCDP. rel. Latt. Memph. Theb.(Mingarelli). Goth. Æth.

53. *αυτω* ABsPX. rel. | *προς αυτον* C. | *αυτου* 1. | om. DLΔ. 69. Latt. Æth. *Orig.* iv. 387[c].

— *παντες*] om. C. | Contra, rel. *Orig.* iv.

— *και οἱ πρεσβ. και οἱ γραμμ.* BsCPLΔ. 1. 69. rel. Syr.Hcl. Memph. Theb. (Woide.) | *και οἱ γραμμ. και οἱ πρεσβ.* AK. (*και γραμμ. και πρεσβ.* D. *Orig.* iv.) Latt. Syr.Pst. Arm. (Æth.) "scribae omnes et principes sacerdotum et seniores" Theb.(Mingar.) ||add. *συνετειρουν αυτῳ* X.

54. *απο*] om. Δ.

— *ηκολουθησεν*] -*θει* 1. 69. G. *c.ff.k.* Syr. Pst. Memph. Theb. (vid. Matt. xxvi. 58. Luc. xxii. 54. Joh. xviii. 15). | Contra, rel. Vulg. *a.* Syr.Hcl. Arm.

— *εσω*] om. D. 1. *Am.* *a.ff.g*¹.*k.l.* (vid. Matt.) | Contra, rel. Vulg.*Cl.Fuld.* *c.* rel.

— *εις την αυλην*] *τῃ αυλῃ* 1.

— *συγκαθημενος*] *καθημενος* D.

— *ὑπηρετων*] *ὑπηρερων* D*. ||add. *αυτου* 69.

— *και θερμ.*] om. *και* D*. 69. *a.c.* Theb.

— *προς το φως*] om. 1. || om. *το* *Elz.*

---

49. impleantur *Cl.* | 53. convenerunt *Cl* | 54. usque intro in *Cl.* | ad ignem et calef. se *Cl.*

A B C D (P) [II]. L X Δ. 1. [33]. 69. EGHKMSUVΓ.

ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ
Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ
‡ ηὕρισκον″. 56 πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ᾽
ρϟ / ς αὐτοῦ, καὶ ἶσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. 57 καί τινες
ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ᾽ αὐτοῦ, λέγοντες
w Jo. 2:19. c. 15:29. 58 ὅτι Ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι w Ἐγὼ
καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον, καὶ
§ II διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον § οἰκοδομήσω.
59 καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν. 60 καὶ
ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς † μέσον ἐπηρώτησεν τὸν
§ 33 Ἰησοῦν λέγων, Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; § τί οὗτοί σου
καταμαρτυροῦσιν; 61 ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ * οὐκ″ ‡ ἀπε-
¶ P κρίνατο οὐδέν″. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα ¶ αὐτὸν
καὶ λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ;
ρϟα / α 62 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγώ εἰμι, καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν

sacerdotes et omne concilium quaerebant adversus Iesum testimonium ut eum morti traderent, nec inveniebant:
56 multi enim testimonium falsum dicebant adversus eum, et convenientia testimonia non erant.
57 (190, 6.) Et quidam surgentes falsum testimonium ferebant adversus eum, dicentes
58 quoniam Nos audivimus eum dicentem, Ego dissolvam templum hoc manu factum, et per triduum aliud non manu factum aedificabo.
59 Et non erat conveniens testimonium illorum.
60 Et exsurgens summus sacerdos in medium interrogavit Iesum dicens, Non respondes quicquam ad ea quae tibi obiciuntur ab his?
61 Ille autem tacebat et nihil respondit. Rursum summus sacerdos interrogabat eum et dicit ei, Tu es Christus, filius benedicti?
62 (191, 1.) Iesus autem dixit illi, Ego

55. το συνεδρ.] om. το Δ.
— μαρτυριαν] ψευδομαρτυριαν A. *k*. Theb. (vid. Matt. xxvi. 59). | Contra, rel. *Orig. Int.* iii. 909d.
— εις το θανατωσαι] ἱνα θανατωσουσιν D. Latt. (vid. Matt.)
— ουκ LΔ.
— ηὑρισκον BDPL(Δ). 1. F(Wtst.) | ‡εὑρισκ. ς. AC. rel.
56. εψευδομαρτυρουν] add. (και**) ελεγον D *Gr.*
— μαρτυριαι] add. αυτων 69. *a*. Syr.Pst. Memph. Theb. | Contra, rel.
57. και τινες ABCP. rel. Vulg. rel. (Theb) | και αλλοι D. *a.(c).ff.k. Orig. Int.* iii. 909d. αλλοι Arm. | αλλοι δε 69.
— κατ᾽ αυτου λεγοντες] και ελεγον κατ᾽ αυτου D. (*c*).(*ff*). | Contra, rel. Vulg. *a*. "et dicebant" tantum *k*.
58. λεγοντος] λεγοντες VΓ. *sic*. | λαλουντος U.
— καταλυσω] καταλυω A. *Orig. Int.* iii. 909d.f. | Contra, rel. *Orig.* iv. 200b.
— τουτον] om. D *Gr. k*. | Contra, rel. Vulg. *a.c.d.* rel. *Orig.* iv. 200c. *Orig. Int.* iii. ("Dei" *ff*).
— δια τριων ἡμερων] δι᾽ ἡμ. τρ. 1. | Contra, rel. *Orig.*
— αχειροπ. οικοδομησω ABsCPII. rel. Vulg. vv. *Orig.* iv. *Orig. Int.* iii. (ανοικοδ. *Orig.*MS.) | αναστησω αχειροπ. D. *a. c*).*ff.k.*
59. ουδε] ουδ᾽ A*. 69. K.
— ισῃ post ην DL. 1. Vulg. *a.c.ff.* | Contra, A(B)CIIP. rel. vv. *Orig. Int.* (sic fuit *k*). ?ισαι B.
59. ἡ μαρτυρια] αἱ μαρτυριαι B.*Bch. a. d.ff.* | Contra, ACDIIP. rel. Vulg. *c.k.* vv. *Orig. Int.*
60. μεσον] †praem. το ς. D.1s.GsMs. Memph. | om. ABCIIPLXΔ. 69. E F *Wtst.*HKSUVΓ. *Orig.* iv. 200c.
— αποκρινει IIH.
— τι] ὁτι B. | Contra, ACDII. rel. *Orig.* iv. 200c. 387c.
— σου] σοι Γ.
61. ὁ δε BsCIIP. rel. vv. *Orig.* iv. 200c. 387c. | add. Ιησους A. (vid. Matt. xxvi. 63). | εκεινος δε D. Vulg. *c.ff.k l.*[*a*].
— εσιωπα] εσειγα D. | Contra, rel. *Orig.* iv. *bis*.
— *ουκ″ απεκρινατο ουδεν BCL. 33. Memph. (Theb.) (Goth.) Æth. *Orig.* iv. 200c. | ‡ουδεν απεκρινατο ς. AII PXΔ. 69. rel. Vulg. *c.f.ff.* Syrr.Pst.& Hcl. Arm. *Orig.* iv. 387c. [*a.k*]. | ουδεν απεκριθη D.
— παλιν ὁ αρχ.... λεγει αυτῳ] και λεγει αυτῳ ὁ αρχιερευς D. (*ff*).(*k*).[*a.c*]. | Contra, rel. Vulg. vv. (*Orig.* iv. 387c.) ‖ praem. και 1. 69. ‖ παλιν] add. ουν II. ‖ επηρωτα] -τησεν IIF *Wtst. Orig.* iv. | Contra, ABsCDP. rel. ‖ παλιν.. ..αυτον] om. *a.c.* ‖ και λεγει] λεγων 1. | εκ δευτερου και λεγει 69. | εκ δευτ. λεγων *Orig.*
— ὁ χριστος] om. Γ. *k*.
— του ευλογ.] praem. του θεου AK. Vulg.*Cl. ff.* Arm.Zoh. *Clem. Int.* 1008. (vid. Matt.) | om. BsCD. rel. *Am. a.c. ff.k.* vv. Arm.MSS. *Orig.* iv. *Orig. Int. Hil.* 912a. (h. IIP).
62. Ιησους] add. αποκριθεις D. 1. 69. G. *a.ff.*(*k*). (Arm.) *Clem. Int. Orig.* iv. 387c. | Contra, ABsCII (ut vid.) L. 33. rel. Vulg. *c.f.* vv.
— ειπεν] λεγει D. *Orig.* iv. (vid. Matt. xxvi. 64). | Contra, ABII. rel. [h. C]. ‖ add. αυτῳ D. 1. 69. G. Vulg. *a.c.f.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph.MSS. Arm. Æth. *Orig.* iv. (vid. Matt.) | Contra, AB CII. 33. rel. *k*. Memph.Schw. Theb.
— εγω ειμι] praem. συ ειπας ὁτι 69. Arm. *Orig.* iv. (vid. Matt)
— εκ δεξ. καθημ. BCDLΔ. 69. EF *Wtst.*G HKMSUVΓ. Vulg. (*a*).*l.* Goth. *Clem. Int. Orig.* iii. 715a. *Orig. Int.* iii. 911a. | ‡καθημ. εκ δεξ. ς. AIIX. 1. 33. *c.f. ff.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. (Æth.) *Orig.* iv. (vid. Matt.)
— της δυναμεως] add. Dei Vulg.*Cl.* Arm. Usc. (vid. Luc. xxii. 69). ‖ om. της D*.
— και ερχομενον] om. D *Gr.* | Contra, *Orig.* iii. iv.
— μετα] επι 1. 33. G. *a*. Syr.Pst. Theb. (vid. Matt.) | Contra, rel. Vulg. *c.f.ff. k.* Syr.Hcl.(et mg. *Graece*). Memph. rel. *Orig.* iii. iv.
63. διαρρηξας] add. ευθεως *a*. Arm. *Orig.* iv. 387c. | praem. Theb.(Woide). | om. MSS. Theb.(ap. Mingarelli). rel. .

61. dixit ei *Cl.* | dei benedicti *Cl.*

Vulg. *a. c.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.

τοῦ ἀνθρώπου ‡ἐκ δεξιῶν καθήμενον″ τῆς δυνάμεως
ρϟβ ϛ καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 63 ὁ
δὲ ἀρχιερεὺς διαῤῥήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει,
ρϟγ β Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; 64 ἠκούσατε τῆς
βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέ-
ρϟδ α κριναν αὐτὸν ‡ἔνοχον εἶναι″ θανάτου. 65 καὶ ἤρξαντό
τινες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν ‡αὐτοῦ τὸ
πρόσωπον″, καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ,
Προφήτευσον· καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν
‡ἔλαβον″.

sum: et videbitis filium hominis a dextris sedentem virtutis et venientem cum nubibus caeli. 63 (192, 6.) Summus autem sacerdos scindens vestimenta sua ait, (193, 2.) Quid adhuc desideramus testes? 64 Audistis blasphemiam: quid vobis videtur? Qui omnes condemnaverunt eum esse reum mortis. 65 (194, 1.) Et coeperunt quidam conspuere eum et velare faciem eius et colaphis eum caedere et dicere ei, Prophetiza: et ministri alapis eum caedebant.

ΜΖ′ ρϟε α ×‖Matt. 26:69-75. ‖Lu. 22:55-62. ‖Jo. 18:17, 18, 25-27.

66 ×Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου ‡κάτω ἐν τῇ αὐλῇ″, ἔρχεται
μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, 67 καὶ ἰδοῦσα τὸν
Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει, Καὶ σὺ
μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ ‡ἦσθα του Ἰησοῦ″. 68 ὁ δὲ ἠρ-
νήσατο λέγων, ‡Οὔτε″ οἶδα, ‡οὔτε″ ἐπίσταμαι ‡σὺ τί″

66 (195, 1.) Et cum esset Petrus in atrio deorsum, venit una ex ancillis summi sacerdotis, 67 et cum vidisset Petrum calefacientem se, aspiciens illum ait, Et tu cum Iesu Nazareno eras. 68 At ille negavit dicens, Neque scio neque novi quid dicas.

---

63. *τους χιτωνας*] *τον χιτωνα* S. Syr. Pst. (*τους κιτ.* B**Rl.*)
— *λεγει*] praem. *και* D. *c.ff.k.* (Contra, Vulg. *f.* rel. [*a.*])
— *εχωμεν* 69.
64. *ηκουσατε*] add. *παντες* 1. G. Theb. (Woide). Arm. | Contra, rel. Theb.ap. Mingar.
— *της βλασφημιας* BsCIILΔ. 33s. rel. | *την βλασφημιαν* AD. 1. 69. G. (vid. Matt. xxvi. 65). h. X. ‖add. *αυτου* DII. 1. G. Goth. Æth. | add. *του στοματος αυτου* 69. Syrr.(Pst.)&Hcl.mg. Theb. (Woide). Arm. (vid. Luc. xxii. 71). | *non habent* ABsCL. rel. Latt. Memph. Syr.Hcl.txt. ("quam dixit" Theb.ap. Mingar.)
— *φαινεται*] *δοκει* D. (vid. Matt.)
— *οἱ δε παντες* ABsCII. rel. vv. (h. X.) | *παντες δε* D. *c.k.* | *και παντες* 1. 69. *a.f.ff.* ("qui omnes" Vulg.)
— *αυτον*] *αυτω* D*.
— *ενοχον ειναι* BCLΔ. 33. (Syrr.Pst.& Hcl.) Goth. | ‡*ειναι ενοχον* ϛ. AX. 1. rel. (Latt.) (Memph. Theb.) Arm. | om. *ειναι* D. *ff.* [Æth.] (hiat II.)
65. *αυτῳ*] *τῳ προσωπῳ αυτου* D. *a.f.* Syr.Pst. Memph. Theb. Goth. Arm. (vid. Matt. xxvi. 67). | Contra, ABCII. rel. Vulg. *c.ff.k.* Syr.Hcl. Æth.
— *και περικαλ. αυτ. τ. προσωπ.*] om. D. *a.f.* (vid. Matt.) | Contra, rel. Vulg. *c.ff.k.* vv.
— *αυτου το προσωπον* B.*Btly.*CLΔ 33.U. (om. *το* B.*Bch.*) | ‡*το προσωπ. αυτ.* ϛ. AIIX. rel. Vulg. *c.ff.k.*
65. *κολαφιζειν*] *εκολαφιζον* D. *a.c.* | Contra, rel. Vulg. *f.*
— *λεγειν*] *ελεγον* D. *c k.* | Contra, rel. Vulg. *f.* (*και λεγειν* ad fin. ver. om. *a*).
— *αυτῳ* post *λεγειν*] om. II. 1. 69. Syr. Pst. Arm.
— *προφητευσον*] add. *νυν* 1. G. | add. *ἡμιν* F *Wtst.* *c.f.k.* | *ἡμιν χριστε* (*νυν χριστε* 69.) *τις εστιν ὁ παισας* (*πενψας* Δ.) *σε* X(Δ). 33.(69).U. Syr.Hcl. (Memph.) Theb. Arm. Æth. (vid. Matt. xxvi. 68). ‖*non habent* ABCDIIL. rel. Vulg. *ff.* Syr.Pst. Goth.
— *οἱ ὑπηρεται*] om. D. (*και οἱ ὑπηρ.* ad fin. ver. om. Æth.)
— *ελαβον* ABCIILΔKSVΓ. *ελαμβανον* D (ante *αυτον*). 1. 69. G. Syr.Hcl. Memph. | ‡*εβαλλον* ϛ. H. | *εβαλον* X. 33 *sic.* EMU.
66. *και*] om. L. | Contra, *Eus.* D.E. 121[d].
— *κατω* ante *εν τῃ αυλῃ* BCLX. 33. U[2]. Syr.Pst. Arm. Æth. | ‡*post* ϛ. AΔ. 1. rel. Vulg. *f.*(g^1).*k.* Syr.Hcl. Goth. | om. *κατω* DII. 69. *a.c.ff.* Memph. Theb. *Eus.* D.E. (vid. Matt. xxvi. 69).
— *ερχεται*] add. *προς αυτον* D. *a.c f.ff.* (*k*). *Eus.* D.E. | Contra, ABCII. rel. Vulg. vv.
— *των παιδισκων*] *παιδισκη* C. (vid. Matt.) | Contra, rel. *Eus.* D.E.
67. *τον Πετρον*] *αυτον* 1. 69. *c.* Syr.Pst. Arm. *Eus.* D.E. | Contra, rel. Vulg. *a.f.ff.k.* rel.
67. *εμβλεψασα*] *-ψας* Δ. 33. K. (Contra, *Eus.* D.E.)
— *αυτῳ*] post *λεγει* D. *c.ff.* | ante, rel. Vulg. *a.f.k.* Syr.Hcl. Theb.(Mingar.) Goth. Arm. *Eus.* D.E. (utroque loco Syr. Pst. Memph. Theb. (Woide). Æth.)
— *και συ*] om. *και* D *Gr.* | Contra, rel. *Eus.* D.E.
— *μετα του Ναζ. ησθα του Ιησου* BCL. (*μετα του* . . . . II.) | ‡*μετα του Ναζ. Ιησ. ησθα* ϛ. AX.(1. 69). rel. (*ης* 1. 69). | *μετα του Ιησ. του Ναζορηνου ησθα* D. Latt. Syrr.(Pst.)&Hcl. Goth. Arm. Æth. | *μετα Ιησου του Ναζωραιου ης* *Eus.* D.E. | *μετα του Ιησ. του Ναζωραιου ησθα* Δ. | *ησθα μετα Ιησ. του Ναζ.* 33. Memph. Theb.
68. *ηρνησατο*] add. *αυτον* M.
— *ουτε οιδα* BDL. Vulg. *c.f.* Memph. Theb. *Eus.* D.E. 121[d]. | ‡*ουκ οιδα* ϛ. ACX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (vid. Matt. xxvi. 70. Luc. xxii. 57). | hiat. II.
— *ουτε επιστ.* BC(D)LΔ. 1. 69. EGHSV. Vulg. *c.f.* *Eus.* D.E. (*ηπισσαμαι* D*). | ‡*ουδε επιστ.* ϛ. AX. rel. *a.* | *ουκ επιστ.* II. Goth. | om. *k.* Syr.Pst. (vid. Matt. et Luc.)
— *συ τι* BCLΔ. 1. 33. U. | ‡*τι συ* ϛ. AII X. rel. Goth. Arm. *Eus.* D.E. ‖om. *συ* D. Latt. (vid. Matt.)

62. sedentem a dextris virtutis dei *a.*

ABCD(II). (L)XΔ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓ. 69. αὐτον εἶπεν τοῖς παρ. ¶ II 72. καὶ [εὐθὺς] — φων. δίς

ρξ̅ς̅ α λέγεις. καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον, καὶ ἀλέκ-
τωρ ἐφώνησεν. 69 Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν
πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς ‡παρεστῶσιν″ ὅτι Οὗτος ἐξ
αὐτῶν ἐστιν. 70 ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν
πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς ἐξ
αὐτῶν ¶ εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ†. 71 ὁ δὲ ἤρξατο
ἀναθεματίζειν καὶ ‡ὀμνύναι″ ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρω-
ρξ̅ζ̅ β πον τοῦτον ὃν λέγετε. 72 καὶ *εὐθὺς″ ἐκ δευτέρου
ἀλέκτωρ ἐφώνησεν, καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος ‡τὸ
ῥῆμα ὡς″ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα
‡δὶς φωνῆσαι″, ‡τρίς με ἀπαρνήσῃ″. καὶ ἐπιβαλὼν
ἔκλαιεν.

(196, 1.) Et exiit foras ante atrium, et gallus cantavit. 69 Rursus autem cum vidisset illum ancilla, coepit dicere circumstantibus quia hic ex illis est. 70 At ille iterum negavit. Et post pusillum rursus qui adstabant dicebant Petro, Vere ex illis es: nam et Galilaeus es. 71 Ille autem coepit anathematizare et iurare quia Nescio hominem istum quem dicitis. 72 Et statim iterum gallus cantavit: (197, 2.) et recordatus est Petrus verbi quod dixerat ei Iesus, Prius quam gallus cantet bis, ter me negabis: et coepit flere.

XV. ρξ̅η̅ β 56 1 ʸΚαὶ ‡εὐθὺς″ †πρωῒ συμβούλιον ποιήσαντες
ʸ ‖ Matt. 27: 1. ‖ Lu. 23: 1. ‖ Jo. 18: 28. ρξ̅θ̅ α οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων,
καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπή-

1 (198, 2.) Et confestim mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus et scribis et universo concilio, (199, 1.) vincientes Iesum duxe-

---

68. και εξηλ.] om. και D *Gr.* (Contra, *Eus.* D.E.)
— εξω εις το προαυλιον ABsCII. rel. | εξω εις την προσαυλην D. | εις την εξω αυλην 1 *sic.* Arm. | εις την εξω προαυλην 69. | εις την εξω προαυλιν *Eus.* D.E (Gaisford). εις το εξω προαυλιον *Eus.*MS.
— και αλεκτωρ εφωνησεν ACDIIX. 33. rel. Vulg. *a.f.ff.k.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. (ap. Mingar.) Goth. Arm. Æth. *Eus.* D.E. | om. BL. *c.* Memph. (vid. Matt.) (ante και εξηλθ. Theb.ap.Woide.)
69. παλιν ηρξατο λεγειν AIIX. 33. rel. (*a.c*). Syr.Hcl. Goth. (om. παλιν M. *f*). | ηρξατο παλιν λεγειν CLΔ. | ειπεν tantum B. Memph. Theb. Æth. | (παλιν δε ειδουσα αυτον ἡ παιδισκη ὁ δε παλιν ηρνησατο και ηρξατο λεγειν D. om. postea ver. 70 ὁ δε παλιν ηρνειτο). | παλιν δε ιδουσα αυτον ἡ παιδισκη ηρξ. λεγ. Vulg. (*k*). (Syr.Pst.) Arm. *Eus.* D.E. 121ᵈ).
— τοις] αυτοις 1.
— παρεστωσιν BCIILΔK. *Eus.* D.E. | ‡παρεστηκοσιν ς. AD. rel.
— ὁτι οὑτος ABsCII. rel. Vulg. *f.k.* Vulg. Syr.Hcl. (Memph. Theb.) Goth. | ὁτι και αυτος D. ὁτι και οὑτος 69. *a.c.ff.* Syr.Pst. Arm. Æth. | οὑτος tantum *Eus.* D.E.
70. ηρνειτο ABsCIIL. 33. rel. Syr.Hcl. Memph.MS. Arm. | ηρνησατο XΔ. 1. 69. F *Wtst.*GM.(et D. ver. 69. vid. supra). Latt. Syr.Hcl. Memph.W.&Schw. Theb. Goth. *Eus.* D.E. 121ᵈ. (vid. Matt. xxvi. 72).
70. παρεστωτες ABCII. rel. *Eus.* D.E. | παρεστηκοτες D. | περιεστωτες 1. G.
— ελεγον] ειπον L. (vid. Matt. xxvi. 73). | Contra, rel. *Eus.* D.E.
— τῳ Πετρῳ] om. D. *a.* | Contra, rel. *Eus.* D.E.
— αληθως] add. και συ M. (*a*). Arm. (vid. Matt.)
— και γαρ Γαλ. ει] om. *a.* Goth.
— Γαλ. ει] †add. και ἡ λαλια σου ὁμοιαζει ς. AX. rel. (om. ἡ Δ). Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. (Æth.) | add. και ἡ λαλια σου δηλον σε ὁμοιαζει 33. *sic.* (litterae ομ supra ras.) vid. Matt. xxvi. 73. | *non habent* BCDL. 1. Vulg. *a.c.ff.g¹.k.* Memph. Theb. *Eus.* D.E.
71. ομνυναι BLXEHSUVΓ (‡ομνυειν ς. AC. rel. *Eus.* D.E. 121ᵈ). Vulg. *c.f.k.* rel. | λεγειν D. (*a*). | add. και λεγειν Arm.
— τουτον] om. D *Gr.*K. Goth.ut vid. | Contra, rel. *Eus.* D.E.
72. και ευθυς B.*Btly.*L. (κ. ευθεως B.*Bch.* D. 69. G. *Eus.* D.E. 121ᵈ). Latt. Syr. Pst. Arm. Æth. (vid. Matt. xxvi. 74). | *om. ευθυς ς. ACX. rel. Syr.Hcl. Memph. Theb. Goth.
— εκ δευτερου] om. L. *c.* (vid. Matt.) | Contra, rel. *Eus.* D.E.
— ανεμνησθη] αναμνησθεις 1. 69. G.
— το ῥημα ὡς ABCLΔ. 33. Memph. Theb. Goth. | το ῥημα ὁ DXEF *Wtst.* GHKSUVΓ. Latt. Syr.Hcl.mg. | ‡του ῥηματος οὑ ς. 69. M. | (του ῥηματος του Ιησου ειποντος ὁτι κτλ. 1. Syrr. Pst.&Hcl.txt. Arm.MSS. Æth.)
72. αυτῳ] om. D *Gr.*
— ὁ Ιησους] Ιησουν D*.
— ὁτι πριν αλ.....τρις με απαρν.] om. D. *a.*
— δις φωνησαι BC**ut vid.* *k.* Memph. Theb. | ‡φων. δις ς. AC²L. rel. Vulg. Syrr.(Pst.)&Hcl. Goth. ‖om. δις Δ. (?C*). *c.ff.g¹.l.* Æth. "ter" Arm.
— τρις με απαρν. BCLΔ. Vulg. *c.ff.k.* (Syr.Pst.) Memph. Theb. Æth. | ‡απαρν. με τρις ς. AX. rel. Syr.Hcl. Goth. Arm. (vid. Luc. xxii. 61). | (αρνηση C*ut vid.)
— και επιβαλων εκλαιεν] και ηρξατο κλαιειν D. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Arm. | Contra, MSS. Memph. (om. και 1). | et flevit Æth.
— επιβαλων] επιλαβων Δ.
— εκλαιεν] εκλαυσεν C. (vid. Matt. xxvi. 75. et Luc. xxii 62).
1. ευθυς BCLΔ. (‡ευθεως ς. ADX. rel.) Vulg. *ff.k.* Theb. vv. | om. *a.c.* Theb. Æth.
— πρωι] †praem. επι το ς. AX. rel. (Goth.) Arm. | om. BCDL. Vulg. *a. ff.k.l.* Memph. Theb. *Orig.* iv. 387ᵈ. [*a.* Æth.]
— ποιησαντες ABsXΔ. 1. 33. rel. Vulg. Memph. Goth. Arm. | εποιησαν (et add. και *ante* δησαντες) D. *a.c.ff.k.*

72. gallus iterum *Cl.*

νεγκαν καὶ παρέδωκαν †Πιλάτῳ.¶ 2 z καὶ ἐπηρώτησεν
αὐτὸν ὁ Πιλᾶτος, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;
ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ‡αὐτῷ λέγει″, Σὺ λέγεις. 3 καὶ κα-
τηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά· 4 ὁ δὲ Πιλᾶτος
πάλιν ‡ἐπηρώτα″ αὐτὸν λέγων, Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν;
ἴδε πόσα σου ‡κατηγοροῦσιν″. 5 ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι
οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλᾶτον. 6 Κατὰ
δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον, ὅνπερ ᾐτοῦντο.
7 ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν ‡στασιασ-
τῶν″ δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιή-
κεισαν. 8 καὶ ‡ἀναβὰς″ ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι
καθὼς ἀεὶ ἐποίει αὐτοῖς. 9 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἀπεκρίθη
αὐτοῖς λέγων, Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν
Ἰουδαίων; 10 ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρα-
δεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. 11 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς
ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον, ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν

Vulg. *a. c.* Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth. σ α
¶ L σα
z ‖ Matt. 27:11-31. ‖ Lu. 23: 2-25. Jo. 18:33. δ
4. ἐπηρώτησεν
σβ β
6. ὃν παρητοῦντο
σγ δ
8. ἀναβοήσας
σδ α

runt et tradiderunt Pilato. 2 (200, 1.) Et interrogavit eum Pilatus, Tu es rex Iudaeorum? At ille respondens ait illi, Tu dicis. 3 (201, 4.) Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. 4 Pilatus autem rursum interrogavit eum dicens, Non respondis quicquam? vide in quantis te accusant. 5 Iesus autem amplius nihil respondit, ita ut miraretur Pilatus. 6 (202, 2.) Per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex vinctis quemcumque petissent. 7 (203, 4.) Erat autem qui dicebatur Barabbas, qui cum seditiosis erat vinctus, qui in seditione fecerat homicidium. 8 Et cum ascendisset turba, coepit rogare sicut semper faciebat illis. 9 Pilatus autem respondit eis et dixit, Vultis dimittam vobis regem Iudaeorum? 10 Sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum summi sacerdotes. 11 (204, 1.) Pontifices autem concitaverunt turbam ut magis Barab-

Syrr.Pst.(&Hcl.) Theb. Æth. *Orig.* iv. | ἑτοιμασαντες CL.
1. πρεσβ. και γραμμ. AB(D). rel. vv. (Theb.ap.Woide). (*Orig.* iv.) | γραμμ. και πρεσβ. C. Theb.ap.Mingar. (add. των ante γραμμ. D. Memph. Theb. *Orig.* iv.)
— απηνεγκαν ABsLX(*ut vid.*)Δ. 33. rel. (Memph. Theb.) Arm. | απηγαγον CD. 1. G. Latt. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. *Orig.* iv. (vid. Matt. xxvii. 2). ‖ add. εις την αυλην D. *a.c.ff.k.* *Orig.* iv. | Contra, rel. Vulg. vv.
— παρεδωκαν] add. αυτον 69.
— Πιλατῳ] †praem. τῳ ς. A. rel. | om. BCDLΔ. 1. *Orig.* iv. (h. X).
2. επιρωτησαν Δ*. (-σεν Δ²).
— Πιλατος] add. λεγων 69. *c.k.* (vid. Luc. xxiii. 3). | Contra, Vulg. *a.f.* rel.
— ὁ δε] και D. *a.*
— αυτῳ λεγει B.*Btly.Blc.*D *Gr.* 1ᵀ. Memph. (Arm.) αυτῳ....C(? λεγει) | λεγει αυτῳ 1ᴿ. V. Vulg. | αυτῳ λεγων B.*Bch.* ("respondit dicens" Theb.ap. Mingar. "res. ei dicens" ap.Woide). | αυτῳ ειπεν C.ap.Wtst. | ‡ειπεν αυτῳ ς. AX *ut vid.* rel. *d.* Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Æth. [*a.c.ff.k*].
3. κατηγορουν] -ρουσιν D *Gr.* (Contra, *Orig.* iv. 387ᵈ).
— αυτου] αυτω 69.
— πολλα] add. αυτος δε ουδεν απεκρινατο Δ. 33. 69. U. *a.c.* Syr.Hcl. Theb. (ap.Mingar.) Arm. Æth. *Orig.* iv. (vid. Luc. xxiii. 9. et Matt. xxvii. 12). | non habent ABCDX (e spat.). rel. Vulg. *ff.k.* Syr.Pst. Memph. Theb.(ap. Woide). Goth.
4. παλιν ante επηρ. ABsXΔ. 1. 33. rel. Vulg. *a.c.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb.(ap.Woide). Goth. Arm. | post αυτον CD. *k.* Theb.(ap.Mingar.) Æth. | ante Πιλατος *ff.* | om. U.
— επηρωτα B. 33. 69. U. *a.k.* Syr.Hcl. mg. | ‡επηρωτησεν ς. ACDX. rel. Vulg. *c.ff.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. rel.
— ουδεν] om. B*Rl.*
— ιδε] ιδοι (? -ου) Δ.
— κατηγορουσιν BCD. 1. Latt. Memph. Æth. *Orig. Int.* iii. 917ᶜ. | ‡καταμαρτυρουσιν ς. AX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Arm. (vid. Matt. xxvii. 13).
5. απεκριθη] -νατο 1. 69. G.
6. ἑορτην] praem. την D.
— απελυεν] ειωθει ὁ ἡγεμων απολυειν 69. (vid. Matt. xxvii. 15). "solebat dimittere" Vulg. *a (c).ff.l.* "consueverat dimittere" *k.* (Syr.Pst.) | (αυτοις] -τους V.
— ὁνπερ ητουντο B²*Rl.*CX. 1. 33. rel. | ὁν παρητουντο AB**Rl.* (ὁν.περητ. Δ.) | ὁν ητουντο 1. | ὁν αν ητ. D. 69. G. | (ητουτο E*).
7. ην δε] add. τοτε 69. Theb.ap.Woide. (Contra, ap.Mingar.) (mox Βαβαρραβας Δ).
— στασιαστων B.*Btly.Blc.*CD. 1. 69. K. Theb. ϲⲧⲁϲⲓⲁⲍⲉ (στασιωτων B.*Bch.*) | ‡συστασιαστων ς. AX. rel.
— φονον] post πεποιηκεισαν D. Vulg. *c.k.* Theb. | Contra, rel. *a.* Memph. rel.
7. πεποιηκεισαν ABsD. rel. | επεποιηκεισαν C*(fort.)F *Wtst.* | πεποιηκασαν Γ.
8. αναβας BD. Vulg. *a.c.ff.l.* Memph. Theb. Goth. (om. *k*). | ‡αναβοησας ς. ACX. rel. Syrr.Pst.&Hcl. (Arm.) utr.q. Æth. ‖ add. ὁλος D. *a.(k).* Goth.
— αιτεισθαι] add. αυτον D. *k.*
— καθως αει] om. αει Δ. | sicut consueverat per diem festum *c.* quot faciebat in singulis diebus festis *k.* | Contra, MSS. vv.
9. απεκριθη] -νατο 33. | αποκριθεις D. *a.ff.* (et mox λεγει). | Contra, Vulg. *c.k.* rel.
— αυτοις λεγων] om. λεγων M. | λεγει αυτοις D.
— ὑμιν] om. D. *ff.*
10. εγινωσκεν BsCXΔ. 33. rel. | επεγεινωσκεν AK. | ηδει D. 1. 69. (vid. Matt. xxvii. 18).
— παραδεδωκεισαν BsC. 33. rel. Vulg. *d.* | παρεδωκεισαν AXΔ(E)GV. | παρεδωκαν D *Gr.* 1. 69. H. *a.c.ff.* (vid. Matt. xxvii. 18). tradebant *k.*
— οἱ αρχιερεις] om. B. 1. (*k*). Memph. (vid. Matt.) | Contra, ACD. rel. vv.
11. ανεσεισαν ABsC. rel. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Goth. Æth. | επεισαν D. *a.c.ff.k.* Theb. Arm. (vid. Matt. xxvii. 20).
— τον οχλον] τῳ οχλῳ D* *Gr.*
— τον Βαρ.] om. τον D.

4. respondes *Cl.* | 6. solebat dimittere *Cl.*

A B C D [P]. [L] X Δ. 1. 33. 69. E[F]GHKMSUVΓ.

σε / α — ἀπολύσῃ αὐτοῖς. 12 ὁ δὲ Πιλᾶτος ‡πάλιν ἀποκριθεὶς″
‡ἔλεγεν″ αὐτοῖς, Τί οὖν [θέλετε] ποιήσω † *τὸν″ βα-
12. ποιήσω [ὃν λέγετε] — σιλέα τῶν Ἰουδαίων; 13 οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν, Σταύ-
ρωσον αὐτόν. 14 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἔλεγεν αὐτοῖς, Τί γὰρ
14. κακὸν ἐποίησεν; — ‡ἐποίησεν κακὸν″; οἱ δὲ ‡περισσῶς″ ἔκραξαν, Σταύ-
— ἔκραζον — σϛ / α — ρωσον αὐτόν. 15 ὁ δὲ Πιλᾶτος ¶ βουλόμενος τῷ ὄχλῳ
¶ a — τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραβ-
§ F — βᾶν· § καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν, φραγελλώσας ἵνα
σταυρωθῇ.

σζ / δ — 57 16 Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς
αὐλῆς, ὅ ἐστιν πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην
τὴν σπεῖραν, 17 καὶ ‡ἐνδιδύσκουσιν″ αὐτὸν πορφύραν,
καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφα-
18. ὁ βασιλεὺς — νον, 18 καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν, Χαῖρε βα-
σιλεῦ τῶν Ἰουδαίων· 19 καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν
§ P — κεφαλὴν καλάμῳ, καὶ ἐνέπτυον § αὐτῷ, καὶ τιθέντες
ση / ϛ — τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. 20 καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν
αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν

ban dimitteret eis. 12 (205, 1.) Pilatus autem iterum respondens ait illis, Quid ergo vultis faciam regi Iudaeorum? 13 At illi iterum clamaverunt, Crucifige eum. 14 Pilatus vero dicebat eis, Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant, Crucifige eum. 15 (206, 1.) Pilatus autem volens populo satisfacere dimisit illis Barabban, et tradidit Iesum flagellis caesum ut crucifigeretur.

16 (207, 4.) Milites autem duxerunt eum in atrium praetorii, et convocant totam cohortem, 17 et induunt eum purpura, et inponunt ei plectentes spineam coronam, 18 et coeperunt salutare eum, Have rex Iudaeorum: 19 et percutiebant caput eius harundine et conspuebant eum, et ponentes genua adorabant eum. 20 (208, 6.) Et postquam inluserunt ei, exuerunt illum purpura et induerunt eum ves-

---

11. μαλλον] om. Theb. Arm. Æth.
— απολυσει XΗΓ.
12. παλιν αποκριθεις BC. 33. Vulg.(c).l. Syr.Hcl. (Theb.) Goth. Æth. | ‡αποκρ. παλιν ϛ. AX. rel. (a). Arm. | om. Syr.Pst. | om. παλιν DΓ. ff.k. Memph.
— ελεγεν BC. Syr.Hcl. | λεγει Γ. Vulg. ff. | ‡ειπεν ϛ. AD. rel. (a).k. Syr.Pst. Goth. [c].
— θελετε ADX. rel. Latt. Syrr.Pst.& Hcl. Goth. Arm. Æth. (vid. Matt. xxvii. 21). | om. BCΔ. 1. 33. 69. Memph. Theb. (vid. Matt. xxvii. 22).
— ποιησω] †add. ὁν λεγετε ϛ. CXΔ. 33. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Æth. | add. λεγετε B. | om. AD. 1. 69. Latt. Theb. Arm.
— τον βασιλεα ABCΔ. 1. 69. Arm. | *om. τον ϛ. X. rel. Goth. | τῳ βασιλει D. (om. τῳ D*).
13. παλιν] om. a.c.ff. | Contra, Vulg. k. rel.
— εκραξαν ABsC. rel. Syr.Pst. vv. (ante παλιν D). | εκραζον 1. 69. G. Syr.Hcl. Arm. (vid. Matt. xxvii. 23).
— σταυρωσον] praem. λεγοντες ADKM. a.c.ff. Theb.(ap.Woide). Æth. (vid. Matt.) | praem. ανασειομενοι ὑπο των αρχιερεων και ελεγον 69. G. Syr.Hcl. mg. (Arm. sed om. και ελεγ.) | non addunt BCXΔ. 1. 33. rel. Vulg. k. Syrr.Pst.&Hcl.(txt.) Memph. Theb. (ap.Mingar.) Goth.
14. εποιησεν κακον BCΔ. | ‡κακον εποιησεν ϛ. ADX. rel. vv. (vid. Matt. xxvii. 23).
— περισσως ABCDΔ. 1. 33. 69. GHKM. | ‡περισσοτερως ϛ. X. rel.
— εκραξαν BCX. 33. rel. (εκραζαν Δ ap Rettig.) Syr.Hcl. Goth. Æth. | εκραζον AD. 1. 69. GKM. Vulg. a.c. ff.k. Syr.Pst. Arm. (vid. Matt.)
15. Πιλατος] add. ελεγεν αυτοις 69*. (vid. ver. 14).
— βουλομενος τῳ οχλῳ το ἱκανον ποιησαι A(B)XΔ. 1. 33. 69. rel. (ποιειν B). Vulg. a.c. Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. | βουλ. ποιησαι το ἱκ. τῳ οχλῳ C. Syr. Pst. Memph. Theb. | om. D. ff.k. (vid. Matt. xxvii. 26. Luc. xxiii. 24, 25).
— και παρεδ. ACX. rel. Vulg. a.c. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. Æth. | παρεδ. δε B. Memph. | (τον δε Ιησ. φραγελλ. παρεδ. D. Theb. φλαγελλ. D*).
16. αυτον] τον Ιησουν C³. c.
— εσω της αυλης ABsC*X. 33. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Æth. | εσω εις την αυλην D. 1. 69. Prag. g². Memph. Arm. (vid. cap. xiv. 54). | εις την αυλην C³M. Vulg. c.ff.l. (om. k). | ἑξω της αυλ. Δ. ‖add. του Καιαφα M.
— πραιτωριον] praem. το U. (ὁ εστιν πραιτωριον] "praetorii" Vulg. c.ff.l. Memph. (Æth.) "in praetorium" k. "praetorium" g². | Contra, MSS. Syrr. Pst.&Hcl. Theb. Goth. "ubi erat praet." Arm.
16. συγκαλουσιν] καλουσιν D Gr.
17. ενδιδυσκουσιν BC(D)Δ. 1. 69. F. (ενδυδισκ. D). | ‡ενδυουσιν ϛ. AX. rel.
— πορφυραν] praem. χλαμυδα κοκκινην και 69. Syr.Hier. Arm. (eadem om. και pro πορφ. Theb.) vid. Matt. xxvii. 28.
— περιτιθεασιν ABsC. rel. | περιτιθουσιν 69. | επιτιθεασιν D. Vulg. c.ff.k. (vid. Matt. xxvii. 29).
— πλεξαντες] om. D.
— ακανθινον στεφανον] στεφανον εξ ακανθων 1. k.
18. ηρξαντο] ηρξατο E*.
— ασπαζεσθαι] post αυτον Δ.
— αυτον] add. και λεγειν C². 33. U. (c). Arm. add. λεγοντες M. | Contra, ABC*D. rel. vv.
— βασιλευ BDX. 1. MSsV. (vid. Matt. xxvii. 29). | ὁ βασιλευς ACΔ. 33. 69. EFGHKUΓ. (vid. Joh. xix. 3).
— των] αυτων 69*.
19. αυτου την κεφαλην ABs. rel. vv. | την κεφ. αυτ. C. Vulg. | (αυτον καλαμῳ εις την κεφαλην D. c.ff.k. (Theb.))
— και ενεπτυον αυτῳ] om. U. ‖ενεπτυσαν C*ut vid.(corr.²).

14. dicebat illis Cl.

Vulg. (a). c. Syrr. P. H. Memph. Theb. Goth. Arm. Æth.
§ L

σθ α αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια· § καὶ ἐξάγουσιν αὐτόν, ἵνα
‡ σταυρώσουσιν" αὐτόν. 21 καὶ ἀγγαρεύουσιν παρ-
άγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον ἐρχόμενον ‡ἀπὸ" ἀγροῦ,
τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ.

a || Matt. 27:33-56. || Lu. 23:26, etc. || Jo. 19:18, etc.

σι α 22 a Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ *[τὸν]" Γολγοθὰ τό-
πον, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, Κρανίου τόπος. 23 καὶ
σια δ ἐδίδουν αὐτῷ † ἐσμυρνισμένον οἶνον· ‡ ὃς δὲ" οὐκ
ἔλαβεν.

22. μεθερμηνευόμενος
23. ὁ δὲ

σιβ α 58 24 καὶ ‡ σταυροῦσιν" αὐτὸν * καὶ" ‡ διαμερίζονται"
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτά, τίς τί
σιγ ι ἄρῃ. 25 ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.
σιδ α 26 καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη,
Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 27 καὶ σὺν αὐτῷ σταυ-
σιε α ροῦσιν δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύ-
σις η μων αὐτοῦ. 28 [καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα,
b Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη.] 29 Καὶ οἱ παραπορευό-
σιζ ς μενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς

b Es. 53:12.

timentis suis, et educunt illum ut crucifigerent eum. 21 (209, 1.) Et angariaverunt praetereuntem quempiam, Simonem Cyreneum, venientem de villa, patrem Alexandri et Rufi, ut tolleret crucem eius.

22 (210, 1.) Et perducunt illum in Golgotha locum, quod est interpretatum calvariae locus. 23 (211, 4.) Et dabant ei bibere murratum vinum, et non accepit.

24 (212, 1.) Et crucifigentes eum diviserunt vestimenta eius, mittentes sortem super eis, quis quid tolleret. 25 (213, 10.) Erat autem hora tertia et crucifixerunt eum. 26 (214, 1.) Et erat titulus causae eius inscriptus, Rex Iudaeorum. 27 (215, 1.) Et cum eo crucifigunt duo latrones, unum a dextris et alium a sinistris eius. 28 (216, 8.) Et adimpleta est scriptura quae dicit, Et cum iniquis reputatus est. 29 (217, 6.) Et praetereuntes blasphemabant eum, moventes ca-

---

19. και τιθ. τα γον. προσεκ αυτ.] om. D. k. | bis G. (προσεκυνουσιν 2°).
20. και ὁτε] om. και 69.
— ενεπαιξαν αυτῳ] om. D.
— πορφυραν] χλαμυδα 1. (vid. Matt. xxvii. 31). | praem. την χλαμυδα και 69. Syr.Hier. (Theb.) Arm.
— τα ἰδια APX. 1. 33. 69. rel. | αυτου BCΔ. (vid. Matt.) | om. D Gr.
— και εξαγ. αυτ. ἱνα σταυρ. αυτ.] om. Syr.Hcl.
— εξαγουσιν BCDP. rel. Vulg. k. rel. | αγουσιν A. (c.ff).
— ἱνα σταυρ. αυτ.] om. B. | ὡστε σταυρωσαι (om. αυτον) 1.
— σταυρωσουσιν ACDPLΔ. 33. | ‡-σωσιν ς. X. rel.
— αυτον] om. D. 1. ff.k. | Contra, ACP. rel. Vulg. c. vv.
21. εγγαρ. B*Rl.
— παραγοντα τινα Σιμ.] τον Σιμ. παραγ. τον D. (ff). | Contra, rel. Vulg. (c.k). || τινα post Σιμωνα 1. (c).
— απο Bs.Btly.DX. 1. | ‡ απ' ς. ACP. rel. | (ακρου A).
— ἱνα αρῃ τ. στ. αυτ.] om. M*. | (αρει H).
22. φερουσιν ABCP. 33. rel. k. | αγουσιν D. 69. Vulg. c.ff.l. vv. ut vid.
— επι] εις 69. (vid. Matt. xxvii. 33. Joh. xix. 17). || add. τον BC²LΔ. 33. 69. F. | *om. ς. AC*DPX. 1. rel.
— Γολγοθα ABCDPX. 1. 33. 69. EsH Ss. vv. | -θαν LΔFGKMUVΓ.
22. τοπον] ante Γολγ. D. (om. c).
— μεθερμηνευομενον CDPLΔ. rel. | -νος AB.
23. εδιδον E.
— αυτῳ] † add. πιειν ς. AC²(D)P. rel. Vulg. c.ff.k. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Goth. Æth. (vid. Matt. xxvii. 34). πειν D. | om. BC*LΔ. Memph. Arm.
— ὁς δε B. 33. Γ* ut vid. (‡ ὁ δε ς. ACP. rel.) vv. | και D. 1. Vulg. c.ff.k. vid. Matt. ("sed" Æth.) || add. γευσαμενος 1. G. (vid. Matt.)
24. σταυρουσιν αυτον και B(L. om. και). c.ff.k. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ σταυρωσαντες αυτον ς. et * om. και ς. ACDP. rel. Vulg. (Syrr.Pst.&Hcl. ut vid.) Goth. (vid. Matt. xxvii. 35).
— διαμεριζονται ABCDLXΔ. 1. 33. EFGHKMSUV. | διεμεριζοντο 69. | δ..μεριζον.... P ap.Knittel. | ‡ διεμεριζον ς. Γs.
— βαλλοντες] βαλοντες LKMV. Arm.
— τις τι αρῃ] om. D. ff.(ap.Blan.)k. (vid. Matt.) | Contra, rel. Vulg. c. vv. | (αρει XH).
25. δε] om. F. Memph.MSS.
— ὡρα τριτη BsC³DPXΔ. rel. vv. (ὡρα· γ D). | τριτη ὡρα AC*K. | "hora sexta" Syr.Hcl.mg. Æth. (vid. Joh. xix. 14).
— και εστ.] ὁτε εστ. 69.
— εσταυρωσαν] εφυλασσον D. ff.k. (confer ετηρουν Matt. xxvii. 36). | Contra, rel. Vulg. c. rel.
26. και ην ἡ] ην δε D. k. (Theb.) vid. Luc. xxiii. 38. (ἡ δε D. e corr.) | Contra, rel. Vulg. c.ff. (om. ἡ Δ).
— ὁ βασ.] praem. οὑτος εστιν D. (Syr. Hcl.) Goth. (vid. Matt. xxvii. 37. et Luc.) | praem. Jesus c.
— Ιουδαιων] add. οὑτος 33.
27. συν αυτῳ] om. Δ.
— σταυρουσιν ACP. rel. Vulg. vv. | εσταυρωσαν B. c.d.ff.k. Goth. (vid. Luc. xxiii. 33. Joh. xix. 18). | συνσταυρουσιν Δ. | σταυρουνται D(seq. β̄ λησται*). vid. Matt. xxvii. 38.
— δεξιων] add. "nomine Zoathan." c, et add. "nomine Chammatha" post ευων. αυτου.
— αυτου] om. DC³. 1. c.ff.k. (Contra, Vulg. rel)
28. om. ver. ABCDXΔ(cum obel.)(M cum ast.) k. Theb. (vid. Matt. xxvii. 28). | Contra, PL. 1. 33. 69. rel. Vulg. c.ff.g¹. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Goth. Arm. Æth. Eus. in Canone. vid. Luc. xxii. 37. quo ut videtur spectat Orig. i. 420ᶜ.
— λεγουσα] add. το V.
— γραφη] φωνη H.
29. παραπορευομενοι] παραγοντες D Gr. Eus. D.E. 498ᵈ. | Contra, ABsCP. rel.

---

27. duos Cl. | 28. impleta Cl.

A B C D (P). L X Δ. 1. 33. 69. E(F)GHKMSUVΓ.

αὐτῶν καὶ λέγοντες, Οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ
‡ οἰκοδομῶν † τρισὶν ἡμέραις″, 30 σῶσον σεαυτὸν ‡ κα-
σιη β ταβὰς″ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 31 ὁμοίως † καὶ οἱ ἀρχιερεῖς
ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων
ἔλεγον, Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι·
32. [τοῦ] Ἰσρ. 32 ὁ χριστὸς ὁ βασιλεὺς † Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ
σιθ β τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. καὶ οἱ
¶ Theb. σκ β συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ¶ ὠνείδιζον αὐτόν. 33 ‡ καὶ γενο-
μένης″ ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν
34. τῇ ὥρᾳ τῇ ἐν. ς σκα ἕως ὥρας ‡ ἐνάτης″. 34 καὶ ‡ τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ″ ἐβόησεν
c Psa. 22(21):1. ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ †, c Ἐλωΐ Ἐλωΐ, ‡ λαμὰ″ ‡ σα-
βαχθανεί″; ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, Ὁ θεός μου ὁ
θεός μου, εἰς τί ‡ ἐγκατέλιπές με″; 35 καί τινες τῶν
παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον, ‡ Ἴδε″, Ἡλίαν φω-
¶ P σκβ β νεῖ.¶ 36 δραμὼν δέ ‡ τις″ [καὶ] γεμίσας σπόγγον ὄξους,

pita sua et dicentes, Va qui destruit templum et in tribus diebus aedificat: 30 salvum fac temet ipsum descendens de cruce. 31 (218, 2.) Similiter et summi sacerdotes ludentes ad alterutrum cum scribis dicebant, Alios salvos fecit, se ipsum non potest salvum facere. 32 Christus rex Israhel descendat nunc de cruce, ut videamus et credamus. (219, 2.) Et qui cum eo crucifixi erant conviciabantur ei. 33 (220, 2.) Et facta hora sexta tenebrae factae sunt per totam terram usque in horam nonam. 34 (221, 6.) Et hora nona exclamavit Iesus voce magna dicens, Heloi heloi lama sabacthani, quod est interpretatum Deus meus Deus meus, ut quid dereliquisti me? 35 Et quidam de circumstantibus audientes dicebant, Ecce Heliam vocat. 36 (222, 2.) Currens autem unus et implens spongiam aceto cir-

29. *αυτων*] om. D *k.* | Contra, rel. *Eus.* D.E.
— *ουα St. Elz.* ABCDPL²X. 1. 33. 69. E FsGHKMSsUVsΓ. Vulg. *c.ff.* vv. | *ουαι ed. Mill. Eus.* D.E. | om. L*Δ*Gr.*
— *οικοδομων*] ante *τρισ. ἡμερ.* BDL. *c.k.* Syr.Pst. Memph. Theb. | ‡post *ἡμερ.* ς. ACPX. rel. Vulg. *ff.* Syr.Hcl. Goth. Arm. Æth. *Eus.* D.E. (vid. Matt. xxvii. 40). ‖add. *αυτον Eus.* D.E.
— *τρισιν*] †praem. *εν* ς. BXΔ. rel. Vulg. *d.ff. Eus.* D.E. (vid. Matt.) | *om.* ACD*Gr.*PV. *c.* Theb. (triduo *k*).
30. *καταβας* BD*Gr.*LΔ. Vulg. *k.* Memph. | ‡*και καταβα* ς. AC. rel. *c.d.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. (Theb. om. *και*). Goth. Arm. Æth. | *και καταβηθι* P. 1. *Eus.* D.E. 498[d]. (vid. Matt. xxvii. 40).
31. *ὁμοιως*] om. D. *c.ff.k.* | Contra, rel. Vulg. *Eus.* D.E. ‖†add. *δε* ς. BsC³. 33. M². Theb. (vid. Matt. xxvii. 41). | om. AC*DPLXΔ 1. 69. EFGHKM*SUVΓ. Vulg. *c.ff.k.l.* Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Goth. Arm. *Eus.* D.E. [Æth.]
— *προς αλληλους*] om. 69. *c.k.* (vid. Matt.) | *εις αλλ.* D. *Eus.* D.E.
32. *Ισραηλ*] †praem. *του* ς. ACP. rel. Memph. Theb. *Eus.* D.E. | om. BDLΔ. 1. 69. K (vid. Matt. xxvii. 42).
— *καταβατω νυν*] *καταβα* L. | Contra, *Eus.* D.E.
— *πιστευσωμεν*] add. *αυτῳ* C³DP. 1. 69. FGHMV(add.¹)Γ. *c.ff.k.l.* Syr.Pst. Theb. Arm. Æth. *Eus.* D.E. (vid. Matt.) | om. ABC*LXΔ. 33. EKSsUV*. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Goth.

32. *αυτῳ*] om. D. ‖praem. *συν* BL. (vid. Matt.) | om. ACP(ut vid. e spat.)XΔ. rel.
— *αυτον*] *αυτῳ* 1.
33. *και γενομενης* BDLΔ. 1. 33. 69. GMS. Vulg. *c.ff.* Syr.Pst. Memph. Goth. [Syr.Hcl.] | ‡*γενομενης δε* ς. ACP. rel. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 56[e]. *Eus.* D.E. 492[b].
— *εκτης*] *εξα εκτης* Δ. (sexta Lat.) | Γ̄ D* ap. Wtst., sed ap. Kipling duplex Γ̄ i.e. *ἑκτης*.
— *εφ' ὁλην την γην*] *εφ' ὁλης της γης* D. *Eus.* D.E. 492[b]. | Contra, ABsCP. rel.
— *ενατης* ACPLΔ. 1. 33. 69. EFGHK MUV. *Eus.* D.E. | ‡*εννατης* ς. Bs SsΓ. (h. X. θ̄ D).
34. *τῃ εν. ὡρᾳ* BD*Gr.*L. 1. 69. F. *c.* Syr. Pst. Goth. Æth. *Eus.* D.E. | ‡*τῃ ὡρᾳ τῃ εν.* ς. ACPX *sic.* Δ. 33. rel. Vulg. *d.ff.* Syr.Hcl. Memph. Arm. ‖*ενατῃ* MSS. qui habent *ενατης* ver. 33. et D. | ‡*εννατῃ* ς. BsX *sic.* SsΓ.
— *εβοησεν* ABsCP. rel. *Eus.* D.E. | *ανεβοησεν* M. | *εφωνησεν* D.
— *ὁ Ιησους*] om. D. *k.* | Contra, rel. *Eus.* D.E.
— *μεγαλῃ*] †add. *λεγων* ς. ACP. rel. Vulg. *c.* Syr.Pst. Goth. Arm. (Æth.) vid. Matt. xxvii. 46. | om. BDL. *ff.k.* Memph.
— *ελωι ελωι* ABCP. rel. Vulg. *ff.*(*g¹.l*). Syr.Hcl. Memph. Goth. Æth. (Heloi heloi *Am. Prag. g¹.l*). | *ηλει ηλει* D. (*c*). Arm. *Eus.* D.E. ("Il, il," Syr.Pst.) vid. Matt. xxvii. 46.

34. *λαμα* BD. 1. *Am. ff.* Arm. *Eus.* D.E. | *λεμα* CLΔ. *c.g².l.* (Memph.) | *λιμα* APX. 33. 69. KMUΓ. Syr.Hcl. Goth. | *λειμα* EFGHSV. | ‡*λαμμα* ς. Vulg. *Cl.* Æth. (lemono Syr.Pst.)
— *σαβαχθανει* C. 1. GH. | ‡*σαβαχθανι* ς. LΔ. 33. 69. rel. Vulg. *c.*(*g²*). Memph. Arm. Æth. (Syrr.Pst.&Hcl. habent hanc vel priorem lectionem). | *σαβαχ....* PX. | *σιβακθανει* A. Goth. | *ζαβαφθανει* B. | *ζαφθανει* D. | (lazapmathani *ff* ap. Sabat. lamasapthani *ff* ap. Blan.)
— *μου* 1°] om. AΔ. 1. 69. EFGKΓ. *Eus.* D.E. (vid. *Just.* Tr. 99). | Contra, BC DP. 33. rel. vv. *Iren.* 38. *Graece* (qui hunc locum potius quam Matt. spectat).
— *ὁ θεος μου* 2°] om. B. *Iren.* 38. *Gr.* | Contra, ACDP. rel. vv. *Eus.* D.E. *Iren.* 38. *Lat.*
— *με* post *εγκατ.* B(D)L. Vulg. *ff.* Memph. *Iren.* 38. *Gr. Eus.* D.E. | ‡ante ς. AC. rel. Goth. (vid. Matt.)
— *εγκατελιπες* ABCΔ. rel. | *εγκατελιπας* 33. | *εγκατελειπες* LEG. | *εγκατελειπας* K. | *ωνειδισας με* D*Gr.* (*c.i*). (hiant PX).
35. *και τινες.... ακουσαντες*] om. Δ.
— *παρεστηκοτων* CLΔ. 1. 69. rel. (*παρε...* P. *παρεσ....* X). | *παρεστωτων* D. 33. U. | *ἑστηκοτων* B. | *εκει ἑστηκοτων* A. (vid. Matt. xxvii. 47). circumstantibus Vulg. *c.* ‖*παρεστ. ακουσαντες*] *ακουσαντων Eus.* D.E.
— *ακουσαντες*] om. C.

29. Vah qui destruis templum dei *Cl.* | reaedificas *Cl.* | 31. illudentes *Cl.* | 34. Eloi Eloi lamma *Cl.*

Vulg. *c.* Syrr. P. H. Memph.(Theb.) Goth. Arm. Æth.

¶ F

39. υἱὸς θεοῦ ἦν

40. [καὶ] Μαρία ἡ Μαγδ.

41. [αἳ] καὶ ὅτε

ΜΗ′

b ‖Matt. 27:57-61. *a* ‖Lu. 23:50-55. ‖Jo. 19:38-42.

42. πρὸ σάβ.

περιθεὶς † καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτὸν λέγων, ″Ἄφετε,
σκγ ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλίας καθελεῖν αὐτόν. 37 ὁ δὲ
α Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν.
σκδ 59 38 Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς
β σκε δύο ‡ ἀπ᾽″ ἄνωθεν ἕως κάτω. 39 ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ¶
β ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως [κράξας]
ἐξέπνευσεν, εἶπεν, Ἀληθῶς ‡ οὗτος ὁ ἄνθρωπος″ υἱὸς
σκϛ ἦν θεοῦ. 40 ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν
ϛ θεωροῦσαι, ἐν αἷς [ἦν] καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ
Μαρία [ἡ] † Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ ‡ Ἰωσῆτος″
μήτηρ καὶ Σαλώμη, 41 αἳ [καὶ] ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλι-
λαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι
πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.
σκζ 60 42 b Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρα-
σκευή, ὅ ἐστιν ‡ πρὸς σάββατον″, 43 ‡ ἐλθὼν″ Ἰωσὴφ

cumponensque calamo potum dabat ei dicens, Sinite videamus si veniat Helias ad deponendum eum. 37 (223, 1.) Iesus autem emissa voce magna exspiravit.

38 (224, 2.) Et velum templi scissum est in duo a sursum usque deorsum. 39 (225, 2.) Videns autem centurio qui ex adverso stabat quia sic clamans exspirasset ait, Vere homo hic filius dei erat. 40 (226, 6.) Erant autem et mulieres de longe aspicientes, inter quas et Maria Magdalene, et Maria Iacobi minoris et Ioseph mater, et Salome, 41 et cum esset in Galilaea sequebantur eum et ministrabant ei, et aliae multae quae simul cum eo ascenderant Hierosolymam.

42 (227, 1.) Et cum iam sero esset factum, quia erat parasceve, quod est ante sabbatum, 43 venit Ioseph ab Arimathia

35. ιδε BLΔ. 1. 33. 69. FU. | ‡ιδου ϛ. AP. rel. (hiat X). | om. D. *Tol.* Syr. Pst. *c.* *Eus.* D.E. (Contra, Vulg. *ff.* Syr.Hcl.) | ὁτι C. Arm. (vid. Matt.) | ὁτι ιδου K.
— φωνει] add. οὑτος D. *c.ff.* (vid. Matt.) | Contra, rel. Vulg.
36. δραμων δε] και δραμων D. 1. *c.ff.* (Æth.) | Contra, rel. Vulg. ‖δραμων .... γεμισας] και δραμοντες εγεμισαν 69.
— τις BLΔ. Æth. | ‡εἱς ϛ. ACD. rel. Vulg. *c.ff.* Goth. (vid. Matt. xxvii. 48). vv. ancc.
— και ACDΔ. rel. Vulg. Syr.Pst. Goth. Arm. Æth. | om. BL. *c.ff.* Syr.Hcl. Memph.
— γεμισας] πλησας D. (vid. Matt.) *tunc* σφογγον D.
— περιθεις] περιθεντες 69. | επιθεις D. ‖praem. και 1. 69. (om. seq. τε). V. (*ff*). vid. Matt. ‖†add. τε ϛ. ACXV. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | om. BDL. 1(vid. supra). 33. 69(supra). Memph. Goth.
— εποτιζεν αυτον λεγων] om. D *Gr.* | Ctra., rel. | εποτιζον αυτον λεγοντες 69.
— αφετε] αφες D. 1. 69. V. *c.i*(ap.Gb.). Arm.Zoh. (vid. Matt. xxvii. 49). | Contra, rel. Vulg. *i*(ap.Blan.). Arm.Usc. rel. [*ff*].
— καθελειν] praem. σωσον (i.e. -σων) και 69.
38. δυο] add. μερη D. *c.*
— απ᾽ BDLX(ut vid.). 69. | ‡απο ϛ. AC. rel.
— κατωθεν 69*.
39. εξ εναντιας αυτου ABsC. rel. (Vulg.) *c.ff.* Syr.Hcl. rel. | αυτῳ tantum 1. Syr.Pst. | εκει D. *i*(Gb.). *Orig. Int.* iii. 928f. | om. Arm. *i*(Blan.).
— ὁτι οὑτως κραξας ACXΔ. 1. 33. 69. rel. Vulg. *c.ff.* vv. *Orig. Int.* iii. 928a. | om. οὑτως Memph. Arm. (οὑτος K). | om. κραξας BL. Memph. | quia sic exclamavit (om. εξεπν.) *k.* | οὑτως αυτον κραξαντα και D.
— ειπεν] om. D.
— οὑτος ὁ ανθρωπος BDLΔ. 33. Vulg. *Cl.* *c.ff.* Syr.Pst. Memph. Goth. Æth. *Orig. Int.* iii. | ‡ὁ ανθρ. οὑτος ϛ. ACX. rel. *Am.* Syr.Hcl. Arm. (vid. Luc. xxiii. 47).
— υἱος ην θεου AC. 1. 33. 69(του θ.). rel. *c.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Orig. Int.* iii. 928a.b.d. | υἱος θεου ην BLΔΓ. Vulg. Æth. (? Memph.) vid. Matt. xxvii. 54. | θεου υἱος ην D. *k.* | h. X.
40. ησαν δε] add. εκει C. (vid. Matt. xxvii. 55).
— εν αἱς ην και] om. Syr.Pst. Æth.
— ην ACD. rel. Vulg. *Cl.* *c.ff.* vv. (vid. Matt. xxvii. 56). | om. BL. *Am.* *Tol.* *Prag.* (h. X).
— και 2°] om. C²D. 1. 33. 69. GUΓ. Vulg. *Cl.* Syr.Hcl. Memph. Goth. Arm. (vid. Matt.) | Contra, ABsC*LΔ. rel. *Am.* *Tol.* (vid. Syr.Pst.&Æth. supra. h. X).
— Μαρια 1° ADLXΔ. 33. rel. Memph. | Μαριαμ BC. 1. ‖om. seq. ἡ D.
— Μαρια ἡ 2°] om. ἡ DL. 33. 69. F* *Wtst.* Arm. | Contra, ABsCXsΔ. 1. rel. (vid. Matt.)
40. Ιακ.] †praem. του ϛ. AXs. rel. (vid. Matt.) | om. B.*Btly.*CDLΔ. 1. 33. 69. KU. Arm.
— Ιωσητος BD*Gr.*L(Δ). 33. 69. Memph. (praem. ἡ B). Ιωσηβτος Δ*. | Ιωσηπος 1. | ‡Ιωση ϛ. AC. rel. Syrr.Pst. &Hcl. Goth. Arm. (vid. Matt.) | Joseph Vulg. *c.d.ff.l.* Æth. (h. X).
41. αἱ ab init. BsDX. 1. 33. 69. rel. *c.ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | om. ACLΔ. Vulg. *l.* Goth.
— και 1°] om. BX*Tf.* 33. *c.ff.* Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | Contra, ACDLX *ut vid.* Δ. 1. 69. rel. Vulg. Syr.Hcl. Goth.
— ηκολουθουν] -θησαν D.
— και διηκονουν αυτῳ] om. CDΔ. (δι᾽ ὁμοιοτελευτον ut vid.) | Contra, ABLX. rel. vv. (vid. Luc. viii. 3).
— αλλαι] αἱτεραι A.
— αἱ συναναβ.] om. αἱ L.
42. ηδη] om. Syr.Pst. Æth.
— γεναμενης Δ.
— επει] επειδη A.
— προς σαββατον AB(²*Rl*)LEGUVΓ. | ‡προσαββατον ϛ. B**Rl.*CΔ. 1. 33. 69. rel. (h. X). | πριν σαββατον D. ante sabbatum Vulg. *ff.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. (ut vid.) "primus sabbatorum" Goth. "tempore initii sabbati" Æth. ("quod est parascene sabbati" *c*).
43. ελθων ABCLΔ. 1. 33. 69. KMUΓ. Memph. Goth. Arm. (h. X). | ‡ηλθεν ϛ. D. rel. Vulg. *c.ff.* Syrr.Pst.& Hcl. Æth. (vid. Matt. xxvii. 57).

38. a summo usque *Cl.* | 39. hic homo *Cl.* | 40. inter quas erat Maria *Cl.* | Salomae *Am.*

ABCD. LXΔ. 1. 33. 69. EG(H)KMSUVΓ.

ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς
ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, τολμήσας
εἰσῆλθεν πρὸς * τὸν″ Πιλᾶτον καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα
¶ H τοῦ Ἰησοῦ. ¶ 44 ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη
τέθνηκεν, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπη-
44. εἰ πάλαι ἀπέθ. ρώτησεν αὐτὸν εἰ ‡ ἤδη″ ἀπέθανεν· 45 καὶ γνοὺς ἀπὸ
τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ ‡ πτῶμα″ τῷ Ἰωσήφ.
σκη α 46 καὶ ἀγοράσας σινδόνα, † καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησεν
τῇ σινδόνι, καὶ ‡ ἔθηκεν″ αὐτὸν ἐν μνημείῳ ὃ ἦν λε-
λατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ
σκθ ϛ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. 47 ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ
καὶ Μαρία * ἡ″ ‡ Ἰωσῆτος″ ἐθεώρουν ποῦ ‡ τέθειται.″

nobilis decurio, qui et ipse erat expectans regnum dei, et audacter introiit ad Pilatum et petit corpus Iesu. 44 Pilatus autem mirabatur si iam obisset, et accersito centurione interrogavit eum si iam mortuus esset. 45 Et cum cognovisset a centurione, donavit corpus Ioseph. 46 (228, 1.) Ioseph autem mercatus sindonem et deponens eum involvit sindone, et posuit eum in monumento quod erat excisum de petra, et advolvit lapidem ad ostium monumenti. 47 (229, 6.) Maria autem Magdalene et Maria Ioseph aspiciebant ubi poneretur.

XVI.

c || Matt. 28:1-10. || Lu. 24:1-12. | Jo. 20:1, etc.

σλη 61 1 c Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ
Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ [τοῦ] Ἰακώβου καὶ Σαλώμη
ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.

1 (230, 8.) Et cum transisset sabbatum, Maria Magdalene et Maria Iacobi et Salome emerunt aromata, ut venientes ungerent eum. 2 (231, 1.) Et valde

---

43. ὁ απο] om. ὁ D. | tunc Αριμαθιας D. Vulg. c.ff.
— ευσχημων] add. ὅς L.
— και αυτος] post ην D. c.ff. (Contra, Vulg.)
— τολμησας] om. Syr.Hier.
— εισηλθεν] ηλθεν D.
— τον ante Πιλ. BLΔ. 33. | *om. ϛ. ACD. rel. (h. X).
— σωμα] πτωμα D Gr. Æth.
44. εθαυμασεν] -ζεν D. Vulg. c.
— τεθνηκεν] ἒι τεθνηκει D.
— αυτον] om. 1.
— ηδη 2° BD. Vulg. c.ff(ap.Blan.).l. Syr.Hier. Memph. Goth. Arm. Æth. (vid. supra). | ‡ παλαι ϛ. ACLX utvid. rel. Syrr.Pst.&Hcl. | (επηρ. αυτ. και ειπεν απεθ. Δ Gr.).
— απεθανεν] τεθνηκει D(vid. supra). | Contra, rel.
45. απο] παρα D. 1. (h. X). | om. απο του κεντ. Syr.Pst. | om. ver. ff.
— κεντουριωνος D.
— πτωμα BD Gr.L. Æth. | ‡ σωμα ϛ. AC. rel. Vulg. c. Memph. || add. αυτου D. Syr.Pst. | add. Jesu c. Memph.
— Ιωσηφ] Ιωση B.
46. και 1° ABsCL. rel. Memph. Goth. Æth. | ὁ δε Ιωσηφ D. Vulg. c.l. Syrr. (Pst.)&Hcl. Syr.Hier. Arm.
— σινδονα] † add. και ϛ. AC. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | om. BDL. (c). Memph.
— καθελων] λαβων D.
46. ενειλ. τ. σινδ. κ. κατεθ. αυτ.] om. Δ. (ενειλυσε 69).
— τῃ σινδονι] praem. εν 1. ff. | εις την σινδονα D.
— εθηκεν BC²DL. 1. 33. 69. | ‡ κατεθηκεν ϛ. C*X. rel. | καθηκεν A. | κατεθηκαν K.
— αυτον 2°] αυτο AM. (om. Arm.)
— μνημειῳ ACD. rel. | μνηματι B. Btly. Blc. (vid. Luc. xxiii. 53). μνηματιῳ B. Bch. | praem. τῳ D.
— εκ πετρας] εκ της πετρας D. 1. | εν τῃ πετρᾳ 69.
— προσεκλισεν] προσκυλισας D. 1. (vid. Matt. xxvii. 60).
— επι] εις Δ.
— ad fin.] add. και απηλθεν D.(sic, sed om. και) 1. G. (vid. Matt.)
47. Μαρια 1°] Μαριαμ 1. 33.
— ἡ Μαγδ.] om. ἡ D.
— Μαρια ἡ 2° ABCΔ. 1R. 33. G. | *om. ἡ ϛ. DL. rel. (h. X. Μαριαμ 1Wtst.)
— Ιωσητος BLΔ. 1. (69). k. Memph. | ‡ Ιωση ϛ. CX. 33. rel. Syrr.Pst.&Hcl. Goth. | Ιωσηφ A. Vulg. l. Æth. | Ιακωβου D. ff. | Ιακωβου και Ιωσητος μητηρ. 69. Syr.Hier. | Jacobi et Joseph. c. (Arm. Ιωσητος). | et Maria Jacobi et Maria Joseph g².
— εθεωρουν] εθεασαντο D. c.ff. (vid. Luc. xxiii. 55). | Contra, Vulg.
— που] τον τοπον ὁπου D. c.ff. Arm. (vid. cap. xvi. 6). | Contra, Vulg. rel.
— τεθειται ABCD(L). 33. 69. Vulg. c.ff. Arm. (τε. θυτα sic Δ. hiat X). τεθηται L. | ‡ τιθεται ϛ. 1. E. rel.
1. διαγ. τ. σαββ..... και Σαλωμη] om. D.
— του σαββ.] om. του C². 33. | Contra, ABsC*LM. rel.
— Μαρια 1°] praem. ἡ L. | Μαριαμ 33. (sic bis 1).
— ἡ (post Μαρια 2°) om. L. 1. 69. E. | Contra, rel. Goth.
— του] om. CX. 1. 69. EGMUVΓ. (vid. cap. xv. 40). | Contra, ABsLΔ. 33. rel. | (pro Ιακωβου, Josephi Arm.)
— ηγορασαν] praem. πορευθεισαι D. (k). Syr.Hier. Arm. (habent id. post σαββατου c.ff).
— ελθουσαι] om. D. c.ff. (Contra, Vulg. rel.)
— αυτον] τον Ιησουν 69. KM. Vulg. Cl. (Contra, Am. rel.) | αυτον ante αλειψ. D. c.ff.
2. λιαν] om. D. c. Syr.Pst. Arm. | Contra, rel. Vulg. g¹. Syr.Hcl. rel. Dion. Alex. (ap. Routh. iii. 225, 227). Eus. D.E. 493a.
— μιᾳ B. 1. | τῃ μιᾳ LΔ. 33. Memph. Eus. D.E. | μιας D. | ‡ της μιας ϛ. AC. rel. Dion. Alex. (227).
— των σαββατων BL. 33. 69. K. Eus. D.E. | *om. των ϛ. AC. rel. Dion Alex. (227). | σαββατου D. c. (Contra, Vulg. g¹).

---

43. introivit Cl. | petiit Cl.
1. Salomae Am. | ungerent Jesum Cl.

Vulg.[a**].c. Syrr. P. H. Memph. Goth. Arm. Æth.
2. [τῇ] μιᾷ
– [τῶν] σαββ.
3. ἐκ τ. θύρ.
5. ἐλθοῦσαι
§ a**

σλα/α 2 καὶ λίαν πρωῒ ‡μιᾷ″ *τῶν″ σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ
μνημεῖον ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. 3 καὶ ἔλεγον πρὸς
ἑαυτάς, Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ‡ἀπὸ″ τῆς θύρας
τοῦ μνημείου; 4 καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι
‡ἀνακεκύλισται″ ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. 5 καὶ
εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθή-
μενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκήν·
σλβ/β καὶ ἐξεθαμβήθησαν. 6 ὁ δὲ λέγει αὐταῖς, Μὴ ἐκθαμ-
βεῖσθε. Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυ-
ρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου
ἔθηκαν αὐτόν. 7 ‡ἀλλὰ″ ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς § τὴν Γα-
σλγ/β λιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. 8 καὶ
ἐξελθοῦσαι † ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχεν ‡γὰρ″
αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις· καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον·
ἐφοβοῦντο γάρ.

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

mane una sabbatorum veniunt ad monumentum, orto iam sole, 3 et dicebant ad invicem, Quis revolvet nobis lapidem ab ostio monumenti? 4 Et respicientes vident revolutum lapidem: erat quippe magnus valde. 5 Et introeuntes in monumento viderunt iuvenem sedentem in dextris, coopertum stola candida, et obstupuerunt. 6 (232, 2.) Qui dicit illis, Nolite expavescere: Iesum quaeritis Nazarenum crucifixum: surrexit, non est hic: ecce locus ubi posuerunt eum. 7 Sed ite dicite discipulis eius et Petro, quia praecedit vos in Galilaeam: ibi eum videbitis, sicut dixit vobis. 8 (233, 2.) At illae exeuntes fugerunt de monumento: invaserat enim eas tremor et pavor, et nemini quicquam dixerunt: timebant enim.

---

2. ερχονται] ante πρωι D (c). | Contra, rel. Vulg. g[1]. *Dion. Alex.* (227). *Eus.* D.E.
— μνημειον] μνημα C*(corr.[3]). | Contra, *Dion. Alex.* *Eus.* D.E. ‖add. ετι 1. K. *Eus.* D.E. | Contra, rel. *Dion. Alex.* (227).
— ανατειλαντος] ανατελλοντος D. c. | Contra, rel. Vulg. g[1]. *Dion. Alex.* (225, 227, 228). *Eus.* D.E. et ad Mar. iv. 266.
3. ἑαυτας] ἑαυτους D. | Contra, rel. *Eus.* D.E. 493[a]. (αυτας L*).
— αποκυλισει] αποκαλυψει D*. (Contra, rel. *Eus.* D.E.) | post ἡμιν habent D. c.ff. | Contra, Vulg. rel. *Eus.*
— απο CD. 69. Vulg. c.ff.l. *Eus.* D.E. (vid. Luc. xxiv. 2). | ‡εκ ς. ABsL. rel. (vid. Joh. xx. 1).
4. Sic in D. ην γαρ μεγας σφοδρα· και ερχονται και εὑρισκουσιν αποκεκυλισμενον τον λιθον c.ff. Syr.Hier. sic etiam (sed αυτον αποκεκαλισμενον) *Eus.* D.E. (vid. et Luc. xxiv. 2). | Contra, rel. Vulg. vv. | "subito autem ad horam tertiam tenebrae factae sunt per totum orbem terrae, et descenderunt de caelis angeli, et surgent in claritate vivi dei simul ascenderunt cum eo; et continuo lux facta est. Tunc illae accesserunt ad monimentum et vident revolutum lapidem; fuit enim" etc. k. (vid. et Matt. xxviii. 2. et Luc. xxiv. 2).
— ανακεκυλισται BL. (revolutum Vulg. c.ff). | ‡αποκεκυλισται ς. AC. rel.
4. λιθος] add. a monumento Arm.
5. εισελθουσαι ACD. rel. (vid. Luc. xxiv. 3). | ελθουσαι B.
— νεανισκον] ante ειδον D. | Contra, rel.
— εν τ. δεξ.] om. Syr.Hier.
— εξεθαμβηθησαν] εθανβησαν D.
6. ὁ δε] και D. c.ff. ("qui" Vulg.) | Contra, rel.
— αυταις] αυτοις D. ‖add. ὁ αγγελος D. ff. (vid. Matt. xxviii. 5).
— εκθαμβεισθε] φοβεισθαι (-θε) D. *Eus.* ad Mar. i. 255. (vid. Matt.) | Contra, rel. *Eus.* ad Mar. iv. 266.
— Ιησουν] praem. τον D. | Contra, rel. *Eus.* bis.
— τον Ναζαρηνον ABsC. rel. *Eus.* ad Mar. i. iv. | τον Ναρωραιον LΔ. | τον Ναζωρηνον 69. | om. D. (vid. Matt.)
— ιδε ὁ τοπος·] ειδετε εκει (add. τον[2]) τοπον αυτου D. c.ff. (vid. et Matt. xxviii. 6). | Contra, rel.
7. αλλα ACDLΔ. 33. GK. | ‡αλλ' ς. BsX. rel.
— ειπατε] praem. και C*(*ut vid.*)D. 33. Goth. | Contra, ABsC[2](h. X). rel. vv.
— ὁτι] add. ηγερθη απο των νεκρων, και ιδου 1. (vid. Matt. xxviii. 7).
— προαγει] ὑπαγει C. | ιδου προαγω D.
— αυτον] με D.
7. ειπεν] ειρηκα D. a**.ff. (Contra, Vulg. c). | ειρηκεν Δ.
8. ab init. Et quum audivissent Syrr.Pst. &Hel.mg. Arm.
— εξελθουσαι] †add. ταχυ ς. E. | om. ABCDLX(ut vid. e spat.)Δ. 1. 33. 69. F *Wtst.* GKMSUVΓ. Vulg. a**.c.ff. Syrr. Pst.&Hel. Syr.Hier. Memph. Goth. Arm. Æth.
— γαρ post ειχεν BD. Vulg. a**.c.ff.k.l. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | ‡δε ς. AC. rel. Syr.Hel. Goth. (h. X).
— τρομος] φοβος D. (vid. Matt. xxviii. 8).
— ειπον] ειπαν D

Post ver. 9. subscriptio ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ in secundâ columnâ paginae legitur in Cod. B (columnâ tertiâ vacuâ relictâ), et in paginâ sequente incipit Evangelium Lucae. In codicibus *antiquis* versionis Armenae subscriptionem ευαγγελιον κατα Μαρκον *hic* legitur: et tunc sive omittunt partem hujus evangelii reliquam, sive cum novo titulo ευαγγ. κ. Μαρκ. habent notatam.

Marcum ipsum hic finem imposuisse Evangelio suo testantur e scriptoribus antiquis nonnulli. *Eusebius* haec habet, κατὰ τὸν Μάρκον μετὰ τὴν ἀνάστασιν οὐ λέγεται ὤφθαι τοῖς μαθηταῖς,

4. viderunt *Cl.* | 5. monumentum *Cl.*

ACD.
LXΔ.
1. 33. 69.
EG[H]KMSUVΓ.
d ‖ Jo. 20:9, etc.
e Lu. 8:2.
9. ἀφ' ἧς

f Lu. 24:13, etc.
¶ Goth.

14. [δὲ]

9 d Ἀναστὰς δὲ πρωῒ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶ-
τον e Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ‡ παρ' ἧς" ἐκβεβλήκει
ἑπτὰ δαιμόνια. 10 ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς
μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσιν καὶ κλαίουσιν.
11 κἀκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς
ἠπίστησαν.
12 f μετὰ δὲ ταῦτα ¶ δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν
ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν.
13 κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ
ἐκείνοις ἐπίστευσαν.
14 ὕστερον * δὲ" ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα
ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ

9 Surgens autem mane prima
sabbati apparuit primo Mariae
Magdalene, de qua eiecerat
septem daemonia. 10 Illa vadens
nuntiavit his qui cum eo fue-
rant, lugentibus et flentibus.
11 Et illi audientes quia viveret
et visus esset ab ea, non cre-
diderunt.
12 Post haec autem duobus
ex eis ambulantibus ostensus
est in alia effigie, euntibus in
villam. 13 Et illi euntes nuntia-
verunt ceteris: nec illis credi-
derunt.
14 Novissime recumbentibus
illis undecim apparuit, et ex-
probravit incredulitatem illo-

(quae excitavit ex Eusebio Victor in Commentario in Marcum. tom. ii. p. 208. ed. Matthaei. Mosquae, 1775. vid. et Nov. Test. Matthaei. ii. 269); de quibus recte dicit Griesbachius, "quod scribere non potuisset si pericopam dubiam agnovisset" (Comm. Crit. ii. 200).

Eusebius in *Quaestionibus ad Marinum*, ubi in dubium vocatur *πῶς παρὰ μὲν τῷ Ματθαίῳ "ὀψὲ σαββάτων" φαίνεται ἐγηγερμένος ὁ σωτήρ, παρὰ δὲ τῷ Μάρκῳ "πρωῒ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων,"* haec dicit, *τούτου διττὴ ἂν εἴη ἡ λύσις· ὁ μὲν γὰρ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τὴν τοῦτο φάσκουσαν περικοπὴν ἀθετῶν, εἴποι ἂν μὴ ἐν ἅπασιν αὐτὴν φέρεσθαι τοῖς ἀντιγράφοις τοῦ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίου. τὰ γοῦν ἀκριβῆ τῶν ἀντιγράφων τὸ τέλος περιγράφει τῆς κατὰ τὸν Μάρκον ἱστορίας ἐν τοῖς λόγοις τοῦ ὀφθέντος νεανίσκου ταῖς γυναιξί, καὶ εἰρηκότος αὐταῖς, "μὴ φοβεῖσθε, Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνόν·" καὶ τοῖς ἑξῆς. οἷς ἐπιλέγει, "καὶ ἀκούσασαι ἔφυγον, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον, ἐφοβοῦντο γάρ." ἐν τούτῳ γὰρ σχεδὸν ἐν ἅπασι τοῖς ἀντιγράφοις τοῦ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίου περιγέγραπται τὸ τέλος· τὰ δὲ ἑξῆς σπανίως ἔν τισιν ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσι φερόμενα περιττὰ ἂν εἴη, καὶ μάλιστα εἴπερ ἔχοιεν ἀντιλογίαν τῇ τῶν τῶν λοιπῶν εὐαγγελιστῶν μαρτυρίᾳ· ταῦτα μὲν οὖν εἴποι ἄν τις παραιτούμενος καὶ πάντη ἀναιρῶν περιττὸν ἐρώτημα.* ap. Mai. Biblioth. Nova Patr. iv. 255.

Post ver. 8. Eusebium *Canones* suos non apposuisse constat; qui enim in codicibus nonnullis adduntur spurii sunt: inde videtur Ammonium reliquos versus non agnovisse.

Gregorius Nyssenus (seu fortasse Hesychius Hierosolymitanus) dicit "*ἐν τοῖς ἀκριβεστέροις ἀντιγράφοις τὸ κατὰ Μάρκον εὐαγγέλιον μέχρι τοῦ "ἐφοβοῦντο γάρ," ἔχει τὸ τέλος.* (Hom. ii. de Resurrectione).

Victor Antiochenus dicit *ὅτι νενόθευται τὸ παρὰ Μάρκῳ τελευταῖον ἔν τισι φερόμενον.... παρὰ πλείστοις ἀντιγράφοις οὐκ ἦν δὲ ταῦτα τὰ ἐπιφερόμενα ἐν τῷ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίῳ· ὡς νόθα γὰρ ἐνόμισαν αὐτά τινες εἶναι.* et postea dicit se pericopam ultimam addidisse ex auctoritate exemplaris Palestini. (vid. N. Test. Gr. Matthaei. ii. 269).

Severus Antiochenus fere eadem habet quae Greg. Nyss.

Hieronymus testatur—"Marci testimonium, quod in raris fertur Evangeliis, omnibus Graeciae libris paene hoc capitulum fine non habentibus" Ad Hedibiam. Quaes. II. ed. Vallarsi, i. 819. (sed vid. etiam ad. ver. 14).

Vv. 9—20 *non habent* B. *k*(vid. infra). Arm.MSS. versio Araps (in Biblioth. Vat. No. 13). | de L. 1. vid. infra. | leguntur in reliquis ACDXΔ. 33. 69. EF *Wtst.* GHKMSUVΓ. Vulg. *a**.c. ff.g*1.2.*l.* Syrr Crt.Pst.&Hel. (vid. infra). Syr.Hier. Memph. Goth. Arm. (in codicibus recentioribus) Æth. (vid. infra). *Iren.* 188. (*Graece* ap. Cramer. Cat. in addendis). *Hipp.* De Charis. (p. 245. et ap. Cotelerium. i. 391). Inde certiores facti sumus hanc pericopam jam in secundo seculo lectam fuisse tanquam hujus evangelii partem: etsi in multis exemplaribus defuerit, nec a Marco ipso conscriptam fuisse putaretur.

Post ver. 8 finem ut vid. imponitur Evangelio in L. et *tunc* additur *φερετε* (i. e. *-ται*) *που και ταυτα - - - - -* ∾· *Παντα δε τα παρηγγελμενα τοις περι τον Πετρον συντομως εξηγγιλαν. μετα δε ταυτα και αυτος ὁ Ιησους απο ανατολης και αχρι δυσεως εξαπεστιλεν δι' αυτων το ἱερον και αφθαρτον κηρυγμα της αιωνιου σωτηριας sic fere k.*(vid. infra). Syr.Hel. (add. Amen.). In *k.* sic "omnia autem quaecumque praecepta erant et qui cum puero [l. cum Petro] erant breviter exposuerunt. Posthaec et ipse Jhesus adparuit. et ab orientem usque. usque in orientem. misit per illos sanctam et incorruptam (*add.* praedicationis**, nem*?) salutis aeternae. Amen." Codd. Æth. *m.a.* habent, "Et cum perfecissent dicere omnia quae praecepit Petro et suis, et postquam apparuisset iis dominus Jesus ab ortu solis usque ad occasum, dimisit eos ut praedicarent Evangelium sanctum quod non corrumpitur, in salutem aeternam."

Postea habet L. *εστην* (i.e. *-τιν*) *δε και ταυτα φερομενα μετα το "Εφοβουν-*

---

12. ex his *Cl.* | 14. eorum *Cl.*

Vulg. *a***. *c.* Syrr. [C.] P. H. Memph. (Goth.) Arm. Æth.
§ H
14. ἐγηγ. [ἐκ νεκρῶν]
g Matt. 28:19.
¶ D*
§ Syr.Crt.
17. λαλησ. [καιναῖς]
18. [καὶ ἐν ταῖς χερσὶν]
h Lu. 24:50. Act. 1: 9.
19. μὲν [οὖν]
— [Ἰησοῦς]

§ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν.
15 g καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον ¶ πάσῃ τῇ κτίσει.
16 ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται.
17 σημεῖα δὲ § τοῖς πιστεύσασιν ‡ ἀκολουθήσει ταῦτα″· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν, γλώσσαις λαλήσουσιν †,
18 * καὶ ἐν ταῖς χερσὶν″ ὄφεις ἀροῦσιν, κἂν θανάσιμόν τι πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς ‡ βλάψῃ″· ἐπὶ ἀῤῥώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν, καὶ καλῶς ἕξουσιν.
19 h Ὁ μὲν οὖν κύριος * Ἰησοῦς″, μετὰ τὸ λαλῆσαι

rum et duritiam cordis, quia his qui viderant eum resurrexisse non crediderant.
15 Et dixit eis, Euntes in mundum universum praedicate evangelium omni creaturae.
16 Qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit, qui vero non crediderit condemnabitur.
17 Signa autem eos qui crediderint haec sequentur, in nomine meo daemonia eicient, linguis loquentur novis,
18 serpentes tollent, et si mortiferum quid biberint non eos nocebit, super egrotos manus inponent et bene habebunt.
19 Et dominus quidem postquam locutus est eis, adsumtus

το γαρ,"∾ - - - - - - ∾ *Αναστας δε κτλ.* ad fin. evangelii.

In Cod. 1. ad summam paginam litteris rubris, *ἔν τισι μὲν τῶν ἀντιγράφων, ἕως ὧδε πληροῦται ὁ εὐαγγελιστής· ἕως οὗ καὶ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου ἐκανόνισεν· ἐν πολλοῖς δὲ καὶ ταῦτα φέρεται·* et tunc sequitur haec pericopa a reliquo evangelio sejuncta.

9. *αναστας δε*] in litura C^{2}. (C* non liquet.) | om. *δε* 69. ‖ add. *ὁ Ιησους* 69. F *Wtst.*M*mg*. *Tol.* *c.ff g*$^{1.2}$. Arm. | Contra, Vulg. *a***.

— *πρωτῃ*] *τῃ μιᾳ* *Eus.* ad Mar. i. 255. 256. *bis.* 257. Suppl. ad Mar. 301.

— *σαββατου*] *-των* 1. K. Memph.MSS. *Eus.* ad Mar. i. 255. Suppl. 301. | Contra, *Eus.* ad Mar. i. 256. *bis.* 257.

— *εφανη πρωτον* ACL. rel. | *εφανερωσεν πρωτοις* D *Gr.* ‖ *πρωτον*] om. Arm. *Eus.* 257. (post *Μαριᾳ* *Eus.* 301).

— *Μαριᾳ*] *Μαριαμ* C. | Contra, AD. rel. *Eus.* bis.

— *τῃ Μαγδ.*] om. *τῃ* D. | Contra, rel. *Eus.* bis.

— *παρ' ἧς* C*DL. 33. | ‡ *αφ' ἧς* ς. A C^{3}X. rel. *Eus.* bis. (vid. Luc. viii. 2). de qua Vulg. *c.*

10. *εκεινη*] add. *δε* C*(ut vid.) *c.ff.* Arm. | om. AC^{2}D. rel. Vulg. at illa *g*^{2}.

— *πορευθεισα*] *απελθουσα* K.

— *τοις*] praem. *αυτοις* D.

— *γενομενοις*] *γινομ.* 69.

— *μετ' αυτου γενομενοις πενθουσιν και κλαιουσιν*] illis qui lugebant et flebant cum ipsa Syr.Hier. (Arm.)

11. *κακεινοι* AC^{3}D*X. rel. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Goth. Arm. Æth. | *εκεινοι δε* C*D^{2} *ut vid.* Memph. | *εκεινοι* LU. | at illi *c.ff.*

11. *εθεαθη*] post *ὑπ' αυτης* Δ.

— *ηπιστησαν*] *και ουκ επιστευσαν αυτῃ* (*αυτῳ**) D.

12. *μετα*] praem. *και* D*.

— *περιπατουσιν*] om. 1.

13. *εκεινοις*] *-νοι* L. *ff.* Arm.Zoh. (Contra, MSS.)

14. *ὑστερον δε* AD. 1. *c.g*^{1}. Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. (Æth.) | *om. *δε* ς. CL. rel. Vulg. Arm.

— *αυτοις*] om. L.

— *εγηγερμενον*] om. X. ‖ add. *εκ νεκρων* AC*XΔ. 1. 33. 69. Syr.Hcl. Arm. | om. C^{3}DL. rel. Vulg. *c.ff.* Syr.Pst. Memph. Æth.

— ad fin.] add. "Et illi satisfaciebant dicentes, Saeculum istud iniquitatis substantia ("sub satana" in uno cod.) est, quae non sinit per immundos spiritus veram Dei apprehendi virtutem: idcirco jam nunc revela justitiam tuam." *Hieron.* cont. Pelag. ii. 15 (ed. Vallarsi. ii. 744, 5); dicit, "in quibusdam exemplaribus, ex maxime in Graecis codicibus juxta Marcum in fine ejus evangelii scribitur" (tunc excitat ver. 14, et postea quae supra.) Sed alibi ne vestigium quidem talis additamenti invenitur.

15. *αυτοις*] *προς αυτους* D.

— *ἁπαντα*] om. D *Gr.* Memph.

— *κηρυξατε*] praem. *και* D. *c.* Syr.Hcl.† (Memph.) Æth. | Contra, ACL. rel. Vulg. Arm. [Syr.Pst.]

16. *ὁ πιστ.*] praem. *ὁτι* [D].

16. *βαπτισθεις*] praem. *ὁ* LΔ.

17. *ακολουθησει ταυτα* C*L. | *παρακολουθησει ταυτα* AC^{2}. 33. | ‡ *ταυτα παρακολ.* ς. C^{3}[D]. rel. Vulg. *c.* Syrr. Pst.&Hcl. (Memph.) *Hipp.* de Char. (245). [Arm. Æth.]

— *εν τῳ ον.*] *επι τῳ ον.* L. (Contra, *Hipp.*)

— *εκβαλλουσιν* et *λαλησωσιν* [D].

— *λαλησουσιν*] † add. *καιναις* ς. AC^{2} [D]X. rel. Vulg. *c.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. (Æth.) | om. C*LΔ *Gr.* Memph. Arm. | ante *λαλ.* *Hipp.*

18. *και εν ταις χερσιν* CLXΔ *Gr.* 1. 33. M^{2}. Syrr.Crt.&Hcl.* Memph. Arm. | *om. ς. A[D]. rel. Vulg. *c.* Syr.Pst. Æth. *Hipp.* de Char. (245).

— *ποιωσιν* [D*.]

— *ου μη*] *ουδεν* C*(corr.^{3}). | Contra, rel. *Hipp.*

— *αυτους*] *αυτοις* Δ. | Contra, *Hipp.*

— *βλαψῃ* AC[D]LXΔ. 1. 33. 69. EF *Wtst.*GHKMSUVΓ. | ‡ *βλαψει* ς. *Hipp.*

19. *ουν* AC^{3}[D]X. rel. Syr.Hcl. *Iren. Gr.* (ap. Cramer. e cod. Harl. 5647). "quidem" Vulg. *c.ff.g*^{1}. Syrr.Crt.&Pst. Æth. *Iren.* 188. | om. C*L. Arm.

— *κυριος*] om. H.

— *Ιησους* C*LΔ. 1. 33. HK. Vulg.*Cl.* *c.ff.* Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Iren.* Lat. 188. | *om. ς. AC^{3} [D]X. rel. *Am.* *g*^{1}. *Iren. Gr.* (ap. Cramer.)

---

14. quia iis *Cl.* | crederant *Cl.* | 18. non eis *Cl.* | aegros *Cl.* | 19. quidem Jesus *Cl.*

A C D**. L X Δ. 1. 33. 69. EGHKMSUVΓ. Vulg. *a***. *c*. Syrr. C. P. H. Memph. Arm. Æth.

αὐτοῖς ἀνελήμφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ
δεξιῶν τοῦ θεοῦ· 20 ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν
πανταχοῦ, τοῦ κυρίου συνεργοῦντος, καὶ τὸν λόγον
βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων.†

est in caelum et sedit a dextris
dei. 20 Illi autem profecti prae-
dicaverunt ubique, domino co-
operante et sermonem confirm-
ante sequentibus signis. Amen.

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

---

19. *τον ουρανον*] *τους ουρανους* 69. (Contra, *Iren. Gr.*)
— *εκ δεξιων* ALX. rel. *Iren. Gr.*(ap. Cramer.) | *εν δεξιᾳ* CΔ. | *εν δεξιων* [D].
— *θεου*] *πατρος* 1*. Memph. | Contra, rel. *Iren. Gr.* (utr. q. Æth.)
20. *δια*] om. L.
— ad fin.] †add. *αμην St.* C*[D]LXΔ. 69. rel. *Am. Prag. c.* Memph. Æth. | om. *Elz.* AC². 1. 33. Vulg.*Cl. a***. Syrr.Crt.Pst.&Hcl. Arm.

Subscriptio, *κατα Μαρκον* B(supra ad ver. 8). | *ευαγγελιον κατα Μαρκον* AC LΔ. 33. E(H)(K)UΓ. | *ευαγγελιον κατα Μαρκον ετελεσθη αρχεται πραξις αποστολων* [D]. | add. *στι. ͵αχ'* HS. add. *στι. ͵αψ'* K. | add. etiam *το κατα Μαρκον ευαγγελιον εξεδοθη μετα χρονους δεκα της του χριστου αναληψεως* KS. (sic G** sed *ἁγιον ευαγγ.* et *κυριου*). *εχει στιχους ͵αχ* S. | *ευαγγελιον κατα Μαρκον εγραφη και αντεβληθη ὁμοιως εκ των εσπουδασμενων εν στιχοις ͵αφϛ. κεφαλαιοις σλξ.* A(qui hic incipit.).

---

19. sedet *Cl.* | 20. *om.* Amen *Cl.*

